

**ENGLISH - PERSIAN
DICTIONARY.**

AN
ENGLISH-PERSIAN
DICTIONARY.

COMPILED FROM ORIGINAL SOURCES.

BY

ARTHUR N. WOLLASTON,

H.M.'S INDIAN (HOME) SERVICE,

TRANSLATOR OF THE "ANVĀR-I-SUHAILĪ," EDITOR OF THE MIRACLE PLAY
OF "HASAN AND HUSAIN," ETC.

LONDON:
W. H. ALLEN & CO., 13 WATERLOO PLACE,
PALL MALL. S.W.
PUBLISHERS TO THE INDIA OFFICE.

1882.

Digitized by Google

LONDON
PRINTED BY W. H. ALLEN AND CO., 13 WATERLOO PLACE.

TO THE
Memory of a Mother
IS DEDICATED
ALL THAT IS WORTHY OF ACCEPTANCE
IN A VOLUME
IN WHICH SHE TOOK A LIVELY INTEREST,
AND WHICH,
WITH ALL ITS DEFECTS AND IMPERFECTIONS,
SHE WOULD HAVE WELCOMED
AS THE WORK OF
HER SON.

P R E F A C E.

THE need of a modern English-Persian Dictionary can scarcely be questioned, the massive volumes edited many years ago by Richardson and Wilkins respectively being out of print and well-nigh unprocurable; in any case, also, for various reasons, they are by no means suited to the requirements of the present day, while the few other works which have appeared are, for the most part, compilations by natives of India, unacquainted with the spirit of the English language, and at best they rise but little beyond the level of vocabularies. In these circumstances, as I know from personal experience, a student is beset with difficulties, and from this point of view no apology is needed for an attempt to fill a void so serious and perplexing. There is, however, another aspect of the case, respecting which an explanation is due to the public. Reference has been made to the attempts of foreigners to cope with the difficulties of a strange tongue; the failure of an Englishman to grasp the endless shades of meaning of so ornate and mellifluous a language as Persian would scarcely be less conspicuous. Indeed, for my part, I am quite prepared to admit that a Dictionary should be the joint work of two individuals, responsible each in his own sphere for the accuracy of the work. Why, then, it may be asked, have I attempted single-handed a task for which I avow that a coadjutor is incumbent? The question is reasonable, and, considering that, by the inherent nature of things, a Dictionary must of necessity,

for good or ill, leave "footprints on the sands of time," the answer is important. It seems right, therefore, that I should state precisely the grounds upon which I am tempted to hope for the accompanying work that approbation with which the public have been kind enough to receive my former efforts in the path of Oriental lore. It must be confessed that, from the very first, I was conscious that the fact that I have never had an opportunity of studying the language in the country where it is spoken placed me under an immense disadvantage, as compared with others more fortunate, who, from long residence in Persia, had the means of gaining a critical knowledge, which can scarcely be otherwise acquired. So fully alive was I to the difficulties of my position in this respect, that, had a more competent person been disposed to take the matter in hand, I should not have ventured to commence a task which, under the most favourable circumstances, could not be otherwise than tedious and, in some measure, unsatisfactory. As, however, time passed without an indication that anyone was willing to undertake the duty of compiling an English-Persian Dictionary, I determined, though with diffidence, to make the attempt myself, and I resolved to reverse a Persian-English Dictionary. But, on reflection, it at once became evident that such a mode of procedure would not ensure a practical result, for the obvious reason that, when translating from Persian into English, the student needs the use of every word, however pedantic and scarce, which is to be found in any author of note; on the other hand, as regards rendering from English into Persian, the introduction of obsolete or neglected phraseology into a Dictionary would retard rather than assist the learner, who would not be likely to possess that knowledge and experience which alone could enable him to select fitting and suitable equivalents.

These considerations, while they induced me to abandon

the idea of reversing a Persian-English Dictionary, impelled me to adopt, if possible, some course which should at once ensure the omission of what was superfluous, and the introduction of such words as experience might dictate to be requisite and advantageous. The dilemma was perplexing, and ultimately, as my only resource, I determined to enter upon an extensive course of reading, with the view of culling from newspapers and modern works as many terms as within a reasonable time might be possible. The labour was enormous, extending over a period of years; and in the end, so considerable a mass of material was collected as to justify the commencement of the undertaking upon which I had resolved. In this portion of the work I received much assistance from Lieut.-Colonel Ross, H.B.M.'s Political Resident in the Persian Gulf, who obtained for me collections of words and idioms the value of which it would be difficult to overrate. Matters were in a fragmentary and unsettled state, when, about two years ago, the native translator to the Bushire Residency, by name Mirza Baker, came to this country, and, on his arrival, placed himself in communication with me, in order to assist in a work rumours of which had reached him. A very short conversation served to indicate that my new acquaintance was a ripe scholar. Not only was he familiar with the Arabic and Turkish languages, which supply so many of the words in modern use in Persia, but, possessing a truly remarkable critical knowledge of his own tongue, he was enabled to afford the explanations so necessary to me. I gladly availed myself of his services, and, trusting to his revision, I also added to my collection some thousands of words, respecting which, as I had not absolutely met with them in the course of my reading, I had some doubts whether they should be introduced or omitted. I may mention—not in any spirit of arrogance or presumption, but simply

as a fact which may tend to enable the public to form an estimate of the value of the work now presented to them—that six months were consumed in the mere revision of the fragmentary matter which I had collected, a task which Mirza Baker conducted throughout in personal communication with myself. At this stage I deemed myself justified in allowing an announcement to appear in a literary journal, intimating that the Dictionary was approaching completion. But, alas! for the vanity of human plans and schemes. A few months after the statement to this effect was published in the *Athenæum*, I found that the task of working up the rough notes would involve a labour, not of days or of months, but of years. In despair, I almost contemplated abandoning such a Herculean task, when one morning, to my surprise, I received an offer from an unknown correspondent in this country to place at my disposal papers which were deemed of possible use in connection with the work which I was understood to have in hand.

In due course the documents arrived, and, to my amazement, they turned out to be nothing less than a miniature Dictionary, compiled some years ago by a gentleman during a residence in Persia. I examined the production most critically, and could find scarce a fault therein. Somewhat perplexed as to what course to pursue, I ultimately determined to defer the publication of my own larger work, and to revise this "Pocket Dictionary," intending to resume my own labours on the appearance of its less pretentious companion, an event which I had hoped would not be long delayed. My correspondent was Mr. R. Monro Binning, and I can only regret that it did not fall to his lot to undertake a task for which he is so eminently qualified, whether as regards practical experience gained during a residence in Persia, or critical knowledge of the minutiae of the

language. Commencing the revision of his Dictionary, I soon perceived that, accurate as it was in all respects, it was too concise for my purpose; indeed, with the modesty which has characterised all his proceedings in the matter, Mr. Binning would never allow that his book was more than a mere vocabulary. In these circumstances, I was again compelled to change my plans, and instead of placing before the world a Dictionary which I felt was very far from complete, I determined to add thereto to a degree sufficient for ordinary requirements; the result is the work now before the public. As, however, I increased the bulk of Mr. Binning's text to at least twice its original size, I did not deem it fair to that gentleman to burden him with the responsibility of authorship, seeing that many of the sins—at any rate, of commission—must be laid to my charge.

I should wish to guard myself against the presumption that the present volume is in any degree complete; as previously stated, the preparation of a Dictionary of such magnitude as would be requisite to ensure the introduction of all the words in common use must of necessity be a labour of years. In my own case, the comparatively limited amount of time at my disposal will still further tend to defer the appearance of the larger work which I have undertaken; meanwhile, the accompanying compilation is presented in the hope that it may serve for ordinary purposes of reference. Small and insignificant as it is, a considerable degree of care and labour has been expended in its preparation. That numerous omissions will be found I freely acknowledge; but I should wish to state, with reference to the faults of "commission," that I have inserted nothing on my own individual authority, so far, that is, as "coining" words is concerned. I do not attempt to disguise that, not improbably, in some instances, I may have placed erroneous interpretations upon terms

with which I have met in the course of my reading, in which case errors would, as an inevitable consequence, have crept into the Dictionary; however, when any doubt existed in my mind, I have preferred to omit rather than to mislead. With regard to the large array of words in colloquial use, which now for the first time have received "a local habitation," I am privileged to quote, as the authority for their introduction, the names of Mirza Baker, Mr. Binning, and Lieut.-Colonel Ross, each of whom has supplied me with information derived from a residence in the districts where the words in question are used in ordinary conversation. As to the mode of spelling and the accuracy of transliteration in such cases, I cannot avoid assuming a large degree of responsibility; indeed, it was impossible to do otherwise than choose a path for myself, in a direction where none had preceded to mark the way. As, however, Mirza Baker was constantly at hand to guide and counsel, I have some confidence as to the soundness of the results.

It will be observed that there are comparatively few renderings given for verbs, the object being to save space; but the omission will not, it is thought, occasion much inconvenience to the student, who can refer to the substantive, and add thereto an auxiliary verb, a process of "coining" which is strictly legitimate, and not more open to objection than the construction of such English phrases as, to "do repairs," to "make way," to "have confidence," &c.

For a similar reason, also, it has not been deemed necessary to give numerous equivalents for words which can be found under their various synonyms. A compendious Dictionary must be deficient in some points, and omissions of this nature commended themselves, with the view of providing for the introduction of more uncommon words, the absence of which would

not unlikely occasion the student difficulty and embarrassment.

It may be urged as an objection that, in the transliteration, no attempt has been made to discriminate between the various letters which, though entirely distinct in Persian, are rendered by the same equivalent in the Roman character. It was thought, however, that, as the original words are always at hand in case of doubt, no difficulty would be likely to arise, and the adoption of a strict system of transliteration, owing to the numerous diacritical marks which it involves, would have materially added to the size and cost of the work, a consideration which also rendered necessary the omission of any marks to indicate the language to which the various words owe their origin.

The adoption of a "v" in place of a "w" as the equivalent of the Persian letter و is open to criticism. Mirza Ibrahim, in his Persian Grammar, uses the former equivalent, while Mr. Binning, who, having resided in the country for a considerable period, is of necessity a high authority upon such a point, also adopts the "v." It is true that words of Arabic origin not unfrequently retain the original pronunciation of "w" assigned to them in that language, while in some districts the use of the "v" is comparatively rare; but I have been unable to gather that there is any fixed and invariable rule on the subject. On the whole, it seemed to me preferable to use a "v" as the equivalent of و, as being, in most cases, nearer to accuracy. Should the student have occasion to visit Persia, he will probably find no difficulty in adapting his pronunciation in this respect to the usages of the people by whom he may be surrounded. It is a matter of regret that the inquiries which resulted in this determination on my part were not completed till several pages of the Dictionary had been printed, an explanation which will,

it is hoped, account for numerous inconsistencies in the earlier sheets of the Dictionary, and screen the author from the charge of want of care in the revision of the work. It would be hopeless to attempt an apology for the many errors which are to be found scattered throughout the pages of this volume, especially as regards the transliteration into Roman characters, a task, in some measure, hurriedly undertaken at the last moment, in deference to the views of those whose authority it would have been presumption on my part to have questioned. I can only hope that, while, on the one hand, all that is worthy of commendation will not be attributed to me personally, so, on the other, the whole of the mistakes will not be chargeable to ignorance or carelessness on my part. It is, I believe, the universal experience of literary men, that, as regards works of magnitude, especially of the nature of a Dictionary, flaws will creep in, despite all efforts to prevent their appearance—a poor apology, admittedly, but the best it is in my power to offer.

No attempt has been made to arrange the various Persian equivalents according to a strict philological system; at the same time, when words in English have distinct and totally different meanings—such as “august,” which may refer either to a person or a month—care has been taken to direct attention to the point.

In regard to the Oriental portion of the text, I cannot speak in too high praise of the care and attention displayed by the Publishers; few, save those who possess personal experience, are aware of the endless mistakes in Eastern literature which owe their origin to the ignorance and carelessness of the printer. It is self-evident, however, that a revision of the proofs by a “reader” who understands the language cannot be otherwise than advantageous. Messrs. Allen are fortunate in possessing

such a gentleman, and I gladly avail myself of tendering to him my obligations for the intelligent assistance which he has afforded me in this respect.

No attempt is made to disguise the fact that the smallness and somewhat peculiar shape of the type are open to objection; but I may, perhaps, be permitted to explain that elegance has been sacrificed at the shrine of economy, as, for reasons which could scarcely be understood by an uninitiated reader, considerable space and time, and consequent cost, have been saved by the use of a fount of letters specially designed for works, of the nature of a Dictionary, where Oriental and English characters are continuously printed side by side.

It is a pleasant duty to express my warmest gratitude to Sir Frederic Goldsmid, who has not only from time to time afforded me the benefit of his experience and advice, but has invariably lent me that encouragement which can only be appreciated by those who have toiled for years at a work which, though a labour of love, is none the less, of necessity, more or less tedious and disheartening. Nor must I omit to tender my best thanks to Dr. Rost, the librarian of the India Office; not the least of the many advantages with which I have been favoured has been the privilege of a constant reference to that gentleman, whose profound learning and vast experience are only equalled by his courtesy and readiness to afford to others advice, the soundness and value of which it would be difficult to overrate.

The debt of gratitude which I owe to Lieut.-Colonel Ross and Mr. Monro Binning may be measured by the extent to which they have assisted me in my labours. I have endeavoured to explain fully the important part they have played in the preparation of the accompanying work, and I trust I have not claimed for myself any merit which is their due. That I should freely avow the extent to

which I am indebted to them, and gladly acknowledge my obligations, is a duty no less pleasant than incumbent.

Lastly, I would add that, frequent as are the mistakes which mar the accompanying pages, the errors would have been far more numerous and glaring, had it not been that I was fortunately enabled at every turn to have recourse to the profound learning and experience of Mirza Baker, who, as previously stated, has afforded me most valuable aid, for which I tender him my warmest thanks.

A. N. W.

GLEN HILL, WALTER,
January, 1882.

AN

ENGLISH-PERSIAN DICTIONARY.

A.

ABACK, عقب pusht, پشت 'akab.
ABAFT, عقب pusht, پشت 'akab.
TO ABANDON, ترك گذاشتن guzáshtan, ترك كردن tark kardan (*vide* To LEAVE).
ABANDONED, متروك matrúk, مخدول makhzúl, گذاشته guzáshtah.— (*shameless*) بی همم bí-sharm, بی حیاء bí-áb-rú, بی حیاء bí-hayá.
ABANDONER, تارك تاریك.
ABANDONMENT, ترك تاریك, هجران hijrán.
TO ABASE, فرود آوردن furúd áwardan, خوار گردانیدن khwár gardánídan, پست کردن past kardan.
ABASEMENT, پستی pastí, خواری khwárí.
TO ABATE, *vide* To DIMINISH (*lessen*).
ABATEMENT, كمی kamí, تخفیف takhfíf.— (*in price*) تنزیل tanzíl, رعایت ri'áyat.
ABBEY, خانقاه khánakah.
ABBOT, اصف uskuf.
TO ABBREVIATE, اختصار کردن ikhtisár kardan, مختصر کردن mukhtasar kardan.
ABBREVIATION, اختصار ikhtisár, مختصر mukhtasar.
TO ABDICATE, *vide* To LEAVE, To WITHDRAW, To RESIGN.

ABDOMEN, شکم shikm, معدة mi'dah.
ABERRATION, خرامت kharámat, ضلالت zalálat.
TO ABET, مساعد نمودن musá'id nimúdan, مدد کردن madad kardan.
TO ABHOR, کراهیت داشتن karáhiyat dáshtan, نفرت بردن nifrat burdan, مكره مانفۇر داشتن manfúr dáshtan, متفخر بودن mukfih shudan, نفرت ورزیدن mutanaffir búdan, نيفرت نيفرت warzídan.
ABHORRENCE, نفرت نيفرت, كرهه karih, استكرهه istikrah, کراهیت karáhiyat, كينه kínah, بغض bughz, رشم raghm.
TO ABIDE (*dwel*), وطن گرفتن watan giriftan, توطن کردن tawattun kardan.— (*stay*) ماندن mándan, توقف tawakkuf shudan.
ABIDING, (*permanent*), مستمر mustamirr.
ABILITY, توانائی tawáná'í, دست dast, اقتدار ikti-dár, قدرت kudrat, مقدر makdúr, قابلیت kábiliyat, مجال mijál, لياقت liyákat, قوت kúwat, سر رشته sar-rishtah.— (*faculties*) عقل 'akl, فراست firásat, ادراك idrák, ذهن zihn, زكوات zakáwat.
ABJECT, خوار dún, پست past, خوار khwár, زلیل zalíl.
ABJECTNESS, پستی pastí, دورنی dúní, رذالت razálat, خواری khwárí.
ABJURATION, برگشتگی bar-gashtagí.

To **ABJURE**, بر گشتن bar-gashtan.
ABLATIVE (case), به مفعول maf'úlu
 bihi, عنده مفعول maf'úlu 'anhu.

ABLAZE, سوزان súzán.

ABLE, زړلك زaring, زړلك زírak, چابك
 chábuk, چيست chust.—(capable)
 قادر kádir, توانا tawáná.

To be **ABLE**, توانستن tawánistan,
 قدرت خود ديدن bi-kúwat-i-khúd
 dídan, قابل بودن kábil búdan.

ABLUTION (previous to prayer), وضو
 wuzú, دست نماز áb-dast, دست
 dast namáz.—(after defilement)
 استنجا tahárat, تطهير tathír, استنجا
 istinjá.—(of the whole body) غسل
 ghusl.—(with sand, in default of
 water) tayammum.

ABNEGATION, امتناع imtiná'.

ABNORMAL, استثنائی istisná'í.

ABODE, مکان makán, منزل manzil,
 خانه maskan, مقام makám, خانه
 khánah, بيد má'bid, مقر makarr,
 مستقر mustakarr, مارا máwá, بود
 búd, باش búd-básh.

To **ABOLISH**, منسوخ کردن mansúkh
 kardan, نسخ نمودن naskh nimú-
 dan, معدوم ساختن ma'dúm sákhtan,
 نا بود کردن ná-búd kardan,
 معطل maukúf kardan, معطل
 كردانیدن mubtal gardánídan.

ABOLITION, منسوخ mansúkh, معدوم
 ma'dúm, نسخ naskh.

ABOMINABLE, مكره makrúh, كره
 karéh, منفور manfúr.

To **ABOMINATE**, منفور داشتن manfúr
 dáshtan, مكره داشتن makrúh
 dáshtan.

ABOMINATION, نفرت uifrat, كره
 karéh, استكراه istikráh.

ABORTION (miscarriage), اسقاط حمل
 iskát-i-haml, سقطا sakút-i-
 haml, اسقاط جنين iskát-i-janín.—
 (fruit of a miscarriage) جنين
 janín, جنين غير كامل janín-i-ghair
 kámil, جنين نارسیده janín-i-ná-rasí-
 dah.

ABORTIVE, مانع zá'i, بی ناكده bí-
 fá'idah.

To **ABOUND**, مرفور شدن maufúr
 shudan, كثير شدن kasír shudan,
 وافر شدن wáfir shudan.

ABOUT (around), گرداگرد gird-á-gird,
 دور bar-gird, حوالی hawála, دور
 daur, پیرامون pairámun.—(nearly)
 نزدیک karíb, مشرف mushrif, نزدیک
 nazdík.—(concerning) در خصوص
 dar khusús, در حق dar hakk,
 در باره dar bárah, بابی bábat,
 بر سر bar sar.

ABOVE (upon), بر bar, بر سر bar sar,
 بالا bálá, در روی dar rúf.—
 (over) علی bálá, زبر zabar, بالای 'alá,
 فوق fauk, فراز faráz.

ABOVE-MENTIONED, مذکور mazkúr,
 مقبول mazbúr, مسطور masfúr, مقول
 makúl, مشارک ilaihi, سابق الذكر
 sábiq-u-'z-zikr.

ABRASION, عراش khiráš.

To **ABRIDGE**, اختصار نمودن ikhtisár
 nimúdan, مختصر کردن mukhtasar
 kardan.

ABRIDGED, مختصر mukhtasar, مجمل
 mujmal, موجز mújaz, ملخص mul-
 lakhkhas, وجيز wajíz.

ABRIDGMENT, اختصار ikhtisár, اجاز
 íjáz, اجمال íjmál, قمارت kasárat.

ABROAD, بیرون bírún, سفر bi-safar.
 To go **ABROAD**, سفر کردن safar kar-
 dan, سیاحت siyáhat kardan.

To **ABROGATE**, vide To **ABOLISH**.

ABRUPT, vide **STEEP**, **SUDDEN**.

ABRUPTLY, ناگاه ná-gáh, ناگهان ná-
 gahán, بغتة baghtatan.

ABRUPTNESS (in answer), جواب
 jawáb, حاضرí házirí.

ABSCESS, دمل dummal, دئبل dum-
 bal.

To **ABSCOND**, پنهان شدن panhán shu-
 dan, مخفی شدن makhfí shudan,
 و پوش شدن firár kardan, فرار کردن
 rú-púsh shudan.

ABSENCE, غیاب ghaibat, غیاب ghi-
 yáb, غیاب حاضرí ghair házirí.

ABSENT, غائب ghá'ib, جدا judá, غیاب
 ghair házir, لا موجود lá mau-
 júd.

To **ABSENT (oneself)**, غائب شدن
 ghá'ib shudan.

ABSOLUTE (having free power),
 مختار mukhtár, مستقل mustakill,
 مطلق mutlak.

ABSOLUTELY, قطعا kat'an, كاملا ká-milan.
ABSOLUTION, مغفرت maghfírat, عفو 'afw, امرزش 'amurzh.
To ABSOLVE, عفو كردن 'afw kardan, معاف معذور ma'zúr dáshtan, معاف كردن mu'áf kardan, بخشیدن bakhshídan.
To ABSORB, عيسايدن khísánídan, نويھيدن núshídan.
ABSORBENT, جاذب jázib.
ABSORPTION, نشف nashf, جذب jazb.
To ABSTAIN, پرهيز نمودن parhíz nimúdan, احتراز نمودن ihtiráz nimúdan, اجتناب كردن ijtináb kardan.
ABSTEMIOUS, پرهيز كار parhíz-gár, مرتاض hasúr, محتاط muhtát, مرتاض murtáz.
ABSTINENCE, پرهيز پرهيز parhíz, پرهيز كاري parhíz-gári, اجتناب ijtináb, رياضت riyázat.
ABSTRACT, مختصر mukhtasar, ايجاز íjáz, مجمل mujmal.
In the ABSTRACT, على وجه التجريد 'alá wajhu-'t-tajarrud.
To ABSTRACT (abridge), مختصر كردن mukhtasar kardan, مجمل ساختن mujmal sákhtan.—(carry off) بردن rubúdan, برداشتن bar-dáshtan.
ABSTRACTION, تجريد tajarrud, تجريد tajríd — (abduction) ربودگی rubúdagí, ربایندگی rubáyandagí.
ABTRUSE, معلق dakík, دقيق mughlak, گنگ gung (vulg.).
ABTRUSELY, بدقت bi-díkkat.
ABTRUSENESS, بدقت díkkat.
ABSURD, بهرودة bífúdah, هزلة harzah, عبث ná-ma'kúl, پوچ púch, معقول 'abas, ول wil, بی معنی bí-ma'ní, جهنگ charand, لچار lichár, چرند jafang, موجه ná-muwajjah.— (an absurd explanation) توجیه نا توضیح taujsh-i-ná-muwajjah, تفصیل معقول tafsil-i-ná-ma'kúl.
ABSURDITY, بطلان butlán, بهرودگی bífúdagí, ساز كاری ná-sáz-kári.
ABSURDLY, بهرودانه bífúdanah.
ABUNDANCE, vide PLENTY, EXCESS.
ABUNDANT, vide NUMEROUS, MUCH, MANY, PLENTIFUL, LIBERAL.

ABUSE (bad language), دشنام dush-nám, فحش fuhsh, سب sabb.— (ill-usage) بد رفتاری bad-raftári, بد استعمالی bad-isti'málí, بد سلوكی bad-sulúkí.
To ABUSE, دشنام دادن dushnám dá-dan, دشناميدن dushnámídan, فحش دادن fuhsh dádan.
ABUSER, مفتري muftári, دهنده دشنام dushnám dihandah.
ABUSIVE, بد زبان bad-zabán, دراز زبان zabán-diráz.
To ABUT, نديك هدن nazdíkshudan.
ABYSS, قعر ka'r, حبيص hazíz, لجه lujjah, ورطه wartah.
ACACIA (gum-tree), طلع talh, صنط sant.—(silk-tasselled acacia) گل گول-ا-بريشمی gul-i-abrúshumí.—(sweet-scented) گل فتنه gul-i-fitnah.
ACADEMICIAN, اهل مدرسه ahl-i-madrasah.
ACADEMY, دار العلوم dárul-'ulúm, مدرسه madrasah, مكتب maktab.
To ACCEDE, vide To AGREE, To ALLOW.
ACCENT, vide ARTICULATION, PRONUNCIATION.
To ACCENT, تلفذ talaffuz kardan.
To ACCEPT, قبول كردن kabúl kardan, اجابت نمودن ijábat nimúdan, پذيرفتن pazírftan.—(monetary term) قبولی kabúliyat kardan.
ACCEPTABLE, مقبول makbúl, مطروح matbú', منظور manzúr, پسندیده pasandídah.
ACCEPTATION, اجابت ijábat.—(sense of a word) معنی ma'ní, کلام فصواقی fahwá, i-i-kalám.
ACCEPTER, قائل ká'il.
ACCESS, راه bár, راه ráh, قارب takar-rub, قدوم kudúm, دخول dukhúl, مدخلیت madkhalíyat.
ACCESSIBLE, ممكن الدخول mumkinu-'d-dukhúl.
ACCESSION (increase), اضافت izáfát, افزونی fuzúní.—(to throne) جلوس julús, تاخت نشینی takht-nishíní.
ACCESSORY, شميم zamím; زیاده ziyá-dah. (Vide ACCOMPLICE.)

To ACCUSTOM (*oneself*), عادت کردن 'adat kardan, عود گرفتن khú giriftan.

ACCUSTOMED, آموخته ámu'khtah, معتاد mu'tád, مألوف má'lúf, مستعمل musta'mal.

ACHE, درد dard, رنج waja', رنج ranj.

To ACHE, درد خوردن dard khúrdan.

To ACHIEVE, پرداختن pardákhtan, برآوردن bi-já áwardan, بر رسانیدن bar-rasánidan.

ACHIEVED, آماده ámadah, كامل kámil, تمام tamám.

ACID, ترش tursh, حامض háimiz, تیز tíz.

ACIDITY, ترشی turshí, حموضت humúzat.

To ACIDULATE, ترش کردن tursh kardan, تیز کردن tíz kardan.

To ACKNOWLEDGE, معترف شدن mu'tarif shudan, اقرار نمودن ikrár nimúdan, مقرر شدن mukirr shudan, اعتراف کردن i'tiráf kardan.

ACKNOWLEDGMENT, اقرار ikrár, اعتراف i'tiráf.

ACME, منتهی muntahá.

ACONITE, خانق الذهب khániku-'z-z, ib.

ACORN, بلوط balút, or ballút.

ACQUAINTANCE, vide KNOWLEDGE, FRIEND.

ACQUAINTED WITH (*aware of*), مستحضر mustahzar, مطلع muttali', واقف wákif, مخبر mukhbar.—(to be acquainted with a person) آشنائی shinákhтан, داشتن áshná, دوستی dústí dáshtan.

To ACQUIESCE, رضا riza' shudan, قبول کردن rázi shudan, kabúl kardan.

ACQUIESCENCE, رضا riza', رضامندی rizámandí, خواهندگی khúshnúdí.

ACQUISABLE, یافتنی yáftaní.

To ACQUIRE, اندوختن andúkhтан, برآوردن bi-ham rasánidan, حاصل کردن hásil kardan, تحصیل iktiná nimúdan, یافتن yáftan, آموختن ámu'khtan.

ACQUISITION, حاصل tahsil, حاصل hásil, اکتنا iktiná.

To ACQUIT, تبری نمودن tabarrí nimúdan, ابرا کردن ibrá kardan, رو سفید نمودن, rihá kardan, رو سفید نمودن, rú safíd nimúdan.

ACQUITTAL, عفو afw, جعل bihil, بخشایش bakhshá'yish, مغفرت maghfírat.

ACRE, جریب jaríb.

ACRID, تند tund, تیز tíz, دیش di-bash.

ACRIDNESS, تندی tundí, تیزی tízí, ترشی turshí.

ACROBAT, بازیگر bází-gar, تماها tamáshá-gar.

ACROSS (*over*), عبور 'ubúr, سراسر sar-á-sar, از طرف án taraf, ما وراى má wará, آن سر án sar.

ACROSTIC, موهج muwashshah.

ACT (*deed*), کار kár, کردار kirdar, عمل 'amal, فعل fi'l.

To ACT, کردن کردن kardan, عمل عمل 'amal kardan, فعل فعل fi'l nimúdan, ساختن sákhtan.

ACTION (*legal term*), مرافعه muráfa'ah, دعوی da'wá.—(*military term*) جنگ jang. (*Vide DEED*).

ACTIVE (*alert*), چالاک chálak, چالاک chálák, زینک zaring, شاتیر shátir, غچاق ghuchák.—(*active verb*) vide VERB.

ACTIVITY, چالاکى chálákí, چابکی chábukí, زینگی zaringí.

ACTOR, مقلد mukallid.

ACTRESS, مقلده mukallidah.

ACTUAL, معنوی ma'nawí.

ACTUALITY (*state of real existence*) واقعیyat, فعلیت fi'líyat, wákí'iyat.

ACTUALLY, فعلاً fi'lan, بالفعل bi-'l-fi'l, فی الواقع fi-'l-wákí'í.

ACUTE, زینک zaring, زینک zírak, چابک chábuk, چست chust.—(*severe*) سخت sakht.

ACUTENESS, زینگی zaringí, زینکی zírakí, هوش húsh, ذهن zihn.—(*severity*) سختی sakhtí.

ADAMANT, الماس almás, سامور sámúr.

ADAMANTINE, سخت sakht.

To ADAPT, منسوب کردن mansúb kardan, موافقت نمودن muwáfakat nimúdan, پیوستن paiwastan.

- ADAPTATION**, ترتیب tartīb.
To ADO ('*cast up figures*'), جمع زین jam zāka. جمع چینه jimah kārian.—*across*, علیه نمودن 'aawāh karkāian, امروزی afzū-
 dān.
ADDER مار mār, افسه afā.—(*deaf adder*), صخره صخره sāghir-mār.
ADDITION, جمع تمامه zamī-
 māh, اصل ilhāk, ازید izdiyād,
 علیه 'aawāh, افزایش afzāyish.—
 جمع (arithmetical) جمع jam,
 جمله jumlah.
To ADDE, جمع کندهنی ganānīlan.
To ADDLE, لایق هنر lak shu-
 dān.
ADDRESS (*of a letter*) سر خط sar-
 khat. نام و مقام sar-nāmah, سر
 nām wa makām, نام و نشان nām
 wa nishān.—(*air, department*) وجه
 wajā, رفع war.
To ADDRESS, گفتنی gūftan.
To ADUCE, اظهار کردن izhār kardan.
ADEQUATE, کافی kāfi, قابل kābi.
 مواضع muwāfiq.
To ADHERE, چسبیدن chasbīdan,
 ملحق شدن mulāq shudan.
ADHERENCE (*things*), پیوستگی pai-
 wazāgi, ملحق lusūk, چسبندگی
 chasbīlagi.—(*persons*) طرفداری
 taraf-dāri, جاندار jān-dāri.
ADHERENT, طرفدار taraf-dār,
 جاندار jān-dār, رفیق rafīq.
ADHESION, ملحق lusūk, مواضع mu-
 wāsalat.
ADHESIVE, چسبنده chasbandah.
ADIEU, وداع widā, پیروی pidrūd.
ADJACENT, متصل muttasil, مجاور
 mujāwir, در طرف dar shuruf,
 در جنب pahlú, در جنب dar jamb.
ADJECTIVE, اسم صفت ism-i-sifat,
 وصف wasf, صفت na't.
To ADJOIN, متصل شدن muttasil
 shudan.
To ADJOURN, موقوف کردن maukúf
 kardan, در تعویب انداختن dar tākhír
 andákhtan, بر عاست نمودن bar-
 khást nimúdan.
ADJOURNMENT, بر عاست bar-khást,
 دفع الوقت ta'wīk, تعویب ta'wīk,
 دفع الوقت daf'u-l-wakt.

- To ADJUDICATE**, قضا فیصله फैصل
 ka-ian, قضا فیصله fatwá dádan.
To ADJUST, تسویه نمودن taswīyah
 nimúlan, ساختن sākhtan.
ADJUTANT, وزیر yāwar.—(*Adjutant-
 General*) امروزی ajūdán-
 bāshi.
To ADMINISTER, اداره اداره idárah
 kardan.
ADMINISTRATION, اداره idárah.
ADMINISTRATIVE, ملکی mul'ki, منظمی
 zabti.
ADMINISTRATOR, مختار mukhtár,
 مالک مالك—(*to a will*), وصی wasi.
ADMIRABLE, تشنگ kashang.
ADMIRAL (*naval commander*), دریا
 داری daryá begi, امیر البحر amíru-
 'l-bahr.—(*rear-admiral*) ریاله riā-
 lah (eur.).
ADMIRALTY, اداره واپوری idárah-i-
 wápúrhá.—(*First Lord of the Ad-
 miralty*) وزیر بحریه wazir-i-bahriyah.
ADMIRATION, تعجب ta'ajjub, هفت
 shikift.
To ADMIRE, پسندیدن pasandīdan.—
 (*Vide To APPROVE OF, To LOVE.*)
ADMISSION (*entrance*), دخول dakhúl,
 مدخل madkhal.—(*confession*) اقرار
 ikrár, اعترااف itiráf, انعام iz'án.
To ADMIT (*let in*), دخول دادن dukhúl
 dádan, بار دادن bár dádan.—
 (*confess*) اقرار کردن ikrár kardan,
 نمودن اعترااف itiráf nimúdan,
 نمودن مسلم musallam dāshtan,
 انعام iz'án nimúdan.
To ADMONISH, نصیحت نمودن nasihat
 kardan, وعظ کردن wa'z kardan,
 اندامن pand dádan.
ADMONITION, *vide* ADVICE.
To ADOPT (*child, &c.*), تنبلی کردن
 tabanní kardan.
ADOPTED (*child, &c.*) متبلی mutā-
 banná, خوانده khwándah.
ADOPTION (*child*), پسر خواندگی pīsar-
 khwándagi, تنبلی tabanní.
ADORATION پرستش parastish, عبادت
 'ibádat.
To ADORE, پرستیدن parastīdan,
 عبادت کردن 'ibádat kardan.

ADOREE (*worshipper*), عابد 'ábid, ساجد sájid.—(lover) عاشق 'áshik, محبوب muhibb, معشوق ma'shúk, معشوقه ma'shúkáb.

To ADORN, آراستن árástan, پیراستن pírástan, زینت دادن zínat dádan, آرایش کردن áráyish kardan.

ADORNED, آراسته árástah, پیراسته pírástah, مزین muzayyan, محلی muhallá.

ADORNMENT, آرایش áráyish, زینت zínat, زیب zib, پیرایش píráyish.

ADROIT, چشمبند chashm-band, چالاک chálák-dast, چیره دست chírah-dast.

ADROITNESS, چشمبندی chashm-bandí, دستی chálák-dastí, چیره دستی chírah-dastí.

ADULT (*adj.*), کبیر kabír, بالغ báligh. (*sub.*) صاحب ریش sáhib-rish.

To ADULTERATE, مخلوط ساختن makhlút sákhtan.

ADULTERATED, مخلوط makhlút, مغشوش maghshúsh, فاسد fásid, مزور muzawwar.

ADULTERATION, فساد fasád, تغلب taghallub.

ADULTERER, زانی zání, زنا کار ziná-kár.

ADULTERESS, زانیه záníyah.

ADULTERY, زنا ziná, زنا کاری ziná-karí, زانی محسنه ziná,-i-muhsinah, سفاح sífáh.

To commit ADULTERY, زنا کردن ziná kardan, زنا کاری کردن ziná-karí kardan.

ADVANCE (*of money*), پیشگی pishgí, سلف salaf.—(to peasants to enable them to cultivate) مساعده musá'-adah, و اساسí wá-sásí.

To ADVANCE, پیش رفتن pish raftan, تقدیم تقديم pish ámadan, پیش آمدن takdím nimúdan.

ADVANCED-GUARD, پیشرو pish-rav, تالابه taláyah.

ADVANCEMENT (*promotion*), ترقی tarakí, ارتقا irtiká, سرفرازی sarfarází, برتری bartarí.

ADVANTAGE, فایده fá'idah, نفع naf', منفعت manfa'at, سود súd, صرفه sarfah.

ADVANTAGEOUS, مفید mufíd, نافع naf', نفع رسان naf'-rasán.

ADVENTURE, واقعه wak'ah, حادثه hádisah, ماجرا má-jará.

ADVENTURER, اوباش aubásh, نابکار ná-bi-kár.

ADVEB, حرف zarf.

ADVERSARY, *vide* ENEMY, RIVAL.

ADVERSE, مخالف mukhálif, مغایر mugháyir, ناموافق ná-muwáfik, مناقض munákiz.

ADVERSITY, بدبختی bad-bakhtí, سختی sakhtí, هلاکت shakáwat, مخالفت mukhálafat, مشقت mu-shakkt, بلا balá, نکتہ nakbat, مصیبت musibat.

To ADVERTISE, اظهار نمودن ishtihár nimúdan, اعلام نمودن i'lám nimúdan, اعلان نمودن i'lán nimúdan.

ADVERTISEMENT, اظهار ishtihár, اعلام i'lám, اعلان i'lán.

ADVICE, پند pand, نصیحت nasihat, رای rá, تدبیر tadbír, مسأله maslahat, وعظ wa'z, اندرز anduraz, صلاح saláh, موعظه mau'izah.

ADVISABLE, مناسب munásib, لایق láfík.

ADVISABLENESS, مناسبه munásabat, صلاح saláh.

To ADVISE, پند دادن pand dádan, نصیحت نمودن nasihat nimúdan.

ADVOCATE, وکیل wakíl.

To ADVOCATE, طرف گرفتن taraf giriftan.

ADZE, تیشه tíshah.

AERONAUT, مرد بالون mard-i-bálún.

ÆSTHETICS, علم محسنات 'ilm-i-mahsinát.

AFFABLE, *vide* KIND.

AFFAIR, کار kár, امر amr, عمل 'amal, معامله mu'amalah, سر و کار sar wa kár, باب khusús, خصوص khusús, باب báb, ماده máddah, حال hál, باب bábát, ماده máddah.

To AFFECT (*feign*), بهانه کردن bahá-nah kardan, تقلید کردن taklíd kardan.—(produce effect) اثر کردن asar kardan, قائلیم کردن tá,sir kardan.

AFFECTION, *vide* LOVE, FRIENDSHIP, CHARITY.

AFFECTIONATE, مهربان mihrbán,

رووف shaffk, مشفق mushfik, رؤوف rú,úf.

To AFFIANCE, نامرد نامردن nám-zad fir múdan.

AFFINITY, وابستگی wá-bastagi, نسبت nisbat, جهت jihat, مناسبت muná-sabat.

AFFIRMATION, تصدیق tasdiq, ایجاب íjáb, اثبات ísbát.

AFFIRMATIVE, مثبت musbit, موقید mu'ayyid.—(particle) حرف اثبات harf-i-ísbát, حرف تاکید harf-i-tákíd, حرف ایجاب harf-i-íjáb.

To AFFLICT, پریشان ساختن parishán sákhtan, مبتلا ساختن mubtalá sákhtan, آزریدن ázurdan, الم رسانیدن alam rasánidan.

AFFLICTED, غمگین gham-nák, غمگین gham-gin, غمزه gham-zadah, ملول dil-gír, زنجیده ranjídah, ملول malúl, مضطرب andúh-nák, اندوهناك andúh-nák, مضطرب muztarib, محضه mukhabbat, مكدر mukaddar, متادل mutá,llim.

AFFLICTION, vide GRIEF.

AFFRONT, هتك آبرو hatk-i-áb-rú, شتم shatm, خفت khiffat, هتكستگى sar-shikastagi, بی ساختگی bí-sákhtagi.

To AFFRONT, هتك آبرو كردن hatk-i-áb-rú kardan, دشنام دادن dush-nám dádan.

AFIRE, موزان súzán.

AFRAID, ترسان tarsán, ترسناك tars-nák, خائف khá,if, هراسان hirásán.

AFRESH, مجدداً mujaddadan, از سر نو az sar-i-nau.

AFTER, پس pas, بعد ba'd, پی pai, عقب 'akab, آخر asar, دنبال dum-bál.—(one after the other) پی در پی pai dar pai, متواتر mutawátir.

AFTERNOON, بعد ظهر ba'd-i-zuhr, عصر 'asr.

AFTERWARDS, بعد از آن ba'd az án, بعد از آن min ba'd, پس از آن az án pas, بعده ba'dah.

AGAIN, بار báz, دیگر dígar, دگر digar, وا wá, واپس wá-pas, مكررا mukar-raran, بار دگر bar-i-dígar, بار دیگر dígar-bár.

AGAINST, مقابل 'alá, عاك khiláf.

mukábil, بعد bi-zidd, بر ضد bar zidd.

AGATE, یشم yashm.

AGE, عمر 'umr, ساله sálah, سن sinn, زاد zád.—(era, time) عهد 'ahad, زمان zamán.—(old age) پیری píri, سن kibarú-'s-sinn, هرم haram, مشيب mashíb.

To AGE, پیر شدن pír shudan, مسن musinn shudan.

AGED, مسن musinn, پیر pír, معمر mu'ammár, سالدیده sál-dídah.

AGENCY, وكالت wakálat, كار گذارى kár-guzári.

AGENT, وكيل wakíl, گماشته gumásh-tah, كاركن ná,ib, كاركن kár-kun, مياهر sar-kár, مياهر mubáshir.

To AGGRAVATE, بدتر كردن badtar kardan.

AGGREGATE, جمعه jumlah, مجموع majmú'.

AGGRESSION, زبر دستی zabar-dastí, ظلم zulm, حمله hamlah.

AGHAST, متعجب sar-asímah, مضطرب muztarib.

AGILE, چالاک chálak, چالاکى chálák, چست chust.

AGILITY, چالاکى chálákí, چستى chustí.

AGIO (difference in value of money), صرف sarf.

To AGITATE (put in motion), تحريك نمودن jumbánidan, تحريك نمودن tahrík nimúdan.—(distress) پریشان ساختن parishán sákhtan.

AGITATION, اضطراب tashwísh, اهتزاز iztiráb, آشفتگی áshuftagi.—(motion) تحريك jumbish, تاهريك tah-rík.

Ago (lately), vide NEWLY.—(past time) ماضى mází, گزشته guzashtah, سابق sábig.—(a little while ago) يكچندي پیش از این yak chandí písh az ín, اندكى قبل از این andakí kabl-i-ín.—(a few days ago) چند روز پیش از این chand rúz písh az ín, چند روز قبل از این chand rúz kabl az ín, چند روز است chand rúz ast, چند روز هد chand rúz shud.—(long ago) vide LONG.

ALLEGATION, اسناد ikrár, اقرار ishrád, تکریر takrír.

To ALLEGE, اسناد نمودن ishrád nimúdan, اقرار کردن ikrár kardan, تکریر نمودن takrír nimúdan.

ALLEGIANCE, فرمان برداری firmán-bardári.

ALLEGORIC, مشابه mutashábih.

ALLEGORY, مثال tamsíl, تمثيل misál, مجاز kináyah, مجاز majáz.

To ALLEVIATE, تسکین دادن takhfíf dádan, تسکین نمودن taskín nimúdan, آرام دادن áram dádan.

ALLEVIATION, تسکین takhfíf, تسکین taskín, آرام áram.

ALLEY, کوچه kúchah, خیابان khiyá-bán.

ALLIANCE (connezion), علاقه 'alákah, تعلق ta'alluk, دخل dakhil, نسبت nisbat. (Vide TREATY.)

ALLIGATOR, نهنگ nahang.

ALLITERATION, تینیس tajnís.

To ALLOT, حصه کردن hissah kardan, دادن dádan, تقسیم کردن taksím kardan.

ALLOTMENT, حصه hissah, تقسیم tak-sím.

To ALLOW, گذاشتن guzáshtan, دادن dádan, دستور دادن dastúr dádan, قائل بودن áqá'il búdan, اجازت دادن íjázat dádan, اذن دادن áذن dádan, فرصت wá-guzáshtan, یا گذاشتن, هشتن hishtan.

ALLOWABLE, مجاز mujáz, روا rawá, حلال halál.

ALLOWANCE, مبلغ مقرری mablagh-i-mukarrarí, بهره bahrah.

ALLOY, مخلوط makhlút, آمیزش ámí-zish.

To ALLUDE TO, کنایه کردن kináyah kardan, اشاره نمودن ishárah nimúdan.

To ALLURE, اغوا ighwá kardan, فریب دادن targhíb kardan, فریب دادن firíftan, کشیدن kashídan, جذب jazb نمودن nimúdan.

ALLUREMENT, اغوا ighwá, فریب targhíb, کشش kashish.

ALLUREE, دل فریب dil-firíb.

ALLUSION, اشاره ímá, رمز ramz, اشاره

ishárah, ایهام íhám, عبارت 'íbarat, کنایه kináyah.

ALLY, دوست dúst, متفق muttafiq, همدم hamdam, رفیق rafík, شریک sharík.

ALMANAC, تقویم takwím.

ALMIGHTY, قادر مطلق kádir-i-mutlak, حقیق ta'á'álá.

ALMOND, بادام bádám, لوز lauz.— (wild almond) ارجم arjun, ارجم arjín.

ALMOND-CAKE (made of almonds pounded, and a paste of sugar, cream, &c.), باقلوا báqliwá.— (of split almonds and brown sugar) ساهون sáhún.

ALMOST, قریب qaríb, نزدیک nazdík, تقریب takrīb, عنقریب 'an-karíb.

ALMS, صدقه sadakah, خیرات khairát, دهش dihash, زکات zikát.— (alms prescribed by law) زکات zikát.— (voluntary alms) صدقه sadakah.

ALMS-HOUSE, لنگر خانه langarkhánah.

ALOE (plant), درخت صبر dirakht-i-sabir.— (drug) صبر sabir.— (lignum aloes), عود 'úd.

ALOFT, بالا faráz, فراز balá.

ALONE, تنها tanhá, تن tan-i-tanhá, منفرد munfarid, مجرد mujarrad, منحرد munharid, واحد wahd, یگانه yagánah, به انفراد bi-infirádah.

ALONG WITH, vide TOGETHER.

ALOOF, دور dúr, کناره kanárah.

ALOUND, بلند buland.

ALPHABET, حروف تہجی hurúf-i-tahajjí, حجاب hijá, (Vide LETTER.)

ALPHABETICAL, بقاعده تہجی bi-ká'idah-i-tahajjí.

ALREADY, هنوز hanúz, همینوقت hamín-wakht. (Vide YET.)

ALSO, هم ham, نیز níz, ایضا áyá.

ALTAR, مذبح mazbah (pl. مذبح mazábih), قربانگاہ kurbán-gáh.

To ALTER, تغییر نمودن taghyír nimúdan, تبدیل کردن tabdíl kardan, عوض کردن 'awaz kardan.

ALTERATION, تغییر taghayyur, تبدیل tabdíl.

ALTERCATION, مباحثه mubáhasah,

munákashah, مناقشه muná-
za'ah, نزاع nizá', مذاكره muzákarah.
مجادله mujádalah, تکرار takrár,
kil-u-kál, کيل و قال da'wá,
دعوى, ستمیره sitízah.

ALTERNATE, يك در ميان yak dar
miyán. — (*alternate days*) هما
ghibban, يکروز در ميان yak rúz dar
miyán.

ALTERNATELY, بترتیب bi-naubah,
ترتیب naubatad.

ALTHOUGH, اگرچه agarchih, چه
garchih, هر چند که har-chand kih,
alá'án, علی آن bá-wujúdkih,
وجود که.

ALTITUDE, ارتفاع irtifá', بلندی bu-
landí. — (*to take the altitude*)
اندازه ارتفاع کردن andázah-i-irtifá'
kardan.

ALTOGETHER, باكلل bi-'l-kull, بالمره
bi-'l-marrah, سراسر jamí'an, جميعاً
sar-á-sar, بالتمام bi-'t-tamám,
همه روهم hamah rúf-ham
raftah, كلا kullán, و قاطبة, كلا kullán
wa kátibatán. — (*taking all
into consideration*), همه جهت
hi-hamah jihat.

ALUM, زاج سفید záj-i-saffíd, شب
shibb.

ALWAYS, همواره hamíshah, همیشه
hamwárah, هر وقت har wakht,
هر زمان har zamán, مدام mudám,
دائم dá'im, هر دم har dam,
پوسته alá-'d-dawám, علی الدوام
paiwastah, دمیدم dam bi-dam,
همیشه اوقات muttasilan, متصلاً
hamíshah aukát.

AMALGAM, ملغمه malghamah (*eur.*),
مخلوط makhlút.

To AMALGAMATE, آمیختن ámikhtan.
AMANUENSIS, كاتب kátib.

To AMASS, جمع کردن jam' kardan,
فراهم آوردن faráham áwardan.

AMATEUR, مفت muft.

AMATIVE, عاشق 'ashik.

AMATIVENESS, عاشقی 'ashikí, عشق
'ishk.

To AMAZE, تعجب نمودن ta'ajjub
nimúdan, حیرت کردن hairat kar-
dan, متعجب نمودن muta'ajjub
nimúdan.

AMAZED, متعجب hairán, متعجب muta-
hayyir, متعجب muta'ajjib, سراسیمه
sar-ásimáh, سرگردان sar-gardán,
مات má't, آشفته áshuftah, مدهوش
madhúsh, دنگ dang.

AMAZEMENT, آشفتنگی áshuftagí,
حیرت hairat, تعجب tahayyur, تعجب
'ajab, حیرت ta'ajjub, حیرت hakar,
دهشت dihhshat, ششدر shish-dar,
تلواسب talwásah.

AMAZING, vide WONDERFUL.

AMAZON, زنگ zauakah.

AMBASSADOR, ایچی ilchí, رسول rasúl.
سفیر paik, — (*extraordi-
nary*) سفیر کبیر safír-i-kabír.

AMBER, عنبر ambar, عنبر kah-rubá,

AMBERGRIS, عنبر ambar, عنبر abír.

AMBIGUITY, ایهام ishtibáh, ایهام
ihám.

AMBIGUOUS, مشتبه mubham, مشتبه
mushtabih, مشکوک mashkúk,
مغلق mughlaq.

AMBITION, علو همت 'uluw-i-himmat.
حوسله hausalah, بلند همت buland-
himmatí.

AMBITIOUS, استکبار istikbár, بلند
همت buland-himmat.

To AMBLE, برعه رفتن yurghah,
raftan.

AMBUSCADE, کمین kamín, کمین
makman, کمینگاه kamín-gáh.

To AMELIORATE, بهتر کردن bihtar
kardan, عویتر کردن khúbtar kar-
dan.

AMELIORATION, بهتری bihtarí.

To AMEND (*trans.*), درست کردن du-
rust kardan, تصحیح کردن tashih
kardan. — (*intrans.*) بر سر ایستاده
bar sar istádah nimúdan.

AMENDMENT, اصلاح isláh, تصحیح tas-
híh, بهتری bihtarí.

AMETHYST, یاقوت عمری yákút-i-
khamrí, یاقوت زمانی yákút-i-rum-
mání, یاقوت کبود yákút-i-kabúd,
جبلقوم jaballakúm.

AMICABLE, لطیف shírín, شیرین
shírín, مهربان mihrbán, مرغوب
marghúb.

AMICABLENESS, شیرینی shíríní, مهر
mihr, مهربانی mihrbání.

AMMONIAC (*plant*), اهی ushak. —
(*salt*), نوحادر naushádur.

- AMMUNITION**, اسباب جنگ asbáb-i-jang.—(pouch) کیف kif, گله دان gullah-dán.
- AMNESTY**, عفو نامہ 'afw-námah, عفو 'afw.
- AMONG**, میان miyán, در میان dar miyán, بین bāin, ما بین mā-bāin, اندر andar, لا lá (*vulg.*)
- AMOROUS**, عاشق 'ashik, دل بسته dil-bastah, هیفته shíftah.
- AMOUNT** (*sum*), جمله jumlah, جمع jam', حاصل hásil, مبلغ mablagh.
- AMOUR**, عشق 'ishk-bázi, عشق ta'ashshuk, محاشه mu'ashakah.
- AMPHIBIOLOGY**, ایهام íhám.
- AMPHITHEATRE**, مظهر mazhar.
- AMPLE** (*space*), پهن pahn, واسع wási', عرض 'ariz, بسیط basit.—(*quantity*) فراخ farákh, وافر wáfir, وفور wufúr.
- AMPLENESS** (*space*), پهنه pahnah, عرض 'ariz.—(*quantity*) فراخی farákhí, وفرت wafarat.
- TO AMPUTATE, vide TO CUT.**
- AMPUTATION**, قطع kat', انقطاع inukitá'.
- AMULET**, تعویذ ta'wíz, حرز hirz, حامیل hamáíl.
- TO AMUSE**, صفا دادن safá dádan, لذت بخش khúsh kardan, لذت دادن lazzat dádan.
- AMUSEMENT**, بازی bázi, تفریح tafarruj, صفا safá, لعب la'b.
- AMUSING**, تفریح نما tafarruj-nimá, دلکش dil-kash.
- ANACHRONISM**, غلط در زمان ghalat dar zamán, اشتباه ishtibáh.
- ANAGRAM**, تحریف tahríf.
- ANAGRAMMATIST**, محرف muharrif.
- ANALOGOUS**, متشابه mutashabbih, مناسب munásib.
- ANALOGY**, تشبیه tamsil, نسبت nisbat.
- TO ANALYSE**, تجزیه نمودن tajziyah nimúdan.
- ANALYSIS**, تفصیل tafsíl, تقسیم taksím, تفریق tafrik.—(*chemical*) تحلیل tahlíl, تجزیه tajziyah.
- ANALYST**, تجزیه کننده tajziyah kunnandah.
- ANARCHY**, عذر ghadr, بی سیاست bí-siyásat, هورش shúrish.
- ANATOMIST**, تشریح دان tashríh-dán.
- ANATOMY** (*the science*), علم تشریح 'ilm-i-tashríh.
- ANCESTOR**, اب ab (*pl.* آب 'ábá), جد jadd (*pl.* اجداد ajdad), سلف salaf (*pl.* اسلاف asláf), متقدم mutakaddim (*pl.* متقدمین mutakaddimín).
- ANCESTRY**, نسب nasab, نسبت nisbat.
- TO ANCHOR**, لنگر انداختن langar andákhtan.
- ANCHOR**, لنگر langar.—(*to weigh anchor*) لنگر بر داهتن langar bar dáhtan.
- ANCHORAGE**, لنگر گاه langar-gáh.
- ANCHORITE**, زاهد záhid, عابد 'ábid.
- ANCIENT**, قدیم kadím, پیشین pishín, عتیق 'atik, دیرینه dirínah, سلف salaf.
- The ANCIENTS**, اولیان avvaliyán, پیشینان pishínán, اسلاف asláf, متقدمین mutakaddimín.
- AND**, و wa, و u.—(*and so forth, &c.*) وغیره waghairah, الع alakh.
- ANECDOTE**, داستان dástán, نکته nukta, آفسانه áfsánah.
- ANEMONE**, شکافی shaká'ik, شکافی العمان shaká'iku-'n-nu'mán.
- ANGEL**, فرشته frishtah, ملك malak.—(*angel of death*) ملك الموت malku-'l-maut, عزرائیل 'izrá'il, قاضی kabizu-'l-arwáh.—(*guardian angel, attendant on man*), قعید ka'id, تابع tábi'.—(*two angels who interrogate the dead*) منكر و منكر munkar wa nakir.—(*invisible angel whose voice is heard*) سرور shurush, هاتف hátif.
- ANGELIC**, فرشته ملكی malakí, فرشته frishtah-wash.
- ANGER**, غضب ghazab, كین kín, كینه kínah, عشم khishm, غیظ ghaiz, قهر kahr, زنجش ranjish, سورت saurat, سخط sukht, تغییر hiddat.
- ANGLE**, گوشه gúshah, كنج kunj, زاویه záwiyah.—(*acute angle*) زاویه حاده záwiyah-i-háddah.—(*obtuse angle*) زاویه منفرجه záwiyah-i-munfarajah.—(*right angle*) زاویه قائمه záwiyah-i-ká'imah.

ANGRY, غضبناك ghazab-nák, عشمناك khishm-nák, برآشفته bar-áshuftah, متغیر mutan-affir, گرم گarm, آزرده ázurdah, مكدار mukdaddar, زنجیده ranjídah, در هم dar-ham, خفا khafá (obs.).

ANGUISH, vide GRIEF, PAIN.

ANGULAR, زاویه دار záwiyah-dár, گوشه دار gushah-dár.

ANIMAL (living being), جاندار jándár, حیاتی zú-hayát, نفسی zí nafas.—(domestic animal, cattle or fish) حیوان haiwán.—(wild animal, reptile or insect) جانور jánwar.

To ANIMATE, زنده کردن zindah kardan, جان دادن ján dádan, حیات دادن hayát dádan.—(incite) تحريك نمودن tahrík nimúdan, انگیزختن angízhctan.

ANIMOSITY, vide ENMITY.

ANISE, شبت shabt, سبت sabbt, انیسون anísún, رازیانه rázi-yánah-i-rúmf.

ANKLE, مچ پا ishtálang, مچ پا much-i-pá, کوزک kúzak-i-pá, کعب ka'b, کوزک guzak.

ANKLET, پای بزجه pái-baranjan, پای زین pái-zib, خخال khalkhál.—(of small bells) موسک súsk.

ANNALIST, راوی ráwí, اخباری akhbárá.

ANNALS, تاریخ akhbár, اخبار akhbár, تاریخ tawárikh.

To ANNEAL, گرم کردن garm kúftan.

To ANNEX, الحاق کردن ilhák kardan.

ANNEXATION, الحاق ilhák, اضافه izáfah.

To ANNIHILATE, معدوم کردن ma'dúm kardan, نابود کردن ná-búd kardan, منقلع salb nimúdan, منقلع نمودن munkali' gardánidan.

To be ANNIHILATED, سلب شدن salb shudan, مسلوب شدن maslúb shudan, معدوم شدن ma'dúm shudan, منقلع نمودن munkali' búdan.

ANNIHILATION, نیستی nístí, اعدام i'dám.

ANNIVERSARY, سالگانی saligání.

To ANNOTATE, حاشیه نوشتن háshiyah níwíshctan.

ANNOTATION, حاشیه háshiyah, شرح sharh, بیان bayán.

ANNOTATOR, حاشیه shárih.

To ANNOUCE, آگاه ساختن ágáh sákhtan.

To ANNOY, vide To VEX.

ANNOYANCE, ضرر zarar, زنج ranj, زحمت zahmat, آزار izá, آزار ázár. (Vide TROUBLE.)

ANNUAL, سالانه sáliyánah, سنوی sanawí.

ANNUITANT, وظيفه خور wazífah-khúr, سالانه دار sáliyánah-dár.

To ANNUL, باطل کردن bátil kardan, منسوخ naskh nimúdan, منسوخ کردن mansúkh kardan.

ANNULAR, حلقه وار halkah-wár.

ANNULLED, معطل mu'attal, منسوخ mansúkh.

ANNULMENT, ابطال ibtál, محو mahw, ناسخ naskh.

To ANOINT, روغن مالیدن raughan málidan, مسح نمودن mash nimúdan.

ANOMALOUS, خلاف طبیعت khiláf-i-tabí'at.

ANOMALY, خرق عادت khark-i-'údat.

ANONYMOUS, اسمی نا معلوم ísmí-ná-ma'lúm.

ANOTHER, دیگر dígar, دیگر digar, غیر ghair.

ANSWER, جواب jawáb, پاسخ pásukh.

To ANSWER, جواب دادن jawáb dádan.—(succeed) راست افتادن rást uftádan.

ANSWERABLE (responsible), جوابدار jawáb-dár, مأمون zámín, ملتزم mul-tazím.

ANT, مور múr, مورچه múrchah.—(large black ant) مور سوازی múr-i-suwárá.—(white ants) مورپایه múr-yánah, مورچانه múrjanah.—(ant-hill or nest) چال مورچه chál-i-múrchah.

ANTAGONIST, vide ENEMY.

ANTARCTIC, قطب جنوبی kutb-i-janúbí.

To ANTECEDE, پیش رفتن pish raftan, مقدم شدن mukaddam shudan.

ANTECEDENT (grammatical term), قبل اسم ísm-i-fá'il.

ANTECHAMBER, کفش کن kafsh-kun,
 ANTEDILUVIAN, قبل از طوفان kabl az
 tufán.

ANTELOPE, آهو áhú, غزال ghazál.

ANTERIOR (antecedent) مقدم mukad-
 dam, سابق pishín, سابق sábik,
 اول avval.

ANTHEM, نعت na't, تسبیح tasbîh.

ANTICIBIST, دجال dajjál.

To ANTICIPATE, پنداشتن pindásh-
 tan, پیش گمان کرده شدن pish gu-
 mán kardah shudan.

ANTICIPATION, پیش رفتنی pish-
 waktí.—(by anticipation) از پیش از
 وقت pish az wakt.

ANTIDOTE, تریاق tiryák, تریاق tiryák,
 دافع زهر dáfi-i-zahr.

ANTIMONY, راسخت rásukht.—(pow-
 der for the eyes) سرمه surmah, کحل
 kuhl.

ANTIPATHY, نفرت nifrat, تنفر tanaf-
 fur, کراهت karîh, رجم raghm.

ANTIQUARY, جامع العجاایب jámi'u-'l-
 'ajáfbát.

ANTIQUATED, vide OLD.

ANTIQUITIES (ruins of ancient build-
 ings, &c.), آثار قدیم ásár-i-
 kadím.

ANTIQUITY, ما تقدم má-takaddum,
 زمان قدیم zaman-i-kadím.

ANTITHESIS, ضد zidd, تضاد tazádd.

ANTLER, شاخ shákh.

ANTLEED, شاخ دار shákh-dár.

ANUS, کون kún, صامتح má-taht,
 محل مرفوع mauza'-i-mu'tád, محل
 قعود mahall-i-ku'úl.

ANVIL, سندان sindán.

ANXIETY, دل‌تنگی dil-tangí, اضطراب
 iztiráb, غم gham, فکر fikr, تشویش
 tashwish.

ANXIOUS, دل‌تنگ dil-tang, مضطرب
 muztarib, مکرر mukaddar, مشهور
 mushawwash, متفکر mutafakkir.

ANY, هیچ hích.—(anyone) کسی kasí,
 هیچ hích kas, شخصی shakhsí.
 —(anything) چیزی chízi.—(any-
 where) جای bí-jái.—(negative)

هیچ بی-hích jái.—(anyhow)
 هر نوع bi-wajhí, هر نوع bi-har nau'.

—(negative) وجه بی-hích wajh,
 هر نوع بی-hích taur.

AORIST (of a verb), معارج muzári'.

APACE, زود zúd.

APART, جدا jidá, علی‌حده 'aláhiddah,
 مفصل mufassal, مباین mubáin,
 جداگانه jidágána:h.—(aside) در کنار
 dar kanár, بر طرف bartaraf.

APARTMENTS, منزل manzil.

APATHETIC, سرد sard, بی میل bí-
 mail.—(to be apathetic) زهول نمودن
 zuhúl nimúdan.

APATHY, سردی sardí, مساهله musá-
 halah.

APE, vide MONKEY.

To APE, تقلید کردن taklíd kardan.

APERIENT, مسهل mus-hil, سهول
 sahúl.

APEETUE, سوراخ súrakh, شکاف
 shikáf.

APEX, اوج auj.

APHORISM, مثل masal, مثال misál,
 تمثیل tamsíl.

APOCHRYPHAL, مزور muzawwar, جعلی
 ja'lí.

APOCOPE (cutting off the final syl-
 lable), حذف hazf.—(cutting off a
 short vowel) جزم jazm.

APOGEE, اوج auj.

APOLOGETIC, پوزش púزش púzish-pazír.
 To APOLOGIZE, اعتذار i'tizár
 kardan, معذرت خواستن ma'zirat
 khwástan, عذر کردن 'uzr kardan,
 پوزش نمودن púzish nimúdan.

APOLOGUE, مثل masal, مثال misál,
 تمثیل tamsíl.

APOLOGY, عذر 'uzr, اعتذار i'tizár,
 معذرت ma'zirat, پوزش púzish.

APOPLECTIC, مکتة ردة saktah-
 zadah.

APOPLEXY, مکتة saktah.

APOSTACY, انکار دین inkár-i-dín, ترك
 tark-i-millat, ارتداد irtidád.

APOSTATE, منكر دین munkir-i-dín,
 مرتد murtadd.

To APOSTATIZE, ارتداد نمودن irtidád
 nimúdan, مرتد مurtadd shu-
 dan.

APOSTLE, رسول rasúl.—(of Christ)
 حواری hawári.

APOSTLESHIP, رسالت rasálat.

APOSTOLIC، پیغامبری paigham-bari،
پیغامبری paigham-bari.

APOTHECARY، دارو فروش 'attár،
dawá - furúsh. — (apothecary's
shop) دارو خانه dawá-khánah.

APPANAGE، ملك milk.

APPARATUS، یراق yarák، اسباب asbáb،
رخت rakht، آلات álát، ساز sáz.

APPAREL، vide CLOTHES.

APPARENT، هویدا huwaidá، پدید
padíd، آشكار áshkár، آشكاره ásh-
káraah، ظاهر záhir، عیان 'iyán،
واضح wázh، روشن raushan، فاش fásh،
علانی 'alání، مبین mubín،
پیدا paidá، بدیهی badhií.

APPARENTLY، عیاناً záhiran،
'iyánan.

APPARITION، تجلی khíyál، خیال ta-
jallí.

APPEAL، طلب talab، مراجعت murá-
ja'at، رجوع rujú'، حواله hawálat.

To APPEAL، در خواستن dar khwás-
tan. — (legal term) رجوع فرمودن
rujú' firmúdan، مراجعت نمودن
murája'at nimúdan.

To APPEAR، نمودن nimúdan، ظاهر
zháhir shudan، پدید آمدن pa-
díd ámadan، معلوم شدن ma'lúm
shudan، مرگی شدن mará'í shudan.

APPEARANCE، ظهور zuhúr، صورت súrat،
اشكال ashkál، پیدایش paidá'ish.

To APPEASE، آرامیدن آرامídan، تسلی
tasallí dádan.

APPELLATION، لقب lakab، نام nám.

To APPEND، آویز کردن áwíz kardan،
الحاق ilhák nimúdan.

APPENDAGE، ضمیمه zamímah، الحاق
ilhák، وصل wasl.

APPENDIX، ذیل zail، ضمیمه zamímah.

To APPERTAIN، راجع نمودن ráji' ni-
múdan، مربوط شدن marbút shu-
dan.

APPETITE، هوس ishtihá، اشتها
shihá، میل mail.

To APPLAUD، تحسین tahsín
kardan، بلند آواز گردیدن buland-
áwáz gardídan، توصیف کردن tau-
síf kardan، مرحبا گفتن marhabá
gufftan.

APPLAUSE، تحسین tahsín، آفرین
áfírín.

APPLE، سیب síb، سیو sív (vulg.).—
(crab-apple) سیب جنگلی síb-i-
jangalí.—(of the eye) مردمک چشم
mardumak-i-chashm، بوبو búbu.

APPLIANCES، اسباب asbáb، آلات
álát، ساز sáz، یراق yarák.

APPLICABLE to، مخصوص makhsús،
منحصر munhasir.

APPLICATION (assiduity)، توجه ta-
wajjuh، اكدám، تكيد takay-
yud، اشتغال ishtighál.

To APPLY، در خواستن dar khwás-
tan.

To APPOINT، تعیین نمودن ta'yín
nimúdan، نصب کردن nasb kar-
dan؛ مقرر کردن mukarrar kardan،
ممتاز کردن mumtáz kardan.

APPOINTMENT (office)، منصب man-
sib، تعیین ta'yín، عهده 'uhdah.

To APPORTION، vide To ALLOT.

APPOSITE، موافق munásib، مناسب
muwáfik.

To APPRECIATE، دانستن ghanímat
dánistan.

To APPREHEND، vide To SEIZE، To
FEAR، To SUPPOSE.

APPRENTICE (to a trade, &c.)، شاگرد
shágird.

To APPRENTICE، شاگرد ساختن shá-
gird sákhtan.

APPRENTICESHIP، شاگردی shágirdí.

APPROACH، قریب takarrub، قریب
kurbat، دخول dukhúl.

To APPROACH، نزدیک آمدن nazdík
ámadan، قریب نمودن takarrub nimú-
dan، قدیم نمودن takdím nimúdan.

APPROBATION، استصواب istiswáb؛
پسند pasand، قبول kabúl.

APPROPRIATE، مناسب munásib،
موافق kábil، سزاوار sazáwar، موافق
muwáfik.

To APPROPRIATE، تخصیص کردن takh-
sís kardan، اختصاص نمودن ikhtisás
nimúdan، مخصوص کردن makhsús
kardan.

APPROVAL، vide APPROBATION.

To APPROVE of، پسندیدن pasandí-
dan، تحسین نمودن tahsín kardan،
دوست mail dáshtan، دوست
dúst dáshtan، نیکو داشتن níku
dáshtan.

- APPROXIMATE, نزدیک nazdík, نزد nazd, قریب karfb.
- APPROXIMATION, تقریب takrīb, تقارب takárub, نزدیکی nazdíkí.
- APPURTENANCES, متعلقات muta'allikát, ملترزمین multazimín.
- APRICOT, زردآلو zard-álú.—(preserved and dried) قیسی kaisí, خوبانی khúbání.
- APRIL, آوریل avríl, نیمان naisán.
- APRON, پیش فرتة fútah, پیش دامنí pish-dámaní, دامن بند dáman-band.
- A PROPOS, با محل bá-mahall, جا bi-já, هر وقت har wakt.
- APT, زرنك zaring, واقف wákif, ماهر máhir.—(suitable) مناسب munásib, موافك muwáfik, قابل láik, قابل kábil.
- APTITUDE, زرنكی zaringí, هنر hunar, فراست firásat.—(suitability) مناسبت munásabat, موافقت muwáfakat.
- AQUAFORTIS, vide VITRIOL.
- AQUARIUM, ماهی خانه máhí-khánah.
- AQUATIC, آبی ábí.
- AQUEDUCT, نهر nahr, آبگذر áb-guzar, جوی júi, جدول jadwal, جوب júb (vulg.).—(channel leading over a hollow) سوارة pulkhung, سواره suwárah.—(subterranean aqueduct) قنات kanát, كاريز káriz.—(a channel of stonework built in an inclined plane, through which water flows into tanks or cisterns at intervals) شورشورك shurshurak.
- AQUILINE, نسری nasrí.
- ARABESQUE (ornamental pattern), نقش naksh.
- ARABIA, عرب 'arab, عربستان 'arabistán.
- ARABIAN, عربی 'arabí, تازی tázì.—(an Arab) عرب 'arab.—(a Bedouin or desert Arab) اعراب a'ráb, بدوی badawí.
- ARBITRARY (despotic), مختار mukhtár, مطلق mutlak, مستقل mus-takill.
- ARBITRATION, محاکمه muhákamah, فیصل faisal, حكم hukm.
- ARBITRATOR, ثالث sális, میانجی miyán-chí, حكم hakam, منصف munsif, صلح muslih.
- ARBOUR, چفته chiftah, چار طاق chár-ták, سایبان sayábán.
- ARC, قوس kaus.
- ARCADE, طاق ták, گنبد gumbad.
- ARCH, کمان kamán, طاق ták, قطاع mihráb, عرش 'arsh, طاق kitá'.—(of a bridge) چشمه chashmah.—(false arches, indented pattern on a wall) طاقما ták-nimá.
- To ARCH, طاق زدن ták zadan.
- ARCHAIC, عتیق 'atík.
- ARCHANGEL, مقرب mukarrab.
- ARCHBISHOP, بزرگ اسقف uskuf-i-buzurg, مطران matrán.
- ARCHDEACON, پیش نماز pish-namá.
- ARCHDUKE, ارشیدوك arshídúk.
- ARCHED, مقوس mukawwas.
- ARCHEE, تیر انداز tír-andáz, کماندار kamán-dár.
- ARCHEY, تیر اندازی tír-andází, کمان کشی kamán-kashí.
- ARCHETYPE, اصل asl, نسخه nuskhah.
- ARCH-FIEND, هیطان shaitán.
- ARCHITECT, استاد بنا ustád-i-banná, معمار باهی mi'már-báshí.
- ARCHIVES, دفتر دیوان díwán, خانه daftar-khánah.—(Keeper of the Archives) دفتر دار daftar-dár.
- ARCHWAY (narrow passage or close in a street leading under an arch), سگجات sa, 'ibát, سہجات sahbát.
- ARCTIC, طرف شمال taraf-i-shimál.
- ARDENT, غیرت ghairat, کش ghairat-kash, مند ghairat-mand.
- ARDOUR, غیرت ghairat, رغبه raghbat.
- ARDUOUS, vide DIFFICULT.
- AREA (expanse), عرصه 'arsah, فضا fazá, حیر hayyiz.—(of a house, &c.) صحن sahn, حیاطه hayátah.
- ARENA, میدان maidán, عرصه 'arsah.
- To ARGUE, بحث کردن bahs kardan, مناظره munázarah کردن.—(argument according to reason) دلیل عقلی dalíl-i-'aklí.—(according to hearsay or tradition) دلیل نقلی dalíl-i-naklí.—(to argue ac-

cording to reason) بطور عقلی بحث bi-taur-i-'aklí bahs kardan.

ARGUMENT, مباحثه bahs, بحث mu-báhasah, حجت hujjat, دلیل dalíl (pl. أدلة adillah).—(disputation) vide ALTERCATION, DISPUTE.

ARID, خشك khushk, سوخته súkhtah.

ARIDNESS, خشکی khushkí.

ARIGHT, راست rást, درست durust.

To ARISE, بر آمدن bar ámadan, صادر شدن bar khástan, ساقی شدن bar pá shudan, بر پا شدن bar pá shudan.

ARISTOCRACY, امرا umará.

ARITHMETIC, علم حساب 'ilm-i-hisáb, علم اعداد 'ilm-i-'ádád.

ARITHMETICAL, حسابی hisábí.

ARITHMETICIAN, حسابگر hisáb-gar.

ARK (coffer) صندوق sandúk, تابوت tábút.—(of Noah) کشتی نوح kashtí-i-núh, سفینه safínah-i-núh.

ARM, بازú, بال bál.—(from elbow to wrist) ساعد sá'id, عضد 'azud.—(armpit) بغل baghal, ابط ibt.—(to cross the arms) دست بر سینۀ نهادن dast bar sínah nihádan.

To ARM, مسلح کردن musallah kardan, سلاح پوهیدن siláh púshídan.

ARMADILLO, دهنک دهشتی nahang-i-dashtí.

ARMFUL, آغوش ághúsh.

ARMISTICE, متارکه mutárakah.

ARMORIAL-BEARINGS, نشان nishán, علامت 'alámat.

ARMORY, جبه خانه jabbah-khánah, خانه siláh-khánah, اسلحه khánah-i-aslihah.

ARMOUR, زره zirah, جوشن jaushan, درع dir.—(chain armour) زره zirah.—(plate armour) چهار آگنه chahár áginah.

ARMOUR-BEARER, سالحدار siláh-dár.

ARMOURER, جیشگر jaish-gar, صیقل saikal.

ARMS, سلاح siláh, برای yarák, برگ barg, آلات álát, ساز sáz.—(fire-arms) اسلحه ناریه aslihah-i-naríyah.

ARMY, لشکر sipáh, سپاه sipah, لشکر lashkar, فوج askar, عسکر 'askar, فوج fauj, قشون jaish, جند jund, قشون kushún. (Vide REGIMENT.)

AROMA, بو bú, رایحه ráihah.

AROMATIC, معطر khúsh-bú, عطر mu'attar, مشموم mashmúm.

AROMATICS, ابرار abzár.

ABOUND, گرداگرد gird-á-gird, دور atráf, اطراف gird, دور daur, حوالی hawálá, پیرامون pairámun, در جانب bi-har jánib, در دورۀ daurah, دورۀ dauran.

To ABOUSE, vide To ROUSE.

To ARRAIGN, متهم muttahim sákhtan, دامن tuhmat dádan.

ARRAIGNMENT, تهمت tuhmat.

To ARRANGE, ترتیب árástan, ترتیب tartíb nimúdan, نصب کردن nasb kardan, تدارک نمودن tedáruk nimúdan, انتظام نمودن intizám nimúdan, پیراستن pírástan.

ARRANGEMENT, انتظام intizám, ترتیب tartíb, آراستگی árástagí, تنظیم tanzím.

ARRANT, بدترین badtarín.—(an arrant knave) نابکار ná-bi-kár, دستک aubásh, دستک dast-kaj, هریر sharír.

ARRAY, صف saff.—(attire) رخت rakht, پرهاك libás, پوشاك púshák.

To ARRAY, صف آراستن saff árástan.—(attire) پیراستن pírástan, پوهیدن púshídan, پوهانیدن púshánídan.

ARRIERS, باقی báqí, باقی bakáyá, تمامۀ tatimma, ما بقی má-baká.

ARREST, حبس habs, گرفتن giriftagí, قبض kabz.

To ARREST, گرفتار کردن giriftár kardan, گیر نمودن gir nimúdan, سر راه گرفتن kisíl kardan, گرفتار sar-i-ráh giriftan.

ARRIVAL, ورود wurúd, اتیان ityán, دخول dukhúl.

To ARRIVE, داخل rasídan, وارد شدن dákhil shudan, وارد گشتن wárid gashtan, ورود نمودن wurúd nimúdan.

ASBESTOS, سنگ پنبه sang-i-pam-bah.

To ASCEND, بالا رفتن bálá raftan, عروج نمودن sa'úd nimúdan, عروج کردن urúj kardan, بار آمدن bar ámadan, متعاضد شدن mutasá'id shudan.

ASCENDANCY, غلبت ghalabat.

ASCENDANT, معراج 'táli', طالع ma'raj.

ASCENSION, معراج mi'raj.

ASCENT, معراج ma'raj, صعود sa'úd.— (slope) فراز faráz.

To ASCERTAIN, تحقیق کردن tahkík kardan, تنقیح نمودن tankíh nimúdan, تجویز کردن tajwíz kardan.

ASCETIC, زاهد záhid, اهل ریاضت ahl-i-riyázat.

ASCETICISM, ریاضت riyázat, زاهدی záhidí, زهد zuhd.

ASCLEPIAS (swallow wort), خربک khark, عرق kharg, 'ushar, عشر ishkhir.

To ASCRIBE to, توصیف کردن tausíf kardan, نسبت دادن nisbat dádan, اسناد نمودن isnád nimúdan.

ASH (tree), اهر ahár, گچشک zabán-i-gunjashk.

ASHAMED, شرمسار sharmindah, شرمسار sharm-sár, حجل khijil, منفعل mun-fa'il, متخفّر mutakhaffir.

ASHES, خاکستر khákistar, رماد ramád.

ASH-PIT (place where ashes, sweepings, and rubbish are thrown out), جای ریختن زباله já-i-i-rasht-rízí, مزبaleh mazbaleh.

ASIDE, در کنار dar kanár, بار taraf.— (in speaking) بگوش bi-gúsh, مخصوص makhús.

ASININE, حماری himarí, خاری khari.

To ASK, سؤال پرسیدن púrsidan, سؤال کردن su'al kardan, استفاده نمودن istif-hám nimúdan, استفسار نمودن istifsear nimúdan.— (beg, demand) طلبیدن khwástan, خواستن (Vide also, To BEG.)

ASKEW, کج kaj, ناسط ná-rást.

ASLANT, مائل máil, کج kaj, کج.

ASLEEP, در خواب dar khwáb, جوابده khwábídah, خفته khuftah.

ASP, مار mar, العسل af'á.

ASPARGUS, مار چوبه már-chúbah, اسفرج hawa-i-jíwah, هوا حیوه isfaraj.

ASPECT, وجه wajh, چهره chihrah, روی rúi, منظر mauzar, صورت súrát, ظهور zuhúr.

ASPEN, سپیدار sapídár.

ASPERITY, درختی durushtí, خشونت khushúnat, تندى tundi, تیزی tízi.

To ASPERSE, تهمت دادن tuhmat dádan, دشنام بد گفتن bad guftan, دشنام دادن dush-nám dádan.

ASPERSION, بد زبان bad-zabán, نفحش dush-nám, افترا iftirá, فحش fuhsh.

ASPHYXIA, خناق khunák.

To ASPIRATE, تلفظ ها کردن talaffuz-i-há kardan.

To ASPIRE, آرزو داشتن arzú dáshstan, تمنا करना tamanná kardan.

Ass, خر khar, حمار himár, دراز گوش diráz-gúsh, الاغ ulágh.— (riding ass) سواری ulágh-i-suwári.— (wild ass) گور gur-khar, گور gur.

ASSAFCETIDA, انگوزه angúzah, انگسا ingisá, چرخمالی charkhmálí (vulg.).

ASSASSIN, عوفی khúní, سفاک saffák, قتال kattál.

To ASSASSINATE, کشتن kushtan, قتل کردن katl kardan.

ASSASSINATION, کتل katl, کشتش kushish, خونریزی khún-rízí.

ASSAULT, یورش yúrish, حمله hamlah, هجوم hujúm.— (robbery) راهزنی ráh-zaní, سرقه sarikah.— (night attack) شبخونی shab-khúní, بوق bauk.

To ASSAULT (attack), حمله करना hamlah kardan, حمله ور شدن hamlah-war shudan, هجوم آوردن hujúm áwardan, یورش کردن yúrish kardan, بار سر ریختن bar sar ríkh-tan.

ASSAY, عیار 'iyár, چاشنی cháshní, آزمایش ázmáyish.

To ASSAY, چاشنی کردن cháshní kardan, عیار کردن 'iyár kardan.

ASSAYER, صاحب عیار sáhib-i-'iyár.

To ASSEMBLE, (trans.) فراهم آوردن

- faráham áwardan, فرامهم آمدن jam' kardan, (*intrans.*) فرامهم آمدن jam' shudan.—(*court*), اجلاس کردن ijlás kardan.
- ASSEMBLY, جماعت gurúh, گرده jamá-'at, جمعیت jam'iyat, مجمع maj-ma', هیئت دیوان díwán, بزم bazm, شورá, مجلس mahíl, محفل mahíl, انجمن ma'shar, انجمن anjuman, ملا mala.
- ASSEMBLY-ROOM, مجلس majlis.
- ASSENT, *vide* CONSENT.
- To ASSERT, اقرار کردن ikrár kardan, تأیید takrír nimúdan, تأیید takrír, تحقیق نمودن, تحقیق yakín guftan, تأیید takhík nimúdan.
- ASSERTION, اقرار takrír, اقرار ikrár, توجیه guftár, مدعا mudda'á, توجیه taujih.—(*mere assertion without proof*) تأیید tahakkum.
- To ASSESS, خراج کردن khiráj kardan.
- ASSESSMENT (*land-tax*), خراج khiráj.
- ASSESSOR, شاهد عادل sháhíd - i - 'ádil.
- ASSETS, اموال amwál, املاك amlák.
- To ASSEVER, تعریف نمودن ta'ríf nimúdan, اعتراف نمودن i'tiráf nimúdan.
- ASSEVERATION, اعتراف i'tiráf, تعریف ta'ríf, تکرار takrír.
- ASSIDUITY, *vide* PERSEVERANCE.
- ASSIDUOUS, *vide* INDUSTRIOUS.
- To ASSIGN, محول کردن muhawwal kardan, عطا کردن dádan, عطا atá kardan.
- ASSIGNATION, مهلت muhlat, تعیین ta'yín.
- ASSIGNEE, وكيل wakíl.
- ASSIGNMENT (*of goods, &c.*), تنخواه tankhwáh.
- To ASSIMILATE, برابر ساختن bar-á-bar sákhtan, تشبیه آوردن tashbíh áwardan.
- ASSIMILATION, موافقت muwáfakat, تمثیل tamsíl, مماثلت mumásalat.
- To ASSIST, مدد کردن madad kardan, پستی imdád nimúdan, پستی kumak dádan, اعانت نمودن i'ánat nimúdan, معاونت نمودن mu'áwanat nimúdan, مساعدت نمودن musá-'adat nimúdan.
- ASSISTANCE, امداد madad, امداد imdád, پستی pushtí, کمک kumak, معاونت i'ánat, اعانت 'aun, معاونت mu'áwanat, یاری yári, تأیید ta'ay-yud, نصرت nusrat, دستگیری dast-gírí.—(*pecuniary assistance*) وای wá-sázi, مساعدت musá'adah, بیعانه bai'ánah.
- ASSISTANT, مددگار madad-gár, معین mu'ín, معاون mu'áwin, عوان 'iwán, یار yár, دستگیر dast-gír, یاور yáwar, ناصر nasír, نائب ná'ib, ناصر násir (*pl.* ansár).
- ASSIZE, محکمه mahkamah.
- ASSOCIATE, رفیق rafík, شریک sharík, ham-dam, صاحب musáhib, ham-ráh, انیس anís, یار yár, ham-sar, انباز ambáz.
- To ASSOCIATE with, موافقت کردن muráfakat kardan, معاشرت کردن mu'ásharat kardan, اختلاط کردن ikhtilát kardan, صحبت کردن suhbat kardan, الفت نمودن ulfat nimúdan, انس داشتن uns dásh-tan, دمساز بودن dam-sáz búdan.
- ASSOCIATION, صحبت suhbat, رفقت rafkat.— (*public company*) دارالتجارة dárú-t-tijárah.
- ASSONANCE, جناس jinás.
- To ASSORT, چین دادن chidan, ترتیب tartíb dádan, آماده نمودن ámadah nimúdan, آراستن árástan.
- ASSORTMENT, تبعیض tab'íz, ترتیب tartíb, تدارك tadárúk.
- To ASSUAGE, آرامیدن áramídan, آرام آرام dádan, تسلی دادن tasallí dádan, تخفیف کردن takhíf kardan.
- ASSUAGEMENT, تخفیف takhíf, قرار karár, آرام آرام tasallí.
- ASSUASIVE, تسکین بخش taskín-bakhsh, آرام آرام áram-bakhsh.
- To ASSUME, پنداشتن pindáshtan, تصور کردن tasawwur kardan.
- ASSUMPTION, اخذ akhz.
- ASSURANCE (*certainty of fulfilment*), استكمال istikmál.—(*commercial term*) بیمه bímah.

To ASSURE, حقیقت گفتن hakikat guftan.

ASSUREDLY, یقیناً yakínan, یقینی yakíní, قطعاً kat'an, بالقطع bi-'l-kat', لامحالہ lá-mahálah.

ASTERISK, نشان nishán.

ASTHMA, دما damá, سيق النفس z'ku-'n-nafas, زحیر zahír.

ASTHMATIC, دما بر damá-bar.

ASTONISHED, ASTONISHMENT, *vide* AMAZED and AMAZEMENT.

ASTRAGALUS (*tragacanth plant*), کثیرا گوان (the gum) katírá.

ASTRAL, نجومی nujúmí, نجوم پیوند nujúm-paiwand.

ASTRAY, گمراه gum-ráh, بیراه bí-ráh. —(to lead astray) فریفتن firiftan, اضملال کردن firib dádan, izlál kardan.

ASTRIDE, سوار suwár.

ASTRINGENCY, تنیدی tundí, تیری tízí, کبضیت kabzíyat.

ASTRINGENT, قابض kábiz, کشنده kashandah.

ASTROLABE, اصطراب usturláb, استرلاب usturláb.

ASTROLOGER, منجم munajjim, فالحی fál-chí, اخترگو akhtar-gú.

ASTROLOGY, علم نجوم 'ilm-i-nujúm, علم استخراج tanjim, علم استخراج 'ilm-i-istikhráj.

ASTRONOMER, اهل همت 'ahl-i-hai,at, رصد rassád, ستاره شناس sitárah-shinás, رصد بند rassad-band.

ASTRONOMICAL-TABLES, جدول z'z'ij, جدول jadwal.

ASTRONOMY, علم همت 'ilm-i-hai,at.

ASTUTE, *vide* ABLE.

ASUNDER, جدا jidá, مفصل mufassal.

ASYLUM, پناه panáh, بست bast, ملجأ maljá, مفر maláz, مفر mafírr, ما'من ma,man.

AT, ب bi, در dar, نزد nazd, فی fí.—(at least) الا akallan, باری bári, نهایت lá-akall.—(at most) نهایت niháyat, زائد záid, اكثر aksar.—(at all) هیچ hích.—(at present, just now) در این اکنون aknún, حال hal, در این وقت dar in wakt, هنوز hanúz.—(at all events) هر صورت bi-har súrat,

هر قسم bi-har kism, هر نوع bi-har nau.—(at length) آخر akhar, بالآخر bi-'l-ákhirah, عاقبة الامر 'akibatul-'l-amr, نهایت niháyat, باری bári.—(at once) دفعتاً daf'atan, يك باره yák bárah, باری yak báragí, يك يكسره yak sarah.

ATHEISM, دهر dahr, الحاد ilhád.

ATHEIST, زندیق zindík, دهری dahrí.

Neither of these words properly expresses an atheist, for which there is no Persian term. It must be expressed by a periphrase, such as منكر وجود خداى مunkir-i-wujúd-khudái, a denier of the existence of a God, &c.

ATHLETE, پهلوی pahlav, پهلوان pahlaván, جو كشتى kushtí-gar.

ATMOSPHERE, هوا hawá, جو jaww.

ATOM, ذره zarrah, همه shammah.

To ATONE, كفارة kaffárah kardan.

ATONEMENT, كفارة kaffárah, تكفير takfír.

ATROCIOUS, شرير sharir, بد bad, سخت sakht, ظالم zalím.

ATROCITY, ظلم zulm, تعدى ta'addí, فساد fasád, ستم sitam.

ATROPHY, *vide* CONSUMPTION.

To ATTACH, *vide* To JOIN, To ABREEST.

ATTACHÉ, وابسته wá-bastah.

ATTACHMENT, *vide* FRIENDSHIP, LOVE, UNION, FAVOUR, INCLINATION.

ATTACK, *vide* ASSAULT.—(medical term) نازل nuzúl.

To ATTAIN, *vide* To ACQUIRE.

ATTAINABLE, ممكن mumkin, یافتنى yáftaní.

ATTAINMENT, اكتساب tahsíl, اکتساب iktisáb, حصول husúl, اکتبا iktiná.

To ATTEMPEE, موافق کردن muwáfik kardan, معتدل کردن mu'tadil kardan.

ATTEMPT, سعی sa'í, قصد kasd, عزم 'azim, تلاش kúshish, تلاش talásh, سر sar.

To ATTEMPT, کوشیدن kúshídan, قصد کردن kasd kardan, نمودن áz-múdan, سعی نمودن sa'í nimúdan.

To ATTEND, دادن گوش gúsh dádan, متوجه multafit shudan, اعتنا بودن mutawajjih búdan, اعتنا التفات نمودن i'tiná nimúdan, (to be present) iltifát nimúdan.—(to be present) حاضر هادن házir shudan.—(wait upon) خدمت کردن khidmat kardan.

ATTENDANCE (waiting upon), پرستاری parastári, خدمت khidmat, تیمار ímár.

ATTENDANT (consequent), منوط manút, قریب منسوب mansúb, کَرین karín, متعلق muta'allik.—(a servant) خادم khádim, تابع تابیع tábi', تابعین tábín (vulg.).

ATTENDANTS (dependants, retinue), عداام khuddám, و حشم kha-dam wa hasham, لُواحق lawáhik, نوکر باب atbá', توابع tawábi', نواکر naukar-báb, متعلقین muta'allikín, تابعین tábínhá (vulg.).

ATTENTION, توجه tawajjuh, اشتغال ishtighál, دل بستگی dil-bastagi, التفات iltifát, مبالغات mubálát.

ATTENTIVE, متوجه mutawajjih, مشغول mashghúl, آگاه ágáh, ملتفت multafit.

ATTENTIVELY, دقیق bi-dikkat, رویکار rú-bi-kár.

ATTENUATE, رقیق rakfk.

To ATTENUATE, کردن رقیق کردن kardan.

To ATTEST, اقرار نمودن ikrár nimúdan.

ATTESTATION, تصدیق takrír, تصدیق tasdik, شهادتی sháhidi, شهادت shahádat.

To ATTIRE, پیراستن pírástan.

ATTITUDE, وضع waz'.

ATTORNEY, وکیل wakíl.—(power of attorney) وکالت نامه wakálat-námah, مختار نامه mukhtár-námah.

To ATTRACT, کشیدن kashídan, جذب جلب نمودن jazb nimúdan, جلب نمودن jalb nimúdan.

ATTRACTION, جذب jazb, جلب jalb, کشش kashish.

ATTRACTIVE, جاذب jázib, جالب jálib.

ATTRIBUTE, صفت sifat, وصف wasf.

To ATTRIBUTE to, اسناد نمودن isnád nimúdan, نسبت دادن nisbat dádan, منسوب کردن mansúb kardan.

AUCTION, هراج harráj, مزاد mazád, لیلام lailám (eur.).

AUCTIONEER, هراجی harrájí.

AUDACIOUS, vide BOLD.

AUDIBLE, مسموع masmú'.

AUDIENCE, حاضرین sámí'n, حاضر házirín.—(interview) حضور huzúr, بار bár.

To AUDIT, محاسبه کردن muhásabah kardan.

AUDITOR, مستمع mustami', سمیع samí'. (Vide ACCOUNTANT.)

AUGER, برمه barmah, مته matah.

To AUGMENT, زیاد کردن ziyád kardan, افزودن afzúdan.

AUGMENTATION, افزونی afzúní, زیاد ziyád.

AUGUR (soothsayer), فالچی fál-chí, اخترگو akhtar-gú.

To AUGUR, فال گرفتن fál giriftan.

AUGURY, فال, fál, هگون shugún.

AUGUST, اعظم a'zam, مبارك مبارك, hamayún.—(month) آب áb, اغست aghust, آگوست agúst.

AUNT (paternal), عمه 'ammah.—(maternal) خاله khálah.

AU REVOIR, تا بپردازد tá bi-báz-díd.

AURICULAR, سماع samá'.

AURORA, صبح دم subh-dam, هفق shafak.

AURORA BOREALIS, هفق شمالی shafak-i-shimálí, نور شمالی núr-i-shimálí.

AUSPICES, سایه sáyah, حمایت himáyat.

AUSPICIOUS, فرخنده farkhundah, نیک humáyún, اختر ník-akhtar, خجسته khujistah, میمون maimún, مبارك مبارك, سعيد sa'id, ختیار bakht-yár, فرخ farrukh.

AUSTERE, متعصب muta'abbis, درهت durusht, موقر muwakkar.

AUSTERITY, درهتی durushtí, تندی tundí, سختی sakhtí.

AUTHENTIC, صحیح sahíh, محقق muhakkak, یقین yakín, مسلم mu-sallam.

To AUTHENTICATE, ثابت کردن *sábit kardan*, تصدیق کردن *tasdíq kardan*.

AUTHENTICATION, اثبات *isbát*, تصدیق *tasdíq*.

AUTHENTICITY, درستی *durustí*, راستی *rástí*, حقیقت *hakíkat*.

AUTHOR, مصنف *musannif*, محرر *muharrir*. (*Vide* INVENTOR.)

AUTHORESS, زن مصنف *zan-i-musan-nif*, زن محرر *zan-i-muharrir*.

AUTHORITATIVE, قادر *kádir*.

AUTHORITY, حکم رانی *hukm-rání*, حکومت *zabt*, استقلال *istiklál*, *hukúmat*, داری *dáwarí*, خداوندی *khudáwání*. — (power) قدرت *kudrat*, اقتدار *iktidár*, حکم *hukm*, ایالت *tawáná*, توانایی *iyálat*.

To AUTHORIZE, رخصت نمودن *rukhsat nimúdan*.

AUTOCRACY, استقلال *istiklál*, مستقل *mustakill*.

AUTOCRAT, مستقل *mustakill*.

AUTOCRATIC, استقلالی *istiklálí*.

AUTOGRAPH, دستخط *dast-khatt*.

AUTOMATON, خود روان *khúd-rawán*,

خود متحرک *khúd-mutaharrík*.

AUTONOMOUS, استقلالی *istiklálí*, مستقل *mustakill*.

AUTONOMY, استقلال *istiklál*.

AUTOPSY, معاینه *mu'áyanah*.

AUTUMN, خزان *khizán*, خریف *kharíf*, برگریزان *pu'íz*, مورچان *mihriján*, برگریزان *barg-rízán*.

AUTUMNAL, مهرجانی *mihrijání*.

AUXILIARY, رابطه *rúbitah*, معاون *mu-áwin*, مدد کار *madad-gár*, یاور *yáwar*. — (*auxiliary verbs, in grammar*) افعال روایت *af'ál-i-rawábit*.

To AVAIL oneself of, بهره گرفتن (از) *bahrah giriftan (az)*.

AVAILABLE, قادر *kádir*, یافتنی *yáftaní*.

AVALANCHE (*of snow*), شپه *shapah*.

AVARICE, حرص *hirs*, آز *íz*, طمع *tama'*, طمعکاری *tama'-kárí*, بخل *bukhl*, خصمیت *khasísat*, حسد *khissat*, امساک *imsák*, لوم *lu,m*.

AVARICIOUS, طمعکار *harís*, طمعکار *tama'-kár*, طامع *támi'*, بخل *bakhl*, لوم *la,ím*, ممسک *mumsik*, خصمیت *khasís*.

To AVENGE (*take vengeance for*), انتقام کشیدن *intikám kashídan*, کینه کشیدن *kináh kashídan*. — (*avenger of blood*) ولی آدم *walífu-'d-dam*, کینه خوراه *kináh-khwáh*.

AVENUE, خیابان *khiyábán*.

To AVER, *vide* To STATE.

AVERAGE, میانه *miyánah*, سویت *sa-wiyat*. — (*on an average*) روی هم *rúí-ham raftah*.

VERSE, مانع *mání'*, کاره *kárih*, مخالف *mukhálíf*, راعم *rághim*, مکره *mutanaffir*, متغیر *mutanaffir*, مد *zidd*, مکروه *mukrih*.

AVERSION, *vide* DISLIKE, RELUCTANCE, HATRED.

To AVERT, گردانیدن *gardánídan*, دفع کردن *wá dáshtan* و دفع کردن *daf' kardan*, رد کردن *radá kardan*.

AVIARY, قوهخانه *kúsh-khánah*.

AVIDITY, رغبت *raghbat*, شوق *shauk*, حرص *hirs*, طمع *tama'*.

AVOCATION, شغل *shaghl*, کار *kár*.

To AVOID, پرهیز کردن *parhíz kardan*, اجتناب نمودن *ijtináb nimúdan*, احتراز نمودن *ihtiráz nimúdan*, پهلوی نهدن *hazar kardan*, دور کشی نمودن *pahlú-tuhí kardan*, کنار رفتن *dúr-kashí nimúdan*, کنار رفتن *kanár raftan*.

To AVOW, *vide* To ACKNOWLEDGE.

AVOWEDLY, بالصرافه *bi-'s-saráhah*, عمدتاً *'amdan*.

To AWAIT, *vide* To WAIT.

AWAKE, بیدار *bídár*, متنبه *mutanah-bih*.

To AWAKE (*trans.*), بیدار کردن *bídár kardan*; (*intrans.*) بیدار شدن *bídár shudan*.

AWARD, حکم *faisal*, فیصل *hukm*.

To AWARD, *vide* To ASSIGN, To ADJUDICATE.

AWARE, منتقل *ágáh*, آگاه *muntakil*, مخبر *mukhbar*, خبر دار *khábar-dár*, مستحضر *mustahzar*, ملتفت *multa-fit*.

AWAY, دور dúr, غائب ghá'ib, بعيد ba'íd.
 AWE, هيبت haibat, سهم sahm, هوبت nihíb.
 AWFUL, هوبت mahíb, هولناك haul-nák.
 AWHILE, مدت muddat, دم dam.
 AWKWARD, كسل kasil, كودن kau-dan.
 AWKWARDNESS, كسل kasal, كودنى kaudaní.
 AWL, درفش dirafsh.

AWNING, مايبان máyabán, چتر chatr.
 AWRY, كج kaj, مائل má'il.
 AXE, تبر tabar; تيشه tishah.
 AXIOM, قاعدہ ká'idah, مقالت maká-lat, گفتار guftár.
 AXIS (azle), تير tír, ميل míl, قطب kutb, محور mihwar.
 AZIMUTH, السميت as-samt.
 AZURE, سماوى lájawardí, ساموى samáwí, كبود kabúd, نيلگون níl-gún.

B.

BABBLE, زياده گوى ziyádah-gúí.
 To BABBLE, لابه نمودن lábah nimú-dan, زياده گفتن ziyádah guftan.
 BABBLER, پوچ púch, فغول fuzúl, زياده گوى ziyádah-gúí.
 BABY, بچه bachah, طفلى tifi.
 BABYHOOD, طفلى tifi, طفوليت tufúliyat.
 BABYISH, چچه وش bachah-wash.
 BACHELOR, عرب ná-kad khudá, عروسى mujarrad, عكرده arúsi-na-kardah.
 BACHELORSHIP, مجردى mujarradí.
 BACK, پشت pusht, زهر zahr (*pl.* زهر azhur and زهور zuhúr).— (*again*), باز báz, وá wá, واپس wá-pas, ديگر dígar, ديگر digar.
 To BACKBITE, غيبت كردن ghíbat kardan.
 BACKBITER, ساعى sá'í, نام naminám.
 BACKBITING, بد زباني bad-zabání, غيبت ghíbat.
 BACKBONE, طبك sulb, پشت تيرك tírak-i-pusht, مهره muhrah-i-pisht.
 BACKGAMMON, نرد nard.
 To BACKSLIDE, ارتداد نمودن irtidád nimúdan, مرتد شدن murtadd shudan.
 BACKWARD (*tardy*), تنبل batí, تامل tambal, کند kund, مست sust.

BACKWARDNESS, اكراه iktáh, قاعد taká'ud, اعراض i'ráz, مستى sustí.
 BACKWARDS, پاس pas, فراز faráz, باز báz, عقب bi-'akab, رو به rú bi-'akab. — (*reversed*) معكوس ma'kús.
 BACKWATER, مرداب murdáb.
 BACON, گوشت گراز gúsh-t-i-guráz.
 BAD, بد bad, فاسد fásid, ناكارة ná-karah, بطال battál, زبون zabún.— (*bad language, abuse*) دشنام dush-nám, هزرة fuhsh, پوچ púch, هزرة harzah.— (*bad habit or practice*) قبح kubh, بد عادت 'adat-i-bad.
 BADGE, نشان nishán, علامت 'alámat.
 BADGER, كور كن kúr-kan.
 BADINAGE, شوخى shúkhí, تهرل tahazzul.
 BADNESS, بدى badí, حرارت sharárat, زبونى zabúní.
 To BAFFLE, محروم گردانیدن mahrúm gardánidan, دست کوتاه كردن daast kútáh kardan.
 BAFFLED, محروم mahrúm, مأیوس ma'yús.
 BAG, كيسه kísah, خريطه kharítah.— (*leathern*) هميان himyán, انبان ambán, مشك mashk.— (*traveling*) جوال juwál, مفرش mifrash, جوال khurj.— (*saddle-bags*) جوال juwál, تچه táchah.

BAGATELLE (*trifle*), هی قلیل shai-i-kalfil.—(*game*) نرد nard.

BAGGAGE, رخت rakht, سامان sámán.—*اٹک* asás, *احمال* asbáb, *اھمال* ahmál wa askál.—(*traveling, tents, &c.*) بارخانہ bār-khánah.—(*of an army*) بنہ bunah, *آغروق* ághrúk.—(*small quantity of baggage carried by a traveller*) خردی مردی khurdí-murdí, *خوردہ ریز* khúrdah-ríz.

BAGPIPE, *نی انبانہ* nai-i-ambánah, *نی ماشک* nai-i-mashk.

BAIL (*security*), ضمانت zamánat, *کفالت* kafálat.—(*sponsor*) ضامن zámín, *کفیل* kafíl, *متکفل* muta-kafíl.

TO BAIL, *ضامن شدن* zámín shudan.

BAILIFF (*dun*), محصل muhassíl.—(*agent*) وکیل wakíl.

BAIT, *تعمه* tu'mah, *دانه* dánah, *چینه* chínah.

TO BAIT, *دانه دادن* dánah nihádan, *چینه دادن* chínah nihádan.

BAIZE, *پشمینه* pashmínah.

TO BAKE, *طبخ کردن* pukhtan, *پختن* tabkh kardan.

BAKEHOUSE, *تنور خانه* tannúr-khánah.

BAKER, *نانپز* nán-paz, *نانوای* nán-wái, *خباز* khabbáz.

BALANCE (*scales*), *ترازو* tarázú, *میزان* mizán.—(*large balance for weighing heavy goods*) قبان kabbán. (*Vide* REMAINDER.)

TO BALANCE, (*trans.*) *وزن کردن* wazn kardan, (*intrans.*) *موازن شدن* muwázín shudan.—(*to balance oneself*) *سنجیدن* sanjídan.

BALCONY, *کاخ بالا خانه* bálá-khánah, *کاخ* kákh.—(*flat terraced roof*) بام bám, *بان* bán. (*Vide* VERANDAH.)

BALD, *کل* kal, *اصح* asla', *اقرع* akra', *سر طاس* sar-i-tás.

BALDNESS, *طاسی سر* sala'at, *طاسی* tási-i-sar.

BALE (*of cloth, goods, &c.*), *بسته* bastah.

TO BALK, *تفاسط کردن* nakázat kardan, *دست کوتاه کردن* dast kútáh

kardan, *محرور گردانیدن* mahrúm gardánídan.

BALL, *گوی* gúi, *گو* gú, *کرة* kurrah.—(*for fire-arms*) *خلوله* gbulúlah, *گلولة* gulúlah, *گله* gullah.—(*of thread*) *گورک* gurúk.—(*for playing with*) *طوپه* túpah, *کاهی* káhi, *طوپه* túpah-káshí.—(*dance*) *رقس* raks.

BALLAD, *vide* SONG.—(*ballad-singer*) *vide* SINGER, MINSTEEL.

BALLAST (*of a ship*), *نیلام* nílám, *طعان* ta'án.

TO BALLAST, *وزن نهادن* wazn nihádan.

BALLOON, *بالون* bálún.

BALLOT, *قرعه* kur'ah.

BALM, *بلسان* balasán.

BALMY, *مصر* mu'attar, *مشموم* mash-múm.

BALSAM, *بلسان* balasán.

BALUSTER, *دست انداز* dast-andáz.

BAMBOO, *نی هندی* nai-i-hindi, *میرزان* khaizurán.

BAN, *اعلام* i'lán, *اعلم* i'lám.

BANANA, *میوه موز* míwah-i-múz.

BAND (*tie*), *بند* band, *پیوند* páiwand, *طاقه* rifádah.—(*company*) *طاقه* tá'ifah, *گروه* gurúh, *خیل* khail, *دسته* dastah.—(*of music*) *موسیقیان* músikiyán.

TO BAND, *بستن* bastan.—(*together*) *متحد* ittihád dádan, *متحد* muttahid sákhtan.

BANDAGE, *طاقه* rifádah, *بند* band, *عصاه* 'isábah.

BAND-BOX, *مندوقچه* sandúk-chah.

BANDIT, *راه زن* ráh-zan.

TO BANDY words, *رد بدل کردن* radd-badal kardan.

BANDY-LEGGED, *کچ پا* kaj-pá.

BANE, *زهر* zahr, *سم* samm.

BANEFUL, *زهر دار* zahr-dár, *مضر* muzír.

BANG (*blow*), *ضرب* zarb, *لطمه* latmah, *ضمت* musht, *طپانچه* tapán-chah, *لس* lus.

TO BANG (*trans.*), *ضرب کردن* zarb kardan, *لٹ لٹ نمودن* latt nimúdan.—(*intrans.*) *آواز کردن* áwáz kardan.

TO BANISH, *نفي کردن* nafí kardan, *ایخراج بلد کردن* ikhráj-i-balad kar-

- dan, بدر کردن bi-dar kardan, jalái-i-watan nimúdan, وطن جلی jalái-watan nimúdan, راندن, rándan.
- BANISHMENT, نافی naffi, جلی jalái, بلد ikhráj-i-balad.
- BANJO, طنبور tambúr.
- BANK (mound), تل tall, پشته push-tah.—(dam) بند band.—(of a river, &c.) کنار kanár, كناره kanárah, لب shatt, ساحل sáhil, کران karán.—(place where money is stored) صرافخانه sarráf-khánah, خزانه khizánah.
- BANK-BILL, مراب عا khatt - i - sairáf.
- BANKER (or money changer), مراب sairáf.
- BANK-NOTE, قایمه káimah.—(hundred pound note) قایمه صد فراهی káimah-i-sad-furúshí.
- BANKRUPT, مغلس mufíis, نا دار nádár, ورهکسته war-shikastah, ادبار idbár-giriftah.
- BANKRUPTCY, ورهکستگی iflús, ادبار war-shikastagí, ادبار idbár.
- BANNER, نشان nishán, علامه 'alámah, علم 'alam, لوا liwá.
- BANQUET, مهمانی ziyáfat, مهمانی mihmání, سور súr, ولیمه walímah. (Vide FEAST.)
- To BANQUET, سور بر پا کردن súr bar pá kardan, ولیمه دادن walímah dádan.
- BANQUET-CHAMBER, بزنگاه bazmgáh, مهمانی ziyáfat-khánah.
- BANTER, طنز tanz, طرافت zaráfat, استهزا istihzá.
- To BANTER, طنز کردن tanz kardan, استهزا zaráfat kardan, نمودن istihzá nimúdan.
- BANTEREE, مسخره maskharah, ساعر sákhir.
- BANYAN-TREE, درخت بنن dirakht-i-banan.
- BAPTISM, تعمید ta'míd, معمودیه ma'múdiyah, صبغت sabghat, اصطباح istibágh.
- BAPTIST, معمد mu'ammid, تعمید ta'míd, دهنده ta'míd-dihandah.
- To BAPTIZE, صبغ کردن sabgh kardan, نمودن اصطباح istibágh nimú-
- dan, تعمید آب kashídan, تعمید ta'míd nimúdan.—(to be baptized) اصطباح یافتن istibágh yáftan, تعمید یافتن ta'míd yáftan.
- BAR, تیر tír, مفتول maftúl.—(of wood) چوب بست chúb-bast.—(of a door) vide BOLT.—(bar fastened on a gate, &c., to strengthen it) پشت بند pusht-band.
- To BAR, بستن bastan, چفت کردن chift kardan.—(prevent) منع کردن mana' kardan.
- BARB (of an arrow, hook, &c.), عار khár.
- BARBARIAN (sub.), اعجمی a'jamí, (adj.) دهشتی dashti, بیمروروت bí-murúwat.
- BARBARITY, ظلم zulm, ستم sitam.
- BARBAROUS, وحشی wahshí. (Vide IGNORANT, CRUEL, WILD, SAVAGE.)
- BARBER, دلاک dallák, حجام hajjám, موزین muzayyin, سلمانی salmání (vulg.)
- BARBERY, زرشک zirishk.
- BAED, هاعر shá'ir.
- BAE, عربان 'uryán, محرد mujarrad, عاری lukht, لوحه lúkh (vulg.)
- To BAE, عربان بارهنه kardan, محرد نمودن mujarrad nimúdan.
- BAEFACED, بی هرم gustákh, کستاخ bí-sharm, هوخ shúkh.
- BAEFACEDNESS, کستاهی gustákhí, بی هرمی bí-sharmí, هوخ shúkhí.
- BAEFOOT, بارهنه پا barahnah-pá.
- BAREHEADED, سر بارهنه barahnah-sar.
- BAEENESS, بارهنگی barahnagí.
- BARGAIN, قرار karár, عهد mu'amalah.—(money transaction) معامله mu'amalah, معاهده mu'áhadah.
- To BARGAIN, بازار نمودن bázár nimúdan.
- BARGE, قلس kals, نو nú.
- BARGEMAN, ملاه malláh, نوتی nútí.
- BAR, پوست púst, کشر kishr.—(dog) علف af'af, عورع 'au'au.—(ship) سفینه safinah, کشتی kashí.

- To **BAEK** (*a dog*), عفف کردن 'af'af kardan, غوغو کردن ghaughau kardan, عوغو نمودن 'au'au nimúdan, لاییدن lá'idán.
- BARLEY**, جو jau, شعیر sha'ír.—(*barley-bread*) نان جوین nán-i-javín, كشكینه kashkinah.—(*barley-corn*) جوی javí, شعيرة sha'írah.—(*barley-meal*) آرد جو árd-i-jau.—(*young shoots of barley, on which horses are fed*) قصیر khasíl, شعیر kasír.—(*chopped straw and green barley shoots mixed, for horses*) تلیت tilít, تلید tilíd.—(*chopped straw and dried barley grain mixed*) کاه جو káh-jau.—(*barley-sugar*) آب دندان áb-i-dandán.—(*barley-water, decoction of barley*) آب جوی má-sha'ír, ما شعیر jau.
- BAEN**, انبار ambár.
- BARRECKS**, سرباز خانه sarbáz-khánah.
- BARREL**, خمره چوبین khumrah - i - chúbín, تاپوی چوبین tápú-i-chúbín, پیپ بزمیل barmíl, پیپ píp (*eur.*)—(*of a gun*) لوله lúlah.
- BARREN**, بی بر bi-bar, شوره shúrah, عقم ghair-musmir, 'akím, یانسه wairánah.—(*woman*) یانسه yá'isah, عاقره 'akímah, عاقره 'ákirah.
- BARRENNESS**, بی حاصلی bi-hásilí.—(*woman*) خشک پستانی khushk-pistání.
- BARRICADE**, بند band, سد sadd, قریق قریق zfk-i-sadd.
- To **BARRICADE** (*fortify*), محارست muhárasat nimúdan, محافظت muháfazat nimúdan.
- BARRISTER**, وکیل wakíl.
- BARROW**, کاری کوچک gári-i-kúchik.
- BARTEE**, تجارت tijárat.
- To **BARTEE**, تجارت کردن tijárat kardan, فروختن furúkhtan.
- BARTERER**, بازارگان búzárgán.
- BASE** (*vile*), کمینة kamín, کمینة kamínah, رذیل furú-mávah, رذیل rizíl, مضم muzim, khasís, خوار khwár, دنی daní, دون dún, ذلیل zalíl, حقیر sífah, hakír, پدار pidar-saz (*vulg.*).
- To **BASE**, مو'سس دادن mu'assas dáshtan.
- BASENESS**, حسد khasásat, حسد khissat, ذلت dúní, ذلت zillat, شواعت shan'at, خواری khwári, سگیات khabásat, ذل zull, سگیات sagíyat (*vulg.*).
- BASHFUL**, شرمسار sharm-sár, خجل khijil, متخفر mutakhaffir, حی hayí.
- BASHFULNESS**, خجالت khijlat, خجالت khijálat, شرمساری sharm-sári.
- BASIL** (*ocymum basilicum*) ریحان raihán.
- BASIN**, لگن lagan, طشت tasht, طاس tás.—(*of a river*) مبدا mabdá, مجرا majrá.
- BASIS**, پایه páyah, اساس asás, بنیاد bunyád, بنیان bunyán.
- To **BASK**, آفتاب خوردن áftáb khurdan.
- BASKET**, سبد sabad, زنبیل zambíl, سله sallah, کبره gráh.
- BASKET-MAKER**, باف باف sallah-báf, سبدر sabad-gar.
- BAS-BELIEF** (*figures, &c. carved in slight relief*), منبت munabhat, منبتکاری munabbat-kári.
- BASTARD**, حرامزاده harám-zadah, ولد زنا walad-i-ziná.
- BASTARDY**, حرامزادگی harám-zadági.
- To **BASTE** (*sew in wide stitches*), خیمه کردن bakhyat kardan.—(*meat*) تپیل نمودن tabíl nimúdan.
- BASTINADO**, لاقه falákah.
- To **BASTINADO** (*beat on the soles of the feet*), کف پا زدن kaf-i-pá zadan, چوب زدن chúb zadan, چوب بستن bi-chúb bastan.—(*to be bastinadoed*) چوب خوردن chúb khúrdan.
- BASTION**, برج burj.
- BAT** (*animal*), شبیره shab-parah, شبیره sapparah, شبکور shab-kúr, خفاش khuffásh, موشک کور múshk-kúr.—(*club*) چوگان chaugán, کتک kutk, چماق chumák.
- BATCH**, دسته dastah.
- BATH**, حمام hammám, غسلخانه ghusl-khánah.—(*foot-bath*) شوره پا pá-shúyah.—(*outer apartment, or*

- undressing room of bath* بینه *bí-nah*.—(*inner or bathing room*)
 گرمخانه *garm-khánah*.—(*tank of hot water*)
 خزانه *khizánah*, فلتین *kullatain*.—(*bathing dress*)
 رخت *rakht-i-hammám*.—(*wrapper worn while bathing*)
 لنگ *lung*, لنگ *lung-i-rashtí*.—(*wrapper put on after bathing*)
 قطیفه *katifah*.—(*person who scrubs, shampoos, &c. bathers*).
 دالاک *dalák*.—(*Order of the Bath*)
 نشان *nishán-i-hammám*.—(*the First Class of the Order of the Bath*)
 کوردن بزرگ *kúrdun-i-buzurg* - *i* - *malakfyah* - *i* - *nishán-i-hammám*.
- To BATH, غسل کردن *ghusl kardan*,
 شستن *shust-shú kardan*,
 آب قنن کردن *áb-taní kardan*.
- BATHER, حمامچی *mughtasil*,
 حمامی *hammám-chí*.
- BATHING, غسل و شو *ghusl*,
 شستن *shust u shú*.
- BATON, چوب *asú*, عصا *chúb*.
- BATTALION, بالالیان *bátáliyán* (*eur*).
- BATTEE, خمیر *khamír*.
- To BATTEE, *vide* To BEAT.
- BATTERY (*raised works on which cannons are placed*),
 مورچه *múr-chah*, دمدمه *damdamah*.—(*electrical*),
 باتری *bátari*.
- BATTLE, جنگ *jang*, نبرد *nabard*,
 رزم *razm*, مبارزه *harb*,
 مبارزه *mu-hárabah*, پرخاش *purkhásh*,
 هیجا *haija*, کارزار *kár-zár*,
 جهاد *jihád*, مقاتلت *mukátalat*,
 مبارزه *paikár*, قتال *kitál*,
 مبارزه *waghá*, غزا *ghazá*.
- BATTLE-ARRAY, صف آرای *saff-árái*,
 آرای *árái*.
- BATTLE-AXE, تبر *tabar*, تبر زمین *tabar-i-zín*.
- BATTLE-FIELD, *vide* FIELD, LIST.
- BATTLEMENT, کنگره *kungurah*.
- BAUBLE, ناچیز *ná-chíz*,
 بازیچه *búzi-chah*.
- BAWD, دلاله *dallálah*.
- BAWDINESS, فحش *fuhsh*, فسق *fisk*.
- BAWDY (*obscene*), فحاش *fáhish*,
 بوج *púch*, هرزه *harzah*,
 هرز *hazil*.
- BAWDY-HOUSE, بنا خانه *ziná-khánah*,
 کاولی خانه *khail-khánah*,
 کاولی خانه *káwalá-khánah*.
- To BAWL, آواز دادن *áwáz dádan*,
 بانگ کردن *báng kardan*.
- BAY (*gulf*), خور *khaur*,
 مرسلی *marsá*, کنج دریا *kunj-i-daryá*,
 خلیج *khalíj*.—(*tree*),
 غار *ghár*, دهمست *dah-mast*.—(*colour*)
 احولی *ahwá*.—(*horse*)
 کهر *kahar*.—(*light bay horse*)
 کمیت *kumait*.—(*to keep at bay*)
 باز داهتن *báz dáshtan*.
- BAYONET, سر نیرزه *sar-naizah*,
 سر نیرزه *sar-naizah*,
 سر نیرزه *present bayonets*.—
 نیرزه *naizah-pish*.
- BAY - WINDOW, شاهنشین *sháh-nishín*.
- BAZAAR, بازار *bázár*.
- To BE, بودن *búdan*, هیدن *shudan*.—
 (*be it so*)
 باشد *báshad*.
- BEACH, ساحل *sáhil*, لب دریا *lab-i-daryá*,
 کنار *kanár*.
- BEACON, نشان *nishán*, علامت *'alá-mat*,
 منارت *manárat*.
- BEAD, دانه *dánah*, موره *muhrah*,
 شبه *shabah*.
- BEADLE, خاطر *shátir*, پاکار *pá-kár*,
 فراش *farrásh*.
- BEAK, منقار *minkár*, نوک *nauk*,
 تک *tak*.
- BEAKED, منقار دار *minkár-dár*, چنگ *ching-dár*.
- BEAM (*of wood, &c.*), سه *shah-tír*,
 تیر *tír*, رگه *wargah*.—(*of a balance*)
 ترازو *sháhín-tarázú*.—(*of the sun*)
 پرتو *partav*, کارن *karu*,
 شعاع *shu'á'*.
- To BEAM, درخشیدن *dirakhshídan*,
 درخشیدن *shu'lah zadan*.
- BEAMING, روشن *raushan*, درخشان *dirakhshán*,
 لامع *lámí'*.
- BEAN, باقلا *bákilá*, باقله *bákilah*,
 لوبیه *lúbiyah*.
- BEAR, دب *khirs*, دب *dubb*.—
 (*Great Bear, star*)
 دب اکبر *dubb-i-akbar*.—(*Little Bear, star*)
 دب اصغر *dubb-i-asghar*.
- To BEAR, بردن *bar dáshtan*,
 بردن *burdan*.—(*suffer*)
 بردن *bar dáshtan*, تحمل نمودن *tahammul*

nimúdan, کشیدن kashídan, آوردن khúrdan. — (*bring forth*), زادن zádán, وضع حمل کردن, waz'-i-haml kardan.

BEARD, ریش rísh, لجه lahyah, محاسن mahásin, خط khatt. — (*young beard, or first appearance of the beard*) خط دم dam-i-khatt.

BEARDED, ریشدار rísh-dár.

BEARDLESS, بی ریش bí-rísh.

BEARER (*porter*), حامل hammál, بار بار bár-kash, بار بردار bár-bardár.

BEARING (*mien*), وجه waz', وجه wajh.

BEAST, بهیمه behímeh, چرندeh charandeh, bahímah, حیوان háiwán, جانور jánuwar, hánwán, داد dad.

BEASTLINESS, فحش fuhsh, فسق físk.

BEASTLY, ناپاک ná-pák, غلیظ ghalíz, نجس najs, مردار murdár.

To BEAT, زدَن zadan, کوفتن kúftan, کوبیدن kúbídan. — (*conquer*) غالب غالب kardan, ظفر یافتن zafar yáftan. — (*to beat down*) پایمال کردن pái-mál kardan, پست کردن pást kardan. — (*to beat for game*) بر خیزانیدن bar khízánídan. — (*to excel or surpass*) بر سبقت بردن (بر) sibkat burdan (bar), بهتر بودن bihtar búdan (*vide also* To EXCEL). — (*throb*) نبضان nabazán kardan.

To BEATIFY, مسعود کردن mas'úd kardan, مبارک ساختن mubárák sákhtau.

BEATING (*waves*), تالطم talátum. — (*pulse*) نبضان nabazán.

BEAITUDE, مبارکی مبارکی, سعادت sa'ádat, مبارکای mubárákí.

BEAU, مرد نازنین márd názinín, تالطم tá'us, i-názniin, کشنگ kashang. (*Vide also* FOP.)

BEAUTIFUL, خوشمنظر khúsh-manzar, خوبصورت khúb-súrat, خوبی خوبی khúb-rúí, منقده munakkah, کشنگ kashang, نیکمنظر khúsh-gil, خوشگل khúsh-gil, نیک-manzar, زیب زیب zíb, زیب زیب zíb, لطیف latíf, جمیل jamíl, حسین hasín, لطیف latíf, نغمه ra'ná, نغمه naghz, انیقی

aník, قسیم kasím, بهلل buhlúl, وجه wajh, مقبول makbúl, چهجره khujir, جون jún (*vulg.*).

BEAUTY, حسن husn, جمال jamál, لطافت latáfat, نازکات nazákát, زیب زیب zíb, زیبای زیبái, رونق rauuak, نازات nazárat, وجهت wajahat, زینت zínat, جوانی júní (*vulg.*) — (*regularity of features*), صابحت sabáhat. — (*sprightly look, fascination*) ملاحظت maláhat.

BEAVER, سگ آبی sag-i-ábí.

BECAUSE, چراکه chiráké, زیرا zíráké, زیرا zíráké, بانبار banábar, از این جهت كه az in jihat kih, از این جهت كه az in jihat kih.

To BECKON, اشارت ishárat kardan.

To BECOME, هندن shudan, گشتن gashtan, گردیدن gardídan. — (*befit*) هایستن háyistan, لایق لایق láik búdan.

BECOMING, درخور darkhwur, سزار سازáwar, مناسب munásib.

BED, بستر bistar, فرش farsh, رخت rakht-i-khwáb. — (*bedstead*) پالنگ palang (*hind.*), سرر sarir. — (*of a garden*) لته lattah, آب-خوردن áb-khúrán. — (*border of a garden-bed*) مرز marz. — (*of a river*) رود rúd-khánah. — (*for a horse*) تاخت takht-i-pi.in. — (*to go to bed*) خوابانیدن khwábánídan, رفتن رفتن bi-rakht-i-khwáb raftan.

BED-CHAMBER, خوابگاه khwáb-gáh.

BEDDING, اسباب خواب asbáb-i-khwáb, پوشش púshish.

To BEDEW, تر کردن tar kardan, مرطوب کردن martúb kardan.

BEDOUIN, بدوی badawí, اعراب a'ráb.

BED-RIDDEN, بستری bistarí.

BEE, زنبور عسل zambúr-i-'asal. — (*a swarm of bees*) خیل زنبور khail-i-zambúr. — (*Queen-bee*) جاهل jahl.

BEEF, گوشت گاو gúsht-i-gáv.

BEEF-TEA, جوهر گوشت jauhar-i-gúsht, آب گوشت áb-i-gusht.

BEE-HIVE, کند عسل kund-i-'asal, مش mash.

BEEB, بوزه búzah.

BEE-SHOP, میخانه mai-khánah.

BEE-S-WAX, موم móm, شام sham'.

BEETLE, کوره لوله كذك، جمل ju'al, gúh-lúlah-kunak, گوزد gauzad. — (small beetle, very destructive to plants) سین sín.

BEE-ROOT, چقدر chukundur, چوند chúndar (vulg.).

To BEFAL, vide To HAPPEN.

BEFORE, پیش pish, قبل kabl, اول avval, پیشاپیش pish-á-pish. — (in front) جلو jilav, در پیش dar pish, مقابل mukábil. — (sooner) زودتر zúdtar, پیش از پیش pish az pish, قبل kabl. — (in presence of, opposite to) محاللی muházá, روبرو rú-bi-rú, مقابل mukábil, مواجه muwájih. — (mentioned, vide ABOVE-MENTIONED).

To BEFRIEND, دوستی کردن dústí kardan, شفقت شفافیت shafakat kardan, مهربانی mihrbání kardan.

To BEG, درخواست khwástan, درخواست نمودن dar - khwást nimúdan, تمنا iltimás kardan, تمنای نمودن tamanná nimúdan, نیاز niyáz kardan, نیازیدن niyáz-ídan, نیاز iljá, نیاز نمودن mustad' búdan, دعا istid'á nimúdan. — (alms) استدعا نمودن khwástan, گدای گدای gadái kardan, درپوزه daryúzah kardan.

To BEGET, تولید نمودن taulíd nimúdan. (Vide To PRODUCE.)

BEGGAR, گدا gadá, اائل - سا, il - sá, در, dar - bi - dar, فقیر fakír.

BEGGARY, vide POVERTY, DESTITUTION.

To BEGIN, گرفتن giriftan, شروع shurú' kardan, آغاز نمودن ágház nimúdan, ابتدا kardan, ابتدا ibtidá kardan, بنا biná kardan, مبادرت mubádarat warzidan.

BEGINNER, نو آموز nubtadí, مبتدی nau-ámúz.

BEGINNING, آغاز ágház, بنا biná, شروع shurú', اول avval, اوایل aváil, سر sar, بدو badw, ابتدا ib-

tidá, مبادی mabadí, مبادی mabadí, بدا badá, مبادرت mubádarat, مبادرت mubásharat.

BEHALF, حق hakk, واسطه wásitah, برای pás-i-khátir, براه bahr, برای barái.

To BEHAVE towards, (به) حرکت کردن harakat kardan (bi), (به) رفتار کردن raftár kardan (bi).

BEHAVIOUR, وضع waz', اطوار atwár, عمل harakat, رفتار raftár, عمل amal, سلوك sulúk. — (bad behaviour) ادب tark-i-adab. — (good behaviour) ادب adab.

To BEHEAD, سر بریدن sar hurídán, گردن زدن gardan zadan.

BEHEST, امر amr, حکم hukm, فرمان firmán.

BEHIND, پس pas, در پس dar pas, خلف khalf, در عقب dar 'akab, ورا wará, دنبال dumbál.

BEHOLD! اینك ínak, هان hán, هین hin.

To BEHOLD, vide To SEE, To LOOK, To OBSERVE.

BEHOLDEN, منتداری mannún, منتداری minnat-dár.

BEHOLDER, ناظر názir.

To BEHOVE, شایستن sháyistan, بایستن báyistan.

BEING (creature), کائیت ká,inat, مخلوق makhlúk. — (existence) هستی búdaní, وجود wujúd, hastí.

BELCH, آروغ árúgh.

To BELCH, آروغ کردن árúgh kardan.

BELFRY, جرس خانه jaras-khánah.

BELIEF, vide RELIGION, FAITH, TRUST, CONFIDENCE.

To BELIEVE, باور کردن báwar kardan, اعتقاد نمودن i'tikád nimúdan, عقیدت ikrár kardan, داهتن dāhtan, ایمان áwar-đan, ایمان imán áwar-đan, مسلم مسلم dásh-tan. (Vide To THINK.)

BELIEVER, معتقد mú'takid, مومنین m,umin.

BELL, زنگ jaras, زنگ zang, برای darái. — (small bells) زنگوله zan-

gúlah, سوسك súsk.—(hung round the neck of cattle) ناقوس nákus.—(diving-bell) شیشه غوا می shíshah-i-ghawwási.—(bell-metal) طوق túj, چدن chudan, مفرق mafrak.

BELLE, غرام خوبرو khúb-rú, خرام khíram, علم نازنین zan-i-názín.

BELLES-LETTRES, علم ادب 'ilm-i-adab.

BELLICOSE, and BELLIGERENT, جنگ آور jang-jú, جنگ جو jang-áwar.

BELLOW, نعره na'rah, بانگ báng.

To BELLOW, نعره زدن na'rah zadan, بانگ باندن báng zadan.

BELLOWS, منفاخ minfákh, دمزن dam-zan.

BELLY, حکم shíkm, معدة mi'dah, بطن batn.

To BELONG to, مال بودن mál búdan, متعلق بودن muta'allik búdan, عاید شدن 'áid shudan, نسبت داشتن nisbat dáshtan, مخصوص بودن makhsús búdan, باب بودن báb búdan.

BELONGING, متعلق muta'allik, منسوب mansúb.

BELOVED (mistress) محبوبه mah-búbah, جانان jánán, معشوقه ma-shúkah.

BELOW, زیر zír, در زیر dar zír, پایین pá,ín, در پایین dar pá,ín, فرور furú, در تحت taht, در امن dáman, درمن dúman (vulg.).

BELOW-MENTIONED, در ذیل dar zail.

BELT, کمر بند kamar-tand, کمر kamar, منطق mintak, حزام hizám.—(leathern strap) دوال dúwál, تسمه tasmah.

To BEMOAN, ناله کردن nálah kardan, نالیش نالیش kardan, زاری زاری کردن zári kardan.

BENCH, نشیمن nishíman, محکمه (legal term) دیوان díwán, mahkamah.

BEND, پیچ pích, پیچش píchish.

To BEND (trans.), خم کردن kham kardan, پیمپانیدن píchánídan, منحنی کردن munhaní kardan.—(intrans.), خمیدن khamídan, خم

شدن kham shudan, پیمپیدن píchídan, مائل بودن má,il búdan.

BENEATH, vide BELOW, UNDER.

BENEDICTION, برکت barakat, تبریک tabrík, مبارکی mubáraki, درود durúd.

BENEFACTION, احسان íhsán, تبرک tabarruk.

BENEFACITOR, ولی نعمت walí-i-ni'mat, منعم mun'im.

BENEFICENT, vide KIND.

BENEFICIAL, مفید mufid, سودمند súd-mand, نافع náfi'.

BENEFIT, نعمت ni'mat, احسان íhsán, انعام in'ám, کرم karam, الا alá.—(advantage) فائده fá'idah, سود súd, نفع naf', منفعت man-fa'at.

BENEVOLENT, vide KIND.

BENT, کج kaj, اعوج a'waj.—(bias) میل mail, رغبت raghat.

To BENUMB, افسرده کردن afsurdah kardan.

BENZOIN, انگلیان angú, جاری jáwí, انگیان angú, لبان lubán.

To BEQUEATH, توصیه نمودن tausiyyah nimúdan.

BEQUEST, وقف wakf, وصایت wasáyat, موقوفه maukúfah.

To BEREAVE, محروم ساختن mahrúm sákhtan, برهنه کردن barahnah kardan.

BEREAVEMENT, محرومیت mahrúmí-yat.

BEREFT, دیدۀ داغ dágh-dídah, محروم mahrúm, فقید fakíd.

BERRY, حب habb, دانه dánah.

BERYL, سنگ ترشیش sang-i-tarshísh.

To BESECH, vide To BEG, To INTREAT.

To BESET, احاطه کردن íhátah kardan, شامل نمودن shámil nimúdan.

BESIDE, در جنب dar jamb, نزد nazd, پهلو در dar pahlú.

BESIDES (moreover), علاوه 'aláwah, جز آن bi-juz-i-án, سوا آن siwá,í-i-án, نظر kat'i-nazar.—(except) مگر magar, بدون bidún, غیر bi-ghair, جز juz, الا illá.

To BESIEGE, گرد کرد gird kardan, محاصره کردن daur amadan, دور آمدن

- muhásarah kardan, حصر نمودن hasr nimúdan, محصور ساختن mah-súr sákhtan.
- To **BESPEAK**, حکم کردن hukm kardan, امر کردن amr kardan.
- BEST**, بهترین bihtarín, خوبترین khúbtarín, احسن ahsan, افضل afzal, اعلیٰ a'lá.
- BESTIAL**, وحشی haiwání, حیوانی wahshí.
- BESTIALITY**, حیوانیت haiwáníyat.
- To **BESTOW**, بخشیدن bakhshídan, ارزانی ارزání, دادن dádan, داشته داشتن dáshtan, عطا نمودن 'atá nimúdan.
- BET**, شرط shart, جفت bahs.
- To **BET**, شرط بستن shart bastan, جفت بستن bahs kardan, نذر بستن nazr bastán.
- BETEL-NUT**, نوبل faufal.—(leaf) تمبرول tambúli (hind.).
- To **BETHINK**, یاد آوردن yád áwardan.
- BETIMES**, زود zúd, هر وقت bar wakt.
- To **BETOKEN**, اشارت نمودن ishárat nimúdan.
- To **BETRAY**, خیانت کردن khiyánat kardan, غدر کردن ghadr kardan.
- BETRAYAL**, خیانت khiyánat.
- BETRAYED**, مطرک matrúk.
- BETRAYS**, خاکی khá, in.
- To **BETROTH**, منسوب کردن mansúb kardan, نامزد کردن nám-zad kardan, مخلوط نمودن makhtúb nimúdan.
- BETTER**, به bih, بهتر bihtar, خوبتر khúbtar, نیکتر niktar, اخیر akhyar, احسن ahsan.—(so much the better) بهتر آن bihtar.—(better and better) به اندر به bih andar bih, بهتر از بهتر bihtar az bihtar.
- To **BETTER**, بهتر کردن bihtar kardan, خوبتر نمودن khúbtar nimúdan.
- BETWEEN**, میان miyán, در میان dar miyán, بین bain, مابین má-bain, در خلال dar khilál, در اثنا dar asná.
- BEVEL**, هنجار hanjár.
- BEVERAGE**, شراب sharáb, هرب shurb.
- BEVY**, گورگه gurúh, طایفه tá, ifah.—(of birds) سینه sílah.
- To **BEWARE**, حذر کردن hazar kardan, بگردار pur-hazar búdan, پرهیز کردن khabar-dár búdan, پرهیز kardan, احتیاط نمودن ihtiyát nimúdan.
- To **BEWITCH**, نفرین کردن nairang kardan, افسون کردن afsún kardan.
- BEYOND**, آن طرف án-taraf, آن سو án-sú, ورا wará.—(exceeding) زیاده ziyadah, علاوه 'alawah.
- BEZOAR**, باد زهر bád-zahr, زهر pá-zahr, زهر مهره zahr-muhrah.
- BIAS**, میل mail, رغبت raghbat.
- To **BIAS**, میل کردن mail kardan.
- BIB**, دوهوان dúshwán.
- BIBBER**, می پرست mai-parast.
- BIBLE**, کتاب مقدس kitáb-i-mukad-das.—(Old Testament) عهد العتیق 'ahdu-'l-'atík, تورات taurát, پیمان پیمان paimán - i - kadim.—(New Testament) عهد جدید 'ahdu-'l-jadíd, وفاقه wasíkah-i-jadíd, انجیل anjíl, پیمان تازه paimán-i-tázah.
- BIBULOUS**, جاذب jazib, عیسنده khísandah.
- To **BICKER**, ستیز کردن sitíz kardan, مناظره کردن munáza'at kardan.
- BICKERING**, ستیز sitíz, مناظره munáza'at.
- BICOLOURED**, دو رنگ dú-rang.
- To **BID**, vide To **COMMAND**.—(at a sale) سوام کردن suwám kardan.
- BIDDER**, سوام کننده suwám-kunandah.
- BIBB**, تاپوت tábút, نعش na'sh.
- BIFOLD**, دو تا dú-tá.
- BIFURCATE**, دو شاخه dú-shákhah.
- BIG**, کبیر kabír, بزرگ búzurg, عظیم 'azím, کلان kalán, جسم jasím, کلفت khatír, کلفت kuluft.—(vide **BULKY**).—(pregnant) آبیستن ábistan, حامله hámilah.—(big-bellied, fat) قطور kumatrah, کاتور katúr, بچاج bajbáj.
- BIGNESS**, بزرگی búzurgí, جسمات jas-ámat.
- BIGOT**, متعصب musawásí, وسواسی waswási, خشک khushk, غر صالح khar-sálih.
- BIGOTED**, وسواسی waswási.

BIGOTRY, تعصب ta'assub.
BILE, صفا safrá, زهره zahrah.
BILGE-WATER, آب عنق áb-i-khan.
BILIOUS, صفرا safrái.
BILL, vide **BEAK**, **ACCOUNTS**.—(of exchange), برات barát, هندوی hundaví (hind.), کاغذ زر kághaz-izar. — (of sale) قبالة kabálah, بیعنامه bai' - námah. — (note of hand) دستاویز dast-ávíz. — (bond) تاماسوک tamassuk, حجت hujjat. — (Parliamentary) لایحه láfshah.
TO BILL, بیعنامه búсах dádan.
BILLET (note), مراسله murásalah, رقعہ ruk'ah. — (of wood) دسته dastah.
TO BILLET (military term), در خانه کردن ikámat dar khánah ikámat kardan.
BILL-HOOK, داس dás.
BILLOW, موج mauj.
BILLOWY, موج mavváj, متلاطم mutalátim.
TO BIND, بستن bastan, بند کردن band kardan, ربط کردن rabt kardan. — (a book) جلد کردن jild kardan. — (one's self by a vow, promise, &c.) خود را مقید ساختن khwudrá mukayyad sákhtan. — (over, legal term) کفیل کردن kafíl kardan. — (an apprentice), شاگرد کردن shágird kardan.
BINDER (of books) مجلد mujallid, جلد گر jild-gar, صحاف sahháf.
BINDING (of a garment, &c.), لبیک labak. — (stitching of the leaves of a book), تاه بندی tah-bandí. — (silk cord at top and bottom of the leaves), شیرازه shírázah.
BINOCLAR (glass), دور بین dúr-bín.
BIOGEAPHER, مورخ muvarrikh, اهل اسیر ahl-i-siyar.
BIOGRAPHY, سیر siyár, تاریخ tárikh.
BIPARTITE, مناصفه munásafah.
BIRCH, vide **ROD**.
BIRCH-TREE, غوچه ghúshah.
BIRD, مرغ murgh, پرنده parandah, طیر tair. — (bird-lime) کشمشک کاری kishmishk-i-kaválf.
BIRD'S-EYE VIEW, چشم انداز chashm andáz.

BIRTH, پیدایش paidáyish, ولادت viládat, تولد milád, تولد tavallud. (Vide DESCENT.)—(to give birth to) تولید نمودن taulíd nimúdan, زادن zádan, زایدن záidan.
BIRTHDAY, روز تولد rúz-i-viládat, سالگره sál-girih, روز تولد rúz-i-tavallud.
BIRTH-PLACE, مولد maulid, زاد زاد búm.
BIRTHEIGHT, حق بگوریت hakk-i-bukúriyat, حق اول زادگی hakk-i-avval-zadagi.
BIRTH-WORT (aristolochia), زراوند zarávand.
BISCUIT, کماج خشک kumáj-i-khushk, بکسومات baksómát (only used in the plural).—(small sweet biscuit) کلچہ kulúchah.
TO BISECT, بریدن burídan, مناصفه munásafah کردن.
BISECTION, مناصفه kit'ah, مناصفah mu-násafah.
BISHOP, اسقف uskúf.
BISHOPRICK, اسقفیة uskúfiyat.
BISON, گاو دهنی gáv-i-dashtí, بیزون bizún (eur.).
BISSEXTILE YEAR, سال کبیسه sál-i-kabisah.
BIT, پاره párah, پارچه párchah, تکه tikkah, لافچه lafchah, ریزه rízah, لقمه kurázah, لقمه lukmah, ذره zarah, شرحه sharhah, قطعه kat'ah, جزوی juzví. — (in bits) پاره پاره párah párah. — (of a bride) دهنه dahanah, آبغور áb-khwur.
BITCH, ماده سگ sag-i-mádash, لاس lás.
BITE, گزیدن gazídagi, گزندگی gazan-dagi.
TO BITE, گزیدن gazídan, جاویدن jávidan, خاکیدن kháfidan, جانیدن jáfidan, دندان کردن dandán giriftan. — (be pungent) تیز شدن tíz shudan.
BITTER, تلخ talkh, مر murr.
BITTEEN, بوتیمار bútimár.
BITTERNESS, تلخی talkhí, مرارة marárah.
BITUMEN, نفت naft, نفتہ naftah, قیر kafr.

BLESSED, مبارک mubárak, مسعود mas'úd, ميمون maimún.

BLESSEDNESS, سعادت sa'ádat, مبارکی mubárakí.

BLESSING, vide BENEDICTION.

BLIGHT (mildew), بركان yarakán, زنگ zang, پورمک púrmik, پورمک purmik.

BLIGHTED, زده zang-zadah, زده پورمک púrmik-zadah.

BLIND, نابينا ná-bíná, كور kúr, اعما a'má, مبرر zarf.—(curtain) پرده pardah.—(Venetian blinds) كركرى kirkirí (hind.).—(blind of one eye) كركرى yak-chashmí, اعور a'var, واحد العين váhidu-'l-'ain.—(night-blind) شبكور shab-kúr.

To BLIND, كور ساهتن kúr sákhtan, چشم بر آوردن chashm bar-ávardan. (Vide To DECEIVE.)

BLINDFOLD, چشم پوهيده chashm-púshídah.

To BLINDFOLD, چشم پوهيدن chashm-púshídan, چشم بستن chashm bastan.

BLINDMAN'S BUFF, سر مامك sar-mámak.

BLINDNESS, نابينائي ná-bíná,í, كورى kúrí, عما 'amá.

BLISS, vide JOY.

BLISTER, تول tuvul, آبله ábilah, اوله aulah (vulg.).—(plaster) بلستر balastar (eur.).

BLOATED, هده varam shudah, آماسيده ámasídah.

BLOCK (of wood, &c.), كنده kundah.

To BLOCK up, بستن bastan, مدروس masdrús kardan, مسدود ساهتن masdúd sákhtan.

BLOCKADE, محاصره muhásarah, حصر hasr.

To BLOCKADE, vide To BESIEGE.

BLOCKHEAD, ابله ablah, كودن kaudan, نادان ná-dán, نا فهم ná-fahm, بيوقوف bí-vukúf, خوپله khwaplah, احمق ahmak.

BLOOD, خون khún.—(breed) رگ rag, رگ ragah, نژاد nizhád.

BLOODLESS, بي خون bí khún.

BLOOD-MONEY, ديه diyat, خونبها khún-bahá, معلق ma'kulat.

BLOODSHED, قتل katl, خونريى khún-rízí. (Vide SLAUGHTER, MURDER.)

BLOODSHOT, خون آلود khún-álúd, سرخ surkh.

BLOOD-STONE, حجر الدم hajaru-'d-dam.

BLOODTHIRSTY, قاتل kátíl, ظالم zálim, خونفشان khún-fishán, خون خوار khún-khwar.

BLOODY, خونين khúnín, خون آلود khún-álúd.

BLOOM (blossom), شكوته shikúfah, بهار bahár, غنچه ghunchah.—(of youth) عنفوان 'unfuván, زحان zahan, راي'án-i-shabáb.

To BLOSSOM, شكوفتن shikúftan, شكوته shikuftan, غنچه زدن ghunchah zadan.

BLOT, لکه lakkah, داغ dágh.

To BLOT, داغدار کردن dágh-dár kardan.—(to blot out) مسح mahv sákhtan, خط زدن khat zadan, پاک کردن pák kardan.

BLOTCH (on the skin), ككمال kakmal, ككمك kakmak.

BLOTTING-PAPER, كاغذ تر خشك كند kághaz-i-tar-khushk-kunak.

BLOUSE, قميص kamís, پيراهن pírahán.

Blow, ضرب zarb, مشت musht, طپانچه tapánchah, لس lus, زد zad.

To BLOW, وزیدن vazídan, دمیدن damídan.—(with the breath) پف puf kardan, فوت کردن fút kardan.—(as a flower) شكوفتن shikúftan, دمیدن damídan.—(the nose) استنشاق کردن istinshák kardan, دماغ گرفتن dimágh giriftan.—(a trumpet, &c.) نواختن navákhtan, دمیدن damídan, كشيدين kashídan.—(from the mouth of a cannon, a common mode of execution) دم توب گذاردن, dam-i-túp guzárdan.—(hot and cold) تردد taraddud dáshtan.—(out) فوت کردن puf kardan.—(the fire) فوت کردن nafkh kardan, فوت کردن puf kardan.—(to blow up, with gun-

- powder), هوا افكندن bi-havá afkandan, هوا بردن bi-havá burdan.
- BLUBBER, چربی charbí, پیه pih.
- BLUDGEON, چوب chúb.
- BLUE, نیله níláh, نیل níl, نیلگون níl-gún, كبود kabúd, ساموی samáví.— (dark blue) سرمه surmah, سورمشی súrma, í.— (light blue) آبی ábí, فیروزه firúzah, آسمانی ásmání.— (vivid or intense blue) لاجوردی lájavardí.— (Prussian blue) نیل پروس níl-i-prús.
- BLUE-BOOK, كتاب آبی kitáb-i-ábí.
- BLUE-BOTTLE (fly), عنتر, antar.
- BLUENESS, نیلهامی níl-gúní, نیلهامی níl-fámí, كبودی kabúdí.
- BLUNDER, ذكت zillat, غلط ghalat, سكت sakat, خطا khatá, سهو sahv.
- To BLUNDER, خطا كردن khatá kardan, قصير سهو sahv kardan, قصير kusúr sákhtan.
- BLUNDERBUSS, قرابینه karábínah (eur.).
- BLUNDERER, خطا كار khatá-kár, سهو كار sahv-kár.
- BLUNT, كند kund.— (stupid) احمق ahmaq, بی عقل bí-'akl.
- To BLUNT, كند كردن kund kardan.
- BLUNTNESS, كندی kundí.
- BLUSH, عجلت khijlat, عجلت khijálat, حرم sharm.
- To BLUSH, عجلت كشدن khijálat kashdán, حرم داهتن sharm dásh-tan, حیا داهتن hayá dásh-tan.
- BOAR, گراز guráz, عوك khúk, or عوك khúg, خنزیر khinzír.— (wild boar) عوك khúk-i-vaahshí.
- BOARD, تخت takhtah, لوح lauh.— (of a book) مقبول mukavvá.— (diet) طعام ta-'ám, سفره sufrah.
- To BOARD, تخت بندی كردن takht-bandí kardan. [This term is not applied to a floor.] - (a person) سفره دان suffrah dádan.
- BOARD-ROOM, اتاق نشیمنی uták-i-nishimání, اتاق مجلس uták-i-majlis, دیوانخانه díván-khánah.
- BOARD-WAGEN, خوراکی khwurákí.
- BOARISH, نا ترانهیستا ná-tiráshidáh, بی ادب bí-adab.
- BOAST, فخر fakhr, خود نمایی khúd-nimá, í, مغرورت mufákharat, بلند برازی buland-parvázi.— (of what one has done) كذاف gizáf.— (of what one can or will do) لاف láf.
- To BOAST, قل رفتن kul raftan, مغرورت نمودن mufákharat nimú-dan, كراف زدن gizáf zadan, لاف زدن láf zadan.
- BOASTER, فخر فزون láf-zan, لاف láf-zan.
- BOASTFUL, فخر فاكخر fákhír, مفتخر muftakhir.
- BOAT, كشتی kashtí, نو nau, مشوه mashuwwah (hind).— (ferry-boat) مېبر mi'bar.
- BOATMAN, ملاح mallah, جاهو jáshú, نوتی nútí.
- BOATSWAIN, سر هنگك sar-hang.
- BOB, جنبش jumbish.
- To BOB, جنبیدن jumbídan.
- BOBBIN, چهره chihrah, ماسوره má-súrah.
- BODICE (worn by women), پستان بند pistán-band, بر بند bar-band.
- BODILESS, بی تن bí-tan, بی بدن bí-badan, بی جسد bí-jasad, بی اندام bí-andám.
- BODILY, متجسم mutajassim, جسمانی jisumání, بدنی badaní. (Vide ENTIRELY.)
- BODKIN, سوزن súzan.
- BODY, جسد badan, تن tan, اندام andám, جسم jism, قالب shakhs, وجود vujúd, كالب kálib.— (corpse) لاش lásh, لاشه láshah, میتة mayyit, مرده murdar, جنازه janázah, جیفه jaifah. (Vide CROWD.)
- BODY-GUARD, غلام زكابی ghulam-i-rikábí, غلام هاهی ghulam-i-sháhí.
- BOG, گیلانه giláneh, مشیله mashíláh.
- To BOGGLE, پس و پیش کردن pas va pish kardan.
- BOHEMIAN (bad character) مرتكب murtakib, بدزدی murtakib bi-duzdí.
- BOIL (tumour), دمل dummál, دنبل dumbal, كورك kúrak.
- To BOIL, (trans.) جوشانیدن júshá-nídan, جوش کردن júsh kardan,

— (*intrans.*) جوھیدن júshídan, جوش آمدن bi-júsh amadan.
BOILED-MEAT, پز گوسht آب gúsht-i-áb-paz.
BOILER (*pot*) دیگ díg.
BOILING, جوش júsh, جوشش júsh-ish.
BOISTEROUS, شدید shadíd, تند tund, سخت sakht.—(*sea*) متلاطم muta-látim.
BOISTEROUSNESS, تندى tundí, سختى sakhtí, شدت shiddat.
BOLD, دلیر dilír, دلوار dílavár, بیباک bí-bák, جانباز ján-báz, شجاع shujá', جمیع shají', جرئ jarí, بادر bahádur, شیر مرد shír-mard, جرات bá-jurát, رشید rashíd.
BOLDNESS, دلیری dilírí, دلواری dílavárí, جرات jurát, جسارت jasárat, شجاعت shajá'at, غیرت ghairat, بیباکی bí-bákí, شراعت shará'at.
BOLSTER, بالش bálísh, بالین bálín, بالش náz-bálísh.
BOLT (*of a door*), کلان kulán, کلند kuland.—(*of iron*) تملیک tamlík.
To BOLT, بستن bastan, بند کردن band kardan, چفت کردن chift kardan, کلند زدن kuland zadan.
BOMB, قنبارة kólóh gulúlah-i-kum-bárah, خمپارة kólóh gulúlah-i-khumpárah.
To BOMBARD, بتوب بستن bi-túp bastan, توب انداختن túp andákhtan.
BOMBARDIER, چی قنبارة kumbárah-chí, خمپارة khumpárah-chí.
BOMBARDMENT, توب انداختن túp andákhtan.
BOMBAST, اغراق mubálaghah, مبالغه ighrák.
BOMBASTIC, مططنن mutantin.
BOMBAZINE, گرماسوف garmásúf, مشرور mashrú'.
BON-BON, شیرینی shíríní.
BOND (*contract*), تمسك tamassuk, ارتباط hujjat.—(*bond, tie*) ارتباط irtihát, رابطه rábitah, علقه 'alákah.—(*obligation to pay*) حجت hujjat, تمسك نقدى tamassuk-i-nakdí, کاغذ التزام kághaz-i-iltizám.

BONDAGE, قيد va-bastagí, واپستگى kaid, بند band, گرفتاری giriftarí, اسر usr, اسیری asírí, عبودیت 'ubú-díyat.
BONDMAID, کنیز kaníz.
BONDMAN, غلام ghulam.
BONE, استخوان ustukhwán, استخوان ustukhán (*vulg.*), علم 'azm.—(*bone-setter*) بند هکسته shikastah-band.
BONELESS, بی استخوان bí-ustukhwán.
BON-FIRE, آتش átísh.
BONNET, کلاه kuláh, سر پوش sar-púsh.
BONY, استخوان pur ustukhwán.
BOOK, کتاب kitáb, نامه namáh, صحیفه sahhífah.—(*section or chapter*) سفر safar.—(*account-book*) دفتر daftar, حساب دستک dastak-i-hisáb, سفینه saffínah.—(*book-cover or envelope*) قولق kau, iluk, قولق kauluk.—(*memorandum - book*) مجله majna'ah, بیاض bayáz.
BOOK-BINDER, صحاف sahháf, مجلد mujallid, جلد گر jild-ger.
BOOK-BINDING, جلد گری jild-garí.
BOOKING-OFFICE, دفتر daftar, تیکت tíkát, خانه tíkat-khánah.
BOOK-SELLER, کتاب فروش kitáb-furúsh, صحاف sahháf.
BOOK-WORM, کتابی kitábí.
BOOM, تیر tír, فرود farvand.
BOON, انعام in'am, بخشش bakh-shísh.
BOOR, دهقان dihkán, ترك turk, روستای rústá, í.
BOORISH, بی ادب bí-adab, جاهل jáhil.
BOORISHNESS, بی ادبی bí-adabí, نا تراشیدگی dihkáníyat, ناشایدگی ná-tirashídagí.
BOOT (*covering for leg and foot*), چکمه chakmah, موزه múzah (*obs.*).—(*top-boots*) چکمه chakmah.—(*Vide GAIN*).
BOOTH, کاهانه káshánah, کپر kappar, کمه kumah.
BOOTMAKER, دوز چکمه chakmah-dúz, کاش چکمه ساز chakmah-sáz, کاش دوز kafsh-dúz.

BOOTS (*servant*), چاکر naukar, چاکر chákar.

BOOTY, vide **PLUNDER**.

BORAX, بوراق tankál, بورات búrák.

BORDEE (*margin*), حاشیه háshiyah, کنار kanár, کناره kanárah, کران karán, دامن karánah, زه zih, دامن dáman, لب lab, حد hadd, مرز marz. (*Vide BOUNDS*.)

To **BORDEE** حاشیه نهادن háshiyah nihádan; (adjoin) نزدیک شدن nazdík shudan, نزد شدن nazd shudan.

BORDERING, نزدیک شدن nazdík, نزد nazd.

To **BORE** (*pierce*), سفتن sustan, سوراخ سنبیدن sوراخ کردن súrákh kardan.

BOREAS, باد شمال bád-i-shimál.

BOREE, سوراخ کننده súrákh-kunandah.

BOERN, مولود maulúd, متولد mutavallid, پیدا paidá, زاد zád.

To be **BOERN**, زادن zádan, زاده zádán, زادن paidá شدن zádán, متولد تولد یافتن tavallud yáftan, متولد شدن mutavallid shudan.

To **BORROW** (*an article which must itself be restored*), عاریه گرفتن 'áriyat giriftan, استعاره کردن isti'arat kardan. — (*money or other things for which an equivalent is to be restored*) قرض گرفتن karz giriftan, وام گرفتن vâm giriftan.

BORROWER, قرضدار karz-dár.

BOSOM, بر bar, سینه sínah, آغوش ághúsh. — (*of a female*) vide **BREAST**.

BOSS (*of a shield, &c., stud, ornament*) گل-میکه gul-míkh, کبه kubbah.

BOTANIST, علف چین 'alaf-chín, and

BOTANY, علف چینی 'alaf-chíní. — [These are contemptuous terms for a science which the Persians hold in no repute.]

BOTH, هر دو har dú, همدیگر ham-dígar, اثنین isnain. (*Vide ALSO*.)

BOTHER, تشویش tashvish.

To **BOTHER**, ایذا دادن ízá dádan, زحمت رسانیدن zahmat rasánidan, عذاب دادن azáb dádan.

BOTTLE (*of glass*), همیشه shíshah. —

(*of earthenware*) بستو bastú. — (*of leather*) متاره matárah, مطوره matharah, حیمک khíg. — (*long-necked bottle or phial*) مراحی suráhí. — (*large glass bottle or flask*) قرابه karábah. — (*smaller ditto*) بهلی baghalí. — (*English black glass bottle*) بتلی butlí (*eur.*), بتری butrí (*eur.*). — (*decanter*) تنگ tung. — (*square decanter or case bottle*) چارپر chárpar.

To **BOTTLE**, به همیشه ریختن bi-shíshah ríkhтан.

BOTTOM, ته tah, بن bun, پائین pá'in, کف ka'r, کف kaf. — (*of a coffee-cup, stand, or holder*) زیر نجان zir-i-finján, ظرف zarf. — (*stand or foot of a vessel, &c.*) کعب ka'b.

BOTTOMLESS, بی ته bí-tah, بی بی bí-bun, بی کف bí-ka'r, بی کف bí-kaf, بی پائین bí-pá'in.

BOUGH, شاخ shákh, شاخه shákhah, فرع far' (*pl.* فورع furú').

BOULDER, سنگ sang.

To **BOUNCE**, چسبیدن jastan, چسبیدن jumbidan.

BOUND (*leap*), جست jast, جنبش jumbish. — (*compelled*) مجبور majbúr, لایه lábudda, ناچار ná-chár. — (*book*) مجلد mujallad.

To be **BOUND** to, بایستن bayístan, لایه lábudda شدن lábudda shudan.

To **BOUND**, چسبیدن jastan, چسبیدن jumbidan.

BOUNDLESS, بی انتها bí-hadd, بی انتهای bí-intihá, بی پایان bí-páyán, بی نهایت bí-niháyat.

BOUNDLESSNESS, بی انتهای bí-intihá, بی نهایتی bí-niháyatí.

BOUNDS, حد hadd, سرحد sar-hadd, کران sughúr, دهانه dahanah, قنبر karán, کنار kanár, مثال ma.ál, اقصی aksá, انتهای intihá, مرزبوم marz-búm, مرز marz, سنور sunúr.

BOUNTIFUL, جایه jáid, کریم karím, جوانمرد javán-mard.

BOUNTY, کرم karam, کرامت karamat, عطا atá, سخا sakhá, سخاوت sakhávat, جود júd, بذل bazl, جوانمردی javánmardí.

- javán - mardí, مروت murúvat, سماحت samáhat.
- BOUQUET, دسته dastah, گلده گلدسته gul-dastah.
- BOURSE, صرف خانه sarráf-khánah, دار المعامله tijárat-khánah, تجارتخانه dárú-'l-mu'ámalah.
- BOUT, دفعه daf'ah, امتحان imtihán, كره karrah.
- Bow, کمان kamán, قوس kaus.— (*violin*) کمان kamán.— (*pellet-bow*) گلوله گلوله kamán, گولده گولده kamán - i - gardhá.— (*bow-string*) چله chillah, زه zih.— (*bow-case*) قبان kirbán, مسمان misván.— (*horns of a bow*), کوهه کوهه gúshah-i-kamán.— (*bow or pommel of a saddle*) کوهه زین kúhah-i-zín, قزوق قزوق karabús.— (*rainbow*) همشیر علی kaus-i-kuzah, قوس قزق shaunshír-i-'alí, کمان فلك kamán-i-falak.— (*bow - maker*) کمان گر kamán-gar.
- Bow (*reverence*), سر فرو sar-furú, کورنش kúrnish, روع rukú'.
- To Bow, سلام کردن salám kardan, سر فرو کردن sar-furú kardan.
- BOWELS, روده rúdah (*pl.* رودها rúdhá), معی mi'á (*pl.* امعا am'á), حشا hashá (*pl.* احشا ahshá).
- BOWER, vide ARBOUR.
- BOWL, کاسه kásah.
- To BOWL, غلطاندن ghaltánidan, کوی باز کردن gúí-báz kardan.
- BOWLER, باز توبه gúí-báz, باز توبه túpah-báz.
- BOWLS (*game*) توبه بازی túpah-bázi.
- BOWSPRIT, کمانه kamánah.
- BOX (*chest*), صندوق sandúk, خندان yakhdán.— (*small chest or box*) صندوقه sandúkchah, قاب káb.— (*tree*) شمشاد shimshád, بکس baks, کیشه دار kishah-dár.— (*little box, such as snuff - box, pill - box, etc.*) قوتی kúti.— (*case, or box bound with iron clamps*) میجره mijri.— (*case or box of wood or leather*) جعبه ja'bah.— (*box or small press, like a medicine chest, full of drawers and compartments*) پیشتخته pish-takhtah.— (*earthenware box for saving money in*) کلك kulluk.— (*at theatre*) لژ lazih (*eur.*).— (*private box*) لژ مخصوص lazih-i-makhsús (*eur.*).
- BOX on the ear, سیلی sílí, کوهمال گúsh-mái.
- To BOX (*fight*), مشت زدن musht zadan.
- BOXER, مشت زن musht-zan.
- BOXING, مشت زدن musht-zadan.
- BOY, پسر pisar, كودك kúdak. (*Vide SERVANT.*)
- BOYHOOD, vide BABYHOOD.
- BRACE (*pair*), جفت juft, جور júr.
- To BRACE, بستن bastan.
- BRACELET, دستبند dast-band, بازه yárah, النكو alangú.
- BRACES, حبلوار بند halvár-band.
- BRACKET, استاده istádash.
- BRACKISH (*as water*), شور shúr.
- BRAD, میخ mfkh.
- To BRAG, vide To BOAST.
- BRAHMAN, برهمن barhaman.
- BRAID (*lace*), قیطان kaitán.
- BRAIN, مغز maghz, دماغ dimágh, می mukhkh.— (*hare-brained*) بی مغز bí-maghz.
- BRAMBLE (*blackberry*), توت توت tút-i-kúhí.
- BRAN, سبوس sapús, نخاله nukhálah.
- BRANCH, vide BOUGH.— (*of a river*) جوب جوب shu'bat, جوب júb (*vulg.*).
- BRAND (*mark of cautery*), داغ dágh.— (*burning stick*), نیسوز ním-súz.
- To BRAND, داغ کردن dágh kardan.
- To BRANDISH, افشاندن afshándan, کشیدن kashidan.
- BRANDY, عرق 'arak.
- BRASS, برنج birinj, برنج birinj, برنجین nabás.— (*brazen*) برنجین birinjín.
- BRAVE, vide BOLD.
- BRAVO, راه راه, مرحبا marhaban, راه راه váh-váh, آفرین áfirín, شاباش shábásh, ماهالله máshállah.— (*a bravo*) آهن خور áhan-khwur.
- BRAWL, عریزه 'arbadah, اغتشاش ightishás.

TO BRAY (as an ass), عمر کردن 'ar'ar kardan, زاره زاره dáran dâdan.

BRAZIER, مسگر mis-gar.

BRAZIL-WOOD (a red dye), بزم bakim.

BREACH, شکاف shikáf, رخنه rikhnah, مغاره shikastagí, مغاره mu-ghárah.

TO BREACH (a wall), مغاره ساختن mughárah sákhtan.

BREAD, نان nán, چورک chúrak.— (unleavened bread), نان لطری nán-i-fatíri.— (leavened bread) نان

nán - i - khamíri.— (thick bread cake) کماج kumáj, کماج kumách.— (bread baked on an iron heater) نان ساجی nán-i-sáji.

— (bread baked on heated gravel) نان nán-i-sangak.— (thin bread in sheets) نان لواهی nán-i-laváshí, نان نان nán-i-yúkhah.— (barley bread) نان جوان nán-i-javín, کاشکینه kashkínah.— (stale bread) نان بیات nán-i-bayút, نان

nán-i-mandah.

BREADTH, پهن pahn, پهنائی pahná'í, قطر arz. فراخی farákhí, قطر kutr.

BREAK OF DAY, صبح sahar, صبح subh.

TO BREAK, (trans.) شکستن shikastan, پاره پاره párah kardan.— (intrans.) شکستن shikastan, پاره پاره párah shudan.— (as a tough substance, to snap), کسختن kusíkh-tan, گسستن gusustan.— (trans.) گسستن گسلایدن gusilánídan.— (a promise, etc.) نسج نمودن faakh nimúdan, شکستن shikastan, جر زدن jir zadan (vulg.).— (tame) تعلیم ta'lim dádan, دست دادن dast-ámúz kardan.— (in pieces) پاره پاره párah kardan, خورد ساختن khwurd sákhtan, بخش کردن pakhs kardan.— (a seal) بر داهتن bar-dáshtan.— (to break with a person) از کسی رو

از کسی az kasí rú-gardán shudan.— (to break up, as an assembly) (trans.) شکستن

salám shikastan; (intrans.) بهم خوردن bar-ham khwurdan.— (to break down) (intrans.) هکسته بودن shikastah búdan.

BREAKFAST (slight meal taken very early), ناشتا násh-tá.— (meal taken near noon) نهار nahár, چاشف chásht.

BREAST, سینه sínah, بر bar, صدر sadr.— (breasts of a woman) پستانها pistánhá, سدیمن sudyain.

BREASTWORKS, استیکامات istihkámát, سنگر sangur.

BREATH, دم dam, نفس nafas.— (bad breath) عفونت دهان 'ufúnát-i-dahán.— (last breath) رمق ramak.— (short-breath) هپق النفس ziku'n-nafas.

TO BREATHE, دم زدن dam zadan, نفس کشیدن nafas kashídan.

BREECHES, هلوار shalvár.— (knee-breeches) هلوار نیم تنه shalvár-i-ním-tanah.

BREECH-LOADER, ته tah-pur.

BREED (race), نسل nasl, اصل asal, جنس jins, نژاد nizhád, زوریات zuríyat.— (cross-breed), دو رنگ dú-rag. (Vide FAMILY, TRIBE.)

TO BREED, vide TO BEING FORTH.

BREEZE, نسیم nasím, باد bád.

BREVET, رتبی rutabí.

BREVITY, اختصار ikhtisár, اختصار ik-tisár.

TO BREW, ساختن sákhtan.

BRIBE, رشو rishvat, رش irsh, پاره párah.

BRICK (unburnt), عسف khisht.— (burnt) آجر ájur, آجر ájur.— (kiln) کوره kúrah, کوره kúrah-i-ájur-pazí.— (dust) سخی surkhí.— (brick-burner) آجر بر ájur-paz.— (bricklayer) بنا banná.— (brick-maker) عشتین khisht-zan.— (brick-making) عشتمالی khisht-máli.

BRIDAL TROUSSEAU, جهاز jaház, وردك vardak.

BRIDE, عروس 'arús.

BEIDE-CHAMBER, جلوه hijlah, جلوه jilvah, بیت السرور baytu 's - surúr.

BRIDEGROOM, داماد dāmád.

BRIDGE, پل pul, جسر jisr, کبری kurpí, پُرد purd.—(suspension bridge) پل زنجیری pul-i-zanjíri.—(of the nose) اَنفَه anfaḥ, برآمدگی bramádagi-i-dimágh.—(of Paradise) جَنیور janívar, صراط sirát, پل صراط pul-i-sirát.

BRIDLE, عنان 'inán, زمام zimám.—(bit of bridle) دهنه dahanah, آبخور áb-khwur.—(frontlet) مَكسَر magas-parán.—(chain) رهنه rashmah.—(nose-bridle) مِهَار mi-hár.—(reins) لجام lijám, لگام ligám, جلو jilau.—(ornamented work on the head of a bridle), كَلَه كَلَه killah-gí.—(head-stall), افسار afsár.

BRIEF, مختصر mukhtasar.

BRIEFLY, بطور اختصار bi-taur-i-ikhtisár.

BRIG (two-masted vessel) جِهاز دو دَقْلِي jaház-i-dú-dakalí.

BRIGADIER, میر لَوَا mír-i-livá.

BRIGAND, رهن rah-zan.

BRIGANDAGE, رهنی rah-zaní, حرامی harámí.

BRIGHT, روشن raushan, منور munavar, منیر munír, جوهر دار jauhardár, لامع lámí, جلی jalí, درخشان dirakhshán, تابان tábán, تابدار tábdár, رخشان rakhshán, ساطع sáti.—(Vide MERRY, CLEVER.)

BRIGHTNESS, روشنی raushaní, تابانی tabání, تاب tab, تابش tábish, رخشندگی rakhshandagi.

BRILLIANT, vide BRIGHT.

BRIM, vide BRINK.

BRIMSTONE, گوگرد gúgird, کبریت kibrit.

BRINE, آب شور áb-i-shúr.

TO BRING, حاضر آوردن ávardan, حاضر آوردن hazir ávardan.—(forth, to bear) پیدا zadan, زانیدن zá'idan, وضع حمل کردن vaz'-i-haml kardan.—(up, to rear) پروریدن parvardan, تربیت tarbiyat nimúdan, حضانت hizánat nimúdan.—(to bring back) بر گردانیدن bar-gardánidan, نزدك آوردن nazdfk ávar-

dan.—(to bring before) احضار کردن ihzár kardan.—(to bring together) نزدك آوردن nazdfk ávardan.

BRINJAL (egg-plant), بادبجان bádin-ján.

BRIN, لب lab, کنار kanár, كناره kanárah, کران karán.

BRINY, شور shúr.

BRIOCH, نان کوچک nán-i-kúchik, کماج kumáj.

BRISK, vide ACTIVE.—(trade) رواج raváj.

BRISTLE, مو mú.

TO BRISTLE, بر پا شدن bar pá shudan, راست ایستادن rást ístádan.

BRISTLY, خشن khashin.

BRITISH AGENT, وکیل دولت وکیل vakil-i-daulat-i-bahíyah-i-inglísí, بالیوس bályús.

BRITTLE, نازک nazuk, تنک tunuk, شکاستنی shikastaní, ترد turd (vulg.).

BROAD, پهن pahn, پهنا pahná, عرضی 'ariz, فراغ wasí', فراغ farákh.

BROADCLOTH, ماهوت máhút.

BROCADE (cloth of gold, &c.), زری zari.

BROKEN-IN (horse), رام ráam.

BROKER, دلال dallál, سمسار simsár.

BRONZE, چدن chudan.

BROOCH, سنجاق gul-i-sínah, گل سینه sanják.—(to wear a brooch), سنجاق زدن sanják zadan.

BROODING, غمگین gham-gín.

BROOK, جوی júi, جوب júb (vulg.).

BROOM, جاروب já-rúb.—(plant) بارهین barishín, رتم ratm.

BROTH, شوربا shurbá, گوشت آب áb-i-gúsht.—(of rice) هله shullah.

BROTHEL, خیل خانه khail-khánah, زنا خانه kávalá-khánah, کارلی خانه ziná-khánah.

BROTHER, برادر birádar, عَج ákh.—(full) برادر عین birádar-i-ain.—(half) برادر صلبی birádar-sulbi, برادر بطنی birádar-i-batní. [The first is a brother by the father's, the second by the mother's, side.]—(elder) برادر مهتر birádar-i-mihtar, داداگش dádághí, دادا dádá, ish (vulg.).—(younger) برادر کاکا birádar-i-kihtar, کاکا káká (vulg.).—(adopted) برادر

- birádar-khwándah.—(foster), برادر همشیر birádar-i-hamshír, برادر رضاعی birádar-i-rizá'í.—(in-law, wife's brother) برادر زن birádar-zan, هم‌ریش ham-rish.—(husband's brother) برادر هوهر birádar-i-shauhar.—(twin brother) برادر توأم birádar-taua,m, برادر جمبولی birádar-jumbúli.—(sister's husband) آینه áyaznah.—(wife's sister's husband) هم‌دامن ham-dáman.
- BROTHERHOOD**, برادری birádarí, مواعات ukhúvat, مواعات muvákhat. (Vide SOCIETY, BAND.)
- BROW**, vide FOREHEAD, EYEBROW.
- BROWN**, vide búr, اسمر asmar, گندم گون gandum-gún, تیره رنگ tirah-rang.—(dark brown) میخکی mkhaki.—(a horse) قره کهر karah-kahar, بُر búr.
- TO BROWSE**, چردن charídan.
- BRUISE**, کوفتنی kúftagi.
- TO BRUISE**, کوفتن kúftan.
- BRUNETTE** (of dark complexion), سهر sabz.
- BRUSH**, جاروب já-rúb, كن پاك pák-kun.—(clothes-brush) ماهوت صاف máhút-sáf-kun.—(hair-brush) موی صاف múi-sáf-kun.—(painter's brush) قلم مو kalam-imú.—(nail brush) ناخن صاف nákhun-sáf-kun.
- TO BRUSH**, رفتن ruftan, با ماهوت صاف máhút-sáf-kun پاك كردن pák kardan.—(to brush off) تكانیدن takánidan, پاك كردن pák kardan, افشاندن afshándan.
- BRUSHWOOD**, بوته bútahá.
- BRUSQUE**, بی ادب bí-adab.
- BRUSQUENESS**, بی ادبی bí-adabí.
- BRUTAL**, درشت haivání, حیوانی durusht.
- BRUTALITY**, حیوانیت haiváníyat, درشتی durushtí.
- BEYONY**, تاجرپوی tájrizí.
- BUBBLE**, حباب hubáb.—(to blow bubbles) حباب ساختن hubáb sákhtan.
- TO BUBBLE**, جوش جوشیدن júshidan, حباب بر bi-júsh ámadan, آوردن hubáb bar-ávardan.
- BUBO**, خیارك khiyárah, باد bád.
- BUCK**, گوزن gavazn.
- BUCKET**, دلو dalv, دول dúl, بالدی báldí (hind).—(of metal) سطل satl.—(large leathern bucket for drawing water) دول چاه گاو dúl-i-cháh-gáv.—(bucket of flexible hide extended on a hoop) دول سفره dúl-i-sufrah.
- BUCKLE**, سلك sagak.
- BUCKLER**, سپر sipar.
- BUD**, غنچه shikúfah, غنچه ghunchah, تنه tunzah, تكمه tukmah, گنپ gump.
- TO BUDGE**, حرکت کردن harakat kardan, جنبیدن jumbídan.
- BUDGET**, موازنه دخل و خرج muvázana-h-i-dakhl u kharj.
- BUFFALO**, کامیش gámish, جاموس jámús.
- BUFFET**, دیوان díván, دفتر daftar.
- BUFFETING** (waves), متلاطم mutalátim.
- BUFFOON**, مسخره maskharah, لوطی lúti.
- BUG**, ساس sás, سرخك surkhak.—(large poisonous bug) مله millah.
- BUGBEAR**, غول ghúl, لولو lúlú.
- BUGLE** (horn), شیفر shaifúr, همپور shaipúr.—(oblong bead) لوله lúláh.
- BUGLEE**, شیفرچی shaifúr-chí.
- BUGLOSS** (herb), کار زبان gáv-zabán, لسان الثور lisánu-'s saur.
- TO BUILD**, ساختن sákhtan, عمارت تعمیر کردن 'imárat kardan, بنا کردن ta'mír kardan, بنا کردن biná kardan.
- BUILDER**, بنا banná, بانى bání, معمار mi'már.
- BUILDING** (house), بنا biná, عمارت 'imárat, بنیان bunyán.
- BUILT**, بنا هده biná-shudah, مبنی mabní, معمور ma'múr.
- BULB** (bulbous root), بجز piyáz, بصل basal.
- BULK**, vide BIGNESS, SIZE.
- BULKY**, توغال túfál, جسم jasím.
- BULL**, گاو نر nar-gáv, نر gáv-inar, ثور saur.
- BULLET**, گلوله ghulúlah, گلوله gulúlah, گله gullah.
- BULLOCK**, گاو gáv.

BULLY, لاف زن láf-zan.
BULBUSH, هردی خونک khúnag, خنک khunag.
BULWARK, سنگر sangur, بارو bárú, باره bára, متمر من matars.
BULWORKS (of a ship), دیواره dívárah.
BUMP, vide LUMP, SWELLING.
TO BUMP, vide **TO DASH** against.
BUMPTIOUS, طافی tághí, مغرور magh-rúr یاغی yághí, سرکش sar-kash.
BUN, قرص kurs.
BUNCH, خوشه khúshah, دسته dastah. — (of grapes) انگور khúshah-i-angúr. — (of dates) پندک pang, عنقود 'ankúd. — (a strand or portion of the bunch) رساله risalah, تلینگه tilingah.
BUNDLE, بسته bastah, بچه buk-chah.
BURDEN, بار bár, حمل haml. — (beast of burden) بار بردار bár-bardár, بار گیر bár-gír.
BURDENSOME, سخت sakht.
BUREAU (of administration, &c.), دیوان díván, دفتر خانه daftar-khánah, کار خانه kar-khánah.
BURIAL, دفن dafn.
BURIED, دفین dafín, مدفون madfún.
BURLY, محکم mujassam, ضخیم zakhím.
TO BURN, (trans.) سوزانیدن súzání-dan, (intrans.) سوختن súkhtan.
BURNING, سوزان súzán, محرک muhrik.
BURNING-GLASS, عینک آتشی 'ainak-i-átishí, عینک آتشگیر 'ainak-i-átish-gír.
TO BURNISH, میلا ساختن mujallá sákhtan, زرددن zidúdan, پرداختن pardákhtan, صیقل کردن saikal kardan.
BURROW, سوراخ súrakh, نقب nakb.
TO BURROW, سوراخ کردن súrakh kardan, نقب زدن nakb zadan.
TO BURST, ترقیدن tarkídan, چاک شدن chák shudan, پاره شدن párah shudan, تراکیدن taráکیدن, پکیدن pakídan. — (as a boil, or abscess) راه منفجر munfajir shudan, راه ران ráh-búz kardan, پکیدن pakídan. — (forth, as a spring of water, &c.) بر جستن bar-jastan.

TO BURY, دفن کردن dafn kardan, خاکسپاری khák kardan.
BURYING-GROUND, گورستان gúristán, قبرستان kabristán, مقبره makbarah, مزارستان mazáristán, رمس rams, شهر خاموشان shahr-i-khámúshán. (Literally, "city of the silent.")
BUSH, بوته bútah, درخت dirakht.
BUSHY, پر شاخ pur-shákh, بوته پر پُر-bútah.
BUSINESS, کار kár, بار kár va bár, عمل 'amal, امر amr, شغل shughl, حال hál. — (concern) دعل dakhl, ربا rabt, کار kár, علقه 'alákah. — (important affair) مهم muhimm (pl. مهم mahámm). — (house of business) کار خانه kár-khánah. — (to do business) معامله mu'ámalah kardan.
BUST, مجسمه mujassam, نصف مجسمه nisf mujassam-i-nisf-tanah.
BUSTARD, حباری hubará, هوبره hú-barah, آهوبره áhúbarah. — (large bustard, otie) دوی túf, داغ dúf, دوی dúf-dágh. — (small bustard or florican) زنگبال zangibál, چرچ charz.
BUSTLE (hurry, tumult), عوغا ghaughá, غلغله ghlughulah, هور shúr. — (padding) رفاعت rifá'at.
BUSY, مشغول mashghúl, سرگرم sar-garm.
BUSYBODY (officious person), فغول fuzúl, فتناف taftáf.
BUT, لیکن líkin, لکن lákin, اما amma, بلکه balkih, ولی valí. (Vide EXCEPT, UNLESS.)
BUTCHER, قصاب kassáb. — (butcher's stall) دکان قصاب dukán-i-kassáb, خانه قصاب kassáb-khánah. — (butcher's row of meat-hooks), قناره kannárah.
BUTLER, سفرهچی sufrah-chí. — (royal butler, who accompanies the king when travelling) آب دار áb-dár.
BUTT (target), هدف hadaf, نشانه nishánah. — (wine) با bat (eur.), پیپا pípa (eur.). — (of a musket) تاه قنداق tah-i-kundák.
TO BUTT, کله زدن kalah zadan, سر زدن sar zadan.

BUTTER, کره karah, کار کره karah-i-gáv, مسکه maskah (*obs.*).—(*clarified butter*) روغن کار raughan, روغن کار raughan-i-gáv. — (*butter - milk*) دوغ آب آب áb - i - dúgh. — (*melting butter*) روغن raughan.—(*salt butter*) کره نمکدار karah-i-namak-dár.
BUTTERFLY, پروانه parvánah, پَرک شاه sháh-parak.
BUTTOCKS, سرین surín, دست ust, دَر dubr, جای نشستن já, f-i-nishastan, کاف kafal.
BUTTON, دکمه dugmah, تکه tukmah.—(*hole*) مانگی mádagí.
BUTTBRESS, برج burj.
To BUY, اشترا نمودن kharídan, اشترا ishtirá nimúdan, اجتناع کردن ibtiyá' kardan, بر داشتن bar-dáshtan.—

(*to buy back*) پس خریدن pas kharídan.—(*buying and selling, traffic*) داد فروش kharíd u furúsh, داد معامله dáad va sitad, و مستد 'ámalah, و هرا بائ' u shirá.

BUYER, مشتری mushtarí.

To BUZZ (*as a fly*), زدن rinnah kardan, زرز کردن vizvaz kardan.

BY, از az, ز zi, ب bi, به bi, با bá, اتفاقاً pahlúf.—(*by chance*) ittífakan, عرماً 'arzan.—(*by degrees*) بدرجه bi-tadríj, بدرجه darajah bi-darajah, آهسته آهسته áhistah áhistah.—(*by all means*) البته albattah, هر صورت bi-har súrat, هر وجه bi-har vajh.

BYEWAY, کوچه kúchah.

C.

CABAL, مکر masád, فساد fasád.
CABBAGE, کلم kalam.
CABIN (*in a ship*), اتاق uták, کوتری kútarí (*hind.*).
CABINET, پیشخانه pish-takhtah.
CABLE, قلس kals, قماچ katáj, عمار 'umár (*eur.*).
CACOPHONY, بد آواز lahn, بد bad-áváz.
CAD, *vide* BLACKGUARD.
CADDIS-WORM, سرفه surfah.
CADENCE, قافیه káfíyah.
CAGE, قفس kafas, قفس kafas.
To CAJOLE, مدارات نمودن mudarát nimúdan, تهمیق نمودن tahmík nimúdan, ریشخندی نمودن rishkhandí nimúdan.
CAJOLERY, مدارات mudarát, چاپلوسی cháplúsí, ریشخندی rishkhandí.
CAKE, گدازه girdah, کلهچه kulchah, کماچ kumáj.
CALABASH (*cup or bowl made from the shell of the calabash fruit*), کاشکول kachkúl, کاشکول kashkúl.
CALAMITY, آفت áfat, آسیب ásíb, صدمه sadmah, بالá, نکتہ nakmat, بد بد bad-bakhtí, سختی sakhtí.

To CALCULATE, حساب کردن hisáb kardan, شمردن shimurdan.
CALCULATION, حساب hisáb, محاسبه muhásabah, شمار shimár, شمردگی shimurdagí, تعداد ti'dád, اندازه andázah, بر آورد bar-ávard.

CALENDAR, *vide* ALMANAC.

CALF, گوساله gúsalah, کهره kahrah.—(*of the leg*) گوسه گوسه gúsht-i-sák.

CALIBRE (*of a gun*) دهنه dahannah, عیار 'iyár, گلوله gulúlah-khwur.

CALICO (*chintz*), چیت chít, قلمکار kalam-kát.

To CALK, نمودن کاری fatílah-kári nimúdan.

To CALL (*summon*), خواندن khwándan, طلب talab kardan, طلب خوانستن talab dáshtan, بیدار khwástan.—(*in the morning*) بانگ bídár kardan.—(*aloud*) آواز زدن áváz zadan, آواز دادن áváz dádan, صدا زدن sadá zadan.—(*name*) نام گذاردن námídan, نام nám guzárdan, نام دادن ísm dádan, گفتن guftan.—(*proclaim an itinerant trade, sale, &c.*) جار زدن jár zadan.—(*to make u call*) بمنزل رفتن pish raftan, پیش رفتن

bi-manzil raftan, دید و باز دید رفتن, دید u báz-díd raftan. — (to be called) اسم داهتن ism dáshtan.

CALLED (*entitled*), مسمی musammá.

CALLIGRAPHY, رسم الخط rasmu-'l-khatt, خوشخط khwush-khatt.

CALLOSITY, دانه dánah. (*Vide* COEN.)

CALM (*placid*), آرمیده ármídah, آسوده ásúdah, ساكن sákin, آرام آرام.—(as weather) ملایم mulá-yam.—(to be calm) نمودن نمودن khwud-dári nimúdan.

To CALM, آرامیدن آرامیدن.—(to calm oneself) آرام گرفتن آرام گرفتن.

CALMNESS (*placidness*), آرمیدگی ármídagí, راحت ásúdagí, آرام آرام.—(sea) ملایمت mulá-yamat.

CALOMEL, جیوه جیوه jívah, سفید سفید jívah-i-safíd.

CALTHROPS (*a kind of thistle; also a ball of iron surrounded with spikes, to wound the feet of an invading army*), خشک khasak, خنجر khánjak.

To CALUMNIATE, بد گفتن bad guftan, بهتان بهتان buhtán buhtán.

CALUMNIATOR, بهتان انداز buhtán-andáz, بد زبان bad-zabán, نام namám.

CALUMNIOUS, مفسد mufsid.

CALUMNY, تهمت tuhmat, افترا iftirá, بهتان buhtán, غیبت ghíbat, معایب si'ayat.

CAMEL, شتر shutur, شتر ushtur, جمال jamal, دونه divah.—(riding) ختنی bukhtí, شتر سوار shutur-i-suvár.—(she) شتر ماده shutur-i-mádah, ناله nákah.—(camel-driver) شتر shutur-bán, سار بان sárbán.

CAMELEON, حریا hribá, بوقلمون bú-kalamún.

CAMELEOPARD, شتر گاو پلنگ shutur-gáv-palang, زراف zarráf.

CAMEL'S-THORN (*a prickly shrub*), شتر خار khár-i-shutur.

CAMEO, خاتم سازی khátim-sází.

CAMOMILE, بابونه bábúnah.

CAMP, لشکر گاه lashkar-gáh, معسكر mu'askar, اردو urdú, حشم hasham, اوتراق úturák. — (*camp-market*) بازار urdú-bázár.—(*camp followers*) لشکر گاه bunah-gáh-i-lashkar, رجاله rajjálah.

To CAMP, چادر زدن chádár zadan, اردو قرار دادن urdú karár dádan.

CAMPHOR, کافور káfur.

CANAL, نهر nahr, جوی júi, چوب júb (*vulg.*). — (*subterraneous*) vide AQUEDUCT.

CANARY, هزار دستان hazár-dastán.

To CANCEL, محو کردن mahv kardan, نسخ نمودن bar-dáshtan, ناسخ nimúdan, نسخ کردن fashk kardan.

CANCER (*disease*), سرطان saratán, خوره khwurah.—(*sign of zodiac*) vide ZODIAC.

CANDELABEA, vide CHANDELIER.

CANDID, مخلص mukhlis, مخلصان mukhlisánah, اعلامند ikhlás-mand, صادق sádik.

CANDIDATE, امیدوار umíd-vár.

CANDLE, شمع sham'. — (*stick*) شمعدان sham'-dáu, پیروز pí-súz. [The latter is a tall candelabrum, having a little cup on the top, in which a wick is placed in melted tallow.]

CANDOUR, راستبازی rást-bází, اخلاص ikhlás, صادق sidk.

CANE, نی nai.—(*stick*) چوب chúb, عصار 'asá.

CANNIBAL, مردم خوار mardum-khwár, آدم خوار ádam-khwár.

CANNON, توپ túp.

CANNON-BALL, گوله گوله gulúlah-i-túpi.

CANOE, قلوته falúkah.

CANON, قانون ká'idah, قانون kánún.

CANONICAL, قانونی kánúní.

CANOPUS, سهیل suhail.

CANOPY, چتر سایبان sáyahán, چتر chatr, شادروان shádurván.

CANT, vide HYPOCRISY.

CANTEN, می خانه mai-khánah, سرخانه shurb-khánah.

To CANTER, یورتمه رفتن yúrtamah raftan, یورتمه رفتن yúrtamah raftan.

CANTHARIDES (*Spanish fly*), ذراج
zurráh (*pl. ذرا ریح zarârîh*), آلا کلنگ
álá kulang.

CANTO, مقاله makálah.

CANTON, بلوک bulúk.

CANTONMENTS, لشکرگاه, اردو urdú,
lashkar-gáh.

CANVAS (*cloth*), پالاس palás.

CAP, کلاه kuláh, کلاه kulah, عرقچین
'arak-chín.—(*Persian cap of black
lamb-skin* کلاه پوستی kuláh-i-
pústí.—(*cap of brown felt, worn
by the poorer classes*) کلاه نمدی
kuláh-i-namadí.—(*pinch or in-
dentation in the Persian cap*) طرف
کلاه taraf-i-kuláh, کلاه گúshah-
i-kuláh.—(*cloth top of the Per-
sian cap*) کلاه کلاترک kallatarik,
کلاه kallah-i-kuláh.—(*skull-cap*)
عرقچین 'arak-gír, عرقچین
'arak-chín.—(*night-cap*) شبکلاه shah-
kuláh.—(*Turkish cap*) کافوقí ká,uk,
تاج kalpak.—(*Darvish's cap*) تاج
táj.—(*percussion cap*) کلاه
kuláh-i-tufang.

To CAP (*verse*), مشاعره کردن mushá-
'arah kardan. [A favourite
amusement with the Persians.]

CAPABILITY, قابلیت kábilíyat, قوت
kúvat.

CAPABLE, قابل kábil, لائق láik, قادر
kádír, توانا taváná.

CAPACIOUS, عریض 'aríz, وسیع vasi',
واسع vási'.

CAPACITY, لیاقت liyákat, قابلیت ká-
bilíyat, اقتدار kudrat, قدرت
maktúr, تاب táb, مقدار mák-
dár, حیثیت haisíyat, استعداد
isti'dád, اندازه sar-rishtah.—(*size*)
اندازه andázah, قدر kadr, گنجایش gun-
já,ish.

CAPE (*point of land*), رأس rás, سر
sar, طرف taraf.

CAPEE (*shrub*), کبر kabár.

CAPITAL (*chief city*), دار السلطنة
daru-'s-saltanah, دار الخلافه daru-
'l-khiláfat, دار الحکومة daru-'l-
hukúmah, پای تخت pái-takht.—
(*of a pillar*) تاج táj.—(*stock*) vide
Stock.

To CAPITULATE, vide To SUR-
RENDER.

CAPITULATION, تسلیم taslím.

CAPON, مرغ محلی murgh-i-khasí,
خرموس خرموس khurús-i-khasí.

CAPRICE, وهم vahm, خیال khayál,
خودسری khwud-sarí.

CAPRICIOUS, رائی khwud-rái,
متلون mutalavvín.

CAPRICIOUSNESS, خود رائی khwud-
ra,í.

CAPRICOEN, vide ZODIAC.

CAPSTAN, چرخ لنگر charkh-i-langar.

CAPTAIN, رئیس ra'is, کاپودان kapúdán
(eur.).—(*naval*) رئیس ra, is, ناخودا
nákhúdá.

CAPTIVE, گرفتار giriftár, اسیر
asír, برد bardah, محبوس mahbús, دبل
dí (*vulg.*).

CAPTIVITY, بندگی giriftári, بندی
bandagí, بند band, کاید kaid, اسیری
asírí, اسر usr, حبس habs, دستاق
dusták.

CAPTOR, فاتح fátih.

CAPTURE, گرفتاری giriftári.

To CAPTURE, vide To TAKE pri-
soner.

CAR, vide CARRIAGE.

CARAVAN, کاروان kárván, راحله ráhi-
lah, قافله káfilah, عمار 'fr.

CARAVANSARY, کاروانسرای kárván-
sarái, خان, ریاض ribát, سرای
sarái, وکاله vakálah.—(*small
caravansary where manufacturers
lodge*) تیمچه tímchah.

CARAWAY, کرویا karviyá.

CARBINE, تفنگ karábínah, تفنگ
tufang, (eur.).

CARBINEER, تفنگچی tufang-chí.

CARBONIC, زغالی zughálí, فحمی
fahmí.

CARBUNCLE (*gem*), رواق ravák.

CARCASS, مردار lásh, لاش láshah,
مردار murdár, میت mayyit, میته may-
yitah, نعش na'sh, جیفه jaifah.

CARD (*paste-board*), مقبول mukav-
vá.—(*English playing cards*)
کفیفه ganjífah, کفیفه ganjifah,
ورق varak.—(*Persian playing
cards*) آسناس ásnás.

To CARD (*cotton*), حلاجی hallájí

kardan, پنبه زن pambah zadan.
 (Vide COTTON.)
 CARDAMUMS, قانله hil, هل hil, قانله
 kákulah.
 CARD-CASE, تیکت دان tíkat-dán
 (eur.).
 CARDEE, پنبه زن pambah-zan.
 CARE (attention), آگاهی ágahí,
 اندیشه tavajjuh, توجه an-
 díshah, همت himmat, خبر khabar,
 هوش shughl, اهتمام ishtighál,
 مبالغه mubálát, اعتنا i'tiná.—
 (caution) خبر khabar, خبرداری
 khabar-dári, احتیاط ihtiyát, حذر
 hazar, احتیاء intibáh, هوشیاری
 húsh-yári, دیده بانی dídah-bání.—
 (anxiety or sorrow) دیدة
 dídah-bání.—(anxiety or sorrow)
 پروا parvá, غم gham, اندوه andúh,
 دلتنگی dil-tangi, تانی ta,anní,
 اعتنا i'tiná, اضطراب iztiráb, الم
 alam, تشویش tashvísh.—(attend-
 ance) تیمار parastári, تیمار
 tímár, دیده بانی dídah-bání.—
 (want of care, protection, or
 patronage) بی صاحبی bí-sahibí.—
 (to take care) احتیاط کردن ihtiyát
 kardan, هوشیار بودن húsh-yár
 budan.—(to take care of) پرستاری
 کردن parastári kardan.
 To CARE, پروا داشتن parvá dáshtan.
 CAREER, طریقه taríkah, سلك silk.
 CAREFUL, هوشیار khabar-dár, هوشیار
 húsh-yár, متوجه mutavajjih, آگاه
 ágáh, حذر bá-hazar, محترز muh-
 taríz, با هوش bá-húsh, معتنی
 mu'taní.
 CARELESS, غافل bí-khabar, غافل
 gháfil, بی پروا bí-parvá, بی احتیاط
 bí-ihtiyát, بی اندیشه bí-andíshah,
 زاهل káhil, بی هوش bí-húsh, کاهل
 záhil, بی مبالغه bí-mubálát, بی
 لاقید lá-kaid.
 CARELESSNESS, غفلت ghífat, بی
 بی پروائی bí-ihtiyátí, بی
 parvá, í.
 CARESS, دلبواری dil-navází, تلافی
 talattuf, نوازش naváz.
 To CARESS, نوازش کردن navázish
 kardan, نواختن navákhтан.
 CARGO, حمل bár-i-jaház, جهاز
 کشتی haml-i-kashti.

CARIES, پوسیدگی پوسیدگی-púsídagi-i-
 ustukhwán.
 CARNAGE, کشتار kushish, کشتار
 kushtár.
 CARNAL, نفسی nafsí, نفسانی nafsání,
 جسمانی jismání.
 CARNATION, میخک مد پر míkxak-
 i-sad-par, قرنفل karanful.
 CARNIVAL, قرنوال karnavál (eur.).
 CARNIVOROUS, گوش خور gúsh-khvor.
 CARP (fish), کاپور hapúr, کاپور
 mahí-i-sím.
 CARPENTER, دروگر darú-d-
 gar (obs.), دروگر darú-gar (obs.).
 CARPET (large), گلیم gilím.—(fine
 carpet) قالی kálí.—(small carpet
 or rug) قالیچه kalíchah, سوزنی
 súzani.—(large carpet in centre
 of a room) قالی kálí, گلیم gilím.
 —(side carpets of thick felt
 doubled) نمد namad.—(felt layer
 at upper end of the room) سر انداز
 sar-andáz.—(felt layers going
 down the sides of the room) باریکه
 báríkah.—(cotton cloth covering
 the felts) حریمی harímí.—(linen
 cloth covering the felts) فرش رو rú-
 farsh.—(praying carpet) سجاده
 sujjádah, مصلأ musallá.—(carpet
 weaver) قالیباف kálí-báf, گلیمباف
 gilím-báf.
 To CARPET, فرش نمودن farsh nimú-
 dan.
 CARPETED, مفروش mafrúsh.
 CARRIAGE (vehicle), عرابه 'arábah,
 عراده 'arrádah, گاری gári (hind.),
 کالسکه káliskah (eur.).—(open)
 کالسکه káliskah-i-rú-bází. رو باری
 کالسکه káliskah-i-sar-púshídah.—(close)
 سار-púshídah.—(line of carriages)
 بار kítár.—(of loads, &c.) بار
 برداری bár-bardári.
 CARRIER (porter), حامل hammál,
 کبوتر bár-kash.—(pigeon) کبوتر
 kabútar-i-bár, کافتار káftar-i-
 bár.
 CARRION, مردار murdár, میتة maitah.
 CARROT, زردک gazar, زردک zardak.
 To CARRY, بردن burdan, داشتن
 bar-dáshtan.—(transport) نقل
 nakl kardan.—(as a gun)

انداختن *andákhtan*, زدن *zadan*, نیشانه نشان زدن *nishánah zadan*. — (*to carry out*) داهتن *mujrá dáshtan*, اجرا کردن *ijrá kardan*, وفا کردن *vafá kardan*.
CART, عرابه 'arrábah, عراده 'arrádah, اراده *arrádah*.
CARTER, عراده چی *'arrádah-chí*.
CARTILAGE (*gristle*), غضروف *ghuzrúf*, کتک *karkarúk*, کتکتی *kutkútí* (*vulg.*). — (*of the nose*) عیشوم *khaishúm*.
CARTOGRAPHY, تصویر آراسی *tasvír-i-arázi*.
CARTRIDGE, فشنگ *físhang*, فشك *físhak*. — (*box*) قاب فشنگ *káb-i-físhang*, كف *kíf*.
To CARVE (*meat, &c.*), بریدن *hur-rídan*, پارچه پارچه کردن *párchah párchah kardan*. — (*on stone, wood, &c.*) کندان *kandan*, تراشیدن *tiráshídan*, نقش نقش کردن *naksh kardan*.
CARVED-WORK, کاری منبت *munab-bat-kári*.
CARVER, نقاش *nakkásh*.
CARVING (*sculpture*), نقش *naksh*.
CASCADE, آبشار *áb-shár*, آبشيب *áb-shífb*.
CASE (*box*), صندوق *sandúk*. — (*for sword*) غلاف *ghiláf*. — (*for instruments, &c.*) گنج *ganj*, جز دان *juz-dán*, جزو دان *juzv-dán*. — (*state of affairs*) حال *hál*, امر *amr*, مراتب *marátib*. — (*the truth of the case*) نفس الامر *hakíkat-i-hál*, حقیقت حال *nafsu-l-'amr*. — (*suppose the case!*) فرض *farz bi-kun*, فرزند *farzan*, اگر چنانچه *ágar chunánchih*. — (*in grammar*) اعراب *iráb*, حالت *hálat*. — (*in case*) در صورت كه *dar súrat kih*. — (*in any case*) در هر حال *dar har hál*, هر آینه *har áyinah*.
CASH, نكد *nakd*, پول *púl*, زر *zar*, آرزیه *nakdínah*. — (*book*) آورچه *úvarjah*. — (*keeper*) خزانچی *kha-zánchí*, دار *khizánah-dár*, داری *tahvíl-dár*. — (*to pay cash*) نكد دادن *nakd dádan*.
CASHIER, صندوقدار *sandúk-dár*.
To CASHIER, معزول کردن *ma'zúl kardan*.

CASHMERE (*cloth*), کشمیر هكن *kash-mír-shikan*, کز میر *kazmír*, ترمه *tir-mah*.
CASK, *vide BARREL*.
CASKET, چ *durj*, حقه *hukkah*, جعبه *ja'bah*.
CASSIA, عصار هشمیر *khiyár-shambar*, فلولس *fulús*.
CAST, اندازی *andákht*, اندازی *andázi*.
To CAST, انداختن *afkandan*, انداختن *andákhtan*. — (*in a mould*) ریختن *ríkhtan*. — (*anchor*) لنکر انداختن *langar andákhtan*. — (*lots*) قرعه انداختن *kur'ah afkandan*.
CASTANETS, زنگ *zang*.
CASTE, دودمان *dúdmán*, مذهب *maz-hab*, فرقه *firkah*.
CASTELLAIN, دار قلعه *kal'ah-dár*, قلعه *kal'ah*, بگی *kal'ah-begí*.
CASTLE, قلعه *kal'ah*, حصار *hisár*, حصن *hísn*, ارک *ark*. — (*garrison of a castle*) اهل قلعه *ahl-i-kal'ah*. — (*castle in the air, hope, or fanciful project*) پلوی خیالی *piláv-i-khayáli*.
CASTOE (*plant*), بید انجیر *bíd-anjír*, روغن بید انجیر *kinnatú*. — (*oil*) روغن کتو *raughan - i - bíd-anjír*, روغن کتو *raughan-i-kinnatú*.
To CASTRATE, حسی کردن *khasí kardan*. — (*men*) حواجه کردن *khwájah kardan*. — (*horses*) اخته کردن *akhtah kardan*.
CASTEATED, منحصی *makhshí*.
CASTRATION, اختصا *ikhtisá*.
CASUAL, حادث *hádis*, عارض *'áriz*.
CAT, گربه *gurbah*. — (*long-haired Ispahán cat*) گربه براق *gurbah-i-burrák*. — (*wild cat*), گربه دهنتی *gurbah-i-dashtí*.
CATALOGUE, دفتر *daftar*, فهرست *fihrist*.
CATAMITE, ملوط *mulút*, مابون *ma-bún*, منحصت *mukhannas*, مشغول *maf'úl*.
CATAPULT, منجنیق *manjansk*.
CATARACT, آبشيب *áb-shífb*, آبشيب *áb-shífbah*, آبشار *áb-shár*. — (*in the eye*) آب مروراید *áb-áb-i-mar-várid*.

CATABEH, *vide* COLD.
 CATCH (*staple of a door*), رزه rizah, ربه rizah.—(*chain or hasp fitting on the staple*) چفت chift.
 To CATCH, گرفتن giriftan, کردن گرفتار giriftār kardan, قبض نمودن kabz nimúdan, اخذ کردن akhz kardan, ربودن rubúdan.
 CATEGORICAL, قطعی kat'í, طبعی kat-'iyah.
 CATEGORY, جنس jins, زمره zumrah, قبیل kabíl.
 CATERPILLAR, کرم مد پا kirm-i-sad-pá, کرم درخت kirm-i-dirakht.
 CATHARTIC, مسهل mus-hil.
 CATHOLIC, کاتولیک kátúlik (*eur.*), پاپوی pápú, í (*eur.*).
 CAT-O'-NINE-TAILS, تازیانه táziyánah.
 CATTLE, دواب davább, مواهی ma-váshí, حیوانات haivánát, چهار 'ikár, چهار پاها chahár-páhá.
 CAUL (*of a child*), پرده pardah, مشیمه mashimáh.
 CAULDRON, دیگ díg, قزخان kaz-ghán, تیان tiyán, پاتیل pátil, میرجال mirjal. — (*smaller sized ditto*) پاتیلچه pátilchah, تیانشه tiyánchah.
 CAULFLOWER, کلم رومی kalam-i-rúmí, کلم گلدار kalam-i-gul-dár.
 CAUSAL (*verb*), فعل مجبور fil'i-maj-búr.
 CAUSE, سبب sabab, موجب mújib, وسیله vásitah, واسطه vasíláh, جهت jihat, باعث bá'is, اجل ajl, اصل asl, مؤدی mú, addí, مورث dá'iyah, علت 'illat, مورث múris, وجه vajh. — (*cause and effect*) فرع و اصل u far' (*pl.*) فرع و اصول u furú'.
 To CAUSE, سبب شدن sabab shudan, موجد مستلزم mustalzim nimúdan.
 CAUSEWAY, سنگبست sang - bast, ختخه فرش sang-farsh, سنگفرش takhtah-farsh, خیابان khiyábán.
 CAUSTIC, تیز tíz, تند tund.
 To CAUTERIZE, داغ کردن dágh kardan.
 CAUTERY, داغ dágh, کی klyy.
 CAUTION, CAUTIOUS, *vide* CARE, CAREFUL, WARNING, ATTENTIVE.
 To CAUTION, *vide* To WARN.

CAVALCADE, حشم hasham, سواری su-vári, موکب maukib.
 CAVALIER, سوار suvár.
 CAVALRY, سواره suvára. — (*body of cavalry*) دسته dastah, تیپ típ.
 CAVERN, غار ghár, مغاره mughárah, كهف kahf.
 CAVIARE, خم ماهی tukhm-i-máhi, حویل hávíár, اهل ashpil.
 To CAVIL, اعتراض کردن i'tiráz kardan.
 CAVILLER, خورده بین khwurdah-bín.
 CAVITY, جوف jauf.
 CAWING (*of a crow*), نعیق na'ík, تانا káká.
 To CEASE, موقوف بودن maukúf búdan, منقطع شدن munkati' shudan, قطع وایستادن vá-ístádan, قطع فراموش کردن kat' shudan, بار ماندن farághat kardan, باز ماندن ساقط شدن sákít shudan, منقرض شدن munkariz shudan. — (*without ceasing*) بلا فاصله bilá fá-silah, استمرار istimráran.
 CEDAR, سرو آزاد sarv-i-azád. — (*red cedar*) کاج káj.
 To CEDE, گذاشتن نمودن guzáshht nimúdan, وا گذاشتن vá-guzáshhtan, تسلیم نمودن taalím nimúdan, حواله نمودن haválah nimúdan.
 CEILING, سقف sakf, عرش 'arsh. — (*level ceiling*) سقف تخته sakf-i-takhtah. — (*ceiling with the beams rounded and carved*) سقف منجول sakf-i-marjavak.
 To CELEBRATE, نگاه داشتن nigáh dáshhtan.
 CELEBRATED, مشهور mashhúr, معروف ma'rúf, نامدار mausúf, نامدار nám-dár, نامور nám-var, نیکنام níknam, ممدوح mamdúh.
 CELEBRITY, شهرت shuhrat, اشتهار ishtihár.
 CELEBRITY, *vide* SPEED.
 CELEBY, کرفس karafs.
 CELESTIAL, *vide* HEAVENLY.
 CELIBACY, عریب 'uzbat, مجرد tajar-rud, رهبانیت ruhbaníyat.
 CELIBATE, عریب 'azab.
 CELL (*of a recluse*), زاویه záviyah, محصوره gúshah, تکیه takyah, موصوعه maksúrah, صومعه sauma'ah. —

- (small room) اطاق úták, اوتاق útágh, اطاق úták.
- CELLAR, زیر زمین tah-khánah, ته خانه zír-zamín, سردابه sardábah.
- CEMENT (for glass), پیوند vasl, ورمل pavand, سریش sarísh. (Vide GLUE, PLASTER.)
- CEMETERY, vide BURYING-GROUND.
- CENSEE, محرم bakhúr-áán, محرم دان mijmar (pl. محامیر majámír), منقل mankul.
- CENSOR, عیب nuktah-gír, نکته kób 'aib-bín.
- CENSURE, vide BLAME, ACCUSATION, REBUKE.
- CENSUS (of population), سر شماری sar-shimárí.
- CENTPEDE, هزار پا sad-pá, هزار پای hazár-pái.
- CENTRAL, مرکزی markazí.
- CENTRE, وسط vasat, میانه miyánah, مرکز markaz, مدار madár, قلب kalb.
- CENTURION, یوز باهی yúz-báshí.
- CENTURY, صدہ sad sál, صدہ sadah, قرن karn.
- CEREAL, غله ghallah.
- CEREMONIAL (adj.), رسمی rasní.
- CEREMONY, رسم rasim, تکلف takalluf, ادب adab, تعارف ta'áraf.—(without ceremony) بی تکلف bí-takalluf, بی تکلیف bí-taklíf.—(master of ceremonies) تشریفاتی tashrifát-chí, ایشک آقاسی íshak-akásí-báshí.
- CERTAIN, یقین yakín, مقرر mukarrar, محقق muhakkak, تحقیقی tahkíkí, مسلم mu'ayyan, صحیح sahíh, مسلم musallam, صریح saríh.—(to make certain) محقق نمودن muhakkak nimúdan.
- CERTAINLY, بیشک albattah, بیشک bí-shak, بیگمان bílá-shak, بی gumán, یقیناً yakínánah, فی الحقیقت fí'l-hakíkat, لا محالة lá-mahálatá, حقا hakkan.
- CERTAINTY, یقین yakín, تحقیق tahak-kuk.
- CERTIFICATE, تصدیق tasdíq.—(of forgiveness and safety) خط اطمینان khatt-i-itmi,nán.—(recommenda-
- tion) اعتبار نامه í'tibár-námah, سفارش نامه sífárish-námchah.
- CEBULEAN, کبود kabúđ.
- CESS, ایواب aváb.
- CESSATION, توقف tavakkuf, مهلت muhlat, فراغت farághat.
- CESSION, واگذار vá-guzár.
- CHAFF, پوهال sapús, پیوس púshál.—(fun) مزاح mizáh, شوخی shúkhi.
- To CHAFF, مزاح کنایه biná, í-i-mizáh gúzáshtan, خنده نمودن khandah nimúdan.
- CHAFING-DISH, منقل mankal.—(of earthenware) کلك kalak.
- CHAGRIN, vide REMORSE, SORROW.
- CHAIN, زنجیر zanjír, سلسله silsilah.—(of hills) سلسله کوه ها silsilah-i-kúh-há.—(for door) چفت chift.
- To CHAIN, زنجیر بستن bastan, زنجیر zanjír bastan.
- CHAIR, صندلی kursí, تخت takht, صندلی sandalí.
- CHAISE, vide CARRIAGE.
- CHALICE, vide CUP.
- CHALK, تباہیر gil-i-safíd, گل سفید tabáshir.
- CHALLENGE, دعوی da'vat, دعوی da'vá, ادعا iddí'á.
- CHALLOP, vide CANOE.
- CHALOT, گدنا gandaná, سیرمó sirimú.
- CHAMBER, اطاق úták, اطاق útágh, حجره hujrah.—(Chamber of Deputies) مبعوثان mab'úsán-i-millat-i-majlisí.
- CHAMBERLAIN, ایشک آقاسی íshak-akásí.—(Lord Chamberlain) ایشک آقاسی íshak-akásí-báshí.
- CHAMPAGNE, شامپانیہ shámpániyah (eur.).
- CHAMPION, پهلوان pahlaván, غازی ghazí.
- CHANCE, vide ACCIDENT, FORTUNE, DESTINY, By CHANCE.
- CHANCELLERY, دیوان díván.
- CHANCELLOR OF THE EXCHEQUEE, وزیر مالیه vazír-i-máliyah.
- CHANCEE (venereal), تاول távul.
- CHANDELIER, چلچراغ chil-chirágh.
- CHANDLER, بقال bakkál.

CHANGE, قلب kalb, انقلاب inkiláb, عردة tabdíl.—(small money) عردة khurdah, پول عردة púl-i-khurdah.

To CHANGE, بدل کردن badal kardan, عوض tabdíl nimúdan, تغییر نمودن 'ivaz kardan, تغییر کردن taghyír nimúdan, آتش کردن 'alish kardan, مبدل گردانیدن mubaddal gardánídan.—(one's mind) تغییر دادان.—(money) عردة کردن khurdah kardan.—(hands) استبعاد داشتن istib'ád dáshtan.—(to be changed) مبدل شدن mubaddal shudan, تبدیل یافتن tabdíl yáftan, متغیر شدن mutaghayyir shudan.

CHANGEABLE, vide INCONSTANT, VARIABLE.

CHANNEL, vide WATER, AQUEDUCT, PIPE, TUBE.

CHANT, ترانه navá, ترانه taráná.

To CHANT, آواز خواندن ávázah khwándan, سراییدن saráyídan.

CHAOS, عدم adam, نیستی nístí.

CHAPEL, عبادتگاه 'ibádat-gáh, معبد ma'bad.—(chapel - master) مهتر mihtar-báshí.

CHAPERONE, بدرقه badrakah.

To CHAPERONE, بدرقه کردن badrakah kardan.

CHAPLET, تاج گل táj-i-gul.

CHAPPED (cracked, as the skin), تفسیده tafsídah.

CHAPTER, فصل fasi, سطر sifr, سورة kisin.—(of the Kur'an) سورة súra (pl. سور suvar).

CHARACTER (written), رقم khatt, نوشته nívishat, نوشته shuhrat.—(reputation) نام nam, آبرú 'ab-rú, عرض 'irz, صفت sifat, وصف vasf, خاصیت khaslat, حاصلat khas-síyat, سيرت sirat, طبع tab', کیفیت kaifiyat.

CHARCOAL, زغال zughál.—(burning) زغال آتیش zughál-i-átishín, جمر kharg, حرک jamr.

CHARGE (custody), حواله haválah, امانت ainánat, نگاهبانى nigah-bání. (Vide DEPOSIT, COMMAND, ACCUSATION, ASSAULT, EXPENSE.)

To CHARGE (load), زير بار کشیدن zír-i-bár kashídan.—(a gun) پر کردن pur kardan.—(entrust) گماشتن gumáshtan, سپردن sipurdan, حواله haválah kardan.

CHARGÉ D'AFFAIRES, مصلحتگذار muslahat-guzár.

CHARBIOT, vide CARRIAGE, CABT.

CHARITABLE, عنایتکار 'ináyat-kár.

CHARITY (affection), محبت mahabbat.—(alms-giving) vide KINDNESS, ALMS, LIBERALITY.—(charity commissioner) وزیر اوقاف vazír-i-aukáf.

CHABLATAN, عیار 'ayyár, آینه á, inah-chí.

CHARLES'S WAIN (the constellation), ستاره بنام النعش banátu-n-na'sh.

CHARM (enchantment), جادو jádú, طلسم sifr, افسون afsún, تلمسم tilism.—(amulet) تعویذ ta'víz, حمال hamá, il.

To CHARM, vide To PLEASE.—(enchant) افسون کردن afsún kardan, سحر کردن sifr kardan.

CHARMING, vide PLEASANT.

CHART, نقشه nakshah.

CHARTER, سند sanad, برات barát, توثیق firmán.—(royal) فرمان taúkí', منشور manshúr, فرمان عالیشان firmán-i-'álíshán.

CHASE, or CHACE, vide To HUNT.

CHASED ARTICLES, منقوش mankušh.

CHASTE, پاک pák, پاکیزه pákízah, پاکدامن pák-dáman, پارسا pársá, عقیف 'afíf, عاصم 'ásim, طاهر tábir, حصور hasúr, پرهیزگار parhíz-gár, مصوم ma'súm, محتاط muhtát.

To CHASTISE, vide To BEAT, TO FLOG.

CHASTISEMENT, vide PUNISHMENT.

CHASTITY, عفت 'iffat, عصمت 'asmát, پارسائی pársá, پاکدامنی pák-dámani, زهد zuhd, تقاوت takávut, رهبانیت ruhbaníyat, پرهیزکاری parhíz-gári.

CHAT, vide CONVERSATION.

CHATEAU, قصر kúshk, کوهک kasr.

CHATTEL, متاع matá' (pl. امتعة amti'ah), اسباب asbáb (only used in the plural).

vah, کلانتر kalántar, سندید síndíd, هارون hárun, زابیت zábit, کائد ká'id, عین 'ain, قاعد ká'id, عמיד 'akíd, سرور sar-var.—(chief of an army, commander - in - chief) سپه سالار sípah-sálár, امیر نظام amír-nizám.—(chief of nomadic or wandering tribes) ایلمخانی ilmkhání, ایلمبگی ilbegí.—(elder, or headman of a class of people) استاد ustád, استاد ústád, شیخ shaikh, بزرگ buzurg, رئیس ra'is, مقدم mukaddam, کابیر kabír, مهر mihtar, سرور sar-var.

CHIEFLY, اکثر aksar, اغلب aghlab, غالباً gháliban, بیشتر bíshtar.

CHILD, کودک bachah, طفل tiff, کودک kúdak.

CHILD-BIRTH, زرع حمل vaz'-i-haml.—(pains of child-birth) درد زه dard-i-zih, طلق talk, مخاض ma-khá.

CHILDHOOD, طفولیت bachagí, طفولیت tufúliyat, مهر sighr.

CHILD-LIKE, بچگانه bachagánah.

CHILLY, سرد sard, چاهیده cháhí-dah.—(to be chilly, person), چاهیدن cháhídan.—(weather) سرد شدن sard shudan.

To CHIME, صدای زنگ کردن sadá,i-i-zang kardan.

CHIMERA, خیال باطل vahm, وهم khíyál-i-bátíl.

CHIMNEY, زورن دودکش dúd-kash, زورن rauzan.—(fire-place) بخاری bu-khárí.

CHIN, زنج zanakh, کچه kachah.—(double-chin) غیباب ghabghab.

CHINA (porcelain ware), ظروف چینی zurúf-i-chíní.—(china-root) چوب چینی chúb-i-chíní.—(mender of broken china) کلا بند kalvá-band, گنگوگر gangú-gar.

CHINA-ASTER (the flower), گل مینا gul-i-míná.

CHINTZ, قلمکار chít, چیت kalam-kár.

CHIP, خراشه chúb-rízah, ریزه khírashah, تیراشه tíráshah.

To CHIP (trans.), تیراشیدن tíráshídan, خراشیدن khírashídan.—(intrans.) افتادن uftádan.

CHIROMANCY, علم کف 'ilm-i-kaf, طالع بینی táli'-bní.

To CHIRP (as a bird), جیجی کردن jikjik kardan.

CHISEL, اشنکه ishkanah.

CHIT-CHAT, صحبت suhbat, قیل و قال kíl u kál, گپ gap.

CHIVALROUS, دلیر dilír, شهور shah-vár.

CHIVES, گندنا gandaná.

CHOCOLAT, شوكولا shúkúlá (eur.)

CHOICE, پسند pasand, اختیار ikhtiyár, پسند guzín. (Vide RAEE, NICE, BEAUTIFUL.)

CHOIR, سرود خوانان surúd-khwánán.

To CHOKE (be suffocated), خفه شدن khafah shudan.—(in eating, swallowing) خفه شدن gulú-gír shudan.—(throat) خفه کردن kha-fah kardan, دم بستن dam bastan, نفسرا حبس کردن nafasrá habs kardan.

CHOLERA-MORBUS, وبا vabá.

CHOLERIC, مزاج مزور mahrúru-'l-mizáj, مزاج تیز mizáj, تند مزاج tund-mizáj.

To CHOOSE, پسند کردن pasand kardan, اختیار گرفتن bar-guzídan, انتخاب نمودن ikhtiyár nimúdan, اختصاص نمودن intikháb nimúdan, اختیار کردن ikhtisás kardan.

CHOPPER, تبر tabar.

CHORD (of an arc or segment of a circle), وتر vatar.

CHORUS (of a song), زمین zamín, زمین zamínah.—(at a theatre) پیشخوانان pish - khwánán.—(in chorus) همان bi-hamán navá.

CHRIST, عیسی 'isá, مسیح masíh, عیسای مسیح masíh, مسیح 'isá,i-i-masíh.

CHRISTIAN, عیسوی 'isaví, مسیحی masíhí, نصاریٰ nasrání (pl. نصاریٰ nasará), تارسا tarsá.—(religion) ملت عیسوی millat - i - masíhíyah.—(priest) کسبیس kissís.

CHRISTIANITY, ملت عیسوی millat-i-'isavíyah, ملت مسیحی millat-i-masíhíyah, نصاریٰ nasráníyah.

CHRISTMAS, مولد عیسی maulud-i-

- 'isá, 'عيد ميلاد عيسى 'id-i-milád-i-'isá.
- CHRONIC, مزمنه zamanah, موزمن muzmin.
- CHRONICLE, تاريخ tárikh (*pl.* تواریخ tavárikh), وقایع vaká'í, روایت riváyat.
- CHRONICLER, مورخ muvarrikh.
- CHRONOLOGY, تاریخ tárikh.
- CHRONOMETER, ساعت sá'at.
- CHRYSLIS, بادامه bádámah.
- CHRYSANthemUM (*flower*), گل داودی gul-i-dá,udí.
- CHRYsolITE, زرد عقیق 'akík-i-zard.
- CHURCH, کلیسه kalísiyá, کنیسه kaní-sah.
- CHURL, تنگ چشم tang-chashm.
- CHURN, مشک khíg, محك mashk.
[These words both signify a vessel made of the entire skin of a sheep or goat. This, which, in Persia, supplies the place of a churn, is hung up and shaken to and fro till the milk it contains is churned.]
- CHYLE, قلموس kílús (*eur.*).
- CHYME, قهوس kímús.
- To CICATRIZE, داغ کردن dágh kardan.
- CIDER, سیب پالوده pálúdah-i-síb, شیراب shiráb-i-síb.
- CIGAR, سیگار sígár (*eur.*), سیگار síghár (*eur.*).
- CIGAR-CASE, قاب سیگار káb-i-sígár.
- CINDER, خاکستر khákistar.
- CINNABAR, زنجفر zinjifrah, شنجرف shanjiraf.
- CINNAMON, دار چینی dár-chíní.
- CIRCASSIA, چرکس charkas.
- CIRCASSIAN, چرکسی charkasí, لگزی lagzí.
- CIRCLE, دایره dá,irah, حلقه halkah, چمبر chamber, مدوره mudavvarah. — (*of people*) حلقه halkah. — (*centre of a circle*) مرکز markaz. — (*diameter*) قطر kutr. — (*radius*) نصف القطر nisfu-'l-kutr. — (*circumference*) دایره dá,irah. — (*segment*) نصف دایره 'kitá'. — (*semi-circle*) نصف -i - dá,irah, نیم ním - dá,irah. — (*to form a circle*) دایره dá,irah zadan.
- CIRCUIT, دور گردش gardish, دور daur, دوره daurah, طواف taváf. — (*legal term*) دایر و سایر dáír va sáír.
- CIRCULAR, دوری davvári, مدور mudavvar, گرد gird.
- To CIRCULATE, گشتن gashtan, ناشی gardídan. — (*money*) ناشی nashí shudan. — (*newspaper*) رایج intishár yáftan, رایج rá,iz shudan.
- CIRCULATION, مداره mudávarah, گردش gardish, میان miyán. — (*money*) رایج raváj. — (*newspaper*) انتشار intishár. — (*to put in circulation*) رایج دادن raváj dádan. — (*to take out of circulation*) از اعتبار انداختن az 'itibár andákh-tan.
- To CIRCUMCISE, ختنه نمودن khutnah nimúdan. — (*to be circumcised*) ختنه شدن makhtún shudan.
- CIRCUMCISION, ختنه khutnah, or khatnah.
- CIRCUMFERENCE, دایره dá,irah, اطراف atráf, حوالی haváli.
- To CIRCUMSCRIBE, محدود ساختن mahdúd sákhtan.
- CIRCUMSPECT, متنبه mutanabbih, محترز muhtariz, مستبصر mustabsir, کار شناس kár-shinás.
- CIRCUMSPECTION, احتراز ihtiráz, حرم بصیرت basírat, احتیاط hazm.
- CIRCUMSTANCE, حال hál, امر amr, واقعه váki'ah, وقوع vukú', کیفیت kaifíyat, حقیقت hakíkat, باب báb, سر گذشت sar-guzasht. — (*in these circumstances*) در این صورت dar ín sírat.
- To CIRCUMVENT, راه بستن ráh bastan, سر راه گرفتن sar-i-ráh giriftan.
- CIRCUS, جولانگاه maidán, جولان-gáh.
- CISTERN, حوض hauz, برکه birkah. — (*large reservoir*) آّب انبار áb-am-bár.
- CITADEL, قلعه ark, آرک arg, kal'ah.
- To CITE, ایراد نمودن írad nimúdan

—(at law) ادعا نمودن iddi'á ni-múdan.

CITIZEN, شهروى shahrí, بلدى baladí.

CITIZENSHIP, بلدياتى baladiyat.

CITRON, لیمو turanj.

CITY, شهر shahr, بلدۀ baldah, مدینه madínah.

CIVET, زباد zubád.

CIVIC, مدنى madaní.

CIVIL (polite), مؤدب khalík, خوش مو'addab, لطيف لطیف latíf, خوش اخلاق khwush-akhlák.

CIVILIAN (civil functionary, not military), ارباب قلم arbáb-i-kalam, اهل قلم ahl-i-kalam.

CIVILITY, ادب adab, اخلاق akhlák, مدارا mudará, لطافت latáfát.

CIVILIZATION, مدنيتى madaniyat, تمدن tamaddun.

CIVILIZED, متقدم mutamaddin.

CIVILLY, با ادبانه adabánah, با لطافت bá-latáfát.

CLAD, ملبس mulabbas.

CLAIM, مدعى mudda'í, طلب talab, دعوى da'vá, ادعا iddi'á, اقتضا dar-khwást, مطالبه mutálabah, مطالبه mutálabah.

CLAIMANT, مدعى mudda'í.

CLAMMINESS, لزوجت luzújat, چسبندگی chasbandagí.

CLAMMY, لزوج chasbandah, چسبندۀ chasbandah.

CLAMOUR, غوغا faryád, غوغا ghau-ghá, هاهای های háí-huí, همتاهه shamátah, هلوک shulúk (vulg.).

CLANDESTINE, vide SECRET.

CLAP, vide GONORRHEA. — (of thunder) صاعقه sá'ikah.

To CLAP (hands), چپه زدن chapah zadan, دستک زدن dastak zadan.

CLARIFICATION, تصفيه tasfiyah.

To CLARIFY, تصفيه کردن tasfiyah kardan, صفا ساختن musaffá sákhtan.

CLARIONET, سورا surná.

CLASHING (of swords), چاك چاك chák-chák.

CLASP (fastening of a belt, &c.), تړولاس chap u rást, چپ و راست chap u lás.

To CLASP, vide To EMBRACE.

CLASS, جنس jins, قبيل kabíl, قسم

kism.—(school) صنف sinf.—(the middle classes) اواسط نامى avásit-inás.

CLASSIFICATION, تقسيم tartib, ترتيب taksím.

To CLASSIFY, ترتيب نمودن tartib ni-múdan, تقسيم کردن taksím kardan.

CLATTER, قال و مقال kál va makál. (Vide NOISE.)

CLAUSE (sentence), فقره fakarah, جمله junlah.

CLAW, چنگل chang, چنگل changal, پنجه nákhun, ناخن nákhun, پنجۀ panjah, مخلب mikhlab, خنجر khinj.

CLAY, گل gil, طين tín, وحل vahal.—(pottery clay) خاك چينى khák-i-chíní.

CLEAN, پاکيزه shustah, پاک pák, پاکيزه pákizah, صاف sáf, نظيف nazíf, ساده sádah, نقي nakí.

CLEANNESS, نظافت nazáfát, پاکيزگی pákizagí.

To CLEANSE, پاک کردن pák kardan, نجيدن tankiyah kardan, نجيدن najídan.

CLEAR (transparent), شفاف shaffáf. — (limpid) صاف sáf. — (bright)

روشن raushan, منور munavvar, منير munír, نورانى núrání, تابان tábán, تابدار táb-dár, جلی jalí, لامی lámí, ساطع sáti, درخشان dirakhshán.— (evident) آشكار áshkár, آشكاره áshkarah, ظاهر záhir, هويدا hú-voidá, روشن raushan, مبين mu-bín, واضح vázih, لایح láih, عيان 'iyán, باهر báhir, صريح saríh, بدیهى badíhí.

To CLEAR (a drain, a well, &c.), روئیدن tankiyah kardan, روئیدن rúbídan.—(to clear away, table) بار چیدن bar-chídan.

CLEARLY, واضحاً áshkárá, واضحاً vázihan, جدا jiddan.

CLEANNESS, صفا safá, وضاعت vazá.at.

To CLEAVE, شكافتن shikáftan, هك چاك shakk kardan, چاك کردن chák kardan. (Vide To ADHERE, To CRACK.)

CLEAVING (of the earth), خسف khasf.

- CLEFT, *vide* CRACK.
- CLEMENCY, مرحمت marhamat, کرم karam.
- CLEMENT, بخش khatá-baksh, نرم دل narm-dil.
- To CLENCH (*the fist*), دست را مشت dastrá musht kardan پنجه گذاشتن panjah bi-ham gu-záshtan.
- CLEGGYMAN, پیش نماز pish-namáz, کشیش kashish, کسب کسب kissis.
- CLEBK, اهل قلم ahl-i-kalam.
- CLEVEE, چابک chábuk, زیرک zírak, چست chust, زرنگ zaring, ذکی zaki, چیره دست lauzá'í, چیره دست chírah-dast.
- CLEVERNESS, زیرکی zírakí, زرنگی zaringí, فراست firásat, زكارت zakávat, ذهن zihn.
- CLEW (*of thread*), کلاه kaláfah.— (*guide*) دلالت dalálat, راهبری rahbarí, هدایت hidáyat, سراغ surágh.
- CLIENT, موکل muvakkil, متبیب muníib.
- CLIMATE (*weather, &c.*), هوا havá.— (*clime of the world*) اقلیم iklim, کشور kishvar, خطه khuttah.— (*the seven climes*) هفت اقلیم haft iklim, کشور haft kishvar.
- To CLIMB, بالا رفتن bálá raftan, بر آمدن bar-ámadan.
- CLIMBEE (*plant*), عشقه 'ashikah.
- CLIME, *vide* CLIMATE.
- To CLINCH (*a nail*), بر چمن کردن pur-chín kardan, بر چم کردن pur-cham kardan.
- To CLING TO, چسبیدن chasbídan, پیوسته بودن paivastah búdan.
- To CLIP, مقرأی کردن chídán, چیدن mikráz kardan.— (*to clip one's words*) سخن خوردن sukhun-i-khwudra khwurdan.
- CLITORIS, کین kain, زنبور zambúr.
- CLOAK, بارانی bārání, جبه jubbah, فرشل chúgha, کاتبی kátibí, چوفا farghul, دراعت durrá'at, لباده li-bádah, عباء 'abá, باران barrakán. (*Vide* RIDING-CLOAK.)
- CLOCK, ساعت مجلسی sá'at-í-majlisí.— (*two o'clock, &c.*) ساعت دو sá'at-i-dú, &c.— (*clock-maker*)

ساز ساعت sá'at-sáz.— (*to go by clock-work*) به قاعده ساعت کار کردن bi-ká'idah-i-sá'at kár kardan.

CLOD (*of earth*), کلوخ kulúkh.

CLOG, قلاب kabkáb. (*Vide* OBSTACLE.)

CLOISTER, دیر dair.

CLOSE (*shut up*), بسته bastah, مسدود masdúd, بند band.— (*suffocating*) خفه khafah.— (*near to*) پیوسته pai-vastah, ملحق mulhak, کرشب karfíb, در jamb, نزد nazd, متصل muttasil, نزدیک nazdík.— (*narrow*) تنگ tang, چست chust.— (*occult*) پنهان panhán, مخفی makhfí, پنهان púshídah, پنهان nihán.— (*stingy*) چسبیل bakhíl, خاصه khasís, لثم la'im.— (*a passage in a street, leading under a building or archway*) ساکبات sákbat, سببات sahbát, بالا خانه bálá-khánah, محرومی múhrújí.

To CLOSE, بستن bastan, بستن band kardan, مسدود ساختن masdúd sákhtan.— (*an account*), صاف saf kardan, مفروض کردن mufrúgh kardan.

CLOSENESS (*narrowness*), تنگی tangí, نزدیکی chustí.— (*nearness*) نزدیکی nazdíki, اتصال ittísál.— (*stinginess*) لجاجت bukhl, حسد khissat, لجاجت la'ámat.

CLOSET, علوخانه khalvat-khánah, علوگاه khalvat-gáh.— (*for provisions, &c.*) حواج خانه havá, zj-khánah, کچه ganjah.— (*for clothes, valuables, and arms*) بستو túshah-khánah, توشه خانه tóshah, ادبخانه adab-khánah, مزب, khalá, خلا mabraz.

CLOTH, پارچه párchah.— (*piece or web of cloth*) طاقه tákah, پارچه párchah, توپ túp.— (*woollen cloth*) ماهوت máhút.— (*coarse woollen cloth*) پتو pattú.— (*of gold*), زری zarí.— (*of silk and cotton mixed*) کرمسوف garmasúf, مشرور mashrú'.— (*cotton stuff*) *vide* COTTON.— (*linen*) *vide* LINEN.— (*silk cloth*) *vide* SILK.

—(sackcloth) پالاس palás.—(nap-kin) فۇتە fútah, دستمال dast-mál, پیشگیر pish-gír.
CLOTH-MERCHANT, بزاز bazzáz.
TO CLOTHE, پوشیدن púshidan, رخت پوشیدن rakt púshidan.
CLOTHES, جامه jámah, رخت, rakht, پوشاك púshák, پوشش púshish, لباس libás, پوشن púshan, زی زی (pl. ازیا azyá).—(old clothes) كهنه kuhnah.—(old clothes man) كهنه فروش kuhnah—(plain clothes) ساده لباس libás-i-sádah.—(under-clothes) زیر پوش zír-púsh.
CLOUD, ابر abr, سحاب saháb, میخ mígh, غمامه ghamámah.—(clouds in summer) كواتر kúa,r.
CLOUDY, ابردار abr-dár, گرفته giriftah.
CLOUT, كهنه kahnah, پینه pinah, لته lattah.—(nail) میخ míkh.
CLOUTED (patched), پینه زده pinah zadah, مرفق murakka'.
CLOVE, قزفل míkhak, کرفل karanful.
CLOVEN (divided), هده شکافته shikáftah-shudah, چاكدار chák-dár, شك shakk.
CLOVEB, طرفیل tarfíl, شافدر shafdar, هیدر shabdar, سه بزه síh-bargah.
CLOWN, دهقان díh-kán, روستای rústáí, مسخره maskhah-rah.
CLUB, چوب chúb, كتك kutk, عصا 'asá, چماق chumák.—(of metal) vide MACE.
CLUE, vide TRACE.
CLUMSY, بی نراكت bí-nazákat.
CLUSTER, عهده khúshah, عقده 'ikdah.
TO CLUSTEE, گرد آمدن gird ámadan.
CLUTCH, vide CLAW.
CLYSTER, دستور dastúr, اماله imálah, حنه huknah.
COACH, vide CARRIAGE.
COACH-HOUSE, خانه کالسکه khánah-i-káliskah, انبار ambár.
COACH-MAN, کالسکه چی káliskah-chí.
CO-ADJUTOR, یاور yávar.
TO COAGULATE, بسته شدن bastah shudan, منجمد شدن munjamid shudan, غلیظ شدن ghalíz shudan,

دلمه شدن sift shudan, دلمه dalamah shudan.
COAL, زغال zughál.—(a live coal) اخگر kharg-i-átish, آتش گار, جامر jamr, جوزه juzvah.
COAL-CELLAR, زغال دان zughál-dán.
COAL-MINE, زغال معدن ma'dan-i-zughál.
COARSE, کلفت kuluft, گنده gundah, درخت durusht, خشن khushn, or khashin.
COARSENESS, دشواری durushti, خسرونت khushúnat, گندگی gundagi.
COAST, کنار kanár, کران karán, ساحل sáhil, طرف taraf.
COAST-GUARD, ساحل بان sáhil-bán, مستحفظ ساحل mustahfiz-i-sáhil.
COAT, کتبا kabá, کفتان kaftán, خفتان khuftán.—(inner coat) ارحالی arkhalík, الخالی alkhálík, الخالی alkhuluk (vulg.).—(cut away coat) نیمتنی nímtní.—(frock-coat) کلدجه kulijah.—(great-coat) بالا پوهی bálá-púshí.—(of paint, &c.) پرده pardah.
TO COAX, نواختن navákhtan, ریش rish-khandí nimúdan, چاپاوسی chíplúsi kardan, دم بازی dam - bázi kardan, تملق tamalluk nimúdan, چپانیدن chípanídan, پیزار bí-pálán chapánídan.
COBBLER (mender of old shoes and leathern articles), پینه دوز pinah-dúz.
COB-NUT, فندق funduk.
COBWEB, پرده عنكبوت pardah-i-'an-kabút, كثره kinatrah.
COCCULUS INDICUS (poison-berry), مایه مریگ marg-i-máhi.
COCHINEAL, فرموز kirmiz.
COCK, خرورس khurús.—(of a match-lock gun) ماشه máshah.—(of a firelock) چانه chánah, چونه chúnah, خرورس khurús.—(of a cistern, water-skin, &c.) دهن دahan-i-shír.—(of a detonating gun) دنگ ding, چکش chakush.
TO COCK (a gun), چماقرا سر پا آوردن chakmákrá sar-i-pá ávardan.—(to half-cock a gun) چماقرا بر نیم

COLLYBIUM (for the eyes), سرمه surmah, کحل kuhl, توتیا tútiyá.
 COLOCYNTH, حنظل hanzal.
 COLONEL, سرتمپ میر آلی mír-álái, سرتیمپ sartíp, کولونل kulúnal (eur.).
 COLONNADE, راهرو مسقف ráh-rau-i-musakka.
 COLONY, قبیله kabílah. — (the colonies) متصرفات mutasarráfát.
 COLOSSAL, بزرگ ضخیم zakhím, بزرگ buzurg.
 COLOUR, رنگ rang, لون laun. — (in composition) فام fám, گون gún. — (to change colour) رنگارنگ نمودن rang-á-rang nimúdan, ملون شدن mulavvan shudan.
 To COLOUR, رنگ زدن rang zadan, رنگ کردن rang kardan.
 COLOURED, رنگین, رنگین mulavvan.
 COLOURLESS, بی رنگ bí-rang.
 COLOURS, vide FLAG.
 COLT, کُرّه kurrah.
 COLUMN, ستون sutúu, ركن rukn, میل míl, عمود amúd, عماد imád, پایه páyah. — (base of a column) پایه páyah. — (capital) تاج táj. — (in a book) جدول jadval. — (to be drawn up in column) تون ایستادن bi-tauri-sután istádan.
 COMB, هانه shánah. (Vide CURRY-COMB, HONEY-COMB.) — (of a cock) هانه ساز táj. — (comb-maker) هانه shánah-sáz.
 To COMB, هانه زدن shánah zadan, هاندن shándan (obs.). — (to comb one's hair) زلف خود را هانه کردن zulf-i-khwudrá shánah kardan.
 COMBAT, vide WAR, STRIFE, BATTLE.
 COMBATANT, مبارز mubáriz.
 COMBINATION, vide UNION, PLOT, CONSPIRACY, AGREEMENT.
 COMBINED with, ممیحه zamímah.
 COMBUSTION, تحریق tahrík.
 To COME, آمدن ámadan, رسیدن rasídan. — (it came to pass) چنین شد chunín shud, واقع شد váki' shud. — (to come about) وقوع رسیدن bi-vukú' rasídan. — (to come across) افتادن úftádan. — (to come down)

پایان آمدن pá, in ámadan. — (to come up) بالا آمدن bálá ámadan.
 COMEDIAN, vide ACTOR.
 COMEDY, بازی bázi, لعبة بازی lu'bah-bázi.
 COMESTIBLES, غذیه خوردنی khwuráki aghziyah.
 COMET, ستاره دنباله دار sitárah-i-dunbálah-dár, ستاره دم‌دار sitárah-i-dum-dár.
 COMFORT, تسلی tasallí, دل‌آسا dil-ásá, تسلی tasallí, خوشی khúshí, خاطر جمعی khwushí, آرام آرام áram, آسایش ásá-yish.
 To COMFORT, تسلی دادن tasallí dádan, فرج بخشیدن farah bakhshídan.
 COMFORTEE, تسلی دهنده tasallí di-handah.
 COMIC, مضحک muzhik. — (comic journal) روز نامه مزاح rúz-námah-i-mizáh.
 COMMAND, حکم hukm, فرمان firmán, firmá'ish, فرمانش firmá'ish, فرمانده firmúdah, امر amr, امر irshád, وصیت vasiyat, سفارش kadghan, قدغن si-fárish.
 To COMMAND (order), فرمان نمودن firmúdan, حکم نمودن hukm nimúdan, ارشاد کردن amr nimúdan, irshád kardan, سفارش کردن si-fárish kardan, قدغن کردن kadghan kardan.
 COMMANDER, فرمان فرمای firmán-firmái, گذار firmán-guzár, حاکم hákim, امیر amír, رئیس ra'ís, امیر amír. — (commander-in-chief) امیر نظام amír-nizám, سپه سالار sipah-salár. — (of an Order of Chivalry) صاحب نشان sáhib-i-nishán. — (of an army) لشکرکش lashkarkash, سردار sardár.
 To COMMEMORATE, یاد آوری کردن yád-ávári kardan, تذکر نمودن taz-kír nimúdan.
 COMMEMORATION, یاد کار zikr, یاد گار yád-gár.
 To COMMENCE, vide To BEGIN.
 COMMENDATION, مدح madh. (Vide also PRAISE.)

COMMENSAL, همسفره ham-sufrah.
 To COMMENT, شرح نمودن sharh nimúdan, تفسیر نمودن tafsír nimúdan.
 COMMENTARY, تعبیر ta'bir, تفسیر tafsír, شرح sharh, دلیل ta'vil.
 COMMENTATOR, شارح mufasssír, شارح shárih.
 COMMERCE, سوداگری saudá-garí, معامله matjar, تجارت mu'ámalah, داد و ستد dád u sitad, باع و بیع bai' va shirá, اشترا ish-tira. — (Chamber of Commerce) دارة تجارت dárú-'t-tijarat.
 COMMERCIAL, تجارتي tijaratí.
 To COMMISERATE, رحمت نمودن rahmat nimúdan.
 COMMISERATION, رحمت rahmat, رحم ruhm.
 COMMISSARIAT, مبادره mubásharah.
 COMMISSARY, گماشته gumáshtah, وکیل vakíl, داروغه darúghah. — (Commissary - General) امین amin-i-ázúkaját.
 COMMISSION, گماشته gumáshtagi. — (on goods, sales, &c.) حق السعی hakku-'s-sa'í. — (body of men), کومیسسیون kumísíyún (eur.). — (mixed commission) کومیسسیون مختلطی kumísíyún-i-mukhtalítí. — (to undertake a commission) اقدام کردن istihmál kardan.
 To COMMISSION, گماستن gumásh-tan.
 COMMISSIONAIRE, گماشته gumásh-tah.
 COMMISSIONER, مباحر mubáshir.
 To COMMIT (intrust), سپردن sipur-dan, تفویض نمودن tafvíz nimúdan, حواله haválah kardan, تسلیم tartakáb kardan. — (do) ارتکاب کردن irtikáb kardan, ساختن sákhtan, اقدام ikdám nimúdan.
 COMMON, عام 'ámmu, عموم 'umúmu, مشترك mushtarak, معروف ma'rúf, متداول muta'árif, متعارف mutadávál, مشهور mash-húr, معمول ma'múl. — (people) عام 'ámm, اهالی 'avvámú-'n-nás, خلق khalk. — (open space) چمن

chaman. — (in common, indiscriminately) مشترك mushtarak.
 COMMONLY, عموماً 'umúman, اكثر aksar, بیشتر bishtar.
 House of COMMONS, مجلس مبعوثان majlis-i-mab'úsan, اتاق عوام aták-i-'avámm. — (an Address of the House of Commons) بیاننامه از bayán-námah از jánit-i-'azáf-i-aták-i-'avámm.
 COMMOTION, هنگامه hangámah, غوغا ghaughá.
 To COMMUNICATE, سرایت نمودن siráyat nimúdan, راه داشتن ráh dáshtan. — (message, &c.) تبلیغ tabliǵ kardan, ابلاغ ibláh kardan.
 COMMUNICATION, vide LETTER.
 COMMUNICATIONS (military term), مواردات mavarádat.
 COMMUNION (intercourse), رفاقت rifákat, شراکت shirákat, مرادیت murádat, کار و بار kár va bár. (Vide INTERCOURSE.) — (the Sacrament) عشاء ربانی 'asha,-i-rabbání, کداس kuddás.
 COMMUNIST, کومونیست kúmíníst (eur.).
 COMMUNITY, مشارکت mushárat, ملت millat.
 COMPACT, vide AGREEMENT, PROMISE, SOLID.
 COMPANION, رفیق rafík, شریک sharík, همدم ham-dam, همال hamál, همراز ham-ráz, همدمش ham-dúsh, همرازم ham-sáz, همنشین ham-nishín, آشنا áshná, انباز ambáz, صاحب musáhib, صاحب sáhib (pl. صحابه sahabah, or اصحاب asháb).
 COMPANY, Vide SOCIETY, BAND. — (of soldiers) دسته dastah.
 COMPARABLE, معادل mu'ádil, لائق lá'iq, نظیر nazír.
 COMPARATIVE (degree), حالت تفصیل hálat-i-tafzíl.
 COMPARATIVELY, بالنسبه bi-'n-nisbah, بمقابله bi-mukábalah.
 To COMPARE, مقابله نمودن muká-balah nimúdan, تشبیه tash-

- bih kardan, بر آورد کردن bar-ávard kardan.
- COMPARED with, به نسبت به nishbah bi, به بالنسبه به bi-'n-nishbah bi.
- COMPARISON, تشبیه tamsil, تشبیه tashbih, مشابهه mushábahah, مقابله mukábalah, برابرى barábari, تطبیق tatbik, بر آورد bar-ávard.—(degrees of comparison) مراتب مقایسه marátib-i-tafsíl.
- COMPASS, پرگار pargár, پرگار parkár.—(mariner's) قطب نما kutb-uimá, قبله kibbleh-nimá.—(points of the compass)—N. شمال shimál; N.E. شمال و مشرق ma bain nú-bain-i-shimál va mashrik; N.W. شمال و مغرب má-bain-i-shimál va maghrib; S. جنوب junúb; S.E. شمال و مشرق ma bain má-bain-i-junúb va mashrik; S.W. جنوب و مغرب má-bain-i-junúb va maghrib; E. مشرق mashrik, شرق shark, مطلع matla'; W. مغرب maghrib, غرب gharb.
- COMPASSION, رقت rikkat, شفقت shafakat, مرحمت marahmat, رحم ruhm, مهربانی mihrbání, رافت rafat, همدردی ham-dardí.
- COMPASSIONATE, مشفق mushfik, شفیق shafik, رحیم rahím.
- To COMPASSIONATE, شفقت نمودن shafakat nimúdan, رحم کردن ruhm kardan, (به) ترحم کردن tarahhum kardan (bi).
- COMPENERS, امثال و احران ainsál va akhírán, اشباه ashbáh.
- To COMPEL, جبراً کردن jabran kardan, بر آن داهتن bar an dáshtan, ابرام نمودن bi-zúr kardan, ابرام nimúdan, مجبور نمودن maj-búr nimúdan.
- COMPENDIUM, مجمل mujmal, موجز mujjaz, مجموعہ majmú'ah, وجیز vajíz.
- To COMPENSATE, عوض دادن 'avaz dádan, معاوضت نمودن mu'avazat nimúdan.
- COMPENSATION, عوض 'avaz, جزا jazá, تلافی taláfi, پاداش pádash, اجر ajr, مکارف mukáfát.
- To COMPETE, مسابقت کردن musá-bakat kardan, مجاهده نمودن mujáhadah nimúdan.
- COMPETITION, مجاهده mujáhadah, مقابله mukábalah.
- COMPILATION, تالیف ta,lif.
- To COMPILE (a book, &c., from other writings), تالیف کردن ta,lif kardan.
- To COMPLAIN, بربدن shikáyat burdan, شکوایه shokvá kardan.
- COMPLAINANT, vide PLAINTIFF.
- COMPLAINT, گله gilah, نالish, ناله nálah, شکایت shakvá, شکایه shikáyat, تظلم tazallum, فریاد far-yád, زاری zári.—(malady) مرض marz, بیماری bímári, علت 'illat, ناخوشی ná-khwushí, آزار ázar, درد dard, ناخوشی ná-khwushí, تکرر takassur-i-mizáj.
- COMPLAISANCE, مهربانی mihrbání, تعطف ta'attuf.
- COMPLAISANT, متواضع mutavázi', مهربان mihrbán.
- COMPLEMENT, تمهه tatammah.
- COMPLETE, كامل kámil, تام támin, تمام tamám.—(completely) vide ENTIRELY.
- To COMPLETE, تمام کردن tamám kardan, انجام رسانیدن bi-anjám rasánidan.
- COMPLETELY, تماماً tamáman, بکلی bi-kullí.
- COMPLETION, تمهه tatammah, اتمام inkiráz, اكتمال itmám, اكتمال ikmál, اهتمام ikhtitám, تکمیل takmil.
- COMPLEXION, رنگ روی rang-i-rúí.
- COMPLIANCE, رضا razá, رضامندی razá-mandí, قبول kabúl, اجاب ijáb, اتحاد ittífák, اتفاق ittífák, اتفاق ittífák, موافقت muváfakat.
- COMPLICATED, متعسر muta'assir, مشکل mushkil, مختل mukhtall, در هم dar-ham, مختلط mukhtalit.
- COMPLICATION, اشکال ishkal.
- COMPLICITY, اتفاق ittífák.
- COMPLIMENTS, دعا و سلام salám, سلام salám, خوش آمدی khwush-ámadi, ادب adab, تملق tamalluk, چم و خم cham va kham, تعریف ta-híyat, مدارا mudará.

To COMPOSE (*arrange*), ترتیب دادن tartīb dādan, مرتب ساختن murat-tab sákhtan, انتظام نمودن intizám nimúdan.—(*a book, &c.*) تصنیف تصنیف ta'sníf kardan, تالیف کردن ta'líf kardan. [This latter term signifies to compile from other books.]—(*to compose oneself*) گرفتن آرام آرام giriftan.

COMPOSED of, مرکب murakkab.

COMPOSER, ناظم názim.

COMPOSITION (*mixture, &c.*), اجزا ajzá, ترکیب tarkīb.—(*of an author*) تصنیف ta'sníf, مصنف mu-sanna'f.

COMPOSITOR (*printer*), مرتب mu-rattib.

COMPOSURE, امنیت amniyat, اطمنان itmínán, آرامی آرامí.

COMPOUNDED, مرکب murakkab, مخلوط mukhlút, سرشته sirishtah.

To COMPREHEND, *vide* To UNDER-
STAND.

COMPREHENDING, *vide* CONTAINING.

COMPREHENSIBLE, معقول ma'kul, مدرک mudrak, قابل ادراك kábil-i-idrák.

COMPREHENSION, فهم fahm, در یافت dar-yáft, عقل 'akl, هوش húsh, درك khirad, فراست firásat, درك darak, ادراك idrák.

COMPREHENSIVE, شامل shámil.

To COMPRISE, احاطه کردن ihátah kardan, شامل بودن shámil búdan.

COMPROMISE, *vide* AGREEMENT, BARGAIN, CONCILIATION, PROMISE.

COMPULSION, زور zúr, جور jaur, تعدی ta'addí, ظلم zulm, ابرام ibram, اضطراب iztiráb, اجتناب iktizá, جبر jabr, قهر kahr.—(*by compulsion, forcibly, unwillingly*) زورگی zúragí, اجبار jabran, قهر kahrán, عفا 'anfau, درخواست na - khwástah, اجتناب iztiráb, كره kirahan, اختیار bí-ikhtiyár.

COMPUTATION, حساب hisáb, شمار shimár.

To COMPUTE, حساب کردن hisáb kardan, شماریدن shimurdan, شماریدن shimáridan.

COMRADE, *vide* COMPANION.

CONCATENATION, تسلسل tasalsul.

CONCAVE, مجوف mujavvaf, اجوف ujvaf, خالی kháli, مقعر muka'ar.

To CONCEAL, پنهان نمودن nihúftan, پوشیدن púshídan, پنهان کردن panhán kardan, نهان کردن nihán kardan, مخفی ikhfá nimúdan, مخفی ساختن makhfí sákhtan, متواری mutavári dáshtan.

CONCEITED, *vide* PROUD, VAIN.

CONCEIVABLE, متمم mutasavvir.—قادر قابل تصور kábil-i-tasavvir.

To CONCEIVE, در یافت dar-yáftan, در یافت dar-yáft kardan, فهمیدن fahmídan.—(*in the womb*) نسل را بر حامله nasl rá - giriftan گرفتن شدن háwilah shudan.

To CONCENTRATE, فراهم آوردن fará-ham ávardan.

CONCENTRATION, فراهم faráham.

CONCEPTION, *vide* THOUGHT.—(*in the womb*) حمل haml.

CONCERN, *vide* BUSINESS, CARE, GRIEF.

To CONCERN, نمودن rájji' nimúdan, در تعالی داهتن ta'alluk dáshtan, مختص dakhil dáshtan, در داهتن mukhtass búdan.

CONCERNING, در باب dar báb, در بارة dar bárah, نسبت nisbat bi, از az, در حق dar hakk, در خصوص dar khusús.

CONCERT, *vide* UNION.—(*music*) مهمانی ساز و آواز mihmání-i-sáz va áváz.

CONCESSION, ترخص tarakhkhus.—(*to make concessions*) گذشت کردن guzasht kardan.

CONCH (*shell*), بوق buk.

CONCILIATION, مصالحه musálahah, التیام iltiyám.

CONCISE, مختصر mukhtasar, مجمل mujmal, وچیز vajíz.

To CONCLUDE, *vide* To FINISH, To SUPPOSE.

CONCLUSION, *vide* END, RESULT.

CONCOCTION, *vide* DECOCTION.

CONCOMITANT, مقارن mukárin, متفق muttafik, اتفاقی ittifakí.

CONCORD, موافقت muváfakat, وفاق

vífák, اتحاد ittihad, یگانگی yagá-nagí.
 CONCORDANCE, مطابقت mutábakat.
 CONCOURSE, *vide* CROWD.
 CONCRETE, جامد jámid.—(grammatical term) مفید mukayyad.
 (Vide PLASTER.)
 CONCUBINE, متعه mut'ah, مدخوله madkhúlah, خامه khássah-gí, پرستار parastár.
 CONCUPISCENCE, *vide* LUST.
 CONCURRENCE, *vide* CONSENT.
 CONCUSSION, *vide* SHOCK.
 To CONDEMN, محكوم نمودن tahakkum nimúdan, فتوی دادن fatvá dádan, مجرم نمودن mujram nimúdan.
 CONDENSATION, اختصار ikhtisár, مختصر mukhtasar.—(water) تكثیف taksif.
 To CONDENSE, اختصار کردن ikhtisár kardan, مختصر کردن mukhtasar kardan.—(water) تكثیف نمودن taksif nimúdan.
 CONDESCENSION, توجه tavajjuh, تواضع tavázu'.

CONDITION (state) حال hál, حالت hálat, وضع váz.—(stipulation) عهد shart, قرار karár, بنا biná, عهد 'ahd.

CONDITIONAL (mood of a verb), شرطی shartiy.

CONDITIONALLY, مشروط mashrút, بشرطیهک bi-shartíkih.

To CONDOLE, عزاداری کردن 'azá-dárá kardan.

CONDOLENCE, عزا 'azá, تعزیت ta'ziyat, ماتم پرسی mátam-pursí, مراسم muvássát.

To CONDONE, *vide* To FORGIVE.

CONDUCT (guidance), راهنمای rah-nimái, رهبری rah-bari, دلالت dalálat, هدایت hidáyat.—(behaviour) رفتار vaz', حرکت harakat, کردار kir-dár, رفتار raftár, اطوار atvár, سلوك sulúk.

To CONDUCT, *vide* To BEAR, To LEAD.

CONDUCTOR, *vide* GUIDE.—(of a band) مهتر mihtar-báshí.

CONDUIT, *vide* AQUEDUCT, WATER-COURSE, DRAIN.

CONE (of fir, &c.), جوز کلاغ jauz-i-kalágh, بر bar, گردویی girdú, í-i-kalágh.—(conical body) مخروطه makhrútah, قلمی kalami.

CONFECTIONER, قناد kannád, قنادی kannadí, حلواچی halvái.

CONFECTIONERY, شکری shakarí, شیرینی shíríní.

CONFEDERACY, *vide* CONSPIRACY, PLOT, PARTNERSHIP, SOCIETY, BAND.

To CONFER, مذاکره نمودن muzákarah nimúdan, مکالمه نمودن muká-lamah nimúdan, مشاوره نمودن mushávarah nimúdan. (Vide To BESTOW.)

CONFERENCE, مذاکره muzákarah, مکالمه mukálah, مشاوره mushávarah.

To CONFESS, *vide* To ACKNOWLEDGE.

CONFESSION, اقرار ikrár, اعتراف i'tiráf, تashed tashahhud, اذعان iz'án.

CONFIDANT (subs.), همراز ham-ráz, همدم ham-dam, محرم mahram.—(adj.) مطمئن mutma,inn.

To CONFIDE in, اعتبار کردن i'tibár kardan, اعتماد نمودن i'timád nimúdan, اعتماد بردن i'tikád bur-dan, واقع شدن vásik shudan, توکل tavakkul nimúdan, ایمان imán داشتن imán dáshdan.

CONFIDENCE, اعتماد i'ti-kád, اعتبار i'tibár, اعتماد i'timád, توکل tavakkul, استناد istinád, وثوق vusúq, ایمان imán, امید umíd.

CONFIDENTIAL, مخفی makhfí.

CONFINED, محبوس mahbús.—(limited) محدود mahdúd.—(air) حبس habs.—(to be confined, woman) زادن zádan, زایدن zá'idan, در وضع حمل بودن dar vaz'-i-haml búdan.

CONFINEMENT, *vide* IMPRISONMENT, CHILDBIRTH.

CONFINES (limits), حد hadd, حدود hudúd, سر حد sar-hadd, دهنه da-hanah, قعر aksá, کران karán, سحر sughúr, مرز intihá, مرز marz, سنور sunúr.

To CONFIRM, تصدیق نمودن tasdik

- nimúdan, ثابت کردن *sábit kardan*, نمودن *muhakkak nimúdan*. — (*in an appointment*) بر قراری نمودن *bar-karári nimúdan*.
- CONFIRMATION, اثبات *isbát*, ثبوت *subút*, انضمام *inzibát*, تقویت *tak-viyat*, تصدیق *tasdik*.
- CONFIRMED, *vide* ESTABLISHED, CERTAIN.
- To CONFISCATE, مصادره نمودن *musá-darah nimúdan*, ضبط کردن *zabt kardan*, ضبط قبضی کردن *kabz kardan*.
- CONFISCATION, ضبط *zabt*, قبض *kabz*, غصب *ghasb*.
- CONFLAGRATION, حریق *harik*, سوزگی *súzagí*.
- CONFLICT, *vide* BATTLE.
- CONFLUENT, موصول *mausúl*.
- To CONFORM, موافقت نمودن *muváfakat nimúdan*, متابعت هندن *mutába'at shudan*.
- CONFORMABLY, موافق *muváfik*, بر وفق *bar vafk*, بر طبق *bar tibk*, مطابق *mutábik*, فراخور *farákhwur*, بسبب *bi-hasab*, مناسب *munásib*, بر از قرار *az karár*.
- CONFORMITY, موافقت *muváfakat*, طبق *tibk*, وفق *vafk*. — (*in conformity with*) بر طبق *bar tibk*.
- To CONFOUND, بر هم زدن *bar-ham zadan*, در هم کردن *dar-ham kardan*, مشوش ساختن *mushavvash sákhtan*, مختل گردانیدن *mukhtall gardánídan*.
- To CONFRONT, رو برو کردن *rú bi-rú kardan*, مواجهه کردن *muvájahah kardan*.
- To CONFUSE, *vide* To MIX.
- CONFUSED, بر هم زده *bar-ham zadah*, مختلط *mukhtalit*, مختل *mukhtall*, در هم *dar-ham*, پریشان *parishán*, پیمچاپیمچ *pích-á-pích*, تار و مار *tár u már*. — (*in mind*) حیران *hairán*, مشوش *mushavvash*, آشفته *áshuftah*, دستپاچه *dast-páchah*. — (*to be confused*) حجل هندن *khijil shudan*, متحیر هندن *mutahayyar shudan*, حیران بودن *hairán búdan*, دستپاچه هندن *dast-páchah shudan*, بر آشفتن *bar-áshuftan*.
- CONFUSION, اختلاط *parishání*, پریشانی
- ikhtilát, خل *khalal*, اختلال *ikhtilál*, نهبوش *bar-hamí*, تاش *tash*, هرج *hais-bais*, حیمی *hais*, هرج *harj-marj*, تار و مار *tár u már*, کز و ویژ *kazh u vizh* (*vulg.*).
- CONFUTATION, رد کلام *radd-i-kalám*. To CONFUTE, مزلوم کردن *mulzám kardan*, رد کلم نمودن *radd-i-kalám nimúdan*, جرح کردن *jarh kardan*.
- To CONGEAL, *vide* To COAGULATE. To FREEZE.
- To CONGRATULATE, تهنیت کردن *tahníyat kardan*, تبریک کردن *tabrik kardan*. — (*to congratulate oneself*) دادن تهنیت *tahníyat dádan*, نمودن *istis'ád nimúdan*.
- CONGRATULATION, تهنیت *tahníyat*, مژده *muzhdah*, مبارک بادی *mubárak-badí*.
- To CONGREGATE, جمع هندن *jam' shudan*.
- CONGREGATION, جماعت *jamá'at*, مجمع *majma'*, جمهور *jamhúr*, جمعیت *jam'íyat*, انجمن *anjuan*.
- CONGRESS, مجلس مذاکره *majlis-i-muzákarah*, کونگره *kúngarah* (*eur.*).
- CONGRUITY, مطابقت *mutábakat*.
- CONIC sections, مخروطیات *makhrú-tíyát*.
- CONJECTURAL, وهمی *vahmí*, خیالی *khíyálí*, قیاسی *kiyásí*.
- To CONJECTURE, حدس نمودن *hads nimúdan*, تخمین کردن *takhmín kardan*. (*Vide* To IMAGINE.)
- CONJECTURE, کمان *kiyás*, گمان *gumán*, ظن *zann*, مظنه *mazinnah*, اندازه *andázah*, حدس *hads*, تخمین *takhmín*, وهم *vahm*, خیال *khíyál*.
- CONJOINED, متصل *mutavassíl*, متواصل *mutavásíl*, متصل *muttasíl*.
- CONJOINTLY with, باهمام *bi-inzímán*.
- To CONJUGATE, صرف کردن *sarf kardan*.
- CONJUGATION (*of a verb*), تصرف *tasrif*.
- CONJUNCTION (*part of speech*), عطف *'atf*.
- CONJUNCTIVE, وصلی *vaslí*.

CONJUNCTURE, vide OPPORTUNITY.
CONJURER, جادوگر jádú-gar, معبود
 musha'bid, باز شهبده shu'badah-
 báz, باز حقه hukkah-báz, ساحر
 sháhir, ساحر sahhár, افسونگر afsún-
 gar.
CONJURING, vide MAGIC, CHARM,
TRICK, FEAT.
TO CONNECT, vide TO JOIN.
CONNECTEDLY, متصل muttasilan,
 اتصال 'alá-'l-ittisál.
CONNECTION, اتصال vaal, متصل ittisál,
 علاقه nisbat, نسبت dakhl, دخل
 'alákah, پیوسته paivand, پیوست
 paivast, الحاق ilhák. — (*carnal*)
 مجامعه mujáma'ah, مقاربه muká-
 rabah.
TO CONNIVE at, اغماص نمودن igh-
 máz nimúdan, چشم پوهی کردن
 chashm-púshí kardan, تجاهل کردن
 tajáhu'l kardan, محاببات کردن
 muhábat kardan.
CONNOISSEUR, عارف vákif, عارف
 'arif.
TO CONQUER, کردن فتح fath kardan,
 غلبه ghalabah kardan, شکست
 shikast dádan, ظفر یافتن
 zafar yáftan, گشادن gushádan,
 پیروز nusrat yáftan, نصرت یافتن
 firúz shudan, غالب آمدن
 ghálib ámadan. — (*to conquer a*
subject) بر مطلب دست یافتن
 bar matlab dast yáftan.
CONQUEROR, پیروز firúz, مظفر muzaf-
 far, منصور mánsúr.
CONSAUQUINITY, همجنسی ham-
 jinsí.
CONSCIENCE, دل dil, ضمیر zamír,
 قلب kalb.
CONSCIENTIOUS, منصف munsif.
CONSCRIPTION, نذر نامه nafar-námah.
TO CONSECRATE, مقدس گردانیدن mu-
 kaddas gardánidan, تقدیس نمودن
 takhdís nimúdan, تخصیص نمودن
 takhsís nimúdan, منزه کردن
 mu-nazzah kardan.
CONSECRATION, تقدیس takhdís, تخصیص
 takhsís.
CONSECUTIVE, متوالی mutaváli,
 متواتر mutavátir, پی در پی paí dar
 paí.

CONSENSUS of opinion, اکتلاف افکاری
 i,tiláf-i-afkárí.
CONSENT, اجازت ijázat, رضا, razá,
 استرضاء, razá-mandí, رضامندی
 istirzá, اجابت, ijábat, اجابت قبول
 ittifák, موافقت, muváfakat, عرضی
 khwushí, مطارعه, mutáva'ah. (*Vide*
LEAVE.) — (*with one consent*)
 متفقاً muttáfikan.
TO CONSENT, vide TO AGREE.
CONSEQUENCE (result), نتیجه natí-
 jah, مثال, anjám, اثر, asar, مثال
 ma,ál. (*Vide IMPORTANCE.*)
CONSERVATOR, نگاهدار nigáh-dár.
CONSERVATORY, گرمخانه garm-khá-
 nah.
TO CONSIDER, اندیشیدن andíshídan,
 اندیشه کردن andíshah kardan, فکر
 fíkr kardan, تأمل کردن
 ta,ammul kardan, غور کردن
 ghaur kardan. — (*deem*) محسوب کردن
 mahsúb kardan, دانستن dánistan,
 شمردن shimurdan.
CONSIDERABLE, vide MUCH.
CONSIDERATION, vide THOUGHT,
DIGNITY.
TO CONSIGN, vide TO COMMIT.
TO CONSIGN, (به) بستن بودن
 bastah búdan (bi).
CONSISTENCY, موافقت taváfuk, موافقت
 muváfakat, مناسبت munásabat.
CONSISTORY, مجلس majlis.
CONSOLATION, vide COMFORT.
TO CONSOLIDATE, یکی کردن yakí
 kardan, استوار کردن ustuvár kar-
 dan, مستحکم نمودن mustahkim
 nimúdan, استحکام دادن istihkám
 dádan.
CONSOLIDATION, یکی شدن yakí
 shudan, استوار کردن ustuvár, tam-
 kí, تمکین, tasbít.
CONSONANT, vide LETTER.
CONSORT, vide WIFE, HUSBAND.
CONSPICUOUS, vide APPARENT,
CLEAR.
CONSPIRACY, وفای vifák, سازش sá-
 zish, معاهده mu'áhadah, هم عهدی
 ham-'ahdí.
CONSPIRATOR, هم عهد ham-'ahd,
 هم شرت ham-shart. — (*to conspire*

To COMPOSE (*arrange*), ترتیب دادن tartīb dādan, مرتب ساختن murat-tab sákhtan, انتظام نمودن intizám nimúdan.—(a book, &c.) تصنیف tasníf kardan, تالیف کردن ta'líf kardan. [This latter term signifies to compile from other books.]—(to compose oneself) متن آرام آرام giriftan.

COMPOSED of, مرکب murakkab.

COMPOSER, ناظم názim.

COMPOSITION (*mixture, &c.*), اجزا ajzá, ترکیب tarkīb.—(of an author) مصنف tasníf, مصنف mu-sannaf.

COMPOSITOR (*printer*), مرتب mu-rattib.

COMPOSITE, امنیت amniyat, اطمینان itimínán, آرامی áramí.

COMPOUNDED, مرکب murakkab, مخلوط sirishtah, مخلوط makhlút.

To COMPREHEND, *vide* To UNDER-
STAND.

COMPREHENDING, *vide* CONTAINING.

COMPREHENSIBLE, معقول ma'kúl, مدرک mudrak, قابل ادراك kábil-i-idrák.

COMPREHENSION, فهم fahm, در یافت dar-yáft, عقل 'akl, هوش húsh, درك khirad, فراسط firásat, درك darak, ادراك idrák.

COMPREHENSIVE, شامل shámil.

To COMPRISE, احاطه کردن ihátah kardan, شامل بودن shámil búdan.

COMPROMISE, *vide* AGREEMENT, BARGAIN, CONCILIATION, PRO-
MISE.

COMPULSION, زور zúr, جور jaur, تعدی ta'addí, ظلم zulm, اجرام ibrám, اغطار iztirár, اکتضا iktizá, جبر jabr, قهر kahr.—(by compulsion, forcibly, unwillingly) زورکی zúrákí, عتفا jabraun, قهر kabran, عتفا 'anfán, نحواسته na - khwástah, اغطارا istirárán, کرها kiraban, بی اختیار bí-ikhtiyár.

COMPUTATION, حساب hisáb, شمار shimár.

To COMPUTE, حساب کردن hisáb kardan, شماریدن shimurdan, شماریدن shimáridan.

COMRADE, *vide* COMPANION.

CONCATENATION, تسلسل tassalsul.

CONCAVE, مجوف mujavvaf, اجوف ajvaf, عالی khálí, مفرع muka'ar.

To CONCEAL, نهفتن nihúftan, پنهان کردن púshídan, پنهان کردن panhán kardan, نهان کردن nihán kardan, مخفی ikhfá nimúdan, مخفی ستوری makhfí sákhtan, داهتن mutavári dáshtan.

CONCEITED, *vide* PROUD, VAIN.

CONCEIVABLE, متصور mutasavvir.— قابل تصور kábil-i-tasavvir.

To CONCEIVE, یافتن yáftan, در یافت dar-yáft kardan, فهمیدن fahmídan.—(in the womb) نسل را بر حامله nasl-á bar - giriftan, حاصل شدن hánilah shudan.

To CONCENTRATE, فراهم آوردن fará-ham ávardan.

CONCENTRATION, فراهم faráham.

CONCEPTION, *vide* THOUGHT.—(in the womb) حمل haml.

CONCERN, *vide* BUSINESS, CARE, GRIEF.

To CONCERN, راجع نمودن ráji' nimúdan, تعلق داهتن ta'alluk dáshtan, مختص داكل dakhil dáshtan, بودن mukhtass búdan.

CONCERNING, در باب dar báb, در باره dar bárah, نسبت nisbat bi, از az, در حق dar hakk, در خصوص dar khusús.

CONCERT, *vide* UNION.—(music) مهمانی ساز و آواز mihmání-i-sáz va áváz.

CONCESSION, ترخص tarakhkhus.—(to make concessions) گذشت کردن guzasht kardan.

CONCH (*shell*), بوق buq.

CONCILIATION, التیام iltiyám, مصالحه musálahah.

CONCISE, مختصر mukhtasar, مجمل mujmal, وجیز vajíz.

To CONCLUDE, *vide* To FINISH, To SUPPOSE.

CONCLUSION, *vide* END, RESULT.

CONCOCTION, *vide* DECOCTION.

CONCOMITANT, مقارن mukárin, متفق muttafik, اتفاقí ittifaqí.

CONCORD, موافقت muváfakat, وفاق

vífák, اتحاد ittihad, یگانگی yagú-nagí.
 CONCORDANCE, مطابقت mutábakat.
 CONCOURSE, *vide* CROWD.
 CONCRETE, جامد jámid.—(grammatical term) مقید mukayyad. (*Vide* PLASTER.)
 CONCUBINE, متعه mut'ah, مدخوله madkhúlah, خاصه khássah-gí, پرستار parastár.
 CONCUPISCENCE, *vide* LUST.
 CONCURRENCE, *vide* CONSENT.
 CONCUSSION, *vide* SHOCK.
 To CONDEMN, محکم نمودن tahakkum nimúdan, فتویٰ دادن fatvá dádan, مجرم نمودن mujram nimúdan.
 CONDENSATION, مختصر, ikhtisár, مختصار, mukhtasar.—(water) تكثیف takhsif.
 To CONDENSE, اختصار کردن ikhtisár kardan, مختصر نمودن mukhtasar kardan.—(water) تكثیف نمودن takhsif nimúdan.
 CONDESCENSION, توجه tavajjuh, تواضع tavázu'.

CONDITION (state), حال hál, حالت hálat, وضع wáz.—(stipulation), عهد shart, قرار karár, بنا binná, عهد 'ahd.

CONDITIONAL (mood of a verb), شرطی shartíy.

CONDITIONALLY, مشروط mashrút, بشرطیه, bi-shartí-kih, علی أن 'alá án.

To CONDOLE, عزاداری کردن 'azá-dárá kardan.

CONDOLENCE, عزا 'azá, تعزیت ta'ziyat, ماتم پرسی mátam-pursí, مواسات muvásat.

To CONDONE, *vide* To FORGIVE.

CONDUCT (guidance), راهنمای rah-nimái, رهبری rah-bari, دلالت dalálat, هدایات hidáyat.—(behaviour) حرکت harakat, کردار kir-dár, رفتار raftár, اطوار atvár, سلوك sulúk.

To CONDUCT, *vide* To BEAR, To LEAD.

CONDUCTOR, *vide* GUIDE.—(of a band) مهتر mihtar-báshí.

CONDUIT, *vide* AQUEDUCT, WATER-COURSE, DRAIN.

CONE (of fir, &c.), جوز کلاغ jauz-i-kalágh, بر bar, گردونی girdúy, í-i-kalágh.—(conical body) مخروطه makhrútah, قلمی kalamí.

CONFECTIONER, قناد kannád, قنادی kannádí, حلواچی halvái, í.

CONFECTIONERY, شکری shakarí, شیرینی shíríní.

CONFEDERACY, *vide* CONSPIRACY, PLOT, PARTNERSHIP, SOCIETY, BAND.

To CONFER, مذاکره نمودن muzákarah nimúdan, مکالمه نمودن muká-lamah nimúdan, مشاوره mushávarah nimúdan. (*Vide* To BESTOW.)

CONFERENCE, مذاکره muzákarah, مکالمه mukálamah, مشاوره mushávarah.

To CONFESS, *vide* To ACKNOWLEDGE.

CONFESSION, اقرار, ikrár, اعتراف i'tiráf, تashahhud, اذعان iz'án.

CONFIDANT (sub.), همراز ham-ráz, محرم ham-dam, مجرم mahram.—(adj.) مطمئن mutma'inn.

To CONFIDE in, اعتبار کردن i'tibár kardan, اعتماد نمودن i'timád nimúdan, اعتقاد بردن i'tikád bur-dan, وثوق داشتن vâsík shudan, توکل tavakkul nimúdan, ایمان ímán, ایمان داشتن ímán dáshtan.

CONFIDENCE, باور bávar, اعتقاد i'ti-kád, اعتماد i'timád, اعتبار i'tibár, وثوق tavakkul, استناد istinád, وثوق vusúk, ایمان ímán, امید úmíd.

CONFIDENTIAL, مخفی makhfí.

CONFINED, محبوس mahbús.—(limited) محدود mahdúd.—(air) حبس habs.—(to be confined, woman) زادن zâdan, زانگدن zâ'idan, در وضع حمل بودن dar vaz'-i-haml búdan.

CONFINEMENT, *vide* IMPRISONMENT, CHILDBIRTH.

CONFINES (limits), حد hadd, حدود hudúd, سرحد sar-hadd, دهنه da-hanah, کران karán, اقصی aksá, نفوس sughúr, انتها intihá, مرز marz, سنور sunúr.

To CONFIRM, تصدیق نمودن tasdik

- nimúdan, ثابت ثابت *sábit kardan*,
nimúdan, موبهكك موفق نمودن.
— (*in an appointment*) بر قراری
nimúdan, *bar-karári* نمودن.
- CONFIRMATION, ثبوت اثبات *isbát*,
subút, تضام انضباط *inzibát*, تقویت
تصدیق *tasdíq*.
- CONFIRMED, *vide* ESTABLISHED,
CERTAIN.
- To CONFISCATE, مصادره نمودن *musá-*
darah nimúdan, ضبط کردن *zabt*
kardan, قبضه کردن *kabz kardan*.
- CONFISCATION, ضبط قبضه *zabt*,
قبضه *kabz*, غصب *ghasb*.
- CONFLAGRATION, حریق *harík*,
سوزگی *súzagi*.
- CONFLICT, *vide* BATTLE.
- CONFLUENT, موصول *mausúl*.
- To CONFORM, موافقت نمودن *muvá-*
fakat nimúdan, متابعت شدن
mutábat shudan.
- CONFORMABLY, موافق *muváfik*,
بر *bar* *vaik*, طبق *bar tibk*,
مطابق *mutábik*, فراخور *farákhwur*,
بموجب *bi-hasab*, مناسب *munásib*,
از قرار *az karár*.
- CONFORMITY, موافقت *muváfakat*,
طبق *tibk*, وفق *vaik*.— (*in confor-*
mity with) بر طبق *bar tibk*.
- To CONFOUND, بر هم زدن *bar-ham*
zadan, در هم کردن *dar-ham kar-*
dan, مشوش ساختن *mushavvash*
sákhtan, مختل گردانیدن *mukhtall*
gardánidan.
- To CONFRONT, رو برو کردن *rú bi-rú*
kardan, مواجهه کردن *muvájahah*
kardan.
- To CONFUSE, *vide* To MIX.
- CONFUSED, بر هم زده *bar-ham zadah*,
مختل *mukhtallit*, مختل *mukhtall*,
در *dar-ham*, پریشان *parishán*,
تار و مار *tár u már*.— (*in mind*)
حیران *hairán*, مشوش *mushavvash*,
آشفته *áshuftah*, دستپاچه *dast-páchah*.— (*to*
be confused) حجل شدن *khijil*
shudan, متحیر شدن *mutahayyar*
shudan, حیران بودن *hairán búdan*,
دستپاچه شدن *dast-páchah shudan*,
آشفته *bar-áshuftan*.
- CONFUSION, اختلاط *parisháni*,
اختلال *ikhtilát*, خلل *khalal*, اختلال
ikhtilál, همی *bar-hamí*, تشریش
tash-vísh, حرج *harj*, حرج *harj*,
حصص *hais-bais*, حصص *harj-marj*,
تار و مار *tár u már*,
کژ و ویژ *kazh u vízh* (*vulg.*).
- CONFUTATION, رد کلام *radd-i-kalám*.
To CONFUTE, ملزم کردن *mulzám kar-*
dan, رد کلام نمودن *radd-i-kalám*
nimúdan, جرح کردن *jarh kardan*.
- To CONGEAL, *vide* To COAGULATE.
To FREEZE.
- To CONGRATULATE, تهنیت کردن
tahníyat kardan, تبریک کردن
tabrík kardan.— (*to congratulate oneself*)
تهنیت دادن *tahníyat dádan*,
استعداد نمودن *istis'ád* nimúdan.
- CONGRATULATION, تهنیت
tahníyat, تبریک *tabrík*, مبارک
mubárak بادی *mubárak-búdí*.
- To CONGREGATE, جمع شدن
jam' shudan.
- CONGREGATION, جماعت *jamá'at*,
مجمع *majma'*, جمهور *jambúr*,
جمعیت *jam'íyat*, انجمن
anjuman.
- CONGRESS, مجلس مذاکره
majlis-i-muzákarah, کونگره
kúngarah (*cur.*).
- CONGRUITY, مطابقت *mutábakat*.
- CONIC sections, مخروطیات
makbrú-tíyat.
- CONJECTURAL, وهمی *vahmí*, خیالی
khiyálí, قیاسی *kiyásí*.
- To CONJECTURE, حدس نمودن
hads nimúdan, تخمین کردن
takhmín kardan. (*Vide* To IMAGINE.)
- CONJECTURE, قیاس *kiyás*, گمان
gumán, ظن *zann*, مظنه
mazinnah, آدازه *audázah*,
تخمین *takhmín*, حدس *hads*,
هم *vahm*, خیال *khiyál*.
- CONJOINED, متصل
mutavásil, متواصل *mutavásil*,
متصل *muttasíl*.
- CONJOINTLY with, بالضم
bi-inzimám.
- To CONJUGATE, صرف کردن
sarf kardan.
- CONJUGATION (*of a verb*),
تصرف *tasrif*.
- CONJUNCTION (*part of speech*),
عطف *'atf*.
- CONJUNCTIVE, وصلی *vaslí*.

CONJUNCTURE, *vide* OPPORTUNITY.

CONJURER, جادوگر *jádú-gar*, مشعوذ *musha'bid*, باز شهبده *shu'badah-báz*, باز حقه *hukkah-báz*, ساحر *sáhir*, ساحر *sahhár*, السونگر *afsún-gar*.

CONJURING, *vide* MAGIC, CHARM, TRICK, FEAT.

To CONNECT, *vide* To JOIN.

CONNECTEDLY, متصل *muttasilan*,

على الاتصال *'alá-'l-ittisál.*

CONNECTION, وصل *vasl*, اتصال *ittisál*, علاقه *aláqah*, نسبت *nisbat*, دخل *dakhl*, پیوست *paivast*, پیوند *paivand*, *'alákah*, الحاق *ilhák*. — (*carнал*) مجامعه *mujáma'ah*, مقاربه *muká-rabah*.

To CONNIVE at, اغماص نمودن *igh-máz nimúdan*, چشم پوهی کردن *chashm-púshí kardan*, تجاهل کردن *tajá hul kardan*, محاببات کردن *mu-hábát kardan*.

CONNOISSEUR, واقف *vákif*, عارف *'arif*.

To CONQUER, فتح کردن *fath kardan*, شکست *shikast*, غلبه کردن *ghalabah kardan*, ظفر یافتن *zafar yáftan*, زافار یافتن *zafar yáftan*, كشادن *gushádan*, فبروز نصرت یافتن *nusrat yáftan*, غالب آمدن *firúz shudan*, غالب شدن *ghálib ámadan*. — (*to conquer a subject*) بر مطلب دست یافتن *bar matlab dast yáftan*.

CONQUEROR, فبروز *firúz*, مظفر *muzaf-far*, منصور *mánsúr*.

CONSAUQUINITY, همچنین *ham-jinsí*.

CONSCIENCE, دل *dil*, ضمیر *zamír*, قلب *kalb*.

CONSCIENTIOUS, منصف *munsif*.

CONSCRIPTION, نفر نامه *nafar-námah*.

To CONSECRATE, مقدس گردانیدن *mu-kaddas gardánidan*, تقدیس نمودن *takhdís nimúdan*, تخصیص نمودن *takhsís nimúdan*, منزه کردن *mu-nazzah kardan*.

CONSECRATION, تقدیس *takhdís*, تخصیص *takhsís*.

CONSECUTIVE, متوالی *mutaváli*, متواتر *mutavátir*, پی در پی *paí dar paí*.

CONSENSUS of opinion, اتفاق افکاری *i,tiláf-i-afkárí.*

CONSENT, اجازت *ijázat*, رضا *razá*, راضی *razá-mandí*, استرعا *istirzá*, اتفاق *ittifák*, اجابت *ijábat*, موافقت *muváfakat*, موافقت *khwushí*, مبارقه *mutáva'ah*. (*Vide LEAVE*). — (*with one consent*) متفقاً *muttafikan*.

To CONSENT, *vide* To AGREE.

CONSEQUENCE (*result*), نتیجه *natí-jah*, اثر *áthar*, انجام *anjám*, معلل *ma,ál*. (*Vide IMPORTANCE*.)

CONSERVATOR, نگاهدار *nigáh-dár*.

CONSERVATORY, گرمخانه *garm-khá-nah*.

To CONSIDER, اندیشیدن *andíshídan*, فکر *andíshah kardan*, فکر *fíkr kardan*, تأمل کردن *ta,ammul kardan*, غور کردن *ghaur kardan*. — (*deem*) محسوب کردن *mahsúb kardan*, دانستن *dánistan*, همدردن *shimurdan*.

CONSIDERABLE, *vide* MUCH.

CONSIDERATION, *vide* THOUGHT, DIGNITY.

To CONSIGN, *vide* To COMMIT.

To CONSIST, (ب) بستن بودن *bastah búdan (bi)*.

CONSISTENCY, موافقت *taváfuk*, موافقت *muváfakat*, مناسبت *munásabat*.

CONSISTORY, مجلس *majlis*.

CONSOLATION, *vide* COMFORT.

To CONSOLIDATE, یکی کردن *yakí kardan*, استوار کردن *ustuvár kardan*, مستحکم نمودن *mustahkim nimúdan*, استحکام دادن *istihkám dádan*.

CONSOLIDATION, یکی شدن *yakí shudan*, استوار *ustuvár*, تمکین *tam-kín*, تثبیت *tasbít*.

CONSONANT, *vide* LETTER.

CONSORT, *vide* WIFE, HUSBAND.

CONSPICUOUS, *vide* APPARENT, CLEAR.

CONSPIRACY, وفای *vifák*, سازش *sá-zish*, معاهده *mu'áhadah*, هم عهدی *ham-'ahdí*.

CONSPIRATOR, هم عهد *ham-'ahd*, هم شرط *ham-shart*. — (*to conspire*

against) استن ham-ahdí bastan.
CONSTANCY, استواری ustuvári, قرار karár, مداومت mudávamat.
CONSTANT, بر قرار bar-karár, راسخ rásikh, ثابت sábit, استوار ustuvár.
CONSTANTLY, *vide* ALWAYS.
CONSTELLATION, اختر akhtar, برج burj, النوا ulvá.
CONSTERNATION, *vide* ALARM.
To be CONSTIPATED, منقبض شدن munkabiz shudan.
CONSTIPATION, قفس kabz, حکم هیوست shikm - giriftagi, یبوست yubusat.
CONSTITUENT, مفرد mufrad (*pl.* مفردات mufradát), منیر munír.
CONSTITUTION (government), مملکت mamlakat, ریاست riyásat, فرمانگذاری firmán-guzári, حکمرانی hukm-rání.—(*of the body*) مزاج mizáj, نهاد nihád, طبیعت tabí'at, سرشت sirsht.
CONSTRAINT, *vide* COMPULSION, IMPRISONMENT.
To CONSTRUCT, *vide* To MAKE, To ERECT.
CONSUL, بالمور vakíl, وكيل fochi, بالیوز bályúz (*eur.*), کونسال kúnsal (*eur.*).
CONSULATE, کونسلگری kúnsal-karí (*eur.*).
To CONSULT, استشارة نمودن istishárah nimúdan, مشورت کردن mashvarat kardan.
CONSULTATION, مشورت mashvarat, مشاوره mashávarah, شورى shurá, مشلتت maslahat. — (*medical term*) مشورت اطبا mashvarat-i-atibbá.
To CONSUME, صرف کردن sarf kardan, خوردن khurdan, تلف talf kardan, خوردن khurudan, خرج کردن kharj kardan. (*Vide* To BURN.) — (*to be consumed*) *vide* To be EXPENDED, To be ANNIHILATED, To WASTE.
To CONSUMMATE, منقعی ساختن munkazí sákhtan, تمام کردن kardar, انجام رسانیدن bi-anjám

rasánídan. — (*marriage*) عروسی کردن 'arúsí kardan.
CONSUMMATION (marriage), عروسی 'arúsí. (*Vide* COMPLETION.)
CONSUMPTION, صرف sarf, تلف talf, (*disease*), سيل sill, سحاب suháf.
CONSUMPTIVE, مسلول maslúl.
CONTAGION, آثر ta'sír, تآثر asar, اصابت isábat, سرایت siráyat.
CONTAGIOUS, ساری sári, مسری mus-rí. — (*contagious diseases*) امراض آمرازه amráz-i-sáriyah.
To CONTAIN, گنجانیدن gunjánídan, بودن مشتمل mushtamil búdan, دداشتن dáshtan, متضمن بودن mutazammin búdan.—(*to be contained in*) گنجدیدن gunjidan, مندرج بودن mundarj búdan, شامل بودن shámil búdan.—(*to contain oneself*) خودرا ضبط نمودن khwudrá zabt nimúdan.
CONTAINING, متضمن mutazammin, مشتمل mushtamil.
To CONTEMN, *vide* To DESPISE.
To CONTEMPLATE, *vide* To LOOK, To THINK.
CONTEMPLATION, اندیشه andíshah, تأمل tasavvur, تصور ta'ammul, فکر muláhazah, تفکر tafakkur, مراقبه murákabah, تلذذ tilázat.
CONTEMPLATIVE, *vide* THOUGHTFUL.
CONTEMPORARY, همزمان ham-zamán, معاصر mu'ásir, قرین karín.
CONTEMPT, اهانت ihánat, استهزا istihzá, مذمت mazammát, تحقیر tahkír, نكوهش nikúhish.
CONTEMPTIBLE, خوار khwár, ذلیل zalíl, حقیر hakír, مغله síflah, مسموم furú-máyah, مزمن mazmún, مبتذل mubtazal, نكوهیده nikúhídan.
CONTENTED, راضی rází, خوش khwush, خرسند khwush-núd, خوشنود khursand, قانع kání, مستغنی mus-taghní, سیر sír, آسوده ásúdash, مطمئن mutma'inn.
CONTENTION, *vide* STRIFE.
CONTENTMENT, *vide* SATISFACTION
 TRANQUILLITY.

CONTENTS, *ضمن* zimn, *مضمون* mazmún.

CONTEST, *vide* BATTLE.

CONTEXT, *قرینه* karínah.

CONTIGUOUS, *متصل* muttasil, *نزد* nazd, *نزدیک* nazdík.

CONTINENCE, CONTINENT, *vide* CHASTITY, CHASTE.

CONTINGENCY (*what may happen*), *عارضه* 'arizah, *واقعه* vá-kí'ah, *موقع* mauki'.

CONTINGENT, *مشروط* mashrút.—(*military*) *قشون* kushún.

CONTINUAL, *vide* PERPETUAL.

CONTINUALLY, *vide* CONTINUOUSLY.

CONTINUANCE, *باقی* bákí, *دوام* davám.

CONTINUATION, *پیوستگی* paivastagi. To CONTINUE, *vide* To REMAIN, To LAST.

CONTINUITY, *پیوستگی* paivastagi. (*Vide also* CONTINUANCE.)

CONTINUOUSLY, *علی الاتصال* 'alá-'l-ittisál, *علی التواتر* 'alá-'t-tavátur, *متراتب* mutavátir, *پیوسته* paivas-tah.

CONTOERTION, *پیچ* pích.

CONTRABAND goods, *ممنوعات* mam-nú'át.

CONTRACT, *vide* AGREEMENT, BARGAIN.

CONTRACTION, *vide* ABBREVIATION. —(*grammatical*) *ترخیم* tarkhím.

To CONTRADICT, *تکذیب کردن* takzíb kardan, *رد کلام کردن* radd-i-kalám kardan, *خلاف سخن کردن* khiláf-i-sukhun kardan, *بر مد گفتن* bar zidd guftan.—(*oneself*) *تناقضی گفتن* tanákuz guftan.

CONTRADICTION, *رد کلام* radd-i-kalám, *تناقضی* takháluf, *خلاف* tanákuz, *تعمد قول* tamarrud-i-kaul.

CONTRADICTORY, *متناقضی* mutaná-kiz.

CONTRARIETY, *شددیت* ziddíyat, *اعتلاف* ikhtiláf.

CONTRARY, *خلاف* khiláf, *مخالف* mukhálif, *متناقضی* nakíz, *مناقضی* munákiz, *مد* zidd, *بر عکس* bar 'aks, *مغایر* mugháyir, *مقابل* mukábil.—

(*on the contrary*) *بر عکس* bar 'aks, *بلکه* balkih, *بر خلاف* bar khiláf, *بر مد* bar zidd.

CONTRAST, *مخالفت* mukhálafat, *مضاد* muzáddat.

CONTRAVENTION, *مخالفت* mukhálafat.

CONTRÉ-TEMPS, *بی وقت* bí-vakt, *نا هنگام* ná-hangám.

CONTRIBUTION, *تقسیم پول* taksím-i-púl, *بذل* bazl, *داد* dáad, *حصه* hissah.

CONTRIBUTOR, *اعانت دهنده* i'ánat-dihandah. (*Vide* AUTHOR.)

CONTRIVANCE, *تجویز* tájvíz, *ایجاد* ijád, *تجویز* tajvíz, *اختراع* ikhtirá', *ابداع* ibdá', *منصوبه* mansúbah, *تمهید* tamhíd.

To CONTRIVE, *ایجاد نمودن* ijád nimúdan, *تجویز کردن* tajvíz kardan, *نمودن* nimúdan, *اختراع نمودن* ikhtirá' nimúdan, *انگیزختن* angískhtan.

CONTROL, *ضبط* zabt, *داوری* dávarí, *تدبیر* tadbír.

To CONTROL, *ضبط کردن* zabt kardan, *داوری نمودن* dávarí nimúdan, *تدبیر نمودن* tadbír nimúdan, *را داشتن* vá-dáshtan.

CONTROLLER, *مستطف* mustahfíz, *سرکار* sar-kár.

CONTOVERSY, *vide* ARGUMENT, ALTERCATION.

CONTUMACIOUS, *معاند* mu'ánid.

CONTUMACY, *عناد* 'inád.

To be CONTUSED, *پرت خوردن* part khwurdan.

CONUSION, *پرت* part.

CONUNDRUM, *لغز* lughz, *معامل* mu'ammá.

CONVALESCENCE, *صحت* shifá, *سبب* sihhat.

CONVALESCENT, *بیمار خیر* bímá-rkhíz, *صباح* saháh.—(*to be convalescent*) *صفا یافتن* shifá yáftan, *صحت یافتن* sihhat yáftan.

CONVENIENT, *مناسب* munásib, *انسب* ansab, *واجب* sháyistah, *سراوار* sazár, *سرا* ravá, *روا* vájib, *لایق* lá'ík, *موافق* muváfík, *لزم* lázim.

CONVENT (*religious house, monastery*), *دیر* dair, *خانقاه* khánkáh.

CONVENTION, *vide* TREATY.
 CONVENTIONAL, مصطلح mustalah.
 CONVERSATION, جواب گفتگو guftugú, جواب javáb su'ál, مکالمه muká-lamat, معاشرت mu'ásharat, صحبت subhat, قبل و قال kíl u kál.
 CONVERSAZIONE, مجلس majlis, مجالسه mujálasat.
 To CONVERSE, صحبت کردن subhat kardan, حرف زدن harf zadan, گفتگو nutkí kardan.
 CONVERSION, قلب تغییر taghyír. — (religious) باز گشت báz-gasht, بدل badal.
 CONVERT (*proelyte*), باز گشت کرده báz-gasht - kardah, بدل در یافته badal-dar-yáftah. — (convert to Muhammadanism) جدید jadíd.
 To CONVERT, *vide* To CHANGE. — (religious term) باز گشت کردن báz-gasht kardan, بدل نمودن badal nimúdan.
 CONVEX, مقبب mukabbab, ماهی ماهی máhi-pusht, محدب muhad-dab.
 CONVEXITY, تحدب tahaddub.
 To CONVEY, رسانیدن ávardan, آوردن rasánidan, نقل ناکل nakl kardan.
 To CONVICT, ملزم ملزم mulzam sákhtan, الزام الزام ilzám kardan, مجرم مجرم isbat ávardan, مجرم مجرم mujram sákhtan.
 CONVICTED (*of a crime*), ملزم mulzam, ملزم ملزم multazim, مجرم muj-rim.
 CONVICTION (*of a crime*), الزام ilzám. (*Vide* FAITH.)
 To CONVINCe, مستدل گردانیدن mustadall gardánidan, ملزم ملزم mulzam sákhtan, مجاب گردانیدن mujáb gardánidan.
 CONVINCED (*made sensible by proof*), مستدل mustadall, ملزم mulzam, مجاب mujáb.
 CONVIVIAL, هم پیاله ham-piyálah.
 CONVOCATION, اجماع ijma'.
 To CONVOKE, فراهم کردن faráham kardan, منعقد کردن mun'akid kardan.
 CONVOY, بدرقه badrikah, مشایعه musháya'at.

To CONVOY (*nautical term*) بدرقه bi-radíf ámadan.
 CONVULSION (*spasm*), تشنج tashan-nuj.
 COOK, آشپز ásh-paz, طبخ tabbákh.
 To COOK, پختن pukhtan, طبخ کردن tabkh kardan.
 COOKERY, طبخ tabkh.
 COOKSHOP, آشخانه ásh-khánah.
 COOL, خنک khunuk, سرد sard, چاهیده cháhídah.
 To COOL, خنک کردن khunuk kardan, سرد کردن sard kardan. — (oneself) تازه تازه tazah sákhtan.
 COOP (*for fowls*), قفس kafas, قفس kafas.
 COOT (*black diver, water-fowl*), غواص ghavváz.
 COPARTNERSHIP, انبازی ambázi, مشارکت mushárákat, شراکت shirákat. — (in profits of stock and labour) مبارزه muzárábat.
 COPING, لبه labah.
 COPIOUS, *vide* PLENTEOUS.
 COPPER, مس mis, نحاس nahás, مفر sífr. — (boiler) *vide* CAULDRON, KETTLE. — (adj.) مسین misín.
 COPPERAS, گز záz, توتیا tútiyá.
 COPPERSMITH, مسگر mis-gar, سفار saffár.
 To COPULATE, جماع jimá' kardan, معاشرت mubásharat nimúdan, اجتماع ijtimá' kardán, گداگدان gádán, پیوستن paivastan, گداگدن gá, idan, جمع شدن jam' shudan, مزاجت muzája'at kardan, مزاجت mujáma'at kardan. — (as animals) جفتی جفتی justí kardan.
 COPULATION, مزاجت muzája'at, مزاجت mujáma'at, جماع jimá'. — (animals) جفتی justí.
 COPULATIVE, وصلی vaslí.
 COPY, نقل nakl, نسخه nuskhah. — (rough copy) سواد savád, مسوده musavvadah. — (fair copy) نسخه nuskhah-i-sáf. — (exercise to copy from) مشق mashk.
 To COPY (*imitate*), تقلید taklíd kardan, نقل nakl kardan. — (a writing, &c.) از رو نوشتن az ró

nivishtan, ناکل بر داهتن nakl bar-
 dáshtan, نوسخه کردن nuskhah kar-
 dan.
 COPY-BOOK, مشق نامه mashk-
 námah.
 COQUETRY, ناز náz, هیوة shívah,
 عشوة 'ishvah.
 COQUETTE, عشق‌باز 'ishk-báz, هیوة باز
 shívah-báz, عشوة‌گر 'ishvah-gar.
 To COQUETTE, عشوة کردن 'ishvah
 kardan, غمزه کردن ghamzah kar-
 dan.
 CORAL, مرجان murján, بسد busadd,
 — (child's coral) لعبه lu'bah.
 — (child's) بازیچه bázichah.
 CORD, ریمان rísmán, رسن rasan.
 (Vide ROPE, STRING.) — (silk
 cord) قيطان kaitán.—(maker of
 silk cord) علاقه بند 'alákah-band,
 چرخ تاب charkh-táb.—(umbilical
 cord) خصم khasm, سرة surrah.
 CORDIAL, vide SINCEER, DRINK.
 CORDIALLY, قلبا kalban.
 CORDUROY, پتو pattú.
 CORE, لب lubb.
 CORIANDER, کشمیر gíshníz, كزبرة kuz-
 burah.
 CORE (stopper), سر همیشه sar-i-
 shíshah, جلی bujlí.
 CORESCREW, پیچ پش pích, همیشه
 shíshah-gúshá.
 CORMORANT, آكل akúl. — (bird),
 اسفرد isfarúd, غواص ghavvás.
 COEN (grain), غله ghallah, بذر bazr.
 — (corn-chandler) علاف 'alláf, غله
 ghallah-furúsh.—(bruised
 corn) بلغور ghallah-i-bulghúr,
 پتکو palkú (vulg.). — (parched
 corn) غله برشته ghallah-i-burshtah.
 —(ground corn) vide MEAL,
 FLOUR.—(on the foot) پینه pinah,
 پنه pinah, سخت sakht (obs.).—
 (corn-flower) گل و دگمه gul-i-dug-
 mah.
 CORNELIAN, عقیق 'akík.
 CORNER, کنج kunj, گوشه gúshah,
 زاویه záviyah, پیغوله paighúlah,
 کش kash.
 CORNICE, مقرنس mukarnas, هادروان
 shádurván.
 CORONATION, جلوس julús.

CORONER, کشف kashsháf.
 CORPORATION, اصناف majlis, اصناف
 asnáf (used only in plural).
 CORPOREAL, مجسم mujassam.
 CORPS D'ARMÉE, لشکر kushún, لشکر
 lashkar.
 CORPS LEGISLATIF, مجلس شورای
 majlis-i-shúrái.
 CORPSE, vide BODY, CARCASS.
 CORPULENCE, جسم جسوم jusúm, جسم
 jasúm, قطور farbíh, قطور kutúr.
 CORPULENT, فربه farbíh, قطور katúr,
 قطره kumatrah, بجاج bajbáj.
 CORRECT, درست durust, راست rást,
 صحیح sahhíh, كامل kámil, متین
 matín, بی غلط bí-ghalat.
 To CORRECT, تصحیح کردن tas-híh
 kardan, تصحیح کردن tasláh kardan.
 —(reprove) عذاب نمودن 'azáb ni-
 múdan, تادیب نمودن ta,díb nimú-
 dan.
 CORRECTION, اصلاح islah, تصحیح
 tas-híh. (Vide REBUKE.)
 CORRESPONDENCE, مکاتیب muká-
 tabat, مراسلت murásalat.
 CORRESPONDENT, محرر muharrir,
 اخبار اخبار نویس akhbár-nivís.
 CORRESPONDING to, مطابق mutábik.
 CORRIDOR, دالان dálán.
 To CORROBORATE, تاکید نمودن tákíd
 nimúdan, ادب تقویت takviyat
 dádan.
 CORROBORATING (confirming or
 strengthening), مؤید mu'ayyid,
 مؤید mukavví, معین mu'ayyan.
 CORROBORATION, استحکام istihkám,
 اثبات takviyat, ثبوت subút, اثبات
 isbát.
 CORRUPT, فاسد fásid, تباه tabáh,
 مختل mukhtall, خراب kharáb.—
 (person) روهشور rishvat-khwur.
 To CORRUPT, افساد نمودن ifsád ni-
 múdan, خراب کردن kharáb kar-
 dan.
 CORRUPTED (language), خرابه خرابه
 kharábah-shudah.
 CORRUPTIBLE, فنا پذیر faná-pazír.
 CORRUPTION, افساد fasád, افساد
 ifsád, عفتی tabáhi, عفتی 'ufú-
 nat.
 COURTÈGE, مرکب maukib.

COSMOGRAPHY, جهان نماى jahán-nimái.

COST, قیمت مصرف masraf, خرج kharj, قیمت kaimat.

To COST, قیمت داشتن kaimat dáshtan, ارزیدن arzídán.

COSTIVE, منقبض munkabiz.

COSTIVENESS, انقباض inkibáz, قهش kabz.

COSTLY, vide DEAR, PRECIOUS.

COSTS (law term), مخارج makhárij.

COSTUME, vide CLOTHES.—(in the costume of) در زى dar zí.

COTTAGE, كلبه kulbah, سبج sipanj. (Vide HUT.)

COTTON, پنبه pambah, كتن kutn.—

(plant) درخت پنبه dirakht-i-pambah, درخت كتن dirakht-i-kitú (vulg.).—(pod of cotton)

كلوزه ghúzah, جوزق jauzak, كلوزه kulúzah.—(cleaned cotton) چله chillah, چله chullah.—(dresser)

پنبه زن naddáf, حلاج halláj, ندام pambah-zan.—(thread) رشته پنبه rishtah-i-pambah.—(calico) قیمت

chít, کلام فلماكار kalam-kár.—(coarse stuff) كتتى karbás, كتى taftí.—(cotton plantation) پنبه زار pambah-zár, مصرائى كتى jauzak-zár, زار,

sahrá,i-i-kitú (vulg.).—(cotton cloth) پارچه پنبه párchah-i-pambah.—(strong cotton stuff for coats, &c.) كدك kadak.—(white stuff for shirting) چلوارى chilvári.

COUCH, پلنگه sarír, سرير, مهاد mihád, palang (hind.).

COUGH, سرفه su'ál, سرفه surfah.

To COUGH, سرفه خوردن khafídán, سرفه سعال surfah kardan, سعال کردن su'ál kardan, تنصح کردن tanahnuh kardan.

COUNCIL, دربار darbár, مجلس majlis, شورى shúrâ.—(general council) دربار عام darbár-i-'ámm, دربار عام díván-i-'ámm.—(privy council) دربار خاص díván-i-kháss.—(member of council) اهل دربار ahl-i-díván.—(room) اتاق نشیمن uták-i-nishíman, دربار خانة díván-khánah.

COUNCILOR, ride MINISTER.—

(privy councillor) اهل دربار ahl-i-díván.

COUNSEL, vide ADVICE.—(to take counsel) تدبیر نمودن tadbír nimúdan.

COUNSELLOR (of State), وزير vazír, مدير dabír, مدير mudabbir, مشير mushír, دستور dastur. (Vide MINISTER.)

COUNT, كنت kant (eur.).

To COUNT, حساب شمردن shimurdan, حساب تعداد نمودن hisáb kardan, تعداد نمودن tí'dád nimúdan.

COUNTENANCE, vide FACE.

COUNTER (board), محاسبه takhtah.

To COUNTERACT, مقابله کردن mukábalah kardan.

COUNTERACTION, مقابله mukábalah.

COUNTERFEIT (fictitious), جعلى ja'lí, ساختگی sákhtagí.—(coin) كلب kalb, كلابى kullábí, مغشوش maghshúsh.

COUNTERFEITER, كلاب kalláb.

COUNTER-JUMPER, اهل دكان ahl-i-dukán.

To COUNTERMAND, نسخ حکم کردن naskh-i-hukm kardan, خلاف امر khiláf-i-amr kardan.

COUNTERPANE, رهاى liháf, رهاى razá,i.

COUNTERPART, نمونه nimúnah.

COUNTERPOISE (equivalent weight), موازنه musávi, موازنه muvázana.

COUNTER-SCAEP, دیوار dívár.

COUNTER-TENOE, بم bam.

COUNTESS, خانم khánam.

COUNTING-HOUSE, دفتر خانه daftar-khánah.

COUNTLESS, بی شمار bí-shimár.

COUNTRY (region), ولایت valáyat, كشور kishvar, خطه khutah, بلد balad, بلاد bilád, دیار diyár, اقليم iklim, الكه ulkah, یورت yúrt, مرز و بوم marz u búm.—(not town) دهات dihát, اطراف atráf.

COUNTRYMAN, روستائی rústá,i.—(fellow countryman) هم وطنى ham-vatani, همشهرى ham-shahrí.

COUNTRY-SEAT, پاتلى yá,jilák.

COUP D'ŒUIL, منظر manzar.
 COUPLE, دو تا dú-tá. (Vide PAIR.)
 COUPLES (for hounds), مرموس miraus,
 مرامس mirás, مرمس maras.
 COUPLET (verse), بیت bait (pl.
 ابیات abyát).
 COUPLING, بند band.
 COURAGE, دلیری مردانگی mardánagi,
 دلیری dilíri, دلآوری dilávari, همت him-
 mat, جرأت jur'at, شجاعت shu-
 já'at, غیوریت ghairat, جسارت jasá-
 rat, شجاعت shahámat, حمیت ha-
 míyat, عصبیت 'asabíyat.
 COURAGEOUS, vide BOLD.
 COURIER (footman), قاصد kásid,
 شاطر shátir, پیک paik.—(mounted)
 چاپار chápár, چپر chapar.
 COURSE (progress, custom), رفتار
 raftár, رفتار ravish, صورت sírat,
 وجه vajh, رسم rasm.—(of a river)
 مجرا majrá. — (of instruction)
 صورت súrát-i-dars.—(in the
 course of) در بین dar bain, در ظرف
 dar zarf.
 COURSER, تازی tázi.
 COURSES, vide MENSES.
 COURT, درگاه dargáh, بارگاه bárgáh,
 دربار darbár, دولتخانه daulat-
 khánah, قصر kasr, عتبه 'atabah,
 ایوان áivan, سده suddah, آستان
 áivan.—(of justice) محکمه mah-
 kamah, خانه شرع khánah-i-shar'.
 —(criminal court) محکمه جرمیه
 mahkamah - i - jarmiyah. — (of
 audience) دیوانخانه díván-khánah,
 دربار darbár, دیوان dívân-i-
 'ámm.—(yard) محن sahn, حیاط
 hayát, ساحت sáhat, حظیره hazírah.
 —(attendants of a prince) حشم
 mulázimán, ملازمان mulázimán,
 توابع tavábi'. — (to
 hold a court) سلام نشستن salám
 nishastan.
 COURTEOUS (polite), خلیق khalíq,
 مودب mu'addab, عویش khwush-
 atvár, عویش اخلیق khwush-
 akhlák.
 COURTESAN, قصبه fáhishah, فاحشه
 kahbah, جافجاف jáfjáf, فاحره fá-
 jirah, کاولی káwli, کسبی kasbí,
 کاولی káwli (vulg.), زنده jindah (vulg.).

COURTESY, مدارات mudarát.
 COURTIER, ملازم درگاه mulázim-i-
 dargáh, ندیم nadím.
 COUSIN, دختراة 'ammú zádah, دخترا
 ابن dukhtar - i - 'ammú, عمو
 ابن ibn - i - 'ammú, خالو khálú-
 zádah, خالوادة khál-zádah, دخترا
 dukhtar - i - 'amm, عم ibn - i -
 'amm, عم زاده 'amm-zádah.
 COVENANT, عهد 'ahd, عهده 'uhdah,
 قرار پیمان paimán, قرار karár,
 قرار داد karár-dád, شرط shart.
 COVER, پوش پوش púsh, پوش
 سر sar-púsh, پوشه púshah.—
 (envelope) غلاف ghiláf, لفافé lifá-
 fah.—(of a book) کاور kau, iluk,
 کاور kaulugh.—(boards) مقبول mu-
 kavvá.
 TO COVER, پوشیدن púshídan,
 پوشانیدن púshánídan.
 COVERLET, رمانی razá, í, لفافé liháf.
 COVERT (subs.), تکیه takyah.—
 (adj.) پوشیده púshídah.
 TO COVERT, آرزو بردن árzú burdan,
 طمع ورزیدن tama' varzídan, طمعکار
 tama'-kár búdan.
 COVETOUS, طامع támi', طمعکار tama'-
 kár, آرزومند árzú-mand, حرص harís,
 دانع dáni', دانع dáni', کنس
 kinis.
 COVETOUSNESS, vide AVARICE.
 COVEY (of birds), گله galah, خیل
 khail.
 Cow, گاو gáv, ماده گاو gáv-i-mádah,
 بقرé bakarah.
 COWARD, نا مرد ná-mard, بزدل
 búzdil, بیدل bí-dil, جبان jabbán,
 کمدل kam-dil, ترسو tarsú (vulg.).
 COWARDICE, نا مردی ná-mardí,
 بیدلی bí-dilí, جبنí jubn.
 COWARDLY, بد دل bad-dil, کم زهره
 kam-zahrah.
 COWDUNG, سرگین sargín.—(dried for
 fuel) پاچک páchak, تپاله tapálah,
 سازگار sáz-gár.
 COWHEED, گاو چران gáv-charán.
 COW-HOUSE, گاو جایی já, í - i - gáv.
 COWL (chimney), باد کمر bad-gír,
 دود کش dúd-kash.—(head-piece)
 کلاه کاشی kuláh-i-kashísh.
 COXCOMB (fop), تشنگ kashang,

- عودبین khwud-bfn, اجلاب ijálaf,
 عوهگل khwush-gil.
CRAB (flaw), خر چنگ khar-chang, کله چنگ
 kallah-chang, پنج پایک panj páyak,
 کرجال karanjál, کلنجر kalanjár,
 سرطان saratán.
CRACK (flaw), شکاف shikáf, حق
 shakk, چاک chák, جرم jarm, ترک
 tarak, درز, مو mú, دارz darz.
To CRACK, شکافتن shikáftan, حق
 shakk shudán, تراکیدن tarákí-
 dan, مو shák chák shudán, سدلن
 mú dáshtan.—(the joints,
 by pulling the limbs) اعما شکستن
 'azá shikastan.—(as the ground
 from the heat of the sun, or to
 become chapped as the skin) تفسیدن
 tafsídan.—(a nut) شکستن ski-
 kastan.—(as a whip, &c.) تراك
 tarák kardan.
CRACKED, صودار mú-dár, حق هده
 shakk-shudáh, تاركیده tarkídah.—
 (to be cracked or light witted)
 کھبت دماغ khabt-i-dimágh
 dáshtan.
CRACKER (firework), ترقه tarak-
 kah.
To CRACKLE, صدا کردن sadá kardan.
CRADLE, مهد گهواره gahvárâh, mahd.
CRAFT, vide ART, ARTIFICE.
CRAFTY, مکار makkár, حيله زر
 hflah-var, حيله باز hflah-bâz,
 ناپاك ná-pák.
CRAGGY (uneven, as a hill-top, &c.)
 دندانه dandánah.
To CRAM, انباشتن ampáshtan, آکندن
 ákandan, طپانیدن tapánídan,
 چپانیدن chapánídan.
CRAMP, تشنج píchish, تشنج
 tashan-nuj.—(we were cramped),
 جا تنگ já tang búd.
CRANE (bird), کلنگ kulang.—(for
 raising weights) منجهیل manja-
 ník.
CRANNY, خل khalal, منفذ manfaz,
 فرج farj, کنج kunj.
CRAPE, پارچه سیاه párchah-i-siyáh.
CRAVAT, گردنبند gardan-band.
To CRAVE, vide To BEG, To HAN-
 KER.
CRAVEN (cowardly), نا مرد ná-mard,
- کمدل kam-dil, ترمو tarsú, بیدل
 díl.
CRAVING, اشتها ishtihá, آرزو árzú,
 خواهش khwáhish.
CRAWFISH, vide CRAB.
To CRAWL (reptiles), عریدن khazí-
 dan.—(men) غزیدن ghazífdan.
CRAYON, قلم kalam.
CREAM, سر شیر sar-i-shír.—(thick-
 ened or clouted) کایمک kaimák,
 چربه charbah.—(the best part of
 anything) سلاله sulálah, علامه
 khulásah, زبده zubdah.
CREASE, تا tá, چین chín.
To CREASE, تا نمودن tá nimúdan,
 چین نمودن chín nimúdan.
To CREATE, خلق کردن khalk
 kardan, پيدا کردن paidá
 kardan.
CREATION, آفرینش takvín, تکوین
 áfirínish, خلقت khilkat.—(lord
 of creation) اشرف مخلوقات ashraf-
 i-makhlúkat.
CREATOR, خالق khálík, خالق khallák,
 آفریننده áfirínandah, آفریدگار áfirída-
 gár, صانع sání', مكنون mukavvin.—
 (Creator of the world) جهان آفرین
 jahán-áfirín, خالق المخلوقات khá-
 líku-'l-makhlúkat.
CREATURE, مخلوق makhlúk, مخلوقه
 makhlúkah, خلیفه khalífah, کائنات
 káinat, آفریده áfirídah, موجود
 maujúd, بربه baríyah.—(living
 creatures) جنینگان لی حیات
 jumbandagán-i-zí-hayát.
CREDENTIALS, اختیار نامه ikhtiyár-
 námah, اعتماد نامه 'timád-
 námah.
CREDIBLE, واجب الاعتقاد vájibu-'l-
 i'tikád, قابل اعتبار kábil-i-'tibár.
CREDIT, vide DIGNITY, TRUST,
 FAITH.—(money) نسقه nisah.
CREDITABLE, معتبر mu'tabar.
CREDITOR, قرضه خوراه talab-kár,
 قرضه مداین karz-khwáh, mudáyin,
 بستان کار bisítán-kár (vulg.).
CREED, vide RELIGION.
CREEK (small bay), کنج دریا kunj-i-
 daryá.—(back-water) مرداب
 murd-áb.
To CREEP, vide To CRAWL.

CREEPER (*plant*), بنك bunak, بنك bunak بوته بونه bútah-i-lams.
CREPUSCULE (*red gleam before sunrise and after sunset*), هفق shafak (*pl. اشفاق ashfák*).
CRESCENT (*half-moon*), هلال hilál, ماه نو máh-i-nau.
CRESSES, تر تبرك tar-tízak.
CREST, ذرره zirvab.—(*heraldic*) نشان nishán.
CRESTED (*bird*), تاج دار, táj-dár.
CREVICE, vide CRANNY.
CREW, vide CROWD.—(*of ship*) عمله 'amalah.
CRICKET (*insect*), چرغد charghad, خرزك khazúk, سوسك súsk.
CRIBE, جار چی jar-chí, منادی munádí.—(*to prayers*) مؤذن mu, az-zú.
CRIME, گناه gunáh, گناه gunah, قصير taksír, قصور kusúr, جرمه jarímah, جرم jurm, جنايت janáyat, خطا khatá, اثم ísm, ذنب zamb, عيب 'aib.
CRIMINAL, گناه كار, gunáh-kár, خطا كار khatá-kár, مذنوب muznib, اثم asím, فاسد mufsid, فاسق fásik, روسيه rú-siyah. (*Vide CULPRIT*).
CRIMSON, قرمزی lákí, قرمزی kání, قرمزی kirmizí.
CRIPPLE, هل shal.—(*crippled by maiming*) چوراك chúlák, ساق sakat.
To CRIPPLE, ضعيف كردن za'íf kardan.
CRISIS, معرکه ma'rakah, هنگامه hangámah.—(*of a disease*), بحران buhrán.
CRITIC, نكته چين, nukta-chín, نكته شناس dakíkah-shinás.
CRITICISM, نكته چينى, nukta-chíní.
To CRITICIZE, نكته چينى كردن, nukta-chíní kardan.
CROCODILE, تمساح nahang, تمساح timsáh.
CROCUS, زعفران za'farán.
CRONE, vide HAG.
CROOKED, خم kham, خميده khamí-dah, كج kaj, كز kazh, منحنى munhaní, اعوج mu'avvaj, اعوج a'vaj, چول má'il, كوز gauzh (*vulg.*), چول chaul (*vulg.*), چوله chaulah (*vulg.*).

CROOKEDNESS, عوج 'avaj, خميدگى khamídagí.
CROP (*of a field*), محصول mahsúl, حاصل hásil, پيدايش paidáyish, حاصل hasád.—(*of a bird*), حوصله hausalah, دان چينه chinah-dán.—(*reaped crop*) درويده mahsúl-i-darvídah.—(*standing crop*) محصول نادرويده mahsúl-i-ná-darvídah.—(*crop sown and grown up*) كشت kisht.—(*estimate of growing crop*) بازديد حاصل bazdíd-i-hásil.
CROSS, صليب chalípá, صليب salíb. (*Vide ANGRY*).
To CROSS, عبور كردن 'ubúr kardan, از روى گذشته az rúy guzashtan.
CROSSWAY (*place where four roads meet*), چهار راه dahanah-i-chahár-rah, چار سو char-sú.
CROUP (*complaint in children*), خورسك khurusak.
CROW, كلاغ kalágh.—(*grey-throated crow, like a jackdaw*) زاغ zágh.—(*iron lever*) ديلم dílum, اهرم ahrum.—(*of a cock*) خورسك búng-i-khurus.
To CROW, بانگ زدن búng zadan.
CROWD, جماعت jamá'at, جمع jam', انبوه ambúh, هنگامه hangámah, ملا gurúh, غلبه ghalabah, گرده mala, ازدحام búsh, بوش izdihám, ازدحام hujúm.—(*in crowds*) bi - izdihám, گرده gurúh, گرده gurúh.
CROWDED (*filled full*), پر pur, چنجال janjál (*vulg.*).—(*thick, close*) متصل muttasil.—(*suffocating*), خفه khafah.
CROWN, تاج táj, تاج اكليل iklíl, اورند aurand.—(*of the head*) فرك fark, ناصيه násiyah.
To CROWN, تاج گذارى كردن táj-guzarí kardan.
CROWNED, بافسر bi-afsar, تاج دار táj-dár.
CRUCIBLE, بوته bútah.
CRUCIFIX, vide CROSS.
CRUCIFIXION, صايب زدن bi-salíb zadan.
To CRUCIFY, مصلوب ساختن maslúb sákhtan, تصايب نمودن tasl'á nimú-

- dan, صلب نمودن salb nimúdan, صلب نمودن sal'ib kardan.
- CRUDE, ناهنجار ná-hanjár, خام khám.
- CRUEL, بی رحم jafá-kár, بی-ruhm, سنگدل durusht, سنگدل sang-dil, ظالم zálím, بی-مروتó bí-murúvat, جبار jabbár, متمكار sitam-kár.
- CRUELTY, ظلم zulm, ستم sitam, سنگدلی sang-dilí, خشونتó khushú-nat.
- CRUET, کوزه kúzah.
- CRUMB, خرده rízah, خرده khurdah, نرمه kurázah. — (soft part of bread) خمیر khamír.
- CRUMPET, فطریلó fatrá.
- To CRUMPLE, و چین پیدا کردن, چین pích va chín paidá kardan.
- CRUPPER (of a saddle), دنباله^۲ zín, دنباله^۲ dumbálah-i-zín, کوشگون kushkún.
- CRUSADEE, صلیب طلبی sal'ibí, پرست, صلیب sal'ib-parast.
- CRUSE, کوزه kúzah.
- To CRUSH, خورد ساختن khwurd sákhtan, نرم ساختن narm sákhtan, فشردن fishurdan, پخش کردن pakhsh kardan, صغی نمودن sahh nimúdan. — (to beat soft) له کردن le lih kardan. — (to crush against, a wall, &c.) چسبانیدن chasbánídan.
- CRUSHED, له lih, خورد khwurd, پخش pakhsh.
- CRUST, پوست púst.
- CRY (shout or exclamation), بانگ báng, نعره gharív, نعره na'rah, فریاد faryád, آواز áváz. — (of joy) kill, هو hau, هبابه habábak, تهلل tahlíl.
- To CRY (aloud), بانگ زدن báng zadan, همایه^۲ shamátah kardan, صراخ áváz dádan, صراخ surákh zadan, غوغا کردن ghaughá kardan, صیحه زدن saihah zadan, نعره بر آوردن na'rah bar ávardan, فریاد بر آوردن faryád bar ávardan. — (proclaim) جار کشیدن jar kashídan, ندا کردن nidá kardan, اشتهار دادن ishtihár dádan. — (weep) گریستن girístan, گریه کردن giryah kardan.
- CRYPT, مغاره ghár, مغاره mughárah.
- CRYSTAL, بلور bulúr. — (small crystal-lized body) قلم kalam.
- To CRYSTALLIZE, قلم کردن kalam kardan.
- CRYSTALLIZED, منجمد munjamid.
- CUB, چه bachah.
- CUBE, کعب ka'b.
- CUBES, کبابه kabábah, چینی kabábah-i-chíní.
- CUBIC, مکعب muka'ab, کعبی ka'bí.
- CUBIT, ذراع zara', ذراع zirá', آراچ araj, دست dast.
- CUCKOLD, کلتیان kaltabán, دیوتó dayyús, قورمساق kurmsák, زن بزود zan-bi-muzd, زن kus-dih-i-zan.
- CUCKOO, کوکو kúkú.
- CUCUMBER, خیار khiyár, بالنک bá-lang.
- CUD (of ruminating animals), نوحخور nush-khwár, نوحخور nush-khwár.
- CUDDY (of a ship), دیوس dabús, کده kadah.
- CUDGEL, vide STAFF, CLUB.
- CUE, اشاره ishárah.
- CUFF, سر آستین sar-ástín.
- CUIRASSE, جوشن jaushan, زره zirah, چهار آینه chahár áyinah.
- To CULL, چیدن chídán.
- CULPABILITY, تکسیر taksír.
- CULPABLE, vide BLAMABLE.
- CULPRIT, گناه کار gunáh-kár, مجرم mujrim, اثم asim.
- To CULTIVATE (land, &c.), زرع نمودن zar' nimúdan. — (plants, &c.) تربیت دادن tarbiyat dádan.
- CULTIVATED (as a country, district, &c.), دایر abád, دایر dáír, معمور ma'múr.
- CULTIVATION, کشتکاری zirá'at, کشتکاری kish-t-kári, فلاحت faláhat.
- CULTIVATOR, زارع zári', فلاح falláh, کشتکار kish-t-kár.
- CULTIVATORS (peasantry), حضرات hazarát-i-zári', زارعین zári'ín, رعایا ri'áyá.
- CULTURE, عمرانیات umráníyat, ادب adab, تربیت tarbiyat.
- CUMIN, زیره zirah.
- CUNNING, vide CRAFTY.

CUP, قهقهه piyáláh, جام jám, قهقهه kadah, ساغر sághir, كاسه kásah, پیماناه paimánah.—(for tea, coffee, &c.) فنجان finján.—(large teacup) كاسه kásah.

To CUP (bleed), حجامت کردن hajámat kardan.

CUP-BEARER, ساقی sákí.

CUPBOARD, تاقچه tákchah.

CUPIDITY, vide AVARICE.

CUPOLA, گنبد gumbad.

CUPPING-GLASS, صحنه mihjam, حجام shákh-i-hajám.

CURABLE, اصلاح پذیر isláh - pazír, قابل معامله kábil-i-mu'álajah, ممكن الشفا mumkinu-'sh-shifá.

CURATOR, كافل káfil.

CURB, جلو لجام lijám, لجام jilau.

To CURDLE, منجمد شدن munjamid shudan, بستن bastan, افسردن afsurdan, سفت شدن sift shudan, در دامه dalamah shudan.

CURDS, ماسه mást, ماسه más (vulg.).—(dried and salted) كشك kashk, قروت kurút.

CURE, شفا shifá, علاج 'iláj, معامله mu'álajah, دارو dárú, چاره chárah, دوا davá.

To CURE, علاج نمودن 'iláj nimúdan, شفا دادن mu'álajah kardan, شفا التمام نمودن shifá dádan, التمام نمودن ilti,ám nimúdan.—(be cured) پذیرفتن التمام ilti,ám pazírftan, شفا به شدن shifá yáftan.—(to salt) نمک مالیدن namak málídan.

CURIOSITIES, تفریق tafárik, نوادر navádir, امتعه nafisát, نفیسات amti'a-i-nafisah.

CURIOSITY, تفریح tafahhus, راز جوئی ráz-jú,í, استیكسا istiksá.

CURIOUS (inquisitive), راز جو ráz-jú, مستقیم mustafsir, مستقیم mustakfi, سر جو sirr-jú, مفاش mufat-tish.—(singular) نادر nádír, غریب gharib, عجب 'ajab, عجیب 'ajib, بدیع badí'.

CURL (of hair), حلقه gísú, كیسو káshah, حلقه ja'd. (Vide LOCK.)

To CURL, پیچ دادن píchídan, پیچیدن

pích dádan, تاب دادن táb dá-dan.

CURLEW (bird), تلیله tallailah.

CURLING-PAPER, طره turrah.

CURRENTS, کشمیش kishmish. [This word strictly means "Sultana raisins."]

CURRENT, جاری jári, رایج rá,iz, مرز muravvaj, مستمری mustamarri, روان raván, سره sarah.—(stream) سیل sail, جوی jú,í.—(as money) رایج rá,iz, جاری jári.

CURRIE, پست پیرا púst-pírá, دباغ dabbágh.

CURBY (the dish), سالیانه sáliyanah (hind.), سالیان sáliyan (hind.).

To CURBY (leather), دباغ کردن dabgh kardan.—(a horse) تیمار کردن tímár kardan.

CURRY-COMB, قشو kashau, قشاره kashávah.

CURSE, لعنت la'nat, نفرین nafrín, سب sabb.

To CURSE, لعنت نمودن la'nat nimúdan, لعن کردن la'n kardan, نفرین کردن nafrín kardan.

CURSED, ملعون mal'ún, لعین la'in.

CURSORILY, عجالتاً 'ijálatan.

To CURTAIL, قصر نمودن kasr nimúdan.

CURTAIN, پرده pardah, حجاب hijáb, ستره sutrah, تجمیر tijír, سرتقه sar-dakah.—(surrounding a tent) سرپرده sarápardah, سرادق sarádadak.

CURVATURE, عوج 'ivaj, اعوجاج i'vijáj.

CURVE, پیچ píchish, پیچ pích.

CURVED, کج kaj.

CUSHION, بالش bálísh, تکیه takyah, متکا muttaká, بالین bálin.

CUSTODY, امانت amánat, حواله havá-lah, حراست hirásat, سپرد supurd. (legal term) حبس habs, قید kaid, نواظر dúsákh-nazar.

CUSTOM, عادت rash, رسم rasm, طریق tarík, طریقه shívah, عهده 'ádat, دستور sulúk, وتیره vatírah, دستور dastúr, رواج raváj, قاعده ká'idah, وضع 'ayín, عوی khú,í, عهده kánún, شایسته zábitah, قانون píshah, داب dáb.—(tax) عراج khiráj, گمرک gumruk, بای bá,iz,

- محصول mahsúl. — (*custom-house*)
 باجگاه gumruk - khánah, گمرکخانه
 báj-gáh. — (*collector of customs*)
 باجگیر gumruk - chí, گمرکچی
 gir. — (*fee to shop-boys, given
 by customers*) هاگردانگی shágirdá-
 nagt.
- CUSTOMARY, *vide* USUAL.
 CUSTOMER, مشتری mushtarí.
 CUT, مجزوم majzúm. — (*as a jewel*)
 تراشیده tiráshídah. — (*in facets*)
 چخدار pakh-dár. — (*convex*), گل gul.
 — (*table-cut*) مسطح musattah, تخته
 takhtah. — (*sub.*) سوراخ súrakh. —
 (*of a coat*) پش burish.
- To CUT, بریدن burídan, or burrí-
 dan, تراشیدن kat' kardan, تراشیدن
 tiráshídan. (*Vide* To CLIP, To
 PARE). — (*to cut in two*) دو پاره
 dú-párah kardan, قیچی کردن
- kaichí kardan, دو نیم کردن dú-ním
 kardan. — (*to cut short, abridge*)
 اختصار نمودن ikhtisár nimúdan.
- CUTE, *vide* CLEVER.
 CUTLAS, *vide* SWORD.
 CUTLER, میزگر saikal - gar, سیاف
 sayyáf.
 CUTTER (*vessel*), چهار یک دلی jaház-
 i-yak-dakalí.
 CUTTING, *vide* SHARP, CHIP.
 CYCLE (*period of time*), دور daur,
 دوره daurah.
 CYLINDER, استوانه ustuvánah, قلم
 kalam.
 CYMBALS, سنج sanj.
 CYPHER (*figure or number*), عدد
 'adad, هندسه hindisah. — (*ought*)
 سifr.
 CYPRESS, سر sarrv, درخت úzúd-
 dirakht.

D.

- DAFT, مجنون majnún.
 DAGGER (*straight, single-edged*),
 کارد kárd, سبکین sikkín. — (*curved,
 double-edged*) خنجر khanjar, جنبیه
 jambiyah, دهنه dishnah. — (*large,
 or cutlass*), قمه kamah. — (*small,
 or poniard*), کرک gazlak.
- DAHLIA (*flower*), گل کوبک gul-i-
 kaukab.
- DAILY, روزانه rúzínah, روزانه rúzánah,
 روزی ha rúza, روزی ha rúzah, یومیه
 yaumíyah, یوما fi-yauman. —
 (*every day*) هر روز har rúz, روز
 rúz bi-rúz, یوما fi-yauman
- DAIBY, شیر خانه shír-khánah.
 DAIS, هیاه نشینی sháh-nishíní.
 DAISY, صحرایی bábúnah-i-sah-
 rá, هزار گل داودی gul-i-dáúdí, هزار
 دانه hazár-dánah.
- DALE, دره darrah.
 DALLIANCE, نوازش navázish,
 عشق بازی 'ishk-bázi.
- DAM, *vide* BANK, MOTHER.
 To DAM, وصله کردن vaslah kardan,
 مسدود کردن band kardan, مسدود
 masdúd kardan.
- DAMAGE, زیان ziyán, آسیب ásb,
 ناکس naks, نقصان nuksán, خوردن
 gazand, ضرر zarar, خلل khalál,
 خسارت khasárat.
- To DAMAGE, ضرر رسانیدن zarar rasání-
 dan.
- DAMAGED, *vide* SPOILT.
 DAMASKED (*silk*), مشجر mushajjar.
 — (*steel*) جوهر دار jauhar-dár, آبدار
 áb-dár.
- DAME, بی بی khánam, خانم bíbí.
 DAMNATION, عقوبت دوزخ 'ukúbat-i-
 dúzakh, عذاب جهنم 'azáb-i-jahan-
 nam.
- DAMNED, دوزخ ماب dúzakh-ma, áb,
 دوزخ اهل ahl-i-dúzakh.
- DAMP, نم nam, نمدار nam-
 dár, نمناک nam-nák. — (*subst.*)
 رطوبت rutúbat, نمí namí.
- DAMSEL, دختر dukhtar, کنیز kaníz.
 DAMSON, الوچه álúchah.
- DANCE, رقص raks. — (*national dance*)
 رقص ملیتی raks-i-millatí. — (*of der-*

- wishes and religious fanatics*)
هروله harvalah.
- To DANCE, رقص کردن raks kardan, جست و خیز کردن raksidan, رقصیدن jast u khíz kardan.
- DANCEE, رقصا rakkás, رقمنده rak-sandah, بازیگر bází-gar.
- DANCING, رقص raks.—(tight-ropedancing) رقص بند بازی band-bází.
- DANDELION (*plant*), کله چماقی kal-lah chumákí, گل قاصدی gul-i-kásidí, هدیه‌های دشتی hindabá,i-i-dashtí.
- To DANGLE, جنبانیدن jumbánídan, درنچه نوازی کردن bachah-navází kardan.
- DANDY, *vide* FOP.
- DANGER, خطر khatar, خطره khatrah, مخاطره mukhátarah, بیم bím, خدشه khadashah, تشریش tashvish, خدشه bák, تنگناهی tangnái.—(in danger of) در بیم dar bím.
- DANGEROUS, خطرناک khatar - nák, هولناک haulnák, مهلك muhlik.
- DANGLING, معلق mu'allak.
- DAPPLED, آب‌ریش abrash, لکه دار lak-kah-dár, خالدار khál-dár.
- To DARE, همت داشتن himmat dáshtan, جرأت داشتن jur,at dáshtan, دلیری نمودن dilírfi nimúdan.
- DARING, *vide* BOLD.
- DARK, تیره tárik, مظلم muzlim.—(as a colour) سیر sír, تیره tírah.—(complexion) سبز sabz.
- To DARKEN, تیره کردن tírah kardan.
- DARKNESS, تاریکی tárikí, تیرگی tíragí, تاری تاری tar, ظلمت zulmat, ظلم zalám, داغ dáj.
- DARLING, محبوب mabhúb, جانی jání, جانان jánán, عزیز 'azíz.
- To DARN, *vide* To SEW.
- DAERT, تیر تیر nabzah, تیر tír.—(blunt dart used in exercise) چرید jaríd.
- To DASH (*against*), هم زدن bi-ham zadan, صدمه خوردن sadmah khwur-dan, تصادم نمودن tasádum nimúdan. (*Vide* To FLING DOWN, To BREAK IN PIECES.)
- DASHING, *vide* SMART.
- DASTARD, *vide* COWARD.
- DATE (*time*), تاریخ tárfkh.—(out of date) متروک matrúk.—(fruit) خرما khurmá, تمر tamr.—(green dates) خلال khilál.—(a little ripier, but green) بسر busr.—(unripe dried dates) غارک kháarak.—(ripe, but fresh) رطب rutab.—(date-stick, stem of leaf) چرید jaríd, پوش púsh.—(cluster of dates) عروشه khúshah, پنک pang.—(each strand or portion of the cluster) رشته risálah, تینگه tilingah.—(tree) مع mukh, خرما درخت dirakht-i-khurmá, نخل nakhl.—(date-grove) نخلستان nakhlistán.—(fibre or coir of the date) ليف líf, ریشه rishah.—(leaves of the date dried for thatch, &c.) تاپول tápúl.
- To DATE, تاریخ گذاشتن tárfkh guzásh-tan.
- DATED, موزع mu,arrahk.
- DATIVE (*case*), مجهول maf'úl fñhi.
- To DAUB, اندودن andúdan, مالیدن málídan, پالودن pálúdan, آلودن álúdan.
- DAUGHTER, دختر dukhtar, بنت bint (*pl.* بنات banát).—(in-law) زن زان-zan-i-farzand, عروس 'arús.
- To DAWDLE, تأخیر کردن ta,khír kardan, مکث نمودن maks nimúdan, پا پنا کردن pá pá kardan.
- DAWN, *vide* MORNING.
- DAY, روز rúz, یوم yaum (*pl.* ایام ayyám).—(twenty-four hours) شبانه shabánah-rúz.—(opposed to night) روز nahár.—(from day to day) روز روز rúz bi-rúz.—(nowadays), آنگه al,án, درین dar in vakt.
- DAY-BOOK, روز نامه rúz-námah, روزنامه rúz-námchah.
- DAY-BREAK, *vide* MORNING.
- To DAZZLE, چشم خیره کردن chashm-khírah kardan.—(to be dazzled) چشم خیره شدن chashm-khírah shudan.
- DEACON (*of a church*), هماس sham-más.
- DEAD, مرده murdah, بی جان bí-ján,

- متوفی mutavaffí, میت mayyít, فوت هده faut-shudah. — (middle) *vasat*. — (the dead) *ásúdagán*, مردگان murdagán, گزاشتگان gúzashtagán.
- DEADLY (*fatal*), قاتل haláhal, قاتل kátíl, مهلك muhlik, مقاتل mukátíl.
- DEAF, کر kar, نا شنوا ná-shinavá, اصم asamm. — (to be deaf) گوش سنگین gúsh-sangín shudan.
- DEAL (*fir-wood*), چوب صنوبر chúb-i-sinubár.
- DEALER, تاجر tájír. — (in composition) فروش furúsh.
- DEALING, vide AFFAIRE, COMMERCE, BARGAIN, INTERCOURSE.
- DEAR, گران girán, گرانبایه girán-máyah, گرانها girán-bahá, ارجمند arjmand, غالی ghálí, قیمتی kaimatí. — (beloved) عزیز 'azíz, محبوب mahbúb, محبوبه mahbúbah, جای jání.
- DEARNESS, گرانی girání.
- DEARTH, vide SCARCITY.
- DEATH, مرگ marg, موت maut, ممات mamát, وفات vafát, *irihál*. — (natural death) اجل ajal. — (sudden death) موت مفاجات maut-i-mufáját, موت زاف záf, *maut-i-faj.at*. — (pains of death) vide AGONY.
- To DEBAR, محروم ساختن mahrúm sákhtan.
- DEBATE, vide ALTERCATION, DISPUTE.
- DEBAUCHED, بد زندگانی bad-zindagání.
- DEBAUCHEE, رند rind, عوهمگذران khwush-guzrán, قلاش kallásh, عیاش 'ayyásh, *shaid-báz*.
- DEBAUCHERY, رندی rindí, عووش khwush-guzrání, قلاهی kalláshí, هوسناکی 'ayyáshí, *havas-nákí*.
- DEBILITATED, ضعیف za'íf, ناتوان nahíf, *ná-taván*.
- DEBILITY, vide WEAKNESS.
- DEBT, وام váam, بده bidih, قرض karz, دین dain. — (to be in debt) مقروض
- مدیون madyún hastan. — (to pay one's debts) وام گذاردن váam guzarídan, مغرور کردن adá nimúdan, مغرورگ kardan.
- DEBTOR, قرضدار bidih-kár, وام دار karz-dár, مقروض makrúz, داین váam-dár, دیندار dain-dár, داین dáín, متدین mutadayyin.
- DECADENCE, زوال zavál.
- DECAGON, عشر mu'ashshar.
- DECANTER (*of glass*), تنگ tung. — (*square decanter*) چارپر chárpar.
- To DECAPITATE, گردن زدن gardan zadan, سر بریدن sar burídan.
- DECAPITATION, گردن زدن gardan-zadan, سر بریدن sar burídan.
- DECAY, فنا faná, زوال zavál.
- To DECAY, کاستن kástan, کاهیدن káhídan, فرسودن farsúdan, زایل zá'il, ضایع شدن shudan, زایل شدن zái' shudan, کم شدن kám shudan, زوال کردن zavál kardan.
- DECEASE, vide DEATH.
- DECEIT, فریب firíb, ساختن sákhtah, گول gúl, مکر makr, حيله hílah, حيله بازی hílah-bází, بهانه bahánah, غدر ghadr, غبن ghaban, رنگ rang, روبه بازی rúbah-bází, کاید kaid, خوده khud'at, ریá, riyá, دغا daghá, دمدمه damdamah, جل ghill, تلپیس tamplís, غش ghishsh, دو رنگی dú-rangi, قلب takallub.
- DECEITFUL, vide TREACHEROUS.
- To DECEIVE, فریفتن firiftan. (Vide To DEFRAUD, To WHEEDLE.) — (to be deceived) گول خوردن gúl khwurdan, فریب خوردن firíb khwurdan.
- DECEIVER, فریبنده firíbandah.
- DECENT, vide RESPECTABLE.
- To DECIDE (*determine*), مصمم گردیدن musammam gardídan. — (*settle*) مقرر داشتن karár dádan, mukarrar dáshdan.
- DECIDEDLY, آری árí. — (*firmly*) بی-سختی تمام bi-sakhtí-i-tamám.
- DECIMAL, اعشار a'shár.
- To DECIMATE, عشر نمودن ta'shír nimúdan.

DECISION, *vide* DECREE, DETERMINATION, RESOLUTION.

DECISIVE, قطعی kat'í, قاطع kátí'.

DECK (of a ship), عرشه 'arshah.

To DECK, *vide* To ADOEN.

To DECLAIM, انشاد نمودن inshád nimúdan.

DECLAMATION, انشاد inshád.

DECLARATION, ابراه ishtihár, ابراج ízáh, اعلان í'lán, اعلام í'lám.

To DECLARE, اعلان نمودن í'lán nimúdan, معلوم نمودن ma'lúm nimúdan, عرض کردن 'arz kardan.

DECLENSION, زوال zavál.—(in grammar), تصريف tasríf, تحویل tahvíl.

DECLINATION, انحراف inhiráf.

To DECLINE, *vide* To DECAY, To REFUSE.

DECLIVITY, نشیب nishfb, شیب shfb, پرت part.

DECOCTION, جوهانده júshándah.

DECOMPOSITION, انحلال inhilál, تعفن ta'affun, پوسیدگی púsídagí.

To DECORATE, آراستن árástan, زینت زینت dádan, تزیین تزیین نمودن tazayín nimúdan, مزین سازیدن tirázídan, مزین muzayyan sákhtan.

DECORATION, *vide* ADOENMENT.—(of honour) نشان nishán.

DECORATOR, آراینده áráyindah, مزین muzayyin, پیراینده píráyindah.

DECOY, پرمشته parmushtáh.—(decoy-bird) مرغ دام murgh-idám.

To DECOY, *vide* To ALLURE.

DECREASE (in quality), نكس naks.—(in quantity) نقصان nuksán.

To DECREASE, *vide* To DIMINISH, To LESSEN.

DECREE, حکم hukm, فیصل faisal, انفصال infisál, قضا kazá, فتویٰ fatvá, امر amr, سجد sijil, حجت hujjat, سنور sunúr.

To DECREE, امر نمودن amr nimúdan, حکم نمودن hukm nimúdan, فتویٰ دادن fatvá dádan.

DECEPIT, فریفتن fartút, فریب za'íf.

DECEPITUDE, فریفتنی fartútí, فریب za'f.

To DECYPHER, تاویل نمودن ta,víl nimúdan.

To DEDICATE (consecrate), تبرک تبرک tabarruk nimúdan, مقدس مقدس mukaddas sákhtan, تخصیص تخصیص takhsís nimúdan, منزه منزه کردن ikhtisás kardan, منزه munazzah kardan.

To DEDUCE, تفریح نمودن tafrí' nimúdan.

To DEDUCT, منها کردن minhá kardan, کم کردن kam kardan.

DEDUCTION, استدلال istidlál. (*Vide* SUBTRACTION.)

DEED, کار kár, کردار kirdár, عمل عمل 'amal, فعل fi'l, صنع san'—(written) دستاویز dast-ávíz, حجت hujjat.—(of gift) هبه نامه hibah-námah.—(of sale) قبالة kabálah, بیعنامه bai'-námah, قبالة نامچه kabálah-námchah.

To DEEM, دانستن dánistan, نگاهتن angáshtan.

DEEP, عمیق amfk, ژرف zharf, قول kaul.—(the deep, sea) لجه lujjah.

DEER, گوزن gavazn.—(antelope) آهو áhú, غزال ghazál.

To DEFACE, محو کردن mahv kardan, ستردن suturdan, پاک کردن pák kardan, ضایع کردن záí' kardan.

DEFAMATION, عرشه hatk-i-'irz, افترا iftirá.

To DEFAME, عرشه hatk-i-'irz kardan.

DEFAULT (failure), نقص naks, قتل killat, عدم adam, قصور kusár.

DEFEAT, هزیمت shikast, هزیمت hazímat.

To DEFEAT, هزیمت دادن hazímat dádan, شکست دادن shikast dádan.—(to be defeated) خوردن خوردن shikast khwurdan.

DEFECT, *vide* FAULT, BLEMISH.

DEFECTIVE, ناقص ná-tamám, ناقص nákis, مقصر mukassar.

DEFENCE, حفاظت hifázat, حفاظ hifz, پناه panáh.

To DEFEND, حمایت himáyat dádan, حفاظت hifázat nimúdan, میانیت siyanat kardan, محاربت muhárasat نمودن.

nimúdan. — (*excuse*) معذور کردن
ma'zúr kardan, اعتذار نمودن, it'izár
nimúdan.
DEFENDANT (*at law*), مدعی علیه
mudda'á ilahi.
DEFENDER, حامی hámi, حافظ háfiz,
دستگیر dast-gír.—(*of the faith*)
غازی ghází.
DEFENSIVE, تدافع tadáfu', دفاع
difá'.
To DEFER, *vide* To DELAY.
DEFERENCE, اعتبار it'ibár, توابع
tavázu', احترام ihtirám.
DEFERRED, معوق mu'ajjal, موجل
mu'avvak, در تعویق افتاده dar ta'vík
uftáda, تأخیر کرده ta'khír-
kardah shudah.—(*to be deferred*)
تأخیر افتادن bi-ta'khír uftádan.
DEFICIENCY, نقصان tak sír. (*Vide*
DECREASE.)
DEFICIENT, کم kam, قاصر kásir.
DEFILE (*narrow pass*), تنگ راه
tang-ráh, کتل kutal, گردن gardan,
شعب sha'b, گدوک gadúk.
To DEFILE, یکی یکی yakí yakí
ámadan.—(*stain*) آلودن álúdan,
ملوث ná-pák kardan, نا پاک کردن
mulavvas sákhtan, نجس
najs kardan.
To DEFINE, شرح کردن sharh kardan,
دلیل بیان bayán kardan.
DEFINITE, معرّف mahdúd, معرّف
ma'rúf, مشرّف mu'ayyan, مظهر mu-
karrar.
DEFINITION, تعریف ta'rif, وصف vaf,
تفصیل tafsí. l.
DEFINITIVE, *vide* DECISIVE.
DEFLEXION, انعطاف in'itáf.
To DEFLOWER, بکارت کردن
izálah-i-bakárat kardan.
DEFORMED, چولای chulágh, چلای
chulágh, معیوب ma'yúb.
To DEFRAUD, فریب فریفتن firiftan,
گول خوردن gurándan, گول خوردن
khwuránídan, گول زدن gúl zadan,
غدار نمودن ghadar nimúdan, حيله
hílah kardan.
DEFUNCT, *vide* DEAD.
To DEFY, به مبارزت طلبیدن bi-mubá-
razat talbídan, دعوت جنگ کردن
da'vat-i-jang kardan.—(*brave, or*

slight) *vide* To DESPISE, To
OPPOSE.

DEGRADATION, *vide* DISGRACE
BASENESS.

DEGRADED, *vide* ABANDONED.—
(*military term*) از رتبه انداخته az
rutbah andákhtah, پست گردانیده
past gardánídah.

DEGREE, قدر kadr, مقدار mikdár,
مرتبه martabah, مشابه masábah,
مقابله andázah, حد hadd, اندازه
mukábalah, درجه darajah.—(*pro-
portion*) نسبت nisbat, مناسبت
munásabat, مطابقت mutábakat,
اندازه tasáví, وفق vafk, اندازه
andázah.—(*rank*) درجه darajah, جا
já, منزلت shán, شان, منزلت,
مرتبه rutbah, مرتبه
martabah, پایه páyah, قدر kadr.
—(*mathematical*) درجه darajah.—
(*by degrees*) قدم قدم kadam bi-
kadam, درجه بدرجه darajah bi-
darajah, بتدریج bi-tadríj, تدریجاً
tadríjan, پایه پایه páyah páyah,
رافته áhístah áhístah, آهسته آهسته
sang-nak.—(*to a degree*) هر مرتبه
bar martabah.—(*to the last degree*)
فوق الفایط fauku-'l-gháyat.

DEITY, *vide* GOD.—(*Godhead*)
الوهیت ulúhiyat.

DEJECTED, *vide* SAD.

DELAY, دیری dirí, درنگی dirangí,
مهل tavakkuf, تأخیر ta'khír, مهل
mahal, امهال imhál, تراخی tarákhí,
توانی tavání, تانی ana, تانی
ta,anní, تهاون tahávon, خمول khu-
múl, مکث maks, مکوث mukús,
دفع الوقت laít u la'all, لیت ولعل
daf'u-'l-vakt.—(*without delay*)
بی درنگ بی dirang, بلا ta'khír
ta,khír.

To DELAY, در تعویق انداختن dar
ta'vík andákhtan, تأخیر نمودن
ta'khír nimúdan, دیری dirí
kardan, توقف tavakkuf kar-
dan.—(*to be delayed*) در تعویق
معوق dar ta'vík uftádan, موجل
mu'avvak shudan, موجل هدن

mu,ajjal shudan, کیر ارفتان gir úftádan.
 DELEGATE, مباحر mubáshir. (*Vide also* AMBASSADOR, AGENT.)
 To DELEGATE, گماستن gumáshtan.
 DELEGATION, مباحره mubásharah.
 To DELIBERATE, تدبیر نمودن tadbír nimúdan, استشارة نمودن istishárah nimúdan.
 DELIBERATELY, *vide* INTENTIONALLY.
 DELIBERATION, *vide* THOUGHT, CARE.
 DELICATE, *vide* FINE, SOFT, GENTLE, WEAK.
 DELICIOUS, لذیذ lazíz, مرغوب marghúb, خوشگوار khwush-guvár.
 DELIGHT, لذت lazzat, دلجوئی dil-khwushí, عیش 'aish, عشرت 'ishrat, حاض hazz, هادی shadí, ذوق zauk, لطافت latáfát, صفا safá.
 To DELIGHT, لذت دادن lazzat dádan, مامون نمودن mamnún kardan.—(*to be delighted*) مخطوط شدن mahzúz shudan, خوش آمدن khwush ámadan. [Generally used with the terminations م, ف, &c., affixed to the first word, thus آمدن khwusham ámad, &c.]
 DELIGHTFUL, *vide* PLEASANT.
 DELIMITATION, حدود مفصله hudúd-i-mufassalah.
 DELINQUENT, *vide* CULPRIT.
 DELIRIOUS, مدهوش madhúsh, هذیان hazayán.
 DELIRIUM, سرسام sar-sám, هذی hazí.
 To DELIVER (*up*), تسلیم نمودن taslím nimúdan, تفویض کردن tafvíz kardan, حواله نمودن haválah nimúdan, سپردن sipurdan.—(*set free, save*) آزاد کردن ázád kardan, خلاص نمودن rihanídan, خلاص کردن khalás kardan, راه کردن rihá kardan, رسته گردانیدن rastah gardánídan, نجات دادن naját dádan.
 DELIVERANCE, رستگاری rastagári, رها rihá, نجات naját.
 DELIVERY (*goods*), تسلیم taslím.—(*speaking*) تقویر takfrír.—(*child-birth*) تولد tavallud.
 DELTA, مصب masabb.

DELUGE, طوفان tufán, سیلاب sailáb, سیل sail.—(*the Deluge*) طوفان توفان tufán-i-núh.
 DELUSION, *vide* ILLUSION, SHAM.
 DEMAND, درخواست dar-khwást, دعوی talab, مطالبه mutálabah, ادعا d'avá, استدعا iddi'á, اقتضا istid'á, iktizá.—(*to be in demand*) طالب داشتن tálib dáshtan.
 To DEMAND, *vide* To ASK.
 DEMARCATION, فاصل خط khatt-i-fásil.
 DEMEANOUR, *vide* CONDUCT.
 DEMENTED, *vide* MAD.
 DEMOISELLE, دختر dukhtar.
 To DEMOLISH, *vide* To DESTROY.
 DEMOLITION, هدم hadm, خرابی kharábat.
 DEMON, دیو dív, جن jinn, جان jánn, عفریت 'ifrit, غول ghúl.
 DEMONIAIC, مجنون majnún, دیوانه dívánah.
 To DEMONSTRATE, بیان نمودن bayán nimúdan, شرح کردن sharh kardan, واضح کردن vázih kardan.
 DEMONSTRATION, دلیل اظهار izhárah, دلیل burhán.—(*ocular demonstration*) مشاهده musháhadah, عیان 'iyán.
 DEN, غار ghár, مغارة mughárah, مسان masán, کمینگاه kamín-gáh.
 DENIAL, انکار inkár, ابا ibá, حاشا hashá, نفی nafy.
 DENOMINATED, مسموم musammá.
 DENSE (*close, thick*), کثیف kasíf, متصل muttasíl, جنجال janjál.
 DENSITY (*closeness*), کثافت kasáfát, سبزی sitabrí, قطر kutr.
 DENTIST, دندان ساز dandán-sáz.
 DENUDED, مجرد mujarrad.
 To DENY, تکذیب کردن takzíb kardan, انکار nafy kardan, نفی kardan, انکار inkár nimúdan.—(*refuse*) دروغ نمودن dirigh nimúdan, باز داشتن vá-dáshtan, باز داشتن báz-dáshtan.
 To DEPART, روانه گشتن ravánah gashtan, رفتن raftan.
 DEPARTURE, روانگی ravánagi, رحلت rihlat, جلا jalá, کوچ kúch, سفر safar.

- To DEPEND ON, موقوف بودن maukúf búdan, منوط بودن manút búdan, منسوب شدن mansúb shudan, بسته بودن bastah búdan. (*Vide To CONFIDE.*)
- DEPENDENCE, بستگی را vá-bastagi, تعلق ta'alluk, علاقه alákah. (*Vide CONNECTION, RELIANCE, TRUST.*)
- DEPENDENCY (*part of a state or kingdom*), محال maháll.
- DEPENDENT, موقوف maukúf.—(*to be dependent on another person*) متابع muta'allik búdan, متابع بودن mutábi' búdan.
- DEPENDENTS (*retinue*), توابع tavábi', لواحق laváhiq, متعلقان muta'alikán, تابینها tábinhá (*vulg.*)—(*family*) عیال iyál, خورنده khwurandah, اهل خانه ahl-i-khánah.
- DEPICTER, چهره کشا chahrah-kashá, صورت سورا súra-árá.
- To DEPOPULATE, ویران ساختن vairán sákhtan, خراب کردن kharáb kardan.
- To DEPOSE (*expel*), اعراج نمودن ikhráj nimúdan, معزول کردن ma-zúl kardan, دفع کردن da'f kardan, راندن rándan.—(*give testimony*) شهادت داده گواهی dádan gaváhi, شهادت نمودن shahádat nimúdan.
- DEPOSIT, ودیعت vadí'at, سپرد sipurd, حواله haválah, امانت amánat.—(*to keep in deposit*) مسخر کردن muhajjar kardan, نگهداشتن nigah-dáshtan.—(*to put in deposit*) امانت haválah kardan, امانت گذاری amánat guzárdan, ودیعت tafvís kardan.
- DEPOSITION, تقریر takrír, زبان بندی zaban-bandí.
- DEPOSITOR, امانتدار amánat-dár.
- DEPOSITORY, مخزن makhzan, انبار ambár, امانتگاه amánat-gáh.
- DEPRAVED, تباه tabáh, خراب kharáb, مفسد mufsid, فاسد fásid.
- DEPRAVITY, *vide* WICKEDNESS.
- To DEPRECIATE (*trans.*), استخفاف istikhfáf kardan.—(*intrans.*) کاستن kástan.
- DEPRESSED, *vide* SAD.
- DEPRESSION, فرود رفتگی furúd-raftagi.—(*of spirits*), *vide* MELANCHOLY.
- To DEPRIVE, محروم گردانیدن mah-rúm gardánidan, مفقود کردن maf-kúd kardan, جدا کردن jidá kardan.
- DEPTH, عمق 'umk or 'umuk, زرفا zharfá, تک tak.
- DEPUTATION, پیغامبر pishváz, مراسمه murásalah.
- To DEPUTE, فرستادن firistádan, معرود مامور mámúr kardan, معرود کردن mab'ús kardan.
- DEPUTY, نائب ná'ib, وکیل vakíl, گماشته gumáshtah, قائم مقام ká'im-makám, سر کار sar-kár.
- DERANGEMENT, تشویش tashvish.
- DERISION, مسخره istihzá, استهزا mas-kharah, تمسخر tamaskhur, مسخره sukhriyah, مزاح zahak, توهین tauhín, خنده khandah, باری báradí.
- DERIVATION, صدور sudúr, اشتقاق ishtikák, اقتباس iktibás.
- DERIVATIVE (*word*), مشتق mush-takk, مأخوذ ma-khúz.
- To DERIVE, بر آوردن bar-ávardan, اخذ کردن akhz kardan.
- DERVISH (*religious mendicant or ascetic*), درویش darvish, قلندر kalandar.—(*dervish's gown*) دلق dalk.—(*high cap worn by dervishes*) تاج táj.—(*cup or calabash for alms, carried by dervishes*) کاشکول kashkúl, کچکول kachkúl.
- To DESCEND, فرود آمدن furúd ámadan, پائین آمدن pá'in ámadan, نازل شدن nazíl shudan, بریزل کردن nuzúl kardan, حائل بودن hávil búdan, زوال zavál kardan.
- DESCENDANTS (*offspring*), نسل nasl, اولاد khalf, اخلاف akhláf, اولاد aulád, آل بنی, بنی baní, اولاد nizhád, عقبه 'akabah, سلاله sulálah.
- DESCENT, نشیب nishíb, شیب shíb, نازل nuzúl.—(*origin*) اصل asl, نسب nasab, تبار tabár, نسل nasl, نژاد nizhád.
- To DESCRIBE, تعریف کردن ta'ríf kardan, وصف vassf kardan, وصف

کردن sifāt kardan, بیان کردن bayán kardan, توصیف کردن tausíf kardan.

DESCRIPTION, بیان bayán, تفصیل taf-síl, تکرار takrír, وصف vasf, تخطیط takhtít, تعریف ta'rif, صفت sifāt, تسطیر tastír.—(beyond description) کیه kih bi-vasf namí - áyad, از حد توصیف بیرون az hadd-i-tausíf bírún, خارج از بیان khárij az bayán. (Vide KIND.)

DESERT, ویرانه biyábán, ویرانه vairánah, دشت dasht, بادیه bádiyah, تپه báidá, چول chaul, قاع ká', تپه tíh, بارریاه barriyah, مغازات mafázat, سهت sahab.—(salt desert) کویر kóir, کافه kaffah.

To DESERT, vide To ABANDON.—(run away) فرار کردن firár kardan, گریختن guríkhān.

DESERTER, فراری firári.

DESERTION, فرار firár.

To DESERVE, سزاوار بودن sazávár búdan, مستحق بودن mustahakk búdan, لائق شدن lá'ik shudan, سزیدان sazídān, واجب شدن vájib shudan, مستوجب شدن mustaujib shudan.

DESERVING, مستحق mustahakk, واجب vájib, قابل kábil, لائق lá'ik, سزاوار sazávár.

DESIGN, اراده irádah, مراد murád, قصد kasd, مقصد maksad, نیت niyat, عزم 'azm, آهنگ áhang, آرزو árzú, مدعا sa'í, غرض gharaz, مدعا mudda'á, سر sar, بنا biná, صدق sadāq, داعیه dá'yah.—(pattern) نقش naksh.

To DESIGN, vide To INTEND.—(pattern) نقش کردن naksh kardan.

To DESIGNATE, تسمیه کردن tasmiyah kardan, نام گذاردن nám guzárān.

DESIGNATION, vide NAME.

DESIGNEDLY, vide INTENTIONALLY.

DESIRABLE, دلخواه dil-khwáh, دلجو dil-jú, مرغوب marghúb, مقبول makbúl, مطبوع matbú'—(to deem desirable) موافق دانستن saváb dánistan.

DESIRE, آرزو خواهش khwáhish, آرزو árzú,

کام kám, خاطر khátir, مراد murád, اراده irádāt, مقصود maksúd, هوس havas, نفس nafs, شوق shauk, اشتیاق ishtiyák, رغبت raghat, آرزومندی árzúmandí, آرزو-طلب árzú-mandí, هویت haviyat, داعیه dá'yah. — (the desires) اطماع atmá'. — (sexual desire), هوس shahvat, هوس nafs, هوس havas.

To DESIRE, خواستن khwástan, آرزو آرزو árzú kardan, داشتن داشتن khwáhish dáshtān.

DESIROUS, آرزومند árzú - mand, مشتاق mushták, هوسناك havas-nák, آهنگ rághib, جویا júyá, طمعكار tama' - kár, شائق shá'ik, مشتوه mutashahhí, مشتوه mush-tahí.

To DESIST, باز ایستادن báz-ístādān, توقف کردن vá-mándān, یا ماندن tavakkuf kardan, دست بردار شدن dast-bardár shudan, آرامیدن آرامیدān.

DESK (box containing correspondence, papers, &c.), پیشتخته pish-takhtah.—(stand for supporting books while reading) رحل rahl.

DESOLATE, vide SAD.—(place) خرابه kharábah, ویرانه vairánah.

DESOLATION, vide MELANCHOLY.

DESPAIRE, نا امیدى ná-umídí, نا امیدى naumídí, یاس yás, کنوت kunút, انكسار inkisár.

To DESPAIRE, نا امید شدن ná-umíd shudan, نا امیدى naumíd shudan.

DESPATCH, محرر nivishtah, محرر muharrar. (Vide SPEED.)

To DESPATCH, vide To SEND.

DESPERADO, یارمبار yáramaz, یارمبار yarmbáz, بردار بردار u-birau, آذر برین shír-i-bí-pír, آذر azar bi-zín.

DESPERATE, نا امیدى ná-umíd, نا امیدى naumíd.

DESPERATION, بی پروایى bí-parvái, بی یادی yadí. (Vide DESPAIRE.)

DESPICABLE, vide CONTEMPTIBLE.

To DESPISE, خوار دیدن khwár دیدān, تحقیر hakír shimurdān, تحقیر hakír shimurdān, خوارت کردن tahkír nimúdan, خوارت نمودن tahkír nimúdan.

- hikárat kardan, اهانت نمودن ihá-nat nimúdan, مذمت نمودن maz-mamat nimúdan, نكوهش نمودن níkhúsh nimúdan.
- DESPOT**, *vide* TYRANT.
- DESPOTIC**, مستقل mustakill, عود رای khwud-rái.
- DESPOTISM**, تسلط tasallut, استقلال istiklál, استبداد istibdád, تظاول tatávu, ظلم zulm.
- DESSERT** (*candied fruits, &c.*), قند nukl.—(*dry fruit, nuts, &c.*) آجیل ájíl, خشكبار khushkíbar.
- To DESTINE**, نامرد نمودن nám-zad nimúdan.
- DESTINY**, نصیب nasib, قدر kadar, قسمت kudrat, تقدیر takdír, قسمت kismat, قضا bakht, قضا kazá, طالع táli, سر نصیب sar-nivisht.
- DESTITUTE**, بی نوا bí-navá, عاجز 'ájiz, مستأمل bí-kas, مل musta-sal.
- DESTITUTION**, بی نوائی bí-navá'í, بیچارگی bi-cháragí, عاجزی 'ájizí, فاكه fákah, استیصال istisíl.
- To DESTROY**, نیست کردن níst kardan, معدوم نمودن ma'dúm kardan, تلف تلف ríktan, از هم ریختن نمودن talaf nimúdan, فنا fána, گردآلودن ná-búd gardánidan, منهدم کردن faná kardan, ساختن munhadim sákhtan, استیصال نمودن istísál nimúdan, بخش کردن paksh kardan.
- DESTROYER**, تهاه کار tabáh-kár.
- DESTRUCTION**, خلال khalal, اخلال ikhlál, خسارت khasárat, قتل katl, اعدام i'dám.
- To DETACH**, جدا ساختن jidá sákhtan.
- DETACHMENT** (*of troops*), دسته dastah.
- DETAIL**, قرار داد karár-dád.—(*details*) جزئیات juz'iyát.—(*in detail*) علی التفسیل 'alá-'t-tafsíl.
- DETAILED**, مفصل mufassal.
- To DETAIN**, باز داهتن báz-dáshtan, گیر کردن vá-dáshtan, واداهتن gir kardan, کسب کسب kísb kardan, نگاه نگاه nígháh dáshtan.
- To DETECT**, *vide* To DISCOVER, To CONVICT.
- DETENTION**, *vide* IMPRISONMENT.
- To DETERIORATE**, کاستن kástan, برزوال زایل شدن zá'il shudan, برزوال زیوال bi-zavál raftan.
- DETERIORATION**, زوال zavál.
- DETERMINATION**, عزم 'azim, عزمیت 'azimat, جزم jazm, عرض khauz, تصمیم tasimim. (*Vide* COURAGE.)
- To DETERMINE** (*resolve*), قراری دادن karári dádan, مصمم گشتن musam-mim gashtan, تصمیم کردن tasmim kardan. (*Vide* To SETTLE.)
- To DETEST**, *vide* To ABHOR.
- DETESTABLE**, مکروه makrúh, کریه karih, منفور manfúr, رجز rijs.
- DETESTATION**, *vide* ABHORRENCE.
- DETHRONEMENT**, خلع khal'.
- DETOUR**, عرق 'avaj.
- DETRACTION**, *vide* CALUMNY.
- DETRACTOR**, *vide* CALUMNIATOR.
- DETRIMENT**, ضرر zarar, زیان ziyán, خلال khalal, نقصان nuksán, آسیب ásb.
- To DEVASTATE**, غارت کردن ghárat kardan, تاراج نمودن taráj nimúdan, غراب غراب kharáb nimúdan.
- DEVASTATION**, غارت ghárat, غرابی kharábí.
- To DEVELOP**, پیدا نمودن paidá nimúdan, کشف کردن kashf kardan, آشکار کردن áshkár kardan.
- To DEVIATE**, انحراف نمودن inhiráf nimúdan.
- DEVIATION**, انحراف inhiráf, تجاوز tájavuz.
- DEVIL**, شیطان shaitán, ابلیس iblís, دیو khannás, خطاب khattáf, دیو dív.
- DEVILISH**, شیطانی shaitání.
- DEVILRY**, شیطنلی shaitanat, شیطانلی shaitanlik.
- To DEVISE**, تدبیر کردن tadbír kardan, تمهید تمهید tamhíd kardan.
- To DEVOLVE**, عهده گذارده شدن dar 'uhdah guzárдах shudan.
- To DEVOTE**, *vide* To GIVE, To CONSUME.
- DEVOTED** (*as appropriated*), مخصوص makhsús, مختص mukhtass, معین mu'ayyan.—(*attached*) مومب mu-hibb.—(*thing devoted to God*) مندر

manzúr, قربانی mukaddas, مقدس kurbání. — (*bequeathed for religious purposes*) موقوفه vakf, وقف maukúfah. — (*servant*) فدوی fidví, بندہ bandah.

DEVOTEE (*religious*), زاهد záhid, عابد ábid, پارسا pársá, کوهه نشین gúshah-nishín, مرتاض murtáz. — (*wandering devotee*) درویش darvish, فقیر fakír, قلندر kalandar, آزاد ázád.

DEVOTION (*piety*), تقوی takvá, ریاضت riyázat, عبادت 'ibádat, زهد zuhd.

To DEVOUR, بلعیدن bal'ídan, خوردن khurdan.

DEVOUT, معتكف mu'takif, متقی muttakí, خداترس khudá-tars.

DEW, شبنم shab-nam, آله; zhálah.

DEW-LAP, غیغف ghabghab.

DEXTERITY, *vide* SKILL.

DEXTEROUS, دستكار chábuk, دستكار dast-kár, قابل kábil, زرنگ zaring, چست chust.

DIABETES, سلس البول salasu-'l-baul.

DIABOLIC, *vide* DEVILISH.

DIADEM, *vide* CROWN.

DIAGNOSIS, تشخیص tashkhís.

DIAGRAM, نمونه nimúnah.

DIAL, دایره دندی dá, irah-i-hindí, درجات درجاة dá, irah-i-sá'atí, دایره ساعتی daraját.

DIALECTICS, علم منطق 'ilm-i-man-tik.

DIALOGUE, جواب سوال javáb-su,ál, گفتگو guftugú, مکالمت mukálamat.

DIAMETER, قطر kutr.

DIAMOND, الماس almás.

DIARRHŒA, اسهال is-hál, جریان جريان jiryán-i-shikhm, زحیر zahír.

DIARY, روز نامه safar-námah, روز rúz-námah.

DIBBLE, بیلچه bílchah.

DICE, چنگ shish-dar, چنگ jung, کعبه ka'b. — (*one die*) کعبه ka'bah, طاس tás.

DICTATE, امر ighrá, امریک tahrík.

To DICTATE (*letter, &c.*), املا کردن imlá kardan.

DICTATION, املا imlá.

DICTION, تلفظ nutk, تلفظ talaffuz.

DICTIONARY, لغت lughat, فرهنگ farhang.

DIE (*stamp*), مهر sikkah, مهر muhr.

To DIE, فوت شدن murdan, فوت فوت faut shudan, وفات وفات vafat kardan, گشتن gashtan. [Also expressed by various phrases, such as: جان را تسلیم کردن ján-rá taslím kardan (*to resign life*); بی-رحمت الهی پیوستن bi-rahmat-iláhi paivastan (*to be received into God's mercy*); لبیک اجابت labaik-i-ijábat guftan (*to pronounce the word of acceptance*); سر بر تیره تراب کشیدن sar bi-tírah-i-turáb kashidan (*to withdraw one's head into the darkness of the grave*); دنیا را وداع کردن dunyará vidá' kardan (*to bid adieu to the world*), &c.]

DIET, غذا ghizá, غذا ghadá, طعام ta'm, طعامت tu'mat.

DIFFERENCE, تفاوت tafá-vut, فرق ikhtiláf, توفیر taufír (*vulg.*). [This last word properly signifies increasing, multiplying.]. — (*misunderstanding*) کثرت آراء kasrat-i-árá, اختلاف ikhtiláf-i-árá.

DIFFERENT, متفرق mutafarrík, جدا 'alá-hiddah, علیحده jidá, متباين mukhtalíf, متباين muta-báyin, مغایر mugháyr, ناهم-náham-tá, var (*vulg.*). — (*to be different from*) تفاوت داشتن tafá-vut dáshtan (bi).

DIFFICULT, مشکل mushkil, دشوار dushvár, هاق shákk, سخت sakht, معب sa'b, متعذر muta'azzir.

DIFFICULTY, اشكال mushkilí, اشكال ishkál, دشواری dushvári, عسرت usrat, صعوبت sakhtí, سختی su'úbat. — (*with difficulty*) بوجی bi-vajhí-i-sa'b.

To DIFFUSE, افشاندن afshándan, نشر ríkhtan, پاشیدن páshídan, نشر نمودن parákandan, پراکندن

- nashr nimúdan, منتشر ساختن
muntashir sákhtan.
- DIFFUSELY, علی وجه التطویل 'alá
vajhu-'t-tatvíl.
- DIFFUSION, نشر intishár, nashr.
- To DIG, کندن و کوبیدن kand u kúb
kardan, کندن کávidan, کندن
کافتن nuts kardan, کافتن
káftan.—(excavate) حفر کردن
hafr kardan, کávidan. — (up)
در آوردن bar-kandan, در
ávardan.
- To DIGEST, حضم همم hazm kardan,
کواریدن tahlíl kardan, تحلیل
گுவáridan, حل کردن hall kardan.
—(to be digested) تحلیل رفتن
raftan, حضم همم hazm shudan.
- DIGESTION, حضم همم hazm, گوارش
guvárish, تحلیل tahlíl.
- DIGESTIVE, گوار guvár.
- DIGNIFIED, با هیبت mu'azzaz, معزز
bá-haibat.
- DIGNITY, جاه jáh, شان shán, سرافرازی
sar-afrazí, سرافرازی sar-farazí,
دولت daulat, حشمت hashmat,
شکوه shukúh, مرتبه martabah,
رفعت mansab, شرف sharaf, رفعت
rif'at, اعلای ikbál, اقبال jalál, جلال
a'lá, قدر kadar, عزت 'izzat, شخص
tashakhkhus.
- DIGRESSION, انحراف inhiráf.
- DIKE, vide DITCH.
- DILAPIDATIONS, خراب kharáb.
- To DILATE, مبسوط کردن mabsút
kardan.
- DILATION, تفصیل tafsil, اطباء t náb.
- DILATORY, vide LAZY.
- DILEMMA, vide DIFFICULTY.
- DILIGENCE, توجه tavajjuh, اهتمام
ihtimám, تندهی tan-dihí, جهد
jáh, جد jidd, اشتغال ishtighál.
- DILIGENT, متوجه mutavajjih, ساعی
sá'í, مفید mukayyad, مگر sar-
garm. — (to be diligent) اهتمام
متوجه ihtimám nimúdan, نمودن
mutavajjih búdan, مگر
sar-garm búdan.
- To DILLY-DALLY, دفع الوقت کردن
daf'u-'l-vakt kardan, دلدل
dildil kardan, لعل کردن lait
u la'all kardan.

- DIM, vide OBSCURE, DARK.
- To DIMINISH (grow less), کاستن
kástan, کم کردن kam shudan.—
(make less) vide To LESSEN.
- DIMINUTION, vide DECREASE.
- DIMINUTIVE, vide SMALL.—(gram-
matical term) مضمغر tasghír, مضمغر
musaghghar.
- DIMPLE, چاه cháh.
- DIN, vide NOISE (clamour). — (din
of battle) دایر و گیر dár u gír, هائی
há'í, há'í hú'í.
- To DINE, هم خوردن shám khwur-
dan.
- DINING-ROOM, سفره خانه sufrah-
khánah.
- DINNER (at noon), چاهشت chásht.—
(at night) هم shám.
- DINT (bruise), تورفتگی tú-
raftah.—(by dint of) از بس az
bas, از کثرت az kasrat.
- To DIP, فرو بردن furá burdan,
خمسانیدن khísánidan.
- DIPLOMA, نامه námah, برات barát.
- DIPLOMACY, دیپلماسی ilchi-gari.
- DIRECT, مستوی mustaví.
- To DIRECT, ارشاد نمودن irshád ni-
múdan.
- DIRECTION (of a letter), سر نامه sar-
námah, نام و نشان nám u nishán,
مقام nám u makám.—(place)
طرف taraf, جانب samt, جانب jánib,
راهنمایی (guiding) rah-
nimá, رهبری rah-barí, هدایت
hidáyat.
- DIRECTLY, الا alán.
- DIRECTOR, مدیر mudabbir, مدیر
dír, سرکار rá, is, سرکار sar-kar.
- DIRGE, مرثیه marsiyah.
- DIRHAM, درهم dirham.
- DIRT, چرک chirk, لجن lajan, ادباری
idbári, کسافت kasáfat, دوسومت
dusúmat.
- To DIRT, چرکیدن chir-kídan.—(to get dirty)
از مفا افتادن az safá uftádan, نا پاک
ná-pák shudan, ملوث شدن mulavvas
shudan, کسافت شدن kasíf shu-
dan.
- DIRTY, چرکین chir-kín, کسافت kasíf,
غلیظ ghalíz, نا پاک ná-pák. [This

latter term is now applied only to fluids clotted or thickened.]

DISABLED, عاجز 'ájiz، نا توان ná-taván.

To DISAGREE, اختلاف کردن ikhtiláf kardan، مختلف شدن mukhtalíf shudan.

DISAGREEABLE، نا پسند ná-pasand، نا مقبول ná-makbúl، نا موافق ná-muvajjah.

DISAGREEMENT، اختلاف ikhtiláf. (Vide also DIFFERENCE, DISPUTE.)

To DISAPPEAR، غائب شدن ghá'ib shudan، نا پدید شدن ná-padíd shudan.

DISAPPEARANCE، غیبت ghaibat.

DISAPPOINTED، نا مراد ná-murád، نا کام ná-kám، محروم mahrúm، مایوس máyús، بی‌نسیب bí-nasíb، مأخوذ makhzúl.

DISAPPOINTMENT، محرومیت mahrú-míyat، نا امیدى naumídí، دلشکستگی díl-shíkastagí.

To DISAPPROVE، بد شمردن bad shi-murdan، انكار داشتن inkár dáshtan.

To DISABERGE، تخلیه نمودن takhlíf nimúdan.

DISASTER, vide CALAMITY.

To DISAVOW، نفی کردن nafy kardan، انكار کردن háshá kardan، انكار inkár kardan.

DISAVOWAL، انكار inkár، نفی nafy، حاشا háshá.

To DISBURSE, vide To SPEND.

DISBURSEMENT، مصرف masraf، مخرج makhraj.

Disc، قرص kurs.

To DISCARD, vide To ABANDON.

To DISCEEN، در یافت کردن dar-yáft kardan، از غیب دانستن az gha'ib dánistan، فهمیدن fahmídan.

DISCERNMENT، تمیز tamiyz، امتیاز imtiyáz، فطانت fatánat، فراسات firásat، ذهن zihn، بصیرت basírat، هوشمندی húsh-mandí.

DISCHARGE (receipt)، ابرائی ذمت íbrá,i-zimmat.

To DISCHARGE (dismiss)، اعراج کردن íkhráj kardan، جواب دادن javáb dádan، برور کردن bírún kardan،

بر طرف ma'zúl kardan، معرول کردن bar taraf kardan. (Vide To PERFORM.)—(a debt) مشرع مشرع ادا کردن mafrúgh kardan، ادا کار سازی نمودن adá kardan، حالی kár-sází nimúdan.—(a gun) خالی khálí kardan.—(a load) takhfíf nimúdan، تخفیف نمودن.

DISCIPLE، تلمیذ talmíz، مرید muríd، حواری حواری shágird.—(of Christ) havári.

DISCIPLINE، انتظام inti-zám، نظام nizám، ضبط و ربط zabt u rabt.

DISCIPLINED، با نظم bá-nazm.

To DISCLOSE، برمیدان آوردن bi-maidán ávardan، کشف کردن kashf kardan، ظاهر ساختن zháhir sákhtan.

DISCONTENT، نا رضامندی ná-rizá-mandí، بی‌رضایى bí-ruzá'í، بی‌حضورى bí-huzúrí.

DISCONTENTED، متغیر mutanaffir، مکرر bízár، زحیده ranjídah، مکدر mukaddar، ملول malúl، دل‌تنگ díl-tang، ناخوشنود ná-khwushnúd، بی‌حضورى bí-huzúr، نا راضی ná-rází.

DISCORD، اختلاف ikhtiláf، فتنه fitnah، ستیزه sitízh.

DISCORDANT، نا ساز ná-sáz.

DISCOUNT (abatement)، تنزیل tanzíl، کمی vazí'at، رعایت ri'áyat، کمی kamí.—(to allow a discount) کم رعایت کردن kam kardan، رعایت رعایت کردن ri'áyat kardan، گذاردن pá'ín pá'ín guzárdan (vulg.).

DISCOURSE, vide SPEECH (harangue).

To DISCOVER (find out)، در یافت کردن dar-yáft kardan، پیدا کردن paidá kardan، استدراک نمودن istid-rák nimúdan، یافتن yáftan، استنباط istimbát kardan، ملتفت شدن multafít shudan.—(display) اظهار kashf کردن ízhár nimúdan، کشف kashf kardan، آشکارا آشکارا áshkára kardan.

DISCOVERER، یابنده yábandah، کشف kashf - kunandah. (Vide INVENTOR.)

DISCOVERY، کشف kashf. (Vide INVENTION.)

DISCREET، با بصیرت bá-tamiyz، با بصیرت bá-basírat، با فراسات bá-firásat.

DISCRETION, تمیز tamyíz, تدبیر tad-bír, بصیرت basírat.

To DISCRIMINATE, تمیز کردن tamyíz kardan.

DISCRIMINATION, تباہن tabáyun, تفریق tafriq, امتیاز imtiyáz.

To DISCUSS, رد و بدل شدن radd u badl shudan, مذاکره کردن muzá-karah kardan.

DISCUSSION, مذاکره muzákarah, قیل و قال kíl u kál.

DISDAIN, vide CONTEMPT.

To DISDAIN, vide To DESPISE.

DISDAINFUL, مستغنی mustaghni, متکبر mutakabbir.

DISEASE, vide COMPLAINT.

DISEASED, مریض maríz.

To DISFIGURE, تبدیل صورت نمودن tabdíl-i-súrat nimúdan, دیگر کردن dígar gún kardan, عراب کردن kharáb kardan. (Vide To INJURE.)

DISGRACE, بی حرمتی bî-hurmati, بی آبروی bî-'áb-rú, بی عار bî-'izzatí, ننگ nang, نامی 'ár, فزیهت fazíhat, تافزیه tafzih.

To DISGRACE, فزیهت کردن fazíhat kardan.

DISGRACEFUL, رسوا rusvá.

DISGUISE, تبدیل tabdíl.

To DISGUISE, تبدیل نمودن tabdíl ni-múdan.

DISGUST, نفرت nifrat, کراهیت kará-hiyat, بیزاری bízarí.

To DISGUST, بیزار نمودن bízár nimúdan, تغییر نمودن tanfír nimúdan.

DISGUSTING, مکروه mughass, نفرت انگیز nifrat-angíz.

DISH, ظرف zarf (pl. ظروف zurúf), طبق dúrf.—(wooden dish) طبق tabak.—(tray) مجموعه majmú'ah, سینی síní.—(plate) بشقاب bush-káb.—(large plate) قاب káb, نیمچه nímchah, لنگری langarí (hind.).—(dish-clout) مانی safi.—(of food) خورش khwurish, طعام ta'am.—(made dish) طعام مهیا ta'am-i-muhayyá.—(hot dishes) غذای گرم ghízá, í-i-garm-pakhtah.

To DISHEARTEN, ترسانیدن tarsání-dan, دل‌تنگ کردن díl-tang kardan, انداز نمودن inzár nimúdan.

DISHONEST, بی ایمان bî-'ímán, بی دیانت bî-diyánt, فریبده firíbad-dah, حيله باز hílah-báz.

DISHONOUR, ذلت zillat, عیب 'aib, هتک hatk-i-'áb-rú.

To DISHONOUR, تحقیر نمودن tahkír nimúdan.—(a bill) بر کشت کردن bar - gasht kardan, وا زدن va-zadan.

To DISINHERIT, از میراث محروم az mirás mahrúm sákhtan.

DISINTERESTED, بی غرض bî-gharaz, صالح khális, صادق sádk.

To DISJOINT, قطع کردن kat' kardan.

DISJUNCTION, انقطاع inkítá'.

DISJUNCTIVE PARTICLE (in gram-mar), حرف تردید harf-i-tardíd, حرف استثنا harf-i-istisná.

DISK (round surface), قرص kurs, گرده girdah.

DISLIKE (aversion), ابراه ibá, اعراض i'ráz, نفرت nifrat, تافزیه tafanffur, کراهیت karáhiyat.

To DISLIKE, مکروه داشتن makrúh dáshtan.

To DISLOCATE, جابجا کردن já-bi-já kardan.—(to be dislocated, a bone or limb) در رفتن dar raftan, جابجا شدن já-bi-já shudan.

DISLOCATION, بیرون رفتن bîrún raf-tan, جابجا شدن já-bi-já shudan.

DISLOYAL, عامی 'ási, طغای tághí.

To DISMAY, vide To FRIGHTEN.

To DISMISS, vide To DISCHARGE.

DISMISSAL (leave to go), رحمت rukhsat.—(discharge) اراج ikh-ráj, جواب javáb, نفی nafy.

DISMISSED, معزول ma'zúl.

To DISMOUNT, فرود آمدن furúd ámadan, پائین آمدن pá,ín ámadan, پیاده پیاده شدن piyádah shudan.

DISOBEDIENCE, نافرمانی ná-firmání, عناد 'inád, سرکشی sar-kashí, معصیت ma'siyat.

DISOBEDIENT, نافرمان ná-firmán, نافرمان بردار ná-firmán-bardár, معاند mu'ánid, سرکش sar-kash, عاق 'ák.

To DISOBEY, سرکشی کردن sar-kashí kardan, سر از اطاعت کشیدن, sar az itá'at kashídan, عاق هندن 'ákk shudan.

DISORDER, پریشانی paríshání, عدم نظم 'adam-i-nizám, تشریش tash-vísh. (Vide COMPLAINT.)

To DISPARAGE, تعییب کردن ta'yíb kardan.

DISPARITY, تفاوت tafávu't, فرق fark. To DISPEL, رفع کردن raf' kardan, دور کردن dúr kardan.

DISPENSATION (distribution, ordering), توزیع tauzí'.— (method of Providence) انتظام intizám, نظارت nazárat, توفیق taufík. —(license) vide LEAVE, EXCUSE.

To DISPENSE, vide To GIVE, To DISTRIBUTE.—(to dispense with) صرف نظر هندن sarf-i-nazar shudan, قطع نظر نمودن kat'-i-nazar nimúdan.

To DISPERSE, متفرق کردن mutafarrík kardan, تفریق نمودن tafrík nimúdan, پراکنده ساختن parákandah sákhtan, بر باد دادن bar bád dádan.

DISPERSED, پراکنده parákandah, منتشر muntashir, تار مار tár-már. (Vide SCATTERED.)

DISPERSION, پراکندگی parákandagí, تفرق tafarrúk.

To DISPIRIT, بی دل ساختن bí-díl sákhtan.

To DISPLAY, vide To DISCOVER, To SHOW.

DISPLEASED, کجخلق kaj-khulk, متنفّر mutanaffir, مكدار mukaddar, رانجیده ranjídah, آزردده ázurdah, عشمناك khishm-nák.—(to be displeased) used thus: I am displeased, &c., بد آمدن bad ámadan. [Generally used thus: I am displeased, &c., بد آمدن badám ámad.]

DISPLEASURE, تكدار takáddur, آزردگی ázurdagí, تنفر bízarí, بیزارى bízará, tanaf-fur.

To DISPORT oneself, بازی کردن bází kardan.

DISPOSABLE, متصرف mutasarráf, مصرف munsaríf.

DISPOSAL (power, free will), اختیار ikhtiyár, استقلال istiklál.—(as one's disposal) در دست dar dast.

To DISPOSE, vide To ARRANGE.

To DISPOSE of, vide To SELL.

DISPOSED, vide INCLINED.

DISPOSITION, vide INCLINATION, TENDENCY, TEMPER, ORDER.

DISPUTANT, مباحثه mubáhis.

DISPUTE, دعوی da'vá, نزاع nizá', قضیه kazíyah, منازعت mujádalah, جدال jidál, مجادله mujádalah, لجاج lajáj, خركشه kharkhishah, مباحثه mubáhasah, هتاك shalták, هلكه sitízah, ستیزگی sitízagí, هلكه shulúk (vulg.).

To DISPUTE, در پیوستن مباحثه mubáhasah dar paivastan, بحث نمودن bahs nimúdan.

DISQUIET, آشوبتگی áshúftagí, رنج ranj.

DISREGARD, تغافل tagháful, چشم چاشم chashm-púshí, اهمال ihmál.

DISRESPECT, بی عزتی bí-'izzatí, بی احترامی bí-hurmatí, بی ساختگی bí-sákhtagí.—(to treat with disrespect) حاکرات کردن hakárat kardan.

DISRUPTION, خرق khark, نقص nakz. (Vide also BREACH.)

To DISSECT, تشریح کردن tashríf kardan.

DISSECTION, تشریح tashríf, انفصال infisál.

To DISSEMBLE, ریا کردن riyá kardan, بهانه نمودن bahánah nimúdan.

To DISSEMINATE, vide To SCATTER.

DISSEMINATION, نشر nashr, انتشار intishár.

DISSENTION, غایله ghá'ilah.

DISSERTATION, vide SPEECH (harangue).—(essay), رساله risálah.

To DISSIMULATE, دروغی نمودن dú-rúghí nimúdan, مدارات نمودن mudarát nimúdan, بهانه کردن bahánah kardan, تقلید کردن taklíd kardan.

DISSIMULATION, مدارات mudarát.

To DISSIPATE, دفع کردن daf' kardan. (Vide To SQUANDER, To SCATTER.)

DISSIPATION, *vide* DEBAUCHERY.
 DISSOLUTE, *vide* ABANDONED
 (*shameless*).
 DISSOLUTION, *فصل nakz, انحلال inhi-*
lál. (Vide DEATH.)
 DISSOLVANT, گدازنده gudázandah.
 To DISSOLVE, *vide* To MELT, To
 DISPERSE.—(*a meeting*) (*trans.*)
 منحل ساختن munhall sákhtan,
 در حال نمودن hall nimúdan.—(*in-*
trans.) انحلال یافتن inhilál yáftan.
 DISSONANT, *vide* DISCORDANT.
 To DISSUADE, انداز نمودن inzár ni-
 múdan, منع کردن mana' kardan,
 و گردانیدن باز داهتن vá-
 gardánídan.
 DISTAFF, دوك dúk, دوكچه dúkchah.
 DISTANCE, دوری dúri, مسافت masá-
 fat, فاصله fásilah, بعد bu'd, فاصله
 tafávt.—(*to keep at a distance*)
 دور رد radd nimúdan.
 DISTANT, دور dúr, بعيد ba'íd, متباین
 mutabáin.
 DISTASTE, *vide* DISLIKE.
 DISTEMPER, مرض maraz.
 To DISTIL (*drop*), چکیدن chakídan,
 عرق تراویدن tarávidan.—(*spirits*) عرق
 جوهر گرفتن 'arak giriftan, گرفتن
 jauhar giriftan.
 DISTILLATION, تصعید tas'íd, استقطار
 istiktár.
 DISTINCT, *vide* DIFFERENT, SEPÁ-
 RATE, CLEAR, APPARENT.
 DISTINCTION, *vide* DIFFERENCE,
 HONOUR.
 DISTINCTLY (*clearly*), تفصیلاً tafsílán,
 ظاهر záhiran, مشروحاً mashrúhan,
 آشکاره áshkára, عیاناً 'iyánan.
 To DISTINGUISH, امتیاز کردن imtiyáz
 kardan, تشخیص نمودن tashkhis
 nimúdan, تفریق ساختن tafrik sákhtan,
 تباین shinákhtan, تباین
 نمودن tabáyun nimúdan.— (*to*
distinguish oneself) امتیاز یافتن
 imtiyáz yáftan, ممتاز شدن muntáz
 shudan.
 DISTINGUISHED, ممتاز muntáz, لی
 شان zí-shán.
 To DISTORT, *vide* To PERVERT, To
 BEND, To ERR.

DISTRACTED, هوریده shúrfidah, هیدا
 shaidá, سرگردان hairán, سرگردان sar-
 gardán, بر آهسته bar-áshuftah.
 DISTRESS, *vide* HARDSHIP, MISERY,
 PAIN, GRIEF, DIFFICULTY.
 To DISTRESS, *vide* To AFFLICT.—
 (*to distress oneself*) خودرا پریشان
 کھودرا paríshán sákhtan.
 —(*to be distressed*) محنت کشیدن
 mihnat kashídan, رنجش یافتن ran-
 jish yáftan.
 To DISTRIBUTE, تقسیم کردن taksím
 kardan, حصه بخشیدن hissah bakh-
 shídan.
 DISTRIBUTION, تقسیم taksím, قسمت
 kismat.
 DISTRICT (*large tract of country*),
 دیار diyár, کورة kúrah, ناحیه ná-
 hiyah.—(*smaller division*) بلوک
 bulúk.
 To DISTURB, خلل رسانیدن khalal
 rasánídan, آهوب انداختن áshúb
 andákhtan, آزدحام نمودن izdihám
 nimúdan, مانع اشھوافتن áshúftan,
 مانع بودن máni' búdan, مغشوش گردانیدن
 maghshúsh gardánídan.
 DISTURBANCE, *vide* RIOT, QUAR-
 REL.
 DISTURBED (*as a country, town, &c.,*
in a state of anarchy), مغشوش
 maghshúsh, آهسته áshuftah.—
 (*turbid, as water, &c.*) تیره tírah,
 غلیظ ghalíz, مکدر mukaddar.
 DISUNITED, بی اتفاق bí-ittifák.
 DISUSED, منسوخ mu'attal, معطل
 mansúkh.
 DITCH, خندق khandak, گود gaud,
 گودال gaudál, حفرة hufrah, چاله
 chálah.
 DITTO, ایضا aizan.
 To DIVE, غوطه خوردن ghútah khur-
 dan, غوص نمودن ghaus nimúdan.
 DIVER, غوطه خور ghavvás, غوطه
 ghútah-khur.
 DIVERGENCE, اختلاف ikhtiláf.
 DIVERS, *vide* VARIOUS.
 DIVERSION, انحراف inhiráf.—
 (*amusement*), بازیچه bází-chah,
 تفریح gasht, تماشا tamashá, کشت
 tafarruj, سیر sair, لعب lah v
 va la'b, کیف safá, کیف kaif.

To DIVERT (*turn off*), گردانیدن gar-dánídan, وا راندن vá-rándan.

To DIVIDE, تقسیم کردن taksím kardan, دو قسمت کردن dú kismat kardan.

DIVIDEND (*arith.*), مقسوم mak-súm.

DIVINATION, علم غیب 'ilm-i-ghaib, رمل ramal, فال fá, تافا' tafa', ul.

DIVINE, الهی iláhi, سبحانی subhání, مقدس rabbání, قدسی kudsí, مقدس mukaddas.

To DIVINE, *vide* To DISCERN.

DIVINEE, *vide* MAGICIAN.

DIVINITY, الوهیت ulúhiyat. (*Vide* God.)

DIVISION, قسم kism, تقسیم taksím, توزیع tafri'k, تفرقه tafrikah, توزیع tauzi', توجیه taujih.—(*in arithmetic*) قسمت kismat, تقسیم tak-sím, قسم kasm.—(*of an army, river, &c.*) شعبه shu'bah. (*Vide* DISTRICT.)

DIVISOR, مقسوم به maksúm bihi.

DIVORCE, طلاق talák.—(*reversal of a divorce*) رجعت rij'at.—(*divorce by mutual agreement*) طلع khul', or khal', مبارات mubárát.—(*triple divorce, which cannot be revoked*) سه طلاق seh-talák.—(*the time of probation which a divorced woman must wait before she can engage in a second marriage*) عدت 'iddat.

DIVORCED (*woman*), مطلقه mutal-lakah.

To DIVULGE, *vide* To REVEAL.

DIZZINESS, *vide* GIDDINESS.

To DO, کردن kardan, ساختن sákhtan, پرداختن pardákhtan, نمودن nimúdan.—(*how do you do?*) احوال شما چه طور? ahvál-i-shumá chih taur ast, احوال شریف ahvál-i-sharíf, است dimágh-i-shumá chák ast, کیف شما کویک? kaif-i-shumá kúk ast.

DOCILE, *vide* TRACTABLE.

DOCILITY, مطاوعت mutáva'at.

DOCK (*plant*), سلمه تریه sallamah-tarah, ریواس rivás, لیواس livás.

DOCKYARD, کارخانه کشتی سازی kár-khánah-i-kashti-sází.

DOCTOR (*sage*), دانا dáná, دانشمند dánish-mand, عالم 'álim, حكيم hakím, فاضل fázil.—(*doctors, pl.*) علماء 'ulamá, حكما hukamá, افázil, افأzil, فاضل fuzalá, مشائخ mashá-ikh, اكابر akábir.—(*physician*) طبیب tabīb (*pl.* اطبا atibbá), حكيم hakím (*pl.* حكما hukamá).—(*of laws*) فقيه fakih, مفتی muftí, ملا mullá, اهل فقه ahl-i-fikah.

DOCTRINE, حکمت hikmat, تعلیم ta'lim.—(*religious*) مذهب maz-hab.

DOCUMENT, دستاویز dast-ávíz, کاغذ kághaz.

DODGE, تمهید tamhíd.

DODGER, با تمهید bá-tamhíd.

DOE, *vide* DEER.

Dog, سگ sag, کلب kalb.—(*hound*)

تازی tázi, طوله túlah.—(*pet dog*)

سگ بومی búji.—(*shepherd's dog*)

sag - i - gallah.—(*watch-*

dog) سگ خانه sag-i-khánah.—

(*keeper*) مستحفظ تازی mustahfiz-i-

tázi, تازیبان tázi-bán.—(*star,*

Sirius) شعرلی sha'rá, الكلب al-

kalb.

DOGMA, عقیده 'akidah, معالم الدين ma'álimu-'d-dín.

DOLEFUL, اندوهناك anduhnak

andúh - nák, سهمگین sahm - gín,

غمگین gham-gín, جگرسوز jigar-

súz.

DOLL (*plaything, puppet*), عروسک

'arúsak, عروسچه 'arúschah, عروسک

'alúchik (*vulg.*).

DOLPHIN, دلفین dalfín.

DOLT (*stupid fellow*), خرف khirif,

کند kund, کاند kaudan.

DOMAIN, ملک mulk.

DOME, گنبد گنبد kubbah.—

(*raised on open arches*) چار طاق

chár-ták.

DOMESTIC (*tame*), خانگی khánagi,

انسی انسí. (*Vide* SERVANT.)

DOMICILE, *vide* ABODE.

DOMICILED, متوطن mutavatvatin.

To DOMINATE, مسلط کردن musallat

kardan.

DOMINATION, تسلط tasallut.
 DOMINION, *vide* AUTHORITY, POWER, GOVERNMENT, COUNTRY.
 DONATION, *vide* GIFT.
 DONKEY, *vide* ASS.
 DONOR, اعانه دهنده dihandah, اعانه دهنده i'ánah dihandah, بختنده bakhshandah.
 DOOR, در dar, دروازه darvázah, باب báb, قاپو kápú, قاپی kápí.—(to shut the door) چفت کردن chift kardan.—(door-post) باهو báhú.—(one leaf of a door) در لنگه lingah-i-dar.—(folding doors) در کتابی dar-i-kitábí.—(hall-door) درب darb.—(door-keeper) در بان dar-bán.
 DOT, نقطه nukta.
 DOTAGE, خرافات khiráfat.
 DOTARD, خرافاتی گوی khiráfat-gúí.
 DOUBLE, دو دو dú-tá, دو چند dú-chand, معاضف muzá'af, مشبلی musanná, دو مقابله dú-mukábalah, نصف zif.
 To DOUBLE, معاضف نمودن muzá'af nimúdan, تصعيف نمودن taz'if nimúdan.—(fold) دو تا کردن dú-tá kardan.
 DOUBLE-BARRELED, دو لوله dú-lúlah.
 DOUBLE-EDGED (as a sword), دو دمه dú-damah.
 DOUBLE-ENTENDEE, ابهام shám.
 DOUBLET, جملعه jiltkah.
 DOUBT, گمان gumán, شبهه shubhah, شك shak, or shakk, ريب raib, شبهه shá'ibah, اشتباه ishtibáh.
 To DOUBT, شك کردن shak kardan, گمان نمودن gumán nimúdan.
 DOUBTFUL, مشتبہ mustabih, مشکوك mashkúk, مبهوم muhham.
 DOUCEUR, *vide* GIFT.
 DOUGH, خمير khamír, سرفته árd i-sirishtah.
 DOVE, كفتار kabútar, كفتار kaftar, فاخته hamám.—(turtle) فاخته fákhtah, قمری kumrí, تزارو tazaru. [This latter word has usually been taken to signify the pheasant.]—(house, or cote) كوت خانه kabútar-khánah, كافتار kaftar-khánah, برج كفتار burj-i-kaftar.

DOWN, فرو furú, فرود furúd, پاكين pá,ín, زیر zír, نشیب nishíb, دامی dáman, نومی dúman.—(of birds, &c.) پر زپه par-i-rízah.—(nap of retreat or cloth) كلك kulk.
 DOWNCAST, *vide* SAD.
 DOWNWARDS, سرازير sar-á-zír, نشیب nishíb, شیب shíb, پاكين pá,ín.
 DOWRY (given by bridegroom to bride), مدياق sadák, مهر mahr, كابين kabín.—(property which the bride brings with her) جهاز jaház, جهاز jaház.
 DOZE, پينكى pínakí.
 To DOZE, پينكى زدن pínakí zadan, چرت زدن churt zadan.
 DRAGON, ترجمان tarjuman, مترجم mutarjim.
 DRAGON, ازدها azhdahá, ازدر azhdar, تانين su'hán, تانين tanín.
 DRAGON-FLY, مشخمة mashkharah.
 DRAGON'S BLOOD, دم الزهرين damu-'l-akhavain, خون سيارهان khún-i-siyávushán.
 DRAIN, آبگير áb-guzar, آبگير áb-ráh, كارز káriz, بي-rú, (sink of a house) آبشئ áb-shí, آب-رíz áb-ríz.
 To DRAIN (land, house, &c.), خشك ساختن khushk sákhtan.
 DRAMA and DRAMATIC, بازی bázi, شبيه shabsh.
 DRAPEE, بزاز bazzáz.
 DRAUGHT (gulp), شرب shurb, جرعه jur'ah, كرت kurt.—(decoction) جوهانده júshándah.—(of a letter, &c.) سواد savád, مسوده musavvadah.—(for money) برات harát, حواله haválah.—(act of pulling) رهگير هوا rahguzar-i-havá, كاشش kashish.—(of air) رهگير هوا rahguzar-i-havá.
 DRAUGHTS (the game), نرد nard. [This game being played with dice, rather resembles backgammon than draughts.]—(draughts-board) تخته تاخته takhtah-i-nard.—(draughts-man) موره muhrah.
 DRAUGHTSMAN (drawer), چراغ tar-ráh.

To DRAW (*pull*), کشیدن kashídan.
 — (*attract*) کشیدن kashídan, جذب
 جلب jazb sákhtan, نمودن نمودن
 jalb nimúdan. — (*a sword*) تیغ
 تیغ bífún kashídan, آختن ákhtan
 (*obs.*) — (*extract*) بر آوردن bar-
 ávardan, کندن kandan, قلع کردن
 kal' kardan, بر کشیدن bar-kashí-
 dan, استخراج کردن istikhraj' kar-
 dan. — (*paint*) کشیدن kashídan,
 انگاشتن tasvír kardan, تصویر کردن
 angáshtan. — (*a fowl, &c.*) پاک
 پاک pák kardan. — (*to draw up
 an army*) صف بستن saff bastan,
 صف ازگی نمودن saff-árá, í nimú-
 dan. — (*to draw back, show a white
 feather*) از میدان گرفتن gurkhtan.
 (*vide To WITH-
 DRAW, To RETREAT, To QUAIL,
 To AVOID.*) — (*to draw, as tea or
 other decoction*) دم کشیدن dam
 kashídan. — (*to draw tight*) به زور
 کشیدن bi-zúr kashídan, سفت
 کشیدن sift kashídan, تنگ
 tang kashídan.
 DRAWER (*of a table, &c.*), خانه khá-
 nah. (*vide PAINTER.*)
 DRAWERS, زبر جامه zir-jámah, هلوار
 shalvár.
 DRAWING, *vide* PICTURE. — (*figure-
 drawing*) تصویر اجسام tasvír-i-
 ajsám.
 DREAD, *vide* FEAR.
 DREADFUL, ترسناک haul-nák, ترسناک
 tafé-nák, خطرناک mukhavvif, خطرناک
 khatar-nák, هائل há, il, مرهوب
 marhúb, مهیب muhíb.
 DREAM, خواب khwáb, رؤیا ru, yá.
 To DREAM, خواب دیدن khwáb
 dídan, در خواب دیدن dar khwáb
 dídan, رؤیا دیدن ru, yá dídan.
 DREGS, درد durd, فضل fazlah, خلط
 khilt, لای lá, سیل síl. — (*of the
 people*) آذتاب الناس aznabu-n-nás.
 To DRENCH, تر کردن tar kardan.
 DRESS, پوشاک púshák, پوشان púshan,
 لباس libás, جامه jámah. (*vide
 CLOTHES.*) — (*change of dress*)
 واگردان vá-gardan.
 To DRESS, پوشیدن púshídan, رعف
 پوشیدن rakht púshídan, پوشانیدن

púshánídan, ملین ملبس mulab-
 bas sákhtan. — (*a wound*) مرهم
 مرهم marham guzárđan. —
 (*victuals, &c.*) درست کردن durust
 kardan, آماده کردن ámadah kar-
 dan, طبع کردن tabkh kardan, چختن
 pukhtan.

DRESSING, *vide* PLASTER (*for a
 wound*).

DRIED (*fruit, &c.*), خشک khushk.

DRIFT, مجموعه majmú'ah. — (*mean-
 ing*) معنی ma'ní, مطلب matlab.

To DRIFT, مجموع شدن majmú' shu-
 dan.

DRILL (*military exercise*), مشق سرباز
 mashk - i - sarbáz, مشق نظام
 mashk-i-nizám, تعلیم نظام ta'lím-i-
 nizám. — (*ground*) میدان مشق
 maidán-i-mashk. — (*instrument*)
 مثقب miskab.

To DRILL, مشق کردن mashk kardan.
 — (*a hole*) سوراخ کردن súrakh kar-
 dan.

DRINK (*anything drinkable*), هرب
 shurb, مشروب mashrúb, نوشیدن
 núshídaní. — (*intoxicating drinks*)
 مسکرات muskirát.

To DRINK, نوشیدن núshídan,
 آشامیدن áshámídan, خوردن khwur-
 dan. — (*speaking respectfully*) میل
 میل mail firmúdan, نوش جان
 نوش núsh-i-ján firmúdan.

DRINKABLE, خوردنی khwurdaní.

DRINKER, نوشنده núshandah. —
 (*drunkard*) شرابخور sharáb-khwur,
 بادیه پیمای bádah-paimá.

DRINKING-VESSEL, ظرف آشوری zarf-
 i-áb-khwurí.

To DRIP, قطار شدن takátur shudan,
 چکیدن chakídan.

DRIPPING (*fat*), چربی psh, چربی
 char-bí. — (*as water*) تراوش tarávish,
 قطار takátur.

To DRIVE, راندن rándan. — (*in a car-
 riage*) سوار شدن suvár shudan. —
 (*away*) راندن rándan, دفع کردن
 dáf' kardan, دور کردن dúr kardan,
 بر گردانیدن bar-gardánídan.

DRIVER, *vide* COACH-MAN.

DRIZZLE, باران نم نم bárán-i-nam-
 nam.

DROLL, مزاجه muzhik, با مره bá-mazah.

DROMEDARY, جماره bukhtí, بختی jumázah, شتر تند رو shutur-i-tund-raw.

DROP, قطره katrah, چکه chakkah.— (pendant) آویزه ávízah.

TO DROP, قطره چکیدن chakídan, قطره افتادن katrah katrah uftádan, ریختن چکه کردن rískhtan.— (to let go) ول کردن vil kardan. (Vide To FALL.)

DROPSICAL, مستسقی mustaskí.

DROPSY, استسقا istiská.

DROSS (of metal), فضله درد fazlah, فلز روم rím.

DROUGHT, عدم باران khushkí, خشکی 'adam-i-bárán.

TO DROWN, غرق کردن ghark kardan.— (to be drowned) غرق شدن ghark shudan, مستغرق شدن mustaghrak shudan.

DROWSINESS, چرت پینکی pínakí, چرت churt, خواب آلودگی khwáb-álúdagí.

DROWSY, خواب آلوده khwáb-álúdah, زده پینکی zadh.

DRUDGEY, محنت mihnat.

DRUG, دارو davá, دارو dárú.

DRUGGIST, عطار 'atár, دارو فروش dárú-furúsh.

DRUM, دهل duhl, طبل tabl.— (drum-stick) کجه kajak, چوگان chaugán.— (kettle-drum) تاره nak-kárah, کومر kús, رومین rum, rú,ín-khum.— (small drum played on with the fingers) تمبک tumbak, دمبلک dumbak.— (big-drum), طبل بزرگ tabl-i-buzurg-i-sar-lázi.

DRUMMER, ناکاری nakkár-chí, دهل زن duhl-zan, طبلچی tabbál, طبلچی tabl-chí, بالابانی bálábáni-chí.

DRUNK, مست mast, مست sar-mast, مستخور makhmúr, سر گران sar-gírán, سر غرض sar-khwush.— (dead drunk) مست سیاه siyáh-mast, بد مست bad-mast.

DRUNKARD, شراب خور sharáb-khwur, می پرسی mai-parast.

DRUNKENNESS, مستی mastí, سر گران sar-gírání, سر غرض sar-khwushí.

DRY, خشک khushk, بی آب yábis.— (uninteresting) بی مزه bí-mazah.— (thirsty) تشنه tishnah, عطشان 'atshán.— (wine) تلخ talkh, دیش dibsh.

TO DRY, خشک کردن khushk kardan, خشکانیدن khushkánídan.

DUAL, تشنه tasniyah.

DUBIOUS, vide DOUBTFUL.

DUCAT (value generally about ten shillings sterling), باجلی bájúghlí, سحر háj-uklí, مجار majar.

DUCK, اردک úrdak, باط bat, جلک batak, مرغابی murgh-ábí.

DUCT, vide CANAL.

DUCTILE, تلخ talazzuj.

DUE (to be paid), دادنی dádaní, (واجب الادا vájibu-'l-adá. (Vide RIGHT, PROPER, TAX, TRIBUTE.)

DUEL, vide BATTLE.

DUGS (breasts), پستانها pistánhá, سدی سدی sudyain.

DULCIMER, سنور santúr, زنتور zan-túr.

DULCO-ACID (as the juice of an orange, &c.), میخوش mai-khwush.

DULL, vide BLUNT, STUPID.

DUMB, کنگه gung, لال lál, بی زبان bí-zabán, بکم bakím (pl. بکمان bukmán).

DUMBNESS, کنگی bí-zabání, بی زبانی gungí, بکم bakam, بکامه baká-mat.

DUN (colourel), سمند samand.— (importunate creditor) متقاضی mutakází.

TO DUN (importune), تقاضا کردن takázá kardan, پا پی دادن pá-pai shudan (vulg.).

DUNG, براز gúb, گه gub, زبل zibl, براز biráz, فضله fazlah.— (of cows) سرگین sargín.— (of horses) پهن pa,ín, پهن pain, پهن pahín.— (of deer, sheep, camels, &c.) پشکل pishkil.— (of birds) چالغوز chalghúz, پیکهál, زلی zilk, فضله fazlah, زل zil (vulg.).— (dried for fuel) پاچه páchak, جله tapálah, تپه tapalah, جاله jallah, سازگار sáz-gár.

DUNGEON, زندان siyáh-chál, زندان zindán, دستارخانه dusták-khánah.

DUNG-HILL, مزبله mazbalah, دمن dumn.
 DUPE, غیبی ghabí, گول gúl, کودن kaudan.
 DUPLICATE, مضاعف muzá'af.—(of papers) نقل nakl, دو نسخه dú nuskhah.
 DUPLICITY, vide DECEIT.
 DURABILITY, بقا baká, پایداری páy-dári, استواری ustuvári.
 DURABLE, پایدار páy-dár, قائم ká'im, استوار ustuvár.
 DURATION, استمرار istimrár, دوام davám, قرار karár.
 DURING, مدام mádám, بین bain, تا tá, آنرا asná, در میان dar miyán, در در dar khilál.
 DUSK (of evening), تاریکی táríki, ظلمت zulmat, تیرگی tíragí, شفق shafak, شبانگاه shabán-gáh, وقت وقت vakt-i-gurg u mish (literally "Time of wolf and sheep"; French, "Entre chien et loup.")
 DUST, خاک khák, تراب turáb, قطر katar, ناک nak', پالم palm.—(flying dust) گرد gard, غبار ghubár.—(gold dust) زرك zarak, ریزه rizah-i-tilá. — (to bite the dust) خوردن زمین zamin khurdan.—(to dust) گرد تکاندن dan.—(to dust) گرد افشاندن dan.—(to kick up a dust) آهوب کردن áshúb kardan.
 DUST-HOLE, vide ASH-PIT.
 DUSTY, غبار آلوده ghubár - álúdah, مغبر mughbarr.
 DUTY, حق hakk, کار kár, پیشه

píshah, ذمه zimmah, منصب mansab, عهده 'uhdah, مبتغا muhtaghá, خدمت khidmat, منت minnat, وعدة va'dah.—(special duty) کار kár - i - mu'ayyan. (Vide CUSTOM, TAX.)—(to perform or fulfil a duty) از عهده کار بر آمدن az 'uhdah - i - kár bar-ámadan, از عهده ای ایفای ifá, í - i - 'uhdah nimúdan, کار کجا آوردن kár bi-já ávardan, وفا بوعده کردن vafá bi-va'dah kardan, امر نمودن amr nimúdan, ادای ای خدمت adá, í - i - khidmat kardan.—(to fail in a duty) بر نیامدن az 'uhdah bar-nayámadan, از عهده از عدول کردن az 'uhdah 'udúl kardan, کوتاهی kútáhi kardan, قصور kusúr kardan.
 DWARF, کوتاه kútah-kad, مردك mardak, خیل کوتولی kutúli, (vulg.).
 TO DWELL, vide TO ABIDE.
 DWELLER, متوطن mutavattin, ساكن sákin, باهنده báshandah, مقیم mukím.
 DWELLING, vide ABODE.
 DYE, رنگ rang, صبغت sibghat.
 TO DYE, رنگ زدن rang zadan, رنگین rangín kardan, صبغت نمودن sibghat nimúdan.
 DYER, رنگ زن rang-zan, ریز rang-ríz, صباغ sabbágh.
 DYNASTY, طبقه tabakah, نسل nasl, سلسله silsilah.
 DYSENTERY, اسهال is-hál, زحیر zahír.
 DYSPEPSIA, vide INDIGESTION.

E.

EACH, هر har, هر يك har yak.
 EAGER, آرزومند árzú-mand, هوشمند shauk-mand, مشتاق mushták, هائقی shá'ik, سرگرم sar-garm.
 EAGLE, عقاب 'ukáb, نسر nasr, دال dál, دالمن dálman, مود múd, قرة karah-kúsh. — (two-headed

eagle, Russian arms) عقاب دو سر 'ukáb-i-dú-sar.
 EAB, گوش gúsh.—(of a pitcher or jug) مشتة mushtah, دسته dastah.—(of corn) عوשה khúshah, سنبله sumbulah.—(by ear) شفاها shifáhan.—(to put one's fingers in one's

- ears** گوش گرفتن gúsh giriftan, پندہ پندہ در گوش کردن pambah dar gúsh kardan. — (to lend an ear) گوش دادن gúsh dádan. — (to set by the ears) بر هم زدن bar-ham zadan.
- EARLY** زود zúd, زو zú (*vulg.*). — (in the morning) فجر صبح fajr-i-subh, صبح گاهی 'alá-'s-sabáh, علی الصباح sahar - gáhi, صبح زود subh - i - zúd.
- TO EARN** مداعل کردن mudákhil kardan, انداختن andákhtan, حاصل کردن hásil kardan.
- EARNEST** (*true, really*), حق hakk, جدّی jiddan, فی الحقیقت fi-'l-hakikat, راست rást, یقین yakín. — (*advance of money*) پیشگی pishagí, بیعانه bai'ánah, 'urbún, سلف salaf.
- EARNESTLY** بطور جدّی bi-taur-i-jiddí, جدّی jiddan.
- EARNING** تحصیل tahsíl, کسب kasb, اکتساب iktisáb.
- EARRING** حلقه گوش halkah-i-gúsh, گوشواره gúshvárah.
- EARTH** خاک khák, زمین zamín, ارش arz, پالم palm.
- EARTHEN**, حاکّی khákí, سفالی sifá-lín. — (*earthenware*) از گل az gil, سفالی sifá-lí, گلین gilín.
- EARTHLY**, عالمی 'alamí, ارشی arzí.
- EARTHQUAKE** زلزله' زمین zalzalah-i-zamín, تزلزل tazalzul.
- EARTHWORK** خاکریز khák-ríz.
- EARWIG** گوش خوک gúsh-khazak.
- EASE** (*facility*), آسانی ásání, سهولت suhúlat, سلاست salásat. — (*repose*) آرام آرام, آسایش ásáyish, راحتی ráhat, فراغت farághat. — (*at ease*) به آسایش muráffahu-'l-bál. — (*to be at ease*) آرامیدن آرامídan. — (*to take one's ease*) مشغول بودن mashghúl-i-'aish búdan. — (*to ease oneself*) ریدن ridán.
- EASILY**, آسان ásán, سهلا sahan, در صفا dar 'ain-i-safá.
- EAST**, شرق mashrik, شرق shark, در (to the east of) 'matla'. — (the East, country) مشرق زمین mashrik-zamín.
- EASTERN**, عید فطر 'd-i-fatír. **EASTERN**, شرقی sharkí. — (*countries*) بلاد مشرقیه bilád-i-mashrikíyah. — (*languages*) السنه شرقیه alsinah-i-sharkíyah. — (*Question*) مسأله شرق masalah-i-shark.
- EASY**, سهل sahl. **TO EAT**, تناول کردن tanávl kardan. — (*speaking respectfully*) میل فرمودن mail fir-múdan, نوش جان فرمودن núsh-i-ján firmúdan.
- EATABLE**, خوردنی khwurdaní, قابل کابل kabil-i-akl.
- EATABLES** (*provisions*) خوراک khwú-rák, قوت کút, طعام ta'am, خوراکي khwurákí (*vulg.*). — (*prepared for a journey*) زاد zád, توشه túshah.
- EAU DE VIE**, عرق 'arak, ماء الحیات má,u-'l-hayát.
- EAVES** (*of a house*), طره turrah, هادروان shádurván.
- EBB**, زوال zavál, جزر jazr.
- EBONY**, آبنوس ábnús.
- EBULLITION**, *vide* BOILING.
- ECCENTRIC**, مرکز khárij-i-mar-kaz, دایره khárij-i-dá'irah, خارج العاده khárij-u-'l-'ádah.
- ECHO**, صوت sadá, ای-ی-كوه sadá, ای-ی-كوه nuf, بنت الجبل bintu-'l-jabal.
- ECLAT**, *vide* SPLENDOUR.
- ECLIPSE** (*of sun*), کسوف kusúf, کسوف kasáfat, انکساف inkisáf. — (*of moon*) خسوف khusúf, انحصاف inkhisáf.
- ECLIPSED** (*sun*), منکسف munkasif. — (*moon*) منکسف munkhasif.
- ECLIPTIC** (*circle*), طریق شمسی tarík-i-shams, راه آفتاب ráh-i-áftáb.
- ECONOMICAL**, خانه دار khánah-dár, کم خرج kam-kharj.
- TO ECONOMISE**, ادارت کردن idárat kardan.
- ECONOMY**, خانه داری khánah-dá-rí, باریک روی barík-rawí.
- ECSTASY**, وجد vajd, شفق sha'af, بی حودی bí-khwudí.
- EDDY**, مرج ریوی mauj-rízí.
- EDEN**, باغ عدن bágh-i-'adan.
- EDGE**, دم dam, لب lab. (*Vide* BORDER, BOUNDS, TRIMMING.) —

(to be set on edge, the teeth) کند kund shudan.
EDIBLE, vide EATABLE.
EDICT, امر تنظیم tanzím, امر amr. (Vide PROCLAMATION.)
EDIFICE, عمارت 'imárat, بنا biná.
TO EDIFY (to improve by teaching, to instruct), معمر نمودن ma'múr nimúdan, تادیب کردن ta,díb kardan.
EDITION (of a book), اجرا ijrá.
EDITOR (of a book or periodical, &c.), مؤلف mu'allif, مهتم muhtamim, مدیر mudabbir, کارگذار kárguzár, مدیر muharrir, مدیر mudír.
TO EDUCATE, ترتیب کردن tartíb kardan, تربیت کردن tarbiyat kardan, پرورش کردن parvarish kardan.
EDUCATED, مؤدب mu'addab.
EDUCATION, تربیت tarbiyat, تعلیم ta'lím, تادیب ta,díb, ترتیب tartíb.—(of children) حضانة hizá-nat.
EEL, پلان ماهی má-r-má'hí, ماهی yalán-má'hí.
TO EFFACE, محو کردن mahv kardan, پاک کردن pák kardan.
EFFACED, منسوخ mansúkh, مندرس mundaris.
EFFACEMENT, محو iptál, محو mahv.
EFFECT, اثر تاثير ta,sír, نتیجه nat'ijah, فرع far'.—(to produce an effect) تاثير نمودن ta,sír nimúdan.—(in effect) واقعا váki'an.—(to this effect) از این قرار az ín karár.
TO EFFECT, vide TO PERFORM.
EFFECTS, vide GOODS.
EFFECTUAL, کارگر kár-gar, مؤثر mu'assir, مفید mu'fid.
EFFEMINACY, رخاوت rakhávát.
EFFEMINATE, زن طبيعت rakhv, زن zan-tabí'at.
TO EFFERVESCE, جوشیدن júshídan, جوش آمدن bi-júsh ámadan.
EFFERVESCENCE, جوش júsh.
EFFICACIOUS, vide EFFECTUAL.
EFFICIENT, vide ABLE, CAPABLE.
EFFIGY, شكل shakl, صورت súrat, مجسمه mujassamah.
EFFORT, کوشش kúshish, سعی sa'í,

كند kasd, تلاش talásh, اهتمام ihtimám, عزم 'azm, همت himmat, جهد jidd, جهد jahd.—(a great effort) سعی بلیغ sa'í-i-balígh.
EFFUSION, سافک safk, ریزش rízish.—(of blood) سافک دم safk-i-dam.—(literary) مقاله makálah, فصل fasl.
EGG, تخم baizah, تخم tukhm, تخم مرغ tukhm-i-murgh.—(rotten egg) تخم لقی tukhm-i-lak.—(shell) قشر kishr, پوست púst.—(plant) vide BRINJAL. (Vide also OMELET, POACHED EGG).
EGLANTINE (sweetbriar), نسرین nis-rín.
EGOTISM, خود پرستی khwud-parastí, خود خود بینی khwud-bíní.
EGOTIST, or **EGOTISTICAL**, خود پرست khwud-parast, خود جود khwud-bín.—(to be egotistical) منم زدن manam zadan.
EITHER, خواه khwáh, یا yá.
EJACULATION, هممه لکر hamhamah - i - zikr, ندا nidá.—(to mutter ejaculations) هممه لکر کردن hamhamah-i-zikr kardan.
TO EJECT, بیرون کردن bírún kardan, راندن rándan.
EJECTMENT, اخراج ikhráj, طرد tarad, اخراج itrád, نفی náfí.
TO ELABORATE, ترتیب دادن tartíb dádan, تنظیم نمودن tanzím nimúdan.
TO ELAPSE, طول کشیدن túl kashídan, گذشتن guzashtan.
ELASTIC, چنده jibandah.
ELASTICITY, چندیگی jibandagí.
ELBOW, مرفق mirfak, آرنج áranj.
TO ELBOW, غریبه کردن gharbílah kardan.
ELDER, مهتر mihtar, مهن mihín, اول avval.—(head-man) vide CHIEF.
ELDERS (of the people), مشائخ mashá'ikh, بزرگان buzurgán, اكابر akábir.
ELDEST (of the people), بزرگترین buzurgtarín.
ELECT (of God), برگزیده خدا barguzídah-i-khudá, خوانده شده خدا khwándah-shudah-i-khudá.

To ELECT, بر گزیدن bar-guzídan, انتخاب نمودن intikháb nimúdan.
 ELECTION, انتخاب intikháb.
 ELECTRIC LIGHT, چراغ الکتریسیته chirágh-i-alaktrísítah.
 ELECTRICITY, کهربایت kah-rubáyat, الکتریسیته alaktrísítah (eur.).
 ELECTRO-PLATED, نقره نما nukrah-nimá.
 ELEGUARY, معجون ma'jún.
 ELEGANCE, لطافت nazákát, لطافت latáfat, زینت zínat, ناکهات nakávat, حسن husn, کاشنگی kashangí. (vulg.).
 ELEGANT (neat), منته munakkah, نازک názuk, خوشنما khwush-nimá, لطیف latíf, کاشنگی kashang (vulg.).
 ELEGY, مرثیه marsiyah.
 ELEMENT, عنصر 'unsur (pl. عناصر 'anásir or عناصر 'anásir).—(the four elements) چهار عناصر chahár 'anásir, عناصر اربع 'anásir-i-arba'.
 ELEMENTARY, ابتدائی ibtidá'í, جهت جبهات jihat-i-mubtadiyán.
 ELEPHANT, فیل pil, فیل fil.—(saddle of an elephant) حوده haudah, هودج haudaj.—(driver) پیلبان pil-bán.
 ELEPHANTIASIS (kind of leprosy), فیلپا fil-pá, لی larrí, العلیل dá, u-í-ffl.
 To ELEVATE, افراختن afrákhtan, افراشتن afráshtan, بلند ساختن buland sákhtan, بالا کشیدن bálá kashídan.
 ELEVATED, vide EXALTED.
 ELEVATION, ارتفاع irtifá', بلندی bulandí, افرازی afrázi, لعل a'lá.—(hill) شامخ shámikh.
 To ELICIT, استنباط نمودن istimbát nimúdan, استدراک نمودن istidrák nimúdan, ملتفت شدن multafít shudan.
 To ELIMINATE, محذوف کردن mahzúf kardan, استخراج نمودن istikhráj nimúdan.
 ELISION, حذف hazf.
 ELITE, زبده zubdah.
 ELIXIR, اکسیر iksír.
 ELK, گوزن gauzan.
 ELLIPTIC, بیضه baizah, بیضوی baizaví.

ELLIPSIS, مفهوم mafhúm, مقدر mukaddar.
 ELM (tree), نارون náravan, ناروند nár-vand.
 ELOCUTION, معانی بیان ma'ání-bayán, طلاقت talákat.
 ELOQUENCE, بلاغت fasáhat, بلاغت balághat, زبان آوری zabán-ávári, طلاقت talákat, سخن پردازی sukhun-par-dázi.
 ELOQUENT, زبان آور fasíh, زبان zabán-ávar, شیرین shírín-ádá, بلغا bulágha (pl. بلغا bulaghá).
 ELSEWHERE, جای دیگر já, í-dígar.
 EMACIATED, لاغر lághir, زار و زار zár va nizár, نحیف nahíf, مختل mukhtall.
 To EMANATE, صادر شدن sádir shudan, صادر کردن sudúr kardan.
 EMANATION, ظهور zuhúr, صدور sudur.
 To EMBALM, تحنيط نمودن tahnít nimúdan, مومیای کردن múmiyá kardan.
 EMBANKMENT, پشته pushtah, دمدمه daimdah, بند band.
 To EMBARK, بر چهار رفتن bar jahaz raftan, در کشتی نشستن dar kashtí nishastan.
 EMBARRASSED, پا در گل pá dar gil, معطل mu'attal.—(to be embarrassed) معطل ماندن mu'attal mándan, گیر افتادن gir uftádan.
 EMBARRASSMENT, اشکال ishkál, مشاهده dihsat, مزایقه muzáyah-kah, مذبذب mazíq.
 EMBASSY, پیغام paighám, پیام payám, سفارت sífárat, رساله risálah, سفارت خانه sífárat - khánah.—(Secretary of Embassy) vide SECRETARY.
 To EMBELLISH, vide To ADORN.
 EMBELLISHMENT, آرایش zíb, زینت zínat, تزیین taz-yín.
 EMBERS, آخگر akhgar.
 To EMBEZZLE, دزدی کردن duzdí kardan, تصرف کردن tasarruf kardan.
 EMBLEM, نشان nishán, اشاره ishárah, علامت 'alámat, کنایه kináyah.

EMBLEMATICAL, علامت 'alámat, نشانه nishánah.
EMBONPOINT, نار پستان nár-pistán, فریبی farbihi.
EMBOUCHURE, بوجار makhraj, بۇغاز búgház.
EMBRACE, آغوش ághúsh.
To EMBRACE, آغوش كشيدهن ághúsh kashídan, بغل كمرى كردهن baghal-gírí kardan, معاينه نمودن mu'ána-kah nimúdan, كزار كرفتن kinár giriftan, در بر كرفتن dar bar giriftan. (*Vide To INCLUDE, To ACCEPT.*)
EMBRACING, *vide* CONTAINING.
EMBRASURE, باره bárú.
To EMBROIDER, نقش دويختن naksh dúkhtan, طرازيدن tirázidan.
EMBROIDERER, مطرز mutarriz.
EMBROIDERY, نقش naksh, قلماندوزى kaitán-dúzi, بوتنه bútah, دوزى نكده nak-dah-dúzi, طراز tiráz.—(*gold embroidery*) زر دوزى zar-dúzi.
To EMBROIL, گير آوردن gir ávardan, دو چار كردهن dú-chár kardan.—(*to become embroiled*) گير آمدن gir ámadan, دو چار هندن dú-chár shudan.
EMBRYO, جنين janín.
EMERALD, زمرد zumurrud, ميمو mínú.—(*colour*) رنگ zumurrud rang.
EMERGENCY, ضرورت zarúrat, حادثه hádisah (*pl.* حوادث havádis.)
EMERY, سنباده sumbádah.
EMETIC, دواگى قى davá, í-i-kai, دواگى مستفرغ davá, í-i-mustafrih, دواگى مقبى davá, í-i-mukayyí.
EMEUTE, فتنه fitnah.
EMIGRANT, مهاجر muhájir.
To EMIGRATE, وطن نمودن jalá, í-i-vatan nimúdan, ترك وطن tark-i-vatan kardan.
EMIGRATION, جلاگى وطن jalá, í-i-vatan, ترك وطن tark-i-vatan.
EMINENCE (*high ground*), سر كوب sar-kúb, پشته tappah, پشته push-tah, گيريه girivah, قلعه kullah. (*Vide DEGREE (rank), DIGNITY.*)

EMINENCE (*term of respect*), جناب janáb-i-fazlat-ma,áb.
EMINENT, *vide* FAMOUS, GREAT.
EMISSION (*sending forth*), اعراج ikhráj, ارسال irsál, انفاز infáz.—(*seminal*) انزال inzál, مبعث mash'.
EMOLUMENT, نفع naf'.
EMOTION, هفت خاطر shaghf-i-khá-tir.
EMPEROR, شاهنشاه sháhinsháh, سلطان sultán, خاقان khákán.—(*of Rome*) كايصر kaisar (*i.e. Caesar*).—(*of China*) فغفور faghfúr, خاقان khákán.
EMPHASIS, تأكيد ta, kíid.
EMPHATICALLY, بطور قطعى bi-taur-i-ka'tí.
EMPIRE, *vide* GOVERNMENT, KINGDOM.
To EMPLOY, نگاه داشتن nigáh dásh-tan, استخدام نمودن istikhdam nimúdan, مستخدم ساختن mustakhdam sákhtan.—(*to employ oneself*) مشغول شدن mushtaghil shudan.—(*to be employed, idiom, &c.*) موضوع شدن mauzú' shudan.
EMPLOYÉ, كار گزار kár-guzár, وكيل vakíl.
EMPLOYMENT, كار kár, باره kár u bár, عمل shughl, عمل 'amal.—(*office*) عهده 'uhdah, منصب mansab, خدمت khidmat.—(*out of employment*) معزول ma'zúl, بي كار bi-kár.
EMPRESS, قيصير kaisar.
EMPTY, تهي tuhí, خالى khálí, فارغ fárih, پوك púk (*vulg.*).—(*empty-headed*) مغر tuhí-maghz, تهي tuhí-dimágh.
To EMPTY, خالى كردن khálí kardan, تهي نمودن tuhí nimúdan.—(*into, like a river*) توي كردن tói khálí kardan túí.
EMULATION, غيبت ghairat, رشك rashk.—(*competition*) مجاهده mu-jáhadah, مقابله mukábalah.
ENAMEL, كاهى míná, كاشى káshí.
To ENAMEL, مينان نمودن míná nimúdan.

ENAMELLED, مینا کار mína-kár, مینا mína-kár.

ENAMELLER, مینا کار mína-kár, دواگر davít-gar.

ENAMOUNED, مشعوف mash'áf, شيفته shifteh.

TO ENCAMP, خیمه زدن khaimah zadan, اردو زدن urdú zadan, مقام makám kardan.

ENCAMPMENT, اردو urdú, اوتراق úturák, لشکرگاه lashkar-gáh.

TO ENCHANT, *vide* TO DELIGHT, TO PLEASE, TO FASCINATE.

ENCHANTED, آفسون کرده afsún kardah, جادو زده jádú - zadah.— (pleased) خواهش khwush-vakt, مبهتج mubtahíj.

ENCHANTER, جادوگر jádú-gar, آفسونگر afsún-gar, ساحر sáhir, ساحر sah-hár.

ENCHANTING, دلربا dil-rubá, دلوزر dil-ávíz.

ENCHANTMENT, جادوگری jádú-garí, جادو jádú-garí, سحر sihr, آفسون afsún, عزمیت 'azímat.— (fascination of the heart) دلستانی dil-sitání, دلوزری dil-ávízí, جانکشی jánkashí, هیفتگی shíftagí.

ENCIENTE, *vide* PREGNANT.— (military term) خندق khandak.

TO ENCLOSE, احاطه نمودن ihátah nimúdan, حاوی بودن háví búdan, محاصره نمودن muhá Sarah nimúdan.

ENCLOSURE, احاطه hayát, حیاط ihátah.— (for cattle) آغل ághil, مرهب marbaz, سول súl.— (a letter, &c.) ملفوف malfúf, مندرج mundarij.

ENCOMIAST, مدیحه سنج madfah-sanj, مداح maddáh.

ENCOMIUM, مدیحه madfah, مدح madh.

ENCORE, ایضا aizan.

ENCOUNTER, مقابله mukábalah, تقابل takábul. (*Vide* BATTLE.)

TO ENCOUNTER, در چار شدن dú-chár shudan. (*Vide* TO FIGHT.)

TO ENCOURAGE, دلداستی دادن dil-ásá, í dádan, تسلی نمودن tasallí nimúdan.

ENCOURAGEMENT, دلداستی dil-ásá, í, تسلی tasallí.

TO ENDEAVOUR upon, تجاوز کردن tajá-vuz kardan, از حد گذشتن az hadd guzashtan, داخل کردن dakhli kardan.

ENCUMBEANCE, بار bár, حمل haml, مانع máni'.

ENCYCLOPÆDIA, دائره المعارف dá-iratu - 'l - 'ulúm, معارف المعارف dá, iratu - 'l - ma'árif.

END (point or tip), سر sar, نوک nauk.— (conclusion) آخر ákhir, اتمام ákhirat, عاقبت 'ákiбат, تمام itmám, تمام tamám, تمامه tatam-mah, سر sar, انصراف insirám, انتها intiha, نهایت niháyat, انجام anjám, سرانجام saranjám, ختم khatm, خاتمه khátimah, اختتام ikhtitám, فرجام farjám, مال ma, ál.— (object) عاقبت gharaz.— (in the end) عاقبت الامر 'ákiباتu - 'l - amr.— (to the end) إلى آخره ilá ákhirah.

TO END, *vide* TO FINISH.— (to end in) تمام شدن tamám shudan (bi).

ENDEAVOUR, *vide* EFFORT, ATTEMPT.— (to use one's endeavours) اهتمامرا بعمل آوردن ihtimámra bi-'amal ávardan, بذل همت کردن bazl-i-himmat kardan.

TO ENDEAVOUR, سعی کردن sá'í kardan, کوشش نمودن kúshish nimúdan.

ENDEMIC, مرض متداول marz-i-mutadávil, مرض عمومی marz - i - 'umúmi.

ENDIVE, کاسنی kásní.

ENDLESS, بی نهایت bi-páyán, بی پایان bí-niháyat, بلا نهایت bilá-niháyat.

TO ENDORSE, مضمون کردن mazbút kardan, امضا کردن imzá kardan.— (a statement) صحت گذاشتن zahah guzashtan.

ENDOWMENT (pious bequest), وقف vakf, خیرات maukúfah, موقوفه khairát.

ENDURANCE, *vide* BOLDNESS.

TO ENDURE, صبر کردن sabr kardan, بار داهت بردن bar-dásht kardan, تحمل tákat dáshtan, طاقت داهتن

tahammul nimúdan, تاب آوردن táb ávardan. (Vide To LAST.)

ENEMA, مِخْن mihkan, حَقْنَه huk-nah, دستور dastúr, امالَه imálah.

ENEMY, دُشْمَن dushman, عَدُو 'adúv, or 'aduww, عَصَم khashm, معاند mu'ánid, غَنِيمَ ghaním, مَخَالِف mukhálif, عِرَان 'aván, حَرِيف haríf, مَبْغِض mubghiz.

ENERGETIC, مُتَجَاهِد mutajáhid.

ENERGY, قُوَّة kuvát, or kuvvat, عَجَل shiddat, عَظَمَة ghairat, اِجْتِهَاد ijtihád, شَوْق shauk.

ENFEEBLED, vide WEAK.

To ENFRANCHISE, مُسَلِّم مُنَوَّدَن mu-sallam nimúdan, اَزَاد مُنَوَّدَن ázád nimúdan, رَسْتَكَار كَرْدَن rastagár kardan.

To ENGAGE (take into employ), نَكَاة مَعِينِ كَرْدَن nigáh dáshtan, عَهْدِ مَوْءَانِ كَرْدَن mu'ayyan kardan. — (settle) عَهْدِ مُنَوَّدَن 'ahd nimúdan.

ENGAGED, vide BUSY.

ENGAGEMENT, عَهْدِ 'uhdah, عَهْدِ عَدُو 'ahd, مِثَاقِ mísák, كَار kár, وَعْدَةِ va'dah. — (to have an engagement) وَعْدَةِ دَاخْتَنِ va'dah dáshtan.

ENGAGING, دِلِپَسَانِدَن dil-pasand.

To ENGENDER, تَوْلِيدِ مُنَوَّدَن taulíd nimúdan.

ENGINE (machine), آلَتِ álat, مَنجَانِيقِ manjaník.

ENGINEER, مُهَنْدِسِ muhandis.

ENGLISH, اِنْگِلِيسِي inglís, اِنْگِلِيسِي inglísí.

To ENGRAVE, نَقَشِ كَرْدَن kandan, نَقَشِ حَاكِ كَرْدَن nakhsh kardan, حَاكِ كَرْدَن hakk kardan.

ENGRAVER, حَاكِ hakák.

To ENGROSS, تَحْرِيرِ مُنَوَّدَن tahrír nimúdan.

To ENHANCE (raise or increase), زِيَادِ كَرْدَن ziyád kardan, اَزْدَادِنِ af-zúdan, اِزَافَه مُنَوَّدَن izáfah nimúdan.

ENHANCEMENT, رَفْعِ raf', تَرْكِيهِ tar-kihi, تَرْكِيهِ tarkiyah. — (enhancement of value of goods, by a fictitious tender of high price; a

misdeemeanour punishable by Muhammadan law) نَجِشِ najsh.

ENIGMA, مَعْمَا mu'ammá, رَمِز ramiz, لُغْز lughz.

To ENJOIN, vide To COMMAND.

To ENJOY, لذت بردن or كَشِيدَن kashídan, لذتِ لَازِزِ lazzat burdan, or كَشِيدَن kashídan, مَتَمَتِّعِ هَدَنِ mutamatti' shudan, حَظِ كَرْدَنِ hazz kardan, بَرِ خَوْرَدَنِ bar-khwurdan. — (possess) تَصَرُّفِ كَرْدَنِ tasarruf kardan. — (to enjoy oneself) عَمِشِ كَرْدَنِ 'aish kardan, دِمَاحِ كَرْدَنِ dimágh kardan.

ENJOYMENT, vide PLEASURE.

To ENLARGE, وِسْعَتِ دَادَنِ vus'at dádan, بَزُرگَتَرِ كَرْدَنِ buzurgtar kardan.

ENLARGEMENT, تَوْسِيعِ taurí.

To ENLIGHTEN, رُشْنِ كَرْدَنِ rúshnái bakhshúdan, رُشْنِ كَرْدَنِ raushan kardan, مَنُورِ كَرْدَنِ munav-var kardan. (Vide To INFORM.)

To ENLIST (raise soldiers), جَمْعِ آوَرِي jam'ávarí nimúdan. — (take service as a soldier) سَرَبَازِ sarbáz shudan.

ENMITY, عِدَاوَتِ 'adávát, دُشْمَانِي 'udván, كِينِه kínah, كِينِ kín, مَخَالِفَتِ mukhálafat, مَخَاصِمَتِ mukhásamat, عَصَمَتِ khusúmat. — (to bear enmity) كِينِ كَرْدَنِ kín dáshtan.

ENNOBLED, مُشَرَفِ musharraf.

ENNUI, دِلِتَنگی dil-tangí, بِي-زَارِي bí-zári.

ENORMOUS, vide BIG.

ENOUGH, كَافِي كَافِي káfí. — (exclamation!) بَسِ bas, بَسَا basá, بَاشِدِ báshad.

To ENQUIRE, vide To ASK.

ENQUIRY, تَفْتِيشِ taftísh, تَجَسُّسِ tajassus, تَفَاهُصِ tafahbus. (Vide QUESTION.)

ENRAGED, vide ANGRY.

To ENRICH, غَنِي مَاحِظِنِ ghaní sákh-tan.

ENSIGN, vide FLAG.

To ENSLAVE, اَسِيرِ كَرْدَنِ asír kardan.

To ENSNARE, vide To CATCH.

EN SUITE, تَابِعِ tábi', تَابِعِ taba'.

To ENTANGLE, مَبْطَلِيقِ كَرْدَنِ pích-á-

pích kardan, بر هم زدن bar-ham zadan.—(to be entangled) محكم مكدن muhkam shudan, بر هم زده كبر bar-ham-zadah shudan, گير آمدن gir ámadan.

To ENTER, اندر آمدن andar ámadan, تو رفتن dákhl shudan, داخل شدن tú raftan, داخل نمودن dakhli nimúdan, در شدن dar s'judan.

ENTERPRIZE, عزميت 'azimat, مبادرت mubádarat.

ENTERTAINMENT (fest, &c.), مهماني mihmání, لياقت liáhmání, مهماني ziyáfat, سور sú:, وليمه valímah.

ENTHRONEMENT, اجلس ijlás.

ENTHUSIASM, vide ZEAL, INSPIRATION, GENIUS.

To ENTICE, vide To ALLURE, To TEMPT.

ENTIRE, تمام kámil, تمام tamám, صحیح támm, مسلم musallam, صحیح sahsb, كل kull.

ENTIRELY, تماما sar-á-sar, tamámán, بالكل bi-'l-kull, بالكلية bi-'l-kulliyat, بالمره bi-'l-marrah, كاتبة kattan va kátibatan, همه hamah rúí - ham raftah, روهم رفته kulliyatan, بعينه bi'ainihi.

ENTIRETY, تماميت durustí, تماميت tamámíyat.

To ENTITLE, تسميه كردن tasmiyah kardan.—(entitled) متعلق mutalakkib, موسم musammá, موسم mausúm.

To ENTOMB, vide To BURY.

ENTRAILS, امعاء am'á.

ENTRANCE, vide ACCESS, DOOR, GATE.

To ENTREAT, vide BEG.

ENTREE, دخول dukhúl.

ENTRENCHMENTS, استحكامات istihkámát.

ENTREPRENEUR, شبه ساز shabíh-sáz.

To ENTRUST, vide To COMMIT.

ENTRY, دخول dukhúl.

ENUMERATION, تعداد ta'dád, احتساب ihtisáb.

ENUNCIATION, تعبير ta'bír.

ENVELOPE (cover), لفافه lafáfah.

To ENVELOPE, مغلف نمودن malfúf nimúdan, احتمال نمودن ishtimál nimúdan.

ENVIED, مغبوط maghbút, محسود mahsúd, رهكبرده rashk-burdah.

ENVOIOUS, بد چشم bad-chashm, بد خواه bad-khwáh, حسود hasúd, رهكين rashkín.

ENVIRONS, نواح naváhi, گرد و نواح gird ú naváh, حوالی haválí, حول و اطراف haul u haush, atráf.

ENVOY, vide AMBASSADOR.

ENVY, حسد hasad, رهك rashk, حسرت hasrat, غل ghill.

To ENVY, رهك بردن rashk burdan, حسد بردن hasad burdan.

EPAULETTE, علم 'alam, نشان nishán-i-dúsh.

EPIDEMIC, مرض متداول marz-i-mutadávil, مرض عمومی marz-i-'umúmi.

EPIDERMIS, بشر bashar.

EPILEPSY, عجز sar'.

EPILEPTIC, مصروع masrú'.

EPILOGUE, خاتمه khátimah (pl. khavátim).

EPIPHANY, تجلی tajallí.

EPISTLE, vide LETTER.

EPITAPH, كتابه kitábah, قبر kitábat-i-kabr.

EPITHET, لقب lakab, وصف vasf, صفت sifat.

EPITOME, vide COMPENDIUM.

EPOCH, تاريخ tárikh, دور daur, زمانه zamanah.

EQUAL, برابر barábar, مساوی musáví, مثال misál, نظير nazír, مطابق mutábik, زوج zauj, موازی mu'ází, مانند manand, yak-sán, يكسان ham-tá.—(subs.) نظير nazír, عدیل ham-tá, هم تا misl, مثل 'adíl.

EQUAL to, معادل mu'ádíl, موازی mu'ází.

EQUALITY, مساوات musávat, معادلت mu'ádat.

EQUALIZATION, مساوات musávat, تعديل ta'díl.

EQUALLY, بسويط bi-savíyat, علی برابر 'alá-'s-savíyah, برابر barábar, علی السوا 'alá-'s-savá.

EQUATION (*in arithmetic*), مساوات musávát.

EQUATOR, خط استوا khat-i-istivá.

EQUERRY, میراخور mír-ákhwur.

EQUESTRIANISM, اسب بازی asb-bázi, اسب سواری asb-suvári.

EQUILIBRIUM (*equipoise*), موازنه muvázannah, معادلت mu'ádalat.

EQUINOCTIAL, معدل mu'addil.

EQUINOX, روز و شب اعتدال i'tidál-irúz va shab, النهار و الليل اعتدال i'tidálu-'l-lail-va-'n-nahár.

To EQUIP, تجهیز نمودن tajhíz nimúdan.

EQUIPAGE, *vide* CARRIAGE.

EQUIPMENT, تجهیز kár-sázi, برای yarák.

EQUITABLE, *vide* JUST.

EQUIVALENT, *vide* EQUAL.

EQUIVOCAL, مشتبه mushtabih, متشابه mutashábih.

EQUIVOCATION, زبان بازی zabán-bázi.

ERA, *vide* EPOCH.

To ERADICATE, از بیع بر کندن az bíkh bar-kandan, تلع نمودن kal' nimúdan, جمع کردن kam' kardan, استعمال نمودن istisál nimúdan, منزع نمودن munazzi' nimúdan.

To ERASE, *vide* To DEFACE, EF-FACE, SCRATCH OUT.

ERE, تا به tá-bi.

ERECT, راست dúrust, راست rást, مستقیم mustakím.—(penis) راست rást.

To ERECT, افراشتن afráshtan, بر نصب کردن bar-dáshtan, بنا کردن nasb kardan, بر پا کردن bar pá kardan, زدن zadan.—(build) تعمیر 'imárat kardan, بنا کردن ta'mír kardan.

ERECTION, *vide* BUILDING.—(penis) راستی rástí.

ERMINE, قاقم kákum.

To ERR, خطا نمودن ghalat kardan, سهو کردن khatá kardan, زللت نمودن sahv kardan, زللت نمودن zallat nimúdan.—(to cause to err, to mislead) بر گردانیدن bar-gardáندان, احباط نمودن íhbát nimúdan,

گمراه کردن izlál kardan, گمراه نمودن gum-ráh kardan.

ERRANT, گمراه ávárah, گمراه gum-ráh.

ERRONEOUSLY, سهوا sahván.

ERROE, خطا ghalat, سهو sahv, خطا khatá, زللت zallat, زللت zallat, مزلت mazallat, خبا khabt, قصور kusúr, قصور taksír.

ERUCTION, آرزغ árúgh.

ERUDITE, *vide* LEARNED.

ERUPTION (*on the skin*), جثورات busúrát, آبله ábilah, دانه dánahá.—(to break out in an eruption) جثورات busúrát dar-ávardan.

ERTSIPELAS, جثور busúr.

ESCAPE, رها rihá, رستگاری rastagári, رها rihá, رهایی rihá, رهایی khalás, نجات naját.

To ESCAPE, رها یافتن rahan یافتن rihá yáftan, نجات یافتن naját yáftan, خلاصی یافتن khalásí yáftan, رها گردیدن rihá gardidan.—(flee) فرار کردن guríkhthan, فرار کردن firár kardan, پهلوی تھی کردن pahlú-tuhí kardan.—(to let escape) هشتن hishtan.

ESCHEAT, باد آور bad-ávar.

ESCOET, *vide* CONVOY.

ESPECIALLY, خصوصاً khássah, خصوصاً khusúsán, علی الخصوص 'alá-'l-khusús, لاسیما lá-síyamá.

ESPIONAGE, جاسوسی jásúsí.

To ESPOUSE, *vide* To MARRY.—(to espouse the cause of) جانبداری کردن jánib-dárf kardan.

ESPRIT, قلب kalb.

ESSAY (*article*), مقاله makálah, فصل fasl. (*Vide* ATTEMPT.)

ESSENCE, جوهر 'ain, ذات zát, جوهر jauhar, عرق 'arak, ریح ruh, علامه khulásah, پالوده pálúdah.—(per-fume) عطر 'itr.

ESSENTIAL, ذاتی jauharí, ذاتی zátí.—(obligatory) مفروض mafrúz.

To ESTABLISH, نمودن اثبات ísbát nimúdan, وضع نمودن vaz' kardan, برقرار نمودن bar-karár nimúdan.

ESTABLISHED, مقرر mukarrar, برقرار bar-karár, منصوب mansúb, مغرب bar-karár,

mutarattib, متمكن mutamakkin, پایدار mu'akkad, قائم ká'im, پایدار páyadár, ثابت sabit, استوار ustuvár, معین mu'ayyan.

ESTABLISHMENT, نصب nash, تاسیس ta'sís.—(household) دستکاه dast-gáh, عیال 'iyál, خدم و حشم khashdam va hashm, تابیها tabínhá (vulg.).

ESTATE (competence of means, cattle, &c., for which taxes must be paid), نصاب nisáb. (Vide INHERITANCE, FIEF, LAND, PROPERTY, WEALTH.)

ESTEEM, حب hubb, مهر mihr, الفتى ulfat, اهلای اخصیá ikhlás, التفات iltifát, اعزاز i'áz, احترام ihtirám.

TO ESTEEM, محترم muhtaram dáshtan, مكرم mukarram dáshtan, معزز mu'azzaz dáshtan, احترام کردن ihtirám kardan.—(deem) محسوب کردن mah-súb kardan, دانستن dánistan, همردن shimurdan.

ESTEEMED, محترم mu'tabar, معتبر muhtaram.

ESTIMABLE, مرغوب marghúb, عزتمند 'izzat-mand.

ESTIMATE, تخمینه bar-ávard, بر آورد bar-ávard, اندازه andázah. (Vide VALUE, OPINION.)

TO ESTIMATE, بر آورد کردن bar-ávard kardan, سنجیدن sanjidan.

ESTRANGEMENT, دوری dúrí, بعد ba'ad.

ESTUARY, خور khaur.

ET CAETERA (and so forth), وغیره va ghairah, الی alikh.

ETERNAL, ازلی azalí, مادام dá'im, دائم dá'imí, مدام mudám, جاودان jávidán, صمدی samadí, سمرمدی sar-madí, جاوید jávid.

ETERNALLY, دهرها daharan.

ETERNITY (without beginning), ازلی azal, ازلیت azalíyat.—(without end) ابد abad, ابدیت abadíyat, خالد khuld, یا baká.

ETHER, اثير asír.

ETHICS, اخلاق akhlák.

ETIQUETTE, تکلفات takallufát, اداب adáb, رسوم rusúm, مدارات mudarát, تعارف ta'áraf.

ETYMOLOGY (of words), اشتقاق ish-tikák.—(in grammar) صرف sarf.

EUCHARIST, قربانی 'ashá, 'i-rab-bání, قداس kudás.

EUCLID, اقلیدس uklídas.—(Euclid's Elements) تفریر اقلیدس tabrir-i-uklídas.

TO EULOGIZE, vide TO PRAISE.

EUNUCH, سرا khwájah-i-sará, خواجه khwajah, آغها ághá, آختها ákhtah, خسی khusí.—(chief eunuch of a harem) قزلباش kazlar-ághá, خواجه باهی khwájah-báshí.

EUROPE, فرنگ farang, فرنگستان farangistán.

EUROPEAN, فرنگی farangí.

TO EVACUATE, تخلیه کردن takhliyah kardan.

TO EVADE, کناره جستن kanaráh jastan, دور کشی dúr-kashí nimúdan, حذر کردن hazar kardan.—(one's business or duty) طفره زدن tafrah zadan, تعامل نمودن tagháf-ful nimúdan.

EVALUATION, تقویم takvím.

EVANGELIC and EVANGELIST, انجیلی anjilí.

TO EVAPORATE (trans.), بخار ساختن bukhár sákhtan.—(intrans.) نمودن nashf nashf nimúdan.

EVAPORATION, نشف nashf.

EVASION, رها rihá, رهایی rihá'í, رستگاری rastagá'í, خلاصی khalás, بهانه naját.—(subterfuge) بهانه bahánah, عذر uzr, حيله hílah, چنان چنين chunán chunán, جاهل tajá'hul, بهانه bahánah.

EVE, شام rúz-i-guzashtah, روز گذشته rúz shám.—(on the eve of) شرف shuruf.

EVEN, vide LEVEL, SMOOTH, ALSO, ALIKE.—(not odd) جفت juft, زوج zauj, شاف shaf.—(even number) عدد زوج 'adad-i-shaf', عدد جفت 'adad-i-zauj, عدد جفت juft.—(odd or even?) طاق یا جفت ták yá juft, تک یا جفت tak yá juft.

EVENING, شام shám, عشا 'ishá, سر شب sar-i-shab.—(evening star) زهره zuhrah, ناهید náhid.

EVENT, واقعه váki'ah, وقعه vakí'ah, عارضه vukú', حادثه hádisah, 'arizah, ماجرا má-jará, قضیه kazí-yah, اتفاق sar-guzasht, سرگذشت ittifák.—(result) vide CONSEQUENCE.—(in the event of) صورتیکه súrati kih.—(at all events) در هر حال dar bi-har hál.

EVER (at any time), گاهی gáhi, همیشه hích vakt.—(at no time) هرگز hargiz, اصلاً aslan, آباداً abadan.—(at all times) همیشه hamíshah, همواره hamvárah, مدام mudám, دائماً dá'imán, هر وقت har vakt, هر دم har dam.—(for ever) آباد آبادu-l-ábád, تا بیابد tá bi-abad, جاودان jávidán.

EVERGREEN, همیشه سبز hamíshah sabz, خرم khurram.

EVERLASTING, مدام mudám.—(in religious sense) اهروری ukhraví.

EVERY, هر har, هر يك har yak, كل kull, همه hamah.

EVERYWHERE, همه جا hamah já, هر جا har já.

To EJECT, راندن rándan, دفع نمودن daf' nimúdan, منع کردن mana' kardan.—(to be evicted) محروم mahrúm shudan, ممنوع شدن mamnú' shudan, رانده شدن rándah shudan.

EVICTION, منع mana', دفع daf'.

EVIDENCE, vide TESTIMONY.—(to accept evidence) تعدیل شاهد kardan, همدار ta'díl-i-sháhid kardan, همدار قبول کردن shahádatrá kabúl kardan.—(to reject evidence) جرح شاهد jarh-i-sháhid kardan, همدار رد کردن shahádatrá radd kardan.

EVIDENT, vide APPARENT, CLEAR.

EVIDENTLY, ظاهرًا záhirán.

EVIL, vide BAD, WICKED, WICKEDNESS, CALAMITY, INJURY.

EWES, میش mish.

EWER, آفتابه áftábah, ابرق ibrik (pl. اباریق abárik).

EXACT, کامل kámil, درست durust, صحیح sahíh.

EXACTLY, بدورستی bi-durustí, با دقت bá-dikkat, تقیر و تقمیر nakír va katmír, جنج بعینه bi-'ainihi, جج jakh (vulg.).—(in point of time) vide IMMEDIATELY.

EXACTNESS, دورستی durustí, دقت dikkat.

To EXAGGERATE, اغراق نمودن igbrák nimúdan, مبالغه نمودن mubálagghah nimúdan.

EXAGGERATION, اغراق igbrák, مبالغه mubálagghah.

To EXALT, افراتن afráshtan, افراتن afrákhtan. (Vide To HONOUR.)

EXALTATION, افرازی sar-afrázi.

EXALTED, معلی 'alí, عالی mu'allá, مرتفع afrákhtah, مرتفع murtafi', مرفوع marfú', افراز sar-afráz, منیف muníf.

EXAMINATION, باز پرس báz purs, تقیص taftísh, تقیص tajassus, (of candidates) تفحص tafahhus.—(cross-examination) امتحان imtihán.—(cross-examination), اعتراض harf va itiráz, استنتاج istinták.—(to pass an examination), از امتحان بیرون آمدن az imtihán bírún ámadan.

To EXAMINE, تفحص کردن tafahhus kardan, آزمونن ázmúdan, تنقیح tankíh kardan, تحقیق کردن tahkík kardan, تقیص taftísh nimúdan, تجویز نمودن tajvíz nimúdan, نظر کردن im'án-i-nazar kardan, غوررسی کردن ghaur-rasí kardan.—(candidates) امتحان imtihán kardan.—(legal term) استنتاج istinták kardan.

EXAMINER, متفحص mutafabhis, تقیص taftísh-chí.

EXAMPLE, تمثيل tamsíl, مثال misál.—(for example) بر مثل masal.—(for farz) فرض farzan, مثلاً masalan, اگر چنانچه agar chúnán-chih.—(model or pattern) نمونه nimúnah.—(applicable to punishment) عبرت 'ibrat.—(to follow the example) اقتدا نمودن iktidá nimúdan.

To EXASPERATE, مضطرب ساختن muz-

tarib sákhtan, متفرگردانیدن mu-tanaffir gardánidan, برآهفتن bar-áshuftan.

EXASPERATION, اضطراب iztiráb, سر آسیمه‌گی sar-ásimah-gí.

To EXCAVATE, *vide* To DIG.

EXCAVATION, حفر hafir, حفرت hufirat.

To EXCEED, از حد گذشته az hadd guzashtan, تجاوز نمودن tajávuz nimúdan, بیرون هندن bírún shudan.

EXCEEDING, (از) متجاوز mutajáviz (az).

EXCEEDINGLY, نهایت niháyat, بغایت bi-gháyat, بسیار kasiran, بیرون fuzún.

To EXCEL, درجهان rajahan dáshtan, سبقت بردن (بر) sibkat burdan (bar), فضیلت داشتن fazílat dáshtan, بهتر بودن bihtar búdan, kasabú's-sibk rubúdan, پیشی پیشی pishí yáftan, پیش دستی pish-dastí nimúdan, غالب هندن ghálib shudan, فائق فائق fá'ik búdan.

EXCELLENCE, فضیلت khúbí, خوبی fazílat, نیکی níki, نیکوئی níku,í.

EXCELLENCY, عالی حضرت janáb, عالی 'álí-hazrat, عالیشان 'álí-shán.

EXCELLENT, فاضل rájih, راجع rájih, افضل afzal, اعلی' a'lá, احسن absan.

EXCEPT, جز savá, جز bi-juz, غیر ghair, بی-ghair, مگر magar, الا illá, وراگی vará,í.

EXCEPTION, استثنا istisná.

EXCEPTIONAL, استثنائی istisná,í.

EXCESS, افراط ifrát, افزونی afzúní, زیادتى زیادتى niháyat, زیادتى ziyádatí.

EXCESSIVE, از حد بیرون az hadd bírún, مفرط mufrit.

EXCESSIVELY, از بغایت az hadd guzashtah.

EXCHANGE, مبادله tabdíl, تبادل mu-bádalalah, عوض istib-dál.—(in exchange for) بدلا- badalan, در عوض dar 'ivaz, عوضاً 'ivazan. — (money) صرف sarf, صرفیه saráfíyah. (*Vide* BOURSE.)

To EXCHANGE, عوض کردن 'ivaz kar-

dan, معاوضه mu'ávazah kardan, مبادله badal kardan, تبدیل نمودن mu-bádalalah nimúdan, تبدیل کردن tabdíl kardan.

EXCHEQUER, دیوان وزارت díván-izvizárat.

EXCISE-OFFICER, مستولی mustauffí, گمرکچی bá'j-gír, گمرک gumruk-chí.

To EXCITE, برانگیختن bar-angískhtan, تحریک khízánidan, تحریک تفریح ساختن kardan, تفریح taghayyur sákhtan.—(to be excited) به هیجان آمدن bi-hayaján ámadan, طغیان کردن tughyán kardan, برآهفتن bar-áshuftan, کوك kúk shudan.

EXCITEMENT, هیجان sha'af, هیجان hayaján, تفریح taghayyur.

EXCITING, روح افزا rúh-afzá.

To EXCLAIM, غریو نمودن gharív nimúdan. (*Vide* To CRY ALOUD, To SAY.)

EXCLAMATION, فریاد faryád, بانگ báng, آواز áváz, غریو gharív.

To EXCLUDE, محروم ساختن mahrúm sákhtan, خارج کردن khárij kardan, رد نمودن radd nimúdan, رد واداشتن vá-dáshtan.

EXCLUDING, مانع istisná, مانع máni'.

EXCLUSION, محرومیت mahrúmívat, استثنا istisná.—(to the exclusion of) الا illá, بی-ghair az, مستثنی' mustasná.

EXCLUSIVE, منافی munáfí.

To EXCOMMUNICATE, لعنت نمودن la'nat nimúdan, مردود نمودن mardúd nimúdan.

EXCOMMUNICATION, لعنت la'nat, مردودیه mardúdíyah.

EXCORIATION, خراش khirásh, زیش rísh.

EXCREMENT, براز gúh, ك گuh, براز bíráz, غائط ghá'it, فضله fazlah.

To EXCULPATE, ابراء نمودن ibrá nimúdan, رو سفید گردانیدن rú-saffíd gardánidan, بیگناه برآوردن bígunáh bar-ávardan. — (one'self) خود را بری الذمه کردن khwudrá baríu - 'z - zimmah kardan, عذر

اعتذار کردن 'uzr khwástan, عزت‌آوردن i'tizár kardan, عزت‌خواهی کردن 'uzr-khwáhi kardan.

EXCULPATION, *vide* EXCUSE.

EXCUSABLE, معذرت‌آمیز muta'azzir, لاف‌آمیز lá,ik-i-'uzr.

EXCUSE, معذرت, عذر 'uzr, اعتذار i'tizár, معذرت‌خواهی ma'zirat, پوزش púزش.

To EXCUSE, *vide* To FORGIVE.—(to excuse oneself) *vide* To EXCULPATE ONESELF.

EXCUSED, معذرت‌خور ma'zúr.

EXECRABLE, مذموم مکروه makrúh, مذموم mazmúm.

EXECRATION, *vide* CURSE.

To EXECUTE, *vide* To PERFORM, To KILL, To HANG, To DO.

EXECUTIONER, جلد‌دهنده nasakhí, جلد‌دهنده farrásh-i-ghazab, سرافراز میرغضب mír-i-ghazab, (chief executioner) میرغضب nasakhí-bashí.

EXECUTOR, متولی mujrí, متولی mutavallí, وکیل vakíl, وصی vasí.

EXEMPT, معاف mubarrá, معاف‌باری barí, معاف‌منزه munazzah, مستثنیٰ mus-taghní, معاف‌مستثنیٰ mustasná, معاف‌آزاد mu'áf, آزاد ázád, مأمون ma,mún, معاف‌مأمون mu'arrá.

To EXEMPT, مستثنیٰ ساختن mustasná sákhtan, مسلم نمودن musalam nimúdan.

EXEMPTION, تبرئه tabri,ah, آزادی آزادی azádagi.

EXEQUATOR, فرمان rakam, رقم fir-mán, مقبطه mazbatah.

EXERCISE, ورزش varzish. — (task) عبرت 'ibrat. — (habitual) *vide* PRACTISE. — (military) *vide* DRILL. — (a walk or ride for amusement; taking the air) گردش gardish, تفریح tafarruj. — (exercise in throwing the spear on horseback) درغله jarid-bázi, چرید بازی dúghalah-bázi. — (exercise in shooting with bow or gun while riding at full speed) کایکاج kaikáj.

EXHALATION, نغمه bukhar, نغمه nizm. — (breathing) تنفس tanaffus.

To EXHALE, *vide* To BREATHE.

To EXHAUST, *vide* To EXPEND.

EXHAUSTION, *vide* FATIGUE, WEAKNESS.

To EXHIBIT, اظهار نمودن izhar nimúdan, عرضه داشتن 'arzah dáshtan. (*Vide* To SHOW).

EXHIBITION, نمایش izhar, نمایش namáyish. — (place) معرض ma'raz. — (Universal), بازار عمومی bázár-i-'umúmi.

EXHILARANT, فرح‌بخش farah-nák.

To EXHORT, تحریک کردن tahrik kardan, تشویق کردن tashvík kardan, ترغیب کردن targhib kardan, مواعظ نمودن mau'izat nimúdan.

EXHORTATION, وعظ va'z, مواعظ mau'izat, اندرز andurz.

EXHUMATION, نبش nabsh.

To EXHUME, نبش نمودن nabsh nimúdan.

EXIGENCE, ادعیه ictizá, ادعیه dá, 'iyah. — (exigencies of the case) ادعای داهر davá'iu 'd - dahr, مقتضیات وقت muktaziyát-i-vakt.

EXILE, *vide* BANISHMENT.

To EXILE, *vide* To BANISH.

To EXIST, *vide* To LIVE, To BE.

EXISTENCE, وجود hasti, هستی vujúd, زندگی kaun, زندگانی zindagáni.

EXISTENT, موجود maujud.

EXIT, مخرج makhraj.

EXODUS, خروج khurúj, اخراج ikhráj.

To EXONERATE, *vide* To EXCULPATE.

EXORBITANCE, تجاوز tajávuз.

EXORBITANT, متجاوز mutajáviz.

EXORCISM, عریمت marírat, عریمت 'azímat.

To EXPAND, گشادان gushádan, بسط bast nimúdan, گستردن gus-turdan, وا دادن vá-shudan.

EXPANSE (area), فضا fizá, ساحه sáhat, عرصه 'arsah.

EXPATRIATION, جلا وطن jalá-i-vatan

To EXPECT, انتظار کشیدن intizár kashídan, منتظر بودن muntazir búdan, توقع داشتن tavakku' dáshtan, نگران نگران nigarán shudan, ترسد نمودن tarassud nimúdan, مترصد شدن mutarassid shudan, چشم داشتن chashm dáshtan.

EXPECTATION, انتظار tavakku' intizár.

To EXPECTORATE, *vide* To SPIT.

EXPECTORATION, توف سازی tuf-sází.

EXPEDIENT, صواب saváb, مفید mu-
fid.—(device) تمهید tamhíd.

To EXPEDITE, هتتاب کردن shitáb
kardan, روانه نمودن, روانه nimú-
dan.

EXPEDITION, *vide* JOURNEY, HASTE.

To EXPEL, اخراج کردن rándan, اخراج
ikhráj kardan, دفع کردن daf' kar-
dan, بدر کردن dúr kardan, بی-
dar kardan, نفی نمودن, نفی nasy ni-
múdan.—(to be expelled) خارج گشتن
khárij gashtan.

To EXPEND, خرج کردن kharj kardan,
صرف نمودن sarf nimúdan.—(to be
expended) هدرن kharj shudan,
منقوض منصرف بودن munsarif búdan,
مصرف هدرن munkariz shudan,
مسترف هدرن mastúf shudan, سپری هدرن
sipari shudan, منقلع بودن munkalí' bú-
dan.

EXPENSE, خرج kharj, اخراج ikhráj,
صرف sarf, اسراف israf, نفاقه nafa-
kah.—(at the expense of) بخرج bi-
kharj.

EXPENSIVE, *vide* DEAR.

EXPERIENCE, تجربه tajribah, تدبیر
tadbír, وقوف vukúf, خیرت khibrat.

EXPERIENCED, کار دیده kár-dídah,
پخته pukhtah, آموخته ámúkhtah,
کار آزموده kár-ázimúdah.

EXPERIMENT, آزمایش ázmáyish,
تجربه tajribah.

To EXPERIMENT, *vide* To TRY.

EXPERT, چابک chábuk, چست chust,
چالاک chálák, چاقی دست chák-
dast, واقف vákif, کار گر kár-gar,
ماهر máhir, زرنگ zariug.—(subs.)
اهل خبرت ahl-i-vukúf, اهل وقوف
ahl-i-khibrat.

EXPIATION, کفاره kaffárah, تکفیر tak-
fír.

EXPIRATION, انقضا inkizá. (*Vide*
END, DEATH.)

To EXPLAIN, بجان نمودن bayán ni-
múdan, شرح نمودن sharh nimúdan,
(از) تعریف کردن ta'rif kardan (از)

EXPLANATION, بیان bayán, تفسیر
tafsír, تعبیر ta'bír, تاویل ta,víl,
شرح kashf, تفصیل tafsil, کشف

sharh, مفارقه mufávazah, توجیه
taujih.—(an absurd explanation)

taujih.—(an absurd explanation)

—(a lucid explanation) شرح صمیم

sharh-i-mubín, بیان مریح bayán-i-

sarsh, توجیه موجبه taujih-i-muvaj-

jah.—(to demand an explanation)

باز خواستی نمودن báz-khwást nimú-

dan.

EXPLICIT, صمیم mubín, مفصل mufas-
sal.

EXPLICITLY, تصریح ta'srīsh.

To EXPLODE (as gunpowder), آتش

átish giriftan, هوا رستن bi-

havá raftan.

EXPLOIT, *vide* DEED.

EXPLORATION, *vide* EXAMINATION.

To EXPORT, بردن burdan, بیرون

bírún burdán.

EXPORTATION, حمل haml bi-
khárij.

To EXPOSE, *vide* To SHOW.

EXPOSITION, اظهار izhár, عرض 'arz.

EXPOSTULATION, *vide* ALTERCA-
TION.

To EXPOUND, *vide* To EXPLAIN.—

(Scripture) تفسیر نمودن tafsír ni-

múdan, شرح کردن sharh kardan.

EXPRESS, مخصوص makhsús.

To EXPRESS, ادا کردن adá kardán,

نمودن nimúdan.

EXPRESSION (by language, &c.),

تلفظ talaffuz, اصطلاح istiláh.

EXPRESSLY, مخصوصاً makhsúsán,

عمداً 'amdan.

EXPULSION, اخراج ikhráj, نفی nasy.

EXQUISITE, *vide* BEAUTIFUL, RARE.

EXTANT, موجود vujúd, وجود maujúd.

EXTEMPORE, بی اندیشه badíshí, بی

bí-andíshah, بلا فاسله bilá fásilah,

بلا تا'امل bilá tá,ammul, بی تا'مل

badíhan.

To EXTEMPORIZE, سخن راندن shifáhan

shifáhan sukhun rándan.

To EXTEND, دراز کردن diráz kar-

dán, کشیدن kashídan. (*Vide* To

REACH, To STRETCH, To DIF-

FUSE.)

EXTENSION, مد madd, توسیع tausi',

امتداد imtidád.

EXTENSIVE, گشاده gushádah, کشیده

kashídah, وسیع vasi', بسیط basít, په پahn.

EXTENT, فراخی vus'at, وسعت farákhí, بسطت bastat, په پahná, مساحت misábat. (Vide DEGREE). —(to any extent) اندازه په bi-har andázah.—(to that extent) همان په bi-hamán kadar.

EXTERIOR, خارج khárij, بیرون bírún, بیرونی bírúní, صورت súrát.

To EXTERMINATE, استئصال کردن isti,sál kardan, بر کندن bar-kandan.

EXTERMINATION, استئصال isti,sál, کندن بر bar-kandagi.

EXTERNAL, خارج khárij, ظاهر záhir.

EXTERNALLY, ظاهراً záhiran, ظاهرانه zahíránah, صورتاً súrátan, از بیرون az bírún.

EXTINCT (annihilated), معدوم ma'dúm, نابود ná-búd, منطفی muntafí, منقطع munkati', موه mahv.

EXTINCTION (of fire), انطفاء intifá. —(of a family, &c.), انقراض in-kiráz.

To EXTINGUISH, نشانندن nishándan, کشتن kushtan, اطفا نمودن itfá nimúdan, منطفی ساختن muntafí sákhtan, خاموش کردن khámúsh kardan, ساکت کردن sákit kardan.

To EXTERPATE, vide To EXTERMINATE.

To EXTOBT, برور گرفتن hi-zúr giriftan, ستم ورزیدن sitam varzidan, تعسف نمودن ta'assuf nimúdan, سخت کولی kullul giriftan, سخت گیری sakht-girí nimúdan, زیاده پا bastan (vulg.), آواب کردن avváb kardan (vulg.).

EXTORTION, سختگیری sakht-girí, ترجمان ijháf, جنبیه janíbah, تورجمان turjuman, آواب avváb (vulg.).

EXTORTIONER, سخت آجاب akhkház, سخت گیر sakht-gír.

EXTRA, زائد zá'id, فاضل fázil, افزون afzún, اضافه izáfah.

EXTRACT (compendium), تلخیص tal-khís, اجمال izmál, منتخب muntakhab, موجز mújaz. (Vide Es-

SENCE.)—(from a book) عبارت 'ibárat, فقرة fakarah.

To EXTRACT, vide To DRAW.

EXTRACTION, کشیدن kashídan. (Vide DESCENT.)

EXTRAORDINARY, معهود غیر ghair-i-ma'húd, غیر معتاد ghair-i-mu'tád. (rare) نادر nádír, غریب gharíb.

EXTRAVAGANCE (squandering), خرج تلف kharij-i-bí-andázah, بی اندازه vil-kharj.

EXTRAVAGANT, مسرف musrif, صرف saraf.

EXTREME, نهایت niháyat, غایت ghá-yat.

EXTREMELY, بهایت bi-gháyat, از حد زیاده az hadd ziyádah, بی حد و حساب bí-hadd va hisáb.

EXTREMITY, vide END, DIFFICULTY.

To EXTRICATE, vide To PULL out.

EXUBERANCE, vide PLENTY, EXCESS.

To EXUDE, تراویدن chakídan, چکیدن tarávidan.

EYE, دیده 'ain, عین chashm, چشم دیدار dídah, چش chash (vulg.).—(socket of eye) چشمخانه chashm - khánah.—(eye-ball or pupil) مردمک mardumak-i-chashm, چشملان chashmilán, حدقه hidkə, بیه bibih (vulg.). —(eye-brow) ابرو abrú, حاجب hájib.—(eye-lid) پلك palak, جن jafn.—(eye-lash) مژه mizhab (pl. میزگان mizhagán).—(eye-sight, vision) دیدار dídar, دیدار dídah, بصر biná'í, بینائی biná'í, نظر nazar, رایی الرا'ی ra'í, 'ain.—(extent of vision) مد البصر maddu-'l-basr, مد نظر madd-i-nazar.—(glance of the eye) رمز العين ram-zu-'l-'ain, طرفه العين tarafatu-'l-'ain, چشمك chashmak.—(the evil eye) عین الكمال 'ainu-'l-kamál, بد چشم chashm-i-zakhm, چشم زخم bad-chashm.—(of a needle) سوراخ súrákh-i-súzan, چشم chashm, سم summ.—(smitten with the evil eye) چشم زده chashm-zadah.—(as

far as the eye will carry) تا چشم tá chashm kár mi-kunad, داستان افسانه dástán, نقل کبریا khiráfah, نظر تا مد نظر tá madd-i-nazar.—(with one's own eyes) رأى العين óe' bi-

ra, fu-'l-'ain.—(to meet the eye) ملحوظ افتادن malhuz uftádan. EYE-GLASS, عینک 'ainak. EYRIE, منسره mansarah.

F.

FABLE, قصه kissah, حکایات hikáyat, داستان افسانه afsánah, مثل masal, نقل dástán, نقل کبریا khiráfah, ناکl. FABRIC (material), قماش kumásh. (Vide EDIFICE.) FABULOUS, ساخته sákhtah, دروغ durúgh, مرور muzavvar, زور zúr, کاذب kázib. FAÇADE, پیشکاه pish-gáh, عنوان 'un-ván. FACE, رو rú, روی rúi, وجه vajah, چهره chihrah, جنبین jabín, منظر manzar, رخ rukh, لقا líkú, پیکر paikar, سیما símá, صورت tal'at, صورت súrát. (Vide SURFACE).—(face to face) vide OPPOSITE.—(open-faced) vide OPPOSITE.—(full face, portrait) پيشانی گشاده pishání-gushádah.—(full face, portrait) تصویر تمام tas-vír-i-tamám. To FACE, همدن ... رو rú bi ... shudan. FACET (cutting of a jewel), پخ pakh. FACETIOUS, خوشطبع khwush-tab', ظریف zaríf, لطیفه کو latífah-gú. FACITIOUSNESS, vide FUN, JEST. FACILE, ملائم mulá, im. To FACILITATE, تسهیل نمودن tas-híl nimúdan. FACILITY, vide EASE. FACING (fronting), روبرو rú-bi-rú, مقابلí, مقابلí mukábil, مهادی muházi, مقابل mukábil, بالمشافهه bi-'l-musháfahah. FACT (deed), کار kár, کردار kirdár, عمل fi'ál, عمل 'amal, حرکت harakat.—(reality) حقیقت hakíkat, معنی ma'ni, حق hakk.—(in fact) الحق fi-'l-hakíkat, فی الحقیقت al-hakk, فی الواقع fi-'l-váki', معنی ma'nán, بعینه bi-'ainihi. FACTOR, vide AGENT. FACTORY, vide WORKSHOP, OFFICE. FACULTY, vide ABILITY.

To FADE (wither), پژمردن pazh-murdan, افسردن afsurdan, خشکیدن khushkídan. FAGGOT, بسته هیزم bastah-i-hízum. FAIL or FAILURE, در ماندگی dar-mándagi, دریغ dirígh.—(without fail) بی تخلف bí-takhalluf. To FAIL (become deficient), ناقص شدن nákis shudan, کم شدن kam shudan, زائل گشتن zá'il gashtan, قاصر شدن kásir shudan.—(not succeed) بر نیامدن bar-nayámadan, نا میسر شدن ná-muyassar shudan, (as crops or produce of the ground) عمل زمین 'amal nayámadan, زمین zamín khwurdan. FAINT (feeble), سست sust, فاتر fátir, معیف za'íf.—(as colour) آبی abakí, راز váz. To FAINT (swoon), غش کردن ghash kardan, غمگوش شدن bí-húsh shudan, غش شدن ghash shudan. FAINTNESS, vide WEAKNESS. FAIR (in complexion) سفید safíd.—(handsome) vide BEAUTIFUL.—(prosperous, favourable) موانق muváfik, مسعود mas'úd, نرخ far-rukht, فخرخنده farkhandah, بختیار bakht-yár.—(as weather) لطیف latíf, گشاده هوا gushádah-havá.—(market) بازار bázár.—(the fair sex) زن خوبریان zan-i-khúb-ruián. FAIRLY (honestly), عادلانه 'ádlánah, با راستی bá-rástí. FAIRY, پری parí, جن jinn, جان jánn (pl. اجنه ajinnah).—(fairylan) jinnistán, شاهکام shádah-kám, عنبرآباد 'ambar-ábád, پاریستان paristán. FAITH (religion), مذهب mazhab,

millat, دین dín, کیش kish.—
(belief) ایمان imán, اعتقاد i'tikád,
باور imán, اعتبار i'tibár, اعتماد
bávar.—(fidelity) وفا vafá, وفاداری
vafá-dárf, صدق sidk, صداقت sadá-
kat.
FAITHFUL, وفادار vafá-dár, صادق
sádik, با وفا bá-vafá, متدین muta-
dayyin, امین amín, مستقیم mus-
takím.—(orthodox) مومن mu,min,
ایماندار imán-dár, دیندار dín-dár.
FAITHFULLY, مستقیماً mustakíman,
صداقتاً sádikánah.
FAITHLESS, بی‌وفا bí-vafá, نامک
namak-harám, بد عهد bad-'ahd.
FALCON, باز báz, بالابان bálábán,
چرخ charkh, قوش kúsh.—
(royal falcon) شاهین sháhín.—
(sea-falcon) بحری bahrí.
FALCONER, بازدار ház-dár, قوچهچی
kúsh-chí.—(glove) بهله bahlah.
FALL, سقوط sukút, پرت part (vulg.).
To FALL, افتادن úftádan, افتادن
úftádan, سقوط کردن sukút kardan,
پرت ز زمین zamin khwurdan, پرت
شدن part shudan (vulg.).—(be
killed) کشته شدن kushtah shudan,
تلف شدن talaf shudan.—(tumble
in ruins) خراب شدن kharáb shu-
dan, رنبدن rumbídan (vulg.).—
(back, to recede) پس رفتن pas raf-
tan, نشستن pas nishastan,
دردن kahkará nimúdan.—
(in love) عاشق شدن 'ashik shudan.
—(thermometer) نازل شدن názil
shudan.—(into, as a river) یکی
شدن yakí shudan.—(out) برهم زدن
bar-ham zadan.—(upon) vide
To ASSAULT.

FALLACY (deceitful argument),
فلسفت falsafat.
FALLOW (ground), بور baur, موات
navát.—(colour) آسف arfar.
FALSE, دروغ durúgh, کاذب kázib,
باطل bátíl, مزرور muzavvar, دغل
daghal, قلب kalb, فریبه firyah,
زور zúr.—(deceitful, knarish)
فریبنده firíbandah, مکار makkár,
حیهله ház, باسه básmah, بی ایمان
bí-imán, غدار ghaddár, خاکن
khá,in.—(base, as coin) کلابی kul-

lábí, قلب kalb, مغشوش magh-
shúsh, ایشکیلی ishklí.
FALSEHOOD, دروغ durúgh, کذب kizb,
تزویر tazvír, غدر ghadr, ارجاب irjáf.
FALSIFIER, مفر muharrif.
FAME, نام nám, نیک نامی nik-námí,
شهرت shuhrat, ناموس námús, ننگ
nang, ذکر جمیل zikr-i-jamíl.
FAMILIAR, متآلف muta'allif, مألوف
ma,lúf, همدم ham-dam, مأنوس
ma,nús. (Vide IMPUDENT.)
FAMILIARITY, آلف ulfat, انس uns,
آشنائی áshná'í, موأنست mu,ána-
sat.
To FAMILIARIZE (oneself) مأنوس
مانوس ma,nús sákhtan.
FAMILY (children), اطفال aulád, اطفال
atfál.—(household, wives, depen-
dants, &c.) عیال 'iyál, خانواده khwu-
randah, اهل خانه ahl-i-khánah,
خانوده khánvadah.—(descendants
of a common ancestor) خاندان
khándán, خانواده khánvadah,
قوم nasab, نسل nasl, اصل
asl, آل ill, نژاد nizhád, قبیله
qabílah.—(of good family) اصیل
asíl, اصلمند asl-mand, پاک نژاد
pák nizhád, نجیب najíb.—(of low
family) بد جنس bad-jins, بد تبار
bad-tabár, بد نژاد bad-nizhád.—
(head of the family) کد خدا kad-
khudá, بزرگ خانه buzug-i-khá-
nah.—(without family) بی کس
bí-kas.
FAMINE, قحط kaht, گرانى girání, غلا
ghalá.
FAMISHED, vide HUNGRY.
FAMOUS, نامور nám-dár, نامدار nám-
var, موصوف mau-súf, معروف
mashlúur, مشهور mashhúr, ممدوح
mam-dúh, نیکنام ník-nám.
FAN, بادبزن búd-bizan, مروحه mir-
vahah (pl. مراوح marávih).—(for
winnowing grain) طبق tabak.
FANATIC and FANATICAL, متعصب
muta'assib, خشک دماغ khushk-
dimágh.
FANATICISM, تعصب ta'assub, عصبیه
'asabíyah.
FANCY, خیال khayál, وهم vahm, توهم

- tavahhum. — (*inclination*) میل
mail, دماغ dimágh, صفا safá.
- TO FANCY, *vide* TO IMAGINE.
- FANTASTICAL, وسواسی vasvasí.
- FANTASY, خود نمایی khwud-nimá, í.
- FAR, دور dúr, بعید ba'íd, معبد
mub'ad, قاصی kásí, مستبعد mus-
tab'ad, دور دست dúr-dast. — (*as
far as*) تا tá, اقل ilá.
- FARCE, تبهودگی bîhúdagi. — (*play*)
— (*to bid*) لعبة bá'ibah-búzi.
- FARE, طعام ta'am, عوارك khwurák,
چاهته cháshtah u náshtah.
(*Vide HIRE, PAY.*)
- FAREWELL, وداع vidá', پدروید pidrúid.
— (*to bid farewell*) پدروید کردن
pidrúid kardan, وداع کردن vidá'
kardan.
- FAR-FETCHED, دور و دراز dúr va
diráz, دور از مطلب dúr az mat-
lab.
- FAVARINA, آرد árd.
- FAVINACEOUS, آردی árdí.
- FARM, اجاره ijárah.
- TO FARM, با اجاره دادن bi-ijárah
dádan, اجاره نمودن íjár nimú-
dan.
- FARMER (*of land*), مستاجر mustájir,
دار اجاره ijárah-dár.
- FARRIER, نعلبند na'l-band. — (*horse-
doctor*) بيطار baitár. — (*farrier's
knife*) سمنتراش sum-tirásh.
- FAR-SIGHTED, دور بین dúr-bín.
- FAR-SIGHTEDNESS, دور بینی dúr-
bíní.
- FART, تیز tíz, گوز gúz.
- TO FART, تیزیدن gúzídan, تیزیدن
tízídan, تیز دادن tíz dádan, گوز
دادن gúz dádan.
- FARTHER, دورتر dúrtar, پیشتر píshtar,
اقصی aksá.
- TO FASCINATE, افسون کردن afsún
kardan. (*Vide* TO DELIGHT, TO
PLEASE.)
- FASCINATED, افسون مفتون maftún, افسون
زده afsún-zadah, مسحور mas-húr.
— (*enraptured*) شگفته shíftah, چشم
دلچسبه chashm-baghtah, مغرم dil-
bastah, مغرم mughram.
- FASCINATION, نظرت afsún, نظرت
nazrat. (*Vide* ENCHANTMENT.)

- FASHION. *vide* CUSTOM, WAY. — (*cut
of dress*) برش لباس burrish-i-
libás. — (*man of fashion*) تشنگ
kashang. — (*to be in fashion, like
things in use*) رواج یافتن raváj
yáftan. — (*clothes, &c.*) زی داهتن
zí dáshtan.
- TO FASHION, تشکیل نمودن tashkíl
nimúdan.
- FASHIONABLE, متعارف muta'árif,
موجب قاعده bi-mújib-i-ká'idah.
— (*old-fashioned*) بسبک قدیم bi-
sabk-i-kadím. — (*new fashioned*)
ببسبک جدید bi-sabk-i-jadíd.
- FAST (*firm*), مضبوط mazbút, مستحکم
mustahkim, محکم muhkam,
قائم پایدار páyadár, استوار ustuvár,
قائم ká'im, ثابت sábit, سفت sift
(*vulg.*) — (*quick*) زود zúd, سریع
sari', چست chust, جلد jald, زنگ
zaring. — (*as watch*) تند tund. —
(*swift of foot*) تیز رو tíz-rau, رو
tund-rau, باد باد bád-pá. — (*absti-
nence from food*) روزه rúzah, صوم
saum, پرهیز parhíz.
- TO FAST, روزه گرفتن rúzah giriftan,
روژه صیام کردن siyám kardan.
- TO FASTEN, *vide* TO TIE.
- FASTENING, *vide* KNOT.
- FASTIDIOUS, ناقص sákil, وسواسی vas-
vasí.
- FASTING (*keeping a fast*), صائم sá'im,
روزه دار rúzah-dár. — (*before eating
anything*) ناهتا náshtá.
- FAT (*subs.*), چربی píh, پی pí, چربی
charbí, شهم shahm. — (*adj.*) فرته
farbíh, سمین samín, لبه lumbah,
چاق chák, چسبیم jasím. — (*fat-
tened, as an animal*), پرورای par-
várí. — (*rich, greasy*) چرب charb,
شهم shahím.
- FATAL, *vide* DEADLY, MORTAL.
- FATE, *vide* DESTINY, FORTUNE,
LUCK.
- FATHER, پدر pidar, والد válid, اب ab,
ابو abú, بابا bábá. — (*in-law*) پدر
pidar-i-zan, پدر هوهر pidar-i-
shauhar, عسر khususur, بوسوره bau-
súrah (*vulg.*) — (*step-father*)
عمولی ammú, í-i-andar, هوهر مادر
shauhar-i-mádar. — (*god-father*)

خوانده pidar-khwándah. — (from father to son) پشت به پشت pusht-bi-pusht, نسل بعد نسل naslan ba'd naslan.

FATHOM (*measure of six feet*) بغل baghal.—(the ordinary height of a man, about 5½ feet) کله kallah.

To FATHOM, پیمودن paimúdan.

FATIGUE, خستگی mándagi, خستگی khistagi, تعب kúftagi, کوفتگی ta'ab. — (to undergo fatigue) متحمل مشقت شدن mutabammil-i-mashakkat shudan.

FATIGUED, vide TIRED.

FATNESS, فرهی farbihí.—(greasiness) شاهی shahímí, چربی char-bí.

To FATTEN, فربه ساختن farbih sákh-tan.

FAUBOURG, فبورگ fabúrg (*eur.*).

FAULT, عیب 'aib, خطا khatá, قصور kusúr, غلط ghalat, گناه gunáh, سهو sahv, ذنب zamb, ظل zall, تقصیر taksír, زلت zallat, نقص nuks.—(commit a fault) خطا کردن khabt kardan, غلط کردن ghalat kardan, سر خوردن guh khurdan. — (to find fault with) مواعده کردن mu'ákhazah kardan, الزام کردن ilzám kardan, زجر نمودن zajr nimúdan, پیغامه نمودن paighárah nimúdan, سرزنش کردن sar-zanish kardan.

FAULTLESS, بی تقصیر bí-taksír, بیگناه bí-gunáh, بیعیب bí-'aib.

FAULTY, زایل zá'il, با تقصیر ba-taksír, با گناه ba-gunáh.

FAVOUR, لطف lutf, ملاحظت mulátafat, فضل íltáf, توجه tavajjuh, فضل fazl, کرم karam, مکرمت makrumat, شفقت shafakat, مهربانی mihr-bání, عنایت 'ináyat, نوازش navázish, مرحمت nurat, رافت ra'fat, نصرت marhamat, التفات iltifát, طرفگیری taraf-gírí, جانبداری jánib-dárá.—(Divine favour) توفیق الهی tau-fík-i-iláhi. — (to find favour) نوازش التفات iltifát yáftan, نوازش یافتن navázish yáftan.—(to curry favour) استعطاف نمودن isti'táf nimúdan, التفات طلبیدن iltifát tal-

bídan, طالب نوازش طالب tálib-i-navázish búdan.—(by favour of) دستگیری bi-dast-yári, باستعانت bi-isti'ánat.

To FAVOUR, التفات نمودن iltifát nimúdan, لطف کردن lutf kardan.

FAVOURABLE, vide FAIR.

FAVOURED, محظوظ mahzúz, مقبول makbúl.—(the most favoured nations) دول كامله الوداد duval-i-kámilahu-'l-vidád.

FAVOURITE, محبوب marghúb, محبوب mahbúb, برگزیده mahbúbah, بارگزیده bar-guzídah.—(of a prince) ندیم nadím, ملازم mulázim, خاص kháss, خاص الخواص khássu-'l-khaváss, مقرب mukarrab.

To FAWN, تملق کردن tamalluk kardan, چاپلوسی نمودن cháplúsi nimúdan.

FAYENCE, کاشی káshí.

FEALTY, حق نمک vafá-dárá, وفاداری hakk-i-namak.

FEAR, ترس tars, بیم bím, باک bák, هراس hirás, هول haul, دهشت dihsht, خوف khauf, متوه sutúh, خشیت khshít, نهييب nihíb, وحشت khashyat, هيبت haibat, مهابت mahábat.—(fear and trembling) ترس و لرز tars u larz.—(fear of God) تقوا takvá.

To FEAR, ترسیدن tarsídan, هراسان ترس داشتن hirásan shudan, ترس داشتن tars dáshtan.

FEARFUL, vide TERRIBLE, COWARD, CRAVEN.

FEARING, vide AFRAID.

FEARLESS, بی هراس bí-hirás, بی باک bí-bák.

FEASIBLE, ممکن shudaní, حصول mumkinu-'l-husúl.

FEAST, مهمانی ziyáfat, میهمانی mih-mání, سور súr, جشن jashn, ولیمه valí-mah.—(holiday) عید 'íd, عيد 'aid (*vulg.*)—(feast days, holidays) اعیاد a'yád.—(marriage feast or merry-making) سور súr, عیش 'aish.—(feast given by great men to their dependants, &c.) هیلان shílán.—(feast given on certain occasions, such as the birth of a son, going

- into a new house, &c.) والیمه valí-mah.—(to give a feast) سور پر پا کردن súr bar pá kardan, هیلان کشیدن shílán kashídan, ولیمه دادن valí-mah dádan.
- FEAT بند band, کار کار, بازیچه bází-chah, نیرنگ nairang.
- FEATHER, پر par.
- FEATHERLESS, بی بی bí-par.
- FEATHERY, پر دار par-dár.
- FEATURE, vide FACE.
- FEBRUARY, شباه shahábát.
- FEDERATION, معاهده mu'áhadah.
- FEE (payment for duties performed) اجرا حق السعی hakku-'s-sa'í, اجر ajr, مزد muzd. — (douceur) بخشش bakhshish, پول چای púl-i-chái.
- FEEBLE, vide WEAK.
- FEEBLY, عاجزانه za'ífánah, عاجزانه 'ájizánah.
- TO FEED, خوراندن khwuranídan, پروردن parvardan, تغذیه نمودن taghziyah nimúdan.—(pasture) چرانیدن charánídan, چرا کردن chará kardan.—(a horse) دانه دادن káh va dánah dádan.
- TO FEEL, احساس کردن ihsás kardan, حس کردن jass kardan. (Vide TO PERCEIVE, TO TOUCH.)
- FEELING, حس hiss, قوه لامسه kúvah-i-lámisah.
- TO FEIGN, بهانه نمودن bahánah nimúdan, تقلید کردن taklíd kardan.
- FELICITATION, vide CONGRATULATION.
- FELICITOUS, vide HAPPY.
- FELLOW (one of a pair), جور júr, زوج zauj, لنگه lingah. — (man) مردكه mardakah.— (fellow-traveler) vide TRAVELLER.
- FELLOWSHIP, شراكت shirákát, مشاركت mushárakát, رفاهت rafákát.
- FELT (unwoven woollen stuff), نمد namad, لید libd.
- FEMALE, ماده mádah, مادینه mádínah, مونك mu,annas, آنك anás, انثی unsá. (Vide WOMAN.)
- FEMININE, مونك mu,annas.
- FENCE, vide HEDGE.
- TO FENCE, همشیر بازی کردن shamshír-bází kardan. Vide TO ENCLOSE.
- FENCING (sword-play), همشیر بازی shamshír-bází.
- FENNEL, رازیانه ráz-yánah, هفت shibt, رازیانه shíbt, رازیانه ráz-yánah, بادیان bádyán.
- FENUGREEK, هنبلیله shambalíd, هنبلیله shambalílah, هملیز sham-liz (vulg.).
- FERMENT (agitation), هیجان hayaján.
- TO FERMENT, جوش آمدن bi-júsh ámadan.
- FERMENTATION, جوشش júshish, تخمیر takhmír.
- FERMENTED, مخمر mukhammar.
- FERN, ثمامه sumámah.
- FEROCIUS, vide FIERCE.
- FEBRET, موش خرما músh-i-khurmá, راسو rású.
- FERULE, نصل nasal (pl. نصول nusúl).
- FERRY, معبر ma'-bar, گذار گزار, گذار, (ferry-boat) کشتی گذاره kashtí-i-guzárah.
- FERTILE, خصیب jayyid, جید khasífb, برآمد حاصل ده hásil-dih, برآمد barú-mand, بارور bár-var.
- FERTILITY, برآمدی barú-mandí, حسب khisb.
- TO FESTER, ریش شدن rish shudan, فاسد خورده khwarah shudan, فاسد fásid shudan.
- FESTIVAL, vide FEAST.
- FESTIVITY, هادی shádí, خوشی khwushí, خوشوقتی khwush-vaktí, نشاط nashát.
- FESTOON, هره hirah.
- TO FETCH, vide TO BRING.
- FÊTE, vide FEAST.
- FETLOCK, پای páy.
- FETTERS, پا بند pá-band, زنجیر zan-jír, غل ghull.
- FEUDATORY, زیر دست zír-dast.
- FEVER, تب tab.—(ague) تب و لرز tab u larz.— (intermittent) تب تب tab-i-naubatí, تب تب tab-i-ghibb.—(hectic) تب دق tab-i-dikk.
- FEW, اندك andak, كم kam, كليل kalíl.—(a few) قدری kadrí, جوری juzví.
- FEZ (cap), فاس fas (eur.).
- FIANCÉE, نام زده makhtúbah, نام زده nám-zad.
- FIB, vide FALSEHOOD.—(to tell fibs) چاپ زدن cháp zadan.

FIBRE, ریشه rishah.
 FICKLE, *vide* VARIABLE, INCONSTANT.
 FICTION, افسانه afsánah.
 FICTITIOUS, نقلی naklí, جعلی ja'lí.
 FIDELITY, وفا vafá, وفاداری vafá-dárf, حق hak-i-namak.
 FIDGETTY, متزلزل mutazalzil.
 FIE! ای وای vái, آه, واه, váh, ای uf, ای ukh, تافو tafú.
 FIEF (*estate, feudal tenure*), تیول tuyúl, توپل tuvíl (*vulg.*).
 FIELD, صحرا sahrá, میدان maidán.— (*cultivated field*) مزرعه mazra'ah, زار kishat-zár, زراعت zirát.— (*of battle*) میدان maidán, معرکه ma'trikah, نبرد nabard - gáh, رزمگاه razm-gáh.
 FIEND, شیطان shaitán.
 FIERCE, تند tund, درشت durusht, شدید shadíd.— (*animal*) درنده darandah.— (*sun*) تند tund, زنده zanandah, تیز tíz.
 FIERCENESS, درشتی durushtí, تندى tundí, درشتى durushtí, هدت shiddat, صولت saulat.— (*animal*) درندگی darandagí.— (*sun*) زندگی tundí, زندگى zanandagí, تیزی tíz.
 FIBBY, آتشین átishín, آتشبار átish-bár, ناری nárf.
 FIFE, نی nai.
 FIBER, نیچی nai-chí.
 FIG, انجیر anjír.
 FIGHT, *vide* BATTLE, DISPUTE, WAR.
 To FIGHT, جنگ کردن jang kardan, رزم ساختن razm sákhtan.
 FIGURATIVE, رنگین rangín, تمثیل tamsíl.
 FIGURE, شكل shakl, صورت súrat, كالبد kálbud, پیکر paikar, هیئت haiyat, هیكل haikal, قواره kuvárah, شخص shakhs, ریخت ríkhht.— (*in arithmetic*) رقم rakam.
 FILE, سوهان súhán.— (*of papers*) طبق tabak, طبقه tabakah, دسته dastah.
 To FILE, سوهان زدن súhán zadan, سوهانکاری súhán-kárf kardan.
 FILINGS, ساره burá dah, براده sávah.
 To FILL, مملو pur کردن, مملو کردن mamlú nimúdan, مملو نمودن

malá kardan, مشغول کردن mash-hún kardan.— (*cram*) آکندن ákandan, نپاییدن ampáshant, نپاییدن tapánidan, چپاییدن chapánidan.
 FILLET, سر بند sar-band, مباب mu-báf.
 To FILLIP, دادن انگشتك angushtak dádan, پلنگ زدن piling zadan.
 FILLY, كره ماده kurráh-i-má dah, فله faluvah, طرح tarfih.
 FILM, فوف fúf, پرده pardah.
 FILTER, مصلف misfát, صافی sáffí.
 To FILTER, صاف کردن sáf kardan, پالودن páلودan.
 FILTERED, مروف muravvak.
 FILTH, چرك chirak, نجاست najásat, لاجان lajan, لوت laus, آلاش álá-yish, جنابت janábat.
 FILTHY, پلید palíd, چرکین chirkin, نا پاک ná-pák. (*Vide* INDECENT.)
 FILTRATION, تصفیه tasfíyah.
 FIN (*of a fish*), پر ماهی par-i-má hí, مازه mázah.— (*dorsal fin*) بال bál.
 FINALLY, نهایت الامر niháyatu'l-amr.
 FINANCE, مالیات mályát, ارتقا irtifá' - i - mamlakat.— (*minister*) وزیر مالیه vazír-i-málf-yah.— (*financial arrangements*) مخارج kharj u makhárij, و مخارج madákhil u makhárij.
 To FIND, پیدا کردن paidá kardan, جستن justan, هم رسانیدن bi-ham rasánidan.— (*to find out*) متلفت شدن multasít shudan, منتقل شدن muntakil shudan, در یافتن dar-yaftan.
 FINE (*not coarse*), نازك názuk, رفیق rakík, باریك bárfk. (*Vide* DEAR, PRECIOUS, RARE, EXCELLENT.)— (*weather*) مساعد musá'id.— (*small*) باریك bárfk, دقیق dakík, ریزه rízhah.— (*pen*) نازك názuk.— (*mulct*) جریمه jarímah, جریمانه jarímánah, مصادره musádarah.— (*fine for manslaughter*) عوبتها khún-bahá, دیت diyyat, معقله ma'kulah.— (*for causing abortion*) شره ghurrah.— (*in fine*) شایتش ghá-yat-ash, الغرض al-gharaz, الحاصل al-hásil, الآخر al-ákhfir.

To FINE, مصادره نمودن musádarah nimúdan.—(to be fined) جرمانه کرده شدن jarímánah-kardah shudan.

To FIRE-DRAW, رفو کردن rafú kardan.

FINENESS, دقت dikkat.

FINESSE, vide ARTIFICE.

FINGER, انگشت angusht.—(fore-finger) انگشت سبابه sabbábah, انگشت شهادت angusht - i - shahádat.—(ring-finger) بنصر binsir.—(middle finger) انگشت میانه angusht-i-miyánah. — (little finger) خنصر khinsir, کلیج kilinj.—(joint of the fingers) بند انگشت band-i-angusht, مفصل mafsil (pl. مفاصل mafásil.—(tip of finger) بنانه banánah (pl. بنان bunán), انمط anmulat (pl. انامل anámil).

To FINGER, انگشت بردن angusht burdan, دست زدن dast zadan.

FINISH, vide END.

To FINISH, تمام کردن tamám kardan, باخر رسانیدن bi-ákhir rasánídan, منقرض پردازختن pardákhtan, انجام میدن munkariz sákhtan, انجام میدن anjám kardan, ختم نمودن khatm nimúdan, اختتام نمودن ikhtitám nimúdan.

FINISHED, vide POLITE.—(to be finished, expended) خلاص شدن khalás shudan, بسر آمدن bi-sar ámadan, خرج شدن kharj shudan, منقرض شدن munkariz shudan, تمام بخیر رسیدن bi-ákhir rasídan, تمام شدن tamám shudan.

FIE (tree) صنوبر sinaubar, کاج káj.

FIRE, آتش átish, آذر ázar (obs.). (Vide CONFLAGRATION.) (fire-place in a room) بخاری bukhári.—(sunk in the floor) تنور tannúr.—(fire-place or oven) اوجاق úják, چاله chálah.—(fire-place formed of a pan of charcoal placed under a frame or low table, which is covered with a quilt), کرسی kursí. — (worshipper; priest; temple of worship) vide MAGIAN.—(fire-pan or brazier) منقل man-

kal, آتشدان átish-dán.—(of earthenware) کلاک kalak.—(fire-brand) آتشپاره átish-párah, نیمسوز ním-súz.—(fire-fly) مکس هبتاب magas-i-shab-táb.

To FIRE (set on fire), آتش زدن átish zadan, فروختن afrúkhtan, روشن کردن raushan kardan.—(a gun) خالی khálí kardan.—(to catch fire) آتش در گرفتن dar girftan.—(to stir the fire) آتش بی-هم زدن átish bi-ham zadan.—(to blow the fire) آتشرا پوف átishrá púf kardan.—(to make up the fire) آتش روشن کردن átish raushan kardan.—(to light the fire) آتشرا خاموش کردن átishrá khamúsh kardan, آتشرا آتش nishándan, آتشرا کشتن átishrá kushtan.

FIRE-DAMP, دمه damah.

FIRE-ENGINE, طولومبه túlúm bah.

FIREMAN (extinguisher of fire), آتش نظام átish-khámúsh-kun.—(company of firemen) نizam - i - átish - khámúsh-kun, طولومبه چیان túlúmbah-chián.

FIREWORKS, آتشبازی átish-bází.

FIRM (company), شرکت shirkat. (Vide FAST, HARD.)—(to make firm) استوار کردن ustuvár kardan.

FIRMAMENT, سماوات rakí', فضاى آسمان samávát, جلد jalad, fazá, í-i-ásmáu.

FIRMNESS, متانت matánat, قوت مندی kúvat-mandí.

FIRST, نخست nukhust, نخستین nukhustín, اول avval, یکم yakum, اولاً mukaddam.—(firstly) اولاً avvalan, مقدما mukaddaman.—(in the first place) پیش از پیش pish az pish, اول بلا اول avval bilá avval.—(first-fruits of the season) در نو nau-bar, نو باره nau-bávah, در پيش ras.—(at first) در ابتدا dar ibtidá.—(first day of month) روزه ghurrah, روزه rúz-i-ghurrah. — (to come in first, racing) پیش آمدن pish ámadan.

FIRSTBORN, زاده اول avval-zádah.
 FISCAL, دیوانی dívání.
 FISH, ماهی máhí. — (dried and smoked fish) کسیف kisíf, ماهی خشك máhí - i - khushk. — (river fish) ماهی شطی máhí-i-shatí. — (sea fish) ماهی بحری máhí-i-bahrí. — (fish-hook) قلابه kullábah, هص shass. — (fishing-net) دام dām, شبکه shabakah, توره túr, توره túrah. — (fisherman) ماهیگیر máhí-gír. — (fish-pond) تالاب táláb. — (fish-monger) ماهی فروش máhí-furúsh.
 To FISH, صید نمودن said nimúdan, صید کردن ماهی máhí said kardan, شکار کردن شكار kardan.
 FISSURE, vide CRACK.
 FIST, مشت musht. — (to clench the fist) دسترا مشت کردن dastrá musht kardan, پنجه بهم گذاشتن panjah bi-ham guzáshtan.
 FISTULA, ناسور násúr, ناسور násúr. — (lacrymalis) میلان چشم sailán-i-chashm, دمعه dam'ah.
 FIT, vide PAROXYSM, SWOON. — (proper), لایق lá,ik, واجب vájib, روا ravá, مناسب munásib, سزا sazá, سزاوار sazávár, شایسته sháyistah, لایق lá,ik بودن sháyistan, شایستن sháyistan, بکار خوردن bi-kár khwurdan, بایستن báystan, ساز کار شدن sáz-kár shudan.
 To FIT, مناسب شدن munásib shudan, مناسبیت داهتن munásabat dáshtan, موافقت داهتن muváfakat dáshtan, فراخوردن farákhwur búdan. (Vide To BECOME (befit), To ADAPT.)
 FITNESS, شایستگی sháyistagí, ساز ساز-karí.
 FITTINGS, اسباب asbáb.
 FIX, کشمکش kash-ma-kash. — (to be in a fix) گیر آمدن gír ámadan, دو چار شدن dú-char shudan.
 To FIX, ثابت نشاندن nishándan, ثبت کردن sabb kardan, نصب کردن nasb kardan, اقامت کردن ikámat kardan.
 FIXED, معین mu'ayyan, مقرر mu-karrar. — (usual) موعود mau'úd. —

(to keep one's eyes fixed) مراقب murákib búdan.
 FLABBINESS, نرمی narmí.
 FLABBY, نرم narm.
 FLAG, علم nishán, علم 'alam, راية ra,yat, لوا livá, بیرق bairak, بیراق bairák. — (reed) نی nai, هردی hurdí, پیزر pízur, لع lukh, جگن jagan. — (flag-staff) دار علم dár-i-'alam.
 To FLAG, vide To WITHER.
 FLAGON, قراچه karábah.
 FLAIL, گندم کوب gandum-kúb.
 FLAMBEAU, vide TORCH.
 FLAME, زبانه zabánah, شعله shu'lah, مشتعل taf. — (in flames) مشتعل mushta'al.
 FLANK, پهلو pahlú. — (the flanks) اضلاع azlá'.
 FLANNEL, فنالین fanálan (eur.).
 FLAP, چین dāman, دامن chfn.
 FLASH, آتش átish.
 To FLASH, درخشیدن dirakhshídan, برك بری زدن bark zadan. — (in the pan, a gun) گل کردن gul kardan.
 FLASHING, درخشان dirakhshán, باریق báriq.
 FLASK, vide BOTTLE.
 FLAT (level), برابر barábar, هموار hamvár, مساوی musáví, بسیط basít, مسطح musattah, پهن pahn. — (trade) کاسد kásid.
 To FLATTEN, vide To ROLL OUT.
 To FLATTER, vide To COAX, To WHEELDE.
 FLATTEER, چاپلوس cháplús.
 FLATTEY, خوش آمد khwush-ámad, تملق tamallúk, چاپلوسی cháplúsí, نوازش cham va khau, چشم و خم vázish, ریشخندی rish-khandí.
 FLATULENCY, نفع نفک nafkh - i - shikm, باد شکم bád-i-shikm.
 FLATULENT, نفاع naffákh.
 FLAUTIST, نی نای nai-zan.
 FLAVOUR, مزه mazah, طعم ta'm, ذوق zauk, چاهنی cháshní.
 FLAW, نقص nakísah, کاست kást, مو mú. (Vide CRACK.) — (flawed) مودار mú-dár, هق هده shakk-shudah, شکافته shikáftah.
 FLAX, کتان kattán.

To FLAY, پوست کردن púst kandan, کشیدن پوست بر کشیدن piist bar-kashídan, سلق کردن salkh kardan.

FLEA, کبک kaik, کک kahk.

To FLEE, فرار کردن guríkhтан, فرار کردن firár kardan, هزیمت نمودن hazímat nimúdan, پشت دادن pusht dádan.

FLEECE, پشم pashm.

To FLEECE, vide To SHEAR, To DEFRAUD.

FLEET (of vessels), دسته کشتی dastah-i-kashtí. (Vide QUICK.)

FLEETING, فانی fání, نا پایدار ná-páyadár.

FLESH, گوشت gúsht, لحم lahm.

FLESHY, گوشتین gúshtín.

FLEXIBILITY, نرمی narmí.

FLEXIBLE, نرم narm, پمچخور pích-khwur.

FLEXION (grammatical term), صرف sarf.

FLIGHT (escape), فرار firár, گریز guríz, پرواز harb.—(act of flying) پرواز parvúz, طمران tayarán.—(rout or defeat) هزیمت hazímat, شکست shikast.—(of arrows) تیر باران tír-barán.—(flock of birds), کله galah, سیله sílah.—(to put to flight) منهرم گردانیدن munhazim gardánídan, هزیمت دادن hazímat dádan, گریزانیدن gurízánídan.

To FLINCH, vide To QUAIL.

To FLING, انداختن andákhtan, انداختن afkandan.—(down) انداختن andákhtan, بریز افکندن bi-zír afkandan, پرت کردن part kardan (vulg).

FLINT, سنگ چخماق sang-i-chakh-mák.—(a skin flint) نان کور nán-kúr. (Vide MISER).—(to skin a flint) مگسرا در هوا رگ زدن mag-sará dar havá rag zadan.

FLIPPANT, هوج گستاخ gústákh, شوخ shúkh.

FLIPPANTLY, غافلانه gháfílanah, غفلة ghiflatan, گستاخانه gústákhánah, شوخی há-shúkhí.

FLIRT, هیوهه گر shívah-ház, شیهه shívah-gar, عشوهه باز 'ishvah-ház, عشوهه گر 'ishvah-gar.

To FLOAT, بالایی آب رفتن báláí-i-áb raftan.

FLOCK (of large cattle, horses, cows, mules, &c.), رومه ramah.—(of sheep, goats, birds, &c.) کله galah.

To FLOG, تازیانه زدن táziyánah zadan.—(tie up and chastise) با سرمه زدن bí-surmah zadan.

FLOOD, سیلاب sailáb, طوفان tufán.—(the Flood) طوفان tufán.

FLOOR, زمین zamín, کف kaf, فرش farsh.—(boarded) تخته takhtah.—(story of a house) طبقه tabakah, طاقه tákah, بام bám.—(ground-floor) مرتبه پائین tahtání, محضانی martabah-i-páín.

To FLOOR, از تخته مفروش کردن az takhtah mafrúsh kardan, با تخته ba-takhtah farsh kardan.

FLOERICAN (small species of bustard), زنگبال zangibál, چرز charz.

FLOUR, آرد árd.—(fine flour) آرد رقیق árd-i-rakík.—(place for storing flour) کتله kintah.

To FLOURISH, شکوفتن shikúftan. (Vide To BRANDISH).—(be prosperous) عروهورت bálídan, بهره مند بودن khwush-vakt búdan, بهره مند بودن bahrah-mand búdan.

FLOURISHING (exchequer), معمور ma'múr. (Vide HEALTHY, PROSPEROUS.)

Flow (of the sea), مد madd.

To Flow, جاری شدن jarí shudan, روان جریان نمودن jiryán nimúdan, روان روان شدن raván shudan, سیلان شدن sayalán shudan, سیل نمودن sail nimúdan, ریزان شدن rizán shudan.

FLOWER, گل gul, نور naur, زهر zahr, عنفران shikúfah.—(of youth) عفران 'unfuván, ریحان ray'án.—(best part) زبده zubdah, خلاصه khulásah, گلستان sulálah.—(garden) گلزار gúlistán, بوستان bústán, گلزار gul-zár, باغچه bágchah.—(flower-pot) گلدان gul-dán.—(flower-boat) کوزه kúzah.—(flower-work, embroidery) بوته bútah, کاری bútah-kárí.

FLOWING, جاری jarí, روان raván.

FLUE, کله khálí, دودکش dúd-kash.

FLUENCY (of speech), فصاحت fasáhat, زبان آوری zabán-ávárí.

FLUENT, فصیح fasih, زبان زبān-ávar.

FLUID, سیال sayyál, جاری járí, آبی ábí. (Vide LIQUOR.)

FLURRY, آهوب های hái-húí, آشوب áshúb, همهمه áshuftagi, آشفتگی áshuftagi hamhamah.—(to be in a flurry) طپیدن tapídan.

To FLURRY, ترسانیدن tarsánídan.

FLUTE, نی nai, نای náy.

To FLUTTER, طپیدن tapídan.

FLUVIAL, نهری nahri.

FLUX (water) سیل sail.—(blood) رفتگی raftan-i-khún, رفتگی raftag-i-khún, اسهال is-hál.

FLY, مگس magas.—(gad-fly) مگس خار khar-magas.—(dragon-fly) مشخړه mashkharah.—(fire-fly) مگس هبتاب magas-i-shab-táb.—(Spanish fly) vide CANTHARIDES.—(fly-flap) باد بزن bád-bizan.

To FLY, پرواز parídan, or parrídan, پرواز نمودن parváz nimúdan, پرواز نمودن tayarán nimúdan.—(a kite) هوا دادن havá dádan.

FOAL, گره kurrah. (Vide FILLY.)

FOAM, کف kaf, تفش tafish.

To FOAM, کف کردن kaf kardan.

FOB, جیب jíb.

FODDER, علف 'alaf, گیاه giyáh, علق 'alík.

FOE, vide ENEMY.

FŒTUS, جنین janín.

Fog, دود dúd, بخار ghubár-i-shabnam, مه mih, بخار bukhár, تومن túmán, میغ mígh.

FOGGY, میغانگ havá-i-mih, میغانگ mígh-nák.

FOIST, تیر tíz, گز gúz.

FOLD (for cattle), آغل ághil, مرعی marbaz, حظیره hazírah, آغل ágil, لای láí.—(ply) تابه táh, تابه táh, سول súl.—(two-fold) دو تا dú-tá, مضاعف muzá'af, دوگانه dú-gánah.—(three-fold) سه لای seh-lái, سه لای seh-tá.—(ten-fold) ده تا dih-tá, ده چندان dih-chandán, ده مقابله dih-muká-balah.—(subterraneous fold for cattle) کند kand.

To FOLD UP, پیچیدن píchídan, تابه tah kardan, تابه táh kardan.

dan, طی ساختن tai sákhtan, نوردیدن navardídan.

FOLIAGE, برگ barg, ورق varak.

To FOLLOW, عقب رفتن 'akab raftan, دنبال ta'akub kardan, پیروی dumbál raftan, نمودن dar pay-raví nimúdan, در پی رفتن pas raftan, پی رفتن pas raftan.—(to the door on taking leave) مشایعت musháya'at nimúdan, بدرقه badrikah raftan.—(to follow after) vide To PURSUE.—(to follow as a mourner) تشییع جنازه tashiyí-i-janázah kardan.—(as follows) باین تفصیل bá-in tafsil, تفصیل ذیل bi-tafsil-i-zail.—(following) ذیل zail, آتیاه átíyah, از این قرار az ín karár.

FOLLOWER, معاتب pas-rau, معاتب mu'akib, تابع tábí, متابع mutábí, پیرونده pay-ravandah, پیرونده pay-zan.—(believer) مقتدی muqtadí, مرید muríd, تلمیذ talmíz, معتقد mukallíd.

FOLLY, بلاهت baláhat, ابلهí ablahí, حماقت himákat, سفاقت safáhat, خبط khabt, قتل عقل killat-i-'akl, نادانی ná-dání, بیوقوفی bí-vukúfí, بیهوشی bí-'aklí, غریت gharíyat (vulg.).—(height of folly) کمال عقلی kamál-i-bí-'aklí.

FOND, مغرم má'íl, شائق shá'ík, مغرم mighram.

To FONDLE, جنبانیدن jumbánídan, بچه نوازی کردن bachah-navází kardan.

FOOD, خوراك khwurák, خوراك kút, طعام ta'am, غذا ghizá, خورد khwurd, مأكول ázúkah, مأكول ma.kúl.—(bodily) غذائی جسمانی ghizá,i-i-jismání.—(spiritual) غذائی روحانی ghizá,i-i-rúhání.

FOOL, احمق kaudan, ابله ablah, احمق ahmak, نا فهم ná-dán, نا فهم nafahm, غرپله gharplah, سفیه safih, غرپله gharplah, بیوقوف bí-vukúf, پخت pakht (vulg.). (Vide JESTER.)

FOOLISH, vide STUPID, IGNORANT.

FOOLISHLY, احمقانه ahmakánah, بی عقلانه 'aklánah, بیجوده bíhúdah.

FOOT, پا pá, پای páy.—(as applied to things) پاچه páchah. (Vide BASIS, PEDESTAL, VERSE.)—(on foot) پیاده piyá dah.—(at the foot of) دم dam, پای páy.—(to set on foot) بر پای کردن bar páy kardan.—(to go on foot) پیاده رفتن piyá dah raftan.

FOOT-BOARD, پا جا pá ja-i-pá.

FOOTING, قاعده ká'idah, اساس asás, حالت hálat.

FOOTMAN, پیاده piyá dah. (Vide SERVANT.)—(runner) خاطر shátir, پیک paik, قاصد kásid.

FOOTSTEP (pace), قدم kadam, کام gám.—(mark) نشان پای nishán-i-páy, اثر asar, خاتره khatvah, قدم kadam, سراج surágh.

FOOTSTOOL, قدمگاه kadam-gáh, کرسی کرسی kursí-i-zír-pá.

FOP, کج کلاه kashang, کشک کشک kaj-kuláh, اجلاف khwud-bín, عجب عجب ijiláf, خوشگل khwush-gil.

FOPPISH, خوشبختن بین khwishtan-bín, کشک kashang.

FOR, جهت baráfi, از بهر az az bahr, پاس خاطر pás-i-khátir, بکشت bakhsh, تا tá, واسه vásah (vulg.).—(for instance, for example) مثلاً masalan, فرما farza, فرزند فرزند farz.—(for long, for a long while) از قدیم ایام az kadímu-'l-ayyám, در باز dírbáz.—(for the sake of) برای baráfi, بنابر biná-bar, پاس خاطر pás-i-khátir, از بهر az az bahr, بواسطه bi-vásitah.—(for ever) vide EVER.

FORAGE, علف 'alaf, گیاه giyáh, علق 'alík.

FORAY (plundering expedition), چپا chapáw, غارت ghárat, تاراج táráj, راهزنی yaghmá, سلب salab, راهزنی ráh-zaní, انتهاب intiháb, چپاوالی chapávali (vulg.).

To FORBEAR, و ابا vá-ístádan, دست برداشتن dast bar-dáshtan, تحمل پرهیز کردن tahammul nimúdan.

FORBEARANCE, اجتناب ijtináb, تحمل امتناع imtináw, احتراز ihtiráz.

tahammul, توقف tavakkuf, احوال ihmál, پرهیزی parhízí.

To FORBID, منع کردن mana' kardan, باز harmán nimúdan, نهی nahy kardan, قدغن نمودن kadghan nimúdan.

FORBIDDEN, ممنوع mamnú', منهی munhí, حرام harám, حریم harím, محظور mahzúr.—(forbidden things) محرمات muharramát, مناهی manáhi, نواهی naváhi, ممنوعات mamnú'át, محظورات mah-zúrát.

FORCE (strength), vide STRENGTH.—(violence) vide COMPULSION, VIOLENCE.

To FORCE, vide To COMPEL.

FORCED, مجبور majbúr.

FORCES (military), فوج fauj, لشکر lashkar.—(by force) زور bi-zúr, اجبار jabran.—(to come into force) مرعی الاجرا هدن mar'íu-'l-ijrá shudan.—(to put in force) مجبور کردن mujrá kardan.

FORD, گذار guzár, گذاره guzáráh, گذرگاه guzar-gáh, معبر ma'bar, گذار gudár (vulg.).

FORDABLE, ممکن گذار pá-yáb, ممکن mumkin-i-guzár.

FORE, پیشین pishín.

FOREFATHER, پیشین pishín, جد jadd (pl. اجداد ajdad).

To FOREGO, vide To ABANDON.

FOREHEAD, پیشانی pishání, جبین jabín, جبهه jabbah, نامیه násiyah (pl. نواصی navási).

FOREIGN, غریب gharíb, بیگانه bigá-nah, اجنب ajnab.—(Foreign Minister) وزیر خارجه vazír-i-kháríjah.—(Under Secretary of State for Foreign Affairs) مستشار خارجه mustashár-i-kháríjiyah.—(Foreign Office) وزارتخانه دولتی vizárat-khánah-i-kháríjah-i-daulatí.

FOREIGNER, اجنبی ajnabí.

FORELEG (of an animal), دست dast.

FOREMAN, سرکار sar-kár, استاد ustád.

FOREMOST, پیشترین pishtarín, اول

avval, مقدم mukaddam, پیشرو pish-rau.
 FORENOON, ظهر پیش از ظهر pish az zuhr, صبحی zuhá.
 FOREBUNNER, پیشرو pish-rau.
 TO FORESEE, پیش دیدن pish didan, از مآل آندیشی دانستن az ma,ál-andíshí dánistan.
 FORESIGHT, بصیرت basírat.
 FORESKIN, غلاف ghuľfat, غلاف ghi-láf.
 FOREST, درختستان dirakhtistán, درختزار dirakht-zár, بیضا bishah, جنگل jangal, اجم ujum.
 FORETASTE, عربون 'urbún.
 TO FORETELL, خبر آندیشی خبر az ma,ál-andíshí khabardádan, پیش گفتن pish guftan. — (*prophecy*) نبوت نمودن nubúvat nimúdan, اخبار نمودن ikhbár nimúdan, کفایت kahánat guftan.
 FORFEIT, جریمه jarimah, جرمانه jarimánah.
 TO FORFEIT, گم کردن gum kardan.
 FORGE (*of a blacksmith*), کوره kúrah.
 TO FORGE, ساختن sákhtan.
 FORGED, *vide* COUNTERFEIT.
 FORGER, قلاب kalláb, گم ساخته sákhtah-gar.
 FORGERY, جعل ja'l, ساختگی sákhtagí, تزویر tazvír.
 TO FORGET, فراموش کردن farámúsh kardan, نسیان نمودن nisyán nimúdan.
 FORGETFUL, ذاهل záhil, ناسی násí, فراموشکار farámúsh-kár.
 FORGETFULNESS, فراموشی farámúsh, نسیان nisyán, فراموشی farámúshí.
 TO FORGIVE, عفو کردن 'afv kardan, بخشیدن بخشیدن mu'áf kardan, معاف کردن bakhsídan, معذور داشتن ma'zúr dáshtan, در گذر کردن dar guzar kardan, آمرزیدن ámurzidan, مغفور مغفور گردانیدن maghfúr gardánidan.
 FORK, چنگال changál. — (*for shifting corn, &c. while thrashing*) اوچوم auchúm, اوسی ausí; سکو sikú. — (*of flame*) زبانه zabánah.
 FORLOREN, پریشان paríshán. — (*forlorn hope*) پیش افتاد pish-uftád, پیش آهنگ pish áhng.

FORM, *vide* FIGURE, SHAPE. — (*ceremony*) رسم rasim, تکلف takalluf. — (*grammatical term*) بنا biná, مبنی mabní. — (*at school*) صنف sinf.
 TO FORM, تشکیل کردن tashkíl kardan, دادن صورت súrát dádan, ساختن sákhtan. — (*intrans.*) صورت بستن súrát bastan. — (*to be formed*) تشکیل یافتن tashkíl yáf-tan.
 FORMALLY, صریحا saríhan.
 FORMER, پیشین pishín, سابق sábig, قدیم kadim, مقدم mukaddam. — (*as opposed to latter*) اولی aulá.
 FORMERLY, سابق sábig, پیشتر pish-tar, مقدمه mukaddaman, من قبل min kabl, پیش از این pish az in, ایام گذشته ayyám-i-guzashtah, آنجا ánifan.
 FORMIDABLE, مهیب mahíb, هولناك haul-nák.
 FORMIDABLENESS, هیبت haibat, هولناکی haul-nákí.
 FORMIDABLY, مهیبت bi-haibat.
 FORMULA, دستور العمل dastúru-'l-'amal.
 TO FORNICATE, زنا زنا ziná kardan.
 FORNICATION, زنا ziná, زنا کاری ziná-kárí, حرام کاری harám-kárí, هید shaid, فاحشگی fáhishagí.
 FORNICATOR, زنا کار ziná-kár, زانی zání, هید باز shaid-báz.
 TO FORSAKE, *vide* ABANDON.
 FORSOOTH! به bih, بی bihí.
 FORT, محار kal'ah, hisár, باره bárú, حصن hisn. — (*on a hill*) دژ dizh, کلات kalát.
 FORTE, رسم rasim, طریقه tarikah.
 FORTHWITH, فی الفور fí-'l-faur.
 FORTIFICATIONS (*of a town*) باره bárú, محار باره, حصن hisn, محار hisár.
 FORTIFIED (*a town, &c.*) محروسه mahrusah, محصن mahsún, مشید mushayyad.
 TO FORTIFY, محصن کردن mahsún kardan, تضمین کردن tahsín kardan.
 FORTITUDE, صبرت murúvat. (*Vide BOLDNESS.*)
 FORTNIGHT, دو هفته dú-haftah.

FORTUNATE, مختیار: *bakht-yār*, نیک نیک *nik-bakht*, اختر نیک *nik-akhtar*, سعید *su'íd*, فرخ *farrukh*, برآمد *burú-mand*, مایمون *mainmún*, خوشه *khujustah*, کامران *kámran*, خوشروست *táli-mand*, طالع *khwush-vakt*.

FORTUNATELY, قمارا *kazára*.

FORTUNE, روزگار *rúzigár*, روزی *rúzi*, نصیب *na'sh*, نصیب *bakht*, طالع *táli*, فلک *kiमत*, برة *bahrah*, نصیب *fulak*, دهر زمانه *zamáneh*, دولت *daulat*. (*bad fortune*) بد نصیب: *bad-bakhti*, نصیب نامساعد: *bakht-i-ná-musá'id*. (*good fortune*) نصیب سعید: *bakht-i-su'íd*, نصیب: *bakht-i-naká-* (*to make one's fortune*) نصیب صاحب دولت شدن *sáhib-i-daulat shudan*.

FORTUNE-TELLER, فالگیر *fál-gír*.

TO FORWARD, *vide* **TO SEND**.

FORWARDS, در پیش *dar pish*, پیشتر *pihtar*, مقدم *muqaddam*.

FOUR, *vide* **FOUR**.

FOSTER (*mother*), هیر ده *dáyah*, هیر ده *shír-dih*, (brother) برادر همشیر *birádar-i-ham-shír*, برادر رفاهی *birádar-i-rizá'í*. -- (*child*) فرزند پسر *farzand-i-shír-dih*, پسر *pisar-i-rizá'í*.

TO FOSTER, پرورش کردن *parvarish kardan*.

FOUR, ناپاک *ná-pak*, الهده *áludah*, ناپس *naps*, پایند *piht*, قبیح *asid*, فحش *kabih*, خنوع *tazih*, فحش *shant*, مضموم *ma'shum*.

TO FOUR, ناپاک کردن *ná-pak kardan*, چارین کردن *charchin kardan*, چار کردن (*to be*) *chár kardan*, *ku-ham khurdan*.

FOUR-MOTHERS, بد بوی *bad-bóy*.

FORTNESS, محاسن *muhasan*, محاسن *muhasan*, محاسن *muhasan*.

TO FORTH, تاسیس نمودن *tasís nu'mudan*, تاسیس نمودن *tasís nu'mudan*.

FOUNDATION, بنیاد *banvad*, بنیاد *banvad*, بنیاد *banvad*, بنیاد *banvad*.

(*foundation stone*) سنگ پایه دار *sang-i-páyah-dár*.

FOUNDED, مبنی *ma'ni*.

FOUNDER, بانی *báni*. -- (*of metals*), ریختگاه *rikhtah-gar*, قال کن *kál-kun*, قالگر *kál-gar*.

FOUNDLING (*child*), لقیط *lakít*, چه: *bachah-i-mambúz*.

FOUNTAIN, چشمه *chashmah*, عین *ain*, عانی *mamba'*, یمنوع *yambú'*, منبع *khánf*. -- (*jet d'eau*) فواره *favvarah*, شادروان *shádurván*.

FOWL, مرغ *murgh*, پرندة *parandah*.

FOWLER, مهاد *sayyád*.

FOX, روباه *rúbáh*, روبه *rúbah*, ربه *rubáh*.

FRACAS, *vide* **QUAEREL**.

FRACTION (*in arithmetic*), نسبه *kasrah*, عدد مکسور *adad-i-maksúr*, کسور *kusúr*. -- (*vulgar fractions*) عدی کسور *kusúr-i-'adí*.

FRACTURE, شکستگی *shikastagi*, کسر *kasr*.

FRAGILE, *vide* **BRITTLE**, **INCONSTANT**.

FRAGMENT, پاره *párah*, پارچه *párchah*, کسره *kasrah*, پوزه *purzah*, تکه *tikkah*.

FRAGRANCE, خوشبوی *khwush-búí*, عطر *'itr*, رائحه *ráihah*, نafه *nafhah*.

FRAGRANT, مشموم *mashmúm*, معطر *mu'attar*.

FRAIL, *vide* **BRITTLE**, **INCONSTANT**.

FRAME (*of wood, etc.*), کالبد *kálbud*, قوام *kavám*. -- (*frame for training eyes, etc. on*) قالیفه *talimah*, دار بست *dár-bast*, چفته *chiftah*. -- (*frame on which articles are arranged*) چلچراغ *chil-chiragh*. -- (*frame of a cradle*) چهار چوب *chahár-chúbh*, چار چوب *char-chúbah*. -- (*to be*) *chár chub* *jussah*, بنه *bunyah*.

TO FRAME, چهار چوبه گذاشتن *chahár-chúbh guzárishan*.

FRANCHISE, آزادی *arádí*, آزادی *aradagi*.

FRANK, صدیق *arádah-dí*, آزاد *arádah*, راست *rást*, راستگو *rást-gú*, قریکی *farangí*.

FRANKINCENSE, کندر kundur, لبنان lubán.
 FRANTIC, دیوانه dívánah, مجنون majnún.
 FRATERNALLY, برادرانه birádaránah.
 To FRATEBNIZE, یکدل شدن shudan, یکرایی یak-ra, í shudan.
 FRATRICIDE, قتل برادر katl-i-birádar.
 FRAUD, فریب firíb, حيله hílah, تلبیس talbís, خدعه khud'ah, مکر makr, دروغ tazvír, زور zúr, دغا daghá, دغا ghadr, دغا daghá-bází, غل ghill, غدر ghadr, کید kaíd, رنگ rang, ریا riyá, غش ghishsh, مکاده makádah, زرق zirk, دغل dakhál, دغل daghal, گول gúl, تقلب takallub.
 FRAUDULENT, دغا باز daghá-báz.
 FRAUDULENTLY, حیلتاً hílatan.
 FRECKLE, گندمه gandamah.
 FREE, آزاد ázád, آزاده ázádah, رسته rastah, رها rihá, رستگار rastagár, رها rihá, ایمن aman, مبرهن mubarrá, باری bari, ایمان íman, معزاً munazzah, منزه 'arrá, دست گشاده dast-gushádah, مخلا mukhallá, مختار musallam, مهجاز mujáz, مختار mukhtár, عتیق 'atík, مستقل mustakill.—(void) خالی khálí.—(to become free) رستن rastan, خلاص khalás shudan.
 To FREE, خلاص کردن khalás kardan, رها کردن ristagár kardan, رها کردن rihá kardan.
 FREEDOM, آزادی ázádí, آزادگی ázádagí, خلاص khalás, خلاصی khalásí, رهایی rihá, نجات naját, امنیت hurriyah, اختیار ikhtiyár. (Vide MANUMISSION, LIBERTY).—(freedom of a company) مجلس 'adat-i-majlis.
 FREELY, بطور آزادی bi-taur-i-ázadí.
 FREEMASON, فرماسون farámásún (eur.), فرماشوی farámúshí.—(Freemason's Hall), فراموشخانه farámúsh-khánah.
 FREE-THINKER (a sect of sceptics who entertain peculiar views on religious matters, common in Persia), صوفی súfí, اهل اهل ahl-i-tasav-

vuf.—(complete free-thinker who denies the Kur'an and divine mission of the Prophet) صوفی مطلق súfí-i-mutlak.—(free-thinker who admits the Kur'an and Prophet, but holds much of the doctrine to be metaphorical, and not requiring strict obedience) صوفی متشروع súfí-i-mutasharri'.—(doctrine of the Súfis or free-thinkers) تصوف tasavvuf.
 FREEWILL, اختیار ikhtiyár.
 To FREEZE, یخ بستن yakh bastan, منجمد شدن munjamid shudan, نسردن fisurdan.—(to be frozen) یخ شدن yakh shudan.
 FREIGHT, بار bár, حمل haml, نول naul.
 FRENCH, فرانسوی faránsáví, فرانسوی faransávi.
 FRENZY, دیوانگی dívánagí, جنون junún.
 FREQUENT, vide NUMEROUS.
 To FREQUENT, آمد و شد کردن ámad-va-shud kardan, متواتر شدن muta-vátir shudan.
 FREQUENTLY, بارها bārha, اكثر aksar, بسیار bisyár bār, دفعه daf'atan, اكثر اكثر aksar aukát.
 FRESH, تازه tázah, سبز sabz.—(air) خنک khunuk, سرد sard, بارید bárid.—(water) شیرین shírín.
 To FRESHEN (trans.), تازه ساختن tázah sákhтан.—(intrans.) تازه شدن tázah shudan.
 FRESHNESS, تازه تازگی tázahí, سبزی sabzí, شیرینی shíríní, سردی sardí.
 To FRET, کج خلق شدن kaj-khulk shudan, چشم گرفتن khishm giriftan, بسر بردن bi-sar burdan.
 FRETFUL, بد مزاج afsurdah, مکرر bad-mizáj, کجخلق kaj-khulk, مکدر mukaddar.
 FRETFULNESS, افسردگی afsurdagí, تکرر takaddar.
 FRIAR, vide MONK.
 FRICTION, مالش málish, حاك hakk.
 FRIDAY, آدینه rúz-i-jum'ah, روز جمعه ádínah.
 FRIEND, دوست dúst, یار yár, آشنا áshná, دلدار rafik, رفیق dil-dár,

مخلص mukhlis, خیر خواہ khair-khwáh, محبوب habíb, محب muhibb, خليل khalíl, همدم ham-dam, صديق sadík, شفيع شفيع shaffík, دوست mushfik.—(a true friend) دوست یار صادق dúst-i-hakfík, یار صادق یار صادق dúst-i-hakfík, دوست معنوی dúst-i-ma'naví, دوست باطنی dúst-i-bátiní.

FRIENDLESS, بی کس بی بی bí-kas, بیچاره bí-charah, بی دوست bí-dúst.

FRIENDLY, خیر خواہ dústánah, دوستانه dústánah, مشفقانه mushfikánah.

FRIENDSHIP, یاری dústí, یاری yári, آشنائی áshná, محبت mahabbat, مهر mihr, خلعت khullat, مودت mavaddat, تودد tavaddud, ودا ودا vidad, ولا vilá, موالات muvalát, اتحاد ittihad.—(with an inferior) عنایت 'ináyat, لطف lutf, مرحمت marhamat, التفات iltifát, شفقت shafakat.—(with a superior) ارادت irádat.—(with an equal) دوستی dústí, محبت áshná, آشنائی áshná, ulfat, مصادقت (mutual) mahabbat.—(mutual) musádat, خلوص khulús, اتحاد ittihad, خیر خواہی khair-khwáhí.

FRIGATE, جهاز سه دقلی jaház-i-sih-dakalí.—(man-o'-war) منوار mau-vár (eur.), جهاز جنگی jaház-i-jangí.

FRIGHT, vide FEAR.

To FRIGHTEN, ترسانیدن tarsánidan, تهدید کردن tahdíd kardan.—(horse) رم دادن ram dádan.—(to be frightened—horses), رم کردن or خوردن ram kardan, or khurdan, بر جستن bar-jastan.

FRIGHTFUL, vide UGLY, TERRIBLE.

FRIGID, سرد sard.

FRIGIDITY, سردی sardí, سرما sarmá.

FRINGE, ریشة rishah, سجاہ sajáf.

FRISKY, جالی jáfí.

FRITH, vide BAY.

FRITTEB, خاکینه khágínah.

FRIVOLITY, بازیه harzagí, هرزگی harzagí, بازیه harzagí.

FRIVOLOUS, سبک subuk, پوچ púch, خفیف khafíf, نا چیر ná-chíz.

To FRIZZLE (hair) تاجد نمودن taja'ud nimúdan.

FROCK, فستان fistán.

FROG, قرباغه kurbákah, قرباغه kurbákah, غرغ ghúk, غرغ vazagh.

FROM, از az, ز zi, من min, عن 'an.

FRONT, پیش pish, روی rúy, دهنه dahanah, قدام kuddám.—(in front, opposite, in presence of) در پیش dar pish, مقابل mukábil, معانی روزرو rú-bi-rú.—(in front, foremost), اول avval, پیشین pishín, مقدم mukaddám.—(to go in front) از جلو رفتن az jilau raftan.

FRONTIERS, دهنه dahanah, سر حد sar-hadd, قعر aksá, قعر sughur, مرز marz, سنور sunúr, کران karán.

FRONTISPIECE (ornamented first page), عنوان sar-i-lauh, سر لوح 'un-ván, سر صفحه sar-i-safhah.

FROST, سرما sarmá.—(hoar-frost) یخ puznah, گچک gachak (vulg.).

FROST-BITTEN, یخ بسته yakh-bastah.

FROTH, کف kaf, رغاره raghávah, تفتش tafish.

To FROTH, کف کردن kaf kardan.

FROWN, چین چین chin-bi-jabín, چین چین chin-abrú.

To FROWN, روی درهم کشیدن rúy darham kashídan.

FRUGAL, کم خرج kám-kharj, خانه دار khánah-dár.

FRUGALITY, داری khánah-darí, باریک miyánah-raví, باریک miyánah-raví, باریک miyánah-raví.

FRUIT, میوه mívah, بار bar, بار bár, فواکه samrah, فاکه fákihah (pl. فواکه favákih).—(first-fruits) نو بر nau-bar, نو بار nau-bávah, پیش رس pish-ras.—(dried or preserved fruit) خشکبار khushk-bár, آجیل ájíl.—(candied fruits, moist) نکل nukt, مرابا murabbá.—(unripe fruit, which has not attained the proper size) چاهاله cháhálah, چاهاله chughulah.

FRUITFUL, میوه فروشی mívah-furúshí.

FRUITFUL, بارور bár-var, مشمر mus-

mir, فراخ farákh, برومند barú-mand.
FRUITFULNESS, فراخی farákhí, برومندی barúmandí.
FRUITLESS, بی ثمر bí-samar. (*Vide VAIN.*)
TO FRUSTRATE, محروم ساختن mah-rúm sákhtan.
FRUSTRATION, محرومیت mahrúmi-yat.
TO FEY, برهان کردن biryán kardan. — (*frying-pan*) تابه tábah, تابه tábah, تابه távah.
FUEL, هیمة hímah, هیوم hízum.
FUGITIVE, فراری firárí, گریخته guríkh-tah, هریمتی hazímatí. — (*slave*) آبیک ábik.
FULCRUM, مرکز markaz, گردان gardán.
TO FULFIL, *vide To PERFORM, To PAY.*
FULL, پر pur, مملو mamlúw, ملان malán, آکنده ákandah, مشحون mash-hún. — (*to the brim*) لبریز lab-ríz, سر شار sar-uísár. — (*satiated*) سیر sír. — (*in full*) بالتمام bi-'t-tamám.
FULLER, قاصر kassár, گازر gázur.
FULLER'S - EARTH, گل سفید gil-i-safíd, رختشو rakht-shú.
FULLY, *vide ENTIRELY.*
FULNESS, امتلا imtilá, پری purí, آکندگی ákandagí. — (*satiety*) سیری sírí.
TO FUMBLE, دست زدن dast zadan, دست مالیدن dast málidan.
FUME, دود dúd, دخان dukhán.
TO FUMIGATE, تبخیر نمودن tabkhír nimúdan, دخنه کردن dukhnah kardan.
FUMIGATION, دخنه dukhnah, تبخیر tabkhír.
FUN, بازی bázi, بازیچه bázichah, تفرج tafarruj.
FUNCTIONARY, گماشته gumáshtah.
FUNCTION, کار kár, خدمت khid-mat.
FUNDAMENT, مرفع معتاد mauza'-i-mu'tád, مانتخت má-taht, کون kún.
FUNDAMENTAL, اصلی aslí, اساسی asásí, از اصول az usúl.

FUNERAL, تدفین tadfín, جنازه janá-zah.
FUNGUS, قارچ kúrch, چتر مار chatr-i-már, قارچ مار karch-i-már.
FUNNEL, قیف kíf.
FUNNY, شوخ shúkh, مضحك muzhik, باصمه bá-mazh. (*Vide STRANGE.*)
FUR, پوست púst, خز khazz. — (*fine fur*) کورک kurk, کورک kúrk, کلاک kulk.
TO FURBISH, *vide To POLISH.*
FURIOUS, تند tund, متهور mutahavvir, دیوانه dívánah. — (*animal*) زیان zhiyan. — (*to be furious*) خشمناک khishm-nák shudan, غضبناک ghazab-nák shudan, گرم کردن گرم shudan, رنجیدن ran-jídan.
FURIOUSLY, زار dívánah-vár, با تندی mutahavviránah, با تندی bá-tundí.
TO FURL, پیچیدن píchídan.
FURLOUGH, رخصت rukhsat, اذن izn, تعطیل ta'tíl. — (*to be on furlough*) مرخص خانه شدن murakhkhas-ikhánah shudan, معطل بودن mu-'attal búdan.
FURNACE, کوره kúrah, تنور tannúr, تون tún.
TO FURNISH, فرش نمودن farsh nimúdan. (*Vide To SUPPLY.*)
FURNISHED, مفروش mafrúsh, باسباب bi-asbáb.
FURNITURE, رخت rakht, اثاث asás, اسباب asbáb, مخلفات خانه mukhal-lafát-i-khánah, اوضاع auzá'.
FURRIER, پوستینه دوز pústínah-dúz, پوست پیرا púst-pirá.
FURROW, هیار shiyár, خا khatt. — (*ridge of a furrow*) کوزه kurzah, کردو kurdú.
FURTHERMORE, *vide MOREOVER.*
FURY, غیظ ghaiz, تهور tahavvur, قهر kahr, دیوانگی dívánagí.
FURZE, رتم ratm.
TO FUSE, گداختن gudákhtan, ذوب نمودن zaub nimúdan.
FUSILIER, تفنگچی tufang-chí.
FUSION, ذوب zaub.
FUSS, همهه háí-huí, هوشا ham-hamah, تشویش ghaughá, تاشویش tashvish.

FUTILE, *vide* VAIN.

FUTURE, آینده *mustakbil*, عاقبت *ákiбат*. — (*in future*) آینده *áyandah*, از این باز *az ín báz*, بعد از این *ba'd az ín*,

سپاس *sípas*. — (*next*) آتیّه *átíyah*. — (*grammatical term*) مستقبل *mustakbil*.

FUTURITY, استقبال *istíkbál*, عاقبت *ákiбат*.

G.

To GABBLE, *vide* To BABBLE.

GABBLING, چیرند *chirand*, زیاده گوی *ziyádah-gúí*, پوچ *púch*, چشنگ *ja-fang*.

GABION (*basket or pannier filled with earth*), کفّه *kuffah*.

GALEITY, *vide* JOY.

GAIN, حاصل *fá'idah*, سود *súd*, حاصل *hásil*, صرفه *sarfah*, کسب *kisb* or *kasb*, مکتب *maksab*, نفع *naf'*, منفعت *manfa'at*, انتفاع *intifá'*.

To GAIN, *vide* To GET, To WIN. — (*watch*) تند کار کردن *tund-kár kardán*. — (*to gain over*) متفوق الراهی *muttafikú-'r-ra, í sákhtan*.

To GAINSBAY, رد کلم کردن *radd-i-kalám kardán*, مخالف نمودن *takhá-luf nimúdan*.

GAIT, *vide* PACE.

GAITEES, لافچین *lab-chín*, لاف *laf-chín*, پاتابه *pá-tábah*.

GALE (*of wind*), باد *bád*, هوا *havá*.

GALL, زهره *zahrah*, زرداب *zard-áb*.

GALLANT, *vide* BOLD. — (*paramour*),

مول *múl*, بار *yár*, دوستدار *dúst-dár*.

GALLANTRY, *vide* BOLDNESS, POLITENESS.

GALLEY, رواق *ravák*, غلام گردش *ghulam-gardish*.

GALLEY, *vide* BOAT. — (*galley-slave*) اسیر *asír*, گرفتار *giriftár*, دیل *díl* (*vulg.*).

GALLIPOT, حقه *hukkah*, قاب *káb*.

GALL-NUT, ماز *mázú*, مازی *mázi*.

To GALLOW, دیدن *dávidán*. — (*causal*) دوا دیدن *davánídan*, تابعن *tákhtan*. (*Vide* HORSE.)

GALLOWS, دار *dár*, چوب دار *chúb-i-dár*. — (*pole erected in a public-place, at the foot of which criminals are executed*) تاپوق *kápúk*.

To GAMBLE, قمار بازی کردن *kimár-bázi kardán*, باختن *bákhtán*.

GAMBLEE, *vide* GAMESTER.

GAMBLING, قمار بازی *kimár-bázi*.

GAMBOL, بازی *bázi*, بازیچه *bazíchah*.

To GAMBOL, قمار بازی کردن *bázi kardán*.

GAME (*sport*), لعب *la'b*, بازی *bázi*. — (*gambling*) قمار بازی *kimár-bázi*, بازی *bázi*. — (*prey*) مچد *said*, شکار *shikár*, شکار *nakhchír*.

GAME-COCK, خروس جنگی *khurús-i-jangí*.

GAMESTER, قمار باز *kimár-báz*, مقامر *mukámír*.

GAMUT, در مفصل *durr-i-mufassal*.

GANDER, قاز *káz*, نر *káz-i-nar*.

GANG, طاغمه *tá'ifah*.

ANGRENE, خوره *khwarah*, آكله *ákiлах*.

GANGWAY, کوجه *kúchah*.

GAOL, زندان *zindán*, خانه *zindán-khánah*, زندان *zindán-khánah*, دستاق خانه *dusták-khánah*, حبس *habs*, محبس *mah-bas*.

GAOLER, زندانبان *zindán-bán*, بزرگ *buzurg-i-zindán-khánah*, زندانخانه *zindán-khánah*, مستحفظ دستاقخانه *mustahfiz-i-dusták-khánah*.

GAP, شکاف *shák*, حق *shakk*, شکاف *shikáf*. (*Vide* CRACK, INTERVAL.)

To GAPE (*trans.*), خمیازه کردن *khamyázah kardán*. — (*intrans.*) خمیازه *khamyázah* شدن *khamyázah shudán*.

GAEB, *vide* DRESS.

To GABBLE (*corrupt or alter a writing or statement, to suit a particular purpose*), تحریف کردن *tabrif kardán*.

GABbled, تحریف *muharráf*, تحریف

دست خوردۀ tahrif shudah, دست خوردۀ dast khwurdah.

GARDEN, باغ bāgh, باغچه bāghchah, دوحه rauzah, حدیقه hadfkah, دوحه dauhat, جنت jannat. — (*flower-garden*) بوستان gulistán, بوستان bústán, گلزار gulzár, گلشن gulshan. — (*kitchen garden*) باغچه سرها bāghchah-i-sabzahá. — (*summer-house or lodge in a garden*) کوچه imárat, کوچه kúshk, ایوان aiván. — (*botanical gardens*) باغ نباتات bāgh-i-nabátát. — (*public garden*) باغ عامه bāgh-i-‘ámah.

GARDENER, باغبان bāgh-bán, ناظر nátúr (*pl.* ناظر navátír).

GARDENING, باغبانی bāgh-bání.

TO GARGLE, قلعه کردن kalkalah kardan, غرغره نمودن ghargharah nimúdan.

GARGLING (*rinsing the mouth and throat*), غرغره ghargharah.

GARLAND, تاج گل táj-i-gul, سهره sihráh.

GARLIC, سیر sír.

GARMENT, پوشاک púshák, جامه júmah, لباس libás, کسوت kisvat, پوشن púshan. (*Vide CLOTHES.*)

GARNET, لعل la‘l.

TO GARNISH, *vide* TO DECORATE.

GARRET, اطاق بالا útúk-i-bálá.

GARRISON (*of a castle*), اهل قلعه ahl-i-kal‘ah, مستحفظان mustahfizán-i-kal‘ah.

GARBULITY, زیاده گوئی ziyádah-gú‘í.

GARBULOUS, زیاده گو garbulous-gú.

GARTER, جورب بند jaurab-band, زانو بند zánú-band.

GAS, گاز gáz (*eur.*).

GASH, زخم zakhm, سوراخ súrakh.

TO GASP, نفس زدن nafas zadán.

GATE, در dar, دروازه darvázah, قاپو kápú, قاپی kápi, باب báb, درب darb, دهنه dargáh, درگاه dargáh.

GATE-KEEPER, قاپچی kápíchí, در بان dar-bán, بواب bavváb.

TO GATHER, *vide* TO COLLECT, TO PLUCK. — (*to gather in harvest*)

درو کردن diravídan, درو کردن dirau kardan.

GAUGE, گرد gard.

GAUNTLET (*iron glove*), قلهاق kul-chák.

GAUZE, بزجک birinjuk.

GAY, *vide* MERRY.

GAZELLE, غزال ghazál, آهو áhú.

GAZETTE, روزنامه rúz-námah, کارت gázat (*eur.*).

GELATINE, سریشم sirishum-i-máhi, مافوقی mákúti.

TO GELD, *vide* TO CASTRATE.

GELDING (*horae*), آخته akhtah, آخته ákhtah, اسب مخمی khusí, اسب مخمی asb-i-makhsí.

GEM, *vide* JEWEL.

GENDARME, جاندارم jándárm (*eur.*).

GENDER, جنس jins. (*Vide* MALE, FEMALE, NEUTER.)

GENEALOGIST, نساب nasáb.

GENEALOGY, *vide* PEDIGREE.

GENERAL (*of an army*), سردار sardár, لشکر کش sipah-súlár, سپه سالار lashkar-kash. (*Vide* UNIVERSAL, COMMON.)—(*to be general*) عمومی عمومی shuyú‘í dáshtan, مروج بودن muravvaj búdan, متداول بودن mutadávil búdan. — (*in general and in particular*) عمومًا و خصوصًا ‘umúman va khusúsan.

GENERALITY, عموم ‘umún, عمومیت ‘umúmiyat.

GENERALIZATION, تعمیم ta‘mím.

GENERALLY, *vide* COMMONLY, FREQUENTLY.

GENERATION (*begetting*), تولید tau-líd.—(*race*) *vide* FAMILY.—(*a succession*) پشت pusht, طبقه tabakah, نسل nasal, دوره daurah, قرن karn. — (*from generation to generation*) دور الادوار dauru-‘l-ádvár, نسل بعد نسل naslan ba‘d-i-naslin, دور بدور daur-bi-daur.

GENERIC, جنسی jinsí.

GENEROUSITY, *vide* LIBERALITY.

GENEROUS, *vide* LIBERAL.

GENIAL, روح افزا rúh afzá.

GENITIVE (*case*), اسمۀ izáfah.—(*noun in the genitive case*) مضاف muzáf-ilaihi.—(*noun which*)

- governs another in the genitive*)
مضاف muzáf.
- GENIUS (*talent*), فراست idrák, ادراك
firásat, ذكاء zihh, زكوات zakávat.—
(*spirit*) جن jinn, جان jánn (*pl.*
اجنه ajannah).
- GENTEEL, vide POLITE.
- GENTIAN, جنطيانا kúshád, كوهاد
jantiyána.
- GENTILES (*nations*), طوائف tavá'if,
ممل ملل milal, اقوام akvám, شعوب
shu'úb.
- GENTLE (*mild*), ملايم halím, ملايم
muláyam, لطيف latíf.—(*horse*) رام
rám, مطيع mutí'.
- GENTLEMAN, بيكراده beg - zádah,
نقيب najíb.
- GENTLENESS, حلم hilm, ملايמת mu-
láyamat, لطف lutf.
- GENTLY, يواش áhístah, آهسته ya-
vash, سبكنك sanganak.
- GENUINE, اصلي khális, اصلي asíl,
عيني 'aini, صحيح sahih.
- GENUINENESS, صحت sihhat, حق
hakk, راستی rástí.
- GENUS, جنس jins.
- GEOGRAPHER, جغرافيا دان jughrá-
fiyá-dán.
- GEOGRAPHY, جغھيا takhtít-i-
balád, علم جغرافيا 'ilm-i-jughrá-
fiyá.
- GEOMANCER, رمال rammál.
- GEOMANCY, علم الرمال 'ilmu-'r-ramal.
- GEOMETRICAL, هندسی handasí.
- GEOMETRICIAN, مهندس muhandis.
- GEOMETRY, علم مساحت 'ilm-i-masá-
hat, علم هندسه 'ilm-i-handasah.
- GERM, نبت nabt.
- GERUND (*in grammar*), اسم حالیه
ism-i-hálíyah.
- GESTURE, وضع vaz'.
- To GET, يافتن yáftan, حاصل کردن
hásil kardan, بهم رسانیدن bi-ham
rasándan, پیدا پيدا paidá shudan.
--(*to get down*) آمدن آمدن pá, in
ámadan.—(*to get up*) vide To
RISE.—(*from bed*) بر از خواب
از خواب az khwáb bar-khástan,
خاستن
pá shudan.
- GHOST, روح rúh, عفریت 'ifrit.—(*the*
Holy Ghost) روح القدس rúhu-'l-
kuds.
- GIANT, مرد بلند قد mard-i-buland-
kadd, پتیاره patiyárah (*obs.*).
- To GIBBET, vide To HANG.
- GIBE, vide TAUNT.
- GIDDINESS, سرگردانی kibiragi,
sar-gardáni, دوران سر dauran-i-
sar, دوار davár.
- GIDDY, سرگردان گيج گيج gích,
sar-gardán.
- GIFT, بخشش bakhshish, داد dád,
دهش dihish, عطا 'atá, توفیق tuhfah,
سوغات saughát, ارمان armaghán,
موهبه hadiyah, هبه hibah, موهبه
mauhabah.—(*from superior to*
inferior), انعام in'ám, عطا 'atá,
بخشش bakhshish.—(*from in-*
ferior to superior) پیشکش pish-
kash, نذر nazr, هدیه hadiyah,
تعارف ta'áruf.—(*between equals*)
تعارف ta'áruf, هدیه hadiyah, تعارف
ta'áruf.—(*brought from a jour-*
ney) سوغات saughát, ارمان ar-
maghán.—(*given for good news*)
مژدگانى muzhdah - luk, مژدگانى
muzhdagáni.—(*bribe*) رھوت rish-
vat, رش irsh.—(*power*) vide ABIL-
LITY.
- To GILD, زھيب اندودن andúdan, زھيب
تازھب tazhib kardan, ملمع کردن
mulamma' kardan, مملأ کردن mu-
tallá kardan.
- GILDER, ملمع کننده mulamma'-ku-
nandah, مملأ کن mutallá-kun.
- GILDING, مملأ کاری tilá, مملأ
tilá-kári.
- GILL (*of fish*), گوش ماهی gúsh-
máhi.
- GILLIFLOWER, گل میخکی gul-i-
míkhaki, قرنفل karanful.
- GILT, غرق اندودن andúd, مملأ mutallá,
غرق gharak-i-tilá.

GIMLET, برمه barmah, مته mattah.
GIMP, غيطان ghaitán, كيطان kaitán.
GIN, عرق سفید safid-áb, عرق 'arak.
 (Vide SNARE.)
GINGER, زنجبیل zanjabíl.
GIRAFFE, زرافا zarráf, شتر گاو shutur-gáv.
TO GIRD, بستن bastan.
GIRDER, تیر tír.
GIRDLE, کمربند kamar-band, کمربند kamar, حزام shál-i-kamar, حزام hizám.—(with shooting apparatus) كيسه kishah-i-kamar. [This contains two or three pouches for ball, &c., a powder-flask, and priming-flask.]
GIRL, دختر dukhtar, صبيبه sahiyah.—(slave-girl) كنيزه kaníz, كنيزه kanízak, جاربه jariyah.
GIRTH, تنگ tang, كفه kaffah.
TO GIVE, دادن dádan, بخشیدن bakhshídan, ارزانی داهتن arzání dásh-tan, عطا ارزانی کردن atá kardan, هبه hibah nimúdan.—(to give up) vide **TO ABANDON**, **TO LEAVE**, **TO DELIVER UP**, **TO COMMIT**.—(to give back) دادن پس pas dádan, رد کردن radd kardan, وا گذار کردن vā-guzár kardan.
GIVER, دهنده dihandah, بخشنده bakhshandah.
GLAD, vide **HAPPY**, **MERRY**.—(to be glad) اظهار مسرت کردن izhár-i-masarraf kardan.
GLADIATOR, پهلوان pahlaván.
GLADNESS, vide **JOY**, **REJOICING**.
GLANCE, نگاه nigáh, لحظه lahzah, رمز ramz, طرفه tarafah, لامحه lam-hah.
TO GLANCE, لحظه نمودن lahzah nimúdan, لامحه نمودن lamhah nimúdan.
GLAND, غده ghuddat (pl. غدد ghudúd).
GLANDERS (disease in horses), مكار makkáw, سكار sakkáw, شمشه mishmishah, مخرام mukhát.
GLANS (of the penis), حشفه hashfah, سر زك sar-i-zakar.
GLAZE, تاب táb, تابش tábish.

GLASS, شیشه shíshah, آبگینه áb-gínah, زجاج zajáj.—(wine-glass) پیاله piyálah.—(cup) جام jám, چنگ چنگ jung.—(tumbler) استیکان istí-kán.—(mirror) آینه á,ínah, مرآت mir,át.—(telescope) دوربین dúr-bín.—(hour-glass) همیشه ساعت shíshah - i - sá'at.—(spectacles) عینک 'ainak.—(burning or magnifying glass) عینک آتشی 'ainak-i-átishi, عینک آتشگیر 'ainak-i-átish-gír.—(cupping-glass) هاغ هاغ shákh - i - hajjám. [This implement is made of horn more commonly than of glass.]—(urinal) قاروره kárúrah.—(glass beads) شبه shabah.—(glass-blower) همیشه گر shíshah-gar.—(glass-blowing) همیشه گری shíshah-garí.—(glass-house) همیشه گر خانه shíshah-gar-khánah.—(inlaying work of mirrors) آینه کاری á,ínah-karí.—(room entirely inlaid with mirrors) آینه خانه á,ínah-khánah.—(cut glass, crystal) بلور bulúr.—(pane of glass) جام jám.—(glass shade) لاله lálah, مردنگی mirdangi (hind.).—(glass decanter) تنگ tung.—(plate glass) بلور bulúr, آینه سنگی á,ínah-i-sangi.—(sand-glass) ریگدان rig-dán, همیشه ماعتی shíshah-i-sá'atí.—(glass-ware) بلورات bulurát, همیشه آلات shíshah-álát.
TO GLAZE (smooth), موره کردن muh-rah kardan, جلا نمودن jilá nimúdan, جلا دادن jilá dádan.
GLAZIER, همیشه بر shíshah-bar.
TO GLEAN, خوره چیند khúshah chídan, خوره چینی نمودن khúshah-chíní nimúdan.
GLEANER, چین خوره khúshah chín.
GLEANING, چینی خوره khúshah-chíní.
GLEBE LAND, زمین وقف zamín-i-vakf, زمین موقوفه zamín-i-maukú-fah.
GLEN, دره darrah, جلگه julgah, وادی vādí.
GLIMMER, vide **RAY**.
GLITTER, درخش dirakhsh, تاب táb.

- To **GLITTEB**, رخشیدن *rakhshídan*, تابیدن *tábídan*.
- GLITTEBING**, عمله دار *shu'lah-dár*, عمله زن *shu'lah zan*.
- GLOBE**, گوی *gúy*, کره *kurrah*, مرم *jirm*. (*Vide EARTH.*) — (*the terrestrial globe*) کره ارض *kurrah-iarz*.—(*of a lamp*) حباب *habáb*.
- GLOBULAR**, مستدیر *mustadír*, مدور *mudavvar*.
- GLOOMY**, تیره *tírah*, مظلم *muzlim*. (*Vide GRAVE, SULLEN.*)
- GLOBIFICATION**, افتخار *iftikhár*, تعریف *ta'rif*, تمجید *tamjíd*.
- To **GLOBIFY**, تمجید نمودن *tamjíd nimúdan*, و تکریم نمودن *takrím va ta'zím nimúdan*.
- GLORIOUS**, عزیز *'azíz*, مجید *majíd*, فرخ *far-rukh*, عالی *'álf*, منیف *muníf*, زو الجلال *zú-'l-jalál*, معظم *mu'az-zam*.
- GLORIOUSLY**, مجیداً *majídan*.
- GLOBY** (*praise*), تمجید *tahmíd*, تعظیم *tamjíd*, مدح *ta'zím*, حمد *madh*, ستایش *sitáyish*. — (*grandeur*) جلال *jalál*, عزت *'izzat*, مجد *majd*, فر *farr*, اوج *ubhat*, بزرگواری *buzurgvári*, علا *'alá*, فخر *fakhr*, کبریا *iftikhár*, عظمت *mubáhát*, مباهات *'azamat*, حشمت *hashmat*.—(*halo round the head of a saint, &c., in a picture*) هاله *hálah*, حاله *hálah*.
- GLOSSARY**, لغت *lughat*, فرهنگ *farhang*.
- GLOSSY**, دار *muhrah-dár*, ممتقول *maskúl*, جل داده *jilá-dáDAH*.
- GLOVE**, دستکش *dast-kash*, دستانه *dastánah* (*obs.*).—(*hair glove for scrubbing the body*) کيسه *kíshah*.
- To **GLOW**, *vide To GLITTEB.*
- GLOWING**, سوزان *súzán*. (*Vide GLITTEBING.*)
- GLOWWORM**, کرم شتاب *kirm-i-shab-táb*.
- GLUE**, سریشم *sírishum*, سریشم *sírishum*, سریش *sírish*.
- GLUTTON**, حکم پرست *shikm-parast*, آکال *akkál*, بسیارخور *bisayár-khwár*.
- GLUTTONOUS**, بسیار خوار *bisayár-khwár*, حکم پرست *shikm-parast*.
- GLUTTONY**, حکم پرستی *shikm-parastí*, بسیار خواری *bisayár-khwári*.
- To **GNASH** (*the teeth*), دندان فشردن *dandán fishurdan*, فشار دندان نمودن *fishár-i-dandán nimúdan*.
- GNAT**, پشه *pashah*, بعوضه *ba'úzah*.
- To **GNAW**, خاکیدن *khá'idán*, جاگیدن *já'idán*, جاویدن *já'ídan*.
- To **Go**, روان شدن *raván shudan*.—(*to go, respectfully*) تعریف بردن *tashrif burdan*, تعریف *tashrif* فرما شدن *tashrif firmá shudan*, کار کردن *kár kardán*.—(*as a watch*) کم گم شدن *gum shudan*.—(*to let go*) ول *vil* کردن *vil kardan*, رها کردن *rihá kardan*, گذاشتن *guzáshtán*.—(*to go down*) پائین رفتن *pá'in raftán*.—(*to go forth*) بدر رفتن *bi-dar raftán*.—(*to go in*) میانش رفتن *mi-yánash raftán* تو رفتن *tú raftán*, داخل شدن *dákhil shudan*.—(*to go out*) بیرون رفتن *bíróún raftán*, خارج شدن *khárij shudan*.—(*to go round*) دور نمودن *daur nimúdan*.—(*to go up*) بالا رفتن *balá raftán*.—(*a go-between*) دلال *dallál*.
- GOAD**, دلال *gáv-rán*, آهن گاو ران *'áhan-i-gáv-rán*, نیرة گاو رانی *naizah-i-gáv-ráni*.
- To **GOAD**, مهمیز زدن *mihmíz zadan*.
- GOAL** (*destination*), منزل *manzil*, مال *ma,ál*, مدار *madár*, ممتا *mi,tá*, منتها *muntahá*.
- GOAT**, بز *buz* معبر *(pl. ma'áz ma'íz)*.—(*wild goat*) بز کوهی *buz-i-kúhí*, پازان *pázan*.—(*he-goat*) بز نر *buz-inar*, کبش *kabsh*, تیس *tis*, تکه *taqeh* بز ماده *buz-i-tagghah*.—(*she-goat*) بز *buz-i-máDAH*, جدی *jadí*.—(*chief he-goat of the flock*) بز شاه *sháh-buz*, شاهز *shaház*, بز *buz-i-tagghah*, دبر *dubur*.
- GOAT-HERD**, بز بان *buz-bán*.
- To **GOBBLE**, بسیار خوردن *bisayár khurdán*.
- GOBLET**, *vide CUP, GLASS.*
- GOBLIN**, غول *ghúl*, جن *jinn*.
- GOD**, خدا *khudá*, خدای *khudáy*, الله

alláh, رب حق hakk, باری bári, رب rabb, مولیٰ maulá, تنگری tangrí
 یراد ízad, داور dávar, یزدان yzadán, خداوندگار khudávand - gar. — (O God!)
 یا الله khudáyá, خدایا khudáya (God!)
 alláh, الهی iláhí.—(God knows)
 الله اعلم khudá dánad, خدا داند
 alláhu a'lam.—(please God) انشا
 ان هـ الله تعالیٰ insha,allah, الله انshá, alláhu ta'álá.—(for God's sake)
 خدا از برای خدا az baráy-i-khudá,
 الله فی سبیل الله fí sabíl alláh.—
 الحمد لله al-hamdu (thank God!)
 شكر خدا shukr-i-khudá.—
 خدا حافظ هما khudá háfiz-i-shumá.—(God forbid.)
 خدا نکند khudá na-kunad,
 خدا نخواسته khudá na-khwástah,
 حاشا háshá, استغفر الله astaghfiru-
 'lláh, نعوذ بالله na'úzu-bi-'lláh,
 عیادا iyázan bi-'lláh.
 GOD-CHILD, پسر خوانده pisar-khwán-
 dah.
 GOD-DAUGHTER, دختر خوانده dukh-
 tar-khwándah.
 GODDESS, خدا ماده khudá-i-mádah.
 GODHEAD, الوهیت ulúhíyat.
 GODLINESS, خدا پرستی khudá-pa-
 rastí, زهد zuhd, دینداری dín-dári,
 تقوی takvá.
 GODLY, خدا پرست khudá-parast.
 GOD-MOTHER, مادر خوانده mádar-
 khwándah.
 GODSEND, خدا بخش khudá-bakhsh.
 GOITRE (tumour on the throat),
 دوشول dushvil, غده ghuddah.
 GOLD, زر zar, طلا tilá.—(pure gold)
 زر حالص zar - i - khális.—(gold
 thread) کلابتون kulábatún, کلابتون
 gulábatán, دبری dabrí.—(small
 bit of gold) زر تونکۀ zar - i - tunkah.
 زرک ríza-i-tilá, ریزۀ طلا (gold-dust)
 زاراك zarak.—(gold leaf) ورق طلاي varak-
 i-tilá, í.—(ingot of gold) همش
 shumsh-i-zar.—(gold embroidery)
 زر تازی zar-tázi, زر کاری zar-kár,
 زر زارí.—(cloth of gold) زر زار
 tilá, طلا کوب tilá kúb, زر نغان
 zar-nishán.
 GOLD-BEATER, زر کوب zar-kúb.
 GOLDEN, زرین zarín, طلاي tilá, í.

GOLDSMITH, زر زر zar - gar, صانع
 sá,igh (pl. صانعة sághah).
 GOLOSSES, سر چکمه sar-chakmah
 چکمه chakmah-púsh.
 GONDOLA, زورق zurak.
 GONG, ناقوس nákus.
 GONORRHEA, سوزنك súzanak, آتشك
 átishak, كم سوزة gum - súzah
 (vulg.), سوزاك súzák (obs.).
 GOOD (adj.), خوب khúb, نيك ník,
 خير níkú, نكو níkú, خیر khair,
 ملبیح hasan, حسن khwush, عوش
 malíh, به bib, طیب tayyib.—
 (subs.) نيكوى khúbí, نيكوى níkúf,
 نيكى níki, فضيله fazilah.—(good-
 natured) مهربان míhrán, حلیم
 míhrán.—(good news) عوش
 khwush-khabar, بشارت bishárat,
 نوید muzhdah, تباهير tabáshír,
 نوید navíd.
 GOOD-BYE, خدا حافظ khudá háfiz.—
 (to say Good-bye) خدا حافظ
 khudá háfiz guftan.
 GOOD MORNING, سلام عليكم salám
 'alaikum, صباح الخير sabáhu-'l-
 khair. — (to say Good morning)
 صباح الخير sabáhu-'l-khair
 guftan.
 GOODNESS, نيكى níki, نيكوى níkúf, í,
 مهربانى míhr-bání.
 GOOD-NIGHT, شب عوش shab-
 í-shumá khwush bád.
 GOODS (possessions), اموال mál,
 متاع matá', اشيا ashyá, اجناس
 ajnás, مالك má-yamlik, ما مالك
 má-malak, ملك milk.—
 (commodities, merchandise) اجناس
 ajnás, تجارة tankhváh, متاع
 matá', مال mál, اتمشه akmishah.
 GOOD-WILL, نيت نيك níyat-i-ník,
 نيك نيك نيات ník-niyatí.
 GOOSE, غاز káz, قاز gház.—(wild-
 goose) قاز وحشى káz-i-vahshí.
 GOBE, حوى khún.
 GORGE, vide Pass.
 To GORGE, بهمار خوردن bisyár
 khwurdan.
 GORGEOUS, جليل jalíl.
 GORGEOUSNESS, جلالت jalálat.
 GOSHAWK, باز báz.
 GOSLING, قاز بچه bachah-i-káz.

GOSPEL, انجيل injil.—(the four Gospels) اناجيل أربعة anājil-i-arb'ah.
GOSSAMEE (substance like cobweb), كتبه kinatrah, تار tár.
GOSSIP (a tattler, tale-bearer), تفتاف taftáf, حراف harráf. (Vide TATTLE.)
GOUGE, برمه barmah.
GOULD, كدو kadú.
GOURMAND, vide GLUTTON.
GOUT, شقاقلوس shakáklús, نكريس nikris.
GOUTY, شقاقلوسى shakáklúsí, نكريسى nikrisí.
To GOVERN, حكومت کردن hukúmat kardan, حكمرانى حكمرانى karm-rání kardan, فرمانرواى فرمانرواى firmán-ravá, í kardan, اداره کردن idárah kardan. — (grammatical term) تعدى نمودن ta'addí nimúdan.
GOVERNMENT, حكومت hukúmat, حكمرانى حكمرانى karm-rání, فرمان داورى فرمان داورى firmán-dávurí, فرمان گذارى فرمان گذارى firmán-guzárí, رياست ri,ásat, تمشيت tamshíyat, عمل 'amal, تسلط iyálat, سلطنت saltanat, تاساللۇت tasallut.
GOVERNOR (of a province), بيگلبېگ beglar-beg, بگلرېگ baglar-bag, والى vání, حكمران hukm-rán, فرمانفرماى فرمانفرماى firmán-firmái. — (of a city) حاكم hákim, متسلم mutasallim, زابط zábit.—(of a fort) قلعه دار kala'dár, قلعه بېگى kal'ah-begí.—(tutor) استاد ustád, لا lálá, اتالىق atálik, لله lallah (vulg.), داده dadah (vulg.).—(Governor-General) فرمانفرماى firmán-firmái, í. — (Lieutenant-Governor) متسلم mutasallim.
GOWN, رخت زفانه rakht-i-zanánah. (Vide GARMENT.)
GRACE (elegance), لطافت latáfat, ناز nazák, ناز náz.—(favour) عناية 'ináyat, لطف lutf, كرم karm, فضل fazl, مهربانى mihrbání, هُنر hunar. — (excellence) فضل fazílát, كمال kamál.—(of God) توفيق taufík, فضل الهى fazl-i-illáhí.—(with good grace) قلبا kal-ban.

GRACEFUL, لطيف latif, جميل jamíl, نازك názuk.
GRACEFULLY (elegantly), نازكانه názukánah, با لطافت ba latáfat.
GRACELESS, بی جمیلت bí-jamílat, بی نواکت bí-nazákat.
GRACIOUS, لطيف latif, كريم karim, رحيم rahim.—(God) رحمان rahimán.
GRACIOUSLY, لطفاً lutfan.
GRADATION, درجه darajah, مرتبه martabah.
GRADE, پايه páyah, مرتبه martabah, طبقت tabakat, منزلت manzilát.
GRADUAL, تدريجى tadríjí.
GRADUALLY, درجه بدرجه darajah-bidarajah, آهسته آهسته áhistah-áhistah, رفتہ رفتہ tadríjan, رفتہ رفتہ raftah raftah.
GRAFT, كلمه kalamah.
To GRAFT, كلمه پیوند کردن kalamah paivand kardan.
GRAIN (corn), غله ghallah, بذر bazr. —(single grain) دانه dánah. —(weight) دانه گندم dánah-i-gandum.—(of wood) جوهر jauhar.
GRAMMAR, نحو nahv, صرف sarf.
GRAMMARIAN, نحوی nahví, صرفی sarfí.
GRAMMATICAL, نحوی nahví, صرفی sarfí. — (grammatical terms) اصطلاحات نحویه و صرفیه istiláhát-i-nahvíyah va sarfíyah.
GRAMMATICALLY, صرف و نحو صرف va nahv, با قاعده bá ká'idah-i-sarf va nahv.
GRANARY, انبار ambár, مخزن makhzan.—(place for storing flour) کته kattah. — (receptacle of wicker-work plastered with clay, resembling a large barrel, in which grain is stored) تاپو tápú.
GRAND, vide GREAT (mighty).
GRAND-CHILD, پسرزاده nabírah, دخترزاده dukhtar-zadah, نوه navah.
GRANDEE, امیر amír, اكبر akbar.
GRANDEUR, vide GLORY (grandeur).
GRANDFATHER, جد jadd.
GRANDMOTHER, جدّه jaddah, بیبی bíbí (vulg.).
GRANITE, سمان summák.
GRANT, بخشش bakhshish, عطا 'atá.

—(document) سند sanad, فرمان firmán.

To GRANT, *vide* To BESTOW.

GRANTED (in a problem), معلوم ma'lúm. — (granted that) که گیریم gírám-kih.

GRANTEE, یابنده yábandah.

GRANTOR, دهنده dihandah, بخشنده bakhshandah.

GRANULOUS, دانه مانند danáh-mí-nand.

GRAPE, انگور angúr, عنب 'inab, سته sattah. — (white grapes) پیش بابا rish-i-bábá. — (unripe grape) غوره ghúrah, باغیچ baghich. — (grape-stone) انگور دانه danah - i - angúr, خشکۀ انگور khassah - i - angúr. — (dried grapes, raisins), مویز maviz. — (bunch of grapes) انگور خوشه khúshah - i - angúr. — (stalk of grapes) خوشه خالی chumbah, چنبه khúshah-i-khálí. — (grape-skins, spit out while eating grapes) تفالۀ tufálah. — (grape - treacle) همیره shírah. — (bunch of grapes, dush-ab. — (Sultana grape), عسگری 'askrí. — (Sultana grapes dried) کشمش kishmish.

GRAPNEL, لنگر langar.

To GRAPPLE, گیر و دار کردن gír u dár kardan.

GRAPPLING-IRON, کلاب kulláb.

GRASP, قبض kabz, پنجه panjah, دستگیر dast - gír, قبضه kabzah, مشت musht.

To GRASP, بدست گرفتن bi-dast giriftan, پنجه گرفتن panjah giriftan.

GRASS, گیاه giyáh, علف 'alaf, کاه káh, سبزه sabzah.

GRASSHOPPER, ملع malakh, جزو jaz-zú.

GRATE (lattice), شبکه shabakah, مشبك mushabbak. — (fire-grate) پنجره panjarah, بخاری bukhári.

To GRATE, تراش تراشیدن tiráshídan, تراش کردن tirásh kardan.

GRATEFUL, حق شناس vafú-dár, hakk-shinás, شکرگزار shukr-guzár, شکر shukúr, سپاسدار sipás-dár. (Vide AGREEABLE.)

GRATEFULLY, هکرانه shukránah.

GRATIFICATION, تفریح tafrih, تفریح tafarruj, سرور surúr, مسرت masar-rat.

To GRATIFY, ممنون کردن mamnún kardan, دل هاد کردن dil-shád kardan, ریزا دادن rizá dádan. — (to be gratified) ماحظ گشتن mah-zúz gashtan, دل هاد شدن dil shád shudan.

GRATING, قفس kafas.

GRATIS, مفت muft, بلا عوض bilá-'ivaz, تطوع tatavvu', رایگان ráigán.

GRATITUDE, شکر گذاری shukr-guzárá, حق شناسی hakk-shinásí, سپاسداری sipás-dárá.

GRATUITY, *vide* GIFT.

GRAVE, قبر gúr, مزار mazár, قبر kabr, مرقد markad, سر sirr. — (solemn) موقر muvakkar, متعجب muta'ab-bis, با وقار 'abús. — (sedate) با bá-vakár, با تمکین bá-tamkín.

GRAVE-DIGGER, گور گور gúr-kun.

GRAVEL, سنگریزه sang - rízah, ریگ rig, سنگ hassá, سنگک sangak.

GRAVER, فلم حکاکی kalam - i - hakkákí.

GRAVE-STONE, سنگ قبر sang-i-kabr.

To GRAVITATE, تعالت نمودن sakálat nimúdan.

GRAVITATION, تعالت sakálat.

GRAVITY, *vide* WEIGHT. — (centre of gravity), مرکز تعالت markaz-i-sakálat. — (sedateness), وقار vakár, تمکین tamkín.

GRAVY, آب گوشت 'ab-i-gúsh-t.

GRAY, کبود khákistári, خاکستری kabúd, لفل نمکی filfil-namakí. — (a horse) نیله nilah. — (dark gray, horse) سرخونك sarkhún, سرخونك sarkhúnak.

To GRAZE, چریدن charídan. — (scrape) تراشیدن tiráshídan. — (causal) *vide* To FEED.

GRAZIER, همان shabán.

GREASE, چربی pih, پی pí, چربی char-bí.

To GREASE, چرب کردن charb kardan.

GREASY, چرب charb.

GREAT (large), *vide* BIG. — (mighty) عظیم 'azím, کبیر kabír, بزرگوار bu-

- zurg-vár, بزرگ buzurg, جملہ
jalil, شگرف shigarf, عالی 'álf, جریل
jazil, ulugh معظم mu'azzam.
—(*great deal*) vide MUCH.
- GREATNESS, vide BIGNESS, DIG-
NITY.
- GREED, vide AVARICE.
- GREEDILY, با طمع bá-tama'.
- GREEDY, حرصی haris, طمعکار tama'-
kár, آرزومند árzú - mand, هائی
shá,ik.
- GREEN, سبز sabz, اخضر akhzar.—
(*dark green*) قره ماهی karah-
máshí.—(*pea-green*) رنگ ماهی
rang-i-máshí.—(*fresh*) تازه tázah.
—(*not ripe*) نارس ná-ras.
- GREEN-GAGE (*plum*), آلوئی
álú,i-i-sabz, گوجه gauchah.
- GREEN-GROCER, باقال bakkál.
- GREEN-HOUSE, گرمخانه garm-khá-
nah.
- GREENS (*pot-herbs*), تره سبزی sabzí, تره
tarah, باقل bakl.
- To GREET, سلام کردن salám kardan,
سلامت کردن salát kardan.
- GREETING, سلامت salát, سلام salám.
- GREENADE, زرد انداز ra'd andáz.—
(*grenade-colour*) گلناری gulfaráf.
- GREYHOUND, سگ تازی sag-i-tázi,
توله túlah.
- GRIDIRON, سیخ síkh, مویز musabba',
مشوات mishvát.
- GRIEF, غم gham, ألم alam اندوه an-
dúh, ملال malál, ملالیت malálat,
تأسف ta,assuf, کدورت kudúrat,
رنج ranj, زحمت ranjah, درد dard,
آزار ázar, حزن huzn, احزان ihzán,
دلنگی dil-tangi, عزا 'azá, رجوع vaja',
سگ súg, تیمار tímár, هتجار han-
jár, تنگنای tangná,i.
- GRIEVANCE, vide COMPLAINT.
- To GRIEVE (*be sorrowful*), دل سوختن
dil súkhtan, زخمیدن ranjidan, غم
حسرت بردن gham khurdan, حسرت
hasrat burdan, دلنگی خوردن
ta,assuf khurdan, دلنگی دادن
dil-tang shudan. (*Vide also To*
VEX.)
- GRIEVOUS, شدید sakht, سخت sha-
díd.
- To GRILL, بریان کردن biryán kar-
dan.
- GRIM, زشت zisht, ترسناك tars-nák,
مهیبت mahfb.
- GRIMACE, رو ترش ró-tursh. — (*to*
make a grimace) رو ترش کردن ró-
tursh kardan.
- GRIME, vide DIRT.
- To GRIME, vide To DIET.
- To GRIN, نیشك را کردن nishak vá-
kardan.
- To GRIND, سائیدن sá'idan, ساییدن
sábidan. (*Vide To POUND*). —
(*meal*) آس کردن ás kardan.—
(*sharpen*) تیز کردن tíz kardan.
- GRINDSTONE (*whetstone*), سنگ سابی
sang-i-sáfi, سنگ لسان sang-i-
fisán.—(*of a mill*) آسیا sang-
i-ásyá.
- GRIPES, درد هضم píchish, درد
dard-i-shikm.
- GRISTLE, غضروف ghuzrúf, کزکوک
karkarúk, کتکتی kutkutí (*vulg.*).
- GRIT, خاک khák, خاکستر khákistar.
- GROAN, آه áh, آنان anán, ناله nálah,
زار zár.
- To GROAN, آه کردن áh kardan, ناله
نمودن nálah nimúdan.
- GROCEER, باقال bakkál.
- GROIN, رزق varak, بیخ ران bíkh-i-
rán.
- GROOM, ساگس sá,as, نفر nafar, مهتر
mihtar.—(*head groom*), میر آخور
mír-ákhwur, جلودار jilau-dár.
- To GROOM, تیمار کردن tímár kardan.
- GROOVE, نایب khánah, نایب náv,
ناب náb.
- GROSS, غلیظ ghalíz, درشت durusht,
کثیف kasíf.
- GROSSNESS, غلظت ghalzat, درستی
durushtí, کثافت kasáfat.
- GROTESQUE, vide STRANGE.
- GROTTO, مغارة mughárah, غار ghár.
- GROUND, خاک zamín, خاک khák,
ارض arz, بر bar, تراب turáb.
- GROUNDLESS (*false*), بیسبب bí-
sabab, باطل bátíl, دغل daghal,
کاذب kázib.
- GROUND-BENT, کرایه kiráyah.
- GROUNDS, vide DREGS.—(*grounds*
of a house) جلوخان jilau-khán.

GROUP جمع جماعت jamá'at, مجمع maj-ma', انبوه ambúh, گروه gurúh.
 GROUSE گاوکار kaukar, سیاه سینه siyáh-sínah, باغر قره baghir-i-karah.—
 (pintailed grouse) قزقرق kil-i-ku, iruk, گاوکار káúikár.
 GROVE درختستان dirakht-zár, جای مشجر dirakhtistán, mushajjar.
 To GROW, رستن rustan, روگیدن rú, í-dan, رشد nimú kardan, رشد rushd nimúdan.—(increase in size) بالیدن báldan, رشد و نما کردن nashv va nimá kardan, رشد نمودن rushd nimúdan.—(increase in number or quantity) زیاده شدن ziyádah shudan, افزودن afzúdan.—(become) گاشتن gashtan, گردیدن gardídan, شدن shudan.—(to grow up) بزرگ شدن buzurg shudan.
 To GROWL, غریدن ghurridan.
 GROWTH, نمو nimú, نمو و نما nashv va nimá.
 To GRUB, vide To DIG.
 GRUDGE دهنمی dushmaní, عداوت 'adávat, کدورت kadúrat, حسد hasad.
 To GRUDGE, رشک بردن rashk burdan, حسد بردن hasad burdan.
 GRUDGINGLY, عداوتاً 'adáwatan.
 GRUEL آش ásh, شوربا shúrba.
 GRUFF درشت durusht, سخت sakht.
 To GRUMBLE, لند لند لند lund lund kardan, مهمه کردن hamhamah kardan, لنده لنده زند lundah zadan.
 GRUMBLING IN THE STOMACH, نفخ nafkh.
 To GRUNT, مع مع میخ mikh mi kh kardan.
 GUARANTEE, کفالت kafálat, ضمان zamán, قبالت kabálat.
 To GUARANTEE, کفالت نمودن kafálat nimúdan, متکفل شدن mutakaffil shudan.
 GUARD (company of men), کشیک kashík, گزماه gazmah.—(sentinel, watchman) نگاهبان nigáh-bán, پاسبان pás-bán, حارس kashík-chí, قرار karávil.

hâris, قرار karávil.—(advanced guard) مقدمه الجیش mukaddamahu -'l- jaish.—(relieve guard) بدل badal, عوض 'ivaz.—(of railway) مستحفظ mustahfiz.—(keeper) محافظ muhâfiz, مستحفظ mustahfiz, نگاهبان nigáh-bán, نگاه nigah-bán.—(of roads) راهدار ráh-dár, قرار karávil.—(of a sword-hilt) بچاک barchak, بچاک barchák. (Vide PROTECTION).

To GUARD, vide To DEFEND.—(to be upon one's guard) احتیاط کردن ihtiyát kardan.—(to mount guard) به فراوی پاس pás dâshtan, رفتن bi karávil raftan.

GUARDHOUSE, کشیکخانه kashík-khánah, قرار کاراویل karávil-khánah, سر دم sar-i-dam.—(place of confinement) دستاقخانه dusták-khánah, حبس habs, زندان zindán.—(on a public road) راهدار کاراویل ráh-dár-khánah, قرار کاراویل karávil-khánah.

GUARDIAN (who has care of an orphan) قیم vasi', وکیل vakíl, قیم kayyim.—(protector) محافظ muhâfiz, مربی murabbí, حامی hámi.

GUARDIANSHIP, محافظت muhâfazat, نگاهبانی nigáh-bání.—(legal) وصیت vasiyat, وکالت vakálat.

GUESS, مظنه mazinah, قیاس kiyás, تخمین takhmín, حدس hads.—(at a guess) تخمیناً takhmínan.

To GUESS, قیاس نمودن kiyás nimúdan, استنباط نمودن istimbat nimúdan, در یافت کردن dar-yáft kardan.

GUEST, مهمان mihaman, میهمان mihamán, ضیف zaif.

GUGLET (earthenware water-jug), گوزه kúzah.—(small guglet), پارچ párch, شرابه sharbah.

GUIDANCE, هدایت hidáyat, راهنمایی ráh-nimá, راهبری ráh-barí.

GUIDE, راهنما ráh-bar, راهبر ráh-nimá, هادی hádí, بلد balad, بلدچی balad-chí, بدرقه badrikah.

To GUIDE, بدرقه نمودن badrikah nimúdan, بلدچی کردن baladíyat kardan, هدایت نمودن hidáyat kardan, دلالت دلالت کردن dilálat kardan.

GUIDE-BOOK, کتاب دلالت kitáb-i-dilálat.
 GUILF OF GUILT, *vide* SIN.
 GUILTLESS, مبرا بی گناه bí-gunáh, mubarrá.
 GUILTY, مجرم, تaksír-vár, مجرم, muj-rim, ملزم mulzam, گناه کار gunáh-kár.
 GUINEA WORM, پیوک, ríshah, ریخته, payúk.
 GUISE, لباس, تaur, عادت, 'ádat, libás.
 GUITAR, عود, kítár, 'úd. — (large guitar) تار tár. — (small guitar) ستاره sitárah, ستار sítár. — (body of the guitar) کاسه kásah. — (neck) دسته dastah. — (vires or cords) سیم sím. — (bridge) عرك kharak. — (pegs) گرهه gúshah. — (plectrum) مغراب mizráb.
 GULF, *vide* BAY, ABYSS.
 GULL (sea-bird), مرغ نو, yághú, مرغ هالو, shálú. murgh-i-nau-rúzi, روزی.
 GULLET, *vide* THROAT.
 GULLEY, تنگ, دره, darah or darrah, tang.
 GULP (swallow), قرت, جرعه, jur'ah, kurt.
 To GULP, قرت خوردن, furú burdan, جرعه قرت نمودن, jur'ah nimúdan, قرت نمودن, kurt nimúdan.
 GUM, صمغ, samagh, زد, zidd. — (of the teeth) دندان گوشت, gúsht-i-dandán, لسه, lisah.
 GUMMINESS, لزوجت, luzújat.
 GUMMY, لزج, lazij.
 GUN (cannon), توپ, túp. — (swivel) تفنگ, zambúrak. — (musket) تفنگ, tufang. — (matchlock) تفنگ فتیله, tufang-i-fatílah. — (fire-lock or flint-lock) تفنگ چخماقی, tufang-i-chakh-mákí. — (double-barrelled gun) تفنگ دو لوله, tufang-i-dú-lúlah, چفته تفنگ, chaftah tufang. — (small guns) تفنگچه, tufangchah.

(breech-loader) توپ ته پر, túp-i-tah-pur. — (muzzle-loader) توپ, túp-i-dahan-pur. — (needle-gun) تفنگ سوزنی کار, tufang-i-sú-záni-kár. — (fowling-piece) تفنگ تفنگ زدن, tufang-i-sáchmah-zan. — (percussion gun) تفنگ دنگی, tufang-i-dingí, تفنگ چکشی, tufang-i-chakkushí. — (rifle) تفنگ, tufang-i-shish-khánah. — (smooth-bore) تفنگ قوال, tufang-i-kavvál. — (long rifle, fired from a rest) شامخال, shamkhál, چراگر, jazá, ir. — (parts of a gun) *vide* MUSKET.
 GUN-METAL, چدن, chudan.
 GUNNER, توپچی, túpehí.
 GUNNERY, توپ اندازی, túp-andázi.
 GUNPOWDER, باروت, bárút.
 GUN-SHOT (range or distance) پرتاب, partáb, گلوله پرتاب, gulúlah-partáb.
 GUNSMITH, تفنگساز, tufang-sáz.
 To GUGGLE, غرغره نمودن, ghargharah nimúdan.
 To GUSH, *vide* To FLOW.
 GUSSET (of wind), باد کبر, bád-gír, باد نفحه, nafhah, باد باد, rih, لطمت, latmat.
 GUT, روده, rúdah, معی, mi,á (pl. امعا, am'á, حشا, hashá, (pl. احشا, ahshá).
 GUTTA-PERCHA, صمغ, samagh.
 GUTTA-SERENA, سیاه دانه, siyáh-dá-náh.
 GUTTED, خراب, kharáb, عالی, khálí, ویران, vairán.
 GUTTER, لایه زان, áb-ríz, نایه دان, náv-dán, کلخنی (gutter boy), mizáb, gulkhání.
 GUTTURAL (articulation) حلقی, halkí.
 GYMNASIUM, زور خانه, zúr-khánah.
 GYMNASTICS (exercise) ورزش, varzish, پهلوانی, pahlavání.
 GYPSUM, آهک, áhak.
 GYPSY, قراچه چی, kárvulí, کارلی, karahchí, رنگنه, zanganah, سسمانی, susmání.

H.

HABERDASHER, پيله pílah-var.
HABIT, vide **CUSTOM**, **DRESS**.—(to acquire a habit) خو گرفتن khú giriftan, عادت کردن 'údat kardan.
HABITABLE, قابل سکون kábil-i-sukún, لائق سکونت lá'ik-i-sukúnat.
HABITANT, ساکن sákin, متوطن mu-tavattin.
HABITATION, مسکن maskan, منزل manzil, بود باش makán, búdbásh, مایه مایه mávâ, mávâ.
HABITUAL, مستعمل musta'mal, عادتى 'ádatí, معتاد mu'tád, مائوف ma-lúf.
To HABITUATE oneself, عادت کردن 'ádat kardan.
HACKNEYED, مبتذل mubtazal.
HAG (hideous old woman), عجوز 'ajúz, پیر زن pí-r-zan.
HAGGARD, vide **EMACIATED**.
HAGGIS (mincemeat, &c., cooked in the stomach of a sheep) هیردان shírdán.
To HAGGLE (in bargaining, &c.), در معامله قیل و قال کردن dar mu'ámalah kíl va kál kardan, متزدد mutaraddid búdan.
HAIL, تگرگ tagarg, زاله zhálah.—(interjection) سلام salám, مبارك mubarak.
To HAIL, باریدن تگرگ tagarg báridan.
HAIR, مو mú, موی múi, شعر sha'r.—(hair-breadth) مو پهنائی mu pahnâ, f-i-mú.—(lock of hair) گیسو gísú, جعد ja'd, زلف zulf. (Vide **RINGLET**, **TRESSES**).—(of the pubes) شعره zahâr, رمگان ramagán, زهار shí'rah.—(head of hair) کله موی kallah-i-múf.
HAIR-DRESSER, موزین muzayyin, زن ماشا shánah-zan, ماشا mash-shát.
HAIRINESS, مویداری múf-dári.
HAIRLESS, بی مو bí-mú.

HAIRY, مویدار múf-dár, مو دار mú-dár.
HALE, قوی بنیه kaví-bunyah.
HALF, نیم ním, نیمه nímah, نصف nisf.—(half-and-half) نیمچه ním-chah.
HALF-BLOOD, مادر زاد mádar-zád.
HALF-CASTE, دو رنگ dú-rag.
HALF-WAY, نیم راه ním-ráh.
HALL, تالار tálar, ایوان aiván, دالان dálán, تالار talár, کفش کش kafsh-kun.—(of audience) دیوانخانه díván-khánah, دربار darbár.
To HALLOW, مقدس ساختن mukaddas sákhtan.
HALO, هاله hálah, حاله hálah.
HALT, لنگ lang.
To HALT (stay), ایستادن ístádan, توقف tavakkuf kardan, ماندن mándan, ایستان vá-ístádan, مکث نمودن maks nimúdan.—(limp) لنگیدن langídan.—(for a day, during a journey) لنگ کردن lang kardan.—(to halt between two opinions), متزدد بودن mutaraddid búdan.
HALTER, هکال khutám, شیکال shikál, پالانگ pálahang.—(for gallows) ریسمان rísmán.
HALTING-PLACE, اوتراق úturák, مقام makám, منزل manzil.—(house or station) مرای sarái, ریبات ribát, خان khán, منزلگاه manzil-gáh.
To HALVE, تصفی نمودن tansíf nimúdan, دو نیم کردن dú ním kardan.
HALVING, تصفی کردن tansíf, دو نیم کردن dú ním kardan.
HAM, ران rán.—(for eating) پائی گراز pá, í-i-guráz.
HAMLET (collection of huts), حشم hasham, اشمام ihshám, سد dib.
HAMMER (large or sledge), کاشک khá, isk, کله پا kallah-pá.—(small) چکش chakush, پتک putk.—(of a gunlock) قاشلوق káshluk, چکش kárshlúk.—(steam-hammer) چکش

- چار chakush-i-bukhár. — (of a musical instrument, چکش chakush.)
- HAMMOCK, نانو nanú, ننی naní.
- HAMPER, سبد sabad, زنبیل zambíl. — (wooden hampers for carrying fruit, &c.) لوده laudah.
- To HAMPER, باز داشتن báz-dáshtan, گرفتن مانع budan, گرفتن giriftan, مراسم هدن muzahim shudan.
- To HAMSTRING, پی کردن pay kardan.
- HAND, دست dast, يد yadd (pl. ایدی aidí). — (hollow of the hand) کفت kiffat. — (hands of a watch) عقرب 'akrab. — (to shake hands) دست دادن dast dádan. — (to stretch out the hand) دست دادن dast dádan, دست دراز کردن dast diráz kardan. — (to lay hands on), دست آویز نمودن, dast ávíz nimúdan. — (measure) دست بدهد vajah. — (at hand) دست بدار dast. — (in hand) دست در دست dar dast. — (off hand) بی تمهید مقدمه bí-tamhíd-i-mukaddamah. — (hand-made) دستی dastí. — (on the other hand) از آن طرف az án taraf. — (open-handed) دست گشاده gushá-dah-dast.
- To HAND, دادن dádan.
- HANDCUFFS, vide MANACLES.
- HANDFUL, مشت musht, مشتى mushtí, قبضه kabzah, دست پری purí-i-dast.
- HANDICRAFT, صناعت siná'at.
- HANDKERCHIEF, دستمال dast-mál, دستارچه dastár-chah. — (worn by women on the head) چارقد chár-kadd.
- HANDLE, دسته dastah, قبضه kabzah, عرصة 'urvah, دستگیره dast-gírah. — (of an organ, &c.) پیکه pích-kúk.
- To HANDLE, دست رسانیدن dast rasanídan, دست لمس کردن lams kardan.
- HAND-MAID, vide GIRL.
- HAND-MILL, دست آسیا dast-ásyá, آسیه dast-ás, رحلی rahá, آسیه ásak.
- HANDSOME, vide BEAUTIFUL. — (horse) شکیل shakíl.
- HAND-VICE, کبری girah-i-dast.
- HAND-WRITING, دستخط khatt, دستخط dast-khatt. — (disguised hand-writing) جعلی khatt-i-ja'lí.
- HANDY, vide CLEVER. — (at hand) حاضر házir, موجود maujúd.
- To HANG (suspend), آویختن avfkhtan, آویزانیدن ávízánídan. — (be suspended) آویخته شدن avfkhtan, آویخته شدن mu'allak budan, آویخته شدن avfkhtan, هشتن hishtan. — (execute) بر دار کشیدن bar dar kashídan, بر دار آویختن bar dar avfkhtan, آویزان کردن avízán kardan. — (a picture, &c.) چسبانیدن chasbánídan. — (to hang on as a dependant) منوط هدن manút shudan.
- HANGER-ON, متعلق muta'allik.
- HANGINGS (curtains, &c.), پرده par-dah, پرده tíjír.
- HANGMAN, vide EXECUTIONER.
- To HANKER, میل نمودن mail nimúdan, رغبت نمودن raghbat nimúdan.
- HANKERING, رغبت raghbat, ارادت irádat.
- HAPHAZARD, اتفاق ittíffák, ناگهان ná-gahán.
- HAPLESS, ناچار ná-chár, بیهچاره bí-chárah.
- HAPLY, هاید sháyad, اتفاق ittíffá-kan.
- To HAPPEN, واقع هدن váki' shudan, ظهور ittíffák uftádan, عارض هدن bi-zuhúr rasídan, رسیدن 'aríz shudan, بهم هدن bi-ham shudan, صادر هدن sádír shudan, وارد هدن sar zadan, وارد هدن váríd shudan, روی نمودن rúi nimúdan.
- HAPPILY, تهنیت tayammunan.
- HAPPINESS, vide JOY.
- HAPPY, خوش khwush, خوشی khwush-vakt, خوشسته khujastah, نیک نك farkhandah, بخت ník-bakht, بختیار bakht-yár, مسرور mas-rúr, خرم barú-mand, پرورمند khur-ram, هاد shád, دلشاد dil-shád, هادمان shádman. — (happy tidings)

muzhdah, بشارت, bishárat, نوید, خوش خبر, khwush - khabar, نوید, navíd, تباشر, tabáshír.
HARANGUE, مكالمة mukálamah, وعظ, va'z, سخن, sukhun, کلام, kalám, خطاب, khitáb, موعظه, mau'izah.
To HARANGUE, کلام نمودن, kalám nimúdan.
To HARASS, اهدا دادن, ízá dádan, آزریدن, ázar rasánídan, رسانیدن, ázurdan, زنجانیدن, ranjánídan.
HARBINGER, پیشرو, pish-rau, تالیه, taláyah.
HARBOUR, بندر, bandar.
To HARBOUR, پناه دادن, panáh dádan.
HARD, سخت, sakht, صلب, sulb, صلد, suld.—(Vide NEAR, DIFFICULT.)—(person) زهدت, zisht.—(with force) به زور, bi-zúr.—(to be hard upon a person) بر کسی سخت گرفتن, bar kasí sakht giriftan.
To HARDEN, سخت کردن, sakht kardan, سنگین ساختن, sangín sákhtan.
HARD-HEARTED, دل سخت, dil-sakht, دل سنگ, sang-dil.
HARD-HEARTEDNESS, سنگدلی, sang-dilí, سختدلی, sakht-dilí.
HARDIHOOD, vide BOLDNESS.
HARDLY, با دشواری, bá-dushvárí, مشکلا, mushkilánah, با دقت, bá-dikkat.
HARDNESS, سختی, sakhtí, صلابت, salábat. (Vide DIFFICULTY).
HARDSHIP, مصیبت, sakhtí, محنت, musíbat, بلا, balá, مشقت, mushak-kat.
HARDY, vide BOLD.
HARE, خرگوش, khar-gúsh.
HARE-LIPPED, لب شکری, lab-sha-karí.
HAREM, حرم, haram, زنانه, zanánah.
HARK! ایلا, ilá, آهای, aháí, یواش, ya-vásh, بشنو, bi-shinú, هان, hán, گوش ده, gúsh-dih.
HARLEQUIN, بزمبلی, bambulí, بازی گر, bázi-gar.
HARLOT, vide COURTESAN.
HARM, ضرر, zarar, عیب, 'aib, اذیت, azíyat, آسیب, ásb, زیان, ziyán,

قصان, nuksán, آزار, ázar, گزند, ga-zand, خسارت, khasárat.
HARMFUL, مضر, muzír, مضر, mu,zá.
HARMLESS, بی اذیت, bí-azíyat, بی آسیب, bí-ásíb.
HARMONIOUS, هم آهنگ, ham-áhang.
To HARMONIZE, تطبیق داشتن, tatbík dáshtan, مشابَهت داشتن, mushá-bahat dáshtan.
HARMONY, توافق, áhang, موافقت, taváfuku-'l-alhán, موافقت اصوات, muváfakat-i- asvát.—(science of harmony) علم نغمه, 'ilm-i-naghmah-pardázi, پردازی, yarák, برگ, barg.
To HARNES, ساختن, sákhtan.
HARP, چنگ, chang, براب, barbat.
HARPIST, چنگی, changí, برابلی, bar-batí.
HARPOON, قلب, kulláb.
HARRIER, تازی, tázi.
HARROW, مارو, mázú, وار, váz, هاکول, shákúl.
To HARROW, مارو نمودن, mázú nimúdan.
HASH, درشت, durusht, ترش, tursh, سخت, sakht.
HARSINNESS, درشتی, durushtí, ترفی, turshí, سختی, sakhtí.
HART, غزال, áhú, آهو, ghazál.
HARVEST, حاصل, dirau, درو, dirau, حاصل, hasád.—(time) وقت درو, vakt-i-dirau, زمان, zaman-i-hasád. (Vide CROP.)
HASH, خورش, khwurish.
To HASH, پاره پاره کردن, párah párah kardan, کیمه کردن, kímah kardan.
HASP, چفت, chift, ریزه, rizah.
HASTE, زودی, zúdí, هتاب, shitáb, عجلت, shitábí, تندی, tundí, سرعت, sur'at, 'ajalat, تعجیل, tá'jíl, عجلت, jaldí, عجلت, chálákí, عجلت, mubádarat.—(in haste) علی الفور, 'alá-'l-faur, عجلت, bi-ta'jíl, 'alá-'l-'ajalah.—(to make haste) عجلت هتافتن, shitáftan, هتاب, shitáb, نمودن, shitáb nimúdan, نمودن, ta'jíl nimúdan.
HASTY (hurried), دستپاچه, dast-pá-

- chah, عجل pur-shitáb, پر هتاب 'ajúl, تند tund.
- HAT, کلاه kuláh-i-farangí.—(to raise one's hat) کلاه بر داهتن kuláh bar-dáshtan.
- HATCH (of a ship), کعبه khan.
- To HATCH, تفریح کردن tafrikh kardan, جوجه از تخم بر آوردن jújah az tukhm bar-ávardan, ایشانه بر آوردن íshá-nah bar-ávardan.
- HATCHET, تبر tabar, تیغه tishah.
- To HATE, نفرت nifrat dáshtan, کین kín dáshtan, رهم مکرره داهتن raghm dáshtan, ماکرر داهتن makrúh dáshtan.
- HATEFUL, معیوب ma'yúb, بد bad, زبون zabún.
- HATRED, بغض bughz, کین kín, کینه kínah, عداوت 'adávát, عدوان 'ud-ván, دشمنی dushmaní, بد خواهی bad-khwáhi, خصومت khusúmut, نفرت nifrat, رهم raghm.
- HAUGHTINESS, غرور gharúr, کبر kibr, تکبر takabbur.
- HAUGHTY, مغرور maghrúr, متکبر mutakabbir, خود دماغدار dimágh-dár, خود بین khwud-bín.
- To HAUL, کشیدن kashídan.
- HAUNCH, گرده gurdah.
- HAUTOIS (pipe or clarinet), سرنا surná, سرنه surná.—(player) سرنا زن surná-zán.
- To HAVE, داهتن dáshtan.
- HAVEN, بندر کشتیگاه kashtí-gáh, بندر bandar.
- HAVOC, vide INJURY (hurt).
- HAWK, باز báz, قوش kúsh.—(sea-hawk) بحری bahrí.—(sparrow-hawk) موشگیر músh-gír. (Vide FALCON.)
- HAWKEE (falconer), باز دار báz-dár, پیلر کوشی kúsh-chí.—(pedlar) پیلر pilavar, دستفروش dast-furúsh.
- HAWTHORN (small), تنگ tangiz.—(large, the hips of which are edible) کبالک kiválak, گویج gavíj.
- HAY, علف خشک 'alaf-i-khushk, حشیش hashísh.
- HAZARD, خطر khatrah, باک bák, بیم bím.—(chance) بخت bakht.—(game of hazard) قمار kimár.

- To HAZARD, باختن bákhtan.
- HAZARDOUS, vide DANGEROUS.
- HAZY, vide FOGGY.
- HE, او ú, وی vai, اوی úí.—(he himself) او خودش ú khwudash.
- HEAD, سر sar, راس rás, کله kallah, فرق fark.—(source) مبدا mabdá.—(to put heads together) سازش سازش کردن sazish kardan.
- HEADACHE, درد سر dard-i-sar, صداع sudá.—(from drinking) خمار khumár.
- HEADING, عنوان 'unván.
- HEADLONG, سر نگون sar-nigún.—(rash) سرکش sar-kash, متهور mutá-havvir, دستپاچه dast-páchah, عود بی محابا bí-mu hábá.
- HEADMAN (chief), سردار sardár, سالار sálár, رئیس ra'ís, مقدم mukaddam.—(of a village) کد خدا kad-khudá, ده خدا dih-khudá, ده پیر ده píri-dih, ده رئیس ra'ís, ده استاد ústád, اوستاد ústád, همع shaikh.
- HEADSTALL (of a bridle), افسار afsár.
- HEADSTRONG, سرکش sar-kash.
- To HEAL, vide To CURE.
- HEALTH, صحت sihhát, تندرستی tandurustí, عافیت salámat, اوغر úghur.—(good health) تانسانی tan-ásání, حسن صحت hasan-i-sihhat.—(Board of Health) حفظ الصحة hifzú's-sihhat.
- HEALTHY, چاق chák, خوش khwush, تندرست tandurust, صاع saáh.
- HEAP, توده túdah, جماعت jamá'at, کپه kuppah (vulg.).
- To HEAP UP (store), جمع کردن jam' kardan, فراهم آوردن faráham ávardan.—(gather in a heap) کپه کردن kuppah kardan, انبوه کردن ambúh kardan, توده توده túdah kardan.
- To HEAR, شنیدن shinídan, شنودن shinúdan, هفتن shinuftan, گوش دادن گوش níyúshídan, ادا نمودن isghá ní-múdan, استماع کردن istimá' kardan, مستمع بودن mustami' búdan

HEARER, شنونده shinavandah, سامع sámi'.

HEARING, سمع sam', سماعت samá'at.
To HEARKEN, گوش کردن gúsh kardan.

HEARSE, مرده کشی گاری gárf-i-murdah-kashí.

HEART, دل dil, خاطر khátir, قلب kalb, خواطر khwátir (*vulg.*).—(to get by heart) vide To GET.

HEART-BURN, دلسوزش dil-súzish.

HEARTH, بخاری bukhárf, آتشدان ádish-dán.

HEARTLESS, بی‌دل bí-dil, ظالم zálím, متمکار sitam-kár, سنگدل sang-dil.

HEARTLESSNESS, بی‌دلی bí-dilí, ستم sang-dilí, ظلم zulm, ستم sitam.

HEARTY, قوی بنیه kaví-bunyah.

HEAT, گرمی garmí, گرما garmá, تاب táb, تابش tábish, حرارت harárat, حر harr, لهاب luháb, حراق hirák, حمیت hamíyat, آوار ávár.—(to be on heat) مست شدن mast shudan.

To HEAT, گرم ساختن garm sákhtan.

HEATHEN, کافر káfir, بی‌دین bí-dín, بت ملحد mulhid.—(Pagan) پرست but-parast. (Vide UNBELIEVER.)

To HEAVE, vide To RAISE, To CAST.

HEAVEN, بهشت bihisht, جنت jannat, فردوس firdaus.—(sky) آسمان ásmán, سما samá, گردون gardún, فلک falak, سپهر siphr.—(the highest heavens) علیین 'illíyín, فلک الافلاك falaku-'l-affák.

HEAVENLY, آسمانی samáví, آسمانی ásmání, بهشتی falakí, بیهشتی bihishtí.

HEAVINESS, گرانی girání, سنگینی sangíní, ثقل saklat.

HEAVY, گران girán, سنگین sangín, رزی vazn, ثقیل sakl.

HEBREW, عبری 'ibrí, عبرانی 'ibrání, عبرانی 'imrání, یهودی yahúdí.

HECTIC (*fever*), تب دق tab-i-dikk.

HEDGE, خار بست khár-bast, خار بند khár-band.

HEDGEHOG, خار پشت khár-pusht, کفتد kunfuz.

HEED, vide ATTENTION.

To HEED, vide To ATTEND.

HEEDFUL, vide ATTENTIVE.

HEEDFULNESS, vide ATTENTION.

HEEDLESS, vide CARELESS.

HEEDLESSNESS, vide CARELESSNESS.

HEEL, پاشنه páshnah, عقب 'akb.—(to heel over) کج شدن kaj shudan, یک باری yak barí shudan.

HEIFER, ماده گوساله gúsálah-i-mádah, کهره kahrah, ماده گاو gáv-i-mádah.

HEIGHT, بلندی bulandí, بالائی bálá'í, ارتفاع rif'at, ارتفاع irtifá', علو 'ulú, فرازی farází.

To HEIGHTEN, بلند ساختن buland sákhtan.

HEINOUS, بد bad, سنگین sangín, سخت sakht.

HEINOUSNESS, بدی badí, سنگینی sangíní, سختی sakhtí.

HEIR, وارث várís, ولی valí, خلف khalaf.—(apparent) ولی عهد valí-i-'ahd, عصبه 'asabah, خلف الصدق khalafu-'s-sadk.—(heirs and successors) نسلا بعد نسلا naslan ba'd naslan.

HEIRLESS, وارثه várísah.

HEIRLESS, بی وارث bí-várís.

HELIOTROPE, آفتاب پرست áftábut-parast.

HELL, جهنم jahannam, دوزخ dúzakh, سفر sakar, دار البرار dárul-bavár, درک jahím.—(lowest hell) دارک darak, اسفل السافلین asfalu-'s-sáfilín.

HELLEBORE, خربق kharbak.

HELLISH, دوزخی dúzakhí, جهنمی jahannamí.

HELM, خله khallah, مکان sukkán, دومن dúman.

HELMET, خود khúd, مغفر mighfar, تگ targ.

HELMSMAN, دومنچی dúman-chí, سکانی sukkání.

HELP, مدد madad, امداد imdad, یاری yárf, مدد گاری madad-gárf, یاری yárf, نصرت yávarí, پشتی pushtí, نusrat, عون 'aun, ایستانت isti'ánat, ایستانت isti'ánat.—

(remedy) چاره cháraḥ.—(interjection) فریاد faryád.
 To HELP, متعرض حال شدن muta-'ariz-i-hál shudan, مساعدت نمودن musá'adat nimúdan, کمک دادن kumak dádan, امداد کردن imdád kardan.
 HELPER, مدد کار madad-gár.
 HELPLESS (without remedy), لاچار lá-chár, بیچاره múztarr, بیچاره bí-cháraḥ. (Vide WEAK.)
 HELTER-SKELTER, بهم آمیخته bi-ham-ámískhtah, هر چه harj-marj.
 HEM, کنار kúnar, کور کور kúr-bakhyah, کناره kanár, مغزی maghzi. — (border) حاشیه háshiyah, کناره kanáraḥ, لبه labak, سجااف sajáaf.
 To HEM, حاشیه بستن dúkhtan, حاشیه háshiyah bastan.
 HEMISPHERE, نصف الارض nisfú-'l-arz.
 HEMISTICH (single verse), مصراع misrá'.
 HEMORRHAGE, رعب ru'áf.
 HEMORRHOIDS (piles), بواسیر bavásír, بواسیر bavásír.
 HEMP, کنب kanab, کنب kanab.— (hemp-seed) همدانج shahdánaj.
 HEN, مرغ murgh, مرغ murgh.— (hen - house) کله کله kullah-i-murgh, لانه lánah, کتونه katúnah.
 HENCE (from this place), از اینجا az ín-já.— (from this time) از این پس az ín pas, بعد از این ba'd az ín, سپس sipas, از این باز az ín báz.— (for this reason) از این سبب az ín sabab, برای این baráy, i-ín, لهذا liházá.
 HENNA (the Lawsonia inermis, or Eastern privet, a plant from which a red dye is obtained), حنا hinná.— (seeds of the henna plant) اسپند ispanid.
 HEN-PECKED (ruled by one's wife), مطیع زن zan-muti', مطیع mutí'-i-zan.
 HEPTAGON, مسبع musabba'.
 HER, او او.— (possessive) مال او mál-i-ú.
 HERALD, چاروش jar-chí, چارچی

چارچی cha,úsh, منادی munadí, ناساک nasak-chí.
 HERB, رستنی rustaní, سبزی sabzi, علف 'alaf, نبات nabát.
 HERBACEOUS, رستنی rustaní, نباتی nabátí.
 HERBAGE, علف giyah, علف 'alaf, سبزه sabzah, نباتات nabátát.
 HERBALIST, بهال bakkál.
 HEED, کله gallah, رمة ramah, جماعت jamá'at, نسيله fasilah.
 HERDSMAN, کله بان gallah-bán, هبان shabán, راغی rá'í, دار gallah-dár, چوپان chaupán.
 HERE, اینجا ín-já, اینسú ín-sú.
 HEREBOUTS, از این طرف az ín taraf.
 HEREAFTER, از این باز ayandah, از این باز az ín báz, من الآن min al,án, سپس sipas.
 HEREBY, از این az ín.
 HEREDITARY, میراث maurúsi, میراث mirás.— (hereditary possessions) میراث mirás.
 HEREIN, بدین badín.
 HEREST, رفص rafaz, رفص rafaz, جلدی jidá'í, ضلال zalál.
 HERETIC, رافعی rafúzi, خارجی kháriji, اهل-ی-بدمت ahl-i-bid'at.
 HERETOFORE, پیش از این pish az ín, مقدمتا mu-kaddaman.
 HEREUNTO, بر این bar ín.
 HEREWITH, با bá-ín.
 HERITAGE, میراث mirás, میراث irs, وراثت virásat, عصوبt 'usúbat.
 HERMAPHRODITE, عثنلی khunsá, مختص mukhannas.
 HERMIT, گوشه نشین gúshah-nishín, راهد záhid, ابدال abdál.
 HERMITAGE, مرمعه záviyah, زویه záviyah, تکیه tak-yah.
 HERNIA, فتق fatk.
 HERO, دلیر dilír, دلوار dilávar, پهلوان pahlaván, غازی gházi, یل yal, مبارز mubáriz, گورد gurd.
 HEROIC, پهلوانی pahlaváni, جماع shujá', بادر bahádur.— (heroic verse, consisting of three dactyls

and one iambic foot) متقارب mutakárib.
HEROICALLY, دلیرانه dilfránah,
 HEROICALLY, بهادرانه bahádúranah.
HEROISM, دلوری shuját, شجاعت dilávarí,
 مردانگی ghairat, مردانگی mardánagi.
HERON, ماهی خوار máhi-khwár.
HERRING, ماهی شاه sháh-máhi.—
 (herring-gutted) پوك púk.
HERSELF, خود khwud.
TO HESITATE, تردید داشتن tardíd
 dáshtan و سواص نمودن vasvás
 nimúdan, تردد نمودن taraddud
 nimúdan, متردد بودن mutaraddid
 búdan, دو دل بودن dú-dil búdan.
HESITATING, متردد mutaraddid.
HESITATION, تردد taraddud.
HETEROGENEOUS, نا جنس ná-jins.
TO HEW (cut or hack), بریدن burí-
 dan or burridan, تراشیدن tiráshí-
 dan.
HEXAGON, مسدس musaddas.
HIBERNAL, زمستانی zamistání.
HICCUP, سسکس saksakah, سسکس
 suksuk.
TO HICCUP, سسکس کردن saksakah
 kardan, سسکس کردن suksuk kar-
 dan.
HIDDEN, پنهان panhán, نهان nihán,
 پوشته nihuftah, مخفی makhfí,
 مخفی mukhtafí, مستور mastúr,
 مختم mukattam, مخفی mukh-
 tabí, متواری mutavári.
HIDE (skin), چرم charm.
TO HIDE, vide TO CONCEAL.
HIDEOUS, زشت zisht, کبره kabíh,
 karíhu - 'l - manzar, قبیح kabíh,
 مفسد shaní', مکره mukrih, مفسد
 mughass.
HIDEOUSLY, مکرهها makrúhan.
HIDING-PLACE, مکن makman,
 گاه nihuftan-gáh.
HIERARCH, شیخ shaikh, پیر pír.
HIERARCHICAL, مذهبی mazhabiyah.
HIERARCHY, طبقه tarfíkah.
HIGGLEDY-PIGGLEDY, تار و مار tár-u-
 már, درهم درهم darham barham.
HIGH, بلند buland, بالا bálá, فراز
 faráz, رفیع murtafí', رفیع rafí',
 عالی 'álí, سامی mu'allá, سامی sámí,

شامع shámikh, برین barín.—(the
 Most High) علی الاعلی 'alá-'l-'álí,
 متعال khudáf-i - muta'ál, (high and
 low) خاص و عام kháss u 'ámm,
 ادا و اعلا a'lá va adná.—(on high)
 بالا bálá, در فوق dar fauk.
HIGH-BORN, نجیب najíb.
HIGHNESS (masc.), اعلا حضرت a'lá
 hazrat.—(fem.) علیا حضرت 'ulyá
 hazrat.
HIGH TREASON, باغی yághí.
HIGHWAY, شاهراه sháh - ráh, هارح
 shári', طریق عام tarík-i-'ámm.
HIGHWAYMAN, رهن rah-zan, طرار
 tarrár.
HIJRA (Muhammadan era) هجرت
 hijrat.
HILARITY, عیش bahjat, عیش 'aish,
 عشرت 'ishrat, بشاهت basháshat.
HILL, کوه kúh, تل tall, تپه tappah,
 دره girívah.—(hill and dale) دره
 darrah va tappah.—(range
 of hills) رشته کوه rishtah-i-kúh.
HILLOCK, تپه tappah, توده túdah,
 پشته pushtah.
HILLY, کوهی kúhí, بلند past
 u buland, تپه tappah-má-
 nand.
HILT, vide HANDLE.
HIM, او urá.
HIND, vide HINDER.—(hind-leg) پا
 pá.—(animal) مرل maral, مرال
 marál.
HINDER, آخر pasín, آخیر ákhir,
 آخرین vá-pasín, و آخرین ákhirín.
TO HINDER, مانع کردن mana' kardan,
 دفع کردن máni' búdan, مانع بودن
 dáf' kardan, باز داشتن báz-dáshtan,
 مزاحم شدن muzáhim shudan,
 تعرض نمودن ta'arruz nimúdan,
 و داشتن vá-dáshtan.
HINDMOST, و پسین vá-pasín.
HINDOO, هندو hindú.
HINDRANCE, مانع mana', دفع dáf'.
HINGE, لوله laulá, لوله laulavah.
HINT, اشاره ishárah, ایما ímá.—(to
 take a hint) ملتفت نمودن
 multafit-i-maksúd shudan.
TO HINT, اشاره دادن ishárah dádan,
 ایما دادن ímá dádan.

HIPPODROME, مسمار maidán, میدان
mizmár.

HIPPOPOTAMUS, اسب دریا ash-i-darvá.

HIPS, سرین surín, کفل kafal, دبر dubr, جای نشستن já, í-i-nishastan, حجر 'ajuz, اعجاز a'jáz.

HIRE, کرایه kiráyah, کرا kirá, مرد muzd, اجاره ajar, اجاره ijárah, اجرت ujrat, غله iltizám, الترام ghallah.

To HIRE (take on hire), بکرایه گرفتن bi-kiráyah giriftan, کرایه کردن kiráyah kardan, اجیر کردن ajír kardan, اجیر گرفتن giriftan. — (let on hire) بکرایه دادن bi-kiráyah dádan, اجاره دادن ijárah dádan, مستغل دادن mustaghall dádan, غله گرفتن ghallah kardan.

HIBELING, اجیر ajír, مزدور muz-dúr.

HIS, مال او mál-i-ú.

To HISS, ضمیر زدن safír zadan, زدن sútak zadan.

HIST! خاموش khámúsh.

HISTORIAN, محدث muhaddis, مورخ muvarrikh, راوی ráví.

HISTORICAL, با تواریخ bá-tavárikh.

HISTORY, تواریخ ta, ríkh, تاریخ tavá-ríkh, حدیث hadís, تذکره tazkarah, روایت riváyat, داستان dástán. (Vide ACCOUNT.)—(natural history) تاریخ طبیعی ta, ríkh-i-tabí'í.

HIT, ضرب zarb, زد zad.

To HIT, ضرب کردن zarb kardan. — (target, &c.) خوردن khwurdan, به خوردن bi-khwurdan. — (to hit it off) سازش کردن sázish kardan.

HITHER, اینجا ín-já, اینسو ín-sú, اینطرف ín-taraf.

HITHERTO, تا هنوز tá-hál, تا این زمان tá-in zamán, تا الآن tá-l-án.

HIVE (of bees), کند kand, مش mash.

HOARD, گنج ganj, خزانه khizánah, ذخیره zakhírah, ماهه máyah.

To HOARD, اندوختن andúkhtan, جمع فراهم آوردن jam' kardan, فراهم ávardan.

HOAR-FROST, یخه puzhah, جلید jalíd, کچک gachak (vulg.).

HOARSE, صدا گرفته sadá-giriftah, گلو گرفته gulú-giriftah.

HOARSENESS, گرفتگی گلو giriftag-i-gulu.

HOARY, سفید safid.

HOBGOBLIN, عفريت 'ifrit (pl. عفاريت 'afárit).

HOCK (of horse), پای páy, ساق sák.

HOCKEY, چوگان chaugán.

HOD, اجرکش ajur-kash.

HOE, بیل bíl, بیلچه bílchah.

To HOE, بیل کردن bíl kardan.

HOG, خوک khúk, خوک khúg, کراز guráz, خنزیر khinzír.

To HOIST, vide To RAISE.

HOLD! باش yavásh, باش básh, دست نگه دار dast-nigahdár. — (of a ship) کمانباز khann, انبار ambár.

To HOLD, داشته داشتن.—(to take hold) گرفتن giriftan, دست بردن dast burdan, کبیدن kapídan (vulg.).—(contain) گنجانیدن gun-jánidan.—(to hold forth) vide To EXTEND, To PREACH.—(a pen, &c.), نگاه داشتن nigáh-dáshtan. —(to hold back) واپس استادن vá-pas istádan. — (to hold up, rain) کم کم آمدن kam kam ámadan.

HOLE, سوراخ súrakh, روزن rauzán, رخنه rikhnah, قعب sakb.—(hole in the ground) گود gaud, سوراخ súrakh, قعب nakb.—(hole in a garment, &c.) سوراخ súrakh.—(button-hole) مادگی mádagí.

HOLIDAY, تعطیل ta'tíl, عید 'íd (pl. اعیاد a'yád), عید 'aid (vulg.).

HOLINESS, قدس kuds, پارسائی par-sá'í, پاکی pákí, قدوسیت kuddú-síyat.

HOLLOW, عالی khálí, تهی tuhí, اجوف ajvaf, پوک mujavaf, پوک púk (vulg.).—(cavity) جوف jauf, روزنه rauzanah, گود gaud.

HOLLOWNESS, جوف javaf, پوکی púkí (vulg.).

HOLLYHOCK, گل حطمی gul-i-khatmí.

HOLM-OAK, سندیان sindiyán.

HOLTSTERS, قبل طپانچه kubbul, قبل کبور kubbul-i-tapánchah, قبور kubur.

HOLY, قدس kuds, قدوسی kudsí, قدوس kudús, مقدس mukaddas, مقدسه munazzah, پاک pák, مطهر mutahhar.—(to keep holy) جهت تقدیس jihat-i-takdís نمودن نگاه dáhtan تقدیس nimúdan nigáh dáshatan, تقدیس نمودن takdís nimúdan.

HOLY-DAY, عید 'íd, عید 'aid (*vulg.*).

HOLY GHOST, روح الله rúhu-'lláh, روح القدس rúhu-'l-kuds.

HOLY PLACE (place where a saint or prophet has been; generally marked with a heap of stones), نظر گاه nazar-gáh, قدم گاه kadam-gáh.—(place of pilgrimage, &c.) vide PILGRIMAGE.

HOMAGE, فرمانبرداری firmán - bar-dárf, اطاعت itá'at, بیعت bai'at.

HOME, خانه khánah, منزل manzil, مسکن maskan, مأوا mává, مقر makarr, مأبد ma,bad.—(native place) وطن vatan, سرگه maulah.—(to be at home) منزل بودن manzil búdan, خانه khánah búdan, تشریف شدن tashrif shudan.

HOME SECRETARY, وزیر داخله vazír-i-dákhilah.

HOMELINESS (persons) ساده دلی sádah-dilí.—(things) کشنگی ka-shangí.

HOMELY (persons) ساده دل sádah-dil.—(things) کشنگ kashang.

HOMEWARD, جانب وطن jánib-i-vatan, طرف خانه taraf-i-khánah.

HOMICIDE, خونری khúni, قاتل kattál.—(manslaughter) خون khún, قتل katl. (Vide MURDER, SLAUGHTER.)

HOMOGENEOUS, مجالس mujánis, جنس janís.

HOMOGENEOUSNESS, تجنس tajanus, جناس jinás.

HONE, میشد mish-haz.

HONEST, صادق sádik, صالح sáliah, راست mutadayyin, راست rást, راستباز rást-báz.

HONESTLY, بدیانت bi-diyánat, صدق bi-sidk.

HONESTY, صدق sidk, صداقت sadákat, صلاح rástí, دیانت diyánat, سالáh saláh.

HONEY, شهد shahd, عسل 'asal, انگبین angubín.—(liquid honey) عسل ناب 'asal-i-musaffá, عسل مصفا 'asal-i-náb.

HONEY-COMB, عسل خانه khánah-i-'asal, نانک عسل nának-i-'asal, نان shán.

HONORARIUM, مزد muzd.

HONOUR, vide REPUTATION, CHASTITY, DIGNITY.—(reverence) تعظیم ta'zím, احترام takrím, عزاز izáz, اعتبار itibár, احترام ibtirám.—(exaltation) سر افرازی sar-afrazí, تشریف tarakkí, ارتقا irtiká, تشریف tashrif.—(dress of honour) علت ننگ khil'at.—(point of honour) بمرگ naug.—(on my honour) بیمرگ bi-marg-i-auládam, هما birish-i-shumá.

To HONOUR (reverence), محترم داشتن muhtaram dáshatan, اكرام نمودن ikrám nimúdan, تعظیم و تكريم كردن ta'zím va takrím kardan.—(exalt, distinguish) ممتاز کردن mumtáz kardan, مشرف ساختن musharraf sákhtan, سرفراز گردانیدن sar-faráz gardánidan.

HONOURABLE or **HONOURED**, معزز mu'azzaz, مشرف musharraf, محترم muhtaram, معتبر mu'tabar, معظم mu'azzam.—(honourable mention) ذكر جميل zikr-i-jamíl.

HOOD, باهلق báshluk.

To HOODWINK, گول زدن gúl zadan.

HOOF, سم sum.—(cloven) چاکدار sum-i-chák-dár, ظلف zilf (pl. ظلوف zulúf).

HOOK, قلاب kulláb, قلابه kullábah.—(reaping-hook) داس dás, منجل minjal.—(for fishing) vide FISH-HOOK.—(hook and eye) نر و لاس nar u lás.

To HOOK, قلاب کشیدن bi-kulláb kashidan.

HOOKED, کج kaj, خمیده khamí-dah.

HOOP, چنبر chamber, حلقه halkah.

HOOPING-COUGH, سرفه سیاه surfah-i-siyáh, سرفه سالی surfah-i-sálí.

HOOPOE (bird), هدهد hudhud, هانه

مرغ shánah-sar, سلمانی murgh-i-sulaimání.
 To Hoot, بانگ زدن báng zadan, آواز دادن áváz dádan.
 To Hop, بار یک پا جستن bar yak pá jastan.
 HOPE, امید umíd, امیدواری umíd-vári, امر amal, رجا rajá, یرتیا irti-já, بوی búí, چشم chashm, توقع tavakku'.
 To HOPE, امید داشتن umíd dásh-tan, امیدوار شدن umíd-vár shu-dan, توقع نمودن tavakku' nimú-dan.
 HOPEFUL, امیدوار umíd-vár, متوقع mutavakki'.
 HOPELESS, نومید naumíd, مأیوس ma'yús, محروم mahrum.
 HORDE, vide CROWD.
 HORIZON, خافق kháfik, افق ufuk.
 HORIZONTAL, متساوی mutasavví, متساوی بالافق musattah, متساوی bi-'l-ufuk.
 HORN, شاخ shákh, سرú.—(to butt with the horns) شاخ زدن shákh zadan.—(trumpet) کرنا karná, بوق búk, سرنá surná.
 HORNED, شاخدار shákh-dár.
 HORNET, زنبور zumbúr. (pl. زنبور zanábír).—(hornet's nest) چال زنبور chál-i-zumbúr.
 HOROSCOPE, زائجه zá, ichah, طالعنامه táli'-námah.
 HORRIBLE, vide DREADFUL.
 HORRIFIED, vide SHOCKED.
 HORROR, هول haul, هبیت haibat, وحشت vahshat, واهمه váhimah.
 HORSE, ستر asp, اسب asb, ستر sitúr, مرکب markab (pl. مرکب marákib), اس as, بارکی bárakí, نریان naryán.—(entire horse) آخته ákhtah, اسب منعی akhtah, اسب منعی asb-i-makhsí, اسب غصی asb-i-khusí.—(blood horse) اسب اسب asb-i-najíb, اسب اصیل asb-i-asíl, تومن tausan.—(draught-horse) یابو yábu, اسب بارکش asb-i-bár-kash.—(post-horse) اسب چپاری asb-i-chaparí,

—(carriage-horse) اسب عربابه asb-i-'arabah.—(saddle-horse), ساری اسب asb-i-suvári.—(unsaddled horse) اسب الف asb-i-álugh.—(led horse) اسب کوتل asb-i-kútal, يدك yadak, اسب منجب asb-i-mujan-nab.—(white horse) سفید safid.—(gray) نيله nilah, كبود kabúd.—(dark gray) سرخون surkhún, سیاه سیاه surkhúnag.—(black) سیه siyáh, مشکى mishkí.—(bay) کهر kahar.—(light bay) کیمت kumait.—(chestnut) کون kuran.—(brown) قره کهر karah-kahar, بور búr.—(dun) سمند sa ماند.—(dappled) ابرش abrash.—(piebald) ابلق ablak.—(flea-bitten) مگسی magasí.—(roan) قزل kizil, سرختیره surkhitírah.—(armour for a horse) برکستان bar-gustuván.—(horse-breaker or jockey) چابکسوار chábuk-suvár, سوار کار súvár-kár.—(horse-dealer) اسب فروش asb-furúsh, دلال dallál.—(horse-keeper) vide GROOM.—(horse-doctor) بیطار baitár.—(horse-dung) پا, in, پین pain, پین pahín.—(horse-blanket) جل نمد jul, جل ناماد jul-namad, شیار shi'ár, بال پوش yál-púsh.—(horse-hair) اسب موی múi, i-asb.—(horse-shoe), نعل na'l.—(paces of a horse:—to walk) قدم kadam raftan.—(to trot) لکه lukkah raftan.—(to amble) یرغه yurghah raftan.—(to canter) سرنو رفتن yúrtnah raftan.—(to gallop) دویدن davidan, سرنو رفتن sar-i-shinau raftan.—(horse exercise, in throwing a lance or stick while riding at full speed) چرید بازی jaríd-házi, دیغله بازی dúghalah bázi.—(exercise in shooting with bow or gun while riding at full speed) کایکاج kaikáj.—(bed for a horse) تخت تخت takht-i-pa, in. [This is usually made of the animal's dung, dried and crumbled.]—(on horseback), روی اسب rúf-i-asb, سواری suváräh.—(Master of the Horse) میر آخور mír-ákhwur.

(it is ... horse-power) زور ... اسب zúr-i ... asb bukhár dárád.

HORSEMAN, سوار súvár, فارس fâris. — (good rider) خوش سوار khwush-suvár, شاهسوار shah-suvár.

HORSEMANSHIP, اسب بازی asb-bâzí.

HORSE-RADISH, ترب turb.

HORTICULTURE, زراعت zará'at, دهکائی dihkání.

HOSANNA, سبحان الله sabhán-allah.

HOSE, جورب munfiz. — (stocking) جورب jaurab.

HOSIER, پیکه ور pílah-var.

HOSPICE, مهمانخانه mihmán-khánah.

HOSPITABLE, مهمان پرور mihmán-parvar, مسافر نواز musâfir-naváz, مهمان دوست mihmán-dúst.

HOSPITABLY, بنوازش bi-navázish.

HOSPITAL, شفاخانه shifá-khánah.

HOSPITALITY, مهمانداری mihmán-dârí, میزبانی míz-bání, میهمانی mihmání.

HOST (landlord), میزبان míz-bán, مهماندار mihmán-dár. — (who receives travellers) خانه خواه khánah-khwáh. — (company) طاققه tá'ifah, انبوه gurúh, جماعت jamá'at, انبوه gurúh, ازدحام izdihám.

HOSTAGE, ضامن girav, کفیل kafíl, ضامن zâmin, ضمان zamán.

HOSTESS, زن مهماندار zan-i-mihmán-dâr.

HOSTILE, مخالف mukhálif, مغایر mughá'yir, مناقض munákiz.

HOSTILITY, vide ENMITY.

HOT, گرم garm, حار hárr. — (pungent) تند tîz, تند tund. — (glaring) تند تیز tîz, تند tund, تابان tábân. — (red hot) سرخ surkh. — (on heat) مست mast.

HOTEL, vide INN.

HOT-HOUSE, تاجخانه táb-khánah.

HOUDA, تخت takht.

HOUND, سگ تازی sag-i-tâzí, طوله taulah.

HOUR, ساعت sá'at. — (twenty-four hours) شب و روز shab u rúz. — (from hour to hour) دم دم dam bi-dam, دمام damádám.

HOURLY, ساعت ساعت sá'at bi-sá'at.

HOUSE, سرای sará, دار, خانہ khánah, منزل manzil, بیت bait, عمارت 'imárat. — The various parts of a Persian house are as follow: — (suite of apartments appropriated to the men) مردانه mardánah, بیرون bírún. — (ladies' suite of apartments) زنانہ zanánah, حرم haram, اندرون andarún. — (the court-yard) حیاط hayát. — (passage entering the court) دهلوز dihíz, دالان dálán. — (tank or cistern in the court) حوض hauz. — (chief room, fronting the court) دیوانخانه díván-khánah. — (steps leading up from court to chief room) پله pillah, آرزچین úrchín. — (threshold) درگاه dargáh. — (side rooms, on either side of the chief room) صف کفش kafsh-kun, کن saf-i-ni'ál. — (large window, in sashes of coloured glass, looking on the court, and occupying the entire front of the room) ارسی ursí. — (alcove, at one end of room), هانشین sháh - nishín. — (small apartment above the alcove) غرفه ghurfah, منظر manzar. — (inner room, generally entered from the alcove) تنابی tanábí. — (open room supported with pillars) بالا خانه bálá-khánah. — (upper story) باله bálá-khánah. — (side rooms of upper story) گوشواره gúshvárah. — (flat roof of the house) بام bâm, پشت بام pusht-i-bâm. — (platform upon the roof) سکوی بام sakkú, í - i - bâm. — (parapet of roof) معجر ma'jar, معجر mahjar. — (coping or border of roof) رغبام rukh-bâm. — (gutter) نابدان nábdán, ناودان náú-dán. — (eaves of roof) طره turrah. — (open hall or reception room) ایوان aiván. — (underground apartment, a retreat in hot weather) سردابه sardábah, زیر زمین zír-zamín. — (wind-tower

or ventilator) باد گير *bád-gir*.—
(lumber room), سندوقخانه *san-*
dúk-khánah, میان پستو *mián*
miyún-i-páy.—(closet where
beds are stowed in daytime)
مرفشدان *mafrash-dán*.—(outhouse
where pipes and coffee are got
ready) خانه *kahvah-khánah*,
—(kitchen) آشپزخانه *ásh-paz khá-*
nah, مطبخ *matbakh*.—(privy)
مبرز *mabraz*, مزبله *mazbah*,
متوضی *mutavazzá*, مستراح *musta-*
ráh, محل منجلاخانه *manjalákh-khánah*.
(*Vide also WALL, CEILING, COR-*
NICE, NICHE, WAINSCOT, FIRE-
PLACE, CHIMNEY, ROOF, CARPET,
DOOR, BOLT, LOCK, CATCH,
KNOCKER, STAIRS, ROOM).—
(House of Parliament) مجلس
مشورت *majlis-i-mashvarat*, دار
الشورا *dáru-'sh-shúra*.—(country
house) ییلاق *yíllák*.

To **HOUSE**, امانت گذاشتن *amánat*
guzáshtan, دیدعت نهادن *vadí'at*
nihádan.

HOUSEBREAKER, دزد *duzd*.

HOUSEHOLD, خاندان *khándán*, اهل
خانه *ahl-i-khánah*, خانواده *khwu-*
randah, خانواده *khánavádah*,
خانه *khánah-vádah*.

HOUSEHOLDER, اهل خانه *ahl-i-khá-*
nah.

HOUSEKEEPER, وکیل خرج *vakíl-i-*
kharj, مصرف *musarrif*.

HOUSEKEEPING, خانه داری *khánah-*
dári.

HOUSEMAID, کنیز *kaníz*.

HOUSEWIFE (case for needles and
thread) جردان *juz-dán*.

HOVEL, خانه پست رعیت *khánah-i-*
past-i-ra'iyat.

To **HOVER**, *vide To FLY*.

How? چگونه *chigúnah*, چون *chún*,
چگونه *ti-chih* چه وجه *chih taur*, چه طور
vajh.—(how much?) قدر *chih*
kadar, چه مقدار *chih mikdár*.—
(how many?) چند *chand*.—(how
long?) تا کی *tá kai*, تا یکی *tá bi-*
kai, تا چند *tá chand*.—(how
often?) چند مرتبه *chand bár*,
chand martabah.—(however) مگر

مع هذا *magar*, و لیکن *va lskin*,
ma' házá, باری *barí*.—(how far?)
چقدر *chi-kadar* دور *dúr*, راه
chih-kadar ráh, تا کجا *tá kujá*,
تا بکو *tá bi-kú*.—(how much the more,
rather) چندین مرتبه افزون *bi-chand-*
dín martabah-i-afzún, چه قدر
chih kadar bíshtar.—(how
much the less) کجا مانده *kujá*
mándah, تا چه رسد *tá chih rasad*.

HOWL, و لوله *valvalah*, غریو *gharív*,
عویل *avíl*, ویل *vail*.

To **HOWL**, غریو کردن *gharív kardan*.

HUBBUB, غوغا *ma'rakah*, غوغا *ghau-*
ghá, همهمه *hambamah*.

HUCKLE-BONE (of a sheep, used in
playing), کعب *ka'b*, قام *kám*
(*vulg.*).

HUCKSTER (*pedlar or dealer in*
small wares), خرده فروش *khurdah-*
furúsh, پلور *pílarav*.

To **HUDDLE**, خردیدن *khazídan*.

HUE, غوغا *ghaughá*, همهمه *hamha-*
mah. (*Vide COLOUR*).

To **HUG**, در آغوش نمودن *dar ághúsh*
nimúdan, در سینه گرفتن *dar sínah*
giriftan.

HUGE, *vide Big*.

HUM, *as* قال و مقال *kál va mákal*.

To **HUM** (*as bees, &c.*), رنه کردن
rinnah kardan.—(a song) ترانه
taránah kardan.

HUMAN, انسانی *insání*, بشری *basharí*.
—(human being) انسان *insán (pl.*
insán), بشر *ádam-zád*, آدمزاد *ádam-*
nás), انسانیت *insáníyat*,
bashar.—(human nature) انسانیت
insáníyat, بشریت *basharíyat*,
ádmiyat.—(human race) نوع
انسان *nau'-i-insán*, نوع بشر
nau'-i-bashar.

HUMANE, صاحب مروت *sáhib-i-murú-*
vat, مهربان *halím*, کریم *karím*,
نرم دل *narm-díl*.

HUMANITY, مروت *murúvat*, مردم
دوستی *mardum-dústí*, انسانیت *ád-*
míyat, انسانیت *insáníyat*.

HUMANLY, آدمیانه *ádmiyánah*.

HUMBLE, فروتن *furútan*, مسکین
miskín, متواضع *gharíb*, غریب
vázi'.

To **HUMBLE**, *vide To ABASE*.

HUMBUG, *vide* DECEIT, NONSENSE.
 To **HUMBUG**, زدن گول gúl zadan.
HUMID, *vide* MOIST.
HUMIDITY, *vide* MOISTURE.
 To **HUMILIATE**, تحقیر نمودن tahkír
 nímúdan, پست کردن past kardan.
HUMILIATION, تحقیر tahkír, عشوع
 khushú'.
HUMILITY, فروتنی furú-taní, مسکینی
 miskíni, عشوع khushú', عسوع
 khuzú', انواع tavázu', انكسار inki-
 sár, كوچكى kúchikí.
HUMMING-BIRD, مرغ مگس murgh-
 i-magas.
HUMOROUS, *vide* FACETIOUS.
HUMOUR (*of the body*), خلط khilt
 (*pl. اخلاط aklát*). — (*temper*) هو
 khú, مشرب mashrab, مزاج mizáj,
 — (*jocularity*) لطیفه latífah, بذله
 bazlah, طراوت zaráfat.
 To **HUMOUR**, *vide* To COAX.
HUMP, کوهه kúhah, کوهان kúhán,
 کوله kúlah.
HUMP-BACKED, کوز پشت kúz-pusht,
 کوزی gúzh-pusht, قوزی kúzi
 (*vulg.*), قوزو kúzu (*vulg.*).
HUNGER, گرسنگی gursnagí, گرس
 gurs, جوع jú', مجاعت majá'at,
 كحط kaht, اشتها ishtihá.
HUNGRY, گرسنه gursnah, جوعان jú'an.
HUNT, شكار shikár.
 To **HUNT**, شكار کردن shikár kardan,
 ميد کردن said kardan. (*Vide*
 To PURSUE.)
HUNTER, شكارچی shikár-chí, ميباد say-
 yád, قناص kannás, شخچير وان nakh-
 chír-ván, شخچيرگر nakhchír-gar.
HUNTING, ميبادت siyádat, ميد said,
 شكار shikár.
 To **HURL**, افكندن afkandan, انداختن
 andákhtan.
HURLEY-BURLEY, همهمه hamhamah,
 غوغا ghaughá, معرکه ma'rakah.
HURRAH, *vide* BRAVO.
HURRICANE, باد گرد gird-bád, باد
 bád-i-gird, دیو باد dív-bád, طوفان
 túfán.
HURRY, *vide* HASTE.—(*to be in a*
hurry) تعجيل داهتن ta'jíl dásh-
 tan, زود بودن zúd búdan, هتافتن
 shitáftan.

HURT, *vide* INJURY.
 To **HURT**, زجانیدن ranjánídan, آزردن
 ázurdan, آزار رسانیدن ázár rasání-
 dan, ایذا دادن izá dádan, زيان
 ziyán kardan, ضرر رسانیدن zarar
 rasánídan, آسیب دادن ásíb dádan.
HURTFUL (*injurious*), مضر muzirr,
 موزی mu,zí, زیان دار ziyán-dár.
HUSBAND, شوهر shauhar, شوی shúy,
 زوج zauj, هور shúr (*vulg.*).
HUSBANDMAN, مزارع zári, مزارع mu-
 zári', فلاخ falláh, بزگر bazr-gar.
HUSBANDEY, دهکانی zará'at, دیهکانی
 dihkáni.
HUSH, خاموش khamúsh.
HUSH-MONEY, رشوت rishvat, ارش
 irsh, پاره párah.
HUSK, پوست púst, قشر kishr.
HUSKY, *vide* HOARSE.
HUSSAR, هوسار húsár (*eur.*).
HUT, کپر kappar, کمه kumah, عربش
 'arish, مظله mizallah.
HYACINTH, سنبهل sumbul.
HYENA, کفتار kaftár.
HYDROCELE, باد عابه bád-kháyah,
 استسقا istisqá'-l-khusyah.
HYDROGEN, مولد الماء múlidu-'l-má'.
HYDROPHOBIA, خوف من الماء khauf
 minu-'l-má', د الكلب dá,u-'l-
 kalb, دیوانگی دیوانگی-i-sag.
HYMN, ثنا tashbít, تسبیح saná.
HYPERBOLE, *vide* EXAGGERATION.
HYPERBOLICAL, بلوغ balígh.
HYPERCRITIC and HYPERCRITICAL,
 موشکاف mú-shikáf.
HYPOCRISY, ریا riyá, ریاکاری riyá-
 kári, رنگ rang, دو روی dú-rúí,
 مرآت nífák, سالوش sálús, مرآت
 mara,t, مدهانت mudáhanat.
HYPOCRITE, ریا کار riyá-kár, منافق
 munáfik, مرور murá', مروری mu-
 zavvir, مكار makkár, دو روی dú-
 rú', عاش ahl-i-nífák, عاش ghásh,
 مدهان mudáhín.
HYPOCRITICAL, دو رنگ dú-rang,
 دو روی dú-rú, دو زبان dú-zabán,
HYPOTHESIS, فرض farz, تقدیر takdír.
HYPOTHETICAL, فرض farz, وهمی
 vahmí.
HYSSOP, زوفا zúfá.

I.

- I, من *man*.—(*I myself*) من خود *man-khwud* من خودم *man-khúd-am*.
- IAMBIC (*measure in verse*), بحر *rajaz*.
- IBEX (*mountain goat*), بز کوهی *buz-i-kúhí*.
- ICE, یخ *yakh*.—(*ice-house*) یخچال *yakh-chál*.—(*ice-cream*) بستنی *bastaní*.—(*iced-water*) یخ آب *áb-i-yakh*.
- ICHNEUMON (*species of pole-cat*), سمور گور کن *sammúr-i-gúr-kun*, موش خرما *músh-i-khurma*.
- ICICLE, یخ قلم *icam-i-yakh*.
- ICY, سرد *sard*, بارد *bárid*.
- IDEA, خیال *khayál*, گمان *gumán*, وهم *hads*, تصور *tasavvur*, وهم *vahm*, ظن *zann*, فکر *fikr*, قیاس *kiyás*, ضمن *zimm*.—(*to have an idea*) پنداشتن *pindáshtan*.
- IDEAL, معنای *ma'náví*, معنایه *ma'návíyah*, معنی *ma'náví*, معنویه *ma'návíyah*.
- IDENTICAL, همان *hamán*, همین *hamín*, عینی *'ainí*, حقیقی *hakíqí*, صحیح *sahíh*.
- IDIOCY (*madness*), دیوانگی *dívánagí*, مجنونیه *majnúníyat*.—(*ignorance*) نادانی *ná-dání*, احمقی *ahmakí*, بیوقوفی *bí-vukúfí*.
- IDIOM, اصطلاح *istiláh*, محاورت *muhávarat*, ضرب المثل *zarbu-'l-masal*.
- IDIOMATIC, موافق محاورت *muváfiki-muhávarat*, بر وفق محاورت *bar vafk-i-muhávarat*, قرار محاورت *az karár-i-muhávarat*.
- IDIOSYNCRASY, مراج مخصوص *mizáj-i-makhsús*.
- IDIOT, احمق *ummí*, ابله *ablah*, بیوقوف *bí-vukúf*.
- IDIOTIC (*mad*), دیوانه *dívánah*, نادان *majnún*.—(*ignorant*) نادان *ná-dán*, ابله *ablah*, احمق *ahmak*, بیوقوف *bí-vukúf*.
- IDLE (*unemployed*), بیکار *bí-kár*, مست *mu'átal*.—(*lazy*) مست *sust*, تنبل *káhil*, کاهل *tambal*, زایل *záhil*, بازی کوهی *bázi-gúsh*

(*ulg.*).—(*to be idle*) تنبلی کردن *tambalí kardan*.

IDLENESS, مستی *sustí*, کاهلی *káhilí*, بازی *butlán*, تنبلی *tambalí*, بطلان *bázi-gúshí* (*ulg.*).

IDLER, مرد مست *mard-i-sust*.—(*scamp*) آواره *ávárah*, اوباش *aubásh*.

IDLY, کاهلانہ *káhilánah*.

IDOL, بت *but*, صنم *sanam* (*pl.* اصنام *asnám*), نگار *nigár*.

IDOLATER and IDOLATROUS, بت عابد *but-parast*, ایدالاصنام *'ábidu-'l-asnám*.

To IDOLATRIZE, بت پرستی کردن *but-parastí kardan*.

IDOLATRY, بت پرستی *but-parastí*.

To IDOLIZE, تکریم کردن *takrím kardan*, تعظیم نمودن *ta'zím nimúdan*.

IF, اگر *agar*, گر *gar*, ار *ar*, ان *in*, اگر *agar chunán-chih*.

IGNEOUS, آتشی *átish-nimá*.

To IGNITE (*trans.*), سوزانیدن *suzání-dan*.—(*intrans.*) سوختن *súkhtan*.

IGNITION, سوز *súz*, سوزش *súzish*.

IGNOBLE, بد رزک *bad-rag*, بد سزفت *bad-sirishit*, بد تبار *bad-tabár*, دون *dún*, پست *past*, ذلیل *razíl*.

IGNOMINIOUS, رسوا *rusvá*, قبیح *kabíh*, بد *bad*, بزون *zubún*.

IGNOMINY, رسوائی *rusvá'í*, قبیحت *fazfhat*, عار *'ar*.

IGNORANCE, نادانی *ná-dání*, جهل *jahl*, جاهلی *jáhilí*.—(*presumptuous ignorance*) جهل مرکب *jahl-i-murakkab*.—(*to feign ignorance*) کجاندن *tajáhul kardan*.

IGNORANT, نادان *ná-dán*, ناواقف *ná-vákif*, بیخبر *bí-khabar*, غافل *gháfil*, ناهی *náshí*, عاری *'arí*.—(*unlearned*) نادان *ná-khwándah*, بی سواد *ná-dán*, نادان *bí-savád*, تبلی *nabatí*.

IGNORANTLY, نادانستانه *ná-danistánah*.

ILL, عیب *'aib*, فرات *zarárat*, بدی *badí*, زبان *ziyán*. (*Vide SICK, BAD, IMPROPER.*)

ILLEGAL, خلاف شرع *khiláf-i-shar'*, حرام *harám*, ناحق *ná-hakk*.

ILLEGALITY, مخالفت هرع mukhúla-fat-i-shar', خلائق هرع khiláfat-i-shar'.

ILLEGIBLE, نا خوانا ná-khwána.

ILLEGITIMACY, حرامزادگی harám-zádagi.

ILLEGITIMATE, حرامزاده harám-zádah, ولد الزنا valádu-'z-ziná.

ILL-FATED, بد بخت bad-bakht, بخت بخت bakht-bar-gashtah, بخت بخت bakht-khuftah.

ILL-FAVoured, زهت zisht, مكروه makrúh.

ILLIBERAL, بخيل bakhíl.

ILLITERATE, امی ummí.

ILL-NATURE, بد خوئی bad-khú,í, بد مزاجی bad-mizáji, حرارت sharárat.

ILL-NATURED, كج خلق kaj-khulk, بد نهاد bad-khú, بد نهاد bad-nihád, توند توند tund-khú, شریر sharír.

ILLNESS, vide COMPLAINT.

ILLOGICAL, خلاف قیاس khiláf-i-kiyás.

To ILL-TREAT, ستم نمودن sitam nimúdan, بد رفتاری bad-raftári kardan, ظلم نمودن zulm nimúdan.

ILL-TREATMENT, ستم sitam, بد رفتاری bad-raftári, ظلم zulm.

To ILLUMINATE, چراغان کردن chirághán kardan. (Vide To ENLIGHTEN.)

ILLUMINATED (embellished with gilding and colours, &c., as fine manuscript books), مذهب muzahhab, تذهیب هده tazhib-shudah. — (title-page of a book, &c.) سر لوح sar-i-lauh, سر صفحه sar-i-safhah, عنوان 'unván.

ILLUMINATION (of lamps), چراغان chirághán.

ILLUSION, خیال khayál, بهانه bahánah, حيله híláh, نظر بند nazar-band, نیرنگ nazar-bázi, نظر بازی nairang.

ILLUSIVE, وهمی khayáli, وهمی vahmí.

To ILLUSTRATE (book, &c.), منور کردن munavvar kardan.

ILLUSTRATION (proof), مثال misál, اثبات isbát, دلیل dalíl. (Vide EXAMPLE, PROOF.) — (explana-

tion) تفسیر tafsír, تعبير ta'bír, شرح sharh, بیان tauzih, توضیح bayán. — (ornament or picture), تصویر tasvír, نقش naksh.

ILLUSTREOUS, vide FAMOUS, GREAT. IMAGE, صورت, تماشال timsál, صنم sanam, بت but.

IMAGINABLE, متمور mutasavvir.

IMAGINARY, موهوم mauhúm, موهومه mauhúmáh, خیالی khayáli.

IMAGINATION, vide IDEA, THOUGHT, ILLUSION. — (in imagination) در مركز ایجاد dar markaz-i-ijád.

IMAGINATIVE, سریع التخيل sarí'u-'t-takhayyul.

To IMAGINE, تصور کردن tasavvur kardan, مینه داشتن mazinnah dásh-tan, قیاس کردن kiyás kardan, گمان gumán burdan, پنداهتن pindásh-tan, خیال کردن khayál kardan, خیال باستان khayál bastan.

IMBECILE (mad), دیوانه dívánah, مجنون majnún. — (foolish) ابله ablah, معیف العقل ahmak, ضعیف العقل za'ifu-'l-'akl.

IMBECILITY (madness), دیوانگی dívánagi, مجنونیت majnúníyat. — (folly) ابلهی ablahí, بی حواسí bí-havássi.

To IMBIBE, vide To DRINK, To ABSORB.

IMITABLE, قابل تقلید kábil-i-taklíd.

To IMITATE, اقتدا نمودن iktidá nimúdan, تقلید کردن taklíd kardan, تقلید در آوردن taklíd dar-ávardan.

IMITATION, تقلید taklíd, تتبع tabbu', نقل nakl, اقتدا iktidá, تشبیه tashbih, مماثله mumásalah.

IMITATOR, مقلد mukallid, چی تقلید taklíd-chí.

IMMACULATE, بی گناه bí-gunáh, بی عیب bí-'aib.

IMMATURE, نارس ná-ras.

IMMATUREITY, خامی khámi, نارسí ná-rasí.

IMMEASURABLE, بی اندازه bí-andá-zah, بی حد bí-hadd.

IMMEDIATE, حاضر házir.

IMMEDIATELY (quickly), برودی bí-zúdí, در حال dar hál, بلا فاصله bílá fásilah, فی الفور fí-'l-'faur, معاً

ma'án. — (*exactly upon time*)
 مجرد bi-mujarrad, بمحض bi-mahz, همینکه hamán-kih, همانکه hamín-kih, جع jakh (*vulg.*).
IMMEMORIAL, مستدام mustadám, قدیم kadím.
IMMENSE, بی اندازه bi-andázah, نا محصور ná-mah-súr, بزرگ buzurg.
IMMENSITY, بزرگی buzurgí.
To IMMERGE, غوطه نمودن ghútah nimúdan, غرق کردن ghark kardan.
IMMERSED, غرق ghark, مستغرق mus-taghrak.
IMMERSION, غوطه ghútah.
To IMMIGRATE, *vide To EMIGRATE*.
IMMIGRATION, نقل nakl.
IMMINENT, مشرف mushrif, نزدیک nazdík.
IMMOBILE, قائم ká'im.
IMMOBILITY, سکون sukún.
IMMODERATE, *vide IMMEASURABLE*.
IMMODEST, حق بی ادب bi-adab, بی حیا bi-hayá.
IMMODESTY, بی ادبی bi-adabí, بی حیایگی hayá'í.
To IMMOLATE, قربان نمودن kurbán nimúdan.
IMMORAL, بد معاش bad-ma'ash, فاسد fásid, فاحش fáhish, بد نهاد bad-nihád.
IMMORALITY, بد معاشی bad-ma'ashí, فساد fasád.
IMMORTAL, بی زوال bi-zavál, لا یبموت lá-yamút, لا یزال lá-yazál.
IMMORTALITY, ابدیت abadí, ابدیت abadíyat.
To IMMORTALIZE, مخلد نمودن mukhallad nimúdan.
IMMOVABILITY, ثبات sabát, ثبوت subút.
IMMOVABLE, غیر متحرك ghair-i-mu-taharrik.
IMMUNITY, معافی mu'áfí, مخفی mukhlisí, آزادی ázádí, امن aman, رهایی rihá'í.
IMMUTABLE, بی تغییر bi-taghayyur, لا یبديل lá-yutabaddal.
IMP, عفریت 'ifrít.
IMPACT, صاف sáf.
To IMPAIR, *vide To INJURE*.

To IMPALE, خازوق زدن kházúk zadán, دار زدن dár zadan, دار بر کشیدن bar dár kashídan. — (*impaling stake*) خازوق kházúk, دار dár.
To IMPART, *vide To GIVE*.
IMPARTIAL, عادل 'ádíl, راست rást-báz, بی عرض داد-ras, داد رس dá-d-ras, بی گھراز bi-gharaz, بی میل bi-mail, صادق sádik.
IMPARTIALITY, عدل 'adl, بی طرفی bi-tarafí, راست بازی rást-bází, داد رسی dá-d-rasí, مدانیت sadákát.
IMPASSABLE, بی گذار bi-guzár, نا ممکن ná-mumkin-i-'ubúr, عبور غیر قابل ghair-i-kábil-i-murúr.
IMPATIENCE, بی صبری bi-sabrí, اضطراب iztiráb.
IMPATIENT, غیر تحمل bi-sabr, بی شکیب ghair-i-tahammul, بی شکیب bi-shikífb.
To IMPEACH, دامن تهمت tuhmat dádan.
IMPEACHMENT, دعوی da'vá, اسناد isdád, تهمت tuhmat.
To IMPEDE, *vide To HINDER*.
IMPEDIMENT, مانع mana', مانع máni', مزاحمت mumána'at, مزاحمت muzáhamat, تعرض ta'aruz, بار bár.
To IMPEL, ابرام نمودن ábrám nimúdan, تحریک ساختن tah-rik sákhtan, بر آن داهتن bar án dáshtan.
IMPENETRABLE, لا ممکن الدخول lá mumkiu-'d-dukhúl.
IMPENITENCE or IMPENITENT, بغیر bi-ghair-i-taubah, توبه tobe.
IMPERATIVE (mood), امر amr. — (*needful*) *vide NECESSARY*.
IMPERCEPTIBLE, غیر محسوس ghair-i-mahsús.
IMPERCEPTIBLY, رفتہ رفتہ raftah-raftah, بتدریج bi-tadríj, آهسته آهسته áhistah-áhistah.
IMPERFECT, ناقص ná-tamám, ناقص nákis, قاصر kásir. — (*imperfect tense of a verb*) ماضی استمراری mázî-istimrârí.
IMPERFECTION, نقص nakísah, قصور kusúr.
IMPERIAL, هاهی sháhí, قیمی kai-sarí.

To IMPERIL, در خطر انداختن dar khatar andákhtan.—(to be imperilled)

بخطر افتادن bi-khatar uftádan.

IMPERIOUS, امیرانه amíránah.

IMPERISHABLE, vide IMMORTAL.

To IMPERSONATE, تشبه کردن tashab-buh kardan.

IMPERSONATION, تشبه tashabbuh.

IMPERTINENCE, vide IMPUDENCE.

IMPETUOSITY, تهور tundí, تهور tahavvur.

IMPETUOUS, متهور mutahavvir, تند رو tund-rau, تند tund.

IMPETUS, زور zúr, همت shiddat, قوت kuvát, هجوم hujúm, غلبه ghalabah, حمله hamlah.

IMPIETY, كفر kufir, نفاق nífák, بی دینی bí-díní.

IMPIOUS, کافر bí-dín, کافر káfir, فاسق munáfik, منافق fásiq.

IMPLACABLE, بی رحم bí-ruhm.

To IMPLANT, مرکب کردن markúz kardan.

IMPLEMENT, آلت alat.

To IMPLICATE, تهمت زدن tuhmat zadan.—(to be implicated) مدخلیت madkhalíyat dáshatan.

To IMPLORE, vide To BEG.

To IMPLY, اشاره کردن ishárah kardan.

IMPOLITE, بی ادب bí-adab, درشت durusht.

IMPOLITIC, نالایق ná-lá,ik, ناهایسته ná-sháyistah.

IMPOET, مطلب ma'ní, معنی mat-lab.—(goods) مدخل madkhal.

To IMPOET, پایین آوردن páyin ávardan.

IMPORTANCE (matter, consequence), لازمیت lázimát, مشافهه muzáyakah, قدر kadr, لزیمت lázimát, مصرف masraf, گرانی girání, مهمی muhammí (Vide DIGNITY, VALUE, SIZE.)

IMPORTANT, لازم lázim, مهم muhimm, گران girán, خطیر khatír, عمدۀ umdah.

IMPORTATION, حمل haml, مدخل madkhal.

IMPORTUNATE, متقافی mutakázi.

To IMPOETUNE, کاما نمودن takazá nimúdan.

IMPORTUNITY, کاما takúzá, الحاج ilháh.

To IMPOSE, گذاشتن guzáshatan.—(to impose upon) فریفتن firíftan, کسر فریب dán, فریب dán, گول حمله gúl khwuranídan, غدر نمودن ghadar nimúdan.

IMPOSING (structure, &c.), مهیب mahíb.

IMPOSITION, vide FRAUD.

IMPOSSIBILITY, عدم امکان 'adam-i-imkán.

IMPOSSIBLE, ناممکن ná-mumkin, محال muhál, ممتنع mumtani'.

IMPOST, vide TAX.

IMPOSTOR, مکار muzavvir, مکار mak-kár, عیار 'ayyár, فریبنده firíbandah, دولابی shayyád, کلابی kullábí, دلالی dúlábí.

IMPOSTURE, vide FRAUD.

IMPOTENCE (physical), عنیت 'unnat, عینیت 'inninat.—(practical) ناتوانی ná-taváná,í.

IMPOTENT (physically), عینین 'anín.—(practically) ناتوان ná-taván, عاجز 'ájiz.

To IMPOVERISH, محتاج ساختن muhtáj sákhtan.

IMPEACTICABLE, vide IMPOSSIBLE.

To IMPRECATE, vide To CURSE.

IMPREGNABLE, منیع maní'.

To IMPREGNATE, آبیستن ساختن ábistan sákhtan.—(a flower) بو دادن bú dádan.

IMPREGNATION, آبیستی ábistaní.—(flower) بو دادنی bú-dádaní.

IMPRESARIO, ساز شبیهه shabíh-sáz.

To IMPRESS (stamp), مهر نمودن muhr nimúdan, نشان دادن nishán dánan.—(force to serve), سخره sukhráh giríftan, خدمت بی khidmat-i-bí-jírah giríftan.

IMPRESSION (stamp), نقش naksh, نشان nishán, اثر asar, مهر muhr, چاپ cháp (hind.).—(to make an impression) تاثیر نمودن ta, sir nimúdan.

To IMPRISON, در زندان نهادن dar

zindán nihádan, حبس کردن *habs kardan*.
IMPRISONMENT, حبس *habs*, قید *kaid*.
IMPROBABILITY, دوری *dúri*.
IMPROBABLE, غیر معقول *ghair-i-ma'kúl*, نا محتمل *ná-muhtamal*, دور *dúr*, بعید *ba'íd*.
IMPROMPTU, بدبها *badíhan*.—(*impromptu reply*) بدبھی *badíhat*.
IMPROPER, نا مناسب *ná-munásib*, نا هایتیه *ná-sháyistah*, بیجا *bí-já*, مستهجن *muvajjah*, نا موجود *mustahjan*.
IMPROPRIETY, نا مناسب *ná-muná-sabat*, نا هایتیه *ná-sháyistagí*.
To IMPROVE (*trans.*), بهتر کردن *bih-tar kardan*.—(*intrans.*), بهتر شدن *bih-tar shudan*.
IMPROVEMENT, بهتری *bih-tarí*, ترقی *tarakkí*, اصلاح *isláh*.
IMPROVIDENCE, غافلگی *gháfíli*.
IMPROVIDENT, غافل *gháfíl*, بی احتیاط *bí-ih-tiyát*.
IMPUDENCE, تور *tahavvur*, غفلت *ghiflat*, بی تدبیری *bí-tadbíri*.
IMPUDENT, بی تمیز *bí-tamyíz*, بی بصیرت *bí-basírat*, بی تدبیر *bí-tadbí-r*, بی احتیاط *bí-ih-tiyát*.
IMPUDENTLY, علی الغله *'alá-'l-ghiflah*, غافلانه *gháfílanah*.
IMPUDENCE, کستاهی *shúkhi*, وقاحت *gustákhí*, بی ادبی *bí-adabí*, وقاحت *vakáhat*, بی ساختگی *bí-sákhtagí*.
IMPUDENT, شجاع *shúkh*, بی ادب *bí-adab*, بی حیاء *bí-hayá*, بی ادب *lá-ubálí*, فمزول *fuzúl*, بی شرم *bí-sharm*.
IMPULSE, ترغیب *tahrík*, تحریک *targhíb*.
IMPUNITY, عدم سزائی *bí-sazá*, بی سزائی *adam-i-'ukúbat*.— (*with impunity*) بی سزا *bí-sazá*, ظلمت *zalafan*, هدر *hadran*.
IMPURE, نا پاک *ná-pák*, پلید *palíd*, نجس *najis*, ملوث *mulavvas*.
IMPURITY, نا پاکی *ná-pákí*, آرایش *áláyish*, غلطی *ghilázat*, نجاست *najásat*, قدر *kazar*, قادروات *kázúrá*, کدار *kadar*, لوث *laus*.
IMPUTATION, احتمال *ih-timál*, تهمت

tuhmat, اتهام *ittihám*, اسناد *isnád*, نسبت *nisbat*.
To IMPUTE, منسوب کردن *mansúb kardan*, محتمل کردن *muhtamal kardan*, نسبت دادن *nisbat dá-dan*.
IN, در *dar*, اندر *andar*, درون *darún*, در میان *dar miyán*, داخل *dákhil*, تو *tú*, تویی *túí*, فی *fí*, لا *lá* (*vulg.*).
INABILITY, در ماندگی *dar-mándagí*, نا توانگی *ná taváná*, í.
INACCESSIBLE, دور دست *dúr-dast*, منیع *maní'*.
INACCURACY, نا درستی *ná-durustí*, نا راستی *ná-rástí*.
INACCURATE, نا درستی *ná-durust*, نا راست *ná-rást*.
INACTIVE, سست *sust*.
INACTIVITY, سستی *sustí*.
INADEQUATE, کم *kam*.
INADVERTENCE, غفلت *ghiflat*.—(*by inadvertence*) سهوا *sahvan*, غافلانه *gháfílan*.
INADVERTENT, غافل *gháfíl*.
INANIMATE, بی جان *bí-ján*.
INAPPLICABLE, بی موقع *bí-mauki'*.
INASMUCH AS, بسکه *bas-kih*.
INATTENTION, غفلت *gháfíli*, غفلت *ghiflat*, غافل *gháfíl*, غافل *tagháfúl*.
INATTENTIVE, غافل *gháfíl*.
INATTENTIVELY, غفلتانه *ghiflatan*.
To INAUGURATE, فتح نمودن *fath nimudan*.
INAUGURATION, فتح *fath*.
INCALCULABLE, بی حد *bí-hadd*.
INCANTATION, آفسون *nairang*, نیروک *afsún*.
INCAPABLE, نا لایق *ná-lá,ik*, نا قابل *ná-kábil*, بی قدرت *bí-kudrat*, نا توان *ná-taván*.
INCAPACITY, عدم قابلیت *'adam-i-ká-bilíyat*.
To INCARCERATE, *vide To IMPRISON*.
INCAENATE, مجسم *mujassam*.
INCAENATION, تجسم *tajassum*.
INCAUTIOUS, بی خبر *bí-khabar*, بی فکر *bí-fikr*.
INCENDIARISM, متحرق سازی *muhtarik-sází*.

INCENDIARY, محترق! ساز muhtarik-sáz.

INCENSE, بخور bakhúr. (Vide also PERFUME.)

INCENTIVE, تحریض tahríz, تحریک tah-rík.

INCESSANT, مدام mudám, دائم dá,im, ملامه bilá fásilah.

INCESSANTLY, دائما dá,iman, لا قطع lá-takattu', علی الدوام 'alá-'d-da-vám, پیوسته paivastah.

INCEST, زنا ziná, فجور القرباه fujúru-'l-karábah.

INCH, وجب vajab.

INCIDENT, حادثه hádisah, ماجرا má-jarâ, واقعه váki'ah, وقوع vukú', قضا kazâ, اتفاقی سرگذشت sar-guzasht, اتفاقی ittifák.

INCIDENTAL, اتفاقی ittifákí.

INCISION, حقی shakk, قطع kat'.

INCISIVE, قاطع káti'.

To INCITE, ابرام نمودن ibram nimúdan, تحریک ighvá kardan, اغوا کردن khí-zánídan, تخریب نمودن tahríb ni-múdan, ترغیب نمودن targhíb ni-múdan, انگیزختن angíkhtan.

INCIVILITY (rudeness, affront), بی ادبی bí-adabí, بی سادگی bí-sákhtagi, تعارفی tá'arufí, ادبی bí-adabí.

INCLEMENT, درشت durusht, سخت sakht.

INCLEMENCY, درشتی durushtí, سختی sakhtí.

INCLINATION, میل mail, آرزو árzú, اراده dimágh, هوا havá, اراده irádah, شوق shauk, صفا safá.— (things) میل mail, تمایل tamáyul.

To INCLINE, میل کردن mail kardan.— (lean) تکیه دادن takyah dádan.

INCLINED, مائل má,il, منصف mun-'atíf.— (to be inclined) مائل شدن má,il shudan, رغبت نمودن raghat nimúdan.— (it was inclined to be fine) خوبی شد havá ró bi-khúbí shud.

To INCLUDE, داخل کردن dákhil kardan, درج نمودن darj nimúdan.— (to be included) داخل شدن dákhil shudan, شامل شدن shámil shudan, ملحی شدن mulhak shudan.

INCLUSIVE, مشتمل mushtamil, مندرج

mundarij, متمم mutazammin, شامل shámil.

INCOGNITO, در صورت نا شناسی dar súrat-i-ná-shinásá, بطور نا شناس bí-taur-i-ná-shinás.— (to go incognito) بدون تبدیل tabdí shudan.

INCOHERENCY, بی موافقت bí-muvá-fakat.

INCOHERENT, بی موافق bí-muváfik.

INCOME, درآمدí ámadaní, مداعل ma-dákhil, حاصل hásil, جáchan.

INCOMPAREABILITY, بیمثالی bí-misálí, یگانگی yagánagi.

INCOMPARABLE, بی ثانی lá-sání, بی نظیر bí-nazír, بی مثال bí-misál, بیمانند bí-mánand, فرید faríd, یگانه bí-mánand, بی قرآن bí-akrán, بی همتا bí-ham-tá, بی شبیه bí-shabíh, بی بدل bí-badal.

INCOMPATIBLE, منافی munáfí.— (to be incompatible with) منافاتی داشتن munáfátí dáshtan.

INCOMPETENT, بی موافق ná-muváfik, غیر مطابق ghair-i-mutábik.

INCOMPLETE, ناقص nákis, تمام ná-tamám.

INCOMPREHENSIBLE, نا ممکن فهم ná-mumkin - i - fahm, بی قیاس bí-kiyás, از فهم دور az fahm dúr, بی ادراک bí-lá idrák, لا يدرك lá-'yudrik.

INCONGRUIT, بی ساری ná-sazí.

INCONGRUOUS, بی ساز ná-sazá, نا ساز ná-sáz.

INCONSIDERABLE, کلیل kalíl.

INCONSIDERATE, بی بصیرت bí-basír-at, متهور mutahavvir.

INCONSISTENCY, تناقض tanákuz.

INCONSISTENT (things), متناقض mun-tanákiiz, منافی munáfí, مستقیم ná-mustakím.— (persons) متناقض munákiz.— (to be inconsistent) متناقض tanákuz guftan.

INCONSOLABLE, بیصبر bí-sabr.

INCONSTANCY, تلون talavvun.

INCONSTANT, بی قرار bí-karár, بی ثبات bí-sabát, نا پایدار ná-páyadár, متلون mutalavvin, متغیر mutaghayyir, دو دو dú-rú.

INCONTESTABLE, ثابت sábit.

INCONTINENCE, بد پردهی bad-par-hízí, بد کاری bad-karí.

- INCONTINENT, بد پرهمز bad-parhíz, بد کار bad-kár.
- INCONVERTIBLE, قطعی kat'í.
- INCONVENIENCE, مشقت mashakkat, محنت mazarrat, مشقت mihnat.
- INCONVENIENT, دشوار sakíl, دشوار dushvár, متصاع mutasaddí.
- INCORPORATE, مجسم mujassam.
- TO INCORPORATE, ضم نمودن zamm nimúdan.—(to be incorporated) ضم میمه گردیدن zamímah gardídan.
- INCORPORATION, الحاق ilhák.
- INCORRECT, نارسا ná-saváb, نارسا ná-rást, نادرست ná-durust.
- INCORRECTNESS, نارسائی ná-rástí, نادرستی ná-durustí, غلط ghalat.
- INCORRUPTIBILITY (things), ناپا ná-faná.—(persons) عفت 'iffat, پاک دامنی pák dámaní.
- INCORRUPTIBLE (things), ناپا پذیر faná-ná-pazír.—(persons) پاک pák dáman.
- INCREASE, افزایش afzáyish, افزونی afzúní, زیادتی ziyádatí, زیاد izdíyád, اضافه tazáyud, زیاد izáfah, ترقی tarakkí, انضمام inzímám.
- TO INCREASE, افزودن afzúdan, مرید زیاد کردن mazíd kardan, زیاد ziyád kardan, اضافه نمودن izáfah nimúdan.—(to be increased) زیاد ziyád shudan.
- INCREDIBILITY, عدم اعتبار 'adam-i-i'tibár.
- INCREDIBLE, نالایق اعتبار ná-lá,ik-i-i'tibár, نواجب اعتقاد ná-vájib-i-i'tikád.
- INCREMENT, میمه zamímah.
- TO INCRUST, اندودن andúdan.
- INCRUSTATION, اندودنه andúdah.
- INCUMBENT (duty), لازم lázim, واجب wájib, متحتم mu-tahattam, مقتضی mu-ktazí.
- INCURABLE, بی دروا lá-'iláj, لا علاج bí-davá, نه معالجه پذیر ne mu'álajah-pazír-nah.
- INCURSION (hostile), هجوم hujúm, حمله hamlah. (Vide ASSAULT, INVASION).—(to make an incursion) تاختن tákhtan.
- INDEBTED, ممنون mamnún.—(in debt) مفروض makrúz.
- INDECENCY (in words), هززه harzah, پو púch, فحش fuhsh.—(in deeds) هززه گستاخی harzagí, گستاخی gustákhí, وقاحت vakáhat, عیانت khabásat.
- INDECENT, فاحش fáhish, نا هائسته ná-sháyistah, رکیک rakík, هززه harzah, غیبیت mustahjan, مستهجن khabís.
- INDECLINABLE, غیر منصرف ghair-i-munsarif.
- INDECOROUS, بی ادب shúkh, بی ادب bí-adab.
- INDEED, تحقیر tahkík, یقیناً yakínan, آری fí-'l-váki, آری árí, واقعاً fí-'l-hakíkat, واقعاً váki'an, اصلاً insáfán.
- INDEFATIGABLE, زحمت کش zahmat-kash.
- INDEFENSIBLE, ممتنع العذر mam-tani'u-'l-'uzr.
- INDEFINITE, نامحدود ná-inahdúd, غیر معین ná-mahsúr, نا محدود ghair-i-i-mu'ayyan.—(grammatical term) ناکیراه nakirah.
- INDEFINITELY, بلا مدت bílá muddat.
- INDELIBLE, ثابت sábit.
- INDELICATE, vide INDECENT.
- INDEMNITY, مجازات mujázát.
- INDEMONSTRABLE, غیر مدلول ghair-i-madlúl.
- INDENTATION, vide DINT.
- INDENTURE, عهد نامه 'ahd-námah, اقرار نامه íkrár-námah.
- INDEPENDENCE, استبداد istihdád, آزادی ázadí, استقلال istiklál.
- INDEPENDENT, خود مختار khwud-mukhtár, مستقل mustakill, مطلق mutlak, آزاد ázád.
- INDESCRIBABLE, که بتعریف نمی آید kih bi-ta'rif na-mí-áyad.
- INDESTRUCTIBLE, لایزال lá-yazál.
- INDETERMINABLE (grammatical term), منکر munakkar.
- INDEX, فهرست fihrist.—(pointer) هاشخ shákhis.
- INDIA, هند hind, هندوستان hindústán.—(Secretary of State for India) وزیر مستملکات هند vazír-i-mustamalkát-i-hind.
- INDIAN, هندی hindí, هندی hinduí.

INDIA-RUBBER, مداد پاک کن midád-pák-kun.

To INDICATE, اشاره کردن ishárah kardan, نمودن nimúdan.

INDICATION, *vide* SIGN.

INDICATIVE, معرب mu'rib.—(*indicative mood*), فعل مطلق fi'l-mutlak.

INDICTMENT, حکم نامه hukm-námah.—(*Vide* ACCUSATION).

INDIFFERENCE, *vide* CARELESSNESS.

INDIFFERENT, *vide* CARELESS.

INDIGENCE, *vide* POVERTY.

INDIGENOUS (*as a plant*), خود khud khwud-rú.

INDIGENT, *vide* POOR.

INDIGESTIBLE, نا گوار ná-guvár, سنگین sangín.

INDIGESTION, بد هضمی bad-hazmí, و خامت vakhamat.

INDIGNANT, *vide* ANGRY.

INDIGNATION, خشم khishm, رنجش ranjish, تفر tanaffur.

INDIGNITY, ذلت zillat, خفت khifat.

INDIGO (*substance*), نیل níl.—(*leaves pounded, as a dye for the beard, &c.*) رنگ rang, و سماه vasmah.—(*plant*) درخت نیل dirakht-i-níl.

INDIRECT, نا راست ná-rást, پیچیده píchídah.

INDISCERNIBLE, غیر ظاهر ghair-i-záhir, بعید الفهم ba'ídu-'l-fahm.

INDISCREET, بی عقل bí-'akl, بی امتیاز bí-imtiyáz.

INDISCREETLY, بی تمیزانه bí-tamí-zánah.

INDISCRETION, *vide* FOLLY.

INDISCRIMINATING, بی امتیاز bí-imtiyáz, بی بصیرت bí-basírat, بی تدبیر bí-tadbír.

INDISPENSABLE, *vide* NECESSARY.

INDISPOSED, *vide* SICK.

INDISPUTABLE, لا شك lá-shak, بیشكه bí-shabhah.

INDISPUTABLY, صریحاً sarfhan.

INDISSOLUBLE, حل نا پذیر hall-nápazír.

INDISTINCT, نا صاف ná-sáf.

INDIVIDUAL, نفر nafar, كس kas, شخصی shakhs.—(*adj.*) احد ahad.

INDIVIDUALITY, تعیین ta'ayyun.

INDIVIDUALLY, يكيك yak - yak, منفرداً munfaridán.

INDIVISIBLE, لا تجزئیل lá-yatajazá, غیر منقسم ghair-i-munkasim.

INDOLENCE, سستی sustí, كاهلی ká-hílí.

INDOLENT, سست sust, كاهل káhil, تنبل tambal.—(*to be indolent*)

كردن تنبلی کردن sustí kardan, كاهلت ورزیدن kahálat varzidan.

INDOMITABLE, غیر مغلوب ghair-i-maghlúb.

INDUBITABLE, بیشكه bí-shabhah, متواتر mutavátir.

To INDUCE, تحريك کردن tahrík kardan, ترغیب نمودن targhíb nimúdan, بار آن داشتن bar án dáshtan, چاره چاره کردن chárah kardan.

INDUCEMENT, تحريك tahrík.

INDUCTION, استدلال istimbát, استدلال istidlál.

To INDUE, دادن dádan, بخشیدن bakhshídan.

INDULGENCE, مرحمت marhamat, شفقت shafakat, iltifát.

INDULGENT, شفیق shafík, مهربان mihrbán.—(*to be indulgent*) عنایت داشتن 'ináyat dáshtan, ملاطفت نمودن mulátafat nimúdan.

INDUSTRIOUS, محنتی mihnati, سعی sa'í, جاهد jáhid.

INDUSTRY, محنت mihnát, سعی sa'í, جهد va jáhd.

INEBRIATED, *vide* INTOXICATED.

INEFFABLE, بی چون bí-chún.

INEFFICACIOUS, بی ثمر bí-samar, بی تاثیر bí-ta'sir.

INEFFICACY, بی ثمری bí-samarí, بی تاثیر ta'siri.

INELEGANCE, بد نمائی bad-nimá'í, زيبائی ná-zibá'í, زشتی zishtí.

INELEGANT, بد نما bad-nimá, زشت zisht.

INELOQUENT, بی بلاغت bí-balághat.

INEPT, نا قابل ná-kábil, نا زرنك ná-zaring, بی لیاقت bí-liyákat.

INEQUALITY, ناهمواره ná-hamvárâh, فرق fark.

INERT, vide IDLE.

INESTIMABLE, عزیز بی بها bí-bahá, عزیز 'azíz.

INEVITABLY, لامجاله lá-muhálah, چار بلا چار chár-ná-chár, شک bilá shak.

INEXORABLE, سنگدل ثابت sábit, سنگدل sang-dil.

INEXPEDIENT, بدھواری bi-dushvári, ناه مناسب ná-munásib, نالاقی ná-lá-ik, بیجا bí-já.

INEXPERIENCE, عدم تجربه 'adam-i-tajribah, عدم وقوف 'adam-i-vukúf.

INEXPERIENCED, کار ندیده kár-na-dídah, خام khám.

INEXPERT, نازمردہ کار ná-ázmúdah-kár, نا واقف ná-vákif, بی سر رهنه bí-sar-i-rishtah.

INEXPLICABLE, ناقابل بیان ná-kábil-i-bayán, متعجب بلا تعبیر bilá-ta'bír, ممتنع الموصف mumtani'-l-vaaf.

INEXPRESSIBLE, ناگفتنی ná-guftaní, از حد بیان بیرون bí-bayán, بی بیان az hadd-i-bayán bírún.

IN EXTENSO, بالتمام bí-'t-tamám.

INFALLIBILITY, بی خطائی bí-khatá, í, بیخطائی bilá-khatá, í.

INFALLIBLE, محقق بی خطا bí-khatá, محقق muhakkak, بلا خطا bilá - khatá, مسلم musallam.

INFAMOUS, رفسوا rusvá, فذیح fazíh, رفساہ rú-síyah, بی آبرو bí-áb-rú.

INFAMY, vide DISGEACE.

INFANCY, طفولیت bachagí, بچگی bachagí, طفولیت tu-fúlíyat.

INFANT, بچہ bachah, طفل tifi.

INFANTICIDE, قتل طفل tifi-kashí.

INFANTILE, طفلی tifi, کودکی kúdakí.

INFANTRY, سرباز sarbáz.

To INFATUATE, فریفتن firiftan, فریب دادن firib dádan.

INFATUATED, همیشه دیوانه dívánah, همیشه shíftah, فریفتن firiftah, مجنون majnún.

INFATUATION, عناد 'inád, شیفتگی shíftagi.

To INFECT, سرایت نمودن siráyat ni-múdan.

INFECTION, سرایت siráyat, عفونت

'ufúnat, اسباب isábat, اثر asar, تاثیر ta, sír.

INFECTIOUS, ساری sári, معدی mu'dí, موثر mu, asir.

To INFEE, استنباط کردن istimbát kardan.

INFERENCE, vide INDUCTION.

INFERIOR, کمتر kihtar, کمتر kamtar, ادنا adná, پست past.

INFERIORITY, دولی dúní, کھتری kih-tarí, کمتری kamtarí, کوچکتری kúchiktari, پستی pastí.

INFERNAL, دوزخی duzakhi.—(infernal regions) vide HELL.

INFIDEL, کافر káfir, بدین bí-dín, کور gaur, مشرک zandík, مشرک mush-rik. (Vide UNBELIEVER).—(infidel subjects under Muhamman-dan government) زمی zimmí.

INFIDELITY, vide IMPIETY.

INFINITELY, vide MUCH, VEY. بی نهایت bí-intihá, بی انتها bí-niháyat, نامتناهی ná - muta-náhi, بی اندازه bí-páyán, بی اندازہ bí-andázah, بلا قیاس bilá kiyás, بی حد bí-hadd.

INFINITELY, vide MUCH, VEY.

INFINITIVE (of a verb), مصدر mas-dar.

INFINITY, بی نهایتی bisayári, بی نهایتی bí-niháyatí.

INFIRM, vide WEAK.

INFIRMARY, ہا خانہ shifá-khánah.

INFIRMITY, vide WEAKNESS, SICK-NESS.

To INFLAME, تاب دادن táb dádan.

INFLAMED, گرم gam, سرخ surkh.

INFLAMMABLE, تابناک táb - nák, سوزناک súz-nák.

INFLAMMATION, سوزش súzish, حرارت harárat. — (medical) التهاب íltí-háb.

To INFLATE, نفخ کردن nafkh kardan.

INFLATION, نفخ nafkh.

To INFLECT, صرف کردن tasríf kar-dan.

INFLECTED (noun), مفعول maf'úl, معمول ma'múl. — (case) حالت hálat-i-ma'múliyat.

INFLEXIBLE, سخت sakht.

INFLEXION (of a noun or verb),

صرف sarf, تصرف tasríf, تحويل tah-víl.

INFLUENCE, *vide* INTEREST, EFFECT, AUTHORITY.

To INFLUENCE, اثر کردن asar kardan, تحریک ta, sir kardan, قدرت نمودن tahrís nimúdan, قدرت داشتن kudrat dáshtan, تحریک کردن tahrík kardan, تحریب نمودن tar-ghíb nimúdan, چاره کردن chárah kardan.

INFLUENZA, نزله nazlah, زكام zukám.

INFLUX, در آمد dakhil, دخل dar-ámád.

To INFORM, اطلاع دادن ittilá' dádan, مطلع خبر دادن khabar dádan, مطلع گردانیدن mutallí' gardánídan, آگاهی دادن ágáh kardan, آگاهی نمودن ágáhi dádan, نیویسانیدن niyúshánídan, آگاهانیدن ágáhanídan, معروف گردانیدن ma'rúf gardánídan, منتقل گردانیدن muntakil gardánídan, مخبر ساختن mukhbar sákhtan.

INFORMAL, غیر رسم ghair-i-rasm.

INFORMATION, خبر اطلاع khabar.

INFORMER (*spy*), جاسوس jasús, کوپنده gúyandah.

To INFRINGE, فسخ کردن faskh kardan.

INFRINGEMENT, فسخ faskh.

To INFUSE, *vide* To MIX, To BOIL. — (to be infused) دم کشیدن dam kashídan.

INFUSION (*tincture*), جوشانده jushándah, عسائده khísándah, عسائده khusándah.

INGENIOUS, ذکی zakí, حادق házík, عاقل zahín, ظریف zaríf, 'ákil, چابک chábuk.

INGENUOUS, صادق sádik, راست rást, راست باز rást-báz, بی غرض bí-gharaz.

INGOT (*of gold or silver*), شمس shums, سبکه sabkakah, سبکه sabukah.

INGRATITUDE, بی وفائی bí-vafá'í, نا حق شناسی ná-shinásí, نا حق شناسی ná-shinásí.

INGREDIENT, جزوی juzví, جز juz, .

INGRESS, مدخل madkhal, مدخله mudákkaláh.

To INHABIT, ساکن بودن sákin búdan, سکونت سکونت sukúnat dáshtan, سکنتلی ساکنی sákin vatan sákhtan, قرار گرفتن sukná giriftan, منزل گرفتن karát giriftan, مستنزل بودن mustanzil búdan.

INHABITABLE, *vide* HABITABLE.

INHABITANT, ساکن sákin (*pl.* ساکنان sakánah, and ساکنان sukkán), باهنده báshandah (*pl.* باهندگان báshandagán), ساکنین makiú, متمکین mutamakkín, مقیم makím, متوطن mutavattín, قاطن kátín, اهل ahl.

INHABITED, مسکون maskún, معمور ma'múr, آباد ábád, آبادان ábádán.

To INHALE, دم زدن dam zadan.

INHARMONIOUS, نا آهنگ ná-áhang.

INHERENT, اصلی aslí, جبلی jiballí, ذاتی zátí, طبیعی tabí'í.

To INHERIT, میراث یافتن mírás yáftan.

INHERITANCE, میراث mírás, ارث irs, وراثت virásat, ورثه varsah, تریکه tarikah, عصبوت 'usúbat, ارثیت irsíyat.

INHERITOR, وارث váris.

To INHIBIT, غدغن کردن ghadghan kardan, غدغه تهیه نمودن tambfh nimúdan, نهی نهی nahy kardan, مدافعه mudáfa'ah kardan.

INHIBITION, غدغن tambfh, غدغن ghadghan, منع mana', نهی nahy.

INHOSPITABLE, نا مهمان دوست ná-mihmán-dúst, نا مهمان lá'im.

INHOSPITABLENESS, نا مهمان دوستی ná-mihmán-dústí, نا مهمان lu,m.

INHUMAN, *vide* CRUEL.

INIMICAL, مخالف mukhálíf.

INIMITABLE, بی مثل bí-mísl, بی نظیر bí-nazír.

INIQUITOUS, بد bad, شریر sharír.

INIQUITY, *vide* SIN.

INITIAL, ابتدای ibtidá'í.

To INITIATE, داخل میباید نمودن dákhil-i-mabádí nimúdan, دخل دادن dakhil dádan. — (*Vide* To BEGIN.) — (*a person*) در مقدمت

- دانشگاه تعلیم داران dar mukaddamát ta'-lím dádan.
- INITIATION, داخله dakhl, مدخله mu-dákhalah.— (Vide BEGINNING.) — (a person) تعلیم در مقدمات ta'-lím dar mukaddamát.
- INJECTION, تزریق tankiyah, vide CLYSTER.
- INJUDICIOUS, بی بصیرت bí-basírat, بی تدبیر bí-tadbír, بی عقل bí-'akl.
- INJUDICIOUSLY, احمقانه ahmakánah.
- INJUNCTION, vide INHIBITION.
- TO INJURE, آزار ázurdan, زیان زدن ziyán kardan, ضرر رسانیدن zarar rasánidan, ستم نمودن sitam nimúdan, خواستن khaстан.
- INJURIOUS, ضرر زیان var, ضرر muzírr, ضرر آنکس zarar-angíz.
- INJURY (hurt), ضرر zarar, زیان ziyán, آزار ázar, آسیب ásib, تاول tatávil. (Vide Loss.)—(contumely) مذمت muzammát, طعن ta'n, ملامت malámat, زجر zajr.
- INJUSTICE, بی عدالت bí-'adál, بی حیاف haif, بی انصافی bí-insáfí.
- INK, مرکب murakkab, مداد midád. — (red ink) شنجرف shanjarf, سرخ suranj.— (Indian-ink), مرکب ماراکاب-ی-چین marakkab-i-chín. — (ink - bottle) دوات davát.— (inkstand, case for holding pens and ink, &c.), قلمدان kalam-dán, آفامah.
- INKLING, حدس hads.
- INLAID (with jewels), مرصع murassa', (with gold) جواهر آمود javáhir-ámúd. — (with gold) طلا کوب tilá-kúft, (with zar-nishán) زر نشان zar-nishán.— (with mosaic work) خاتمى khátimí, (with coloured tiles) خاتمى باندى khátim-bandí.— (with coloured tiles), کاشیکاری káshí-kárí.
- INLET, راه ráh.
- IN LIEU OF, عوض 'ivaz.
- INMATE, اهل ahl.
- INN (lodging for strangers) مهمانخانه mihmán-khánah.— (Vide CARAVANSARY.)
- INNATE, فطری tabí'í, فطری fatrí, ذاتی záti.
- INNERMOST, درونی darúni, اندرونی andarúni, باطنی bátiní.
- INNKEEPER, رباطی ribátí.
- INNOCENCE, بی گناهی bí-gunáhí, سادگی sádagí, پاکی pákí.
- INNOCENT, بی الزمه bí-gunáh, بی الزمه barú-'z-zimma, معصوم ma'súm, مجرم mubarrá, مزرک muzakká, بی جرم bí-jurm.— (pure) پاک pák, ساده sádah, طاهر táhir, مزرک muzakká.
- INNOVATION, بی بدعت bid'at.
- INNOVATOR, متبذع mutábaddí'.
- INNOXIOUS, بی ضرر bí-'muzírr, نا مؤثر ná-mu, zá.
- INNUMERABLE, بی شمار bí-shimár, بی حساب bí-hisáb, بی حد bí-hadd, لا یحصى lá-yu'add, لا یعد lá-yuhsá.
- TO INOCULATE, آبله کوفتن ábilah kúftan.
- INOCULATION, بر آوردن آبله bar-ávardan-i-ábilah, آبله کوبی ábilah-kúbí.
- INODOROUS, بی بو bí-bú, بی همیم bí-shamím.
- INOFFENSIVE, نا ضرر ná-muzírr, نا مؤثر ná-mu, zá.
- INOPERATIVE, بی تاثیر bí-'ta, sír, بی عمل bí-'amal.
- INOPPORTUNE, بی محل bí-mahall, بی وقت bí-vakt, بی موقع bí-maukí'.
- INQUEST, فحص taftísh, تحقیق tafahhus.
- INQUIETUDE, تنگی iztiráb, تنگی tangí, زح زح zík, رنج ranj.
- TO INQUIRE, vide TO ASK.
- INQUIREE, متفحص mutaláshí, متفحص mutafahhis.
- INQUIRY, پرسش pursish, پژوهش paz-vahish, استفسار istifsár, تحقیق istifhám, استخبار istikhbár, تحقیق tahkík, تحقیق tajvíz, تحقیق tankíh, تفحص tafahhus, استقصا istiksá, استدراك istidrák.
- INQUISITIVE, vide CURIOUS.
- INQUISITOR, متفحص mutafahhis, تحقیق taftísh-chí.
- INROAD, vide INVASION.
- INSALUBRIOUS, vide UNHEALTHY.
- INSALUBRITY, وبالیت vabálat.
- INSANE, vide MAD.
- INSATIABLE, بی طامع támi', حرص harís.
- TO INSCRIBE, مرقوم نمودن markúm

nimúdan, نيم نيم sabt nimúdan, نويشتان nivishtan.
 INSCRIPTION, كتابت kitábat, نويشته nivishtah, كتيبه katibah.
 INSECT, حشرات hashrat (*pl.* حشرات hashrát), هوام hámah (*pl.* هوام havám), جانور jánvarak, جانور jánvar.
 INSECURE, نا محفوظ ná-mahfúz.
 INSECURITY, مخاطره khatar, مخاطره mukhátarah.
 INSENSIBILITY, بيهوشی bí-húshí.
 INSENSIBLE, بيهوش bilá-hiss, بيهوش bí-húsh.—(*dull*) كند kund, كور دل kúr-dil, كودن kaudan, خيره khi-rah.
 INSENSIBLY, رفته رفته raftah raftah, بتدریج bi-tadrij.
 INSEPARABLE, متصل muttasil.
 To INSEERT, داخل کردن dákhil kardan, درج کردن darj kardan.
 INSEERTION, درج darj, مندرج mundarij, داخل dákhil.
 INSIDE, درون darún, اندرون andarún, توی túí, داخل dákhil, باتن batn.—(*inside out*) وارونه várúnah.
 INSIDIOUS, بد اندیش bad-andísh, باز daghá-báz.
 INSIDIOUSNESS, بد اندیشی bad-andíshí, بازی daghá-bází.
 INSIGNIA, حمایل hamáíl.
 INSIGNIFICANCE, حق hakr, پستی pastí.
 INSIGNIFICANT, ول vil, محقر muhakkar, پست past.
 INSINCERE, بی وفا bí-vafá, منافق munáfik.
 INSINCERITY, بیوفایی bí - vafá,í, منافقت munáfakat.
 To INSINUATE, اشاره کردن ishárah kardan.
 INSINUATION, اشاره ishárah, کنایه kináyah, ایهام íhám.
 INSIPID, بی مزه bí-mazah.
 INSIPIDITY, بی مزگی bí-mazagí.
 To INSIST, اصرار نمودن isrár nimúdan, مصر بودن musir búdan, پا نشردن pá físhurdan (*vulg.*).
 INSTANCE, اصرار isrár.
 INSOLENT, *vide* IMPUDENT.
 INSOLUBLE, لا حل lá-hall.

INSOLVENT, *vide* BANKRUPT.

To INSPECT, نگاه کردن nigah kardan, مشاهده musháhadah kardan, سیر کردن sair kardan, زیارت زیارات kardan, سیر کردن sair kardan, ملاحظه mulá-hazah kardan, نظر کردن amعان نظر کردن im'án-i-nazar kardan, سیر کردن sair kardan (*vulg.*).

INSPECTION, ملاحظه mulá-hazah, نظر nazar, سیر sair, سیر sair (*vulg.*).

INSPECTOR, ناظر názir, نگاهبان nigáhbán, سرکار sar-kár, پرستار parastár.

INSPIRATION (*revelation by an angel*), وحی vahí.—(*supernatural influence arising in the heart*) الهام ilhám.

To INSPIRE, الهام نمودن ilhám nimúdan.

INSPIRED, ملهم mulham.

To INSPIRIT, تحریص کردن tahrís kardan.

INSTABILITY, نا پایداری ná-páyadárí, بی قراری bí-kararí.

INSTABLE, نا پایدار ná-páyadár, بی قرار bí-karár.

To INSTALL, نصب کردن nasb kardan.

INSTALLATION, نصب nasb.

INSTALMENT, پاره párah, کسب kist.

INSTANCE (*example*), مثال misál, نمونه nimúdah.— (*for instance*) تمثال timsál, تمثیل tamsíl, مثلاً masalan, فرما farza, بار بار farz.—(*in the first instance*) در مبادی حل dar mabádfi-i-hál.

INSTANT (*of time*), لحظه lahzah, آن آن an, دم dam, لمحہ lamhah.

INSTANTANEOUS, یکدم yak dam.

INSTANTLY, *vide* IMMEDIATELY.

INSTEAD, عوض ivaz, بدل badal, بجای bi-jái, جایگزین bi-jázizah, بازá, بی جای bi-jázá, بمنزله bi-manzilah.

To INSTIGATE, تحریک کردن tahrík kardan, تحریص نمودن tahrís nimúdan.

INSTIGATION, تحریک tahrík, ترغیب targhíb, اغوا ighvá, تحریص tahríz.

INSTIGATOR, محرک muharrik.

To INSTILL, نهادن nihádan, نمودن nimúdan.

INSTINCT, عقل حیوانی 'akl-i-haivání,

بج میل mail-i-tab', فرست firásat.
 INSTINCTIVE, ذاتی zátí.
 INSTINCTIVELY, بطور فرست bi-taur-i-firásat.
 To INSTITUTE, گماستن gumáshtan, نمودن اختراع ikhtirá' nimúdan.
 INSTITUTION, اختراع, ikhtirá'á.
 INSTITUTIONS (regulations, precepts), قانون kánún (pl. قوانین kavánín), دستور dastúr, قاعده ká'idah (pl. قواعد kavá'id), تروكات tuzúkat.
 INSTITUTOR, مؤسس mújíd, مؤسس mu,assis.
 To INSTRUCT, کردن تعلیم ta'lim kardan, تادیب نمودن ta,díb nimúdan, تربیت یاد dádan, تربیت نمودن tarbiyat nimúdan.
 INSTRUCTION, تعلیم tarbiyat, تعلیم ta'lim, تادیب ta,díb, افاد ifád, افاده ifádah.—(to give instructions) دستور العمل دادن 'l-'amal dádan.
 INSTRUCTIVE, دانش آموز dánish-ámúz, عبرت اندوز 'ibrat-andúz.
 INSTRUCTOR, معلم mu'allim.
 INSTRUMENT (tool), ابزار alat, ابزار abzár, ادوات adát (pl. ادوات adavát).—(musical) ساز sáz.—(agent) vide CAUSE, MEANS.
 INSTRUMENTAL, آلت alat.
 INSUBORDINATION, بغاوت baghávát, نمود tamarrud.
 INSUFFERABLE, بیتحمل bí-tahammul, لا تحمل lá-tahammul.
 INSUFFICIENCY, قصور kusúr, کمی kamí.
 INSUFFICIENT, قاصر kásir, کم kam.
 INSULAE, جزیراتی jazírátí.
 To INSULATE (telegraphic term), کردن خارج khárij kardan.
 INSULATOR, گزگی gargarí.
 INSULT, هتم hatk-i-áb-rú, هتم shatm, شوکتگی khiffat, سر شوکتگی sar-shikastagí, بی ساختگی bí-sákhtagí.
 To INSULT, هتم نمودن hاتم nimúdan, دشنام دادن dushnám dádan.
 INSULTING, بی هرم shúkh, بی هرم bí-sharm.

INSUPPORTABLE, بیتحمل bí-tahammul, لا تحمل lá-tahammul.
 INSURANCE (on a ship, goods, &c.), بیمه bímah.
 To INSURE, بیمه کردن bímah kardan.
 INSURED, بیمه bímah.—(uninsured) غیر بیمه ghair-i-bímah.
 INSURRECTION, عصیان 'isyán, فتنه fitnah, هورش shúrish.
 INTACT, سليم salím.—(to be intact) هر جا ماندن bar ja ماندن.
 INTEGER, عدد صحیح 'adad-i-sahsh.
 INTEGRAL, والی váfí.—(integral portion) جز juz.—(integral and differential calculus) حساب تمامی و تفاوتی hisáb-i-tamámí va tafá-vutí.
 INTEGRITY, راستی durustí, راستی rástí, صداقت sadákat, صلاح saláh.—(entirely) تمامیت tamámíyat, کمال kamál.
 INTELECT, عقل 'akl, هوش húsh, عذر khirad, ذهن zihn.
 INTELLECTUAL, عقول 'akúl, عقلانی 'aklání, معقول ma'kúl.
 INTELLECTUALLY, عقلاً 'aklan.
 INTELLIGENCE, vide NEWS, ABILITY.
 INTELLIGENT, عاقل 'ákil, دراك dar-rák, هوشیار húsh-yár, هوشمند húsh-mand, زیرك zírak, مردمند khirad-mand, عارف 'arif, دانá dáná, كار kár-dán, ذكی zahín, زكی zakí, تیز فهم tiz-fahm, المعی alma'í.
 INTELLIGIBILITY, اطلاع ittizáh.
 INTELLIGIBLE, معقول ma'kúl, مدرک mudrak.
 INTemperance, مستی mastí, بی بی bí-parhízí.
 INTEMPERATE, بی پرهیز bí-parhíz, غیر اعتدال ghair-i-i'tidál.
 To INTEND, با داشتن biná dáshtan, خواستن irádah irádah داشتن khwástan, قصد کردن kasd kardan.
 INTENSE, سخت sakht, شدید shadíd.
 INTENSELY, بشدت bi-shiddat.
 INTENSITY, شدت shiddat, سورت saurat.
 INTENTION, اراده irádah, مراد murád, قصد 'azm, جهت 'azimat, قصد

- INTERPOLATION**, منخالته *ilhák*, الحاق *mukhálatah*.
To INTERPOSE, در میان آمدن *dar miyán ámadan*, مدخله نمودن *mudákhalah nimúdan*, دخل داهتن *dakhl dáshtan*.
INTERPOSITION, مدخله *mudákhalah*, دخل *dakhl*.
To INTERPRET, ترجمه نمودن *tarjumah nimúdan*, شرح نمودن *sharh nimúdan*.— (*dreams*) تعبیر نمودن *ta'bír nimúdan*.
INTERPRETATION, ترجمه *tarjumah*, تعبیر *ta'bír*, بیان *bayán*, شرح *sharh*, تعبیر خواب (*of dreams*) تعبیر خواب *ta'bír-i-khwáb*, تعبیر رؤیا *ta'bír-i-ruyá*.
INTERPRETER, مترجم *mutarjim*, مترجمان *tarjumán*, دلماج *dilmáj*.— (*of dreams, omens, &c.*) تعبیر کننده *ta'bír-kunandah*, فالچی *fál-chí*, اخترگو *akhtar-gú*.
INTERREGNUM, فترت *fatrat*.
To INTERROGATE, پرسش نمودن *pursish nimúdan*, استفسار نمودن *istifsár nimúdan*.
INTERROGATION, استفسار *su,ál*, سوال *istifsár*, پرسش *pursish*, استفهام *istifhám*.— (*note of interrogation*) علامت استفهام *álamat-i-istifhám*.
INTERROGATIVE and INTERROGATIVELY, باستفهام *bi-istifhám*, باستفسار *bi-istifsár*.
To INTERRUPT, قطع نمودن *kat' nimúdan*.
INTERRUPTION, خلل *khalal*, ازحام *izdihám*, مزاحمت *muzáhamat*, قطع *kat'*, قطع *takattu'*.— (*in speech*) قطع سخن *kat'-i-sukhun*.
To INTERSECT, قطع نمودن *kat' nimúdan*.
INTERSECTION, تقاطع *takátu'*.
To INTERSPERSE, موهج ساختن *muvasshah sákhtan*.
INTERSTICE, *vide* CRANNY.
INTERVAL, اثنا *asná*, بین *bain*, میانه *miyánah*, فاصله *fásilah*.— (*at intervals*) تک تک *tak tak*.
To INTERVENE, دخل نمودن *dakhl nimúdan*, مداخله نمودن *mudákhalah kardan*.
- INTERVENING**, فاصله *fásilah*.
INTERVENTION, وساطت *vasátat*, توسط *tavassut*, دخل *dakhl*, مداخله *mudákhalah*.
INTERVIEW, ملاقات *mulákát*, مواصلت *muvasalat*, بار *bar*.
To INTERWEAVE, هم مخلوط نمودن *bi-ham makhlút nimúdan*.
INTERWOVEN, هم مخلوط *makhlút bi-ham*.
INTESTATE, بیوصیت *bí-vasiyat*.
INTESTINE, درونی *darúní*, باطنی *bá-tiní*, اندرونی *andarúní*.
INTESTINES, *vide* BOWELS.
INTIMACY, اختلاط *ikhtilát*, منخالته *mukhálatah*, مواصلت *muvasalat*, آشنائی *áshnáí*.
INTIMATE, الیف *alf*, محرم *muhrim*.— (*to become intimate*) تآلف نمودن *ta'alluf nimúdan*, الفت نمودن *ulfat nimúdan*.
To INTIMATE, اشاره کردن *ishárah kardan*.
INTIMATION, اشاره *shuyú'*, شیوع *ishárah*.
To INTIMIDATE, تحریف کردن *takhvíf kardan*, ترسانیدن *tarsánidan*.
INTIMIDATION, تحریف *takhvíf*.
INTO, در *dar*, اندر *andar*, در میان *dar miyán*, درون *darún*, تو *tú*, توی *túí*.
INTOLERABLE, لا یحتمل *lá-yatahammul*.
INTOLERABLY, لا یحتملاً *lá-yatahammulan*.
To INTOMB, دفن کردن *dafn kardan*.
To INTOXICATE, مست کردن *mast kardan*, مخمور نمودن *makhmúr nimúdan*.
INTOXICATED, مست *mast*, سر مست *sar-mast*, مخمور *makhmúr*, سرگران *sar-girán*.— (*slightly intoxicated*) گیح *gich*, سر خوش *sar-khwush*.
INTOXICATING (*liquor, drug, &c.*), مسکر *muskir*.
INTOXICATION, مستی *mastí*, نشاء *nashá*, مسکر *sukr*, مخموری *makhmúrí*.
INTRACTABLE, سرکش *sar-kash*, نا فرمان بردار *ná-firmán-bardár*.
INTRANSITIVE, لزم *lázim*.

INTRANSUTABLE, لا ممکن التبدیل lá-mumkinu-'t-tabdil.

To INTREAT, الجاء نیازیدن niyázidan, التماس کردن iljá, nimúdan, التماس الجاه ilháh kardan, الجاه مستدع بودن mustadí' búdan, استدعا نمودن istid'á nimúdan.

INTREATY, الجاء التماس iljá, التماس الجاه ilháh, استدعا istid'a.

To INTRENCH, قلعه بندی کردن kal'ah-bandí kardan.

INTRENCHMENT, سنگر sangur.

INTREPID, vide BOLD, FEARLESS.

INTRICATE, vide DIFFICULT, RAVELLED.

INTRIGUE, اتفاق سازش sázish, ائتاق itti-fák, هم عهدی ham - 'ahdí.— عشقبازی 'ishk-bázi, عشق ta'ashshuk, معاشرت mu'ashakah.

To INTRIGUE, بستن عهدی ham-'ahdi bastan.—(have an amour) عشقبازی 'ishk-bázi nimúdan.

INTEIGUEE, دغا باز daghá-báz.

INTEINSIC, ذاتی zatí, اصلی aslí.

To INTRODUCE, در آوردن dar-ávar-dan.— (a person) معرفی کردن mu'arrafi kardan.

INTRODUCER, معرف mu'arrif.

INTRODUCTION, وسيلت vaslat.— معرفی mu'arrafi.— (appearance) ظهور zuhúr.— (preface) دیباچه dí-báchah, مقدمه mukaddamah.

INTRODUCTORY, مقدمه mukaddamah.

To INTEUDE, مداخل نمودن mudá-khil nimúdan.

INTEUDEE, مداخل mudákhil.

INTEUSION, مداخله mudákhalah, دخل dakhil.

To INTRUST, سپردن sipurdan, حواله haválah kardan, تسلیم نمودن taslím nimúdan, تفویض نمودن taf-víz nimúdan.

INTUITION, خیال khayál.

INTUITIVE, خیالی khayálí.

To INTWINE (trans.) پیمچانیدن pí-chánidan.— (intrans.) پیمچیدن píchidan.

To INUNDATE, سیلاب نمودن sailáb nimúdan.

INUNDATION, سیلاب sailáb, سيل sail. To INVADE, هجوم نمودن hujúm nimúdan, حمله کردن hamlah kardan, تاختن tákhtan, یورش کردن yúrish kardan.

INVADEE, تاراج حمله آور, تاراج táráj-kr.

INVALID, نا خوش ná-khwush.— (military term) مانده mándah, عاجز 'ájiz.

To INVALIDATE, باطل کردن bátíl kardan.

INVALIDITY, بطلان butlán.

INVALUABLE, عزیز بی بها bí-bahá, عزیز 'azíz, عالی قدر 'áli-kudr.

INVARIABILITY, دوام davám.

INVARIABLE, دائم dá, im.

INVARIABLY, vide ALWAYS.

INVASION, هجوم hujúm, حمله hamlah, یورش tákht, تاخت yúrish.

INVECTIVE, لعن la'n, لعنت la'nat.

To INVEIGH against, زباندازی نمودن zabán - dirázi nimúdan, ملاست طعنه زدن malámat kardan, تهنیت ta'nah zadan, شکایت shiká-yat kardan.

To INVEIGLE, اغرا نمودن igvá nimúdan, ور غلانیدن var-ghalánidan, فریفتن firiftan.

INVEIGLER, فریبنده firíbandah.

To INVENT, اختراع نمودن ikhtirá' nimúdan, ایجاد íjad kardan.

INVENTION, اختراع íjtád, ایجاد ikhtirá', صنعت san'at, ابداع ibdá', تدبیر tadbír.

INVENTIVE, ایجادى íjtadí, اختراعى ikhtirá'í.

INVENTOR, مخترع mújid, مبدع mukhtari', مبدع mubdí'.

INVENTORY, فهرست fihrist.— (to draw up an inventory) ثبت دفتر tabt-i-dafatar kardan.

INVERSE, مخالف mukhálif, منقلب munkalib.

INVERSION, عكس 'aks, انقلاب inki-láb, منقلب munkalab.

To INVERT, مقلوب کردن mablúb kardan, وارون کردن várún kardan.

INVERTED, مقلوب vázhgún, وارون mablúb, وارونه várú-

- nah, نكولسار sar-nigún, سر نگون sar-nigún-sár, سر منعكس mun'akis, بر گشته bar-gashtah.
- To INVEST, *vide* To BESIEGE.— (with honours, &c.) متقلد کردن mutakallid kardan.
- To INVESTIGATE, تفحص نمودن tafahhus nimúdan, تحقيق نمودن tahkik nimúdan.
- INVESTIGATION, تفحص tafahhus, تحقيق tahkik.
- INVESTMENT, محاصره muhásarah, حصر hisr.—(with honours, &c.) تكلد taklid.
- INVETERACY, كهنگی kuhnagi, سختی sakhtí.
- INVETERATE, كهنه kuhnah, سختی sakht.
- INVIDIOUS, حاسد hásid.
- To INVIGORATE, قوت دادن kuvát dádan, تقويت كوردن takviyat kardan.
- INVIGORATION, قوت kuvát, تقويت takviyat.
- INVINCIBLE, غير مغلوب ghair-i-maghlúb.
- INVIOLEABLE, بی زوال bí-zavál, بی فتور bí-futúr.
- INVIOLEATE, بی قصور bí-kusúr, بی هكست bí-shikast.
- INVISIBILITY, غيبت ghaibat, غيبت ghaib.
- INVISIBLE, غائب ná-padíd, نا پديد ghá'ib, نا مرئی ná-paidá, نا مرئی ná-mar,í.
- INVITATION, دعوت da'vat, ملا silá.
- To INVITE, دعوت كوردن da'vat kardan, مهمان كوردن mihmán kardan.
- INVITER, میزبان mízbán, دای da,í.
- INVOCATION, دعا du'á, استدعا istid'á.
- INVOICE, فهرست fihrist.
- To INVOKE, دعا كوردن du'á kardan, خواندن khwándan.
- INVOLUNTARY, بی اختیار bí-ikhtiyár, نا اراده bí-irádah, نادانسته ná-dánistah.
- To INVOLVE, مشتمل بودن mushtamil búdan, محتوی شدن muhtaví shudan.
- INVOLVED (complicated), پیچ در پیچ pích dar pích, پیچیده pích-a-pích.

- INVULNERABILITY, معصومیت ma'sú-míyat.
- INVULNERABLE, معصوم ma'súm.
- INWARD, باطن darúní, باطن bátin, تو tú, توی túi, داخل dákhil.
- IRASCIBILITY, غضبوت ghazúbat, تاساكت tasakhkhat, تعظمت taghayyuz.
- IRASCIBLE, تند طبیعت tund-tabí'at, غضبوت ghazúb.
- IRE, غضب ghazab, كین kín, عشم khishm, حدت hiddat.
- IRIS (flower), سوسن ازرق súsan-i-azrak, زنبق zambak.
- IRKSOME, مشكل mushkil, سختی sakht.
- IRON, حديد hadíd.—(for ironing clothes) اتو uttú (hind).—(sheet iron) رفته áhan-i-varakah.—(for prisoners) جاجو bakháv.—(made of iron) آهنی áhaní, آهنین áhanín.
- To IRON, اتو كشیدن uttú kashídan.
- IRONCLAD (ship), زره پوش zarah-púsh, زره دار zarah-dár, آهن پوش áhan-púsh.
- IRON-FOUNDRY, آهن ریزی áhan-rízí.
- IRONICAL, هجو hajv, هجو hajv-ámíz.—(to speak ironically) گروهه gúshah zadan.
- IRONMONGER, آهن فروش áhan-furúsh.
- IRONY, استهزا hajv, استهزا istihzá.
- IRRATIONAL, غیر ناطق ghair-i-nátik.
- IRRATIONALITY, غیر نطق ghair-i-nutk.
- IRRECLAIMABLE, غیر مسترد ghair-i-mustarrad.
- IRRECONCILEABLE, لا یصال lá-yata-sálah, صلح نا پذیر sulh-ná-pazír.
- IRRECOVERABLE, لا یصلح lá-yaslah, علاج نا پذیر isláh-ná-pazír.—(medical) علاج نا پذیر lá-yu'álaj, 'iláj-ná-pazír.
- IRREGULAR, بی قاعده bí-ká'idah, بی ترتیب bí-tartíb, خلاف قیاس khiláf-i-kiyás, نا مانوس ná-ma,nús.—(verb, phrase, &c., in grammar), سامعی samá,í.—(troops) غیر نظامی ghair-i-nizámí.
- IRREGULARITY, عدم نظام 'adam-i-

nizám, پریشانی بی ترتیبی bí-tartíbfí, پاریشانی. — (*in a wall, side of a house, &c.*) اوجاج کاناس kanás, اویجáj, ivijáj.

IRRELIGION, بی دینی bí-díní.

IRRELIGIOUS, بد دین bad-dín.

IRREMEDIAL, بی درمان bí-dar-mán.

IRREMOVABLE, لا یحوصل lá-yatahav-val, نا پذیر tahvíl-ná-pazír.

IRREPROACHABLE, غیر معاتب ghair-i-mu'átab.

IRRESISTIBLE, لا یقاوم lá-yukávam, پذیر مقاومت نا mukávamat-ná-pazír.

IRRESOLUTE, متردد mutaraddid, مردد muraddad, دودل dú-dil, مذبذب muzabzib.

IRRESOLUTION, تذبذب tazabzúb, تردد taraddud.

IRREVERENCE, بی احترامی bí-ihti-rámí.

IRREVERENT, بی احترام bí-ihtirám.

IRREVERSIBLE, لا یفسخ lá-yufsakh, پذیر تبدیل نا tabdíl-ná-pazír.

IRREVOCABLE, بی درمان bí-darmán.

To IRRIGATE, آب دادن áb dádan. — (*to be irrigated*) مشروب شدن mashrúb shudan.

IRRIGATION, آبیاری áb-yárfí, آبیاهی áb-páshí, آبدهی áb-dihí.

IRRITABILITY, کج خلق kaj-khalk.

IRRITABLE, غضوب ghazúb.

To IRRITATE, چشم آوردن bi-khishm ávardan, مضطرب ساختن muztarib sákhtan.

IRRITATION, آزار ázár, خراش khirásh, آشفتهگی áshuftagí. (*Vide also* ANGE.)

IRRUPTION, vide INVASION.

ISH (*a termination—e.g. reddish*), به ساقل má, il bi.

ISINGLASS, سریش ماهی sirísh-i-máhfí, سیرشم ماهی sírishum-i-máhfí.

ISLAND, جزیره jazírah, اداك adák.

ISLANDER, اهل جزیره áhl-i-jazírah.

ISOLATED, تنها tanhá, مجرد faríd, تک تک tak-tak.

ISOLATION, تفرد tafarrud, مجرد tajar-rud.

ISSUE (*children*), اولاد aulád, ذریه zuríyah, نسل naql. — (*Vide* SORE, WOUND, BOIL, ABSCESS, RESULT). — (*number issued*) شماره shimárah. — (*copy*) نسخه nuskah.

To ISSUE, صادر شدن sádír shudan, صدور نمودن júrfí shudan, خروج کردن kharáj kardan, بارز بودن báriz búdan, بر آمدن bar-ámadan.

ISTHMUS, تنگه tangah.

IT, او, ú, آن, án.

ITCH, گر gar, جرب jarah, خارش khá-rish. — (*having the itch*) گزگین gargín.

To ITCH, خاریدن khárfidan.

ITEM, چیز chíz, فرد fard, هی shay.

ITINEBANT, خانه بدوش khánah-bi-dúsh.

ITINERARY, راه ráh.

ITSELF, خود khwd. — (*of itself*) بنفسه bi-nafsah.

IVORY, عاج áj, دندان دادن dandán-i-fíl. — (*of the walrus*) هیر دندان dandán - i - shír - máhfí, هیر ماهی shír-máhfí.

IVY, لابلاب labláb, پایتال pápítál, عشقه 'ashakah, پیچک píchak.

J.

To JABBER, مقال نمودن kál u makál nimúdan.

JABBERER, vide BABBLER.

JACKALL, هغال shighál.

JACKDAW, غاغ zágh.

JACKET, کودی kurdí, کردک kurdak.

— (*riding jacket*) کلیجه kulíchah.

— (*long-skirted ditto*) اومه uf-mah, تکمه tikmah. — (*of thick wool*) کپنک kapank, نمود دوش namud - i - dúsh. — (*of sheep's* in) پستین pústín. — (*woman's*) چپکن

- chapkun, بهاره buhárah, کردی kurdí.—(strait-jacket) بغلبنده baghal-band.
- JADE (stone), یشم yashm.—(horse) جاده بار bár-gir.
- JADED, فرمانده furú-mándah.
- JAGGED, نا هموار ná-hamvár.
- JAIL, vide GAOL.
- JAILOR, vide GAOLEE.
- JALAP (flower, *Marvel of Peru*), عباسی lálah-i-'abbási.—(medicine) جلاب jaláb.
- JAM (jelly), مربا murabbá, هیمة shírah.
- JANUARY, ثانی کانون kánún-i-sání.
- JAR, بلونی bastú, سبو sabú, بولونی bulóní.—(large jar) خم khum, عمرة khumrah.—(earthen pot) كلوك kulúk, دیزی dízi.
- JARGON (broken speech, or patois), کج زبان kaj-zabán.
- JASPER, یسپ yasp, یشب yashb.
- JAUNDICE, مرض زهره marz-i-zahrah, یرقان yarkán.
- JAVELIN, نایزه naizah, حربه harbah.—(blunt javelin used in sport) جریده jaríd.
- JAW, الفراء ilvárah, چانه chánah, كله kallah, کچه kachah (vulg.).
- JAY (bird), سبزه سبزه sabzah-kabá, بلوط بلوط balút-khwur.
- JEALOUS (envious), حاسد hásid, حسود hasúd, رشکین rashkín.—(suspicious) غیور ghuyúr, غیرتمند ghairat-mand, بد گمان bad-gumán.
- JEALOUSY (envy), رشک rashk, حسد hasad.—(suspicion) غیرت ghairat, بد گمان bad-gumán.
- To JEEK, زیستن کردن rísh-khand kardan, استهزا نمودن istihzá nimúdan, مزاح کردن mizáh kardan, مسخره کردن maskharah kardan.
- JEHOVAH, یاهو yáhuva, یهوه yihu-váh.
- JELLY, vide JAM.
- JEOPARDY, vide DANGER.
- JERBOA (desert rat), موش صحرائی músh-i-sahrá,i, موش دو پا músh-i-dú-pá, یاربوع yarbú'.
- JERK, تکان takán, جنبش jumbish.
- To JEEK, تکانیدن takánídan, تکان دادن takán dádan.
- JERSEY (dress), بغلبنده baghal-band.
- JESSAMINE, یاسمن yásaman, سمن saman.
- JEST, لطیفه latifah, بذله bazlah, مطاibه mutá,ibah, هوشی shúkhi, باری bárdi, فسوس fisús, کنایه kináyah, هزل hazl, مسخره maskharah.
- To JEST, هوشی کردن shúkhi kardan, مسخره کردن maskharah kardan, طراوت کردن zaráfat kardan.
- JESTER, مسخره, لطیفه کو latifah-gú, مستهزای mustahz,i.
- JESUS, عیسی 'isá.
- JET, سنگ شهاب shabah, سنگ میسای sang-i-músá, سیاه کوربا siyáh-kah-rubá.
- JET D'EAU, فواره favvárah.
- JETTY, اسکله askalah.
- JEU DE MOTS, تجمیسی tajnís.
- JEW, یهودی yahúdí, یهودی jahúdí, عبرانی 'ibrání, اسرائیلی isrá,ilí, نغوک nighúk.
- JEWEL, گوهر jauhar, گوهر gauhar.—(ornament) زینر zívar.
- JEWELLED, vide STUDDED.
- JEWELLED, جواهری jauharí, جواهری javáhirí (vulg.).
- JEWELLERY (precious stones), جواهر javáhir.—(ornaments of gold, &c.) زیورات zívarat.
- JEWESS, زن یهودی zan-i-jahúdí.
- JEWISH, موسوی músaví.
- JIG BY JOWL, بدیف bi-radíf.
- To JINGLE, زنگ زان zang zadan, طنطنه کردن tantanah kardan.
- JOB, شغل shaghl, کار kár.
- JOB-MASTER, آسب فروش asb-furúsh.
- JOCKEY, چابکسوار chábuk-suvár, مهتر mihtar, سوار کار suvár-kár.
- JOCOSE, مسخره, طنز tan-náz, هوش shúkhl.
- JOCOSENESS, هوشی shukhi, بذله bazlah, لطیفه latifah, لطیفه کو latifah-gúí.
- To JOG, تکان دادن takán dádan.
- To JOIN, پیوند کردن paivastan, پیوند کردن paivand kardan, وصل کردن vasil kardan, چسباندن chasbánídan,

ملحق کردن mulhak kardan, ملحق کردن mulsak kardan. — (to join one's letters) حروراً متصل نوشتن hurúfrá muttasil nivishtan.

JOINED, *Vide* UNITED.

JOINER, *vide* CARPENTER.

JOINT, بند mufsal, مفصل mufsal, عكە 'akd, هلو shily (pl. اهلا ashlá). — (limb) عضو 'uzv. — (of wrist or ankle) Much. — (of meat) قطعه kit'ah, وصله, vaslah.

JOINTLY, باتفاق bi-ittifák.

JOINTURE (income settled on a wife) مدای sadák, مهر mahr.

JOIST (beam) درگه shah-tír, تیر vargah.

JOKE, *vide* JEST. — (to play a practical joke) کوك کردن kúk kardan.

JOLLY, *vide* PLEASANT.

JOLT, تكان takán, جنبش jumbish.

To JOLT (trans.), تكان دادن takán dādan. — (intrans.) جنبیدن jumbídan.

To JOSTLE, غرجه کردن gharbshah kardan.

JOT (tittle, particle) هوشه shúshah, ذره hamzah, نكتة nuktah, ذرة zarrah, سمة shammah.

JOURNAL, روز نامه rúz-námah, دفتر نامچه rúz-námchah, دفتر daftar. — (account-book) دستكە dastak.

JOURNALIST, اخبار نویس akhbárnivís.

JOURNEY, سفر safar, مسير sair, مسافر masír, کوچ kúch, مسافرت musáfarat.

To JOURNEY, راه رفتن ráh raftan, سفر کردن tai-i-musáfarat nimúdan.

JOURNEYMAN (hired workman), مزدور muzdúr, اجير ajír.

JOVIAL, دلشاد dil-shád, عياش 'ayyásh, خوشگلدارan khwush-guzrán.

JOVIALITY, *vide* JOY.

JOY, خوشی khwushí, خوشدلی khwush-dilí, هادی dil-khwushí, هادی shádí, دلشادی dil-shádí, هادمانی shádmání, خرمی khurrámí, بهجت bihjat, ابتهاج ibtiháj, سرور surúr, نشاط masarrat, فرح farah, مسرت nishát, اهتمام ibtishám, اهترار

ihtizáz, انبساط imbisát, طرب tarab, طه hazz, انشراح inshiráh.

JOYFUL, مسرور masrúr, مشعوف mash-'úf, هاد shád, فرحناك farah-nák.

JOYFULLY, مسروراً masrúran.

JUBILEE, عيد 'id.

JUDAISM, يهوديت yahúdíyat.

JUDAS-TREE (arbor Judæ, or Cercis Siliquastrum), ارغان arghaván.

JUDGE, قاضى kazi, حاكم hákim, حكم hakam, منصف munsif, داور dávar. — (chief judge) قاضى القضاة kazíu-'l-kuzzát, (رئيس حكاه) ra, is-i-huk-kám.

To JUDGE, داوری کردن dávarí kardan, قضا كازا kaza kardan.

JUDGMENT, *vide* OPINION, THOUGHT, DISCRETION. — (decision) فتوى fatvá, حكم hukm-i-shar', دینونت dainúnat, محكم tabakkum. — (Judgment hall) محكمه mahkamah. — (Judgment seat) داد داد-dád-gáh. — (Day of Judgment) روز قیامت rúz-i-kiyámat.

JUDICATURE, شریعت shari'at.

JUDICIAL, شرعی shar'í. — (judicial system) قوانین شرعیة kavánín-i-shar'iyah.

JUDICIOUS, *vide* SENSIBLE, PROPER.

JUDICIOUSLY, عاقل 'aklan.

JUG, كوزه kúzah.

To JUGGLE, حقه بازی کردن hukkah-bázi kardan.

JUGGLER, *vide* CONJURER.

JUGULAR VEIN, حبل الوريد hablu-'l-varíd, رگ جان rag-i-ján.

JUICE, شیره shírah, عصاره 'usárah, عصير 'asír.

JUICELESS, خشك khashk, بی آب bí-áb.

JUICINESS, طراوت tarávat, رطوبت rutúbat.

JUICY, آبدار áb-dár, تر tar, مرطوب martúb.

JUJUBE (tree), كُنار kunar, كُنار kúnár, سدرة sidr, نبق nabk. — (species of red jujube) سنجد sinjid, عناب 'unnáb.

JULY, تموز tamúz.

To JUMBLE, مخلوط کردن makhlút kardan.

JUMP (*spring*), چست jast, چرخ khíz. To **JUMP**, چستن jastan (*root* چه jih), چست و چرخ کردن khíz kardan.—(*to jump about, skip*) چست jast u khíz kardan.—(*to jump up*) چستن بر bar-jastan.

JUNCTION, یکی شدن yaki-shudan, اتصال ittísál.

JUNCTURE, *vide* CONTINGENCY.

JUNE, حزيران hazírán.

JUNGLE, جنگل jangal.

JUNIOR, کوچکتر kihtar, کوچکتر kúchik-tar, اصغر asghar.

JUNIPER, ارجج arđaj.

JUPITER (*the planet*), مشتری mush-tarí, برجیس birjís.

JURISCONSULT, فقیه fakiyah, مجتهد mujtahid.

JURISDICTION, داری davarí, حکمرانی hukm - rání, حکومت hukúmat, کلام کلامر kalam-rau, قضا kazá.

JURISPRUDENCE, فقه fikah, شرع shar'.

JURIST, *vide* JURISCONSULT.

JURY (*assembly for trying a case*), عدلی majlis-i-'adálat.

JURYMAN, نفر مجلس عدالی nafar-i-majlis-i-'adálat.

JUST, داد داور dávar, عادل 'ádíl, داد dád-ras, بر barr.—(*exactly*) بدرستی bi - durustí, با دقت bá-dikkat, عینا 'ainan, مقرر mukarraran, جمع jakh (*vulg.*)—(*equitable*) با bá-dád, با مواب bá-saváb, عادلانه 'ádílanah, از روی عدالی az rú-i-'adálat, روا ravá, جایز já'iz, راست rást, درست durust, صحیح sahih, با انصاف bá-insáf.—(*just as*) بی-وقتگی bi-vaktí-kih.—(*just as they are*) کاما-کان kamá-kána.—(*just then*) در آن زمان dar in bain.

JUSTICE, عدل 'adl, عدالی 'adálat, انصاف ma'dalat, داد dád, انصاف insáf, حق nasifat, حق hakk, عدالت sharí'at, رهادت rishádat.—(*to do justice*) داد دادن dád dá-dan.— (*Minister of Justice*) وزیر عدلی vazír-i-'adlíyah.

JUSTIFIABLE, راست durust, راست rást, حق hakk.

JUSTIFICATION, عذر 'uzr, اعتذار i'ti-zár, تبری tabarrí, تبریک tazkiyat, تبریه tasdík, تزیین tanzíh.

To **JUSTIFY** (*clear from guilt*), تبریک تبریک tazkiyat kardan, ابرأ نمودن ibrá nimúdan, تبریه نمودن tanzíh nimúdan.— (*render just*) عادل 'ádíl shimurdan, عدالی 'adálát mansúb bi-á'dálat mansúb gardánídan, صادق نمودن sádk shimurdan.— (*excuse or defend*) معذور i'tizár nimúdan, داهتن ma'zúr dáshtan.— (*absolve*) عفو mu'áf kardan, خلاص نمودن 'afv nimúdan, آمرزیدن 'ámur-zídan.

JUSTLY, عادلانه bi-'s-saváb, عادلانه 'ádílanah, حسب شرع hasb-i-shar', حق با bá-hakk.— (*justly or unjustly, right or wrong*) با ناصق hakk yá ná-hakk.

JUSTNESS, راستی rastí, درستی durustí, حق hakk, انصاف insáf.

To **JUT** out, آمدن ámadan.

JUVENILE, جوان javán, خردسال khwurd-sál, جاهل (vulg.).

JUVENILITY, جوانی javání, شباب shabáb.

JUXTA-POSITION, مقابله mukábalah, موازات mu'ázát, معانی muházi.

K.

KALYAN (*Persian pipe, for smoking through water, similar to the Indian hukah*), گلپان kalyán, گلپان ghalyán, ناریکه kalyún, ناریکه nárglah. The component parts of

this apparatus are as follow:— (*the bottle*) گلپان kalyán, گلپان ghalyán.— (*upright stem fitting into the bottle*) میانه miyánah.— (*tube dipping into the water*), میل

آب mīl-áb, هكاری shakárf.—
(straight tube applied to the mouth)
نی nai.—(long flexible snake, used
sometimes instead of the straight
tube aforesaid) نیچ nai-pích, مار
مár-pích.—(ornamented ends
of the snake) زلفاك zulfak.—
(mouthpiece of the tube or snake)
سر نی sar-i-nai.—(lower end of the
tube or snake) ته نی tah-i-nai.—
(bowl or cup) سر قلیان sar-i-kal-
yán.—(perforated bottom of the
bowl) پانجاره panjarah.—(foot of the
bowl, fitting on the upright stem)
ته سر tah-i-sar.—(cover of the
bowl) باد گجر bád-gír.—(small kal-
yan, carried in the hand)
قلیان kalyán - i - dastf.—(larger
ditto, placed on the floor, and used
with a long snake tube) نیچ
kalyán-i-nai-pích.—(servant who
prepares the kalyan)
قلیانچی kal-yán-chí.—(kalyan, the vessel of
which containing the water is
made of the shell of a cocoa-
nut) ناگیله nárgilah.—(cases or
holsters for carrying the kalyan,
and its apparatus, &c., on horse-
back) قبل kubbul.—(small
chafing-dish attached to the saddle,
for lighting the kalyan when on a
journey) قبل منقل kubbul-man-
kal.—(brush for cleaning the kal-
yan) گلو هوراك gulú-shúrak.

KEEL (of a ship or boat), کیل kíl
(eur.).

KEEN (sharp), تیز tíz.—(eager) آرزو
árzú-mand, هوشمند shauk-
mand, هاشق sar-garm, سر گرم
shá,ik.

To KEEP, داهتن dáshtan.—(pre-
serve or maintain) نگاه داهتن
nígáh dáshtan, سرعی داهتن
mar'f dáshtan, بجا آوردن bi-já
ávardan.—(a promise) وفا نمودن
váfá nimúdan, نگاه داهتن nígáh
dáshtan, از عهده بر آمدن az 'uhdah
bar-ámadan, ادا کردن adá kar-
dan.—(to keep away) باز ماندن
báz-mándan.—(to keep back) باز
داهتن báz-dáshtan.

KEEPER, محافظ muháfiz, مستظف
mustahfiz, دارنده dárandah, نگهبان
nigah-bán, حارس háris, مربی mu-
rabbí.—(in composition) دار dár,
بان bán, چی چی chí.

KEEPSAKE, یاد گار yád-gár, تذکره taz-
kirah.

KENNEL, سگخانه sag-khánah, ناری
tázi-khánah.

KERCHIEF (cloth worn on the head
by women), چارقد chár-kadd.

KENNEL, مغز hastah, هسته hastah,
خسسه khassah, دانه dánah.

KETTLE, دیگ díg, دیگچه dígchah,
قدر kidr, کتری katrí.—(large kettle
or cauldron) قرغان kazghán, پاتیل
pátíl.

KETTLE-DRUM, نكارة nakkárah, كوس
kús.

KEY, کلید kilíd, مفتاح miftáh, آچار
áchár.—(keystone, of an arch, &c.)
سنگ سر طاق sang-i-sar-i-ták.—
(false key) کلید عملی kíld-i-
'amálí.—(for musical instrument)
پنج كوك pích-i-kúk.

KEY-HOLE, سوراخ كلید surákh-i-kilíd.

KICK, لگد lagad.
To KICK, لگد زدن lagad zadan, پا
زدن pá zadan.—(with both hind
feet) جفتك انداختن juftak an-
dákhtan.—(as a gun) لگد زدن
lagad zadan.

KID, كوره buz-ghálah, كوره kahrah.
To KIDNAP, دزدیدن duzdídan.

KIDNAPPER, دزد duzd.

KIDNEY, كورده gurdah, كوره kulvah.—
(beans) لوبیه lúbiyah.

To KILL, قتل نمودن kushan, کشتن
katl nimúdan, هلاك هلاك halák
sákhtan, بقتل رسانیدن bi - katl
rasánídan.—(to kill animals for
food in the manner prescribed by
Muhammadan law) ذبح کردن zibh
kardan, بمسل کردن bismil kardan
(vulg.).

KILLER, قاتل kátíl.

KILN, كوره kúrah.—(for lime) كوره
kúrah-i-gach-pazí.—(of
bricks) كوره آجر kúrah-i-ájur.

KIN, خورش khwísh.

KIND (sort, species), نوع nau' (pl.

- انواع anvá), قسم jins, کسم kism
صنف گونہ, (pl. اقسام aksám) gúnah
sinf, وجه طور kabíl, تاور taur,
وجه vajh, نام نامat, جور júr. — (bene-
volent) مہربان mihr-bán, شفیق sha-
fík, مشفق mushfik, کریم karím,
مہر خواہ khair-khwáh, نیکو níku-kár,
(in kind) جنسی jinsí. — (to be kind
enough to) ایلتفات کردہ iltifát kar-
dah, لطف لutf kardah.
- To KINDLE, روشن afrúkhthan, روشن
مستعمل کردن raushan kardan, دُست
mushta'al kardan.
- KINDLY, از روی دوستی dústánah,
از روی az rúf-i-áshtí.
- KINDNESS, مہربانی mihr-bání, شفقت
shafakat, مہر خواہی khair-
khwáhí, نیکو کاری níku-kári, لطف
lutf, ملاطفت muláfatat, عطف
'utúfat, افساد tafakkud, احسان
ihsán, خاطر داری khátir-dári.
- KINDRED, خویش khwísh.
- KING, پادشاہ pádishah, شاہ sháh, شاه
shah, ملك malik, سلطان sultán,
خاکان khákan, کای kai. — (title of
kings of Persia) شاهنشاه sháhín-
sháh, همیشه shahínshah.
- KINGDOM, پادشاہی padisháhi,
پادشاہت padisháhat, ملك mulk,
مملکت mamlakat, سلطنت sul-
tanat, دولت daulat, مملکت mala-
kút, فرماندہی fírmán - dihí. —
(division of natural objects in
natural history) مولود manlúd
(pl. موالید maválid). — (the
three kingdoms of Nature) موالید
maválid - i - salásah, موالید
maválid - i - sih-gánah. —
(vegetable) مولود نبات maulúd-
i-nabát. — (mineral) مولود جماد
maulúd-i-jamád. — (animal) مولود
حیوان maulúd-i-haiván.
- KINGFISHER, ماهی خورک máhí-
khwurak, چلی chillik.
- KINGLY, پادشاہانہ pádisháhanah,
خسروانہ khusravánah.
- KING'S-EVIL (disease), مرض جلد
maraz-i-jild.
- KINGSHIP, سلطنت padisháhi, پادشاہی
sultanat.
- KINK, تاب و تاب pich u táb.
- KINSHIP, خویشی jinsíyat.
- KINSMAN, خویش khwísh.
- KIOSK (summer - house), کوشک
kúshk, قصر kaasar, عمارت 'imárat.
- KISS, بوسہ búсах, بوس búس, کام kam,
ماچ mách (vulg.).
- To KISS, بوسہ دادن búsidan, بوسہ
بُساه دادان, ماچ دادن mách
dádan (vulg.).
- KITCHEN, آشپز خانہ ásh-paz-khánah,
مطبخ matbakh or mattabakh.
- KITE (bird), لاشہ لاشہ láchah-khwur,
غلیو غلیو غلیو ghalí-
vázh. — (of paper) کاغذ kágh-
zak. — (to fly a kite) هوا کردن
kághazak havá kardan.
- KITTEN, بچہ gurbah-bachah.
- KLICK, آواز گھاughá, آواز áváz.
- To KLICK, گھاughá نمودن, آواز
áváz دادان, آواز دادن, آواز
áváz dádan.
- KNACK, سلیقہ salíkah, بند band.
- KNAPSACK, تروسہ kúlah-bár, تروسہ
دان túshah-dán.
- KNAVE, فریبندہ firíbandah, دستکچ
dast-kaj, سر ہمبند ghaddár, عذار
sar-ham-band, حیلہ hílah-baz,
دولابی dúláb-báz, دولابی dúlábí.
- KNAVERY, عماری 'ayyári, حیلہ
hílah-bází, سر ہمبندی sar-ham-
bandí, خیانتی dúláb-bází, خیانتی
khiyánat.
- KNAVISH, فریب دغاہار daghá-
báz.
- To KNEAD, خمیر آمردن áshurdan, خمیر
khamír kardan, آشستن ághashtan.
- KNEE, سر زانو zánú. — (knee-pan)
sar-i-zánú, زانو کندانہ kundah-i-zánú.
- To KNEEL, سر زانو زانو zánú zadan. —
(to cause to kneel) برانو نشانیدن bi-
zánú nishánidan. — (small carpet
for kneeling on at prayers) سجادہ
sujjádah, مسأله musallá.
- KNIFE, کارد kárd. — (butcher's knife)
بغدا bughdá, ساطور sátúr. — (carv-
ing - knife) کارد kárd. — (shoe-
maker's knife) شفرہ shifrah, نشکرده
nishkardah. — (pen - knife) چاقو

chákú, کزلیک kizlik, قلم تراش
kalam-tirásh.—(small knife worn
in the same sheath with a dagger)
چیکچی chikchikí.—(knife with a
curved blade) خنجر khanjar,
جنبیه jambiyah.—(large double-edged
knife) قمه kamah.—(farrier's
knife for paring hoofs) سم تراش
sum-tirásh.—(knife-grinder)
چرخگر charkh-gar.

KNIGHT (of an Order), حامل نشان
بزرگ hámil-i-nishán-i-buzurg.

KNIGHTHOOD, حمل نشان بزرگ ham-
i-nishán-i-buzurg.

To KNIT, بافتن báftan.—(knit-work)
بافته báftah.—(knitting wires or
needles) میل míl.

KNITTER, پارچه باف párchah-báf.

KNOB, کوبه kubbah, گره girih, لک
luk, برآمدگی bar-ámadagí.

NOBBY, گره دار kubbah-dár, گره
grih-dár.

KNOCK (blow) ضرب zarb, زد zad,
مصادمه musádamah.—(at door)
دستک dastak.—(with the fist)
مشیت musht, طپانچه tapánchah.

To KNOCK, کوبیدن kúbí-
dan, کوفتن kúftan.—(to knock to
pieces) خرد کردن khurd kardan.—
(to knock down) زمین انداختن
zamín andákhtan.—(knocked up)
معرف zá'if, علیل 'alíf, مانده mándah.

KNOCKER (of a door), کوبه kúbah,
گره kúvah.

KNOLCOLE (vegetable), کلم گهوهی
kalam-i-shahrí, کمری kumrí.

KNOT, گره girih, عقد 'akd, عقده 'uk-
dah, بند band.—(tight knot) گره
grih-i-kúr.

To KNOT, گره زدن grih zadan.

KNOTTED, گره دار grih-dár.

KNOTTY, گره پر pur-grih.

To KNOW, دانستن dánistan, شناختن
shinákhtan, فهمیدن fahmídan,
اطلاع داشتن ágháh búdan, اطلاع
ittilá' dashtan, مطلع بودن muttalí'
búdan, واقف شدن vákíf shudan,
معلوم کردن ma'lúm kardan.—(to
come to know) ملتفت شدن multa-
fit shudan, منتقل شدن muntakil
shudan.—(a language) بلد شدن
balad shudan.—(to let know) خبر
کردن kardan.

KNOWING, vide CLEVER.

KNOWINGLY, دانسته dánistah.

KNOWLEDGE, علم 'ilm, دانش dánish,
فهم dáná, آگاهی ma'rifat, آگاهی
fahm, هنر hukúf, وقوف hukúf, هونار
shu'úr, حکمت hikmat, فطانت
fatánat, سر رشته sar-rishtah.—
(superficial knowledge) دانش عام
dánish-i-khám, علم نا تمام 'ilm-i-
ná-tamám.

KNOWN, معلوم ma'lúm, معروف ma-
rúf, دانسته dánistah, شناخته shi-
nákhtah, مشهور mash-húr.

KNUCKLE, بند انگشت band - i - an-
gusht.

KRAN, قران krán.

KRORE (a number, which in India
signifies ten millions, and in
Persia only five hundred thou-
sand), کرور karúr (hind.).

KURAN, القرآن al-
ku,rán, فرقان furkán, مصحف
mushaf.—(verse of the Kuran)
آیه áyat (pl. آیات áyát).—(chapter
of Kuran) سورة súrah (pl. سور
suvar). [The hundred and four-
teen chapters of the Kuran are
all divided into thirty sections
called 'جز' juz' (pl. اجزا' ajzá,);
and each section is subdivided
into two portions called
حزب hizb (pl. احزاب ahzáb.)]

L.

LABEL, سر نامه sar-námah.

LABIAL, شفاهی shafí, شفاهی shafahí.—
(the labial letters) حروف شفاهی
huruf-i-shafahiyah.

LABORATORY, کارخانه کیمیا گر kár
khánah-i-kimiyá-gar.

LABORIOUS, کاری کار کن kár-kun, سعی
sá'f, جاهد jáhid.

- LABOUR** (*work*), کار kár, هغل shughl, (مندیه mihnát, عمل 'amal.— (*endeavour, action*) جهد jidd, جهد jahd, سعی sa'í, كوشش kúshish, مبادرت mubádarat.— (*child-birth*) وضع حمل dard-i-zih, درد زه i-haml.
- To **LABOUR**, عمل نمودن 'amal nimúdan, عمل کار کردن kár kardan.
- LABOURER**, عامل کار گر kár - gar, عامل 'amil (*pl.* عماله 'amalah or عمال 'ummál), فاعل fá'il (*pl.* فاعله fa'alah). — (*for hire*) مزدور muzdúr, اجیر ajír.— (*fellow-labourer*) همکار ham-kár.
- LABYRINTH**, طریق tarík (*pl.* طرق atruk).
- LAC** (*gum*), لك lak.
- LACE** (*fine netting*), توره túrah, طور túr, (fine shabakah. — (*cord or braid*) قیطان kaitán, بافته báftah, طلاچون gháítán.— (*gold lace*) قیطان kulábatún - i - báftah, قیطان زر kaitán-i-zar.
- To **LACE**, مشبك نمودن mushab-bak nimúdan. — (*tie*) بستن bas-tan.
- LACED** (*embroidered*), مطرز mutar-raz, منقش munakkash.
- LACEMAN**, مطرز mutarraz.
- To **LACERATE**, دریدن darídan.
- LACERATION**, دریدگی darídagí.
- LACK**, vide **WANT**.— (*number of one hundred thousand*) لك lak (*hind.*). [In India, one hundred lacks make a krore, equal to ten millions; but in Persia, the krore contains only five lacks.]
- LACKEY**, نوكر naukar.
- LACONIC**, مختصر mukhtasar.
- LACONICALLY**, مختصراً mukhtasaran.
- LACQUEE**, روغن راughan, كمان راughan-i-kamán.
- LAD**, پسرک kúdak, طفل tifi, پسرک pisarak.
- LADDER**, نردبان nardubán, پله pillah, اورچین sidd, سلم sullam, urchin.— (*rope-ladder*) كمند kamand. — (*scaling-ladder*), نردبان nardubán.— (*naval term*) پله pillah.
- To **LADDE**, بار کردن bár kardan, حمل کردن haml kardan.
- LADLE**, معاله ma'lakah, دان آبگر دان áb-gar-dán.
- LADY**, بی بی bsbí, کریمه karímah.— (*of high rank*) خانم khánam, بیگم begum, بانو bánú. — (*of inferior rank*) خاتون khátún.
- LADY-LIKE**, لطیف latíf, مؤدب mu-addab.
- To **LAG** (*loiter behind*), عقب افتادن 'akab úftádan, در پس افتادن dar-pas úftádan.
- LAMB**, كنام kunám.
- LAKE**, دریاچه daryáchah, غدر ghudar, برکه birkah.
- LAMB**, بره barrah. — (*newly born lamb*) بره barrah-i-amlik.
- LAME**, زخمین کمر, شال shal, لنگ lang, زمین گر, zamín-gr.
- To **LAME**, هل کردن shal kardan.
- LAMENESS**, زخمین کبری langí, زخمین zamín-gírí.
- To **LAMENT**, زاری نمودن zará nimúdan, گریه کردن giryah kardan, نالش نالish kardan.— (*افسوس خوردن*) afsús khurdan.
- LAMENTABLE**, مستمند mustmand, دلسوز dil-súz, مأسف ta, assuf-khíz.
- LAMENTATION**, نوحه nauhah, نوحه nauhah-garí, ناله nálah, عزا 'azá, زاری zará, عزا داری 'azá-dárá, گریه giryah, زاری zará, فغان shífan, فغان fighán, نوحه niyáh, جازا' u faza' و فرغ, تعزیه ta'ziyah-dárá.
- LAMENTER**, نوحه گر nauhah-zan, ناله nálah-zan, نوحه nauhah-gar.
- LAMP**, چراغ chirágh, سراج siráj.— (*street lamp*) فانوس fánús.— (*small earthenware lamp*) مشکی chirágh-i-mushkí.
- LAMP-BLACK**, دوده dúdah.
- LAMPOON**, بد نام bad-nám, هجو hajv.
- To **LAMPOON**, هجو نمودن hajv nimúdan.
- LAMPOONER**, هجو ساز hajv-sáz.
- LAMPREY** (*fish*), مرینه murínah (*cur.*).
- LANCE**, نیرز naizah, رمح rumh. (*Vide JAVELIN.*)
- To **LANCE**, نیشتر زدن níshtar zadan.

LANCER (soldier), سر باز ليرة دار sar-báz-i-naizah-dár.
LANCET, نشتر nashatar, نيشتر nashatar (obs.).
LAND, vide **EARTH, GROUND, COUNTRY**. — (opposed to sea) خشكى khushkí, بر barr. — (opposed to swamp) جلگه julgah. — (dry land, watered only by rains) زمين زمين daimí, زمين زمين daimáni, زمين زمين bakhs. — (wet land, watered by wells, rivers, &c.) زمين زمين fáryábi, زمين زمين fári. — (land planted with trees) زمين زمين mushajjar, درختزار dirakht-zár. — (hilly land) زمين زمين talál. — (barren land) زمين زمين musmir, زمين زمين bí-bar, شوره شورah-zamín. — (unclaimed land, belonging to no one) زمين مجهول المالك majhúlu - 'l - málik. — (by land) از راه خشكى az ráh-i-khushkí, بر barran.
To LAND (trans.) بر کنار نهادن bar kanár nihádan. — (intrans.) بکنار بکنار bi-kanár ámadan.
LANDING-STAGE, اسکله askalah.
LANDHOLDER, زميندار zamín - dár, مالك زمين rabbu-'l-arz, مالك-i-zamín.
LANDLORD, vide **HOST**.
LANDMARK, نشان سر زمين nishán-i-sar - zamín, نشان حد nishán-i-hadd.
LANDSCAPE, چشم انداز chashm-an-dáz.
LAND-TAX, مال ديوان mál-i-díván.
LANE, كوچه kúchah, كو kú.
LANGUAGE, زبان zabán, لغت lughat, لسان sukhun, كلمه kalám, لسان lisán. — (vernacular) لغت lughat, زبان خاص khásab-zabán. — (teacher of languages) مدرس mudarris, معلم mu'allim, منشی munshí. [This word properly signifies a secretary or scribe. It is used in the sense here given only in India.]

LANGUID, مست sust, فاتر fátir, مائه ماندah.
LANGUOR, فتور futúr, فترت fatrat, ناکه nakáhat, ماندگی ماندagí, مستi sustí.
LANE, لاهر lághir, نزار nizár.
LANEKNES, لاشری lághirí, نزاری nizárí.
LANTERN, فانوس fánús. — (portable folding lantern) فانوس فتر fánús-i-fatar. — (Chinese lantern) قندیل kindíl. — (magic lantern) فانوس شعبده fánús-i-shu'badah.
LAP, دامن daman, کنار kinár. **To LAP**, لیسیدن lisídan.
LAP-DOG, سگ کوچک sag-i-kúchik.
LAPIDARY, جواهری javáhirí, جوهری jauharí, سنگتراش sang-tirásh.
LAPIS-LAZULI, لاجورد lájvard.
LAPPET, چین chin, دامن daman.
LAPSE, سهو sahv. — (lapse of time) مرور murúr. **To LAPSE**, افتادن uftádan, طول طول kashídan. (Vide **To ELAPSE**.)
LAPSUS LINGUÆ, زلت لسانی zallat-i-lisání.
LAPWING, هاده هاده shánah-sar, مرغ سلیمانی murgh-i-sulaimání.
LARBOARD, طرف چپ taraf-i-chap.
LARCENY, دزدی duzdí.
LARD, چربی حوک charbí-i-khúk.
LARDER, حوائج خانه hawáj, ij-khánah, گنجه ganjah.
LARGE, vide **BIG, NUMEROUS**.
LARGENESS, vide **BIGNESS**.
LARGESSE, دهش dihish, انعام in'ám.
LARK, چکاره chakávah, چکاروک chakávuk, قنبره kumbarah, قازاق káz-lák. — (crested lark) ککلاتی kul-kuláti. — (large crested lark) چغول chughúl.
LARKSPUR (flower), زبان در قفا zabán dar kafá.
LARYNX, نای گلو náí-i-gulú.
LASCIVIOUS, مست mast, هوتوی shahvatí, نفس پرست nafs-parast, بد نفس bad-nafs.
LASCIVIOUSNESS, مستی mastí, نفس

- بد نفسی nafs-parastí, پرستی nafsí.
- LASH, زبان قمچی zabán-i-kamchí, زه قمچی zih-i-kamchí.
- To LASH, زدن قمچی kamchí zadan.
- LASS, دختر dukhtar, صبیحه sabíyah.
- LASSITUDE, ماندگی khashagí, مستگی mándagí, تعب sustí, تعب ta'b.
- LASSO, کمند kamand.
- LAST, پستریں pastarín, پسین pasín, موخر ákhir, آخرین ákhirín, موخر mu,akhkhar, واپسین vá-pasín.— (at last) نهایت niháyat, آخر ákhir, بالآخره bi-'l-ákhirah, الامر عاقبه áki-batu - 'l - amr, باری bárf.— (last week) هفته قبل haftah-i-kabl, هفته گذشته haftah-i-guzashtah.— (last month) ماه قبل máh-i-kabl, ماه گذشته máh - i - guzashtah.— (last year) سال گذشته sál-i-kabl, سال قبل sál - i - guzashtah.— (last night) دیشو dúsh, دیشب díshab, دیشو díshav (vulg.).— (last day of the month) ملح salkh.— (shoemaker's last) فرزوم furzúm.
- To LAST (continue), ماندن mándan, پاینده páyadár búdan, پاینده páyandah búdan, دائم بودن dá'im búdan, دوام داشتن dávam dáshtan, قائم بودن ká'im búdan, پابگیدن baká dáshtan, بقا داشتن pá'ídan, امتداد دادن imtidád dádan, طول کشیدن túl kashídan.— (suffice) کفایت کردن kifáyat kardán.
- LASTING, مستدام mustamirr, مستمر mustadám, دائم dá'im.
- LASTLY, آخر الام ákhiru-'l-amr, حاصل الامر hásilu-'l-amr.
- LATCH, قفل kufí (pl. اقفال akfál).
- LATCHET, چکمه بند chakmah-band.
- LATE, دیر dír, عصر 'usran.— (lately) vide NEWLY, AGO.— (deceased) مرده murdah, فوت شده faut-shudah, متوفی mutavaffí, رفته raftah, سابق sábf.— (deceased, alluding to a Musliman) مغفور maghfúr (the forgiven) مرحوم marhúm (one who has received mercy), خلد مکان khuld-makán (whose abode

is in Paradise), جنت آشیان jannat-áshyán (whose resting - place is in the heavens), بهشت معاد bihiisht-mi'ád.— (to be late) تاخیر کردن ta,khír kardan, دیر شدن dír shudan, دیر آمدن dír ámadan.

LATENESS, دیری dírf.

LATENT, vide SECRET.

LATERAL, جانبی jánibí.

LATH, چوب chúb.

LATHE (turner's), آلات kharád, الت alat-í-kharátí.

LATHER, کف kaf.— (of soap) کف کاف kaf-i-sábún.

LATIN, لاتین látín (eur.), لاتن (eur.).

LATITUDE, عرض پهنائی pahná'í.— (freedom) آزادی ázádí.— (degree of latitude) درجه عرض darajah-i-'arz.

LATRINE, مخرج makhraj, ادخانه adab-khánah.

LATTER, آخرین baz pas, آخرین ákhirín, ثانوی sánaví.

LATTERLY, چند وقت قبل از این chand vakt kabl az ín, چندی قبل از این chandí kabl az ín.

LATTICE, شبکه shabakah, شبکه shubbákah, مشبک mushabbak.— (latticed window) پنجره panjarah.

To LAUD, vide To PRAISE.

LAUDABLE, مستحسن sitúdah, ستوده mustahsan, حمید hamíd, واجب واجب vájib-i-madh.

LAUDANUM, روح المون rúh-i-ifyún, جوهر تریاک jauhar-i-tiryák.

To LAUGH, خندیدن khandídan, عنده khandah kardan.— (ridicule) مزاح istihzá nimúdan, مستخیره کردن mizáh kardan, ریشخند کردن ríshkhand kardan.

LAUGHABLE, خنده bá-khandah, خنده muzhik.

LAUGHER, ماحک zahík.

LAUGHING, متبسم mutabassim.— (laughing-stock) مضحکه muzhikah, مستخیره maskharah.

LAUGHTER, خنده khandah, خنده kah-kahah, ضحک zahak.

TO LAUNCH, باب انداختن bi-áb an-dákhtan.
 LAUNDRESS, رختشو rakht-shú, قمار kassár.
 LAUNDEY, رختی هو خانه rakht-shú-khánah.
 LAUREL, غار ghár, دهمست dah-mast.
 LAVA, مراد مذابه mavádd-i-muzá-bah.
 LAVATION, غسل ghusl, و هو shust u shú.
 LAVATORY, خانه غسل ghusl-khánah.
 TO LAVE, vide To WASH.
 LAYER, لگان lagan, تاشت tasht, تاس tás.
 LAVISH, مصرف musrif, مسرف mas-rúf.
 TO LAVISH, اسراف کردن israf kardan, بار باد دادن bar bád dádan.
 LAVISHLY, مسرفانه masrúfan.
 LAW (Divine) شرع shar'at. — (common law) عرف shari'at. — (science of law) فقه fikah, 'urf. — (ilm-i-fikah. (Vide CUSTOM, REGULATION.)
 LAW-COURT, دیوانخانه عدلیه díván-khánah-i-'adliyah.
 LAWFUL, حلال halál, مستنون masnún, مجاب mubáh, رای ravá, جایز já'iz, شرعی shar'í, ناسب nadb. [A man's actions are, by the Shi'ah doctors, pronounced to be: واجب wájib, the reverse of فرض farz, a lawful and imperative act, which it is a sin to leave undone; مستحب mustahabb, or سنه sunnat, an act which it is lawful and right to do, but which to omit does not amount to a sin; مجاب mubáh, or حلال halál, a lawful act, which it is neither meritorious to perform, nor sinful to omit; حرام harám, the reverse of واجب wájib, an unlawful act, which it is sinful to commit, and meritorious to avoid; مكرره makrúh, the reverse of مستحب mustahabb, an act which is not unlawful and sinful, but which had better be avoided.]

LAWFULLY, شرعاً shar'an, موافق شرع muváfik-i-shar'at.
 LAWFULNESS, حلالیت halálíyat.
 LAW-GIVER, شارع shári', مدبر mu-dabbir.
 LAWLESS, بیناموس bí-námús. — (wicked) شریر sharír, فاسد fásid.
 LAW-SUIT, دعوی da'vá, مراجعه murá-fa'ah, نزع nizá', لجاج lajáj.
 LAWN, چمن chaman.
 LAWYER, اهل فقه ahl-i-fikah, فقیه faqih, ملا mullá.
 LAX, مست sust, رخو rakhv.
 LAXATIVE, سهل mus-hil, ملین mu-layyin.
 LAXITY, مستی sustí, رخاوت rakhávat.
 LAY, vide SONG.
 TO LAY, گذاشتن guzásh-tan, نهادن nihádan, وضع کردن vaz' kardan, قرار گزاردن karár dádan. — (eggs) بینه نهادن baizah nihádan, تکه تخم کردن takhm kardan. — (a wager) شرط بستن shart bastan. — (a meal) حاضری کردن ghizá házir kardan, سفرهرا پهن کردن sufarrá pahn kardan. — (a telegraph) حاکرا فرو kashídan. — (dust) حاکرا ماندن khákrá furú mándan. — (to lay aside) بر یک طرف نهادن bar yak taraf nihádan. — (to lay before, submit) پیش داشتن písh dáshtan, تقدیم نمودن takdím nimudan. — (to lay out a garden) ایجاد کردن íjad kardan.
 LAYER, تہ tah. — (in layers) تہ بہ bi-tah.
 LAZARET, بیمارخانه bímár-khánah.
 LAZILY, بیستستی bi-sustí, بیکاهلی bi-káhilí, بیجنبلی bi-tambalí.
 LAZINESS, تنبلی tambalí, مستی sustí, کاهلی káhilí.
 LAZY, تنبل tambal, مست sust, کاهل káhil.
 LEAD, سرب surb, رصاص rasás. — (white lead) سفیدا safidá. — (red lead) شنگرف shangarf, سرنج suranj, زنجفره zinjifrah. — (black lead) کحل kuhl. — (plummet for sounding at sea) بلیت bult,

To LEAD, بردن burdan, کشیدن kashídan, هدایت hidáyat kardan, دلالت dalálat kardan, راه nimúdan.—(to lead forth) بدر بردن bi-dar burdan.

LEADEN, سربی surbí.

LEADER, vide CHIEF, GUIDE.—(one who goes first) پیشرو pish-rau, مقدم mukaddam, اول avval.

LEADING (principal), عمده 'umdah.—(leading to, tending) مرئی mu'addí, مهیغ muballigh, مائل má'il.—(leading-rein, long rein for a led horse) یادک کشی yadak-kashí.

LEAF, برگ barg, ورق varak.—(of paper, sheet) ورق varak, صفحه takhtah.—(of a book) صحیفه sahhífeh, ورق varak.—(of a door) لنگه در lingah-i-dar.

LEAFLESS, برگ بی bí-barg, برهنه barahnah.

LEAFY, دار برگ barg-dár, پر برگ pur-barg.

LEAGUE (parasang, about three miles and three-quarters), فرسنگ farsakh, فرسنگ farsang. (Vide also PLOT, PARTNERSHIP.)

To LEAGUE, عهد نمودن 'ahd nimúdan, پیمان بستن paimán bastan.

LEAK, ریخته shikáf, هکاف rikhnah.

To LEAK (exude), تراویدن tarávidan, چکه کردن chakídan, چکه کردن chak-kah kardan.—(ship) آب تو دادن áb tú-dádan.

LEAKAGE, چکه chakkah.

LEAKY (roof, &c.) دار چکه chakkah-dár.—(ship) آب بالا دهنده áb-bálá-dihandah, چکه میزند kih chakkah mskunad.

LEAN (thin), لاغر lághir, ناز nizár, معیض za'íf.

To LEAN (trans.), تکیه زدن takyah zadan, اتکا نمودن ittiká nimúdan.—(intrans.) مائل بودن má'il búdan.

LEANNESS, لاغری lághirí, نازی nizárí, معیض za'ífí.

To LEAP, چستن jastan, میز کردن khíz kardan.

LEAP-YEAR, سال کبیسه sál-i-kabíseh.

To LEARN, تحصیل ámúkhtan, یاد گرفتن yád giriftan.—(study) درس گرفتن dars giriftan, مطالعه mutála'ah kardan, تعلیم ta'lím kardan, اقتباس iktibás kardan.

LEARNED, عالم 'álim, دانا dáná, عالم 'árif, دانشمند dánish-mand, فاضل fázil, عالم hakím, عالم 'allám, مسلط musallat, آموخته 'ákil.

LEARNER, متعلم muta'allim.

LEARNING, علم 'ilm, دانش dánish, حکمت ma'rifat, معرفت ma'rifat, تحصیل tahsíl, hikmat.

LEASE, اجاره ijárah, کرایه kiráyah, سند sanad.

To LEASE (trans.) اجاره دادن ijárah dádan.—(intrans.) اجاره گرفتن ijárah giriftan.

LEAST, کمترین kamtarín, کوچکترین kúchiktarin, کمتر kihtarin, اصغر asghar, اقل akall.—(at least) اقل akallan, کم کم lá-akall, باری bári, کم dast-i-kam.—(not in the least) هیچگاه hích-gáh nah.

LEATHER, چرم chirm, پوست pást, بلغار bulghár, روسی (Russia leather) bulghár, بولغار bulkhál (vulg.).—(ox-hide leather) چرم jír.—(scented leather) ادیم adím.—(shagreen) ساغری ságharí, سغری sagharí.—(strong leather of horse or ass skin) کیموخت kimúkht.—(sheep-skin) تیماج tímáj.—(solid leather) سخته sakhtíán.—(worker in leather—maker of belts, quivers, holsters, &c., in embroidered leather) تارکاشدوز tarkashdúz.

LEATHERN, چرمی chirmín.—(leathern wallet) انبان ambán.—(leathern purse) هیمان himyán, هیمانه himyánah.—(leathern cover or bag, to protect a box or package from rain) خام khám.

LEAVE, پراوگی parvánagí, اجازت ibáhat, رها razá, دستور rukhsat, دستوری dastúrí, جواز javáz.—(on

privilege leave ماندن و مرخصی ma, zúnan va muvakkatan.

To LEAVE, ترك گذاشتن guzáshtan, ترك hajr tark kardan, هجر نمودن hajr nimúdan, دست بست بر داهتن dast bardáshtan.—(bid adieu) مرخص گرفتن rukhsat giriftan, مرخص شدن murakhkhas shudan, وداع کردن vidá' kardan, پیروید گفتن pidrúv guftan, هلیدن hilídan.—(to leave off, cease) وای ایستادن vá-ístádan, قطع شدن báz-ístádan, باز ایستادن kat' shudan, منقطع شدن munkatí' shudan, مرخص بودن maukúf búdan, مرخصی فراموش کردن farághat kardan.—(give up) vide To ABANDON, To LEAVE.—(to go on leave) مرخصی izn giriftan, مرخص شدن murakhkhas shudan.

LEAVEN, خمیر مایه máyah, مایه khamír - máyah.—(leavened bread) خمیری nán-i-khamírí.

To LEAVEN, ور آوردن var-ávardan.—(to be leavened) ور آمدن var-ámadan.

LEAVINGS, باقیات bakíyah, بقیه bakíyát, پس ماندۀ pas-mándah, تمامه tatammah, فضله fazlah.—(of a feast) پس ماندۀ pas-mándah, تہ سفره tah-i-sufrah, الوش ulúsh.

LECHEROUS, نفس پرست nafs-parast, شهوتی shahvatí, مست mast.

LECHERY, نفس پرستی nafs-parastí, شهوت shahvat, مستی mastí.

LECTURE, درس درس dars, سبق sabak, تکرار takrír.

To LECTURE, تدریس کردن tadrís kardan.

LECTURER, معلم vâ'iz, مدرس mudarris.

LEDGE, vide RIDGE.

LEDGER, دفتر daftar.

LEECH, زله zalú, زالو zálú.—(to apply a leech) زالو انداختن zálú andákh-tan.

LEEK, گندما gandaná.

To LEEK, چشمک زدن chashmak zadan.

LEES (dregs), درد durd, فضله fazlah, کله khilt.

LEFT (remaining), مانده báki, مانده mándah, تمامه tatammah, متروک matrúk.—(not right) چپ chap, چپ yasár, همال shimál.—(left-handed) چپ دست chap-dast, کار کن بدست چپ shimálí, کار کن kár-kun bi-dast-i-chap.

LEG, ساق sák, پا pá.—(bone of leg) کلام قلم پا kalam-i-pá.—(to be on one's legs) در سر پا بودن dar sar-i-pá búdan.

LEGACY, میراث míras, ارث irs, تركة tarkah, متروکه matrúkah.

LEGAL, vide LAWFUL.

LEGALITY, مشروعیت mashrú'íyat.

To LEGALIZE, حلال ساختن halál sákhtan, حرامی شرعی shar'í sákhtan.

LEGATE, مرسل mursal, سفیر síhí, سفیر safir.

LEGATEE, ارتك vâris, كبر irs-gír.

LEGATION, سفارت سفارت sífárat, خانه سفارت sífárat-khanah.

LEGEND, روایت rivá-yat, روایت híkáyat, حکایت hikáyat, تذکره tazkarah.—(inscription) رقم rakm, رسم rasm, کتابت kitábat.

LEGENDARY, آفسانه آمیز áfsánah-ámíz.

LEGERDEMAIN, بازیگری bázi-garí, بازی hukkah-bázi.

LEGIBLE, خوانا khwaná, خوانا khwaná.

LEGIBLY, مانع saf-sáf.

LEGION, گروه gurúh, تمان tuman.

To LEGISLATE, قانون ساختن kánún sákhtan, وضع احکام نمودن vaz'-i-ahkám nimúdan.

LEGISLATIVE, قوانینی kavaníní.

LEGISLATOR, واضع قانون vázi'-i-kánún, واضع احکام vázi'-i-ahkám, واضع الناموس vázi'u-'n-námús, واضع القانون vázi'u-'l-kánún.

LEGISLATURE, حکمرانی hukm-rání, حکومت hukúmat, فرمانروائی firmán-ravá'í, داری dávarí.

LEGITIMACY, vide LAWFULNESS.—(birth) حلالزادگی halál-zádagí.

LEGITIMATE, vide LAWFUL.—(born) حلالزاده halál-zádah.

LEISURE, فراغت farághat, فرصت fur-sat.—(at leisure) هنگام بی کاری hangám-i-bí-kárfi, به وقت فرصت bi-vakt-i-fursat.

LEISURELY, آهسته áhistah.

LEMON, لیمو límú, لیمون límún, ماه shah-límú.—(sweet lemon) بکرتلی bakru,í.

LEMONADE, افشردۀ آبشربۀ afshurdah, شرابۀ آبشربۀ sharbat-i-áb-límú.

TO LEND (money), قرض دادن karz dádan.—(things) عاریت دادن 'ariyat dádan.

LENDER, قرض دهنده karz-dihandah.

LENGTH (things) طول túl, درازی dirází.—(time) طول túl.—(at full length) علی التّصعیل 'alá-'t-tafsíl.

TO LENGTHEN, دراز کردن diráz kardan, دراز کردن tavíl kardan.

LENGTHENED, مدید madíd.

LENGTHWAYS, درازنه dirázannah.

LENIENT, ملایم muláyam, مومرحم mu-rahhim.

LENITIVE, ملین mulayyin.

LENITY, مدارات mudárát, ملایمیت muláyamát.

LENS, عدسۀ adasah.

LENT (fast), روزه rúzah.

LENTILS, عدس adas.

LEOPARD, قهلان palang, پلنگ kap-lán.—(hunting leopard) یوز yúz.

LEPER, بربص mabrús, بربصی barís, مبرص majzúm, پیس pís.

LEPROSY (white), بربصی baras, مبرصی mabrúsí, پیسی písí.—(black) جذام juzám. [This is the eating leprosy, a fearful disease, in which the flesh rots from the bones.]

LEPROUS, بربصی pís, ابرص abras.

LESS (in quantity), کم kam, کمتر kamtar, أقل akall.—(less in size) کوچکتر kúchiktar, خردتر khurdtar, اصغر asghar.—(less in rank or degree) کمتر kihtar.—(rather less) کسری kasrí, خشکتر khushktarak, کمتر kamtarak.—(much less) کجا ماند tá chih rasad, تا چه رسد kujá manad.

LESSEE, اجاره دار ijárah-dár, کرایه kiráyah-dár.

TO LESSEN, کم کردن kam kardan, کمترین kúchik kardan, تخفیف takhíf níimúdan. (Vide TO DIMINISH.)

LESSON, سبق sabak, درس dars.—(to take lessons) درس خواندن darsrá khwándan.

LESSOR, اجاره دهنده ijárah-dihandah, کرایه kiráyah-dihandah.

LEST, از تا که tá kih, مبادا mabádá, از آنکه az tarsí kih.

LET (hired out), مستغفل mustaghall, اجیر ajír, مکرر mukrá.

TO LET (allow), دادن dádan, گذاشتن guzáshтан, اجابت izázat dádan, دادن izn dádan.—(let on hire) بی کرایه دادن bi-kiráyah dádan, اجاره ijárah dádan, مستغفل ghallah kardan, مستغفل dádan.—(let go) vil kardan, گذاشتن guzásh-tan, رها rihá kardan, خلاص khalás kardan.—(let loose) کفاسه kufásah kardan, باز kardan, باز kardan.—(let down, from a height) رها دادن rihá dádan, نپر furú hishtan, هلیدن hilídan.—(let alone) گذاشتن guzáshтан, و گذاشتن.—(to be let loose) رها rihá shudan, ول vil shudan.—(to let down, pull down) انداختن andákhтан, پائین آوردن pá,ín ávar-dan, part کردن.

LETHARGIC, پهنکی زدۀ pínakí zadah, مستی sust.

LETHARGY, پهنکی pínakí, مستی sustí.

LETTER (of the alphabet), حرف harf (pl. حرف huráf).—(capital) حرف بزرگ harf-i-buzurg.—(consonant) حرف معرب harf-i-sahih حرف صحیح harf-i-mu'rab.—(long vowel) حرف بلند harf-i-'illat.—(short vowel) حرف کوتاه harakat (pl. حرکات harakát).—(epistle) نامه khatt, مکتوب maktúb, نامه máh, مرأسله murásalah, نامه

ruk'ah, کاغذ sahfah, صحیفہ ká-ghaz, نوشته mukátabah, مکاتبه nivishtah, تحریر tahrír. — (of a king) رقم همايون rakh-i-humáyún, رقم منشور manshúr, شاه shukkah. — (of a prince or noble) فرمان firman, تعلیقه ta'líkah, پارانہ parvánah, رقم rakh. — (of a superior) شریفه sharifah, تعلیقه ta'líkah, مشاوره mufávazah, رقم rakh, مشرفه musharrafah, نوازشنامه 'ináyat-námah, عنايتنامه navázish-námah. — (of an inferior to a superior) عرض arz, عرفه 'arizah, نیاز نامه niyáz - námah, ارشدہ arz-dásht, زاریہ zarí'ah. — (of recommendation) سفارش نامه sífarish-námah, اعتبار نامه i'tibár-námchah. — (of apology) اعتذار i'tizár-námah. — (of reproof) عتاب malámat-námah, ملامت نامه khat-i-taubíkhí. — (of victory) فتح نامه fath-námah. — (of permission, licence) جواز نامه javáz-námah. — (of consolation) تسلیت نامه tasliyat-námah. — (of attestation) شہادت نامه shahádat-námah. — (of forgiveness and safety) کاغذ انامان námah - i - itmínán, کاغذ خاتر جمعی kághaz-i-khátir-jam'í. — (of condolence) تعزیت نامه ta'ziyat-námah. — (of submission) نوشته itá'at-námah, اطاعت نامه nivishtah - i - taslím. — (of credit) کاغذ برات barát, کاغذ ká-ghaz-i-zár. — (of congratulation), تهنیت نامه tahniyat-námah. — (of passport) راهداری ráh-dá'í, تذکره tazkirah. — (title of a letter) طرہ turrah, شوشہ shúshah. — (sweep or tail of a letter) دامن dá-man. — (unpointed letter, as ا, و, ح, &c.) مومله muhmalah. — (pointed or dotted letter, as ب, ط, &c.) معجمه mu'jamah. — (letter with one dot, as پ, ع, ن) حرف مرحدہ harf-i-múhadat. — (with two dots, as ت, ث, د) musnát. — (with three dots, as ه, ح, ش) muslasat. — (with two

dots above, as ت) مثلاً min faukihá. — (with two dots below, as ی) مثلاً min tahtihá. musnátu min tahtihá.

LETTERED, دانا dáná, عالم 'álim.

LETTUCE, کاهو kábú.

LEVÉE, سلام سالم salám-i-'ámm, سلام salám.

LEVEL, برابر barábar, هموار hamvár, مسطح musattah, متسوی muta-savví. — (level of the sea) سطح sath.

To LEVEL, برابر ساختن barábar sákhtan, هموار ساختن hamvár sákhtan, مسطح نمودن musattah nimúdan. — (a gun), دہای کردن dayák kardan, رو کردن ru girif-tan.

LEVELNESS, همواری barábarí, همواری hamvárí.

LEVER, دہلم dflum.

LEVERET, خرگوش بچہ khar-gúsh-i-bachah.

LEVIABLE, قابل تحصیل kábil-i-tahsil.

LEVIATHAN, لیویاتان lívíásán (eur.).

LEVITY, بیجہت bihjat, سبکی subukí.

LEVY, طاغہ tá, ifah.

To LEVY (troops), جمع آوری سپاہ نمودن jam 'ávari - i - sipáh nimúdan.

— (taxes) خراج گذاردن kharáj guzár-dan, باج قرار دادن báj karár dádan.

LEWD, شہوتی nafs-parast, نفس پرست nafs-parast, مست mast.

LEWDNESS, نفس پرستی nafs-parastí, شہوت shahvat, مستی mastí.

LEXICOGRAPHER, اهل لغت ahl-i-lughat.

LEXICOGRAPHY, علم لغت ilm-i-lughat.

LEXICON, کتاب لغت kitáb-i-lughat.

LIABLE to, مستوجب mu'aitaz, معروض mustaujib, سزاوار sazávár, متحمل mutahammil.

LIAISON, علاقه 'alákah.

LIAR, کاذب durúgh-gú, دروغگو durúgh-gú, کذاب kazzáb.

LIBEL, بد نام bad-nám, دشنام dush-nám, مذمت mazammát, هجو hajv.

LIBELLER, بد نام نویس bad-nám-nivís, دشنام نویس dush-nám-nivís, مفتی muftarí.

LIBELLOUS, بد نامی bad-námí, دوشنامی dush-námí.

LIBERAL, کریم sakhí, سخنی karím, جواد javvád, گشاده دست gushá-dah-dast, جوانمرد javán - mard, فیاض mun'im, وهاب vahháb, فیاض fayyáz, سامع sámih.

LIBERALITY, سخاوت sakhávat, سخا sakhá, کرامت karámat, مکرمت makrumat, بدل júd, باذل bazl, سخاوتی javán - mardí, سخاوت samáhat.

LIBERALLY, جوانمردانه javán - mardánah.

To LIBERATE, خلاص کردن khalás kardan, رستگار کردن rastagár kardan, رها کردن, rihá kardan.

LIBERTINE, عویش گذران khwush-guz-rán, تلاش kallásh, رند rind, هید باز shaid-báz.

LIBERTINISM, عویش گذرانی khwush-guz-rání, رندی rindí, هید بازی shaid-bází, فسق fiak.

LIBERTY, آزادی ázádí, آزادی آزادی azádagí, رها rihá, رهایی rihá, خلاصی khalás, مخلصی mukhlásí, رستگاری rastagaráí. (Vide MANUMISSION.) — (to be at liberty to do anything) مآذون بودن azád búdan, مآذون بودن mazún búdan, اختیار داشتن ikhtiyár dásh-tan.

LIBIDINOUS, نفس پرستی nafs-parast, شهوتی shahvatí, مستی mast.

LIBEA, مهراں mízán.

LIBRARIAN, کتابچی kitáb-chí.

LIBRARY, کتابخانه kutub-khánah.

LICE, vide LOUSE.

LICENSE, vide LEAVE.

To LICENSE, گماشتن gumásh-tan.

LICHEN, گل سنگ gil-i-sang.

LICIT, vide LAWFUL.

To LICK, لیسیدن lísidán.

LICTOR, عساول 'asával.

LID, سر sar-púsh, سر پوش sar.

LIE, دروغ durúgh, کذب kizb, زور zúr, ارجاف irjáf (pl. اراجیف arájíf).

To LIE, دروغ گفتن durúgh guftan. — (to lie on the back) سر بالا خوابیدن sar-bálá khwábídan, بر پشتی sar-bálá khwábídan, — (to lie on the face) دم رو خوابیدن (to lie on the face)

dam-i-rú khwábídan, بر رو خوابیدن bar rú khwábídan. — (to lie on one side) یکپهلو خوابیدن yak-pahlú khwábídan, یکجانبه خوابیدن yak-jambah khwábídan. — (to lie down) دراز شدن diráz shudan, عیبیدن khwábídan, آرام کردن khusbídan, آرام کردن áram kardan, استراحت نمودن istiráhat nimúdan, کپه کردن kappah kardan (vulg.). — (with a woman) همجنس خوابیدن ham-khwábí shudan.

LIEGE (sovereign) پادشاه pádisháh, مملک malk. — (subject) رعیت ra'iyat, وفا vafá-kísh.

LIEU, مقام, جا, یم, ivaz, عرص makám.

LIEUTENANT, نائب ná'ib.

LIEUTENANT-COLONEL, سرهنگ sar-hang, سر کرده sar-kardah.

LIFE, زندگی zindagí, زندگانی zindagání, عمر zí, زیست zíst, 'umr, عیاش hayát, جان ján, عیاش 'aish, ریه rúh, روان raván, هستی hastí. — (written narrative) تذکره tazkarah, تازر, ta, rikh. — (to restore to life) احیا کردن ihyá kardan. — (life interest) استمتاع istimátá'.

LIFE-GUARDSMAN, همربکاب ham-rikáb.

LIFELESS, بیجان bí-ján, مرده mur-dah.

LIFETIME, مدت حیات mudat-i-hayát.

To LIFT, بر داشتن bar-dásh-tan, افرآشتن afráshtan, بالا کردن bálá kardan, بلند ساختن buland sákh-tan. — (a fallen person or animal) بر خیزانیدن bar-khízánídan.

LIGAMENT, عصب 'asb.

LIGATURE, بند band, بست bast.

LIGHT (subs.), روشنی raushaní, نورانی núr, نور núr, روشنی raushaná, نورانی núrání, تجلی tajallí, نیر nayyir, زیوا ziyá, جلاوة jilvah, نور furúgh, روشن raushan shu'á. — (adj.) روشن raushan pur-núr, منور munavvar, منیر munír. — (candle, &c.) شمع sham', چراغ chirágh. — (not heavy) خفیف subuk, سبک khaffif. — (to bring to light) بمیدان آوردن bi-maidán ávardan, کشف

zâ-hir sâkhtan. — (as colour) زاز vâz, آبکی âbakî.

To LIGHT, روشن کردن raushan kardan, سوزانیدن afrûkhtan, سوزانیدن súzânidan, آتش کردن âtish kardan.

To LIGHTEN (*flash*), درخشیدن dirakhshidan, چیدن jihidan. — (lessen the weight) تخفیف نمودن takhfîf nimûdan.

LIGHT-FINGERED, درد duzd.

LIGHT-FOOTED, سبکبیا subuk-pâ.

LIGHT-HEADED, سبکسار subuk-sâr.

LIGHT-HEADEDNESS, سبکساری subuk-sârî.

LIGHT-HEARTED, دل آزاده âzâdah-dil.

LIGHT-HOUSE, منارت manârat (*pl.* منار manâvir), فانوس fânús, فانار fanâr.

LIGHTLY, سبک سارانه sâhista, سبک subuk-sâranah.

LIGHTNESS, سبکی subukî, لطافت khiffât.

LIGHTNING, برق bark, ماعنه sâ'ikah, درخش dirakhsh, یلدرم yildiram.

LIGHTS (*of the body*), شش shush.

LIGNEOUS, چوبین chûbîn.

LIKE, چون chûn, چو chû, همچون ham-chûn, چنان chunân (generally pronounced chinân), بکردار bi-kirdâr, بیسان bi-sân, مانند mánand, mánand, مثل misl, مثال misâl, حکم hukm. — (in composition) سا sâ, آسا ásâ, سار sâr, وار vâr, وهی vash, سان sán, آهام áshâm. — (adjective) برابر barâbar, یکسان yak-sân, موافق muvâfik, همنا mutâbik, همنا ham-tâ, مشابه mushâbih, همانا hamánâ, مانند mánand, مثل misl, امثال mumâsil, معادل mu'âdil.

To LIKE, دوست پسنیدن pasândidan, دوست میل داشتن dúst dâshthan, میل داشتن mail dâshthan.

LIKELIHOOD, معقولیت ma'kûlat, احتمال ihtimâl.

LIKELY (*probable*), محتمل muhtamal, اغلب aghlab, معقول ma'kûl, گویا gúyâ.

To LIKEN, برابر ساختن barâbar

sâkhtan, موافق ساختن muvâfik sâkhtan, همنا ساختن ham-tâ sâkhtan. — (compare) مقابله نمودن mukâbalah nimûdan, تشبیه tashbih kardan, برابر آوردن bar-âvard kardan.

LIKENESS (*portrait*), شبیه shabsh, تصویر tasvîr, شکل shakl (*pl.* اشکال ashkâl). — (resemblance) برابری barâbarî, تمثیل tamsîl, مثال misâl, مشابه tashbih, مشابه mushâbah, شبیه shibh, موافقت muvâfikat, نمایش shabâhat, شباهت nimâyish, حکم hukm.

LIKEWISE, هم ham, نیز nîz, ایضا aizan.

LIKING, میل mail.

LILAC, گل یاس yâs-i-kabûd, گل gul-i-yâs. — (colour) ارغوان argHAVân.

LILY, زنبق zambak. — (*large white lily*) گل مریم gul-i-maryam. — (*water lily*) نیلوفر nailûfar, آب آبû. — (*small blue spring lily*) زنبق سوسن fîchî-i-sûsan. — (*Japan lily*) زنبق محم زاپونی zambak-i-tukhm-i-zhâpûnî.

LIMB, عضو 'uzv (*pl.* اعضا a'zâ), هلو shilv (*pl.* اهلá), جز تن juz-i-tan.

To LIMB, بریدن burîdan or burrîdan.

LIME, آهک áhak. — (*fine plaster*) آهک گچ gach. — (*quick-lime*) آهک خام áhak-i-khâm, نوره nûrah. — (*bird-lime*) کیشمشک کارولی kishmishk-i-kâvalî, دق dakk. — (*fruit*) لیمو lîmú. — (*sweet lime*) بکرتی bakru, f.

LIME-KILN, کوره کچهری kûrah-i-gach-pazî.

LIME-WATER, آب آهک áb-i-âhak.

LIMIT, vide BOUNDS.

To LIMIT, محدود داشتن mahdûd dâshthan.

LIMITATION, حد hadd, حصر hasr.

LIMITED, محدود mahdûd. — (to be limited) محدود ماندن mahdûd ماندان.

LIMITROPHE, متلاقی mutalâkî.

To LIMN, کشیدن kashidan, تصویر کردن tasvîr kardan, انگاشتن angâshthan.

LIMNER, vide PAINTER.

LIMP, نرم narm, لسم lasm. — (in walking), لنگی langí.

To LIMP, لنگیدن langídan.

LIMPID, زال zulál, پاك pák, ناب náb.

LIMADITY, پاكی pákí, صافی sáfí.

LINE, سطر satar, خط khatt. — (measuring line) ریسمانکار rismán-kár. (Vide PLUMB-LINE.)

— (cord) ریسمان rismán, ریخته

rishtah. — (of battle) صف saff (pl.

sufúf). — (of a composition) دستور

fakarah. — (of ships) دسته

dastah. — (of railway) ریخته

rishtah. — (lines on the face and hands)

حدود asrár. — (military lines) خطوط

hudúd-i-harbiyah. — (for

writing) سطر بندی satar - bandí. —

(for clothes) ریخته rakht.

LINEAGE, vide FAMILY, TRIBE.

LINEAL, همجنس ham-jins.

LINEAMENT, رُ rukh, چهره chihrah.

LINEN, كتان kattán, بز bazz. — (fine

linen) كتان نازك kattán-názuk.

LINEN-DRAPE, پرز bazzáz, پرچه

pílah-var.

To LINGEE, vide To LOTTEE.

LINGUAL, لسانی lisání.

LINGUIST, زبان دان zabán-dán, زبان

شناس zabán-shinás.

LINIMENT, مرهم marham.

LINING (of a garment), آستر ástur,

باتانه batánah, آستر a,star.

LINK (of a chain) حلقه halkah. —

(torch) مشعل mash'al.

To LINK, پیوند داهتن paivand dásh-

tan.

LINKED with, منوط به manút bí.

LINSEED, تخم كتان tukhm-i-kattán,

بزرک bazzrak, بزرگ bazr-i-kattán, بز كتان

LINSTOCK (match), فتیله fatílah,

فتیله falítah (vulg.).

LINT, كتان kattán, فتیله fatílah.

LINTEL, عتبة 'atabah, آستانه ásitá-

nah.

LION, شیر shír, اسد asad, ارسلان ars-

lán, حیدر haidar, هیزبر hizabr, لیث

lais, سیب sabu', غنفر ghazanfar,

شیرین gharín. — (lioness) ماده

shír-i-mádah, لبوة labvah, اسده

asadah. — (lion's cub) شبل shibl,

چپه shír-bachah. — (sea-lion)

shír-i-bahr. — (Order of the Lion and Sun) نشان شیر و خورشید nishán-i-shír u khúshíd.

LIP, لب lab, دهه shifah.

LIQUID (subs.), آب áb, آبی ábí. —

(adj.) مذاب muzáb, ذائب zá'ib,

سایال sayyál.

To LIQUIFY, گداختن gudákhtan.

LIQUOR (fluid), آب áb, ما má. —

(spirite) عرق 'arak, شراب sharáb.

LIQUORICE, سوم sús, مهك mahk.

LISP, لکنس luknat.

To LISP, بد تلفظ کردن bad-talaffuz

kardan, لکنس کردن luknat kar-

dan.

LIST (catalogue), فهرست fihrist, تفصیل

tafsil, فرد fard, سیاهه siyáhah. —

(arena) معركة maidán, ما'را-

kah.

To LIST (heel over), کج شدن kaj

shudan, یک پوی شدن yak-barí

shudan. (Vide To LISTEN.)

To LISTEN, گوش دادن gúsh dádan,

مستمع بودن mustami' búdan

— (in a bad sense) استماع کردن

istimá' kardan. — (in a bad sense) تسمع نمودن

tasammu' nimúdan.

LISTENER, سامع mustami', سامع

sámi'.

LISTLESS, غافل gháfil, سستی sust.

LISTLESSLY, غفلیتاً ghiflitan.

LISTLESSNESS, غفلیت ghiflat, سستی

sustí.

LITANY, دعا du'á.

LITERAL, لفظی lafzí, اصلی aslí.

LITERALLY (verbatim), لفظاً laf-

zan bi-lafz.

LITERARY, اهل علم ahl-i-'ilm.

LITERATE, ادیب adfb.

LITERATURE, علم 'ilm, ادب adab.

LITHARGE, مرده سنگ murdah-sang,

مردار سنگ murdar-sang.

LITHOGRAPHY, چاپ سنگی cháp-i-

sangí.

LITHOTOMY, اعراج سنگ مشانه ikhráj-

i-sang-i-masánah.

LITIGANT, مدعی mudda'í.

To LITIGATE, منازعت نمودن muná-

za'at nimúdan, خصوصیت نمودن

khusúmat nimúdan.

LITIGATION, قضیه kazí-

- yah, عروصت munáza'at, منازعت
khusúmat, نزع lajáj, نزع
nizá'.
- LITIGIOUS, نزع دوست nizá'-dúst,
نزع گله جو gilah-jú.
- LITIGIOUSNESS, گله جوی gilah-júí,
لجاجت lajájat.
- LITTER (*sedan*), محمول mahmil.—
(for an elephant) هودج haudaj,
حده haudah.—(carried by mules)
ران takht-i-raván.—(camel
panniers) حباره kajávah. — (of
cubs, &c.) گروه gurúh, مجموعه maj-
mú'ah.—(sweepings, rubbish) ادبار
idbár, افعال ashkál, رخت raah,
خاکبره khák - rúbah. — (straw)
پوشال púshál, علف النگ 'alaf-
ulang, پوش púsh, کاه káh.
- To LITTER, تولید نمودن taulíd nimú-
dan, زادن zádan, زایدن záídan.
- LITTLE (in quantity), اندک andak, کم
kam, خرد قلیل kalíl, خرد khurdah,
ذره zarrah.—(small) خرد khurd,
صغیر kkwurd, کوچک kuchik, صغیر
saghír, كه kih, پآچه páchah.—(a
little, some) قدری kadri, اندکی and-
daki, خرد khurdah, جوی juzví,
طری shatrí.—(a little, short time)
قدری kadri, بچندی yak-chandi,
اندکی andakí, قلیل زمان zamán-i-
kalíl.—(little by little) کم کم kam
kam, پدید رفتن raftah raftah, رفتن
bi-tadríj. — (too little) خیلی
khalíl kam, کم پر کم kam.—(but
little) کمی kamí.—(ever so little)
اندک andak, ذره zarrah, همه sham-
mah.
- LITURGY, قداس kuddás.
- LIVE, زنده zindah, حی hayy.
- To LIVE (be alive), زیستن zistán,
زندگی zindah búdan, زندگی
زندگی zindagí nimúdan.—(pass
life) اوقات گذراندن aukát guzrá-
nidan, بسر بردن bi-sar burdan,
زندگانی زندagáni kardan.—
(gain a livelihood), گذران کردن
guzrán kardan, پیدا کردن
guzrán paidá kardan, معاش
معاش ma'ash tahsíl kardan.—
(dwell) ساکن بودن sákin búdan,
سکونت داشتن sukúnat dáshtan,

- بودن búdan, منزل داشتن manzil
dáshtan.
- LIVELIHOOD, روزی rúzí, معیشت
ma'íshat, مدد معاش madad-i-
ma'ash, مدار معاش madár-i-
ma'ash, گذران guzrán.
- LIVELINESS, خوشطبعی khwush-tab'í.
- LIVELONG, همه hamah, تمام tamáin.
- LIVELY (gay), جلف jilf, خوشطبع
khwush-tab'í.
- LIVER, جگر jigar, کبد kabid.—(liver
complaint) درد جگر dard-i-jigar,
سده جگر sudah-i-jigar.—(one who
lives) زنده zindah.—(a free-liver)
مفا اهل ahl-i-safá.
- LIVERY, لباس libás, رخت rahkt.
- LIVERY-STABLE, اسطبل istabl.
- LIVERY-STABLE KEEPER, چهار پا دار,
chahár-pá-dár.
- LIVID, زرد zard, سفید saffíd.
- LIVIDNESS, زردی zardí, سفیدی sa-
fídí.
- LIVING (food, &c.), خوراک khwurák.
—(alive) زنده zindah, حی hayy.
(Vide LIVELIHOOD.)
- LIZARD, چلهاسه chalpásah.—(guana
lizard) سوسمار súsmár, بزجه buz-
majah, بزدوش buz - dúsh.—
(speckled lizard) سام ابرص sám-
abras, ابرص abras.
- Lo! اینک ínák, هان hán, هین hín.
- LOAD, بار bár, حمل haml.—(load
of a camel) شتر وار shutur-vár,
بار هتر bár-i-shutur.—(of an ass)
خوار khar - vár, خوار khal - vár
(vulg.).—(of a man) بارچه kúlah-
bárchah, کوله kúlah.
- To LOAD, بار کردن bár kardan, حمل
کردن haml kardan.—(a gun) پر
کردن pur kardan.
- LOADSTONE, سنگ آهنرا sang-i-
áhan-rubá, سنگ مغناطیس sang-
i-maknátís.
- LOAF, نان nán, قورس kurs-í-
nán.
- LOAM, گل gil, خاک khák.
- LOAMY, گلی gilí, خاکی khákí.
- LOAN (of money, &c.), قرض karz,
وام vâm, دین bidih, دین dain.—
(of an article) عاریت 'áriyat,
استعاره isti'arah.—(commercial

term) سندات استغراض sanadát-istikráz.

To **LOATHE**, مكرره داهتن makrúh dáshtan, نفرت كردن nifrat kardan.

LOATHING, and **LOATHSOMENESS**, با ابراه iráz, نفرت, تانافور tanaffur, كراهيت karáhiyat.

LOATHSOME, زهت zisht, مكرره makrúh.

LOBBY, ايوان aiyán, دالان dálán, تالار tálár, كفش كن kafsh-kun.

LOBE (*of the ear*), نومه گوش narmah-i-gúsh.

LOBSTER, خر چنگ kharr-chang, كله چنگ kallah-chang, پنج پايله panj-páyak, كرنجال karanjál, كلنجار kálanjár, سرطان saratán.

LOCAL, محليه mahallí, محليه mahalliyah, موقعى mauki'í. — (*local government*) حكومت محليه hukúmat-i-mahalliyah.

LOCALITY, vide **PLACE**.

LOCALLY, مكانا makánan, از حيثيت az haisiyat-i-mahall.

To **LOCATE**, vide To **PUT**, To **LAY**. — (*to locate oneself*) جا گرفتن ja girftan.

LOCATION, اقامت ikámat, مقام makám.

LOCH, درياچه daryáchah, غدر ghudar, بركه birkah.

LOCK, قفل kufí. — (*of hair*) حلقه halkah, تاب turráh, جعد ja'd, تاب táb. — (*at the sides of the head*) زلف zulf. — (*on the crown of the head*) كاكل kákul, هوشه shúshah. — (*at the back of the head*) كيس gís, چلپها chalpá. — (*on the forehead*) چخماق chakhmák, چخماق chakhmák.

To **LOCK**, قفلرا بند كردن kuffrá hand kardan, چفت كردن chift kardan. — (*to put on a lock*) قفل چسبانيدن kufí chasbánídan.

LOCKER, مندرق sandúk.

LOCKET, زلف دان múf-dán, زلف دان zulf-dán.

LOCK-JAW, لقوه lakvah.

LOCK-SMITH, قفل ساز kufí-sáz.

LOCOMOTION, ارتحال intikál, ارتحال irtihál.

LOCOMOTIVE, لوكوموتيف lukúmutíf (*eur.*).

LOCUST, ملع malakh, ميگ maig. — (*ravages of locusts*) ملع حورى malakh-khwurí.

LODGE, خانه khánah, مكان makán.

To **LODGE** (*abide*), منزل داهتن manzil dáshtan. — (*to lodge a person*) منزل اسكان نمودن iskán nimúdan, منزل دادن manzil dádan.

LODGER, كرايه چي kiráyah-chí.

LOGGING, خانه منزل khánah, مارا mává, بود باهى búd-básh.

LOFT, بالا خانه bálá-khánah.

LOFTY, vide **HIGH**, **EXALTED**, **PROUD**.

LOG, گنده kundah, تنه tanah.

LOGARITHMS, نسبت انساب ansáb, نسبت شمار اعداد متناسبه shimári-a'dád-i-mutanásabah.

LOGGERHEAD, احمق ahmak, بورتوف bí-vukíf.

LOGIC, منطق mantik. — (*terms of logic*) اصطلاحات منطقيه istiláhát-i-mantikiyah.

LOGICAL, منطقي mantakí.

LOGICIAN, منطقي mantikí, اهل اهل-i-mantik.

LOGWOOD, بقم bakm.

LOIN, كمر kamar, صلب sulb, ميان miyan.

To **LOITER**, درنگ كردن dirang kardan, ديرى نمودن dirí nimúdan, عقب افتادن 'akab uftádan.

LOITERER, عقب روان 'akab-raván. — (*bad character*) نابكار ná-bi-kár.

To **LOLL**, مستى كردن sustí kardan, آرام كردن áram kardan.

LONELINESS, vide **SOLITUDE**.

LONELY, تنها tanhá, منفرد munfarid, وحد mujarrad, واحد váhid, وحد vahd.

LONG, دراز diráz, طول túl, طويل tavíl, مدید madíd, كشيده kashí-dah, بلند buland. — (*how long? till when?*) تا چند tá kai, تا كجا tá kujá. — (*long ago*) مدتی muddatí, بار از kadímu-'l-ayyám, از قدیم az kadímu-'l-ayyám, مدتی muddatí-i-madíd pish az ín. — (*the long and*

- short of it*), کلیات کلبات kulliyát-i-sukhun.—(to be long, time), طول بجز bi-túl anjámídan.
- To LONG, خواهش کردن khwáhish kardan, میل نمودن mail nimúdan.
- LONGANIMITY, وقار vakár, صبر sabr, تحمل tahammul.
- LONGING (desire), خواهش khwáhish, آرزومندی arzú-mandí, میل mail, اشتیاق ishtiyák.—(of women in child-bed) آرمه ármah.
- LONGITUDE, درجه طول darajah-i-túl.
- LONGITUDINAL, طولی bi-tavíl.
- LONGSUFFERING, صبر sabr, تحمل tahammul.
- LOOK, نگاه nigáh, نظر nazár.—(appearance) ظهور zuhúr, صورت súrát, اشكال ashkál, پیدایش paidá'ish.—(interj.) اینک ínák, هان hán, همین hín, و dah.
- To LOOK, نگریستن nigrístan, دیدن dídan, نگاه nazár kardan, مشاهده مشاهده musháhadah kardan.—(seem) نمودن nimúdan, پدید آمدن padíd ámadan, ظاهر شدن záhir shudan, معلوم شدن ma'lúm shudan. (Vide To INSPECT, To SEARCH, To EXPECT.)—(to look after) مراقبت نمودن muvázabat nimúdan.—(to look into, i.e. overlook) بسمت بودن bi-samt búdan.
- LOOM, جلوه گاه kár - gah, جلوه جلاله júláh-khánah.
- To LOOM, نمودن nimúdan, ظاهر شدن záhir shudan, پدید آمدن padíd ámadan.
- LOOP, حلقه halkah, مادگی mádagí.—(loop-holed) مشقوب maskúb.
- LOOSE (unbound), گشاده gushá dah, معلول mahlúl, نا بسته ná-bastah, باز báz, واز váz, ول vil (vulg.).—(slack, not tight) سست sust, گشاده gúshá dah, فراغ firákh, شل shul, نا lak.—(not firm) ناک lak, نامحکم ná-muhkam.—(hanging down) نازل furú - hishtah, آویخته ávíkhtah, ول جدا vil-shudah (vulg.).—(unconnected) نا

- ná-paivastah, یا مربوط ná-marbút, یا مغزور ná-makrún.—(as leaves of a book, &c., unstitched) ورآمده var-ámadah.—(to hang loose) هلبدن hilfídan.—(to be loose, unbound, free) باز شدن báz shudan, ول شدن vil shudan, رها شدن rihá shudan.—(infirm, shakey) لکیدن lakídan, لک lak shudan, نامحکم بودن ná-muhkam búdan.
- To LOOSE, گشادن gushádan, کف کردن kushúdan, باز کردن báz kardan, حل کردن hall kardan.—(let go) رها کردن rihá kardan, ول کردن vil kardan, خلاص شدن khalás kardan, گزاشتن guzáshtan.
- LOOSELY, بطور گوهاده bí-taur-i-gushá dah.
- LOOSENESS, گشادگی gushádagí, نا نور ná-bastagí, مستی sustí, ناپوشتمگی furú-hishtagí, نا پوشتمگی ná-paivastagí.—(medical term) ایشال ishál, جریان جریان jiryán-i-shikm, زحیر zahír.
- To LOP, بریدن burídan, or burrídan.
- LOQUACIOUS, مقوال mikvál, پر گو pur-gú.
- LOQUACITY, پر گوئی pur-gú'í.
- LORD, خان khán, امیر amír, میر mir, بیک beg, والی válí, مولی maulá, آغا ághá, آقا áqá, سید sayyid, خاوند khudávand, خاوند khávand, حضرت hazrat.—(God) خدا khudá, حق hakk.—(O Lord!) یا رب yá-rabb.—(House of Lords) مجلس اعیان majlis-i-'a'yán.
- LORDLINESS, کبر kibr, مغروری maghrúrí.
- LORDLY, متکبر mutakabbir, مغرور maghrúr.
- LORE, دانش dánish, علم ilm.
- To LOSE, گم کردن gum kardan, هاجر رفتن fáut kardan, نمودن nimúdan, مفقود شدن mafkúid kardan.—(squander or throw away) باختن bákhtan, بر باد دادن bar bád dádan, تلف کردن talaf kardan.—(sustain loss) خسارت کشیدن khasá-

- rat kashídan, نقصان یافتن nuksán yáftan, زیان بردن ziyán burdan.— (as a watch) کند کار کردن kund kár kardan.— (soldiers in battle) تلفات تلف دادن talafát dádan, تلف هادن talaf shudan.
- LOSER, خاسر زیان زیان-kár, خاسر khásir, خسارت زده khasárat-zadah.
- Loss, نقصان ziyán, نقص nuksán, گرفتار شدن khasárat, خسارت gazand, تلف talaf, فوت faut.— (military term) تلفات talafát.— (at a loss) متحیر mutahayyir.
- LOST, گم gum, مفقود mafkúd.— (to be lost) گم هادن gum shudan, مایع غائب ghá'ib shudan, مایع هادن zái' shudan, فوت هادن faut shudan.
- LOT (chance or stake), قرعه kur'ah, دار dáv. (Vide PART, SHARE.)— (to cast lots) قرعه انداختن kur'ah andákhtan.
- LOTE (tree), کنار kunár, نبق nabk, سدر sidr.
- LOTION, اغتسال ightisál, دوا dáv.
- LOTTEY, قرعه جفت kur'ah-bakht.
- LOTUS (water-lily), نیلوفر nailúfar, لیلوفر lailúpar, آب abú.
- LOUD, بلند buland.
- LOUDLY, با بلندی bá-bulandí.
- LOWNESS, بلندی bulandí.
- LOUNGE (place), جای تجمیع jái-i-ta'ayyush.
- To LOUNGE, تنبیل هادن tambal shudan, تنبلی نمودن tambalí nimúdan.
- LOUSE, قمل kaml, هپش shipish, (larvæ of lice) ریشک rishk.
- LOUSY, هپش دار shipishú, هپش shi-pish-dár.
- LOUT, بی ادبی bí-adabí.
- LOUTISH, بی ادب bí-adab.
- LOVABLE, دل چسب dil-chasb.
- LOVE, عشق 'ishk, محبت mahabbat, وداد hubb, مودت ma-vaddat, مهر vidád, دوستی dústí, یاری yári, مهر mihr, الفت mailán, وفات ulfat, صباب sibáb, هوا havá, شعف sha'f.
- To LOVE, عاشق بودن 'ashik búdan, محبت داشتن mahabbat dáshtan, عزیز دوست dúst dáshtan, مهر داشتن méil dáshtan, مائل بودن má'il búdan, معرم بودن mughrám búdan.
- LOVE-APPLE (tomato), پاتشگاہ pá-tishgáh, بادبجان bádinján-i-farangí.
- LOVE-LIES-BLEEDING (flower), زلف zulf-i-'arúsán, عروسان.
- LOVELINESS, دلگیری dil-firbí, لطف lutf, حسن husn, جمال jamál.
- LOVELY, مرغوب marghúb, مطبوع matbú', محبوب mahbúb.
- LOVE-SICK, مجنون majnún, هوریده shúridah, هیدا shaidá.
- LOVE, عاشق 'ashik, حبیب habíb, هادی havá - dár, محبوب muhibb, عاشق و معشوقه (lovers) عشاغ 'ashik va ma'shúkah, عشاق 'ushák, حبیب و محبوب habíb va mahbúb, یاران yarán.
- LOVING-CUP, رطل گران ritl-i-girán.
- Low, زیتر past, نشیب nishíb, زبر zír, فرو furú, پایین pá'in, دومان dúman. (Vide MEAN).— (adv. downwards) áhistah.— (low ground) زمین زمین zamín - i - munhadar, زمین زمین zamín-i-past.— (low in price) کم kam, گها kam-bahá, نازل názil.
- To Low, بانک زدن báng zadan.
- To LOWER, پیست کردن past kardan.— (colours) خوابانیدن khwábání-dan.— (one's head) سر بریزر انداختن sar bi-zír andákhtan.
- LOWLINESS, فرو تنی furú-taní, مسکینی miskíní, خشوع khushú', انکسار 'inkisar, تواضع tavá'zu', خضوع khuzú', کوچکی kú-chikí, زاری zará'at, فروتنی furú-tan, متواضع gharíb, متواضع muta-vázi'.
- LOWNESS, پستی pastí.
- LOW-SPIRITED, مرده دل murdah-dil, دل تنگ dil-tang.
- LOYAL, مخلص mukhlis, صادق sádik, مخلصانہ mukhlisánah, صادق sádik.
- LOYALTY, مصافحت musáfát, صادقی sádikí, وطن پرستی vatan-parastí.

LOZENGE, کرم kurs.
LUBBER, غافل gháfil, سستی sust.
To LUBRICATE, چرب کردن charb kardan.
LUCERNE (*grass*), یونجه yúnjah.
LUCID, صاف sáf.
LUCIDNESS, صافی sáfí.
LUCIFER (*match*), کبریت kibrít.
LUCK, *vide* FORTUNE, DESTINY.—
(good luck) نیک بختی ník-bakhtí,
 نیک بختی ník-akhtarí, نیک اخترí
 bakht-yárí, خوش نصیبی khwush-
 nasíbí, نجات ikbál, نجات tálí, نجات
 nijáh.—*(bad luck)* بد بختی bad-
 bakhtí, محرومی kam-bakhtí, محرومی
 nuhúsat.
LUCKILY, بخت بیمار bi-yár-i-
 bakht.
LUCKLESS, بخت کم kam - bakht,
 بیبخت bí-bakht.
LUCKY, خوش نصیب bakht-yár, بختیار
 khwush-nasíb, نیک اختر ník-akh-
 tar, نیک بخت ník-bakht, سعید sa'íd,
 فرخ farrukh, کامران kámran,
 نجات ikbál-mand, خوشه khu-
 jastah, مایمون maimún.
LUCRATIVE, سودمند súd-mand, نافع
 náfi, مفید mufíd.
LUCRE, فایده fá'idah, سود súd,
 حاصل hásil, صرفه sarfah, کسب kish or
 kasb, نفع muksab, نفع naf',
 منفعت manfa'at, انتفاع intifá'.
To LUCUBRATE, شب بختی کردن
 bi-shab mihnát kardan.
LUCUBRATION, شب بختی mihnát-i-
 shab.
LUDICROUS, با عده bá-khandah,
 مضحک muzhik.
LUDICROUSLY, با عده bá-khandah.
To LUG, کشیدن kashídan.
LUGGAGE, اسباب asbáb, بارها bárhá,
 بسته bunah.
LUGUBRIOS, *vide* SAD.
LUKEWARM, شیر گرم shír-gárm, نیم
 گرم ním-garm, مالول malúl.
LUKEWARMNESS, سردی burúdat,
 سردی futúr.
LULL, آرام áram.
To LULL, آرام گرفتن.—
(to lull to sleep) خواباندن khwá-
 bánídan.

LUMBER-ROOM, پستو pastú, میان
 miyán-i-páy.
LUMINOUS, روشن raushan, درخشانده
 dirakhshandah, زیاده ziyá-dár.
LUMP, کتله kundah, تکه tikkah,
 لخته lakhtah, موم muzghah.—
(caused by the bite of an insect)
 لک luk, برآمدگی bar-ámadagí.
LUMPY, دار kundah-dár, لخته
 دار lakhtah-dár.
LUNACY, دیوانگی dívánagí, جنون
 junún, خبا khabt.
LUNAR, قمری kamarí.
LUNATIC, دیوانه dívánah, مجنون maj-
 nún.
LUNCH, عصرانه 'asránah.—*(to take
 lunch)* صرف عصرانه نمودن sarf-i-
 'asránah nimúdan.
LUNG, شش shush, ریه ri,yah, ریه
 riyáh.
LUPINE, ترمس tirmus, باقلا báqilah-
 i-misrí.
LURE, طعمه tu'mah, دانه dánah,
 چینه chínah.
To LURE, اغوا نمودن ighvá nimú-
 dan, فریبیدن firíftan, نمودن
 jazb nimúdan.
LURID, تیره tírah, مظلوم muzlim.
To LURE, پنهان شدن panhán shu-
 dan, کمین کردن kamín kardan,
 متواری nihúftah shudan, نهفته شدن
 mutavári búdan.
LURKER, کمین گر kamín-gar.
LURKING-PLACE, کامین گاه kamín-
 gáh.
LUSCIOUS, مزه دار mazah-
 dár, نوشین núshín, شیرین shírín.
LUSCIOUSNESS, لذت lazzat, شیرینی
 shíríní.
LUST, مستی mastí, هبوط shahvat,
 هوا havá, هوس havas, فسق fiak,
 نفس nafs, آماره nafs-i-am-
 márah, طمع tama', آرزوی نفسانی
 árzú,i-nafsání.
LUSTFUL, مست mast, هبوط
 shahvat-parast.—*(covetous)* طامع
 támi', طمعکار tama'-kár, آرزو مند
 árzú-mand, حرص harís, نیم im
 دانه dání', کنس kinis.
LUSTINESS, قوت kuvát.
LUSTRE, روشنی raushaní, روشنائی

- raushná, í, جلا jalá, جلوة jalvah, رونی raunak, زیبا ziyá, تاب táb, شعاع shu'á, نزارات nazárat.—(of a sword, &c.) آب áb.
- LUSTY, با قوت bá-kúvat.
- LUTE, عود 'úd, برتá barbat.
- LUTHERAN, لوتران lútarán (eur.).
- LUTIST, عواد 'avvád, برتá ساز barbat-sáz.
- LUXURIANCE, افرات ifrát, كثرت kas-rat, وفرت vafrat.
- LUXURIANT (abundant), وافر váfir, كشمير maufúr, فراوان faráván, كشمير kasír.
- LUXURIES, آذوقه ázúkah.
- LUXURIOUS, عوش nafsání, عوش
- كدران khwush-guzrán, عياش 'ay-yásh.
- LUXURY, عيش 'aish, عشرت 'ishrat, عوش كدرانی 'ayyáshí, عوامی khwush-guzrání.
- LYING, كذب آموغ durúgh-gú, كذب kizb-ámiz.
- LYING-IN (woman), زاجه záchah, زجه zachah, زجه zajah.
- LYMPH, ماده ٲله mádah-i-ábilah.
- LYNX, وحش vashk, سیاه سیاه siyáh-gúsh.
- LYRE, عود 'úd.
- LYRICAL, برتبی barbatí.
- LYRIST, برتá ساز 'avvád, عواد barbat-sáz.

M.

- MACADAMISED, چخته pakhtah.
- MACARONI, رشته rishtah.
- MACE (spice), پوست جوز púst-i-jauz, بسماسه bisbásah, بزباز bizbáz.—(metal club) گرز gurz, طوپز túpuz, كوپال tupuz, چماق chumák, كوپال gúpál.—(staff of gold or silver) عصا 'asá, چماق chumák.
- MACE-BEARER, چماق دار chumák-dár, گرز دار gurz-dár.
- TO MACERATE (steep), آغشستن ághushtan, آغشیدن ágháridan.—(to make lean) لاغر ساختن lághir sákhtan.
- MACERATION, آغشستگی ághushtagí.
- TO MACHINATE, حيله نمودن hílah nimúdan.
- MACHINATION, حيله hilah, مكیده makídah, مكر makr.
- MACHINE, آلات alat, منجنيق man-jansk.
- MACHINEERY, اسبابی asbábí.
- MACHINIST, كار آلات alat-kár.
- MAD, ديوانه dívánah, مجنون maj-nún, دلی dillí, جنونی junúní.—(fascinated or distracted) مجنون majnún, هوریده shúridah, آلفته álufthah, مشغوف mashghúf, هیذا
- shaidá, شيفته shíftah, بخود bí-khwud, جنونی junúní.
- MADAM, خانم khánam, بانو bánú.
- MADCAP, ديوانه dívánah.
- TO MADDEN, ديوانه ساختن dívánah sákhtan, مجنون ساختن majnún sákhtan.
- MADDER (a dye), روناس rúnás.
- MAD-HOUSE, تيمار خانه tímár-khá-nah.
- MADLY, وار دیوانه dívánah-vár.
- MADNESS, ديوانگی dívánagí, جنون junún, خبط khabt.
- MADMAN, ديوانه dívánah.
- MAGAZINE, مخزن makhzan, عوانه khizánah, خزینه khizínah, انبار ambár, گنجینه ganjínah, حاصل hásil.—(of powder) خانه باروت bárút-khánah, کور خانه kúr-khánah.—(of arms) سلاح خانه siláh-khánah, جبه خانه jabbah-khánah, کور خانه kúr-khánah.—(pamphlet) رساله risálah.
- MAGGOT, کرم kirm.
- MAGGOTY, کرم خورده kirm-khwurdah.
- MAGIAN (fire-worshipper), مهجوسی majúsí, آتش پرست átish-parast, مغ mugh, گور gabr, گور gaur, در

dinge, &c.) درست کردن durust kardan. — (*cause to become*) گردانیدن gardánidan. — (*make it up*) صلح کردن sulh kardan. — (*make over*) محول کردن muhavval kardan. — (*make up an account*) جمع کردن jam' kardan.

MAKEE, سازنده kunandah, سازنده sá-zandah. — (*Creator*) خالق khálík, خالق khallák, آفریننده áfirinandah, مکنون 'sáni', مانع áfiridagár, mukavvin.

MALACHITE, ملخیت malakhít (*eur.*).

MALADY, مرض marz, بیماری bímári, علت 'illat, درد dard.

MAL A PROPOS, بمصل بí-mahall, مال بی وقت bí-já, بی جا bí-vakt.

MALARIA, بخار bukhár.

MALE, نر nar, مذکر muzakkar, ذكر zakt (*pl.* ذكور zukúr), نرینه narínah, مردانه mardánah.

MALEDICTION, لعنت la'nat, نفرین nafírín, سب sabb.

MALEFACTOR, گناه کار gunáh-kár, مجرم mujrim.

MALEVOLENCE, بد اندیشی bad-andíshí, بد خواهی bad-khwáhí, بد نهدی bad-nihádí.

MALEVOLENT, هرز sharír, بد نهاد bad-nihád, بد اندیش bad-andísh, بد خواه bad-khwáh, بد ذات bad-zát.

MALICE, بد خواهی bad-khwáhí, بد اندیش bad-andísh, کینه kín, کینه kínah, حقد hikd, بغض bughz, عداوت 'adávát, شر sharr, شرار sharr, خبث khubs.

MALICIOUS and MALIGNANT, vide MALEVOLENT.

MALIGN, هلاک haláhal, فاسد kátíl, مهلك muhlik.

TO MALIGN, هتک عرض کردن hatk-i-'irz kardan.

MALLEABLE, نرم narm.

MALLET, کلوخ کوب kulúkh-kúb. — (*of iron*) طوقمق túkmák, طوقمق túkmak, توخماق túkhmák.

MALLOWS (*plant*), خبازی khabbází, نان کلاغ nán-i-kalágh, توله túlah, کھلمی کوچک khatmí-i-kúchik.

MALVERSATION, غل ghill, غلول ghulúl.

MAMMA, مادر mádar, ماما mámá.

MAMMOTH, ماموت mámút (*eur.*).

MAN (*mankind*), بنی آدم baní-ádam, انسان insán, نام nás, بشر bashar, حیوان ناطق jins-i-bashar, حیوان haiván-i-nátík. — (*human male*) آدم ádam, مرد mard, مردم mar-dum, نفر nafar, شخص shakhs. — (*piece, at chess, draughts, &c.*) مهره muhrah. — (*man - o' - war, ship*) کشتی jaház-i-jangí, جهاز جنگی kashtí-i-jang, جهاز منوار jaház-i-harbí, منوار manvár. (*eur.*).

MANACLED, بسته زنجیر bastah-i-zanjír.

MANACLES (*fetters*), دست بند dast-band, غل ghill, زنجیر zanjír.

TO MANAGE, کار گذاری نمودن kár-guzári nimúdan, اجرای کار کردن ijrá, í-i-kár kardan, سر براهی نمودن sar-bi-ráhi nimúdan.

MANAGEMENT, کار گذاری kár-guzári, تدبیر tadbír, نظارت nazárat, سر براهی sar-bi-ráhi.

MANAGEE, پیشکار pish - kár, ناظر názir, سرکار sar-kár, سر بره sar-bi-ráh. — (*body of managers*) اداره idárah.

MANDATE, فرمان firmán, حکم hukm, امر amr, فرمانش firmá, ish.

MANDRAKE, مردم گیاه mardum-giyáh, بروج الصنم yabrúju-'s-sanam. [A fabulous plant, the root of which is said to resemble a man; and to which many wonderful properties are attributed.] — (*mandrake of Scripture, a small wild gourd, having a sweet smell, supposed to be the plant alluded to in Genesis xxx. 14*) دستنبو das-tambú.

MANE (*of a horse*), بال yál, معرفه ma'rafah.

MANED, بال دار yál-dár.

MANES, غول ghúl, عقیقہ 'ifrá.

MANFUL, بهادر bahá-dur, دلیر dilír, رشید rashíd.

MANFULLY, بهادرانه bahádúranah.

MANGE, کر gar, حرب jarab.
MANGEL-WUZEL, چکندر chukundur,
 چوندلر chúndar (*vulg.*).
MANGEE, آخر ákhur, آخور ákhwur,
 معلف ma'láf.
TO MANGLE, دریدن darídan.
MANGO (*Indian fruit*), انبه ámbah.
MANGY, جر بان gar-gín, گر گین jar-bán.
MANHOOD, رجولیت rajúlíyat.—
 (puberty) بلوغت bulúghat, شباب shabáb. (*Vide COVERAGE, RESOLUTION.*)
MANIA, عشق 'ishk, سودا saudá.
MANIAC, مجنون majnún, دیوانه dí-vánah.
MANIFEST, هویدار huvaidár, پدید padíd, آشكار áshkár, آشكاره ashkára-rah, ظاهر záhir, عیان 'iyán, پیدا paidá, مبین mubín.— (*nautical term*) قول kaul.
TO MANIFEST, اظهار nimúdan, اظهار نمودن izhár nimúdan.
MANIFESTATION, اظهار izhár, توضیح tauzih, پیدایش paidá, ish, بیان bayán.
MANIFESTLY, بالمراحمه bi-'s-saráhat, صراحتاً saráhatan, واضحاً vázihan.
MANIFESTO, اظهار نامه izhár-námah.
MANIFOLD, عدید 'adíd, عدیده 'adídah, مستوفی mustaufí, متکثیر muta-kásir.
MANIKIN, مردمه mardumak.
MANKIND, *vide MAN.*
MANLINESS, مردانگی mardánagí, مردی mardí, مردمی mardumí. (*Vide BOLDNESS.*)
MANLY, جوانمرد javán-mard, مردانه mardánah.
MANNA, من mann.— (*the drug*) ترجمین shír-khishit, شیر عفت taranjubín.— (*of the tamarisk*) انگبین کر انگبین *a silicious substance found in the bamboo*, طباهیر tabáshír.
MANNER, طور taur, طرح tarah, وجه vajh, طریق tarík, منوال minvál, رسم rasm, وقرة vatirah, واز vaz', سبیل ravish, طرز tarz, راه ráh, سبیل sabíl, سلوك sulúk, ضابطه zábitah, نهاد dastúr, گونه gúnah, دستور

nihád, نامت namat, درایت diráyat, قسم ká'idah, قاعده úslúb, اسلوب kism.— (*in like manner*) اینچنین in-chunín, هكذا hákazá.— (*after the manner*) بسان bi-sán.
MANNERLY, عرش اخلاق khwush-akhlák, تهذیب اخلاق tahzib-akhlák.
MANNERS, رسوم rusúm, آداب ádáb, اخلاق akhlák, قواعد siyar, سیر vá'id.— (*good manners*) تهذیب اخلاق tahzib-akhlák, اخلاق پسندیده akhlák-i-pasandídah, عرش اخلاق khwush-akhlák.
MANGEVRE, منوره manúrah (*eur.*).
MANSION, عمارت 'imárat.
MANSLAUGHTER, قتل katl.
MANTEL-PIECE, طاق ták.
MANTLE, ردا ridá, غاشیه gháshiyah.
MANUAL, دستی dastí.— (*pamphlet*) رساله risálah.
MANUFACTORY, کارخانه kár-khánah.
MANUFACTURE, عمل 'amal, صنعت san'at.— (*thing made*) مال mál.
TO MANUFACTURE, معمول کردن ma'múl kardan, ساختن sákhtan.
MANUFACTURER, مایع sáni', کاریگر kári-gar.
MANUMISSION (*of slaves*), عتاق 'iták, اعتاق tahrír, تحریر 'iták.
TO MANUMIT, عتاق کردن 'iták kardan.
MANURE, رهوه rishvah, کود kúd.— (*carrier of manure*) کود کش kúd-kash, گابره gábirah.
TO MANURE, کود دادن kúd dádan, رهوه دادن rishvah dádan.
MANUSCRIPT, دستخط dast - khat, قلمی nivishtah, نوشته kalamí.
MANY, فراوان faráván, بسیار bisyár, بسی basí, کثیر khailí, خیلی kasír, موفور maufúr, جزیل jazíl, وفی vafí, عدید 'adíd, متعدد muta'addid, شگرف shigarf, انبوه ámbúh.— (*how many?*) چند chand, چقدر chi-kadr.— (*so many*) چندین chandín, چندان chandán, آنقدر án-kadr, اینقدر in-kadr.— (*as many as*) چندانکه chandán-kih, چندان چندان chandán-kih, بقدر bi-kadr.— (*twice as many*) دو چند dú-chand, معصف

muza'af, مضاف muzá'af, دو مقابله
dú-mukábalah, دو گانه dú-gá-
nah, دو مساری dú-musáví.—(one
hundred times as many) صد چندان
sad-chandán.—(many-coloured)
رنگارنگ gún-á-gún, رنگ
á-rang.—(many times) بارها
bárha.

MAP, نقشه nakshah.—(staff map)
نقشه ارکان حرب
nakshah-i-arkán-
i-harb.

MAPLE (wood), سارمه sármah, چیت
chít.

To MAB, vide To SPOIL.

MABAUDEB, تاراج ghárat-gar, تاراج
táráj-gar, حمله آور hamlah-
ávar.

MARBLE, مرمر marmar, رخام rukhám.

MARCH (of an army, &c.), کوچ kúch,
ارتحال rihlat, رحیل rahíl, سفر safar,
سیر sair, نهضت nuhzat.—(forced march)
الغار ilghár, یلغار yalghár.—(month
آذار ázár, مارت márt.

To MARCH, کوچیدن kúchídan, کوچ
کردن kúch kardan, رحلت کردن
rihlat kardan.

MARCHES (frontiers or boundary),
سرحد dabanah, مرز marz, حد
sar-hadd, سنور sunúr.—(Lord of
the Marches) مرزبان marzbán.

MARCHIONESS, بانو bánú.

MARE, اسب ماده mádiyán, مادبان
asb-i-mádah.

MARGIN, vide BOUNDS, BORDER.—
(on the page of a book, &c.) حاشیه
háshiyah.—(marginal lines) جدول
jadval.—(having marginal lines
or notes) جدول محاشی muhashshá,
جدول jadval-kardah-shudah.

MARIGOLD, همیشه بهار hamishah-
bahár.—(African marigold) گل
چغفری gul-i-ja'fari.

MARINE, دریائی bahrí, بحری daryá, í.
—(naval force) قشون بحری ku-
shún-i-bahrí.—(Minister of
Marine) وزیر بحری vazír-i-bahri-
yah.

MARINER, جاهر jáshí, ملاح malláh.

MARINETTE, بازیچه bázíchah, لعبه
la'bah.

MARITAL, شوهری shauharí.

MARITIME, دریائی bahrí, بحری dar-
yá, í.

MARJOBAM, مرزنجوش marzanjúsh.

MARK, نشان nishán, علامت 'álamat,
اثر asar, سراغ surágh, نشانه nishá-
nah.—(on cattle, &c.) داغ dágh.
—(target) هدف hadaf, نشانه nishá-
nah.—(to leave a mark) نشانه نمودن
ta'sír nimúdan.—(to hit the
mark) نشانه خوردن nishánah
khwurdan.—(to miss the mark)
نشانه نمودن nishánah na-khwur-
dan.

To MARK, نشان کردن nishán kardan,
نشان دادن nishán dádan.

MARKET, چهار سوق chahár-súk, چهار
سوق chár-súk.—
(for slaves or cattle) نخاص nakhás.
—(for cloth, &c.) بازارستان baz-
zázistán.—(vegetable market) بازار
بازار bazár-i-sabzí-furúsh.—
(market-price) نرخ nirkh, قیمت
قیمت kaimat-i-muta'árif.

To MARKET, بازار نمودن bazár nimú-
dan.

MARKETABLE, رائج الرائع rá'iju-'l-
vakt.

MARLOT, برهم زن har-ham-zau,
مفتن muftin.

MARQUIS, امیر amír.

MARRIAGE, عروسی ta'ahl,
تا'ahl, ازدواج izdiváj, زواج zi-
váj.—(temporary) متعه mut'ah,
میته síghah.—(ceremony) عقد 'akd,
عقد kabálah, نوشته nikáh, عروسی 'arúsí.—(writ-
ten contract) قبالة kabálah, نامه
súr, سور 'akd-námah.—(feast) عیش
عیش 'aish.—(portion) کابین kábin,
مهر mahr, صدای sídák.
—(property which the bride brings
with her) جهیز jabíz, چهار jaház.

MARRIAGEABLE, بالغ báligh.

MARRIED (man), منکوح mankúh,
خانه muta'ahl, زن زauj,
منکوحه khánah-dár.—(woman)
منکوحه mankúhah, زوجه zaujah,
زن مروجه zan-i-muzavvajah.

MARROW, مغز maghz, مخ mukhkh.

To MARRY (as a man), زن گرفتن zan
girftan, تاهل ساختن ta'ahl

sákhtan, تاهل اختيار کردن ta, ahhul ikhtiyár kardan, عروسی کردن 'arúsi kardan, بزنی گرفتن giriftan, نكاح نمودن nikáh nimúdan, تزویج زن zan kardan, تزویج کردن tazvíj kardan.—(as a woman), تزویج کردن tazvíj kardan, نكاح shauhar kardan, نكاح نمودن nikáh nimúdan.—(to join a couple in matrimony) عقد نكاح بستن 'akd-i-nikáh bastan.—(to give in marriage) دادن بزنی dádan muká-rabat nimúdan.

MARS (the planet), مریخ mirríkh, بھرام bahrá'm, پہلوان pahlaván-i-sipíhr.

MAESH, حلاب khaláb, وحل vahal, مشیله mashílah, مرز marz.

MAESHAL, صاف آرا saff-árá.

To **MARSHAL**, صاف آراستن saff áras-tan.

MARSHY, مشیله ور mashílah-var, مرزی marzí.

MART, صراف خانه sarráf-khánah, دار تجارتخانه tijárat-khánah, دار المعامله daru'l-mu'ámalah.

MARTEN (weasel), سمور sammúr.

MARTIAL, دلیر جنگجو jang-jú, دلیر dilír, شجاع shujá'.

MARTIN, پرستوك parastuk, پرستوك parastúk.

MARTINGALE, زبر بند zír-band, پیش بند pish-band.

MARTYR, شهید shahíd (pl. شهدا shu-hadá).

MARTYRDOM, شهادت shahádat.—(place of martyrdom) مشهد mashhad.—(to suffer martyrdom) شهادت یافتن shahádat yáftan.

MARVEL, عجب ta'ajjub, عجب 'ajab. (Vide MIRACLE).

MARVELLOUS, عجب 'ajab, عجب 'ajfb.

MARVELLOUSLY, عجیباً 'ajfban.

MARVEL-OF-PERU (jalap-flower), لاله عباسی lálah-i-'abbási.

MASCULINE, vide MALE.—(gender) مذکر muzakkar.

To **MASH**, کوبیدن kúbídan, پخش کردن

pakhsh kardan, لیه کردن lih kar-dan.

MASK (visor), برقع burka.—(play) مستحرة maskharah.

MASON (stone-cutter), سنگ تراش sang-tirásh.—(builder) بنا banná, معمار mi'már.—(chief mason, architect) معمار باھی mi'már-báshí, استاد بنا ustád-banná.—(mason's rule) سه گوش gúnyá, سه گوش sih-gúsh.

MASONRY, معماری mi'má'arí.

MASS (heap), انبار túdah, انبار ambár, کپه kuppah.—(agglomeration) اجتماع jamá'at, اجتماع ijtimá', جمعی majma', جمله jumlah, جمعی jumlagi.—(Church Service), قداس kuddás.

To **MASS**, جمع آوری کردن jam'-ávarí kardan, جمع کردن jam' kardan.

MASSACRE, قتل mukátalah, قتل عام katl-i-'ámm, خونریزی khún-rizí, کشتار kushtár, اعدام idám.

To **MASSACRE**, قتل نمودن katl nimúdan, مهتاله نمودن kushtan, مهتاله mukátalah nimúdan, اعدام نمودن idám nimúdan.

MASSIVE, ضخیم zakhím, بزرگ bu-zurg.

MASSIVENESS, ضخامت zakhámat, بزرگی buzurgí.

MAST, دگل dagal, دگل dakal, دگل dúl (hind).—(to set up or ship a mast) دگل را سب کردن dagalrá sukub kardan.—(to strike or un-ship a mast) دگل را خمر کردن dagalrá khazar kardan.

MASTER, آقا áká, آقا áká, صاحب sáhib, مولد khudávand, مولد maulá, خاوند khávand.—(owner) مالك málik, صاحب sáhib.—(chief workman or teacher) استاد ustád, معلم ustád.—(of a school) معلم mu'allim, آخوند ákhwund, ملا مکتبی mullá-i-mak-tabí.

To **MASTER**, غالب آمدن ghálib ámadan, گشادن gushádan.—(to master a subject) بر مطلب دست یافتن bar matlab dast yáftan.

MASTEELY, بی نظیر bí-nazír.

MASTER-PIECE, کار استاد kár-i-ustád.
MASTERY, فتح fath, غلبت ghalabat.
TO MASTICATE, عاگیدن khá'idan, جاگیدن já'idan, جاویدن jávidan, مسیدن khasídan.
MASTICATION, عاگیدگی khá'idagí, عسیدگی khasídagí.
MASTICH (gum), مصلکا mastiká, ساكز sákiz, سكر sakkiz.—(tree) بن bann.
MASTIFF, سگ sag, كلب kalb.
MASTUPRATION, جلك jalk.
MAT, بوریا búryá, حصر hasír, بساط bisát.
MATCH (equal, rival), حریف haríf, خصم khasm, طرف مقابل taraf-i-mukábil, مساوی musáví, زوج zauj, نظیر nazír, برابر barábar.—(pair) ham-tá, جفت juft, زوج zauj.—(marriage) عروسی 'arúsi.—(of a gun, &c.) فتيله fatilah.—(lucifer) شمعه sham'chah, كبريت kibrít.—(matchlock) vide GUN.—(matchlockman) vide MUSKETEE.—(slow-match) ماهتابی máhtábí.
TO MATCH, برابر همدن barábar shudan.
MATCHLESS, بی نظیر bí-nazír.
MATE (husband or wife), زوج zauj.—(of a ship) معلم mu'allim.
MATERIAL, مجسم mujassam.—(cloth, &c.) كماش kumásh.
MATERIALITY, جسمانیت jismáníyat, جسمیت jismíyat.
MATERIALLY, در اصل dar asl.
MATERIALS, اسباب asbáb, لوازمه lavázimah, سامان sámán, سرچام saranjám.
MATERNAL, مادران mádarán.
MATEBNITY, امورمت umúmat.
MATHEMATICIAN, مهندس muhandis, ریاضیت شناس ri'yáziyat-shinás.
MATHEMATICS, علم ریاضی 'ilm-i-ri'yázi, ریاضیت ri'yáziyat.
MATRICIDE, مادر کشی mádar-kushí.
MATRIMONIAL, نکاحی nikáhí, زوجی zaují.
MATRIMONY, vide MARRIAGE.
MATRIX, رحم rihm, مشیمه mashímah, زهدان zihdán.

MATRON, خانم khánam, بانو bánú.
MATRONLY, خانم ور khánam-var, بانو ور bánú-var.
MATTER, vide AFFAIRE, IMPORTANCE.—(of a sore) ریم rím.—(what is the matter?) چه حد chih shud.—(no matter) عیب ندارد 'aib-na-dárad, حرفی نیست harfí níst.
MATTOCK, تیشه tishah, کند kuland, كنگ kulang.
MATRESS, دوشك dúshak, توشك túshak.—(spring-mattress) دوشك فناری dúshak-i-fanári.
MATURE, كامل kámil, رس ras.
TO MATURE, كامل همدن kámil shudan, رسیدن rasídan.
MATURELY, كاملاً kámilan.
MATURITY (persons), بلوغ bulúgh.—(things) بلوغیت bulúghíyat, كمال kamál, رسیدگی rasídagí.
MATUTINAL, بامدادی bámdádí.
MAUDLIN, دین مست ním-mast.
TO MAUL, دین zadan, گرفتن kúftan.
MAUND (weight of seven pounds and a half), من man, من تبریزی man-i-tabrizí.—(royal, fifteen pounds) من هاهی man-i-sháhí.
MAUSOLEUM, مقبره makbarah, مزار mazár, مریح zaríh.—(of a saint) روضه rausah, درگاه dargah, مزار mazár, امامزاده imám-zádah.
MAW, چینه دان chínah-dán.
MAWKISH, بد مزه bad-mazah.
MAXIM, مسئله mas'alah, مثل masal, مقوله makúlah.
MAY (month), آيار áyár, ماهی máis.
MAY BE, شاید sháyad.
MAYOR, کلانتر kalántar.
MAZE, حیرانی hairání, تکرر tafakkur, طریق اندیشه andíshah.—(place) طریق tarík (pl. طرق atruk).
ME, من man, مرا mará.
MEAD, چمن chaman, مرغزار margh-zár.
MEADOW, چمن چمنار chaman-zár, مرتع چرا chará-gáh, مزارع marta', مرغزار margh-zár, 'alaf-zár, مغاز sahrá, مغاز magnáz, جلگه julgah.
MEAGER, زبون zabún, لافر lághir, حقیر hakír.

MEAGERNESS, لاغری zabúni, زبونی lághirí.

MEAL, آرد árd, دقیقí dakík.—
(coarse meal or bruised grain) مغزور bulghúr, پلكو palkú (vulg.)—
(a repast, food) خوراکی khwurákí, طعام ta'am, تغذیه taghziyah.—(to take a meal) تغذی نمودن taghazzi nimúdan.

MEALY, آرد سا árd-sá.

MEAN (vile), فرمایه kamíuah, کمینه furú - máyah, خوار past, پست khwár, غرور púch, دون dún, دنی daní, ذلیل zalíl, رذل razíl, حقیر hakír.—(middle) واسطه vásitah, متوسط mutavassit.

To MEAN (purpose), قصد کردن kasd kardan.

MEANING, معنی ma'ní, فاهوا fahvá, مطالب matlab.

MEANNESS, سفلگی siflagí, دونی dúni, کمینگی kamínagí.

MEANS, واسطه vásitah, وسیله vasilah, سبب vasílah, موجب mújib, سبب sabab, رابطه rábitah, علت 'illat, اصل vajh, باعث bá'is, امر asl, توسط mauris, واسطت vasátat, توسط tavassut.—(by all means) هر وجه bi-har vajh, هر صورت bi-har súrat.—(by no means) هیچ وجه bi-hich vajh, اصلا aslan, هرگز نه hargiz-nah, و كلا háshá va kallá.—(by means of, through the agency of) از واسطه bi-vasátat, از وسیله az vasílah.

MEANWHILE, vide WHILST.—(in the meanwhile) در این بین dar in bain.

MEASLES, سرخاک surkhak.

MEASURE, پیمایش paimáyish, میزان mizán, قیاس kiyás, اندازه andázah.—(vessel for measuring) پیمانانه paimánah, مقیاس mikyás, معیار miyár, کیل kail, وزنه vaznah.—(rod or stick) نی پیمایش nai-i-paimáyish.—(line) حائل shávu, رسمانکار rismán-kár.—(grammatical term) میزان mizán, بحر, bahar.—(proceeding) تدبیر tadbír, امر amr, کار kár.—(beyond measure) زیاده ziyáda az hadd.—

(good measure), وزن تمام vazn-i-tamám, وزن درست vazn-i-durust.—(measure of length) طول mikyás-mikyás-i-túl.—(measure of quantity) مقیاس mikyás-i-kail.—(superficial measure) سطح mikyás-i-sath.

To MEASURE, پیمودن paimúdan, پیمایش paimáyish kardan, درج کردن zar' kardan.—(land) مساحت misáhat kardan.—(ascertain size or depth) اندازه گرفتن andázah giriftan, قد گرفتن kadd giriftan.

MEASURELESS, بی انتها bí-intihá, بی حساب bí-hisáb.

MEASUREMENT, پیمایش paimáyish, مساحت misáhat.

MEASURER, پیمای paimá.

MEAT, گوشت gúsh.

MECHANIC, کاریگر pishah-var, کاریگر kári-gar, مائع sání, کسبی kasbí.—(mechanical powers) قوای منجنیق kuvá, í-i-manjansk.—(lever) اهرم ahram.—(wheel) چرخ charkh, دولاب dúlab.—(pulley) عرشه gharghahah.—(inclined plane) سطحه نشیبدار takhtah-i-nishíb-dár, بسط ماگل basf-i-má,یل, ماگل safhah-i-má,il.—(wedge) اخی akhí, کاره gávah, گوه gavvah, گاز gáz.—(screw) پیچ pich.

MECHANICS, علم منجنیق 'ilm-i-manjansk.

MEDAL, مدال madál (eur.).

MEDALLION, سکه sikkah.—(face) روی rúí.—(reverse) پشت pusht.

MEDALLIST, ساز مدال madál-sáz.

To MEDDLE, دست زدن dast zadan, پیش کردن pas va pish kardan.

MEDDLER, فزول fuzúl.

To MEDIATE, توسط کردن tavassut kardan, واسطت نمودن vasátat nimúdan.

MEDIATION, شفاعت shifá'at, مباحثه tavassut, مباحثه mubáyanat.

MEDIATOR, شافع shafí', واسطه vásitah.—(arbitrator) حکم hakam,

- MUNSIFF**, مصلح واسطه *vásitah*, منصب *munsif*, مصلح میانداز *miyán-dár*.
- MEDICAL**, طبی *tabbí*.
- MEDICINAL**, جهت دوا سازی *jihát-i-davá-sázi*.
- MEDICINE**, علاج *'iláj*, معالجه *mu'álah*, دوا *davá*, درمان *darmán*.—*(the science)* طب *tibb*, طبابت *tabábat*.—*(drug)* دوا *davá*, دار *dárú*.
- MEDIOCRITY**, واسطه *vasátah*, اوسط *úsat*.
- TO MEDITATE**, فکر کردن *fikr kardan*, نمودن تصور *tasavvur nimúdan*, نمودن اندیشه *andíshah kardan*.
- MEDITATION**, فکر *fikr*, تفکر *tafakkur*, تلاوت *tilávát*, غور *ghaur*, تصور *tasavvur*, تأمل *murákabah*, مراقبه *ta-ammul*, اندیشه *andíshah*.
- MEDITATIVE**, متفکر *mutafakkir*, متأمل *muta,ammil*.
- MEDIUM**, واسطه *vásitah*, توسط *tavasut*.
- MEDJIDIE** (*Order of*), نشان مجیدیه *nishán-i-majídíyah*.
- MEDLAR**, ازگیل *azgil*, ازگل *azgl*, کونوس *kúnús*.
- MEDLEY**, مخلوط *makhlút*, آمیزش *ámízish*.
- MEED**, بهره *bahrah*.
- MEEK**, حلیم *halím*, سلیم *salím*, ملائم *mulá,im*, نرم *narm*.
- MEEKNESS**, حلم *hilm*, ملائمت *múlá-yamat*, لطف *lutf*, نرمی *narmí*.
- MEET**, لاقی *lá,ik*, واجب *vájib*, روا *ravá*, مناسب *munásib*, سزا *sazá*, سزاوار *sazávár*, هاسته *sháyistah*, لایم *lá,im*.—*(to be meet)* هاستن *sháyistan*, لایق بودن *lá,ik búdan*, بکار خوردن *bi - kár khurdan*, بایستن *báyistan*, ساز کار شدن *sáz-kár shudan*.
- TO MEET**, ملاقات کردن *mulákát kardan*, دو چار شدن *dú-chár shudan*, بر خوردن *bar-khurdan*.—*(go forth to meet)* استقبال کردن *istikbál kardan*, پیشرواز کردن *písh-váz kardan*.
- MEETING**, جماعت مجلس *jamá'at*, مجمع *majma'*, انجمن *anjuman*.—*(encounter)* ملاقات *mulákát*, وصال *vasál*.
- MEETNESS**, هاستگی *sháyistagí*, ساز *sáz-karí*.
- MEGRIM**, درد سر *dard-i-sar*, مداع *sudá'*.
- MELANCHOLIC**, *vide SAD*.
- MELANCHOLY** (*hypochondria*), ملنخولیه *malankhúliyah*, سودا *sudá*.—*(as a sad tale, &c.)* جگر سوز *sahmgín*, سهمگین *jigar-súz*, دل غمناز *dil-khírash*.
- MELANGE**, مخلوط *makhlút*.
- MELÉE**, نبرد *návard*.
- TO MELIORATE**, بهتر کردن *bihtar kardan*, خوبتر کردن *khúbtar kardan*.
- MELIORATION**, بهتری *bihtarí*.
- MELLIFEROUS**, شهد آمیز *shahd-ámíz*.
- MELLIFLOUS**, شیرین *shírín*.
- MELLOW** (*ripe*), رس *ras*, رسیده *rasí-dah*.—*(soft)* نرم *narm*, ملائم *mulá,im*.
- MELLOWNESS** (*ripeness*), رسیدگی *rasídagí*.—*(softness)* نرمی *narmí*, ملائمت *mulá,yamat*.
- MELODIOUS**, خوشنوا *khwush - navá*, خوش الحان *khwush-alhán*.
- MELODIOUSNESS**, خوشنواگی *khwush-navá,í*, خوشهارازی *khwush-ávází*.
- MELODY**, سجع *saj*, اسجاع *asjác*, نوا *navá*, نغمه *naghmah*.
- MELON**, خربوزه *kharbúzah*, عرب *kharbuz*.—*(small musk lemon)* کرمک *garmak*.—*(unripe melon)* کبیره *kumbizáh*, کرمک *karkú*.—*(water-melon)* هندوانه *hinduvánah*, تربوزه *tarbúzah*, قارپوز *kárpúz*.—*(melon-ground)* فالیز *fálíz*, پالیز *pálíz*, جالیز *jálíz*, زار *zár*, خربوزه زار *kharbuzah-zár*.
- TO MELT**, کداختن *gudákhtan*, آب شدن *áb shudan*, حل شدن *hall shudan*.—*(causal)* کداختن *gudákhtan*, کدازانیدن *gudázánídan*, حل کردن *hall kardan*, آب کردن *áb kardan*.
- MELTER**, کدازننده *gudázandah*.
- MEMBER**, *vide LIMB*.—*(fellow or partner)* هم شریک *sharík*, هم *ham-shart*, صاحب *sáhib*, رفیق *raffík*, هم *ham-'ahd*.—*(of a corporation,*

&c.) عفو 'uzv, نافر نافر nafar - i - 'uzv, اجزا ajzá (used in plural).

MEMBERSHIP, عضویت 'uzviyat.

MEMBRANE, پرده pardah.

MEMOIR, یادداشت tazkirah, یاد یاد yád-dásht.

MEMORABLE, واجب الذکر vajibu-'z-zikr.

MEMORANDUM, یادداشت yád-dásht, تذکره tazkirah.

MEMORIAL, vide PETITION, KEEP-SAKE.

MEMORY, یاد yád, حافظ hafiz, خاطر khátir. — (to escape the memory) از خاطر رفتن raftan. — (to retain in memory) یادداشتن yád dáshtan.

MENACE, vide THREAT.

MENAGERIE, هر خانه shír-khánah.

TO MEND (repair, as buildings, &c.), مرمت کردن marammat kardan, تعمیر کردن ta'mír kardan. — (stitch) رفو کردن rafv kardan, پیوند کردن paivand kardan. — (improve) به کردن, اصلاح نمودن isláh nimúdan, بیف کردن, اصلاح نمودن, ifákah nimúdan. — (broken articles) مرمت کردن taslîh kardan, مرمت کردن marammat kardan, درست کردن durust kardan.

MENDACIOUS, vide LYING.

MENDACITY, خیانت firib, خیانت khí-yánat, دروغ دریغ durúgh-garí.

MENDE, مرمت ساز marammat-sáz, رفوکن rafv-kun.

MENDICANT, گدا gadá, سائل sá'il, دروگر dar-bi-dar, فقیر fakír.

MENDICITY, گدایی gadá'í, گدایه gadáyah, فقری fakirí.

MENTAL (sub.), نوسکر naukar, پیشخدمت pish-khidmat. — (adj.) پست past.

MENSES (awoman's monthly courses), عذر معین haiz, طمث tums, 'uzr-i-mu'ayyan.

MENSTRUOUS (woman), حائمه há-izah.

MENSURATION, علم مساحت 'ilm-i-misáhat.

MENTAL, قلبی kalbí, دلی dilí.

MENTION, یاد ذکر zikr, تذکره tazkirah,

یاد yád, بازگویی báz-gúf. — (favourable mention) ذکر جمیل zikr-i-jamíl, ذکر ذکر zikr-i-khair.

TO MENTION, یاد ذکر کردن zikr kardan.

MENTIONED, مرفوظ mazkúr, مرفوظ malfúz, مزبور mazbúr.

MERCANTILE, تجارتی tijáratí.

MERCENARY, طمعکار ta-ma'-kár, طامع támi', بخیل bakhíl, لقم la, fm, مومسک mumsik, غسیس khasís. — (soldier) آجر ajír, مزدور mazdúr.

MERCEB, بزاز bazzáz, وړ pflah-var.

MERCHANDISE (trade), سوداگری saudá-garí, تجارت tijárat, متجر mat-jar, معامله mu'ámalah, داد و ستد dá-d u sitad, بیع و هرا bai' va shirá, اشترا ishtirá. — (thing for sale) مال فروش furúkhtaní, مالی-furúsh. — (wares) اجناس ajnás, متاع taunkhwáh, متاع matá', مال mál, اقمشه akmishah.

MERCHANT, بازرگان bá-zargán, تاجر tá-jir, سوادگر saudá-gar, عواجه khwá-jah (pl. تاجار tujjár, اصحاب asháb-i-tijárat).

MERCIFUL, رحیم rahím, رحمن rah-mán, شفیق ámurzigár, شفیق shafík, رؤف raf, رؤف ra, uf.

MERCIFULLY, کریمانه karimánah.

MERCILESS, بی رحم bí-rahm, بی شفقت bí-shafakat, سنگدل sang-dil, بی مروت bí-murúvat.

MERCURIAL, سیماهی símábí.

MERCURY (quicksilver), زینق zíbak, سیماه símáb. — (planet) عطارد 'utárid, تیر tír, دهر dabír. — (alloy of mercury and tin-foil, used for looking-glasses, &c.) کشته جیوه kushtah-i-jívah, زینق زینق zíbak-i-kushtah.

MERCY, رحم rahm, رحمت rahmat, شفقت shafakat, ملاحمت muláymat, رقت rik-kat, نرم دلی narm-dilí, رافت ra, fat. (Vide PARDON). — (to cry for mercy) آمان آوردن ámán ávardan.

MERELY, فقط fakat, محض mahz, و بس va bas, تنها tanhá.

MERIDIAN, ظهر zuhr, النهار nis-

- fu-'n-nahár, نیمروز ním - rúz.—
(circle) النهار كما khatt-i-nisfu-'n-nahár.
- MERIDIONAL**, جنوبی janúbí.
- MERIT**, لیاقت liyákat, قدر kadr, فیضت fazílat, سزاوراری sazavári.
- To **MERIT**, سزاورار بودن sazavár búdan, مستحق بودن mustahakk búdan, لایق شدن lá'ik shudan, واجب شدن vájib shudan, مستوجب شدن mustaujib shudan.
- MERITORIOUS**, سزاورار sazavár, مستحق mustahakk, لایق lá'ik, واجب vájib, مستوجب mustaujib.
- MERMAID**, بنت البحر bintu-'l-bahr.
- MERRILY**, بشادای bi-shádí, بخوشی bi-khwushí.
- MERRIMENT**, *vide* MIRTH.
- MERRY**, هاد shád, هادمان shádmán, خوش khwush, دلخوش dil-khwush, خوشدل khwush-díl, عرم khurram, فرحناك baháj, دلشاد dil-shád, فرحناك farah-nák, مشغوف mash'úf.
- MERSION**, غوطه ghútah.
- MESH**, شبکه shabakah.
- MESS** (*repast*), خوراکی khwurákí, طعام ta'ám, تغذیه taghziyah.— (*difficulty*) مشکلی mushkíl, سختی sakhtí, دشواری dushvári.— (*stain*) آلودگی áلودagi.
- To **MESS**, طعام خوردن ta'ám khurdan, تغذیه نمودن taghziyah khurdan.— (*stain*) آلودن áلودan, ملوث کردن ná-pák kardan, نجس شدن mulavvas sákhtan, نجس کردن najas kardan.
- MESSAGE**, پیام payám, پیغام paighám, رسالت rasálat.
- MESSENGER**, رسول rasúl, قاصد kásid, پیامبر payánu-bar, پشیمبر paigham-bar, چاپار baríd.— (*mounted*) چاپار chápár, چپر chapar, پیکر paik.
- MESSIAH**, مسیح masíh, المسيح al-masih, مسیحا masíhá.
- MESSMATE**, ندیم nadím.
- MESSUAGE**, خانه khánah, منزل manzil, دار dár, سرا sará, بیت bait.
- METAL**, معدنی ma'daní, فلز filizz.— (*metalled road*) چخته pakh-tah.
- METALLIC**, فلزی filizí, معدنی ma'daní, کانی kání.
- To **METAMORPHOSE**, تغییر دادن ta-ghayyur dádan.
- METAMORPHOSIS**, تبدیل هكل tabdíl-i-shakl, نسخ maskh, نسخ naskh.
- METAPHOR**, استعارة isti'árah, کنایه kináyah, مجاز majáz, مجازات majázat.
- METAPHORICAL**, مجازی majazí, کنایه kináyah, آمیز kináyah-ámíz.
- METAPHYSICS**, الهیات iláhíyát, علم ilm-i-iláhí.
- To **METE**, پیمودن paimúdan.
- METEMPSYCHOSIS**, تناسخ tanásukh.— (*in bad sense*) تماسخ tamásukh.
- METEOR**, هباب shaháb (*pl.* هبابان shuhbán).
- METEOROLOGICAL**, هبابی shahábí.
- METEOROLOGY**, هباب شناسی shaháb-shinásí.
- METHINKS**, گویا gúyá.
- METHOD**, *vide* MANNER.
- METHODICAL**, منظم muntazim.
- METRE** (*measure of verse*), میزان mízán, بحر bahr.— (*rhyme*) قافیة káfiyah, سجع sajj.— (*measure of distance*) متر matar (*eur.*).
- METRICAL**, منظوم manzúm, موزون mauzún.
- METROPOLIS**, دار السلطنت dárú-'s-sultanat, دار الخلافت dárú-'l-khiláfat, دار الحکومت dárú-'l-hukúmat, پایتختی pái-i-takht, مدینه محروسه madínah-i-mahrúshah.
- METROPOLITAN** (*ecclesiastical term*), مطران matrán.
- METTLE**, جان ján, حدت hiddat.
- MEW**, مو مو mau mau.
- To **MEW**, مو کردن mau mau kardan.
- MIASMA**, بخار bukhár.
- MICROSCOPE**, ذره بین zarrah-bín.
- MID-DAY**, *vide* MERIDIAN, NOON.
- MIDDLE**, میان miyán, میانه miyá-nah, وسط vasat, قلب kalb, آئنا asná, بطن batn.
- MIDDLING**, متوسط mutavassit.
- MID-NIGHT**, نیمه شب nímah-shab, نصف اللیل ním-shab, نیم شب

nisfu-'l-lail, شبدار shab-dár, همگیر shab-gír.
MID-SHIPS, چهار مرکز markaz-i-jaház, تحت taht.
MIDST, میان miyán, میانه miyánah, وسط vasat, قلب kalb, اثنا asná, بطن batn.—(in the midst of) در بین در bain, در صحن dar sahn.
MIDSUMMER, تابستان tábistán.
MIDWAY, متوسط mutavassit, راه تا نیمه راه tá-nímah-i-ráh.
MIDWIFE, ماماچه mámáchah, قابله kábilah.
MIEN, وجه vajh, چهره chihrah, روی rúí, صورت manzar, صورت súrát, ظهور zuhúr.
MIGHT, vide STRENGTH, SPLENDOR, PRIDE.
MIGHTILY, نهایت niháyat.
MIGHTY, قوی kaví, قادر kádir, ذو القدر zú-'l-kadr, مقتدر muqtadir, توانا taváná, عالی 'áíl, كبير kabír, اكبر akbar, اعظم 'azám, عظيم 'azím, بزرگوار buzurg-vár, عظيم mu'azzam.—(mighty deed) فعل بزرگ fi'l-i-buzurg, عمل قوی 'amal-i-kaví.
TO MIGRATE, نقل کردن nakl kardan.
MIGRATION, نقل کردن nakl kardan, جلائی intikál.—(emigration) جلائی jalá,i-i-vatan, ترك وطن tark-i-vatan.
MILCH-COW, گاو شیر ده gáv-i-shír-dih.
MILD, ملایم muláyam, or ملائم mulá'im, نرم narm, حلیم halím, سلیم salím.
MILDEW (blight), پرمك purmik, سم samm, یرقان yarakán.
MILDEWED, زده پرمك purmik-zadah, سم samm-zadah.
MILDLY, بانرمی bá-narmí, با ملایمت bá-muláymat.
MILDNESS, ملایمت muláymat, نرمی narmí, حلم hilm.
MILE, میل míl (eur.).
MILITANT, جنگی jangí.
MILITARY, جنگی jangí, عسکری 'askarí, لشکری lashkarí.
MILITIA, عساکر ضبطیه 'asákir-i-zab-tiyah.
MILK, شیر shír.—(skimmed milk) درغ dúgh.

TO MILK, دو شیریدن dúshídan, دوختن dúkhtan (obs.).
MILK-CAN, دان شیر shír-dán.
MILKER, شیر کش shír-kash.
MILKINESS, شیر آسای shír-ásái.
MILK-MAID, زن شیر فروش zan-i-shír-furúsh.
MILK-MAN, شیر فروش shír-furúsh.
MILKY, پر شیر shír-ásá, شیر pur-shír.
MILKY-WAY (galaxy), کوهکشان kah-kashán, مجرای مجره majarrah, باب السماء bábu-'s-samá.
MILL, مطحان ásya, آس ás, آسیائی mit-hán.—(windmill) آسیائی باد ásya,i-i-bád.—(cotton-mill) کار کاغذ kár-kághaz, کارخانه kár-khánah-i-sha'r-báfi.—(paper-mill) کاغذخانه ká-ghaz-khánah.—(water-mill) آسیائی آب ásya,i-i-áb.—(ass-mill) حر آس khar-ás.—(hand-mill) دست آس dast-ás, آسیه ásak.—(powder-mill) آسیه دنگه ding-khánah-i-bárúti.—(oil-mill, or press) معصر mi'sar, آسیه کارخانه 'assár-khánah.
MILLENNIUM, رجعت raj'at.
MILLER, آسیا بان ásya-bán, طحان tahhán.
MILLET (large — holcus sorgum), زرت دانه زیره zurrat-i-dánah-rizah, زرت نان zurrat-i-nán.—(small—panicum italicum) آلم allum, آرنج arzan, دخن dukhn.—(Indian — holcus spicatus) جاورس jávars, گاروس gársak, گاو رس gávars.
MILLINER, حیاط زنانه khayyát-i-zanánah.
MILLION, میلیون msliyún (eur.).
MILL-STONE, سنگ آس sang-i-ás, آسیه ásya-sang.
MIMIC, تقلید چی taklíd-chí, مقلد mukallid.
TO MIMIC, تقلید کردن taklíd kardan.
MIMICRY, تقلید taklíd.
MIMOSA (gum-tree or acacia), طلع talh, سنت sant.—(scented flowering mimosa) گل فتنه gul-i-fitnah.
MINARET (spire), مناره manárah (pl. منار manávir), مآذنه ma,zanah.

MINATORY, تهدید tahdíd.
MINCE (*stew*), قیمه kímah.
TO MINCE, قیمه کیمه kímah kardan.
MINCING STYLE, همواره shívah.
MIND, ضمیر خاطر khátir, دل dil, قلب kalb, عقل 'akl, رأی ra'í, فکر húsh, فکر fíkr, بال bál.— (interj.) ده dah.
TO MIND, متفلسف شدن multaft shudan.— همیشه مرور písh ma-rau, عیب ندارد 'aib na-dárad.— (to have a mind to) میل داشتن mail dáshtan.
MINDFUL, خبر داری húsh-yár, خبر khabar-dár.
MINDFULNESS, خبر داری húsh-yári, خبر داری khabar-dári.
MINDLESS, غافل gháfil, سست sust.
MINE, معدن ma'dan, كان kán.— (gold mine) معدن طلا ma'dan-i-tílá. — (salt - mine) معدن نمك ma'dan-i-namak. — (silver-mine) معدن نقره ma'dan-i-nukrah.— (dug passage) لغم nakb, لغم laghum.— (belonging to me) مال من mál-i-man.
TO MINE, کندن kandan, غلب زدن nakb zadan.
MINEE, معدنی ma'dan - chí. — (sapper) لغمی laghum-chí, غلاب nakkáb, قبرن nakb-zan.
MINERAL, معدنی ma'daní, کانی kání, جماد jamád.— (metal) فلز filizz.
MINERALOGIST, معدن شناس ma'dan-shinás.
MINERALOGY, علم معادن 'ilm-i-ma'ádin.
TO MINGLE, آمیختن amískhtan, مخلوط ساختن sirishtan, سرشتن makhlút sákhtan.
TO MINISH, کم ساختن kam sákhtan.
MINISTER (*of State*), وزیر vazír, مدبر mudabbir, وکیل vakíl, دستور das-túr, دبیر mushír, مشیر dabír.— (an envoy or resident delegate) ایچی ílchí, وکیل vakíl, موکل mu-vakkal, بالیوز bályúz (*eur.*). — (Prime Minister) وزیر اعظم vazír-i-a'zam, اعتماد الدوله i'timádu-'d-daulah.— (Second Minister) امین الدوله amínu-'d-daulah. — (Mi-

nisters of State) وزیر vuzará, ارکان اعیان دوله arkán-i-daulat, دولت a'yán-i-daulah, وکالی دولت vukalá, í-i-daulat, امنای دولت umaná, í-i-daulat, مدبران مملکت mudabbirán-i-mamlakat, اولیای سلطنت auliá, í-i-sultanat.— (Minister of Foreign Affairs) وزیر امور خارجه vazír-i-amúr-i-kháríjah, دول خارجه amír-i-duval-i-kháríjah. — (Minister of War) وزیر نظام vazír-i-nizám. — (Minister or chief Envoy from another State) وزیر مختار vazír-i-mukhtár.
MINISTERIAL, وزیری vazírí.
MINISTRATION, خدمت khidmat.
MINISTRY (*office of Ministry*), وزارت vazárat. — (Parliamentary term) وزارت vazárat-khánah. (Vide PRIEST, PRIESTHOOD).
MINOR (*petty*), صغیر saghír, اصغر asghar, کمتر kihtar, کم kam, کمتر kamtar.— (under age) صغیر السن kam - sinn, کم سن saghíru-'s-sinn, خورد سال khwurd-sál, نا بالغ na-bálgih.— (term of logic) مغربی sughrá, تالی tálí.
MINORITY (*being under age*) خورد khwurd-sál, صغر السن sghíru-'s-sinn. — (Parliamentary term) طرف اقل taraf-i-akall.
MINSTREL, vide MUSICIAN.— (singer of ballads) خواننده khwánandah, عاقق 'áshik. [This latter term is applied to a class of wandering minstrels, who sing Turkish ballads.]
MINT (*plant*), پودینه púdínah, نعناع na'ná'. — (for coinage) دار العرب dárú-z-zarb, زرابخانه zarráb-khánah.
MINUS (*in arithmetic*), تفریق tafrík (as پنج تفریق سه panj tafrík-i-sih, five minus three).
MINUTE (*of time*), دقیقه dakíkah.— (memorandum) تسوید tasvíd.— (small) دقیق dakik, دقیق rakík.— (in a minute) الان al-án.
MINUTELY, دقیقاً bá-díkkat, با دقیق و علی التفضیل va katmír, دقیقاً 'alá-'t-tafsil.

MINUTIAE, نکات níkát.
MINX, نازنین názanín.
MIRACLE, کرامت karámat, اعجوبه u'júbah, آیت áyat.—(wrought by a prophet) معجزة mu'jizah.
MIRACULOUS, معجز نشان mut'jiz-nishán, عجیب 'ajíb.
MIRAGE (fallacious appearance of water) مراب saráb, كوراب kúráb, الوه válah.
MIRE, گل gil.
MIRROE, آینه á, inah, مرآت mirát.—(room inlaid with mirrors) آینه خانه á, inah- khánah.
MIRTH, دلخوشی khwushí, دلجوئی dil-khwushí, خرمی khurammí, سرور surúr, نشاط masarrat, مسرت nishát, هادی انبساط ánbisát, شادی shádí, هادمانی shádmání, عشرت 'ishrat, فرح faráh, بیحجت bihjat, 'ishrat, فرح farah, فرح tana'um, نعم.
MIRTHFUL, هادمان shád-mán, مرن دلخوش khwush, خرم khurram, خرم دلشاد dilshád, خرم khurram, بهیج bahíj, دلشاد dilshád, مشعوف mash'úf, فرحانك farah-nák.
MIREY, گلدار gil-dár.
MISADVENTURE, خطا khatá, سهو sahv, بد جعتی bad-bakhtí, بلا balá.
MISANTHROPE and MISANTHROPIC, مزاج ترش tursh-mizáj.
MISANTHROPY, ترش مزاجی tursh-mizájí, درهتی sakhtí, دشمنی durushti.
MISAPPLIED, غیر محل ghair-i-mahall, بیجا bí-já, بی وجه bí-vajh, بی موقع bí-mauki'.
To MISAPPLY, بر باد کردن bar bád kardan, فایع نمودن zú'í, nimúdan.
To MISAPPREHEND, بد فهمیدن bad fahm'ídan.
MISAPPREHENSION, خطا khatá, غلط ghalat.
To MISBEHAVE, بد رفتاری نمودن bad-raftári nimúdan, بد سلوکی نمودن bad-sulúki nimúdan.
MISBEHAVIOUR, بد رفتاری bad-raftári, وضع بد سلوکی bad-sulúki, وضع بی ساختگی bí-sákhtagi, نا سرا bí-sákhtagi.

MISBELIEF, عدم اعتقاد 'adam-i-'itikád, بی اعتقادی bí-'itikádí, بی ایمانی bí-'imání.
MISBELIEVER, کافر káfir.
MISCARRIAGE (abortion), سقط حمل sukút-i-haml, اسقاط حمل iskát-i-haml, سقط سکتا sakt-i-haml.
To MISCEAREY, سقط نمودن saktat ni-múdan.
MISCELLANEOUS, مختلف mukhtalíf, مختلفه mukhtalifah, متفرق muta-farrík, متنوع mutafarríkah, متنوع matanavvi', متنوعه mutanav-vi'ah.
MISCELLANY, اجتماع ijtimá'.
MISCHANCE, خطا khatá, سهو sahv, بد جعتی bad-bakhtí, بلا balá.
MISCHIEF, فحاشی sharárat, فحاشی kabáhat.—(evil) فحش kubh, ضرر zarar, بدی guzand, کرد badí.
MISCHIEVOUS, مضر sharír, مضر mu-zír, مفسد mufsid.
MISCONCEPTION, بد فهمی bad-fahmí.
MISCONDUCT, بد رفتاری bad-raftári, وضع نا سرا bad-sulúki, وضع بی ساختگی bí-sákhtagi.
MISCREANT, اوباش aubásh.
MISDEED, بد کرداری bad-kindári.
MISDEMEANOUR, بد رفتاری bad-raftári, وضع نا سرا bad-sulúki, وضع بی ساختگی bí-sákhtagi.—(crime) گناه gunáh, قصور taksír, نسر kusúr, جریمه jarí-mah, جرم jurm.
MISEE, محبت mumsak, محبت la, ím, طمعکار júkí, جرمی kár, حریس khasís, طمع tammá, کنس kinis.
MISERABLE, شکسته shikastah-hál, پریشان paríshán-hál, مستمند mast-mand, مسکین mis-kín, خوار bí-chárah, خوار khwár, شکی shakí.—(to be miserable) رنجیدن ranj'ídan, مبتلا mubtalá shudan.
MISERY, خوارى bí-cháragí, مسکینه khwári, مسکنه maskanat, در shakávat,

- هکسته حالی dar-mándagí, ماندگی shikastah-hálí, فلاکت falákat.
- MISFORTUNE**, کم آفت áfat, بختی kam-bakhtí, بد بختی bad-bakhti, کام-بختی, بلا balá, مشقت ma-shakkat, حادثه hádisah, عقارت shakávat, سختی sakhtí, نکبت nakbat, زمانت zamánat, هامت shámat, عنا 'aná, غائله ghá'ilah, مصیبت musibat, فلاکت falákat.
- MISHAP**, کم آفت áfat, بد بختی bad-bakhtí, بلا balá, آسیب ásib.
- To MISINFORM**, دروغ گفتن durúgh guftan.
- To MISLEAD**, vide **To PEEVEE**.
- MISREUL**, هر چه harj-marj, هنگامه hangámah, غوغا ghaughá.
- MISS**, خطا khatá, عیب 'aib.—(girl) دختر dukhtar.
- To MISS**, خطا کردن khatá kardan.—(nearly get) کم بودن kam búdan.
- MISSING**, کم gum, مفقود mafkúd.—(to be missing, lost, or wanting) کم گامب gum shudan, غائب ghá'ib shudan, مفقود بودن mafkúd búdan, نا بود گردانیدن ná-búd gardánidan.
- MISSION** (embassy), سفارت sífárat, رسالت rasálat.—(Special Mission) ماموریت عمده ma,múriyat-i-'um-dah.
- MISSIONARY**, کشیش kashísh, قسیمی kissís.
- MISSIVE**, خط khatt, مکتوب maktúb, نامه námah, مراسله murásalah, کاغذ ruk'ah, صحیفه sahfah, کاغذ kághaz, مکاتبه mukátabah, نوشته nivishtah, تحریر tahrír.
- MIST**, دود dúd, غبار ghubár-i-shabnam, مه mih, بخار bukhár, طومان túmán, میخ mígh.
- MISTAKE**, خطا ghalat, مهر sahv, خطا khatá, غلطی zallat, زلت zallat, قصور mazallat, خطا khibt, قصور kusúr, تقصیر taksír.—(by mistake) سهوا sahván, ندانسته na-dánistah.
- To MISTAKE**, خطا کردن khatá kardan, غلطی ghalat kardan.—(to be mistaken) غلطی گندن ghalat kardan.
- MISTEEB**, مهرزا ákú, آقا ághá, میرزا mírzá.
- MISTLETOE**, کاولی kávalí.
- MISTRESS** (lady), بانو bábí, بانو bánú, خانم málikah, مالکه málikah, خانم khá-tún, بیگم begam.—(chief lady of a harem) بانوی بانی bánú, í - i - haram.—(sweetheart) معشوقه ma'shúkah, محبوبه mah-búbah, نیکار nígar, جانان jánán, شاهد sháhid, جانی jání.—(tutoress) حامی átún.—(concubine) متعه khássagí, مدخوله madkhúlah, متعه mut'ah.
- MISTRUST**, بد گمانی bad-gumání.
- To MISTRUST**, (از) متردد بودن mutaraddid búdan (az).
- MISTRUSTFUL**, بد گمان bad-gumán, بد ظن bad-zann.
- MISTY**, میخ دار pur-mih, میخ mígh-dár.
- To MISUNDERSTAND**, غلط دانستن ghalat dánistan, مهر کردن sahv kardan.
- MISUNDERSTANDING**, خطا khatá.—(quarrel) نزاع nízá', مناقشه munáza'at, مناقضت kazíyah, مجادله jidál, جدال kharkhishah, عریشه lajáz, لجاج shalták, هتاق shalták, مباحثه mubáhasah, هلوك shuluk (vulg.).
- MITE** (insect), کرم kirm.—(mity, as cheese, &c.) کرم زده kirm-zadah.—(small quantity) خورده khwurdah.
- To MITIGATE**, تخفیف نمودن takhfíf nimúdan, آرام آرآمیدن áramídan, آرام آرام دادن áram dádan, تسلی tasallí dádan.
- MITIGATION**, تخفیف takhfíf, آرام آرام tasallí.
- MITRE**, عمامه 'ímámah, تاج táj.
- MITENS**, دستانه dastánah.
- To MIX**, آمیختن ámikhtan, سرشتن sirishtan, مخلوط ساختن makhlút sákhtan.
- MIXED**, سرشته ámikhtah, سرشته sirishtah, مخلوط makhlút, موزج mamzúj, مرکب murakkab.—(to be mixed up with) مدخلیت داشته داشتن madkhalíyat dáshthan.
- MIXTURE** امتزاج imtizáj.—(composition) اجزاء ajzá, اجزاء akhlát, ترکیب tarkíb.

MOAN, ناله nálah, آه áh, زار zár, اغان anán.

To MOAN, ناله آه áh kardan, ناله نمودن nálah nimúdan.

MOAT, خندق khandak, گود gaud, چاله چالاه chálah, حفرة hufrah, گدال gaudál.

MOB, انبوه jamá'at, جمع jam', انبوه ambúh, گزوه هنگامه haugamah, گزوه gurúh, غلبه ghalabah, ملا mala, هجوم búsh, ازدحام izdihám, هجوم hujúm.

MOBILE, متزلزل mutazalzil.

To MOCK, ریشخند کردن rísh-khand kardan, استهزا کردن istihzá kardan.—(mimic) تقلید کردن taklíd kardan.

MOCKER, سخنة sukharah.

MOCKERY, سخنة khandah, سخنة sukhrayah, مسخنة maskharah, استهزا istihzá, تصحیح tazhík, مسخنة muzhikah, باردی bárdí, مزاح muzáh.

MODE, vide MANNER.—(a la mode) وجه bi-vajh, موافق موفاق muváfiki-tárz.

MODEL, نقشه nimúnah, نقشه nakshah.

To MODEL, نقشه nakshah kardan, نقشه نمونه nimúnah kardan.

MODERATE, معتدل mu'tadil, مستوی mustaví.

To MODERATE, معتدل mu'tadil kardan, بعد اعتدال آوردن bi-hadd-i-'itidál ávardan, کم کردن kam shudan.

MODERATION, اعتدال itidál, سویت saviyat.

MODERN, متاخر nau, جدید jadíd, متاخر muta, akhkhír, تازه tázah.—(people) متاخرین muta, akhkhírín, ابناي زمان abná, i-i-zamán.

MODEST, حجله sharm-sár, حجله khijil, حرم mu, addab, حرم sharm-rú.

MODESTLY, با محالته bá-hayá, با محالته bá-khijálat.

MODESTY, حرم sharm, حرم sharm-sári, حجاب hayá, محالته khijálat, آزار ázarm, زارانه zaránat, وقار vakár.

MODIFICATION, تغییر ta'díl, تغییر taghyír.

To MODIFY, تغییر دادن ta'díl dádan, تغییر taghyír dádan.

To MODULATE, نغمه naghmah kardan.

MODULATION, نوا navá.

MODULATOR, نغمه پرداز mutrib, نغمه naghmah-pardáz.

MOIETY, نصف ním, نیم nímah, نصف nisf.

MOIRE ANTIQUE (silk), پَرند pa-rand.

MOIST, نم nam, نمگین nam-gín, تر tar.

To MOISTEN, تر کردن tar kardan, نم نمودن nam kardan.

MOISTURE, رطوبت rutúbat, تری tari, نمی namí.

MOLASSES, شیره shirah.

MOLE (animal), موش músh-i-kúr.—(on the skin) كلك khál, كلك kalaf, هامت shámat.

MOLE-HILL, توده túdah.

To MOLEST, آزار ázardan, آزار ázár, آزار رسانیدن ázár rasánidan, زیان رسانیدن ziyán kardan, ضرر رسانیدن zarar rasánidan, ستم نمودن sitam nimúdan, خستن khastan.

MOLESTATION, آزار ázár, رنج ranj, زحمت zah-mat, زحمت iztiráb, زحمت zah-mat, جفا jafá.

To MOLLIFY, ملایم muláyam nimúdan, نرم ساختن narm sákh-tan, تسلی دادن tasalí dádan, آرام آرام آرام dádan.

MOLTEN, ذائب zá,ib.

MOMENT (of time), دم dam, لمحہ lamhah, لحظه lahzah.—(importance) قدر kadr, مشابه muzáyakah, گرانی lázimat, مصرف masraf, گرانی girání, مهمی muhammí.

MOMENTARY, آنی aní, يك دم yak-dam.

MOMENTOUS, مهم mú-himm, مهم mú-himm, خطر girán, خطر khatír, عمده 'umdah.

MONARCH, پادشاه pádisháh, شاه sháh, شاه shah, ملك malk, سلطان sultan, خاقان khákán, كاي kai.

MONARCHICAL, سلطانی sultání, هاهی sháhí, خسروی khusraví.

MONARCHY, پادشاهی pádisháhí, پادشاهی padisháhat, ملك mulk, سلطنت mamlakat, دولت daulat.

MONASTERY, خانقاه khánkáh, دیر dair, کتیبخانه buk'ah, کشیشخانه kashish-khánah.

MONASTIC (life), زهد zuhd, رهبانیت ruhbáníyat.

MONASTICISM, رهبانیت ruhbáníyat, زاهدی záhidí.

MONDAY, دو شنبه dú-shambah.

MONEY, زر zar, پول púl, نقد nakd, مایه máyah, تنخواه tankhwáh, وجه vajh.—(ready cash) نقد nakd, پول púl-i-házir, نقدینه nakdínah.—(small money) خردۀ khurdah, خردۀ پول púl-i-khurdah.—(bad money) زائف zá'if.—(paper money) کاغذۀ káimáh.

MONEY-CHANGER, صراف sarráf.

MONEYLESS, مفلس m uflis, تهی دستی tuhí-dast.

MONEY-ORDER, برات barát.

MONGREL, دو رنگۀ dú-ragah, دو نسلۀ dú-naslah.

MONITION, پند pand, نصیحت nasí-hat, تدبیر tadbír, مصلحت maslahat, وازۀ va'z, اندرز anduraz, موعظه mau'izah.

MONITOR (head-boy in a class at school), خلیفۀ khalífah.

MONK (recluse), زاهد záhid, عابد ábid, گوشه گزیده gúshah-nishín, ábdál.—(Christian monk) کشیش kashish, رهبان ráhib, کیشی kissís, حبر hibr (pl. اخبار ahbár).

MONKEY, بوزینه búzinah, بوزینه búzínah, میمون maimún.

MONODY, مرثیۀ marsiyah.

MONOLOGUE, تنها گویی tanhá-gú'í.

MONOPOLIST, محتكر muhtakir.

MONOPOLY, انحصار inhisár.

MONOTHEIST, موحد muvahhid.

MONOTONE, عدیل المقام 'adflu-'l-makám.

MONOTONOUS, مكرر mukarrar.

MONOTONY, تكرر tatrár, وضع مكرر vas'-i-mukarrar.

MONSIEUR, مسیو masiú (eur.), موسی músi (eur.).

MONSOON, موسم mausim (pl. مواسم mavásim).

MONSTER, عرق عادتۀ khark-i-'ádat, عفریت ifríf.

MONSTROUS, غریب gharib, عجیب 'ajíb, بزرگ buzurg, عظیم a'zím, جسم jasím, کلفت kuluft.

MONTH, ماه mah, شهر shahr.—(every month) هر ماهۀ har máhah.—(first of the month) عرۀ ghurrah, اول ماه avval-i-mah, سر ماه sar-i-máh.—(last of the month) سلك salkh, آخر ماه ákhir-i-máh.—(this month) این ماه in máh, شهر حال shahr-i-hál.—(last month) ماه قبل máh-i-guzashtah, ماه مآه máh-i-kabl.—(next month) ماه آینده máh-i-áyandah, ماه mah-i-digar.

The Muhammadan months are lunar, and consist of twenty-nine and thirty days alternately. The whole year contains only three hundred and fifty-four days, and an intercalary day is added eleven times in the course of thirty years. The following are the names of the months, which do not correspond in any way with ours:—

1. محرم Muharram.
2. صفر Safar.
3. ربيع الاول Rabíu-'l-avval.
4. ربيع الثاني Rabíu-'s-sáni, ربيع الآخر Rabíu-'l-ákhir.
5. جمادى الاولى Jumádáu-'l-úla.
6. جمادى الثانية Jumádáu-'s-sáni, جمادى الآخر Jumádáu-'l-ákhir.
7. رجب Rajab.
8. شعبان Sha'bán.
9. رمضان Ramazán.
10. شوال Shavvál.
11. ذي القعدة Zú-'l-ka'dah, ذي الحجة Zí-ka'd.
12. ذي الحجة Zú-'l-hijjah, ذي الحجة Zí-hajj.

Thirty-two of our years are very nearly equal to thirty-three

Muhammadan years. Their era dates from the morning after the هجرة hijrah, or flight of the Prophet from Makkah to Madí-nah, that is, the 16th of July, A.D. 622. Every year begins earlier in the season than the preceding, so that a month occurring in summer in the present year, will, sixteen years afterwards, occur in winter.

The ancient Persian year is solar like ours, and consists of twelve months of thirty days each, five days being, moreover, added to complete the year, and a leap year occurring every four years, as with us. This year commences when the sun enters Aries, about the 21st of March, when the عيد نوروز 'íd-i-nau-rúz ("New Year's festival") is held. This feast is still kept up, although the solar year has fallen into desuetude, and has been superseded by the above-mentioned lunar era, the Persians having changed their calendar with their religion.

1. فروردین Farvardín (March and April). [The first day of this month, the 21st of March, is the New Year's festival.]
2. اردیبهشت Urdí-bihišt (April and May).
3. خرداد Khwur-dád (May and June).
4. تیر Tír (June and July).
5. مرداد Murdád (July and August).
6. شهریور Sharívar (August and September).
7. مهر Mihr (September and October).
8. آبان Abán (October and November). [The intercalation of five days, or six in leap-year, to complete the solar year, is inserted at the end of this month.]

9. آذر Ázur (November and December).
10. دی Dai (December and January).
11. بهمن Bahman (January and February).
12. اسفندارمذ Isfandármuz (February and March).

Days are reckoned in weeks as well as months. (Vide MONDAY, TUESDAY, &c.) Friday is the Muhammadan Sabbath. Sunset is considered the close of one day, and the commencement of the next; so that what we call Monday evening, a Persian will maintain to be Tuesday, as, conformably with his theory, Monday had ended and Tuesday begun when the sun set. Their day and night, like ours, comprise twenty-four hours.

MONTHLY, ماهانه máhiyánah, ماهانه máhánah, ماهی máhí, شهری shahrí, ماهواره máhvárah.—(salary or pay) مشاھره musháharah, مواجب ماهانه mavájib-i-máhánah.

MONUMENT, یادگار yád-gár, تذکره tazkirah, آثار asar, منار manár, مناره manárah.—(tomb) مرقد markad, مزار turbat, مقبره makbarah, مزار mazár.

MONUMENTAL, یاد گاری yád-gárí. MOOD (tense), حالت hálat, صیغه síghah.—(disposition) vide TEMPER.

MOON, ماه máh, ماه mah, قمر kamar.—(new moon or crescent) ماه نو máh-i-nau, هلال hilál.—(full moon) ماه تام máh-i-támm, بدر badar, نكش شب nakhshshab.—(change of the moon) ماه تحول tahvül-i-máh.—(wane of the moon) محاق muhák.

MOONLIGHT, مهتاب mah-táb, ماهتاب máh-táb, القمر ziyá, u-'l-kamar.

MOOR, زنگی zangí.

To MOOR, لنگر انداختن langar andákhtan, بند بستن bastan, بند کردن band kardan.

MORAL, فائده fá'idah. — (*virtuous*)
پاك دامان pák-dáman, پارسا pársá,
صالح sálíh.

MORALIST, واعظ pand-gú, پند گو
vá'iz.

MORALITY, پاك دامنى pák-dámaní,
فائده pársá,í, صالح sálíh.

MORALS, اطوار akhlák, اخلاق

MOBASS, vide MARSH.

MORBID, مريض maríz.

MORBIDNESS, مرض marz.

MORE, زياده bish, بيشتەر bish-tar, زياده
ziyádah, ازيد azyad, افزون afzún,
بسيارتر bisyártar, اكسر aksar,
(*vulg.*). — (*more or less*) كم و بيش
kam va bish, كمابيش kamábish. —
(*neither more nor less*) بي كم و زياد
bi-kam va ziyád. — (*more and
more*) بيشتەر از بيشتر bish-tar az
bish-tar. — (*a little more*) بيشتر
bish-tarak, زيادتر ziyádatarak. —
(*much more, rather*) بطريق اولى
bi-tarf-i-úlá, بمرتبۀ افزون bi-
martabah-i-afzún. — (*no more*)
ديگر نه nah-dígar, نه ديگر nah-
nah.

MOREOVER, علاوه بر آن 'alávah bar
án, جز آن juz-i-án, سوائى آن
sava,í-i-án, مكررا mukarraran,
قطع نظر kat'-i-nazar.

MOENING, صبح subh, صباح sabáh,
بامداد bámdád. — (*early, before
day-break*) سحر sahar, سحر گاه
sahar-gáh. — (*day-break*) فجر
fajr-i-subh, فجر fajr, سپيده دم
sapidah-dam, بگاhe pagáh, ميزگان
mizhagán - i - sahar. — (*the
middle hour between sunrise and
the meridian, or about 9 o'clock*)
چاشت chásht, چاهنگاه chásht-gáh,
فصلí zuhá. — (*false dawn before
sunrise*) صبح كاذب subh-i-kázib. —
(*true dawn*) صبح صادق subh-i-
sádk. — (*morning star*) زهره zuh-
rah, زهره shabáháng. — (*early,
before light*) هوائى كوك و ميش
havá,í-i-gurg va mish (*literally,
"Time of the wolf and sheep."*)

MOBCCO (*leather*), انبان ambán,
دوم díim.

MOROSE, ترش مزاج tursh-mizáj, سخت
sakht.

MOROSENESS, درختى sakhtí, سختى
durushtí.

MORROW, فردا fardá, غد ghad, صباح
sabáh.

MORSEL, لقمه lukmah, نواله naválah,
ككۀ tikkah.

MORTAL (*man*), مرد آدم ádam, مرد
mard. — (*subject to death*) فانى
faní, معرض بمرگ mu'arráz-bi-
marg, علوه مرگ 'alúfah-i-marg.
— (*deadly, fatal*) قاتل kátíl, هلاهل
haláhal, مهلك muhlik, مقاتل mu-
kátíl. — (*as a wound*) كارى kári.

MORTALITY, هلاكت halakat, اجل
ajal, فنا faná, مرگ marg, موت
maut, ممات mamát, فوت faut,
وفات vafát, قضا kazá, سام sám,
ارتحال irtihál. — (*human nature*)
بشرىة insáníyat, انسانىة in-
sharíyat, آدمىة ádmíyat.

MORTALLY, بهايهت bi-shiddat, بشدت
bi-niháyat.

MORTAR (*for pounding*) هاوان há-
van, چوغن júghan, چوغن chú-
ghan. — (*large mortar*) جوازه juvá-
zah, جواز juváz. — (*gun*) قنباره
kumbárah, خمپاره khumpárah. —
(*lime, plaster*) گچ gach, آهك
áhak. — (*of lime and ashes*) ساروج
sarúj. — (*of clay and chopped
straw*) كاه گل káh-gil.

MORTGAGE, گرو girav, رهن rahn.

TO MORTGAGE, رهن گذاشتن rahn
guzáshtan.

MORTGAGED, رهين rahín.

MORTGAGEE, مرهون murtahin.

MORTGAGOR, رهن rahín.

MORTIFICATION (*abstinence*), رياضت
riyázat, پرهيز parhíz, پرهيز گارى
parhíz-garí, اجتناب ijtínáb. —
(*corruption*) فساد fasád, فساد
ifsád, عفونت tabáhi, تباهى tabáhi.
— (*annoyance*) ضرر zarar, رنج
ranj, زارر ázar, زحمت zahmat, ايدا íza, آزار
ázár.

TO MORTIFY (*corrupt*), كندیده شدن
gandidah shudan, خوره شدن khwa-
rah shudan, فاسد شدن fásid shu-
dan. — (*suppress or restrain*) ضبط

زابت zabt kardan, باز داهتن, باز báz-dáshtan, وا داهتن, vá-dáshtan.—
(vez) زجانیدن ranjánidan, آزار ázar dádán.

MORTMAIN, وقف, vakf, وقفی, vakfí, وقفیه, vakfíyah.

MORTUARY, مرده خانه, murdah khánah, غسل خانه, ghasál-khánah.

MOSAIC (*inlaid work in tessellated pattern*) خاتمى khátimí, خاتمبندی, khátim-bandí.

MOSQUE (*place of Musliman worship*), مسجد, masjid, عبادتگاه, 'ibádat-gáh, نماز گاه, namáz-gáh, معبد, ma'bad, مشکو, mashkú.— (*great mosque*) جامع مسجد, masjid-i-jámi', جامع, jámi'.— (*small mosque*) تکیه, takyah, زاویه, záviyah.

MOSQUITO, پشه, pashah, بعوضه, ba-'úzah.

Moss, پوزه, púzhah, پوده, púdah, پرمک, purmik, دکان, dukán.

MOST, بیشتر, bish-tar, بیشترین, bish-tarín, اکثر, aksar, اغلب, aghlab.— (*at the most*) خیلی باشد, kháilí báshad, معادل, mu'ádil.

MOTE, ذره, zarrah.

MOTH (*butterfly*), پروانه, parvánah, شبیره, shab-parah.— (*small moth*) بید, bíd.— (*moth-eaten*) بید خورده, bíd-khwurdah, بید زده, bíd-zadah.

MOTHER, مادر, mádar, ام, umn, والدۀ, válidah, نام, nám, نند, nanah (*vulg.*).— (*mother-in-law*) مادر زن, mádar-i-zan, مادر شوهر, mádar-i-shauhar, خوهدامن, khwush-dáman, خارسو, khársú.

MOTHERLESS, بی مادر, bí-mádar.

MOTHERLY, مادرانه, mádaránah.

MOTHER-OF-PEARL, صدف, sadaf, مادر در, mádar-i-durr.

MOTION, جنبش, jumbish, حرکت, harakat.— (*of the sea*) انقلاب, inkiláb.— (*perpetual motion*) دور دور, daur-i-dá'im, مداوم, daur-i-mudám.— (*in motion*) در حرکت, dar harakat.— (*of bowels*) اطلاق, itlák.

MOTIONLESS, بی حرکت, bí-harakat, ساکن, sákin.

MOTIVE, غرض, gharaz, قصد, kasd, آهنگ, áhang, مطلب, matlab, مقصود, maksúd.

MOTLEY, عجیب, gharíb, عجیب, 'ajfb.

MOTTO, علامت, 'álat, نشان, nishán, ورد, vird, ورد زبان, vird-i-zabán.

MOULD, قالب, kálab, رجه, rijah.— (*for bullets*) کله, kálab, ریز, gulúlah-ríz, رجه, rijah.— (*soil*) خاک, khák, تراب, turáb, گل, gil.

To MOULD, ریختن, rikhtan.

MOULDINESS, پرمک, purmik, رنگ, zang, مورچانه, múriyánah, مورچانه, múrjanah.

MOULDING, حاشیه, háshiyah (*pl.* حواشی, haváshí).

MOULDY, پرمک, púsídah, پر, پرمک, purmik-bar-ávardah, کندیده, gandídah, زده, zang-zadah.

To MOULT, پر ریختن, par rikhtan.

MOUND, پشته, pushtah, گریوه, garí vah, سد, sadd, دمدمه, damdamah, تپه, tappah.

To MOUNT (*horse*), سوار شدن, suvár shudan.— (*ascend*) بالا رفتن, búlá raftan, صعود نمودن, sa'úd nimúdan, بر آمدن, bar-ámadan.

MOUNTAIN, کوه, kúh, که, kuh, جبل, jabal, شامع, shámikh.— (*summit of a mountain*) قله, kúh, کوه, kullah-i-kúh, راس الجبل, rás-i-kúh, سر کوه, sar-i-kúh, تیغ کوه, 'urf, عرف, tífgh-i-kúh.— (*brow of a mountain*) کمر کوه, kamar-i-kúh.— (*skirt of a mountain*) دامن کوه, dáman-i-kúh, شیب کوه, shíb-i-kúh.— (*mountain pass or road*) کتال, kutal, گردن, gardan.— (*defile between mountains*) دره, darrah, تنگ, tang, شعب, sha'b, تنیث, sanfyat.

MOUNTAINEER, کوهستانی, kúhístání.

MOUNTAINOUS, کوهسار, kúh-sár, داغستان, kúhístán, کوهستان, dághístán.

MOUNTEBANK, لوطی, lúfí.

MOUNTED, سوار, suvár, سواره, suvár-ah.

To MOURN (*lament*), زاری نمودن, zári nimúdan, گریه کردن, giryah kardan, نالش کردن, nálish kardan, غم خوردن, afa's khwurdan.—

- (for the dead) نوحه کردن nauhat kardan, ناله کردن nálah kardan.
- MOURNER**, نوحه گر mátamí, ماتمی nauhah-gar, دار تعزیه ta'ziyah-dár. — (mourner hired to bewail the dead) نوحه گر nauhah-gar, نوح navváh.
- MOURNFUL**, پریشان دل tang, دلتنگ parishán, غمگین مالول malúl, غمگین gham-gín, غمناک gham-nák.
- MOUENING**, غم تا assuf, غم gham, ماتم زاری zará, ماتم mátam, نالیش nálish. — (for the dead) عزا 'azá, نوحه گریه giryah, نوحه nauhat, نوحه گریه mátam, ناله nálah, نوحه گریه nauhah-garí, عزا داری 'azá-dárá, نوحه گریه ta'ziyah-dárá. — (dress) ماتم لباس libás-i-mátam. — (in mourning) ماتمی mátamí. — (to be in mourning) حالت عزائی داشتن hálat-i-'azá,í dáshtan.
- MOUSE**, موش músh, موزن marzan (obs.).
- MOUSE-TRAP**, موش گیر músh-gír.
- MOUTH**, دهان dahan, دهن dahan, کام kám, فم fam (pl. افواه afvâh), دهانه dahanah, دهه dahanah, لبه labah. — (of a river) دهانه رودخانه dahanah-i-rúd-khânah, خور khaur.
- MOUTHFUL**, ناله lukmah, تکه navâlah, تکه tikkah.
- MOUITLESS**, بی دهن bí-dahan.
- MOVABLE**, متحرک mutaharrik.
- MOVABLES**, اثاث rakht, اساس asás, اسباب asbáb, اوضاع auzá'.
- To MOVE (trans.)**, جنبانیدن jumbánídan, حرکت takánídan, تکانیدن takánídan, اوضاع دادن harakat dádan, اوضاع ساختن sákhtan, اوضاع دادن khalján dádan, تکان دادن takán dádan. — (intrans.) جنبیدن jumbídan, حرکت harakat kardan, متحرک شدن mutaharrik shudan, لاندن lándan (obs.). — (from a house) رخت rakht kashídan.
- MOVEMENT**, جنبش jumbish, حرکت harakat.
- To Mow**, درویدن diravídan, درو کردن dirau kardan.
- MOWER**, درونده diravandah.
- MUCH**, بسیار bisyar, بسا khailí, باسá, بیشتر kasír, وافر váfir, موفور maufúr, فراوان farávan, فیه firah, وافی vafí, بسی basí, جزیل jazíl, پر pur. — (much more, far rather) بیشتر bishtar, به مرتبه افزون bi-martabah-i-afzún, بطریق اولی bi-tarík-i-aulá. — (much less) کجا tá-chih rasad. — (that much) آن قدر án kadr. — (too much) زیاد ziyád, پر pur, بافراط bi-afrát.
- MUCILAGE**, چربی charbí, لعاب lu'áb.
- MUCOUS**, لعابدار lu'áb-dár.
- MUCUS (of the body)**, خلأ khilt. — (of the nose) خلأ بینی khilt-i-biní.
- MUD**, گل gil, گلرگه gilávah, لجن lajan, واصل vahí, هل ahul. — (to sink in the mud) گلاب غرق شدن gil-áb ghark shudan.
- MUDDINESS (dirt)**, هل آلودگی shul-álúdagí, گل آلودگی gil-álúdagí. — (ground) گل gil. — (water) تیرگی tíragí, کدورت kudrat, غلیظی ghalízi.
- To MUDDLE**, تیره ساختن tírah sákhtan, تیره نیم مسک کردن ním-mast kardan.
- MUDDLED**, در هم بر هم dar-ham barham.
- MUDDY (dirtied)**, هل آلوده shul-álúdah, گل آلوده gil-álúdah. — (as ground) هل shul, و گل shul vá gil. — (as water, turbid), تیره tírah, مکدر mukaddar, غلیظ ghalíz.
- To MUFFLE**, پوهیدن púshídan, تسکیم نمودن taskím nimúdan.
- MUG**, کوزه kúzah.
- MUGGY**, تیره tírah, نم tar, نام nam, نمگین nam-gín.
- MUGHUL**, مغل mughul.
- MUHAMMAD**, vide MUSBULMAN.
- MULATTO**, دو رنگ dú-rang.
- MULBERRY**, شهبوت shah-tút, توت tút.
- MULCT**, جریمه jarímah, جریمه-jarímánah, مصادره musádarah.
- MULE**, قاطر kátir, آستر astar, بهل baghl.

MULETEER (*keeper of mules*), مکاری mukárf, چهار وا دار chahár-vá-dár, mukárf, چهار وا دار (properly *spelt*) چار وا دار chahár-pá-dár, مکاری چار وا دار chár-pá-dár. — (*mule-driver*) استر بان kátir-chí, قاطر چی astar-bán.

MULLET (*fish*), سفید ماهی safid-máhi, بجاج biyáh.

MULTIFOLD, *vide* NUMEROUS.

MULTIPLE, افرا afzá, تو تو tú bar tú.

MULTIPLICAND, مضروب mazrúb.

MULTIPLICATION (*in arithmetic*), ضرب zarb. — (*compound multiplication*) ضرب مرکب zarb-i-murakkab. — (*multiplication-table*) ضرب ضرب زبانی zarb-i-shabákah, ضرب ضرب اندر ضرب zarb andar zarb.

MULTIPLICATOR, مضروب فيه mazrúb-fhi.

MULTIPLICITY, كثرت kasrat, بسیاری bisyárf.

To MULTIPLY (*increase*), افزودن afzúdan, بسیار افزادن afzá, idan, بسیار زیاد شدن bisyár shudan, زیاد ziyád shudan. — (*arithmetic*) ضرب کردن zarb kardan.

MULTITUDE, *vide* CROWD, ASSEMBLY, PLENTY.

MUMMY, مومیایی múmiyá, مومیایی múmiyá, í.

MUNDANE, دنیوی duniyávi, پست past, زمانی zamáni.

MUNIFICENCE, سخاوت sakhávat, مكرميت makrumat, كرامت karámat, سخا sakhá, جود júd, بدل bazl, جوانمردی javán-mardí, سماحت samáhat.

MUNIFICENT, كريم sakhi, كرم karim, كشاده دست javvád, جواد javvád, gushádah-dast, جوانمرد javán-mard.

MUNITIONS, سامان جنگ sámán-i-jang.

MURAL, حجاری hijárf. — (*mural tablets*) حجر hajar.

MURDER, خون خونی khún, خونریزی khún-rízí, قتل katl. — (*wilful murder*)

عمد قتل katl-i-'amd. — (*accidental*) قتل خطا katl-i-khatá.

MURDERER, قاتل khúní, قاتل kattál.

MURDERESS, قاتله kátilah.

MURDEROUS, خونخوار khún-ríz, خونخوار khún-khwár.

MURKY, تیره tírah.

MURMUR, همهمه hamhamah, نج نج fich fich, دمدمه damdamah.

To MURMUR, لندلند کردن lundalund kardan, همهمه کردن hamhamah kardan, لنده زدن lundah zadan, دمدمه کردن damdamah kardan. — (*complain*) شکایت بردن shikáyat burdan, شکوئی کردن shakvá kardan. — (*like water*) صدا کردن sadá kardan.

MURMURER, هاسی shákí.

MURRAIN, مرگی margí.

MUSCLE (*of a body*), عصب 'asab (*pl.* اعصاب a'sáb), عملت 'azalat, حبل habl. — (*shell-fish*) صدق sadaf.

MUSCULAR, عملت ناک 'azalat-nák.

To MUSE, *vide* To THINK.

MUSEUM, مجمع صنایع majma'u-'s-saná, í, موزه múzah (*eur.*).

MUSHROOM, قارچ kárch, قارچ قلاتی kárch-i-kallátí.

MUSIC, موسیقی musíqí, غنا ghaná, ضرب tarab, موسیقی musíqí. — (*instrumental music*) ساز ساز sáz, رود rúd. — (*vocal music*) الحان samá', سرود surúd, علم علم alhán. — (*science of music*) نغمه پردازی 'ilm-i-naghmah-par-dází.

MUSICAL, موسیقی musíqí.

MUSICAL BOX, موزیک múzík (*eur.*).

MUSICAL INSTRUMENT, ساز sáz.

MUSICIAN, مطرب mutrib, مغنی mu-ghanní, سازنده sázandah, موسیقی musíqí.

MUSK, مشک mishk, مسك misk. — (*musk-deer*) آهوی مشکین áhú, í-i-mishkín, ناهه náfah. — (*bag of musk*) ناهه náfah.

MUSKET, کلوه بار gulú-lah-bár. The different parts of a musket are as follow: — (*the barrel*) لوله lúlah. — (*calibre*) دهنه dahanah, کلوه حور gulúlah-khwur.

khwajah kardan, خواجهی کردن
kardan, آنچه کردن ákhtah kardan.
—(cut off nose, ears, hands; put
out eyes, &c., according to the sen-
tence of a chief) ناسک کردن nasak
kardan.

MUTILATED, چولاقی chúlák, زخمی
zakhmí, ساقط sakat, هدهه دادهه
nasak-kardah-shudah.

MUTILATION, تاجذیم tajzím, اجذام
ijzám.

MUTINEEE and MUTINOUS, یاغی
yághí, باغی bághí, عاصی 'ásí, طاغی
tághí, گاردان کردن kash, گاردان
مفسد mufsid, منحرف munharif,
سار sar-kash, متمرد mutamar-
rid.

MUTINY, یاغیگاری yághí-gari, بغاوت
baghávat, فتنه fitnah, طغیان tugh-
yán, عصیان 'isyán, فساد fasád,
گاردان کردن kash, دغدغه
daghdaghah, سار sar-kashí,
کاهکار kahkará, هرزگی harzagi
(vulg.).

To MUTINY, عصیان نمودن 'isyán ni-
múdan, عاصی شدن 'ásí shudan,
یاغی شدن taghí kardan, طغی کردن
yághí shudan.

To MUTTER, vide To GRUMBLE,
To MUMMUR.

MUTTON, گوشت گوسفند gúsht-i-gús-
fand.

MUTUAL, جانبین jánibain, ما بین
má-bain, طرفین tarafain.

MUZZLE (for dogs, &c.), دهن بند
dahan-band.

To MUZZLE, دهن بستن dahan bas-
tan.

MUZZLE-LOADER, دهن پر dahan-
pur.

MY, مال من mál-i-man.

MYRIAD (ten thousand), تومان tú-
mán, تومن tuman.

MYROBALAN (tree), هلیله halílah,
امله ámulah.

MYRRH, مر murr.

MYSTLE, مورد múrd, آس ás.

MYSELF, خود من khwud-i-man.

MYSTERIOUS, مخفی makhfí.

MYSTERIOUSLY, مرموزاً marmúzán,
سیر sirtán.

MYSTERY, راز ráz, رمز ramz, غیب
ghaib, سیر sirt.

MYSTICAL, باطنی bátiní, باطن bátin.

MYSTICISM, تصوف tasavvuf.

MYTHOLOGICAL, موهوم mauhúm.

MYTHOLOGIST, موهومات نویس mau-
húmát-nivís, عالم موهومات 'álim-
i-mauhúmát.

MYTHOLOGY, موهومات mauhúmát,
علم موهومات 'ilm-i-mauhúmát.

N.

NADIE (opposite to Zenith), نظیر
nazír, نظیر السمیت nazíru-'s-samt.

NAG, سوار asp, اسب asb, ستر sitúr,
مراکب markab (pl. ماراكب mará-
kib), اس بارکی bárakí, اس (vulg.).

NAIL (of finger or toe), ناخن ná-
khun.—(hang-nail) ریشه ríshah.
—(to cut one's nails) ناخن تراشیدن
nákhun tiráshídan.—(of iron,
&c.) میخ míkh, مسمار mismár.

To NAIL, میخ کوبیدن míkh kúbídan.

NAIVE, سلیم salím.

NAKED, برهنه barahnah, عریان
'uryán, عاری 'arí, معرول mu'arrá,

لخت lukht, لوجت mujarrad, مجرد
lukht.

NAKEDNESS, برهنگی barahnagí,
عریه 'uryat, تجرد tajarrud.

NAME, نام nám, اسم ism (pl. اسامی
asámí, or اسما asmá).—(surname
of relationship) کنیه kunyah.—
(surname relating to family, trade,
or country) اسم منسوب ism-i-
mansúb.—(title or nickname)
لقب lakab (pl. القاب alkáb).—
(assumed name of a poet) تخلص
takhallus.—(the names of God,
of which there are ninety-nine)

اسما asmá-i-husná, اسمها اسمی asmá-i-'uzmá.—(it bears out its name) اسم با مسمی است ism bá-musammá ast.—(to assume a name) اسمرا گذاشتن ismrá guzásh-tan, نام گرفتگی nám giriftan.

To NAME, نام نامیدن námídan, نام نام دادن nám guzárdan, نام نام دادن nám dádan, اسم اسم نهادن ism nihádan, مسمی مسمی نمودن musammá nimádan.

NAMED (called), مرسوم mausúm, مسمی musammá.—(surnamed) متلقب mulakkab, متلقب mutalak-kib.

NAMELY, یعنی 'ya'ní, اعنی 'a'ní, ای ay.

NAMEBAKE, همنام samíy, همنام ham-nám.

NAP (of cloth), عواب kuluk, عواب khwáb, پرز purz.—(sleep) عواب khwáb, پینگی pínaki.—(to take a nap) پینگی زدن pínaki zadan, چورت زدن churt zadan.

NAPE (of the neck), حیره kafa, حیره hírah.

NAPHTHA, نفت naft.

NAPKIN, دستمال dast-mál, پیشگیر pish-gír.

NARCISSUS, نرگس nirgis.

NARCOTIC, مسکرمuskir, عواب بخش khwáb-bakhsh.

To NARRATE, تکریر نمودن takrír nimúdan, وصف گفتن guftan, وصف کردن vasf kardan.

NARRATION, وصف vasf.

NARRATIVE, تکریر takrír, نقل nakl.

NARRATOR, ناقل nákil, راوی ráví.

NARROW, تنگ tang, چست chust, ضیق zayyik.

NARROWLY, تنگ karfb.

NARROWNESS, تنگی tangí, چستی chustí.

NASAL (utterance), غنچه ghunnah.

NASTILY, کثیف kasífan.

NASTINESS, نا پاکى ná-pákí, چرک chirik, کثیف kasáfat.

NASTY, چرکین chirkin, نا پاک ná-pák, کثیف kasíf, مفسد mughass, کثیف kasíf.

NATATION, سباحه sibáhat, شنا shiná, شناوری shinávarí.

NATION, ملت millat, قوم kaum, اممت ummat, تبار tabár, خلیه khalk.—(country) ملك mulk, ولایت valáyat.

NATIONAL, ملتی millatí.

NATIVE (of a country), متوطن mutavattin, مولود maulúd.—(native country or place) وطن vatan, مولد maulad, زاد بوم zád-búm.

NATIVITT, ولادت viládat, میلاد mílad, تولد tavallud, پیدایش paidáyish.—(horoscope) بحث bakht, طالع táli'.

NATRON (nitre), نطرون natrún, هوره shúrah.

NATURAL, طبیعی aslí, ذاتی zátí, طبیعی tabí'í, جبلی jibillí, غریزی gharízí.—(natural child) ولد الزنا harám-zádah, حرامزاده valadu-z-ziná.

NATURALIST, طبیعی tabí'í.

To NATURALIZE, مسموب ساختن mahsúb sákhtan, اهل بلد گردانیدن ahl-i-balad gardánídan.

NATURALIZED, مسموب mahsúb.

NATURE, ذات zát, طبع tab', طبیعی tabí'at, جوهر jauhar, جبلت jibil-lat, طبیعت tínat, سریش sirisht, خصلت khallat, وجود vujúd, هیئت shímah, نهاد nihád, خصلت khilkat, مشرب fitrat, میرت sírat, طریقت mashrab, مزاج mizáj, مشبه sajjyah, جبلت jibilliyat.—(good-natured) لطیف mashrab, (ill-natured) بد حال bad-khisál, بد عا bad-khú, كج kaj-khulk.

NAUGHT, چوری hích, چوری chízí.

NAUGHTINESS, شرارت sharárat, بدی badí.

NAUGHTY (as a child), شرار sharír, بد bad.

NAUSEA, نوع tahavvu'.

To NAUSEATE (be sick), استفراغ کردن istifrágh kardan, کای کردن kai kardan.—(loathe) داهتن makrúh dáshatan, نفرت nífrat dáshatan, متنفر بودن muta-naffir búdan.

NAUSEOUS, قبیله sakíl.

NAUSEOUSNESS, تهافت saklat.
NAUTICAL, بحری bahrí, بحریه bahrí-yah.
NAVAL, بحری bahrí, بحریه bahríyah.
 —(naval college) بحری مدرسه mad-rasah-i-bahrí. — (naval officer) صاحب منصب بحری sahib-mansab-i-bahrí.
NAVE, قطب kutb.
NAVEL, ناف náf, سرة surrah.— (string) حسم khasm.
NAVIGABLE, قابل عبور کشتی kabil-i-'ubúr-i-kashtí.
TO NAVIGATE, راندن کشتی kashtí rándan.
NAVIGATION (the art), علم سیر سفاین 'ilm-i-sair-i-safá, in, علم ملاحی 'ilm-i-mallahí, فن سفر دریا fann-i-safar-i-daryá.
NAVIGATOR, ملاح mallah, نوتی nútí, بحری bahrí, جاهو jáshú.
NAVY, بحریه bahríyah.
NAY, نای nai, نه nah, خیر khair. — (nay more) بلکه balkih.
NAZARENE, نصران nasarán.
NAZARITE (one devoted by religious vows to a life of purity and austeri-ty), حصر hasúr.
NEAR, نزدیک nazdík, نزد nazd, قریب karíb, مشرف mukárib, مقارب mushrif, در شرف dar sharaf, پهلوی pahlú, í, مکسر mukásir, موازیک muvárik, در جنب dar jamb.
TO NEAR, نزدیک شدن nazdík shudán, نزدیک آمدن nazdík ámadan.
NEARLY, قریب karíb, نزدیک nazdík, تقریباً takrífban, 'an-karíb.
NEARNESS, نزدیکی nazdíkí, قرب karb, مقاربت mukárabat, موازات muvárakat.
NEAT, پاکیزه pákízah, منزه munak-kah, تشنگی árástah, آشامه ashang, نظیف nazíf, خوشگل khwush-gil.
NEATLY, با نظافت bá - nazáfat, تشنگی bá-kashangí.
NEATNESS (elegance), سلیقت salíkat, نظافت nazáfat, تنقیه tankiyah, تشنگی kashangí.
NEBULOUS, ابر دار abr-dár, کرفه giriftah, پر میخ pur-mígh.

NECESSARIES, لوازم lavázim.
NECESSARILY, بالمرورت bi-'z-zarúrat, لازم lájaram.
NECESSARY, ضرور zarúr, لازم lázim, مقتضی multazim, واجب muk-tazí, واجب و محتک mu'takid, واجب و محتک mutahattim, در کار dar-kár, محتک mutahattim. — (privy) چاهی ضرور já, f-i-zarúr, مهز baitu-'l-khalá, مهز ma-braz, منجلاب خانه munjaláb-khá-nah.— (to be necessary) بایستن báyistan.
TO NECESSITATE, واجب ساختن vájib sákhtan, ضرورت نمودن zarúrat nimúdan, لازم نمودن lázim nimúdan.
NECESSITOUS, نیاز مند niyáz-mand, محتک muhtáj, دست تھی tuhí-dast.
NECESSITY, ضرورت zarúrat, حاجت hájrat, احتیاج ihtiyáj, ایضا iktizá, لازم lázimát.— (want) بی نوائی bí-navú, í, بیچارگی bí-cháragí, عجزی 'ajzí, فاقه fákah, استعمال istísál.
NECK, گردن gardan, عنق 'unuk.— (throat) گلو gulú, حلق halk, حلقوم hulkúm.— (back of the neck) حیره kafá - i - gardan, گردن hírah.
NECKLACE, گردن بند gardan-band, تاده kiládah.
NECKTIE, گردنبند gardan-band.
NECROMANCER, جادو گر jádú-gar, ساحر sahir.
NECROMANCY, نیرنج níranj, جادو jádú, نیرنگ nairang.
NECTAR, ریحی rahík.
NECTARINE, هلیل shalíl.
NEED, vide NECESSITY.
TO NEED, vide TO REQUIRE.
NEEDLE, سوزن súzan, میل ml.— (packing needle) جوادوز javál-dúz.
NEEDLE-CASE, سوزندان súzan-dán.
NEEDLESS, بی جهت bí-jihat, بی ضرورت bí-zarúrat.
NEEDLESSLY, بی ضرورت bí-zarúrat.
NEEDLE-WORK (embroidery), هفته bútah, قلابدوزی kulláb-dúzí, نقش naksh, شده دوزی nakdah-dúzí, دوزی لندره landarah-dúzí.

NEEDY, مفلس muflis, فقير fakir, بی
لوا bí-navá, عاجز 'á'jiz.
NEFARIOUS, شرير sharír, رسوا rusvá,
بی آبرو rú-siyah, روسیه fazfih,
بی آبرو, بی bad.
NEGATION, انكار inkár, نفی nasy, ابا
ibá.
NEGATIVE, منفي manfy, نفی nasy,
منكر munkir.—(of photograph)
همیشه shíshah.
NEGATIVELY, نفياً nasyan.
NEGLECT, غفلة ghiflat, تغافل tagháf-
ful, بی پروائی bí-parvá, بی تهارن ta-
háyun, کاهلی káhilí, اهمال ihmál,
تساهل tasáhu, مساهلت musá-
halat, مسامحتة musámahat, مهلت
muhlat.
To NEGLECT, غافل شدن gháfíl shu-
dan, اهمال نمودن ihmál nimúdan.
NEGLECT, غافل 'átíl.
NEGLECT, بی خبر bí-khabar, غافل
gháfíl, بی پروا bí-parvá, بی احتیاط
bí-ihdiyát, بی اندیشه bí-andíshah,
زاهل káhil, بی هوش bí-húsh, زایل
záhil.
To NEGOTIATE, معامله کردن mu'áma-
lah kardan, معاهده نمودن mu-
'áhadah nimúdan.
NEGOTIATION, معامله mu'ámalah,
کار بار kár-bár, مصلحت maslahat,
معاهده mu'áhadah.
NEGRO, رنگی zangí, حبشی habashí,
سیاه siyáh, سیاه siyah.—(negro
slave), بنده حبشی bandah-i-
habashí, کاکا káká-i-siyah
(vulg.)—(slave girl) کنیز حبشی
kaniz-i-habashí, دده دادah-i-
siyah (vulg.).
NEIGH, همبها shaihah, سهیل sahlí.
To NEIGH (a horse), همبها کردن
shaihah kardan, سهیل کردن sahlí
kardan.
NEIGHBOUR, همسایه ham-sáyah,
مجارر mujávir, جار jár (pl. جيران
jírán), همسوار ham-khwár, مگاسر
mukásir.
NEIGHBOURING, مجاورر mujávir, متصل
muttasíl.
NEIGHBOURHOOD, همسایگی ham-
sáyagí, جوار javár, مجاورر mujá-
varat, قرب kurb, نواحی naváhi,

حول haválí, حوالی nazdfkí, نزدیکی
haul va haush.—(in the
neighbourhood of) در اطراف dar
atráf, در حوالی dar haválí.
NEIGHBOURLY, همروان mihrbán,
شفیق shafíq.
NEITHER, نه nah.—(neither one nor
other) نه آن نه این nah án nah ín,
نه یک نه دیگر nah yak nah digar.
—(neither more nor less) نه کم نه
زیاد nah kam nah ziyád.—(nei-
ther ... nor ...) ... نه ...
nah ... nah ...
NEOPHYTE, طالب العلم tálibu'l-
'ilm.
NEPHEW (brother's son), برادر زاده
birádar-zádah, پسر برادر pisar-i-
birádar.—(sister's son) همشیره زاده
hamshírah-zádah, خواهر زاده
khwáhar-zádah, پسر خواهر pisar-
i-khwáhar.
NEPOTISM, نفاستیت nafsáníyat.
NERVE, عصب 'asabah, پی pay, عقلت
'azalat, وتر ríshah, ریشه vatar.
NERVELESS, بی قوت bí-kúvat, ناتوان
ná-taván, ضعیف za'íf.
NERVOUS, بیقرار pay-nák, ترسان tar-
sán.
NEST, لانه áshyánah, آشیانه lánah.—
(of ants, wasps, &c.) چال chál.
To NESTLE, در آشیانه کردن áshyánah
kardan.
NET, شبکه shabakah.—(for fishing
or fowling) دام dám, توره túrah,
طور túr, حصی shass.—(commercial
term) صافی sáfí.
NETHER, پست past, فرú furú, زیر
zír.
NETTED, مشبک mushabbak.
NETTING, شبکه shabakah.—(wire-
netting) شبکه با سیم کرده shaba-
kah bá-sím kardah.
NETTLE, گزله gaznah.
To NETTLE, خشم آوردن bi-khishm
ávardan, مضطرب ساختن muztarib
sákhtan, آزردن ázurdan.
NET-WORK, شبکه shabakah.
NEUTER (noun), اسم بی جنس ism-
i-bí-jins, تانیث و تانیث ism-
i-bílá tazkír va ta'nís.
NEUTRAL, بی طرف bí-taraf.

NEUTRALITY, بی طرفی *bí-taraffí*.
NEVER, هرگز *hargiz*, اصلاً *aslan*, ټاډا *abdan*.
NEVERTHELESS, با وجود آن *bá-vujúd-i-án*, مع كل هذا *ma' kull házá*, هر چند كه *har chand kih*.
NEW, نو *nau*, تازه *tázah*, جدید *jadíd*, یکنی *yangí*.—(*it is nothing new*) تازهگی ندارد *tázagí na-dárad*.—(*New-Year's Day*) نو روز *nau-rúz*.—(*new comer*) غویشمین *khwush-nishín*, وارد *tázah-várid*, رسیده *nau-rasídah*.
NEW-FASHIONED, رسم جدید *rasm-i-jadíd*.
NEWLY, از نو *az nau*, مجدداً *mujad-dadan*.—(*lately*) وقت در این وقت *dar in vakt*.
NEWS, اخبار *akhbár*, خبر *akhbár*, حدیث *hadís*, آفرانه *afváh*, آواز *ávázah*, آگاهی *ágahí*.—(*newsmonger*) خبر گزیر *khavar-gír*.—(*good news*) خوشخبر *muzhdah*, خوشخبری *khwush-khabar*, بشارت *bishárat*, تباهگیر *tabáshír*, نوید *navíd*.—(*a present for good news*) مزده لک *muzhdah-luk*, مزدهگانی *muzhdagání*.—(*bad news*) خبر بد *khavar-i-bad*, بدخبر *bad*, وحشت مدار *khavar-i-vahshat-madár*, شوم حدیث *hadís-i-shúm*.—(*newspaper*) روزنامه *rúz-námchah-i-akhbár*, روزنامه *rúz-námchah*, روزنامه *rúz-námah*, گازت *gázit (eur)*.
NEWS-WRITER, اخبار نویس *akhbár-nivís*.
NEXT (*adjoining*), متصل *muttasíl*, پیوسته *paivastah*.—(*following*) عقب *dígar*, دگر *dígar*, عتقرب *an-karíb*, بعد *ba'd*, آینده *áyandah*, روز پس *rúz-i-dígar*, روز دگر *rúz-i-ba'd*.—(*next year*) سال آینده *sál-i-áyandah*, سال دگر *sál-i-dígar*.
NIB (*point*), نوک *nauk*, سر *sar*.—(*piece of horn or ivory upon which pens are nibbed*) قلم *kat-zan*, قلم *kat'zan*.
NIBBED, نوکدار *nauk-dár*.
TO NIBBLE, خاکیدن *khá'idan*, چاکیدن *já'idan*, گردیدن *gazídan*.

NICE, مرغوب *marghúb*, نیک *ník*, لذت *laziz*, کشنگ *kashang*, مطبوع *matbú'*.
NICELY, به خوبی *bi-khúbí*.
NICENESS, لذت *lazzat*, نیک *níkí*, کشنگ *kashangí*, لطافت *latáfat*.
NICETY, سلیقه *salíkah*, نکته *nuktah*.
NICHE, خاله *tákchah*, طاقچه *khalal*.—(*spaces between the niches in the wall of a room*) جز *jirz*.
NICK (*of time*), عین وقت *'ain-i-vakt*.
NICK-NACKS, چپوچاه *chízahá-i-ablah-firbánah*.
NICEE, دختر برادر *dukhtar-i-birádar*, دختر خواهر *dukhtar-i-khwáhar*, خواهر زاده *birádar-zádah*, خواهر زاده *khwáhar-zádah*.
NIGGARD, محیل *bakhíl*, مومس *mum-sik*, لایم *la'im*, چوکی *júki*, غسیس *khasís*, حریص *harís*, طامع *támi'*.
NIGGAEDLINESS, حریف *buklil*, حریف *hirs*, طمع *tama'*, غسیس *khasísat*, اساک *imsák*.
NIGGAEDLY, طمعکار *tama'-kár*, لایم *la'im*, تنگ چشم *harís*, چشم *tang-chashm*, غسیس *khasís*.
NIGH, نزدیک *nazdík*, نزد *nazd*, قریب *karíb*, مقارب *mukaríb*, مشرف *mushrif*, پهلوئی *dar sharaf*, در حرف *dar shah*, مکار *pahlú, í*, مکار *mukásir*, موازی *mu-várik*, در جنب *dar jamb*.
NIGHT, شب *shab*, لیل *lail (pl. liyálí)*, شو *shau*, لیل *lailah*, شو *shau (vulg.)*.—(*this night, to night*) امشب *imshab*, امشب *imshav (vulg.)*.—(*last night*) دیشب *dí-shab*, دوش *dúsh*, دیشو *díshav (vulg.)*.—(*night before last*) پریشب *parí-shab*.—(*at night*) وقت شب *vakt-i-shab*, هنگام شب *hangám-i-shab*.—(*to pass the night*) بیتوته *baítútah kardan*, شب بسر کردن *shab bi-sar burdan*.
NIGHT-CAP, شبکلاه *shab-kuláh*.
NIGHT-DRESS, رخت خواب *rakht-i-khwáb*.
NIGHT-FALL, شبانگاه *shabán-gáh*.
NIGHTINGALE, بلبل *bulbul*, عدلیب *'andalíb*, هزار داستان *hazár-dástán*, زنده باغ *zand-báf*.
NIGHT-LIGHT, قندیل *kandíl (eur)*.

- NIGHTLY**, شب در *dar shab*, لیلًا *lailan*.—(*every night*) شب هر *har shab*, شبانه *shabínah*, شبانه *shabánah*.
- NIGHT-MAN** (*cleanser of privies*), کمان *kannás*, چمن خاصه *khássah-chín* (*vulg.*).
- NIGHTMARE**, کابوس *kábús*, بختک *bakhtak*.
- NIGHTSHADE**, طولیدون *túlídún*, سگ انگور *sag-angúr*, را ترهک *rává-tur-bak*.
- NIGHT-WALKER**, شب گرد *shab-gird*.
- NIGHT-WATCH** (*guard*), عسس *'asas*, کشیکچی *pásbán-i-shab*, پاسبان شب *kashík-chí*, گزما *gazmah*.
- NIHILIST**, نیهیلیست *nihílist* (*eur.*).
- NIMBLE**, چالاک *chábuk*, چالاک *chálák*, زینگ *zaring*, شاتیر *shátir*, شقاق *ghuchák*.
- NIMBLY**, چالاکي *bi-chábukí*, چالاکي *bi-chálákí*.
- NINNY**, احمق *ahmak*, بیوقوف *bí-vukúf*.
- To NIP** (*things*), چیدن *chídan*.—(*persons*) پنجر گرفتن *pinjar girif-tan*.
- NIPPERS**, *vide* **PINCERS**.
- NIPPLE**, سر پستان *sar-i-pistán*, فرع *zir'* (*pl.* *فرع zurú'*).—(*of a percussion gun*) خورسک *khurúsak*.
- NITRE**, نطرون *shúrah*, نوره *natrún*.
- NITREOUS**, با نوره *bá-shúrah*.
- No**, نه *nah*, نای *nai*, خیر *khair*, لا *lá*, ما *má*.
- NOBLE**, شریف *sháریف*, اشرف *ashraf*, عمده *'umdah*, بزرگ *buzurg*, اصیل *asíl*, پاک *najíb*, نجیب *najíb*, پاك *pák-nizhád*, کبیر *kabír*, کریم *karím*, عالیجاه *'álí-shán*, عالیشاه *'álí*, عالی *'álí-jáh*, امیر *amír*.—(*grand*) جلیل *jálíl*, شگرف *shigarf*, عالی *'álí*, جزیل *jazíl*, اعلیٰ *a'lá*, مکرم *mukarram*. (*nobles, nobility*) شرفا *shurafá*, خواص *ashraf*, امرا *umará*, اعیان *khaváas*, برابا *baráyá*, اعیان *a'yán*, بزرگان *arkán-i-daulat*, ارکان دولت *buzurgán*, موالی *maváلی*, اکابر *akábir*.—(*nobles and commoners*) خواص و عام *kháas va 'ámm*, خالص و عام *khaváas va 'avámm*, ادنیٰ
- اعلیٰ *adná a'lá*, و صبح و شریف *vazí'* *va sharíf*, خرد و بزرگ *khurd va buzurg*, اهالی و موالی *aháلی va maváلی*.
- NOBLENESS**, نجابت *najábat*, شرافت *sharáfat*, بزرگی *buzurgí*.
- NOBLY**, امیرانه *amíránah*, شریفانه *sháریفánah*, مکرم *mukarraman*.
- NOBODY**, هیچکس *hích-kas*.
- NOCES**, زفاف *zifáf*.
- NOCTURNAL**, شبی *shabí*, سمر *samar*.
- NOCTURNALLY**, شبانه *shabánah*.
- NOD**, جنبش *jumbish*.
- To NOD**, جنبانیدن *jumbánídan*.
- NOISE** (*sound*), آواز *áváz*, صدا *sadá*, صوت *saut*.—(*clamour*) شور *shúr*, غوغا *shúrish*, بانگ *bang*, غوغا *ghaughá*, ولولہ *faryád*, فزاد *valvalah*, هائی هائی *hangámah*, هائی هائی *há,í hú,í*, هماته *shamátah*.—(*to make a noise*) همهمه کردن *ham-hamah kardan*.
- NOISELESS**, بی آواز *bí-áváz*, خاموش *khámúsh*.
- NOISOME**, متعفن *muta'afín*, زبان ور *zayán-var*, مضر *muzirr*, مزور *zarar-angíz*.
- NOISY** (*persons*), غوغائی *ghaughá,í*.—(*place*) پر غوغا *pur-ghau-ghá*.
- NOLECOLE** (*or knolcole, the vegetable turnip-rooted cabbage*), قمری *kumrí*, کلم هوری *kalam-i-shabrí*.
- NOLENS VOLENS**, و کرها *tau'an va kurhan*, خواسته *khwáastah* خواسته *na-khwáastah*.
- NOMAD** (*wandering tribe of Persia*), ال *ill*, ال *il* (*pl.* *الیات ilyát*).—(*a man of a nomadic tribe*) صحرا نشین *ilyátí*, الیاتی *sahra-nishín*.
- NOM DE PLUME**, اسم عملی *ism-i-'amalí*, تخلص *takhallus*.
- NOMENCLATURE**, فهرست اسامی *fihríst-i-asámí*.
- NOMINAL**, اسمی *ismíy*.
- NOMINALLY**, اسمًا *ismán*.
- To NOMINATE**, تسمیه کردن *tasmiyah kardan*.
- NOMINATION**, تسمیه *tasmiyah*.
- NOMINATIVE**, اسم فاعل *ism-i-fá,il*.—

(case) حالت فاعلیت hálat-i-fá'ilí-yat.
NONAGE, خورد سالی khwurd-sálí, سحر السن sikhru-'s-sinn.
NONCHALANCE, گافلی takáhul, گافلی gháfil, کسالت kasálat.
NONCHALANT, گافل gháfil, کسلان kaslán, کاهل káhil.
NONE, هیچ نه hích-nah, لا هی lá-shai, هیچ کدام hích-kudám.
NONENTITY, عدم نیستی nístí, 'adam.
NON-EXISTENT, نیستی níst, معدوم mun'adim.
NONSENSE, چوند پوچ púch, چوند charand, عبت 'abas, بیهودگی bihúdagi, مهره muhmal, یاره yávah, هزاره házrah, لغو laghv, hazván, حرف لیهار líchár, جفنگ jafang, حرف هاراف-haraf-i-muft.—(to talk nonsense) چوند گفتن charand guftan, ابطال نمودن íbtál nimúdan, چوند پوچ گفتن púch guftan, لیهار گفتن líchár guftan.
NONSENSICAL, احمق ahmaq, بیوقوف bí-vukúf.
NOOK, منفذ manfaz, خلل khalal, گوشه gúshah.—(nooks and crannies) خلل و فرج khilal va furaj.
NOON, ظهر zuhr, نیمروز ním-rúz, نصف النهار nisfu-'n-nahár.
NOOSE, کمند kamand, دام dám.
To NOOSE, کمند انداختن kamand an-dákhtan.
NOE, نه nah, و نه va nah.
NORMAL, معتاد mutád, طبیعی tab'í.—(medical term) غریزی gharízí.
NORTH, شمال shimál.—(pole) قطب kutb-i-shimálí.—(north-east) ما بین شمال و مشرق má bain-i-shimál va mashrik.—(north-west) ما بین شمال و مغرب má bain-i-shimál va maghrib.
NORTHERLY, شمالی shimálan.
NORTHEEN, شمالیه shimálí, شمالیه shamálíyah.
NORTHWARD, بسوی شمال bi-suví-i-shimál.
NOSE, آنف anf.—(pug-nose) اخنس akhnas.—(tip of nose) پلک nauk-i-bíní.—(bridge of nose) بر آمدگی بینی bar-ámadagi-

i-bíní.—(upper part of nose) دماغ dimágh.—(he leads him by the nose) بتمشیش میرسد bi-tasnifash mí-raksad.
NOSE-BAG (of a horse), توبه tú-barah.
NOERGAY, گلدسته gul-dastah.
NOSE-RING, حلقه بینی halkah-i-bíní, خزام khízám, برس bursan (obs.).
NOSTRIL, پره بینی parrah-i-bíní, منخار mankhár.—(septum, or division of the nostrils) عیشیم khaishím.
NOT, نه nah, نا ná, لا lá, غیر ghair, اما má, نی nai.—(not at all) اصلاً aslan, مطلقاً mutlakán, هیچ hích, هیچ háshá va kallá.
NOTABLE, مشهور mash-húr, معروف ma'rúf.—(notables) vide **NOBLES**.
NOTABLENESS, شهرت shuhtrat, عیان 'iyán.
NOTARY, دفتر تذکره چی tazkirah-chí, دفتر نویس daftar-nivís.
NOTATION, رقم rakam.
NOTCH, چرخه chúb-khat, ناب náb, kinah, چرخه chúb-khat (vulg.).—(of an arrow) سوفار sáfár, جای جای já,i-i-zih.—(in the blade of a sword or knife) رخنه riknah, دمپر damrízah, شلی shalí.
To NOTCH, کنه کردن kinah kardan.
NOTCHED, دندانه دار dandánah-dár, کنه دار riknah-dár, کنه دار kinah-dár.
NOTE (memorandum), یاد داشت yád-dásht, تذکره tazkirah.—(short letter) رقعہ ruk'ah.—(enclosure in a letter) مغلفه malfúfah.—(marginal gloss) حاشیه háshíyah (pl. haváshí).—(of hand) تمسک tamassuk.—(of music, of which, according to Persian musicians, there are twelve) مقام mákám, کوک kúk.—(half-note, of which there are twenty-four) پرده pardah.—(diplomatic note) لایحه lá'ihah, تکریر takrír, حرج درستی sharh-i-daulatí.—(circular note) کافر متحد tahrírát-i-'umú-míyah.—(joint note) کافر متحد kághaz-i-muttahidu-'l-

ma,álí. — (money) كَافِهه káfmah.
 —(of interrogation) حرف استفهام
 haraf-i-istifhám. — (to make a
 note of a thing) نوشتن nivistan.
 NOTE-BOOK, كِتَابچه kitábchah.
 NOTHING, هیچ hích, لا شی lá-shay.
 NOTHINGNESS, عدم 'adam, نیستی
 nístí.
 NOTICE (observation), نگاه nigáh,
 نظر nazar, ملاحظه muláhazah.—
 (intelligence) آگاهی ágáhí, آگاهی
 ágahí, اطلاع itilá', خبر khabar,
 اعلام i'lám, اعلان i'lán.
 To NOTICE, اعلان نظر نمودن im'an-
 nazar nimúdan, هدایت ملتفت شدن
 mul'tafit shudan.
 NOTIFICATION, اعلام i'lám, اعلان
 i'lán, اشتهار ishtihár, اعلان ish'ár.
 To NOTIFY, اشتهار دادن ishtihár
 dádan, اعلان کردن i'lán kardan,
 اشتهار کردن ish'ár kardan.
 NOTION, خیال khayál, گمان gumán,
 وهم hada, تصور tasavvur, حدس
 vahm, ظن zann, فکر fikr, قیاس
 kiyás.—(to have a notion) پنداشتن
 pindáshthan.
 NOTORIETY, شهرت shuhrat, عیان
 'iyán.
 NOTORIOUS, معروف ma'rúf, مشهور
 mash-húr, نامرد mansús, نامزد
 nám-zad.
 NOTORIOUSLY, مشهورا mashúran,
 ظاهرًا záhiran.
 NOTWITHSTANDING, با وجود که bá-
 vujúd kih, هر چند که har chand
 kih, مع هذا hál án kih, آنکه
 ma' házá.
 NOUGHT, هیچ hích, چیزی chízí.
 NOUN, اسم ism (pl. اسمها asmá).—
 (substantive) اسم ذات ism-i-zát.
 —(definite noun) اسم معروف ism-
 i-ma'rúf.—(indefinite noun) اسم
 منکر ism-i-munakkar.—(generic
 noun) اسم جنس ism-i-jins.—
 (primitive noun) اسم جامد ism-i-
 jámid, اسم اصلی ism-i-aslí.—
 (derivative noun) اسم مشتق ism-
 i-mushtakk, اسم ماعرود ism-i-
 ma,khúz.—(abstract noun) حاصل
 hásil-i-masdar.—(adjective)
 صفت sifat.—(variable or declin-

able noun) اسم منصرف ism-i-mun-
 sarif.—(indeclinable noun) اسم
 منصرف غیر ism-i-ghair-i-munsarif.
 —(simple noun) اسم مفرد ism-i-
 mufrad, اسم بسیط ism-i-basít.—
 (verbal noun) مصدر masdar.—
 (noun of time) اسم زمان iam-i-
 zamán.—(noun of place) اسم مکان
 ism-i-makán.—(noun of instru-
 ment) اسم آلت ism-i-álat.—(noun
 of multitude) اسم جمع ism-i-jam'.
 To NOURISH, پرورش parvardan, پرورش
 کردن parvarish kardan.
 NOURISHER, پرورنده parvar,
 پرورنده parvarandah.
 NOURISHMENT, عوراک kút, عوراک
 khwurák, طعام ta'am, غذا ghizá,
 ماکول khwurd, آذوقه ázúkah, ماکول
 ma,kúl.
 NOVEL, نو nau, تازه tázah, جدید
 jadíd, یانگی yangí.—(book) قصه
 kissah, داستان dástán, کتاب نقل
 kitáb-i-nakl.
 NOVELIST, نقال nakkál.
 NOVELTY, تازگی tázagí.—(it is a
 novelty) دارد tázagí dárad.
 NOVEMBER, تشرین ماهی tashrín-i-
 sání.
 NOVICE, نو آموز nau-ámúz, جدید
 jadíd, مبتدی muftadí.
 NOVITIATE, نو آموزی nau-ámúzí.
 (Vide NOVICE).
 Now, حال اکنون aknún, کنون kanún,
 حال hál, حالا hálá, الحال al-hál,
 الآن al,án, هنوز hanúz, در این وقت dar
 ín vakt.—(now-a-days) در این زمان dar
 ín zaman.—(now and then)
 vide SOMETIMES.
 NOWHERE, هیچ hích-já.
 NOWISE, صورت bi-hích súrat,
 اصلاً aslan, هیچوجه hích-vajh.
 NOXIOUS, مضر muzirt, مضر mu,zí,
 زیانکار ziyán-kár, ضار zárrah.
 NOXIOUSNESS, ضرر zarar, زیانکاری
 ziyán-kárí, زیان ziyán, آزار ázar.
 NUANCES, جزئیات juz,iyát.
 NUBILE, بالغ báligh, رسیده rasídah,
 بسن هجور bi-hadd-i-taklíf-rasídah,
 آمده bi-sinu-i-shu'úr-ámadah.
 NUCLEUS, امهات asás, اصل asal,
 ummahát.

NUDE, عاری barahnah, 'arı, عاری
مجرد 'uryán, معرّب mu'arrá, مجرد
mujarrad, لُخت lukht, لُخت
lukht.

To NUDGE, معرّبك نمودن táhrík ní-
múdan.

NUDITY, عری barahnagi, مجرد
tajarrud, عریب 'uryat.

NUGATORY, ابطال ibtál, باطل bátıl.

NUISANCE, آزار áfat, آزار ázár, آذیت
azíyat, اهدا ízá, وبال vabál.

NULL, نا چيز ná-chíz.—(null and
void) ابطال ibtál.—(to render null
and void) ابطال کردن ibtál kar-
dan.

NULLITY, نا چيزی ná-chízí, باطل
butlán.

NUMB, بی حس bí-hiss, سست sust.

To NUMB, بی حس ساختن bí-hiss
sákhtan, افسردہ کردن afsurdah
kardan.—(to be numbed) سست
sust شدن shudan, بی حس شدن
bí-hiss shudan.

NUMBER, عدد 'adad, شماره shimárah,
حساب hisáb.—(on a paper, &c.)
نمبره numrah (eur.), نومه númrah
(eur.). — (even number) عدد هفت
'adad-i-shaf', عدد زوج 'adad-i-zauj.
—(odd number) عدد طاق 'adad-i-
ták, عدد وتر 'adad-i-vitr.—(mixed
number) 'adad-i-marak-
kab. — (round number) عدد تام
'adad-i-támm.—(ordinal number)
عدد اسم ism-i-'adad.—(square
number) عدد مربع 'adad-i-mu-
rabba'.—(whole number) عدد تام
'adad-i-támm.—(to the number
of) قدر bi-kadr. — (science of
numbers) علم اعداد و حساب 'ilm-
i-a'dád va hisáb.

Numbers of different things
are customarily denoted by cer-
tain technical classifications pre-
fixed, corresponding with our
terms Lot, Set, Head, Flock,
Line, Suit, Stand, &c., as
follow: عدد dast (applicable to
clothes, houses, chess or back-
gammon-men, and hawks), as
یک داسٹ yak dast rukhút (one
suit of clothes), عدد داسٹ dú

dast khánah (two houses), &c.;
رأس rás (applied to horses,
mules, sheep, cattle, and slaves),
as پنج رأس panj rás asb
(five horses), &c.; زنجیر zanjír
(applied to elephants); مرس
maras, or قلابه kiládah (hunting
dogs, hounds); قطار kitár, or
میار mihár (camels), a term not
much in use; بولہ bahlah (hawks,
falcons); باب báb (shops); فرود
farvand (ships, boats, &c.); نفر
nafar (persons, men; also
teeth, and sometimes camels—
more used in the latter sense
than the term before men-
tioned); کبزه kabzah (swords,
daggers, guns, and pistols);
عراده 'arrádah (cannon); تاقه
tákah (webs or pieces of cloth,
shawls, handkerchiefs); سجده
takhtah (carpets); دانه dánah
(precious stones, and also used
indiscriminately for anything);
جلد jild (books); طغرا tughrá
(papers, documents); ریشہ
rishah (railway); تا tá, 'adad,
دانه dánah (applicable indis-
criminately to almost anything);
جفت juft, or زوج zauj (a pair of
anything).

To NUMBER, عدد نمودن 'adad ní-
múdan.

NUMBERER, حساب گر hisáb-gar,
شمردہ shimurandah.

NUMBERING, عدد تعداد ti'dád.

NUMBERLESS, بی عدد bí-'adad, بی شمار
bí-shimár.—(numerous) بسیار bis-
yár, عدید 'adíd, متعدد muta'ad-
did, متکثره mutakassarah, کثیر
kasíru-'l-'adad, خیلی khalíl,
خیلی khatír.

NUMERABLE, تعداد پذیر ti'dád-pazír.

NUMERAL (figure), هندسه hindasah,
حساب رقمی hisáb-i-rukúmí.

NUMERATION, عدد رقم rakam,
تعداد ti'dád.

NUMERATOR, حساب گر hisáb-gar,
عدد دان 'adad-dán.—(in frac-
tions) شمار کننده shimár-kunan-
dah.

NUMERICAL, عددی 'adadí.
 NUMEROUS, بسیار bisyár, عدید 'adíd, متعدد muta-kassarah, متکثر العدد kasíru-'l-'adad, خلی khailí, خلیر khatír.
 NUN, نون, راهب, ráhibah.
 NUNNEBY, نون دایر, مسکن راهبات maskan-i-ráhibát.
 NUPTIAL, نکاحی 'arúsi, عروسی ní-káhi. (*Vide MARRIAGE.*)
 NURSE, دایه dáyah, دانه dadah.— (*monthly nurse*) ماماچه mámachah, قابله kábilah.
 To NURSE, نوازی کردن, bachah-navází kardan.
 NURSEBY, دایه خانه dáyah-khánah.— (*garden*) درختزار dirakht-zár, شجرستان shajjaristán, باغچه bághchah.
 NURSING, نوازی, bachah, طفل tifi.
 NURTURE, تربیت tarbiyat, پرورش parvarish.

To NURTURE, پرورش کردن parvarish kardan, تربیت کردن tarbiyat kardan.
 NUT, جوز jauz.— (*filbert*) فندق finduk.— (*pistachio*) پسته pistah, گردو (walnut) fistuk.— (*walnut*) گردو girdú, گردگان girdgán.— (*cocconut*) نارگیل nárgíl, نارگیل nárgíl.
 NUT-CRACKER, فندق شکن finduk-shikan, جوز شکن jauz-shikan.
 NUTMEG, جوز الطیب, جوز jauz-'t-tib.
 NUTRIMENT, قوت کُت, خوراک khw-rák, طعام ta'am, غذا ghizá, خورد khwurd, ماده آزுகه ázúkah, ماده ma-kúl.
 NUTRITIOUS, مغذی mughazzí.
 NUTSHELL, پوست púst.
 NUX VOMICA, مایه فلولی fulús-i-máhi, جوز الفی jauz-'l-kay.
 NYMPH (*of Paradise*), حوری húr, حوری húrí.

O.

O! اهای ávakh, ای ai, یا yá, آه ávakh, اهلی ahái.
 OAF, خرف khirif, کوند kaudan, کند kund.
 OAFISHNESS, حماقت ablahí, حماقت himákat, بیوقوفی bí-vukúfi, نادانی ná-dání, خرید kharíyat (*vulg.*).
 OAK, درخت بلوط dirakht-i-ballút.— (*evergreen oak*) سندیان sindiyán.
 OAK-APPLE, مازو mázú, مازی mází.
 OAKEN, بلوطی ballúti.
 OAR, پار páru, خاده khádah.
 OASIS (*fertile spot in the desert*), وادی vádi, جزیره jazírah.
 OATH, قسم saugand, سوگند kasam, یمن yamin, حلف half.— (*to take an oath*) قسم خوردن kasam khwurdan, سوگند یاد نمودن saugand yád nimúdan.
 OATS, زن zann, زان zann.— (*wild species of oats*) زنگوله zangúlah.— (*wild oats dried for fodder*) برمه burmah, بریده burídah.

OBDUKATE, سنگدل sang-dil, سخت sakht, درخمت bí-rahm, درخت durusht.
 OBDUKATENESS, سنگدلی sang-dilí, سختی sakhti, بیرحمی bí-rahmí, درختی durushti.
 OBEDIENCE, فرمانبرداری firmán-burdárf, حکمبرداری hukm-burdárf, اتباع tá'at, اطاعت itá'at, ایتیب' ittibá', انقیاد inkiyád, امتثال imtisál, اذعان iz'an.
 OBEDIENT, فرمانبردار firmán-burdár, مطیع hukm-burdár, تابع tábi', مطیع mutábi', رام ráam, منقاد munkád.
 OBEDIENTLY, تابعاً tábi'an.
 OBEISANCE, سر فرو kúrnish, سر فر sar-furú, ركوع rukú', تكريم takrim.
 OBELISK, مناره mánarah, میل míl.
 OBESE, فربه farbih, سمین samín, جسم lumbah, چاق chák, جسم jasím.
 To OBEY, اطاعت کردن itá'at kardan,

firman-burdár shudan. فرمان بردار شدن

OBITUARY, مرھومین marhúmin.

OBJECT (*thing seen*), منظر manzar, مظهر mazhar.—(*thing*) شی shay, باب báb, ماده mádah.—(*desire*) مقصد maksad, مقصود maksúd, مطمح matma, مدعا ghazar, غرضي mudd'á, مراد murád, مطلب matlab, ارادة irádah, عزم 'azm, قصد kasd, نیت niyat, خواست khwást, آهنگ ahang. — (*grammatical term*) معمول ma'múl.

To OBJECT to, رد نمودن radd nimúdan, اعتراض کردن i'tiráz kardan, قص دیدن 'aib دیدن naks دیدن امتناع داشتن (از) imtiná' dáshtan (az), مخالف کردن mukhálif kardan.

OBJECTION, اعتراض i'ráz, اعتراض i'tiráz. — (*fault*) عیب 'aib, نكس naks.

OBJECTIVE CASE, حالت معمولیت hálat-i-ma'múlyat.

OBJECTOR, متعرض muta'arriz.

To OBJURGATE, محدود نمودن tahdíd nimúdan, سرزنش نمودن sarzanish nimúdan.

OBJURGATION, سرزنش sarzanish.

OBLATION (*offering*), نذر nazr, عرس 'urs.

OBLIGATION, *vide* DUTY, FAVOUR, BOND.

OBLIGATORY, لازم lázim, واجب vájib, مقتضی muktazí, محتتم mutahattam.

To OBLIGE, جبراً کردن jabran kardan, بر آن داشتن bar án dáshtan, ابرام نمودن ibram نمودن, مجبور نمودن majbúr nimúdan.—(*confer favour*) مامنون مانتون mamnún sákhtan, مرھون منت گردانیدن marhún-i-minnat gardánidan, منت نهادن minnat nihádan, احسان کردن ihsán kardan, عنایت نمودن 'ináyat nimúdan.—(*I am much obliged*) مرھون منت دارم marhún-i-minnat míshavam.

OBLIGING, کریم karím, مشفق mushfik, شفیق shafík, مهربان mihr-bán.

OBLIQUE, کج kaj, مائل má'il, غیر مستقیم ghair-i-ká'im, غیر مستقیم ghair-i-mustakím.—(*oblique case*) حالت معمولیت hálat-i-ma'múlyat.

OBLIQUITY, انحراف i'vijáj.

To OBLITERATE, محو ساختن mahv sákhtan, خاک زدن khat zadan, پاک کردن pák kardan.

OBLITERATION, محو mahv, نسع nashk.

OBLIVION, نسیان nasyan, فراموشی farámúshí, زھول zuhúl.

OBLIVIOUS, ناشی nási, ناھل záhil, فراموشکار faramúsh-kár.

OBLONG, مطر mutirr, مستطیل mustatíl.

OBLOQUY, لعن ta'n, ملامت malámat, بهتان buhtán.

OBNOXIOUS, *vide* NOXIOUS.

OBSCENE, فحش fáhish, پوچ púch, زشت zisht, حره harzah, هرل hazl, کھبیت khábís.

OBSCENITY, فحش fuhs, زھتی zishtí, خبائت khabásat, هرزگی harzagí.

OBSCURE (*dark*), تاریک tárík, تیره tírah, مظلم muzlim, تار tár.—(*abstruse*) دقیق dakík, غامض ghámiz, مغلق mughlak.—(*unknown*) مجهول majhúl, نا معروف ná-ma'rúf.

To OBSCURE, تیره داشتن tírah dáshtan.

OBSCURELY, تاریکانه társíkanah.

OBSCURITY, تاریکی táríkí, تیرگی tíragí, ظلمت zulmat, ظلم tár, داج dáj, زالام zalám.

OBSEQUIES, جنازه tadfín, جنازه janázah.

OBSEQUIOUS, مطیع mutí', متابع mutábi', متواضع mutavázi', فرو تن furú-tan, منقاد munkád.

OBSEQUIOUSNESS, کوچکی kúchikí, تواضع tavázu', فرو تنی furú-taní, انکسار inkísár.

OBSEVABLE, ظاهر záhir, هویدا huvaidá, پدید padíd, آشکار áshkár, فاش 'iyán, آشکاره áshkarah.

- fásh, روشن raushan, واضح vázih, علانی 'alání, مبین mubín, بدعی bad'í, پیدا paidá.
- OBSERVANCE (*respect*), رعایت ri'áyat, توجه tavajjuh, انقیاد inkiyád, اعتنا i'tiná.
- OBSERVATION, مراقبه murákabah, مطالعه mutála'ah, نگاه nigáh.
- OBSERVATORY, رصد خانه, rasad-khá-nah.
- To OBSERVE (*look on*), نگرستن nigristan, مراتب بودن murákib búdan, ملاحظه کردن mulázhazah kardan. — (*obey a rule*) رعایت ریاضت ri'áyat nimúdan, نگاه نگاه dáshtan, میانیت نمودن siyá-nat nimúdan, فرا گرفتن fará giriftan, اطاعت کردن itá'at kardan, اجرا اجرا ijrá dáshtan. — (*to be observed, rule, etc.*) استنباط شدن istimbát shudan.
- OBSERVER, مراقب murákib, دیده بان dídah-bán, راسد rásid.
- OBSOLETE, منسوخ mansúkh, متروک matrúk, ناما'نوس ná-ma-nús.
- OBSTACLE, مانع máni', سد sadd, مزاحمت muzáhamat.
- OBSTINACY, اصرار isrár, خود را'ی khwud-rá'i, خود سری khwud-sarí, تامل tamarrud, عناد 'inád. — (*perseverance*) مدارامت istikrár, مداومت mudávamat, مواظبت muvázabat, اصرار isrár.
- OBSTINATE, سرخود سر khwud-sar, مرید maríd, متمرد mutamarrid, حزون harún, منحرف munkharit, معاند mu'ánid, اخلال ikhlál, لجاج lajúj. — (*persevering*) مصر musir, مواظب muvázib, ملزم mulázim, راسخ rásikh, مداوم mudávim. — (*horse*) سخت لگام sakht-ligám.
- OBSTINATELY, عناداً 'inádan, بطور عناد bi-taur-i-'inád.
- To OBSTRUCT, منع کردن mana' kardan, مسدود ساختن masdúd sákhtan.
- OBSTRUCTION, بندد band, سد sadd, زکی قبض zfk-i-sadd. — (*medical term*) قبض kabz.
- OBSTRUCTIVE, متعترض muta'arriz.
- To OBTAIN, یافتن yáftan, حاصل کردن
- hásil kardan, تحصیل نمودن tahsíl nimúdan, نایل ساختن nail sákhtan, میسر نمودن muyassar nimúdan, اندوختن andúkhthan, هم bi-ham rasánídan, رسانیدن bi-ham rasánídan, پیدا کردن paidá kardan.
- OBTAINABLE, یافتنی yáftaní.
- To OBTRUDE (*trans.*), انداختن andákhtan, له دادن luh dádan (*vulg.*), هل دادن hul dádan (*vulg.*). — (*intrans.*) بی ادن دادن bi-izn dákhil shudan, ناخواست در آمدن ná-khwástah dar-ámadan.
- OBTRUSION, دخال دخال dakhli-i-bí-já.
- OBTRUSE, احمق ahmaq, کند kund, کاذب kaudan, بیوقوف bi-vukúf.
- OBTRUSELY, جاهلانə jahilánah.
- OBTRUSENESS, ابلهí ablahí, حماقت himákat, نادانی bí-vukúfí, نادانی ná-dání, خردیت kharíyat (*vulg.*).
- To OBVIATE, تدارک نمودن tadárúk nimúdan, برداشتن bar-dáshtan, چاره نمودن 'iláj nimúdan, چاره chárah nimúdan.
- OBVIOUS, هویدا huvaidá, پدید padíd, ظاهر ashkár, آشکارə ashkárah, ظاهر zábir, عیان 'iyán, فاش fásh, روشن raushan, علانی 'alání, پیدا paidá.
- OBVIOUSLY, ظاهراً záhiran.
- OBVIOUSNESS, ظهور zuhúr.
- OCCASION, *vide* LEISURE, CAUSE, NECESSITY, OPPORTUNITY. — (*there is no occasion for it*) وجهی vajhi na-dárad. — (*to seize the occasion*) فرصتاً غنیمت همردن fursatrá ghanímat shimurdan. — (*on the occasion of*) بموقع bi-mauki'.
- To OCCASION, انگیزستن angíkhthan.
- OCCASIONALLY, گاه گاه gáh-gáh, احياناً ahyánan, گاه گاه gáh-vaktí.
- OCCIDENT, مغرب maghrib, غرب gharb.
- OCCIDENTAL, مغربی maghribí, غربی gharbí.
- OCCULT, *vide* SECRET.
- OCCUPANCY, تصرف tasarruf, ضبط zabt.
- OCCUPATION, کار kár, عمل 'amal,

شغل shughl, پیشه pīshah. — (possession) ضبط zabt, تصرف tasarruf.
OCCUPIER, متصرف mutasarraf.
To OCCUPY, ضبط نمودن zabt nimúdan, تصرف کردن tasarruf kardan. — (to occupy oneself) مشغول شدن mushtaghil shudan.
To OCCUR, واقع شدن váki' shudan, ظهور یافتن ittifák uftádan, عارض شدن bi-zuhár rasídan, رسیدن 'áriz shudan, بهم شدن bi-ham shudan, صادر شدن sádir shudan, سر زدن sar zadan, وارد شدن várid shudan, روی نمودن rúy nimúdan.
OCCURRENCE, سرگذشت sar-guzasht, ما جراا ittifák, واقعه váki'ah, عارضه má-jará, رویدار rúy-dár, عارضه 'árizah, سائنه sánihah.
OCEAN, دریاى بحر مهيحط bahr-i-muhít, قارصون ká-mús, daryá, í-i-'azím.
OCHER, گل زرد gil-i-máshí, گل ماهى gil-i-zard.
O'CLOCK, ساعت sá'at.
OCTAGON and OCTAGONAL, مشمن musamman.
OCTOBER, تشرين اول tashrin-i-avval.
OCTOPUS, اکتپوت akhtapút (eur.), هشتپای hasht-páy.
OCTUPLE, مشمن musamman.
OCULAR, چشمى bá-chashm, با چشم chasmí.
OCULIST, حكيم كحال kahlál, چشم hakím-i-chashm.
ODD (not even), فرد fard, تك tak, عدد وتر ták. — (odd number) عدد طاق 'adad-i-vitr, عدد طاق 'adad-i-ták, (unusual) عدد تك 'adad-i-tak. — عجب gharfb, نادر nádír, غريب 'ajab.
ODDITY, عجيبه gharfbí, غريبى 'ajíbah.
ODDLY, نادرانه gharfbánah, غريبانه nádíránah.
ODE, غزل ghazal. [This consists of from five to eighteen couplets.] — (elegy or ode of unlimited length) قصيده qasídah.
ODIOUS, كرهه karfb, مكروه makrúh, مغيص mughass.

ODIUM, كراهيت karábiyat, نفرت nif-rat, تنافر tanaffur, عار 'ár.
ODORIFEROUS, مشموم washmúm, معطر mu'attar.
ODOUR, بو bú, بوى búí, رائحه rá,ihah.
ŒSOPHAGUS, مري' mari'.
OF, از az, ز zi, من min.
OFF! (interjection), دور باش dúr-básh, بوى bi-rau, بشو gum-bi-shau. — (far) دور dúr, بعيد ba'íd. — (from) از az, ز zí, من min.
OFFAL, ريشه rishvah, مردار murdár, فله maitah, رشت rasht, فله fazlah.
OFFENCE, گناه gunáh, گناه gunah, قصير taksír, قصور kusúr, جريره jarímah, جرم jurm, جنايت janáyat, عيب khatá, اثم sm, ذنب zamb, عيب 'aib. — (insult) آبرو hatk-i-áb-rú, هتم shatm, خفت khiffat, بي ساختگى bi-sákhtagí. — (to take offence) عشم گرفتن khishm giriftan.
OFFENCELESS, بيگناه bí - gunáh, معصوم bí-kusúr, ma'súm.
To OFFEND, هتم نمودن shatm nimúdan, آزردهن ázurdan, زجانيدن ran-jánídan. — (to be offended) متغش mutanaffir búdan, كجخلق kaj-khulk búdan, بيزار شدن bízar shudan, آزرده شدن ázurdah shudan, لغزش گرفتن laghzish giriftan, سرشكسته شدن sar-shikastah búdan, منزهجر شدن munzajir shudan, پا كوفتن pá kúftan (vulg.).
OFFENDER, خطاكار khatá-kár, اثم muznib, فاسق fásik, مفسد mufsid, رويه rú-siyah.
OFFENSIVE, مكروه makrúh, مغيص mughass. — (to assume the offensive) تعرض در خيال حرركات تعرض dar khayál - i - harakát - i - ta'arruz shudan.
OFFENSIVELY, مكروهانه makrúhan.
OFFER, پيش آوردگى pish ávardagí.
To OFFER, پيش آوردن pish ávardan, تقديم کردن takdím kardan, تقديم نمودن takrfb nimúdan. — (to offer up as a sacrifice) نذبح نمودن zibh

- nimúdan, قربان کردن kurbán, صدق
تصدق tasadduk kardan.
- OFFERING (*gift*), نذر nazr, پیشکش
písh-kash.—(*sacrifice*) هدیه hadí-
yah, تصدق tasadduk, قربان kurbán,
قربان fidá.—(*burnt-offering*)
قربان kurbán-i-súkhtaní.
- OFFERTORY, نذر nazr, پیشکش písh-
kash.
- OFFICE (*public charge*), عهده
'uhdah, عمل منصب mansab, 'amal.
—(*house of business*) دفتر خانه
daftar-khánah, کار خانه kár-khán-
nah.—(*good offices*) مساعی جمیله
masá'í-i-jamílah, مساعی غیریه
masá'í-i-khairiyah.—(*to use one's*
good offices) مساعی جمیله مینول
masá'í-i-jamílah malzúl dáshtan.
—(*to quit office*) عزل شدن
'azl shudan.
- OFFICER, عهده دار 'uhdah - dár,
صاحب منصب mansab-dár, منسبدار
sáhib-mansab.—(*military*) صاحب
سرهنگ sarhang.—(*of police*) کشیکچی
kashík-chí, پاسبان pás-bán.
- OFFICIAL (*connected with duty, as*
business, documents, &c.), رسمی
rassámí, دولتی daulatí.—(*clerk,*
&c.) مباحث mubáshir.
- OFFICIALLY, رسمی rasman.
- To OFFICIATE, وکالت کردن vakálat
kardan, مقام قائم کردن ká'im-
mákam kardan.
- OFFICIOUS, چالاک chábuk, چالاک
chálák, زرینگ zaring, شاتیر shátir,
گستاخ gustakh.
- OFFICIOUSNESS, چابکی chábukí,
زرنگی zaringí, چالاکي chálákí,
زرینگي zaringi, گستاخی gustakhí,
جسارت jasárat.
- OFFSPRING, اولاد aulád, نسل nasl,
اعقاب salab, ذریه zurriyah, اقباب
a'káb, سلاله sulálah.
- OFTEN, بار بار bār-bār, بارها bārha,
اکثر aksar, اکثر اوقات aksar aukát,
مکرر mukarrar, بکرات bi-kirrát,
دفعاً daf'an, بسا basá.
- To OGLE, چشمک زدن chashmak
zadan.
- OGLING, عمره kirishmah, عمره
ghamzah, رمز العين ramzu-'l-'ain.
- OGRE, آدمخور ghúl, غول 'ifrit, عفریت
ádam-khwur.
- OH! ای ai, نغان fighán, دریغ dirigh,
های háy, وای váy.
- OIL, روغن raughan.—(*castor-oil*)
روغن بید انجیر raughan-i-bíd-anjír,
کنتر raughan-i-kinnatú.—
(*of olives*) روغن زیت raughan-i-
zait, روغن زیتون raughan-i-zaitún.
(*of linseed*) روغن کتان raughan-i-
kattán.—(*lamp-oil*) روغن چراغ
raughan-i-chirágh.
- To OIL, چرب کردن charb kardan,
روغن مالیدن raughan malídan.
- OIL - FLASK, دبه دابه dabbah-i-
raughan.
- OILINESS, چربی charbí.
- OILMAN, روغن فروش raughan-furúsh,
بقال bakkál.
- OIL-MILL, معصر mi'sar, معصر mi'-
sár.
- OILY, چرب charb, روغنی raughaní.
- OINTMENT, مرهم marham, روغن
raughan.
- OLD, سالخورده sál-dídah, سالخورده sál-
khwurdah, کهنه kuhnah-sál, کهنه
kuhnah, کهنه کهنسال kuhnah-sál.
—(*ancient*) موزمین muzmín.
—(*ancient*) قدیم kadím, دیرینه dirínah,
پیشین پیشین píshín, سابق sábig, سلف salaf.—
(*stale*) پوسیده púsídah, کهنه kuhn-
nah, کهنه kuhn, هجمانده shah-
máudah.—(*worn - out*) مندرس
mundaris, فرسوده sábidah, سالیده
farsúdah.—(*to be . . . years old*)
. . . sál dáshtan.—(*to grow old*)
پیر شدن pír shudan, پیر شدن
musinn shudan.—(*old age*) پیری píri,
کبر kibr-i-sinn, هریم haram, هریم
hashib.—(*old man*) پیر pír,
پیر زال zál, ریش سفید rísh-safíd,
شیخ shaikh, سالخورده sál-khwur-
dah, فارتوت fartút, سالخورده sál-dídah.
—(*old woman*) پیره pírah, پیر زن
pír-zan, پیر زال pírah-zau, پیر
ریش سفید rísh-safíd, پیر زال pírah-zál,
عجوز 'ajúz, 'ajúzah.—(*old clothes-*
man) کهنه فروش raughan-furúsh,
کهنه کهنه kuhnah-chín.
- OLEAGINOUS, چرب charb.

OLEANDER, خر زهره khar-zahrah, دله diflah.
 OLIGARCHY, حکومت اشخاص hukú-mat-i-ashkhás.
 OLIVE, زيتون zaitún, زيت zait.
 OMELET, کوکو kúkú.—(sweet omelet) خاکينه kháginah.
 OMEN, فال fál, حكون shugún, اختر akhtar, طالع táli'.
 OMINOUS, غيب نما ghaib-nimá, حكون پر pur-shugún.
 OMISSION, فوت faut, سهو sahv.
 To OMIT, در گذشته dar-guzashtan, کردن فرو گذاشت furú-guzásht kardan, سهو کردن sahv kardan, ساقط داشتن sakít dáshtan, انداختن andákhтан.
 OMNIPOTENCE, مطلق قدرت kudrat-i-mutlak.
 OMNIPOTENT, قادر مطلق kádir-i-mutlak, قدير kadír, جبار jabbár.
 OMNIPRESENCE, هر جا حاضری har-já-házirí.
 OMNIPRESENT, همه جا حاضر hamah-já-házir.
 OMNISCIENCE, همه دانی hamah-dání, همه بینی hamah-bíní.
 OMNISCIENT, همه دان hamah-dán, همه بین hamah-bín.
 ON, بر bar, بالا bálú, علی 'alá, فرا fará, روی rúy.—(on foot) پیاده piyádah.—(on horseback) سواره suvárah, سوار suvár.
 ONAGER, حمار وحشی himár-i-vahshí, گور gúr, گور خر gúr-khar.
 ONCE, يك بار yak-daf'ah, يك بار yak-bár.—(in former times) سابق sábig, پیشتر pishtar, مقدمá mukáddaman, باری bári.—(once upon a time) باری bári.—(at once) دفعتاً daf'atan, يكباره yak-bárah, يكبارگی yak-báragí.—(all at once) يك بارگی yak-báragí.—(Vide SUDDENLY.)—(once more) بتكرار bi-takrár.
 ON DIT, از قراری كه مذکور میشود az karári-kih mazkúr mi-shavad, ناكل نقل nakl ast.
 ONE, يك yak.—(one by one) يك يك yak yak, فردافرد fard-á-fard.—

(one another), يكدیگر yak-dígar.—(one with the other) رفته rúy ham ráftah.
 To ONERATE, بار کردن bár kardan, حمل نمودن haml nimúdan.
 ONEROUS, سخت sakht, گنجل sakíl, گران girán.
 ONION, پیاز piyáz, بصل basal.
 ONLY (singly), يگانه yagánah, فرد fard, تنها tanhá, مجرد mujarrad, يكتا yak-tá.—(merely) فقط fakat, و بس va bas.
 ONSET, یورش yúrish, حمله hamlah, هجوم hurúsh, هجوم hujúm.
 ONWARDS, پیش pish, پیشتر pishtar.
 ONYX, عقیق 'akík, سلیمانی sulai-mání.
 OOZE, گل gil.
 To OOZE, چکه کردن chakkah kardan.
 OOZY, گلی gilí.
 OPAL, عین الہرہ 'ainu-'l-hirrah, عین الشمس 'ainu-'sh-shams, سراوی saráví, ششامس sh-shams.
 OPAQUE, نا شفاف ná-shaffáf.
 OPAQUENESS, نا شفافی ná-shaffáfí.
 OPEN, باز báz, مفتوح maftúh, گشاده gushádah, باز váz.—(candid) متخلص mukhlis, صادق sádir, صادق ikhlás-mand, صادق sádir.—(open air) بیرون bírún.
 To OPEN (trans.), گشادان gushádan, باز کردن báz kardan, گشودن gushúdan, باز کردن vá kardan.—(in-trans.) گشاده gushádah shudan, باز شدن báz shudan, و ا شدن vá shudan.—(window) بالا کردن bálá kardan.—(window of train) همیشه انداختن shishah andákhтан. (flower) شکوفتن shikúftan, شکفتن shikuftan, غنچه زدن ghunchah zadan.—(to open into) راه داشتن ráh dáshtan.—(to be opened—Parliament) افتتاح شدن iftitáh shudan.
 OPEN-HANDED and OPEN-HEARTED, جواد jav-vád, جواد karím, سخی sakhí, دست گشاده gushádah-dast, جوادمرد javán-mard, منعم mun'im, وهاب vahháb, فایض fayyáz, سامع sámih.

OPENING, مفر mafarr.
 OPENLY (publicly), ظاهر, zahiran,
 علانیه 'alāniyah, آشکاره 'ashkārāh,
 عیاناً 'ayānān.
 OPEN-MOUTHED, طامع tāmi', حریص
 haris.
 OPENNESS, گشادگی gushādagi. —
 (candour) راستبازی rast-bāzi, اخلاص
 ikhlās, صدق sidk.
 OPERA, تماها tamāshā. — (opera-
 house) تماها خانه tamāshā-khānah.
 To OPERATE, عمل کردن 'amal kar-
 dan, ساختن کار کردن kār kardan,
 ساجتن ساجتن sājhtan. — (surgical term), جراحی
 کردن jarrāhī kardan. — (be effec-
 tual) کارگر آمدن kār-gar āmadan,
 موثر اثر کردن mū, assir shudan.
 OPERATION, عمل 'amal, کار kār. —
 (surgical), جراحی jarrāhī.
 OPERATIVE, موثر mu, assir, مفید
 mufid, کارگر kār-gar. — (artificer)
 کارگر kārī-gar, پیشه ور pishah-
 var, صنعتگر san'at-gar.
 OPERATOR, عامل 'āmil. — (surgical)
 جراح jarrāh.
 OPHTHALMIA, آهوب چشم āshūb-i-
 chashm, رمه ramā, سبل sabal.
 OPIATE, معجون ma'jūn, خواب دوایی
 دوائی davā'i-i-khwāb-bakhs.
 To OPINE, vide To SUPPOSE.
 OPINION, گمان ra'i, رای rāy, گمان
 gumān, اندیشه andishah, قیاس
 kiyās, خیال khayāl, حدس hads, تصور
 tasavvur, ظن zann, مظنه mazān-
 nah, فکر fikr, وهم vahm, تدبیر tad-
 bīr, اعتقاد i'tikād, انکار angār, پندار
 pindār, زعم takhmīn, تخمین za'im,
 استنباط istimbāt.
 OPINIONATED, متعصب muta'assib,
 سر خود khwud-sar, خود را'i, khwud-
 ra, i.
 OPIUM, افیون afyaun, تریاک tiryāk,
 شیره شیره shīrah-i-khashkbāsh.
 OPIUM-EATER, تریاکی tiryāki, افیونی
 afyaunī.
 OPPONENT, معارض mu'ariz, متخاصم
 mukhāsīm, مخالف mukhālīf.
 OPPORTUNE, با محل ba mahall, با
 موقع bā-mauki', با جا bi-jā.
 OPPORTUNITY, فرصت fursat, قاب

kābū, محل mahall, حباله habāl-
 lah.
 To OPPOSE, مخالف نمودن mukhā-
 lafat nimūdan, مخالف بودن mu-
 khālīf būdan, مقاومت کردن mu-
 kāvamat kardan, مزاحم شدن
 muzahim shudan, اعتراض نمودن
 i'tirāz nimūdan, بر ضد شدن bar
 zidd shudan. — (as opposed to)
 نقیض nakīz, در مقابل dar mukābil.
 OPPOSITE, روبرو rū-bi-rū, مخالفی
 muhāzi, مواجہ muvājih, مقابل
 mukābil, عکس 'aks, نظیر nazīr,
 موازی muvāzi, در برابر dar barābar.
 (the opposite) ضد zidd, خلاف khi-
 lāf.
 OPPOSITION, مخالفت mukhālafat,
 مقاومت muzāhamat, مواجہت mu-
 kāvamat, مقابلت mukābalat, معارضة
 mu'ārazah, ممانعت mumāna'at,
 تناقض tanākuz, ضدیت ziddiyat,
 تردد i'tirāz, اختلاف ikhtilāf, تردد
 taraddud. — (Parliamentary term)
 مخالفان mukhālīfān. — (in oppo-
 sition to) بر خلاف bar khilāf, مخالف
 mukhālīf. — (to be in opposition)
 بر ضد بودن bar zidd būdan.
 To OPPRESS, دست درازی کردن dast-
 dirāzi kardan, ظلم نمودن zulm
 nimūdan, چا کردن jafā kardan,
 آذیت دادن azīyat dādan.
 OPPRESSION, ظلم zulm, تعدی ta-
 'addī, استم sitam, اعتصاف i'tisāf,
 جبر jabar, جور jaur, عنف 'unf,
 آذیت azīyat, بیز bīz, اجساد ijshāf,
 دراز دستی haif va mail, میل
 dirāz-dastī.
 OPPRESSIVE, قبیح sakīl, سخت sakht.
 (cruel) بیرحم jafā-kār, بی-rahm
 durusht, سنگدل sang-dil, ظالم zālim,
 بی-مروت bī-murūvat, جبار jabbār, ستمکار
 sitam-kār.
 OPPRESSOR, دراز دستی dast-dirāz,
 دراز کار dirāz-dast, چا کار jafā-
 kār, ظالم zālim.
 OPPROBIOUS, موعوب ma'yūb, هوخ
 shūkh, بد زبان bad-zabān, دراز
 zabān-dirāz.
 OPPROBRIUM, رسوائی fazīhat,
 رسوائی rusvā'i, عار 'ār.

OPTATIVE, اختیاری ikhtiyárf.—(optative mood), فعل تمیل fi'l-i-tamanná, فعل دعائی fi'l-i-du'á, í.

OPTICAL, بصری basarf.

OPTICS (the science), علم بصر 'ilm-i-basar.

OPTION, اختیار, kھیár, اختیار, ikhtiyár, پسند pasand, مرضی marzí.

OPTIONAL, اختیاری ikhtiyárf.

OPULENCE, vide WEALTH.

OR, یا yá, خواهé khwáh, او au.—(or else) وگرنه va garnah, و الا va illá, و نه var-nah.

ORACLE, خطاب الهی khitáb-i-iláhf, آیات áyat, وحی vahy.

ORACULAR, تمزیلی tanzilí.

ORAL, شفاهی shifáhf, شفاهی shifá-hiyah.

ORANGE, نارنگی nárangf.—(sweet orange) مدنی madaní.—(sour) نارنج ná-ranj.—(blood) توی سرخ túf surkh.—(colour) نارنگی nárangf.

ORANGEBY, نارنگستان nárangistán.

ORANG-OUTANG, بوزینه búzinah, بوزینه búzinah, میمون maimún.

ORATION, خطاب khitáb, گفتار guftár, کلام kalam, سخن sukhun, نفس nafas (pl. انفاس anfás).—(to make an oration) خطابه خواندن khatábah khwándan.

ORATOR, اور سخن sukhun-ávar, اور سخن sukhun-pardáz.

ORATORICAL, خطبه khutbah.

ORATORY, آوری سخن sukhun-ávarf, پردازی سخن sukhun-pardázf.—(place of worship) نمازگاه namáz-gáh.

ORB, جرم jirm, گوی gúf, گویه kurrah.

ORBIT (path of a planet), دور daur, دوران daurán, گردش gardish.

ORCHARD, باغ báh, بوستان bústán, بوستان bustán.

ORCHESTRA, نوبت خانه naubat-khánah, نواخانه nakkárah-khánah.

To ORDAIN, امر نمودن amr nimúdan, فرمودن hukm nimúdan, حکم نمودن firmúdan.—(clerical term) نصب نمودن nasb nimúdan.

ORDEAL, vide TRIAL.

ORDEE (arrangement), آرایش árá-yish, نظام tartfb, نظام nizám,

انتظام intizám, تدارک tadárúk, تدبیر tadbír, تمشیت tamshiyat.—(rule) آیین áyín, قاعده ká'idah, قانون kánún, شرع shar'.—(command) امر amr, فرمان firmán, تدغش kadghan, سنور sunúr, سفارش sífarish.—(to put in order) ترتیب نمودن tar-tfb nimúdan, نصب نمودن nasb kardan, تدارک تدارك tadárúk nimúdan, انتظام نمودن intizám nimúdan, پیراستن pirástan.—(religious) تاریخه taríkah.—(of knighthood, &c.) نشان nishán.—(in order that) تا tá, تا که tá kih.

To ORDER, فرمودن firmúdan, حکم امر نمودن hukm nimúdan, امر نمودن amr nimúdan, ارشاد کردن irshád kardan, سفارش سفارش sífarish kardan, تدغش kadghan kardan.

ORDEELESS, بی ترتیب بی bí-tartfb, بی انتظام bí-intizám.

ORDEELY, ترتیب tartfb.—(servant), غلام ghulám, اردل ardal (eur.).

ORDINAL, ترتیبی tartfbf, فرعی far'f.

ORDINANCE, قاعده ká'idah, آیین áyín, شرع shar'.

ORDINARILY, عادتاً 'ádatan, از روی az rúy-i-'ádat.

ORDINARY (usual), متداول mutadá-val, رایج ráj, مشترك musharak.—(common, mean) عام 'amm, فرور furú-máyah, پست past.

ORDINATION (clerical term), نصب nasb.

ORDNANCE (artillery), توپخانه túp-khánah.

ORDEE, گویه gúh, گویه guh, زبل zibl, بزاز bíráz, فزله fazlah. (Vide also DUNG).

ORE, فلز filizz, معدنی ma'daní.

ORGAN, آلت 'álat.—(organ of sight) چشم chashm.—(of speech) زبان zabán.—(musical) ارغنون argnanún (eur.).—(barrel organ) جعبه ساز ja'bah-sáz.—(to play the organ) ارغنونرا زدن argnanúnra zadan.

ORGANIC, ترکیبی tarkfbf, تشکیلی tashkílf.

ORGANISATION, نظام nizám, ترتیب tartfb.

To ORGANISE, نظام دادن nizám dá-dan, ترتب داهتن tarattub dáshtan.
 ORGANISM, تشکيل tarkíb, تركيب tashkíl.
 ORGANIST, ارغنون زن arghanún-zan.
 ORIENT, مشرق shark, شرق mashrik.
 ORIENTAL, مشرقى sharkí, مشرقى mashrikí. — (an Oriental) اهل مشرق زمین ahl-i-mashrik-zamín, اهل شرق ahl-i-shark.
 ORIFICE, دهنه dahanah, سوراخ sú-rákh.
 ORIGIN, بنيان bunyád, اصل asal, بنيان bunyán, مصدر masdar, منشأ man-shá, سر sar, مبدأ mabdá, اول avval, حدر bikh, آغاز ágház, حدر hadar, منبع nisáb, مامب' mamb'.
 ORIGINAL, اول اسلى aslí avval.
 ORIGINALITY, غرابت gharábat.
 ORIGINALLY, اولاً avvalan, ابتدا ibtidan, اصلاً aslan.
 To ORIGINATE (trans.), ناهى كردن náshí kardan. — (intrans.) بر پا شدن bar pá shudan.
 ORIGINATOR, مبدع mubdi'.
 ORION (the constellation), چهار jab-bár, النسيق an-nasak.
 ORISON, نماز namáz.
 ORNAMENT, زيب آرأيش áráyish, زيب zfb, طراز zinat, پرايه piráyah, نقش tiráz, فر farr, حليه hulyah, نقش naksh.
 To ORNAMENT, آراستن árastan, پراستن pirástan, زيب دادن zinat dádan, تزئين نمودن tazyín nimú-dan, طرازيدن tirázídan, مزين ساختن muzayyan sákhtan.
 ORNAMENTAL, زيبتى zínatí, زبورى zívarí.
 ORNAMENTED, پراسته árastah, پراستى pirástah, مزين muzayyan, مطرز mutarraz, منقش munakkash. — (with jewels) مرصع murassa', جواهر javáhir - ágín, جواهر آمود jauhar-ámúd.
 ORNAMENTS, اسباب تجمل asbáb-i-tajammul, زبور zívar, جواهر javáhir.
 ORPHAN, ياتم yatím (pl. ايتام aitám, or يتامى yatámá).
 ORTHODOX, متشرع múmin, متشرع mutasharri', متدين mutadayyin.

ORTHOODOXY, راستى rástí, صدق sidk, استحقاق istihkák, ديندارى dín-dárf, حق hakk.
 ORTHOGRAPHER, املادان imlá-dán.
 ORTHOGRAPHICAL, املايى imlá,í. — (orthographic mistake) تصحيح tas-híf.
 ORTHOGRAPHY, املا imlá.
 ORTOLAN, پگيرى pargírí.
 To OSCILLATE, تكان نمودن takán nimúdan.
 OSCILLATION, جنبش jumbish, تكان takán.
 OSMANI (decoration), عثمانيه 'usmáníyah.
 OSPREY (sea-eagle), نسر بحرى nisir-i-bahrí.
 OSSIFICATION, استخوان سارى ustukhwán-sazí.
 To OSSIFY (trans.), استخوان ساختن ustukhwán sákhtan. — (intrans.) استخوان شدن ustukhwán shudan.
 OSTENSIBLE, پيدا پديد padíd, پيدا paidá, ظاهر záhir.
 OSTENTATION, خود نمائى khwud-nimá,í, تكبر takab-bur, تكبر كبرياء kibriyá, خود پسندى khwud-pasandí.
 OSTENTATIONOUSLY, با كبر bá-kibr.
 OSTLER, چلو دار jilau-dár.
 OSTICH, هتر مرغ shutur-murgh, نامه na'amah.
 OTHER, دگر digar, غير ghair, علاحدة 'alá-hiddah.
 OTHERWISE (if not), وگرنه vagar nah, والا va illá, ورنه var nah. — (in another way) دگرگونه digar-gúnah, دگر قسم digar-kism, دگر طريق digar-tarik, علاحدة 'alá-hiddah.
 OTTER, سگ آبى sag-i-ábí.
 OTTOMAN, عثمانى 'usmání. — (Ottoman Empire) دولت عثمانى daulat-i-'usmání.
 OUGHT (should), لازم báyard, بايد báyad, بايد sháyad. — (a cypher) صفر sifr. — (anything) چيزى chízi, هيچ hích.
 OUNCE (animal) يوز yúz.
 OUR, ما مال-mál-i-má, از az má, مان i-mán.
 OURSELVES, خود مان khwud-i-mán.

To OUST, اخراج کردن rándan, راندن ikhráj kardan, دور کردن dúr kardan, بدر کردن bi-dar kardan, نافی نمودن náfí nimúdan.—(to be ousted) خارج گشتن khárij gash-tan.

OUT, خارج بیرون bírún, بدر bi-dar, خارج khárij. — (out of doors) بیرون bírún, خارج khárij.—(to be out—flowers) باز شدن báz shudan.

OUTCAST, رانده mardud, مردود rándah.

OUTCRY, غوغا ghaughá, غریو gharív, هنگامه hangámah.

To OUTDO, مسابقت نمودن musábakat nimúdan, پیش گرفتن pish giriftan.

OUTER, خارج bírún, خارج khárij.

OUTFALL, ریزش rízish.

OUTLANDISH, مستعجم musta'jim, بیگانه bigánah.

OUTLAW, خارجی khárijí.

To OUTLAW, محدود ساختن mahdúd sákhtan, ملعون ساختن mal'úin sákhtan.

OUTLET, مفر mafarr.

OUTLINE, نقشه dá'irah, دائرة nak-shah.

OUTPOST, قراول karávul.

OUTRAGE, تعرض hatk-i-'irz, تعدی ta'addí.

To OUTRAGE, تعدی کردن ta'addí kardan, تعرض کردن hatk-i-'irz-kardan, دشنام دادن dushnám dádan, دشنامیدن dushnámídan. (Vide To RAVISH).

OUTRAGEOUS, باغی tághí, باغی hághí.—(violent) تند مزاج tund mizáj, درهت خو durusht-khú.

OUTRIGHT, تماما sar-á-sar, بالکل tamáman, بالکلیت bi-'l-kull, بالمره bi-'l-mar-rah.

To OUTROOT, بر کنندن bar-kandan, دستمال کردن isti'sál kardan.

OUTSIDE, بیرون bírún, خارج khárij.—(just outside) دم dam (as در دم dam-i-dar, just outside the door).

To OUTSTRIP, پیش رو شدن pish-rau shudan, پیش بندی کردن pish-

bandí kardan, گوی میقت بردن guf, i-sibkat burdan.

OUTWARD, بیرون bírún, خارج khárij.

OUTWARDLY, در صورت ظاهر, dar súrát.

OUTWORKS, حصار بند hisár-band.

OVAL (sub.), شکل بیضی shakl-i-bai-zaví.—(adj.) بیضی baizaví, بادامی bádámí, بیضه baizah, بیضی baizí.

OVARIOUS, دار بیضه baizah-dár.

OVEN, کوره tannúir, تنور kúrah.

OVER, بالا alá, علی 'alá, بر bar, زیر zabar, بر سر bar sar, فراز fauk, فرار faráz, روی rúy.—(across) عبور 'ubúr, طرف 'án-taraf, ورا vará, , بیش 'án-sú.—(exceeding) بیش bish, زیاده ziyádh, زائد zá'id.—(to be over, remain), ماندن mán-dan, باقی بودن bákí búdan.

To OVEBAWE, ترسانیدن tarsánídan, تهدید کردن tahdíid kardan.

OVERBOARD, از روی کشتی az rúy-i-kashtí.

OVERCAST, گرفته abr-dár, ابر دار giriftah.

To OVERCHARGE (overload), زیاد بار ziyád bár kardan.—(in an account) زیاد طلبیدن ziyád talbí-dan.

To OVERCOME, فتح کردن fath kardan, غلبه کردن ghalabah kardan, ظفر شکست دادن shikast dádan, یافتن zafar yáftan, گشادن gushá-dan, نصرت یافتن nusrat yáftan, غالب آمدن ghálib ámadan.

To OVERFLOW, لبریز بودن lab-ríz búdan, سیلان شدن sailán shudan.

OVERFLOWING, سر لبریزی lab-rízí, سر هاری sar-shárí.

To OVERGROW, روئیدن rú'idan.—(grow big) هدن پر بزرگ pur buzurg shudan.

OVER-HANGING, مشرف mushrif, بر سائل sar má'il.

OVERHEAD, بالا alá, علی 'alá, بر سر bar sar, فوق fauk, فراز faráz.

To OVER-HEAR, مستمع بودن mustami' búdan, استماع کردن istimá'

- kardan.—(in a bad sense) **تسمیح** tasammu' nimúdan.
- To **OVERLOOK** (neglect), **غفلت نمودن** ghiflat nimúdan, **اهمال کردن** ihmál kardan, **صرف نظر نمودن** sarfi-nazar nimúdan. — (connive at) **چشم اغماص کردن** chashm-púshí nimúdan. — (forgive) **عفو کردن** 'afv kardan, **در گذر کردن** dar-guzar kardan, **بخشیدن** bakhshídan, **کردن** kardan, **معاف کردن** mu'áf kardan.—(as from a window, &c.) **مشرف بودن** (be) mushrif búdan (bi).
- OVER-MUCH**, **زیاده** ziyádah, **بسیار** bisyár.
- OVER-NIGHT**, **شبهانه** shabánah.
- OVERPLUS**, **ما باقی** má-bákí, **فصله** fazlah, **ما باقی** má-baká.
- To **OVER-REACH**, **فریفتن** firíftan, **کسرل** firfb dádan, **گورآیندن** gúl khwuréńńdan, **گول** gúl zadan, **عذر نمودن** ghadar nimúdan, **حمله کردن** hílah kardan.
- To **OVERRUN**, **ویران کردن** vairán kardan, **تاراج کردن** táráj kardan.
- OVERSEER**, **ناظر** názir, **داروغه** dárúghah, **کار گذار** kár-guzár, **مباهر** mubáshir, **سرکار** sar-kár.
- OVERSIGHT**, **غلط** ghalat, **سهو** sahv, **زلت** zallat.
- To **OVERSLEEP**, **زیاد خوابیدن** ziyád khwábídan.
- To **OVERSPREAD** (trans.) **پُر کردن** pur kardan, **انتشار دادن** intishár dádan. — (intrans.) **انتشار یافتن** intishár yáftan, **پُر شدن** pur shudan, **سرایت** pahn shudan, **پهن شدن** siráyat kardan.
- OVERT**, **آشکاره** áshkár, **آشکار** áshkár, **واضح** 'iyán, **عیان** záhir, **ظاهر** vázih.
- To **OVERTAKE**, **پی آپی آمدن** pay-á-pay ámadan, **برابر آمدن** barábar ámadan, **ملکی شدن** mulkik shudan, **واصل شدن** váasil shudan.
- OVERTHROW**, **اخلال** khalal, **عزل** ikhlál, **حسارت** khasárat, **هکست** shikast, **هزیمت** hazímat.
- To **OVERTHROW**, **vide To THROW DOWN, To CONQUER.**
- OVERTURE**, **پیش قدم** pish-kadam, **افتتاح** iftitáh. — (to make an overture) **افتتاح کردن** iftitáh kardan.
- To **OVERTURN**, **سرنگون کردن** sar-nigún kardan, **سر زبر کردن** sar-zír kardan, **وارونه کردن** várúnah kardan, **واژگون ساختن** vázhgún sákhtan, **برگشته ساختن** bar-gashtah sákhtan, **برگردانیدن** bar-gardání-dán. — (to be overturned) **افتادگی** uftádan, **برگشتن** bar-gashtan, **وارونه شدن** várúnah shudan.
- To **OVERWHELM**, **غالب شدن** ghálib shudan, **مستولی شدن** mustaulí shudan, **غلبه کردن** ghalabah kardan. — (drown) **غرق کردن** gharak kardan.
- To **Owe**, **بده داهتن** bidih dáshtan, **قرض** bidih-kár búdan, **قرضدار بودن** karz dáshtan, **وام داهتن** kárz-dár búdan, **وام داهتن** váim dáshtan, **دین داهتن** dain dáshtan, **مقرض بودن** makrúz búdan, **متددین بودن** mutadayyin búdan.
- Owing to this**, **از این رهگذر** az ín rah-guzar.
- OWL**, **بوم** búm, **بوف** búf, **کوکومه** kúkú-mah (vulg.). — (screech-owl) **چغده** jughd, **چغده** chughd.
- OWN**, **خود** khwud, **خویش** khwish, **خویش** khwísh, **خاص** kháss. — (my own) **خود من** khwud-i-man, **خودم** i-khwudam. — (their own) **خودشان** khwud-i-shán.
- To **OWN** (possess), **مالک بودن** málik búdan, **داهتن** dáshtan. — (admit) **مسلم داهتن** musallam dáshtan, **مقر بودن** mukir búdan, **اعتراف کردن** itiráf kardan, **معترف شدن** mu'tarif shudan.
- OWNER**, **مالک** málik, **صاحب** sáhib, **خاوند** khávand.
- OWNERSHIP**, **مالکیت** málikíyat.
- Ox**, **بقر** gáv, **گاؤ** bakar. — (ploughing ox) **گاؤ فداد** gáv-i-faddád. — (wild ox) **گاؤ دهتی** gáv-

i-dashtí, بقر الوحش bakaru-'l-vahsh.—(ox-goad) نيره كاروانى nairah-i-gáv-rání.
OXIDE, زنگار zangár.

OXYGEN, مولد الحامضه muvallidu-'l-humúzah.
OXYMEL, سکنجهين sikanjabfn.
OYSTER, صدف sadaf.

P.

PACE (step), قدم kadam, گام gám, خطوه khatvah.—(gait) رفتار raftár, ريش ravish, گام gám, قدم kadam.—(speed) تندى tundí.
TO PACE, قدم رفتن kadam raftan, قدم زدن kadam zadan.
PACIFIC, صلح آميز musálih, صلح sulh-ámiz.
PACIFICATION, مصالحت musálahat, مصالحت مسالمت musálamat.
PACIFICATOR, صلح muslih.
TO PACIFY, آرام آرامیدن آرام, آرام دادن آرام dádan, تسلي دادن tassalí dádan, تسكين كردن taskín kardan.
PACK, دسته dastah.
TO PACK up, بستن bastan, ته نمودن tah nimúdan, بار درست كردن bár durust kardan.
PACKER, بسته بند bastah-band.
PACKET, بسته bastah, دسته dastah, بسته bukchah.
PACK-HORSE, اسب بار کش asb-i-hár kash, يابو yábú.
PACKING - NEEDLE, جوالدوز javáldúz.
PACK-SADDLE, پالان pálán.—(cover of pack-saddle, made of ornamental worsted work) آهرمه áshurmah.
PACK-THREAD, ريسمان rísmán.
PACT, vide TREATY.
PAD (soft saddle), تگل tagal, عوكير khú-gír, تگلتى tagaltí.
TO PAD, حشو كردن hashv kardan.
PADDLE (oar), پارو páru, خاده khádah.
PADDLE-WHEEL, چرخ بخار charkh-i-bukhár.
PADDOCK, چمن چمان chaman, چمنزار chaman-zár, چراگاه chará-gáh, مرتع

علفزار margh-zár, مرغزار 'alaf-zár, مغاز sahrá, مغاز margház, جلگه julgah.
PADLOCK, قفل kufí.
PÆAN, فتح نامه fath-námah.
PAGAN, بت پرست but-parast, كافر káfir, مشرك mushrik.
PAGANISM, بت پرستى but-parastí, كفر kufí.
PAGE (of a book), صفحه saffhah.—(leaf or double page) صحيفه sahí-fah, ورق varak.—(boy) پسر pisar, غلام ghulám, پیشخدمت písh-khidmat.
PAGEANT, تماشا tamúshá.
PAGEANTRY, شوكت shaukat, حشمت hashmat.
PAGODA, بتخانه but-khánah, بتكده but-kadah.
PAIL, دلو dalv, دول dúl, بالدى báldí (hind.).
PAIN, درد dard, رنج ranj, زحمت ranjish, عذاب 'azáb, آزار ázár, الم alam, وجع zahmat, vaja'.—(anguish) اذيت azyfat, محنت mihnát, تنگی tangí.
TO PAIN, پریشان ساختن paríshán sákhtan, مبتلا ساختن mubtalá sákhtan, آزردهن ázurdan, الم alam rasánidan.
PAINFUL, درد مند pur-dard, درد dard-mand, درد ناك dard-nák, الم alam-zadah, متالم muta'alim, وجع vajj'.—(giving pain) آزر ranj-ávar, آزار رسان azár-rasan.
PAINLESS, بی درد bí-dard.
PAINS (toil), مشقت mashakkat, زحمت zahmat, محنت mihnát, مواظبت مواظبت ranj.—(to take pains) مواظبت مواظبت muvázabat dáshatan.

- PAINS-TAKER**, متجاهد mutajáhid, محنت کار mihnat-kár.
- PAINS-TAKING**, متقید mutakayyid, مواظب mihnatí, جاهد jáhid, مواظب muvázib, متجاهد mutajáhid.
- PAINT**, رنگ rang.—(red paint) سرخی surkhí.—(white paint) سفید rang-i-safíd.—(rouge for the face) غاژه gházah.—(for the eye-brows) خطات khitát.
- To PAINT (draw)**, کشیدن kashídan, درخت nakah kardan.—(colour) رنگ رنگین rangín kardan, رنگ دادن rang dádan.
- PAINTER**, مصور musavvir, نقاش nak-kásh, رسام rassám, تمالگر timsál-gar.
- PAINTING (picture)**, تصویر tasvír, نقش naksh, پرده اشكال pardah-i-ashkál, پرده نقاشی pardah-i-nak-káshí.—(oil painting) پرده اشكال pardah-i-ashkál-i-raughan, روغن pardah-i-raughan.
- PAIR**, جفت juft, زوج júr, زوج zauj.—(in pairs) جفت و جفت tak va juft.
- To PAIR**, جفت کردن juft kardan, زوج نمودن zauj nimúdan.
- PALACE**, بارگاه bárgáh, ایوان aiván, عمارت emárat, قصر kasr, سراى sarái.
- PALACIOUS**, قصر مانند kasr-mánand.
- PALANQUIN**, محضت روان takht-i-faván.
- PALATABLE**, گوارا guvár, گوارا guvárá.
- PALATABLENESS**, گوارایی guvárí.
- PALATE**, کام kám, مذاق mazák, مشام mashámm.—(roof of mouth) سقف sakk.
- PALE**, زرد zard, اصغر asfar, پرده پاریداه parídah.—(weak in colour) آبکی ábakí, زار váz.—(to turn pale) زرد شدن zard shudan.
- To PALE**, زرد گشتن zard gashtan.
- PALE-FACED**, زرد رو zard-rú.
- PALENESS**, زردی zardí, پاریدگی parídagí, اصغرار isfárar.
- PALISADE**, مترس matars, سد sadd, بند band, حقیق zík-i-sadd.
- To PALE**, بی مزه شدن bí-mazah shudan.
- PALLETTE (painter's)**, صفحه رنگدان takhtah-i-rang-dán.
- To PALLIATE**, عفو کردن 'afv kardan, بخشیدن mu'áf kardan, معاف کردن bakhshídan, معذور داشتن ma'zúr dáshtan, در گذر کردن dar guzar kardan, آمرزیدن ámurzídan, مغفور کردن maghfúr gardánídan.
- PALLIATION**, عفو 'afv, معاف mu'áf.—(mitigation) تخفیف takhffif, تسکین taskín.
- PALLIATIVE**, تسکین بخش taskín-bakhsh.
- PALLID**, زرد zard, پرده parídah.
- PALM (date tree)**, درخت خرما dirakht-i-khurmá, نخل nakhl, مع mukh.—(palm leaves) خوش کhaus, پوش tápúl, تاپول tápúl.—(fibres of the palm, coir) ریشة rishah, لیف líf.—(victory) نصرت nusrat, ظفر zafar, فیروزی firuzí, فath, غلبه ghalabah.—(of the hand) کف kaf, راحت ráhat.—(measure) شبر shibr.
- PALMA-CRISTI**, بید انجیر bíd-anjír, کنتر kinnatú.
- PALMISTRY**, علم کف 'ilm-i-kaf.
- PALPABLE**, متحسوس mutajassim, ظاهر záhir, مرص sarf.
- PALPABLY**, ظاهراً záhiran, مرصاً sarfhan.
- To PALPITATE**, تپیدن tapídan.
- PALPITATION**, تپش tapish.
- PALSIED**, مغلوج iflíj, مغلوج mafúj.—(to be palsied) ریشة داشتن ra'shah dáshtan, فالج fálíj داشتن fálíj dáshtan.
- PALSY**, فالج fálíj, هل shall.—(trembling) ریشة ra'shah.—(hemiplegia) فالج fálíj.—(of the mouth and face) لاکوا lakvah.
- PALTRY**, دون dún, پست past, زبون zabún.
- To PAMPER**, پروردن parvardan.
- PAMPERED**, پرورده parvardah.
- PAMPHLET**, رساله risálah.
- PAMPHLETEER**, رساله نویس risálah-nivís.
- PAN (earthen)**, دیزی dízí.—(large shallow pan) حقیق hasín, قهار taghár.—(frying pan) تابه távah, گوهه tábah.—(of a gun)

gúshah, آتیشخانه átish-khánah,
 اوجاق úják, چاله cháláh.
 PANACEA, کیمیائی اکبر kímíyá, í-i-
 akbar.
 PANCAKE, خاکپنه khágínah.
 PANDEB, vide PIMP, BAWD.
 PANE (of glass), جام jám.—(small
 coloured panes) دانه کتابی kitábí,
 دانه دا da, úd-khání.
 PANEGRIC, مدح madh, مدحنامه
 madh-námah.
 PANEGRICAL, مدح آمیز madh-ámíz.
 PANEGRYIST, مداح maddáh.
 PANEL, صفحه takhtah.
 PANG, درد dard.
 PANIC, کوفتارس haul, فزع faza',
 حزیمت hazímat, بیم bím, باك bák,
 خوف khauf.
 PANNIERS, زنبیل zambíl, سبد sabad.
 —(large wooden panniers for
 carrying fruit) لوده laudah.—
 (travelling panniers, resembling
 cradles, and slung on both sides of
 a mule or camel; much used by
 women) کچاره kajávah.
 PANORAMA, دور نما dúr-nimá.
 TO PANT, تپیدن tapídan.—(draw
 breath quickly) دم زدن dam
 zadan, نفس زدن nafas zadan,
 هینگه hingah zadan.
 PANTALOONS, شلوار shalvár.
 PANTHER, قپان párs, پارس kaplán,
 پلنگ palang.—(hunting) یوز yúz.
 PANTRY, خوراک خانه khwurák-khá-
 nah.
 PAP, خوراک پستان pístán.—(food)
 خوراک khwurák.
 PAPA, پدر pidar, بابá babá.
 PAPER, کاغذ kághaz, کارتاس kartás.
 —(glazed paper) کاغذ مهره دار
 kághaz-i-muhráh-dár.—(blotting-
 paper) کاغذ تر خشک kághaz-
 í-tar-khushk-kunak.—(ship's
 papers) کول kaul.
 PAPER-KNIFE, کاغذ بر kághaz-bur.
 PAPER-MAKER, کاغذ ساز kághaz-sáz.
 PAPER-MILL, کاغذ خانه kághaz-
 khánah.
 PAPIST, پاپاوی pápáví (eur.).
 PAPYRUS (reed), بردی bardí, حاف
 hafa.

PAR, مساوات musávát.—(on a par)
 مساوی musáví.—(at par) قیمت
 درست kaimat-i-durust, قیمت
 واقعی kaimat-i-váki'í, قیمت
 حقیقی kaimat-i-hakíki.
 PARABLE, مثل masal (pl. امثال
 amsál), مثال misál, تشبیه tash-
 bih.
 PARABOLA, قطع مکالی kat'-i-mu-
 káfi.
 PARABOLICAL, متشابه mutashábih.
 PARACLETE, فارقلیط fáraqlít (eur.).
 PARADE (of an army), سان sán,
 عرض لشکر 'arz-i-lashkar.
 PARADE-GROUND, جولانگاه jaulán-
 gáh, میدان maidán.
 PARADISE, فردوس firdaus, جنت jan-
 nat, بهشت bihisht, روضه rauzah,
 عدل khuld.—(boundary between
 paradise and hell) عرف 'urf, اعراف
 a'raf.
 PARADOX, لغز lughz.
 PARADOXICAL, معملی وش mu'amamá-
 vash, لغز مانند lughz-mánand.
 PARAFFINE, پارافین páráfín (eur.).
 PARAGON, نمونه nimúnah.—(per-
 son) بمثال bí-misál.
 PARAGRAPH, فصل fasl, فقرة faka-
 rah.
 PARALLAX (astronomical term),
 اختلاف منظر ikhtiláf-i-mansar.
 PARALLEL, برابر barábar, موازی mu-
 vází, مساوی mutavází, خطوط
 musáví.—(parallel lines) خطوط
 khutút-i-mutavází.
 PARALLELISM, برابری barábarí,
 مساوات musávát.
 PARALLOGRAM, مربع مستطیل mu-
 rabba'-i-mustatíl, مستطیل mus-
 tatíl.
 PARALLOPIPED, مجسم متساوی
 mujassam-i-mutasávi-'l-
 azlá'.
 PARALYSIS, فالج fálij, فلج falj, رعشه
 ra'shah.
 PARALYTIC, ابلج iflíj, مغرور maf-
 lúz.
 PARAMOUNT, ناهر káhir, علی الاطلاق
 'ala-'l-itlák.
 PARAMOUR, بار yár, عاشق 'ashik, مول
 múl.

PARAPET, کنگره kangurah, معجر ma'jar, معجر mahjar.

PARAPHEBNALIA, سامان sámán, اسباب asbáb, براف yarák.

PARAPHRASE, شرح sharh, تفسیر taf-sír, تفصیل tafsíl.

To PARAPHRASE, تفسیر نمودن tafsír nimúdan, تفصیل نمودن tafsíl nimúdan.

PARASANG (*Persian league, about three miles and three-quarters*) فرسنگ farsakh, فرسنگ farsang.

PARASITE, مفت muft-khwur, حاشیه ناشین háshiyah-nishín.

PARASOL, چتر chatr, آفتابگیر áftáb-gír.

PARCEL, بسته bastah, بوغچه búgh-chah.

To PARCEL, تقسیم کردن taksím kardan, دو قسمت کردن dú kismat kardan.

To PARCE, نیم سوختن ním-súkhtan, بهشتen birishtan.

PARCHMENT, ری rakk or rikk, پوست púst.

PARDON, عفو 'afv, معافی mu'áfí, آموزش ámurzish, بخشایش bakhshayish, مسامحت musámahat, مغفرت maghfírat, غفران ghafrán, صفح maghfírat, در گذر dar-guzar.—(to beg pardon) پوزش نمودن púzish nimúdan.

To PARDON, عفو کردن 'afv kardan, بخشیدن mu'áf kardan, بخشیدن bakhshídan, گذشتن guzashtan, در گذشتن dar-guzashtan.—(pardon me! used in polite conversation) چرا chirá, لبی laby.

PARDONABLE, قابل بخشش kábil-i-bakhshish, عفو پذیر 'afv-pazír, مزارر sazavar-i-maghfírat.

To PARE (*strip off skin*), پوست کندن púst kandan, مقرر ساختن mukáshshar sákhtan.—(the nails) ناخن nákhun giriftán.—(the hoofs of a horse) قیاری کردن kayár kardan, سم تراشیدن sum tiráshídan.

PARENTAGE, نسب nasab, انتساب intisáb, اصل asl.

PARENTAL, والدی vâlidí, والدینی vâlidainí.

PARENTHESIS, جمله معترضه jumlah-i-mu'tarizah.

PARENTHETICAL, معترض mu'tariz.

PARENTHETICALLY, بطور معترضه bi-taur-i-mu'tarizah.

PARENTICIDE, پدر کشی pidar-kushí, مادر کشی mádar-kushí.

PARENTS, والدین vâlidain, مادر و پدر pidar u mádar.

PAREE, پوست کنده púst-kanandah, ناخن mukashshir.—(nails) ناخن nákhun-girandah.

PARING, تراشه tiráshah, خیرا-شah khiráshah.

PARING-KNIFE (*for horse's hoofs*) ستمتراش sum-tirásh.

PARISH, محله mahallah.

PARISHIONER, اهل محله ahl-i-mahallah.

PARITY, مساوات musávát, معادلت mu'ádat.

PARK, چمن chaman, میدان maidán.—(public park) باغ عامه bágh-i-'ámmah.

PARLANCE (*common talk*), عرف 'urf.

PARLEY, مکالمه mukálamah, قیل و قال kíl u kál, معاشرت mu'áshharat.

To PARLEY, مکالمه نمودن mukálamah nimúdan, معاشرت نمودن mu'áshharat nimúdan.

PARLIAMENT, دار الشوریاتی dárú-'shshúrá'í.—(Member of Parliament) عضو از اعماء مجلس پارلمنت 'adam az a'zá-i-majlis-i-párlamant.—(Opening of Parliament) باز شدن پارلمنت báz-shudan-i-párlamant.—(to dissolve Parliament) پارلمنترا متفرق ساختن párlamantrá mutafarrik sákhtán.

PARLOUR, اتاق uták, دیوانخانه dívân-khánah, مشربیه mashrabah.

PAROCHIAL, محلی mahallí.

PARODY, تقلید taklíd.

PAROLE, قول kaul.

PAROQUET, طوطی کوچک tútí-i-kú-chik.

PAROXYSM, نوبت naubat, حالت há-

lat, طغيان tughyán, شدت shiddat, غلبه ghalabah.

PABBICIDE, قطع ارحام kat'-i-arhám.

PABBICIDAL, قاطع ارحام kátí'-i-arhám.

PABBOT, طوطی tútí.

To PABBY (a stroke), دفع کردن daf' kardan, وا ردد کردن radd kardan, وا زدن vá-zadan.

To PARSE (resolve grammatically), کردن ترکیب tarkíb kardan.

PARSEE, مجوسی majúsí.

PARSEEISM, مجوسیت majúsiyat.

PARSIMONIOUS, حریص harís, طمعکار tama'-kár, طامع támi', بخیل bakhíl, لئیم la'im, ممسك mumsik, خاصه khasís.

PARSIMONIOUSLY, بخیل وار bakhil-vár.

PARSIMONY, بخل bukhl, حرص hirs, از áz, طمع tama', طمعکاری tama'-kárí, خاصه khasísat, حسد khissat, لوم lu.m, امسك imsák.

PARSLEY, کرفس kirafs, اجمود ajmúd, جعفری ja'farí.

PARSNIP, زر gazar. [This is properly a carrot.]

PARSON, کشیش kashísh, قسيس kis-sís, پیش نماز pish-namáz.

PARSONAGE, کشیش خانه kashísh-khánah.

PART (piece), پاره párah, پارچه párchah, پوزه purzah, تکه tikkah, قطعه kat'ah, جزو juz, حصه hissah, جزوی juzví, لکت lakht, بهره bahrah, قسم kism.—(side, party) طرف taraf, جانب jánib, قبل kibal.—(business) کار kár, عمل 'amal, امر amr, حال hál.—(quarter or region) اقلیم mulk, ولایت valáyat, قسمت iklím, سهم samt.—(share) قسمت kismat, حصه hissah.—(on the part of) از جانب az jánib.—(for the most part) غالباً ghalíban, اکثری aksarí.—(I for my part) من كه man kih.—(to take in good part) پذیرفتن pazírftan.

To PART, جدا ساختن jidá sákhtan.—(to depart) روانه گشتن ravánah gashtan, رفتن raftan.

To PARTAKE (have a share in),

هراکت sharfk búdan, هرگاه shirákat dáshtan, حصه دار hissah-dár búdan, بهره داشتن bahrah dáshtan.—(eat), میل mail, تناول کردن tanávul kardan.

PARTAKEE, هرگاه sharfk, دار hissah-dár.

PARTERRE, خیابان khiyábán.

PARTIAL, طرفدار taraf-dár, جانبدار jánib-dár.

PARTIALITY, جانبنداری jánib-dárí, طرفداری taraf-dárí, تعصب ta'assub, تمایل mail, طرفگیری taraf-gírí, تمایل tamáyul.

PARTIALLY, قدری kadrí, لی الجملة lí fi-'l-jumlah.

PARTICIPANT, هرگاه sharfk, دار hissah-dár.

To PARTICIPATE, سهمین شدن sahím shudan, هرگاه sharfk shudan, بر خوردن bar-khwurdan.

PARTICIPATION, هراکت shirákat, مشارکت mushárákat, مداخله mudákhalah.

PARTICIPLE (active), اسم فاعل ism-i-fá'il.—(passive) اسم مفعول ism-i-maf'úl.

PARTICLE, ذره zarrah, هوشه shúshah, زره hamzah, شمه shammah, همزه rízah.—(in grammar) حرف harf.—(affirmative particle) حرف تأکید harf-i-ta, kíd, حرف اجاب harf-i-ijáb.

PARTICULAR, خاص kháss, مخصوص makhsús, مختص mukhtass.—(fanciful) مفر musirr, مبرم mu-brim.—(in general and in particular) عمومًا و خصوصًا 'umúman va khusúsan.

PARTICULARITY, خصوصیت makhsúsiyat.

To PARTICULARIZE, تفصیل کردن taf-síl kardan.

PARTICULARLY, خصوص bi-khusús, علی الخصوص 'ala-'l-khusús.

PARTICULARS, رموز rumúz, جزئیات juz, íát.

PARTING (hair), فرق fark.

PARTISAN, هوا دار havá-dár.—(to be

a *partisan of* جانبداری کردن *jánib-dárfi kardan.*
PARTITION (*mutual division*), تقسیم mukásamat. (*Vide WALL, SCREEN.*)
PARTLY, قسمی kismí, پاره párah, یكچندی yak-chandí.
PARTNER, شريك sharík, دارة bah-rah-dár, انبار ambáz.
PARTNERSHIP, شراكت shirákat, مشاركت mushárat, انبازی ambázi.—(*unfair dealing in partnership*) ستم شريكی sitam-sharikí.
PARTBRIDGE (*red-legged or bartavelle*) كيك kabk.—(*of the valley, a very large species*) كيك دري kabk-i-darí.—(*black partridge or francolin*) دراج durráj.—(*desert partridge*) توهی taihú, توهی túhí.—(*a covey of partridges*) كيك گله gallah-i-kabk.
PARTURITION, نتاج nitáj.
PARTY (*assembly*), گروه gurúh, جماعت jamá'at, جمعیت jam'iyat, مجمع majma', ديوان díván, بزم bazm, مجلس shúrá, شورا shúra, mahfil, انجمن anjuman.—(*banquet*) مهمانی ziyáfat, مهمانی mihmání, سور súr, وليمة valímah.—(*Parliamentary term*) دسته dastah, فرقه firkah.—(*party spirit*) عصبية 'asabíyah.
PARVENU, نو كيسه nau-kisah.
PASHA, پاشا páshá.
PASHALIK, پاشالوق páshálik.
PASS (*narrow road*), راه, تنگ tang-ráh, كدوك gadúk.—(*among mountains*) تنگ tang, شعب sha'b, كتل kutal, كوتل kútal, كردن kardan.
To PASS, گذر کردن guzashtan, گذر گوزار kardan, گذار آوردن guzár ávardan.—(*Parliamentary term*) پزيرفته شدن pazíruftah shudan.—(*across a river*) عبور کردن 'ubúr kardan, از رود خانه گذشتن, az rúdkhánah guzashtan.—(*be current*) مروج بودن muravvaj búdan.—(*the night*) شبرا baitútah kardan, شبرأ shabrá bi-rúz ávardan.—(*to pass over, neglect*) در

سائق داشتن dar-guzashtan, گذشتن sákit dáshtan, سهو کردن sahv kardan.—(*to pass off upon, to deceive*) خلق کردن halk kardan, گول زدن gúl zadan.
PASSABLE, قابل عبور kábil-i-'ubúr, گذر kábil-i-guzar.—(*allowable*) مجاز mujáz, روا ravá, حلال halál.
PASSABLY, نزدیک nazdík, تقريباً tak-ríban.
PASSAGE (*in a book*), عبارت 'ibárat, مقالت makálat, فقرة fakarah.—(*voyage*) سفر safar, سیر sair, سبيل sail (*vulg.*)—(*passage in a street, leading under a building; a close*) بالا sá'ibát, سوبهات sahbát, بالا bálá, خانة عروسی k'aurújí.—(*in a house*) محل عبور mahall-i-'ubúr.
PASSAGE-MONEY (*fare*), كرايه kirá-yah, نول núl.
PASSENGER, مسافر musáfir, رونده ravandah, عابر 'ábir, سالك sálik, عبوري sayyáh.—(*in a ship*), عبوري 'ibrí.
PASSION, *Vide ANGER, LOVE, ZEAL.* (the passions) هوايى نفسانى havá'í, nafsaní, اغراض aghráz.
PASSIONATE, تيز مزاج tíz-mizáj, تند تنه ghazab-nák, غمخوار tund-khú, تند مزاج tund-mizáj.
PASSIONATELY, با عشم bá-khishm, غمبا ghazaban.—(*extremely*) بنهايت bi-niháyat, بغايت bi-gháyat.
PASSIVE (*unresisting*), متحمل mu-tahammil, ساكن sákin.—(*verb*) مجهول majhúl.
PASSIVENESS, متحمل táhammul, ساكن sakan, صبر sahr.
PASSOVER (*feast*), عيد فصح 'id-i-fis-h.
PASSPORT, راهدارى ráh-dárfi, تذكرة tazkirah, رقم rakm, تعليمه ta'líkah.—(*for goods*) چته pattah (*hind.*), فته fattah, فراغنامه farágh-námah.
PAST (*beyond*), بلا bilá, فوق fauk, گذشته birún.—(*gone by*) گذشته guzashtah, سابق mází, سلف salaf, سابق sábig.—(*past all*

hope به امید bilá-umíd.—(*past danger*) بلا خطر bilá-khatar.—(*the past*) سابق sábig, الماضي al-mázi, سلف salaf, ایام گذشته ayyám-i-guzashtah.—(*past tense*) ماضی ماضی, ماضی مطلق mázi-i-mutlak.

PASTE, خمیر khamír.—(*made of a root pounded*) سریش sirish, سیرشم sírishum.

To PASTE up, چسباندن chasbánídan.

PASTEBOARD, or **PAPIER-MACHÉ**, مقوای mukavvá, مقوا mukavvá.

PASTERE (*of a horse*), خرد khurdah.

PASTIL, بخور bukhúr.

PASTIME, بازیچه bázichah, تفریح tafaruj.

PASTOR, کشیش kashish, کسيس kissis.

PASTORAL, بادیه نشین badaví, بادیه bádiyah-nishín.

PASTRY, خمیر khamír, سرشته árd-í-sirishtah.

PASTURAGE, علوفه 'alúfah.—(*pasture*) چراگاه margh-zár, مرغزار chará-gáh.

PASTURE (*ground*), مرتع marta', مرغعل mar'á, چراگاه chará-gáh, مرغزار margh-zár, قوروق kúruk, چمن chaman.

To PASTURE, چریدن charídan.

PAT, کامل kámil, درست durust, صحیح sahíh.

To PAT, دست مالیدن dast málídan.

PATCH, پینه pínah, پیوند paivand, رقعہ ruk'ah, وصله vaslah.—(*for a rifle-bullet*) کفن kafan.

To PATCH, وصله کردن vaslah kardan, پنبه انداختن pambah andákhtan.

PATCHED, مرتع murakka'.

PATCHER, لندره landarah-dúz, کلابدوز kulláb-dúz, پینه دوز pínah-dúz.

PATCHWORK, لندره دوزی landarah-dúzi, کلابدوزی kulláb-dúzi.

PATE, سر sar, رام rás, کله kallah, فرق fark.

PATENT (*exclusive privilege*), سند sanad.—(*Royal patent*), یاری-

لیغ, توقيع taukí.—(*evident*) آشکار áshkár, آشکاره áshkára, ظاهر zú-hir, روشن huvaidá, روشن raushan, مبین mubín, واضح vázih, لایح láih, عیان 'iyán, باهر báhír, سرخ saríh, بدیهی badíhi.

PATENTEE, سند دار sanad-dár.

PATERNAL, پدری pidarí, پدرانه pida-ránah.

PATERNITY, پدریه pidariyah, ابوت abúvat.

PATH, *vide ROAD*.—(*of a garden*) معبر ma'bar, خیابان khiyábán.

PATHETIC, دلسوز dil-súz, دلاویز dil-áviz, سهمگین sahm-gín.

PATHETICALLY, با دلسوزی bá-dil-súzi.

PATHLESS, بی راهه bí-ráh, بی طریق bilá tarík.

PATIENCE, صبر sabr, صبوری sabúri, شکیب shikíb, شکیبائی shikífbá, تحمل tahammul, طاقت tákat, برد برد burd-bári.

PATIENT, صابر sábir, صبور sabúr, برد برد burd-bár, شکیب shikífbá.—(*sick person*) مریض maríz, علیل 'alíl, ناخوش ná-khwush.—(*to be patient*) تحمل نمودن tahammul nimúdan, صبر نمودن sabr nimúdan.

PATIENTLY, با صبر bá-sabr, صبر s bran.

PATRIARCH (*of a church*), بطریق ba-trák, بطریق patrík.

PATRIARCHAL, بطریقی patríski.

PATRICIAN, امیر amír.

PATRIMONY, ارث irs, میراث mirás, عرصوت irsíyat, وراثت virásat, عصبوت 'usúbat.

PATRIOT, وطن دوست vatan-dúst, حبیب الوطن habíbu-'l-vatan.

PATRIOTISM, حب الوطن hubbu-'l-vatan.

PATROL (*night-watch*), پاسبان pásbán-i-shah, عسس 'asas, گزمه gazmah, کشیک kashík.

To PATROL, پاسبانی کردن pásbání kardan.

PATRON, مربی murabbí, حامی hámi, صاحب sahíb.

PATRONAGE, حمایت himáyat, توصیه tausíyah, مامی sáhibí.

To PATRONIZE, حمایت دادن himáyat dádan.

PATRONYMIC, نسبت nisbat, نام nám, اسم ism.

PATTERNS (clogs), نعلین na'lain.

PATTERN, نمونه nimúnah, مثال misál, نقش naksh.

PAUCITY, کمی kamí, اندک andak.

PAUNCH, معده mi'dah, حکم shikm, بطن batn.

PAUPER, مسکین miskín, فقیر fakír.

PAUSE (in reading), وقف vakf. (Vide INTERMISSION, DELAY.)

To PAUSE, وقوف نمودن vukúf nimúdan, وقف کردن vakf kardan.

To PAVE, سنگفرش کردن sang-farsh kardan.

PAVED, سنگفرشی sang-farshí.

PAVEMENT, سنگفرش sang-farsh, سنگبست sang-bast. — (tessellated pavement) فرش منبت کار farsh-i-munabbat-kár.

PAVER, سنگ فرش کننده sang-farsh-kunandah.

PAVILION, vide AWNING, TENT, KIOSK.

PAW, پا pá, پای páy, پاچه páchah, پنجه panjah, چنگ chang.

To PAW, دست زدن dast-zadan, دست ماله کردن dast-málah kardan. — (as a horse) سم زدن sum zadan.

PAWN, رهن rahn, گرو girau. — (thing pledged) رهنه rahínah, تنخواه tankhwáh, گرو girau. — (at chess) بیاض baizak, پیاده piyádash.

To PAWN, گذاردن رهن rahn guzár-dan, گرو گذاشتن girau guzáshtan.

PAWNBROKER, رهنگیر rahn-gír, گروگیر girau-gír, راهن ráhin.

PAWNER (one who pawns), مرتهن murtahin, گذار rahn rahu-guzár, گذار girau-guzár.

PAY (wages), موابج mavájib, اجرت ujrát, اجر ajr, وظیفه vazífah, علوفه 'alúfah, مزد muzd. — (fare, hire), کرایه kiráyah, کرا kirá, جیره jirah, اجرت ujrát, غله ghallah. — (monthly) مشاھره musháharah,

ماهیانہ máhiyánah. — (yearly) یومیہ sáliyánah. — (daily) روزانہ rúzánah. — (half-pay) موابج نیمه mavájib-i-nímah.

— (advance of pay) سلم silm, پیشگی pishagi, سلف salaf.

To PAY, کار سازی کردن kár-sází kardan, ادا کردن adá kardan, دادن dádan, مفرغ کردن mafrúgh kardan.

PAYABLE, ادا شدنی adá-shudaní.

PAYMASTER, خزانهچی khizán-chí, بخشگی bakhshí.

PAYMENT, ادا adá, تادیه ta,diyah.

PAY-OFFICE, دار حساب dárú-l-hisáb.

PEA, کرسنه karsanna, کسن kisan, باقله موھی báqilah-múshí. — (English pea), نخود فرنگی nukhúd-i-farangí. — (chick-pea) نخود nukhúd. — (small field-pea) گزگرو girgirú. — (green pea) ماش másh.

PEACE, آسختی áshtí, صلح sulh, آمان amán, رفاہ rafáh. — (rest) آرام áram, راحت ásáyish, آرامش ráhat, رفاہ rafáh, رفاہیت rafáhiyat. — (of God) سلام اللہ salámu-'llah, آمان amánu-'llah. — (the conclusion of peace) انعقاد صلح in'iká-d-i-sulh. — (peace-footing) حال صلح hál-i-sulh. — (to make peace) عقد مصالحه nimúdan. — (to make overtures for peace) در صدد مصالحه بر آمدن dar sadad-i-musálalah bar-ámadan.

PEACEABLE, صلح جو salím, صلح sulh-jú.

PEACEABLY, بمصالحه bi-musálalah, صلحاً sulhan, از روی آسختی az rúy-i-áshtí.

PEACEFUL, ارمانده armandah.

PEACE-MAKER, صلح muslih.

PEACH, شفتالو shaftálú. — (woolly peach) هلو hullú.

PEACH-COLOURED (pale red), شفتالو رنگ shaftálú-rang.

PEACOCK, طاووس tá,us.

PEA-HEN, ماده طاووس tá,us-i-má-dah.

PEA-JACKET (outer coat of felt or

- thick unwoven wool*), کپنک kapanak, نامد نمد namad-i-dúsh.
- PEAK** (*of a mountain, &c.*), سر sar, کله kullah, راس rás, سر کوب sar-kúb, نوك nauk, بلندی bulandí, تیغ tígh.
- PEARL**, مدا مسلسل sadú-i-musalsal.
- PEAR**, گللابی gulábi, امرود amrud.
- PEARL**, مروارید marváríd, گوهر gauhar, لؤلؤ lu, lu, (*pl.* لالی lá, áli, در durr (*pl.* در durar).—(*small pearls*) لؤلؤی basad.—(*royal pearl*) لؤلؤی در مكنون lu, lu, í-i-sháh-vár, در durr-i-maknún, لاله لؤلؤی lulu, í-i-lálah, در هوار durr-í-shah-vár, شاهانه shah-dánah, گوشواره gúsh-várah.
- PEARLY**, دار مروارید marváríd-dár.
- PEASANT**, دهقان rústá, í, روستائی rústá-kán, زارع zári', رعیت ra'íyat.
- PEASANTRY**, حضرات زارع ra'áyá, hazarát-i-zári', زارعین zári'ín.
- PEA-SHOOTER**, تفك tufak.
- PEBBLE**, ریگ rígh.
- PECCABLE**, گناهكار gunáh-kár.
- PECCADILLO**, عیب 'aib, خطا khatá, قصور kusúr, غلط ghalat, گناه gunáh, سهو sahv, ذنب zaml, ضل zull, تقصیر taksír, زلت zullat, قص nuks.
- PECCANT**, مجرم taksír-vár, مجرم mujrim, ملزم mulzam, گناه گناه gunáh-kár.
- TO PECK**, چنگ زدن chang zadan.
- PECKER**, منقار زننده minkár-zanandah.
- PECTORAL**, صدري sadríy.
- TO PECULATE**, دزدی کردن duzdí kardau.
- PECULATION**, دزدی duzdí, تصرف tassarfú.
- PECULIAR**, غریب gharíb, بدیهی badíhí, عجیب 'ajíb.—(*peculiar to*) مخصوص mukhsús, منحصر munhasír.
- PECULIARITY**, اختصاص ikhtisás, خاصیت khássiyyat.
- PECULIARLY**, خصوصاً khusúsan.
- PECUNIARY**, پولی púli, مالی máli.
- PEDAGOGUE**, ملا مکتبی mullá-i-maktabí, معلم mu'allim.
- PEDANT**, متفعل mutafazzil, از مغرور عالم maghrúr az 'ilm, خود علم 'álim-i-khwud-pasand.
- PEDANTIC**, ففیلت فروش fazílat-furúsh.—(*to be pedantic*) اظهار افهار izhár-i-fazílat kardán, ففیلت فروختن fazílat furúkh-tan.
- PEDANTRY**, ففیلت فروشى fazílat-furúshí.
- PEDDLER**, خورده فروش khwurdah-furúsh, خراز pílarav, خراز kharráz.
- PEDESTAL**, ستون bunn-i-sutún, بنیان bunyán, پایه páyah.
- PEDESTRIAN**, راجل rájil, پیاده piyá-dah.
- PEDIGREE**, نسنامه nasab-námah, نسل silsilah, تامل tanásul, حساب hasab va nasab.—(*to trace a pedigree*) استنباط کردن istinsáb kardán.
- PEEL**, قشر kishr, پوست púst.
- TO PEEL**, پوست کندن púst kandán, مقشر mukashshar ساختن mukashshar sákhtan.
- PEELER**, پوست کننده púst-kanandah, مقشر mukashshir.
- PEEP**, نظر nazar.
- TO PEEP**, دزدانه نگرستن duzdánah nigristán, از گوشه دیدن az gúshah dídan.
- PEEP-HOLE**, منظر manzar.
- PEER**, نظیر nazír, مثل misl, هم تا ham-tá-i-'adíl.
- PEERLESS**, نظیر بی bí-nazír, لائى lá-sání.
- PEEVISH**, قند مزاج tund - mizáj, كج خلق kaj-khulk, افسردا afsurdah.
- PEEVISHNESS**, افسردگی afsurdagí, مزاج tundí-i-mizáj.
- PEG**, میخ mskh, مسمار mismár.
- PELF**, زر zar, پول púl, نقد nakd, ماهه máyah, تنخواه tankhváh, وجه vajh.
- PELICAN**, مرغ سقا murgh-i-sakká.
- PELISSE** (*kind of cloak*), بورمه búrmah, کاتبی kátibí.
- PELLET**, گلوله gulúlah, گله gullah, گلوله گلوله ghu'lúlah.—(*pellet-bow*) کمان kamán-i-gardahá, گلوله گلوله kamán-i-gardahá, گلوله گلوله gulúlah-kamán.

PELLICLE, پردہ pardah.
PELL-MELL, هم آمیخته هم bi-ham ámfkhtah, هرج مرج harj-marj.
PELLUCID, روشن saf, روشن raushan. — (*transparent*) شفاف shifáf.
PELLUCIDNESS, روشنگاری safá, روشنگاری raushaná, í. — (*transparency*) شفافی shifáfí.
TO PELT, با سنگ زدن zadan, با سنگ زدن bá-sang zadan.
PELVIS (*lower part of the abdomen*), پاتین همک tah-i-shikm, ته همک pá, in-i-shikm. — (*pelvis bones*) کالیچه kálíchah, عالیچه ghálíchah.
PEN, قلم kalam, خامه khámah, كلك kilk, قصب kasab. — (*steel pen*). قلم کalam-i-púlád. آهن قلم آهن kalam-i-áhan. — (*feather. quill*) پر par, شاه-پر shah-par. — (*pen-knife*) قلمتراش chákú, كلك kizlak. کلام-تیراش kalam-tirásh. — (*tip of a pen*) نوک nauk - i - kalam. — (*piece of bone on which pens are nibbed*). قلعین kat-zan, قلمچ makta'. قلمدان kat'-zan. — (*pen-case*) قلمدان kalam-dán, آماه ámah. — (*pen-holder*) دسته قلم dastah-i-kalam. (*to cut a pen*) قلم ساختن kalam sákhtan. — (*pen for cattle*). آغل ághil, حنجره ágil, سول súl, حنجره házirah.
TO PEN, نوشتن nivishtan.
PENAL, عقوبتی 'ukúbatí.
PENALTY, جریمه jarímah, جریمانه jarímánah, مجازده musádarah. (*Vide PUNISHMENT.*)
PENANCE, حد کفاره hadd-i-kaffárah, تكفير گناه jazá, í-i-sharr, جزای هر takfír-i-gunáh.
PENCHANT (*inclination, liking*). میل mail, دماغ dimágh, هوای shauk.
PENCIL (*lead*), قلم سربه kalam-i-surmah, قلم سرب kalam-i-surb, مداد کلام-ی-میدادی kalam-i-midádí, مداد midád. — (*of hair*) قلم مو kalam-i-mú.
PENDANT, vide TASSEL, EARRING, &c.
PENDENT, آویخته ávízán, آویزان ávfkhtah, معلق mu'allak, بردار bardár.

PENDING (*hanging*). معلق mu'allak. — (*uring*) مدام mádam, بین bاین, یا ta.
PENDULOUS, آویزان ávízán, معلق mu'allak.
PENDULUM, لنگر ساعت langar-i-sá'at, لنگر langar.
PENETRABLE, نفوذ پذیر nufúz-pazír, قابل سیرایت kabil-i-sirávat.
TO PENETRATE, رفتن اندرون andarún raftan, داخل شدن tú raftan, نفوذ نمودن nufúz nimúdan, گذر کردن gúzar kardan, نفوذ نمودن nafúz búdan.
PENETRATING, کار گر kár-ğar, نافذ náfiz.
PENETRATION, دخل dukhl, مداعله mudákkaláh. — (*acuteness, sagacity*) فراسات firásat, فطانت fatánat, ذهن zihn, ادراک idrák, زیرکی zírakí, ذکا zaká, جزالت jazálat, زکات zakávat, سرعت surát-i-fahm.
PENINSULA, جزیره jazirah, نیم جزیره nim-jazirah.
PENIS, ذکر zakar (*pl.* نکور zukúr), کیر kir, زردک zarlak (*vulg.*).
PENITENCE, vide REPENTANCE.
PENMAN (*pen writer*), عوهنویس khwush-nivís, کاتب kátib.
PENNANT, علم nishán, نشان alam, بیرق bairaq, لیا livá, رایت rayat, بیراق bairák.
PENILESS, مفلس muflis, محتاج muhtáj.
PENSION, علفه vazífah, وظیفه vazífah, 'alú-fah, ادراک idrák.
PENSIONER, وظیفه خور vazífah-khwur, مواجب خور mavájib-khwur.
PENSIVE, vide THOUGHTFUL.
PENT, حبس habs.
PENTAGON, متخمس mukhammas, پنجگوشه panj-gúshah.
PENTATEUCH (*Books of Moses*), تورات taurát, توریت taurát.
PENTECOST, عید خمسين 'íd-i-kham-sín.
PENUBIOUS, طامع támi', طامعکار tama'-kár, آرزو مند árzú-mand, حرص harís, دانع dání', لثیم la, ím, کنس kinis.
PENURIOUSNESS, حرص hirs, آز áz,

طعم tama', طعمکاری tama'-kári,
بُخُل bukhl, کُھسِست khasísat,
لُوم khissat, اِمْسَک imsák, لُوم
lu,m.

PENURY, vide POVERTY.

PEOPLE, خلق khalk, خَلقمان khalka-
mán, اُمَّت ummat, مِلّت millat,
مردمان mardumán, حضرات hazarát.—(common people) عام 'ámm,
عوام 'avámm, الناس 'avámmu-
'n-nás, اهالی ahálí.—(peo-
pling and cultivating) آبادی ábádí.
—(peopled place) آبادانی ábá-
dání, جاگی معمور já,í-i-na'múr.

To PEOPLE, آباد کردن ábád kardan.

PEPPER, فلفل filfil.—(red pepper)

فلفل سرخ filfil-i-hindí, فلفل هندی
filfil-i-surkh.—(pepper and salt
colour) نمکی فلفل filfil-namakí.

To PEPPER, فلفل زدن filfil zadan.

PEPPERCOEN, فِمْر nakír, فِمْرِمْر kit-
mír, فِمْرِشِمْر pishíz.

PEPPERMINT, نَعْنَع na'ná, نَعْنَع
na'na'.

PERADVENTURE, مِگَر sháyad, مِگَر
magar, بُوکَه bú-kih, بَھَد báhshad,
گُویَا gúyá, گَھَسْت gáhast.

To PERAMBULATE, طَوافِ تَافَاف taváf
nimúdan, گِردِ گِردِیدَن gird gardí-
dan.

PERAMBULATION, طَوافِ taváf.

To PERCEIVE, vide TO SEE, TO
KNOW, TO DISCOVER.—(to feel)
دَرِ اِھْسَاسِ اِھْسَاسِ nimúdan, دَرِ
یَافْتَنِ dar-yáftan.

PER CENT., فِی مَدِ fí sad (thus, five
per cent., مَدِ پَنجِ sad-panj, مَدِ پَنجِ
sadrá-panj, فِی مَدِ پَنجِ fí-sad-
panj).

PERCEPTIBLE, مَحْسُوسِ mahsús.

PERCEPTION, vide IDEA, SIGHT.

PERCEPTIVE, فِمْرِ basír.

PERCH, چُوبِ chúb.—(fish) عَارِ
máhi-i-khár-dár.

To PERCH, بَرِ چُوبِ نِشِستَن bar chúb
nishastan.

PERCHANCE, مِگَر sháyad, مِگَر
magar, بُوکَه bú-kih, بَھَد báhshad,
گُویَا gúyá, گَھَسْت gáhast.

To PERCOLATE, وُقُوبِ وُقُوبِ nimúdan

PERCOLATION, وُقُوبِ vukúb.

PERCUSSION, مَدْمَدَة sadmah.—
(percussion gun) دَارِ طَرَقَه دار
tufang - i - tarakkah - dár, طَرَقَه
تُفانگِ tufang-i-chakkushí, طَرَقَه
تُفانگِ tufang-i-dingí.—(cap) کَلَاہِ
kulah-i-tarakkah, چَھَنی
cháshní.

PERDITION, هَلَاکَتِ halákat, اِھْلَاکِ
ihlák, خَرَابِیِ kharábí, تَباہِیِ ta-
báhi, دَمَارِ damár, بَوَارِ bavár.

To PEREGRINATE, آوَارَه كَشْتَن ávárah
gashtan.

PEREGRINATION, آوَارَگی áváragí.

PEREMPTORILY, بَا تَکْیِدِ bá-ta,kídí.

PEREMPTORY, قَاطِعِ kátí, هَافِیِ sháfí,
مُؤَكَّدِ mu,akkad.

PERENNIAL, مَدَامِ mudám.

PERFECT, تَمَامِ tamám, تَامِ támm,
صَحیحِ kámil, سَالِمِ sálim, مَأمِیِ
sahíh.—(perfect tense) قَرِیبِ
mází-i-karíb.

To PERFECT, پَرْدَاخْتَنِ pardákhtan,
تَکْمِیلِ ikmál nimúdan, تَمِیمِ
nimúdan, تَکْمِیلِ takmíl
nimúdan, تَمِیمِ tamím
nimúdan.

PERFECTION, فَضِیلَتِ fazílat, اِکْمَالِ
ikmál, كَمَالِ kamál, كُنْهِ kunh.—
(completion) اِتْمَامِ itmám, اِکْمَالِ
ikmál, اِھْتِمَامِ takmíl, اِھْتِمَامِ
ikhtitám, اِئْتِرَامِ insírám.

PERFECTLY, تَمَامًا sar-á-sar, تَمَامًا
tamáman, كَالْکَلِمَةِ bi-'l-kull,
بِالْمَرَّةِ bi-'l-marrah, كَالْکَلِمَةِ
kullan va kátibatán, رُفْعًا
hamah ruy-ham raftah, بَعِیْنِهِ
bi-'ainihi.

PERFIDIOUS, vide TREACHEROUS.

PERFIDY, vide TREACHERY.

To PERFORATE, سَافَتَنِ suftan, سَبِیدَنِ
sumbídán, سَورَاخِ كَرْدَنِ súrakh kar-
dan.

PERFORATION, سَورَاخِ súrakh.

PERFORATOR, سَورَاخِ كُنْدَه
súrakh-kunandah.

To PERFORM, كَرْدَنِ kardan, سَاخْتَنِ
sákhtan, جَا آوَرْدَنِ bi-já ávardan,
بِسَرِ بَرْدَنِ bi-kár burdan, پَرْدَاخْتَنِ
bi-sar burdan, پَرْدَاخْتَنِ pardákhtan,
اِدَا اجرا نمودن ijrá nimúdan, اِدَا

- ijázah khwástan, اذن خواستن izn khwástan.
- PERMISSIVE, ادنی izní.
- PERMIT, vide PASSPORT.
- To PERMIT, گداهتن guzashtan, دادن dādan, دستور دادن dastúr dādan, قائل بودن ijázat dādan, کائل búdan, اذن دادن izn dādan, فرصت دادن vá-guzáshtan, اگداهتن fursat dādan, هشتن hishtan.
- PERMUTATION, تبدیل tabdíl, تبدل tabaddul, عوض 'ivaz or 'avaz.
- PERNICIOUS, مضر انگیز zarar-angíz, مضر muzír, موزی muzí.
- PERNICIOUSLY, مفسدانه mufsidá-nah.
- PERPENDICULAR, مستقیم mustakím, معمد mu'ammad.
- To PERPETRATE, کردن kardan, ساختن sákhtan, بجا آوردن bi-já ávardan, بکار بردن bi-kár burdan, پرداختن pardákhtan, اجرا نمودن ijrá nimúdan, ادا ادا کردن ifá nimúdan.
- PERPETRATION, ارتکاب irtikáb.
- PERPETRATOR, مرتکب murtakib.
- PERPETUAL, دائم dá'im, مدام mudám, جاوید javídán, جاوید javíd, صمد sarmadí, ابدی abadí, صمد samad.
- PERPETUALLY, همیشه hamíshah, همواره hamvárah, هر وقت har vakt, هر زمان har zamán, مدام mudám, دائم dá'im, هر دم har dam, علل الدوام 'ala-'d-davám, پیوسته paivastah, دایم dam-bi-dam, همیشه اوقات muttasilan, متلا hamíshah-aukát.
- To PERPETUATE, مستدام نمودن mustadám nimúdan, ساختن istimrár sákhtan.
- PERPETUITY, دوام davám, مداومت mudávamat.—(to all perpetuity)
- To PERPLEX, حیران کردن hairán kardan, پریشان ساختن paríshán sákhtan, متحیر گردانیدن mutabayyir gardánídan.
- PERPLEXED, حیران hairán, متحیر mutahayyir, مضطرب muztarib,

- پریشان paríshán, مشوش mushav-vash.
- PERPLEXITY, حیرانی hairání, متحیر tahayyur, اضطراب iztiráb, پریشانی paríshání, تشویش tashvísh, سرگردانی sar-gardání, آشفتگی áshuftagí, توجز tavazzu', بیض haiz-baiz.
- PERQUISITE, مرد muzd, حق السعی hakku-'s-sa'í, تعارف ta'áruf.—(king's perquisites, privy purse) جیب هاهی jíb-i-sháhí.—(fee to a police officer) قلق kulluk, تکلف takalluf.—(fee to a shop-boy, given by purchasers) هاگردانی shágirdánagí, هاگردگانی shágir-dagání.
- To PERSECUTE, ظلم نمودن zulm nimúdan, ستم ستم کردن sitam kardan, تعاقب ta'ákub nimúdan, دست درازی dast-dirází kardan, پای پای کردن pá-pay kardan (vulg.).
- PERSECUTION, تعاقب ta'ákub, ظلم zulm, جبر jafá, ستم sitam, جبر jabr, اجاب ijháf, پای pá-pay (vulg.).
- PERSECUTOR, معاقب mu'ákib, ستمکار sitam-kár, ستمکار sitam-gár, ظالم zalím, جفاکار jafá-kár.
- PERSEVERANCE, مداومت mudávamat, مواظبت muvázabat, استقامت istikámat, استقرار istikrár, اصرار isrár.—(obstinacy) اصرار isrár, عود یری khwud-sarí, عناد 'ínád.
- To PERSEVERE, نمودن ikámat nimúdan, اصرار isrár نمودن.
- PERSEVERING, ثابت قدم sábit-kadam.
- PERSIA, عجم írán, عجم 'ajam.—(the whole kingdom of Persia) مملکت ایران mamlikat-i-írán, ولایت عجم viláyat-i-'ajam.—(a province) ملك mulk; of these, the principal are: فارس fars, عراق عجمí 'írák-i-'ajamí, خراسان khurásán, آذربایجان ázarbájján, مازندران mázandarán, گیلان gilán, خوزستان khúzistán, and کرمان kirmán.

adá kardan, ایفا نمودن ifá nimúdan.
PERFORMANCE (act), کار kár, کردار kirdár, عمل 'amal, فعل fi'l.— (completion) اتمام itmám, اكمال ikmál, اتمام takmil, اتمام ikhtitám, اصرام insirám. — (execution of a project or design) سر انجام sar bi-ráhi, ادا adá, اتمام itmám, کار kár, ایفا ifá, اجرا ijrá, ایفا ifá, ادا adá, اجرا ijrá.— (stage play) تماها tamáshá.
PERFORMER, عامل fá'il, فاعل 'amil, سازنده sáزندeh, کار کن kár-kun, (stage performer) بازی bázi.
PERFUME, بخور bukhúr, خوشبوی khwush-búí, عطر 'itr, رائحه rá, íhah, نafhah, عبقیر 'abír, عالیه ghá-liyah, نكهت nakhat.— (censer for burning perfumes) بخور دان bukhúr-dán.
To PERFUME, خوش بو کردن khwush-bú kardan, تبخیر نمودن tabkhír nimúdan.
PERFUMED, مشموم mashmúm, معطر mu'attar.
PERFUMER, عطر فروش 'attár, عطر furúsh. — (maker of perfumes) عطر کش 'itr-kash.
PERFUNCTORILY, بغفلت bi-ghiflat.
PERFUNCTORY, غافل gháfil, تبخیر bi-khabar, بی خبر bi-parvá, بی اندیشه bi-íhtiyát, بی احتیاط bí-andíshah, کاهل káhil, بیبوش bí-húsh, زاهل záhil, بی مبالاة bí-mubálát, لا قید lá-kaid.
PERHAPS, شاید sháyad, مگر magari, بویه bú-kih, باشد báshad, گویا gúyá, گاهست gáhast.
PERICARDIUM, پرده párdah-i-dil.
PERIL, خطر khatar, خطره khatrah, مخاطره mukhátarah, بیم bím, عدهه khadashah, تشویش tashvish, باک bák, تنگنای tangnái.— (at the peril of one's life) جان بهلاکت jan bi-halákat andákh-tah.
PERILOUS, خطر ناك khatar-nák, هولناك haulnák, مهلك muhlik.

PERIOD (time), عرصه vakt, وقت 'arsah, مدت muddat, حین hín, زمان zamán, هنگام hangám, or hungám, عهد 'ahad.— (full sentence) جمله jumlah.— (circle of time) دور daur, دوره daurah, گردش gardish, نوبت naubat.
PERIODICAL, دوری davvári.
PERIODICALLY, بنوبت bi-naubat.
PERIPHERY, محیط muhít.
To PERISH, هلاک halák shudan, نابود شدن talaf shudan, ناپا شدن ná-búd shudan, تباه شدن tabáh shudan, زائل گشتن zá'il gashatan, فوت شدن ma'dúm shudan, فوت faut shudan, ضایع شدن zá'i' shudan.
PERISHABLE, فانی fání, فانیه fání-yah, فنا پذیر faná-pazír, زائل zá'il.
To PERJURE oneself, سوگند خوردن saugand-i-durúgh khur-dan, قسم زور خوردن kasam-i-zúr khur-dan.
PERJURER, سوگند دروغ گو saugand-i-durugh-gú.
PERJURY, سوگند دروغ saugand-i-durúgh, حلف کاذب half-i-kázib, قسم زور kasam-i-zúr.
PERMANENCE, بقا baká, برقراری bar-karári, دوام davám, مداومت mudá-vamat.
PERMANENT, پایدار páyadár, پاینده páyandah, استوار baká-dár, باقیا ustuvár, قائم káim, دائم dá'im, باقی bákí, ثابت sábit.
PERMANENTLY, بطور دائمی bi-taur-i-dá'imí.
PERMEABLE, نفوذ پذیر nufúz-pazír, قابل سرایت kábil-i-siráyat.
To PERMEATE, سرایت نمودن siráyat nimúdan.
PERMISSIBLE, مجاز mujáz, روا ravá, حلال halál.
PERMISSION, اجازت ijázat, اذن izn, پروانگی parvánagi, اباحت íbahat, دستور rukhsat, رخصت razá, دستور dástúr, جواز javáz. — (by permission) مازنوناً ma-zúnan.— (to ask permission) استجازه istijazah kardan, اجازه خواستن

ijázah khwástan, اذن عوامتن izn khwástan.

PERMISSIVE, اذنی izní.

PERMIT, vide PASSPORT.

To PERMIT, گذاشتن guzashtan, دادن dádan, دستور دادن dastúr dádan, قائل بودن ijázat dádan, افاضت دادن ká'il búdan, اذن دادن izn dádan, فرصت دادن vá-guzáshtan, اگذاشتن fursat dádan, هشتن hishtan.

PERMUTATION, تبدیل tabdíl, عوضی tabaddul, عوضی 'ivaz or 'avaz.

PERNICIOUS, مضر انگیز zarar-angíz, مضر muzir, موزنی mu'zi.

PERNICIOUSLY, مفسدانه mufsidá-nah.

PERPENDICULAR, مستقیم musta-kím, معمد mu'ammad.

To PERPETRATE, كردن kardan, بجا آوردن bi-já ávardan, ساختن sákhtan, بكار بردن bi-kár burdan, پرداختن pardákhtan, اجرا نمودن ijrá nimúdan, ادا نمودن ada kardan, ايفا نمودن ifá nimúdan.

PERPETRATION, ارتكاب irtikáb.

PERPETRATOR, مرتكب murtakib.

PERPETUAL, دائم dá'im, مدام mudám, جاويد jávidán, جاويد jávid, ممد sarmadí, ابدی abadí, ممد samad.

PERPETUALLY, همیشه hamíshah, همواره hamvárāh, هر وقت har vakt, هر زمان har zamán, مدام mudám, هر دم har dam, علی الدوام 'ala-'d-davám, پیوسته paivastah, دایم dam-bi-dam, متصلاً muttasilan, همیشه hamíshah-aukát.

To PERPETUATE, مستدام نمودن mustadám nimúdan, استمرار ساختن istimrār sákhtan.

PERPETUITY, دوام davám, مداومت mudávamat.—(to all perpetuity) استمرار بر سبیل استمرار bar sabíl-i-istimrār.

To PERPLEX, حیران کردن hairán kardan, پزیشان ساختن paríshán sákhtan, متعجب گردانیدن muta-bayyir gardánidan.

PERPLEXED, متعجب حیران hairán, متعجب mutahayyir, مضطرب muztarib,

پزیشان paríshán, مشغول mushav-vash.

PERPLEXITY, حیرانی hairání, تعجب tahayyur, اضطراب iztiráb, پزیشانی paríshání, تشویش tashvish, سرگردانی sar-gardání, آشفتگی áshuf-tagí, حیرت tazavzu, عجز hajz-baiz.

PERQUISITE, حق السعی muzd, مرد hakku-'s-sa'í, تعارف ta'aruf.—(king's perquisites, privy purse) (king's perquisites, privy purse) جیب هاهی jíb-i-sháhí.—(fee to a police officer) قلق kulluk, تكلف takalluf.—(fee to a shop-boy, given by purchasers) هاگردانگی shágirdánagí, هاگردانی shágir-daganí.

To PERSECUTE, ظلم نمودن zulm nimúdan, ستم کردن sitam kardan, تعاقب ta'akub nimúdan, دست درازی کردن dast-dirází kardan, پایی pá-pay kardan (vulg.).

PERSECUTION, ظلم ta'akub, ظلم zulm, جفا jafá, ستم sitam, جبر jabr, اجحاف ijháf, پایی pá-pay (vulg.).

PERSECUTOR, معاقب mu'akib, ستمکار sitam-kár, ستمکار sitam-gár, ظالم jafá-kár, ظالم zálím.

PERSEVERANCE, مداومت mudávamat, استقامت muvázabat, استقامت istikámát, استمرار istikrár, اصرار isrár.—(obstinacy) اصرار isrár, عود 'inád, عناد khud-sarí.

To PERSEVERE, اقامت نمودن iká-mat nimúdan, اصرار نمودن isrár nimúdan.

PERSEVERING, ثابت قدم sábit-kadam.

PERSIA, ایران írán, عجم 'ajam.—(the whole kingdom of Persia) مملکت ایران mamlakat-i-írán, عجم viláyat-i-'ajam.—(a province) ملك mulk; of these, the principal are: فارس fars, عراق عجمí 'irák-i-'ajamí, خراسان khurásán, آذربایجان ázarbájján, گیلان gílan, مازندران mázandarán, خوزستان khú-zistán, and کرمان kirmán.

- PERSIAN**, ایرانی *irání*, عجمی 'ajamí, تاجیکی *tájík*.—(language) فارسی *fársí*, پارسی *pársí*.—(court language) دری *darí*.—(ancient language) پهلوی *pahlaví*.
- To **PERSIST**, استبداد نمودن *istibdád nimúdan*, اصرار نمودن *isrár nimúdan*.
- PERSISTENCE**, اصرار *isrár*, مواظبت *muvázabat*, استبداد *istibdád*.
- PERSISTING**, مستمر *mustamirr*.
- PERSON**, شخص *shakhs*, نفر *nafar*, آدم *ádam*, کس *kas*.—(external appearance) صورت *shakhs*, قواره *súrat*, شکل *shakl*, سیمما *símá*, کواره *kavárah*, پیکر *paikar*, اندام *andám*, هیكل *haikal*, هیئت *hai,at*, رخصت *ríkht*.—(of the Holy Trinity) اقنوم *aknóm* (pl. *أكانیم* *akáním*).—(of a verb or pronoun) اسم ضمیر *ism-i-zamír*.—(first person) متکلم *mutakallim*.—(second person) مخاطب *mukhátab*.—(third person) فی ذات *ghá,ib*.—(in person) فی ذات *fi-zátíhi*, فی نفس *fi-nafsíhi*, شخص *shakhsan*, ذات *zátan*.
- PERSONAGE**, امیر *amír*.—(appearance) صورت *súrat*, شخص *shakhs*, رخصت *ríkht*, شکل *shakl*.
- PERSONAL**, شخصی *shakhsí*, ذاتی *zátí*.
- PERSONALITY**, شخصیت *shakhsíyat*, ذات *zát*.
- PERSONALLY**, فی ذات *fi-zátíhi*, فی نفس *fi-nafsíhi*, شخص *shakhsan*, ذات *zátan*.
- To **PERSONATE**, نیابت کردن *niyábat kardan*.
- PERSONIFICATION**, تشبیه *tashbíh*.
- To **PERSONIFY**, تشبیه نمودن *tashbísh nimúdan*.
- PERSPECTIVE**, منظره *manzarah*.
- PERSPICACIOUS**, تیر فهم *tíz-fahm*, چست *chust*, زریک *zírak*, زرنگ *zaring*, چابک *chábuk*.
- PERSPICACITY**, فراست *firásat*, کباحت *kibáhat*, زکارت *zakávat*.
- PERSPICUITY**, بینائی *bíná,í*, وضاحت *vazáhat*.
- PERSPICUOUS**, واضح *vázih*, بینا *bíná*, مبین *mubín*, پدید *paidá*.
- PERSPICUOUSLY**, واضحاً *vázihan*, ظاهر *záhiran*.
- PERSPIRATION**, عرق *'arak*, عرق *khwai*.—(in a perspiration) عرق *'arak-dár*.
- To **PERSPIRE**, عرق کردن *'arak kardan*.
- To **PERSUADE**, تحریک کردن *tahrík kardan*, ترغیب نمودن *targhíb nimúdan*, اغوا کردن *ighvá kardan*, راهی زدن *chárah kardan*, راهی زدن *ra,í zadan*.
- PERSUASIBLE**, پذیر *paizír*, ترغیب پذیر *targhífb-pazír*.
- PERSUASION**, تحریک *tahrík*, ترغیب *targhíb*, اغوا *ighvá*, تحریص *tahrís*.
- PERSUASIVE**, بلیغ *balígh*.
- PEET**, مرغ *shúkh*, گستاخ *gustákh*, تیر *tíz*.
- To **PERTAIN**, راجع نمودن *ráji' nimúdan*, مربوط بودن *marbút shudan*.
- PERTINACIOUS**, مصر *musirr*, مواظب *muvázib*, ملزم *mulázim*, واسع *rásikh*, مداوم *mutávím*.
- PERTINACITY**, استقرار *istikrár*, مداومت *mutávamat*, مواظبت *muvázabat*, اصرار *isrár*.
- PERTINENCE**, مناسبت *munásabat*, مواظقت *muváfakat*.
- PERTINENT**, مناسب *munásib*, قابل *kábil*, موافق *muwáfak*, سازور *sazávar*, موافق *muwáfik*.
- PERTLY**, بشوخی *bi-shúkhí*.
- PERTNESS**, مستعاضی *shúkhí*, گستاخی *gustákhí*, تیری *tízí*.
- To **PERTURBATE**, آشوبتن *áshúftan*, ساهستن *parishán sákh-tan*.
- PERTURBATION**, حیرانی *hairání*, حیر *tahayyur*, اضطراب *iztiráb*, پریشانی *paríshání*, سر *tashvísh*, تشویش *sar-gardání*, گردانی *áshuftagí*, توزع *tavazzu'*, حیض *haiz-baiz*.
- PERUSAL**, مطالعه *mutála'ah*, ملاحظه *muláhazah*.
- To **PERUSE**, خواندن *khwándan*, ملاحظه کردن *muláhazah kardan*, مطالعه کردن *mutála'ah kardan*.

To **PERVADE**, ساری بودن *sárfi búdan*,
 بودن شمول *shumul búdan*.

PERVASION, سرایت *siráyat*.

PERVERSE, سر *khwud-sar*, مرید
maríd, متمرد *mutamarid*, حرون
harún, منحرف *munkharit*, معاند *mu-
 ánid*, اخلال *ikhálal*, لاجوج *lajúj*.

PERVERSELY, عنادا *'inádan*, بطور
 عناد *bi-taur-i-'inád*.

PERVERSENESS, اصرار *isrár*, خود رایی
khwud-ra'í, خود سری *khwud-
 sarí*, تامل *tamarrud*, عناد *'inád*.

PERVERSION, احواف *inhiráf*.

To **PERVERT** (*defeat an object, dis-
 tort, or mislead*), حبط کردن *habt
 kardan*, ارباب نمودن *ihbát nimú-
 dan*, اضمال *haif kardan*, حیف کردن
izlál kardan, بر گردانیدن *har-
 gardánidan*, اوج کردن *a'vaj kar-
 dan*, معوج گردانیدن *mu'avvaj gar-
 dánidan*.

PERVERTED, بر گشته *har-gashtah*,
 معوج *mu'vájiz*.

PERVIOUS, سرایت قابل *kábil-i-sirá-
 yat*, نفوذ پذیر *nufúz-pazír*.

PEST, آفت *áfat*, آزار *ázár*, آذیت
azíyat, وصال *izá*, وصال *vabál*.

PESTIFEROUS, مضر *muzirr*.

PESTILENCE, طاعون *tá'ún*, وبا *vabá*.

PESTILENTIAL, طاعونی *tá'úní*.

PESTLE, دسته *dastah*, مدقه *midak-
 kah*, مشتبه *mushtah*.

PET, عزیز *'azíz*, معشوق *ma'shúk*.

To **PET**, نوازش کردن *navázish kar-
 dan*, دوست داشتن *dúst dáshtan*.

PETAL, برگ *barg*.

PETITION, عرض *'arz*, درخواست *dar-
 khwást*, التماس *iltimás*, تمنا *tam-
 anná*.—(*written*) عریضه *'arízah*,
 عرضداشت *'arz-dásht*.

To **PETITION**, درخواست نمودن *dar-
 khwástan*, درخواست نمودن *dar-
 khwást nimúdan*.

PETITIONER, عارض *'ariz*, ملتجی
multaji.

PETRIFFACTION, تحجر *tabhajjur*.

PETRIFFIED, متحجر *mutahajjir*.

To **PETRIFFY**, متحجر نمودن *tahjír ni-
 múdan*.

PETROLEUM, نفت *naft*, بترویل *batrúl*
 (*eur.*).

PETTICOAT, فستان *fistán*.

PETTY, قلیل *kalíl*.

PETULANCE, خلق *kaj-khulk*,
 تندگی *afsurdagí*, مزاج *tun-
 dí-i-mizáj*.

PETULANT, تند مزاج *tund-mizáj*, *کج*
 خلق *kaj-khulk*, آفسرده *afsurdah*.
 — (*to be petulant*) دوش بر زدن
dúsh bar zadan.

PEWIT (*plover*), مرغ ملع *murgh-i-
 malakh*, مرغ زیبا *murgh-i-zíba*.

PEWTER, رنج *rúh*, روی *rúy*.

PHAETON, عربابه *'arábali*, عراده *'arrá-
 dah*, کالیسکه *gárfi* (*hind.*), کالسکه
káliskah (*eur.*).

PHALANX, صف *saff*.

PHANTOM, خیال *khayál*, تجلی *tajallí*,
 رنج *rúh*.

PHARISAICAL, دو رنگ *dú-rang*, دو
 زبان *dú-zabán*, دو رو *dú-rú*.

PHARISEE, فریسی *farísí* (*eur.*).

PHARMACY, علم ادویه *'ilm-i-adviyah*,
 علم اجزا *'ilm-i-ajzá*.

PHASE, صورت *súrat*.

PHASANT, قرقاول *túrang*, قرقاول *kar-
 kával*, تازر *tazarv*. [This latter
 is an imaginary bird, mentioned
 by the poets. Some say it is
 meant for the dove, not the
 pheasant.]

PHENOMENON, علامت *'alámat*.

PHIAL, شیشه *shíshah*.—(*long-necked
 flask*) صراحی *suráhi*.

**PHILANTHROPIC and PHILANTHRO-
 PIST**, مردم دوست *mardum-dúst*.

PHILANTHROPY, مردم دوستی *mar-
 dum-dústí*.

PHILIPPIC, هجو *hajv*.

PHILOLOGIST, آهنا *lisán-áshná*.

PHILOLOGY, علم ادبیه *'ilm-i-adabí-
 yah*, علم لغات *'ilm-i-lughát*.

PHILOMEL, بلبل *bulbul*, عندلیب
'andalíb, هزار داستان *hazár-dás-
 tán*, زند باف *zand-báf*.

PHILOSOPHER, فیلسوف *hakím*,
 failasúf, عالم *'álim*, خردمند *khird-
 mand*, دانشمند *dánish-mand*, بزرگ
buzurg, حکمت پیشه *hikmat-
 pishah*.

PHILOSOPHER'S STONE, آکسیر *iksír*,
 کیمیائی اکبر *kímiyá'í-akbar*. [This

- stone is supposed to have the faculty of transmuting metals to gold.]
- PHILOSOPHIC**, دانشمند *dánish-mand*, عالم *‘álim*, دان *dáná*, عاقل *‘ákil*, حكيم *hakím*.
- PHILOSOPHY**, فلسفه *hikmat*, علم دانش *dánish*, علم *‘ilm*.
- PHLEBOTOMY**, فصد *fasd*.
- PHLEGM**, بلغم *balgham*.
- PHLEGMATIC**, بلغمی *balghamí*.
- PHENIX**, عنقا *‘anká*, سیمورغ *símurgh*, *‘r* rukh. [These three words signify a fabulous bird, of enormous size; the "Roc" of the "Arabian Nights."].—(a fabulous bird, said never to alight on the ground. The head which it overshadows will wear a crown) هما *humá*.
- PHONOGRAPH**, فونوگراف *fúnúgráf* (*eur.*)
- PHOSPHORUS**, فسفر *kibrít*, نفت *naft*. [Strictly speaking the first of these words is the equivalent for "brimstone," the second for "naphtha."]
- PHOTOGRAPH**, صورت عکس *‘aks*, صورت *súrat-i-‘aks*.—(to take a photograph) همیشه عکس انداختن *shíshah-i-‘aks andákhtan*.
- PHOTOGRAPHER**, عکاس *‘akkás*.
- PHOTOGRAPHIC STUDIO**, عکاسخانه *‘akkás-khánah*.
- PHOTOGRAPHY**, عکسی *‘aksí*.
- PHRASE**, طرز قلام *istiláh*, طرز *tarz-i-kalám*, ضرب مثل *zarb-i-masal*.
- PHRASEOLOGY**, نطق *nutk*, تلفظ *talaf-fuz*.
- PHYSIC**, علاج *iláj*, معالجه *mu‘álajah*, دوا *davá*, دارو *dárú*.—(the science) علم ادویه *‘ilm-i-adviyah*, علم اجزا *‘ilm-i-ajzá*.
- PHYSICAL**, طبیعی *tabí‘í*.
- PHYSICIAN**, طبیب *tabíb* (*pl.* اطبا *atibbá*), حكيم *hakím* (*pl.* حکما *hukamá*).
- PHYSIOGNOMIST**, سیما شناس *símá-shinás*, علم قیافه شناس *kiyáfah-shinás*.
- PHYSIOGNOMY**, علم قیافه *‘ilm-i-kiyáfah*.
- PHYSIOLOGY**, علم موجودات *‘ilm-i-maujúdát*.
- PHYSIQUE**, مزاج *mizáj*, نهاد *nihád*, طبیعت *tabí‘at*, جبلت *jibillat*, طبیعت *tíuat*, سرشت *sirisht*.
- PIANO**, پیانو *piyánú* (*eur.*).
- PIASTRE** (a silver coin), قروش *ku-rúsh*, غروش *ghurúsh*.
- TO PICK**, تراشیدن *tiráshídan*, ستردن *suturdan*, پاک کردن *pák kardan*.—(to pick up), چیدن *chídan*, برداشتن *bar-dáshtan*, بلند کردن *buland kardan*.—(collect) جمع کردن *jam‘ kardan*, فراهم آوردن *faráham ávardan*, چیدن *chídan*, کپیدن *kapídan* (*vulg.*)—(choose) گزیدن *guzídan*, انتخاب کردن *bar-chídan*, انتخاب *intikháb kardan*, اختیار کردن *ikh-tiyár kardan*.
- PICKAXE**, کلنگ *kulung*, کلند *ku-lund*, تیشه *tíshah*.
- PICKER**, چین *chín*.
- PICKLE**, ترشی *turshí*.
- TO PICKLE**, ترشی انداختن *turshí andákhtan*.
- PICKPOCKET**, کیسه بر *kísah-burr*.
- PICQUET** (of an army), تالاه *talá-yah*, پیشرو *písh-rau*.
- PICTURE**, تصویر *tasvír*, نقش *naksh*, پرده نقاشی *pardah-nagáshí*, نگار *nigár*, پرده آهکال *pardah-i-ashkál*.—(to picture to oneself) آنگاشتن *ángáshtan*.
- PICTURE GALLERY**, نگارخانه *nigár-khánah*, نگارستان *nigáristán*.
- PIE**, سنبوسه *sambúсах*.
- PIEBALD**, ابلق *ablak*.
- PIECE**, پارچه *párchah*, تکه *tikkah*, لقمه *lafchah*, ریزه *rízah*, دانه *kurázah*, لقمه *lukmah*, ذره *zarrah*, شرحه *sharhah*, قطعه *kat‘ah*, جزوی *juzví*.
- PIECE-MEAL**, پاره پاره *párah-párah*, یک یک *yak-yak*, فداکردن *fard-áfard*.
- PIE-MAN**, سنبوسه چی *sambúсах-chí*.
- PIER**, اسکله *askalah* (*eur.*), سکو *sakkú*.
- TO PIERCE**, سفتن *suftan*, سنبیدن *sumbídan*, سوراخ کردن *súrákh kar-*

dan, فرو کردن dúkhtan, furú kardan, گذر کردن guzar kardan.

PIERCED, مشقوب maskúb, سفته suf-tah, دوحته dúkhtah.

PIERCER, سوراخ کننده súrakh-kunandah.—(instrument) برمه barmah, مته mattah.

PIERCING, تیز tíz.

PIERCINGLY, بتیزی bi-tízí.

PIETY, تقوا takvá, تقاوت takávát, دیانت دیانت saláh, ریاضت rivázat, دیانت diyánat.

PIG, خنزیر khinzír, حوك khúg, حوك khúk, گراز guráz.

PIGEON, کبوتر kabútar, کفتر kaftar (vulg.). — (fantail pigeon) کفتر کفتر kaftar-i-chatri.— (carrier pigeon) کبوتر kabútar-i-bár, کفتر kaftar-i-bár.—(tumbler pigeon) کفتر معلق kaftar - i - mu'allak.— (pigeon-house) خانه kabútar-khánah, کفتر kaftar-khánah, برج burj-i-kaftar.— (wood-pigeon) فاخته fákhtah, قمری kumrí.

PIGMENT, رنگ rang.

PIGMY (subs.), کوتاه کوتاه kútáh-kad, خپل mardak, کوتولی kutúlí, خپل khippil (vulg.). — (adj.) خرد khurd, خورد khwurd, کوچک kú-chik, صغیر saghír, كه kih, پاچه pá-chah.

PIKE, نيزه naizah, حربه harbah.

PIKEMAN, اهل نيزه ahl-i-naizah, نيزه naizah-var.

PIKESTAFF, چوب نيزه chúb-i-naizah, چوب chúb.

PILE (heap), توده túdah, كپه kup-pah.—(nap of cloth) كلك kulk, خواب khwáb.—(etake) وند vatad, چوب chúb, عمود 'amúd.—(of an arrow) پيكان paikán.

To PILE, كپه کردن kappah kardan, توده توده túdah kardan.

PILES (hæmorrhoids), بواسير bavásír, بواسير bavásír.

To PILFER, دزدی کردن duzdí kardan, دزدیدن duzdídan.

PILFERER, دزدی duzdí.

PILGRIM (to Makkah), حاجی hájí,

حاج hájj (pl. حجاج hujáj).—(to minor places of sanctity) زوار zavvár, زائر zá'ir (pl. زوار zuvár), ساج sayyáh.—(company or caravan of pilgrims) حاج hájj, قافلة káfilah-i-zuvár.

PILGRIMAGE, زیارت ziyárat, سیاحت sayyáhat.—(to Makkah) حج hajj, عمرت 'umrat.—(place of pilgrimage, tomb of holy personages, &c.) زیارتگاه ziyárat-gáh, مزار mazar, روزه rauzah.

PILL, حب habb, حبه habbah.

PILLAGE, چاپو chapáw, غارت ghárat, راهزنی ráh-zaní, ترك ترك turk-i-tázi.

PILLAR, عمود sutún, ستون 'amúd, ركن rukn, عمادات 'izádat.—(pillars of the State, ministers) ارکان arkán-i-daulat, اعيان a'yán-i-daulat.

PILL-BOX, قوتي kúti.

PILLORY, طوق tauk, پلاهنك pálá-hang.

PILLOW, بالش bálísh, بالين bálín, بالنج bálínj, زير كوهی zír-i-gúshí.—(large pillow for the back) متكا muttaká, وساده vasádah, پشتی pushtí.—(pillow-case) غلاف ghiláf-i-bálísh.

PILOT, معلم mu'allim, كشتييان kashtí-bán, حرکاتی harakátí.

PILOTAGE, كشتيپايی kashtí-bání, حرکات harakát.

PIMP, دلال dallál.—(to one's own wife) قلمساق kurmsák, قلمبان kaltabán, كس ده زن kus-dih-i-zan, بيمرد zan-bimuzd.

PIMPLE, كورك kúrk, چتر basar, دانه dánah, جوش júsh.

PIN, الڤينه alfinah, مسمار mikh, مسمار mismár.—(rolling-pin) تيره tírah.

PINCERS, انبر ambur, گاز انبر gáz-ambur.—(small tongs) مساهه máshah.

PINCH, پنجر nishkunj, شكنج pin-jar.—(small quantity) عموده khwurdah, اندك andak, كم kam, قليل kalí.

To PINCH, نشکن گرفتن nishkun giriftan, نشکنج کردن nishkunj kardan, انبر گرفتن ambur giriftan, فنجر گرفتن pinjar giriftan.—(live frugally) برون باریک باریک búdan, کام خرج کم kam-kharj kardan.—(to pinch the top of the Persian cap) طرف کلاه هکستن taraf-i-kulah shikastan.

PINCHBECK, روپین rūyín.

PIN-CUSHION, بالش سوزن bálsh-i-súzan.

PINE (tree), صنوبر sinaubar.—(red pine, a species of cedar) کاج káj.—(stone pine) چالغوزة chalgúzah.—(pitch-pine) شجر الطران sha-jaru-'l-kitrán.

To PINE, خواهش کردن khwáhish kardan, میل نمودن mail nimúdan.—(to pine away) کاهیدن káhidán, کاهیده گردیدن káhidah gardídan, زائل افسرده شدن shudan, زائل شدن zá'il shudan.

PINE-APPLE, عین الناس 'ainu-'n-nás. [This fruit is scarcely known in Persia.]

PINION, بال bál, پار par, جناح janáh.

PINK, میخک mikhak, قرنفل karanfúl.—(colour) گل رنگ gul - rang, گلگون gul-gún.

To PINK (a dress), بختی کردن bakh-yah kardan.

PIN-MONEY, پول سوزن púl-i-súzan.

PINNACE, کشتی kashtí, نو nau.

PINNACLE (of a tower), کنگره kun-gurah, کلاه sar-kúb.

PIONEER, پیش رو, بیلدار bil-dár, پش-راو.

To PIONEER, پیش رفتن pish-raftan.

PIOUS, متقی mutakí, صالح sálíh, خدا ترس mu'takif, معتكف, عباد khudá-tars, عابد 'ábid.

PIOUSLY, بتقارت bi-takávat, بصلاح bi-saláh.

PIPE (tube), نی nay, لوله lúlah, ماهوره mashúrah.—(musical) نی nay, نای náy.—(for conveying water) لوله lúlah, تنبوهه tam-búshah, آبریز áb-ríz.—(Turkish, for smoking) چبوق chibúk, شطب shatab, سبیل sabíl. [This latter

is a very short pipe of clay, much used by the Arabs.]—(Persian pipe) گلایان kalyán, گلایان ghalyán, ناریکه kalyún, نارگیله nár-gilah.

To PIPE, نی و سرنای نادان nay va surná zadan.

PIPE-CLAY, گل سفید gil-i-saffíd.

PIPER, زمار zammár, نی nay-zan.

PIPKIN, کوزه دیزی dízi, کوزه ku, árah.

PIQUANT, تیز tíz, گوار guvár.

PIQUE, عداوت dushmaní, دشمنی 'adávat, کدورت kadúrat, حسد hasad.

To PIQUE, چشم آوردن bi-khishm ávardan, مضطرب ساختن muztarib síkhtan.

PIRACY, دزدی دریا duzdí-daryá.

PIRATE, دزد دریا duzd-i-daryá, قورمان kursán.

PISCES, حوت hút.

To PISS, هاهه sháshah kardan, هاهیدن baul kardan, ششیدان sháshídan.

PISTACHIO, پسته pistah, فندق fistuk.

PISTOL, طپانچه tapánchah.—(pocket pistol) طپانچه جیبی tapánchah-i-jíbí.—(horse pistol) طپانچه سوزن tapánchah-i-sar-i-zín, قبل طپانچه tapánchah - i - kubbal. — (large pistol worn in the girdle) پشتتاب písh-táb.—(bell-mouthed or blunderbuss pistol) کارابینه karábínah (eur.).

PIT, گود gaud, گودال gaudál, چاه cháh, حفره hufrah, مغاک maghák, چاله chál, چاله chálah, حفیره hafírah, وایل vail. — (of theatre) سطح زمین sath-i-zamín.

PITCH, زفت زفت zift.—(liquid) قطران kitrán, قیر kír.—(degree) قدر kadr, مقدار míkdar, مرتبه martabah, حد masábah, اندازه andázah, حد hadd, مقابله mukábalah, درجه darajah.

To PITCH, برافتن مالیدن bi-zift má-lídan.—(throw) انداختن andákh-tan, افکندن afkandan. — (a tent), ز نادان zadan, برافتن کردن bar pá kardan.—(heave or toss, as a ship, &c.) حرکت کردن harakat kardan,

تكان نمودن takán nimúdan, پچ در تلطم pích khurdan خوردن dar talátum búdan.
PITCHER, بستو کوزه sabú, کوزہ kúzah, بستو bastú.—(of metal) سطل satl.
PITCHFORK, چنگال changáál.
PITCHY, زفتی ziftí.
PITEOUS, دلسوز dil-súz, حزين hazín, سهمگين andúh - nák, اندوهناك sahm-gín, جگرسوز jigar-súz.
PITFALL, دام dâm.
PITH, مغز maghz, لب lubb.
PITHLESS, بی مغز bí-maghz, بی لب bí-lubb.
PITHY, مضبوط mazbút.
PITIABLE, لائق رحمت lá,ik-i-rah-mat.
PITIFUL, رحم دل rahm-dil, رحمن rahmán.
PITIFULLY, برحمت bi-rahmat.
PITILESS, بیرحم bí-rahm.
PITTANCE, وظیفه قلیل vazífah-i-kalíl.
PITTED (marked with small-poz), مجدر mujaddar, آبله عورده ábilah-khurdah, اوله زده aulah-zadah.
PITY, رحم rahm, رحمت rahmat, ترحم tarahhum, مرحمت marhamat, رقت rikkat, ملامت muláymat, شفقت shafakat, نرمدلی narm-dilí, رافت ra,fat.—(interj.) حیف haif, دخیل dakhíl.—(it is a pity) حیف haif ast.
To PITY, شفقت نمودن shafakat nimúdan, رحمت نمودن rahmat nimúdan, ترحم نمودن tarahhum nimúdan, بیچاره دانستن bí-chárah dánistan.
PIVOT, محور mihvar, مدار madár.
PLACABLE, با رافت ra,uf, روف ra,fat.
PLACARD, اعلام i'lám, اعلان i'lán.
To PLACARD, چسبانیدن chasbání-dan.
PLACE, مکان makán, مقام makám, موقع mahall, معرض ma'raz, موضع mauza', موقف maukif, حيز hayyiz جایگاه já, جای jáy, جا jáy, مطرح matrali, جا buká', موقع mauki'.—(in composition) گاه gáh, ستان stán, ایستان istán, جا já, گاه gáh,

بازار lákh.—(market - place) بازار bázár, سوق چهار سو chahár-sú, سوق súk.—(of meeting, rendezvous) میعاد mí'ád, منزل manzil, مرجع marja'.—(in place of) عوض 'avaz, or 'ivaz, جای bi-jáy, بدل badal, باز bi-izá.—(in the first place) اولاً avvalan, مقدمه mukad-daman.—(in place) با محل bá-mahall, به موقع bi-mauki', جا bi-já.—(out of place) بمحل bí-mahall, بی موقع bí-mauki', بیجا bí-já.—(in place and out of place) گاه و ناگاه gáh va ná-gáh.
To PLACE, vide **To PUT**.—(to get a place, servant) نوکری کردن naukarí kardan.
PLACID, ملایم salím, ملایم muláym, حلیم halím, خود دار khwud-dár.
PLACIDNESS, حلم hilm, ملایمت muláymat, خود داری khwud-dárf.
PLAGIARISM, دزدی عبارت ibárat-duzdí, سخن دزدی sukhun-duzdí, سرقات sarikát.
PLAGIARIST, دزد سخن sukhun-duzd, عبارت دزد 'ibárat-duzd.
PLAGUE, طاعون tá'ún.—(trouble) ایدا ízá, تکلیف taklíf, آزار ázár, تصدیج tasdí', رنج ranj.
To PLAGUE, آزار کردن ázár kardan, آزرده ázurdan, آذیت کردن azíyat kardan.
PLAID, هطرنجی shatranjí, زایلú. [The plaid is unknown in Persia, and there is no strict equivalent.]
PLAIN (open ground), میدان maidán, جلگه jalgah, صحرá sahrá.—(smooth) هموار hamvár, مسأوی musáví.—(unornamented) ساده sádah.—(artless) لوح sádah-lúh, ساده دل sádah-dil.—(without relish) خالی khálí.—(person) قبیح kabíh, زشت zisht.
PLAINLY, آشکارا ashkára, واضحاً vá-zihan, ظاهراً záhiran.
PLAINNESS (smoothness), همواری hamvárí, مسأوات musávat.—(unornamentation) سادگی sádagí.—(artlessness) دلی sádah-dilí.
PLAINT, کله gilah, نالish, ناله

- nálah, شکوی shakvâ, حکایت shikâ-yat, تازالم tazallum, فریاد faryád, زاری zárf.
- PLAINTIFF, مدعی mudda'í, هاکي shákí, دادخواه dád-khwáh, متظلم mutazzallim.
- PLAINTIVE, مستمند must-mand.
- PLAINTIVELY, زار زار zâr zâr.
- PLAIT, تہ tah, تَا tá, چین chín, هکن shikan.
- To PLAIT, بافتن báftan.
- PLAITS (in cloth), اتو uttú (hind.), چین chín.
- PLAN, vide MAP, PLOT, CONTRIVANCE.
- PLANE (carpenter's), رنده randah. — (superficies) سطح sath, بسیط basít, تختہ takhtah, صفحه safhah. — (tree) چنار chinár, چنال chinál (vulg.).
- To PLANE (wood, &c.), رنده رند زدن randah zadan, رنده کاری کردن randah-kárf kardan.
- PLANET, سیاره sayyárah, نجم najm-i-sá'ir. (Vide JUPITER, MERCURY, MARS, VENUS, SATURN.) — (conjunction of the planets) قران kirán.
- PLANK, تختہ takhtah, خشب khashab.
- To PLANK, از تختہ مفروش کردن az takhtah mafrúsh kardan.
- PLANKING (woodwork), چوب بست chúb-bast, تختہ بندی takhtah-bandí.
- PLANT, رستنی rustaní, نبات nabát, بنه bunah, سبزی sabzí.
- To PLANT, غرس کردن ghars kardan, نشاندن nishándan, کاشتن káshtan. — (a flag) زدن zadan, افراختن afrákhtan. — (to plant out, flowers) در باغ گذاشتن dar bágh guzáshtan, تولاك تولك کردن túlak kardan.
- PLANTAIN (fruit), موز múz.
- PLANTATION (of trees), درختزار dirakht-zár, مشعر جای جایی já, i-i-mushajjar.
- PLANTER, هارس gháris.
- PLASTER (lime), آهک áhak. — (fine plaster) گچ gach. — (for a wound) مرهم marham, ضمد zamád. — (of clay and chopped straw) کاه káh-gil. — (of lime and ashes) ساروج sárúj.
- To PLASTER (a wall), اندودن andú-dan, کاه گل مالیدن káh-gil málf-dan, سفید کاری کردن saffíd-kárf kardan. — (plastering trowel) ماله málah. — (trough) ناره návah, نو nav.
- PLASTERER, اندود کننده andúd-kunandah, گچ کار gach-kár.
- PLAT (of ground), کرزه kuzzah, لته lattah, کوزه kurzah, آبخوران áb-khwaran, اورخورن aukhorun (vulg.). — (division between plats or beds) مرز marz.
- PLATE, بشقاب bushkáb, سینی síní. — (big plate) قاب káb. — (flat piece of metal) صفحه safhah. — (silver spoons, &c.) نقره آلات nukrah-álát.
- To PLATE, اندودن andúdan.
- PLATFORM (terrace), سکو sakkú, سطح sath, ماهتابی máh-tábí, مسطحه mastabah. — (wooden structure) تلوارہ talvárâh, تختہ takhtah, دار بست dár-bast.
- PLATINA, سفید طلائی tilá, í-i-saffíd.
- PLATTER, طبق tabak. — (tray) مجموعه majmú'ah, سینی síní.
- PLAUDIT, آفرین shábásh, آفرین áfrín.
- PLAUSIBILITY, صورت خوبی súrât-i-khúbí, استیسان istihsán.
- PLAUSIBLE, مستحسن mustahsan, مقبول maqbúl, مرغوب marghúb.
- PLAUSIBLY, مقبولاً maqbúlan.
- PLAY (sport), بازی bází, بازیچه bází-chah, لعب la'b, ملامحه mulá'abah. (gambling) قمار kimár, بازی bází, باخت burd va bákht. — (stage-play) تماشا tamáshá. — (plaything) vide TOY. — (play of words) تجمیس اللفاظ tajnís-i-alfáz.
- To PLAY, باختن bákhtan, بازی بازی کردن bází kardan, لعب نمودن la'b nimúdan. — (music) نواختن navákhtan, زدن zadan. — (fountain) جستن jastan.
- PLAYER, شخص بازی کن shakhs-i-bázi-kun.

PLAYFELLOW, رفیق raffik, شریک sharfik, همدم ham-dam, صاحب sáhib, مصاحب musáhib.

PLAYFUL, خوشدل khwush-dil, هاد shád, هادمان shád-mán, خوش khwush, دلتخوش dil-khwush, موم khurram, باهیج bahij, دلشاد dil-shád, مشعوف mash'uf.

PLAYTHING, vide TOY.

PLEA, vide CLAIM, ARGUMENT, LAWSUIT.

To PLEAD (a cause), حجت پر آوردن hujjat bar-ávardan, دعوی کردن da'vá kardan, ادعا نمودن 'iddi'á nimúdan, محاکمه نمودن muhá-kamah nimúdan, مرافعه پر آوردن muráfa'ah bar - ávardan, داد داد خواستن dá d khwástan.

PLEADER, وکیل vakíl.

PLEASANT, لطیف khwush, لطیف latif, دلور dil-áviz, دلپسند dil-pasand, دلپذیر pasandíbah, دلپذیرندé dil-pazír, لذت لذت multazz, مقبول mufarrih, نعیم na'ím, مطبوع makbúl, مطبوع mathbú'.

PLEASANTLY, بخوبی bi-khwushí.

PLEASANTRY, لطیفه latifah, بذله bazlah, مطایبه mutá'ibah, شوخی shú-khí, کنایه kánáyah, باری bárdí, فیسوس fisús, مسخره mas-kharah, hazl, هرزل hazl.

To PLEASE, خوش کردن khwush kardan, خوشنود khwushnúd kardan, ملذذ گردانیدن multazz gardánidan.—(if you please) زحمت التفات کرده zahmat kashídah, iltifát kardah.—(to choose, or take pleasure in) خوش آمدن khwush ámadan, پسند آوردن pasand úf-tádan, پسندیدن pasandídan, صلاح dástan, صلاح dástan, صفا dáshan, صفا dáshan, میل mail safá dáshan.—(hard to please) مشکل mushkil-pasand.

PLEASED, خوش khwush, خوشنود khwushnúd, راضی rázíf.

PLEASURE, غرضی khwushí, غرضی khurammí, هادی shádí, عیش 'aish, نشاط nishát, سرور safá, سرور surúr, مسرت ma-

sarrat, بهجت bihjat, لذت lazzat, hazz, تنعم tana'um.—(with pleasure) چشم bi-chashm.—(pleasure-party) تفریح tafarruj.—(pleasure-seeker) مردم عیاش mar-dum-i-'ayyásh, راحت طلب ráhat-talab, خوش گذران khwush-guzrán.

PLECTRUM (of a musical instrument), مشراب mizráb.

PLEDGE, رهن rahn, گرو girau.

To PLEDGE, رهن گذاردن rahn gu-zárdan, گرو گذاشتن girau guzash-tan.—(to pledge one's word) قول دادن kaul dádan.

PLEIADES, پریون parvín, پری parv, پریا parná, سورا surayyá.

PLENABLY, بالکمال bi-'l-kamál, بالتمام bi-'t-tamám.

PLENARY, کامل kámil, تام támm, تمام tamám.

PLENIPOTENTIARY, وزیر مختار vazír-i-mukhtár, سفیر کبیر safír-i-kabír.

PLENITUDE, پری purí.

PLENTHOUS, فراغ farákh, وافر váfir, فایز fayyaz, مفرح musmir.

PLENTHOUSLY, بکثرت bi-kasrat.

PLENTIFUL, وافر váfir, وافی váfí, فراوان farávan.

PLENTY (abundance), افراط ifrát, فراوانی farávaní, کثرت kasrat, وفرت afzúní, بسیاری biyaráf, وفرت váfírat, غنیمت ghanímat, زیادتی ziyádatí.

PLEONASM, فعلل fuzúl.

PLETHORIC, دموی damaví.

PLEURISY, جرمام jirsám.

PLIABLE, نرم narm, پمچخور pích-khwur.

PLIEES, گاز انبر ambur, انبر ambur.

PLIGHT, اهکال ishkál, دهشت dih-shat, مضیق muzáyakah, مضیق mazík.

To PLIGHT, عهد بستن 'ahd bastan.

To PLOD, سعی نمودن sá'í nimúdan, کوشش نمودن kúshish nimúdan, احتمال نهادن ihtimám nimúdan, سر متوجه بودن mutavajjih búdan, گرم بودن sar-garm búdan.

PLODDEE, محنت mutajáhid, محنت mihnat-kár.

PLODDING, متوجه mutavajjih, ساعی sá'í, مفید mukayyad, سر گرم sar-garm.

PLOT, سازش sázish, معاهده mu'áhadah, اتفاق vifák, وفای ittifák, توطئه tauti,ah, هم عهدی ham-'ahdí.

PLOUGH, عیش khísh, عویش khwísh, قلبه kulbah.—(shaft of a plough) handle دار عیش dár-i-khísh.—(yoke) جوغ júgh, یوغ yúgh, گردن gardan-band.

To **PLOUGH**, شیاریدن shiyáridan, عیش shukhm kardan, نفس کردن nuts kardan.

PLOUGHING OX, وزاز varzáv, فداد faddád.

PLOUGHMAN, زارع zári', عیش ran khísh-rán, قلبه kulbah-rán.

PLOUGHSHARE, کار آهن gáv-áhan, لپک lapak, بیخش bíkhash, سپار supár.

PLOVER, مرغ زبیا murgh-i-zibá, مرغ ملع murgh-i-malakh.

PLUCK, دلیری mardánagi, دلیری dilíri, همّت dilávari, جرأت jur'at, شجاعت shujá'at, غیرت ghairat, جسارت jasárat, شهامت shahámat, حمیت hamíyat, عصبيت 'asabíyat.

To **PLUCK**, بردن rubúdan, چیندن chídán, قهیدن kapídan.—(a fowl) پر کندن par kandan, پر کشیدن par kashídan.

PLUG, سداد sadád, سر sar.

PLUM, آلو álú.—(green-gage) آلوئی álú, í-i-sabz, گوجه gaujah.—(bullace) آلوچه álúchah.—(dried plum, prune) خشک álú, í-i-khushk, بخارا álú, í-i-bukhará.

PLUMAGE (of a bird), پر و بال par va bál.

PLUMBAGO (black lead), سرمه surmah.

PLUMBER, سرب ریز surb-ríz.

PLUMB-LINE, ریسمان کار rismán-i-kár, بلد balad, هنجار hinjár, مقیاس mikyás.

PLUME, تله turrah.—(royal plume) چیکا jíká.

To **PLUME**, پیراستن árástau, پیراستن pírástau, آرایش نمودن áráyish nimúdan.—(to plume oneself) افتخار نمودن iftikhár nimúdan.

PLUMP, فربه farbih, سمین samín, لنبه lumbah, چاق chák, جسیم jasím, تازہ tázah.

PLUMPNESS, فربهی farbihí, تازگی tázagí.

PLUNDER (rapine), چپاو chapáw, غارت ghárat, تاراج táráj, نهب nahb, راهزنی ráh-zaní, تازی turk-i-tázi.—(booty) غنیمت ghanímat, غارت yaghmá, سالب salab, منهوبه mauhubah, سلب salib.

To **PLUNDER**, چپاو کردن chapáw kardan, غارت کردن ghárat kardan, سلب کردن yaghmá kardan, تاراج نمودن salab giriftan, نهب کردن nahb kardan, چپاوی کردن chapávalí kardan (vulg.).

PLUNDERER, غارت کننده ghárat-kunandah, غارتچی yaghmá-chí.

PLUNGE, غوطه ghútah.

To **PLUNGE** (dive), غوطه خوردن ghútah khurdan, غوص نمودن ghaus nimúdan, غرق شدن ghark shudan.

PLUPEFFECT (tense), ماضی بعید mází-i-ba'íd.

PLURAL, جمع jam'.

PLURALITY, تعدد ta'addud.

PLUS (in arithmetic), جمع jam' (as جمع چهار سه sih-jam'-i-chahár, three plus four).

PLUSH, منجمل makhmal.

PLY, آ تا tá, لا láy.

To **PLY**, تردد کردن taraddud kardan.

PNEUMATIC, بادی bádí, هوای havái.

PNEUMATICS, علم طبیعت هوا ilm-i-tabí'at-i-havá.

To **POACH**, هکار دیدن shikár duzdán, هکار کردن shikár kardan.—(eggs) نیم رو کردن ním-rú kardan, خاکبند کردن khá-gínah kardan.

POACHED EGG, تخم نیمرو tukhm-i-ním-rú, گوازه gavázah.
 POACHER, دزد هكار duzd-i-shikár.
 POCK, آبله ábilah, تورك túrk.—(pock-marked) دار آبله ábilah-dár.
 POCKET, جیب jíb.
 POCKET-BOOK, جز دان juz-dán.
 POCKET-HANDKERCHIEF, دست مال dast-mál, دستارچه dastárchah.
 POD, توزه tunzah, سر sar, پيله pilah.—(of cotton) جوزق jauzak, كلوره kulúzah.
 POEM, شعر shi'r, نظم nazm.
 POET, شاعر shá'ir.
 POETESS, شاعره shá'irah.
 POETIC, شعری shi'rí, شاعرانه shá'iránah.
 POETRY, شعر shi'r, نظم nazm, عروض 'arúz.—(the art) علم عروض 'ilm-i-'arúz.
 POIGNANCY, تیزی tíz, تندی tundí, سختی sakhtí.
 POIGNANT, تیز tíz, تند tund, سخت sakht.
 POIGNARD, گرزك gazlak.
 POINT, سر sar, نوك nauk.—(dot) نقطه nukta.—(nicety) نکته nu'atah, دقیقه dakíkah.—(of land, cape) رأس ra's, سر sar, طرف taraf.—(on the point of) در صدد dar sadad. (to be on the point of) مشرف بودن mushrif búdan bi.—(point by point) نقطه بِنقطه nukta-hi-nukta-h.—(chief points) زبده zubdah.
 TO POINT, دلالت كردن dalálat kardan, نشان نمودن nimúdan, نشان اهارت nishán dádán, اهارت اشارت ishárat kardan.
 POINTED, تیز sar-i-tíz.—(pointed at) انگشت نما angusht-nimá.
 POINTER, اهارت كنى ishárat-kun.—(dog) هكارى sag-i-shikárí.
 POINTLESS, بی نوك bí-nauk.—(speech, &c.) بی‌نكته bí-nukta-h.
 TO POISE, وزن كردن vazn kardan.
 POISON, زهر zahr, سم samm.
 TO POISON, زهر دادن zahr dádán.—(to take poison) زهر خوردن zahr khurdan.
 POISONED, مسموم masmúm.

POISONOUS, زهر ناك zahr-dár, زهر ناك zahr-nák, سم samm.
 POITREL (of a horse), سینه بند sinah-band.
 TO POKK (with a stick, &c., thrust), هل دادن suk dádán, هل دادن hul dádán.
 POKER, محراك mihrák.
 POLAR, قطبی kutbí.—(polar-star) قطب kutb.
 POLE (of the heavens), قطب kutb.—(north pole) قطب شمالی kutb-i-shimálí.—(south pole) قطب جنوبی kutb-i-janúbí.—(a stick) چوب دراز chúb-i-diráz.—(tent-pole) vide TENT.—(boat-pole) مردی mardí.—(balancing pole) تیر langar.—(telegraph pole) تیر tír.—(of a carriage) تیر tír.—(pole fixed in the centre of the market or other public place, and at the foot of which criminals are executed) تاپوق kápúk, دار dár.
 POLEMIC, حربى harbí.
 POLICE (of a town), مستوفىان mustahfizán-i-shahr, قراول kará-vul, عسس 'asas, كشيک kashík, كرمه kermeh.—(policeman) كشيک كشيکى kashík-chí, قراول kará-vul, پاسبان pás-bán.—(chief of police) داروغه dárúghah, هجده shahnah, مير عسس mir-i-'asas.—(police-station) خانه kará-vul-khánah, كرمه kermeh.
 POLICY, مصلحت hikmat, مصلحت maslahat, پوليتيك pulítik (eur).—(line of policy) تعيين پوليتيك ta'yín-i-pulítik.
 POLISH (gloss or brightness), جلا jilá, جلوه jalvah.
 TO POLISH, زودن zadúdan, صیقل دادن saikal kardan, جلا دادن jilá dádán, پرداختن pardákhtan.
 POLISHED, صقول saikalí, صقال hakkák, پرداختن pardákhtan.
 POLISHER (of arms, &c.), صیقلگر saikal-gar, پرداختگر pardákht-gar.—(of jewels) حكاك hakkák.
 POLITE, مؤدب mu, ادیب adíb, خوش اطوار khalíq, خلیق khalíq.

- khwush-atvâr, خوش اخلاق khwush-akhlâk.
- POLITELY, مودبانانه mu, addabânah.
- POLITENESS, مردمی ادب mardumi mardumi, تربیت tarbiyat.
- POLITIC (*discreet*), با تمیز bâ-tam-yîz, با فراست bâ-basîrat, با بصیرت bâ-bîrasat. — (*expedient*) مواب savâb, مفید mufîd, مقرر مقررون bi-savâb.
- POLITICALLY, موجب علم سیاست mujib-i-'ilm-i-siyâsat.
- POLITICIAN, اهل سیاست ahl-i-siyâsat.
- POLITICS, معامله مملکت mu'âmalah-i-mamlikat, تدبیر سلطنت tadbîr-i-sultanat, علم سیاست مدن 'ilm-i-siyâsat-i-mudun.
- POLITY, ریاست hukûmat, حکومت ri,âsat, سیاست siyâsat.
- POLL-TAX, جریمه jizyah, سرهماری sar-shimâri.
- To POLLUTE, آلودن âlûdan, آلودن âlâ, idan, پلید ساختن pilîd sâkhtan, تفتیح نمودن tafzîh nimûdan, نا ملوٹ mulavvas kardan, نا نجس nâ-pâk kardan, نجس tanjîs kardan, نجس گردانیدن tanjîs kardan, تفتیح نمودن tafzîh nimûdan.
- POLLUTED, پلید nâ-pâk, پلید pilîd, آلودن âlûdah, ملوٹ mulavvas.
- POLLUTE, ملوٹ mulavvis, نجس tanjîs, کار tanjîs-kâr.
- POLLUTION, تفتیح tanjîs, تفتیح tafzîh, لوط laus, جنابت janâbat, آلودگی âlûdagî, آلودگی âlâyîsh.
- POLTROON, بدل nâ-mard, مرد buz-dil, بدل بیدل bî-dîl, جان jabbân, بدل کامدل kam-dîl, ترمو tarsû (*vulg.*).
- POLYGAMY, تعدد أزواج ta'addud-i-azvâj.
- POLYGON, سطح كثير الاملاع sath-ka-sîru-'l-azlâ'.
- POLYPUS (*in the nose*), بواسير انف bavâsir-i-anf.
- POLYTECHNIC, مكتب علوم متنوعه maktab-i-'ulûm-mutana'vvi'ah.
- POLYTHEISM, ملت مشرك shirk, ملت millat-i-mushrik.
- POLYTHEIST, مشرك mushrik.
- POMADE, مرهم marham, روغن raughan.
- POMEGRANATE, نار nâr, انار anâr, گل انار rummân.—(*flower*) گل gul-i-anâr, گلنار gul-nâr.
- POMFLET (*fish*), حلوا ماهی halvâ-mâhî.
- POMMEL (*of a saddle*), کوهه زین kûhah-i-zîn, کوهه karabûs.—(*of a sword*) کبجه kabzah.—(*knob or top of the handle*) کلاه kulâh.
- To POMMEL, زد zadan.
- POMP, vide PRIDE, SPLENDOUR.
- POMPOUS, مغرور mutantin, مغرور maghrûr.
- POMPOUSLY, متکبرانه mutakabbirânah, ددبده و ططنده bâ-dabdabah va tantanah.
- POND, حوض daryâchah, دریاچه haуз, آبگیر âb-gîr.
- To PONDER, vide To THINK.
- PONDEROUS, گران girân, سنگین san-gîn, وزنی vaznî, ثقیل sakîl.
- PONDEROUSNESS, گرانگی girânî, ثقل sangînî, ثقل saklat.
- PONTIFF, امام imâm.
- PONTIFICAL, امامی imâmî.
- PONY, یابو yâbû.
- POOL, حوض daryâchah, دریاچه haуз, آبگیر âb-gîr.
- POOP (*of a ship*), دپوسه dabbûsah, تفر tafar.
- POOR, مفلس mufîs, مسکین miskîn, فقیر bî-navâ, غریب gharîb, فقیر fakîr, تهی tuhî-dast, کدا gadâ, نیازمند niyâz-mand, مستمند mustamand, نا دار nâ-dâr, مستاصل musta'sal.
- POORLY, مفلسانه mufîsânah.—(*ill*) خوش nâ-khwush.
- POPE, پاپ pâp (*eur.*).
- POPISH, پاپی pâpî (*eur.*).
- POPLAR (*white or Lombardy poplar*), سفیدار safîdâr.—(*Oriental poplar or plane*) چنار chinâr, چنار chî-nâl (*vulg.*).—(*grey poplar*) کبوده kabûdah.—(*poplar willow*) پادار pâdâr-bîd.
- POPPY, کوشکاش kûknâr, کوشکاش khashkhash.

POPULACE، عام 'ámm، عوام 'avámm، خلق khalk، مردمان mardumán، اهالی ahálí.
 POPULAR، عوام پسند 'avámm-pasand.
 POPULARITY، اعتبار، معروفیت i'tibár، معروفیت ma'rúfiyat.
 To POPULATE، آباد کردن ábád kardan.
 POPULATION، جمعیت jam'íyat.
 POPULOUS، آباد، دایر ábád, dáir، دایر، معروف ma'múr.
 PORCELAIN، چینی، ظروف zurúf-i-chíní، چینی chíní.
 PORCH، دهنه خانه dahanah-i-khánah، راق rivák، طاق ták.
 PORCUPINE، خار پشت khár-pusht، کوفت kunfuz، چوله chúlah (vulg.).
 PORE (of the skin)، مسام masámm (pl. مسامات masámmát).
 To PORE، نظر کردن nazar kardan، نگاه نگاه nigáh kardan.
 PORK، گوشت خوک gúsh-t-i-khúg، لحم الخنزیر lahmu-'l-khinzír.
 PEROUS، پر مسام pur masámm.
 PORPHYRY، سنگ سماق sang-i-sumák.
 PORPOISE، کراز ماهی guráz-máhi، دایگی khúg-i-daryá, í.
 PORRIDGE، آش ásh.
 PORRINGEE، کاسه kásah، طاس tás.
 PORT (harbour)، بندر bandar، مینا miná.
 PORTABLE، قابل حمل kábil-i-haml.
 PORTAL، در dar، دروازه darvázah، قاپو kápú، قاپی kápi، باب báb، درب darb، درگاه dargáh، دهنه dahanah.
 To PORTEND، دلالت دلálat kardan، امارت ishárat kardan، وعده نمودن va'dah nimúdan.
 PORTENT، فال fál، هکون shugún، اختر akhtar، طالع táli'.
 PORTENTOUS، غیب نما ghaib-nimá، هکون pur shugún.
 PORTER (of a gate)، دربان darbán، بواب bavváb، قاپچی kápíjí، قاپچی kápíchí.—(of inner rooms) hájjib، دار، دروازه pardah-dár.—(carrier) حمل hammál، بارکش bár-kash.

PORTERAGE، حملی himmálí.
 PORTFIRE، مهتاب mahtáb.
 PORTFOLIO، جزو کش juzv-kash، 'جزو juz, dán.
 PORT-HOLE، پنجره panjarah.
 PORTICO، دهنه خانه dahanah-i-khánah، راق rivák، طاق ták.
 PORTION، vide PART, SHARE.
 To PORTION، تقسیم کردن taksím kardan، حصه hissah kardan، دادن dádan.
 PORTIONLESS، بی نصیب bí-nasíb.
 PORTLINESS، سرافرازی sar-afrazí، جلال jalál، قدر kadr.—(fatness) فرهی farbihi.
 PORTLY، معزز mu'azzaz، با هیبت bá-haibat.—(fat) فرهه farbih، چاق chák، جسم jasím.
 PORTMANTEAU، خورجین khúrjín، بنه bunah.
 PORTRAIT، تصویر shahsh, تصویر tasvír، حبه shahsh, پرده صورت pardah-i-súrat.
 To PORTRAY، نقش زدن naksh zadan.
 PORTRAYER، چهره کشا chihrah-gushá، صورت súrát-ará.
 To POSE، نهادن nihádan.—(confuse) حیران hairán sákhtan.
 POSITION، طرح tarah، وضع vaz'—(footing) حالت hálat.
 POSITIVE، ایجابی íjábí. (Vide SURE).—(to be positive) یقین yakín dásh-tan، مسلم musallam dásh-tan.
 POSITIVELY، قطعاً yakínan، کات'ان kat'an، لا محاله lá-muhálah، بی همه چیز bí-hamnah chíz.
 To POSSESS، داشتن dásh-tan.—(get possession of) ضبط نمودن zabt nimúdan، تصرف tasarruf kardan، هم رسانیدن bi-ham rasánídan.—(to become possessed of) هم رسانیدن andúkhtan، اندوختن bi-ham rasánídan، حاصل کردن há-sil kardan، تحصیل tahsil kardan، یافتن yáftan.
 POSSESSING، متصرف mutasarrif، مالک málik.—(in composition, prefixed) صاحب sáhib، زی zú، زی zí، اهل ahl.—(ditto, affixed) دار dár، مند mand، آور ávar.

POSSESSION, تصرف tasarruf, ضبط zabt, قبضه kabzah, عمل 'amal, دست dast, معموریات ma'múriyat. — (property) ملك milk, ما يملك ma yamlik, ما ملك má malak, مال mál.

POSSESSIVE, مالکی málíkí.—(case) امانت izáfát.

POSSESSOR, مالك málík, صاحب sáhib.

POSSIBILITY, احتمال imkán, احتمال ihtimál, استطاعت istitá'at.

POSSIBLE, ممکن mumkin, ممکن yumkin, محتمل yahtamil, بودنی búdaní.—(as ... as possible) ... به هر چه تمامتر imkán dáshtan. — (to be possible) ممکن mumkin shudan, احتمال ihtimál dáshtan.

POSSIBLY, شاید sháyad, باشد báshad.

POST (carrier of letters), قاصد kásid,

نامه námah-bar, چاپار chápár,

چاپار chapar, برید barid. — (post-free) بی اجرت پوست bi-ujrat-i-púst.—(postmaster) چاپار چی chapar-chí,

چاپار چی chápár-chí. — (post-office) خانه پوسته pústah-khánah.—(Postmaster - General) چاپار چی chapar-chí-báshí.—(situation), مقام makám, موضع mauza', محل mahall.—(office or service) عهدة 'uhdah, منصب mansab, خدمت khidmat.—(military station) اوتراقí lashkar-gáh, لشکر گاه úturákí, معسكر ma'askar.—(stake) چوب chúb, ستون sutún, عمود 'amúd.—(of a door) باهو báhú.—(station where horses are kept for travellers) چاپار چی خانة chapar-khánah, چاپار خانة chápár-khánah.—(post-horse) اسپ چپری asb-i-chapari, اسپ چاپاری asb-i-chá-pári.—(post-boy) چاپار شایگرد chapar-shágird.—(to travel by post), چاپار رفتن chapar raftan, چاپار رفتن chápár raftan.

To Post, در پوسته انداختن dar pústah andákhtan.

POSTAGE, پوسته پústah (eur.).—(to pay the postage) محمول دادن mah-súl dádan.

POSTERIOR, واپسین vá-pasín.

POSTERIORITY, تاخر ta,akhhur.

POSTERIOUS, دبر dubr, کفال kafal, اعجاز surín, اعمار a'jáz.

POSTERITY, عقب 'akab, اعقاب a'ká'b, خلف khalaf, اخلاف akhláf, سلاله sulálah.

POSTERN, دار چپه dár-i-bachah.

POSTHASTE, علی الفور 'ala-'l-faur, علی العجلة 'ala-'l-'ajalah.

POSTHUMOUS, پس افتاده pas-uftá-dah.

POSTILLION, کالسکه چی kálisakah-chí.

To POSTPONE, تعویق انداختن ta'vfk andákhtan, تاخیر کردن ta,khír kardan, مهلت نمودن muhlat nimúdan, توقف کردن tavakkuf kardan, دست بردست dast bi-dast kardan.

POSTSCRIPT, ذیل zail or zayl.

POSTURE, وضع vaz', طرح tarah, حالت hálat.

POSY, گلسته gul-dastah.

Pot (iron, &c., for cooking), دیگ díg,

دیگچه dígchah, پاتیل patíl,

چاهه tiyánchah.—(earthen pot) کوزه dízi, کوزه ku,árah, کوزه kúzah. — (chamber - pot) شاهدان shásh - dán, بولدان baul-dán. — (flower - pot) گلدان díg-dán. — (jar) کلوک kulúk, بلونی bulúní.—(water pot) ابرق íbrík, آفتابه áftábah.—(large travelling pot) دیگ دیگ díg-barg, دیگ دیگ díg-bar, قابله káblamah. [This consists of a nest of pots and other utensils, all fitting into one large one, and comprises the following articles: دیگ بزرگ díg-i-buzurg (the large outer pot); سماق پالان sumák-pálán or چالو صافی chalaw-sáfi (a vessel for boiling rice, consisting of two parts, one fitting into the other; the innermost being perforated with holes to strain off the water); دیگچه dígchah (a smaller pot or kettle); بادیه bádiyah (metal cup), of which there are

- two or three; and some other articles of cuisine.]
- To POT (*flowers, &c.*) گل در گادان gul dar gul-dán káshtan.
—(*meat, &c.*) گوشت نگاه داشتن gúsh-t nígháh dáshtan.
- POTABLE, مشروب mashrúb, نوشیدنی núshídání.
- POTASH (*alkali*) شخار shakhár, قلی kílí, قلیا kilyá, حرض hurz.
- POTATION, مشروب mashrúb, نوشت núsh-t.
- POTATO, سیب زمینی sfb-i-zamíní, سیب زیر زمین sfb-i-zír-zamín, آلومی مالکم álu, í-i-málkam (so called after Sir John Malcolm; but the name is now obsolete).
- POTENCY, قوت kuvát.
- POTENT, قادر kádir, کار گر kár-gar, مؤثر mu,assir.
- POTENTATE, پادشاه pádisháh, شاه sháh, شاه shah, سلطان malk, سلطان sultán, خاقان khákán, kay.
- POTENTIAL, ممکن mumkin.—(*mood*) فعل ممکن fi'l-i-mumkin.
- POTENTLY, قویا kavíyan, قادرانه ká-diránah.
- POT-HERBS, سبزی sabzí, تره tarah, باق bakl.
- POTION, مشروب mashrúb, شربت sharbat.
- POTSHERD, سفال safál, حرف khazaf, کدله kundilah (*vulg.*).
- POTTAGE, شوربا ásh, آش shúrbá.—(*with chopped meat*) هلمیم halím, هریسه harísah.
- POTTER, کوزه گر kúzah-paz, کوزه kúzah-gar, فخار fakhkhár.—(*seller of earthenware*) کوزه گر kúzah-gar.
- POTTERY (*manufactory*), کارخانه kár-khánah, چینی سازی kár-khánah-i-chíní-sází, کارخانه کوزه گر kár-khánah-i-kúzah gar.—(*ware*) ظروف چینی zurúf-i-chíní, چینی chiní.
- POUCH, کیسه kísah, جیب jíb.—(*for ammunition, bullets, &c.*) کیف kíf.
- POULTEER, مرغ فروش murgh-furúsh.
- POULTICE, چخته pukhtah, ضماد zamád.
- POULTRY, مرغ و خروس murgh va khurús.
- POUNCE, هجوم hujúm, حمله ham-lah.
- To POUNCE, هجوم آوردن hujúm ávardan, حمله آوردن hamlah ávardan.—(*persons*) بدست آوردن bidast ávardan.
- POUND (*place of detention*), محبس mahbas.—(*sterling*) لیره lírah (*eur.*).
- To POUND, کوبیدن kúbídan, کوفتن kúftan, ساگیدن sá,ídan.
- POUNDER, دسته dastah.—(*for rice or grain; a heavy iron pestle worked by the feet, and playing in a stone mortar*) دنگ ding.—(*person who pounds*) کوبنده kúbandah.
- To POUR, ریختن ríkh-tan.—(*rain*) تند باریدن tund báridan.
- POURPALEERS, مذاکرات muzákarát.
- To POUT (*sulk*), انسردۀ شدن afsurdah shudan, مکرر شدن mukaddar shudan, زنجیدن ranjídán.
- PUTTING (*of the lips*), همبوس لبها 'ubús-i-labhá.
- POVERTY, بی‌نواغی bí-navá, í, افلاس iflás, فقر fakr, فاقه fákah, تنگ دستی tang-dastí, نیازمندی niyáz - mandí, سختی sakhtí, مسکنت maskanat, مسکینی miskíní, استیصال istísál, نا داری ná-dárf.—(*poverty - stricken*) مفلوک mafúk, فقیر fakír, مفلس mufliis, بی چاره bí-chárah.
- POWDER, سفوف safúf, غبار ghubár, سودۀ súdah.—(*medicinal*) سفوف safúf.—(*gunpowder*) باروت bá-rút.
- To POWDER, مالیدن málfídan, کوفتن kúftan, کوبیدن kúbídan.—(*cover with powder*) گردک زدن gardak zadan.
- POWDER-FLASK, دبه باروت dabbah-i-bárút, باروتدان bárút-dán.—(*small priming flask*) هاعدهنه shákh-dahanah, چاهشیدان cháshní-dán.
- POWDER-MAGAZINE, باروتخانه bárút-khánah, قورخانه kúr-khánah.

POWDER-MILL, کار خانه باروت کوبی kár-khánah-i-bárút-kúbí.
 POWDERY, دار خاکه khákah-dár.
 POWER, زور zúr, قدرت kudrat, اقتدار iktidár, قوت kuvát, قوه kuvah, دست تانانی taváná, í, طاقت tákat, دست dast, مکنه miknat, نیرو nairú, مجال majál, زهره zahrah, یارا yará, ایالت ayálat.—(to the utmost of one's power) حتى الوسع hatta-'l-vas', اختیار حتى المقدر hatta-'l-makdúr.—(beyond one's power) برون از حوصله bírún az hausalah.—(within the power) در داخل حوصله dar dákhil-i-hausalah.—(deprived of power) مسلوب الاختیار maslúbu-'l-ikhtiyár.
 POWERFUL, زور آور zúr-ávar, توانا taváná, قوی kaví, قادر kádír, قدیر nairú-mand, مقتدر mutamakkin, نایرú-mand, متمکن mutamakkin, قهار kahhár, صاحب اقتدار sáhib-iktidár, نو القدر zu-'l-kadr.
 POWERFULLY, قادرانه kádiránah.
 POWERLESS, بی توان ná-taván, بی تاب bí-táb, بی چار ná-chár, بی طاقت bí-tákat.
 POWERS (functions), حقوق hukúk, وظائف vazá, íf.
 POX (venereal), مرض خبیثه marz-i-khabírah, کوفت kúft, هودیه kúrúhát - i - shahdíyah.—(small-pox) آبله ábilah, اوله aulah (vulg.).
 PRACTICABLE, صورت پذیر súrát-pazír, عملی shudaní, ممکن mumkin.
 PRACTICAL, عملی amalí.
 PRACTICALLY, از روی بصیرت az rúy-i-basírat.
 PRACTICE, مشق 'údat, عادت mashk, عمل استعمال isti'mál, عمل 'amal.
 To PRACTISE (exercise), مشق کردن mashk kardan, استعمال کردن isti'mál kardan, پُر کردن pur kardan.
 PRACTITIONER, طبیب tabíb (pl. atibbá), حکیم hukím (pl. hukamá).
 PRAIRIE, مرغزار margh-zár, سمره زار sabzah-zár, صحرا sahrá.
 PRAISE, تعریف ta'ríf, توصیف tawsíf,

ستایش sitáyish, نیایش niyáyish, نعت na't, وصف vashf, حمد hamd, آفرین madh, تحسین tahsín, آفرین áfirín, ثنا saná, محمده mahmádat.—(self-praise) خود ستایش khwud-sitáyish.

To PRAISE, ستودن sitúdan, ستایش توأمیف sitáyish nimúdan, توصیف taúsíf kardan, ثنا گفتن taúsíf kardan.

PRAISEWORTHY, لایق ستایش lá'ik-i-sitáyish, واجب المدح vájibu-'l-madah, مستحسن mustahsan, حمید hamíd, محمود mahmúd, محمد muhammad, ممدوح mamdúh.

To PRANCE, و خیز نمودن, جست u khíz nimúdan.

PRANK, لعب la'b, بازی bázi.

To PRATE, کف زدن gap zadan (hind.) پُر گفتن pur guftan.

PRATTLE, مقوال mikvál, پُر گو purgú, حراف harráf, فصول fuzúl.

PRAWN, میگو rúbiyán, میگو maigú, ماهی ماهی máhi-i-maigú.

PRAY! (I beg of you; I request or hope), تمنا آینه tamanná in-kih, خود شفقت خود az shafakat-i-khwud, از لطف خود az lutf-i-khwudat, آینه التماس iltimás in-kih.

To PRAY (say prayers), نماز گذاردن namáz guzárden, صلوات خواندن salát-khwándan, دعا گفتن du'á guftan.—(beseech) خواهستن khwásatan, در خواست نمودن dar-khwást nimúdan, التماس نمودن iltimás kardan, تمنا نمودن tamanná nimúdan, نیاز کردن niyáz kardan, نیاز ilja, نیاز نمودن niyázidan, نیاز نمودن du'á kardan.

PRAYER (intreaty), نیاز niyáz, تمنا tamanná, التماس iltimás, دعا du'á, آرزو árzú, ایله íbrám, ایله iljá.—(to God) نماز namáz, صلوات salát, دعا du'á.—(leader in prayers, at a mosque) پیش نماز pish-namáz, خطیب khatíb.—(praying carpet) سجاده sajjádh, ملا musallá, تشلیج tashlij.—(small piece of clay, usually having the names of God, the Prophet, and twelve Imams stamped on it, used in

praying) مهر muhr.—(rosary of ninety-nine beads, corresponding with the ninety-nine names of God, used in prayer) سبحة sabhat, تسبیح tasbīh.—(book of prayers) صحیفه دعوات sahfah-i-da'vát.—(crier for prayers) مؤذن mu'azzin.

The five appointed daily prayers of Musulmans are:—sunset prayer, نماز مغرب namáz - i - maghrib; evening prayer, نماز عشا namáz-i-'ishá; morning prayer, نماز صبح namáz-i-subh, نماز فجر namáz-i-fajr; noon prayer, نماز ظهر namáz-i-zuhr; afternoon prayer, نماز عصر namáz - i - 'asr. Besides these, there are certain other prayers, as follow:—prayer at midnight, نماز توحید namáz - i - tahajjud; extra prayers not prescribed by law, نوافل nafl, نافلة náfilah (pl. نوافل naváfil), سنة sunnah; prayers performed to make up for omissions, as when sick, on a journey, at war, or other occasions, when it is lawful to postpone one's devotions, نماز کما kazá; prayer on the ceremony of marriage, adoption of children, and some other events, صیغه sighth; separate prayers, generally said at night, not enjoined, وتر vitr; prayers commended but not enjoined, نماز مستحب namáz-i-mustahabb.

The positions of the body in prayer, are as follow:—1st., standing erect, with the hands down by the sides, کفایت kiyám; 2nd., the hands raised on either side of the face, with the fingers extended, while declaring God's greatness, تکبیر گفتن takbír-guftan; 3rd., inclination of the body, the hands placed on the knees, رکوع rukú'; 4th., standing with the head inclined forwards, and the hands on either side of the face, کفایت kunút; 5th., kneeling, with the hands down-

wards, دو زانو نشستن dú zánú-nishastan; 6th., prostration, with the forehead touching the ground, سجده sijdah.

To PREACH, وعظ کردن va'z kardan, مواظبه نمودن muv'ázah nimúdan, موعظه کردن mau'izah kardan.

PREACHER, خطیب vá'iz, واعظ khatíb.—(a faithful preacher) واعظ صادق vá'iz-i-sádk, واعظ امین vá'iz-i-amín.—(a preacher who does not practise as he preaches) واعظ غیر متعظ vá'iz-i-ghair-i-mutta'iz.

PREACHING, وعظ va'z.

PREAMBLE (exordium) مقدمه mukaddamah, دیباچه díbáchah, منشا minshá.

PRECARIOUS, نا پایدار ná-páyadár.

PRECARIOUSLY, نا پایدار ná-páyadár, دائم غیر دائم ghair-i-dá'im.

PRECAUTION, دور اندیشی dúr-andishí, تدبیر tadbír, انتباه intibáh, حذر hazar.—(by way of precaution) احتیاط ihtiyátan.

To PRECEDE, پیش آمدن pish ámadan, پیش رفتن pish raftan, مقدم بودن mukaddam búdan, پیش و امع pish-váki' shudan.

PRECEDENCE, پیشرویی pish - ravi, اقدام ikdám, تقدم takaddum, سبقت sibkat.

PRECEDENT (example), نمونه nimúnah, مثل masal, پیش نهاد pish-nihád.

PRECEDING, سابق sávik, مقدم mukaddam.

PRECEPT, پند pand, نصیحت nasihat, اندرز anduraz, وصیت vusiyat.

PRECEPTOR, معلم استاد ustád, موهبده mu'allim.—(spiritual preceptor) مرشد murshid.

PRECINCT, محد sar-hadd.

PRECIOUS, نفیس 'aziz, عزیز aziz, قیمتی kamati, ارجمند arjmand, گران samín, فخر fákhir, گران گرانمایه girán-bahá, گرانمایه girán-máyah.

PRECIOUSNESS, ارجمندی arjmandí, گرانمایه girán-lahá,i.

PRECIOUS STONE, گوهر جواهر jauhar, گوهر gauhar.

PRECIPICE, سراهیب جایی já, í-i-sarâ-shîb, کوه سرازیر kûh-i-sarâzîr, کوه پرت kûh-i-part.

PRECIPITANCE, vide RASHNESS.

PRECIPITATE, vide STEEP, RASH, HEADLONG.

To PRECIPITATE (*hasten*), هتتابانیدن shitâbânîdan. — (*to precipitate oneself*) خود را سرنگون ساختن (khwudrâ sar-nigûn sâkhtan).

PRECIPITATION, هتتاب shîtâb, فور faur, تهور tahavvur.

PRECIPITOUS (*steep*), پرت part, سرازیر sarâzîr, سراهیب sarâshîb.

PRÉCIS, محصل muhassal, مجمل mujmal, اجمال ijmal.

PRECISE (*exact*), مدقق mudakkak, صحیح sahhîh, با دقت bâ-dikkat.

PRECISELY, قطعاً 'ainan, عیناً kat'au, جع jakh (*vulg.*).

PRECISENESS, دقت dikkat, درستى durustî.

To PRECLUDE, مانع کردن mana' kardan, مانع بودن mâni' búdan, دفع باز داشتن daf' kardan, باز داشتن bâz-dâshtan, وا داشتن vâ-dâshtan.

PRECOCIUS, بی‌وقتى bî-vakt.

PREOCITY, بی‌وقتى bî-vaktî.

To PRECONCEIVE, پیش اندیشیدن pîsh andîshîdan, پیش بینی کردن pîsh-bînî kardan.

PRECONCEPTION, پیش اندیشی pîsh-andîshî, پیش بینی pîsh-bînî.

PRECURSOR, پیش آهنگ pîsh-âhang.

PREDATORY, غارتی yaghmâ, یغماگى yaghmâgî, غارتى ghârâtî, تاراجى târâjî.

PREDECESSOR, سلف salaf, متقدم mutakaddim.

PREDESTINATION, نصیب nasîb, قدر kadr, قدرت kudrat, تقدیر takdîr, کما kazâ, قسمت kismat, بخت bakht, طالع tâli, سرنوشت sar-nivîshî.

To PREDESTINE, مقدر نمودن mukaddar nimûdan.

PREDICAMENT, کشمکش kash-makash.

PREDICATE (*in logic*), خبر khâbar, محمول mahmûl. — (*in grammar*), خبر khâbar, محمول mahmûl, محکوم mahkûm-bihî.

To PREDICT, استخراج کردن istikhârâj

kardan, خبر از غیب خبر دادن az ghaib khâbar dâdan, از مال اندیشی خبر از مال dan az ma, âl andîshî khâbar dâdan, پیشی گفتن pîshî guftan.

PREDICTION, غیب گهانه kahânât, غیب گوی ghaib-gûi.

PREDICTOR, غیب گو ghaib-gû.

PREDILECTION, میل mail, رغبت raghbat.

To PREDISPOSE, آماده ساختن âmâdah sâkhtan. — (*to be predisposed*) میل آماده بودن âmâdah búdan, میل داشتن mail dâshtan.

PREDISPOSITION, آمادگی âmâdagî, میل mail.

PREDOMINANCE, سبقت istîflâ, سبقت sibkat. — (*prevalence*) غلبه ghala-bah, استیلا istîflâ, عمومی 'umûmî.

PREDOMINANT, غالب ghâlib. — (*prevalent*) مستولی mustaulî, مرجع muravvaj, طاری târî, متداول muta-dâval, عموم 'umûm.

To PREDOMINATE, غالب شدن ghâlib shudan, غالب آمدن ghâlib âmadan.

PRE-EMINENCE, سبقت sibkat, تفوق tafavvuk, استیلا istîflâ, پیش دستی pîsh-dastî, برتری bartarî.

PRE-EMINENT, سر فراز sar-farâz, ممتاز mumtâz.

PRE-EMINENTLY, بیش از همه bîsh az hamah.

PRE-EMPTION (*right of purchase*), حاکم hak-k-i-shuf'ah.

To PRE-ENGAGE, مواعدت نمودن muvâ'adat nimûdan.

PRE-ENGAGEMENT, وعده va'dah, میثاق mîsâk.

PRE-EXISTENCE, قدامت kadâmat.

PRE-EXISTENT, قدیم kadîm.

PREFACE, مقدمه mukaddamah, درجاءة dîrbâchah.

To PREFACE, مقدمه ساختن mukaddamah sâkhtan.

PREFECT, ناظم nâzim, حاکم hâkim.

PREFECTURE, نظامت nizâmat, حکومت hukûmat.

To PREFEE, ترجیح دادن tarjîh dâdan, تفصیل دادن tafzîl dâdan, پیشتر دانستن pîsh-tar dâ-nîstan, تقدم دادن takaddum

- dádan, پسندیدن pasandídan, مقدم اختیار کردن ikhtiyár kardan, mukaddam دانستن mukaddam dánistan, بیشتر ریحان dánan, بیشتر bishtar dúst dáshtan, دوست داشتن dústtar dáshtan.
- PREFERABLE, راجح rájih.—(to be preferable) ترجیح داشتن tarjih dáshtan.
- PREFERENCE, ریحان rujhán, ترجیح tarjih.
- PREFERMENT, سر فرازی tarakkí, ترقی tarakkí, sar-farází, اقبال ikbál.
- PREFIGURATION, تشبیه tashbíh.
- TO PREFIGURE, تشبیه نمودن tashbíh nimúdan.
- PREFIX, حرف وصل harf-i-vaal.
- PREGNANCY, حمل haml, آبیستی ábistání.
- PREGNANT, حامله ábistan, حامله hámilah, حبلی hublá.
- TO PREJUDGE, حکم کردن ná-dánistah hukm kardan.
- PREJUDICE (in favour of), میل بی ترجیح mail-i-bí-sabab, بلا ترجیح tarjih-i-bilá murajjah, تعصب ta'assub, داری ró - dárí.—(against) اکرآه بی سبب ikráh-i-bí-sabab, تنفر بی سبب tanaffur-i-bí-sabab.
- TO PREJUDICE, بر انگیزندن bir-angíkhthan, متعصب ساختن muta'assib sákhtan.
- PREJUDICIAL, مضر و خیم vakhím, مضر muzír, زیانکار mu,zí, زیان-kár.
- PRELATE, اسقف uskúf.
- PRELIMINARY (sub.), مقدمه mukaddamah.—(adj.) متقدم mutakaddim, مقدم mukaddam.
- PRELUDE, پیشرو pish-rau.
- PREMATURE, قبل بیوقت bí-vakt, پیش از وقت kablu-'l-vakt, پیش از وقت pish az vakt.
- TO PREMEDITATE, پیش اندیشیدن pish andíshídan, تدبیر نمودن tadbír nimúdan.
- PREMEDITATION, تدبیر tadbír, تدبیر tadabbur, غور ghaur.
- PREMIER, اول avval.
- TO PREMISE, پنداشتن pindáshtan, تصور نمودن tasavvur kardan.
- PREMISES, منزل manzil.—(logic) مقدمات mukaddamát.
- PREMIUM, مزد muzd.
- TO PREMONISH, نصیحت کردن nasíhat kardan, وعظ کردن va'z kardan, پند دادن pand dádan.
- PREMONITION, پند pand, نصیحت nasíhat, تدبیر tadbír, وعظ va'z, مواعظ mau'izah.
- PREPARATION, آمادهگی ámadagí, تدارك تادárúk, تهیه tahíyah, معموریت ma'múrfiyat, بسیج basíj, استعداد isti'dád.
- PREPARATORY, ابتدائی ibtidá'í, موجب mújib, مقدمه mukaddamah, تهیه tahíyah.
- TO PREPARE, ترتیب دادن tartíb dádan, حاضر کردن házir kardan, مهیا آماده ámadah kardan, مهیا کردن muhayyá kardan.—(to prepare for ...) کردن áhang-i-... kardan.
- PREPARED, آماده ámadah, مهیا muhayyá, مستعد musta'idd, تیار tayyár, حاضر házir, چاق chák, برای ró-bi-ráh.—(to be prepared) مستعد شدن musta'idd shudan.
- PREPONDERANCE, استیلا istilá.
- TO PREPONDERATE, استیلا نمودن istilá nimúdan.
- PREPOSITION (in grammar), حرف haraf-i-jarr, ادات adát.
- TO PREPOSSSESS (influence), بر انگیزندن bar-angíkhthan, بر آن داشتن bar án dáshtan.
- PREPOSSESSION, میل mail, رغبت raghat.
- PREPOSTEROUS, معکوس ma'kús, بهیوده bíhúdah.
- PREPOSTEROUSLY, به بهیودگی bíshúdagí.
- PREPUCE, غلاف ghulfah, غلاف ghiláf.
- PREROGATIVE, امتیاز mazífyat, حق hakk, امتیاز imtiyáz.
- PRESAGE, فال fál, هکون shugún, اختر akhtar, طالع táli'.
- TO PRESAGE, قول نمودن tafavvul nimúdan.

PRESBYTERY (*priesthood*), کشیشان kashishán, کهنه kahanah.

PRESCIENCE, پیش بینی pish-bíní.
— (*intelligence*) فراسات firásat, بصیرت basírat.

PRESCIENT, پیش بین pish-bín.— (*intelligent*) صاحب بصیرت sáhib-i-basírat.

TO PRESCRIBE, فرمودن firmúdan, امر حکم hukm nimúdan, امر نمودن amr nimúdan.— (*medical term*) نسخه دادن nuskhah dádan.

PRESCRIBED, مرسوم marsúm.

PRESCRIPTION (*of a physician*), نسخه nuskhah.

PRESENCE, حضور huzúr, وجود vujúd.— (*in the presence of*), رو بر ró-bi-rú, در حضور dar huzúr, مقابل mukábil.

PRESENT (*not absent*) حاضر házir, موجود maujúd, رو بر ró-bi-rú.— (*not past or future*) حال hál.— (*at present*) حال الحال al-hál, در این وقت dar in vakt.— (*gift*) بخشش bakhshish, عطا dádan, دهش dihish, عطا 'atá, دهش tuhshah, عطا saughát, هبه hibah.— (*not at present*) حال حاضر kamtar.

TO PRESENT, دادن dádan, بخشیدن bakhshídan, ارزانی داشتن arzání dáshtan, ارزانی کردن arzání kardan, عطا کردن 'atá kardan, هبه hibah nimúdan.— (*submit*) عرض نمودن 'arz nimúdan.— (*place before*) اظهار کردن ihzár kardan.— (*to be present*) حضور huzúr داشتن.

PRESENTABLE, قابل حضور kábil-i-huzúr.

PRESENTATION (*person*), احوال ihzár, تعارف ta'áruf.— (*offering*) تقدیم taqdim.

PRESENTED, معروض ma'rúz.— (*to be presented at Court*) مشرف شدن musharraf shudan.

PRESENTMENT, هدیه dihandah, بخشنده bakhshandah.

PRESENTIMENT, وهم khayál, وهم vahm, توهم tavahhum.

PRESENTLY, عنقریب 'an-karfb.

PRESERVATION, محافظه muháfazah, حفاظت hifázat, حمایت himáyat.

PRESERVATIVE, حافظ háfiz, محافظ muháfiz, واقعی vákí.

PRESERVE (*for game*), هکار shikár-gáh.

TO PRESERVE, نگاه داشتن nigáh dáshtan, نگاهبانی nigáh-bání nimúdan, حفظ کردن hifz kardan, حفاظت می‌کنند hifázat kardan, محافظه نمودن muháfazah nimúdan, حراست کردن hirásat kardan.— (*fruit*) مرکب ساخته murabbá sákhtan.

PRESERVED, محفوظ mahfúz.— (*fruit*) مرکب murabbab, مرکب murabbá.

PRESERVER, محافظ muháfiz, حامی hámi, دستگیر dest-gír.

PRESERVES (*fruits dried*), خشکبار khushkibár, آجیل ájíl.— (*moist fruits*) قند murabbá.— (*confections*) مرکب murabbá.

TO PRESIDE, ریاست کردن ri,ásat kardan, نظارت nazárat kardan.

PRESIDENCY, ولایت valáyat.— (*official term*) ولایت valáyat.

PRESIDENT, سر مجلس mír-i-majlis, رئیس ra,ís, والی válí.— (*Vice-President*) رئیس ثانی ra,ís-i-sání.

PRESS (*for wine*), شیره خانه shírah khánah, حوض hauz, انگور ákhwurah-i-angúr.— (*for olives, &c.*) عصار mi'sar, عصارخانه 'assar-khánah.— (*bookbinder's*) شکنجه shikanjah, کاید kaid.— (*printer's*) باسمه خانه básmah-khánah, مطبع matba'.— (*closet or store-room*) گنجینه ganjah, حوائج havá'ij-khánah.

TO PRESS (*squeeze*) فشار دادن fishárdan, چپانیدن chápánídan, چلانیدن chilándan (*vulg.*).— (*impress*) مهر نمودن muhr nimúdan, نشان دادن nishán dádan.— (*thrang*) فشار دادن afshárdan, فشار دادن afshár dádan, جمع شدن jam' shudan.

PRESSING (*earnest*), مهم mubrim, مهم musírt.— (*important*) مهم مهم

muhiimm, لازم lázim, عمده 'um-dah.

PRESSURE, فشار fishár.

PRESTIDIGITATOR, شعبده باز shu'bah-dah-báz.

PRESTO, با زودی bá-zúdí.

PRESUMABLE, محتمل muhtamal.

To PRESUME, پنداشتن pindáshtan, مظنه مظنه gumán burdan, گمان بردن mazannah dáshtan.—(it may be presumed) احتمال کل میبرد (ihtimal-i-kull mi-ravad kih.

PRESUMPTION (arrogance), کستخی gustákhí, مغروری ghurúr, غرور maghrúrí, تكبر takabbur, هوا داری havá-dá'ri, رر rú.—(idea) احتمال مظنه mazannah ihtimál.

PRESUMPTUOUS, مغرور maghrúr, متكبر mutakabbir, لاف زن láf-zan, كستاخ gustákh.

PRESUMPTUOUSLY, كستاخانه gustákhánah, مغروران maghrúran.

PRETENCE, بهانه bahánah.

To PRETEND, بهانه نمودن bahánah nimúdan, تقلید کردن taklíd kardan.

PRETENDER, لاف زن láf-zan.

PRETENTION, ادعا 'iddi'á, داعیه dá'iyah.

PRETENTIOUS, بلند نظر buland-nazar, بلند بین buland-bín.

PRETENSE (tense), ماضی قریب mází-i-karfb.

PRETERNATURAL, خلاف الطبیعت khi-láfu-'t-tabíyat.

PRETEXT, بهانه bahánah.—(to make a pretext) بهانه نمودن bahánah nimúdan.—(to find a pretext) بهانه یافتن bahánah yáftan.

PRETILY, لطیفاً latíffan, بلطافت bi-latáfat.

PRETTINESS, حسن husn, جمال jamál, لطافت latáfat, نراکت nazákat, زیب zíb, رونق raunak, زینت zínat, جوانی júní (vulg.).

PRETTY, زیب zíb, جمیل jamíl, لطیف latíff, خوبصورت khúb-súrat, كشنگ kashang, جوان خوشگل khwush-gil, جوان jún (vulg.).—(pretty well, tolerable) میانه miyánah, طوری taurí,

ham-chunín, معتدل mu'-tadíl.

To PREVAIL (over), غالب شدن ghálib shudan, استیلا یافتن istilá yáftan, مستولی شدن mustaulí shudan.—(on, to induce) تحريك بر آن داهتن, bar án dáshtan, ترغیب نمودن targhib nimúdan, چاره کردن chárah kardan.—(be prevalent) متداول شدن mutadával shudan, شایع شدن shuyú'í dáshtan, رایج شدن raváj dáshtan.

PREVALENCE, غلبه ghalabah, استیلا istilá, عمومی 'umúfí.

PREVALENT, مروج mustaulí, مروج muravvaj, متداول muta-dával, عموم 'umúm.

To PREVARICATE, تناقض گفتن tanákuiz guftan, زبان بازی zabán-bází kardan, لیت و لعل کردن lait u la'all kardan.

PREVARICATION, زبانبازی zabán-bází.

PREVARICATOR, زبان باز zabán-báz.

To PREVENT, باز داهتن báz-dáshtan, منع مانع بودن máni' búdan, منع مزاحم شدن muzáhim shudan, سد کردن sadd kardan, معارزه نمودن mu'árazah nimúdan, و داهتن vá-dáshtan.

PREVENTION, دفع mana', دفع daf', مزاحمت muzáhamat.

PREVENTIVE, مانع máni', مزاحم mu-záhim.

PREVIOUS, سابق súbik, پیش písh.

PREVIOUSLY, قبل از پی kabl az ín.

PREY, vide GAME, PLUNDER.

To PREY, شکار کردن shikár kardan, سید نمودن saíd nimúdan.

PRICE, بها bahá, ارزش arz, ارش arj, ثمن sa-man, مایه máyah.—(current price of the market) نرخ nirkh, قیمت قیمت kaimat-i-muta'árif.—(price of blood) دیت diyat, خونبها khún-bahá, معللت ma'kulat.—(fair price) قیمت خوب kaimat-i-khúb.—(a high price) خظیر mablagh-i-khatír, قیمت عالی kaimat-i-'álí, بهای گران bahá, f-i-

- girán.—(a low price) قیمت پست kaimat-i-past, بهای کم bahá, í-i-kam. — (the very lowest price) قیمت آخر آخر kaimat-i-ákhir-i-ákhir.—(rate of prices) فهرست نرخها fihrist-i-nirkhahá.
- PRICELESS (very valuable), بی بها بی bahá, بیش قیمت bish-kaimat, گرانمایه girán-máyah.—(having no fixed price, such as many works of art, &c.) آب بردار áb-bardár.
- To PRICE, خریدن khalídan, زدن zadan, در رفتن dar-raftan.
- PRICKLE, خار khár.
- PRICKLY (full of prickles), خار دار khár-dár, خار پر pur-khár.
- PRICKLY-PEAR, انجیر فرنگی anjír-i-farangí.
- PRIDE, مغروری maghurúr, کبریا kibriyá, تکبر takabbur, خود پسندی khwud-pasandí, خود نمائی nakhvat, عجب khwud-nimá, í, 'ujb.
- To PRIDE, قیل رفتن kul raftan, مغرورانه mufákharat nimúdan, لاف زدن gizáf zadan, لاف زدن láf zadan.—(to pride oneself) افتخار نمودن iftikhár nimúdan.
- PRIEST, کاهن káhin, ملا mullá. [Properly speaking, there exists no priesthood among Muham-madans. Any person capable of reading the Kuran may act as a priest, but they have no ordination of clergy.] — (chief priest of the faith) امام imám (pl. امامه a, immah), a title given to Ali, the cousin and son-in-law of Muhammad, and his descendants to the ninth generation—twelve Imáms altogether; the last of whom is supposed to be still living.—(chief priest of recent times) مجتهد mujtahid, مطران mitrán, كهنة ra, ís-i-kahanah. — (Christian priest) كسيس kisis, كشميش kashish.
- PRIESTHOOD (office of priest), كهانت kahanat. — (presbytery) كهيشان kashishán, كهنة kahanah.
- PRIG (upstart), خود پسند khwud-pasand.
- PRIM, تشنگ kashang.
- PRIMARILY, اول avvalan.
- PRIMARY, اول avval, اصلی aslí.
- PRIME (chief), اول avval, اصل asl, خوب mihtar. — (beautiful) خوب khúb, فاضل kashang, فاضل fázil. — (the prime) بهار bahár.
- To PRIME (a gun), چاهنی نمودن cháshní nimúdan. — (a person) تالكين نمودن talkín nimúdan.
- PRIMEE, كتاب مقدمه kitáb-i-mukad-damah.
- PRIMEVAL, قدیم kadím.
- PRIMING (of a gun), چاهنی cháshní. — (small powder-horn for priming) چاهنچيدان cháshní - dán, هادهنه shákh-dahanah.
- PRIMITIVE, پيشين pishín, قدیم kadím, سابق sábig, اول avval. — (grammatical term) جامد jámid, اصلی aslí.
- PRIMITIVELY, قديمانه kadímánah.
- PRIMOGENITURE, حق اول زادگی hakk-i-avval-zádagí, حق بكرزيت hakk-i-bukúríyat.
- PRINCE, پادشاه pádisháh, شاه sháh, شاه سلطان sultán. — (son of a king) شاهزاده sháh-zá dah, ميرزا shah-zá dah, میرزا mírzá.
- PRINCEDOM, سلطنت sultanat, پادشاهت pádisháhát.
- PRINCELY, اميرانه amíranah.
- PRINCESS, دختر شاه dukhtar-i-sháh, شاهزاده خانم háshzádah-khánam. — (Princess Royal) شاه بیگم sháh-begum.
- PRINCIPAL, اول avval, عینی 'ainí, خوب mihtar, اصل asl, عمده 'umdah. — (capital) رأس المال ra, su-'l-mál, سرمایه sar-máyah.
- PRINCIPALITY, امارت imárat.
- PRINCIPALLY, غالباً gháliban, فی الغالب fi'l-ghálib.
- PRINCIPLE, موجب mújib, سبب sabab, وجه vajh.—(element) عنصر 'unsur.—(bad-principled) بد اصل bad-asl.
- PRINT (of foot, &c.), نشان nishán,

asr. — (*paper*) چاپ *cháp.* — (*calico*) چیت *chít.* — (*out of print*) از چاپ افتاده. *az cháp uftá-dah.*
TO PRINT, باسمه کردن *básmah kardan,* طبع چاپ کردن *cháp kardan,* طبع کردن *tab' kardan.*
PRINTED, مطبوع *matbú'. — (to be printed)* انتباع هدن *intibá' shudan,* چاپ کرده هدن *cháp-kardah shudan,* مطبوع هدن *matbú' shudan.*
PRINTER, چاپچی *cháp-chí.*
PRINTING, باسمه *básmah,* چاپ *cháp,* طبع *tab'.*
PRINTING - OFFICE, چاپخانه *cháp-khánah.*
PRINTING-PRESS, مطبعه *matba'ah.*
PRIOR, پیشینه *píshínah. — (preceding)* جلو در پیش *jilau dar písh* رهاپ مقابل *mukábil. — (monk)* راهب *ráhib,* کشیش *kashísh,* کسب *kis-sís,* حبر *hibr.*
PRIORITY, تقدم *takaddum.*
PRISM, موهور *maushúr.*
PRISMATIC, الماس تراش *almás-tirásh,* موهور آما *maushúr-ásá.*
PRISON, حبس خانه *habs - khánah,* محبس *mahbas,* دستاق خانه *dusták - khánah,* زندان *zindán-khánah.*
PRISONER, محبوس *mahbús,* مقید *mukayyad,* زندانی *zindání,* دستاقی *dustákí (vulg.). — (of war)* اسیر *asír,* دیل *díl (vulg.). — (to take prisoner)* اسیر گرفتن *asír giriftan,* دیل گرفتار کردن *giriftár kardan,* دیل کردن *díl kardan (vulg.).*
PRIVACY, خلوت *khalvat.*
PRIVATE, خاص *kháss,* مخصوص *makh-sús,* مختص *mukhtass. — (private parts) vide PUDENDUM. — (not public or official)* دوستانه *dústánah,* نهان *nihán. — (common soldier)* سر باز *sar-báz,* سپاهی *sipáhi.*
PRIVATEER, دزد *kashtí-i-duzd.*
PRIVATELY, *vide SECRETLY.*

PRIVATION, محرومیت *mahrúmíyat. (Vide POVERTY.)*

PRIVILEGE, حق *hakk,* امتیاز *imti-yáz. — (written)* برات *barát,* منشور *manshúr,* تذکره *tazkirah.*

TO PRIVILEGE, اذن دادن *izn dádan,* استحقاق *istihkák bakh-shídan,* رتبه دادن *rutbah dádan. — (to be privileged)* بافتن *istihkák yáftan.*

PRIVITY, آگاهی *ágáhi.*

PRIVY, مزور *ja,í-i-zarúr,* مبرز *mabraz,* مزبله *mazbahlah,* بیت الخلاء *baitu-'l-khalá,* مستراح *mustaráh,* منجلاب *mutavazzá,* متوفی *manjaláb - khánah. (Vide SECRET.) — (to go to the privy)* متوفی *mutavazzá raftan,* بسر آب رفتن *bi-sar-áb raftan,* بهداشتی رفتن *bi-kazá,í-i-hájat raftan.*

PRIZE, vide REWARD, PLUNDER.

TO PRIZE, قدر دانستن *kadr dánis-tan.*

PRIZE-MONEY, غنیمت *ghanímat.*

PROBABILITY, احتمال *ihtimál,* معقولت *ma'kúlat. — (in all probability)* علی حسب الاحتمال *'alá hasbu-'l-íhtimál.*

PROBABLE, محتمل *muhtamal,* اغلب *aghlab,* معقول *ma'kúl,* گویا *gúyá. — (to be probable)* احتمال داشتن *ihtimál dáshtan. — (to appear probable)* محتمل بنظر آمدن *muhtamal-bi-nazar ámadan.*

PROBABLY, گویا *gúyá,* شاید *sháyad,* احتمال *ihtimál* است.

PROBATION, امتحان *imtihán,* اجلا *ajlá* *ibtilá. — (on probation)* محبت *taht-i-imtihán.*

PROBATIONER, معروض امتحان *ma'-rúz-i-imtihán.*

PROBE, میل *míl,* سبار *sibár.*

PROBITY, راستی *diyánat,* دیانیت *rástí,* مدق *sidk.*

PROBLEM, مسئله *mas,alah,* مشکله *mushkilah. — (problems)* مسائل *masá,il,* مشکلات *mushkilát.*

PROBLEMATICAL, مشکوک *mash-kúk.*

PROBOSIS, خرطوم *khurtúm,* خلطوم *khultúm (vulg.).*

- PROCEDURE**, **رفع** harakat, **حرکت** harakat, **وضع** vaz'.
- To PROCEED**, **رفتار کردن** raftár kardan, **پیشرفت** guzashtan, **گذشتن** guzashtan, **پیشرفت نمودن** pish-raft nimúdan.— (*issue forth*) **صادر شدن** sádir shudan, **صورت کردن** sudúr kardan.— (*arise*) **نهایی شدن** náshí shudan.
- PROCEEDING**, *vide* **AFFAIR**. — (*issuing forth*) **صادر** sádir, **صورت** sudúr.
- PROCESS**, **وجه** vajh, **وضع** vaz'. — (*legal*) **محاكمه** muhákamah.
- PROCESSION**, **طواف** taváf, **طاقه** tájifah.
- To PROCLAIM**, **سخن رانی نمودن** sukhun-rání nimúdan, **شایع کردن** shái' kardan, **تبلیغ نمودن** tabligh nimúdan, **اهاضت نمودن** ishát nimúdan.— (*call*) **جار کشیدن** jár káshidan, **منادا کردن** manádá kardan, **اهتزار ندا کردن** nidá kardan, **اهتزار دادن** ishtihár dádan.
- PROCLAMATION**, **جار** jár, **اهتزار** ishtihár, **منادات** munádát, **ندا** nidá.— (*written*) **اهتزار نامه** ishtihár-námah.
- To PROCRASTINATE**, **تاخیر نمودن** ta'anní nimúdan, **تاخیر انداختن** ta, khír andákhtan.
- PROCRASTINATION**, **لایت** lait و **لعل** la' u la'all, **تاخیر** ta, khír, **درنگی** dirangí, **تعویق** ta'vísik.
- To PROCEATE**, **تولید نمودن** taulíd nimúdan, **زایدن** záidan, **زادن** zadan.
- PROCEATION**, **تولید** taulíd, **آفرینش** áfrínish.
- PROCEATOR**, **خالق** khálik, **آفریننده** áfrínandah.
- PROCTOR**, **وکیل** vakíl.
- PROCTORSHIP**, **وکالت** vakálat.
- PROCURABLE**, **یافتنی** yáftaní.
- PROCURATION**, **حکمرانی** hukm-rání.
- PROCURATOR**, **حکمران** hukm-rán.
- To PROCURE**, **بهم رسانیدن** bi-ham rasánidan, **همدست کردن** ham-dast kardan, **میسر کردن** muyassar kardan, **حاصل کردن** hásil kardan, **یافتن** yáftan, **پیدا کردن** paidá kardan.
- PROCUREE**, **باینده** yábandah, **تحصیل کننده** tahsil-kunandah.
- PROCURESS**, **دلاله** dallálah.
- PRODIGAL**, **مصرف** musrif, **مبذر** mu-bazzir, **متلف** mutlif, **مصرف** musrif.
- PRODIGALITY**, **تهدیر** israf, **اسراف** israf, **تهدیر** tabzír.
- PRODIGIOUS**, **بوالعجب** bu-'l-'ajab, **عجیب** 'ajíb, **غریب** gharíb.— (*big*) **بزرگ** buzurg, **عظیم** 'azim.
- PRODIGIOUSLY**, **بفایت** bi-gháyat, **زیاد از حد** ziyád az hadd.
- PRODIGY**, **عجب العجائب** 'ajabu-'l-'ajáb, **استدراج** istidráj.
- PRODUCE**, **محصول** hásil, **حاصل** mah-súl, **پیداگش** paidá, ish, **مال** mál.
- To PRODUCE**, **بر آوردن** bar-ávardan, **موجود کردن** maujúd kardan, **بهر عمل آوردن** bi-'amal-ávardan, **بهرن آوردن** bírún ávardan, **زایدن** záidan.
- PRODUCT**, **محصول** mahsúl, **حاصل** hásil.— (*in arithmetic*) **حاصل ضرب** hásil-i-zarb.
- PRODUCTION**, **تولید** taulíd. — (*literary*) **انشاء** inshá'.
- PRODUCTIVE**, **محصولدار** mahsúl-dár.
- PROFANATION**, **تنجیس** tanjís, **پلیدی** pilídí, **تنجیس** tanjís, **تدنیس** tadnís.
- PROFANE**, **کافر** káfir, **فاسق** fásik, **بی دین** bí-dín.
- To PROFANE**, **پلید ساختن** pilíd sákh-tan, **تنجیس کردن** tanjís kardan, **تدنیس کردن** tadnís kardan.
- PROFANELY**, **پلیدانه** pilídánah.
- PROFANER**, **ساز پلید** pilíd-sáz, **تدنیس** tadnís, **کن** tadnís-kun.
- PROFANITY**, **کفر** kufr, **نیفاق** nifák, **بی دینی** bí-díní.
- To PROFESS**, **ادعا نمودن** 'iddi'á ni-múdan, **اظهار کردن** izhár kardan, **اقرار کردن** ikrár kardan.
- PROFESSEDLY**, **ظاهر** záhiran.
- PROFESSION** (*calling*), **پیشه** pishah, **دکان** dukán (*vulg.*). — (*of religion*, *belief*, *etc.*) **شهادت** shahádát, **تشهد** tashahhud. — (*declaration*)

قرار *ikrár*, اظهار *izhár*, اعدا *iddi'á*, ايجاج *izáh*.

PROFESSIONAL (*person*), صاحب پیشه *mu'sallim*, *sáhib-píshah*, پیشه ور *píshah-var*.

PROFESSOR (*teacher*), مدرس *mudarris*, معلم *mu'allim*, استاد *ustád*, اوستاد *ústád*.

PROFESSORSHIP, مدرسی *mudarrisí*, تدریس *tadrís*.

PROFFER, پیش آوردن *takdím*, تقدیم *takdím*, پیش *písh-ávardagí*.

To PROFFER, پیش آوردن *písh ávardan*, تقدیم کردن *takdím kardán*, تقرب نمودن *takrób nimúdan*.

PROFICIENCY, قابلیت *liyákat*, فراست *kábílíyat*, زكارت *zakávat*, فراست *fírásat*.

PROFICIENT, ماهر *máhir*, زرنگ *zaring*, چابک *chust*, چابک *chá-buk*.

PROFILE, پیکر *ním-rú*, نیم *ním* *yak-barí*.

PROFIT, سود *súd*, نفع *naf'*, منفعت *manfa'at*, سود *súd*, فایده *fá'idah*, صرفه *sar-fah*, حاصل *hásil*, مصرف *masraf*.— (*profit and loss*) سود و زیان *súd u ziyán*, جبر و نقصان *jabar va nuksán*. سود و ضرر *naf' u zarar*.

To PROFIT (*benefit*), طرفی بستن *tarafí bastan*.— (*to make profit, to gain*), سود یافتن *súd yáftan*, صرفه بهم *hásil giriftan*, حاصل گرفتن *hásil rasánidan*, رسانیدن *sarfah bi-ham rasánidan*, چاچن زدن *naf' yáftan*, نفع یافتن *jáchan zadan (vulg.)*.

PROFITABLE, سودمند *súd - mand*, نافع *náfí*, مفید *mufíd*.

PROFITABLY, با منفعت *bá-manfa'at*.

PROFITLESS, بی فایده *bí-fá'idah*, بی نفع *bí-naf'*.

PROFLIGACY, فسق *fisk*, رندی *rindí*, خوش *bad-kárf*, بدمعاشی *fujúr*, کدرانی *khwush-guzrání*.

PROFLIGATE, رند *rind*, فاسق *fásik*, هلاک *bad-kár*, ناجر *fájir*, هلاکی *shakí*, زانی *kallásh*, فلاش *zání*, ارباش *khwush-guzrán*, خوش گذران *aubásh*.

PROFOUND, کمال *kamál*.— (*learned*) *ilm-dár*.

PROFOUNDLY, بنهایت *bi - gháyat*, بنهایت *bi-niháyat*.

PROFUNDITY, کمالیت *kamálíyat*, بسیاری *bisyári*.

PROFUSE (*extreme*), نهایت *niháyat*, مسرف *gháyat*.— (*prodigal*) مسرف *musrif*, مبذر *mubazzir*, متلف *mutlif*, مصرف *musrif*.

PROFUSION, وفور *bisyári*, بسیاری *vufúr*.— (*prodigality*) اسراف *israf*, تبذیر *tabzír*.

PROGENITOR, جد *jadd (pl. اجداد* *ajdad* *ajdád)*, سلف *salaf (pl. اسلاف* *aslaf* *asláf)*, اب *ab (pl. آب* *ábá)*.

PROGENY, اولاد *aulád*, نسل *nasl*, نسل *salab*, ذریه *zuríyah*, اعقاب *a'káb*, سلاله *sulálah*.

PROGNOSTIC, فال *fál*, هگون *shugún*. To PROGNOSTICATE, *vide* To PREDICT.

PROGRESS, رفتار *ravish*, رفتار *raftár*, تدریج *tadríj*, تمشیه *tamshíyat*.— (*in acquirement*) ترقی *tarakkí*, ارتقا *irtiká*.

To PROGRESS, ترقی کردن *tarakkí kardán*.— (*move*) جنبیدن *jumbídan*, حرکت کردن *harakat kardán*, متحرک شدن *mutaharrík shudan*.

PROGRESSION, رفتار *ravish*, رفتار *raftár*.— (*arithmetical progression*) حساب مسلسله جمع و تفریق *hisáb-i-silsilah-i-jam' va tafrík*.— (*geometrical progression*) حساب مسلسله ضرب و تقسیم *hisáb-i-silsilah-i-zarb va taksím*.

PROGRESSIVE, مترقی *mutarakkí*.

PROGRESSIVELY, رفتار *raftah*, رفتار *raftah*, تدریج *bi-tadríj*.

To PROHIBIT, منع کردن *mana' kardán*, حرمان نمودن *harmán nimúdan*, نهی بازداشتن *báz-dáshtan*, نهی کردن *nahy kardán*, قدغن نمودن *kadghan nimúdan*.

PROHIBITION, قدغن کردن *kadghan*, منع *mana'* *nahy*.

PROHIBITORY, مانع *máni'*.

PROJECT, *vide* PLOT, CONTRIVANCE.

To PROJECT, ایجاد نمودن *íjjád nimúdan*, تجویز کردن *tajvíz kardán*, اختراع نمودن *ikhhtirá' nimúdan*, انگختن *angskhtan*.

PROJECTILE، تیر tír.
 PROJECTION، بر آمدگی bar-áma-dagí.
 PROJECTOR، موجد mújid.
 PROLIFIC، بارور bár-var.
 PROLIX، متصل مافصل mufassal، دراز diráz.
 PROLIXITY، تفصیل tafsil، اطباب it-náb، تطویل tatvfil.
 PROLIXLY، تطویل tatvfil، علی التفصیل 'ala-'t-tafsil، علی التفصیل tafsilan، علی الطویل 'ala-'t-tavfil.
 PROLOGUE، مقدمه mukaddamah.
 To PROLONG، امتداد کردن imtidád kardan، دراز نمودن diráz nimú-dan.
 PROLONGATION، امتداد imtidád، مد madd، تطویل tatvfil.
 PROLONGED، مدید madíd، طویل tavíl، ممتد mumtadd.—(to be prolonged) امتداد یافتن imtidád yáftan، طول کشیدن túl kashídan.
 PROMENADE، گردش gardish، تماشا tamáshá، تفریح tafarruj، سایر sair.—(place) تماشا گاه tafarruj-gáh، تماشا گاه tamáshá-gáh، خیابان khiyá-bán.
 To PROMENADE، سیر کردن sair kardan، گشت کردن gasht kardan.
 PROMINENCE، بر آمدگی bar-áma-dagí.
 PROMINENT (men)، مشرف mushar-raf، عمده 'umdah.—(things) بر پیش آمده bar-ámadah، پیش آمده pish-ámadah.
 PROMISCUOUS، آمیخته ámfkhtah.
 PROMISCUOUSLY، مخلوطاً makhlu-tan.
 PROMISE، عهد 'ahd، پیمان paimán، وعده va'dah، قول kaul، میثاق mísák، اقرار ikrár، قرار karár.
 To PROMISE، عهد نمودن 'ahd nimú-dan، وعده کردن va'dah kardan.
 PROMISED، موعود mau'úd، وعید va'id، معهود ma'húd.
 PROMISING (propitious)، فرخنده far-khundah، همایون humáyún، نیک ník، اختر ník-akhtar، خجسته khujis-tah، مبارک maimún، مبارک mubá-rak، سعید sa'id، بختیار bakht-yár، فرخ farrukh.

PROMISSORY NOTE، عهد نامه 'ahd-námah.
 PROMONTORY، رأس الجبل ra,su-'l-jabal، رأس ra,s، انف anf، طرف taraf.
 To PROMOTE، ترقی کردن tarakkí kardan، دادن مناسب دادن munásib dádan.
 PROMOTEER، موجد mújid.
 PROMOTION، ارتقا tarakkí، ارتقا irti-ká، سر فزائی sar-farází، بارتاری bartarí.
 PROMPT، دست چیره chírah-dast، زرنگ zaring، چالاک chálák، چابک chábuk، زارنگ zaring.
 To PROMPT، ترغیب نمودن targhíb nimúdan، تحریک نمودن tahrik nimúdan، اغوا نمودن ighvá nimú-dan، بر انگیزتن bar-angízhtan.
 PROMPTER، محرك muharrík.—(theatrical) مژگر muzakkir.
 PROMPTITUDE، تیز سرعت sur'at، تیز هتاب tiz-dastí، تعجیل ta'jíl، هتاب shítáb، هتابی shítábí، زودی zúdí.
 PROMPTLY، فوراً surí'an، فوراً fauran، زود zúd.
 To PROMULGATE، هرت دادن shuh-rat dádan، اشتهار کردن ishtihár kardan، اشتهار نمودن izhár nimú-dan، هابج کردن shái' kardan، آشکاره آشکاره kardan، علانیت نمودن 'alániyat nimúdan.
 PROMULGATION، اشتهار ishtihár، اشتهار izhár.
 PRONE، مائل má'il، رغبه rághib.
 PRONENESS، رغبت rághbat، میل mail.
 PRONG، چنگ chang.
 PRONOUN، ضمیر zamír.—(separate pronoun) ضمیر منفصل zamír-i-munfasil.—(affixed) ضمیر متصل zamír-i-muttaasil.—(demonstrative pronoun) اسم اشاره ism-i-ishárah.—(relative) ضمیر موصول mau-súl.—(interrogative) اسم استفهام ism-i-istifhám.—(reflective) ضمیر مشترك zamír-i-mushtarak.—(possessive) ضمیر مضاف zamír-i-muzáf-ilaihi.
 To PRONOUNCE، تلفظ کردن talaffuz kardan.

PRONOUNCEE, تلفظ mutalaffiz, تلفظ
کننده talaffuz-kunandah.

PRONUNCIATION, تلفظ talaffuz, مخارج
makhraj, تکلم takallum, تجويد
tajvid.

PROOF, اثبات isbát, دلیل dalíl, برهان
burhán, حجت hujjat.—(positive
proof) قاطع burhán-i-kátí',
حجت bayyinatí, حجت hujjat-i-bayyinatí,
بینه bayyinah.—(proof according
to reason) دلیل عقلی dalíl-i-
'aklí.—(proof according to report
or tradition) دلیل نقلی dalíl-i-
nakkí.

PROP, از izá, عمود 'amúd, عمدت
'umdat, پشتی pushtí.—(for sup-
porting the branch of a tree, a
line, &c.) دو شاخه dú-shákhah.

TO PROPAGATE (trans.), انتشار دادن
intishár dádan.—(intrans.) منتشر
شدن muntashir shudan.—(pro-
create) تولید نمودن taulíd nimú-
dan, زادن záidan, زایدن.

PROPAGATION, سزایات siráyat.—
(procreation) تولد tavallud.

PROPAGATOR, والد válid.

TO PROPEL, راندن rándan.

PROPEL, میل mail, رغبت ragh-
bat.

PROPER, لایق lá'ik, واجب vájib, روا
ravá, سزا sazá, سزاوار sazá-vár,
شایسته sháyistah, مناسب munás-
sib, موجه lázim, لازم lázim, موجه
مخصوصí muvajjah.—(peculiar to)
makhsús, منحصر munhasir.—(to
think proper) سواب دانستن saváb
dánistan, صلاح saláh dá-
nistau.

PROPERLY, بطور مناسب bi-taur-i-
munásib.

PROPERTY, ملك milk, ملكیت mil-
kíyat, مال má, مالك má yamlik, مال
mál, ما حاصل má hasal.—(quality)
خاصیت khasíyat, صفت khaslat,
جبلت jibillat. (Vide QUALITY.)
عقار 'akár.—(moveable or personal
property) منقول mankú'l.—(property
held in possession for a year, and
consequently liable to be taxed)
حولان haulán-i-haul.—(man

of property) صاحب املاك sáhib-
amlák.

PROPHECY, اخبار ikhbár, انبیا imbá, ,
نبوت nubúvat, غیبی ghaib-
gúí, كهات kahánat.—(the gift or
power) نبوت nubúvat, كهات ka-
hánat, كرامت اخبار نمودن karámat-
i-ikhbár nimúdan.

TO PROPHECY, نبوت نمودن nubúvat
nimúdan, از پیش خبر دادن az
písh khabar dádan, غیب گفتن
ghaib guftan.

PROPHET, پیغمبر paigham - bar,
پیغامبر paighám-bar, پیامبر payam-
bar, نبی nabiy, رسول rasúl.—(the
prophets) پیغامبران paigham-barán,
انبیاء ambiyá'.

PROPHETIC, پیغامبری paighám-barí,
پیغمبری paighám-barí.

PROPHETICALLY, پیغامبرانه pai-
ghámbaránah, پیغمبرانه paigham-
baránah.

PROFINGUITY, قرب نزدیکی nazdíkí, قرب
kurb, موارفت mukárabat, موارفت
muvárat.

TO PROPITIATE, تکفیر نمودن takfír
nimúdan. — (appease) آرامیدن
árámídan, تسلی دادن tasallí
dádan.

PROPITIATION, تکفیر kaffárah, كفارة
takfír.

PROFITIOUS, فوخته farkhundah,
نیك نیک humáyún, اختر humáyon
ník-akhtar, خوشه khujistah,
میعون maimún, مبارك مبارک mubárák,
سعيد sa'íd, بختیار bakht-yár, فرخ far-
rukh.

PROFITOUSLY, بمساعدت bi-musá-
'adat.

PROFITOUSNESS, بختیاری bakht-
yá'í, مساعدت musá'adat.

PROPORTION, قدر kadr, مقدار mik-
dár, وفق vafk, موارفت muváfa-
kat, نسبی andázah, اندازه an-
zázah, نسبت nisbat, مطابقت mutá-
bakat, از izá, قرار karár.—(in
proportion) متناسب bi-tanásub.

TO PROPORTION, موافق ساختن mu-
váfik sákhtan.

PROPORTIONAL, مناسب munásib,
موافق muváfik.

PROPORTIONALLY, متناسب bi-munásabat.

PROPORTIONATE, متناسب mutaná-sib, معادل mu'ádlil.

PROPOSAL, مسئله mas'alah, عرض 'arz.

To PROPOSE, اقامت کردن ikámat kardan.

PROPOSITION, مسئله mas'alah.— (*propositions of Euclid*) محاوره tahrír-i-úklídas.— (*proposition in logic*) موضوع mauzú', مسئله mas'alah.— (*affirmative proposition*) موجبه mújibah.— (*negative proposition*) سالبه sáliah.

PROPOSITIONAL, شرطی shartí.

To PROPOUND, پیش کردن písh kardan.

PROPRIETARY, ملکی mullákí.

PROPRIETOR, مالك málik, موكل muvakkal, صاحب sáhib.

PROPRIETY, ساز کاری sáz - kárf, مناسبه sháyistagí, مناسبه munásabat.

PROBATION, امتداد imtidád, امتداد istimdad.

To PROBUE, متفرق ساختن mutafarrík sákhtan.— (*to be prologued*) حدن تطیل شدن ta'tíl shudan, حدن معطل شدن mu'attal shudan.

PROSAIC, بی مزه bí-mazah.

PROSE, نثر nasr.— (*prose in poetic measure, blank verse*) مرجز muraj-jaz.— (*rhythmical prose without measure*) مسجع musajja'.

To PROSCRIBE, محدود ساختن mah-dúd sákhtan, ملغون ساختن mal'ún sákhtan, قلمح نمودن tafzih nimúdan.

PROSCRIPTION, قلمح tafzih.

To PROSECUTE (*carry on*), اجرا نمودن ijrá nimúdan, جدا آوردن bi-já ávardan.— (*legal term*) محاکمه کردن muhákamah kardan, مراجعت مراجعت muráfa'at nimúdan.

PROSECUTION, اكمال itmám, اكمال ikmál, اکتتام takmil, اکتتام iktitám, انصراف insirám.— (*legal term*) محاکمه muráfa'ah, مراجعت muhá-kamah.

PROSECUTOR مدعی mudda'í, هاکم shákí, داد عرواé dá-d-khwáh, متظلم mutazallim.— (*Public Prosecutor*) مدعی عمومی mudda'í-i-'umúmi.

PROSELYTE, داخل طریق dákhil-i-tarík, جدید mu'min - i - jadíd, جدید jadíd.

PROSODY, علم عروض 'ilm-i-'arúz.

PROSPECT, منظر manzar, منظره mazhar, منظره mutmah.

PROSPECTIVE, منتظر ma ntazar, مورد چشم múrid - i - chashm-dásht.

PROSPECTUS, تفصیل tafsil.

To PROSPEE, نیک بختی ník-bakht shudan, اقبال نمودن ikbál nimúdan.

PROSPERITY, سعادت sa'ádat, اقبال ikbál, سعادت sa'ádat, سعادت مند sa'ádat-mandí, بختیاری ník - bakhtí, بختیاری farkhundagí, بهره مند bahrah-mandí, دولت dáulat, نیک بختی fírúz-mandí, ترقی tarakkí, مایمانت maimanat, فالج faláh, برکت barakat, بر خور داری bar-khwur-dárf, خیریت khairiyat.

PROSPEROUS, سعادت مند kámran, سعادت مند sa'ádat - mand, کامگر kámgar, نیک بختی ník-bakht, سعادت farkhunda, همایون humáyún, نیک اختر ník-akhtar, خوشبخته khujistah, مایمون maimún, بختیار sa'íd, مبارک mukbarak, بختیاری farkhúkh.

PROSTERNATION, افتادگی uftádagí.

PROSTITUTE, زانیه fáhishah, زانیه zániyah, زانیه lúli, زانیه jáfjáf, لورد la-vand, روسپی rúspí, کاهبه kabbah, کوالی kávalí (*vulg.*), چنده jindah (*vulg.*).

To PROSTITUTE, مانع نمودن zái' nimúdan.— (*to prostitute oneself*) خود را وقف کار بد نمودن vaki-i-kár-i-bad nimúdan, چنده jindah sákhtan, مرتکب مرتکب murtakib - i - fahshá shudan.

PROSTITUTION, چنده jindagí, چنده

جاری jindah-bází, فاحشگی fáhi-shagí.

PROSTRATE, افتاده uftádah.

To PROSTRATE, انكندن afkandan, انداختن andákhtan. — (to prostrate oneself) خود را افتادن uftádan خود را انكندن khwudrá afkandan.

PROSTRACTION, سجده sijdah, سجود sujúd, اسلام istilám. — (medical term) صرع sar'.

To PROTECT, حمایت دادن himáyat dádan, حفاظت نمودن hifázat nimúdan, صیانت کردن siyánat kardan, محارست نمودن muhárasat nimúdan.

PROTECTION, حمایت himáyat, پناه panáh, نگاهبانی nigáh - bání, حفاظت hifázat, محافظت muháfazat, امان amán, صیانت siyánat, رعایت zinhár, حرس hirs, رعایت ri'ayat, مطا matá, بانئ دیدة dídah-bání.

PROTECTIVE, محافظ muháfiz.

PROTECTOR, حامی pushtí, حامی hámi, مظاهر muháfiz, مظهر muzáhir, مربی murabbí.

PROTÉGÉ, سایه نشین sáyah-nishín, مربی murabbá, پرورده parvardah.

PROTEST, اعتراض istishhád, اعتراض partast (eur.).

To PROTEST, دادن شهادت shahádat dádan, اعتراض نمودن partast nimúdan.

PROTESTATION, اظهار ishtihár, اظهار ízh.

PROTOCOL, صورت معاهده súrat-i-mu'áhadah, مبطله mazbatah.

PROTOTYPE, نسخه nuskhah.

To PROTRACT, در تعویق انداختن dar ta'vík andákhtan, تاخیر نمودن ta'khír nimúdan, دیری کردن díri kardan, توقف کردن tavakkuf kardan.

PROTRACTED, دراز túl, طول diráz.

PROTRACTION, تاخیر ta'khír, دیر dír.

To PROTRUDE, پیش آمدن pish ámadan.

PROTRUSION, بر آمدگی bar-ámadagí.

PROUD, مغرور maghrúr, متکبر mutakabbir, خود پسند khwud-pasand, مدمع خود khwud-bín, خود

dammagh, دماغدار dimágh-dár. — (to be proud) دماغ داشتن dimágh dáshtan, تجبر نمودن tajabbur nimúdan.

PROUDLY, متکبرانه mutakabbiránah, تکبر bá-takabbur.

To PROVE, ثابت کردن sábit kardan, دلالت اثبات isbát nimúdan, مدلل نمودن dalálat nimúdan, مدلل کردن mudallal kardan. — (to be proved) صحیح یافت شدن sahhíh-yáft shudan, ثابت نمودن sábit shudan. — (to prove to be true) تصدیق نمودن tasdíq nimúdan. — (to prove to be false) تکذیب نمودن takzíb nimúdan.

PROVEABLE, قابل اثبات kábil-i-
isbát, پذیر اثبات isbát-pazír.

PROVENDER (for cattle), علوفه 'alú-fah, علف 'alaf, علیق 'alík, چرا chará.

PROVERB, مثل masal, ضرب المثل zarbu-'l-masal, مثله masalah (pl. امثال amsál).

PROVERBIAL, ضرب المثل zarbu-'l-masal.

To PROVIDE, تهیه نمودن tahiyah nimúdan, آماده کردن ámadah kardan.

PROVIDED that (on condition), مشروط bi-shartí-kih, بشرطیکه mashrát bi-án-kih, در صورت که dar súrat-kih.

PROVIDENCE (Divine), پیش بینی pish-bíni, قدرت qudrat, تدبیر tadbír.

PROVIDENT, عاقبت بین 'akibat-bín, احتیاط مند andísh-mand, اندیشمند ihtiyát-mand.

PROVIDENTIAL, خدایي khudá'í, الهی iláhí.

PROVINCE, دیار diyár, ملك mulk. — (subdivision of a province) كورة kúrah. — (smaller subdivision of the above) بلوك bulúk. — (the provinces) ممالك محروسه mamálik-i-mabrúсах.

PROVINCIAL, ولایتي valáyatí.

PROVISION, تدبیر tadbír.

PROVISIONAL, صورتی muvakkat, موقتة muvakkatah.

PROVISIONALLY, موقعاً muvakka-tan.
 PROVISIONS, غذاء کھوراڪ khwurák, غذا ghizá, ادوقه ta'ám, اكل akl, ázúkah.—(for a journey) زاد زاد, زعيمة túshah, زعيمة zakhírah.—(salt provisions) مملوحات mam-lúhát, نمكسور namaksúr.
 PROVISIO, شرط shart.
 PROVOCATION, تحريك tahríz, تحريك tahrík.
 PROVOCATIVES (aphrodisiacs), ميهيات mushtahiyát, ميهيات mubahiyát.
 To PROVOKE, بر انگيختن bar-an-gíkhntan, خيزانيدن khízánidan, تغير تحريك tahrík kardan, تغير taghayyur sákhtan.—(enrage) رنجانيدن ranjánidan, غصباك ghazab-nák kardan, غصباك khishm-nák kardan.
 PROVOKINGLY, مسخطانه maskhi-tánah.
 PROW (of a vessel), سر كشتي sar-i-kashtí, جلو jilau, رأس ra,s.
 PROWESS, دليري مردانگي mardánagí, دليري dilíri, دلاوري dilávari, همت him-mat, جرأت jur,at, هجاعت shu-ját.
 PROXIMATE, نزديك nazdík.
 PROXIMITY, نزديكي nazdíkí, قربت kurbat, قرابت karábat, تقريب takrób.
 PROXY (person), وكيل vakíl.—(paper) وكالت نامه vakálat-ná-mah.
 PRUDE or PRUDISH, عفت فروش 'iffat-furúsh, زهد فروش zuhd-furúsh.
 PRUDENCE, تدبير tadbír, تدبير tam-yíz, هوشمندی húsh-mandí, خردمندی khird - mandí, فرهنگي farhangí, بصيرت basírat.
 PRUDENT, هوشيار húsh-mand, هوشيار húsh-yár, عاقل 'ákil, صاحب تدبير ahl-tamyíz, اهل تدبير ahl-tamyíz, زيرك zirak, خردمند khird-mand.—(a prudent man) اهل تدبير ahl-tadbír.
 PRUDENTLY, احتياطاً ihtiyátan.

PRUDEEY, عفت فروهي 'iffat-furúshí, عصمت فروهي 'ismat-furúshí.
 PRUNE (dried plum), آلوئی خشك álú,i-i-khushk, بخارا آلوئی álú,i-i-bukhárá.
 To PRUNE, حطاب كردن hitáb kardan, پاكشفت كردن páisht kardan, پاكشفت كردن páhisht kardan.
 PRURIENCE, هوس shauk, هوس shah-vaat, هوس havas.
 PRURIENT, هوس مند havas-mand, هوس هوس shahvat-parast.
 PRYING, سر جو siir-jú, راز جو ráz-jú, مستفسي mustafsir, مستفسر mustaksí, مفتش mufattish.
 To PRY, تفتيش كردن taftísh kardan.
 PSALM, مزمور mazmúr, زبور zabúr.—(Psalms of David) زبور مزامير دا'ود zubúr-i-da,ú,د, مزامير mazámír-i-da,ú,د.
 PSALMIST, صاحب مزامير sáhib-i-mizámír, زبوري zabúri.
 PSALTER, زبور zabúr, مزامير mazámír.
 PSHAW, آه váh.
 PUBERTY, بلوغ bulúgh, بلوغ bulúghat, هباب rasidagí, رسيدگي rasidagí, shabáb.—(age of puberty), حد تكليف hadd-i-bulúgh, سن شعور sinn-i-shu'úr.—(to come to the age of puberty), بالغ شدن báligh shudan, سن شعور رسيدن bi-sinn-i-shu'úr rasidan, حد تكليف رسيدن bi-hadd-i-taklíf rasidan, بعد بلوغ آمدن bi-hadd-i-bulúgh ámadan.
 PUBES, زهار zahár, عانت 'anat.—(hair on the pubes) زهار موئی hair on the pubes) mú,i,i-zahár, رنگان ramgán, پشم pashm, شعرة shi'rah.
 PUBLIC (common), عام 'ámm, عموم 'umúm, مشترك mushtarak.—(the public) مردم mardum, قوم kaum.
 PUBLICAN, ميخانه چي mai-khánah-chí.
 PUBLICATION, اعلان izhár, اعلام i'lám, اعلان i'lán.—(literary) جریده jarí-dah, مطبوعه kitáb, كتاب mat-bú'ah.
 PUBLIC-HOUSE, ميخانه mai-khánah.
 PUBLICITY, ايتشا 'iyán, ايتشا intishá, هوس shuyú'.

PUBLICLY, ظاهرًا záhiran, علانية 'alá-niyah, آشكاره áshkârah, عيانًا 'ayânan.

PUBLIC WORKS, انشاءات عمومیة in-sha,át-i-'umúmiyah. — (*Minister of Public Works*) وزیر نواید vazír-i-faváíd.

To PUBLISH, انتشار نمودن intishár nimúdan, آشكار نمودن áshkâr nimúdan, نشر کردن nashr kardan, منتشر ساختن muntashir ساختن. — (*a book*) انتشار دادن intishár dádan. — (*to be published*) هیوع shuyú' dáshstan.

PUBLISHER, انتشار دهنده intishárdihandah.

PUBLISHING - HOUSE, دار الانشائی dâru - 'l - inshá,í, چاپخانه chápkhánah, مطبعخانه matba' - khánah.

To PUCKER (*trans.*), پُر چین کردن pur chín kardan. — (*intrans.*) پُر چین شدن pur chín shudan.

PUDDING, پُردنگ púding (*eur.*).

PUDDLE, آبگیر áb-gír, گوداب gaud-áb.

PUDENDUM (*virile*), آلت alat, ذكر zakar, كبر kír, عورت مرد 'aurat-i-mard, نرہ narah, نفس nafs, فالانہ falánah, قضیب alfiyah, كزيب kazib. — (*muliebre*) عورت kus, عورت halfiyah, زن 'aurat-i-zan, فرج farj, شلفیہ shalfiyah.

PUEBLE, چه مانند tifi-vash, طفل و ش bachah-manand.

PUEBILITY, طفلانہ tiffánah.

PUEILITY, طفلی tifi.

PUFF, فوت fút, پف puff.

To PUFF (*blow*), پف کردن puff kardan, فوت کردن fút kardan. — (*praise extravagantly*) اغراق زیاد تعریف ighrák guftan, زیاده زیادہ ta'rif kardan. — (*to puff oneself up*) آماسیدن ámasídan. — (*to be puffed up*) مغرور شدن maghrúr shudan, پُر باد شدن pur bád shudan.

PUFFY, بادى bádí, آماسیده ámasí-dah.

PUGNACIOUS, vide QUABRELSOME.

PULL, کشش kashish.

To PULL, کشیدن kashídan. — (*off*)

bar-kashídan, كندن kandan, خلع کردن khal' kardan. — (*down*) تخریب کردن takhríb kardan, پرت کردن part kardan. — (*out*) پُر کشیدن bar-kashídan, پُر آخراج bar-ávardan, نمودن ikhráj nimúdan, خلع کردن kal' kardan.

PULLET, جوجه jújah, خرمن khurús-i-bachah.

PULLEY, غرغره ghargharah, بكرة bakrah.

PULP (*of fruit, &c.*), گوشت gúsht, مغز maghz. — (*soft mass or mixture*) خمیر khamír.

PULPIT, منبر mimbar.

PULPY, مغز دار maghz-dár, نرم narm.

PULSATON, نبض nabzah.

PULSE (*artery*), نبض nahz. — (*beating of the pulse*) حرکت نبض harakat-i-nabz. — (*to feel the pulse*)

نبض گرفتن nabz giriftan or دیدن or كرسند karsannah, كس kisan, كار دانه gáv-dánah, (leguminous plants in general, &c.) حبوبات hubúbát.

To PULVERIZE, سحق نمودن sahk nimúdan, كوبیدن kúbídan.

PUMICE-STONE, سنگ پا male, sang-i-pá-málah.

PUMMEL, vide POMMEL.

PUMP, پمپا tulumbah, بامب bambú (*eur.*), بامبو bambú (*eur.*).

To PUMP, ایجاد نمودن íjad nimúdan. — (*worm secretes from*) روزه rúbah-bází kardan.

PUMPKIN, كدو kaddú.

PUN, كنايه latifah, بذله bazlah, كنايه kináyah.

To PUN, لطیفه نمودن latifah nimúdan, بذله bazlah nimúdan.

PUNCH, مثقب miskab.

To PUNCH, مثقب زدن miskab zadan. — (*strike*) زدن zadan.

PUNCH AND JUDY, پهلوان كهل pah-laván-i-kachal, كره كوز karah-gúz.

PUNCTUAL or PUNCTUALLY, بوقت bi-vakt, بالوقت bi-'l-vakt, با دقت bá-dikkat.

PUNCTUALITY, دقت dikkat.
To PUNCTUATE, نقطه گذاشتن nukat guzáshtan.
PUNCTUATION, نقطه گذاری nuktah-guzárf.
PUNGENT, تیز tíz, تلخ talkh, حاد hádd, تند tund.
PUNGENCY, تیزی tízí, تلخی talkhí, تندى tundí.
To PUNISH, سیاست کردن siyásat kardan, جرا رسانیدن bi-jazá rasá-nídan, سزا دادن sizá dádan, عقوبت نمودن 'ukúbat nimúdan.
PUNISHABLE, قابل سزا kábil-i-sizá.
PUNISHMENT, سزا sizá, سیاست siyásat, عقوبت 'ukúbat, تادیب ta,d'ib, سرزنش 'ikáb, نكال nakál, سرزنش sar-zanish, تنبيه tambsh.—(retaliatory) قصاص kisás.—(discretionary) تعزیر ta'zír.—(prescribed by law) حد hadd.—(capital) قتل katl.—(by blinding or mutilating) نسق nasak.
PUNKAH, باد کش bád-kash.
PUNNET, سبد sabad, زنجیل zambíl, سله shallah.
PUNSTER, مسخره maskharah, لطیفه گو latifah-gú, مستهزی mustahzí.
PUNY, خورد khurd, خورده khwurd, کوچک kúchik, صغیر saghír, كه kih, پاچه páchah.
PUP, چه bachah.
PUPIL (scholar), طلبه shágird, طالب talabah.—(of a holy man) مرید muríd, تلمیذ talmíz.—(of the eye) بؤبؤ búbú, مردمک چشم mardumak-i-chashm, چشمالان chashmilán, بیه bibih (vulg.).
PUPILAGE, هاگردی shágirdí.
PUPPET, عروسچه 'arúsak, عروسچه 'arúschah, علوچه 'alúchik (vulg.).
PUEBLIND, شبکور shab-kúr.
PURCHASABLE, قابل خرید kábil-i-kharíd.
PURCHASE, اهترا ishtirá.
To PURCHASE, خریدن kharídan, اهترا ishtirá nimúdan, اجتمع کردن ibtiyá' kardan, برداشتن bar-dáshtan.
PURCHASEE, مشتری mushtarí.
PURSE, پاک pák, پاکیزه pákízah, صاف

sáf, طاهر musaffá, ظاهر táhir, زلال mutahhar, نقي naki, زلال zulál, منزه munazzah, معرأ mu'arrá, صریح saríh, ناب náb, سارا sára, سالم muzakkí, مری mukhlisan, محض mahzan.
PURGATIVE, مهسل mus-hil.
PURGATORY, مطهر mathar, اعراف a,ráf. [The latter is supposed to be a division between heaven and hell, regarding the precise nature of which there is some difference of opinion.]
PURGE, جلاب julláb, دوائی مهسل davá,i-i-mus-hil.
To PURGE, تنقیه نمودن tankiyah nimúdan, اسهال نمودن is-hál nimúdan.—(to be purged) فعل کردن fi'l kardan, اسهال گرفتن is-hál giriftan.
PURGING, اسهال is-hál.
PURIFICATION, تصفیه tankiyah, تصفیة tasfiyah.—(previous to prayer) وضو vuzú, دستنماز dast-namáz, آب دست 'áb-dast.—(ablution of the whole body) غسل ghusl.—(after calls of nature) استنجا istinjá, تطهیر tahárat, طهارت tathír.—(after touching a corpse or other unclean thing) طهارت tahárat, هستگی shustagí.—(of forty days after childbirth) نفاس nífás.
PURIFIED, پاک pák, پاکیزه pákízah, صاف sáf, طاهر musaffá, ظاهر táhir, زلال zulál, منزه munazzah, معرأ mu'arrá, صریح saríh, ناب náb, سارا sára, سالم muzakkí, مری.
To PURIFY, تنقیه کردن tankiyah kardan, تصفیه نمودن tasfiyah nimúdan, صاف کردن sáf kardan, پاک کردن pák kardan.
PURITY, پاکی pákí, پاکیزگی pákízagí, صاف safá, نظافت nazá-fat, مراقبت saráhat, نزاهت nazá-hat, نكاهت nakávát, طهارت tahárat.
PURLIEU, اطراف atráf, حوالی havá-lí.
To PURLOIN, دزدیدن duzdídan, دزدی کردن duzdí kardan.

PURLOINER, دزد duzd.

PURPLE, قرمز تیره kirmiz-i-tírah, ارغوانی binafsh-i-sír, بنفش سیر ghavání.

PURPOET, مطلب matlab, معنی ma'ní.

To PURPOET, قصد داشتن kasd dásh-tan.

PURPOSE, اراده irádah, مراد murád, عزم 'azm, عزیمت 'azímat, قصد kasd, مقصود maksúd, کام kám, نیت ní-yat, غرض gharaz, خواست khwást, آهنگ táviyat, مرکز markúz, آهنگ áhang, سر sar, آرزو árzú, مراد marám, طلب himmat, همت talab, مطلب matlab, بنا biná, داعیه dá-'iyah.—(on purpose) قصد kasdan, آمدن amdan, و دانسته dídah va dánistah.

To PURPOSE, قصد کردن kasd kardan, اراده داشتن irá-dah dáshtan, بنا داشتن biná dáshtan.

To PURRE (as a cat), خرخر کردن khur-khur kardan.

PURSE, کیسه kísah, صرة surrah.—(leathern) همیان himyán, جراب jiráb.—(cut-purse) طرار tarrar, کیسه بر kísah-burr.

PURSLAIN, خلفه khal-fah, بقلة الحماة baklatu-'l-hamká.

PURSUABLE, قابل تعقب kábil-i-ta'ak-kub.

In PURSUANCE of, بموجب bi-mújib, حسب hasb.

To PURSUE, پس رفتن pas raftan, پیروی dar pay raftan, در پی رفتن عقب رفتن pairaví nimúdan, عقب رفتن 'akab raftan, دنبال رفتن dumbál raftan, تعاقب کردن ta'akub kar-dan.

PURSUIT, تعقب ta'akkub, تعاقب ta'-akub.—(in war) جنگ عقب jang-i-'akab.—(in pursuit of) تعقیب bi-ta'kíf.

To PURVEY, حاضر کردن házir kardan.

PURVEYANCE, تهیه tahíyah, تدارک tadáruk.—(for travellers) سورات súrát, سورات suyúrát, رسد rasad.

PURVEYOR, ذخیره چی zakhírah-chí, سرکار sarkár.

PUS, ریم rím.

PUSH, هول húl, هل hul, سک suk, تکان takán, دفع daf', دسر dasr.

To PUSH, راندن rándan, هل hul dádan, تکان takán dá-dan, سک دادان suk dádan, له و راندن vá-rándan.—(away) دفع کردن daf' kardan.—(in) تطاندن tapándan.

PUSHING (eager), مبرم mubrim, قدم سبقت sibkat-jú, قدم kaddum-guzín.

PUSILLANIMITY, بدلی bí-dilí, کم جراتی kam-jura,tí.

PUSILLANIMOUS, بی دل bí-dil, کم جرات kam-jura,t.

PUSS, گربه gurbah.

PUSTULE, کورک kúrk, باشر basar, دانه dánah, جوش júsh.

To PUT, گذاردن guzáshtan, گذاردن guzárdan, نهادن nihádan, وضع کردن vaz' kardan, کردن kardan, هشتم hishtan, هیلیدن hilídan.—(out, extinguish) نشانیدن nishán-dan, افا نمودن itfá kúsh-tan, منطفی ساختن muntafí sákhtan, خاموش کردن khámúsh kardan, ساکت کردن sákit kardan.—(eject) بیرون کردن bírún kardan, راندن rándan, دفع نمودن daf' ni-múdan, منع کردن mana' kardan.—(on, dress) پوهانیدن púshánídan, تلبیس نمودن talbís nimúdan.—(off) vide To UNDRESS.—(to put in practice) بکار بردن bi-kár burdan, برآوردن bi-já ávardan, ورزیدن varzíd-an, بعمل آوردن bi-'amal ávardan.—(off, to procrastinate) در تعویق dast bi-dast kardan, انداختن dar ta'vík andákhtan, تاخیر نمودن ta,khír nimúdan, لایت و لعل کردن lait va la'all kar-dan.—(to put forth, extend) دراز کشیدن diráz kardan, کشیدن kashí-dan.—(to put forth, blossom) شکوفتن shikúftan, شکفتن shikuf-tan, غنچه زدن ghunchah zadan.—(to put forward, propose) ایقامت ikámat kardan.—(to become

put out) دگير هدن dil-gír shudan.—(to put up with) تاب آوردن táb ávardan, تاب داهتن táb dáshtan.—(to put to, a horse) بستن بعراده bi-'arrádah bastan.
 PUTREFACTION, پوسيدگی púsídagí.
 PUTREFIED, كندیده پوسیده púsídah, گندیده gándidah, گنده gándah.
 To PUTREFFY, كندیدن پوسیدن púsídan, گندیدن gándídan.

PUZZLE, رمز ramz, معما mu'ammá, لغز lughz, مشكله mushkilah.
 To PUZZLE, دو چار كردن dú-chár kardan.—(to be puzzled) دو چار هدن dú-chár shudan, متحير بودن mu-tahayyir búdan.
 PUZZLING, مشكل mushkil.
 PYRAMID, هرم haram (*pl.* اهرام ah-rám, or هرم harám).
 PYRE, قود, قود vakúd or vukúd.

Q.

QUACK, عيار 'ayyár.
 To QUACK (*as a duck*), وك وك نمودن, vak-vak nimúdan.
 QUACKERY, عياری 'ayyárí.
 QUADRANGLE, چهار گوشه chahár-gúshah.
 QUADRANGULAR, مربع murabba', چهار گوشه chahár-gúshah.
 QUADRANT, ربع داگره rub'-i-dá, irah.
 QUADRATE, مربع murabba'.
 QUADRATURE, تربيع tarbí'.
 QUADRILITERAL, رباعی rubá'í.
 QUADRUPEL, چهار پا chahár-pá, چار پا chár-páyah.
 QUADRUPLÉ, چار گانه chár-gánah, چار لا chár-lá, چهار تا chahár-tá.
 QUAFF, نوش núsh.
 To QUAFF, نوشیدن núshídan, نوش خوردن khwurdan, آشامیدن áshámídan.
 QUAGMIRE, vide SWAMP.
 QUAIL, بوندله búdinah, سمانه samánah, وهم بلدردچين bildarchín, وهم vashm.
 To QUAIL (*to show the white feather, to flinch*), از میدان گریختن az maidán gurskhtan, کنار جستن kanár jstan, تله گذاشتن tilah guzáshtan.
 QUAIN'T, لطيف latíf, غريب ghárib, عجيب 'ajfb.
 To QUAKE, ترسیدن tarsídan, هراسان هدن hirásán shudan, ترس داهتن tars dáshtan.

QUAKER, ترسان tarsán, ترسانك tarsának, خائف khá'if, هراسان hirásán.
 QUALIFICATION, وصف توصيف tausif, وصف vusf, قابلیت kábiliyat.
 To QUALIFY, توصيف نمودن tausif nimúdan, وصف نمودن vusf nimúdan.—(to qualify oneself) خود را قابل ساختن khwudrá kábil sákhtan.
 QUALITY, صيرت khássiyat, صيرت sirat, طبع khaslat, صفت tab', ذات zát, وصف vusf, صفت sifat, ماهيت nihád, كيفيت kaifíyat, ماهيت máhiyat, عرض 'araz, حيثيت haisíyat.—(of cloth) كماش kumásh.
 QUALM, غشيان ghasyán.—(qualm of conscience) شك shakk.
 QUALMISH, بيمار bímár, نا خوش ná-khwush.
 QUANDARY, مشيق mazík.
 QUANTITY, مقدار mikdár, قدر kadr, حساب máyah, اندازه andázah, حسب hasb, كميت kammíyat, كنه kunh, مقياص mikyás.—(great quantity) كثرت ifrát, فراوانی farávaní, كثرت kasrat, افزونی afzúní, بسميات bis-yári, وفرة vafrat, غنيمات ghanímat, زياداتí ziyádatí.
 QUARANTINE, كرانتين karántín (*eur.*).
 QUARREL, نزاع nizá', دعويل da'vá, نزاع nizá', منازعت munáza'at, مشاجرة mushá-jarah, جدال jadal, لجاج lajáj, قسيه

kaziyah, خارشه kharkhishah, منافشه munakashah, ستیره sit'izah, تکرار takrár, هیجان hayaján, اغتشاش ightishásh, جنگ jang.

To QUABREL, جنگ کردن jang kardan, منازعت کردن munáza'at kardan, تکرار کردن takrár kardan, جنگیدن da'vá kardan, جنگیدن jangídan.

QUABRELSOME, لزوج lajúj, نزع nizá'-dúst, ستیره sit'izah-jú, جنگجو jang-jú.

QUABRY, معدن kán-i-sang, سنگ ma'dan-i-sang.

QUARTER (one-fourth), ربع rub', چهار چارک chahár-yak, چارک chárik, چهارم hissah-i-chahárum.— (a quarter to ...) ربع به ... مآده rub' bi ... mándah, ربع بگریم كم rub' yak - rub' kam.— (a quarter past ...) گذشته rub' az ... guzashtah.— (region) ملك mulk, ولایت valáyat, کشور kishvar, خطه khuttah, دیار balad, بلاد bilád, دیوار diyár, اقلیم iklím, الکه ulkah, یورت yúrt.— (of a town or city) محل mahall, محله mahallah.— (of the moon) امان tarbí'.— (mercy) aman, آمین dakhíl, پناه panáh, بخش bakht, زینهار zinhár.— (to give quarter) زینهار دادن zinhár dádan.— (to seek quarter) زینهار طلبیدن zinhár talbídan.

To QUARTER, مسکن دادن maskan dádan, جا دادن já dádan.— (to be quartered) مسکن گرفتن maskan girftan, جا گرفتن já girftan.— (divide in parts) چهار پاره ساختن chahár párah sákhtan.

QUARTERLY, در چار قسم dar chár kism.

To QUASH (annul), واژدن vá-zadan, مبطل گردانیدن mubtal gardánídan, ابطال bátl kardan, باطل کردن نسخ ساختن nisx nimúdan, منسوخ کردن mansúkh kardan, موقوف کردن maukúf kardan.

QUATRAIN, رباعی murabba', رباعی rubá'í.

QUAVER (trill of the voice in sing-

ing), طرر آواز tahrír-i-áváz, طرر آواز ghalat-i-áváz.

QUAY, فرود گاه bandar-gáh, فرود furú-d-gáh, اسکله askalah (eur.)

QUEEN, مالکه málikah, سultánah, سلطانة sultánah, زن شاه zan-i-sháh, حرم شاه haram-i-sháh, بیگم begum, بانو bánú.

QUEEN-DOWAGER, زمانه مالکه málikah-i-zamánah.

QUEER, عجیب 'ajab, غریب 'ajfb, غریب gharíb.

QUEERLY, عجیباً 'ajfban.

To QUELL, آرام کردن آرام kardan, تسلی دادن táslí dádan, تخفیف کردن takhfíf kardan, ساکن کردن sákin kardan, نشانیدن nishándan.

To QUENCH (thirst), تسکین دادن taskín dádan, نشانیدن nishándan.— (fire) کشتن kushtan, اطفاء نمودن itfá nimúdan, منطفی ساختن muntafí sákhtan, خاموش کردن khámúsh kardan, ساکت کردن sákit kardan.

QUENCHABLE, قابل تسکین kábil-i-taskín, اطفاء پذیر itfá-pazír.

QUERIST, مسائل sá'il, مستفهم mustafhim.

QUERY, مسئله mas'alah.— (question) استفهام su'ál, پرسش pursish, استفسار istifhám, استفسار istifsár.

QUEST, vide SEARCH.

QUESTION, سؤال su'ál, پرسش pursish, استفسار istifhám, استفسار istifsár.— (affair) کار kár, امر amr, عمل amal, معامله mu'ámalah, سر sar va kár, خصوص khusús, باب báb, حالت hál, ماده máddah.

To QUESTION, استفسار نمودن istifsár nimúdan, پرسیدن pursídan.

QUESTIONABLE, قابل اعتراض kábil-i-itiráz.— (suspicious) مشتبه mushtabih.

QUIBBLE, نکته nuktah, ایهام íhám.

To QUIBBLE, نکته گیری nuktah-gírí kardan.

QUIBBLER, نکته گیر nuktah-gír.

QUICK, زود zúd, چالاک chábuk, چالاک chálák, چست chust, سریع musri',

- هتاب jald, تند tund, تیز tíz, هتاب
 shitáb, هتابان shitábán, زرنك
 zaring, زرد دو اسبه.—(interj.)
 (the quick) احميا ahyá, زنده zin-
 dah, زندگان zindagán.
- To QUICKEN (trans.), هتابانیدن
 shitábánídan.—(intrans.) هتابتن
 shitáftan, هتاب نمودن shitáb ni-
 múdan, زنده تعجیل نمودن taj,íl ni-
 múdan.—(make alive) زنده ساختن
 zindah sákhtan.
- QUICKLIME, آهك عام áhak-i-
 khám.
- QUICKLY, زود zúd, بزردي bi-zúdí,
 سرعت sur'atan, بسرعت bi-su'rat.
 (Vide SOON).
- QUICKNESS (intelligence, facility of
 comprehending and learning),
 سهولت تعلم suhúlat-i-ta'allum,
 مفاهي sur'at-i-fahm, چابكي
 safá,í-i-zihh, زرنكي chábukí,
 زرينگي zaringí, زكارت zakávat.—
 (rapidity) زودي zúdí, جلدی jaldí,
 هتاب shitáb.
- QUICKSAND, ريگ روان ríg-i-rawán,
 ريار shinár.
- QUICKSET (thorny shrub), دره dir-
 rah.
- QUICK-SIGHTED, تيز فهم tíz-fahm,
 چابك zring, زرنك zfrak, چابك
 chábuk, چست chust, ذكي zakí,
 چيره دست chírah-dast.
- QUICKSILVER, زيبق sím-áb, زيبق
 zíbak, چيره jívah.
- QUIET (at rest), ساكن sákin, آراميده
 áramídah, مطمن ásúdah, مطمن
 mutma,inn, مرده muraffah. —
 (silent) خاموش khámúsh, ساكت
 sákit, خب khab.—(repose) آرام
 áram, آسودگی ásúdagí, راحت ráhat,
 استراحت istiráhat, اطمینان itmí-
 nán, رهايت rafáhat, رهايت rafá-
 hiyat.—(house) رام ráam, مطيع
 matí.—(man) آرام áram.—(to be
 quiet) آرامیدن áramídan.
- To QUIET, رام کردن ráam kardan,
 تسلی دادن áram dádan, تسلی

- tasallí dádan, تسكين کردن taskín
 kardan.
- QUIETLY, آهسته áhistah, يواش ya-
 vâsh, سنجك sanganak.
- QUILT, شاه پر sháh-par, پر par.
- QUILT, لاه laháf, زماي razá,í.
- To QUILT, آزادن ázadan.
- QUILTED (with cotton), از پنبه پر کرده
 از هدده az pambah pur-kardah-shú-
 dah, از پنبه آکنده az pambah-
 ákandah.
- QUILTING, نصيه bakhyah.
- QUINCE, بیه bihi, سرفجل sa-
 farjal.
- QUININE, كينه كينه kinah-kinah (eur.).
- QUINSY, خناق khunák.
- QUINTESSENCE, علامه sulálah, علامه
 khulásah, جوهر jauhar, عين 'ain,
 ذات zát.
- QUINTUPLE, مخمس mukhammas.
- QUIP, بذله bazlah, لطيفه latifah,
 مطايبه muta'ibah, شوخي shúkhi,
 كنابه bárdí, فسوس fisús, بardi
 kináyah, هرل hazl, مستخرا mas-
 kharah.
- To QUIP, دهنام دادن dushnám
 dádan, دهنامیدن dushnámídan,
 سب نمودن ta'nah zadan, تعنه زدن
 sabb nimúdan, زباندرازی کردن
 zabán-dirází kardan.
- QUIRE (of paper) دسته کاغذ dastah-
 i-kághaz.
- To QUIT, ترك گذاشتن guzáshstan, ترك
 كردن tark kardan.
- QUITE, تماما sar-á-sar, سراسر sar-
 aman, بالكله bi-'l-kull, كليت bi-
 'l-kullíyat, بالمره bi-'l-marrah,
 كلا و قاطبه kullán va kátiba-
 tan, بعينه kullíyatan, كليتا bi-
 'ainihi.
- QUITTANCE (discharge), خط برائت ذمه
 khatt-i-bará,at-i-zimmah, مفاصا
 فرطی mufasá,í-i-hisáb, حساب
 farkhatí.
- QUIVER, تركش tarkash, كيش kísh,
 جعبه ja'bah.
- To QUIVER, تپیدن tapídan, لرزیدن
 larzídan, جنبیدن jumbídan.
- QUOTATION (from an author), هبارت
 'ibárat.

To QUOTE, ایراد نمودن írád nimúdan.

QUOTIDIAN, روزانه rúzínah, روزانه rúzánah, هر روزه yaumíyah, روزه

har-rúzah, یوما فیوما yauman fí-yaumin.

QUOTIENT (in arithmetic), حاصل háasil, مقسوم maksúm.

R.

RABBIT, خرگوش khar-gúsh.

RABBLE (low people), الوط alvát, لوتکی lútakí, عوام الناس 'avámmu-n-nás.

RACE (family), خاندان khándán, خانواده khánvádah, نسل asal, قوم nasb, آل ál, ill, نژاد nizhád, دردمان dúd-mán, تبار tabár, قبیله kabíláh.— (running match) شرت shart, مسابقت musábakat.

To RACE, دواییدن davánídan.

RACE-COURSE, میدان maidán.

RACE-HORSE, اسب شرت asb-i-shart.

RACING, اسب دوایی asb-davání.

RACK (torture), شکنجه shikanjah.

To RACK, کردن شکنجه shikanjah kardan, در شکنجه نهادن dar shikanjah nihádan.

RACKED (clarified), مصفی musaffá, مرقوق muravvak.

RACY, با مزه bá-mazah.

RADIANCE, تابش tábish, نور núr, پرتو partav.

RADIANT, منور munavvar, نور پر pur núr, روشن raushan, منیر munír.

To RADIATE, پرتو زدن partav zadan, تشعشع نمودن tasha'shu' nimúdan, تلعلع نمودن tala'lu' nimúdan.

RADIATION, تشعشع tasha'shu', تلعلع tala'lu'.

RADICAL, ذاتی zátí, اصلی aslí.

RADICALLY, اصلاً aslan.

RADISH, تربه turbizah, فجل fujl.— (turnip radish) ترب turb.

RADIUS (of a circle), نصف القطر nisfu-'l-kutr.

To RAFFLE, باختن bákhtan.

RAFT, کلاک kalak.

RAFTER, چندل chandal, تیر tír, وزگه vargah.

RAG, پاره pínah, لته lattah, پاره párah, رقععه ruk'ah.— (in rage and tatters) زنده پوش zhindah-púsh.— (rag and bone man) کهنه کخر kuhnah-khar.

RAGE, غمغم ghazab, قهر kahr, خشم khishm, تهور tahavvur, حدت hiddat.

To RAGE, زخمیدن ranjídán, آهوییدن áshúbídan, نا راضی شدن ná-rází shudan, غمغمناک شدن ghazab-nák shudan, غضب نمودن taghazzub nimúdan, آهشتن áshuftan.— (be prevalent) مستولی شدن mustaulí shudan.

RAGGED, دریده darídah, مرتع murakka', خلقان khulkán, پاره párah-párah.

RAGING (animal), زیان zhiyán.

To RAIL at, دشنام دادن dushnám dádan, دشنامیدن dushnámídan, سب نمودن sabb nimúdan, زباندازی zabán-dirází kardan.

RAILER, سخره sukharah.

RAILING (balustrade, or fence of rails), معجره panjarah, معجره ma'jar.— (round a tomb) مقصورة maksúrah, فرج zaríh.— (hand railing) دست انداز dast-andáz.— (iron railings) دیوار در آهنی dívár dar áhaní.

RAILLERY, هجو hajv, هجا hijá, مزاح mazáh, طنز tanz, استهزا istihzá, چنگ جفنگ jafang.

RAILROAD, راه آهن ráh-i-áhan.

RAILWAY CARRIAGE, کالسکه ká-liskah - i - bukhár, واگون vágún (eur.).

RAIMENT, رخت rákht, جامه jámah, پوشاک púshák, پوشش púshish, زی zí, لباس libás, پوشان púshan, زى zf.

RAIN, باران *bárán*, بارش *bárish*, مطر *matr.* — (*untimely rain*) باران *bárán* — (*slight rain*) ترشح *tarashshuh.* — (*want of rain*) مطر انقطاع *inkitá'-i-matr.* — (*threatening to rain*) باران مستعد *musta'idd-i-bárán.* — (*rains*) میاه *miyáh.* — (*heavy rain*) باران شدید *bárán-i-shadíd.*

To **RAIN**, باریدن *báridán.*

RAINBOW, قوس قزح *kaus-i-kuzah*, همشیر *kausu-'l-kuzah*, قوس علی *shimshír-i-'alí.*

RAINY, بارانی *bárání.*

To **RAISE** (*lift*), بر داشتن *bar-dásh-tan*, افراختن *afrákhtan*, افراختن *afrásh-tan*, بالا کردن *bálá kardan.* — (*excite*) انگیزختن *angíkh-tan*, تحريك نمودن *tahrík nimúdan*, خبرانیدن *khízánídan.* — (*an army, &c.*) جمع آوری کردن *jam'-ávári kardan.* — (*plants*) عمل آوردن *'amal ávardan.* — (*curtains, blinds, &c.*) بلند کردن *buland kardan.* — (*to raise oneself*) خود را بلند کردن *khwudrá buland kardan.*

RAISINS, مویز *mavíz.* — (*Sultana raisins*) کشمش *kishmish.*

RAKE, خاک کش *khák-kash*, اوسی *ausí*, اوچوم *auchúm.* — (*profligate*) رند *rind*, تلاش *kallásh*, آوباش *aubásh*, زانی *zání*, خراباتی *kharábátí*, زانی *zání*, عروش گذران *shaid-báz*, عروش *khwush-guzrán.*

To **RAKE**, تراشیدن *tiráshídan*, تراش *tirásh kardan*, رندیدن *randídan*, خرابیدن *kháridán.*

RAKISH, بد کار *bad-kár*, هید *shaid-báz.*

To **RALLY** (*trans.*), جمع کردن *jam' kardan.* — (*intrans.*) جمع یافتن *jam' yáftan.*

RAM, گوسفند *ghúch*, قوچ *kúch.* — (*of goats*)، بز تکه *buz-i-takkah.*

To **RAM**, کوبیدن *kúbídan*, آکندن *ákandan.*

RAMBLE, تفرج *tafarruj*, گردش *gardish.*

To **RAMBLE**, گردیدن *gardídan*, سیر کردن *sair kardan*, گشت کردن *gaash kardan.*

RAMBLE, گردش کننده *gardish-kunandah.*

RAMBLING, گردش *gardish.* — (*incoherent*) درهم درهم *darham-barham.*

RAMIFICATION, شعبه *shu'bah*, تشعب *tasha'ub.*

To **RAMIFY**, منشعب شدن *munsha'ib shudan.*

RAMPAETS, بارو *báru*, باره *bárah*, حصار *hisár.*

RAMROD (*of a gun*), سنبه *sumbah*, میل *míl.*

RANCID, ترش *tursh.*

RANCIDNESS, ترهی *turshí.*

RANCOUR, عداوت *'adávát*, کین *kín*, کینه *kínah*, حقد *hikd.*

RANDOM (*chance*), عارضه *'árizah*, تما *kazá.* — (*at random*) بی مقصود *bí-maksúd*, غافلانه *gháfilánah*, ولکی *viliki* (*vulg.*) — (*to talk at random*) نا مربوط گفتن *ná-marbút guf-tan.*

RANGE (*row*), ردیف *radíf*, قطار *kitár*, رده *radah.* — (*of shot*) پرتاب *par-táb.*

To **RANGE**, منظم کردن *munazzam kardan*, مرتب داشتن *murattab dáshtan.* — (*to range in battle*) مصافحت نمودن *musáffat nimúdan.*

RANGED, منسوق *mansúk.* — (*to form ranks*) صف مرتب نمودن *saff-árái nimúdan.*

RANK (*line*), صف *saff*, قطار *kitár*, ردیف *radíf*, سلسله *silsilah*, سلك *radíf*, رده *radah.* — (*degree*) قدر *kadr*, مقدار *mikdár*, مرتبه *marta-bah*, اندازه *masábah*, مشابه *andá-zah*, حد *hadd*, مقابله *mukábalah*, درجه *darajah.* — (*army*) عهده *'uh-dah*, منصب *mansab.*

To **RANKLE**, خالیدن *khalídan.*

To **RANSACK**, تاراج کردن *taráj kardan*, تهب نمودن *nahb nimúdan.*

RANSOM, فدا *fidá*, فدیه *fidyah*, صدق *tasadduk*, نعلبندی *na'l-bandí.*

To **RANSOM**, فدا نمودن *fidá nimúdan*, فدیه نمودن *fidyah nimúdan.* — (*money paid to redeem from prison, servitude, &c.*) وجه آزادی *vajh-i-ázádí*, فدیه *fidyah.*

To RANT, غوغا کردن ghaughá kardan, داد دادن dád zadan.

RANUNCULUS, گل رنازیبا gul-i-ra'ná-zíbabá.

RAP, دستک dastak, سیلی sílí.

To RAP (at a door), در زدن dar zadan, دق الباب کردن daku-'l-báb kardan.

RAPACIOUS (animal), درنده daran-dah, زیان zhiyán. — (ravenous) مفتاز muftaris, آكل akúl. — (greedy) طمعكار tama-kár, هاشق arzú-mand, آرزومند arzú-mand, شاكی shákí.

RAPACITY, درندگی darandagí. — (greed) حرص hirs, طمع tama', طمعكاری tama'-kárí, آذ az, بخل bukh, حسد khissat, امساک imsák.

RAPE, زنا ziná, دری pardah-darí, هتك عرض hatk-i-'irz.

To RAPE, بی عصمت کردن bí-'asmat kardan, مشتغ کردن muftazah kardan, بكارت بودن bikárat bur-dan, بزور زنا کردن bi-zúr ziná kardan, بی سیرت کردن bí - sírat kardan, عرض ربودن rubúdan, هتك عرض hatk-i-'irz kardan.

RAPE-SEED, راپه rápah (eur.).

RAPID, تند tund, تند رو tund-rau, زود zúd, سریع sarí'. — (waterfall) آب هار áb-shát.

RAPIDITY, زودی zúdí, تندى tundí, سرعت sur'at, تعجیل ta'jíl.

RAPIDLY, به سرعت bi-ta'jíl, بسرعت bi-sur'at.

RAPIER, گرزك gazlak.

RAPINE (plunder) چپا chapáw, نهب ghárat, تاراج táráj, نهب nahb, ترك قازى ráh-zaní, راهزنى turk-i-tázi. — (robbery) دزدی duzdí.

RAPTURE, وجد vajd, شفق sha'af, خوشی khwushí.

RAPTUROUS, خوشحال khwush-hál.

RARE, نادر nádír, كم kam-yáb, عزیز azíz, طریفه turfah (precious) عزیز arjmand, قیمتی nafís, ثمن samín, نخبه fákhir, kaimatí, گران girán, گرانبها girán - bahá, گرانبهه girán-máyah.

RARELY, کمتر nudratan, نادرًا nádiran, كم kam, نادرا nádíran.

RARIFACTION, ترقیق tarkík.

To RARIFY, ترقیق نمودن tarkík ni-múdan.

RARITY, نادری nádírí, ندرت nudrat. — (rarities) بدایع badá'f, نفایس nafás, نوادر navádir

RASCAL, سر همبند firibandah, سر ham-band, دستکچ dast-kaj, اوباش aubásh, حيله híláh-báz, نا بكار ná-bi-kár, غدار ghaddár, مكار mákkár, نا درست ná-durust, كلابی kullábí, حيله híláh-var, دولابی dúlábí, دولاباز dúláb-báz.

RASCALITY, نا حيله híláh-bází, نا درستى ná-durustí, دولابازى dúláb-bází.

RASCALLY, بد bad, زشت zisht, اوباشانه aubáshánah.

RASH, بی تدبیر dast-páchah, دستپاچه, گستاخ mutahavvir, متهور bí-tadbír, گستاخ mutahavvir, جسور jasúr. — (eruption) دانه dánah, آبله ábilah, اوله aulah (vulg.).

RASHLY, از سر گستاخانه gustákhánah, غافلانه az sar-i-angusht, غافلانه gháfilánah, عجلتاً 'ajalatan.

RASHNESS, قهور gustákhí, گستاخی tahavvur.

RASP, سوهان súhán.

To RASP, سوهان کردن súhán kardan.

RASPBERRY, گیجه gíshah. — (bush) گیجه dirakht-i-gíshah.

RAT, موش músh.

RATE (proportion), اندازه andázah, قدر, از, حسب hasb, قدر, از, kadr, قرار, قرار, vafk, قرار, karár. — (at the rate of) از قرار az bar vafk, بر وفق (of) karár, بقره, بی-یزا, bi-izá, — (at any rate) در هر حال dar bi-har hál.

To RATE, قیمت کردن kaimat kardan, اندازه نمودن andázah nimúdan, — (chide) منجیدن sanjidan, نشان نشان sanjidan, دادن nishán dádan.

RATHEE, اولاً avvalan.

RATIFICATION, قرار دار, تصدیق tasdík, قرار دار, karar-dár, درستى durustí.

RATIFIED, قرار دار karár-dár.

To RATIFY, تصدیق نمودن tasdik nimúdan, درست کردن durust kardan.

RATIO, مقدار mikdár.

RATIONAL (endowed with reason), ناطق nátiq. — (judicious) vide SENSIBLE).

RATIONALITY, سنجیدگی sanjídagi.

RATIONS (daily allowance of provisions), آذوقه روزانه ázúkah-i-rúzi-nah, جیره jirah.

RATTAN, خیزران khaizurán.

RATTLE, چخچخی chakhchakhí, جنگجنگك jingjingak.

To RATTLE, صدای چخچخی کردن sadá, í - i - chakhchakhí kardan, صدای صدا sadá kardan.

RAVAGE, غارت چپار chapáw, غارت ghárat, تاراج taráj, نهب nahb, راهزنی ráh-zaní, ترك تازی turk-i-tázi.

To RAVAGE, چپاو کردن chapáw kardan, غارت ghárat kardan, سلب yaghmá kardan, تاراج نمودن taráj nimúdan, نهب nahb kardan, چپاولی کردن chapávalí kardan (vulg.).

RAVAGER, غارت کننده ghárat-kunandah, یغماچی yaghmá-chí.

To RAVE, هوریدگی کردن shúridagi kardan, هزیان hazayán گفتن haf zadan.

RAVELLED, پچاپچه pích-á-pích, بر در هم bar-ham zadah, در هم dar-ham, زولیده zhúlídah, پچیدده píchídah.

RAVEN, غراب ghuráb.

RAVENOUS, مفتارس muftaris, اکول akúl. — (animal) جارحه járihah, درنده darandah.

RAVINE (deep pass or hollow), تنگ tang, جایی کتل kutal, شعب sha'b, جایی پرت já, í - i - saráshíb, سرایشیب já, í - i - part, نشیب já, í - i - nishíb.

RAVING (subs.), هوریدگی shúridagi, هزیان hazayán. — (adj.) هوریده shúridah, پریشان paríshán.

To RAVISH, بی عصمت کردن bí-'asmat

kardan, مفتاح کردن muftazah kardan, بکارت بردن bikárat burdan, بزور زنا کردن bi-zúr ziná kardan, بی سیرت کردن bí-sírat kardan, هتک عرض کردن rubúdan, هتک hatk-i-'irz kardan.

RAVISHER, رابنده rubáyandah. — (of women) هتاک hatták, فاسق fásikh.

RAVISHING, دلربا dil-rubá, دلبر dil-ávíz, دلبر dil-bar, دلستان dil-sítán.

RAW, خام khám.

RAWNESS, خامی khámí.

RAY (of light), پرتو partav or partau, شعاع shu'á, لامعه lam'ah.

To RAZE, منهدم کردن munhadim kardan, خراب کردن kharáb kardan.

RAZOR, تیغ دلاکی tíg-i-dallákí, موس mús, موسی músá, استره usturah (obs.).

REACH, دست رس dast-ras. — (out of reach) دور دست dúr-dast.

To REACH, رسیدن rasídan, پیوسته وصل کردن paivastah shudan, وصل کردن vasl kardan, واصل شدن vásil shudan, دست رسانیدن mulhik shudan. — (with the hand) دست دast rasánídan, دست بردن dast burdan.

REACTION, انعکاس عمل in'ikás-i-'amal.

To READ, خواندن khwándan, مطالعه mutála'ah kardan.

READER, خواننده khwánandah. — (for the press) مصحح musahhíh.

READILY, قلباً kalban, از سهیم قلب az samím-i-kalb.

READINESS, آمادگی ámadagi.

READING, درس dars, مطالعه mutála'ah. — (reading for the press) تصحیح tashíh.

RE-ADMISSION, رجوع rujú', باز قبولی báz-kabúli.

To RE-ADMIT, رجوع دادن rujú' dádan, باز قبول نمودن báz-kabúl nimúdan.

READY, حاضر házir, آماده ámadah, تیار muhayyá, درست durust, مستعد tayyár, موجود maujúd,

- musta'idd, براه rú-bi-ráh.—
(ready money) نقد nakd, پول púl.
—(ready made) آماده amadah.—
(to make ready) ترتب داشتن tarat-
tub dáshtan, مهیا کردن muhayyá
kardan.—(to be ready) مستعد
هستن musta'idd shudan.
- REAL, حقیقی hakíki, راست rást,
عینی 'aini, صحیح sahih, ذاتی
záti, واقعی váki'í.
- To REALISE, محقق ساختن muhak-
kak sákhtan.—(money, &c.) نقد
مقبوض ساختن, مضمون ساختن
mazbút sákhtan.—(to be realised)
صورت, بی-زحور آمدن bi-zuhúr
ámadan, صورت, پذیر هستن
súrat-pazír shudan.
- REALITY, معنی ma'ní.—(in reality)
تحقیق tahkík, یقیناً yakínan,
فی الواقع fi-'l-váki', آری ári,
واقعا váki'an, فی الحقیقت
váki'an, اصافاً insáfán.
- REALLY, یقیناً tahkík, yakí-
nan, فی الواقع fi-'l-váki', آری ári,
واقعا váki'an, فی الحقیقت
váki'an, اصافاً insáfán.
- REALM, مملکت mamlakat, سلطنت
sultanat, دولت daulat.
- REAM, بسته bastah.
- To RE-ANIMATE, باز زنده ساختن báz
zindah sákhtan.
- To RE-ANNEX, باز الحاق کردن báz
ilhák kardan.
- To REAP, درو کردن diravídan,
dirau kardan, حصاد کردن hasád
kardan.
- REAPER, درونده dirau-gar,
diravandah, حصاد hassád.
- REAPING-HOOK, داس dás, داز dáz.
- REAPING-MACHINE, اسباب درو کری
asbáb-i-dirau-karí.
- To RE-APPOINT, باز نصب کردن báz
nasb kardan.
- REAR, دنبال akab, عقب akab,
دنبال dumbál.—(of an army) عقب سپاه
'akab-i-sipáh, چندانول chandával,
از پاسو pas-rau.—(in the rear of) از
عقب az 'akab.
- To REAR, پروردن parvardan, تربیت
حصانت tarbiyat nimúdan, حضانت
hizánat nimúdan.—(as a
horse) سبختیا هستن síkh-pá shudan,
- چراغها chirágh-pá shudan,
سردرو پا ایستادن sar-i-dú-pá ístádan.
To RE-ARRANGE, پس و پیش کردن
pas va písh kardan.
- To RE-ASCEND, باز بالا رفتن báz
bálá raftan.
- REASON (faculty), عقل nutk, عقل
'akl, ادراک idrák, خرد khirad,
قوت kuvát - i - nátikah.—
(cause) سبب sabab, موجب mújib,
وسيله vásitah, واسطه vasílah,
وسيله vasilah, باعث jihat, باب'is.—
(by reason that) آنکه baráy-i-
án-kih, به از روی az rúy.—
(without reason), بی-معنی bí-ma'ní.
—(for which reason) من حيث
min hays, سبب az این سبب az ín sabab.
- To REASON, بحث کردن bahs kardan,
مناظره munázarah kardan.
- REASONABLE, عقلمند 'akl - mand,
معقول ma'kúl, درست durust.
- REASONABLENESS, معقولیه ma'kúl-
yah.
- REASONABLY, عادلانه 'aklánah.
- To RE-ASSEMBLE (trans.), باز فراهم
báz faráham ávardan, باز
جمع báz jam' kardan.—
(intrans.) باز فراهم آمدن báz fará-
ham ámadan, باز جمع هستن báz
jam' shudan.—(Court) باز اجلاس
báz ijlás kardan.
- To RE-ASSUME, باز گرفتن báz giriftan.
- To REBATE, کم کردن kam kardan,
تخفیف kúchik kardan, کوچک کردن
takhfíf nimúdan.
- REBEL, عاصی yághí, باغی bághí, عاصی
gardan-kash, طغی 'ásí, طغی tághí,
منصرف mufsid, منصرف mun-
harif, سرکش sar-kash, متمرد mu-
tamarrid.
- To REBEL, عصیان نمودن 'isyán ni-
múdan, عاصی هستن 'ásí shudan,
باغی طغی taghí kardan, باغی هستن
yághí shudan.
- REBELLION, باغیگری yághí - garí,
طغیان baghí, بغاوت baghávát,
سرکشی sar - kashí, تughyán,
فتنه gardan-kashí, فتنه fit-
nah, فساد inhiráf, فساد fasád,
عناد 'inád, اغتشاش ightishash,
بلوا balvá.

REBELLIOUS, سرکش sar-kash, گردنکش gardan-kash, طاعی tághí, عامی 'ásí.

REBOUND, نبوت nabvat, جستگی jas-tagí.

To REBOUND, باز جستن báz jastan.

REBUFF, دفع daf'.

To REBUFF, من دفع نمودن mundafí' nimúdan.

To REBUILD, تعمیر نمودن ta'mír nimúdan, اصلاح ساختن isláh sákh-tan.

REBUKE, سر زدن sar-zanish, زجر zajr, ملامت malámat, توبیخ tau-bíkh, نهیب nihíb, هتم shatm, دم zamm, لعنه ta'nah, پیغاره pai-gharah, اخذه mu,ákhazah.

To REBUKE, سر زدن نمودن sar-zanish nimúdan, زجر نمودن zajr nimúdan.

To RECALL (dismiss), معزول کردن ma'zúl kardan.

To RECEDE, vide To RETIRE.— (cede back) گذاشت نمودن guzásht nimúdan, گذاشتن, vá-guzáshtan, حواله تسلیم نمودن taslím nimúdan, حواله نمودن haválah nimúdan.

RECEIPT, رسید rasíd, داخله dákhilah.

— (prescription) نسخه nuskhah.

— (written acknowledgment) قبض kabz,

قبض رسید kabz-i-rasíd, باز یافت báz-yáft.— (receipts and disbursements) خرج و مخارج jam' va kharj, اخذ و مصرف akhz va mas-raf, مخارج madákhil va makhárij.

RECEIVABLE, یافتنی yáftaní.

To RECEIVE, گرفتن giriftan, اخذ کردن akhz kardan, حاصل کردن hásil kardan, پذیرفتن pazírftan.— (accept) قبول کردن kabúl kardan, اجابت نمودن ijábat nimúdan.

RECIPIENT (collector), تصدیقار tah-síl-dár.— (receiver of stolen goods) دزد شرک shárik-i-duzd.

RECENT, تازه tázah.

RECENTLY, جدیداً jadídán.

RECEPTACLE, کفایت kifát, جا já.

RECEPTION, پذیرایی pazírái, قبول kabúl.— (of doctrine, &c.) تلقی talakí.— (evening reception) هب

shab-nishíni.— (reception-room) اتاق پذیرایی uták-i-pazírái, دیوانخانه uták-i-majlis, دیوانخانه díván-khánah.

RECESS (nook), گوشه gúshah, منفذ manfaz, خلل khalal.

RECIPE, نسخه nuskhah.

RECIPIENT, گیرنده girándah.

RECIPROCAL, از طرفین از tarafain, همدیگر از جانبین ham-dígar, یکدیگر yak-dígar.

RECIPROCALLY, بالمعاوضه bi-'l-mu-fávazah.

To RECIPROCATÉ, از جانبین دادن az jánibain dádan.

RECIPROCITY, معاوضه mufávazah.

RECITATION, خواندگی khwándagí, ذکر kara,at, نشید nashíd, ذکر zikr, مذاکره muzákarah.

To RECITE, خواندن khwándan.

RECKLESS, بیخبر bí-khabar, غافل gháfil, بی احتیاط bí-parvá, بی احتیاج bí-ih-tiyát, بی اندیشه bí-andishah, زایل káhil, بی هوش bí-húsh, زایل záhil, بی مبالاة bí-mubálat, لاقید lá-kaid.

To RECKON, شمردن shimurdan, تعداد حساب hisáb kardan, بر آورد کردن ti'dád nimúdan, بار آورد kardan. (Vide To THINK, To COUNT.)

RECKONING, حساب hisáb, شمار shi-már.

To RECLAIM, اصلاح نمودن isláh nimúdan, تصحیح نمودن tashíh nimúdan.

RECLAMATION, استرداد istirdád.

To RECLINE, تکیه زدن takyah za-dan, اتکا نمودن ittiká nimúdan, استراحت نمودن khwábídan, استراحت kardan.

RECLUSE, گوشه نشین gúshah-nishín, ابدال tanhá - nishín, نشین abdál.

RECOGNITION, شناخت shínákh-t.

RECOGNIZANCE, اعتراف نامه itíráf-námah.

To RECOGNIZE, تشخیص دادن tash-khís dádan, باز شناختن báz-shi-nákh-tan, دانستن dánistan.

TO RECOIL, *vide* **TO SHRINK**.
TO RECOLLECT, *vide* **TO REMEMBER**.
RECOLLECTION, یاد: yád, حفظ: hifz, ذکر: zikr, خاطر: khátir.
TO RECOMMENCE, کردن باز شروع: báz shurú' kardan.
TO RECOMMEND, سفارش سپارش: sipá-rish kardan, سفارش نمودن: sífá-rish nimúdan.
RECOMMENDATION, سفارش: sífá-rish, وسیله: vasílah.—(letter of recommendation) سفارشاتمه: sífá-rish-námah, اعتبار نامه: í'tibár-nám-chah.
RECOMPENSE, عوض: 'avaz, جزا: jazá, پاداش: pádash, مكافات: mukáfát, مژبه: masúbah, مزد, مژده: muzd, اجر: ajr, سزا: sizá, تلافی: taláfi.
TO RECOMPENSE, مكافات کردن: mukáfát kardan, اجر بخشیدن: ajr bakhshídan.
RECONCILABLE, صلاح پذیر: saláh-pazír.
TO RECONCILE, مصالحه نمودن: musá-lahah nimúdan, آشتی کردن: áshthí kardan.
RECONCILER, صلح: muslih.
RECONCILIATION, صلح: saláh, التیام: iltiyám, آشتی: áshthí, مصالحه: musálahah.
RECONNAISSANCE, کشفیات: kashfí-yát, جاسوسی: jásúsí.
TO RECONNOITRE, نمودن کشفیات: kashfíyát nimúdan.
TO RECORD, ثبت کردن: sabb kardan, نوشتن: nivishtan.
RECORDER, دفتر نویس: daftar-nivís.
RECORDS, دفتر: daftar, دستک: dastak.
TO RECOUNT, تکریر نمودن: takrír nimúdan, گفتن: guftan.
RECOURSE, مراجعت: murája'at, توسل: tavassul, رجوع: rujú', التیج: iltijá.—(to have recourse to) توسل نمودن: tavassul nimúdan, رجوع کردن: rujú' kardan, التیج نمودن: iltijá nimúdan.
TO RECOVER (*find*), باز یافتن: báz yáftan.—(in health) هفا یافتن: shifá yáftan, صحت یافتن: síhhat yáftan, افاقه یافتن: ifákah yáftan, به هدن: bih shudan.

RECOVERABLE, قابل تحصیل: kábil-i-tahsíl.
RECOVERY, استرداد: istirdád.—(health) هفا: shifá, افاقه: ifákah.
RECREANT, نا مرد: ná-mard, بزدل: buz-dil, جبان: jabbán, بی‌دیل: bí-díl, کم‌دیل: kam-dil, تارسو: tarsú (*vulg.*).
RECREATION, تفریح: tafarruj, فرح: farah, نزهت: nuzhat, گشت: gasht, صفا: safá.—(place of recreation) جایی تعیش: já, í-i-ta'ayyush.
TO RECRIMINATE, سرزنش کردن: sar-zanish kardan, ملامت نمودن: malá-mat nimúdan, توبیح نمودن: tau-bíkh nimúdan.
RECRIMINATION, سرزنش: sar-zanish, ملامت: malámat, توبیح: taubíkh.
RECRUIT (*new soldier*), جدید: jadíd.
TO RECRUIT (*levy soldiers*), جمع کردن: jam'-ávari kardan.—(health) هفا یافتن: shifá yáftan, افاقه یافتن: síhhat yáftan, به هدن: bih shudan.
RECTANGULAR, قائم الزوایا: ká,imu-'z-zaváyá.
RECTIFIABLE, تصحیح پذیر: tashfíh-pazír.
RECTIFICATION, تعدیل: tashfíh, تصحیح: ta'díl.
RECTIFIER, درست کننده: durust-kunandah.—(of spirits) تصفیه کننده: tasfíyah-kunandah.
TO RECTIFY, راست ساختن: rást sákhtan.—(spirits) تصفیه کردن: tasfíyah kardan.
RECTITUDE, صلاح: sadád, صلاحیت: saláhíyat, صواب: saváb, راستی: rástí, رشد: rushd, دیانت: diyánat.
TO RECURE, یاد آمدن: yád ámadan.—(occur) واقع شدن: váki' shudan, ظهور: uftáq, اتفاق افتادن: uftádan, رسیدن: bi-zuhúr rasídan, وارد شدن: várid shudan.
RECURRENCE, مراجعت: murája'at.
RECURRENT, رجوع: rujú'.
RED, سرخ: surkh, احمر: ahmar, قرمزی: kirmizí.—(red ink) سرنگ: suranj, شنجرف: shanjarf.—(Society of the Red Crescent) هلال احمر: jam'íyat

- jam'iyat - i - hilál - i - ahmar. — (Society of the Red Cross) جمعیت
جامعیات jam'iyat - i - salib - i - ahmar.
- To REDDEN, سرخ کردن surkh kardan.
- REDDISH, مائل سرخی má'il bi-surkhí.
- To REDEEM, وا خریدن vá-kharídan, ندا باز خریدن báz-kharídan, باز خریدن fidá kardan. — (to redeem one's word) وفا کردن vafá kardan.
- REDEEMER, رهاونده rihánandah, هدیه نجات dāhidah.
- To RE-DELIVER, باز تسلیم نمودن báz taslím nimúdan, باز حواله نمودن báz haválah nimúdan, باز سپردن báz sipurdan. — (set free) باز آزاد کردن báz ázád kardan, باز رها نمودن báz rihánídan, باز خلاص کردن báz khalás kardan.
- REDEMPTION, فدیه fidyah, ندا رها rihá, رهایی rihá, í.
- RED-HOT, تابیده شده tábídah - shudah, سرخ surkh.
- RED-LEAD, شنگرف shangarf, سرنج suranj, زنجیره zinjirah.
- REDNESS, سرخی surkhí, احمرار ihmír.
- REDOLENCE, عطری 'itr, خوشبوی khwush-búí.
- REDOLENT, معطر mu'attar, مشموم mashmúm.
- To REDOUBLE, دو چندان کردن dú-chandán kardan, دو چندان شدن dú chandán shudan.
- REDOUBT, قلعه kal'ah, ارک ark, حصار hisár, حصن hisn.
- REDOUBTABLE, هولناک haul, هولناک haul-nák, مهیب mahf.
- REDESS, نظلم tazallum, چاره chárah.
- To REDRESS, راست ساختن rást sákhtan.
- To REDUCE (conquer), فتح کردن fath kardan, غلبه کردن ghalabah kardan, شکست دادن shikast dádan, کشادن zafar yáftan, ظفر یافتن gushádan, نصرت یافتن nusrat yáftan, غالب فیروز شدن firúz shudan, غالب شدن ghálib ámadan. — (lessen) کوچک کردن kam kardan, کوچک کردن kúchik kardan, تضعیف نمودن takhíf nimúdan.
- REDUCIBLE, قابل تضعیف kábil-i-takhfíf.
- REDUCTION, کمی ریاضیات ri'áyat, کمی kamí. — (arithmetical) حساب tah-tahvíl.
- REDUNDANCE, افزای ifrát, الزامی afzúní, کثرت kasrat, نهایت niháyat, زیاده ziyádatí.
- REDUNDANT, مزید mazíd, زیاد ziyád.
- REED, نی nay, نای náy, قصب kasab. — (for pens) قلم kalam, کلمک kilmk, خامه khámah. — (flag, rush) پیر pizur, چاقن chagan, هردی hurdí, لک lukh. — (reed - bed or reedy place) نیزار nay-zár, نیستان nay-istán.
- To REEK, دود نمودن dúd nimúdan.
- REEL (for thread), پیلی píli, پیله pílah, پره pirrah.
- To REEL (totter), پله رفتن yalah raftan, افتادن پله yalah shudan, افتادن و یفتان uftán va khízan búdan.
- To RE-ENTER, باز آمدن báz ámadan.
- To RE-ESTABLISH, باز اثبات نمودن báz isbát nimúdan, باز وضع کردن báz vaz' kardan. — (health) تصحیح tashíh nimúdan.
- RE-ESTABLISHMENT (of health), تصحیح tashíh, ایفاه ifákah.
- To REFER to, رجوع کردن rujú' kardan, حواله دادن haválat kardan. — (allude) کنایه کردن kináyah kardan, اشاره نمودن ishárah nimúdan.
- REFERENCE, مراجعت murá'ajat. (Vide RELATION.) — (official term) مرجوعه marjú'ah (pl. مرجوعات marjú'át). — (with reference to) با نظر به bi-'n-nisbah bi, در خصوص nazar bi, در باب dar báb, در خصوص dar khusús.
- To REFINE (clarify), صاف کردن sáf kardan, تصفیه نمودن tasfíyah nimúdan. — (metals, to smelt) قال kál kardan, قال گذاشتن kál guzáshtan.
- REFINED (clarified), معفلی musaffá, صاف sáf, پاک pák, مرکب muzakká,

— (*polite*) ادب *adfb*، مؤدب *mu-addab*، خوش اطوار *khalfk*، خلیق *khwush - atvár*، خوش اخلاق *khwush-akhlák*.

REFINEMENT، صفائی *saíf, í.*— (*politeness*) ادب *adab*، مردمی *mardumí*، تربیت *tarbiyat*.

REFINER (*of metals, smelter*)، ذالگر *kál-gar*، ذالکن *kál-kun*، کننده *musaffá-kunandah*.

To REFLECT، عکس نمودن *'aks nimúdan*، انعکاس کردن *in'ikás kardan*. (*Vide To THINK*.)

REFLECTED، منعکس *muna'kis*.

REFLECTION، عکس *'aks*، انعکاس *in'ikás*. (*Vide THOUGHT*.)

REFLECTIVE، عکس انداز *'aks-andáz*. — (*man*) متخیل *mutakhayyil*.

REFLECTOR، عکس انداز *'aks-andáz*.

REFLEX (*subs.*)، انقلاب *inkiláb*. — (*adj.*) منقلب *munkalib*.

REFLUX، جزر *jazr*.

REFORM، اصلاح *isláh*، تصحیح *tashfh*.

To REFORM، اصلاح نمودن *isláh nimúdan*، تصحیح نمودن *tashfh nimúdan*.

FORMATION، اصلاح *isláh*، تصحیح *tashfh*.

REFORMER، مصلح *muslih*.

To REFRACT، احراق نمودن *inhiráf nimúdan*.

REFRACTION، احراق *inhiráf*. — (*of a ray of light*) شعاع *inhiráf-i-shu'á'*. — (*refracted ray*) شعاع منحرف *shu'á'-i-munharif*.

REFRACTIVE، قابل احراق *kábil-i-inhiráf*.

REFRACTORINESS، عناد *'inád*، بغاوت *baghávat*، تمرد *tamarrud*.

REFRACTORY، معاند *mu'ánid*، عصبی *'así*، باغی *gardan-kash*، کش *yághí*.

REFRAIN (*of a song*)، زمین *zamín*، زمینه *zamínah*.

To REFRAIN، باز ایستادن *báz-ístádan*، باز داهتن *khwudrá báz-dáshtan*، باز پرهیز کردن *parhíz kardan*، احترام نمودن *ihtiráz nimúdan*، ورزیدن *ijtináb varzidan*، اجتناب ورزیدن *vá-ístádan*.

To REFRESH، تازه ساختن *tázah sákhtan*.

REFRESHMENT، راحت *ásáyish*، آسایش *ráhat*، تازگی *tázagí*. — (*food*) اکل *akl*، غذا *ghizá*، طعام *ta'ám*، خوراک *khwurák*. — (*to take refreshment*) خوردن میل فرمودن *mail firmúdan*.

To REFRIGERATE، سرد کردن *sard kardan*.

REFRIGERATION، سرما *sarmá*، سرد *bard*.

REFRIGERATOR، یخ چال *yakh-chál*.

REFUGE (*asylum*)، پناه *panáh*، امن *aman*، مأمن *ma'man*، ملاذ *maláz*، ملجأ *maljá*، عیاد *'iyáz*، مفر *mafarr*، ملجأ *maljá*، بست *bast*. — (*to seek refuge*) ملجأ شدن *multají shudan*، بست گرفتن *bast giriftan*، نمودن *iltijá nimúdan*.

REFUGEE، مهاجر *muhájir*.

REFULGENCE، روشنی *raushaní*، نور *núr*، تابش *tábish*، روشنگاری *raushanání*، نور *núrání*، نوری *nayyir*، تجلی *tajallí*، جلوه *jilvah*، میا *ziyah*، فرغ *furúgh*.

REFULGENT، روشن *raushan*، منور *munavvar*، منیر *munír*، دار جوهر *jauhar-dár*، لامع *lámi*، جلی *jalí*، درخشان *dirakhshán*، تابان *tábán*، تابدار *táb-dár*، رخشان *rukshán*.

To REFUND، استرداد نمودن *istirdád nimúdan*، باز دادن *vá-dádan*، باز دادن *báz dádan*.

REFUSAL، انکار *inkár*، دریغ *dirígh*، نفی *nafy*.

REFUSE (*leavings, dregs*)، فاصله *fazlah*، سفل *sifl*، درد *durd*، پس مانده *pas-mándah*.

To REFUSE، رد کردن *radd kardan*، ناپسند کردن *ibá nimúdan*، ناپسند *ná-pasand kardan*، حاشا کردن *hásá kardan*، نفی کردن *nafy kardan*، امتناع نمودن *imtiná' nimúdan*، دریغ کردن *dirígh kardan*.

REFUSER، منکر *munkir*.

REFUTATION، رد کلام *radd-i-kalám*، جرح *jarh*.

To REFUTE، رد کلام نمودن *radd-i-kalám nimúdan*، ردیه کردن *radíyah kardan*، جرح کردن *jarh kardan*.

REFUTED، رد *radd*، مردود *mardúd*.

To REGAIN، باز یافتن *báz yáftan*، باز

jam'iyat - i - hilál - i - ahmar. — (Society of the Red Cross) جمعیت صلیب احمر jam'iyat - i - salíb - i - ahmar.

To REDDEN, سرخ کردن surkh kardan.

REDDISH, مالک بسری má,il bisurkhí.

To REDEEM, وا خریدن vá-kharídan, فدا کردن báz-kharídan, فدا کردن fidá kardan. — (to redeem one's word) وفا کردن vafá kardan.

REDEEMER, رهاونده rihánandah, نجات دهنده naját-dihandah.

To RE-DELIVER, باز تسلیم نمودن báz taslím nimúdan, باز حواله نمودن báz haválah nimúdan, باز سپردن báz sipurdan. — (set free) باز آزاد کردن báz ázád kardan, باز رها کردن báz rihánídan, باز خلاص کردن báz khalás kardan.

REDEMPTION, فدا فدیة fidá, رها rihá, رهایی rihá,í.

RED-HOT, تابیده شده tábídah - shudah, سرخ surkh.

RED-LEAD, شنگرف shangarf, سرنج suranj, زنجیره zinjífráh.

REDNESS, سرخی surkhí, احمرار ihmirár.

REDOLENCE, عطر 'itr, عوہجوی khwush-búf.

REDOLENT, معطر mu'attar, مشوم mashmúm.

To REDOUBLE, دو چندان کردن dú-chandán kardan, دو چندان شدن dú chandán shudan.

REDOUBT, حصار kal'ah, ارک ark, حصار hisár, حصن hisn.

REDOUBTABLE, هولناک haul, هولناک haul-nák, مهیب mahíb.

REDESS, تازلم tazallum, چاره chárah.

To REDRESS, راست ساختن rást sákhtan.

To REDUCE (conquer), فتح کردن fath kardan, غلبه کردن ghalabah kardan, شکست دادن shikast dádan, کشادن zafar yáftan, گشادن gushádan, نصرت یافتن nusrat yáftan, غالب فیروز شدن firúz shudan, غالب آمدن ghálib ámadan. — (iessen) کوچک کردن kam kardan, کوچک کردن

kúchik kardan, ضعیف نمودن takhffí nimúdan.

REDUCIBLE, قابل کاهش kábil-itakhffí.

REDUCTION, رعایت ri'ayat, کمی kamí. — (arithmetical) تحویل tah-tahvíl.

REDUNDANCE, افراط ifrát, افزونی afzúní, كثرت kasrat, نهایت niháyat, زیاده زیyádatf.

REDUNDANT, مزید mazíd, زیاد ziyád.

REED, قصب náy, نی náy, قلم kalam, کلمه khámah. — (flag, rush) پیر pízur, چکن chagan, هردی hurdí, لک lukh. — (reed - bed or reedy place) نیزار nay-zúr, نیستان nay-istán.

To REEK, دود نمودن dúd nimúdan.

REEL (for thread), پیله pílf, پیلہ pílah, پره pírrah.

To REEL (totter), بله رفتن yalah raf-tan, افتادن و بله شدن yalah shudan, افتادن و خیزان بودن uftán va khízán búdan.

To RE-ENTER, باز آمدن báz ámadan.

To RE-ESTABLISH, باز اثبات نمودن báz isbát nimúdan, باز وضع کردن báz vaz' kardan. — (health) تصحیح tashíh nimúdan.

RE - ESTABLISHMENT (of health), تصحیح tashíh, ایفاه ifákah.

To REFER to, رجوع کردن rujú' kardan, حواله حواله haválat kardan. — (allude) کنایه کردن kináyah kardan, اشاره ishárah nimúdan.

REFERENCE, مراجعت murája'at. (Vide RELATION.) — (official term) مرجوعه marjú'ah (pl. مرجوعات marjú'át). — (with reference to) با نظر به bi-'n-nisbah bi, nazar bi, باب در dar báb, dar khúsús.

To REFINE (clarify), صاف کردن sáf kardan, تصفیه نمودن tasfíyah nimúdan. — (metals, to smelt) قال kál kardan, قال گذاشتن kál guzásh-tan.

REFINED (clarified), صاف musaffá, صاف sáf, پاک pák, مزاکک muzakká,

- (*polite*) ادب *adfb*, مردمی *mu-addab*, عووش اطوار *khalik*, عووش *khwush* - *atvár*, عووش اخلاق *khwush-akhlák*.
- REFINEMENT, صفائی *safá, í*.— (*politeness*) مردمی ادب *mardumí*, تربیت *tarbiyat*.
- REFINER (*of metals, smelter*), قالكتر *kál-gar*, قالكن *kál-kun*, كنده *musaffá-kunandah*.
- To REFLECT, عكس نمودن 'aks nimúdan, عكس انعكاس كردن *in'ikás kardan*. (*Vide To THINK*.)
- REFLECTED, منعكس *muna'kis*.
- REFLECTION, عكس 'aks, انعكاس *in'ikás*. (*Vide THOUGHT*.)
- REFLECTIVE, عكس انداز 'aks-andáz. — (*man*) متخيل *mutakhayyil*.
- REFLECTOR, عكس انداز 'aks-andáz.
- REFLEX (*subs.*), انقلاب *inkiláb*.— (*adj.*) منقلب *munkalib*.
- REFLUX, جزر *jazr*.
- REFORM, اصلاح *ishláh*, تصحيح *tashih*.
- To REFORM, اصلاح نمودن *ishláh nimúdan*, تصحيح نمودن *tashih nimúdan*.
- REFORMATION, اصلاح *ishláh*, تصحيح *tashih*.
- REFORMER, صلح *muslih*.
- To REFRACT, احرف نمودن *inhiráf nimúdan*.
- REFRACTION, احرف *inhiráf*.— (*of a ray of light*) شعاع *inhiráf-i-shu'á'*. — (*refracted ray*) شعاع منحرف *shu'á'-i-munharif*.
- REFRACTIVE, قابل احرف *kábil-i-inhiráf*.
- REFRACTORINESS, عناد *'inád*, بغاوت *baghávat*, تمرد *tamarud*.
- REFRACTORY, معاند *mu'ánid*, عمى 'así, باغی *gardan-kash*, كش *yághí*.
- REFRAIN (*of a song*) زمين *zamín*, زميند *zamínah*.
- To REFRAIN, باز ايستادن *báz-istádan*, باز داهتن *khwudrá báz-dáshtan*, باز پرهيز كردن *parhíz kardan*, احترام نمودن *ihtiráz nimúdan*, ورزيدين *ijtináb varzidan*, اجتناب ورزيدين *ijtináb varzidan* و باز ايستادن *vá-istádan*.
- To REFRESH, تازه ساختن *tázah sákhtan*.

- REFRESHMENT, راحت *ásáyish*, آسایش *ráhat*, تازگی *tázagí*.— (*food*) اكل *akl*, غذا *ghizá*, طعام *ta'am*, عوراك *khwurák*.— (*to take refreshment*) ميل فرمودن *mail firmúdan*.
- To REFRIGERATE, سرد كردن *sard kardan*.
- REFRIGERATION, سرما *sarmá*, برد *bard*.
- REFRIGERATOR, يخ چال *yakh-chál*.
- REFUGE (*asylum*), پناه *panáh*, امن *aman*, ملاذ *maláz*, امن مآمن *ma, man*, ملجا *maljá*, عياد *'iyáz*, مفر *mafarr*, بست *bast*.— (*to seek refuge*) ملتجی *multají* شدن *shudan*, بست گرفتن *bast girftan*, آلتها نمودن *iltijá nimúdan*.
- REFUGEE, مهاجر *muhájir*.
- REFULGENCE, نور *raushaní*, روشنی *núr*, تابش *tábish*, روشنائی *raushaná, í*, نورانی *núrání*, نير *nayyir*, تجلی *tajallí*, جلوه *jilvah*, زیا *ziyá*, نور *furúgh*.
- REFULGENT, روشن *raushan*, منور *munavvar*, منير *munír*, دار *jauhar-dár*, لامع *lámí'*, جلی *jalí*, تابان *tábán*, درخشان *dirakhshán*, تابان *táb-dár*, رخشان *rukhshán*.
- To REFUND, استرداد نمودن *istirdád nimúdan*, باز دادن *vá-dádan*, باز دادن *báz dádan*.
- REFUSAL, انكار *inkár*, دروغ *dirígh*, نفي *nafy*.
- REFUSE (*leavings, dregs*) فسله *fazlah*, سفل *sifl*, درد *durd*, پس مانده *pas-mándah*.
- To REFUSE, رد كردن *radd kardan*, ناپسند كردن *ibá nimúdan*, ناپسند كردن *ibá nimúdan*, حاشا كردن *ná-pasand kardan*, هاشا كردن *hášhá kardan*, نفي نمودن *nafy kardan*, امتناع نمودن *imtináb nimúdan*, دروغ كردن *dirígh kardan*.
- REFUSER, منكر *munkir*.
- REFUTATION, رد كالم *radd-i-kalám*, جرح *jarh*.
- To REFUTE, رد كالم نمودن *radd-i-kalám nimúdan*, رده كردن *radíyah kardan*, جرح كردن *jarh kardan*.
- REFUTED, رد *radd*, مردود *mardúd*.
- To REGAIN, باز يافتن *báz yáftan*, باز

بار حاصل کردن báz hásil kardan, باز پیدا کردن báz paidá kardan.
REGAL, شاهوار sháh-vár.
TO REGALE, مهمانی نمودن mihmání nimúdan.
REGALIA, سلطنت دیهیم dayhím-i-sultanat.
REGALITY, سلطنت پادشاهت sultanat, پادشاهی pādisháhat.
REGARD, الفت مهر hubb, الفت ulfat, التفات اخلاص ikhlás, التفات iltifát, اعزاز i'záz, احترام ihtirám.—(reference to) نسبت nisbat, دخل dakhil, علاقه 'alákah.—(regarding, respecting) در خصوص nisbat bi, در dar khusús, در باره dar bārah, در باب dar bāb, در حق dar hakk.
TO REGARD, نظر نمودن nazar nimúdan, دیدن دیدن didan, نگرستن nigaristan, نگرستن nigaristan.—(esteem) داهتن muhtaram dáshtan, محترم داهتن mukarram dáshtan, معزز داهتن mu'azzaz dáshtan, احترام کردن ihtirám kardan.
REGARDFUL, خبردار khabar - dár, آگاه ágáh.
REGARDLESS, غافل gháfil, بیپروا bí-parvá, بی توجه bí-tavajjuh.
REGENCY (government), حکومت hukúmat, ایالت iyálat.—(dis-strict) حکومت hukúmat.—(body of men) مجلس نایب السلطنت majlis-i-ná'ibu-'s-sultanat.
TO REGENERATE, از نو تولید نمودن az nau taulíd nimúdan.
REGENERATION, تولد نو tavallud-i-nau, تولد ثانی tavallud-i-sání, تازه میلاد mílad-i-tázah.
REGENT, نایب السلطنت ná'ibu-'s-sultanat.
REGICIDE, کشی سلطان sultán-kushí.
REGIME, اداره idárah.
REGIMEN, تدبیر غذا tadbír-i-ghizá.
REGIMENT, فوج fauj. [A Persian regiment of foot consists of one thousand men, namely: eight hundred سرباز sarbáz (private soldiers); one hundred صاحب منصب sáhib-mansab (officers); and forty-one ناکارچی nakkár-chí or طبلچی

tabal-chí (drummers), شایفور چی shaifúr-chí (buglers), نیچی nay-chí (fifers), &c., belonging to the band; سرتیپ sartíp (colonel, commands two regiments); سرهننگ sarhang (lieutenant-colonel, commands one regiment); یاور yávar (major, of whom there are two to every regiment). The regiment is divided into ten دسته dastah (companies); and to each دسته dastah there are one سلطان sultán (captain), two نایب ná'ib (lieutenants), two بهکراده beg-zádah (officers who look after the men), four وکیل vakíl (sergeants), four سر جوقه sar-jaukah (corporals). Each regiment has besides: a مشرف mushrif (head accountant), تحویلدار tahvíl-dár (cash - keeper), and five other accountants, علمدار 'alam-dár or بیروندار bairak - dár (standard-bearers), وکیل باهی vakíl-báshí (sergeants major), اجدان ajúdan (adjutant). The غلام سواره ghulám-i-suvárah (cavalry) are divided into هزاره hazárah (regiments), commanded by سرتیپ sartíp (colonel) and سر کرده sar-kardah (lieutenant-colonel), assisted by سلطان sultán, نایب ná'ib, وکیل vakíl, یاور yávar, &c., as above; and some have a یوز باهی yúz-báshí (centurion) to every hundred men, a پنجاه باهی panjáh-báshí to every fifty, and a ده باهی dah-báshí or اون باهی aun-báshí to every ten. The Life Guards, or body of cavalry attendant on the Shah, are called غلام رکابی ghulám-i-rikábí.]

REGIMENTAL, لشکری لاشکاری lashkarí.

REGION, قطر kutr, طرف taraf.

REGISTER, کتابچه daftar, دفتر kitáb-chah, فهرست fihrist.—(ship's register) قول kaul.

TO REGISTER, ثبت کردن sabt kardan.

REGISTERED, ثبت *sabt*.
REGNANT, تخت نشین *takht-nishín*.
To REGRESS, باز رفتن *báz raftan*,
 مراجعت نمودن *murá'ja'at nimúdan*.
REGRESSION, مراجعت *murá'ja'at*.
REGRET, غم *gham*, ألم *alam*, اندوه *andúh*, ملال *malál*, ملالت *malálat*,
 تاسف *tá,assuf*, کدورت *kudúrat*,
 رنج *ranj*, زجه *ranjah*, درد *dard*,
 آزار *ázár*, آزار *huzn*, حزن *ihzán*,
 دلتنگی *azá*, عزا *dil-tangí*, سوگ *súg*.—(*repentance*)
 پشیمانی *pashimání*, توبه *taubah*,
 نادامت *nadámat*, انابت *inábat*.
To REGRET, افسوس خوردن *afsús khurdan*,
 نادامت کشیدن *nadámat kashídan*,
 پشیمان شدن *pashímán shudan*.
REGRETFUL, آرمانی *ármání*.
REGULAR, قاعده *muwáfik-ká'idah*,
 قاعده موافق *muwáfik-ká'idah*, علی *ali*,
 مستمیری *mustamirrí*, علی *ali*,
 القیاس *'ala-'l-kiyás*.—(*ordinary*)
 مستمیری *mustamirrí*, متداول *mutadávil*.—(*grammatical term*)
 سالم *sálim*.—(*regular troops*)
 عساکر *'asákir-i-nazmíyah*, نظمیه *'asákir-i-nazmíyah*.
REGULARITY, انتظام *intizám*, ترتیب *tartíb*,
 نظام *nizám*, تدارک *tadárúk*,
 تدارک *tadbír*, تمشیه *tamshíyat*.
REGULARLY, با قاعده *bi-tartíb*,
 ترتیب *bá-ká'idah*.
To REGULATE, انتظام نمودن *intizám nimúdan*,
 تدارک نمودن *tadárúk nimúdan*.
REGULATION, قاعده *ká'idah*, قانون *kánún*,
 آیین *áyín*, داب *dáb*.—(*army regulations*)
 تنسیقات *tan-síkat*.
REGULATOR (*men*), مدیر *mudír*.—
 (things) مقیاس *mikyás*.
REHABILITATION, لها *shifá*.
REHEARSE, تکرار *takrár*, تکرار *takrír*.
To REHEARSE, تکرار نمودن *takrár nimúdan*,
 تکرار نمودن *takrír nimúdan*.
REIGN (*sway*), سلطنت *sultanat*,
 داری *dávarí*, پادشاهی *pádisháhi*,
 تسلط *tasallut*, حکمرانی *hukm-rání*.

—(*time of sovereignty*) عهد *'ahad*,
 عمل *'amal*, جولوس *julús*.
To REIGN, سلطنت نمودن *sultanat nimúdan*,
 تسلط نمودن *tasallut nimúdan*,
 حکمرانی کردن *hukm-rání kardan*,
 داری کردن *dávarí kardan*.
To RE-IMBUESE, مسترد ساختن *mustaradd sákhtan*,
 ادا نمودن *adá nimúdan*.
REIN (*of a bridle*), عنان *'inán*, زمام *zamám*,
 لجام *lijám*, لگام *ligám*, جلو *jilau*.—(*to rein, pull up*)
 جلو کشیدن *jilau kashídan*, جلو نگه *jilau nigah*,
 داهتن *dáhtan*.—(*to give or relax the rein*)
 ارغالی عنان *irkhá,í-i-'inán kardan*,
 جلو رول کردن *jilau vil-kardan*.
To REINFORCE, امداد فرستادن *im-dád firistádan*,
 مدد نمودن *madad nimúdan*.
REINFORCEMENTS, قوه امداد *kúvah-i-imdád*.
REINS, گرده *gurdah*, کله *kulvah*,
 کلیه *kulyah*.
To RE-INSTALL, باز نصب نمودن *báz nasb nimúdan*.
To REITBATE, اعاده کردن *i'ádah kardan*,
 تاکید نمودن *ta,kíd nimúdan*,
 باز گفتن *báz guftan*.
REITERATION, تاکید *ta,kíd*.
To REJECT, رد کردن *radd kardan*,
 نفی کردن *nafy kardan*,
 رد *radd*, وازدن *vá-zadan*.
REJECTED, مردود *mardúd*, متروک *matrúk*,
 منفی *manfy*, نا مقبول *ná-makbúl*, ردی *raddí*.
REJECTION, دفع *daf*, نفع *nafy*, رد *radd*.
To REJOICE, خروشقتی نمودن *khwush-vaktí nimúdan*,
 تهلل نمودن *tahlíl nimúdan*,
 فخریه کردن *fakhríyah kardan*,
 هاد شدن *shád shudan*,
 متعیش *multazz shudan*, مانند شدن *múta'ayyish búdan*.—
 (make glad) تفریح نمودن *tafríh nimúdan*.
REJOICING, خروشقتی *khwush-vaktí*,
 تهلل *tahlíl*, فخریه *fakhríyah*,
 عیش و عشرت *'aish va 'ashrat*.
To REJOIN, باز پیوستن *báz paivastan*,

—(repent) پشیمان شدن pashmân shudan, توبه کردن taubah kardan, نادامت کشیدن nadâmat kashidan.

REJOINDER, جواب javâb.

TO RE-KINDLE, باز آفرینتن, باز af-rúkhtan.

RELAPSE (medical term), نكس nuks.

TO RELAPSE (medical term), نكس نمودن nuks nimúdan.

TO RELATE, آوردن ávardan. — (to relate to) راجع نمودن ráji' nimúdan.

RELATED, منتسب muntasib.

RELATION (story), روایت riváyat, داستان dástán. — (reference) دخل dakhil, انتساب nisbat, نسبت nisbat, علاقه 'alákah, سهم subm, انتما intimá, انتما intisáb, راجع rujú'. — (kindred, relationship) قرابت karábat, خویشی khwíshí, خویشاوندی khwísh-ávandí, نسبت nisbat, تعلق ta'alukah. — (relative, kinsman) خویش khwísh, خویشاوند khwísh-ávand, قرابت karábat-dár, قریب karíb, متعلق muta'allik. — (intercourse) مناسبات munásabát. — (diplomatic relations), مناسبات دیپلماتیک munásabát-i-díplumátik. — (suspension of relations) قطع مرادیه kat'-i-murávadah. — (to have relations with) مرادیه داشتن murávadah dáshtan.

RELATIVE (grammatical term), خبر khabar. — (concerning) راجع ráji', نسبتی nisbatí. — (relative to) نظر به bi-'n-nisbah bi, در خصوص dar khusús.

TO RELAX, سست کردن sust kardan, ارجحاً اطلاق نمودن itlák nimúdan, ول کردن irkhá nimúdan, (vulg.).

RELAXATION, رهاخت, rakhávát. (Vide **REST** (repose).)

RELEASE, خلاصی khalásí, رهایی rihá, í.

TO RELEASE, خلاص دادن khalás dádan, رها کردن rihá kardan.

TO RELENT, رحم کردن rahm kardan, شفقت نمودن shafakat nimúdan.

—(repent) پشیمان شدن pashmân shudan, توبه کردن taubah kardan, نادامت کشیدن nadâmat kashidan.

RELIABLE, معتمد mu'tamad, بطور bi-taur-i-mausúk.

RELIANCE, اعتماد itimád, اعتبار i'tibár, اعتقاد i'tikád, تکیه takíyah, باور bávar. — (on Providence) توکل tavakkul.

RELICT, بقیه bivah, ارمله armalah (pl. ارامل arâmil).

RELIEF, مدد madad, امداد imdád, عون pushtí, کمک kumak, معارف ta'áun, اعانت i'ánat, تاید tá'id, یاری yári, 'ávanat, دستگیری dast-gírí. — (from pain) تخفیف takhíff, تسلی tasallí. — (in high relief) بار-جاسته از دیوار bar-jastah az dívár. — (in low relief) چسبیده بدیوار chasbídah bi-dívár.

TO RELIEVE, فارغ کردن fáriḡ kardan. — (pain) تخفیف نمودن takhíff nimúdan.

RELIGION, دین dín, مذهب mazhab, مشرب imán, ملت millat, کیش kísh, امت ummat, اعتقاد i'tikád. — (Christian) ملت دین millat-i-mashhíyah, مسیحیه dín-i-'isaví. — (Muhammadan) ملت محمدی islám, اسلام millat-i-muhammadí. — (true religion) دین مبین dín-i-mubín.

RELIGIOUS, متدین mutadayyin, دیندار dín-dár, ایماندار imán-dár, خدا ترس zakí, زکی muttaki, متقی khudá-tars.

RELIGIOUSNESS, دینداری dín-darí, دیانت diyánat.

TO RELINQUISH, گذاشتن guzáshtan, ترك کردن tark kardan. — (leave off) باز ایستادن vá-ístádan, وایستادن báz-ístádan, قطع هندن kat' shudan, منقطع هندن munkatí' shudan, فراغت maukúf búdan, ترك کردن farághat kardan.

RELINQUISHED, متروك matrúk.

RELINQUISHMENT, ترك tark, هجر hajr, هجران hijrán.

RELISH (flavour), مزه mazah, طعم ta'm, ذائقه zhá'ikah, ذوق zauk. —

(anything eaten with bread, rice, &c., in order to give a relish) خوردن khwurish, نان خوردن nán-khwurish, قشوع katúgh.

To RELISH, (از) مزه بودن mazah burdan (az).

RELUCTANCE, پس و تردد taraddud, پس pas va pish, وسواس vasvās, اعتراض í'ráz, ای íbá.

RELUCTANT, ای متردد mutaraddid, ای abí, معرض mu'arriz.

To RELY, اعتماد کردن i'timád kardan.

To REMAIN, ماندن ماندان ماندن búdan, ماندن و ماندن vá-mándan, پس ماندن pas - mándan. — (last or endure) ماندن ماندان ماندن پایدار búdan, پاینده پایدان páyandah búdan, دائم دائم búdan, دوام davám dáshtan, بقا داهتن baká dáshtan, قائم قائم búdan, باقی باقیدند pá, ídan, طول امتداد imtidád dádan, طول کشیدن túl kashídan. — (to remain behind) پس افتادن pas uftádan, واپس ماندن vápas mándan.

REMAINDER, باقی bakí, بقیه bakíyah, تنمه tatammah, ما بقی má-baká, مانده pas-mándah, میزآن mízán.

REMAINS (of a man), جسد jasad, جنازه janázah.

REMAND, توقف موقوف muvakkaf, تا تخریر ta, khír.

To REMAND, موقوف نمودن muvakkaf nimúdan, تا تخریر دادن takhír dádan.

REMARK (saying), گفتار guftár, قول kaul, مقوله makúlah.

To REMARK, گفتن guftan. — (notice) ایمان نظر نمودن im'an-i-nazar nimúdan, ملتفت شدن multafit shudan, نظر نمودن nazar nimúdan, دیدن دیدن nígaristan, نگریستن nígaristan.

REMARKABLE, عجب ajíb, غریب gharíb. — (celebrated) مشهور mash-húr, معروف ma'rúf, موصوف mausúf, نامدار nám-dár, نامور nám-var, نیکنام ník-nám, ممدوح mamdúh.

REMARKABLY, غریبانه gharíbanah.

REMEDIAL, تدارک پذیر tadáruk-pazír, اصلاح پذیر isláh-pazír.

REMEDIAL, علاج کن isláh-kun, علاج عالج iláj-bakhsh.

REMEDILESS, بیچاره bí-chárah, علاج lá 'aláj.

REMEDY, چاره chárah, علاج 'aláj, دروا davá, مدارا mudává, معالجه mu'álajah, تدارک isláh, تدارک tadárúk, تلافی taláfí, سزا sizá.

To REMEDY, تلافی کردن taláfí kardan, تدارک نمودن tadárúk nimúdan.

To REMEMBER, یاد کردن yád kardan, خاطر یاد yád dáshtan, یاد داشتن khátir búdan.

REMEMBER, یاد دار yád-dár.

REMEMBRANCE, یاد yád, حفظ hifz, ذکر zikr, خاطر khátir.

To REMIND, یاد آوردن yád ávardan, خاطر یاد دادن bi-khátir ávardan.

REMINDE, یاد داهت yád-dásht.

REMINISCENCE, ذکر yád, ذکر zikr.

REMISSE, بی خبر bí-khabar, غافل gháfil, بی احتیاط bí-parvá, بی ihtiyát.

REMISSION (pardon), عفو 'afv, معافی معافی mu'áfí, بخشایش ámurzish, بخشایش bakhsháyish, مسامحت musámahat, صفح safh, غفران ghufrán, در گذر dar-guzar, مغفرت maghfírat, ارسال irsál, فرستادن tarsíl, روانگی ravánagí. — (letting off payment) عفو 'afv, بخشش bakhshish. — (abatement of payment) رعایت ri'áyat, تخفیف takhífif, تزیل tanzíl. — (of a fever or other disease) تخفیف takhífif, وقف vakf. — (remission of sins) غفران ghufrán.

To REMIT (restore), پس دادن pas dádan, راد کردن radd kardan, و گذار کردن vá-guzár kardan. — (forgive) عفو کردن 'afv kardan, معاف کردن mu'áf kardan, بخشیدن bakhshídan, معذور داهتن ma'zúr dáshtan, در گذر کردن dar-guzar kardan, عفو نمودن 'afv nimúdan, مغفور maghfír gardánídan.

REMITTANCE, تسلیم taslím, ادا adá, توفیه taufiyah.

REMNANT, باقی báki, تمانه tatamamah.

To REMODEL, تغییر دادن taghayyur dádan.

REMONSTRANCE, تعرض ta'arruz, اعتراض i'tiráz, معارزه mu'arazah.

To REMONSTRATE, تعرض نمودن ta'arruz nimúdan, اعتراض نمودن i'tiráz nimúdan, معارزه نمودن mu'arazah nimúdan.

REMORSE, ندامت nadámat, تاسف ta, assuf, پشیمانی pashímání.

REMORSELESS, سنگدل sang - dil, بی مروت bí-rahm, ظالم zálím, بی مروت bí-murúvat.

REMOTE, بعید ba'íd, دور dúr, قاصی kasí, دور دست dúr-dast.

REMOTENESS, دوری dúri, بعد bu'd.

To REMOUNT (horse), باز سوار شدن báz suvár shudan.—(ascend) باز رفتن báz bálá raftan, باز صعود نمودن báz sa'úd nimúdan.

REMOVABLE, انتقال پذیر intikál-pazír, نقل قابل nakl-pazír.

REMOVAL, نقل nakl, انتقال intikál.

To REMOVE (oneself), کوچیدن kúchídan, انتقال کردن intikál kardan, روانه شدن ravánah shudan, نقل مکان کردن nakl-i-makán kardan.—(a thing) نقل کردن nakl kardan, برداشتن bar-dáshtan, جدا کردن ja-bi-ja kardan.—(to remove from a house) رفتن raftan.

To REMUNERATE, اجرت دادن ujrát dádan.

REMUNERATION, اجرت ujrát, اجر ajr, مزد muzd.

REMUNERATIVE, مفید mufíd, نافع náfi, سود مند súd-mand, فایده fá'idah.

RENCOUNTER (meeting), دو چار dú-chár, ملاقات mulákát, مبارزه mukábalah.—(battle) جنگ jang, نبرد nabard, محاربه harb, مبارزه muhárabah, همیچا purkhásh, کارزار hajjá, کار زار kár-zár.—(collision)

مصادمه musádamah, تصادم tasá-dum.

To RENCOUNTER (fight), جنگ کردن jang kardan, رزم ساختن razm sákhtan.—(come into collision) بهم خوردن bi-ham khwurdan.

To REND, دریدن darídan.

To RENDER (pay), دادن dádan, ادا adá kardan.—(inflict) رسانیدن rasánídan.—(translate) ترجمه کردن tarjumah kardan.

RENDEZVOUS, مجمع marja', مجمع majma', میعاد mi'ád.

RENEGADE (apostate), مرتد murtadd, منکر دین munkir-i-dín.

To RENEW, تجدید کردن tajdíf kardan, از سر نو کردن az sar-i-nau kardan, تکریر نمودن takrír nimúdan.—(to renew a bill) کاغذ را نو kághazvá nau kardan.

RENEWAL, تجدید tajdíf, تجدید tajad-dud.

RENEWED, مجدد mujaddad.

RENNET (for cheese), پنیر مایه panír-máyah.

To RENOUNCE, انکار کردن inkár kardan, دور کشی نمودن dúr-kashí nimúdan, قطع علاقه kat'-i-'alakah nimúdan.

To RENOVATE, مجدد ساختن mujaddad sákhtan.

RENOVATION, تجدید tajdíf, تجدید tajad-dud.

RENOVATOR, مجدد mujaddid.

RENOWN, نام nám, نیک نامí, ناموس ná-mús, شهرت shuhrat, ننگ nang, ذکر جميل zikr-i-jamíl.

RENOWNED, مشهور ma'lúm, مسموع mash-húr, نامدار nám-dár.

RENT (tear), حق chák, چاک shakk.—(hire) اجاره ijárah, اجرت ujrát, جیره jírah, کرایه kirá, کرایه kiráyah, غله ghallah.—(tax) خراج khiráj, محصول mahsúl, عجب báj.—(revenue) مالیات máliyat, مدافع madákhil.—(rent-free) بی اجاره bí-ijárah.

To RENT (trans.), اجاره دادن bi-kiráyah dádan, اجاره دادن ijárah dádan, مستعمل دادن mustághall dádan, غله کردن ghallah kardan.

—(*intrans.*) بکرایه گرفتن *bi-kiráyah* گرفتن، بکرایه کردن *kiráyah* گرفتن، اجیر کردن *ajír* گرفتن، اجیر گرفتن *ajír* گرفتن.

RENTAL, اجاره *ijarah*, کرایه *kiráyah*.

RENTER, موجر *mujiir*, کار اجاره *ijarah-kár*.

BENUNCIATION, قطع علاقه *kat'-i-'alákah*, عزلت *'uzlat*.

To REPAIR (*as buildings, &c.*), کردن مرمت *marammat* کردن، تعمیر *ta'mír* کردن، تعمیر کردن *ta'mír* کردن. — (*stitch*) رفو کردن *rafv* کردن، (broken articles) تصلیح کردن *tasláh* کردن، مرمت کردن *marammat* کردن، درست کردن *durust* کردن.

REPAIRS (*buildings, &c.*), تعمیر *ta'mír*, مرمت *marammat*. — (*garments*) اصلاح *isláh*, وصله *vaslah*.

REPARABLE, اصلاح پذیر *isláh-pazír*.

REPARATION, تضمین *tazmín*.

REPARTEE, حاضر جوابی *zaráfát*, حاضر *házir-javábí*, لطیفه *latifah*.

To REPASS, باز گذشتن *báz guzash-tan*, باز گذر کردن *báz guzar* کردن، باز گذار آوردن *báz guzar ávardan*.

REPAST, جشن *jashn*, تهنیت *taghzi-yah*.

To REPAY, باز دادن *báz dádan*.

REPEAL, معدوم منسوخ *mansúkh*, معدوم *ma'dúm*, نسخ *naskh*.

To REPEAL, منسوخ کردن *mansúkh* کردن، نسخ نمودن *naskh* نمودن، معدوم ساختن *ma'dúm sákh-tan*، باطل بود کردن *ná-búd* کردن، مبطل موقوف کردن *maukúf* کردن، باطل گردانیدن *mubtal gardáندان*، باطل ساختن *bátil sákh-tan*.

To REPEAT (*do again*), مکرر کردن *mukarrar* کردن، تکرار کردن *tak-rár* کردن، باز کردن *báz* کردن، بار دگر کردن *bár-i-digár* کردن. — (*say again*), باز گفتن *báz guftan*, مکرر مکرر *mukarrar* گفتن، تکرار نمودن *takrár* نمودن، تکرار نمودن *takrár* نمودن.

REPEATEDLY, مکرر *mukarraran*, بار بار *bár-bár*.

REPEATER, مکرر *mukarrir*, تکرار *takrár-kunandah*.

To REPEL, دفع نمودن *daf' nimúdan*, مدافعه نمودن *mudáfa'ah* نمودن.

REPELLENT, دافع *dáfi'*.

To REPENT, پشیمان شدن *pashímán* شدن، توبه کردن *taubah* کردن، ندامت کشیدن *nadámat kashídan*.

REPENTANCE, پشیمانی *pashimání*, ندامت *nadámat*, توبه *taubah*, انابت *inábat*.

REPENTANT, گذار توبه *taubah-guzár*, پشیمان *pashímán*, تائب *tá'ib*.

REPERTOY, انبار *ambár*, مخزن *makhzan*.

REPETITION, تکرار *takrár*, تکرر *tak-rarr*, باز گفتار *báz-gú'f, f, báz-guftár*.

To REPINE, دلتنگ بودن *dil-tang búdan*, غم خوردن *gham khurdan*, مکرر بودن *mukaddar búdan*, زنجیدن *ranjídan*.

REFINER, هانگی *shákí*.

To REPLACE (*exchange*), عوضی کردن *'ivaz* کردن، معاوضه کردن *mu'áva-zah* کردن، بدل کردن *badal* کردن، مبادله کردن *mabádalah* کردن، باز تبدیل کردن *tabdíl* کردن، واپس نهادن *báz guzáshtan*، رجوع نمودن *vápas nihádan*، نمودن *ruj'ú' nimúdan*.

To RE-PLANT, باز غرس کردن *báz ghars* کردن، باز نشانیدن *báz nishándan*، باز کاشتن *báz káshtan*.

To REPLENISH, پر کردن *pur* کردن، تازه کردن *tázah* کردن.

REFLETE, پر *pur*, مملو *mamlúw*, سهر *sir*.

REFLETION, امتلا *imtilá*, سیری *sírí*.

REPLY, جواب *javáb*, پاسخ *pasukh*.

To REPLY, جواب دادن *javáb dádan*.

REPORT, *vide News, TALK.* — (*of fire-arms*) هلیک *shalík*, صدائی *sadá*, f-i-tufang, آواز تفنگ *áváz-i-tufang*. — (*school*) کتابچه *kitábchah*.

To REPORT, شهرت دادن *shuhrat dádan*، خبر دادن *khábar dádan*، معروض داشتن *ma'rúz dáshtan*. — (*to be reported*) شایع شدن *shá'í' shudan*.

REPUBLICAN, جمهوری jumhúrí.
To REPUDIATE, منطلق ساختن mun-
 talik sákhtan.
REPUDIATION, تطليق tatlík.
REPUGNANCE (*dislike*), بی ایبá، اعراض
 i'ráz، نفرت nifrat، تنفر tanaffur،
 گراهیت karábiyat. — (*reluctance*)
 تردد taraddud، پس و پیش pas va
 pish، اعراض vasvás، بی ایبá.
REPUGNANT, مخالف mukhálif، مغایر
 mugháiyir، منافی munakiz، منافی
 munáfi. — (*averse*) مانع máni'، كاره
 kárih، مخالف mukhálif، راعم
 rághim، ضد zidd، متناظر matanaffir،
 مكره mukrih.
REPULSE, دفع daf'، اندفاع indifá'،
 دفع raf'، رد radd، حرمان harmán.
 — (*of an enemy, &c.*) هكست shi-
 kast، دفع daf'، هزيمت hazimat.
To REPULSE (*repel*), وا راندن vá-
 rándan، باز راندن báz rāndan، رد
 radd، دور کردن nimúdan، دور
 dūr kardan، دفع دفع daf' kar-
 dan، دفع دفع raf' kardan.
REPULSED, مندفع mundafi'، رد
 radd.
REPULSION, دفع daf'، تدافع tadáfu'،
 اندفاع indifá'.
REPULSIVE, بد چهره bad-chihrah،
 زشت zisht، مفسد mughass.
RE-PURCHASE, باز خرید báz-kharíd.
To RE-PURCHASE, باز خریدن báz
 kharidan، باز اشترا nimúdan، باز
 báz ish-
 tirá nimúdan، باز اجتماع کردن báz-
 ibtiyá' kardan.
REPUTABLE, معتبر mu'tabar، محترم
 muhtaram.
REPUTATION, نام nám، نيكنامی ník-
 námí، آبرو áb-rú، عريش 'irz، حرمت
 hurmat، وقار 'izzat، vakár،
 ننگ nang، ناموس námús.
REQUEST, درخواست dar-khwást،
 خواهش khwáhish، تمنا tamanná،
 آرزو árzú، التماس iltimás، نیاز
 niyáz، دعا du'á، استدعا istid'á،
 طلب talab، الجاء matlab،
 الجاء iljá. — (*at the request of*) بنا بر
 استدعا biná bar istid'á.
To REQUEST (*beg*), خواستن khwás-
 tan، درخواست نمودن dar-khwást

nimúdan، التماس iltimás
 kardan، تمنا tamanná ni-
 múdan، نیاز niyáz kardan،
 استدعا نمودن du'á kardan،
 istid'á nimúdan.
To REQUIRE (*beg*), خواهستن khwás-
 tan، درخواست نمودن dar-khwást
 nimúdan، التماس iltimás
 kardan، تمنا نمودن tamanná ni-
 múdan، نیاز niyáz kardan،
 دعا du'á kardan، استدعا
 نمودن istid'á nimúdan. — (*to
 need, to want*) لازم داهستن lázim
 dáshtan، ضرور داهستن zarúr dásht-
 an، حاجت khwástan، خواهستن
 hájat dáshtan، اقتضا نمودن
 iktizá kardan، محتاج بودن muh-
 táj búdan، در كار دادن dar kár
 shudan.
REQUIREMENT, مقتضا mukhtazá.
REQUISITE (*subs.*), لوازمه lavázi-
 mah. — (*adj.*) ضرور zarúr، لازم
 lázim، ملزم multazim، مقتضى
 mukhtazí، معتكد mu'takid، واجب
 vájib، در كار دادن dar-kár، متا-
 hattim.
REQUITAL, مكافات mujázát، مكافات
 mukáfát، جزا jizá.
To REQUITE, مكافات نمودن mujázát
 kardan، مكافات نمودن mukáfát
 kardan.
RE-SALE, وا فروخت vá-furúkt.
To RESCIND, رد کردن radd kardan،
 ناسخ ساختن bátil kardan، باطل کردن
 naskh sákhtan، قطع کردن kat'
 kardan.
RESCISSION, رد کردن radd-kardan،
 قطع کردن kat'-kardan.
RESCRIPT, امر amr، تنظيم tanzím.
RESCUE, خلاص ribá، ای، رها ribá،
 خلاص khalás.
To RESCUE, خلاص دادن khalás dádan.
RESEARCH, تحقیق justujú، تفحص
 tafahhus.
To RE-SELL, وا فروختن vá-furúkhtan.
RESEMBLANCE, برابری barábarí،
 تمثيل tamsíl، مثال misál، تشبیه
 tashbíh، شبهه mushábahah، شبهه
 shibh، موافقت muváfakat، شباهت
 shabáhat، حكم nimáyish،
To RESEMBLE, مانستن mánistan،

- داهتن *tashbfh dáshtan*, تشبیه *tashbfh dáshtan*, مشابهه *mushábahah dáshtan*, تمثیل *tamsíl dáshtan*, مانند بودن *mánand búdan*, مثل هباحت *misl búdan*, داهتن *shabáhat dáshtan*.
- RESEMBLING, چون *chún*, چو *chú*, هم چون *ham-chún*, چنان *chunán*, بگردار *bi-kirdár*, بسان *bi-sán*, مانند *mánand*, مثل *misl*, مثال *misál*, حکم *hukm*.
- TO RESENT, عشم نمودن *khíshn nimúdan*, آزرده دادن *ázurdah shudán*.
- RESENTFUL, شرر *sharír*, بد نهاد *bad-nihád*, بد اندیش *bad-andísh*, بد عراه *bad-khwáh*, بد ذات *bad-zát*.
- RESENTMENT, کین *kín*, عشم *khishm*, کینه *kínah*.
- RESERVATION, محاسبی *taháshá*, احتیاط *ihtiyát*, استیثنا *istisná*, باز داری *báz-dárf*.
- RESERVE, توقیر *burúdat*, توقیر *taukír*.—(without reserve) بی پروا یانه *bí-parváyánah*.
- TO RESERVE, نگاه داهتن *nigáh dáshtan*.
- RESERVED, مو قر *barúd*, مو قر *mu,akkar*.—(set *aj art*) مخصوص *makhshús*, مخصوص *makhshassus*.
- RESERVOIR (of water), حوض *hauz*.—(large public reservoir) آب انبار *áb-ambár*.
- TO RESIDE, بودن *búdan*, ساکن بودن *sákin búdan*, بسر بودن *bi-sar burdan*, سکونت داهتن *sukúnat dáshtan*, اقامت کردن *mándan*, ماندن *mándan*, اقامت *ikámat* کردن *ikámat kardan*, مستنزل بودن *mustanzil búdan*.
- RESIDENCE, منزل *makán*, مسکن *manzil*, مقام *maskan*, ما *ma*, بد *bid*, خانه *kánah*, ماکر *makarr*, مستکرم *mustakarr*, مارا *mává*.—(residing) اقامت *ikámat*, سکونت *sukúnat*.—(official residence) دولتخانه *daulat-khánah*.
- RESIDENCY, بالیوزی *bályúzi*.
- RESIDENT, ساکن *sákin* (pl. ساکنه *sakanah* and ساکن *sukkán*), باهنده *báshandah* (pl. باهندگان *báshandagán*), مکین *makín*,
- متمکن *mutamakkin*, مقیم *makím*, قاطن *kátin*, متوطن *mutavattin*, قاطن *kátin*, اهل *ahl*.—(political or consular agent) بالیوز *bályúz* (eur.), وکیل *vakíl*.
- RESIDUE, باقی *bákí*, بقیه *bakíyah*, تمامه *tatammah*, ما باقی *má-bákí*, پس ماده *pas - mándah*, میزان *mízán*.
- TO RESIGN (give up, intrust), سپردن *sipurdan*, تحویل کردن *tahvíl kardan*, تفویض نمودن *tafvíz nimúdan*, حواله *taslím* نمودن *taslím nimúdan*, حواله *haválah* کردن. —(give up office) رخصت گرفتن *rukhsat giriftan*, استعفا گرفتن *isti'fá giriftan*.
- RESIGNATION (to Providence), توکل *tavakkul*, رضا *razá*, تسلیم *taslím*.—(of office, &c.) استعفا *isti'fá*, عزل *'azl*.—(letter of resignation) استعفا نامه *isti'fá-námah*.
- RESIGNED, ماب *shikíb*, ماب *sábir*.—(religious term) متوکل *mutavakkil*.
- TO RESIST, مقاومت نمودن *mukávamat nimúdan*, مخالفت کردن *mukhálafat kardan*, مقابلهت کردن *mukábalat kardan*, مزاحم شدن *muzáhim shudán*, معارزه نمودن *mu'ávazah nimúdan*, معارزه کردن *mu'ávazah kardan*.—(successfully withstand) تاب آوردن *táb ávardán*.
- RESISTANCE, مخالفت *mukhálafat*, مقاومت *mukávamat*, مقابلهت *mukábalat*, تاب *táb*.
- RESISTIBLE, پذیر *mukhálafat-pazír*.
- RESISTLESS, غیر مخالفت *ghair-i-mukhálafat*.
- RESOLUTE, بر قرار *rásikh*, راسخ *rásikh*, مستمر *mustamirr*, مصر *musirr*.
- RESOLUTELY, جرماً و عزمًا *jazman va 'azman*.
- RESOLUTION (fixed purpose), نیت *níyat*, خوض *khauz*, ثبات *sabát*, تصمیم *tasmím*, رسوخ *rusúkh*.
- RESOLVE, عزم *'azm*, عزمیت *'azímat*, عزم *jazm*, خوض *khauz*, تصمیم *tasmím*.

- اتباع atbá', متعلمین muta'allikín, تابینها tábínhá (*vulg.*).
- To RETIRE, *vide* To RETREAT, To WITHDRAW, To RESIGN.—(*withdraw from society*) متواری هندن mutavári shudan, گروهه نشستن gúshah nishastan, علوت گزیدن khalvat guzídán.
- RETIRED, معزول ma'zúl.—(*modest*) محبوب mahjúb.
- RETIREMENT (*from business, &c.*), فراغت farághat, عزلت 'uzlat, علج استیفا' istífá, استعفا isti'fá, خلج khal', خلا' khalá.—(*solitude*) علوت khalvat, گروهه نشینی gúshah-nishíní, وحدت vahdat.
- RETORT, حاضر جوابی házir-javábí.—(*chemical term*) آمبیک ambík.
- To RETORT, دادن حاضر جوابی házir-javábí dádán.
- To RETRACE one's steps, باز گشتن, باز gashtan, بر عقب رفتن bar 'akab raftan.
- To RETRACT (*one's own words*), رد سخن نمودن radd-i-sukhun nimúdan, حرف درزدیدن harf duzdídán.
- RETRACTION (*unsaying*), رد سخن radd-i-sukhun.
- RETREAT (*place of privacy*), علوتگاه khalvat-gáh, حرم haram, گروهه gúshah, علوت khalvat.—(*of an army*), رجع raj', کابکارا' kabkará.
- To RETREAT, رفتن پسپاس pas-á-pas raftan, پس نشستن pas nishastan, کابکارا' قهرولی نمودن kabkará nimúdan.
- To RETRENCH, جلو گیری نمودن jilau-gírí nimúdan.—(*expenses*) ادارت idárat kardan, کم خرج نمودن kam kharj nimúdan.
- RETRENCHMENT, جلو گیری jilau-gírí.—(*of expenses*) خانه داری khánah-dá'rí, باریک روی barfk-raví.
- RETRIBUTION, مجازات, جزا jizá, موازات mu-jázát, عوض 'avaz, معاوضه mu-'ávazah, پاداش badlah, بدله pá-dásh, ثار sár, مکانات kisás, موازاة mukáfát, انتقام intikám, مواخذة mu,ákhazah.

- RETRIEVABLE, درمان پذیر darmán-pazír.
- To RETRIEVE, یافتن yáftan, حاصل کردن hásil kardan.
- RETROCESSION, واگذار هندن vá-guzár-shudan.
- RETROGRADE, مدبر muddbir, راجع ráj'í, واپس vá-pas.
- To RETROGRADE, واپس خریدن vá-pas khazídán, راجع نمودن raj' nimúdan.
- RETROGRESSION, واگذار هندن vá-guzár-shudan.
- RETROSPECT, ملاحظه ما مضی mulá-hazah-i-má mazá.
- RETURN, باز گشت, مراجعت murája'at, باز-gasht.
- To RETURN (*come back*), باز آمدن, باز ámadan, واپس آمدن vá-pas ámadan, برگشتن bar-gashtan, عودت کردن 'audat kardan.—(*go back*) برگشتن, باز رفتن bar-gashtan, رجوع نمودن rujú' kardan, مراجعت نمودن murája'at nimúdan, باز گردیدن, باز gardídán.—(*give back*) باز دادن, باز dádán, واپس دادن vá-pas dádán, رد نمودن radd nimúdan.
- REUNION, وصل واصلت vaslat, مجلس dú-chár.—(*assembly*) majlis, بزم bazm, انجمن anjuman, محفل mahfil.
- To RE-UNITE, فراهم آوردن faráham ávardan, موصول ساختن mausúl sákhtan.
- RE-UNITED, موصول mausúl, متوصل mutavassil.
- To REVEAL, مرفوش داشتن mufavvaz dáshtan, آشفا ساختن ifshá sákhtan, اظهار fásh kardan, فاش کردن fash kardan, كشف izhár kardan, كشف نمودن kashf nimúdan, آشكارا آشكارا kashf kardan, وحی نمودن vahy nimúdan.—(*in religious sense*) تجلی ilhám kardan, تجلی نمودن tajallí nimúdan.
- REVEALED, مکتشوف makshúf, منكشف munkashif.—(*to be revealed*) فاش نمودن fásh shudan.
- REVEALED, كاشف káshif.
- REVEL, بزم bazm, ولیمه valímah, جشن jashn.

- (to make restitution) استرداد کردن istirdád kardan.
- RESTIVE, سرکش sar-kash, متمرد mutamarrid.
- RESTIVENESS, سرکشی sar-kashí.
- RESTLESS, متزلزل mutazalzil, بی تاب bí-táb.—(to be restless) بی تاب بودن bí-táb shudan.—(at night) در راحت خوابیدن ná-ráhat khwábídan.
- RESTORATION, استرداد istirdád.—(of buildings) اصلاح isláh, تعمیر ta'mír, مرمت marammat.
- RESTORATIVE, شفابخش shifá-bakhsh, مقوی mukavví.
- To RESTORE, وا پس دادن vá-pas dádan, باز رسانیدن báz rasanídan, استرداد radd nimúdan, رَد نمودن istirdád nimúdan.—(buildings) اصلاح isláh nimúdan, تعمیر کردن ta'mír kardan, مرمت نمودن marammat nimúdan.—(pension) اجراء کردن ijrár kardan.
- To RESTRAIN, وا داهتن vá-dáshtan, ضبط نمودن báz dáshtan, باز داهتن zabt nimúdan.
- RESTRAINABLE, قابل ضبط kábil-i-zabt.
- RESTRAINED, مجبور majbúr.
- RESTRAINT, منع mana', ضبط zabt.—(self-restraint) امتناع imtiná'.
- To RESTRICT, منحصر نمودن mukhas-sar nimúdan.
- RESTRICTION, منع mana'.
- RESTRIKING, قاضی kábiz, كشنده kashandah.
- RESULT, انجام natíjah, انجم anjám, مال insirám, حاصل hásil, مال ma,ál, آخر ákhir, سر sar.
- To RESULT, اتفاق افتادن ittifák uftádan, عارضی شدن 'áriz shudan, سر زدن rúy nimúdan, سر زادن sar zadan.
- RESUMABLE, قابل اخذ kábil-i-akhz, قابل عمل kábil-i-'amal.
- RESUME, اختصار íjáz, ايجاز íjáz, اجمال íjmál, كسارت kasárat.
- To RESUME, باز گرفتن báz girifan, از نو گرفتن vá-pas girifan, وا پس گرفتن az nau girifan.—(the
- phrase "to resume") دیگر dígar, علاوه 'alávah.
- RESUMPTION, اخذ akhz.
- RESURRECTION, رستخیز rastakhíz, بعث و قيامت kiyámat, حشر hashr, نشر ba's va nashr.—(Day of Resurrection) روز قيامت rúz-i-kiyámat, روز رستخیز rúz-i-rastakhíz, روز حساب rúz-i-hisáb, روز شمار rúz-i-shimár, روز مرصاد rúz-i-mirsád, روز جزا rúz-i-jizá, يوم محشر yaumu - n - nushúr, mahshar.—(interval between death and resurrection) بَرزخ bar-zakh.
- To RESUSCITATE, انشأ نمودن inshár nimúdan, احيا نمودن ihyá nimúdan.
- RESUSCITATION, انشأ ihyá, انشأ inshár, انتشاء intishár.
- RETAIL, خرده khurdah.
- To RETAIL (sell in small quantities), خرده خرده khurdáh furúkhtan, خرده فروختن juz furúkhtan.
- RETAILEE, خرده خرده khurdah-furúsh.
- To RETAIN, نگاه dáshtan, نگاه داشتن nigáh dáshtan.
- To RETAKE, پس گرفتن pas girifan.
- To RETALIATE, قصاص نمودن kisás nimúdan, مكافات نمودن mukáfát nimúdan.
- RETALIATION, مجازات mujázát, عوض 'avaz, معاوضه mu-'ávazah, پاداش pá-dásh, تار sár, مكافات kisás, mukáfát, انتقام intikám, مؤاعده mu,ákhazah.
- To RETARD, تباطؤ tabti'ah nimúdan, تاخير نمودن ta,khír nimúdan, دیرى کردن díri kardan.
- RETENTION, حفظ hifz, ايمساک imsák.—(memory) یاد yád, حفظ hifz, حافظ háfiz, خاطر khátir.
- RETENTIVE, حافظ háfiz, ممسك mum-sik, نگاه دارنده nigáh-dárandah.
- RETINUE (attendants, &c.), عدم و حشم khadam va hasham, حشمت hashmat, مركب maukab, جلو jilau, مركب maukab, كوكبه kaukabah, قبعبه kabkabah,

- اتباع atbá', متعاقبین muta'allikín, تابینها tábínhá (*vulg.*).
 To RETIRE, *vide* To RETREAT, To WITHDRAW, To RESIGN.—(*withdraw from society*) هندن متواری هندن mutavári shudan, گروهه نشستن gúshah nishastan, علوت گزیدن khalvat guzídán.
 RETIRED, معزول ma'zúl.—(*modest*) محبوب mahjúb.
 RETIREMENT (*from business, &c.*), فرامت farághat, عزلت 'uzlat, خلع استیفا' istifá, استعفا isti'fá, خلع khal', خلا' khalá.—(*solitude*) علوت khalvat, گوشه نشینی gúshah-nishíni, وحدت vahdat.
 RETORT, حاضر جوابی házir-javábí.—(*chemical term*) ائبجی ambík.
 To RETORT, دادن حاضر جوابی házir-javábí dádan.
 To RETRACE one's steps, باز گشتن báz gashtan, بر عقب رفتن bar 'akab raftan.
 To RETRACT (*one's own words*), رد سخن نمودن radd-i-sukhun nimúdan, حرف در دیدن harf duzdídán.
 RETRACTION (*unsaying*), رد سخن radd-i-sukhun.
 RETREAT (*place of privacy*), علوتگاه khalvat-gáh, حرم haram, گوشه gúshah, علوت khalvat.—(*of an army*), راج raj', کاکارآ kahkará.
 To RETREAT, پس رستن pas-á-pas raftan, پس نشستن pas nishastan, قهقری نمودن kahkará nimúdan.
 To RETRENCH, جلو گیری نمودن jilau-gírí nimúdan.—(*expenses*) ادارت idárat kardan, کم خرج نمودن kam kharj nimúdan.
 RETRENCHMENT, جلو گیری نمودن jilau-gírí.—(*of expenses*) داری khánah-dárf, باریک روی barfk-raví.
 RETRIBUTION, مجازات mujázát, عوض mu-'ávazah, پاداش pádash, بدلہ pádash, نثار sár, مکافات kisás, mukáfát, انتقام intikám, مواخذة mu'ákhazah.

- RETRIEVABLE, درصان پذیر darmán-pazír.
 To RETRIEVE, یافتن yáftan, حاصل کردن hásil kardan.
 RETROCESSION, واگذار هندن vá-guzár-shudan.
 RETROGRADE, مدبر mudbir, راج ráji', واپس vá-pas.
 To RETROGRADE, واپس خریدن vá-pas khazídán, راج نمودن raj' nimúdan.
 RETROCESSION, واگذار هندن vá-guzár-shudan.
 RETROSPECT, ملاحظه ما مضی mulá-hazah-i-má mazá.
 RETURN, باز گشتن murá'ja'at, مراجعت báz-gasht.
 To RETURN (*come back*), باز آمدن báz ámadan, واپس آمدن vá-pas ámadan, برگشتن bar-gashtan, عودت کردن 'audat kardan.—(*go back*) باز رفتن báz raftan, برگشتن bar-gashtan, رجوع کردن rujú' kardan, مراجعت نمودن murá'ja'at nimúdan, باز گردیدن báz gardídán.—(*give back*) باز دادن báz dádan, رد نمودن vá-pas dádan, واپس دادن radd nimúdan.
 REUNION, وصل vasil, وصلت vuslat, مجلس dú-chár.—(*assembly*) مجلس majlis, بزم bazm, انجمن anjuman, محفل mahfil.
 To RE-UNITE, فراهم آوردن faráham ávardan, موصول ساختن mausúl sákhtan.
 RE-UNITED, موصول mausúl, متوصل mutavassil.
 To REVEAL, مفروض داختن mufavvaz dáshtan, افشا ساختن ifshá sákhtan, اظهار fásh kardan, فاش کردن fash kardan, كشف كشف izhár kardan, كشف كشف nimúdan, آشکارا کردن ásh-kará kardan, وحی نمودن vahy nimúdan.—(*in religious sense*) تجلی ilhám نمودن ilhám nimúdan, تجلی نمودن tajallí nimúdan.
 REVEALED, مکشوف makshúf, منکشف munkashif.—(*to be revealed*) فاش هندن fash shudan.
 REVEALER, کاشف káshif.
 REVEL, بزم bazm, ولیمه valímah, جشن jashn.

To REVEL, تعیش کردن ta'ayyush kardan.

REVELATION, کشف kashf, ناش fâsh, اخبار izbâr.—(from heaven) الهام ilhâm, مکاشفه mukâshafah, وحی vahy, تنزیل tanzîl.

REVELRY, عیش و کلاهی kallâshî, عیش و خوش گذرانی 'aish va 'ishrat, عشرت khwush-guzrânî.

REVENGE, انتقام intikâm, کینه kînâh, جزا jizâ, سزا sizâ, سزا sâr.

To REVENGE, قصاص گرفتن kisâs giriftan.—(oneself) انتقام کردن intikâm kardan.

REVENGEFUL, انتقام پر pur-intikâm, کینه پر pur-kînâh.

REVENUE, مالیات mâliyat, ارباح irtifâ', باج و عراج mahâsîl, محاسبی bâj u khirâj, تعمیر ta'mîr.—(management of revenues) عاملی 'âmilî.—(collector of revenue) عامل 'âmil (pl. عمال 'ammâl), مستوفی mustaufî, محصل muhassîl.

To REVERBERATE, صدا نمودن, radd-i-sadâ nimûdan.

REVERBERATION (of sound), صدا radd-i-sadâ, نوب nûf.

To REVERE, محترم داشتن muhtaram dâshtan, اکرام ikrâm nimûdan, تکریم و تعظیم ta'zîm va takrîm kardan.

REVERENCE, تعظیم ta'zîm, تکریم takrîm, احترام i'zâz, اعتبار i'tibâr, احترام ihtirâm.

To REVERENCE, محترم داشتن muhtaram dâshtan, اکرام ikrâm nimûdan, تکریم و تعظیم ta'zîm va takrîm kardan.

REVEREND (revered), محترم muhtaram, معزز mu'azzaz, معلم mu'azzam, مکرم mukarram.

REVERENT (revering, respectful), مؤدب mu'addab, اعتبار نما i'tibâr-nimâ, احترام نما ihtirâm-nimâ.

REVERENTIALLY, بتواضع bi-tavâzu'.

REVERIE, خیال کھیاں khwâb, خیال or khayâl.

REVERSE, عکس 'aks, ضد zidd, خلاف khilâf, عکس nakîz, ور var (vulg.).—(change) انقلاب inkilâb, تغییر taghyîr, مارتف sarîfat.—(disaster)

nakbat, نکتہ nakmat, نکتہ shikast, هزیمت hazîmat.

To REVERSE, مقلوب کردن maktûb kardan, وارون کردن várûn kardan.

REVERSED, وارونه várûnah, نگون nigún, معکوس ma'kûs.

REVERSION, رجوع بر کشف bar-gasht, رجوع rujú'.

To REVERT, رجوع نمودن rujú' nimûdan.

REVIEW (of an army), سان sán.—(of book), ملاحظه mulâhazah.

To REVIEW (book), ملاحظه mulâhazah kardan.—(army) سان sán دیدن sán دیدن.

To REVILE, vide To RAIL at, To SCOLD.

REVILER, مفسدی muftarî, دهنام دهنام dushnâm-dihandah.

REVISAL or REVISION, تصحیح tashîh. REVISE, تصحیح tashîh.

To REVISE, تصحیح کردن tashîh kardan, درست کردن durust kardan.

To REVISIT, باز دید نمودن bâz-dîd nimûdan, ملاقات mulâkât kardan.

REVIVAL, عود 'aud.

To REVIVE, اعاده نمودن i'âdah nimûdan.—(get better), به شدن bih shudan.—(resuscitate) انبشار نمودن inshâr nimûdan, احیا نمودن ihyâ nimûdan.

REVIVER, مفرج mufarrih, مویی muhyî.

REVOCABLE, پذیر درمان darmân-pazîr.

REVOCATION, رد radd, نسخ naskh.

To REVOKE, رد کردن radd kardan, نسخ ساختن bâtil kardan, قطع kat' kardan, قطع کردن naskh sâkhtan, قطع کردن kat' kardan.

REVOLT, بغاوت yâghî-garî, بغاوت baghâvat, فتنه fitnah, طغیان tughyân, عصیان 'isyân, فساد fasâd, دغده گاردان gardan - kashî, دغدغه daghdaghah, سر کشی sar-kashî, هزگی harzagî, کاکارگی kahkarâ.

REVOLUTION, گردش gardîsh, دور daur, انقلاب inkilâb.—(of the heavens) دور گردون daur-i-gardûn, انقلاب takâl-

lubát-i-afák, گردش آسمان gar-dish-i-ásmán.—(against a prince, &c.) بغاوت yághí-gari, یغیگری yághí-gari, یغیان tugh-yán, فساد 'isyán, عصیان fasád, گردنکشی gardan - kashí, دغدغه daghdaghah, سر کشی sar-kashí, قهقرو kahkará, هرزگی harzagi.

To REVOLVE, گردش گردیدن gardídan, دور کردن gardish kardan, دور کردن daur kardan, چرخیدن charkhídan.

REVOLVE (*pistol*), رولور ravalvar (*eur.*).

REWARD, اجر مزد muzd, جزا jizá, اجر ajr, اجرت ujrat, حسنه hasanah, انعام in'ám, تلافی taláfi.—(in the next world) ثواب saváb, سعادت sa'ádat-i-abadí.

To REWARD, کردن padásh kardan, جزا jizá kardan.

RHETORIC, علم کلام 'ilm-i-kalám, علم فصاحت 'ilm-i-fasáhat, منطق nutk.

RHETORICAL, منطقی mantikí.

RHETORICIAN, منطقی mantikí, اهل منطق ahl-i-mantik.

RHEUM, زكام zukám.

RHEUMATIC, بادى bádí.

RHEUMATISM, باد bád, ریح ríh, وجع rheumatism vaj'-i-mafásil.

RHINOCEROS, کرکدن kargadan.

RHODODAPHNE (*oleander*), غرزهه khar-zahrah, دلفه diflah.

RHOMBUS (*in geometry*), مربع ma'in.

RHUBARB, ریوند rívand.—(*bastard rhubarb*) ریواس rívás, لیواس lívás.

RHYME, نظم 'nazam, قافیه káfíyah, سجع sa'j, نظم nazam.

To RHYME (*trans.*), قافیه گفتن káfíyah guftan, شعر گفتن shí'r guftan.—(*intrans.*) قافیه بودن káfíyah búdan, قافیه داشتن káfíyah dáshtan.

RIB, استخوان پهلوی ustukhwán-i-pahlú, دنده daudah.

RIBBON, بانده báftah, فیط fít, فتیله fatílah, پهنک pahnak, تافیه táfiyah.

RICE (*growing or in the husk*), هلتوک shaltúk, چلتوک chaltúk, هالی shálí.—(*cleared from the husk*) چلو birinj.—(*boiled*) چلو chiláw.

—(*rice and milk*) شیر برنج shír-birinj.—(*rice-broth*) هله shullah. (*rice and meat, spices, &c.*) پلو piláw.—(*rice-field*) هلتوکزار shaltúk-zár, مزراع چلتوک mazra'-i-chaltúk.

RICH, تونگر mál-dár, مالدار mál-dár, دولت مند daulat-mand, غنی ghaní, متمول mustaghaní, متمول mutammavvil, دار zar-dár, زاردار máyah-dár, منعم muna'am.—(*as cookery, &c.*) چرب charb.—(*as a country or city, &c.*) زرخیز zarkhíz, مداخله madákhil-khíz.

RICHES, مال mál, دولت daulat, مایه máyah.

RICHLY, دولتمندانه daulat-mandánah.—(*fully*) تماما tamáman, بسیار bisyar.

RICHNESS (*wealth*), مال mál, دولت daulat, مایه máyah.—(*fertility*) خصب khisb, باروری barú-mandí, چربی charbí.—(*of food*) توده túde, غله túdah-i-ghallah, خرمن kharman, پیر pir (*vulg.*).

RICKETY (*infirm*), نا استوار ná-ustuvár, سست sust, لاک lak.

To RID, زهانیدن rihánídan.

RIDDANCE, خلاصی khalás, ریاهی riháí, ریاهی riháí.

RIDDLE (*enigma*), معما mu'ammá, رمز ramz.—(*sieve*) غربال gharbál, غلبار ghalbár, غلبیر ghalbír.

To RIDDLE, سوراخ کردن súrakh kardan, سوراخ súrakh kardan.

To RIDE, سواری رفتن suvárah (*or savárah*) raftan, سواری کردن suvári (*or savári*) kardan, سواری هندن suvár (*or savár*) shudan.—(*to ride double, behind another person*) ترک نشستن tark nishastan.

RIDE, سواری suvár (*or savár*), راکب rákib, فارس fáris.

RIDGE, پشته pushtah, بالا bálá.—(*of a furrow*) کوزه kurdú, کوزه kurzah.—(*division of a field or garden*) مرز marz.

RIDGEWAYS, بطور پشت ماهی bi-taur-i-pusht-i-máhi.

RIDICULE, عذبه khandah, مزاح mizáh, مسخره maskharah, مسخره

sukhr(yat, هجر, hajv, استهزا, istihzá, مزاحه, lábah, باردی, báradí, مضحكه, mazhakah.

To RIDICULE, استهزا نمودن, istihzá nimúdan, مسخره ساختن, maskharah sákhtan.

RIDICULOUS, مضحك, muzhik, مسخره, maskharah.

RIDING-CLOAK (*large, with wide sleeves*) بارانی, báraní, جبهه, jubbah. — (*furred and richly laced*) کاتبی, kâtibi.

RIDING-COAT (*long-skirted*), ایسه, uyamah, تکمه, tikmah. — (*short jacket*) کلدجه, kuljeh, کردی, kurdí.

RIDING-HOOD, باشلوک, báshlúk.

RIFE, مروره, murav-vaj, تازی, tári, متداول, mutadával, عموم, 'umúm.

RIFLE (*gun*), تفنگ, tufang-i-shish-khánah (so called from its having usually six grooves or channels in the barrel). — (*long rifle*) جزائی, jazá,ir, جزائی, jazá,il, شامکلال, shamklál, شاکمال, shakh-mál. — (*groove in a rifle barrel*) خانه, khánah, ناب, náb. — (*different parts of a rifle*) vide MUSKET.

To RIFLE, چهار کردن, chapáw kardan, غارت کردن, ghárat kardan, سلب کردن, yaghmá kardan, نهب گرفتن, salab giriftan, چهارلی کردن, chapáwlí kardan (*vulg.*).

RIFLED (*gun*), دار, khánah-dár, دار, náb-dár.

RIFLEMAN, جزائچی, jazá,ir-chí, هشتخانه, shamkhál-chí, تفنگچی, shish-khánah-tufang-chí.

RIGGING, بند چهار, band-i-jaház, ریسمان, rismán.

RIGHT (*proper*), جا, bi-já, ربا, ravá, مناسب, munásib, هائسته, sháyis-tah, سرا, vájib, لائق, lá,ik, سزا, sizá, لازم, lázím, درست, durust. — (*to deem right*) دناستن, saváb-dánistan. — (*correct*) درست, durust, راست, rást, صحیح, sahíh, کامل, kámil, راست, bí-ghalat. — (*straight*) راست, rást, صواب, sá,ib, سही, suhí, مستقیم, mustakfím. — (*not left*) راست, rást,

yamín. — (*right and left*) یمن و راست, chap u rást, و میمنه و یمن, yamín u yasár, و مایمانه و مایساره, maimanah va maisarah. — (*on the right*) دست راست, dast-i-rást, در یمن, dar yamín. — (*right or wrong*) حق یا نا حق, hakk yá ná-hakk. — (*due*) حق, hakk, لازم, lázímah (*pl.* لوازم, lavázim). — (*prerogative*) اختیار, ikhtiyár, حق, kudrat, اقتدار, hak, حقوق مدینه, (civil rights) hukúk-i-madínah. — (*political rights*) حقوق سیاسی, hukúk-i-siyá-siyah. — (*established rights*) حقوقیکه, hukúki kih al'an hast. — (*property*) vide PROPERTY.

To RIGHT, انصاف کردن, insáf kardan.

RIGHTEOUS, صالح, sálíh, سادق, sádik, عادل, 'ádil, دایاندار, diyánat-dár, متدین, mutadayyin.

RIGHTEOUSLY, عادلانه, bi-rástí, بر راستی, 'ádilánah.

RIGHTEOUSNESS, صداقت, sadákat, صلاحیت, saláhíyat, سداد, sadád, دیانت, diyánat, راستی, rástí, صواب, saváb.

RIGHTFUL, راست, rást, درست, durust, صحیح, sahíh.

RIGHTLY, بطور درست, bi-taur-i-durust.

RIGID, متمصلب, mutasallib, سخت, sakht, صلب, salab, درخت, durusht, صلب, salab.

RIGIDITY, سختی, salábat, صلابت, sakhtí, درختی, durushtí.

RIGIDLY, متمصلبانه, mutasallibánah.

RIGOROUSLY, بشدت, bi-shiddat, سختی, bi-sakhtí.

RIGORS (*shivering of a fever*), ارتعاش, kusha'rírah, تشعرویه, irti-'ásh.

RIGOUR, سختی, shiddat, هدد, sakhtí.

RILL, جوی, jú, جوی, jú (*vulg.*).

RIM, لب, lab, کنار, kanár, کناره, kanárah, کران, karán.

RIME, بزه, puzhah, کچک, gachak (*vulg.*).

RIND, قشر, púst, کشر, kishr.

RING, حلقه, halkah. — (*for the finger*) انگشتر, angushtar, انگشترین, angushtarín. — (*signet ring*) حاتم, khátim. — (*earring*) گوشواره, gush-

várah, حلقه گوش halkah-i-gúsh.
 —(ankle ring) خلتال khalkhtál,
 پای برنج پای páy-baranjan. —(nose-
 ring) حلقه بینی halkah-i-bíní, برنج
 bursan (obs.). —(thumb-ring, worn
 by archers, and used in drawing
 the bow) شست shast, انگشتوانه
 angushtavánah, زه گمر zih-gír. —
 (for fighting) کشتیگاه kushtí-gáh,
 زور خانه zúr-khánah.
 To RING (a bell, &c.), تکان دادن
 takán dádan, زدن zadan, نواختن
 navákhтан, صدا دادن sadá dádan.
 —(like glass) آزار دادن ávááz dádan.
 RINGDOVE, قمری kumrí, فاخته fákh-
 tah.
 RINGLEADER, پیش رو pish-rau, سر
 حلقه sar-halkah.
 RINGLET, زلف zulf, جعد ja'd, حلقه
 halkah, تاب táb.
 RINGWORM, حصف hasaf, بوی
 bahak.
 To RINSE (wash), شستن shustan. —
 (to rinse the mouth with water)
 مضمضه کردن mazmazah kardan.
 (to rinse the nostrils with water)
 غرغره کردن ghargharah kardan. —
 (to rinse the nostrils with water)
 استنشاق کردن istinshák kardan.
 RIOT (tumult), هنگامه hangámah,
 اغتشاش ightisháhsh, عریده urba-
 dah, همتاه shamátah, هورش shúrish,
 فتنه fitnah, فساد fasád, غوغا ghaughá,
 غلبگی ghalabagí, شلتاق shilták,
 هلوک shulúk.
 RIOTER, سر کردن کش gardan-kash, سر
 کش sar-kash, ارباش aubásh.
 RIOTOUS, پر غوغا pur-ghaughá. —
 (men) غوغای بی-ghaughá, با غوغا
 ghaughái.
 To RIP, دریدن darídan.
 RIPE, رسیده rasídah, چخته pukhtah,
 نیمرس mistaví. —(half ripe) نیم
 ras. —(quite ripe) تمام رس
 tamám-ras.
 To RIPEN, رسیدن rasídan.
 RIPESS, چختگی rasídagí, رسیدگی
 pukhtagí.
 RIPPLE, زنجیر úb-shár, زنجیر zanjír.
 To RIPPLE, کشیدن or زنجیر زدن zan-
 jír zadan or kashídan.

To RISE (up) بر خاستن bar-khástan,
 ایستادن ístádan, پا هدن pá shu-
 dan. —(as the sun) طلوع کردن tulú'
 kardan, بر آمدن bar - amadan,
 اشراق ساختن ishrák sákhтан. —
 (issue) صادر هدن sádir shudan,
 پیدا هدن sudúr kardan, صدور کردن
 paidá shudan. —(as a blister)
 آبله کردن ábilah kardan.
 RISIBILITY, عذده انگیزی khandah-
 angízí.
 RISIBLE, مصلح bá-khandah, عذده
 muzhík.
 RISING (tumult), هنگامه hangámah,
 اغتشاش ightisháhsh, عریده urba-
 dah, هورش shúrish, همتاه shamátah,
 فتنه fitnah, فساد fasád, غوغا ghaughá,
 غلبگی ghalabagí, شلتاق shilták,
 هلوک shulúk.
 RISK, خطر khatar, خطره khaträh,
 مخاطره mukhátarah, بیم bím, عده
 khadashah, توشش tashvish, باک
 bák, تنگنای tangnái. —(to run
 a risk) در خطر انداختن
 khwudrá dar khatar andákhtan.
 —(at the risk of one's life) جان
 انداخته jan dar halák an-
 dákhтан.
 RITE, رسم rasm, تکلف takalluf, ادب
 adab, تعارف ta'áraf.
 RITUAL (rits), رسوم rusúm. —(adj.)
 رسمی rusúmí.
 RIVAL, رفیق haríf, غیر ghair, رفیق
 rakib. —(rival wife) هور havú,
 هتو ha,ú, همشوی ham-shú,í, انباش
 ambágh (obs.).
 To RIVAL, رقابت کردن rakábat kar-
 dan, هم چشمی نمودن ham-chash-
 mí nimúdan, هم سری نمودن ham-
 sarí nimúdan.
 RIVALEY, رقابت rakábat, تسابق tasá-
 buk.
 RIVER, رود rúd, رودخانه rúd-khá-
 nah, نهر nahr. —(large river) دریا
 daryá, رود sháh-rúd. —(small
 river or brook) جوی jú, جوب júb
 (vulg.).
 RIVET, پرچین parchín. —(for glass)
 گنگو gangú.
 To RIVET, پرچین کردن parchín kar-

- dan.—(glass) گنگو کردن gangú kardan.
- ROAD, راه ráh, راه rah, طریق tarfik, سبیل sabíl, مسلك maslak, درب darb, راه sarát, وتيرة vatírah, سمت samt, طريقه tarikah.—(high road), شارع shárirí, راه شاه sháh-ráh, جاده jáddah.—(foot road) مرد mard-rau.—(narrow road or pass) تنگ tang, راه تنگ tang-ráh, كدوك gadúk.—(path in a garden, or place for walking) خيابان khiyábán.—(path or track through deep snow) رش rush, or rash, چتر chikkir.—(carriage road) راه كالكه ráh-i-káliskah-rau.
- ROADSTEAD, بندر bandar, كشتيگاه kashtí-gáh, لانگراكه langar-gáh.
- TO ROAM, آواره گشتن ávarah gash-tan.
- ROAN (horse), سرختيره surkh-tírah, قزل kizil.
- ROAR, غرش báng, بانگ ghurrish.—(sea) زحار zakhkhár.
- TO ROAR, غرش کردن ghurrish kardan, بانگ زدن báng zadan.—(as the sea) زحار کردن zakhkhár kardan.
- TO ROAST, كباب کردن kabáb kardan, برهتن biryán kardan, برهتن buruhshtan.
- ROASTER, تابه كباب tábah-i-kabáb.
- ROAST MEAT, كباب kabáb, بریان bir-yán.
- TO ROB, دزدیدن duzdídan, دزدی duzdí kardan.
- ROBBER, دزد duzd, راهزن ráh-zan, سارق sárik, قاطع الطريق káti'u-'t-tarik, قطاع الطريق kattá'u-'t-tarik, لیس liss, قصاب kazzák, قصاب kazzák, حرامی harámí, یغماچی yaghmá,í.
- ROBBERY, راهزنی ráh-zaní, سرقة sarikah, لصاصت lasásat, چپار ghasb, غارت ghárat, تاراج taráj, نهب nahb, چپاولی chapáwli, نهب chapáwli (vulg.).
- ROBE, پوشاك púshák, جامه jámah, لباس libás, كسوت kisvat, پوشان púshan.
- TO ROBE, پوشیدن púshídan, آراستن árastan.
- ROBUST, تنو مند tanú-mand, زور zúr-ávar, قوی kaví.
- ROCK, سنگ sakhráh, صخره sang.
- TO ROCK (trans.), تكان دادن takán dádan, جنبانیدن jumbánídan, تكانیدن takánídan.—(intrans.) تكان نمودن jumbídan, جنبیدن nimúdan, تكان لاندن lándan (obs.).
- ROCKET (firework), تير هوا tir-i-havá.—(of war) گلرله تير gulúlah-i-kuppuz, تير خشخاش tir-takhsh, گلرله تير gulúlah-i-kunfuz.
- ROCKY, پر سنگ sang-lákh, سنگ pur-sang, سنگی sangí.
- ROD, عصا 'asá, چوب دستی chúb-dastí, تركه tarkah.—(surveying) gaz.
- ROE (deer), آهو áhú. [This is strictly the antelope.]—(of fish), توكم ماهی tukhm-ishpul, آهیل mahí.—(hard roe) سخت sakht-tukhm.—(soft roe) نرم narm-tukhm.
- ROEBUCK, بز كوهی buz-i-kúhí. [This is strictly the ibex.]
- ROGATION, دعا dú'á, استدعا istid'á, سو'ال su,ál.
- ROGUE, حيله باز hílah-báz, حيله hílah-var, فریبده firibandah, سر kull-lábí, حمله sar-ham-band, همبند aubásh, دستكج dast-kaj, اوباش ná-bi-kár, عدار ghaddár, مكار makkár, دولابی dú-lábí, باز dúláb-báz.
- ROGUERY, عیاری 'ayyárí, حيله hílah-bází, سر همبندی sar-ham-bandí.
- ROLE, رسم rasim.
- ROLL (of paper, &c.), لوله lúlah, طومار túmár.—(handkerchief, &c., rolled up in a ball) چمبره cham-barah.—(muster-roll) فهرست fih-rist.
- TO ROLL (trans.), غلطانیدن ghaltánídan.—(intrans.) غلطیدن ghaltídan.—(as a ship) حرکت کردن hakakat kardan, تكان دادن takán dádan.—(roll up) پيچانیدن píchánídan, تكان نمودن navardídan, تكان

- tah kardan, تاهى كردن tai kardan, تاهى كرتن ta kardan. — (roll out, flatten, as dough, &c.) پهن كردن pahn kardan, پخش كردن pakhsh kardan.
- ROLLER (for levelling ground, &c.), غلظك ghaltak. — (for smoothing a house-top) بان غلظان bán-ghaltán.
- ROLLING (ship), متزلزل mutazalzil.
- ROLLING-PIN, تيره tirah.
- ROMAN CATHOLIC, پاپاوى papávi (eur.).
- ROMAN CATHOLICISM, پاپا دين din-i-pápá (eur.).
- ROMANCE, افسانه afsánah, داستان dástán.
- To ROMANCE, افسانه پرداختن afsánah pardákhtan.
- ROMANCE, افسانه پرداز afsánah-pardáz.
- ROMANTIC, افسانه وش afsánah-vash.
- ROMP (person), بازی گوش bází-gúsh, بازی گره harzah-gar, ول کار vil-kár, لعاب la'áb. — (thing) بازی bází, لعاب la'áb.
- To ROMP, بازی نمودن bází nimúdan, لعاب نمودن la'áb nimúdan.
- ROOF, بام bám, بان bán. — (interior or ceiling) سقف sakf, عرش 'arsh. — (exterior or flat terrace) پشت pusht - i - bám. — (platform upon the roof) بام سکوئی sakkú, i - i - bám. — (parapet round roof) معبر ma'jar, معبر mahjar. — (eaves or border of roof) طره turrah. — (coping or face of roof) گنبد rukh-bám. — (cupola) گنبد gumbad, گنبد gumbaz, قبه kubbah. — (gable or arched roof) شيروانى shírvání. — (palate of the mouth) سق sakk.
- ROOK, کلاغ kalágh.
- ROOM, حجره útágh, اطاق útágh, حجره hujrah, اتاق uták, اطاق úták. — (principal room in a Persian house) ديوانخانه díván-khánah. — (upper room, higher story) بالاخانه bálá-khánah. — (open room, supported on pillars) تالار talár. — (hall or reception - room) ايوان aiván. — (lumber room) پوستو

pastú, سندوقخانه sandúk-khánah, ميان پای miyán-i-páy. — (private room) اطاق خلوت úták-i-khalvat. (Vide also HOUSE.) — (to turn a room inside out) پاس و پيش كردن pas va pish kardan.

[The different compartments of a Persian room are: (the floor) زمین zamín, كف kaf; (skirting or level part of the wall, extending from the floor to the height of three or four feet, sometimes of slabs of marble, sometimes of fine plaster, rarely of boards) هزاره hizarah; (niches or small recesses, extending round three sides of the room above the skirting) طاقچه tákchah; (spaces between the niches) جزر jizr; (cornice or moulding above the row of niches) مقرنس mukarnas; (ceiling) سقف sakf; (level ceiling) سقف سخته sakf-i-takhtah; (ceiling with cross - beams rounded and ornamented) سقف سافى sakf-i-marjavak; (vaulted ceiling) سقف مقبب sakf-i-mukabbab, سقف مقوس sakf-i-mukavvas; (large window of coloured glass set in carved wood-work, in sashes, occupying the front of the room) ارضى urusí; (fire-place, generally opposite the large window) بخارى bukhári; (threshold) درگاه dargáh; (upper part of a room, seat of honour) صدر sadr.]

ROOMY, واسع vási', وسیع vasí'.

Roost, چوب chúb.

To Roost, بر چوب نشستن bar chúb nishastan.

Root, ریشه ríshah, بن bun, دمار damár. — (grammatical term) اصل asl. — (in arithmetic) جذر jazr (pl. جذور juzúr).

To Root (take root), ریشه زدن ríshah zadan. — (to root up) بر از بنج نبرون آوردن bar-kandan, از بنج بیرون آوردن az bikh birún ávardan.

ROPE, ريسن rasan, ريسمان rísmán. —

(tent-rope) طناب tanáb, طناب tanáf (vulg.).—(cable) عمار 'umiár (eur.).—(stretched rope, on which anything is hung) ملسا mlsá.—(network of ropes suspended from the roof, and which serves to contain various articles) چنبره chambarah, آرنگ ávang.

ROPE-DANCER, بازیگر bázi-gar, ریسمان rismán-báz, بند باز band-báz, bambáz (vulg.).

ROPE-MAKER, رستتاب habbál, rasan-táb.

ROSARY, تسبیح tasbíh, سبحة sab-hah. — (place) گلستان gulistán, گلشن gulshan, گلزار gul-zár.

ROSE, گل gul, ورد vard.—(large white rose) نسترن nastaran. — (hundred-leaved rose) گل مدبرك gul-i-sad-barg. — (eglantine or sweet-briar) نسرین nasrín.—(Guedres rose, snowball tree) بداق budák, گل-كل budágh.—(cluster rose) گل-كل gul-i-khúshah-bastah. (rose-bush) گلبن gul-bun.—(rose-bower) گلستان gulistán, گلشن gulshan, گلزار gul-zár.—(rose-water) گلبن gul-áb. — (hot mixture of rosewater and sugar) کلاب نبات gul-áb-nabát.—(otto of roses) عطر 'itr-i-gul.—(conserve of roses) گلکند gul-kand. — (rose-coloured) گلگون gul-gún.

ROSETTE, گل گل.

ROSIN, سكر sakiz, زرد zidd, سكر sak-kiz.

ROSY (hue), گلگون gul-gún, گلگام gul-fám, گلرنگ gul-rang.—(rosy-cheeked) سرخ surkh.

ROT, گندگی púsídagí, پوسیدگی gandra-gí.

To ROT, پوسیدن púsídan, گندیدن gandídan. — (to cause to rot) پوسانیدن púsánídan.

ROTATION, دوران daurán, دور daur, گردش gardish, انقلاب inkiláb.

ROTATORY, گردان gardán.

ROTTEN, پوسیده púsídah, گنده gandrah, گندیده gandídah.

ROTTENNESS, پوسیدگی púsídagí, گندگی gandra-gí.

ROTUND, گرد gird, مدور mudavvar.

ROUÉ, عوش گذران khwud-sar, خروش khwush-guzrán, رند rind, هید باز shaid-báz, تلاش kallásh.

ROUGE, غازه gházah.

ROUGH, درشت durusht, زبر zibr, نا هموار ná-hamvár.—(as the sea) موج mavváj, متلاطم mutalátim.—(unpolished) نا پرداخته ná-par-dákhtah, غیر موصول ghair-i-mas-kúl. — (in temper) تند tund, درشت durusht, بد خو bad-khú, عتل 'utull.

To ROUGHEN (trans.), نا هموار ساختن ná-hamvár sákhtan.—(intrans.) نا هموار شدن ná-hamvár shudan.

ROUGHLY, با درشتی bá-durushti, با شدت bá-shiddat.

ROUGHNESS, درشتی durushtí, نا تلاطم ná-hamvárí.—(sea) متلاطم talátum, توج tamavvuj.—(temper) تندی tundí, درشتی durushtí, پله bad-khú,í.

ROUND, گرد gird, مدور mudavvar.—(around) دور گرداگرد gird-á-gird, دور daur, دوره pairámín, دور در داورا dar daurah, دورا dauran, در حواگی dar haváfi.—(of a ladder), پله pillah. — (of a race-course) دوره daurah.

ROUNDED, مدور mudavvar.

ROUNDLY, گرداگرد gird-á-gird, مدور mudavvaran. — (openly) ظاهرآ záhiran, علانیة 'alániyatan, آشکاره áshkára, عیاناً 'ayánan.

ROUNDNESS, گرد gird.

To ROUSE, انگیزتن انگیزتن angískhtan, برآفتن khízánídan, تحریر کردن bar-áshuftan, تحریر تahrír kardan, بیدار کردن bídar kardan.

ROUT (defeat), شکست shikast, هزیمت hazímat, انزمام inhizám.

To ROUT, هزیمت دادن hazímat dádan, شکست دادن shikast dádan.—(to be routed) شکست خوردن shikast khwurdan.

ROUTE, راه ráh, راه rah, طریق tarík, درب sabíl, مسلک maslak, درب darb, صراط sarát, تیره vatírah, سمت samt, طریقه taríkah. — (en route) بی-راه bi-ráh, رو بره ru bi-ráh.

To ROVE, آواره گشتن ávárah gash-tan, سپر کردن gardídan, سیر کردن saír kardan, گشت کردن gash-t kardan.

ROVER, آواره کننده, گردش کردن gar-dish-kunandah.

Row (line), قطار saff, صف kitár, ردیف radíf, رده raddah.—(in rows) بردیف bi-radíf.—(tumult) هنگامه hangámah, اغتشاش igh-tishásh, عریضه úrbadah, هوروش shúrish, همایه shamátah, بلوا balvá, آشوب áshúb, فتنه fitnah, هلتاق heltaq, غوغا ghaughá, هلتاق shilták, هلوک shulúk.—(to lay in rows) ردیف نهادن radíf nihádan, رده گذاردن radah guzárdan.

To Row (a boat) پارو کشیدن páru kashídan, خادۀ ردن khádah zadan.

ROWER, پارو خادۀ کش, khádah-kash, پارو کش páru-kash.

ROYAL, پادشاهی sháhí, پادشاهی pá-disháhí, شاهانه sháhánah, پادشاهانه pádisháhánah, خانقانی khákání, پادشاهی sultání, خسروی khusraví, کبابی kayání, شهریاری shahr-yaráí, شاه وار sháh-vár.

ROYALIST, خیر خواه سلطان khair-khwáh-i-sultán.

ROYALLY, پادشاهانه sháhánah, پادشاهانه pádisháhánah.

ROYALTY, سلطنت sultanat, هاهی sháhí.

RUB, مالش málísh.

To RUB, مالیدن málídan, سودن súdan, سابیدن sáídan, سابیدن sá-bídan.—(to rub down a horse) مالیدن مالش کردن málísh kardan, زدودن zadúdan.—(to rub off, dust) محو کردن mahv kardan.

RUBBER (person), مالش دهنده má-lísh-dihandah.—(for grooming a horse), کفی kaffí, کفمال kaf-mál.

RUBBING, مالش málísh.

RUBBISH, خاکروبه kháshák, اذبار khák-rúbah, اهلل ashkál, اذبار idbár, رشت rasht.

RUBY, یاقوت احمر la'í, لعل ahmar.

RUDDER, دوسمن sukkán, دوسمن dú-man, عله khallah.

RUDDINESS, سرخی surkhí.

RUDDY, سرخ و سفید surkh u saffíd, سرخ surkh, رنگ, سرخ surkh rang.

RUDE, بی ادب bi-adab, درشت du-rusht, بی سلیقه bi-salíkah, گستاخ gustákh, وحشی vahshí.—(to be rude) زباندرازی کردن zabán-dirázi kardan.

RUDELY, بی ادبانه bi-adabánah, گستاخانه gustákhánah.

RUDENESS, درشتی bi-adabí, بی ادبی durushtí, گستاخی gustákhí, بی تعارفی bi-ta'arufí, بی تعارفی bítá'arufí.

RUDIMENT, اصل اصل (pl. اصول usúl), قواعد kavá'id (used in plural), مصدر masdar.

RUDIMENTAL, اصلی aslí.

RUE (herb), سداب sudáb.

To RUE, vide To REGRET.

RUEFUL, دلننگ dil-tang, پریشان paríshán, ملول malúl, غمگین gham-gín, غمناک gham-nák.

RUEFULLY, غمناکانه gham-nákánah.

RUEFULNESS, غم gham, پریشانی parí-shání, غمگینی gham-gíní.

RUFFIAN, اوباش aubásh, جلاذ jallád.

To RUFFLE, درهم برهم داشتن dar-ham-barham sákhtan, درهم برهم zadan.

RUG, فرش farsh, قالی kálí.

RUGGED, درشت durusht, ناهموار ná-hamvár.

RUGGEDLY, با درشتی bá-durushtí.

RUGGEDNESS, درشتی durushtí, ناهمواری ná-hamvárí.

RUIN, تلف talaf, تباهی tabáhí, اخلال kharábí, خلل khalal, اخلال ikhlál, خسارت khasárat.—(place) ویرانه vairání, خرابه kharábah, ویرانه vairánah.

To RUIN, خراب نمودن kharáb ni-múdan, زیر و زبر کردن zír u zabar kardan, تخریب کردن tatbír kardan.—(persons) متضرر گردانیدن muta-zarrir gardánídan, حال شکسته shikastah-hál gardánídan.

RUINED, خراب kharáb, منهدم mun-hadam, رنبدۀ rumbídah, پایمال páy-mál, پاش پاش pakshsh, بار, بار, ir.—

(destroyed) تباہ tabáh, معدوم ma'-dám, تلف منهدم munhadam, تلاف, تلاف پامال páy-mál, منقطع mun-kata'.—(broken in fortune) مفلس mufis, مستأصل musta, sal.—(to fall in ruins) خراب هادن kharáb shudan, منهدم رنبیدن rumbídan, منهدم هادن munhadam shudan.—(to be ruined) متضرر گردیدن mutazarrir gardídan.

RUIINOUS, مهلك muhlik, متلف mutlif.—(desolate) ویران vairán, خراب kharáb.

RUIINOUSLY, متلافانه mutlifánah.

RULE (government) حکومت hukúmat, داری hukm-rání, حکمرانی dávarí, فرمانروایی firmán-ravá, í, ریاست firmán-guzárf, فرمان گذاری ri, ásat, تمشیت tamshiyat, عمل 'amal, ایالت iyálat, سلطنت sultanat, تسلط tasallut.—(regulation) رسم rasm.—(according to rule) vide **REGULAR**.—(mason's rule) کونیه gúnyá, سه گوش sih-gúsh.—(rule of three) قانون مثلثی kánún-i-musallasí.—(double rule of three) مضاعف مثلثی musallasí-i-muzá'af.

To RULE, کردن حکومت hukúmat kardan, داری نمودن dávarí nimúdan.—(to rule lines) مسطر نمودن mistar nimúdan.

RULEE (for marking lines on paper, consisting of threads stretched upon a piece of pasteboard, in parallel order), مسطر mistar.—(king) پادشاه pádisháh, شاه sháh, شاه shah, سلطان sultán, خاقان khákán, کی kai.

RUM, روم rúm (eur.).

To RUMBLE (thunder), غریدن ghurídan.

RUMINANT and RUMINATION, نوحخور, نوشخور, núshkhwár.

To RUMINATE, نوحخور کردن núshkhwár kardan.—(reflect) فکر نمودن fikr nimúdan.

RUMMAGE, تلاش talásh.

To RUMMAGE, تلاش کردن talásh kardan.

RUMOUR, شهرت shuhrat, خبر khabar, گفتگو guftugú, گپ gap (hind).

To RUMOUR, خبر دادن khabar dádan.

RUMP, سرین surín, کفل kafal.—(rump-bone) صمصص 'us'us.

To RUMPLE, چین پیدا کردن, چین va chín paidá kardan.

RUN, دو dau.

To RUN, دویدن davídan, تاختن tákhtan, هتاب شدن shitáb kardan.—(to flow) جاری شدن járf shudan, روان ران raván shudan.

—(to flee) گریختن guríkhтан, فرار کردن firár kardan.—(to run through) vide **To TRANSFIX**.—(melt) گداختن gudákhtan, آب هادن áb shudan.—(to run up and down) تکاپو کردن takápú kardan, پوگیدن pú, ídan.—(as ink on bad paper) نشف کردن nashf kardan.

—(to run out) ریختن ríkhтан.—(to run over) زیر پا کردن zír-i-pá kardan.

RUNAWAY, فراری firárf.

RUNNER, دوندۀ davandah.—(messenger) قاصد kásid, هاطر shátir, پیک paik.

RUNNING, روان daván.

RUPEE, روپیه rúpiyah.

RUPTURE (breach), شکست shikast, شکاف shikáf, رخنۀ ríkhnah.—(dispute) دعوی da'vá, نزاع nizá', مشاجره munáza'at, مناظره munájarah, جدل jadál, لجاج lajáj, ستیزه sitízah, جنگ jang, مناقشه muná-kashah.—(hernia) فتق fatk.—(between friends) منقطع دوستی munkati'-i-dústí.

RURAL, صحرایی sahrá'í, دهقانی dia-kání, روستایی rústá'í.

RUSE, vide **TRICK**.

RUSH (flag or reed), پیرز pízur, لعل lukh, جگن jagan.—(bulrush) هردی khúnak, خنک khunak, خرنک hurdí.—(sudden spring) جهش jast, هجوم hujúm, تاخت tákht, حملۀ hamlah, یورش yúrfsh.

To RUSH, جهش jastan, آوردن hujúm ávardan.

RUSK, کماج sukhrí, خشک ku-

máj-i-khushk, کماج بست bast-i-kumáj, نان چاهی nán-i-cháhí.
 RUST, زنگ zang.
 RUSTIC (*countryman*), روستائی rústá, í, دهقان dihkán.—(*rural*) صحرائی sahrá, í, دهقانی dihkání, روستائی rústá, í.
 RUSTICITY, بی ادبی bí-adabí.
 To RUSTLE, صدا کردن sadá kardan.
 RUSTY, زنگ گرفته zang-giriftah, زنگ زده zang-álúdah, زنگ زده zang-zadah.

RUT, گود gaud. [This is properly a ditch.]
 RUTHLESS, جفا کار jafá-kár, بیرحم bí-rahm, درهت durusht, سنگدل sang-dil, ظالم zálím, بی‌مروت bí-murúvat, جبار jabbár, ستمکار sitam-kár.
 RYE, گندم سیاه gandum-i-siyáh, گندم بهاره gandum - i - bahárah, چاودار cháwdár.

S.

SABEAN (*worshipper of the sun, moon, and host of heaven*), صابی sábí, نبی nabatí.
 SABBATH (*day*), سبت sabbat, یوم السبت yaumu-'s-sabbat.—(*Holy Sabbath*) سبت مقدس sabbat-i-mukaddas.
 SABLE (*fur*), پوست سمور púst-i-sammúr.—(*the animal*) سمور sammúr.—(*black*) سیاه siyáh.—لباس مشکی (sables, mourning) libás-i-mishkí, لباس عزا libás-i-'azá.
 SABRE, شمشیر shimshír.
 SACCHARINE, شیرین shírfín.
 SACERDOTAL, مقدس mukaddas.
 SACK, چوآل juvál, چوآل chuvál.—(*storming of a town, &c.*) تسخیر taskhír, تاخت و تاراج tákht u taráj, غارت و خسارت ghárat va khasárat.
 To SACK, غارت کردن ghárat kardan. تاراج نمودن táráj nimúdan.
 SACK-CLOTH, پلاس palás.
 SACRAMENT (*holy institute*), منسك mansik - i - mukaddas.—مقدم mansik - i - mukaddas.—(Baptism) تعمید ta'míd, معمودیه ma'múdiyah, اصطباغ istibágh.—

(*the Lord's Supper*) عشا ربانی 'ashá-i-rabbání, کداس kudás.
 SACRED, مقدس mukaddas, قدسی kudsí, قدوس kudús, مبارك mutabarak, منزه mutahhar, مطهر mutahhar, پاک pák, مبارك mutabarak.—(*sacred places*) اماكن مباركه amákin-i-mubárahah.
 SACREDNESS, مبارکی mubarákí, پاکی pákí, قدس kuds, تقدس takad-dus.
 SACRIFICE, کشتار kushtár, ذبح zibh.—(*thing offered up*) قربان kurbán, فدا fidá, تصدق tasadduk, نثار nisár.
 To SACRIFICE, فدا کردن fidá kardan, قربان نمودن kurbán nimúdan, ذبح نمودن zibh nimúdan, نحر کردن nahr kardan.—(*to sacrifice one's life*) جان در خطر انداختن ján dar khatar andákhtan.
 SACRIFICED, مذبح mazbúh.
 SACRIFICIAL, قربانی kurbání.
 SACRILEGE, دزدی حرام duzdí-i-harám.
 SACRILEGIOUS, نا مقدس ná mukaddas, عیبث مانند khabís-mánand, پلیدانه pilídánah.
 SAD, دل‌تنگ dil-tang, دل‌فکار dil-fikár, دلگیر dil-gír, غمگین gham-gín,

gham-nák, مهموم magh-múm, حزين mahzún, متعصب muta'abbis, ملول malúl, اندوه اندوه-nák, متالم muta'allim, مهمكين sahm-gín.—(to be sad) عوردين tá'assuf khwurdan, رنج کشيدن ranj kashídan, مبتلا شدن mubtalá shudan, مكدرد Mukaddar shudan.

To SADDEN, دلتنك ساختن dil-tang sákhtan, متفكر کردن mutafakkir kardan.

SADDLE, زين zín, سرچ sarj.—(bow of a saddle) كوهه زين kúhah-i-zín, سر زين sar-i-zín, كربوس karbús, كاش زين kásh-i-zín.—(stuffing or pad of a saddle) تكتو takaltú, تكتي takaltí, تگل tagal.—(hinder part of a saddle) ترك tark.—(saddle-girth) تنك tang.—(crupper) قشقرن kashkún.—(traps for tying up game when killed, &c.) عورتراك fitrák.—(saddle-bags) جوال juvál, تچه táchah, حور khwur-jín.—(saddle-cover) زين پوش zín-púsh, شاهيه gháshiyah, دكدگی digdigí.—(saddle-cloth, placed under the saddle) جل jul, عرقگیر 'arak-gír.—(saddle-tree) قلتاق kalták.—(pack-saddle) پالان pálán.—(camel's saddle) جهاز هتر pálán-i-shutur, هتر jaház-i-shutur.—(elephant's saddle) هودج haudah, هوده haudah.

To SADDLE, زين کردن zín kardan, رخت نمودن rakht nimúdan.

SADDLER (maker of the leather-work, &c.), سراج sarráj.—(maker of the saddle-tree) ساز zín-sáz.

SADLY, با غم bá-gham.

SADNESS, دلتنگی dil-tangí, دلفكاری dil-fikári, دلتنگی dil-gírí, غمگینی gham-gíní, حزن huzn, ملال malál, غم gham, ألم alam.

SAFE, امين amin, ايمان iman, مسلم musallam, مامون ma,mún, سلامت bi-salámat, رستگار rastagár, سالم sálím, مومن mu,taman.—(for keeping provisions,

&c.), گنجاه ganjah.—(for jewels, &c.) مندوق آهن sandúk-i-áhan.

SAFEGUARD, حفاظت hifázat, پناه panáh, حمايت himáyat.

SAFELY, با سلامت ba-salámat.

SAFETY, سلامت salámat, امن aman, رستگاری hifázat, رستگاری rastagári.

SAFFRON, زعفران za'frán.—(bastard saffron) معصر mu'asfar.

SAGACIOUS, عاقل 'ákil, ماهر máhir, زيرك zírak, زرينك zaring, دانا dáná, بخرد bikhrad.

SAGACITY, فراست firásat, زكارت zakávat, بصيرت basírat, فطانت fatánat, جزالت jazálat, بخردی bikhradí, زيركى zírakí, زرينكى zaringí.

SAGE (herb), سالبية sálbiyah.—(wise man) فليسوف fílásuf, عالم 'álim, خردمند khirdmand, دانشمند dánish-mand, حكمت پوشه buzug, بزرگ bikhrad, حكمت پوشه buzug, بزرگ bikhrad.—(sagacious), عاقل 'ákil, ماهر máhir, زيرك zírak, زرينك zaring, دانا dáná, بخرد bikhrad.

SAGELY, فرزانه farzánah-vár.

SAGO, ساگو ságú (cur.).

SAIL, پرده pardah, هراع shirá', جل jall, بادبان bád-bán (obs.).—(to hoist sail) هراع کشيدن shirá' kashídan, هراع زدن shirá' zadan.—(to take in sail) هراع پيچيدن shirá' píchídan.—(to take the wind out of one's sails) پيش کردن pish-dastí kardan.

To SAIL, سفر دريا کردن safar-i-daryá kardan.

SAILING, سفر دريا safar-i-daryá.

SAIL-MAKER, ساز هراع shirá'-sáz.

SAILOR, جاهر jáshú, ملاح malláh.

SAINT, والى valí, پير pír.—(one sanctified by Divine Grace) مقدس mukaddas.—(the Saints) اصفياء asfiyá, اولياء awliyá.

SAINTLY, بزرگوار buzug-vár.

SAINTSHIP, قداس takaddus, قداس kadásat.

SAKE, واسطه vásitah, برای baráy, اجل ajl, جهت jihat, بهر bahr.—(for

the sake of) پاس از برای az baráy, پاس خاطر pás-i-khátir, بحر از az bahr, لاجل li ajli, خاطر بنا biná bi-khátir, بواسطه bi-vásitah, بنا بر biná bar.

SALACIOUS, مهوت mast, مهوت شاهvat-parast.

SALACIOUSNESS, مهوت mastí, مهوت shahvat, هوا havá, هوس havas, نسق fisk, نفس nafs.

SALAD, سالات salátah (eur), سالات sálát (eur.).

SALAMANDER, سمندر samandar.

SAL-AMMONIAC, نوشادر naushádur.

SALARY, مشاھره mavájabah, مشاھره musháharah, جیره vazifah, جیره jírah.

SALE, فروش furúsh, بیع bai, فروش furúkht.—(by auction) هراج har-ráj, لایلم lailám (eur.).—(confirmed sale) بیع قطعی bai'-ikat'í.—(conditional sale) بیع خیار bai'-i-khiyár, شرط خیار فسخ shart-i-khiyár-i-faskh. — (to exhibit for sale) فروش برای baráy-i-furúsh chidan.

SALEABLE, قابل فروش kábil-i-furúkht.

SALESMAN, فروشنده furúshandah, باع bá'í.

SALINE, نمکساز namak-zár, نمکساز namak-sár.

SALIVA, خیر lu'áb, تف khuyú, آب دهان búzák, آب دهان búzák, سلف suluf.

To be SALIVATED, دهان جوئیدن dahán júshídan, جوئش دهان بهم júshish-i-dahán bi-ham rasánídan.

SALLOW, زرد zard, آسفر asfar.

SALLY, خروج yúrish, خروج khurúj, درچه hújúm.—(sally-port) درچه daríchah.

To SALLY, خروج کردن yúrish kardan, حمله هجوم hújúm ávardan, حمله کردن hamlah kardan.

SALMON, آزاد کزیل ماهی kizil-máhi, آزاد ماهی ázád-máhi.

SALOON, تالار tálár, ایوان aiván, دیوانخانه díván-khánah.

SALT, نمک namak. — (rock - salt)

نمک تبرید namak-i-tabar-zad.—(table-salt) نمک طعام namak-i-ta'ám.—(adj.) نمکین namakín, شور shúr.

To SALT, نمک ریختن namak ríkhthan, نمک ناماکین namakín kardan, نمک نمک پاشیدن namak páshídan, نمک نمودن namak-súid nimúdan.

SALT-CELLAR, نمکدان namak-dán.

SALTEE, نمک زن namak-zan.

SALTPETRE, شور shúrah.

SALT-PIT, نمکساز namak-sár.

SALUBRIOUS, سازگار guvárah, سازگار sáz-gár, صحت سیھت síhhat-bakhsh.

SALUBRITY, صحت عافیت 'áfiyat, صحت síhhat.

SALUTARY, نافع muffíd, نافع náfi'. —(salubrious) ساز گوار guvárah, سازگار sáz-gár, صحت سیھت síhhat-bakhsh.

SALUTATION, سلام salám, درود durúd, تحیة tahíyah.

SALUTE, سلام نظامی salám-i-nizámí, احترام ihtirám-i-nizámí.—(with cannon) تبر شلیک shalík, تبر tír-i-túp.

To SALUTE, تبر تبر شلیک انداختن tír-i-túp shalík andákhtan, تبر تبر túp andákhtan.—(as a soldier) احترامات نظامی بعمل آوردن ihtirámát-i-nizámí bi-'amal ávardan, سلام نظامی دادن salám-i-nizámí dádan.

SALVAGE, سلوچ salvíj (eur.).

SALVATION, نجات rastagári, نجات naját, رهایی rihá'í, سلامت salámat, سعادت sa'ádat.

SALVE, مرهم marham, ضماد zamád.

SALVER, سینی majmú'ah, سینی síní.

SAME, همان hamín, همان hamán.—(alike) برابر barábar, یکسان yak-sán, نظیر mushábih, مشابه musáví.—(prefiz in composition) یک yak, هم ham.—(same repeated, ditto) مکرر mukar-rar.

SAMENESS, مطابقت mutábakat.

SAMPLE, نمونه nimúnah, مثال mi-sál.

SANATIVE, صحت بخش *sihbat-bakhs*.
SANCTIFICATION, تزیینة تقدیس *takdís*, تزیینة *tanzih*, تطهير *tathir*.
SANCTIFIED, مقدس، مقدس *mukaddas*, کدسی *kudsi*, مقدس *kudús*, مبارک *mubá-rak*, مطهر *mutahhar*, منزهة *munaz-zah*, پاک *pák*, متبرک *mutabarrak*.
To SANCTIFY, مقدس کردن *mukad-das kardan*, منزهة کردن *munazzah kardan*, تطهير نمودن *tathir nimú-dan*, تقدیس نمودن *takdís nimú-dan*.
SANCTIMONIOUS, زاهدانه *záhidánah*, صالح *sálih*, عابد *‘ábid*.
SANCTION, اجازت *ijázat*, اذن *izn*, اجازت *ibáhat*, رضا *razá*, رخصت *rukhsat*, جواز *javáz*, دستور *dastúr*, جواز *javáz*. — (*approval*) تصدیق *tasdik*.
To SANCTION, تصدیق کردن *tasdik kardan*.
SANCTITY, مبارکی *mubárákí*, پاکی *pákí*, تقدس *kuds*, تقدس *takaddus*.
SANCTUARY (*holy place*), مکان مقدس *makán-i-mukaddas*. — (*asylum*) پناه *panáh*, امن *aman*, مان *ma-man*, ملاذ *maláz*, ملجا *maljá*, عیاد *‘iyáz*, مفر *mafarr*, بست *bast*.
SANCTUM, حریم *harím*, خلوت *khal-vat*.
SAND, ریگ *ríg*, ماسه *mássah*. — (*fine sand*) ماسه *mássah*.
To SAND, ریگ پاشیدن *páshidan*.
SANDAL, نعلین *na‘lín*. — (*sandal wood*) صندل *sandal*.
SANDBANK, ریگ پشته *pushtah-i-ríg*.
SANDINESS, ریگ پر *pur-rígí*.
SANDWICH, پیچیده گوشت *pchídah-gúsh*, تپنج گوشت *gúsh*, پنج *pch*.
SANDY, ریگی *rígí*. — (*desert*) ریگستان *rígistán*.
SANE, صحیح *sahsh*, سالم *sálim*.
SANGUINARY, خونخوار *khún-khwár*, خونریز *khún-ríz*, خون آشام *khún-áshám*.
SANGUINE, امیدوار *umíd-vár*, متوقع *mutavakki‘*.
SANGUINENESS, امید *umíd*, توقع *ta-vakku‘*.
SANITARY, صحی *sihhi*.

SANITY, تندرستی *tan-durustí*, عافیت *‘áfiyat*, اوغر *úghur*.
SAP, عرق *‘arak*, آب *‘áb*, شیر *shírah*.
To SAP, نقب زدن *kandan*, ناکب *nakb* zadan.
SAPIENCE, عقل *‘akl*, فراست *firásat*, ادراک *idrak*, ذهن *zihn*, زکارت *zakávát*.
SAPIENT, عاقل *‘ákil*, دانشمند *dánish-mand*, زرنگ *zaring*, زیرک *zírak*, چابک *chábuk*, چست *chust*.
SAPLESS, بی شیر *bí-shírah*, بی آب *bí-‘áb*, بی عرق *bi-‘arak*.
SAPLING (*young shrub*), نهال *nihál*.
SAPONACEOUS, صابونی *sábúni*.
SAPPHIRE, یاقوت کبود *yákút-i-kabúd*, آرزق *yákút-i-azraq*.
SAPPINESS, ریگ پر *pur-shíragí*.
SAPPY, ریگ پر *pur-shírah*.
SARCASM, هجو *hajv*, هجا *hijá*, مزاح *mazáh*, طعنه *istihzá*, استهزا *tanz*.
SARCASTIC, طعنه زن *ta‘nah-zan*, مستهزای *mustahzái*, با مره *bá-mazah*.
SARCOPHAGUS, صندوق *tábút*, تابوت *tabút*, مقبره *sandúk-i-makbarah*.
SARSAPARILLA, عشبه *‘ushbah*.
SASH, پارچه *shál-i-kamar*. — (*of a window*) درک *darak*, بالارو *bálá-rau*.
SATAN, شیطان *shaitán*, ابلیس *iblis*.
SATANIC, شیطانی *shaitání*.
SATCHEL, توشه دان *túshah-dán*.
SATELLITE, خادم *tábi*, تابع *táb*.
To SATIATE, سیر کردن *sír kardan*.
SATIATED, سیر *sír*. — (*to be satiated*) سیر شدن *sír shudan*.
SATIETY, سیری *sírí*, شبع *shab‘*, شبع *shabá‘at*.
SATIN, اطلس *atlas*.
SATIRE, هجو *hajv*, هجا *hijá*.
SATIRICAL, هجو آمیز *hajv-ámíz*.
SATIRIST, هجو گو *hajv-gú*.
To SATIRIZE, هجو کردن *hajv kardan*.
SATISFACTION (*content of mind*), دلآسای *dil-ásái*, خوهدلی *khwush-dilí*, رضا *razá*, مندی *mandí*, رضا *razá*, خاطر جمعی *khátir-jam‘i*, ائتمنان *itmi,nán*. — (*reparation for an injury*) عوض *‘avaz*, بدله *bad-lah*, کفارت *kaffárat*, جزا *jazá*.

مکافات mukáfát, مواءده mu-ákhazah.
SATISFACTORY دلخواه dil-khwáh, خاطر پسند khátir-pasand.
SATISFIED, رامی rázi, خوش khwush, خرسند khur-sand, مستغنی mus-taghní, سیر sír, آسوده ásúdah.—(self-satisfied) خود پسند khwud-pasand.
To SATISFY, رامی کردن rázi kardan, خوشنود گردانیدن khwush-núd gardánidan.—(to be satisfied with) (از) رامی هدن rázi shudan (az), (از) خوشنودی داشتن khush-núdí dáshtan (az).
To SATURATE, اشباع کردن ishba' kardan, سیر کردن sír kardan.
SATURATION, شبع shab'.
SATURDAY, شنبه shambah, روز شنبه rúz-i-shambah.
SATURN (planet), زحل zuhal, کیوان kaiván.
SATURNALIA, عیاشی kalláshí, عیاشی 'ayyáshí.
SATURNALIAN, کلاش kallásh.
SATURNINE, با وقار bá-vakár, با تمکین bá-tamkín.
SATYR, غول ghúl, افریت ifrít.
SAUCE, چاشنی cháshní.
SAUCEPAN, دیگ díg, دیگچه díg-chah.
SAUCER, نعلبکی nalbakí, نعلبکی na'l-bakí, تاشتری tashtrí.
SAUCILY, گستاخانه gustákhánah, شوخی bi-shúkhí.
SAUCINESS, گستاخی gustákhí, شوخی shúkhí.
SAUCY (impudent), گستاخ gustákh, شوخ shúkh, طناز tannáz.
To SAUNTER, آواره گشتن ávárah gashtan, گردیدن gardídan, سیر کردن sair kardan, گشت کردن gasht kardan.
SAVAGE (wild), وحشی vahshí, بیابانی biyábání, جنگلی jangalí.—(cruel) جا كار jafá-kár, بی‌رحم bí-rahim, درشت durusht, سنگدل sung-dil, ظالم zálin, بی‌مروت bí-murúvat, جبار jabbár, درنده sitam-kár.—(animal)

درونده darandah.—(a wild man) مرد آدم جنگلی mard-i-vahshí, adam-i-jangalí.
SAVAGELY یا سنگدلی bá-sang-dilí.
SAVAGENESS وحشیگری vahshígarí.—(cruelty) ظلم zulm, ستم sitam, سنگدلی sang-dilí, خشونت khushú-nat.—(animal) درندگی darandagí.
SAVANT, عالم 'álim, حکیم hakím, بزرگ buzurg.
SAVE, بجزر bi-ghair, بجز ba-juz, غیر از ghair az, مگر magar.
To SAVE (deliver), رهاییدهن rihání-dan, خلاص کردن khalás kardan, رهایی نجات دادن naját dádan, rihá, آزاد کردن ázád kardan, رها کردن rihá kardan.—(preserve) نگاه داشتن nigáh dáshtan, احتیاط کردن ihtiyát kardan.—(to save oneself) رستن ras-tan.—(to save one's life) جان بدن ján bi-dar burdan, جان بدن سلامت ján bi-salámat bur-dan.
SAVIOUR, نجات رهاییدهنده rihánandah, نجات دهنده naját-dihandah.
SAVOUR, مزه mazah, گوار guvár.
To SAVOUR, مزه داشتن mazah dáshtan.
SAVOURY, گوار guvár.
SAW, اره arrah, اره irrah.—(hand-saw) دست اره dast-arrah.
To SAW, اره بریدن bá-arrah burí-dan, اره کشیدن irrah kashídan.
SAWDUST, براده burádah.
SAWYER, اره کش arrah-kash.
To SAY, تقصیر کردن guftan, گفتن tak-rír kardan.—(respectfully) فرمودن firmúdan.—(one would say) گویا gúyá.—(that is to say) یعنی ya'ní.
SAYING, گفتار guftár, سخن sukhun, مقاله makálat.
SCAB (of a wound), پوست ریش púst-i-rish.—(itch) جرب jarab, گر gar.
SCABBARD, غلاف ghiláf, نیام niyám, میان miyán, جفیر jafír.
SCABBY, گر گین gar-gín.
SCAFFOLD (wooden platform), چوب دار بست chúb-bast, دار بست talvárah.

To SCALD, سوختن از آب گرم az áb-i-garm súkhtan.

SCALDING, سوزان súzán.

SCALDINGS (in passing urine), سوزانك súzának.

SCALE (cup of a balance), پله pillah. — (of a crocodile) سپر sipar. — (of a fish) پولك ماهی púlak-i-máhi, فلس filis. — (gradation) درجه darajah, تدریج tadríj. — (for maps, &c.) مقیاس mikyás.

SCALES, ترازو tarázu, میزان mízán.

SCALEY, پولك دار púlak-dár, فلس دار filis-dár.

SCAMMONY, سمونیا sukmuníyá.

To SCAMPER, دویدن davídan, گریختن guríkhtan.

To SCAN, نظر نمودن nazar nimúdan, نگران نگاشتن nigrán gashtan. — (poetry) تکتیح کردن taktí' kardan.

SCANDAL, تهمت tuhmat, بوتهان buhtán, افترا iftirá.

To SCANDALIZE, زنجانییدن ranjánídan, مزاحمت ملامت کردن mazammat kardan, بد نام ساختن bad-nám sákh-tan.

SCANDALOUS, فرورمایه furú-máyah, بد bad, زبون zabún.

SCANSION (of verse), تکتیح taktí'. — (foot of a verse in scanning) ركن rukn, جر juz.

SCANTINESS, کمی kamí, قلت killat, تنگی tangí.

SCANTY, قلیل kalíl, کم kam, نكت tang.

SCAPEGOAT, بز طلیقه buz-i-talíkah.

SCAB, داغ dágh, نشان nishán.

To SCAB, داغ نمودن dágh nimúdan.

SCABCE (rare), نادر nádir, کم kam, کمی kam-yáb. — (few) عدد عدد kam-'adad, قلیل kalíl, هاد ház.

SCABCELY, با دهنواری bá -dushvárí, با دقت mushkilánah, مشکلا نه ba-dikkat.

SCARCITY, کمی kamí, قحط kaht, قلت killat, کمی رسی kam-rasí, تنگی tangí, غلا ghalá.

SCABCREW (in a cornfield), مترس matars.

SCABF, گردنبند gardan-band.

SCARLET, سقرلات sakarlát (eur.), کیرمیزی kirmizí.

To SCATTER, پراکندن parákandan, پاشیدن páshídan, ریختن ríkh-tan, پاریشان paríshán kardan, تار و مار کردن afshándan, تار u már kardan.

SCATTERED, پراکنده parákandah, افشاندۀ afshándah, پاریشان paríshán, منتشر muntashir, ریخته ríkh-tah, تار مار páshídah, پاشیده pásh-már, پخش pakhsh. — (scattered locality) واسع vási', پهناور pahn-ávar. — (to be scattered) متفرق mutafarrak shudan.

SCAVENGER, کساک kannás.

SCENE, منظر manzar, تماها tamásháh. — (stage) پرده pardah.

SCENERY, نظر انداز nazar-andáz.

SCENT, بوی búy, بخور bukhúr, عطر 'itr.

To SCENT, خوش بو کردن khwush-bú kardan.

SCENT-BOX, عنبر دان ambar-dán.

SCENTED, معطر mu'attar.

SCEPTIC, شكك shakkák, صوفی súfí.

[The latter title was formerly given to learned and pious sages, but now most of this class are free-thinkers.]

SCEPTICISM, شكك shakk, شبهه shub-hah, تصوف tasavvuf.

SCEPTRE, عصا 'asá.

SCHEDULE, بند تفصیل band-i-tafsil.

SCHEME (contrivance), ایجاد íjad, ابداع tájvíz, اختراع ikhtirá', ابداء ibdá', تمهید mansúbah, منسوبه tamhíd. — (plot) سازش sázish, موافق mu'áhadah, معاهده vifák, هم عهدی ittifák, توطئه tauti'ah, ham-'ahdí.

SCHEMER, مدبر mudabbir.

SCHISM, جدائی jidá'í, بدعت bid'at, رفاذ rafaz.

SCHISMATICAL, خارجي ráfizí, خارجی khárijí, اهل بدعت ahl-i-bid'at.

SCHOLAR, طالب العلم tálibu-'l-'ilm, طلبة talabah (pl. تطلاب tulláb), تلمیذ talmíz, هاگرد shágird. — (man of letters) عالم 'álim, فاضل fázil, صاحب کمال sahib-kamál.

SCHOLARSHIP, علم دانش dānish, علم 'ilm, تحصیل tahsíl, معرفت ma'rifat, حکمت hikmat.

SCHOOL, مدرسه maktab, مکتب madrasah, کتو (vulg.), کتو kuttav (vulg.).—(common school) کتو kuttav (vulg.).—(middle-class schools) مکتبهای عالیه maktabahá-i-'áliyáh.—(high schools) مکتبهای وسط maktabahái-i-vasat.—(military school) مکتب عسکریه maktab-i-'askariyah.—(normal schools) مکتب رهنده makátib-i-rashadíyah.—(public school) مدرسه madrasah.

SCHOOLFELLOW, هم مکتبی ham-maktabí, هم کتو ham-kuttaví (vulg.).

SCHOOLMASTER, آخوند ákhwund, معلم ustád, آخون ákhwun, استاد معلم mu'allim, ملا مکتبی mullá-maktabí.

SCHOONER, چهار دو دلی jaház-i-dú dakálí.

SCIATICA, نسا nasá.

SCIENCE, علم 'ilm, معرفت ma'rifat, حکمت hikmat, فن fann.—(the exact sciences) علوم ریاضیه 'ulúm-i-riyáziyah.—(moral science) علم اخلاق 'ilm-i-akhlák.—(natural science) علم طبیعی 'ilm-i-tabí'iyah.

SCIENTIFIC, علمی 'ilmí.

SCIMITAR, شمشیر shimshír, سیف sayf.

SCISSORS, قیچی mikráz, قیچی kainchí.

SCOFF, استهزا istihzá, تسخر tasakh-khur, نكوهش nikúhish.

To SCOFF, استهزا نمودن istihzá nimúdan.

SCOFFEE, مستهزای muzakhrif, مستهزای mustahz, نكوهشكار nikúhish-kár.

SCOFFINGLY, با استهزا bá-istihzá.

SCOLD, زن گنده دهان zan-i-gandah-dahán.

To SCOLD, ملامت کردن malámat kardan, زبان‌درازی نمودن zabán-dirázi nimúdan, عتاب کردن 'itáb kardan, تهن زدن ta'n zadan, ستیزه ستیزه murá'izah kardan, موعظه نمودن mu'ázah kardan.

mu,ákhazah nimúdan, زجر نمودن zajr nimúdan, بانگ زدن bang zadan.

To SCOOP out, عالی ساختن khálí sákhtan, کاریدن kávidan.

To SCORCH, سوختن súkhtan, نیم سوختن ním súkhtan.

SCORCHED, مشتعل mushta'al, سوخته súkhtah.

SCORCHING, سوزان súzán.

SCORE (twenty), بیست bíst.—(reckoning) کنه kinah, نشان nishán, سبب 'alámat.—(account) جهت jihat, sabab.

SCORIA (of metal, &c.), فلز filizz, ریم rím, نعله fazlah, دورد durd.

SCORN, نكوهش nikúhish, تحقیر tah-kír, اهانت ihánat.

To SCORN, عوار دیدن khwár-dídan, اهانت ihánat نمودن ihánat nimúdan, نكوهش کردن nikúhish kardan, تحقیر نمودن tahkír nimúdan.

SCORNFUL, نكوهشكار nikúbish-kár, مهین muhín, مستهزای mustahz, í.

SCORNFULLY, بطور تحقیر bi-taur-i-tahkír, با اهانت bi-ihánat, با نكوهش bá-nikúhish.

SCORPION, عقرب kazhdum, عکرب 'akrab.

SCOUNDEEL, اوپاش bad-nafs, بد نفس aubásh, بد نهاد bad-nihád.

To SCOUR, صیقل کردن saikal kardan, زدودن zadúdan, پرداختن pardákhtan.

SCOURER, لکه گیر lakkah-gír.

SCOURGE, سوط saut, سوطه táziyánah, سوطه táziyánah, قمیچی kamchí.

To SCOURGE, تازیانه زدن táziyánah zadan.

SCOUT, خبر گیر jásús, جاسوس khabar-gír.

SCRAMBLE, هنگامه gir-u-dár, گریو دار hangámah, عسکره ma'raakah.

To SCRAMBLE, هجوم آوردن hujúm ávardan, گریو دار کردن gir-u-dár kardan.

SCRAP (small bit), تکه rizah, تکه tikkah, پارچه khwurdah, خورده párchah, ذره zarrah.

SCRAP-BOOK, بیاض murakka', بیاض bayáz.

SCRAPE, مشکلی sakhtí, سختی mushkilí, دهورای dushvári.
 To SCRAPE, تیراشیدن tiráshídan, خراشیدن khráshídan.
 SCRAPEE (rasp), رنده randah.—(at door) کفش پاک کن kafsh-pák-kun.
 SCRATCH, خراش khrásh.
 To SCRATCH, خرایدن khráidan, خراشیدن khráshídan.—(to scratch out) پاک محو کردن mahv kardan, پاک کردن pák kardan.
 SCRATCHER, خراشنده khráshandah.
 To SCRAWL, بد نوشتن bad nivishtan, کلهچار کردن kalanjár kardan.
 SCREAM or SCREECH, فریاد faryád, غریو gharív.
 To SCREAM or SCREECH, غریو زدن gharív zadan, غرریدن ghurrídan, فریاد کردن faryád kardan.
 SCREEN, پرده pardah, حجاب hijáb, تاجیر tajír.
 To SCREEN, حفظ کردن hizf kardan, ستر ستر کردن satr kardan.
 SCREW, پیچ pích, کیستاره kístarah (obs.).
 To SCREW, پیچ کردن pích kardan.
 SCREW-DRIVER (turn-screw), آچار áchar, پیچکاش pích-kash (obs.).
 To SCRIBBLE, نوشتن nivishtan, کلهچار کردن kalanjár kardan.
 SCRIBBLER, نویسنده nivísandah.
 SCRIBE, نویسنده kátib, کاتب kátib, محرار muharrir.
 SCRIP (wallet), انبان ambán, جلیبد jul-band, توشه دان túshah-dán.
 SCRIPTURAL, تزیلی kitábí, کتابی kitábí, تازیلی tazílí.
 SCRIPTURES (sacred), کلام الله kalamu'llah, کتب سماوی kutub-i-samáví, کتب مقدس kutub-i-mukaddas.
 SCRIVENER, نویسنده kátib, کاتب kátib, نویسندeh nivísandah.
 SCROFULA, خازیر khanázír.
 SCROLL, دفتر daftar, طومار túmár.
 SCROTUM, فوطه fútah.
 SCRUB (person), کناس kannás.
 To SCRUB, زودن zadúdan, سایشیدن sá'idan.
 SCRUPLE, تردد taraddud, شبهه

shubbah, گمان gumán, شك shakk, ریب railb, وسواس vasvás, اهتباہ ishtibáh.
 To SCRUPLE, تردید داهتن tardíd dáshtan, متردد بودن mutaraddid búdan, شك داهتن shakk dáshtan.
 SCRUPULOUS, متعصب vasvási, وسواسی vasvási, متعصب muta'assib, موزع muvarri'.—(exact) با دقت bá-dikkat.
 SCRUTABLE, یافتنی yáftaní.
 SCRUTINEER, مفتش mufattish.
 To SCRUTINIZE, تفتیش نمودن taf-tísh nimúdan, تفحص کردن tafah-hus kardan.
 SCRUTINY, تفتیش taftish, تفحص taf-fahhus.
 SCUD, ابر abr, سحاب sahab, میغ mígh, غمامه ghamámah.
 To SCUD, مانند ابر در گذشتن mánand abr dar-guzashtan.
 SCUFFLE, کشمکش kash-ma-kash, شلوک ghaughá, شلوك shulúk (vulg.)
 SCULL, سر sar, راس ras, کله kallah, عاده páru, پارو páru, فرك fark.—(oar) khádah.
 SCULPTOR, نقاش nakkásh.
 SCULPTURE, نقاشی nakkáshí, نقش naksh.
 SCUM (froth), کف kaf, تفتش tafísh, رغوات raghávát.—(mouldiness) پورمک purmik, پورمک púrmik, رطوبت rutúbat.
 SCURF (of the skin), بشره basharah.
 SCURRILITY, بد زبانی bad-zabání, دشنام zabán-dirázi, زبان درازی zabán-diráz, فحش fushsh.
 SCURRILOUS, بد زبان bad-zabán, زبان دراز zabán-diráz, فاحش fáhish.
 SCURVY, جرب jarab.
 SCUTTLE, زغال دان zughál-dán.
 To SCUTTLE, گریختن gurikhtan.—(a ship) غرقاب ساختن gharkáb sákhtan.
 SCYTHE, داس dás, دهره dahrah, داس dam.
 SEA, بحر daryá, بحر bahr, یم yamm, دنگر dangiz, آروند arvand.—(land and sea) خشکی bar u bahr, بحر kushki khushki va daryá.—(frozen or polar sea) دریای منجمد daryá, i-i-munjamad.—, (by sea) بحر

bahran, راه دریا az ráh-i-daryá.
SEAFARING, دریایی daryá, í.
SEA-FOWL, مرغ دریا murgh-i-daryá, یاغور yá'ú, شالو shálú.
SEAL, مهر muhr, نشان nishán.—(marine animal) ماهی سگ sag-máhi.
To SEAL, مهور ساختن mamhúr sákhtan, مهر کردن muhr kardan, مختوم ساختن makhtúm sákhtan.—(respectfully speaking) سزین muzayyan firmúdan, طهارت گذاردن tughrá guzárđan.
SEALED, مهور مختوم mamhúr makhtúm.
SEALING-WAX, لاک lák.—(strip of adhesive paper with which letters are fastened and sealed) مر چسبان sar-chasbán.
SEAL-RING, خاتم khátim.—(stone of seal-ring) نگیں nigín.
SEAM, در darz, دوخته dúkhtah.—(wide seam, basting) خیه bakh-yah.
To SEAM, دوختن dúkhtan.
SEAMAN, جاهر jáshú, ملج malláh.
SEANCE, مجلس majlis, مجالست mujálasat, نشیمن nishíman.—(to hold a seance) مجلس کردن majlis kardan.
SEA-NYMPH, دختر دریا dukhtar-i-daryá.
SEAPORT, بندر bandar, مینا míná.
To SEAR, داغ کردن dágh kardan.
SEARCH, تلاش talásh, تفتیش taftísh, تجسس tajassus.
To SEARCH, جستن justan (root جری jú) جستجو کردن justjú kardan, تلاش کردن kávidan, کاویدن talásh kardan, تجسس نمودن tajassus nimúdan, تفتیش کردن taftísh kardan, پیچور بودن payjúr búđan (vulg.), یا پی هدن pá-pay shudan.
SEARCHER, متفحص mutafahhis, جویان júyan.
SEASHELL, دریا گوش daryá-gúsh.—(larger seashell of the oyster kind) مدف sadaf.—(small sea-shells) موره muhráh.
SEASON, فصل fasl, موسم mausim,

زمان zamán.—(the four seasons) چهار فصل fusúl-i-arba'ah, چاهار-fusúl.
To SEAR, نمک زدن namak zadan.
SEASONABLE, موافق muváfik, مناسب mudásib, لائق lá, ik.
SEASONABLENESS, موافقت muváfakat, مناسبت munásabat.
SEASONING (spices, &c.), ادویه ad-viyah.
SEAT, تخت takht, کرسی kursí, صندلی sandalí, نشیمن nishíman, آرامگاه áram-gáh, مقعد mak'ad.—(garden seat) مکر saktú.—(residence) مکر makarr, خانه khánah.
To SEAT, نشاندن nishándan.
SEAWEED, دریا khas-i-daryá.
SECANT, قاطع kátí'.
To SECEDE, اعتزال نمودن i'tizál nimúdan.
SECESSION, اعتزال i'tizál.
To SECLUDE, جدا ساختن jidá sákhtan.—(to seclude oneself) اعتزال i'tizál nimúdan, عزلت گردیدن 'uzlat guzídán.
SECLUSION, اعتزال i'tizál, عزلت 'uzlat, انزوا inzivá.
SECOND, دوم dúyum, دوم duvum, ثانی sání, ثانی sání.—(of time) ثانیه sáníyah, دقیقه dakfkah.—(at a duel) حامی hámi.
To SECOND, حمایت نمودن himáyat nimúdan.
SECOND-HAND (used), مستعمل musta'mal.
SECONDLY, ثانیاً sáníyan.
SECOND-RATE, پست past, ادنا adná.
SECRECY, پنهانی panhaní, پوشیدگی púshídagí.
SECRET, راز ráz, سر sirt.—(private) مخفی nihán, پنهان panhán, مخفی makhfí, پوشیده púshídah, مستور mastúr, در خفا dar khafá.
SECRETARIE, پیشتخته pish-takhtah.
SECRETARIAT, دیوان díván.
SECRETARY, حضور نویسی huzúr-nivís, کاتب munshí, میرزا mírzá, کاتب kátib, مستوفی mustauffí, کاتب kátibu-l-asrár.—(Secretary of Embassy), نایب ná'ib, کاتب kátib-i-sifárat, سر کاتب sirt-

- kátib.—(Under Secretary of State) مستشار mustashár.
- SECRETARYSHIP, مستولی گری mus-taufí-garí.
- To SECRETE, نهفتن nihuftan, پوهیدن púshídan, پنهان کردن panhán kardan, پنهان نمانان panhán nimúdan, مخفی نمودن ikhfá nimúdan, متواری ماکت makhfí sákhtan, متواری داهتن mutavári dáshatan.
- SECRETION, کتمان kitmán.—(human) ماده máddah, ذخیره za-khírah.
- SECRETLY, خفیه khafíyan, سرا sirran, در خفا nihuftah, نمانان nihán, در خفا dar khafá.
- SECRETNESS, پوهیدگی púshídagí, پنهانی panhání, نهفتگی nihuftagí.
- SECT (class), قوم zát, ذات, ملت shu'bat, فرقه firkah, ملت millat, امت ummat, جماعت jamá'at, طایفه tá'ifah.
- [The two great sects or religious classes of Muhammadans are:—The Sunnis (اهل تسنن) ahl-i-tasannun, سننی sunní, چهار چاهار chahár-yári), who revere equally the four successors of Muhammad, and respect their precepts; Turks, Arabs, and most Indian Muslims are of this sect. The Shi'ahs (شیعه) shí'ah, pl. شیعیان shí'ayán), who venerate 'Alí, the son-in-law of the Prophet; Persians and some Indians belong to this sect.]
- SECTARIAN, بدعی bid'í.
- SECTION (of a chapter, &c.), قطعه kat'ah, فصل fasil, باب báb. (Vide PART, SHARE, DIVISION.)
- SECULAR, دنیوی duniyaví, دنیای duniyaví.
- SECULARLY, بطور دنیای bi-taur-i-duniyaví.
- SECURE, امین amín, ایمن íman, مسلم musallam, مأمون ma,mún, سلامت bi-salámat, رستگار rastagár, سالم sálim, مطمئن mu,taman.—(to feel secure) مطمئن شدن mut-ma,inn shudan. — (to render secure) مأمون ماکت ma,mún sákhtan.
- To SECURE, بدست آوردن bi-dast ávardan.
- SECURELY, ایمانه ímanánah.
- SECURITY, سلامت salámat, امن aman, حفاظت hifázat, رستگاری rastagá'arí.—(bail) ضمانت zamánat, كفالت kafálat.—(pawn) ره rahn, گرو girau.
- SEDAN-CHAIR, تخت روان takht-i-raván.
- SEDATE, با وقار bá-vakár, با تمکین bá-tamkín.
- SEDATENESS, وقار vakár, تمکین tamkín.
- SEDATIVE, مسکن musakkin, تسکین taskín-dih.
- SEDENTARY, جالس jális.
- SEDIMENT, درد durd, فضل fazlah, کله khilt, لای lá'í, سیل sífí.
- SEDITION, فتنه fitnah, فساد fasád, بغاوت baghávat, یغیگری yághí-gari, دغدغه daghdaghah, بلوا balvá, هرزگی harzagí.
- SEDITIONOUS, فتنه انگیز fitnah-angíz, مفسد mufsíd.
- To SEDUCE, اغوا کردن ighvá kardan, فریفتن firíftan, ورغلائیدن var-ghalánídan, ترغیب کردن targhíb kardan, مفتون گردانیدن maftún gardánídan, اغلال کردن izlál kardan. (woman) زنا زینا ziná kardan, زنا کار نمودن ziná-kár nimúdan, هتک عرض hatk-i-irz nimúdan.
- SEDUCEE, فریبده firíbandah. — (of women) هتک عرض زنا کار ziná-kár, هتک عرض hatk-i-irz.
- SEDUCTION, اغلال izlál.—(of women) زنا زینا ziná, پردہ دری pardah-darí, هتک عرض hatk-i-irz.
- SEDUCTIVE, دلور dil-ávar, دلریب dil-firíb.
- SEDULOUS, متوجه mutavajjih, سعی sá'í, مقید mukayyad, سرگرم sar-garm.
- SEE! (interj.), بین ínak, بین bín.
- To SEE, دیدن دیدان didán, نگریستن nigarístan, نظر کردن nazar kardan,

بنظر آوردن nigáh kardan, نگاه کردن
bi-nazar ávardan. — (observe)
مراکب بودن nigaristan, نگریستن
murákib búdan, ملاحظه muláha-
zah kardan. — (to see a person,
grant an interview) حضور داشتن
huzúr dáshtan, بار دادن bár dá-
dan. — (I see through it) بر من
بار مان پوشیده نیست bar man púshídah
nist. — (far-seeing) باصر básir. —
(seeing that) چون که chún-kih.

SEED, تخم tukhm, دانه dánah, بذر
bazr, زرع zar', حب habb, هسته
hastah. — (semen genitale) آب منی
áb-i-muní, نطفه nutfah, آب انزال
áb-i-inzál.

To SEED (trans.) تخم پاهیدن tukhm
páshídan. — (intrans.) تخم کردن
tukhm kardan.

SEEDLING, بچه bíjah, زرع zar'.

SEEDSMAN, باقال bakkál.

SEED-TIME, موسم زرع mausim-i-zar'.

To SEEK, vide TO SEARCH, TO BEG.
— (to seek a person) کسی گشته
پی کسی páy-i-kasí gashtah shudan.

SEEKER, طالب tálib, جوینده júyan-
dah.

To SEEM, نمودار نمودن nimúdan
nimúdár shudan, مانسستن mánis-
tan, معلوم شدن ma'lúm shudan,
صورت پذیر شدن sírat-pazír shudan,
ظاهر ظاهر شدن záhir shudan.

SEEMING, ظاهر záhir.

SEEMINGLY, ظاهراً záhiran, ظاهراً
záhiránah, صورتاً síratan.

SEEMLINESS, لطافت husn, لطافت
latáfat, نزاکت nazákát, ناز náz.

SEEMLY, لطیف latíf, جمیل jamíl,
نازک názuk.

SEE, غیب دیدن ghaib-dán, پیغمبر
paigham-bar.

SEE-SAW, آوارك ávarak.

To SEE-SAW, خوردن خوردن ávarak
khwurdan.

SEGMENT, قسمت kismat, حصه his-
sah. — (of a circle) قطاع kitá'.

SEIGNORIAL, مالکانه málikánah.

To SEIZE, گرفتن giriftan, ربودن ru-
búdan, تسخیر کردن taskhír kardan,
گرفتار گشتن ghasb kardan, گرفتن
gírifár kardan, اخذ کردن

akhz kardan, قبض کردن kabz kar-
dan, تصرف آوردن bi-tasarruf ávar-
dan, کاپیدن kapídan (vulg.). — (to
seize the idea) درك فكرات نمودن
dark-i-fikrát nimúdan. — (to seize
the occasion) غنیمت شمردن ghaní-
mat shimurdan.

SEIZURE, ربودگی rubúdagi, تسخیر
taskhír, ضبط zabt, گرفتاری gírifárí,
قبض kabz.

SELDOM, کم kam, کمتر kamtar, ندرتاً
nudratan.

SELECT, ممتاز muntáz.

To SELECT, گردیدن guzídán, چیدن
chídan, انتخاب کردن intikháb
kardan, اختیار کردن ikhtiyár kar-
dan, مستخص mustakhkhis
kardan.

SELECTION, منتخب muntakhab,
انتخاب intikháb.

SELF, خود khwud, خویش khwísh,
خودش khwíshtan, نفس nafs. —
(I myself) من خودم khwud-i-man. —
(thou thyself) تو خودت tú khwu-
dat, or خود تو khwud-i-tú. — (he
himself, she herself) او خودش
ú khwudash, or او khwud-i-ú.
— (we ourselves) ما خودمان má
khwudimán, or ما khwud-i-
má. — (you yourselves) شما خودتان
shumá khwuditán, or شما
khwud-i-shumá. — (they them-
selves) ایشان خودشان íshán khwu-
dishán, or خود ایشان khwud-i-
íshán. — (self-interest) خود غرضی
khwud-gharazí, نفس دوستی nafs-
dústí. — (self-conceit) خود بینی
khwud-bíní, خود پسندی khwud-
pasandí. — (self-defence) خود توفی
ta-vakkí, حفظ نفس hizf-i-nafs. —
(self-praise) خود تعلق tasalluf, خود
خود نمایی khwud-furúshí, خود
khwud-nimáy. — (self-will) خود
'ínád. — (self-possession) خود داری
khwud-dárí. — (self-important)
خود پسند khwud-bin, خود بین
khwud-pasand. — (self-respect)
خود آبرو áb-rú, همت himmat, حمیت
hamíyat, تشخیص tashakhkhus,
خود غیرت ghairat. — (self-willed) خود

khwud-rá, ک خود سر, khwud-sar, م سر, musirr, متمرّد, mutamar-rid.

SELFISH, خود غرضی, khwud-gharaz, نفس دوست, nafs-dúst, تن پرور, tan-parvar.

To SELL, بیع دادن, furúkhtan, فرورختن, bai' dádan.

SELLER, بائع, báí'.

SEMBLANCE, برابرى, barábarí, تمثيل, tamsíl, مثال, misál, تشبيه, tashbîh, مشابهه, mushábahah, شبه, shibh, موافقت, muvátakat, شباهت, shabáhat, حکم, nimáyish, نمایش, nimáyish, hukm.

SEMEN, نطفه, nut-fah, آب منی, áb-i-muní, نطفه, nut-fah, آب انزال, áb-i-inzál.

SEMI, نیم, ním, نصف, nisf.

SEMI-CIRCLE, نیم دایره, ním-dá, irah.

SEMI-CIRCULAR, نیم مدور, ním-inu-davvar.

SEMINARY, مدرسه, maktab, مکتب, madrasah, کتو, kuttáú, کتو, kuttau (vulg.).

SENATE, مجلس, majlis.

SENATOR, اهل مشورت, mushír, مشیر, ahl-i-mashvarat.

To SEND, ارسال, frístádan, فرستادن, ارسال نمودن, irsál dáshtan, ارسال نمودن, irsál nimúdan, رسانیدن, rasánídan, ارسال نمودن, irsál nimúdan, روانه کردن, ravánah kardan, ارسال نمودن, mursal nimúdan, ارسال نمودن, infáz nimúdan.—(to send for, to summon) احضار, khwándan, خواندن, احضار نمودن, ihzár nimúdan, استحضار کردن, talab dáshtan, طلب داشتن, talab dáshtan, خواستن, khwástan.—(to send back) بر گرداندن, bar-gar-dádan.

SENIOR (elder), مهتر, mihtar, مہتر, mihín, کلاں, kalán, اکبر, akbar.

SENIORITY, کلائی, kalání.

SENNA, سنای مکی, saná, سنای مکی, saná, f-i-makkí.

SENSE (sensation), احساس, hiss, احساس, ihsás.—(the five senses) پنج حواس, panj haváss, پنج مشاعر, panj mashá'ir, قوت قوائی بدن, kuvá, f-i-badan.—(seeing) قوت باصرت, kuvát-i-básirat.—(hearing) قوت سامعت, kuvát-i-sámi'at.—(tasting) قوت ذائقه, kuvát-i-zá, ikah.—

(smelling) قوت هامة, kuvát-i-shámmah.—(touching) قوت لامست, kuvát-i-lámisat.—(intellect) عقل, 'akl, ادراك, fatánat, فطانت, 'akl, فهم, fahm, هوش, húsh, خرد, khirad.—(meaning) معنا, ma'ní, معنا, ma'ná, نحو, fahvá.—(common-sense) کفایت, kifáyat.—(good sense) فهم, diráyat, درایت, fahm, فهم, kifáyat.—(to go out of one's senses) سوار فیل شدن, suvár-i-fil shudan.—(to have one's senses about one) مشاعری بر, mashá'irí bar jáy guzáshtan.—(to lose one's senses) بی-هوش شدن, bí-húsh shudan.—(to recover one's senses) هوش آمدن, bi-húsh ámadan.

SENSELESS (without sensation), بی هوش, bí-húsh, بیجان, bí-ján, بی حواس, bí-haváss, بی حس, bí-hiss.—(foolish) بی وقوف, bí-vukúf, بی عقل, bí-'akl, نادان, ná-dán.

SENSIBILITY, عقل, 'akl, هوشمندی, húsh-mandí, خرد مندی, khirad-mandí, دانائی, dáná, 'akl-mandí.

SENSIBLE (endowed with senses), محسوس, zu-'l-haváss, ذو الحواس, muhiss.—(judicious, proper, fitting) مناسب, muvajjah, مناسب, mu-násib, معقول, bá-húsh, با هوش, ma'kúl.—(acute, prudent, clever) عاقل, 'akil, هوشمند, húsh-mand, خردمند, khirad-mand, دانا, dáná, دانشمند, dánish-mand, زیرک, zírak, عقلمند, 'akl-mand.—(perceptible by feeling) قابل احساس, mahsús, محسوس, kábil-i-ihsás.—(visible) ظاهر, záhir, مبین, mubín, مری, mar, f, آشکاره, áshkára.—(aware of) منتقل, muntakil, مخبر, mukhbbar, مستحضر, mustahzar, آگاه, ágáh, (convinced of) مجاب, mujáb, ملزم, mulzam, مستدل, mustadall, قائل, ká, il.

SENSIBLY, عاقلانه, 'akílanah.—(manifestly) ظاهراً, záhiran.

SENSITIVE, ذو الحواس, zu-'l-haváss, محسوس, muhiss.

SENSUAL, نفس پرست *nafs-áadí*, نفس نافرست *nafs-parast*, هستی *shahvatí*, مست *mast*.

SENSUALIST, *vide* VOLUPTUARY.

SENSUALITY, شهوت *shahvat*, نفس نافرستی *nafs havas*, هوائی *havá*, *i-i-nafsání*, نفس نافرستی *nafs-parastí*, مستی *mastí*.

SENTENCE (*of a judge*), حکم *hukm*, فصل *faisal*, فتویٰ *fatvá*.—(*period*) جمله *jumlah*, فقره *fakaruh*.

To SENTENCE, حکم دادن *hukm dádan*.—(*to sentence to a term of imprisonment*) معین مدت *mubáyis* کردن *mahbúsí muddat-i-mu'ayan kardan*.

SENTENTIOUS, مضبوط *mazbút*.

SENTIMENT, تصور *tasav-vur*, خیال *khiyál*, پندار *pindár*, اعتقاد *i'tikád*.

SENTINEL, حارس *pás-bán*, پاسبان *háris*, قراول *karául*, کشیکچی *kashík-chí*.

SEPARABLE, قابل تفریق *kábil-i-tafrík*, مفارقت پذیر *mufárákat-pazír*.

SEPARATE, جدا *jidá*, علحده *'alá-hiddah*, مجابین *mutafarrík*, متفرق *mutafarrík*, جداگانه *jidágánah*.

To SEPARATE, تفریق نمودن *tafrík nimúdan*, جدا ساختن *jidá sákh-tan*.

SEPARATED, مفروق *mafrúk*.

SEPARATELY, جداگانه *jidágánah*, يك يك *yak yak*, فردافرد *fard-áfard*.

SEPARATION, جدائی *jidá*, فراق *farák*, مفارقت *mufárákat*, تفرقه *tafrík*, هجر *hajar*, هجران *hijrán*, دوری *dúrí*, مبادعت *mubá'adat*, دوری *mahjúrí*, تباین *tabáyun*, قطع تفریق *tafrík*.—(*severance*) *inkitá'*.

SEPTEMBER, ايلول *ailúl*.

SEPTENTRIONAL, شمالی *shimálí*, شمالیه *shimáliyáh*.

SEPULCHRE, قبر *gúr*, مزار *mazár*, گور *kabr*, مرقد *markad*, سر *sirr*.

SEPULTURE, دفن *dafn*.

SEQUEL, حاصل نتیجه *natíjáh*, حاصل *hasil-i-kalám*.

To SEQUESTRATE, ضبط کردن *zabt*

kardan, مصادره نمودن *musádarah nimúdan*.

SEQUESTRATION (*confiscation*), ضبط *zabt*, قرق *kurk*.

SERAGLIO, زانانه *zanánah*, حرم *haram*, اندرون *andarún*, سرای *saráí*.

SERAPHIM, سرافی *saráfí*.

SERENE, با وقار *bá-karár*, با قرار *bá-vakár*.

SERENITY, کشایش *basháshat*, کشاییش *kisháyish*.

SERGEANT (*military term*), وکیل *vakíl*.—(*sergeant - major*) وکیل *vakíl-báshí*.

SERIES, رشته *rishtah*, سلسله *silsilah*, تواتر *tavátur*.

SERIOUS (*true*), راست *rást*, حق *hakk*, صحیح *sahíh*.—(*grave*) موثر *muvakkar*, متعین *muta'abbis*, با وقار *bá-vakár*, با تمکین *bá-tamkín*.

SERIOUSLY, عمداً *'amdan*, بطور جدی *bi-taur-i-jaddí*, قصداً *kasdan*.

SERMON, خطبه *khutbah*, موعظه *mu-vá'azah*, وعظ *va'z*.

SERPENT, مار *már*, افعی *af'á*.

SERVANT, نوکر *naukar*, چاکر *chákar*, پیشخدمت *khidmat-kár*, خدمتکار *písh-khidmat*, خادم *khádam*, ملازم *mulázim*, تابع *tábi*, آجیر *ajír*, بچه *bachah*. [Servants in Persia are always called for and addressed as their master's "children."]

تابین *tábín* (*vulg.*)—(*servant who takes care of and educates children*) لاله *lallah*, لا *lálá*, لاله *láláh*.—(*bond-servant*) *vide*

SLAVE.—(*nurse*) دایه *dáyah*, دده *dadah*.—(*your humble servant*) بندگان *bandah-i-mas-kín-i-shumá*, نوکر خاندان *naukar-i-khák-sár-i-shumá*.—(*servant-girl*) کنیز *kaniz*, زن خدمتکار *zan-i-khidmat-kár*.—(*servants, attendants*) خدام *khaddám*, نوکران *naukarán*, نوکر باب *naukar-báb*, حشم و خدم *hasham va khadam*, بچه *bachahá*, تابینها *tábínhá* (*vulg.*).

To SERVE, ملازم شدن *mulázim shudan*, خدمت کردن *khidmat kardan*.

SERVICE, خدمت khidmat, ملازمت mulázamat, نوکری naukarí. — (compulsory) سخره sukhrab, خدمت جبره khidmat - i - bf - jirah. — (worship) پرستاری parastári, پرستش parastish. — (On Her Majesty's Service) خدمت دولتی khidmat-i- daulatí. — (it is at your service) پیشکش است pish-kash ast.

SERVICEABLE, قابل kábil-i-kár, مفید mufíd, فایده fá'idah.

SEVILLE, دون dún, پست past, خوار khwár, زلف zalí.

SEVILITY, پستی pastí, دونی dúní, ذالت razálat, خواری khwári.

SEVITUDE, بندگی bandagí, پستی pastí.

SESAMUM, کنجد kunjad, کنجد kunjíd, سبسم simsim.

SESSION, مجالست mujálasat, اجلاس ajlás.

SET (complete suit), دست dast. (Vide NUMBER.) — (as jewels) مکلل mukallal.

To SET, گذاردن guzáshstan, گذاردن guzárdan, نهادن nihádan, وضع vaz' kardan, هشتن hishtan, کردن vaz' kardan, هلیدن hilídan. — (as the sun) فرو furú raftan. — (to set poultry) خوابانیدن khwábánídan. — (jewels) عرضت نمودن tarsí' nimúdan. — (to set about) عزمت نمودن 'azímat nimúdan, شرع شدن shar' shudan, پرداختن pardákhtan. — (to set up) بلند کردن buland kardan. — (to set off on a journey) راهی شدن ráhí shudan, راه ravánah shudan, افتادن bi-ráh uftádan.

SETTEE, نیم نیم ním-takht.

SETTER (dog), سگ هکاری sag-i-shikári.

SETTING, غروب ghurúb, زوال zavál.

To SETTLE (alight), نشستن nishastan, نازل کردن nuzúl kardan, مستنزل گشتن mustanzal gashstan. — (fix) مقرر کردن mukarrar kardan, قرار sábat kardan, قرار دادن karár dádan. — (decide) صورت دادن súrat-i-anjám dádan,

فصل نمودن kat' nimúdan, فصل فasl nimúdan. — (determine upon) مصمم karári dádan, قراری دادن musammim gashtan, تصمیم تasmim kardan. — (reside) وطن giriftan, قرار گرفتن tavattun kardan. — (subside, as dregs, &c.) نشستن nishastan, حساب tah kashídan. — (accounts) مفرغ کردن kár-sázi nimúdan, کارسازی نمودن adá kardan. — (a dispute, amicably), مصالحه musálahah kardan. — (the affairs of a country) تمشیت دادن nazm dádan, تمشیت نامشیت دادن tamshíyat dádan, نسق کردن nasak kardan.

SETTLED, معین mu'ayyan.

SETTLEMENT (arrangement of business), تعیین ta'yín, تمشیت tamshíyat, انتظام intizám, تسبیق tan-sik. — (of the taxes upon tradespeople) بنچه بندی bunichah-bandí.

To SEVER, بریدن burídan or burrídan, تراشیدن tiráshídan. — (to sever friendship) بی هم خوردن bi-ham khwurdan.

SEVERAL, چند chand, تا chand-tá, چندین chandín, بعضی ba'zí.

SEVERALLY, جداگانه jidágánah, یک yak yak, فارد fard-á-fard.

SEVERE, درشت durusht, شدید sha-díd, تند tund, قسی kasí, پُر زور pur-zúr, زشت zisht-nihád, سخت sakht.

SEVERED, مجزوم majzúm, طلیح katí'.

SEVERELY, نهایت niháyat, بسیار bis-yár.

SEVERITY, درشتی durushtí, شدت shiddat, تندی tundí, سختی sakhtí.

To SEW, درختن dúkhtan.

SEWAGE, فاضله fazlah.

SEWER (drain), آببر ab-ríz, آبگذر ab-guzar, بدر bi-dar-rau. — (sink of a house) آبشی ab-shí. — (one who sews) رفو گر rafv-gar.

SEX, جنس jins.

SEXTON, گورکن gúr-kan, حافر haffár.
SEXUAL INTERCOURSE, عشرت 'ash-
rat, مقاربت mukárbat, مجامعة
mujáma'ah.

SHABBILY, بد bad.

SHABBINESS, زلده پوشی zhindah-
púshí.—(meanness) پستی pastí,
دولی dúlí.

SHABBY, زلده پوش shindah-púsh.—
(mean) پستی past, دون dún.

SHACKLE, پا بند pá-band.

To SHACKLE, بستن bastan, بند کردن
band kardan.

SHADDOCK (fruit), بتاری batáví
[so called from Batavia, whence
this fruit was first imported
into Persia].

SHADE (of glass), لاله lálah, مردنگی
mirdangi (hind.).—(awning) سایه
sáyah-bán, چتر chatr.

To SHADE, سایه کردن sáyah kardan.

SHADOW, سایه sáyah, ظل zill.

To SHADOW, سایه افکندن sáyah af-
kandan.

SHADY, دار سایه sáyah-dár, چتر دار
chatr-dár.—(to be shady) سایه
sáyah dáshtan.

SHAFT, تیر tír, سهم sahm, نارك navak,
خدانگ khadang.—(carriage) چوب
chúb-i-káliskah.

SHAGGY, درهمت durusht, همرانی
sha'trání.

SHAGREEN, ساهری ságharí.

SHAIKH, شیخ shaikh.

SHAKE, لرزه larzah, تکان takán.

To SHAKE (trans.), جنبانیدن jum-
bánidan, تکانیدن takánidan, تکان
takan dádan.—(intrans.)
جنبیدن jumbídan, لرزیدن larzidan,
لکاندن takán kardan, تکانیدن
takánidan.—(to brush off) تکانیدن
takanídan, پاک کردن pák kardan,
افشاندن afshándan.

SHAKING, متزلزل mutazalzil.

SHALLOT, پیاز کوهی piyáz-i-kúhí.

SHALLOW, پایاب pá-yáb, عمیق نا ná-
'amík, کم آب kam-áb.

SHALLOWNESS, کم آبی kam-ábí.

SHAM, بهانه bahánah, کاذب kázib,
دورغ durúgh, زور zúr, ساختگی
sákhtagí, تلابی kullábí.

To SHAM, بهانه نمودن bahánah
nimúdan, تقلید کردن taklíd kar-
dan.

SHARM, هرم هرمساری sharm-
sárí, حیا sharmandagí, حیا
hayá, حجاب khijlat, حجاب hijáb.
—(disgrace) رسوائی rusvái, بد نامی
bad-námí, ننگ nang, فشیحت
fazíhat, عار 'ár.—(ill-deed)
عیب 'aib, بدی badí, گناه gunáh,
حیف haif, بی ادبائی bí-
insáfí.—(put to shame) مفتضح
muftazih.—(for shame!) هاها
háshá, اف uf, تفر tufú, عیب
'aib ast.

To SHAME, هرمسار ساختن sharm-sár
sákhtan, متخفّر گردانیدن muta-
khaffír gardánidan.

SHAMEFUL, مزبور محبوب ma'yúb, زلیل
razil, عیب خرابیت khabít.—(it is shame-
ful) عیب است 'aib ast.

SHAMELESS, بیشرم bí-sharm, چشم
chashm-darídah, بیحیا bí-
hayá.

SHAMPOING (rubbing and kneading
the limbs), ماسه و مال musht va
mál, دستمال dast-mál, مالش má-
lish.

SHANK (handle), دسته dastah, قبهه
kabzah.

SHAPE, شکل shakl, ترکیب tarkíb,
صورت súrát, هفتت hai'at, قواره ka-
váräh, پیکر paikar.—(ill-shaped)
بد اندام bad-andám.—(strange-
shaped) عجیب الخلقه 'ajbu-'l-
khilkah.

To SHAPE, صورت دادن súrát dádan,
تشکیل نمودن tashkíl nimúdan.

SHAPELESS, بد ترکیب bad-tarkíb.

SHAPELESSNESS, بد ترکیبی bad-tar-
kíbí.

SHARE, حصه hissah, تقسیم taksím,
قسمت kismat, بخش bakhsh, سهم
sahm, بهره bahrah, بحرا bakhrá.—
(document) بیعت هراکت bilít-i-
shirákát.

To SHARE (trans.), تقسیم کردن tak-
sím kardan, در قسمت کردن dú
kismat kardan.—(intrans.) هراک
shárik búdan, هراکت داشتن
sharákat dáshtan, حصه دار بودن

- hissah-dár búdan, بهره داهتن bahrah dáshtan.
- SHARK, سگ ماهی bambak, بامك sag-máhi.
- SHARP, تیز tíz, بران burrán, حد hádd. — (clever) چابك chábuk, زرنك zírak, چست chust, زرنك zaring, زكي zakí, لوزعی lauza'í, چیره دست chírah-dast.
- To SHARPEN, تیز کردن tíz kardan. — (whet) سنگ سای کردن sang-sái kardan.
- SHARPER, عیار 'ayyár, مكار makkár, فریبنده firibandah, کلابی kullábi, مزور dúlábí, هیداد shayyád, موزور muzavvir.
- SHARPLY, به تیزی bi-tízí.
- SHARPNESS, تیزی tízí. — (quickness) سهولت suhúlat-i-ta'allum, مفاهمی sur'at-i-fahm, سفاهی safá, í-i-zih, چابکی chábukí, زرنکی zaringí, زكوات zakávát.
- SHARP-SIGHTED, تیز نظر tíz-nazar.
- To SHATTER, پاره شکستن shikastan, پاره párah-párah kardan, پاره پخش کردن pakhsh kardan.
- To SHAVE, ستردن tiráshídan, تراشیدن suturdan. — (oneself) ریش خود را rísh-i-khwudrá tiráshídan.
- SHAVER, تراشنده tiráshandah. — (barber) دلالك dallák, حجام hajjám, مزین muzayyin, سلمانی salmání (vulg.).
- SHAVING (of wood, &c.), تراشه tiráshah.
- SHAWL, هال shál. — (fine shawl-stuff of Kashmir, &c.) ترمه tirmah.
- SHAWL-MERCHANT (seller of shawls), سمسار simsar.
- SHAWL-WEAVER, هالباغ shál-báf.
- SHAWM, مرمار mizmár.
- SHE, او ú.
- SHEAF, بسته bastah, دسته dastah, بافه báfah.
- To SHEAR (sheep, &c.), پشم بردن pashm burídan, پشم چیدن pashm chídan, مقراض کردن mikráz kardan.
- SHEARER, مقراض کن mikráz-kun.
- SHEARS, مقراض mikráz, قیچی kain-
- chí. — (for ships, &c.) آلت جر قیچیل álat-i-jarr-i-sakíl.
- SHEATH, غلاف ghiláf, نیام niyám.
- To SHEATH, غلاف کردن ghiláf kardan.
- SHED, سینه sipanj, مظه mizallah, دستگاه kappár, کمند kumand, دستگاه dast-gáh.
- To SHED, ریختن ríkhthan, افشاندن ifshándan.
- SHEEP, گوسفند gúsfand, گوسپند gúspand. — (ewe) میش mísh. — (ram) ارکلی ghúch. — (wild sheep) ارگلی argali, پازن pázan. — (fat-tailed sheep) دسمبه dumbah.
- SHEEP-FOLD, آغل گوسفند ághil-i-gúsfand, محل گوسفند mahall-i-gúsfand, آگل ágil, سول súl.
- SHEEPISH, هرمسار sharm-sár, عجل khijil, متخفتر mutakhaffir, حی hayí.
- SHEEPISHNESS, عجلت khijlat, هرمساری sharm-sárfí.
- SHEET, چادر chádar, ردا ridá, همد shamad. — (of paper) ورق varak, تخته tukhtah. — (in sheets, as an unbound book) اوراق aurák.
- SHELF, رفه raffah, طاقچه tákchah.
- SHELL (of an animal), صدف sadaf. — (of a nut, &c.) پوست púst. — (small shells) موره muhrah. — (explosive) خمیره khambarah. Vide also SEA-SHELL.
- To SHELL, پوست کردن púst kandan, مقاشش mukashshar sákhtan.
- SHELTER, پوشش púshsh, سایه sáyah. — (protection) پناه panáh, زنهار zinhár, ملجا maljá. — (to seek shelter) پناه بردن panáh burdan, ملجی ملجی iltijá nimúdan, ملجی multají shudan. — (place of shelter) پناه panáh, بست bast, ملجا maljá, مامن mamán, ملال maláz.
- To SHELTER, پناه دادن panáh dádan, حمایت bimáyat dádan, حفاظت hifázat nimúdan, میانیت siyánat kardan, محارسات muhárasat nimúdan.
- SHELTERED, محفوظ mahfúz.
- SHEPHERD, هبان shabán, چوپان

- chaupán, راعی گله بان, gallah-bán, rá'f.
- SHERBET (lemonade), افشوره, afshurrah. — (of rose-water, etc.) هربت sharbat.
- SHREWBREAD (loaves of unleavened bread, used by the Jewish priesthood in their sanctuary), نان قدومه, nán-i-takaddumah.
- SHIELD, سپر, sipar, چنه, junnah. — (shield-bearer) سپر دار, sipar-dár.
- To SHIELD, پناه دادن, panáh dádan, حمایت, himáyat dádan, حفاظت, hifázat nimúdan, صیانت, siyánat kardan, محارست نمودن, muhárasat nimúdan.
- SHIFT (shirt), قمیص, píráhan, تمیص, kamís. — (contrivance) تمهید, tamhíd, دسیسه, dasisah. — (evasion) بهانه, bahánah, عذر, 'uzr, حیل, hílah, چنان چنین, chunán chunín.
- To SHIFT (change places), نقل کردن, nakl kardan, انتقال کردن, intikál kardan, جا جا کردن, já-bi-já kardan. — (clothes) تبدیل رخت کردن, tabdíl-i-rakht kardan, رخترا, rukhútrá 'avaz کردن.
- SHIFTER, حیل, hílah-báz.
- SHIFTLESS, بیچاره, bí-chárah, نا احمق, ná-chár, نا دان, ná-dán, احمق, ahmak.
- SHIFTLESSNESS, بیچارگی, bí-cháragí, نا دانی, ná-dání.
- To SHILLY-SHALLY, دفع الوقت کردن, daf'u-l-vakt kardan, دل دل کردن, dil dil kardan, لیت و لعل کردن, lait u la'all kardan.
- SHIN, ساق, sák.
- To SHINE, درخشیدن, dirakhshídan, لامع تابیدن, tábídan, تابتن, táftan, روشن بودن, lámi' shudan, روشن, raushan búdan, شعله زدن, shu'lah zadan, درخشیدن, rakhshídan.
- SHINING, تابان, dirakhshán, تابان, tábán, لامع, lámi', روشن, raushan.
- SHIP, کشتی, jaház, مرکب, markab, گمی, gamí. — (of war) کشتی, jaház-i-jangí, جنگی

- جهاز حربی, jaház - i - harbí. — (coasting vessel) غراب, ghuráb, بغله, baghalah, بگل, bagalah. — (merchant-man) جهاز تجارتی, jaház-i-tijáratí. — (steamship) کشتی بخار, kashtí-i-bukhár. — (sailing ship) کشتی بادی, kashtí-i-badí, کشتی هراعی, kashtí-i-shiráf. — (shipbuilding yard) کشتی ساز خانه, kashtí-sáz-khánah. — (to go on board a ship) کشتی بستن, bi-kashtí-nishastan. — (to go over a ship) کشتیرا تماشا کردن, túf-i-kashtírá tamáshá kardan.
- SHIPWRECK, غرق, ghark.
- To SHIREK, طفره زدن, tafrah zadan, تغافل نمودن, tagháful nimúdan.
- SHIRT, قمیص, píráhan.
- To SHIVER (tremble), لرزیدن, larzídan, رعشه کردن, ra'shah kardan, ارتعاش نمودن, irti'ásh nimúdan. — (break in bits) پاره پاره کردن, párah-párah kardan, پخش کردن, pakhsh kardan.
- SHIVERING, لرزه, larzah, متزلزل, mutazalzil.
- SHOAL (shallow), پا باب, pá-yáb, کم آب, kam-áb, نا عمیق, ná-'amík. — (bank) پایاب, pá-yáb. — (of fish) دسته, dastah, کم آب, kam-áb. — (of fish) دسته, dastah.
- SHOCK, صدمه, sadmah, هجوم, hujúm, جنبش, jumbish, تکان, takán. — (of corn) حاصل, hásil, بسته, bastah, دسته, dastah.
- To SHOCK (frighten), ترسانیدن, tarsánídan, تهدید کردن, tahdíd kardan. — (by collision) تکان دادن, takán dádan, تکانیدن, takánídan. — (make ashamed) ساختن, sharmandah sákhtan, متعجب ساختن, mutakhaffir sákhtan.
- SHOCKED (horriified, offended), متعجب, mutanaffir, آزرده, ázurdah, زخمیده, ranjídah, حیران, hairán, مضطرب, muztarib, سر گردان, sar-gardán, مشوش, mushavvash.
- SHOCKING, هولناک, haul-nák.
- SHOE, کفش, kafsh, پا افزار, pá-afzár. — (European shoes) کفش ارسی, kafsh - i - urasí. — (strong knitted

shoes with cloth soles) ملكى malakí.—(strong knitted shoes with long pointed leather toes, worn by mountaineers) كيوه givah.—(horse-shoe) نعل na'l.—(shoing horn) كاش پاشنه páshnah-kash.—(shoes of green shagreen with high heels) كفش ماغرى kafsh-i-ságharí.—(shoes with peak and heel) هاهپسند sháh-pasand.—(leathern buskin tied round the foot) چارك chárúk.—(to put on shoes) كفش كفش kafsh púshídan.

SHOEMAKER, كفشدوز kafsh-dúz.—(shoemaker's knife) شيفره shifrah, نيشكردنه nishkardah.—(shoemaker's iron pestle) مشتنه mushtah.

SHOE-STRING, كفش بند kafsh-band.

SHOOT (of a plant or seed), بنه bunah, پته pittah, تيج tinj, نبال nihál, تره tarh.

To SHOOT (dart), انداختن andákh-tan.—(strike) زدن zadan.—(fire a gun) خالى كردن khálí kardan, زدن توفنگ tufang zadan.—(as a plant or seed) نبت كردن nabt kardan, رستن rustan, تيج زدن tinj zadan.—(to shoot up) چستن jastan (root جه jih).

SHOOTER, چي توفنگ چی tufang-chí.

SHOOTING, چي توفنگ زدن tufang-zadan.

SHOP, دكان dukán, حانوط hánút, حانوط hánút.

SHOPKEEPER, دكاندار dukán-dár, اهل دكان ahl-i-dukán.—(petty shopkeeper) بازار چی bázár-chí.

SHORE, کنار kanár, لب lab, ناحيه nahiyah, ساحل sáhil, کران karán.—(on shore) خشكى khushkí.

SHORT, کوتاه کوتاه kútah, كوتاه kútah, قصير kasír.—(of stature) قد kútah-kadd, خيل kutúlí, كوتلى khippil (vulg.).—(to fall short of) قاصر qasr kásir shudan, ناقص بودن nákis búdan.—(shortly, soon) زود zúd, (of stature) بي-زودی bi-zúdí.—(in short) القصة al kissah, الغرض al-gharaz, "اجمالا" ijmalán, الحاصل al-hásil, حاصل كالم hásil-i-kalám.—(money) بخش bakhs.—(to cut short) قطع كردن kat' kardan.

SHORT-BREAD (cake of flour baked with butter, &c.) كلوجه kulúchah.

To SHORTEN, كوتاه كردن kútah kardan, كوتاهتر كردن kútahतर kardan.

SHORTENED, مختصر mukhtasar.

SHORTNESS, کوتاهی kútahí, كوتاهى kútahí.

SHORT-SIGHTED, بين نرديك nazdfíbin.—(imprudent) بين کوتاهه kútah-bin, کوتاهه انديش kútah-andish.

SHOT (sound of a gun's discharge), آواز ávaz, صداهي توفنگ sadá, í-tufang.—(range of a ball, &c.) پرتاب partáb.—(volley of shot) شليك shalík.—(ball) گولوله gulúlah, گله gullah.—(small-shot) ساچمه sáchmah.—(slugs) چار پاره chár-parah.—(to be shot) تير توفنگي خوردن tír-i-tufangí khurdan, گولوله خوردن gulúlah khurdan.

SHOULDER, دوش dúsh, هانه shánah, كتف katif, كتف kitf.—(shoulder blade) هانه shánah.—(shoulder belt, for a sword, &c.) حمايل hamáyl.—(broad shoulders) هانه shánah-i-'aríz.

To SHOULDER, بر دوش نهادن bar dúsh nihádan.

SHOUT, بانگ gharív, غرير bang, گلبانگ gulbáng, خروش khurúsh, هلب ghaughá, آواز áváz, هلب shaghab, ولوله valvalah, غر ghau.—(of joy) تهلل tahlíl, هبابك habábak, كل kill.

To SHOUT, آواز كردن áváz kardan, بانگ زدن sadá kardan, بانگ bang zadan.

SHOVE, هول hul, هل hul, سوك suk, تكان takán, دفع daf', داسر dasar.

To SHOVE, هل دادن húl dádan, هل hul dádan, هول دادن hul dádan, سوك دادن suk dádan, له دادن lah dádan.

SHOVEL, پارو páru, بيل bil.

SHOW (spectacle), تماشا tamáshá, منظر manzar, مظهر mazhar, مطمح mutmah.

To SHOW, نمودن nimúdan, نشان nishán, نشان دادن nishán dádan.—(demonstrate) بيان كردن bayán kardan,

izhár nimúdan.—*to show a thing* (show) تامها دادن tamáshá dádán.

SHOWER (of rain), باران bārán, بارش bārish, ترشح tarashshuh.—(of arrows), هرن باران, تیر bārán, تیر باران bārán-i-tír.

To SHOWER, باریدن bārídan, افشاندن afshándán.

SHOWERY, بارانی bārání.

SHOWY, خوشنما khwush-nimá, لطیف latíf, تشكك kashang.

SHEED, پاره párah.

SHEEW, زنك zanakah.

SHEEWD, چابك chábuk, زيرك zírak, چست chust, زرينگ zaring, ذكي zakí, چيره دست chirah-dast.

SHEEWDLY, با ذهن bá-zihn.

SHEEWDNESS, زرينگي zírakí, زرينگي zaringí, فراست fírasat, زكوات zakávat, ذهن zihn.

SHRIEK, غريو faryád, غريو gharív.

To SHRIEK, غريو زدن gharív zadan, غريدن ghurridán, فرياد کردن faryád kardan.

SHRILL (as sound, voice), تيز tíz.

SHRILLNESS, تيزي tízi.

SHRIMP, روبيان rubiyán, ميگو máhí-maigú.

SHRINE, درگاه dargáh, مزار mazár, زيارتگاه ziyarat-gáh, قدمگاه kadamgáh.

To SHRINK (contract), تنگ شدن tang shudan, در هم كشيده dar-ham kashídan, خرد شدن khurd shudan.—(away from) كناره جستن kanárah justán, كنار گرفتن kanár giriftán, دور كشي نمودن dúr-kashí nimúdan.

To SHRIVEL, تنگ شدن tang shudan, در هم كشيده dar-ham kashídan, خرد شدن khurd shudan.

SHROUD, كفان kafan.—(shrouds of a ship) رسن rasan, نردبان ريسمانی nardubán-i-rísmání.

To SHROUD, تكفين کردن takfín kardan.—(cover) پوهيدن púshídan, پوهانيدن púshánídan.

SHEUB, بوته bútah, درخت dirakht, بنه bunah.

SHEUBBERY, مشجره mashjarah, درختزار dirakht-zár.

SHEUG, تكان takán.

To SHEUG, تكان دادن takán dádán.

SHUCK, قشر púst, قشر kishr.

To SHUDEB, هراسان harásán shudan, ترسيدن tarsídan.

SHUFFLE, آميزش ámíz, آميزش ámí-zish.—(evasion) بهانه bahánah, حيله hílah, زانبازي zabán-bází.

To SHUFFLE, آميختن ámikhtan.—(prevaricate) ليت و لعل lait u la'all kardan.

SHUFFLER, مخلف mukhallit.—(prevaricator) باز زبان zabán-báz.

To SHUN, پرهيز کردن prahíz kardan, اجتناب نمودن ijtináb nimúdan, احتراز نمودن ihtiráz nimúdan, حذر hazar kardan, تهي کردن pahlú-tuhí kardan, دور كشي نمودن dúr-kashí nimúdan, كنار رفتن kanár raftán.

To SHUT, بستن bastán, بند کردن band kardan, مسدود کردن masdúd kardan, روي هم کردن rúy-ham kardan, بهم گذاشتن bi-ham guzásh-tan.—(window) پائين کردن pá'in kardan.—(door) چفت کردن chift kardan.—(window of train) هميشه shishah bastán.—(to shut off, water, &c.) بستن bastán.

SHUTTER, پنجره darichah, پنجره pan-jarah.

SHUTTLE (weaver's), ماكو mákú, ماكو ماکوب mákúb, ماکوب makúk.

SHY, خجیل khijil, هراسان sharm-sár.

To SHY, رميدن ramídan.

SICK, بيمار bímár, ناخوش ná-khwush, عليل khashah, مريض maríz, عليل 'alíl, نا مزاج ná-mizáj.—(to be sick) بی دماغ شدن bí-dimágh shudan.—(vomit) استفراغ نمودن istifrágh nimúdan, دور قی کردن kay kardan.

To SICKEN, بيمار شدن bímár shudan, ناخوش گرديدن ná-khwush gardídan.—(disgust) بيزار نمودن bízar nimúdan, تشهير نمودن tanfír nimúdan.

SICKENING (disgusting), مغيص mu-ghass, مگروه makrúh, نفرت انگيز nifrat-angíz.

SICKLE داس *dás*, دار *dáz*.

SICKNESS (*illness*), مرض *marz*, بیماری *bímári*, علت *'illat*, آزار *ránj*, زجر *ázár*, درد *dard*, ناخوشی *ná-khwushí*, تکرار *takassar-i-mizáj*.—(*inclination to vomit*) قهوع *tahavvu'*, دل آشوب *áshúb-i-dil*.

SIDE, پهلو *pahlú*, کنار *kanár*, جنب *jamb*, جانب *jánib*.—(*direction*) طرف *taraf*, جانب *jánib*, کناره *kanárah*, سمت *samt*, سو *sú*, حوز *hauz*.—(*party, faction*) طرف *taraf*, قبل *kibal*, جانب *jánib*.—(*of paper*) روی *safhah*.—(*of medal, &c.*) روی *rúy*.—(*of vessel*) بغل *baghal*, دیوار *dívár*.—(*the sides*) اضلاع *azlá'*.—(*by side of*) در پهلوئی *dar pahlúy*, در نزد *dar nazd*, پهلوئی *pahlúy*.—(*on the wrong side*) وارونه *várúnah*.—(*from side to side*) از طرفین *az tarafain*, از هر طرف *az har taraf*.—(*on all sides*) طرف از همه *az hamah taraf*, از اطراف *az atráf*.

SIDEBOARD, میز *miz*.

SIDEWAYS, یک پهلی *yak-barí*.

SIEGE, محاصره *muhásarah*.—(*to raise the siege*) محاصره را بردن *muhásarahrá maukúf kardan*.

SIEVE, غربال *gharbál*, غلبار *ghalbár*, غلبیر *ghalbír*, غلبال *ghalbál* (*vulg.*).—(*fine sieve*) الک *alik*.

TO SIFT, غربال پختن *piekhtan*, غربال زدن *gharbál zadan*.

SIFTEE, غربال زن *gharbál-zan*.

SIGH, آه *áh*.

TO SIGH, آه کشیدن *áh kashídan*.

SIGHT, دیدار *nazar*, نگاه *nigáh*, دیدار *dídár*, دیده *dídah*.—(*spectacle*) تماشا *tamashá*.—(*power of seeing*) دیدار *bíná'í*, باصرت *básirat*, دیدار *dídár*.—(*on the muzzle of a gun*) دید *díd*, دید پیش *díd-i-písh*.—(*hind-sight of a rifle or gun*) دید *díd-i-pas*.—(*to be lost to sight*) از نظر شائب شدن *az nazar ghá'ib shudan*, از چشم کم شدن *az chashm gum shudan*.

SIGHTLESS, نا بینا *ná-bíná'*, کور *kúr*, مزبور *zarír*.

SIGHTLY, مقبول *makbúl*, مشغوب *mar-ghúb*, خوش منظر *khwush-manzar*.

SIGN, اشاره *ishárah*, نشان *nishán*, علامت *'alámat*, اثر *asar*, سراج *surághh*, ایما *ímá*, شعار *shi'ár*, دلالت *dalálat*.

TO SIGN (*one's name*), صحیح کردن *sahíh kardan*, صحیح گذاشتن *sahh guzárdan*, ایما نوشتن *ímzá nivish-tan*, ثبت کردن *sabt kardan*.—(*make a sign*) اشاره نمودن *ishárah nimúdan*.—(*to be signed*) ایما نهادن *bi-imzá rasídan*.—(*signed and sealed*) مسجل *musajjal*.

SIGNAL, اشاره *ishárah*, نشان *nishán*, سراج *'alámat*, اثر *asar*, سراج *surághh*, ایما *ímá*, شعار *shi'ár*, دلالت *dalálat*.—(*memorable*) مشهور *mash-húr*, معروف *ma'rúf*, مرسوم *mausúf*.—(*train*) سیگنال *signal* (*eur.*).—(*signal-box*) قراولخانه *karávu-l-khánah*.

TO SIGNAL, اشاره نمودن *ishárah nimúdan*.

TO SIGNALIZE, نمودن *nimúdan*, اظهار نمودن *izhár nimúdan*.

SIGNALLY, معروفانه *ma'rúfánah*.

SIGNATORY, ایما کننده *ímzá-kunandah*.

SIGNATURE, نشان *nishán*, ایما *ímzá*.

SIGNET, مهر *khátim*, مهر *muhr*.

SIGNIFICANCE (*matter of care*), مهمی *muzáyakah*, پورا *parvá*.—(*sense*) فحوا *ma'ní*, فوراً *fahvá*, مطلب *matlab*.—(*importance*) قدر *kadr*.

SIGNIFICANT, مهم *muhimm*.

SIGNIFICATION, معنی *ma'ní*, فحوا *fahvá*, مطلب *matlab*.

TO SIGNIFY (*make known*), خبر کردن *khábar kardan*.—(*mean*) معنی *ma'ní* داشتن *ma'ní dáshtan*.

SILENCE, سکوت *khámúshí*, سکوت *sukút*, صمت *samt*.—(*interj.*) خاموشی *khámúsh*.—(*to keep silence*) سکوت نمودن *sukút nimúdan*, خاموش شدن *khámúsh shudan*, لال ماندن *lál mándan*.

TO SILENCE, ساکت کردن *sákit kardan*, ساکت نمودن *ískát nimúdan*.

SILENT, خاموش *khámúsh*, ساکت *sákit*, صامت *sámit*.

SILENTLY, آهسته *áhístah*.

SILK, ابریشم *abrishum*.—(*silk cloth*) ابریشمی *párchah-i-abrishumí*, حریر *harir*.—(*raw silk*) کر *kazz*, کریم *khaz*.—(*silkworm*) کرم *kirin-i-pflah*, کرم ابریشم *kirm-i-abrishum*.—(*cocoon of silkworm*) پیله *pflah*.—(*place where silkworms are reared*) تلمبار *tilambár*, تلمبار *tilambár*.—(*satín*) اطلس *atlas*.—(*brocaded silk*) زری *zarí*.—(*silk stuff for making coats, &c.*) دارای *darái*.—(*silk stuff for shirts, &c.*) علیچه *alichah*.—(*stuff of silk and cotton mixed*) مشرور *mashrú'*, گرمسوف *garmasúf*.—(*silk stuff for trousers, generally red*) قصب *kasab*.—(*shot silk*) استبرق *istabrak*.—(*silk cut up and put into an inkstand*) پز *purz*, لیقه *líghah*, تلی *tulí*, لیقه *líkah*.—(*strong silk stuff, of any colour*) خارا *khará*.—(*fine ditto, ditto*) تافته *táftah*.—(*silk cord or lace*) قیطان *kaitán*.—(*damasked silk*) اطلس مشجر *atlas-i-mushaj-jar*.

SILKEN, حریری *harírí*.

SILLINESS (*persons*), نا دانی *ná-dání*, نا ابله *abláhí*, بلاهت *baláhat*, حماقت *himákat*, سفاقت *safáhat*, خط *khabt*, قلت عقل *killat-i-'akl*, بیوقوفی *bi-vukúfí*, خردیت *khariyat* (*vulg.*).—(*things*) بیهودگی *bihúdagí*, هرزگی *harzagí*.

SILLY (*persons*), نا دان *ná-dán*, نا واقف *ná-vákif*, بیخبر *bí-khabar*, ساده لوح *sádah-lauh*.—(*things*) بیهوده *bihúdah*, هرزه *harzah*, بیچو *púch*, بیمعنی *bí-ma'ní*, چنگک *ja-fang*.

SILVAN, دهقانی *dihkání*.

SILVER, نقره *nukrah*, سیم *sím*.—(*made of silver*) سیمین *símín*, از نقره *az nukrah*.

To SILVER (*plate*), دان آب نقره دادن *áb-i-nukrah dádan*, مفضض کردن *mufazzaz kardan*.

SILVERED, اندود سیم *sím-andúd*, مفضض *mufazzaz*.

SILVER - GILT, نقره طلا *nukrah-mutillá*, مفضض *mufazzaz*.

SILVERSMITH, جواهری *jauharí*, جواهری *javáharí* (*vulg.*).

SILVER THREAD, گلابتان *gulábatán*.

SIMILAR, برابر *barábar*, یکسان *yak-sán*, موافق *muváfik*, مطابق *mutábik*, همتا *ham-tá*, مشابه *mushábibih*, همانا *hamáná*, مانند *mánand*, مثل *misl*, معادل *mumásil*, معادل *mu'ádil*.

SIMILARITY, برابری *barábarí*, تمثیل *tamsíl*, مثال *misál*, تشبیه *tashbíh*, مشابه *mushábahah*, شبه *shibh*, موافقت *muváfakat*, شباهت *shabáhat*, حکم *nimáyish*, نمایش *nimáyah*, حکم *hukm*.

SIMILE, تشبیه *tashbíh*, مثل *masal*, عبارت *'ibárat*, مجاز *majáz*.

To SIMMER (*boil gently*), نیم جوش *ním-júsh kardan*.

SIMPER, تبسم *tabassum*.

To SIMPER, تبسم نمودن *tabassum nimúdan*, حنده دروغ کردن *khandah-i-durúgh kardan*.

SIMPLE (*not compound*), مفرد *mufrad*, بسیط *basít*.—(*artless, harmless*) ساده لوح *sádah-lauh*, دل ساده *sádah-dil*, بی ریا *bí-riyá*.—(*herb*) گیاه *giyáh*, سبزی *sabzí*, علف *'alaf*, نبات *nabát*.—(*plain*) ساده *sádah*.

SIMPLETON, لوح ساده *sádah-lauh*, احمق *ahmak*, کaudan کردن *kaudan*, ابله *abláh*, نا فهم *ná-dán*, نا دان *ná-fahm*, سفیه *saffih*, خروپله *khwaplah*, بیوقوف *bí-vukúf*, چمت *pakht* (*vulg.*).

SIMPLICITY, دلی ساده *sádah-dilí*, سادگی *sádagí*.

SIMPLY, صرف *sarf*, محضاً *mahzan*.

SIMULATION, تجاهل *tajáhul*, بهانه *bahánah*.

SIN, جرم *khata*, گناه *gunáh*, قصور *taksír*, عیب *'isyán*, جنایت *janáyat*, بیگانه *izm*, زنب *zamb*, گناه *gunah*, قصور *kusúr*.

To SIN, گناه گناه کردن *gunáh kardan*, عطا *khata* کردن *khata kardan*, تقصیر نمودن *taksír nimúdan*.

SINCE (*because that*), چونکه *chúnkih*, از آنجا که *az ánjá-kih*, از آنجا که *az bas-kih*.—(*from that time*) پس از آن *az án-vakt*, از آن وقت *pas az án*, بعد من *min ba'd*, بعد

- از vaktí-kih, از وقتیکه az án, از وقتیکه az vaktí-kih, تا tá.
- SINCERE**, صادق sádik, خالص khális, بیغرض bí-gharaz, بی ریا bí-riyá.
- SINCERELY**, صادقانه sádikánah, مخلصانه mukhlísan.
- SINCERITY**, صدق sidk, صداقت sadákat, راستی rástí, خلوص khulús.
- SINE**, جیب jib.—(co-sine) تمام جیب tamám-jib.
- SINEW**, عصب 'asab (*pl.* اعصاب a'sáb), وتر vatar (*pl.* اوتار autár).
- SINEWY**, عصب ناک 'asab-nák.
- SINFUL**, گناهکار gunáh-kár.
- SINFULNESS**, گناهکاری gunáh-kári.
- TO SING**, سرآیدن khwándan, سرآیدن sará, ídan.
- TO SINGE**, نیم سوختن súkhtan, نیم سوختن ním súkhtan.
- SINGER**, خواننده khwá-nandah, سرآینده saráyandah, مغنی mughanní, مطرب mutrib.—(comic singer), مقلد خواننده mukallid-khwánaudah.
- SINGLE**, يك yak, يكتا yak-tá, فرد fard, مفرد mufrad, واحد váhid, يكانه yagánah.
- SINGLENESS**, وحدت yagánagi, وحدت vahdat.
- SINGLY** (*one by one*), يك yak, يكان yagan, يگان yagan, فردافرد fard-á-fard.
- SINGULAR** (*strange*), غریب gharíb, عجیب 'ajib.—(single) يك yak, يكتا yak-tá, فرد fard, مفرد mufrad, واحد váhid, يكانه yagánah.—(singular number) واحد váhid, مفرد mufrad.
- SINGULARITY**, عجیب gharábat, عجیب 'ajab.
- SINGULARLY**, خصوصاً khusúsan.
- SINISTER**, زشت zisht, مشوم mashúm, تبيح kabih.
- SINK** (*drain*), آبزیر ál-ríz, آبشی áb-shí.
- TO SINK**, فرو رفتن furú raftan, زوال پاژین zaval kardan, زوال رفتن pá, ín raftan, نزول کردن nuzúl kardan.—(cause to sink) غرق کردن
- gharak kardan.—(*penetrate*) در رفتن dar raftan, نفاد یافتن nafáz yáftan, تو رفتن tú raftan.—(*soak into*) خیسانیدن khísánidan, نشر کردن nashr kardan.
- SINGLESS**, بیگناه bí-gunáh, بیخطا bí-khatá, معصوم ma'súm, بیچرم bí-jurm.
- SINNER**, خطا کار gunáh-kár, گناه کار khata-kár, عامی khátí, اثمím muznib, اثمím 'ásim, اثمím سیاه کار, اثمím siyah-kár, بزه مند bizah-mand.
- SIN-OFFERING**, کافاره kaffárah.
- SINUOSITY**, موج 'avaj, عرجاج i'vijaj.
- SIP**, نوش núsh.
- TO SIP**, نوشیدن núshídan, لیسیدن lísidan.
- SIPHON**, لوله lúlah.
- SIR**, صاحب ághá, آقا áká, صاحب sáhib, عداوت khudávand.
- SIRIUS** (*the dog-star*), شعلی shi'rá, الكلب al kalb.
- SIRUP**, شیره shírah, رب rubb.
- SISTER**, همشیره khwáhar, همشیره ham-shírah, ددۀ dadah (*vulg.*)—(full) خواهر khwáhar-i-'ain.—(half) خواهر ملی khwáhar-i-sulbí, خواهر بیبنی khwáhar-i-batni. [The first is a sister by the father's, the second by the mother's side.]—(adopted) خواهر khwáhar - i - khwándah.—(sister-in-law) خواهر زوجه khwáhar-i-zaujah, زوجه برادر zaujah-i-birádar, خواهر زن khwáhar-i-zan.—(sister of mercy) خواهر ترجم دینی khwáhar-i-tarahhum-i-díní.
- SISTERLY**, خواهرانه khwáharánah.
- TO SIT**, جلوس کردن nishastan, نشستن julús kardan, قعود کردن ka'úd kardan.—(respectfully) فرمودن firmúdan, استراحت فرمودن istiráhat firmúdan.—(in the Persian fashion, kneeling down and sitting backwards upon the heels) دو زانو dú-zánú nishastan.—(in the Turkish fashion, with the legs crossed) چهار زانو chahár-zánú nishastan, نشستن مربع murabba' nishastan.—(to sit on one's

- heels with the knees upwards) سر پا sar-i-pá nishastan.
- SITE, وضع, vaz', جا, já, جایگاه jáy-gáh.
- SITUATED, واقع, váki', موضوع, mauzú', ایستاده, ístádah, نشانده, nishándah.
- SITUATION, حال, hál, حالت, hálat, منصب, vaz'. — (appointment) mansab تعیین, ta'yín, عهده, 'uhdah.
- SIZE, اندازه, andázah, مقدار, kadar, مقدار, mikdár. — (painter's size) سیرشیم, sírishum, سریشیم, siríshum, سریش, sirísh.
- SKATE (fish), لقمه ماهی, lukmah máhí.
- SKEIN (of thread), کلاهه, kiláfah.
- SKELETON, استخوان بندی, ustakhwán-bandí, تشریح, tashríh, تن سکی, tan-i-saklí.
- SKETCH, مسوده, musavvadah, سواد, savád. — (drawing or plan) نقشه, nakshah.
- To SKETCH, کشیدن, kashídan, تصویر کردن, tasvír kardan, نگاهتَن, an-gáshtan.
- SKEWER, سیخچه, síkhchah.
- SKIFF, زورق, zaurak, کشتی, kashtí, قایق, káik.
- SKILFUL, هنر مند, hunar-mand, واقف, vákif, قابل, kábil, کار شناس, kár-shinás, ماهر, kár-ámuz, کار آموز, máhir, دانای, dáná, حاذق, házik, مسلط, musallat, زرنگ, zaring.
- SKILFULLY, با هنرمندی, bá-hunar-mandí.
- SKILL, هنر, hunar, هنر مند, hunar-mandí, وقوف, vukúf, معرفت, ma'rifat, حکمت, hikmat, مهارت, mahá-rat, فن, fann, قابلیت, kábilíyat, تسلط, tasallut, سر رشته, sar-rishtah.
- To SKIM, کف گرفتن, kaf giriftan. (pass lightly over) سبک گذشتن, subuk guzashtan.
- SKIMMER, کفگیر, kaf-gír, آب گردان, áb-gardán.
- SKIN, پوست, púst, جلد, jild, چرم, charm, پوستگی, pústagi. — (cuticle or outer skin) بشرة, basharah. — (for holding water, wine, &c.) مشك, mashk, حبیك, khíg.
- To SKIN (flay), پوست کردن, púst kardan, سلك کردن, salkh kardan, میجد ساختن, mujállad sákhtan.
- SKINNY, پوست مانند, púst-mánand, لاغر, pur-rishtah. — (thin) لاهر, lághir, نزار, nizár, ضعیف, za'íf.
- SKIP, جست, jast.
- To SKIP, جستن, jastan (root چه, jih).
- SKIRMISH, زد و خوردی, zad va khwurdí.
- SKIET, کنار, kanár, دامن, dáman, ذیل, zail, کنار, kanár, اتك, atak. — (of a hill) بغله, baghalah, دامنه, dámanah.
- To SKIET, رفتن, raftan, از بغل خیز کردن, khíz kardan.
- SKIETING (of a wall), هزاره, hizá-rah.
- SKITTISH, ترسناك, tars-nák, شوخ, shúkh.
- SKITTISHLY, بشوخی, bi-shúkhí.
- SKITTISHNESS, ترسناکی, tars-nákí, شوخی, shúkhí.
- SKULK, کمین کر, kamín-gar.
- To SKULK, پنهان شدن, panhán shudan, کمین کردن, kamín kardan, متواری, nihúftah shudan, نهفته شدن, mutavárfí búdan.
- SKULL, کلاه, kásah, کلاه, kásah-i-sar, کله, kal-lah, جامجمه, jum-jumah.
- SKULL-CAP, عرقچین, 'arak-chín.
- SKY, آسمان, ásmán, فلک, falak, هوا, havá, آفیر, asír.
- SKYLARK, چکاروک, chakávah, چکاروک, chakávuk, قنبره, kumbarah, قازلاق, kázlák.
- SKYLIGHT, سقف, táb-dán, تابدان, sakf-i-shíshah - i - bu-land.
- SLAB, تخته, takhtah.
- SLACK, مست, sust, لك, lak, هل, shul. — (persons) مست, sust, هافل, gháfil.
- To SLACKEN, مست ساختن, sust sákhtan.
- SLACKNESS (things), مستی, sustí. — (persons) مستی, sustí, هفلی, ghíflat.
- SLAIN, مقتول, maktúl.
- To SLAKE (thirst), دادن تسکین, tas-kín dádan, نشاندن, nishándan. — (fire) نشاندن, nishándan, کشتن, kushtan, اطفا نمودن, itfá nimúdan, منطقی ساختن, muntafí sákhtan, خاموش کردن, khámúsh kardan,

دردن سآكت sÁkit kardan.—(lime) فورو نيشاندن furú nishÁndan.
 SLANDEE, بهتان buhtán, افترا iftirá, غيبت ghíbat, تهمت tuhmat, سعيات si'áyat.
 To SLANDER, متهم كردن muttahim kardan, تهمت زدن tuhmat zadan, افترا بهتان buhtán bastan, افترا بستن iftirá bastan.
 SLANDEEER, بهتان انداز buhtán-andáz, ساعي nammám, ساعي sÁ'í.
 SLANDEBOUS, افترا گو iftirá - gú, مافتري muftari, بد سگال bad-sigál.
 SLANG, زبان بازاری zabán-i-bázari, کلم سوفي kalám-i-súki.
 SLANT, ميل i'vaj, عرج i'vijáj, ميل mail.
 To SLANT, داندن تكيه takyah dádan.
 SLANTING, مائل má'il.
 SLAP, تهاچه tapánchah, تماچه tamá-chah, سيلی silí, سله sellah.
 To SLAP, سله زدن sellah zadan.
 SLASH, سوراغ súrakh.
 To SLASH, بریدن burídan or burrí-dan, قلع كردن kat' kardan.
 SLATE, سنگ sang.—(to write on) لوح lauh.
 SLAUGHTER, قتل katl, قاتل katál, كشتار kushtár, خونريزي khún-rízi, خونفشانى khún-fishání.
 To SLAUGHTER, كشتن kushtan, قتل katl nimúdan, هلاك ساختن halák sákhtan, بقتل رسانيدن bi-katl rasánídan.
 SLAUGHTER-HOUSE, سلاخ خانه sal-lakh-khánah, مسلخ maslakh.
 SLAUGHTERMAN, قصاب kassáb.
 SLAV, اسلوا isláv (eur.).
 SLAVE, بنده bandah, عبد 'abd, غلام ghulám, برده bardah, پارستار paras-tár, مملوك mamlúk, كلى kullí, رهي rahí, حلقه بگوش halkah-bi-gúsh, كاكá káká [a cant term, literally signifying a younger brother].—(slave girl) كنيز kaníz, جاربه jari-yah, دده dadah (vulg.)—(fugitive slave) بنده فرارى ábik, بنده فرارى bandah-i-firári.—(slave freed at his master's death) مدبر mudab-bar, معنوق ma'túk.—(slave purchasing or working out his own

ransom) مكاتيب mukátib.—(slave merchant), غلام فروش ghulám-furúsh, بنده فروش bandah-furúsh.—(slave trade) هراى زنگيان bai' va shiráf-i-zangiyán.
 SLAVERY, بندگى bandagí, عبوديت 'ubúdiyat.
 SLAVISH, كمينه kamínah, پست past, دون dún.
 SLAVISHNESS, كمينگى kamínagi, دوستى pastí, دولى dúni.
 To SLAY, قتل نمودن kushtan, كشتن katl nimúdan, هلاك ساختن halák sákhtan, بقتل رسانيدن bi - katl rasánídan.
 SLEDGE, تخت takhtah.
 SLEEK, املس amlas.
 SLEEKNESS, صافى sáfí.
 SLEEP, خواب khwáb, منام manám, نوم naum, رقاد rukád, هجوع hujú'. (first sleep) سر خواب sar-i-khwáb.
 To SLEEP, خفتن khuftan (root حسب khusp or خفت khuft), خمبیدن khushbídan, خوابيدن khwábídan, غنودن ghunúdan.—(become torpid, as a limb) بي حس شدن bí-hiss shudan, مست شدن sust shudan.—(to put to sleep) خوابانيدن khwábánídan.
 SLEEPLESS, بيدار bí-khwáb, بيدار bídar.
 SLEEPLESSNESS, بيخوابى bí-khwábí, بيدارى bí-dári.
 SLEEPY, خواب آلود khwáb-álúd, وا ماده vá-mándah, پينكى زده pínaki-zadah.
 SLEET, برف باران barf-bárán.
 SLEEVE, كم آستين ástin, كم kumm.
 SLEEVE-LINKS, دست سار دست dug-mah-i-sar-i-dast.
 SLEIGHT OF HAND, شعبده shu'badah, چشم شعبده shu'badah-bází, چشم chasm-bandí.
 SLENDER, نازك názuk, تنگ tang, نزار rakik, بارىك bárík, نيزár nizár.
 SLENDERNESS, نزارى báríki, نزارى nizári, نازكى názuki.
 SLICE, تکه kat'ah, حبه sharhah, تراهه tiráshah.
 To SLICE, تراهيدن tiráshídan.

To SLIDE لغزیدن laghzídan, لکشیدن lakshídan, لغزیدن laghzídan, لکشیدن lakshídan.

SLIGHT (*affront*), هتک hatk-i-áb-rú, هتم shatm, هفت khiffat, سار سر هکستگی sar - shikastagí, بی ساختگی bí-sákhtagí. — (*slender*), نازک názuk, تنگ tang, رکیک rakík, نازک nízár. — (*little*) اندک andak, کلیل kalíl, کم kam. — (*meal*) مختصر mukhtasar.

To SLIGHT (*affront*), هتک hatk-i-áb-rú kardan, هفت لغزیدن khiffat nimúdan, بی ساختگی بی ساختگی bí-sákhtagí nimúdan.

SLIGHTINGLY, هفت با هفت bá-khiffat.

SLIGHTLY, اندک andak, کم kam.

SLIGHTNESS, باریکی bárikí, نزاری nízárí, نازکی názukí.

SLIM, نازک názuk, تنگ tang, رکیک rakík, باریک bárik, نازک nízár.

SLIME, گل gil, لجن lajan.

SLIMY, گلناک gil-nák.

SLING, کله سنگ kalá-khun, کلاه سنگ kulvah-sang, کلاه سنگ kalá-sang.

To SLING (*across the shoulders*), هیکلوار انداختن haikal-vár andákhtan, بدوش انداختن bi-dúsh andákhtan.

To SLINK افتادن uftádan.

SLIP, لغزش laghzísh. — (*error*) غلط ghalat, سهو sahv, خطا khatá, زلت zallat, ضلت zallat, مزلت mazal-lat, خبط khabt, قصور kusúr, تقصیر taksír. — (*slip of the pen*) سهو قلم sahv-i-kalam.

To SLIP, لغزیدن laghzídan, لکشیدن lakshídan, لغزیدن laghzídan, لکشیدن lakshídan.

SLIPPER, پا پوش kafsh, کفش kafsh, پایزیر paízár. — (*place where the slippers are deposited previous to stepping upon the carpeted floor of a room*), صاف نعل saff-i-ni'ál, کن کفش kafsh-kan.

SLIPPERINESS, لغزانی laghzání, لغزاندگی laghzandagí.

SLIPPERY, لغزنده laghzandah.

SLIPS (*for hounds*), مرص mirvas, مرص marás, مرص maras.

SLIT, چاک chák, شک shakk, درز darz.

To SLIT, چاک کردن chák kardan.

SLOE, آلوجه álúchah.

SLOPE, شیب shífb, نشیب nishfb.

SLOPING, نشیبدار nishfb-dár, مائل má'il, سرآزبر sar-á-zír, سرآهیب sar-á-shib.

SLOTH, غفلت ghisfat, غفلت ghisfat, اهمال tahávon, کاهلی káhilí, اهمال ihmál, تنبلی tambalí. — (*animal*) تنبل tambal.

SLOTHFUL, سست sust, کاهل káhil, تنبل tambal.

SLOTHFULLY, بیسستی bi-sustí.

SLOVEN and SLOVENLY, پلشت pilisht.

SLOW, کند kund, دیر dír, سست sust. — (*slow to anger*) دیر غضب dír-ghazab, کازم الغیظ kázimu-'l-ghaiz, حان hannán. — (*watch*) دیر dír, کند kund.

SLOWLY, رفته آهسته áhistah, رفته raftah raftah, یavaş yavaş.

SLOWNESS, آهستگی áhistagí, سستی sustí, دیری dírí.

SLUG (*small bullet*), چار پاره chár-párah. — (*grub*) کرم kirm.

SLUGGARD, تنبل tambal, کار آرام áram-kár.

SLUGGISH, کاهل káhil, تنبل tambal.

SLUGGISHLY, بیسستی bi-sustí.

SLUICE, آبگیره áb-gírah.

SLUMBER, خواب پینکی pínakí, خواب khwáb, نوم manám, نوم naum, رقاد rukád, هجوع hujú'.

To SLUMBER, غنودن ghunúdan, پینکی زدن khwábídan, پینکی pínakí zadan.

SLUR (*slight disgrace*), عیب 'aib, داغ dágh, لکه lakkah. — (*to cast a slur upon one*) منافاتی داهتن munáfatí dáshatan.

SLUSH, شل shul.

SLUT, پلشت pilisht.

SLUTTISH, غافل gháfil, عاقل 'átíl, نا پاک ná-pák.

SLY, حيله باز rúbah - báz, حيله híláh-báz, محتال muhtál, زیرک zírak.

SLYLY, حيله بازی bá-híláh-bází.

SLYNESS, حيله بازی rúbah-bází, حيله híláh-bází.

SMACK (*flavour*), مزه mazah.—
(*sound*) آواز áváz.
SMALL, خورد khwurd, خرد khurd,
صغیر kúchik, قلیل kalíl, صغیر
saghír, پچه páchah. — (*small in
quantity*) کم kam, اندك andak.—
(*small, as writing, gravel, shot,
berries, peas, &c.*) ریزه rízah.
SMALLNESS, کوچکی kúchikí, صغر
sighar.
SMALL-POX, آبله ábilah, جدری ja-
darí, چپک chíchak (*obs.*), اوله
aulah (*vulg.*).—(*pitted with the
small-pox*) مجدر mujaddar, آبله
آبله ábilah-zadah, اوله زده aulah-
zadah.
SMART (*active, sharp*), زرنگ zaring,
هاتر kibrágh, چاپک chábuk, هاتر
shátir.—(*pain*) درد dard.
To **SMART**, درد یافتن dard yáftan.
SMARTLY, با زرنگی bá-zaringí.
SMARTNESS, زرنگی zaringí, چاپکی
chábukí.
To **SMASH** (*to pieces*), بخش کردن
pakhsh kardan, خورد کردن khwurd
kardan, حل شکستن shikastan, حل
کردن hall kardan, له کردن lih kar-
dan.
SMASHED, مکسور maksúr, منکسر
munkasir.—(*to be smashed*) خورد
شدن khwurd shudan.
SMATTEE, دانش عام dánish-i-khám,
علم نا تمام 'ilm-i-ná-tamám.
To **SMEAR**, آلودن andúdan, آلودن
álúdan, مالیدن málídan, پالودن
pálúdan.
SMELL (*power of smelling*), هاسه
shámmah, هم shamun, مشام mu-
shámm.—(*odour*) بو bú, بوی búy,
رائحه rá'ihah. — (*sweet smell*)
خوشبو khwush-bú, نفاحه nafbah.—
(*bad smell*) بو bad-bú, کند
gand, عفونت 'ufúnat.
To **SMELL** (*trans.*), شمیدن shamí-
dan, بوئیدن shínidan, بوئیدن bú, í-
dan, بو گرفتن bú giriftan.—(*in-
trans.*) بو دادن bú-dádan, بوئیدن
gandídan.
SMELLING-BOTTLE, بویدان búy-dán.
To **SMELT**, گداختن gudákhtan,
حل گدارانیدن gudázánídan, حل کردن

hall kardan, قال کردن kál kardan,
قال گذاشتن kál guzáshtan.
SMILE, تبسم tabassum, نیم
نیم-khandah, ابتسام ibtisám.
To **SMILE**, تبسم کردن tabassum
kardan, ابتسام نمودن ibtisám ni-
múdan.
SMILING, ابتسام ibtisám, متبسم
mutabassim.
SMILINGLY, متبسم mutabassiman.
To **SMITE**, زدن zadan, ضرب کردن
zarb kardan.
SMITH (*blacksmith*), آهنگر áhan-gar,
حداد haddád.
SMOKE, دود dúd, دعان dukhán, دو
dú (*vulg.*), دی dí (*vulg.*).
To **SMOKE** (*a pipe*), کشیدن kashí-
dan.—(*fire*) دود دادن dúd dádan.
—(*cure with smoke*) کردن
تدخین کردن tadhín kardan.
SMOKEE, کش قلیان kalván-kash.
SMOKY, دود آلود dúd-álúđ.
SMOOTH, هموار ham-vár, صاف
sáf, ساده sádah, مسطح musattah.—
(*polished*) صقلی saikali, صقول
maskúl, صوره دار zadúdah, دره
muhrah-dár, پرداخته pardákhtah.
To **SMOOTH**, تمهید نمودن tamhíd ni-
múdan.
SMOOTHLY, هموار ham-vár, صاف
sáf, صافی sáfí, سادگی sádagi.
SMOTHER, خفه khaffah.
To **SMOTHER**, خفه کردن khaffah kar-
dan, دم بستن dam bastan.
To **SMOULDER**, سوختن súkhtan.
To **SMUGGLE**, محمول کمرک
در ادائیگی dar adá, í-i-mahsúl-i-
gumruk duzdí kardan, بی ادائیگی
بی ادائیگی bí-adá, í-i-'ushúr dar
ávardan.
SMUGGLER, گریزاننده gurizánan-
dah.
SMUT (*soot*), دوده dúdah.—(*dirty
spot*) داغ dágh.—(*obscenity*) فحش
fuhsh, زشتی zishti, هزرتی harzagí,
گنابخبات khabásat.
SMUTTY (*obscene*), هزرتی harzah, پوچ
púch, فاحش fáhish, خبیث khabís.
SNACK, حصه hissah.—(*meal*) خوراکی
khwurákí, طعام ta'am.

and "chinán," but as they are evidently but an elliptic form of **چون این** chún-in and **چون آن** chún-an, it seems necessary to spell them "chunín" and "chunán." — (so that) **تا** tá, **علی این** hattá, **تا که** tá-kih, **علی آن** 'alá an. — (so many or much) **این** in-kadar, **چندین** chandin, **چندان** chandán, **آنقدر** án-kadar. — (so long as) **تا** tá, **مادامکه** mádam-kih. — (so to speak) **گویا** gúyá. — (so forth) **علی هذا** 'alá házá, **همچنین** ham-chunín. — (so and so, such as one) **فلان** fulán, **فلن** fulán-kas, **بیسار** bisár, **بیسار** bisár-kas.

To **SOAK** (steep), **آغشته** ághushtan. — (sink into) **خسباندن** khisáندان, **نشر کردن** nashr kardan.

SOAP, **صابون** sábuún. — (cake of soap) **صابون قالب** kálíb-i-sábuún. — (soap-suds) **کف صابون** kaf-i-sábuún.

SOAPY, **صابونی** sábuúní.

To **SOAR**, **پرویدن** parídan or parrídan, **پرواز** parváz, **نمودن** nimúdan, **طیاران نمودن** tayarán nimúdan.

SOB, **ا** ah, **نال** nálah, **گریه** giryah, **فغان** fighán.

To **SOB**, **گریستن** giristan, **کردن** kardan, **giryah kardan**.

SOBER, **نا سرخوش** ná-sar-khwush, **نا مست** ná-mast, **با هوش** bá-húsh.

SOBERLY, **با پرهیز کاری** bá-parhíz-gári.

SOBERITY, **پرهیز کاری** parhíz-gári.

SOBRIQUET, **لکاب** lakab.

SOCIABLE or **SOCIAL**, **مدنی** madaní, **استیناس** istínás. — (social life) **انس** uns.

SOCIABLENESS, **اهلیت** ahlíyat, **استیناس** istínás, **انس** uns.

SOCIALIST, **سوسیالیست** súsiálíst (eur.).

SOCIALITY, **اهلیت** ahlíyat, **استیناس** istínás, **انس** uns.

SOCIETY, **صحبت معاشرت** mu'ásharat, **صحبت** suhbat. — (companionship) **صحبت** suhbat, **مباحثه** musáhabat, **رفاقت** rafákat, **شراکت** shirákat, **مشارکت** mushárákat, **همراهی** ham-ráhi.

— (mercantile term) **حرکت** shirkat.

SOCK, **ride** **STOCKINGS**.

SOCKET (of the eye), **چشمخانه** chashm-khánah.

SOD, **کلوخ** kulúkh.

SODA, **ظرون** natrún.

SODOMITE, **لوطی** fá'il, **لوطی** lá'tí, **لوطی** lú'tí, **باز** bachah-báz.

SODOMY, **لواط** livátah, **لواط** ighlám, **بازی** ubnah, **بازی** bachah-bási.

— (addiction to sodomy) **بازی** ná-khwush-i-ubnah. — (to entice to commit the crime) **پیشه کردن** pilah kardan. — (the pathic, a catamite) **ماترون** malút, **مفعول** maf'úl, **ماترون** ma,bún, **پشت** pusht, **مخنت** mukhannas, **زن طبیعت** zan-tabí'at.

SOFA, **سریر** sarír, **مهاد** mihád, **پلنگ** palang (hind.).

SOFT, **نرم** narm, **ملایم** muláyam, **نازک** názuk.

To **SOFTEN**, **ملایم کردن** muláyam kardan, **نرم کردن** narm kardan.

SOFTLY (gently) **آهسته** áhistah, **سنگین** yavásh, **پرواش** yavásh, **سنگین** sanganak.

SOFTNESS, **نرمی** narmí, **ملایمت** muláymat, **نازکی** názukí.

SOIL (ground), **زمین** zamín, **خاک** khák, **تراپ** arz, **بر** bar, **تراپ** turáb.

— (dirt) **چرک** chirk, **لجن** lajan, **ادباری** idbári, **کسافت** kasáfat, **دوسومت** dusúmat.

To **SOIL**, **آلودن** áلودán, **نا پاک کردن** ná-pák kardan, **ملوث ساختن** mu-lavvas sákhtan, **نجس کردن** najs kardan.

SOJOURN, **اقامت** ikámat.

To **SOJOURN**, **نمودن** ikámat, **نمودن** mukím, **مقیم نمودن** mukím nimúdan.

SOJOURNER, **متوطن** mutavattin, **ساکن** sákin, **باهدنده** báshandah, **مقیم** mukím.

SOLACE, **دلاستانی** tasallí, **دلاستانی** dil-ásá'í.

To **SOLACE**, **فرج بخشیدن** farah bakhshídan, **علاقه دادن** 'alákah dádan.

SOLAR, **شمسی** shamsí.

SOLD, **فروخته** furúkhtah. — (to be

sold) رفتن بی‌فروش bi-furúsh raf-tan.

SOLDEE, لاهیم لحم lahím kal'.
To SOLDEE, لاهیم لحم کردن lahím kar-dan.

SOLDIER, سپاهی sipáhi, عسکری askarí, لشکری lashkarí, سرباز sarbáz.—(of infantry) سرباز sarbáz —(of cavalry) سوار súvár.—(of king's body-guard) جانباز ján-báz, غلام رکابی fauj-i-khássah, غلامه ghumám-i-rikábi, غلام‌های گلولام-i-sháhi.—(artilleryman) توپچی túp-chí.—(pioneer) بیلدار bíl-dár.

SOLE, مجرد mujarrad, واحد váhid, وحد vahd, منفرد munfarid.—(fish) کوهک kaushak.—(of the foot) کف kaf-i-pá.—(of a shoe) کف آرمی tah-i-kafsh, کف آرمی kaf-i-urusí.

SOLECISM, غلط ghalat.

SOLELY, محض mahzan, بس bas.

SOLEMN, پر هیبت haibat-vár, هیبت pur - haibat, محترم muhtaram, موثر muta'ab-bis.

SOLEMNITY, هیبت haibat, وقار vakár, تمکین tamkín.

SOLEMNIZATION (of marriage), عقد 'akd, نکاح níkah, عروسی 'arusí.

To SOLEMNIZE (marriage), عقد 'akd-i-níkah بستن bastan.

SOLEMNLY, با هیبت bá-haibat.

To SOLICIT, درخواست khwástan, در نمودن dar-khwást nimúdan, iltimás kardan, iltimás نمودن, تمنا tamanná nimúdan, نیاز نیاز kardan, نیازیدن niyázídan, الجاء نمودن iljá, nimúdan, مستدع نمودن mustadi' búdan, استدعا نمودن, استدعا du'á kardan, استدعا نمودن istid'á nimúdan.

SOLICITATION, درخواست dar-khwást, نیاز niyáz, استدعا istid'á.

SOLICITOR, وكيل vakíl.

SOLICITOUS, مشتاق mushták, متفکر mutafakkir, مشوش mushavvash, اندیشمند andíshamand.

SOLICITUDE, دقت نظر itíná, اندیشه dikkat-i-nazar, پرا parvá, اندیشه

andíshah, اهتمام ihtimám.—(to exhibit solicitude) اعتنا نمودن itíná nimúdan.

SOLID, صلب musmit, صلد suld, میان miyán-pur, محکم muhkam, پاره yak párchah, پاره yak párchah.

SOLIDITY, متانت matánat, زانیت razánat.

SOLIDLY, قویاً kavíyan.

SOLILOQUY, مکالمه با نفس mukálahah bá-nafs.

SOLITAIRE (ornament worn by women, a spray of jewellery), چتر chatr.

SOLITARY, تنها tanhá, تن تن tan-i-tanhá, مفرد mufarrad, منفرد munfarid, واحد váhid, مجرد mujarrad, منجرده munharid, منجری munzarví.

SOLITUDE, وحشۀ vahshah, خلوت khalvat, تنهایی tanhá, وحدت vahdat.

SOLUBLE, حل هندی hall-shudaní.

SOLUTION (of a difficulty, question, &c.), حل hall, کشف kashf, تعبیر ta'bír.—(thing dissolved in water, &c.) گداخته gudákhtah, آب شده áb-shudah.

To SOLVE, حل کردن hall kardan.

SOLVED, محلول mahlúl.—(to be solved) حل هندی hall shudan.

SOMBRE, تیره tírah, سیاه siyáh.

SOME, بعضی chand, قدری kadarí, بعضی ba'zí.—(somebody) کسی kasí,

شخصی shakhsí.—(somehow) بهیچى bi-vajhí, بهیچى bi-nau'í, بطوری bitaurí.—(something) چیزی chízí.—(somewhat) قدری kadarí,

جزیء juzví, اندکی andakí, برخی barkhí, گاه گاه shatrí.—(sometimes) گاه gáh gáh, گاهی gáhi, أحياناً ahyánan, گاه گاه و قتی gáh-vaktí, أحياناً ánan.—(somewhere) جای

bi-jáy, جای yak jáy.—(somewhere else) جای دیگر jáy-i-dígar.

SOMERSAULT, پشتک pushtak.—(to make a somersault) پشتک برداشتن pushtak bar-dáshtan, پشتک زدن pushtak zadan, وارونه زدن várú-nah zadan.

SOMNIFEROUS, خواب آور khwáb-ávar.

SON, فرزند farzand, پسر pisar, ولد valad, ابن ibn, پور púr (*obs.*).— (*in composition*) زاده zádah, اعلو ughlú, اعلیٰ ughlí.— (*son-in-law*) داماد dámád.— (*adopted son*) پسر متبني pisar - i - mutabanná, پسر خوانده pisar-i-khwándah.— (*god-son*) پسر خوانده pisar-i-khwándah.

SONG, سرود surúd, تصنیف tasníf, تصنیف tasnífak, آواز áváz.— (*to sing a song*) تصنیف آواز خواندن tasnífí ávázah khwándan.

SONGSTER or **SONGTESSA**, آوازه خوان ávázah-khwán, خواننده khwánandah, قوال kavvál.

SONNET, غزل ghazal.

SONOROUS, طنان tannán.

SOON, زود zúd, بزودی bi-zúdí, سرعتاً sur'atan, عتقیب 'an-karib', زو zú (*vulg.*), زی zí (*vulg.*).— (*as soon as*) همان hamán, همانكه hamán-kih, همین hamín, همینكه hamín-kih, بمجرد har-gáh-kih, در bi-mujarrad, بعضی bi-mahz, در jakh جع hálatí-kih, حاتیهكه (vulg.).— (*sooner or later*) زود یا خواه zúd yá dír, خواه zúd yá dír, زود khwáh dír khwáh zúd, يك وقتى yak vaktí az aukát.

SOOT, دوده dúdah.

SOOTHSAYER, فالچی fál-chí, عیاب 'ayyáf, غیب گو ghaib-gú.

SOOTY, پر درد pur-dúd.

SOP, لقمه lukmah.

SOPHISM (*doctrine of the free-thinkers of Persia*), تصوف tasavvuf.

SOPHIST (*freethinker*), صوفی súfí, اهل تصوف ahl-i-tasavvuf.

SOPHISTEY (*fallacious argument*), فلسفه falsafat.

SOPRANO, زبر zír.

SORCERER, جادو گر jádú-gar, ساحر sáhir, ساحر sahhár, جادو مان jádú-mán.

SORCERY, جادو jádú, جادو گری jádú-garí, افسون afsún, نیرنگ nairang.

SORDID, حریص harís, طمعکار tama-kár, طامع támi', بخیل bakhíl, لطم

la,fm, مسمک mumsik, عیسى khasís.

SORDIDLY, پست فطرتانه past-fitratánah, با عیست bá-khissat, با دنایت bá-dináyat.

SORE, زخم زخم zakhm, ریش kurh, جراحت jaráhat.— (*a running sore*) ناسور násúr, ناسور násúr.— (*painful*) درد pur-dard, درد dard-mand, دردناك dard-nák.

SORELY, بهایات bi-gháyat, بهایات bi-niháyat, از حد زیاده az hadd ziyádah.

SORENESS, درد dard, دردی dard-mandí.

SOREEL, ليواس lívás, رهواس rívás.

SORROW, غم gham, الم alam, اندوه andúh, ملال malál, ملالت malálat, تأسف ta,assuf, كدورت kudúrat, رنج ranj, رنجه ranjah, درد dard, آزار ázar, حزن huzn, احزان ihzán, حسرت hasrat, عزا 'azá, دلتنگی diltangí, هم hamm, رنج vaja, سوك súg, هنجار hanjár, تنگناى tangná, i.

SORROWFUL, دلنگار dil-tang, دلنگار dil-fikár, غمگین dil-gír, غمگین gham-gín, غمناك gham-nák, مغموم maghmúm, حزين hazín, محزون mahzún, متعيس muta'abbis, ملول malúl, اندوه ناك andúh-nák, متالم muta'allim, همگین sahm-gín.

SORRY, دلنگار dil-tang, دلنگار dil-fikár, دلگیر dil-gír, غمگین gham-gín, غمناك gham-nák, مغموم maghmúm, حزين hazín, محزون mahzún, متعيس muta'abbis, ملول malúl, اندوه ناك andúh-nák, متالم muta'allim, همگین sahm-gín.— (*to be sorry*) افسوس خوردن afsús khwurdan, متالم هدى muta'allim shudan.

SORT, نوع nau' (*pl.* انواع anvá'), جنس jins, قسم kism (*pl.* اقسام aksám), قیبل gúnah, صنف sinf, قبیل kabíl, طور taur, وجه vajh, نامت namt, نا جوش ná-khwush, با كسالت bá-kasálat, بی دماغ bí-dimágh.— (*to be out of sorts*) بی دماغ هدى bi-dimágh

shudan, داهتن تکسر مراچی takas-sur-i-mizáji dáshtan.
 To SORT, چیدن chidan, دادن ترتیب tartíb dádan, آماده نمودن ámadah nimúdan, آراستن árastan.
 SOT, بهوش bi-húsh, بخورد bí-khirad. (*drunkard*) می پرست mai-parast, خور شراب sharáb-khwur.
 SOUL, روح rúh, نفس nafs, جان ján.
 SOUND (*unbroken*), سالم sálím, درست durust, کامل kámil.— (*noise*) صوت áváz, صدا sadá, صوت saut.— (*loud noise*) بانگ báng, شورش shúrish, شمامه shamátah, مفرور ghaughá.— (*views, &c.*) مفرور makrún bi-saváb.— (*sound of voices*) مقال و مقال kál va makál.
 To SOUND (*a horn, &c.*), نواختن navákhтан, زدن zadan, کشیدن kashidan.— (*measure the depth*) اندازه کردن andázah kardan.
 SOUNDLY, بهایت bi-gháyat, نهایت bi-niháyat, از حد زیاده az hadd ziyádah.
 SOUNDNESS, درستى durustí, کمال kamál.
 SOUP, شوربا shúrbá, آش ásh, آبگوشت áb-gúsh-t. — (*soup tureen*) شوربا شورى shúrbá-khwurí.
 SOUP, تروش turush, حامض hámitz.
 SOURCE, سر اصل asl, مصدر masdar, سر sar, منشا manshá, مبدأ mabdá, منبع mamba.— (*source of pride*) سرمایه افتخار sar-máyah-i-iftikhár.— (*from a good source*) از جای معتبر az jáy-i-mu'tabar.
 SOUELY, ترشانه turushánah.
 To SOUSE, آشستن ághushtan.
 SOUTH, جنوب junúb.— (*on the south*) باد جنوبی junúbán.— (*south-wind*) باد جنوبی bád-i-junúbí.— (*south-east*) جنوب و مشرق ma bain junúb va mashraq.— (*south-west*) جنوب و مغرب ma bain junúb va maghrab.
 SOUTHERLY or SOUTHERN, جنوبی junúbí.
 SOUTHERNWOOD (*plant*), قیصوم kaisúm, بومادران búmadarán.

SOUTHWARDS, سمت جنوب bi-samt-i-junúb.
 SOUVENIR, یاد گار yád-gár, یاد داهتن yád-dásht, تذكرة tazkarah.
 SOVEREIGN, پادشاه pádisháh, شاه sháh, شاه shah, ملك malk, سلطان sultán, حاکم khákán, کی kai.— (*sovereign of an order*) رئیس اداره rá'ís-i-idárah-i-nishán.— (*money*) لیرا lírá (*eur.*).
 SOVEREIGNTY, دآوری dávarí, هاهی sháhi, پادشاهی sultanat, سلطنت pádisháhí.
 Sow, ماده حورک mádah-khúg.
 To Sow (*seed*), کاشتن kashitan, کاهتن káshtan, تخم پاشیدن tukhm páshidan, کاریدن káridan.
 SOWER, بزرگ کارنده kárandah, بازار-gar, زار zará', مزارع muzárá'.
 SPACE, فاصله fásilah, وسعت vas'at, ساحت sáhat.— (*of time*) عرصه 'arsah, مدت muddat, فاصله fásilah, مرور murúr, مسافت masáfah, اثنا asná.— (*between two near objects*) فرجه furjah.— (*open space*) وسعتگاه vas'at-gáh.— (*in the space of*) در ظرف dar zarf, فاصله bi-fásilah.
 SPACIOUS, وسیع vasi', واسع vási', عریض 'aríz, فراخ farákh, گشاد gu-shád.
 SPADE, بیلچه bíl-chah.— (*large long-handled spade*) بیل bíl.
 SPAN (*measure, from tip of thumb to tip of little finger*), وجب vajab.— (*width*) عرض 'arz, پهنائی pah-na, í, قطر kutr.— (*of a bridge*) چشمه chashmah.
 To SPAN, بدست پیچودن bi-dast páimúdan.
 SPANGLE (*of gold, &c.*), پولک pú-lak.
 To SPANK, سله زدن sallah zadan.
 SPAR, دگل dagal, دقل dakal, دول dúl (*hind.*).
 To SPAR, جنگ کردن jang kardan, مناظره munáza'at kardan, دعوی کردن takrár kardan, تکرار کردن da'vá kardan, جنگیدن jangidan.
 SPARE, لاهر lághir, نزار nízar, معیف za'íf.

TO SPARE (*show mercy, forgive*), بخشیدن *bakhshidan*, عفو کردن *'afv kardan*, امان دادن *amán dádan*, بخشیدن *dakhíl dádan*, در گذر کردن *dar-guzar kardan*, پناه دادن *panáh dádan*, غفران نمودن *ghufrán nimúdan*.

SPARED, معاف *mu'áf*.

SPARING, خانه دار *khánah-dár*, کم خرج *kam-kharj*.

SPARK (*of fire*), آتشگیر *akhgar*, شاره *shararah*, آتشپاره *átish - párah*, پاره *parkálah*.

TO SPARKLE, درخشیدن *dirakhshidan*, درخشان *shu'lah nimúdan*.

SPARKLING, تابان *tábán*, درخشان *dirakhshán*, رخشنده *rakhshandán*, لامع *lámi'*.

SPARROW, گنجشک *gunjashk*.— (*sparrow - hawk*) موشگیر *músh-gir*.

SPASM, تشنج *tashannuj*.

SPATULA, مرهم کش *marham-kash*.

SPAVIN (*in a horse*), قرقوش *kara-kaush*.

SPAWN (*of fish*), تخم ماهی *tukhm-i-máhi*, ایشپل *ishpul*.

TO SPEAK, گفتن *guftan*, حرف زدن *harf zadan*, کلام کردن *kalám kardan*, سخن راندن *sukhun rándan*.— (*to speak to, address*) تکلم نمودن *takallum nimúdan*, متکلم شدن *mutakallim shudan*, عرض کردن *'arz kardan*, مخاطب شدن *mukhá-tib shudan*.— (*to speak out*) بلندتر *buland-tar* حرف زدن *harf zadan*.

SPEAKER, قائل *ká'il*, گوینده *gúyandah*.— (*Speaker of the House of Commons*) رئیس مجلس *ra'is-i-majlis*.

SPEAR, نیرزه *naizah*, سنان *sinán*, رمح *rumh*, مزرای *mizrák*.— (*shaft of a spear*) چوب نیرزه *chúb-i-naizah*.— (*head of spear*) سنان *sinán*, سر نیرزه *sar-i-naizah*.— (*butt end of spear*) ته نیرزه *tah-i-naizah*.

SPEARMAN, نیرزه دار *naizah-dár*.

SPECIAL (*particular*), خاص *kháss*, مخصوص *makhshús*, مختص *mukhtass*.

SPECIALLY, خاصة *khássah*, خصوصاً *khasúsan*, مخصوصاً *makhshúsán*.— *على الخصوص* *'ala-'l-khusus*, سيما *siyamá*, لا سيما *lá-siyamá*.

SPECIES, نوع *nau'* (*pl. أنواع anvá'*), جنس *jins*, قسم *kism* (*pl. أقسام aksám*), گونه *gúnah*, صنف *sinf*, نمط *katb*, طرز *taur*, وجه *vajh*, نامت *namat*, جور *júr*.

SPECIFIC, مخصوص *makhshús*, معین *mu'ayyan*.— (*against disease, &c.*) تریاق خاص *tiryák-i-kháss*.

SPECIFICALLY, مخصوصاً *makhshúsán*.

SPECIFICATION, تشخیص *tashkhís*, تعیین *ta'yín*.

SPECIFIED, معین *mu'ayyan*.

TO SPECIFY, تعیین نمودن *ta'yín nimúdan*, تشخیص نمودن *tashkhís nimúdan*.

SPECIMEN, نمونه *nimúnah*.

SPECIOUS, مستحسن *mustahsan*, مقبول *makhbúl*, مرغوب *marghúb*.

SPECK (*particle*), ذره *zarrah*, هوشه *shúshah*, همزه *hamzah*, شمه *sham-mah*, ریزه *rizah*.— (*spot*) داغ *dágh*, خال *khál*, لکه *lakkah*.

SPECKLED, لکه دار *lakkah-dár*, منقطه *munakkat*, خالدار *khál-dár*.

SPECTACLE, تماشا *tamáshá*.

SPECTACLES (*glasses*), عینک *'ainak*.

SPECTATOR, ناظر *názir*, چی تماشا *tamáshá-chí*.

SPECTRE, خیال *khayál*, or *khayál*, شکل *shakl*.

TO SPECULATE, فکر کردن *fikr kardan*, تصور نمودن *tasavvur nimúdan*, اندیشه کردن *andíshah kardan*.

— (*in business*) معامله نمودن *mu-'ámalah nimúdan*.

SPECULATION (*contemplation*), مشاهده *musháhadah*.— (*in business*) معامله *mu-'ámalah*.— (*bad speculation*) مغربون *maghbún*.

SPEECH, سخن *sukhun*, زبان *zabán*, کلام *kalám*, گفتار *guftár*, کول *kaul*, نطق *nutk*, تنطقی *tanattuk*.— (*harangue*) کلام *kalám*, نفس *nafas*, خطب *khítáb*, خطاب *khítáb*.— (*parts of speech*) جز کلام *juz-i-kalám*.— (*to make a speech*) نطقی کردن *nutki kardan*.

SPEECHLESS, لا جواب lá-javáb.

SPEED, شتاب shítáb, سرعت sur'at, عجلت 'ajalat, چابکی chábukí, چالاکي chálákí, نور faur, زودی zúdí, مباردت mubádarat, چستی chustí, تندى tundi, تعجيل ta'jíl, تندى tundi.

SPEEDILY, زود zúd, بزودی bi-zúdí, سرعتاً sur'atan, بسرعت bi-sur'at.

SPEEDY, زود zúd, چابك chábuk, چالاک chálák, مسرع chust, چست musri', جلد jald, تند tund, تیز tiz, شتاب shítáb, هتابان shítábán.

SPELL, نیرنگ nairang, آسون afsún. To SPELL (name the letters in a word), هجا کردن hijá kardan, (use proper letters in writing, &c.) املا کردن imlá kardan.

SPELLING, املا imlá.—(error in spelling) تصحیف tashíf.

SPELTER, ری رز, ری rú, ری rúh.

To SPEND, خرج کردن kharj kardan, مصرف نمودن sarf kardan, مصرف masraf nimúdan.

SPENDTHEIFT, مصرف musrif.

SPENT, مصرف masrúf.

SPERMA, vide SEED.

SPERMACEI, موم سفید múm-i-safíd.

To SPEW, قی کردن kay kardan.

SPEERE, مرکز کرة kurráh, جرم jirm, مركز markaz, كوی گوی gúy.—(celestial) كره گاردون gardún, سپهر sipihr.—(one's own sphere) مدار خود madár-i-khwud.

SPHEICAL, مستدير mustadír.

SPHERICALLY, بطور كره bi-taur-i-kurráh.

SPHEROID, مدور mudavvar.

SPHINX, أبو الحول abu-'l-haul.

SPICE, ادویجات ادویه ad-viyaját (vulg.).—(spice-box) ادویه دان adviyah-dán.

SPIDER, عنكبوت 'ankabút, جولاك júláhak, كارتن kártan (obs.).—(spider's web) پرده عنكبوت pardah-i-'ankabút, تار عنكبوت tár-i-'ankabút, كنته kinatrah.

SPIKE, مسمار mismár, مسمك mskh.

SPIKENARD, سنبل الطيب sumbulu-

't-tíb, سنبل عطایی sumbul-i-khatá, í.

To SPILL, ریختن ríkhthan.

To SPIN, تابتن ríshthan, تابتن taf-tan, تابیدن tambídan, تابیدن tanídan.

SPINACH, اسفناج isfanáj.

SPINAL, فقرای sulbí, فقرای fakarí.

SPINDLE, دوک dúk, پره pirrah, پچلی pílí.

SPINE (backbone), پشتموره pusht-muhráh, مهره پشت 'us'us, عصب muhráh-i-pusht.—(the os sacrum, or lower bone of the spine) عجب 'ajb, عجب الذنب 'ajbu-'z-zanab.

SPINNER, ریسنده rísandah.—(in comp.) ریس rís.

SPINNING-WHEEL, چرخه charkhah.

SPINSTER, عرب 'azab.

SPIBAL, پیچیده píchídah, پیچ pích, پیچدار pích-dár.

SPIRE (steeply or column), منار manár, مناره minárah, میل míl.

SPIRIT (soul), روح rúh, نفس nafs, جان ján.—(courage) مردانگی mar-dánagí, دلیری dilírí, دلگوری dilá-varí, همت himmat, جرأت jur'at, غیرت ghairat, شجاعت shuját, جسارت jasárat, شهامت shahámat, حمیت hamíyat, 'asabíyat.

(ghost) عفریت 'ifríf.—(liquor) عرق arak, خمر khamr.—(essence) خلاصه khulásah, زبدۀ zubdah, جوهر jauhar, روح rúh.—(an evil spirit) روح مصر rúh-i-muzírr.—(high spirit, honour, pluck) همت himmat, غیرت ghairat, حمیت hamíyat, 'asabíyat, عصبیت 'asabíyat.

—(Holy Spirit) روح خدا rúh-i-khudá, روح القدس rúhu-'l-kudus.

(spirits of wine) عرق سه آتشی 'arak-sih-átishí.

SPIRITED, غیرت مند ghairat-mand.

SPIRITLESS, کم همت kam-himmat, بی غیرت bí-ghairat.

SPIRITUAL, روحانی ma'naví, روحانی rúhání.

SPIRITUALITY, روحانیت rúháníyat.

SPIRITUOUS DRINKS, جوهر jauhar, عرق arak, خمر khamr.

SPIRIT, مسمك mskh.

To SPIT, توف زدن tuf zadan, سلف سلف
suluf andákhtan, سخیو سخیو
khuyú afkanden.

SPIE, بد بغض kínah, کینه kínah, بد
bad-khwáhi.—(in spite of)

با وجود که bi-raghm-i-anf, نف
há-vujúd-kih, نف, 'alá raghm.

To SPIE, زنجانیدن ranjánídan, جر
آوردن jar ávardan.

SPIEFUL, بد نهاد bad-
nibád, بد اندیش bad-andísh, بد
bad-zát, بد ذات bad-zát.

SPITTING, توف سازی tuf-sází.

SPITTLE, توف دهن آب áb-i-
dahan, سلف la'áb, سلف suluf,
بازی buzák, سخیو khuyú.

SPITTOON, سفندان suluf-dán, تفلدان
tafi-dán, سفندان sifi-dán (vulg.).

To SPLASH, داغ انداختن dágh an-
dákhtan.

SPLEEN, سپرز supurz, طحال tihál.—
(ill-humour) سوداگی saudá, í, بد
bad-khú, í, عرقی

SPLENDID, درخشان dirakhsbán,
تابان raushan, تابانك táb-nák, تابان
tábán.—(magnificent) معظم mu-
'azzam, جلیل jalíl, 'azím, عظیم
shigarf.

SPLENDIDLY, به خوبی bi-khúbí.

SPLENDOUR, رونق raunak, فر farr,
جلال jalál, جلاله jálvah, تابش tá-
bish, زینب zinat, احتشام ihtishám.

SPLENETIC, تند مزاج tund-mizáj,
کج خلق kaj - khulk, افسرده afsur-
dah.

SPLICE, وصل vasl.

To SPLICE, وصل کردن vasl kardan,
ملحق کردن chasbánídan, چسبانیدن
mulhak kardan.

SPLINT (thin piece of wood, &c.,
used in bandaging a broken limb),
کمبچه kamánchah, جبیره jabírah.

—(disease in horses' legs) کبیج دمبه
gích-i-dumbah, قرقرش karakaush.

SPLINTER, پاره párah, ریزه rízah,
تراشه tiráshah.

SPLIT, شکاف shikáf, هق shakk, چاق
chák.

To SPLIT (cleave), شکافتن shikáf-
tan, هق کردن shakk kardan, چاک
chák kardan.—(crack) هق

شاک shakk shudan, چاک چاک
chák shudan, مو داهتن mú dáshtan.
—(burst) پاره párah párah
shudan.

SPOIL, چپاو chapáu, غارت ghárat,
تاراج táraj, نهب nahb, راهزی rah-
zaní, ترک تازی tark-i-tází.

To SPOIL, ضایع کردن zái' kardan,
مفسود ma'ýúb kardan, معیوب معیوب
kardan, مافسود mafsúd kardan.—(pillage)
چپاو chapáu kardan, غارت ghárat
kardan, یغما کردن yaghmá kardan,
سلب گرفتن salab girifan,
تاراج نمودن táraj nimú-
dan, نهب nahb kardan, چپاولی
chapáwalí kardan (vulg.).—
(rot) گندیدن púsídan, پوسیدن gan-
dídan.

SPOILER, غارت کننده ghárat-kunan-
dah, یغماچی yaghmá-chí.

SPOILT (damaged, destroyed), معیوب
ma'ýúb, باغر bá'ír, ضایع zái'.

SPOKES (of a wheel), همش shimsh,
دیرک dírak.

SPOKESMAN, ترجمان tarjuman.

SPOILIATION, استلاب istiláb, غارت
ghárat, تاراج táraj.

SPONGE, آب abr, اسفند isfand, اسفنج
isfanj.

SPONSOR, متضمن mutazammin.

SPONTANEOUS, خود بخود khwud bi-
khwud, از خود az khwud, نبرهانه
tabarru'ánah.

SPOON, چمچه chamchah, قاشق ká-
shik, قاشوق kashúk.

SPOONFUL, یک قاشوق yak káshúk.

SPOUT, بازی bázi, بازیچه bázichah,
ملعبه la'bat, تفرج tafarruj, ملاعبه
mulá'abah.—(hunting) شکار shi-
kár.

To SPOUT, لهر نمودن lahv nimúdan,
بازی bázi kardan.

SPORTIVE, خوددل khwush - dil,
شاد shád, شادمان shad-mán, خوش
khwush, مشغوف mash'úf.

SPORTSMAN, شکارچی shikár - chí,
شکار گرسhtikár-dúst, شکار دوست
shikár-gar.

SPOT, لکه lak-
kah, کلف kalaf, بیسه bísah, بیسه
písah.—(place) مکان makán,

مقام makám, محل mahall, معرض ma'raz, موزع mauza', موقوف maukif, حيز hayyiz, مطرح matrah, جا já, جای jáy, جایگاه jáy-gáh, باغ buká', موقوف mauki'. — (on the spot) على الفور 'ala-'l-faur.

SPOTLESS, بی عیب bí-dágh, بی عیب bí-'aib.

SPOTTED, منقطه lakkah-dár, لکه دار munakkat, خالدار khál-dár.

SPOUSALS, عروسی 'arúsí, تاهل ta, ahul, ازدواج izdiváj, زواج ziváj.

SPOUSE, vide HUSBAND, WIFE.

SPOUT (of an urn, &c.), دهن دهن dahan-i-shír. — (on roof of a house, &c.) نودان náv-dán.

To SPOUT, چستن jastan.

SPOUTING, فوران favarán.

SPRAIN, پیچش píchish.

To SPRAIN, در رفتن dar raftan.

To SPRAWL, ول گشتن vil-gashtan, هرزه گری harzah-garí kardan.

SPRAY (of jewellery, worn on the head by a prince) جیکا jiká. — (similar ornament worn by women) تیتله tílah, چتر chatr. — (of sea) ترشح tarasshuh, رشح rash-lah.

To SPREAD, انداختن andákhtan, گسترانیدن gústuránídan, گسترانیدن gústuránídan, فرش کردن farsh kardan, پهن کردن pahn kardan. — (strew or scatter) پراکندن parákandan, پاشیدن páshídan, ریختن ríkhthan, افشاندن afshándan. — (to spread abroad, trans.) ضایع ضایع shái' nimúdan, هیج کردن shuyú' kardan, انتشار کردن intishár kardan. — (spread 'abroad, intrans.) انتشار یافتن intishár yáftan, ضایع شدن shái' shudan.

SPRIG, vide TWIG.

SPRIGHTLINESS, عشرت nishát, نشاط 'ishrat, فرح farah, هادی shadí, محبت bihjat.

SPRIGHTLY, نشاطمند nishát-mand, هادی had shád-mán.

SPRING (season), بهار bahár, بیج, راب'í. — (of steel, &c.), کمان kamán. — (of a watch) فنر fanar. — (spiral spring) فنر fanar. — (snare) دام dám, تله talah, کمند kamand.

(leap) جست jast, خیز khíz. — (of water) چشمه chashmah, عین 'ain, منبع mamba'. — (hot mineral springs) آب گرم معدنی áb-i-garm-i-ma'daní.

To SPRING (forth), چستن jastan, جهیدن jihídan, بر آمدن bar-ámadan, صادر شدن sádír shudan. — (grow) نشو و نما کردن nashv va nimá kardan, روئیدن rustan, روئیدن rú, ídan. — (as water) جوشیدن jóshídan, چستن jastan.

To SPRINKLE, پاشیدن páshídan, ریختن ríkhthan, افشاندن afshándan.

SPRITE, پی pari.

SPROUT, شاخه shákhah, غصن ghusn.

To SPROUT (as seed, germinate), روئیدن rú, ídan, تنج زدن tinj zadan, بر نمو کردن nimú kardan, بر آمدن bar-ámadan.

SPRUCE, پاکیزه pákízah, منزه munakah, قشنگ árástah, آرامته árástah, قشنگ kashang, نظیف nazíf, خوشگل khwush-gil (this applies only to persons).

SPRUCENESS, سلیقت salíkat, نظافت nazáfat, قشنگی kashangi, پاکیزگی pákízagí.

SPEUR, مهمیز mihmíz, خار khár. — (of mountain) شامع shámikh.

To SPEUR, مهمیز زدن mihmíz zadan. — (incite) ابرام نمودن íbrám nimúdan, اغوا کردن ighvá kardan, ترغیب تهریبك دادن targhíb nimúdan.

SPEURIOUS, دروغ durúgh, دغل daghal. (money) کلابی kullábi, کلب kalb, آشکلی maghshúsh, ishklí.

SPUET, فش fish.

To SPUET, فش کردن fish kardan.

To SPUTTER (pen), مرکب پزائیدن murakkab paráńídan.

SPY, جاسوس jásus, خبرگیر khabar-gír.

To SPY, جاسوسی کردن jásusí kardan.

SPY-GLASS, دور بین dúr-bín.

SQUABBLE, ستیزه sitízah, نزاع nízah, قرقشه karkashah, هلوك shulúk (vulg.).

To SQUABBLE, ستیزه کردن sitízah kardan, دعوای کردن da'vá kardan, قرقشه کردن karkashah kardan, هلوك کردن shulúk kardan (vulg.).

SQUADRON, دسته dastah.
 SQUALID, ناپاک ná-pák, پلید pild, پلشت pilisht, رنگ مرده rang-i-murdah, زرد رنگ zard-rang.
 SQUALL, باد bád, هوا havá.
 To SQUALL, گریه کردن giristan, گریه کردن giryah kardan.
 SQUALLY, بادی bádí, هوایی havái.
 SQUALOR, نجاست ná-pákí, نجاست najásat, آلودگی áلودagi.
 To SQUANDER, اسراف نمودن israf nimúdan, تلف کردن talaf kardan, پراکندن bar bád dádan, پراکندن parákandan, خرج بجا کردن kharj-i-bí-já kardan, اخراج نا موجه کردن ikhráj-i-ná-muvajjah kardan.
 SQUANDERER, مصرف musrif.
 SQUARE, مربع murabba', چهار گوشه chahár-gúshah, مکعب muka'ab. — (of soldiers) قلعه kal'ah. — (in a city) میدان چاهر سو chahár-sú, میدان maidán, صحن sahn. — (instrument) مربع murabba'. — (square, in arithmetic) مال mál (pl. اموال amvál). — (square root, in arithmetic) جذر juzr (pl. جذور juzúr), جذر jad. r.
 To SQUARE, مربع ساختن murabba' sákhtan. — (accounts) گذراندن guzrándan.
 To SQUAT, نشستن nishastan.
 To SQUEAK, مع مع mikh mikh kardan.
 SQUEAMISH, نازک nazuk-tab'.
 To SQUEEZE, فشردن fishurdan, افشردن afshurdan, فشردن fishárdan, چلانیدن chilándau.
 SQUIB, ماهتاب máh-táb.
 SQUILLS, اسفیل iskail.
 To SQUINT, احوال شدن ahval shudan, کج دیدن kaj دیدن dú dídan, کج دیدن káj dídan, لوج بودن lúch búdan.
 SQUINNING, احوال ahval, لوج lúch, کج چشم kaj-chashm.
 SQUIRE, کد خدا kad-khudá. [This is literally the headman of a village.]
 SQUIREL, کلوهی kalahri (hind.), سوسار sanjúb, سوسار súsár.
 SQUIET, آف دزدك áb-duzdak, خفته huknah.

To STAB, زدن zadan, سپوختن sa-púkhtan.
 STABILITY, استواری ustuvári, ثبات sabát.
 STABLE, طویل tavfiah, اصطبل istabal. — (firm) بر قرار bar-karár, ثابت sábit, پایدار páyadár. — (to be stable) پای داهتن páy dáshtan.
 STACK (of corn, &c.), توده túdah, انبار ambár, خرمن kharman, پیر pir.
 To STACK, انبار کردن ambár kardan, انباشتن ambáshtan.
 STAFF, چوب دستی chúb-dastí, عا 'asá, کتک kutak, چماق chumák, دگنک daganak. — (military term) اتباع atbá', اجزا ajzá. — (for surveying) نیرة naisah.
 STAG, گوزن gavazn.
 STAGE (on a journey), منزل manzil, مرحله marhalah. — (platform) تخته takhtah, تلوارة talvárah. — (in a theatre) مظهر mazhar. — (in a building) مرتبه martabah, طبقه tabakah, طاقه tákah.
 To STAGGER, به هدن yalah shudan, افتان و خیزان بودن 'uftán va khí-zán búdan, لطمه خوردن latmah khwurdan.
 STAGNANT, گنده gandah, گندیده gandídah.
 To STAGNATE, گنده هدن gandah shudan, گندیده gandídah shudan.
 STAGNATION, گندگی gandagi, گندیدگی gandídagi. — (in trade) کساد kasád.
 STAIN, لکه lakkah, داغ dágh, عیب 'aib. — (stigma) لوب laus, عیب 'aib.
 To STAIN, نیرة کردن tírah kardan, لکه گذاشتن lakkah گذاشتن guzáshtan.
 STAINED, راز, لکه lakkah-vár.
 STAIR, پله pillah, نردبان nardubán, پله darajah, اورچین úrchín, پلکان pillakán (vulg.). — (spiral staircase) پله پیچ pillah-i-pích-pích.
 STAIR-ROD, میل پله míl-i-pillah.
 STAKE, چوب chúb, مع mikh. — (at play) دای dáv, شارت shart, گرو girau.

- (for impalement) خاروق khá-zúk, دار dár.
- To STAKE, مایه گذاختن máyah gu-záshtan.
- STALE, کهنه kuhnah, پوسیده púsídah, مانده mándah.—(as victuals) کهنه هیمانه shabínah, هیمانه shab-mándah, بیات bayát, قدید kadíd.
- STALENESS, پوسیدگی kuhnagí, پوسیدگی púsídagí, ماندگی mándagí.—(victuals) هیمینگی kuhnagí, هیمینگی shabínagí, هیمانددگی shab-mándagí.
- STALK (of a plant), ساقه sákah.—(of corn) هاشه shákhah.—(of grapes) چنبه chumbah, خوجه khúshah, خرجه عالی khúshah-i-khálí.
- To STALK, vide To WALK.
- STALL (for cattle), آخور ákhwur, آخر ákhour, معلف ma'laf.—(bench, &c.) دکاچه dukánchah, تخت takhtah.—(at theatre) لوز آخر laz-i-ákhir.
- STALLION, نریان naryán.
- To STAMMER (in speech), الکن کردن alkan kardan, لکننت کردن luknat kardan.
- STAMMEER, الکن alkan, گرفته زبان giriftah-zabán.
- STAMMEERING, لکننت luknat.
- STAMP (seal), مهر muhr, سکه sikkah.—(on weights, &c.) عیار 'iyár.—(impression) نقش naksh, علامت 'álamat, نشان nishán, چاپ cháp, باسمه básmah.—(adhesive stamp) تکت چسپناک tikat-i-chasp-nák.
- To STAMP, نشان دادن nishán dádan.—(to stamp the feet) پا زمین زدن pá-zamín zadan.
- STANCH, بر قرار ustuvár, راسع rásikh, ثابت sábit.
- To STANCH, سد کردن sadd kardan, موقوف کردن maukúf kardan.
- STANCHLY, با دلیری bá-dilírfí.
- STANCHNESS, استواری ustuvárfí, بر قراری bar-karárfí.
- STAND (at races), طاق چوب uták-i-chúb.—(bottom of a vessel, &c.) کعب ka'b, پا pá.—(of a coffee-cup) ظرف zarf, زیر فنجان zír-finján.

- To STAND, قائم شدن ístádan, کایم شدن ká'im shudan, بر پا شدن bar pá shudan.—(halt) بودن búdan, وایستادن vá-ístádan.—(to stand on end, hair) بر پا شدن bar pá shudan, راست ایستادن rást ístádan.
- STANDARD, علم nishán, علم 'alam, رایت ra,yat, لوا livá, برقی bairak, بیراق bairák.—(of versification) رکن rukn (pl. ارکان arkán).—(of weights, measures, &c.) عیار 'iyár.
- STANDARD-BEAKER, بیرقدار bairak-dár, علم بردار 'alam-bar-dár, نشان بردار nishán-bar-dár.
- STANDING, بر پا bar pá, استاده ístá-dah.
- STANZA (couplet), بیت bait (pl. ابیات abyát).
- STAPLE, رزه rizah, ریزه rízhah.—(principal) اول avval, عمده 'umdah.
- STAR, کوکب sitárah, ستاره sitarah, اختر akhtar, نجم najm, یلدر yalduz, ثابته ulvá.—(fixed star) ثابت sábitah, نجم ثابت najm-i-sábit.—(planet) سیاره sayyárah, نجم ساغر najm-i-sá'ir.—(falling star) شهاب shaháb (pl. ههبان shuhbán).—(fortunate aspect of stars) قران kirán, سعد sa'd.—(the fortunate stars, Jupiter and Venus) سعدان sa'dán, سعدین sa'dain.—(the unfortunate stars, Mars and Saturn) نحسان nahsán, نحسین nahsain.—(ill-starred) بد طالع bad-tá'lí, بد بخت bad-bakht.
- STARBOARD, طرف راست taraf-i-rást, یمن yamín.
- STARCH, آهار áhár, نشاسته nishástah.
- To STARCH, لغاسته زدن nishástah zadan.
- To STARE at, چشم خیره کردن chashm-i-khírah kardan, مراقب بودن murákiib بودن.
- STARKE, تمامی tamáman, کلی bi-kullí.
- STARLING, سار sár.
- STARBY, نجومی nujúmí.
- START, بر جست bar-jast.—(departure) روانگی ravánagí, رحلت rih-lat, سفر safar, کوج kúch, جلا jalá.
- To START, رم کردن ram kardan, بر

- جستن bar-jastan, رسیدن ramídan. — (*depart*) روانه گشتن ravánah gashtan, رفتن raftan, نقل مکان نقل nakl-i-makán kardan, کردن ravánah shudan, روانه شدن ráhí shudan. — (*a question*) اقامت کردن ikámat kardan.
- STARTING-POINT, گاه تکیه takyah-gáh.
- TO STARTLE, صانیدن, ramánídan, ترسانیدن tarsánídan.
- TO STARVE, (*trans.*) تجوع نمودن tajví' nimúdan. — (*intrans.*) گرسنگی گورسنگی gurisnagí kashídan, جوع کشیدن jú' kashídan. — (*with cold*) سرما خشک شدن az sarmá khushk shudan, سرما کشیدن sarmá kashídan.
- STARVING, گرسنه gurisnah, جوعان jú'án.
- STATE (*condition*), حال hál, حالت hálat, احوال ahvál, کیفیت kaifíyat. — (*government*) سر کار sar-kár, مملکت, دولت mulk, مملکت mamlakat. — (*Pomp*) شان shán, شوکت shaukat, حشمت hashmat, دبدبه dabdabah, عظمت 'azamat. — (*state of things*) صورت súrát. — (*state of the case*) واقع حال váki'-i-hál.
- TO STATE (*represent*), عرض کردن 'arz kardan, معروض داشتن ma'rúz dáshtan, تکریر نمودن takrír nimúdan, اظهار کردن izhár kardan.
- STATELINESS, جلالت بزرگی buzurgí, جلالت jalálat, حشمت hashmat.
- STATELY, با شوکت bá-shaukat, با جلالت bá-jalálat, با حشمت bá-hashmat.
- STATEMENT, تکریر takrír, اقرار ikrár, توجیه mudda'á, گفتار guftár, توضیح taujih. — (*public statement*) تاضیح tauzih.
- STATESMAN, اهل تدبیر ahl-i-tadbír, مدبر ahl-i-siyásat, اهل سیاست mu-dabbir.
- STATION (*place*), مقام makán, محل mahall, معروض ma'-raz, موقوف mauza', موقوف maukif, حجر hayyiz, مطرح matrah, جا já, جای jáy, جایگاه jáy-gáh. — (*rank*) درجه darajah, شان shán, مرتبه martabah, قدر kadr, پایه páyah. — (*railway station*) موقوف maukif, منزل manzil.
- STATIONARY, ساکن sákin, بی حرکت bí-harakat.
- STATIONED, مقیم makím.
- STATIONER, خرده فروش khurdah-furúsh, خراز kharráz.
- STATIONERY, اسباب خرازی asbáb-i-kharrází.
- STATISTICS, آمارستیک istástik (*eur.*).
- STATUARY, شاهی nakkáshí. — (*man*) ناکش nakkásh.
- STATUE, صورت sanam, صورت súrát, بت but, مجسمه mujassam, مجسمه mujassamah. — (*equestrian statue*) مجسمه سواره mujassamah-i-suvárah.
- STATURE, قامت kámat, قد kadd, اندام andám. — (*stature of man, a measure of five feet and a half*) کله kallah.
- STATUTE, قاعده ká'idah, قانون kánún, آیین áyín.
- TO STAVE, شکستن shikastan.
- STAY, عمود 'amúd, پشتی pushtí, آرا izá, عمدت 'umdat.
- TO STAY, ماندن ماندان búdan, توقف کردن tavakkuf kardan, اقامت قرار گرفتن ikámat sákhtan, ساکن بودن sukúnat nimúdan, ساکن بودن sákin búdan.
- STAYS, بند سینه sínah-band.
- STEAD, جای 'avaz or 'ivaz, عرض jáy.
- STEADFAST, استوار ustuvár, بر قرار bar-karár, ثابت rásikh, ثابت sábit.
- STEADFASTLY, با استواری bá-ustuvárf.
- STEADINESS, استواری ustuvárf, بر قرار bar-karárf.
- STEADY (*unmoved*), استوار ustuvár, ثابت bar-karár, راسخ rásikh, ثابت sábit. — (*well-behaved, respectable*) متشخص sáhib-vakár, متشخص mutashakhhkas, معتبر mu'tabar.
- TO STEAL, دزدیدن duzdídan, دزدی duzdí kardan, سرقه کردن sarikah kardan.

STEALER, دزد duzd.

STEALTH, پنهانی panháni, دردانه dúzdánah.

STEAM, بخار bukhár.—(boiler) چهار کشتی jaház-i-átishí, بخار کشتی kashtí-i-bukhár, چهار دودی jaház-i-dúdí, گمی آتشی gamí-i-átishí, واپور vápúr (eur.) — (merchant steamer) واپور تجارت vápúr-i-tijárat.—(engine) آلت دودی álat-i-dúdí, منجنیق آتشی manjaník-i-átishí.—(to go by steam) با بخار bá-bukhár harakat kardan.—(steam launch) قایق بخاری kásk-i-kúchikí-i-bukhári.

STEED, اسب asb, ستور asp, ستر سítúr, مرکب markab (pl. مرکب marákib), بارگی bárákí, اس as (vulg.).

STEEL (crystallized or watered), فولاد púlád, فولاد fúlád.—(tempered, but not crystallized) فنر fanar.—(to strike a light with) چخماق chakhmák, چخماق chakmák.

STEELYARD (balance for weighing), تکیان kabbán.

STEEP, شیب nishb-dár, شیب سراهیب sar-á-shíb, سرازیر sar-á-zír, پرت part.

To STEEP, آشستن ághushtan, خیسانیدن khísánidan.

STEEPLE, منار manár, مناره manárah, میله míl.

To STEER (a vessel), راندن kashtí rándan, راه چهار انداختن ráh-i-jaház andákhtan.

STEEERAGE, رانی kashtí-ráni.

STEERSMAN, دوشمنی dúman-chí, سکانی sukkáni.

STEM, ساقه sakah.—(of a ship) سر چهار sar-i-jaház, راس rás, جلو jilau.—(flexible stem of a pipe) مار پیچ már-pích.—(wooden stem) چوب چوب chúb-i-chibúk.

To STEM, منع کردن mana' kardan, سد ساختن sadd sákhtan.—(the tide) مقابله کردن mukábalah kardan.

STENCH, بد بو bad-bú, عفونت 'ufú-nat, گند gand.

STEP, قدم kadam, گام gam.—(of a stair, &c.) درجه darajah, پله pillah.—(flight of steps) جلوان jilau khán.—(quick step) قدم تند kadam-i-tund.—(slow step) قدم kadam-i-sust.

To STEP, قدم زدن kadam zadan.

STEP-DAUGHTER, ربهه rabfbah.

STEP-FATHER, عموی نا پدری 'amu, í-ná-pidari, راب ráb.

STEP-MOTHER, زن پدر zan-i-pidar, ربهه rabah.

STEPS, قدم نردبان nardubán, پله pillah, سد sidd, اورچین sullam, آورچین úrchín.—(to have steps, as stairs) پله pillah khwurdan.—(to take steps) اقدام نمودن ikdám nimú-dan.

STEP-SON, ربهه rabfb.

STEREOSCOPE, جهان نما jahán-nimá.

STERILE (barren), عقیم 'akím, ویرانه víranah, هوره shúrah, باغر bá'ir, بی بی bí-bar.

STERLING (pure), پاکه pák, پاکیزه pákízah, ناب sáf, ناب náb.—(honest), صادق sádik, صالح sálíh, متدین mutadayyin, راست rást, راستبار rast-báz.

STEEN (severe, grave), موقر mu'akkar, پیروز muta'abbis, متعجب puf-yúz, زشت نهاد zisht-nihád.—(of a ship) دوسه dabbúsah, تفر tafar.—(of the body) کون kún, ماتحت má-taht, موضع معناد mauza'-i-mu'tád, محل معود mahall-i-ku'úd.

STEENLY, بدرهتی bi-durushtí.

STEENNESS, درهتی durushtí, سختی sakhtí, زحش ranjsh.

STEW (dish), کبابه kalyah, بخنی yakhní.—(of meat) مسوی musammá.—(of meat and vegetables) کاورمه káurmah, کاورمه kavurmah.—(made with split almonds, &c.) متجنه mutanjanah.—(brothel) کارلی خانه khail-khánah, خانه kávalá-khánah, زنا خانه ziná-khánah.

STEWARD, ناظر názir, سرکار sar-kár.

hadah nimúdan, قرار دادن karár dádan.

STIPULATION, شرط shart, قرار karár, عهد 'ahd.

STIE, شوها hangámah, هنگامه ghau-ghá.

To STIE (mix or agitate), زبر رو کردن zír-rú kardan, جنبانیدن jumbánidan, در هم کردن dar-ham kardan, بر هم زدن bar-ham zadan.—(move) جنبیدن jumbídan, حرکت کردن harakat lánan, لاندن lán-dan (obs.). — (to stir up) بر خیزانیدن bar-angíkhtan, خیزانیدن khízánidan, محرک کردن tahrík kardan, تغییر ساختن taghayyur sákhtan.

STIRRUP, رکاب rikáb. — (leather) ساقه duvál, نسبه tasmah, ساقه sákát.—(to take up the stirrups a hole) رکابها یک خانه بالا کردن rikábrá yak khánah bálá kardan, یک سوراخ کوتاه کردن rikábrá yak súrakh kútáh kardan.

STITCH, بخیه bakhyah, دوخت dúkht. To STITCH, دوختن dúkhtan.

STOCK (of a gun), قنداقه kundákah, قنداق kundagh, کنده kundah (obs.). — (capital) سرمایه sar-máyah, رأس المال rásu-'l-mál, دستمايه bizá'at, دستمایه dast-máyah.—(lineage) اصل asl, نسل nasl, نسب nasab.—(of a tree) آلهه sákah.—(of a railway) آلهه shab-bú. — (flower) شبنم shab-bú.

To STOCK, آکندن akandan.

STOCKADE (temporary fortification), مترس sangar, سببه síbah, مترس matras.

STOCKINGS, جوراب juráb, پاکش pá-kash. — (stocking-weaver) جوراب juráb-báf.—(of cloth, worn on ceremony) چاقچور chákchúr.

STOCKJOBBER, متکبر muhtakir.

STOCKS, کنده kundah, کند kund, پالهنک pá-lahang.

STOIC, رواقی riváki.

STOMACH, حکم می'дах shikm. — (stomach-ache) درد حکم shikm-dard, درد حکم dard-'shikm, دل دردی dil-dardí.

STONE, سنگ sang, حجر hajar.—(calculus in the bladder) سنگ sang-i-masánah. — (whetstone) سنگ سابی sang-i-sáy, فسان fisán. — (hailstone) دانه تگرگ dánah - i - tagarg.—(touchstone) عیار sang-i-mihakk, معیار 'iyár, می'یار.—(flagstone) سنگ آس balát.—(millstone) سنگ آس sang-i-ás. — (of fruit) هسته khastah, هسته khassah, هسته hastah.—(small stones or seeds of fruit) دانه dánah.—(precious stone) گوهر jauhar, گواره gauhar. — (of a ring) نگین nagín, فاسه fass. — (stone-built) سنگ بست sang-bast.

To STONE, سنگسار کردن sang-sár kardan, رجم کردن rajm kardan, زدن sang zadan.

STONEMASON, سنگتراش sang-tirásh. STONY, سنگلاخ sang-lákh, قلبی kalbí. — (made of stone) سنگی sangí.

STOOL, کرسی kursí.—(evacuation) فعل fi'l, اطلاق itlák, غائط ghá'it, بظمانی biráz.—(to go to stool) حاجت نشستن sar-áb raftan, ridan, ریدن nishastan, sar-i-áb raftan, متروقی رفتن mutavazzá raftan, ان کردن ann kardan.

To STOOP, خمیدن khamídan, سر فرو کردن sar-furú kardan.

STOP! (interj.), باش bi-íst, باش básh, یا ایست vá-íst.—(calling to an animal) هوش hush.—(stop of a flute, &c.) بند band.

To STOP, ایستادن ístádan, باز ماندن báz-mándan, بودن búdan, توقف نمودن vá-ístádan, ایستادن tavakkuf nimúdan.—(hinder) منع کردن báz-dáshtan, باز داهتن mana' kardan, مراعهم هندن muzá-him shudan, کسبل کردن kisíl kardan.—(arrest one's progress) سر را گرفتن sar-i-ráh giriftan.—(watch) (trans.) خوابانیدن khwábánidan.—(intrans.) ایستادن vá-ístádan, خوابیدن khwábídan.—(train) ایستادن ístádan.—(to stop

STRAEMONIUM (*thorn-apple*), جوز مائل، جاوز-i-másal، پنج دهنی banj-i-dashti، گوز گیاه gúz-i-giyáh.

STRANGE (*wonderful, uncommon*), عجیب 'ajab، غریب 'ajíb، غریب gharíb، نادر nádír، بدیع badí'، بدیهی badíhí.

STRANGELY، 'ajaban. عجیباً.

STRANGER، بیگانه bigánah، غریب gharíb، اجنبی ajnabí، غایب ghair.

— (*newcomer*) خوش نشین khwush-nishín، تازه وارد tazah-várid.

To STRANGLE، حلقه کردن khaffah kardan، خنک ساختن khanik sákh-tan، طناب انداختن tanáb andákh-tan، حلقه کردن khunák kardan.

STRANGULATION، خفگی khaffagí، حلقه khunák، اختناق ikhtinák.

STRANGURY، حبس البول habsu-'l-baul.

STRAP، دوتال dúvál، تسمه tasmah.

STRATAGEM، حيله hslah، ساخته sákh-tah، کید kaid، گول gúl.

STRATEGY، فن محاربه fann-i-muhá-rabah.

STRATUM، طبقه tabakah.

STRAW، آك káb، كه kah، پوش púsh.

— (*of maize*) ذرت چوب chúb-i-zurrat. — (*of rice*) پوهال púshál، سراجنه saráchinah. — (*a single straw*) پر کاه par-i-káh. — (*bed of straw, for a horse*) تخت پوشن takht-i-pa,ín. — (*to catch at a straw*) تشبیه نمودن tashabbus nimúdan.

STRAWBERRY، توت فرنگی tút-i-farangí، چمبرو chambú، چنبل chambul.

To STRAY، گمراه شدن gum-ráh shudan، بیراه شدن bí-ráh shudan، آواره شدن ávárah shudan.

STREAK، خط khatt.

STREAKED، خطه mukhattat.

STREAM، جوی júí، سبیل sail، آبشار áb-shár.

To STREAM، جاری شدن járí shudan، جریان نمودن jiryán nimudan، روان میلان raván shudan، میلان sayalán shudan، سبیل نمودن sail nimúdan، زریان rízán shudan.

STEAMER، علم 'alam، لوا livá، تهری bairak.

STREET، کوچه kúchah، کوی kúy، كو kú. — (*large or broad street*) هارح shári'، معبر عام ma'bar-i-'ámm. — (*back street*) پس کوچه pas-kúchah.

STRENGTH، زور zúr، زور آوری zúr-ávári، نیرومندى نیرو táváná,í، نیرو nairú، نایرú-mandí، بزرگ barg، زهره zah-rah، قوت kuvát، or kuvvat، طاقت tákat، استواری shiddat، هدت mustavári، مکنند miknat، مجال majál، طرق tirak، نیو niyú، مرجع mújat، اوغر úghur. — (*strength of mind*) قوت قلب kuvát-i-kalb.

To STRENGTHEN، تقویت کردن ta,kfd kardan، مستحکم کردن mustahkim kardan، استحکام دادن istihkám dádan.

STRENGTHENER، مقوی mukavví.

STRENUOUS، سخت sakhht، شدید shadíd.

STRENUOUSLY، با سختی bá-sakhtí، با هدت bá-shiddat.

STRENUOUSNESS، سختی sakhtí، هدت shiddat.

STRESS، زور ta,kfd. — (*force*) زور zúr، جور jaur، جبر jabr، قهر kahr.

To STRETCH، کشیدن kashídan، دراز تطویل کردن diráz kardan. — (*extend*) پهن کردن pahn kardan، گسترده گустردان gusturdan. — (*to stretch oneself*) دراز کشیدن diráz kashídan.

To STEW، ریختن rikhtan، افشاندن afshándan، گسترده گустردان gusturdan، پراکندن gusteránídan، پراکندن parákandan، پاشیدن páshídan.

STRICKEN (*in years*)، مسن mu-sinn.

STRICT، آكید akíd. — (*complete*) كامل kámil.

STRICTLY، با دقت bá-dikkat، نظیر و نظیر nakír va katmír.

STRICTURE (*blame*)، زجر zajr، ملامت malámat، سرزنش sar-zanish، موعظه mu,ákhazah، پیغامه pai-ghárah، عتاب 'itáb. — (*medical term*) حبس البول habsu-'l-baul.

STRIDE، قدم kadam.

To STRIDE، قدم زدن kadam zadan.

STRIPE منازعه sitizah, منازعت munáza'at, نزع nizá', مناقشه muná-kashah, جدال jadál, مجادله mujá-daláh, مشاجره mushájarah, جنگ jang, فتنه fitnah, هلوک shulúk (*vulg.*).

To **STRIKE** زدن zadan, کوبیدن kú-bídan, گفتن kúftan, زدن کوبتک kútak zadan.—(a tent) انداختن andákhтан, کندن kandan, باز کردن báz-kardan.—(as a workman) از کار کشیدن kashídan.—(as a disease) خوردن khwurdan.—(as a ship on a rock) برنگ خوردن bi-sang khwurdan.—(as a ship on a sandbank) برنگ لاهم هندن bi-rig-nishastan lámh hundan.—(a clock, a bell, &c.) زدن zadan, آواز دادن áváz dádan.—(out) صحر کردن mahv kardan, پاك کردن pák kardan.

STRIKING (as likeness, &c.), هكرف shigarf, موثر mu, assir.

STRING, ریسمان rísmán, رشته rish-tah.—(of a musical instrument) چله zih, تار tár.—(bowstring) چله chillah.—(to string a bow) چله کردن chillah kardan, زه زه zih kardan.—(series) سلسله silsilah, سلك silk, تواتر tavátur.

To **STRING**, در آوردن bi-rishtah dar-ávardan.

STRINGY, پر ریشه pur-rishah.

STRIP, پارé párah.

To **STRIP**, برهنه کردن barahnah kardan.—(one's clothes) لخت lukht shudan.

STRIPE (lash) تازیانه táz-yánah.—(streak) خط khatt.

STRIPED, منخط mukhattat.

STRIPLING, چه bachah.

STRIPPED, مجرد mujarrad, لخت lukht, برهنه barahnah.

To **STRIVE**, کوشش kúshish kardan, جد و جهد کردن jad v jahd kardan, تلاش talásh kardan, مجادله (*contend*) varzidan, درهول mujádalah kardan, منازعت munáza'at nimídan, معارزه mu'arazah kardan.—(to strive

eagerly) مبارزت mubádarat varzidan.

STROKE, ضرب zarb, ضربه zarbah, صدمه sadmah.

To **STROKE** (with the hand), با دست از دست bá-dast navákhтан, نوازش کردن az dast navázish kardan, دست مالیدن dast máldan.

STROLL, گردش gardish, تفریح tafarruj.

To **STROLL**, گردش کردن gardish kardan, اطراف نمودن, تماهای tamáshái-i-atráf nimídan.

STROLLER, گردش کننده gardish-kunandah, تفریح کن tafarruj-kun, متفریح mutafarrij.

STRONG, قوی kaví, زور zúr, آوار zúr-ávar, توانá taváná, نیرومند nairú-mand, همدید mazbút, سترگ suturg, هدید shadíd, استوار ustuvár, تنومند tanú-mand, پر زور pur-zúr.—(in phraseology) سخت shakht, همدید shadíd, مضبوط mazbút.—(firm) وثاق vásik.—(as liquor, drug, &c.) تند tund, سنگین sangín.

STRONGLY, قویا kavíyan.

STROPHE, بیت bait (*pl.* ابیات ab-yát).

STRUCTURE (human), بنیه bunyah, چه jussah.—(building) بنا biná, عمارت 'imárat, بنیان bunyán.

STRUGGLE, کشمکش kash-ma-kash, کشتی kushtí, هلوک shulúk (*vulg.*).

To **STRUGGLE**, چالش نمودن chálsh nimídan.

STRUMPET, زانیه záníyah, لولی lúli, جافجاف jáfjáf, روسپی rúspí, قبه kabbah, لوند lavand, کارلی kávalí (*vulg.*), جنده jindah (*vulg.*).

To **STRUT**, غرور نمودن khirámídan, چمیدن chamídan.

STUBBLE, علف الکاهن káh-bun, علف 'alaf-ulang.

STUBBORN, سرید khwud-sar, خود maríd, متمرد mutamarrid, حزون harún, منحرف munkharit, معاند mu'ánid, اغلال ikhlál, لاجوج lajúj.

STUBBORNLY, با سر کشتی bá-sar-kashí.

STUCCO, گچ گچی gach-barí, گچ gach.

STUD (of horses), طویلہ khail, تویلہ tavilah, ایلخی ilkhí.—(boss, ornament) گلیمچ gul-míkh.—(for fastening the collar of a shirt) گل gul-i-yakah.

STUDED, آرامدہ amúd, آراستہ arástah.—(with jewels) مرصع murassa', جواهر آگین javahar-ámúd, جواهر آگین javáhir-ágin.—(studded about, as houses, &c.) تک تک tak-tak.

STUDENT, طالب العلم talabah, طالب tálibu-'l-'ilm. — (students) طلاب tulláb.

STUDIED (deliberate), با عمد bá-'amd, با قصد ba-'l-'kasd.

STUDIOUS, درس خوان dars-khwán.

STUDIOUSLY (deliberately), دانستہ dánistah.

STUDY, تحصیل tahsíl, مطالعه mutálah, ممارست mumárasat.

To STUDY, درس خواندن dars khwándan, طلب talab nimúdan, علم تحصیل کردن kár kardan, 'ilm tahsíl kardan. — (peruse) مطالعه کردن mutálah kardan.

STUFF (material, cloth, &c.), قماش kumásh (pl. اقمشہ akmišlah).

To STUFF, انپاشتن ákandan, چاپانیدن chapánidan, تپانیدن tapánidan.

STUFFING, حشو hashv, آكاندگی ákandagí.—(for meat, &c.) دولمہ dúlmah.

To STUMBLE, سیکندری خوردن sikan-darí khwurdan, لغزیدن laghzídan, لکشیدن lakhshídan, رو رفتن ró raftan.

STUMBLER, لغزنده laghzandah, سیکندری خوردن sikandari-khwur, رو رنده ró-ravandah.

STUMBLING-BLOCK, سنگ تصادم saug-i-tasádum.

STUMP, تنہ tanah.

STUMPY, کندہ پر kundah, پر pur-tanah.

To STUN, بی ہوش کردن bí-húsh kardan, گیج کردن gij kardan.—(to be stunned), از ہوش رفتن az húsh raftan, از خود رفتن raftan, بی ہوش ہدن bí-húsh shudan.

To STUNT, کوتاہ نمودن kútáh nimúdan.

STUPEFACTION, دمہستگی dam-bas-tagí, بیہوشی bi-húshí, تعجب tahay-yur.

STUPEFIED, سراسیمہ sarásímah, دمہستہ dam-bastah, متعجب muta-hayyir, مدہوش madhúsh, متعجب mutaghayyir, مہبوت mabhút.

To STUPEFY, سراسیمہ ساختن sarási-mah sákhtan, مدہوش کردانیدن madhúsh gardánidan.

STUPENDOUS, عزیز 'ajíz, غریب gharíb, حیرت انگیز hairat-angíz.

STUPENDOUSLY, با عجب bá-'ajab.

STUPID, کودن kund-ra'í, کaudan, کافہ ahmaq, ابلہ ablah, غبیہ ghábí, خبیہ khí-rah, کند ذہن kund-zíhn, بلید balíd, عرف pakht, کھریف khirif.

STUPIDITY, حماقت hamákat, بلاہت baláhat, عدم عقل 'adam-i-'akl, غریب kharríyánt.

STUPEOR, بی ہوشی bi-húshí, ہش ghash, معف za'f.

STURDILY, سطرانہ sítabránah.

STURDINESS, سطربری sitabrí, قنومندی tanúmandí.

STURDY, سطر sitabr, قنومند tanú-mand.

STURGEON (fish), شگ ماہی sag-máhi, مرسین marsín.

To STUTTER, الکن کردن alkan kardan, لکنٹ لکنٹ کردن luknat kardan.

STUTTERER, الکن گر alkan-gú, لکنٹ کن luknat-kun.

STY, گراز دان guráz-dán.—(in eye) سندہ sindah-salámí.

STYLE (in composing), اسطلاح istiláh, عہارت taur, طور (manner) 'ibárat.—(manner) عہارت taur, ترقی taríq, وجہ vazh, طرح tarah, رسم rasm, واتیرہ vatí-rah, رسم tarz, ریش ravish, وضع vaz', راه ráh, سبک sabí, سلوک sulúk, دستور dastúr, گونہ gúnah.—(in the ... style) ... بسبک bi-sabk-i- ...

To STYLE, نام گذاردن námídan, نام نام guzárdan, نام دادن nám dádan, نام اسم نهادن ism nihádan.

STYLISH, بہ موجب قاعدہ bi-mújib-i-ká'idah.

SUAIVITY, ملایمت muláýamat, حلم hilm, لطف lutf.

SUBALTERN, زیر دست zír-dast.

SUBDIVISION, تقسیم shakk, قسمت kismat.

To SUBDUE, فتح کردن fath kardan, غلبه کردن ghalabah kardan, شکست دادن shikast dádan, ظفر یافتن zafar yáftan, گشادن gushádan, نصرت نصرت nusrat yáftan, پیروز شدن firúz shudan, غالب آمدن ghalib ámadan.

SUBJECT, رعیت ra,íyat, تبع tabí', فرمانبردار firmán-bardár.—(foreign subjects) تبعه اجنبیه taba'ah-i-ajnábiyah.—(topic) معنی ma'ní, مبحث mabhas, باب háb, موضوع mauzú', مدخل به hujjat, معنی mudda'á bihi, ماده múddah.—(liable to) مستوجب mustaujib, متحمل mutahammil, سزاوار sazá-vár, معرض mu'arráz.—(purport) مطلب matlab, مضمون mazmún, معنی ma'ní.—(of a predicate or proposition) مقدم mukaddam, مبتدا mubtadá, موضوع mauzú', محكوم عليه mahkúm 'alaihi.—(on the subject of) در باب dar háb, نسبت به dar bárah, در باره, nisbat bi, از, az, در حق dar hakk, در خصوص dar khúsus.—(to be on the subject) بر سر مطلب شدن bar sar-i-matlab shudan.

To SUBJECT, فتح کردن fath kardan, غلبه کردن ghalabah kardan, شکست دادن shikast dádan, ظفر یافتن zafar yáftan, گشادن gushádan, نصرت نصرت nusrat yáftan, پیروز شدن firúz shudan, غالب آمدن ghalib ámadan.—(to subject oneself) باطاعت mutí' shudan, فرمان بردار firmán-bardár shudan.

SUBJECTION, اطاعت itá'at, فرمان برداری firmán-bardárí, انقیاد inki-yád, خضوع khuzú', خضوع khushú', ابتغال ibtihál, وعاظت vazá'at, تسلیم tavázu', فراعت zará'at, taslím.

To SUBJOIN, اضافه کردن izáfah kardan, الحاق کردن ilhák kardau.

To SUBJUGATE, فتح کردن fath kardan, غلبه کردن ghalabah kardan, شکست دادن shikast dádan, ظفر یافتن zafar yáftan, گشادن gushádan, نصرت نصرت nusrat yáftan, پیروز شدن firúz shudan, غالب آمدن ghalib ámadan.

SUBJUGATION, ظفر zafar, پیروز firúz, غلبه ghalabah, فتح fath, شکست shikast.

SUBJUNCTIVE (mood), فعل مشروط fi-'l-i-mashrút, فعل مقید fi-'l-i-mukayyad.

SUBLIME, رفیع rafí', عالی 'álí, سامی sámí, صمد samad, معلی mu'allá, والا válá, جلیل jalíl.—(the Sublime Porte) آستان عالیشان ástán-i-'álí-shán, عتبه علیا 'atabah-i-'ulyá, سده سنیه suddah-i-saníyah.

SUBLIMELY, با جلال bá-jalálat.

SUBLIMITY, علو 'ulúv, جلال jalálat, رفعت rif'at, بلندی bulandí.

SUBLUNARY, دنیوی duniyaví, پست past, زمانی zamání.

SUBMARINE, زیر دریایی zír-i-daryá,í.

To SUBMERGE, غرق نمودن gharak nimúdan.

SUBMERGED, غرق gharik.

SUBMERSION, غرق gharak.

SUBMISSION, اطاعت itá'at, فرمان برداری firmán-bardárí, انقیاد inki-yád, خضوع khuzú', خضوع khushú', ابتغال ibtihál, وعاظت vazá'at, تسلیم tavázu', فراعت zará'at, taslím.

SUBMISSIVE, مطیع mutí', متواضع mutavázi', فرمان بردار firmán-bardár.

SUBMISSIVELY, باطاعت bi-itá'at.

To SUBMIT, مطیع شدن mutí' shudan, باطاعت bi-itá'at ámadan, فرمان بردار firmán-bardár shudan.—(represent) عرض کردن 'arz kardan, معروض داشتن ma'rúz dáshtan.

SUBORDINACY, or SUBORDINATION, زیر دستی zír-dastí.

SUBORDINATE, زیر دست zír-dast, تحت taht-i-hukm.

To SUBOEN (influence), تعرض کردن

tahrís kardan, سازش کردن sázish kárdan, آموختن amúkhthan.
 To SUBSCRIBE, زیر نوشتن zír nivish-tan.—(money) اعانه نمودن i'ánah nimúdan, توزیع نمودن tauzí' ni-múdan.
 SUBSCRIBER, اعانه دهنده i'ánah-di-handah.
 SUBSCRIPTION (quota, share), تقسیم taksím, حصه hissah, بهره bahrah.—(signature) دست خط dast-khatt, طغرا imzá, نشان nishán, طغرا tughrá.—(money) اعانه i'ánah.—(by subscription) به طور تقسیم bi-taur-i-taksim. — (subscription-list) دفتر اعانه daftar-i-i'ánah.
 SUB-SECTION, فصل fasl.
 SUBSEQUENT, و پسین vá-pasín.
 SUBSEQUENTLY, بعد از آن ba'd az án, بعد من min ba'd, از آن پس az án pas, بعد ba'dahu.
 SUBSERVIENCY, فرمان itá'at, اطاعت firman برداری firmán-bardári, انقیاد inki-yád, عشره khuzú', شروع khushú', ابتیاه ibtihál, رعایت vazá'at, تسلیم tavázu', مراعات zará'at, taslím.
 SUBSERVIENT, متعلق mutábí', متابع muta'allak, منوط manút bar, زیر حکم zír-i-hukm.
 To SUBSIDE, فرو رفتن furú raftan.—(as rebellion, &c.) فرو نشستن furú nishastan.
 SUBSIDENCE, نشست nishast, فرو رفتگی furú-raftagí.
 SUBSIDIARY, معاونتی mu'ávanatí.
 SUBSIDY, وجه معاونتی vajh-i-mu'ávanat.
 To SUBSIST, زیستن zístan, زنده بودن zindah búdan, زندگی نمودن zindagí nimúdan.
 SUBSISTENCE (maintenance), وجه مدد vajh-i-guzrán, معاش زندگانی madad-i-ma'ásh, روزی rúzí, زندگی zindagání, گذران guzrán, معیشت ma'íshat.—(a bare subsistence) رفق ramik.
 SUBSTANCE (essential part), اصل asl, ماده máyah, خلاصه khulásah, کنه kunah, مذهب muzghah.—(in contradistinction to quality) جوهر

jauhar.—(of a letter, &c.) مال ma,ál, مطلب matlab.
 SUBSTANTIAL, جوهری jauharí, جسم jasím.
 SUBSTANTIALITY, تجسم tajassum, جسمیت jismáníyat.
 SUBSTANTIALLY, در واقع dar váqí', الحقیقت فی الحقیقت fi-'l-hakíkat, الحق al-hakk.
 To SUBSTANTIATE, اثبات نمودن isbát nimúdan, بر قرار نمودن bar-karár nimúdan.
 SUBSTANTIVE (noun), اسم ذات ism-i-zát, اسم جنس ism-i-jins, اسم ism.
 SUBSTITUTE, عوضی 'avazí, or 'ivazí.
 To SUBSTITUTE, عوض کردن 'avaz kardan, تبدیل نمودن tabdíl kardan, مبدل ساختن mubaddal sákh-tan.
 SUBSTITUTION, تبدیل tabdíl, مبادله mubádalah, عوض 'ivaz, استبدال istibdál.
 SUBTLEFUGE, بهانه bahánah, فریب firíb.
 SUBTERRANEOUS, زیرزمینی zír-zamí-ní, تحت الارض tahtu-'l-arz.—(vault or apartment) سردابه sardábah, زیر زمین zír-zamín, خانه زمين tah-khánah.—(fold for cattle) کند kand.—(aqueduct) کاریر káríz, قنات kanát.
 SUBTILE, زرنگ zaring, زیرک zírak, چابک chábuk, چست chust.
 SUBTILTY, نکته nuktah, دقته dakí-kah.
 SUBTLE, مکار makkár, حيله hílah-var, نا پاک ná-pák.
 SUBTLETY, حيله hílah, مکر makr, نیرنگ nairang.
 To SUBTRACT, تفریق نمودن tafrík nimúdan, منها کردن minhá kardan, وضع نمودن vaz' kardan.
 SUBTRACTION (in arithmetic), تفریق tafrík, نهاد نهادن minhá, منها vaz', باد bád, باقی bád-bákí, ناکس naks.
 SUBURB, پیرامون pairámún, سرداد savád, حوض و حوال haul u haush, حوالی haváli, نواحی naváhí.

SUFFERABLE, قابل تحمل kábil-i-ta-hammul.

SUFFERER, مصیبت کش musibat-kash.

SUFFERING, درد dard, رنج ranj, آزار ranjish, عذاب 'azáb, آزار ázar, ألم alam, زحمت zahmat, وجع vaja'.

To SUFFICE, کافی دادن káfif dádan, کافی کفایت کردن kifáyat kardan, کافی کافی káfí búdan, بس بودن bas búdan.

SUFFICIENCY, کفایت kífayat, بس bas, فراوانی farávání.

SUFFICIENT, بس bas, کافی کافی káfí, وافی wáfí, وافر wáfir, فراوان faráván.

SUFFICIENTLY, بقدر کفایت bi-kadr-i-kífayat.

SUFFIX, ملحق mulhak.

To SUFFocate, عطف کردن khaffah kardan, دم بستن dam bastan.

SUFFOCATED, منخنق munkhanik.

SUFFOCATING, عطف khaffah.

SUFFOCATION, عطف khaffah, حبس حبس habsu-'n-nafas.

SUFFRAGE, رأی ra'í.

To SUFFUSE, پُر کردن pur kardan, انتشار انتشار dádan.—(to be suffused) انتشار یافتن intishár yáftan, پُر شدن pur shudan.

SUFFUSION, انتشار intishár.

SUGAR, شکر shakar.—(brown sugar) قند شکر shakar.—(lump sugar) قند kand.—(raw sugar) شکر صاف نكرده shakar-i-sáf-na-kardah.—(refined sugar) شکر مصفول shakar-i-musaffá.—(sugar candy) نبات nabát, مصری misrí.—(of roses) نی شکر gul-kand.—(cane) نی شکر nay-i-shakar, شکر قهیش shakar-kamish.—(plantation) شکر هزار nai-zár-i-shakar.—(press or mill) کارخانه شکر فشاری kár-khánah-i-shakar-fishárf, معصرة ma'sarah.—(loaf of sugar) کله قند kullah-i-kand.—(sugar basin) کاسه شکر shakar-dán, شکر کاسه kásah-i-shakar.

To SUGGEST, اشاره دادن ishárah dádan.

SUGGESTION, اشاره ishárah.—(ac-

ording to the suggestion) حسب الحساب hasbu-'l-ish'ár.

SUICIDE, خودکشی خود کشتن kush-tan-i-khwud, قتل katl-i-nafs, نفس.

SUIT (of clothes), دست dast.—(claim, &c.) مرافعه داوطلب da'vá, muráfa'ah, نراج نراج nizá', لجاج lajáj.

To SUIT, بکار خوردن bi-kár khwurdan, فرارخور آمدن farákhwur ámadan.

SUITABILITY, شایستگی sháyistagi, مناسبیت munásabat, ساز کاری sáz-kárf.

SUITABLE, مناسب munásib, ساز کار sáz-kár, فرارخور farákhwur, جا bi-já.

SUITABLY, بطور شایستگی bi-taur-i-sháyistagi.

SUITE (followers, &c.), عدم و حشم khadam va hasham, نوکر باب naukar-báb, لواحق lavábih, متعلقین muta'allikín.

SUITOR, هاکم مودعی mudda'í, هاکم shákí, متظلم دادخواه mútazim dáad-khwáh, مظالم muta-zallim.

SULLEN, عجبوس پُفیزی pufyúz, متعصب sirkah-furúsh, سركه فروش muta'albas.

SULLENLY, پُفیزی bi-pufyúzf.

SULLENNESS, عیب پُفیزی pufyúzf, عیب 'ahs, سركه فروش sirkah-furúshf.

To SULLY, نصیحت کردن fazíbat kardan, آلودن álúdan.

SULPHATE, vide VITRIOL.

SULPHUR, کبریت kibrít, گورد gú-gird.

SULPHUROUS, کبریتی kibrítí.

SULTAN, سلطان sultán.

SULTANA (raisin), کشمش kishmish.

SULTRINESS, گرمی garmí.

SULTRY, گرم garm.

SUM (of money), مبلغ mablagh, حساب موازی muvází.—(in figures) حساب hisáb, شمار shimár.—(total) جمله jumlah, جمع jam.—(to sum up) الـحاصل al-hásil.

SUMACH, سماق sumák.

SUMMARILY (briefly), مختصراً mukhtasaran, اجمالاً ijmálan.—(at once) دفعتاً da'fatan.

To SUMMARISE, منجمری ساختن mun-hasirí sákhtan.

SUMMARY, مجمل ijmal, اجمال muj-mal.

SUMMER, صيف تابستان tábistán, صيف saif. — (summer residence) بيلق yaílák, بيلق yaílák, بيلق yaílák.

SUMMER-HOUSE, كوشه kúshk, تالار tálár, تالار تابستاني tábistáuí.

SUMMERSSET, پشتك pushtak. — (to turn a summerset) بر پشتك pushtak bar-dáshtan, پشتك zadán, وارونه várúnah zadán.

SUMMIT, قلعه kullah, تیغ tígh, سر sar.

To SUMMON, احضار نمودن ihzár nimúdan, خواندن khwándan, طلب کردن talab kardan, طلب داشتن talab dáshtan, استحضار نمودن istihzár nimúdan.

SUMMONS (written), احضار ihzár.

SUMPTUOUS, عیاش 'ayyásh. — (to live sumptuously) تعیش نمودن ta'ayyush nimúdan, خوش گذرانی خوش nimúdan.

SUMPTUOUSLY, عیاشانه 'ayyásh-ánah.

SUMPTUOUSNESS, عیاشی 'ayyáshí.

SUN, خورشید áftáb, مهر mihr, خورشید khwursídh, خورشید khwúr, خورشید húr, شمس shams, یوم yúh, بیضا baizá, اعظم nayyir-i-a'zam. — (disc of the sun) قرص kurs. — (sun-beam) پرتو partav or partau, لمعه lam'ah, شعاع shu'á. — (sunburnt) زده áftáb-zadah. — (sundial) دایره هندی dá, irah-i-hindí, دایره ساعتی dá, irah-i-sá'atí. — (sunflower) گل آفتاب gul-i-áftáb. — (sunrise) طلوع آفتاب tulú-i-áftáb, افراق matla'-i-shams, اشراف ishrák, آفتاب بر آمدن áftáb bar-ámadan. — (about a quarter of an hour before sunrise, time of prayer) فجر fajr, فجر فجر fajr-i-subh. — (about a quarter of an hour after sunset, time of prayer) غروب maghrib. — (sunset) غروب ghurúb-i-áftáb, زوال شمس zóal shams

zavál-i-shams, وکوب vukúb. — (sun-shade) آفتاب گردان áftáb-gardán. — (sunshine) تابش آفتاب tábish-i-áftáb. — (sunstroke) ضرب آفتاب zarb-i-áftáb.

SUNDAY, یکشنبه yak-shambah.

To SUNDEE, بریدن burídan or burrí-dan, قطع کردن kat' kardan, دو پاره dú-párah kardan, تپه‌چی kaichí kardan, دو نیم کردن dú-ním kardan.

SUNDEY, مختلف گوناگون gún-á-gún, مختلف mukhtalíf.

SUNK, مستغرق gharík, غرق mustaghrak.

SUNNY, آفتابی áftábí.

To SUP, خام خوردن shám khwurdan.

To SUPERABOUND, مفرط شدن mau-fúr shudan, کثیر شدن kasír shudan, مفرط شدن mau-fúr shudan, مفرط شدن mau-fúr shudan.

SUPERABUNDANCE, افراط ifrát, افزونی afzúní, فضل fazl.

SUPERABUNDANT, فاضل fázil, افزون afzún, زاید záid.

SUPERANNUATED, سالی sálí.

SUPERB, معظم mu'azzam, عظیم 'azím, هکرت jalíl, هکرت shigarf.

SUPERCILIOUS, مغرور maghrúr, متکبر mutakabbir.

SUPERCILIOUSLY, مغرورانه maghrúr-ánah, متکبرانه mutakabbiránah.

SUPERCILIOUSNESS, اغمام ighmáz, تکبر takabbur.

SUPEREROGATION, نافله náfilah.

SUPERFICIAL (external), ظاهر záhir. سبکمایه bírúní. — (trifling) سبکمایه subuk-máyah, هزیه harzah, خفیف khafíf, جزئی juz, جز juz.

SUPERFICIES, بساط basát, بساط basít, رو rú, سطح sath, سطح safbah.

SUPERFINE, معظم mu'azzam, عظیم 'azím, هکرت jalíl, هکرت shigarf.

SUPERFLUITY, افراط ifrát, افزونی afzúní, فضل fazl.

SUPERFLUOUS, فاضل fázil, فاضل fázil, افزون afzún.

To SUPERINTEND, نظارت کردن nazá-rat kardan, رسانه اداره رسانه ra, isánah idárah nimúdan.

SUPERINTENDENCE, نظارت nazárat,

کار راج دهی kár-guzári, کار گذاری kár-raváj-dihí.

SUPERINTENDENT, کار گذار dázir, ناظر kár-guzár, سرکار sar-kár, مهمتم muhtamim, مدبر mudabbir.—(to nominate or appoint a superintendent) سر کار نمودن sar-kár nimúdan, بعده کردن bi-'uhdah kardan.

SUPERIOR, برتر bartar, بالاتر bálátar, اعظم 'azam, اكبر akbar, فايق fá'ik, اعلیٰ a'lá.

SUPERIORITY, سبقت sibkat, تفوق tafavvuk, امتیاز istilá, پیش دستی pish-dastí, برتری bartari.

SUPERLATIVE (excellent), افضل afzal, اعلیٰ hassán, احسن ahsan, اعلیٰ a'lá.—(superlative degree) تفضیل tafzíl, رتبه تفضیل rutbah-i-tafzíl.

SUPERNATURAL, معجز mu'jiz.

SUPERNUMERARY, زیادتی ziyádatí.

To SUPERSCRIBE, زیر نوشتن zír ni-vishtan.

SUPERScription, عنوان 'unván.

To SUPERSEDE (abolish) منسوخ کردن mansúkh kardan, نسخ نمودن naskh nimúdan, معدم ساختن ma'-dúm sákhtan, نا بود کردن ná-búd kardan, موقوف کردن maukúf kardan, مبطل گردانیدن mubtal gardánidan.—(a person) فايق آمدن fá'ik ámadan, برتری یافتن bartari yáftan.

SUPERSTITION, ایمان vasvás, وسواس ímán-i-bátíl.—(extra devotion) تعبد ta'abbud.

SUPERSTITIOUS, وسواسی vasvási.

SUPERVISION, رویت ravívat.

SUPERVISOR, کار گذار nazír, ناظر kár-guzár, سرکار sar-kár, مهمتم muhtamim, مدبر mudabbir.

SUPINE, غافل gháfil, بیخبر bí-khabar, بی خبری bí-parvá, بی احتیاط bí-ihtiyát, بی اندیشه bí-andíshah, کاهل káhil, زاهل záhil.

SUPINELY, به غفلت bá-ghiflat, به اهمال bi-ihmál.

SUPINENESS, غفلت ghiflat, تغافل tagháful, بی پروایی bí - parvá, کاهلی ihmál, اهمال táhávun, تهران táhávun, مساهلت táshahul, تساهل táshahul, káhilí, مساهلت táshahul.

musáhalat, مسامحت musámahat, مهلت muhlat.

SUPPER, شام shám, عشا 'ashá.—(the Lord's Supper) عشا ربانی 'ashá-i-rabbání, قدام kudás.

To SUPPLANT, پا در کف کردن pá dar kaf kardan, زیر پا زدن zír-i-pá zadan.

SUPPLANTER, زیر پا زن zír-i-pá-zan.

SUPPLE, نرم nam.

SUPPLEMENT, تكمه tamamah.—(grammatical term) تكمه lámah, عامه khátamah, لاحق lámah.

SUPPLEMENTARY, علاوه 'alávah.

SUPLIANT (subt.), داد خواه dá-dá-khwáh, عارض 'áriz.—(adj.) نیاز مند niyáz-mand, متضرع mutazarri'.

To SUPPLICATE, خواستن khwástan, در خواست نمودن dar-khwást nimúdan, التماس کردن iltimás kardan, تمنا نمودن tamanná nimúdan, نیاز کردن niyáz kardan, دعا مستدع بودن du'á kardan, mustadi' búdan.

SUPPLICATION, نیاز niyáz, تمنا tamanná, التماس iltimás, دعا du'á, آرزو árzú, ابرام íbrám, ایله iljá.—(to God) نماز namáz, صلوات salát, دعا du'á.

SUPPLIES (afforded to troops marching, travellers, etc.), سیورسات suyúrsát.

To SUPPLY, آماده کردن ámadah kardan, سر براه کردن sar-bi-ráh kardan.—(to supply the want of ...) نمودن ... nimúdan. تالی عدم ... taláfi-i-'adam-i- ... nimúdan.

SUPPORT (prop), پشتی pushtí, تکیه takyah, عمدت 'umdat.—(maintenance) وجه گذران vajh-i-guzrán, مساعد معاش madad-i-ma'ash, روزی rúzi, زندگانی zindagáni, گذران guzrán, معیشت ma'ishat.

To SUPPORT, بر داشتن bar-dáshtan, تحمل نمودن tahammul nimúdan, کشیدن kashídan, تاب آوردن táb ávardan.

SUPPORTABLE, متحمل mutahammil.

SUPPORTER, مدد گار madad-gár, مظاهر muzáhir.

—(money) مبلغ المرئی mablagh-
afzúní.

SURPRISE, آشفتگی áshuftagi, حیرت
hairat, عجب 'ajab, tahayyur, حیرت
تا'ajjub, هکر hakar, دهشت
dihshat, شش در shish-dar, تلواست
talvasat.—(by surprise) سراسمه
sarásimah, مضطرابه muztari-
bánah.

To **SURPRISE**, تعجب نمودن
nimúdan, حیرت کردن hairat kar-
dán, متعجب نمودن muta'ajjub
nimúdan.—(military term) بر سر
بختن barsar ríkhtan.

SURPRISING, vide **WONDERFUL**.

SURRENDER, تسلیم taslím.

To **SURRENDER** (yield oneself),
کردن تسلیم خود را khwudrá taslím
kardan, سپر انداختن sipar an-
dákhtan.—(deliver up) تسلیم
تفویض کردن taslím nimúdan, نمودن
تافیز kardan, حواله نمودن havá-
lah nimúdan, سپردن sipurdan.

To **SURROUND**, گرد آوردن gird ávar-
dán, محاصره کردن muhásarah kar-
dán, احاطه کردن ihátah kardan,
حاری گردش کردش kardan, حاری
بودن háví búdan.

SURROUNDED, محصور munhasir,
مشمول mashmúl.—(to be sur-
rounded) محاط شدن muhát shu-
dan.

SURROUNDING, احاطه ihátah.

SURTOUT (coat), کلیچه kulíchah,
کلیچه kulfjah.

SURVEILLANCE, نگاهاری nigáh,
نگاهاری nigáh-dárf, معاینه mu'ayanah.

SURVEY, مساحه masáhat.

To **SURVEY**, مساحت نمودن masáhat
nimúdan.—(scan) نگرستن nigrí-
stan, نگاه nazar kardan, نگاه
معاينه کردن nigáh kardan, معاينه
مusháhadah kardan.

SURVEYOR, مساحی کن masáhat-
kun.

To **SURVIVE**, زنده ماندن mándan,
زنده ماندن zindah mándan.

SURVIVOR, زنده zindah.

SUSCEPTIBLE, قابل kábil.

To **SUSPECT**, شبهه نمودن shubhah
nimúdan, وهم نمودن vahm nimú-

dan, احتمال ظن بردن zann burdan,
احتمال ihtimál dáshtan.—(think)
گمان بردن pindáshtan, گمان
gumán burdan.

SUSPECTED, مظنون maznún, متهم
muttaham, محتمل muhtamal.

To **SUSPEND**, آویختن ávíkhtan, بر
تعليق کردن bar-ávíkhtan, معلق
ta'lík kardan, معلق کردن mu'al-
lak kardan.

SUSPENDED, آویزان ávízán, معلق
muta'allik, معلق mu'allak.—(held
in suspense) معلق mu'allak.

SUSPENSE, دلنگی dil-tangi, اضطراب
iztiráb, غم gham, فکر fikr, تفریش
tashvish.

SUSPENSION, آویزش ávízish.—(of
hostilities) متارکه mutarakah.

SUSPICION, گمان gumán, شبهه shub-
hah, هتیه shá'ibah, اشتباه ish-
tibáh, وهم vahm, توهّم tavahhum,
هک zann, مظنه mazannah, شک
shakk, ریب raib, اندیشه andíshah,
احتمال ihtimál.

SUSPICIOUS, محتمل muhtamal,
متوهم mutashakkik, متواهم mu-
tavahhim.

To **SUSTAIN**, بر داشتن bar-dáshtan,
تحمّل نمودن tahammul nimúdan,
کشیدن تاب táb ávardan, کشیدن
kashídan.

SUSTENANCE (food), قوت kút, عرّاک
khwurák, طعام ta'am, غذا ghizá,
ماکول khwurd, اذوقه ázúkah, عرّود
ma,kúl.—(maintenance) وجه گذران
vajh-i-guzrán, مدد معاش madad-
i-ma'ash, روزی rúzí, زندگانی zinda-
gání, گذران guzrán.

SUZERAIN, متبرع matbú', متبرعه
matbú'ah.

SWADDLING CLOTHS (of a child),
کنده kandákah, کیمات kimát.

SWAGGER, لاف و کزاف láf, لاف
u gizáf.

To **SWAGGER**, زدن لاف láf zadan,
کزاف زدن kul raftan, زدن
gizáf zadan.

SWALLOW, پستک parastak, پستک
parasták.—(large black swal-
low) اَبابیل ábábíl.—(gulp) قورت
kurt.

To SWALLOW بلعیدن *baftidan*, فر
بردن *furá burdan*.

SWALLOW - WORY (flax) عرک
kharg, عشر *ishkhir*, عشار *'ushar*.

SWAMP خاب *khaláb*, مشك *mashí-
lah*, لاجن *lajan*.

To SWAMP غرق کردن *gharak kar-
dan*.

SWAMPED غرق *gharik*, مستغرق
mustaghrak.

SWAMPT, موشك *mashílah-var*.

SWAN قو *kau*, غو *ghau*.

SWARM (of bees, flies, &c.) حیل
khail, اجتماع *jamá'at*, انبوه *ambúh*.

To SWARM جمع شدن *jam' shudan*.
—(abound) مرفور شدن *maufúr
shudan*, كسر شدن *kasir shudan*,
وافر شدن *váfir shudan*.

SWARTHY گندمگون *gandum-gún*.

SWAY حكمرانی *hukúmat*, حكمرانی
hukm-rání, داری *dávari*, فرمانروایی
firmán-ravá'i, فرمان کناری *firmán-
guzári*, ریاست *riásat*, تمشیت *tam-
shíyat*, عمل *'amal*.

To SWAY حكومت کردن *hukúmat
kardan*, حكمرانی کردن *hukm-rání
kardan*, فرمانروایی کردن *firmán-
ravá'i kardan*, اداره کردن *idárah
kardan*.

To SWEAR قسم خوردن *kasam khwur-
dan*, سوگند کردن *saugand khwur-
dan*, حلف کردن *halaf kardan*,
سوگند یاد نمودن *saugand yád nu-
múdan*.—(to be sworn in) سوگند
یاد کردن *saugand yád kardan*.

SWEAKER سوگند خور *saugand-khwur*.

SWEAT عرق *'arak*, عرق *khway*.

To SWEAT عرق کردن *'arak kardan*.

SWEATT عرقناك *'arak-nák*.

To SWEEP رفتن *ruftan*, رفتن *rúftan*,
رفتن *rúftan*, جاروب کردن *já-rúb kardan*,
جاروب رفتن *ruft u rú kardan*.

SWEEPER جاروب *rúbandah*, جاروب
کش *já-rúb-kash*.

SWEEPINGS خاکپوشه *khák-rúbah*,
اقبال *kháshák*, خاک *has*,
اشكال *ashkál*.

SWEET شیرین *shírín*, خوش *khwush*,
نوشین *núshín*, لذت *laziz*, حلو *halv*.
—(water) گوارا *guvár*, گوارا *guvárá*

SWEETBRIAR نرسین *nasrín*.

To SWEETEN شیرین کردن *shírín
kardan*.

SWEETENED میند *mukannad*, شیرین
shírín.

SWEETHEART (lover) معشوقه
ma'shúkah, محبوبه *mahí-útah*,
جان *janí*, نigar, شاهد *sháhíd*.

SWEETMEATS مربا *murabbá*, شیرینی
shíríní.

SWEETNESS شیرینی *shíríní*, حلوت
halávat.—(freshness) شفاقی
shafá'í, طراوت *tarávat*.

SWELL (f.p.) کله *kaj-kuláh*,
کاشنگ *kashang*.

To SWELL آماسیدن *ámásidan*, آماس
ورم کردن *ámás kardan*, ورم
کاردان *varam kardan*, لك
لوك شدن *luk shudan* (f.p.).

SWELLING آماس *ámás*, ورم *varam*,
دك *tád*, لك *luk* (f.p.).

To SWERVE آواره شدن *ávarah shu-
dan*, گناهتن *tará kardan*, گناهتن
guzáshatan, کنار رفتن *kanár raf-
tan*.

SWIFT چابك *chábuk*, چست *chust*,
تند *tund*, تیز *tíz*, جلد *jald*, زود
zúd, سریع *sarí*, بد *tád-já*.

SWIFTNESS چابکی *chábukí*, چستی
chustí, تندی *tundi*, تیزی *tízí*,
جلدی *jaldí*, زودی *zúdí*, سرعت
surat, چالکی *chalákí*.

To SWIM شنا کردن *shíná kardan*,
شناور شدن *shínávidan*.

SWIMMER شناور *shínávar*, سبح
sab-báh.

SWIMMING شناخت *shínávari*, شناخت
shíbat.—(dress) شناوری
asháb-i-shínávari.—(swimming
in the head) دوران سر *daurán-i-sar*.

To SWINDLE فریبتن *firiftan*, فریب
گول خوردن *fíríb-dádan*, گول دادن
gúl khwuranídan, گول زدن
gúl zadan, غدار نمودن *ghadar
nimúdan*, حيله کردن *hílah
kardan*.

SWINDLER فریبنده *fíríbandah*, دستك
dast-kaj, غدار *ghaddár*, سر
sar-ham-hand, حيله باز
bílah-báz, دولا باز *dúláb-báz*,
دولابزی *dúlábí*.

SWIRE عرعر *khúg*, عرعر *khinzír*.

SWING (of ropes), باد حور bád-khwur, چنبلول chambalúl, چنچولی chan-júli, اورك avarak.

To SWING (hang loose), آویختن ávíkhtan, آویزان آوردن ávízán búdan, معلق بودن mu'allak búdan, فور هشتن furú hishtan.—(put in motion) جنبانیدن jumbánidan, تکان دادن takán dādan.—(game) اورك خوردن avarak khuridan.

SWITCH, قمچی kamchí.

SWIVEL (ring turning on a staple), گردان halkah - i - gardán.—(gun) زنبورك zambúrak.

SWOLLEN, باد دار bád-dár, منتفخ muntafikh, لك luk (vulg.).

SWOON, بی هوشی bí-húshí, غش ghash, ضعف za'f.

To SWOON, غش کردن ghash kardan, غش بی هوش شدن bí-húsh shudan, غش شدن ghash shudan.

SWOOP, قبض kabz.

To SWOOP, بردن rubúdan, قبض کردن kabz kardan, کپیدن kapídan (vulg.).

SWORD, شمشیر shimshír, تیغ tígh, سیف saif, پلارك pulárah.—(black watered sword of Khurásán) قرة karah - khurásání.—(straight sword or tuck) قداره kad-dárah, كتاره kattárah.—(blade of a sword) تیغه tíghah.—(water or temper of a sword) جواهر jauhar, آب áb.—(edge) دم dam.—(point) سر sar, نوك nauk, نیش nísh.—(hilt) برچاه kabzah.—(cross-guard) برچك burchákh, بurchak.—(pommel or knob) كلاه kuláh.—(sheath) نیام ghiláf, میان miyán, نیام níyám.—(ferrule with ring) قرباغه kurbághah, بند و var-band, بند band.—(end ferrule or chape) تاه tah-i-ghiláf.—(belt, going round the waist) بند شمشیر band-i-shimshír.—(belt, crossing the shoulder) حمایل hamáíl.—(short, straight, broad-bladed sword or cutlas) قمه kammah.—(light sword with narrow curved blade) قمچی kamchí.—(small sword)

شمشیر قداره shimshír-i-kaddárah.—(to take with the edge of the sword) بزور شمشیر گرفتن bi-zúr-i-shimshír giriiftan.

SWORDSMAN, شمشیر باز shimshír-báz.—(sword - cutter) كمر شمشیر shimshír-gar.

SYCAMORE, قوت انجیر jummaiz, قوت انجیر, توت tút-anjír, چنار chanár.

SYCOPHANCY, چاپلوسی chápúlúsí, رشه خندی rísh-khandí.

SYCOPHANT, مداح tufailí, مداح maddáh, مفت حور muft-khwur.

SYLLABLE, هر کلمه juz-i-kalimah, هر hijí.

SYLLABUS, مجمل mujmal, موجز mú-jaz, وجمر majmú'ah, مجموعه vajiz.

SYLLOGISM, قیاس kıyás.

SYLVAN, جنگلی jangalí, پر درخت pur-dirakht.

SYMBOL, علامت 'alámat, نشان nishán.

SYMBOLICAL, با رمز bi-ashárah, با رمز bá-ramz.

To SYMBOLIZE, اشاره نمودن ishárah nimúdan, دلالت کردن dalálat kardan, علامت بودن 'alámat búdan.

SYMMETRICAL, معتدل mu'tadil, هم میزان ham-mízán.

SYMMETRY, اعتدال i'tidál.

SYMPATHETIC, مشفق mushfik, مهربان mihrbán.

To SYMPATHISE with, همدرد بودن ham-dard búdan, با رقت دیدن bá-rikkat دیدن.

SYMPATHY, رقت rikkat, همدردی ham-dardí.

SYMPTOM, اثر asar, علامت 'alámat.

SYNAGOGUE (Jewish), مجمع یهود majma'-i-yahúd.

SYNCOPE (in grammar), حذف hazf.—(faint) بی هوشی bí-húshí, غش ghash, ضعف za'f.

SYNDIC, مفتش mufattish.

SYNDICATE, شرکت مرافی shirkat-i-sarráfí.

SYNOD, سنود sanúd (eur.).

SYNONYM, لفظ مترادف lafz-i-mutarrádf.

SUFFERABLE, قابل تحمل kábil-i-ta-hammul.
SUFFERER, مصیبت کش musíbat-kash.
SUFFERING, درد dard, رنج ranj, آزار ranjish, عذاب 'azáb, آزار ázar, ألم alam, زحمت zahmat, وجع vaja'.
To SUFFICE, کفایت دادن kafáyat dádan, کفایت کردن kifáyat kardan, بس کافی بودن káfi búdan, بس بودن bas búdan.
SUFFICIENCY, کفایت kifáyat, بس bas, فراوانی farávání.
SUFFICIENT, کافی káfi, وافی wáfí, وافر wáfir, فراوان faráván.
SUFFICIENTLY, بقدر کفایت bi-kadr-i-kifáyat.
SUFFIX, ملحق mulhak.
To SUFFOCATE, خفه کردن khaffah kardan, دم بستن dam bastan.
SUFFOCATING, منخنق khaffahik.
SUFFOCATING, خفه khaffah.
SUFFOCATION, خفه khaffah, حبس النفس habsu-'n-nafas.
SUFFRAGE, رأی ra'í.
To SUFFUSE, پر کردن pur kardan, آتش انتشار دادن intishár dádan.—(to be suffused) آتش انتشار یافتن intishár yáftan, پر شدن pur shudan.
SUFFUSION, انتشار intishár.
SUGAR, شکر shakar.—(brown sugar) قند شکر shakar.—(lump sugar) قند شکر صاف نكرده kand.—(raw sugar) شكار - i - sáf - na-kardah.—(refined sugar) شكار صافى shakar-i-musaffá.—(sugar candy) نبات nabát, مصرى misrí.—(of roses) قند گل gul-kand.—(cane) شكار نى nay-i-shakar, شكار قميش shakar-kamish.—(plantation) شكار نيزار nai - zár - i - shakar.—(press or mill) كار خانه شكار فشارى kár-khá-nah-i-shakar-fishárá, معصرة ma'sarah.—(loaf of sugar) قند كلة kullah-i-kand.—(sugar basin) شكار دان shakar-dán, كاسه شكار kásah-i-shakar.
To SUGGEST, اشاره دادن ishárah dádan.
SUGGESTION, اشاره ishárah.—(ac-

ording to the suggestion) حسب الاشعار hasbu-'l-ish'ár.
SUICIDE, قتل خود كشى khwud-kushí, قتل نفس katl-i-nafs, خود كشتن خود kush-tan-i-khwud.
SUIT (of clothes), دست دست.—(claim, &c.) مرافعة da'vá, مرافعة muráfa'ah, نزع nizá', لجاج lajáj.
To SUIT, بكار خود دادن bi-kár khwurdan, فراهم آوردن farákhwur ámadan.
SUITABILITY, شایستگی sháyistagí, مناسبت munásabat, سازگاری sáz-kárá.
SUITABLE, مناسب munásib, سازگار sáz-kár, فراهم farákhwur, جا bi-já.
SUITABLY, بطور شایستگی bi-taur-i-sháyistagí.
SUITE (followers, &c.), خدم و حشم khadam va hasham, نوکر باب naukar-báb, لواحق laváhik, متعلقین muta'allikín.
SUITOR, مدعی mudda'í, هاکم shákí, دادخواه dád-khwáh, متظلم muta-zallim.
SULLEN, عیوس pufyúz, عیوس 'abús, متعصب sirkah-furúsh, متعصب muta'abbas.
SULLENLY, بیخیزی bi-pufyúzí.
SULLENNESS, عیسی pufyúzí, عیسی 'abs, سرکه فروشی sirkah-furúshí.
To SULLY, فساد دادن fazíbat kardan, آلودن álúdan.
SULPHATE, vide VITRIOL.
SULPHUR, کبریت kibrít, گوگرد gú-gird.
SULPHUROUS, کبریتی kibrítí.
SULTAN, سلطان sultán.
SULTANA (raisin), کشمش kishmish.
SULTRINESS, گرمی garmí.
SULTRY, گرم garm.
SUM (of money), مبلغ mablagh, حساب موزای muvází.—(in figures) جمله hisáb, شمار shimár.—(total) جمع jam'.—(to sum up) الجامل al-hásil.
SUMACH, سماق sumák.
SUMMARILY (briefly), مختصراً mukhtasarán, اجمالا ijmalán.—(at once) دفعتاً daf'atan.

کار راج دهی kár-guzárf, کار گزاری kár-raváj-dihf.

SUPERINTENDENT, کار گزار ناظر názir, کار گزار kár-guzár, سرکار sar-kár, مهمتم muhtamim, مدیر mudabbir.—(to nominate or appoint a superintendent) سر کار نمودن sar-kár ni-múdan, بعهده کردن bi-uhdah kardan.

SUPERIOB, برتر bartar, بالاتر bálátar, اعظم 'azam, اكبر akbar, فائق fá'ik, اعلی a'lá.

SUPERIOBITY, تفوق sibkat, سبقت tafavvuk, امتیلا istilá, پیش دستی pish-dastí, برتری bartari.

SUPERLATIVE (excellent), افضل afzal, اعلی hassán, احسن ahsan, اعلی a'lá.—(superlative degree) تفضیل tafzíl, رتبه تفضیل rutbah-i-tafzíl.

SUPERNATURAL, معجز mu'jiz.

SUPENUMERARY, زیادتی ziyádatí.

To SUPERSCRIBE, زیر نوشتن zír ni-vishtan.

SUPERScription, عنوان 'unván.

To SUPERSEDE (abolish) منسوخ کردن mansúkh kardan, نسخ نمودن nashk nimúdan, معدوم ساختن ma'dúm sákhtan, نا بود کردن ná-búd kardan, موقوف کردن maukúf kardan, مبطل گردانیدن mubtal gardánidan.—(a person) فائق آمدن fá'ik ámadan, برتری یافتن bartarí yáftan.

SUPERSTITION, ایمان vasvás, وسواس vavás, باطل ímán-i-bátíl.—(extra devotion) تعبد ta'abbud.

SUPERSTITIOUS, وسواسی vasvási.

SUPERVISION, رویت ravíyat.

SUPERVISOR, کار گزار ناظر názir, کار گزار kár-guzár, سرکار sar-kár, مهمتم muhtamim, مدیر mudabbir.

SUPINE, غافل gháfil, بی خبر bi-khabar, بی پروا bí-parvá, بی احتیاط bí-ihtiyát, بی اندیشه bí-andishah, کاهل káhil, زاهل záhil.

SUPINELY, به غفلت bá-ghiflat, به اهمال bi-ihmál.

SUPINENESS, غفلت ghiflat, تعادل tagháful, بی پروایی bí - parvá, کاهلی káhlí, اهمال íhmál, تهاون tahávuun, مساهلت tasáhuul, تساهل tasáhuul.

musáhalat, مسامحت musámahat, مهلت muhlat.

SUPPER, شام shám, عشا 'ashá.—(the Lord's Supper) عشا ربانی 'ashá-i-rabbání, عداش kudás.

To SUPPLANT, پا در کف کردن pá dar kaf kardan, زیر پا زدن zír-i-pá zadan.

SUPPLANTER, زیر پا زن zír-i-pá-zan.

SUPPLE, نرم narm.

SUPPLEMENT, متمم zamímah, تامة tatammah.—(grammatical term) لاحق láhik, خاتمه khátamah.

SUPPLEMENTARY, علاوه 'alávah.

SUPLIANT (subst.), داد خواه dád-khwáh, عارض 'áriz.—(adj.) نیاز مند niyáz-mand, متضرع mutazarri'.

To SUPPLICATE, خواستن khwástan, در خواست نمودن dar-khwást nimúdan, التماس کردن iltimás kardan, تمنا نمودن tamanná nimúdan, نیاز کردن niyáz kardan, دعا mustadi' búdan.

SUPPLICATION, نیاز niyáz, تمنا tamanná, التماس iltimás, دعا du'á, آرزو árzú, ابرام ibrám, العا iljá.—(to God) نماز namáz, صلوات salát, دعا du'á.

SUPPLIES (afforded to troops marching, travellers, &c.), سبوسات su-yúrsát.

To SUPPLY, آماده کردن ámadah kardan, سر برآه کردن sar-bi-ráh kardan.—(to supply the want of ...) نمودن ... تلافی taláfí-i-'adam-i-... nimúdan.

SUPPORT (prop), پشتی takyah, تکیه takyah, پشتی pushtí, ازای izá, عمدت 'umdat.—(maintenance) وجه گذران vajh-i-guzrán, مدد معاش madad-i-ma'ash, روزی rúzi, زندگانی zindagání, گذران guzrán, معیشت ma'ishat.

To SUPPORT, بر داهتن bar-dáshtan, تحمل نمودن tahammul nimúdan, کشیدن قاب آوردن kashídan, تآب ávardan, کشیدن kashídan.

SUPPORTABLE, متحمل mutahammil.

SUPPORTER, مدد کار madad-gár, مظاهر muzáhir.

SUPPOSABLE, محتمل muhtamal.
SUPPOSE (for example), اگر چنانچه, agar chunánchih, فرضاً farzan, مثالاً masalan, فرض کن farz kun.
To SUPPOSE, قياس کردن kiyás kardan, تصور کردن tasavvur kardan, ملاحظه داشتن mazannah dáshtan, خیال گمان gumán burdan, خیال کردن khiyál kardan, پنداشتن pín-dáshtan.
SUPPOSITION, گمان takdír, گمان gumán, فرض farz, توهّم tavahhum.— (on the supposition) خیال bi-khiyál, فرضاً farzan.
SUPPOSITIVE, مقنون maznún, قیاسی kiyásí.
To SUPPRESS, باطن vá-zadan, مبطل مبطّل mubtal gardánidan, باطل ابطال bátíl kardan, نمودن nمودن nashk sákhtan, نسخ ساختن mansúkh kardan, منسوخ کردن maukúf kardan.— (conceal) نهفتن nihuftan, پنهان کردن panhán kardan, نهان کردن nihán kardan, اضماع نمودن ikhfá nimúdan, مخفی ساختن makhfí sákhtan, متواری داشتن mutavárá dáshtan.
SUPPRESSION, توقیف taskín, تسکین taúkíf.
SUPPRESSOR, مسکن musakkin.
To SUPPURATE, چرک کردن chirk kardan, ریم جمع نمودن rím jam' nimúdan.
SUPPURATION, چرک chirk, ریم rím.
SUPREMACY, تفوق tafavvuk.
SUPREME, اعلیٰ a'lá, متسلط muta-sallit, اعظم a'zam.
SURELY, بسیار bisyár, خیلی khailí.
SURCHARGE, سر بار sar-bár.
To SURCHARGE, سر بار نمودن sar-bár nimúdan.
SURE, اسم asam.
SURE, یقین yakín, محقق muhakkak, مقرر mukarrar, معین mu'ayyan, مسلم musallam.— (interj.) آری árí, البته albattah, بیشک bí-shakk, فی الحقیقت fi-'l-hakíkat.
SURETY (security), ضمانت zamánat, کفالت kafálat, گروا giráv.— (spon-

sor) متکفل káffil, کفیل káffil, ضامن zámin mutakáffil.
SURFACE, رو, روی, وجه, رُ, rú, روی, رُ, rú, وجه, vajh, بشرة safhah, سطح sath, بشرة basharah, بساط basát, كف kaf.— (plane or level surface) سطح sath-i-mutasavví.— (convex surface) سطح محدب sath-i-muhaddab.— (concave surface) سطح مقعر sath-i-muka'ar, صفحه safhah-i-mujavvaf.
SURFEIT, امتلا imtilá, هبج shab', شهابی shabá'at, سیری sírí.
To SURFEIT, غمّه شدن tukhmah shudan, سیر شدن sír shudan.
SURGE, موج mauj.
SURGEON, جراح jarráh.
SURGEY, جراحی jarráhi.— (room) خاسته خانه khastah-khánah.
SURGICAL, جراحی jarráhi.
SURLILY, بسختی bi-sakhtí, بدرهتی bi-durushtí.
SURLINESS, سختی sakhtí, درهتی durushtí.
SURLY, تروش مزاج turush-mizáj, سخت sakht, عبوس pufyúz, همبور 'abús.
SURMISE, قیاس kiyás.
To SURMISE, پنداشتن pindáshtan, قیاس کردن kiyás kardan.
To SURMOUNT, بر آمدن bar-ámadan, دست یافتن daat yáftan.
SURMOUNTABLE, حل پذیر hall-pazír.
SURNAME (of relationship), کنیه kunyah.— (relating to family, trade, or country) اسم منسوب ism-i-mansúb.— (title or nickname) لقب lakab (pl. القاب alkáab).
To SURPASS, رجحان داشتن rajahán dáshtan, سبقت بردن sibkat burdan (bar), فضیلت داشتن fazílat dáshtan, بهتر بودن bihtar búdan, کاسبی نصیب السبق rubúdan, پیشی یافتن pishí yáftan, پیش دستی نمودن pish-dastí nimúdan, غالب شدن ghálib shudan, فائی بودن fá'ik búdan.
SURPASSING, متجاوز mutajáviz.
SURPLUS, زبادتى افزونی afzúní, فائزە fazlah, بقیه bakíyah, مابقی má-bákí, تمامه tatammah.

—(money) مبلغ افزونی mablagh-i-afzúní.

SURPRISE, تعجب آشفتهگی áshuftagi, حیرت hairat, عجب tahayyur, عجب 'ajab, دهشت ta'ajjub, هکر hakar, دهشت dihshat, در شش shish-dar, تلاوت talvásat.—(by surprise) سراسیمه sarásimah, مظهرانه muztari-bánah.

To **SURPRISE**, تعجب نمودن ta'ajjub nimúdan, حیرت کردن hairat kardan, متعجب نمودن muta'ajjib nimúdan.—(military term) بر سر رختن barsar rixtan.

SURPRISING, vide WONDERFUL.

SURRENDER, تسلیم taslím.

To **SURRENDER** (yield oneself), خود را تسلیم کردن khwudrá taslím kardan, سپار انداختن sipar andáxhtan.—(deliver up) تسلیم تفویض کردن taslím nimúdan, حواله haválah nimúdan, سپردن sipurdan.

To **SURROUND**, گرد آوردن gird ávardan, محاصره کردن muhásarah kardan, احاطه ihátah kardan, حاری گردش gardish kardan, حاری havi búdan.

SURROUNDED, محصور munhasir, مشمول mashmúl.—(to be surrounded) محاط شدن muhát shudan.

SURROUNDING, احاطه ihátah.

SURTOUT (coat), کلیچه kulíchah, کلیچه kulíjah.

SURVEILLANCE, نگاه نگهاری nigáh, نگاه نگهاری nigáh-dárá, معاینه mu'áyanah.

SURVEY, مساحت masáhat.

To **SURVEY**, مساحت نمودن masáhat nimúdan.—(scan) نگرستن nigrístan, نگاه نظر کردن nazar kardan, نگاه مشاهده کردن nigáh kardan, مشاهده musháhadah kardan.

SURVEYOR, مساحی کن masáhat-kun.

To **SURVIVE**, ماندن mándan, زنده ماندن zindah mándan.

SURVIVOR, زنده zindah.

SUSCEPTIBLE, قابل kábíl.

To **SUSPECT**, شبهه نمودن shubhah nimúdan, وهم نمودن vahm nimú-

dan, احتمال zann burdan, احتمال ihtimál dáshtan.—(think) گمان بردن gumán burdan.

SUSPECTED, مظنون maznún, متهم muttaham, محتمل muhtamal.

To **SUSPEND**, آویختن ávíkhtan, بر تعلیق کردن bar-ávíkhtan, معلق کردن mu'al-lak kardan.

SUSPENDED, آویزان ávízán, معلق muta'allik, معلق mu'allak.—(held in suspense) معلق mu'allak.

SUSPENSE, دل‌تنگی dil-tangi, اضطراب iztiráb, غم gham, فکر fikr, تفریش tashvísh.

SUSPENSION, آویزش ávízish.—(of hostilities) متارکه mutarakah.

SUSPICION, گمان gumán, شبهه shubhah, اشتباه shá'ibah, هائبه ish-tibáh, وهم vahm, تاهم tavahhum, شک zann, مظنه mazannah, شک shakk, رایب raib, اندیشه andíshah, احتمال ihtimál.

SUSPICIOUS, محتمل muhtamal, متوهم mutashakkik, متوهم mutavahhim.

To **SUSTAIN**, بر داهتن bar-dáshtan, تحمل نمودن tahammul nimúdan, کشیدن kashídan, تاب táb ávardan.

SUSTENANCE (food), قوت kút, عوراک khwurák, طعام ta'ám, غذا ghizá, ماکول khwurd, انوکه azúkah, خورد ma,kúl.—(maintenance) وجه گذران vajh-i-guzrán, مدد mada-d-i-ma'ásh, روزی rúzí, زندگی zinda-gání, گذران guzerán.

SUZERAIN, متبرع matbú', متبرعه matbú'ah.

SWADDLING CLOTHS (of a child), قنداق kandákah, قنماط kimát.

SWAGGER, لاف لاف láf, گراف و گراف láf u gizáf.

To **SWAGGER**, زدن زدن láf zadan, گراف زدن kul raftan, زدن گراف gizáf zadan.

SWALLOW, پرستک parastak, پرستوک parastúk.—(large black swallow) قوس آبیل abábíl.—(gulp) قوس kurt.

To SWALLOW, بلعیدن bal'ídan, فروردن furú burdan.

SWALLOW - WORT (*plant*), عسک kharg, عشر ishkhír, عشر 'ushar.

SWAMP, غلبه khaláb, مشیله mashílah, لجن lajan.

To SWAMP, غرق کردن gharak kardan.

SWAMPED, غرق gharak, مستغرق mustaghrak.

SWAMPY, مشیله mashílah-var.

SWAN, قو kau, غو ghau.

SWARM (*of bees, flies, &c.*), حیل khail, جماعت jamá'at, انبوه am-búh.

To SWARM, جمع شدن jam' shudan. — (*abound*) موفور شدن maufúr shudan, کثیر شدن kasír shudan, وافر شدن váfir shudan.

SWAETHY, گندم گون gandum-gún.

SWAY, حکومت hukúmat, حکمرانی hukm-rání, داری dári, فرمانروائی firmán-ravá, فرمان گزاری firmán-guzá, ری, ását, تمشیت tam-shíyat, عمل 'amal.

To SWAY, حکومت کردن hukúmat kardan, حکمرانی کردن hukm-rání kardan, فرمانروائی کردن firmán-ravá, í kardan, اداره idárah kardan.

To SWEAR, قسم خوردن kasam khwurdan, سوگند خوردن saugand khwurdan, حلف کردن halaf kardan, سوگند یاد نمودن saugand yád nimúdan. — (*to be sworn in*) سوگند یاد کردن saugand yád kardan.

SWEAVER, سوگند خور saugand-khwur.

SWEAT, عرق 'arak, خوی khway.

To SWEAT, عرق کردن 'arak kardan.

SWEATY, عرقناک 'arak-nák.

To SWEEP, رفتن ruftan, رفتن rúftan, جاروب کردن já-rúb kardan, رفتن و رو کردن ruft u rú kardan.

SWEEPER, جاروب روبنده rúbandah, جاروب já-rúb-kash.

SWEEPINGS, خاکروبه khák-rúbah, احوال khas, خاشاک kháshák, اشكál ashkál.

SWEET, خوش شیرین shírín, خوش khwush, حلو halv, لذیذ lazíz, نوشین nushín. — (*water*) گوارá guvár, گوارا guvárá

SWEETBRIAR, نسرین nasrín.

To SWEETEN, شیرین کردن shírín kardan.

SWEETENED, مقدد mukannad, شیرین shírín.

SWEETHEART (*mistress*), معشوقه ma'shúkah, محبوبه mahbúbah, جانی nigár, شاهد sháhíd, جانی jání.

SWEETMEATS, مربا murabbá, شیرینی shíríní.

SWEETNESS, حلوت شیرینی shíríní, حلوت halávat. — (*freshness*), صفای safá'í, طراوت tarávat.

SWELL (*fop*), کج کلاه kaj-kuláh, کشک کشک kashang.

To SWELL, آماس آماسیدن ámásídan, آماس kámás kardan, ررم varam kardan, باد bád kardan, لک luk shudan (*vulg.*).

SWELLING, آماس kámás, ررم varam, باد bád, لک luk (*vulg.*).

To SWERVE, آواره شدن ávárah shudan, گذاشتن tark kardan, گذاشتن guzáshstan, کنار رفتن kanár raf-tan.

SWIFT, چابک chábuk, چست chust, تند tund, تیز tíz, جلد jald, زود zúd, سریع sarí, باد bád-pá.

SWIFTNESS, چستی chábukí, چستی chustí, تندی tundí, تیزی tíz, جلدی jaldí, زودی zúdí, سرعت sur'at, چالکی chá'ákí.

To SWIM, شنا کردن shiná kardan, شناورین shinávidan.

SWIMMER, شناور shinávar, سباح sab-báh.

SWIMMING, شناورین shinávarí, سباحت sibáhat. — (*dress*) اسباب شناوری asbáb-i-shinávarí. — (*swimming in the head*) دوران دوران-ísar.

To SWINDLE, فریب دادن firíb-dádan, گول خوراندن gúl khwuranídan, گول زدن gúl zadan, غدر نمودن ghadar nimúdan, حیل کردن hílah kardan.

SWINDLER, فریبده firíbandah, دستکج dast-kaj, غدار ghaddár, سر همبند sar-ham-band, باز hílah-báz, گول دولاباز dúláb-báz, دولابی dúlábí.

SWINE, خوک khúg, خنزیر khinsír.

SWING (*of ropes*), باد خور *bád-khwur*, چنبلول *chambalúl*, چنچولی *chan-júlí*, اورک *avarak*.

To SWING (*hang loose*), آویختن *ávíkh-tan*, آویزان بودن *ávizán bú-dan*, آویزان معلق بودن *mu'allak búdan*, فرور هشتن *furú hishtan*.—(*put in motion*) جنبانیدن *jumbánídan*, تکان دادن *takánídan*, تکان دادن *takán dádan*.—(*game*) اورک خوردن *avarak khwurdan*.

SWITCH, قمچی *kamchí*.

SWIVEL (*ring turning on a staple*), گردان حلقه *halkah-i-gardán*.—(*gun*) زنبورک *zambúrak*.

SWOLLEN, باد دار *bád-dár*, منتفخ *muntafíkh*, لك *luk* (*vulg.*).

SWOON, غش بی هوئی *bí-húshí*, غش *ghash*, ضعف *za'f*.

To SWOON, غش کردن *ghash kardan*, غش غش *bi-húsh shudan*, غش شدن *ghash shudan*.

SWOOP, قبض *kabz*.

To SWOOP, بودن *rubúdan*, قبض کردن *kabz kardan*, کپیدن *kapídan* (*vulg.*).

SWORD, شمشیر *shimshír*, تیغ *tígh*, سیف *saif*, پلارک *puláarak*.—(*black watered sword of Khurásán*) قرة *karah-khurasáni*.—(*straight sword or tuck*) قداره *kad-dárah*, کتاره *kattárah*.—(*blade of a sword*) تیغه *tíghah*.—(*water or temper of a sword*) جوهر *jauhar*, آب *áb*.—(*edge*) دم *dam*.—(*point*) سر *sar*, نوك *nauk*, نیش *nísh*.—(*hill*) برچاه *kabzah*.—(*cross-guard*)

برچاك *burchákh*, برچك *burchak*.—(*pommel or knob*) کلاه *kuláh*.—(*sheath*) نیام *ghiláf*, میان *miyán*, نیام *niyám*.—(*ferrule with ring*) قرباغه *kurbághah*, ور بند *var-band*, بند *band*.—(*end ferrule or chape*)

بند *band*.—(*belt*) تاه *tah-i-ghiláf*.—(*belt, going round the waist*) بند شمشیر *band-i-shimshír*.—(*belt, crossing the shoulder*) حمایل *hamáíl*.—(*short, straight, broad-bladed sword or cullas*) قمه *kammah*.—(*light sword with narrow curved blade*) قمچی *kamchí*.—(*small sword*)

شمشیر *shimshír-i-kaddárah*.—(*to take with the edge of the sword*) بزور شمشیر گرفتن *bi-zúr-i-shimshír giriftan*.

SHIMSHÍR, شمشیر باز *shimshír-báz*.—(*sword-cutter*) شمشیر گر *shimshír-gar*.

SHIMSHÍR-GAR, توت انجیر *jummaiz*, توت *tút-anjír*, چنار *chanár*.

SHIMSHÍR-GAR, چاپلوسی *cháplosí*, نوازش *navázish*, ریشخندی *rish-khandí*.

SHIMSHÍR-GAR, مداخل *tufailí*, مداخل *maddáh*, مفت خور *muft-khwur*.

SHIMSHÍR-GAR, هر کلمه *hijá*, هر کلمه *juz-i-kalimah*, هر کلمه *hijí*.

SHIMSHÍR-GAR, مجمل *mujmal*, موجز *mú-jaz*, مجموعه *majmú'ah*, موجز *vajíz*.

SHIMSHÍR-GAR, قیاس *kiyás*.

SHIMSHÍR-GAR, جنگلی *jangalí*, درخت *pur-dirakht*.

SHIMSHÍR-GAR, علامت *'alámat*, نشان *nishán*.

SHIMSHÍR-GAR, با رمز *bi-ashárah*, با رمز *bá-ramz*.

SHIMSHÍR-GAR, اشاره نمودن *ishárah nimúdan*, دلالت کردن *dalálat kardan*, علامت بودن *'alámat búdan*.

SHIMSHÍR-GAR, معتدل *mu'tadil*, هم اندازه *ba-andázah*, هم میزان *ham-mízáan*.

SHIMSHÍR-GAR, اعتدال *i'tidál*.

SHIMSHÍR-GAR, مشفق *mushfik*, مهربان *mihrbán*.

SHIMSHÍR-GAR, همدرد بودن *hamdard búdan*, با رقت دیدن *bá-rikkat دیدان*.

SHIMSHÍR-GAR, رقت *rikkat*, همدردی *hamdardí*.

SHIMSHÍR-GAR, اثر *asar*, علامت *'alámat*.

SHIMSHÍR-GAR, یهود *Jewish*, مجمع *majma-i-yahúd*.

SHIMSHÍR-GAR, حذف *hazf*, غش *bí-húshí* بی هوئی *(faint)* *ghash*, ضعف *za'f*.

SHIMSHÍR-GAR, مفتش *mufattish*.

SHIMSHÍR-GAR, شرکت مرافی *shirkat-i-sarfáí*.

SHIMSHÍR-GAR, سنود *sanúd* (*eur.*).

SHIMSHÍR-GAR, لفظ مترادف *lafz-i-mutarádif*.

SHIMSHÍR-GAR, لفظ مترادف *lafz-i-mutarádif*.

SYNONYMOUS, يكمعنى yak-ma'ní, مترادف ham - ma'ní, مشترك mutarádif, مرادف murádif, بمعنى mushtaraku-'l-ma'ná.

SYNOPSIS, اجمال ijmál.

SYNTAX, نحو nahv.

SYPHILIS, قروحان كهديه kúft, مرضى عبيث kurúhát-i-shahdíyah, مرضى marz-i-khabís.

SYPHON, انبوب kasá-bah.

SYRINGE, آب دزدك áb - duzdak, دستور huknah. — (medical) دستور дастур, اماله imálah, حقه huknah.

SYRUP, رب rubb, شیره shírah.

SYSTEM, vide CUSTOM, MANNER, INSTITUTIONS.—(to reduce to a system) رابا rábit nimúdan.

SYSTEMATIC or **SYSTEMATICALLY**, مترتب mutarattib.

T.

TABERNACLE, خيمه khaimah.

TABLE, ميز míz, خوان khwán.

TABLE-CLOTH, سفره sufrah, سمانا sumát. [These answer the purposes of table-cloths at meals, but are spread upon the floor, tables being unknown in Persian houses.]

TABLE-CUT (flat, polished, as a jewel) مسطح musattah, تخته takhtah.

TABLE D'HOTE, مشرفه mashrabah.

[This signifies "a place where people meet to drink." There is no precise equivalent in Persian for Table d'hôte.]

TABLET, لوح lauh, تخته takhtah.

TACIT, با سكوت khámúsh, خاموش khámúsh.

TACTILY, خاموشانه khámúshánah.

TACITURN, ساكت sákit, خاموش khámúsh, صامت sámít.

TACITURNITY, سكوت sukút, خاموشى khámúshí, صامت samt.

TO TACK (as a ship), آمد شد نمودن ámad-shud nimúdan, عبور کردن ubúr kardan.

TACKLE, اسباب asbáb.

TACTICS, تدابیر حربیه tadábír-i-harbíyah.

TADPOLE, چه غوك bachah-i-ghúk, چه قزبانه bachah-i-kurbákah.

TAFFETAS, مخمل makhmal.

TAIL, دم dum, دنبال zanab, دنبال dumbál.—(an ox or horse's tail

used as a standard, an insignia of rank among the Turks) ترغ túgh, پرچم parcham, غشاغشا ghazhagháv, كتاس kitás.

TAILOE, خيام khayyát.

TAINT, هائبه shá'ibah.

TO TAINT, رنگ کردن rang kardan, رنگ دادن rang dádan, آلودن álúdan, ملوث ساختن mulavvas sákhtan.

TAINTED, پوسیده púsídah, گنده gándah, گنده gándah.

TAINTLESS, بی هائبه bí-shá'ibah.

TO TAKE, گرفتن giriftan, ستادن sitádan, اخذ کردن akhz kardan, كاپیدن kapídan (vulg.).—(receive) قبول کردن pazíruftan, kabúl kardan.—(away, deprive of) بر سلب کردن salab kardan, بردن burdan, بارداشتن bar-dáshtan, محروم ساختن mahrum sákhtan.—(care of) متوجه بودن mutavajjih búdan, پرستاری کردن parastári kardan, نگاهبانی کردن nigáhbání kardan, نگاه نگه داشتن nigah dáshtan.—(away, remove) بر داشتن bar-dáshtan, رفع نمودن raf' nimúdan, بردن burdan.—(off) بر كندن bar-kandan, بر آوردن bar-ávardan, خارج نمودن khal' nimúdan.—(a fort, city, &c.) تسخير کردن taskhír kardan, مستخر گردانیدن musakhkhar gardánídan, فتح نمودن fath nimúdan.—(convey or conduct) بردن burdan, بر داشتن bar-dáshtan,

- kashídan kashídan, راه نمودن ráh ráh nimúdan. — (captive) گرفتن اسیر giriftan, اسیر giriftan, گرفتار کردن giriftár kardan, دیل دیل کردن díl kardan (vulg.). — (back) پس گرفتن pas giriftan, باز گرفتن báz giriftan. — (medicine) خوردن khwurdan. — (in hand) بار بر عهده گرفتن bar 'uhdah giriftan. — (upon oneself) به دست گرفتن bi - zimmat - i - khwud giriftan. — (up) برداشتن bar - dásh - tan, بلند ساختن buland sákhtan. — (to be taken for ...) پنداشته ... pindáshtah shudan. ... هندن
- TAKE CARE! هان hán, همین hín, خبر دار bá - húsh básh, با هوش باش khabar - dár básh, حذر کن hazar kun, dá dah. — (clear the way!) راه بده sar hisáb, سر حساب ráh bi - dih, برو کنار bi - rau kanár, طرفو tarrakú.
- TALC (mica), ابرق abrak.
- TALE, حکایت kissah, قصه nakl, حکایت hikáyat, داستان dástán, افسانه afsánah.
- TALE-BEABER, سخن سخن sukhun - chín, نام nammám.
- TALENT, عقل firásat, فراسات 'akl, ادراك idrák, ذهن zihn, زكوت zakávat, زرنگی zaringí.
- TALISMAN, طلسم tilism.
- TALK (report, news), سخن sukhun, خبر khabar, گپ gap (hind.). — (there is a talk of) سخن از ... ast. — (mere talk) صحبت mahz - i - suhbat. — (foolish talk) چرند charand. — (small-talk) صحبت suhbat.
- To TALK, سخن راندن sukhun rándan, حرف حرف harf zadan. — (to talk to oneself) خود خورد khwud bi - khwud haraf zadan. — (to talk over) پرداختن bi - guftagú par - dákh - tan.
- TALKATIVE, حرف پر گو pur - gú, حرف مفت harf - i - muft - zan.
- TALKATIVENESS, حرف پر گو pur - gúí, فعلی fuzúlí.

- TALKER, سخن معكلم mutakallim, سخن sukhun - gú.
- TALL, بلند buland, طویل tavíl, کشیده kashídah, دراز diráz.
- TALLOW, پی pí, پیه pih.
- TALLOWY, چرب charb.
- To TALLY with, مطابق هندن mutá - bik shudan.
- TALMUD, تلمود talmúd.
- TALON, چنگل chang, چنگ changal, مخلب mikhlab, چنگال changál, ناخن nákhun, پنجه panjah.
- TAMARIND, تمر هندی tamar - i - hindí.
- TAMARISK, گز gaz.
- TAMBOURINE, دمامه dá, irah, دایره damámah.
- TAME, رام ráam, انسی unsi, دست آموز dast - ámúz.
- To TAME, رام نمودن ráam nimúdan, دست آموز کردن dast - ámúz kar - dan.
- TAMELY, رامانه ráamánah.
- TAMENESS, رامی ráamí, انس uns.
- To TAMPER with, سازش سازش sázish kardan, تعلیم دادن ta'lim dádan, آموختن amúkhtan. — (meddle officiously) فزولی کردن fuzúlí kar - dan. — (garble or alter documents) تحریف کردن tahríf kardan.
- To TAN, دباغی dabbághí kar - dan.
- TANGENT, خط ملاتی khatt - i - muláki, مماس mumáss.
- TANGIBLE, مجسم mujassam.
- To TANGLE, پیچانیدن píchánídan.
- TANGLED, پیچیده píchídah, بر هم زدۀ bar - ham - zadah, در هم dar - ham, زولیده zhúlídah.
- TANK, حوض hauz. — (reservoir) آب انبار áb - ambár. — (large tank or pond) دریاچه daryáchah, تالاب tálab (hind.).
- TANNED, مدبوغ madbúgh.
- TANNER, دباغ dabbágh.
- TANNEY, دباغ خانه dabbágh - khá - nah.
- TAN - PIT, مدبغه madbaghah.
- To TANTALIZE, ماهرورم mahrúm kardan, نومید ساختن naumíd sákhtan.
- TANTAMOUNT, برابر barábar.

TAP, دهن هير dahan-i-shír.
TAPE, فیتا fít, پهنک báftah, پهنک pahnak.—(red-tape, officiousness)
 رسمی دولتی rasm-i-daulatí.
TAPER, شمع sham', بال bál.
TAPERING, قلمی kalamí, گاو دم gáv-dum.
TAPESTRY, پرده منقش pardah-i-munakkash, قلابدوزی kulláb-dúzí, لندره دوزی nakdah-dúzí, لندره دوزی landarah-dúzí, بوتہ bútah, فرش فوشی farsh-i-súrafí.
TAPIS, بساط bisát.—(to come on the tapis) میان آمدن bi-miyán ámá-dan.
TAR, قطران kitrán, قیر kír.
TABANTULA (spider), رتیل rutil, شتر زن shuttur-zan.
TARDILY, بد رنگ bi-dirang.
TARDINESS, درنگ dirang, دیری dírfí, سستی sustí.
TARDY, کاهل káhil, سست sust.
TARES, گندم دیوانه gandum-i-dívá-nah, کاکلک kákulak.
TARGET, هدف hadaf, نشانه nishánah.
TARIFF, نرخ narkh.
To TARNISH, تیره کردن tírah kardan, بی جلا کردن bí-jalá kardan.
TARRAGON, ترخان tarkhán.
To TARRY, ماندن mándan, وا ماندن vá-mándan, پاس ماندن pas-mándan.
TART (slightly sour), دیش dibash, تیزاك tízak, ترش turush.
TARTAR, تاتار tátár, تاتار tatar.
TARTLY, تیزی bi-tízí.
TARTNESS, تیزی turushí, تیزکی tízakí.
TASK, کار معین kár-i-mu'ayyan, کار مفردی kár-i-mukarrarí, هسل shughl.—(of a scholar) سبق sabak, درس dars.
TASSEL, منگوله mangulah, هرابه sharrábah.
TASTE (flavour), مزه mazah, طعم ta'm, ذوق zauk.—(power of tasting) ذائقه zá'ikah, قوت ذائقه kúvat-i-zá'ikah.—(fancy, tastefulness) سلیقه salíkah.—(in good taste) با ذوق bá-zauk.—(after-taste), مزه mazah, چاشنی chashní.

— (to have good taste) سلیقه salíkah داهتن dásh-tan.
To TASTE, چاشیدن chashídan, ذائقه zá'ikah kardan. مزه گرفتن mazah giriftan, طعم دادن ta'm dídan, مزیدن mazídan.—(have a relish of) مزه داهتن dásh-tan.—(to taste nice) مزه دادن mazah dádan.
TASTEFUL, با سلیقه bá-salíkah.
TASTELESS, بی مزه bí-mazah.
TASTER (to a prince) چاشنیگیر chashní-gír. [This is one who tastes victuals as a security against poison.]
TATTER, پاره pínah, لته lattah, پاره párah, رقه ruk'ah.
To TATTER, دریدن darídan, پاره کردن párah kardan, چاک کردن chák kardan.
TATTLE, کب و قال kíl u kál, حرف مفت harf-i-muft.
TATTLEE, حراف harráf, تفتاف taftáf.
TATTOO (marking the skin), حال khál, دق dakk.—(military term), نوبت طبل naubat-i-tabl.
To TATTOO, حال کوفتن khál kúftan.
TAUNT, زجر ta'nah, طنز tanz, زجر zajr.
To TAUNT, طعنه زدن ta'nah zadan.
TAUNTINGLY, طاعنانه tá'inánah.
TAURUS, vide ZODIAC.
TAUTOLOGICAL, پر تکرار pur-takrár.
TAUTOLOGY, تکرار سخن takrír-i-sukhun, حشو قبیح hashv-i-kabíh, تکرار لفظ takrár-i-lafz.
TAVERN, هرابخانه mai-khánah, شرابخانه sharáb-khánah, میخانه mai-kadah, هیره خانه shírah-khánah (vulg.).
TAVERN-KEEPER, میخانه چی mai-khánah-chí.
TAWDRILY, مزخرفانه muzakhráfá-nah.
TAWDRINESS, مزخرفیت muzakhráfiyat.
TAWDRY, مزخرف muzakhráf.
TAWNY, گندم گون gandum-gún.
TAX, عاچ báj, عراج khiráj, محصول mahsúl, عشر ushúr, مالی دیوانی mál-i-dívaní, تکلیف taklíf, تعمیر

ta'mír.—(on land) مالیات málfyát, زمین خراج khiráj-i-zamín.—(tithe) دیه dih-yak, عشر 'ushr (pl. عشر 'ushúr). — (poll-tax) جریه jizyah, سر شماری sar-shimárf.—(house-tax) خانه شماری khánah-shimárf.—(on professions, trades) محترفه muhtarifah.—(on cattle) شاکه شماری shákh-shimárf.—(irregular or emergent) صادرات sádirát, مدر عوارض sádir-'aváriz.—(presents to the Crown on New Year's Day) پیشکاش pish-kash.—(duty on goods, &c., imported) گمرک gumruk, محمول mahsúl, باج háj, باجگیر 'ushúr.—(tax gatherer) باج-گیر gumruk-chí, محمول muhassil, مستوفی mustaufí.—(chief collector of Customs and taxes) گمرکچی gumruk-chí-báshí.—(office or house where taxes are paid) خانه گمرک gumruk-khánah, باجگاه báj-gáh.

To TAX, خرج بردن bi-kharj burdan.—(to collect taxes) تحصیل مالیات tahsíl-i-málfyát kardan, عوارض را گرفتن 'avárizrá giriftan.—(to impose a tax) اجرای برقرار کردن ijráf bar-karár kardan.

TAXABLE, قابل محمول kábil-i-mah-súl.

TAXATION, عشر 'ushúr, خراج khiráj.

TEA, چای chái, چاهی cháhf.—(tear) سمار samávar (eur.)—(teacaddy) چایدان cháydán.—(teapot) چایپاز cháypaz, قوری kúrf, پوچ puch (vulg.)—(tea-cup) فنجان finján.—(large tea-cup) کاسه kásah.—(black tea) قه چای karah-chái.—(green tea) چای سبز cháyi-sabz.—(Pekoe tea) چای آقبر cháyi-áqpar.—(to take tea) صرف چای sarf-i-chái nimúdan, چای خوردن cháy khurdan.—(tea-things) اسباب چای asbáb-i-chái-khwurí.

To TEACH, آموزش amúkhtan, تعلیم ta'lim dádan, یاد دادن yád dádan, درس دادن dars dádan.

TEACHABLE, قابل تعلیم kábil-i-ta'lim.

TEACHER, معلم mu'allim, آموزنده

ákhwund, آموز آkhwun, ملا مکتبی mullá-i-maktabí.

TEAK (tree), ساغ sáj, ساگون ság-ván.

TEAR, اشک ashk, اشک sirishk, آب سیاه áb-i-siyáh, آب چشم áb-i-chashm, دمعه dam'ah.—(flood of tears) سیل اشک sail-i-ashk.—(to shed tears) گریستن giristan, گریه giryah kardan, گریان کردن giryán kardan.—(rent) چاک chák, حق shakk.

To TEAR, دریدن darídan, پاره کردن párah kardan, چاک کردن chák kardan.

TEARFUL, اشکبار ashk-bár.

TEARLESS, بی اشک bí-ashk.

To TEASE, سر بسر گذاشتن sar-bi-sar guzáshtan, زنجاریدن ranjánídan, تصدیق آزار رسانیدن ázár rasánídan, تصدیق دادن tasdíf dádan.

TEAT, فرع sar-i-pistán, سر پستان zir'.

TECHNICAL, مخصوص makhsús bi - hikmat.—(technical terms) اصطلاحات istiláhát-i-makhsúsah.

TECHNICALITY, اصطلاح istiláh.

TEDIOUS, مفصل tavíl, طولی mufassal, بی مزه bí-mazah.

TEDIOUSLY, علی التفضیل 'ala-'t-tafsíl, تفصیلاً tafsilán, علی الطویل 'ala-'t-tavíl.

TEDIOUSNESS, تفصیل tafsil, اطباب itnáb, درازی tatvíl, طولی dirázf.

To TEEM, پر بودن pur búdan.

TEETH, دندانها dandánahá, اسنان asnán.—(back teeth, grinders) زرس zars (pl. زوروس zurús or ازراس azrás).

TELEGRAM, تلگرافنامه talagráf-námah (eur.), تلگرافنامه talagráf-námah (eur.). — (to send a telegram) تلگراف کردن talagráf kardan.

TELEGRAPH, تلگراف talagráf (eur.), تلگراف talagráf (eur.). — (on posts) تلگراف هوائی talagráf-i-havá'í.—(clerk) نکرانچی nafar-i-talagráf-chí.—(instrument) دست گاه dast-gáh.—(line

- of telegraph) خط تلفراف khatt-i-talagráf.—(wire) سیم sim.
- TELEGRAPHIST, تلگرافچی talagráf-chí.
- TELEPHONE, تلفون talfún (eur.), تلفون talífún (eur.).
- TELESCOPE, دوربین dúr-bín.
- To TELL, خبر کردن خبر khabar kardan, اطلاع دادن ittilá' dâdan, منتقل گردانیدن muntakil gardânidan.
- TELLEB, کوپنده gúyandah.
- TELL-TALE, نام nammám, ساعی sá'í.
- TEMPERITY, چسارت jasárat, تهور tahvur, گستاخی gustákhí.
- TEMPEB, or TEMPERAMENT, خرد khú, خردی khúy, مزاج mizáj, خلعت khaslat, طبیعت tabí'at, طبع tab', نهاد nihád, سیرت sírat, سیرت sirisht, طبیعت tínat.—(of steel) آب áb, گهر guhar, جوهر jauhar.—(in good temper) مزاج خوش khwush-mizáj, مزاج sar-i-dimágh.—(out of temper) کج خلق kaj-khulk.—(good tempered) مزاج شیرین-mizáj.—(bad tempered) مزاج بد bad-mizáj.
- To TEMPER, اعتدال دادن it'idál dâdan, موزج ساختن mamzúj sákh-tan.
- TEMPERANCE, اعتدال it'idál, پرهیز parhíz, پرهیز کاری parhíz-garí, ریاضت riyázat.
- TEMPERATE, معتدل mu'tadil.—(persons) پرهیز کار parhíz-gár.
- TEMPERATURE, درجه هوا darajah-i-havá.
- TEMPEST, طوفان túfán, باد bád-i-tund, باد شدید bád-i-shadíd.
- TEMPESTUOUS, طوفانی túfání, پر باد pur-bád.
- TEMPLE, عبادتگاه haikal, عبادتگاه 'ibádat-gáh, معبد ma'bad.—(idol temple) بتخانه but-kadah, بتخانه but - khánah.—(Muhammadan mosque) نمازگاه masjid, مسجد namáz-gáh, مشکو mashkú.—(Christian church) کلیسا kalísiyá, کلیسه kanisah.—(fire temple) آتشکده átish-kadah, کنشش kunisht.—(of

- Makkah) بیت الله baitu-'llah, مشعر mash'ar, الحرم baitu-'l-harám, قبله kibláh.—(square building in the temple of Makkah) کعبه ka'bah.—(of the forehead) شکیفه shakíkah, مدغین sudghain.
- TEMPORAL, دنیوی dunyaví, زمانی zamání.
- TEMPORALLY, بطور دنیوی bi-taur-i-dunyaví.
- TEMPORARILY, موقتاً muvakkatan.
- TEMPORARILY, موقتاً muvakkat.
- To TEMPORIZE, وقت گذراندن vakt guzrándan, وقت بوقت کردن vakt bi-vakt kardan.
- To TEMPT, نمودن امتحان imtihán nimúdan, اغوا نمودن ighvá nimúdan, در غلابیدن var-ghalánidan, ترغیب کردن targhíb kardan, آزمایش نمودن ázmáyish nimúdan, مفتون ساختن maftún sáktan.
- TEMPTATION, آزمایش ázmáyish, ترغیب imtihán, اغوا ighvá, ترغیب targhíb.—(of the devil) وسوسه vasvasah.
- TEMPTER, وسوسه mughví, وسواس vasvás, امتحان imtihán-kunandah, منتحن mumtahn.
- TENABLE, صاف sáf, قابل گردن kábil-i-girift.
- TENACIOUS (grasping), چسبکار ta-ma'-kár.—(adhesive) چسبنده chasbandah.
- TENANT, مستاجر mustájir, اجاره دار ijárah-dár, ساکن sákin.
- TENANTABLE, لاقی آباد lá'ik-i-ábád.
- To TEND (incline towards), مائل بودن má'il búdan, مایل داشتن má'il dáshtan.—(the sick) پرستاری کردن parastári kardan, تیمار کردن timár kardan.—(flocks, &c.) رعایت کردن ri'ayat kardan, چوپانی کردن chau-pání kardan, چرانیدن charánidan.—(lead to) کشیدن kashidan, مائل مودعی بودن má'il búdan, مابلع بودن mu'addí búdan, مابلع بودن mu-balligh búdan.
- TENDENCY, میل mail, میلان mailán, توجه tavajjuh.
- TENDER (soft), نازک názuk, ملایم mláym, نرم narm.—(gentle)

مشفق mushfik, مهربان mihr-bán.—
(legal tender) حق شرعی hakk-i-shar'í.

To TENDER, پیش آوردن pish ávardan, تقدیم کردن takdím kardan, تقرب نمودن takrób nimúdan.

TENDERLY, با شفقت áhístah, با شفقت bá-shafakat.

TENDERNESS (softness), نازکی ná-zukí, ملایمت muláyamat, نرمی نرمí.—(gentleness) شفقت shafakat, مهر بانی mihr-bání.—(of years) سفر sighar.

TENDON, عصب 'asab (pl. اعصاب a'sáb), وتر vatar (pl. اوتار autár).

TENDEL, ریشه ríshah.

TENET, عقیده 'akídah.

TENFOLD, ده چند dah-chand, ده چند dah-chandán, ده تا dah-tá.

TENOR, قرار karár, مضمون mazmúm.

TENSE (in grammar), حالت hálat, زمان sígah.—(future tense) زمان مستقبل zamán - i - mustakbil.—(imperfect) ماضی استمراری máz-i-istimrári. — (past) ماضی مطلق máz-i-mutlak.—(pluperfect) ماضی بعید máz-i-ba'id.—(present) زمان حال zamán-i-hál.

TENSION, امتداد imtidád.

TENT, چادر khaimah, چادر chádár, خیمه khargáh.—(flat-roofed tent) چادر مسطح chádár-i-musattah.—(peak - roofed tent) چادر چلندری chádár-i-chalandari, خیمه چلندری khaimah - i - kalandari.—(wall of curtains surrounding a tent) سرپرده sar - á - pardah.—(tents packed up, &c. on a journey) بار بار bár-khánah, بنه bunah.—(tent - pitcher) فراش farrásh.—(tent - rope) رسی خیمه rasan-i-khaimah, طناب tanáb.—(wall of tent) تکیه atak, تکیه tijír.—(fly of tent) سقف tak-i-khaimah, سقف kalandari.—(door of tent) در khaimah.—(tent-pole) دیرک dírak, چوب chúb, ستون sutún, عمود 'amúd.—(tent-peg) میخ míkh, تود vatad.—(sack

for packing a tent in) حوال juvál, حلیقه shalftah.—(loops of the tent) مادگی mádagí.—(circular piece of wood at the upper end of the tent-pole, upon which the fly rests) کماچ kumách, کماچ kumáj.—(tent of camel or goat's hair) خبا khibá, چادر سیاه chádár-i-siyáh.—(small tent) آفتاب گدان áftáb-gardán, چادرک chádarak.

TENTH, یک دهم dah-yak.—(tent part) عشر 'ushr.

TENUITY, نازکی ná-zukí, نازاری nizári, نازکی ná-zukí.

TENUOUS, نازک názuk, تنگ tang, ریزه rízk, نازی nizári.

TENURE, مستمسک mustamsak.

TEPID, گرم شیر shír-garm, گرم نیم ním-garm, ملول malúl.

TEPIDNESS, نیم گرمí ním-garmí.

TEEM (appellation), نام nám, اسم ism (pl. اسمی asamí or اسمی asma).—(condition, stipulation) عهد shahd, وعده va'dah, مدت muddat, عرصه 'arzah, مهلت muhlat.—(phrase) اصطلاح istiláh, طرز قلم tarz-i-kalám, ضرب مثل zarb-i-masal.

To TEEM, نام گذاردن nám گذاردn, نام نام guzárdan, نام دادn nám-dádan, مسمی نمودن musammá nimúdan.

TERMAGANT, زنگه zanakah.

TERMINABLE, متناهی mutanáhi, آخر ákhir-shudani.

To TERMINATE (finish), تمام کردن tamám kardan, باخر رسانیدن bi-ákhir rasánidan, پرداختن pardákhtan, انجام کردن anjam kardan. (end in) تمام هدن tamám shudan (bi).

TERMINATED, متناهی mutanáhi, منقرض munkariz, منتهی muntahá.

TERMINATION, آخر ákhir, آخرت ákhirat, انجام it-mám, تمام tamám, تمامه tatam-mah, سر sar, انجام anjam, نهایت niháyat.

TERMINUS, سر راه gár (eur.), سر راه sar-i-ráh-i-áhan.

TERRACE (*before a house*), سکو sakú, مرتبه martabah. — (*flat roof of a house*) بان bân, بام bâm, پشت پست pusht-i-bâm.

TERRESTRIAL, ارضی zamíní, ارزی arzí.

TERRIBLE, هولناك haul-nák, هائل há,il, مهل mahíl, مخوف mukhavvif, ترسناك tars-nák, مرهوب marhúb, مهيب muhfb, خطر ناك khatar - nák, ترسناك sahm-kín.

TERRIBLY, بسیار biyár, نهایت niháyat, خیلی khailí.

TERRIFIC, هولناك haul-nák, ترسناك tars-nák, مخوف mukhavvif, هائل há,il, مهيب muhfb.

To TERRIFY, ترسانیدن tarsánídan, کردن tahdíd kardan.

TERRITORIAL, ملکی mulkí, بلدی baladí.

TERRITORY, ملك mulk, ولایت valáyat, كشور kishvar, خطه khuttah, بلد balad, دیار diyár, اقلیم iklím, الكه ulkah, یورت yúrt, مرز u búm.

TERROR, ترس tars, بیم bím, باك bák, هراس haul, هول hul, وحشت dihshat, خور khauf, متبره sutúh, خشیت vahshat, ترس nihfb, خشیت khashyat, مهابت haibat, مهابت mahábat. — (*object of terror*) مخافة makháfah.

TERSE, مختصر mukhtasar, مجمل mujmal, وجيز vajíz.

TERTIAN, مثلثí musallasí.

TEST (*touchstone*), محك mihakk, عيار 'iyár, معيار mi'yár. — (*trial*) امتحان imtihán, آزمايش ázmáyish, تجربه tajribah.

To TEST, محك زدن ázmúdan, محك زدن mihakk zadan.

TESTAMENT (*will*), وصیت vasiyat, وثيقة vasfah. — (*Old Testament*) عهد عتيق 'ahd-i-'atík, پیمان قدیم paimán-i-kadím. — (*Pentateuch*) تورات taurát. — (*New Testament*) عهد جدید 'ahd-i-jadíd, پیمان تازه paimán-i-tázah. — (*Gospel*) انجيل injíl.

TESTAMENTARY, هدادتی shahádatí.

TESTATE, دار وصیت vasiyat - dár, موصی musí.

TESTATOR (*to a will, &c.*), موصی musí or muvassí.

TESTATRIX, موصیه musíyah or muvassíyah.

TESTICLE, غایه kháyah, خصیه khueyah, تكه tukhm, بيمه baizah.

TESTIFIED, مشهود mash-húd.

TESTIFIER, گواه guváh, شاهد sháhid. **To TESTIFY**, هدادت دادن shahádat dádan.

TESTIMONIAL, هدادتنامه shahádat-námah.

TESTIMONY, هدادت shahádat, گواهی guváhí.

TESTY, محروم المراج mahrúru-'l-mizáj.

TÊTE-À-TÊTE, سر بر سر sar-bi-sar, رو بر rú-bi-rú.

TETHER, پالهنك pá-lahang or pálhang, هكال shikál.

TETRAGON, چار گوشه chár-gúshah, مربع murabba'.

TETRARCH, بيگلر بيگ beglar-beg, والی valí, حاكم hákim.

TEXT (*of a book*) متن matan. — (*single verse*) آیه áyat. — (*religious term*) نص nass.

TEXTURE (*of cloth, &c.*), بافته báf-tah, نساجه nasájah.

THAN, از az, ز zi, من min, تا tá.

To THANK, اظهار رفاقتی کردن izhár-i-razá-mandí kardan, تشكر کردن tashakkur kardan. — (*thank you*) لطف هما زیاد lutf-i-shumá ziyád, از لطف هما زیاد iltifát i - shumá ziyád, از لطف هما شاکتت هما az shafakat-i-shumá, مرهون منیت ساختید marhún-i-minnat sákhtíd.

THANKFUL, شاکر shákír, شكور shakúr, حق شناس hakk-shinás, شكركردار hakk-shinás.

THANKFULNESS, شكركرداری shukr-guzarí, حق شناسی hakk-shinásí.

THANKLESS, نا سپاس ná-sipás, نا حق káfir, كفر نعمت káfir-i-ni'mat, نا شكور ná-shakúr.

THANKS, شكركردان shukr, شكركردان shukrán,

sitáyish، نیایش niyáyish.—
 (to give thanks) تَشَكُّر کردن tashak-
 kur kardan، شُكْر گذاری کردن shukr-
 guzári kardan.
 THANKSGIVING، شُكْر shukr، هُكْران
 shúkrán، نیایش sitáyish، نیایش
 niváyish.
 THAT (pronoun) آن án.—(adverb)
 كه kih.—(so that) تا tá، كه تا tá-
 kih، حتل hattá.—(that is to say,
 viz.) یعنی ya'ní، اعىنى a'ní، اى ai،
 كویا gúyá.
 THATCH، كاه káh، پوش púsh، كپر
 kappar.
 To THATCH، كپر زدن kappar zadan،
 با گیاه پوشیدن bá-giyáh púshídan.
 THAW، آب یخ yakh-áb.
 To THAW، آب یخ آب یخ yakh-áb shu-
 dan، آب یخ آب یخ barf-áb shudan.
 THE، ال al.
 THEATRE، تئاتر tamáshá-khá-
 nah.—(in which religious dramas
 are performed at the time of the
 Muharram festival) تَكْبِيه takyah.
 THEATRICAL، قابل تماشا kábil-i-
 tamáshá.
 THEFT، دزدی duzdí، سرقة sarikah.
 THEIR، مال ایشان mál-i-ishán.
 THEME، مصدر masdar.
 THEN، پس pas، آنوقت án-vakt، آنگاه
 án-gáh.—(after that) پس از آن az
 án pas، بعد ba'd az án، بعد ba'dahu،
 بعد min ba'd.—(for
 that reason) پس از آن جهت az
 án jihat، لهذا liházá، آن برای آن
 az baráy-i-án.
 THENCE، از آنجا az án-já.—(from
 that cause) از آن سبب az án
 sabab، از برای آن az baráy-i-án.—
 (from that time) باز از آن az án
 báz، از آن زمان az án zamán، از
 آنوقت án-vakt، بعد ba'dahu.
 THEOLOGIAN، حكيم الهی hakím-i-
 iláhí.
 THEOLOGY، حكمت الهی hikmat-i-
 iláhí.
 THEOREM، مسئله mas,alah، مشكله
 mushkilah.
 THEORETICAL، قیاسی kiyásí.
 THEORY، حدس hads، خیال
 khiyál، منصوبه mansúbah.

THERE، آنجا án-já.—(here and there)
 جا جا já-bi-já، اینجا in-já án-já.
 THEREABOUTS (near a place) در آن
 در آن حوالی dar án haváli، در آن نزدیکی
 dar án nazdiki.—(near a quan-
 tity, number, &c.) تَقْریباً takh-
 mínan، مِثْلَه mazannah، كَرِیباً
 takrībān، كَرِیب karīb، كَوِیَا gúyá.
 THEREAFTER، بعد ba'dahu، آن بعد
 ba'd az án، در آن dar isr.
 THEREAT، در آن dar án já.—(then)
 پس pas، آنوقت án-vakt، آنگاه án-
 gáh.—(for that reason) پس pas،
 از آن جهت az án jihat، لهذا liházá،
 از برای آن az baráy-i-án.
 THEREBY، از آن az án، بان bi-án.
 THEREFORE، لهذا liházá، بنا بر baná-
 bar، از آن باعث bá'is bar án، از آن
 از آن جهت az án sabab، از آن جهت
 az án jihat، آن برای آن az baráy-i-án،
 من ثم min summa.
 THEREFROM، از آن az án já.
 THEREIN، در آن dar án، در این dar
 ín.
 THEREOF، از آن az án.
 THEREWITH، معا bá-án، با ma'an.
 THEREIN، تیریاك tiryák، تیریاك tiryák،
 دافع زهر dáfi'-i-zahr.
 THERMOMETER، درجه darajah، میزان
 میزان حرارت mízán-i-hararat.
 THESE، این ín، اینها ínhá.
 THESIS، مصدر masdar.
 THEY، ایشان íshán، آنها ánhá، اینها
 ínhá، ایشان úshán.—(they who)
 کسانیكه kasání-kih، آنها ánhá-
 kih.
 THICK، درخت، گنده gundah،
 كلفت kuluft، سِیْبَر sitabr، ضخیم
 zakhím، سِیْبَر sitabr. — (large)
 جَسِیم jasím، تُوْفَال tufál.—(muddy)
 غَلِیْظ ghalíz، سَكْت sakht، سِیْف sifit،
 مُنْجَمَد munjamad.—(crowded to-
 gether) در هم muttasil، متماثل mut-
 tasíl، جنجال janjál.
 To THICKEN، غلیظ ساختن ghalíz
 sákhtan.
 THICKET، درختزار dirakht-zár.
 THICKNESS، كلفتی kuluftí، ضخامت
 zakhámát، سِیْبَرِی sitabrí. —
 (closeness) هُجُوم hujúm.—(muddi-

- ness) سختی sakhtí, غلیظت ghalízat.
- THIEF, دزد duzd, سارق sárik, لیس liss, قماق kazzak.
- THIEF-CATCHER, دزد بگیر duzdí-bígír.
- To THIEVE, دزدی نمودن duzdí nimúdan, دزدیدن duzdídan.
- THIEVERY, دزدی duzdí, سرقت sari-kah.
- THIEVISH, دزدانه duzdánah.
- THIGH, ران rán, فخذ fakhiz.—(thigh-bones) ران استخوان ustukh-wán-i-rán.
- THIMBLE, انگشتانه angushtánah.
- THIN, باریک tang, رفیق rakík, باریک bárik.—(lean, emaciated) لاغر lághir, نازر nizár.—(as fluid) رفیق rakík, شل shul, آبکی ábakí.—(thin, as long objects, such as a stick, a cord, thread, &c.; also a slender man) باریک bárik.—(as flat objects, such as cloth, paper, cake of bread, &c.) نازک názuk.
- THINE, مال تو mál-i-tú.
- THING, چیز chíz, شی shai (pl. اشیا ashyá).—(it is the same thing) یکسان است yakí ast, یکی یکی yak-sán ast.—(it is another thing) عیندی amrist 'aláhid-dah.
- To THINK, اندیشیدن andíshídan, داشتن mazannah dáshtan, گمان بردن gumán burdan, خیال کردن khiyál kardan, تصور pindáshnan, پنداشتن pindáshnan, فکر کردن fíkr kardan, سگالیدن sigálídan, خاتیر خاطر bastan.—(without thinking) غفلت ghiflatan.
- THINLY, لاغرانه lághiránah.—(sparsely) کم kam, اندک andak.
- THINNESS, تنگی tangí, رفقت rikkat, لاغری bárikí.—(leanness) لاغری lághirí, نازری nizárí.—(as fluid) رفقت rikkat.
- A THIRD, سه síh-yak, سول suls.
- THIRST, عطش tishnagí, تشنگی tishnagí, جواد juvád.
- THIRSTY, عطشان 'at-shán, غل ghall.—(to be thirsty)
- تشنه 'atash dáshtan, عطش داشتن tishnah shudan.
- THIS, این ín, هذا házá.
- THISTLE, کنگر khasak, عسک kangar, شکر تار shakr-taghár.
- THITHER, آنجا bi-án já, آنجا án já, آنسو ánsú.
- THONG (of leather), تسمه tasmah, دوال dúvál.
- THORN, خار khár, شوک shauk.—(thorn-bush) خار بن khár-bun.—(thorn in the side) خار بهل khár-i-baghal.
- THORN-APPLE, جوز مائل jauz-i-másal, پنجه دشتی banj-i-dashtí, گوز گیاه gauz-i-giyáh.
- THORNY, خار دار khár-dár, پر خار pur-khár.
- THOROUGH, تمام tamám, تام tamm, کامل kámil, سالم sálim, صحیح sahfh.
- THOROUGHbred, عالی khális, اصل asl.
- THOROUGHfare, راه ráh, ره rah, طریق tarik, خارج shári'.—(leading thoroughfare) شاه راه sháh-ráh, بزن barzan.
- THOROUGHLY, بالمرة bi-'l-marrah.
- THOU, تو tú.—(thou thyself) تو خود tú khúdat.
- THOUGH, اگرچه agarchih, گرچه gar-chih, علی har-chand kih, علی bá-vujúd kih, آن 'alá án.
- THOUGHT, فکر fikr, اندیشه andíshah, فکر fikr, وهم vahm, راهí ra, تصور tasavvur, ظن zann, مطنه mazannah, گمان gumán, خیال khiyál, زعم za'm.
- THOUGHTFUL, فکرمند fikr-mand, متفکر mutafakkar, متامل muta-ammil.
- THOUGHTFULNESS, تامل tá,ammul, فکر fikr.
- THOUGHTLESS, بی فکر bí-fíkr, بی فکر bí-andíshah, غافل gháfil.
- THRALDOM, بستگی vá-bastagi, بند band, گرفتاری giriftári, اسر usr, آسیبی asírí.
- To THRASH (beat), زدن zadan, کوفتن kúftan.—(grain) مالش mál-ish kardan, کوبیدن kúbídan.

THRASHER (*who sits on the machine and drives it*) كش چوم chúm-kash, برة كش burrah - kash.—(*person who follows the thrashing-machine, and arranges and winnows the corn with a long fork*) بوجار bú-jár.

THRASHING-FLOOR, كاه khirman-gáh, زمين خرمن zamín-i-khirman, درك زمين zamín-i-dirk.

THRASHING-MACHINE (*sledge drawn by bullocks or horses over the corn spread out, and having numerous sharp-edged small wheels*) تختة خرمن كوبى takhtah-i-khirman-kúbí, چوم chúm, برة burrah.

THREAD, ريسمان rismán, ريشته rishtah, ساتك silk, خياله khiyátah, نع nakh.—(*of gold or silver*) گلابان gulábatán, كلابتون kulábatún.

TO THREAD (*string*), بر سلك کشيدن bar silk kashidan.

THREADBARE, مندرس mundaris, كهنه kuhnah.

THREAT, تهديد tahdid, تخريف takh-vif.

TO THREATEN, ترسانيدن tarsánidan, تهديد نمودن tahdid nimúdan.—(*to threaten to rain*) بنا باريدن baná-i-báridán dáshtan.

THREATENING, تهديد tahdid.

THREEFOLD, سه چند sih-chand.

THRESHOLD, آستان ashitánah, آستان ashitán, در گاه suddah, دار dar-gáh.

THRICE, سه بار sih bár, سه دفعه sih daf'ah, سه مرتبه sih martabah, گناه سه گناه.

THRIFT (*frugality*), لياست li'ámat, روى باريك bárík-raví.

THRIFTILY, با باريك روى bá-bárík-raví.

THRIFTLESS, مسرف musrif, صرف saraf.

THRILL, قشعريره kusha'rírah.

TO THRILL, قشعريره هندن kusha'rírah shudan.

TO THRIVE (*prosper*), بختيار هندن bakht-yár shudan, كامياب هندن

منتفع هندن muntafi' shudan, سعادتمند بودن sa'ádat-mand búdan, دولت يافتن daulat yáftan, بهره مند بودن bah-rah-mand búdan, نيكي بخش بودن ník-bakht búdan, ترقى يافتن tarakkí yáftan, بر خوردار هندن bar-khwurdár shudan, بهم رسيدن bi-ham rasidan.

THROAT, گلو gulú, حلق halk, حلقوم halkúm.—(*sore throat*) گلو درد gulú-dard, سرفه surfah.—(*to cut the throat*) سر بریدن sar buridan.

THEOB, حرکت harakat.

TO THEOB, حرکت نمودن harakat nimúdan.

THRONE, تخت takht, مسند masnad, آريکه aurang, اورنگ sarír, ارپكه arfakah.—(*to ascend the throne*) جلوس کردن julús kardan.

THRONG, جماعت jam'át, جمع jam', انبره ambúh, هنگامه hangámah, اردحام arzihám, غلبه ghalabah, گورره gurúh, هجوم hujúm.

TO THRONG, جمع زدن jam' zadan, فراهم فراهم آمدن faráham ámadan.

TO THROTTLE, خفه کردن khaffah kardan.

THROUGH, از عبور az, سراسر sar-á-sar, از میان az miyán.—(*by means of*) از az, به bih, از وسيله az vasílah, از وساطت az visátat.

THROUGHOUT, درون و برون darún va bírún.

TO THROW, افكندن afkandan, انداختن andákhtan.—(*to throw down, a person*) خوابانیدن khwábánidan.—(*a thing*) افكندن afkandan, پرت کردن part kardan (*vulg.*).

THRUSH (*bird*), سار sár, طرقة tarkah.—(*disease*) بثورات busúrát.

THRUST (*with a weapon*), هل hul, سلك suk, هل hul.

TO THRUST, زدن راندن rándan, زدن zadan, هل دادن hul dádan, سلك دادن suk dádan.—(*to thrust in*) تاپانیدن tapánidan.

THUMB, انگشت shast, انهام ibhám, انگشت بزرگ angusht-i-buzurg.

THUMP, مشت musht, طپانچه tapán-chah, لس lus, زد zad, ضرب zarb.

To THUMP, زدن zadan, کوفتن kúftan.

THUNDER, رعد ra'd.

To THUNDER, رعد کردن ra'd kardan.

THUNDERBOLT, صاعقه sá'ikah, برقی barkí.

THUNDERCLAP, صدای رعد sadá, í-ra'd.

THUNDERSTUCK, حیران hairán, متعجب mutahayyir, متعجب sarásimah, سرگردان sar-gardán, مات mát, آشفته áshuftah, مدهورش madhúsh, دنگ dang.

THURSDAY, پنجشنبه panj-shambah.

THUS, چنین chunín, همچنین ham-chunín, اینطور ín-taur, باین bi-ín vajh, همچو ham-chú, ham-chí (vulg.).

To THWART, متخلف نمودن mukhá-lafat nimúdan, متخلف بودن mukhálif búdan, مقاومت کردن mukávamat kardan, مزاحم شدن muzáhim shudan, اعتزاز نمودن i'tiráz nimúdan, بر ضد شدن bar zidd shudan.

THY, مال máli-tú.

THYME, ابر ipár.

THYSELF, تو خود tú-khúd, تو خودت tú-khúdat, نفسك nafsak.

TIARA, تاج táj.

TIC-DOULOUREUX (neuralgia), صداع sudá'-i-shamsí.

TICK (louse on cattle), کنه kanah.— (large kind of tick) همگر shab-gaz.— (of a clock) چرنك chiring.

To TICK, چرنك نمودن chiring nimúdan.

TICKET, تكت tikat (eur.).

TICKET-OFFICE, حساب خانه hisáb-khánah, دار الحساب dárul-hisáb.

TICKING (for bed) دو پود dú-púd, دوگردی دای dú-gardí-báf.

To TICKLE, قلقلی کردن kilkilí kardan.

TICKLING, قلقل kilkil.

TICKLISH, قلقلی شدن kilkilí-shudan ;

thus : I am ticklish, قلقلیم kilkilí-am shud.

TIDE, مد و جزر madd va jazr.— (ebb-tide) جزر jazr.— (flood-tide) مد madd.— (to go against the tide) بر خلاف جریان آب رفتن bar khiláf-i-jiryán-i-áb raftan.— (the river is tidal) رودخانه جزر و مد دارد rúdkhánah jazr va madd dárád, آب رودخانه زیاد و کم است áb-i-rúdkhánah ziyád va kam ast.

TIDINGS, اخبار akhbár, افوازه afváh, آواز ávazah.— (glad tidings) بشارت muzhdah, نوید navíd, بشارت bisharat, خوشخبر khwush-khabar.

TIDY, پاکیزه pakízah, منقده munakkah, نظیف nazíf.

TIE, عقد 'akd, عده 'ukdah.

To TIE, بستن bastan, ربط کردن rabt kardan, بستن بند کردن band kardan.

TIED, بسته bastah, معقود ma'kú'd, منعقد muna'kid.

TIER (range), ردیف radíf, طبقه tabakah, رده raddah.

TIGER, پلنگ palang, ببر babar.— [The first commonly signifies the leopard, and the second the royal tiger, an animal sometimes, but rarely, found in Persia.]

TIGHT, تنگ tang, چست chust, استوار ustuvár, محكم muhkam, sift.

To TIGHTEN, تنگ کشیدن tang kashídan, محكم کشیدن muhkam kashídan.— (become tight) تنگ شدن shudan, sift شدن sift shudan.

TIGHTLY, تنگی bi-tangí.

TIGHTNESS, تنگی tangí, استواری ustuvári.

TIGHTS (clothes), لباس libás-i-tang, رخت تنگی rakht-i-tangí.

TIGRESS, پلنگ ماده palang-i-mádash, ببر ماده babar-i-mádash.

TILE, کاشی káshí, کوزه ku, árah.— (coloured and glazed tiles) کاشی کاشی káshí, کاشی káshí.— (mosaic work in coloured tiles) کاشیکاری kashí-kári.

TILL, تا tá, الی ilá, حتی hattá.—

(till when?) تا کجا tá kai, تا کی tá kujá.—(till then) تا آنوقت tá án vakt, تا وقتیکه tá vakti kih.—(till now) تا حال tá hanúz, تا حال tá hál, الی الآن 'ila-'l-án.

To TILL, (nautical term), زمان زرع zar' nimúdan.

TILLABLE, زمان قابل kábil-i-zar'.

TILLAGE, کشتکاری zirá'at, زراعت kisht-kári, فلاحت faláhat.

TILLER (nautical term), زبانه مکان zabánah-i-sukkán.—(cultivator)

آرغ zári', بذر گر falláh, بازرگار kisht-kár.

TILT (cover or awning), سایه بان sáyah-bán, چتر chatar.

To TILT, ریختن ríkhthan.

TILT-RIDE (roundabout), چرخک charkhak.

TIMBER, چوب chúb.

TIMBREL, طبل tabal.

TIME, زمان vakt, گاه gáh, زمان zamán, هنگام zamánah, هنگام hangám or hingám, اوان aván, مدت muddat.—(epoch or period) عهد 'ahd, زمان zamán, ایام ay-yám, عصر 'asr.—(a time or occasion) بار bár, مرتبه marrah, دفعه daf'ah, مرتبه martabah, کبر kirrah.—(a degree, fold or measure) مقابل mukábil, چندان chandán,

مسایه chand, برابر bar-á-bar, مساوی musáví, تا tá.—(present time) حال hál, الان vakt-i-hál, الآن alán, انوقت in-vakt.—(past time) وقت گذشته zamán-i-mázi, عهد 'ahd-i-guzashtah, ساله zamán-i-sábik, پیشین vakt-i-píshín.—(at the time when) حين hín, آنگاه án-gáh, وقتیکه vakti-kih.—(a short time) قدری kadri, یکچندی yak-chandi, زمان andaki, زمان zamán-i-kalf.—(in time, opportunely) بار بر bar vakt, بی موقع bi-mauki'.—(out of time, inopportune) بیگانه bí-gáh, بی موقع bí-mauki'.—(in time, musical term) آهنگ áhang.—(for all time) همیشه hamíshah, جهت همه jihat-i-hamah vakt.—(a long time) وقت اوسع

vakt-i-ausa'.—(at one time ... at another ...) ... گاه ... گاه gáh ... gáh ..., بار ... بار yak ... yak bár ... yak bár—(in a short time) در اندک dar andak muddat, در قلیل dar kalfi zamán.—(in multiplication) بر bar, as سه بر دو shis ast, دو بار dú shish ast (three times two are six), پنج بر هشت panj bar hasht chihal ast (five times eight are forty).—(by London time) بکوک لندن bi-kúk-i-sá'at-i-landan.—(from time to time) گاه gáh-gáh, دم دم dam bi-dam.—(in time to come) سپس sipás.—(in good time) زود zúd.—(at the same time) مقارب این حال mukárib-i-ín hál.—(at the very time) عین 'ain-i-vakt.—(immediately upon, as soon as) بمجرد bi-mujarrad, بعضی bi-mahz, همانکه hamán-kih, همینکه hamín-kih, جع jakh (vulg.).—(to take one's time) تمهل tamahul nimúdan.

TIMELY, با موقع bá-mahall, با محل bá-mauki', بی جا bí-já.

TIME-PIECE, ساعت مجلسی sá'at-i-majlisí.

TIMID, هراسان hirásán, خائف khá'if, خاشع kháshí', کم mahjúb, محبوب mahjúb, خجالت kam-jur'at.

TIMIDITY, ترس tars, هراس hirás, خوف khauf.

TIN, نعل irzíz, نعل kal'.—(sheet tin or tinned iron) حلبی halabí.

To TIN (whitewash with tin) سفید کردن safíd kardan.

TINCTURE, رنگ rang, زر raz.

TINDER (burnt rags), سوخته súkhtah, زو purz.—(German tinder) کوه kau, کار káw.

TINGE, رنگ rang.

To TINGE, رنگ زدن rang zadan, رنگ کردن rang kardan.

TINGED, مصبرغ musabbagh, مصبرغ masbúgh.

To TINGLE (fingers), مرور مرور کردن múr múr kardan.—(ear) دلنگ dang shudan.

TINKER, مسگر mis-gar.
To TINKLE, صدا کردن sadá kardan.
TINMAN (person who tins pots and dishes, &c.) سفیدگر safid-gar.
TINSEL, آرایش aráyish, زیور zívar.
TINT, رنگ rang.
To TINT, رنگ زدن rang zadan, رنگ کردن rang kardan.
TINY, خورد khwurd, عمد khurd, صغیر sa-ghír, کوچک kúchik, كليل kalil, پاچه páchah.
TIP, سر sar, نوک nauk, بن bun.— (tip of the finger) سر انگشت sar-i-angusht.— (tip of the tongue) نوک زبان nauk-i-zabán.
TIP-CAT, چلك مسته chalak-mastah.
To TIPPLE, بسیار آهامیدن bisyar áshámídan.
TIPPLER, خور شراب sharáb-khwur, پاد آهام pádah-áshám, می پرست mai - parast.
TIPSY, مست mast, سر مست sar-mast, مخمور makhmúr, سر گران sar-girán.
TIPTOE, سر انگشت sar-angusht.
TIRE (row), طبقه tabakah, صف saff, قطار kitár, ردیف radif, رده raddah.— (tiara) تاج táj.— (of a wheel) کمانه kamánah.
To TIRE, خسته کردن khastah kardan.
TIRED (fatigued), مانده mándah, خسته khastah, افگار afgár.— (weary of, disgusted) بیزار bi-zár متفر mutanaffir.— (to be tired) خسته mándah shudan, مانده هدن khastah shudan, کوفته هدن kúftah shudan.— (to be tired of) از سیر هدن az sír shudan az.
TIREsome, نفرت انگیز nifrat-angíz, مددع musaddi', دار زحمت zahmat-dár.
TIRE-WOMAN, مشاطه mashshátah.
TISSUE (gold or silver stuff), زری zarí. (Vide also TEXTURE.)
TIT-BIT, لقمه lukmah.
TITHE, ده دیك dih-yak, عشر ashír, أرض عشریه 'ushr.— (tithe-land) ارز-i-'ushríyah.
TITILLATION, قلقل kilkil.
TITLE (person), لقب lakab (pl. القاب alkáb), خطاب khitáb.—

(book) اسم sar-námah.
 — (title-page of a book) عنوان inván.— (claim) دعوی da'vá, ادعا iddi'á, طلب talab, اقتضا iktizá.
TITLED, متعلق mutalakkib, معنون mu'annan.
To TITTER, خندیدن khandídan, خنده khandah kardan.
TITTLE, هومه shúshah, همزه hamzah, نکتة nuktáh, ذرة zarrah, همه shammah.
TITTLE-TATTLE, پر گوی pur-gúf, زیاده ziyádah-gúf.
TITULAR, لقبی lakabí, اسمی ismí.
To, ب bi, به bih, إلى ilá, دم dam.— (to go to and fro), رفت کردن ámad u raft kardan.
TOAD, قزغنه kurbághah, وزغ wazagh.
TOADSTOOL, قارچ kárch, چتر مار chatr-i-már, قارچ مار kárch-i-már.
TOAST, برشته nán-i-burushtah.
To TOAST, نیم سوختن ním súkhtan.
TOAST-BACK, برشته دان burushtah-dán.
TOBACCO, تنباکو tambákú, طنبوق tam-bakú (vulg.).— (Turkish tobacco) توتون tutun, توتون tútún.
TOBACCONIST, تنباکو فروش tambákú-furúsh, توتون فروش tutun-furúsh.
TOBACCO-POUCH, تنباکو دان tambákú-dán, کیسه تنباکو kisah-i-tambákú.
TO-DAY, امروز imrúz, اليوم al-yaum.
TOE, نوک انگشت پای nauk.— (of a slipper or boot) نوک nauk.
TOGETHER, با هم bá-ham, بهر bi-ham, بصاحب ham-ráh, همراه bi-sahábat.— (together with) همراه bi-hamráh, با هم bá-ham.— (in addition to) بانضمام bi-inzimám.
TOIL, محنت mihnat, رنج ranj, جد و جهد jadd va jahd, زحمت zahmat.
To TOIL, عمل نمودن amal nimúdan, کار کردن kár kardan.
TOILET, زینت zínat.— (to perform one's toilet) زین زین zívar zadan, محلی نمودن tahallí nimúdan.
TOILSOME, مشکل mushkil, سخت sakht.
TOILSOMENESS, محنت mihnat, رنج ranj, جد و جهد jadd va jahd, زحمت zahmat.

TOKEN, اشاره ishárah, نشان nishán, علامت 'alámat, سراج asar, سراج su-rágh, ایما ímá, شعار shi'ár, دلالت dalálat.

TOLERABLE, تحمل پذیر tahammul-pazír.

TOLERABLY, طورى miyánah, ميانه taurí, معتدل ham-chunín, همچنين mu'tadil.

TOLERANT, صابر shikib-sár, صابر shikib-sár, صبور sabúr.

To TOLERATE (permit), روا داشتن ravá dashtan, روا دیدن ravá dídan, اجازت اجازت já, iz dashtan, اجازت دادن ijázat dádan. — (put up with) تحمل نمودن tahammul nimúdan.

TOLERATION, عمل اجازت ijázat, عمل tahammul, مقاسات mukását.

TOLL (tax), باج báj, محصول mahsúl, كمرک gumruk, عشور 'ushúr, كمرک gumruk.

To TOLL, تكان دادن takán dádan, زند zadan, نواختن navákhtan, صدا دادن sada dádan.

TOLLMAN, راهدار ráh-dár.

TOMATA, بادبجان فرنگى bádinján-i-farangi.

TOMB, قبر kabr, مقبره makbarah, مزار mazár, سیر sirr, تربة turbat, لوح dakhmah. — (tombstone) سنگ مزار sang-i-kabr, سنگ لحد sang-i-lahd. — (building over the grave, six or seven feet long) مکتوبى sakkú, í-i-kabr. — (the grave or pit) گور gúr, حفرة hufrah. — (railings round the grave) مقصورة maksúrah, پنجره panjarah. — (tomb of a holy personage) امامزاده imám-zádah, مزار mazár, روضه rauzah, درك dar-gáh.

TOME, جلد jild.

To-MORROW, فردا fardá, صباح sabáh, روز بعد rúz-i-ba'd. — (day after to-morrow) پس فردا pas fardá.

TONE, نوا navá, صدا sa.lá, بانگ báng.

TONGS, دستپناه dast-panáh, انبر ambur, ماشه máshah.

TONGUE, زبان lisán, زبان zabán. — (native tongue) زبان اصلی zabán-i-

aslí. — (of flame) زبانه zabánah. — (to hold one's tongue) سكوت نمودن sukút nimúdan, خاموش شدن khámúsh shudan, لال ماندن lál mándan. — (hold your tongue) سكوت sukút.

TONGUE-TIED, مربوطه اللسان marbútu-'l-lisán, منعقد اللسان mun'akidu-'l-lisán.

TONIC, دوائى مقوى davá, í-i-mukavvî.

TONNAGE, كچایش zarfiyat, ظرفیت gunjáyish. — (vessels of light tonnage) كشتى كوچك kashtí-i-kúchik.

TONSURE, طاسى tásí.

Too (much), فراز frá, زیاد ziyád, خيلى khailí, زياد pur, زياد ziyád, بسيار bisyár. — (also) نيز niz, هم ham.

TOOL, دست ادات adát, دست dast, ابزار dast-afraz (obs.). — (tools, implements) اوزاع auzá, آلات álát, يراق yarák, ساز sáz.

TOOTH, دندان dandán. — (front tooth) سن sinn (pl. اسنان asnán). — (canine tooth) ناب náb (pl. دندان anyáb). — (back tooth) دندآن dandán-i-ásyá, فرس zars (pl. اضراس azrás, or فروس zurús). — (of a saw, a comb, &c.) دندانه dandánah. — (tooth-ache) درد دندان dard-i-dandán, وجع الاسنان vaj'u-'l-asnán. — (tooth-brush) مسواك misvák. — (toothless) بی دندان bí-dandán. — (tooth-pick) خلال khilál. — (wisdom tooth) عقل dandán-i-'akl. — (tooth-powder) دندانشو dandán-shú, گرتك gartak. — (to clean one's teeth) مسواك كردن misvák kardan.

TOP, تارک tárk, رأس ra, s, تار ták, تاراك tárak, قله bálá, بالا kullah, كله kallah, اوج zurvat, اوج auj. — (of a mountain) سر كوه sar-i-kúh, رأس الجبل kullah-i-kúh, قله كوه ra, su-'l-jabal, تيج كوه tígh-i-kúh. — (lid or cover) سر پوش sar-púsh, سر sar. — (plaything) پيرپك pir-pirak. — (of the head) فوق fark. — (upon the top of) بر سر bar sar, بالا bálá, از روى az rúy.

TOPAZ, زبرجد zabarjad, زرد زرد

- yákút-i-zard, یا قوت اسفر yákút-i-asfar, توباز túbáz, تلیا tilyá.
- To TOPE, شراب خوردن sharáb khwurdan.
- TOPEE, شراب خور, sharáb - khwur, باداه پیمای bádah-paimá.
- TOPIC, معنی ma'ní, مباحث mabhas, باب báb, ماده máddah.
- TOPICAL, محلیه mahallí, محلی mahallíyah, موقعی mauki'í.
- TOPMOST, اعلی́ a'lá.
- TOPOGRAPHY, بیان محل bayán-i-mahall.
- TOPSAIL, شراع بالای shirá'-i-báláí.
- TOPSY-TURVY, سر نگون sar-nigún, وارونه várúnah, وازگون vázh-gún, زبر زبر zír-zabar, بر کشته bargashtah.—(to turn topsy-turvy) زبر زبر کردن.
- TORCH, مشعل mash'al.
- TORCH-BEAREE, مشعلچی mash'al-chí.
- TORMENT, عذاب 'azáb, عقاب 'ikáb, آزار azár, رنج ranj, شکنجه shikanjah.
- To TORMENT, عذاب نمودن 'azáb nimúdan, آلم رسانیدن álm rasánidan, آزار کردن azár kardan, آزیات نمودن aziyat kardan.—(to tease) زنجانیدن ranjánidan, تادیب دادن tasdí' dādan.
- TORMENTED, مضطرب muztarib, معذب mu'azzab.
- TORMENTOR, ظالم zálím, جفاکار jafákár.
- TORN (rent), دریده darídah, چاک chák, پاره párah.—(in pieces) پاره párah-párah, مشتمل muzmahill.—(to be torn) پاره شدن shudan.
- TORNADO, طوفان túfán.
- TORPEDO (electric fish), لیز ماهی larz-máhi, ریاد ri'ád.
- TORPID, سستی sust.
- TORPORE, سستی sustí.
- TORRENT, سیل sail, سیلان sayalán, سیلاب sailáb.
- TORRID, گرم garm.—(torrid zone) منطقه حاره íklím-i-hárr, مونتاکا hár muntakah-i-hárrah.
- TOURTOISE, کاسه لاک lák-pusht, کاسه کشف kásah-pusht, پشت
- sang-pusht (obs.).—(tortoise-shell) پوست کاسه پُست-púst-i-kásah-pusht.
- TORTUOSITY, پیچ pích.
- TORTUOUS, کج kaj, معوج mu'avvaj, با پیچ bá-pích va kham.
- TORTURE, عذوبی shikanjah, شکنجه 'ukúbat, عذاب 'azáb, تعذیب ta'zíb.
- To TORTURE, شکنجه دادن shikanjah dādan, تعذیب نمودن ta'zíb nimúdan, آزیات نمودن aziyat kardan.
- Toss, اندازی andákht, اندازی andázi.—(of the head) تکان takán.—(gambling) بازی bázi.
- To Toss (throw) انداختن andákhtan, قمار افکندن afkandan.—(gamble) قمار kimár-bázi kardan, جنبیدن jánkidan.—(shake) جنبیدن jumbidan, تکان larzیدن larzidan, تکان takán kardan, لکیدن lakídan.—(as a ship) در تلاطم افتادن dar talátum uftādan.—(as waves) متلاطم شدن mutalátím shudan.
- Tossing (of waves), تلاطم talátum.
- TOTAL, مجموع majmú', جمع jam', جمله jumlah.—(complete) کامل kámil, تام tamm, تمام tamám.
- TOTALITY, کلیه kullíyah, مجموعت majmú'at.
- TOTALLY, سراسر sar-á-sar, تماماً tamáman, بالکلیت bi-'l-kull, بالکلیت bi-'l-kulliyat, بالمره bi-'l-marrāh, کلاً و قاطباً kullān va kátibatān.
- To TOTTER, تزلزل کردن tazalzul kardan, پله شدن tapídan, طییدن talyah shudan.
- TOUCH, مس dast-zadan, دست زدن mass, لمس lams.—(of an instrument) پرده pardah.
- To TOUCH, مس کردن mass kardan, دست بردن lams kardan, دست بردن dast burdan, دست رسانیدن dast rasánidan.
- TOUCH-HOLE (of a gun), بومه burmah, گذاره gudárah.
- TOUCHING, در در باب báb, در باره dar bárah, نسبت nisbat bi, از az, در خصوص dar hakk, در حق dar khusús.
- TOUCHSTONE, محک mihakk, معیار 'iyár, معیار mi'yár.

TOUCHWOOD, پسته pifsh, پز purz.
TOUCHY, المراج mahráru-'l-mizáj.

TOUGH, سخت sakht, قدید kadíd.

To TOUGHEN (*trans.*), سخت ساختن sakht sákhtan.—(*intrans.*) سخت گشتن sakht gashtan.

TOUR, سفر safar, سیر sair, مسیر masír, کوچ kúch, مسافرت musáfarat.

TOW, کتب kanab, کف kanaf, اصطبه ustubbah.

To Tow, کشیدن kashídan.

TOWARDS, سوی surí, جانب: bi-jánib, طرف taraf, سمت samt.—(*towards evening*) طرف عصر taraf-i-'asr.—(*towards one another*) در همدیگر dar hakk-i-ham-dígar.

TOWEL, دستمال dast-mál, پیشگیر pish-gír, حولی húlí.

TOWER, برج burj.

To TOWER, بر آمدن bar-ámadan.

TOWN, شهر shahar, مدینه madínah, بلد baladah (*pl.* buldán).

TOY, لعبه la'bat, بازیه bázíchah, اسباب بازی asbáb-i-bází.

To TOY, نوازش کردن navázish kardan, عشق بازی 'ishk-bází nimúdan.

TRACE, سراج surágh, اثر asar, نشان nishán, علامه 'alámat.—(*harness*) ساز sáz, یاراك yarák.

To TRACE (*on paper, in copying, &c.*) گرفته زدن gartah zadan, کرده زدن gardah zadan.—(*follow up*) پیروی نمودن pay-raví nimúdan, دنبال رفتن 'akab raftan, دنباله رفتن dumbál raftan.

TRACEY (*pattern-work*), نقش naksh.

TRACK (*foot-marks*), سراج surágh, آثار asar, نشان nishán, راه ráh, قدم kadam.—(*path*) راه ráh, جاده jáddah, سبیل sabíl.—(*on water*) کف kaf.—(*path through deep snow*) چکر chikkir, رش rash or rush.

To TRACK, پی زدن pay zadan.

TRACKER (*one who pursues another by his tracks or foot-marks*) پی زدن پی pay-zan, پیرونده pay-ravandah, پیاب mu'ákib.

TRACT (*of land*), ناحیه náhiyah,

ساحه sáhat, قطعه kat'ah, رساله buk'ah.—(*small book*) رساله risálah.

TRACTABLE, رام rám, مطیع mutí', دست آموز dast-ámúz.

TRADE (*traffic*), سوداگری saudá-garí, متجر matjar, تجارت tijarat, داد و ستد mu'ámalah, معامله dáđ u sitad, اشترا ishtirá.—(*employment or profession*) پیشه pishah, کار kár, کسب kasb, حرفت hirfat, فن fann, صنعت san'at.—(*Secretary to the Board of Trade*) وزیر تجارت vazír-i-tijarat.—(*trade is bad*) بازار کاسد bázár kásid ast.

To TRADE, تجارت کردن tijarat kardan, مشغول تجارت شدن mashghúli-tijarat shudan.

TRADER, بازرگان bázárgán, تاجر tájir (*pl.* tujjár), سوداگر saudá-gar, خواجه khwájah.

TRADESMAN, پیشه ور pishah-var.

TRADITION, روایت riváyat, اثر asar, خبر khabar, اخبار akhbár.—(*traditions of the prophet Muhammad*) احادیث ahádís, حدیث hadís.

[These sacred traditions are

classified in four orders, as follow:

(1) *hadís-i-i-sahíh* (*perfect or indubitable tradition*),

ascribed to one of the fourteen *معصوم* ma'súm (*sinless or holy personages*), namely, Muhammad

himself, Fátimah his daughter, and the twelve Imáms, who are

'Alí, the cousin of Muhammad and husband of Fátimah, their two sons, Hasan and Husain, and

other descendants to the ninth generation. This tradition must

have been handed down to posterity by one who is *عادل* 'ádíl

(*a true and just Muslimán*), whether Shí'ah or Sunní; (2)

hadís-i-hasan (*excellent tradition*), the same as above, but the narrator a Shí'ah;

(3) *hadís-i-muvassik* (*credible tradition*), the same as the foregoing, but the narrator

- any person worthy of belief, whether a Musulmán or otherwise; (4) *hadís-i-za'íf* (*weak or dubious tradition*)—any sort of tradition resting on no very sure authority.]
- TRADITIONAL**, نقلی naklí.
- To **TRADUCE**, بد گفتن bad guftan, بهتان بستن buhtán kardan, افترا کردن iftirá kardan, بهتان بستن buhtán bastan.
- TRADUCEE**, بهتان buhtán-andáz, نام بد زبان bad-zabán, نام nammám.
- TRADUCEMENT**, تهمت tuhmat, افترا iftirá, بهتان buhtán, غیبت ghíbat, بهتان سیّات si'áyat.
- TRAFFIC**, عبور و مرور 'ubúr va marúr, آمد و شد ámad - shud. — (*trade*) تجّارت tijárat, سوداگری saudá-garí, معامله mu'ámalah, متجر matjar, داد و ستد dáad u sitad, اشترا ishtirá.
- To **TRAFFIC**, تجّارت کردن tijárat kardan, مشغول تجّارت شدن mash-ghúl-i-tijárat shudan.
- TRAGACANTH** (*plant*), گون gavan, کاتیرا katirá. — (*gum*) کتاد katád.
- TRAGEDIAN**, مرثیه ساز marsiyah-sáz.
- TRAGEDY**, مرثیه marsiyah.
- TRAGIC**, دلنگار dil-tang, دلفکار dil-fikár, دلگیر dil-gír, غمگین gham-gín, مغموم maghmúm.
- TRAIL**, اثر نشان surágh, اثر asar, قدم kadam.
- To **TRAIL**, کشیدن kashídan.
- TRAIN** (*long skirt*), دامن dáman, زایل zail. — (*of gunpowder, &c.*) کالسکه silsilah. — (*railway*) کالسکه káliskah. — (*passenger train*) کالسکه مسافرین káliskah-i-musáfirín.
- To **TRAIN** (*to allure*), کشیدن kashídan, ترغیب کردن targhíb kardan. — (*to exercise, teach*) آموختن ámu'khtan, تعلیم parvardan, پروردن parvardan, تالیم دادن ta'lím dádan. — (*in hard training, a horse*) سوغان saughán.
- TRAIT**, رسم rasm.
- TRAITOR**, خائن khá'in, خدّار khav-ván, خدّار کھیّانات-gar, خدّار ghaddár.
- To **TRAJECT**, افکندن afkandan.
- To **TRAMMEL**, مرتبک ساختن murta-bik sákhtan, در اهکال انداختن dar ishkál andákhtan.
- TRAMP**, پیسار pay-sipár, آواره ávárah, در بدر dar-bi-dar.
- To **TRAMPLE ON**, پایمال کردن páy-mál kardan, لگد زدن lagad zadan.
- TRAMWAY**, تراموای tarámváí (*eur.*). — (*tramway-car*) عربّه تراموای 'ara-bah-i-tarámváí.
- TEANCE**, خدی بی خودی bí-khwudí, غش ghash, بی هوشی bí-húshí.
- TEANQUIL**, آرام آرام ráhat, آسوده ásúdah, حال آسوده ásúdah-hál. — (*to be tranquil*) آسودن ásúdan, آرام بودن آرام-búdan.
- TEANQUILLITY**, آرامش ásh'yish, راحت ráhat, آرام آرام itmi'nán, رفاهیت rafáhiyat, ترفیه tarfih, سکونت sukúnat.
- To **TEANQUILLIZE**, آسوده کردن ásúdah kardan, مطمئن نمودن mut-ma'innu nimúdan, آرام دادن آرام dádan.
- To **TRANSACT** (*perform, conduct*), تمشیت نمودن tamshíyat nimúdan, بکار بردن bi-kár burdan, بجا آوردن bi-já ávardan, ادا کردن ada kardan.
- TRANSACTION**, عمل کار kár, امر amr, سرو کار 'amal, معامله mu'ámalah, باب sar va kár, خصوصی khusus, باب báb, حالت háal, ماده máddah. — (*performance*) سر انجام sar-bi-ráhi, آدا ádá, اتمام itimám, کار kár, اجرا ijrá, ایفا ífá.
- To **TRANSCEND**, سبقت بردن sibkat burdan, فضیلت داشتن fazílat dáshtan, غالب شدن ghálib shudan.
- TRANSCENDENCE**, سبقت sibkat, فضیلت fazílat.
- TRANSCENDENT**, بهتر bihtar, به bih, خوبتر khúbtar.
- TRANSCENDENTLY**, بنهایت bi-nihá-yat, نهایت bi-gháyat.
- To **TRANSCRIBE**, نقل کردن nakl kardan, نقل بر داشتن nakl bar-dásh-tan.
- TRANSCRIPT**, نقل nakl, نسخه nus-khah.
- TRANSFER**, نقل nakl, تحویل tahvíl.

To TRANSFER, نقل کردن nakl kardan.

TRANSFIGURATION, تبدیل صورت tabdíl-i-súrat.

To TRANSFIX (*pierce through*), سوراخ کردن guzránidan, سوراخ súrakh kardan, سفتن suftan, سنبیدن sumbídán, دویختن dúkhtan, گذر کردن guzar kardan.—(to become transfixed) خشک شدن khushk shudan.

To TRANSFORM, تبدیل کردن tabdíl kardan, تغییر دادن taghyír dádan.

TRANSFORMATION, تبدیل صورت tabdíl-i-súrat, تغییر شکل taghyír-i-shakl, مسخ maskh, نسخ naskh.

TRANSFORMED, متغیر mutaghayyir.

To TRANSGRESS, از حد گذشتن az hadd guzashtan, تجاوز نمودن tajá-vuz nimúdan, متجاوز بودن mutajáviz búdan.—(offend against) تجاوز نمودن tajávuz nimúdan, عدول کردن 'udúl kardan, کشی کردن gardan - kashí nimúdan, نا فرمانی nakz kardan, نقض کردن ná-firmání kardan.

TRANSGRESSION (*passing beyond*), تعدی ta'addí, تجاوز tajávuz.—(fault) عیب 'aib, خطا khatá, قصور kusúr, غلط ghalat, گناه gunáh, سهو sahv, زنب zamb, زلل zall, تقصیر taksír, زلت zallat, نقص nuks.

TRANSGRESSOR, متجاوز mutajáviz, گناه کار tajávuz-kunandah, گناه کار gunáh-kár.

TRANSIENT, نا پایدار ná-páyadár, فانی fání, فنا پذیر faná-pazír.

TRANSIT and TRANSITION, عبور 'ubúr, مرور murúr.—(transit-duty) باج عبور hakk-i-murúr, حق مرور báj-i-'ubúr.

TRANSITIVE (*grammatical term*), متعدی muta'addí.

TRANSITORY, نا پایدار ná-páyadár, فانی fání, فنا پذیر faná-pazír.

To TRANSLATE, ترجمه نمودن tarjumah nimúdan.

TRANSLATION, ترجمه tarjumah.

TRANSLATOR, مترجم mutarjim, دلماح turjumán, دلماح dilmáj.

TRANSLITERATION, نقل حروف nakl-i-hurúf.

TRANSMIGRATION (*in human form*), ارسال tanásukh, نسخ naskh.—(in bestial form) مسخ maskh.

TRANSMISSION, ارسال irsál, انفاد infáz.

To TRANSMIT, فرستادن firistádan, ارسال irsál, ارسال داهتن irsál dáshtan, ارسال رسانیدن irsál nimúdan, رسانه کردن rasánidan, روانه کردن ravánah kardan, مرسل نمودن mursal nimúdan, انفاد نمودن infáz nimúdan.

TRANSMUTABLE, قابل تبدیل kábil-i-tabdíl.

TRANSMUTATION, تبدیل tabdíl.—(of metals) کیمیائی kímíyá, کبر kímíyá, í-i-akbar.

To TRANSMUTE, تبدیل کردن tabdíl kardan, تغییر دادن taghyír dádan.

TRANSPARENCY, آشفته شفاف ishtishfáf.

TRANSPARENT, شفاف shaffáf.

To TRANSPIRE, واقع شدن váki' shudan, اتفاق افتادن ittifák uftádan, عارض bi-zuhúr rasídan, ظهور رسیدن 'ariz shudan, بهم شدن bi-ham shudan, وارد شدن vârid shudan.

To TRANSPLANT, جا جا نشانندن já-bi-já nishândan, تولک تریگی túlakí kardan, تولک نمودن túlak nimúdan.

TRANSPLANTATION, تولکی túlakí, تولک túlak.

TRANSPORT, نقل nakl.—(means of transport) واسطه نقلیه vásitah-i-nakliyah.—(ship) واپور حمل و نقل 'shíp, لشکر vâpúr-i-haml va nakl-i-lashkar.—(delight) لذت lazzat, دلجوئی dil-khwushí, عیش 'aish, هادی 'ishrat, حظ hazz, شادی shadí.

To TRANSPORT (*goods*), نقل کردن nakl kardan.—(persons) نقلی کردن nafí kardan, اخراج مملک کردن ikhráj-i-mulk kardan, جلائی وطن jilá, í-i-vatan kardan.—(to delight) لذت دادن lazzat dádan, ممنون کردن mamnún kardan.—(to be transported) نقلی و تبعید کرده شدن nafí va tab'íd-kardah shudan,

kardah shudan.
TRANSPORTATION, تبعید naff, نفی tab'íd.
TO TRANSPOSE, تبدیل نمودن tabdíl nimúdan, تحریف تحریف نمودن tahríf ni-múdan.
TRANSPOSITION, تحریف tabdíl, تحریف tahríf.
TRANSUBSTANTIATION, تبدیل tab-díl.
TRANSUDATION, عرق نشینی 'arak-nishíní.
TO TRANSUDE, عرق نشستن 'arak nishastan.
TRAP, کمند talah, دام dám, کمند kamand.
TO TRAP, کمند نمودن kamand nimúdan, دام انداختن dám andákhtan, بکمند آوردن bi-kamand ávardan.
TRAP-DOOR, درچه dar-bachah.
TRAPEZIUM (in geometry), منصرف munharaf.
TRAPPINGS, تریاق yarák, اسباب asbáb.
TRASH, اسفناک isfinák.
TRAVAIL, محنت 'aná, تعب ta'ab, محنت mihnat. — (child - birth) درد زه dard-i-zih, محاض talk, مخاض makház.
TO TRAVAIL, زحمت کشیدن kashídan, زحمت رنج بردن ranj burdán.
TRAVEL, سفر safar, مسافرت musá-farat, سیار sair, سیاحت siyáhat.
TO TRAVEL, کوچیدن kúchídan, راه سیاحت siyáhat kardan, راه ráh raftan, سفر کردن safar kardan.
TRAVELLER, مسافر musáfir, سیاح sayyáh, راهرو ráh-rau, سالک sálik. — (fellow-traveller) همسفر ham-safar. — (fellow-traveller who clubs means with another) همدبش ham-dabish.
TO TRAVERSE, پیمودن paimúdan, طی کردن tai kardan, نوردیدن navardí-dan.
TRAVESTY, متنکر mutanakkir.
TRAY (of metal), مجموعه majmú'ah, مجموعه majmu'ah, سینی síní. — (of wood) خوران khwán, خورانه khwán-

chah. — (small tray) دوری daurí. — (tray in which dough is kneaded, clothes washed, &c.) حسین hasín, تار taghár.
TRACHEROUS, بی ایمان bí-vafá, بی ایمان bí-ímán, حيله هيله híláh-var, حایل khá,in, غدار ghaddár.
TRACHERY, خیانت khiyánat, غدر ghadr, دعا daghá, بیوفایی bí-vafá,í.
TREACLE, تریاق tiryák, تریاق tiryák, شیرابه shírah-i-kand, تریاک tir-yák.
TREAD, گام gám.
TO TREAD ON, پای گذاردن páy guzár-dan. — (trample) پایمال کردن páy-mál kardan, لگد زدن lagad zadan. — (grapes) فشردن fishurdan, فشردن fishárdan.
TREADLE (of a loom, &c.), چوب پا chúb-i-pá-chál.
TREASON, خیانت khiyánat, غدر ghadr, دعا daghá, بیوفایی bí-vafá,í.
TREASURE, گنج ganj, ذخیره zakhí-rah, خزانه khizánah, خزینه khizí-nah. — (hidden treasure) کنز kanz, دافینه dafínah, ریکاز rikáz.
TO TREASURE, اندوختن andúkhtan, فراهم آوردن faráham ávardan, فراهم ávardan.
TREASUREER, خزانچی khazán-chí, خزینه دار khizínah-dár.
TREASURY, مخزن makhzan, خزانه khizánah, خزینه khizínah, گنج ganj, گنجینه ganjínah. — (public) بیت المال báitu-'l-mál, خالصه khá-lisah.
TREAT, میافت ziyáfat.
TO TREAT (medically), مدارات نمودن mudávát nimúdan — (commercially) معامله نمودن mu'ámalah nimúdan. — (give a treat) میافت ziyáfat kardan.
TREATISE, رساله risálah, نسخه nus-khah.
TREATMENT, رفتار raftár, سلوک sulúk. — (medical term) علاج shifá, دارو dáru, دارو dáru, دارو mu'álajah, دارو dárú, دارو davá, دارو chárah, دارو davá.

TREATY عهد 'ahd، مصلحت maslahat، قرار karár، پیمان paimán، وعده va'dah.—(of navigation) معاهدة در khusús-i-taraddud-i-kashtfáh.—(defensive) معاهدة دفاعی mu'ahadah-i-daf'í.—(offensive) معاهدة تهاجمی mu'ahadah-i-tajávuží.—(of commerce) معاهدة تجارتي mu'ahadah-i-tijáratí.—(to conclude a treaty) معاهدة نمودن mu'ahadah nimúdan.

TREBLE (voice) صدا باریک sadá-i-bárík.—(triple) سه سیه-tá، سه چند sih-chand، مثلث musallas، سه گانه sih-gánah.

TREE درخت dirakht، دار dár، شجر shajár.—(forest tree) جنگلی dirakht-i-jangalí.—(fruit tree) میوه dirakht-i-mivah.

TREFOIL سه پدال shabdul، هفتد shafdar، سه برگه sih-bargah.

TRELLIS (for training creepers, vines, &c., on) دار بست dár-baast، چفته chiftah، تالانه tálánah.—(trellis-work) شبکه shabakah.

To **TREMBLE** لرزیدن larzیدن، ارتعاش irti'ásh nimúdan، زلزله zalzalah nimúdan.—(to make tremble) لرزه باندانم andákhtan.

TREMBLING (tremor) لرزش larzish، تزلزل larzah، رعشه ra'shah، تزلزل tazalzul.

TREMENDOUS مهیب mahíb، هولناک haul-nák، ترسناک tars-nák، هائل há'il، سخت sakht.

TRENCH خندق khandak، گودال gaudál، گود گود gaud.

To **TRENCH** کندن kandan.

TRENCHANT تیز tíz، قاطع kátí'.

TRENCHER خوان khwán، خوانچه khwán-chah.

TREPIDATION تپش tars، بدم bím، هول bák، دهشت dihsnat، هول haul، هراس hirás، خوف khauf، متوثر sutúh، وحشت vahshat، تپش nihíb، مهابت mahábat.

TRESPASS (passing beyond) تعدی ta'addí، تجاوز tajávuż.—(fault) عیب 'aib، خطا khatá، قصور kusúr،

غلط ghalat، گناه gunáh، سحر sahv، زنب zamb، ضل zall، تفسیر taksír، زلل zallat، نقص nuks.

TRESSES (hair on back of head)، کیمسو gísú، کیمس gis.

TRIAL (experiment)، آزمایش ázmáyish، امتحان tajribah، تجربه tajribah، كوشش kasd، قصد kúshish، تلاش talásh، سعی sa'í.—(temptation) امتحان imtihán، اغوا ighvá، تجربه tajribah، آزمایش ázmáyish، وسوسه vasvasah.—(examination) تطبیق tajvíz، تفحص tahkík، امتحان imtihán.

TRIANGLE سه گوشه sih-gúshah، مثلث musallas.—(of sticks or guns piled, &c.) پایه sih-páyah.—(equilateral triangle) مثلث متساوی musallas-i-mutasávú-'l-azlá'.—(isocetes triangle) مثلث متساوی الساقین musallas-i-mutasávú-'s-sákain.—(scalene triangle) مثلث مختلف الاملاع musallas-i-mukhtalifu-'l-azlá'.—(right-angled triangle) مثلث قائم musallas-i-ká'imú-'z-záviyah.—(obtuse-angled triangle) مثلث منفرج الزاویه musallas-i-munfaríju-'z-záviyah.—(acute-angled triangle) مثلث حاد الزاویه musallas-i-háddú-'z-záviyah.

TRIANGULAR مثلث musallas.

TRIBE قوم ta'ifah، تاهف tá'ifah، ذات zát، گورگ gurúh، تبار tabár، ایل íl، عشبه shu'bah.—(large tribe or clan)، شعب sha'b، قبیله kabíláh.—(family or sept) سبط sabb، فتره firkah، جنس jíl، عشیره 'ashírah.

TRIBUNAL خانه هرج khánah-i-shar'، محکمه mahkamah.

TRIBUTARY باجگذار báj-guzár، خراجگذار khiráj-guzár، ذمی zim-mí.—(subs.) اهل اهل i-ahli-zim-mat.

TRIBUTE باج báj، هرامت gharámat، خراج khiráj، پیشکش pish-kash، تکلیف taklíf، سار sáv.

TRICE لحظه lahzah، لمحہ lamhah، دم dam، آن án.

- TRICK, رنگه sákhtah, گول گول gúl, رنگه rang, نیرنگه nairang, کید kaid, فریب bahánah, مکر makr, فریب firfb, حيله hilah, حيله بازى híláh-bází, (to play a trick upon a person) (to play a trick upon a person) گول گول gúl zadan.
- To TRICKLE, قطره چکیدن chakídan, قطره katrah katrah uftadan, قطره چکه چکه chakkah kardan.
- TRICOLOR, سه رنگه sih-rang.
- TRIDENT, تیرنه naizah.
- TRIENNIAL, سه ساله sih-sálah, سه سال sih-sál.
- TRIFLE, نا چیر ná-chíz, لا هی lá-shai, خرده harzah, خرده khurdah, امر پُچ púch, جزوی juzví, جز juz, امر امر-amr-i-juz, امر سهك amr-i-subuk.—(trifles) تورهات turrahát, مزاحرات muzakhrafát, هزوات har-zavát.
- To TRIFLE, نا چیر دانستن ná-chíz dánistan, لا ابالی گری کردن lá-ubálí-garí kardan.
- TRIFLER, بی هززه harzah-gard, بی ابالی bí-parvá, لا ابالی lá-ubálí.
- TRIFLING, رفیق rakík, اندك andak, کم kam.
- TRIGGER (of a gun), پایه páyah, ماهه páshnah, ماهه máshah.
- TRIGONOMETRY, زوایای مثلث zaváyá, í-i-musallas.
- TRILATEAL, سه مثلث musallas, سه پهلوه sih-pahlú.
- TRILITERAL, ثلاثی sulási.
- TRILL (quaver in singing), تحریر آواز tahrír-i-áváz, غلات-آواز ghalat-i-áváz.
- TRIM, منقعه pákízhah, منقعه munak-kah, آراسته árástah, تشنگ ka-shang, نظیف nazíf.
- To TRIM, آراستن árástan, تراهیدن uráshídan.
- TRIMMING (of a garment, &c.), حاشیه sijáf, ریشه ríshah, حاشیه háshiyah, لبه labak.
- TRINITARIAN, معتقد بثالوث اقدس mu'takid bi-sálús-i-akdas.
- TRINITY, ثالوث sálús.—(Person of the Trinity) انوم aknóm (pl.
- akáním). — (the Holy Trinity) ثالوث اقدس sálús-i-akdas.
- TRINKET, گوهر gauhar, گوهر jauhar.
- TRIP, گردش gardish.—(error) غلط ghalat, خطا sahv, خطا khatá, زلت zallat, تصحیر taksír.—(stumble) پرت part.
- To TRIP (stumble), سکندری خوردن sikandarí khurdan, پنا نصیدن pá lakhshídan, پنا لغزیدن pá laghzídan.—(to trip up another person) پاهارا لکشک زدن páhára lakhshak zadan, پاهارا لغزیدن páhára laghzánídan.—(to catch the ground with the hoof, a horse) ناخن بند کردن nákhun-band kardan.—(to knock the fore-feet together, a horse) تپک تپک tupuk zadan.
- TRIPARTITE, مثلث musallas.
- TRIPLE, سه کنبه shikambah.
- TRIPLE, سه تا sih-tá, سه چند sih-chand, سه گانه sih-gánah.
- TRIPPLICATE, سه گونه sih-gúnah.
- TRIPOD, سه پایه sih-páyah.
- TRIPTOTE, المغرب al-mu'rab.
- TRISECTION, تثلیث taslís.
- TRITE, کهنه kuhnah.
- To TRIBUTE, مالیدن málídan, سایدن sá'idan, سایدن sábidan.
- TRITURATION, مالش málísh.
- TRIUMPH, ظفر fírúz, ظفر fírúz, غلبه ghalabah, شکست shikast.
- To TRIUMPH, فتح کردن fath kardan, شکست ghalabah kardan, غلبه کردن ظفر یافتن shikast dán, ظفر یافتن zafar yáftan, گشادن gushádan, غالب آمدن ghálib ámadan.
- TRIUMPHAL, ظفر یاب fathí, ظفر yafar-yáb.
- TRIUMPHANT, ظفر مند fírúz-mand, ظفر مند ghalib, ظفر مند zafar-mand, منصور muzaffar, منصور mansúr.
- TRIUMPHANTLY, غالباً gháliban, غالباً ghálibánah.
- TRIUMPHER, ظفر فیروز fírúz, ظفر muzaffar, منصور mansúr.
- TRIVET, سه پایه sih-páyah.

TRIVIAL, رقیق rakfík, اندک andak, کم kam.

TROOP, دسته dastah, فوج fauj.— (crowd) گروه gurúh, انبوه ambúh, ازدحام izdihám.— (of horse) دسته dastah, حیل khail, رساله risálah.

TROOPER, سوار suvár.

TROPHY, علامت ظفر 'alamat-i-zafar.

TROPIC, خط khatt, دایره dá,irah.— (of Cancer) خط سرطان khatt-i-saratán, دایره رأس السرطان dá,irah-i-ra,su-'s-saratán.— (of Capricorn) دایره رأس جدی khatt-i-jadí, دایره رأس الجدی dá,irah-i-ra,su-'l-jadí.

TROPICAL, گرمسیر garm-sír.

To TROT, رفتن رفتن lukkah raftan, رفتن رفتن luk luk raftan.

TROUBADOUR, قوال kavvál.

TROUBLE, زحمت zahmat, تصدیع tasdíq, زحمت zahmat, اذیت azíyat, محنت mihnat, آزار ázar, رنج ranj, کربت kurbat, تکلیف kulfat, کلفت taklíf.— (to have one's trouble for one's pains) مایوس و خسته شدن máyús va khastah shudan.— (to take the trouble) زحمت کشیدن zahmat kashídan.

To TROUBLE, آزار کردن ázar kardan, آزرده ázurdan.— (to trouble one's head about a person) متعرض حال muta'arriz-i-hál-i-kasí shudan.

TROUBLED, مضطرب muztarib, زحیده ranjídah, آشفتة áshuftah.— (as water) تیره tírah, مكدد mukaddar, غلیظ ghalíz.— (to be troubled) زحمت کشیدن zahmat kashídan.— (as water) تیره تیره tírah shudan.

TROUBLESOME, مكدد musaddi', های shákk, زحار ranj-ávar.— (difficult) مشکل mushkil, دشوار dúshvár, مكدد sakht, مصعب sa'b.

TROUGH, ناله návah, ناله náv, ناله nau.— (kneading trough) حسین hasín, تغار taghár.— (watering trough, generally attached to a well) سنگاب sang-áb.

TROUSERS, زیر جامه zír-jámah.— (riding trousers) شلوار shalvár.

TROUSSEAU, لباس عروسی libás-i-'arúsí, جهاز jaház.

TROUT (fish), قزل آلا kizil-álá.

TROWEL, مالنه ماله málah-i-banná, مالنه málah.

TRUANT, گریز مکتب maktab-guríz, کتو گرزر kutau-gurúz (vulg.).— (to play the truant), طفره زدن tafrah zadan.

TRUCE, مهلت muhlat, جنگه muhlat-i-jang, متارکه mutárakah.

To TRUCKLE, گردن کردن kardan, مطیع شدن mutí' shudan, فرمان بردار شدن firmán-bardár shudan.

TRUCELENCE, ظلم zulm, ستم sitam, سنگدلی sang-dílí, خشنودی khushúnat.

TRUCULENT, بیرحم bí-rahm, درشت durusht, سنگدل sang-dil, ظالم zálím, بیمرور bí-murúvat, جبار jabbár, ستمکار sitam-kár.

TRUE, راست rást, درست durust, حق hakk, حقیقی hakíqí, صحیح sahíh, صادق húdah, عینی 'ainí, صادق sádík, سراج saríh.

TRUISM, بددلی badshí, بدداهی badáhat.

TRULY, بددستی bi-durustí, حقا hakkan, حقا hakká, حقیقا tahkíkan, بالحق bí-l-hakíkat, عینا 'ainan, بالفرض bí-l-farz, ان inna, حاضر جمع sahsnan, آری árí, khátir-jam' (vulg.).

TRUMPETRY (old worthless articles), کهنه khwurdah-murdah, کهنه kuhnah.— (a seller of trumpetry, old goods, &c.) بسا انداز bisát-andáz.

TRUMPET, مور karná, بوق búk, مور súr.— (speaking-trumpet) دور هتو dúr-shinú.— (to blow a trumpet) بوق زدن karná zadan, مور زدن búk zadan, مور زدن súr zadan.

TRUMPETER, کورنچی karná-chí.

TRUNCHEON, عصا asá.

To TRUNDLE, چرخاندن charkhándan, غالتاندن ghaltándan.

TRUNK (of a tree), تنه tanah.

- i-dirakht, كنده kundah, ساق sák.
—(box) صندوق sandúk, بخدان
yakh-dán, به bunah. — (of an
elephant) خرطوم khartúm.
- TRUSS, دسته dastah. — (medical)
جراحی alat-i-jarráhi.
- TRUST (confidence), اعتماد i'timád,
اتكال i'tikád, اعتبار i'tibár, اعتماد
ittikál, توكل tavakkul, امید umíd,
وئوق vusúk, بارر bávar. — (charge)
ذمه sipurd, حواله haválah, ذمه
zimmah. — (deposit) وديعت va-
dí'at, امانت amánat, گرو girau. —
(credit) عده va'dah, نسیه nasyah.
— (in God) توكل tavakkul.
- To TRUST, اعتبار کردن i'tibár kardan,
اعتماد i'timád kardan, اعتماد
کردن i'tikád burdan, وائی شدن
vási shudan. — (in God) توكل
توكل tavakkul nimúdan.
- TRUSTEE, امین amín, وكيل vakíl,
وصی vasí.
- TRUSTWORTHY, معتمد mu'tamad.
- TRUTH, راستی rástí, درستى durustí,
حق hakk, صدق sidk, حقیقت hakí-
kat, سداد sadád, هوده húdah,
صحت sihhat, تحقیق tahkík. — (in
truth) حقیقت hakikat, اصافا in-
sáfan, راستی rástí, واقعاً váki'an.
- TRUTHFULNESS, صادقى sádíki,
مدافعت sadákat, راستی rástí,
صدق durustí, حق hakk, صدق
sidk, حقیقت hakikat, تحقیق tah-
kík.
- To TRY, کوشش سعی کردن sa'í kardan,
کوشش kúshish kardan, تلاش کردن
talásh kardan, تجربه کردن tajribah
kardan. — (investigate) تحقیق کردن
tahkík kardan, تفحص کردن tankíh
kardan, تجویز کردن tajviz kardan,
دوختن taftísh nimúdan. —
(prove or put to test) آزمایش کردن
ázmáyish kardan, آزمودن ázmú-
dan, امتحان کردن imtihán kardan,
تجربه کردن tajribah kardan. — (to
essay metals) قال گذاشتن kál-
guzáshtan, حاصلی گزاردن khilás
guzárdan.
- TUB (wooden bucket), بالدی báldí
(hind.). — (of metal) سطل satl, سطل
satl.

- TUBA (tree in Paradise), طوبی tubá.
TUBE, لوله lúlah, نای nay, نال nál. —
(india-rubber tubing) لوله كم الاستيك
lúlah - i - gum - alástik
(eur.).
- TUBERCLE, دنگل dumbal, دمل dum-
mal, آماس amás, كورك kúrk
(vulg.), لك luk (vulg.).
- TUBEROSE, گل مریم gul-i-maryam.
- TUBULAR, لوله دار lúlah-dár.
- TUCK, مغزی kúr-bakhyah, قور
maghzi.
- TUESDAY, سه شنبه seh-shambah.
- TUFT, ترفه turrah.
- TUFTY, ترفه دار turrah-dár.
- To TUG, کشیدن kashídan.
- TUITION, تربیت tarbiyat, تعلیم
ta'lím, تادیب ta,díb, افاد ifád,
افاده ifádah.
- TULIP, لاله lálah.
- To TUMBLE, افتادن úftádan, افتادن
uftádan, سقوط کردن sukút kardan,
زمین خوردن zamin khurdan. — (to tumble on
one's legs) کامیاب شدن kám-yáb
shudan. — (to tumble out) بدر افتادن
bi-dar úftádan.
- TUMBLER (glass), استیکان istíkan.
— (of a gunlock) چرخ charkh. —
(dancer, buffoon) بند باز band-
báz, لوطی lúti, رقص rakkás, بازیگر
bázi-gar. — (pigeon) کفتر معلى
kaftar-i-mu'allakí.
- TUMOUR, دنگل dumbal, دمل dum-
mal, كورك kúrk, آماس amás
(vulg.), لك luk (vulg.).
- TUMULT, اغتشاش hangámah, عصبه
íghtishásh, هوروش urbadah, هوروش
shúrish, هماته shamátah, بلوا
balvá, فتنه áshúb, آشوب áshúb, فتنه
fitnah, غلبگی ghaughá, غوغا fasád,
غالبگی ghalabagí, هلتاق shilták,
هلوك shulúk.
- TUMULTUOUS, جنگ جو jang - jú,
لجوج luzúj, متمرد mutamarid,
لجوج گاردن kash.
- TUNE, آهنگ áhang, آواز áváz, هوایی
havá,i-sáz. — (to tune an in-
strument) كوك کردن kúk kardan.
- TUNER, كوك كنده kúk-kunandah,
دغه naghmah-dih.

TUNIC, کبا kabá.

TUNNEL, سوراخ کوه súrakh-i-kúh.—
(to pierce a tunnel) سوراخ باز کردن
súrakh báz kardan.—(to pass
through a tunnel) سوراخ عبور
از سوراخ عبور az súrakh 'ubúr nimúdan.

TURBAN, دستار dastár, عمامه 'imá-
mah, منديل dúl-band, دولبند mandíl.

TURBID, تیره tírah, غلیظ ghalíz, مكدر
mukaddar.

TURBOT, جریب jirris.

TURBULENCE, گردنکشی gardan-
kashí, فتنه fitnah, کشتی sar-
kashí, فساد fasád.

TURBULENT, لجوج jaug-jú, جنگ جو
lujúj, متعمر mutamarrid, کش کردن
gardan-kash.

TURF, عرق 'azk, کسک kasak.

TURGID, روم هده varam - shudah,
بر آماسیده ámas-kardah, آماس کرده
bar-ámásidah, لك هده luk-shu-
dah.

TURK, ترك turk. — (Constantino-
polítan) عثمانلی 'usmánlí.

TURKEY, روم ملك mulk - i - rúm,
مملكت عثمانلو mamlakat-i-'us-
mánlí, ممالك عثمانیه mamálik-i-
'usmáníyah.—(the fowl) مرغ
fil-murgh, بو قلمون bú-kalamún.

[This bird is scarcely known in
Persia.]

TURKISH, ترکی turkí, رومی rúmí,
عثمانی 'usmání.

TURKISTAN (Western Tartary or
Bucharía), تركستان turkistán,
بخارا bukhará.

TURMERIC, زرد چوبه zard-chúbah.

TURMOIL, اغتشاش hangámah, غمناهی
ighitishásh, غمزه 'urbadah, غمزه
shúrish, همتاه shamátah, بلوا
balvá, آهوب áshúb, فتنه fitnah,
فساد fasád, غمها ghaughá, غلبگی
ghalabagí, هلتاق shilták, هلك
shulúk.

TURN (change), قلب inkiláb, قلب
kalb, تبدیل tabdíl.—(taste) میل
mail, هوق shauk.—(by turns)
نوبت bi-naubat, نوبت نوبت
naubat bi-naubat.

To TURN (intrane.), گردیدن gardí-

dan, گردهش گردان gardish kardan,
دور کردن daur kardan.—(trans.)
گردانیدن gardánídan.—(become)
شدن shudan, گشتن gashtan.—
(back) باز bar-gashtan, رجوع
کردن báz gardídan, رجوع نمودن
rujú' kardan, مراجعت نمودن
murája'at nimúdan.—(with a
lathe) خراطی کردن kharrátí kardan.
—(a handle) چرخانیدن char-
khánídan.—(the back) پشت دادن
pusht dádan.—(on water, etc.)
اخراج báz kardan.—(away) دور
کردن ikhráj kardan, دور کردن
bírún kardan, معزول کردن ma'zúl
kardan, بر طرف کردن bar taraf
kardan.—(aside) جستن
kanárah justan, کناره بکناره
khwudrá bi-kanárah ka-
shídan.—(aside, err) خطا کردن
khatá kardan.—(to cause to turn
aside) احبابا habt kardan, احبابا
نمودن íhbát nimúdan.

TURNER, خراطی kharrát, خراطی kha-
rádí.

TURNING-LATHE, چرخ خراطی charkh-
i-kharrátí.

TURNIP, هلمم shalgham, هلمم
shaljam.

TURPENTINE, طرمنتین tarmentín
(eur.).

TURMPIKE, راه دار خانه ráh-dár-
khánah.

TURNSCREW, آچار áchár.

TURPITUDE, حساسه khasásat, حساسه
khissat, ذلت dúní, ذلت zillat,
شانه shan'at, خورای khwárf,
سکیمه khabásat, ذل zull, سکیمه
sagiyat (vulg.).

TURQUOISE, فیروزه fíruzah.

TURRET, کنگره kungirah, برج burj.

TURTLE, کاسه پشت kásah-pusht,
سنگ پشت sang-pusht (obs.).—
(dove) فاخته fákhtah, موسچه
músíchah, قمری kumrí.

TUSH, کسوت khámúsh, خاموش
sukút.

TUSK, دندان dandán, ناب náb (pl.
انياب anyáb).

TUTELAGE, هاگردی shágirdí.

TUTELAGE, محافظ muháfiz.

TUTENAGUE (*kind of bell-metal*),
چدن chudan, مفرق mafrak.
TUTOR, استاد ustád, استاد ústád,
معلم atálik, لا lálá, وصی vasí,
الله lallah (*vulg.*), ددہ dadah
(*vulg.*).
To **TUTOR**, تعلیم کردن ta'lím kardan,
یاد دادن ta, dáb nimúdan, یاد
تربیت نمودن yád dádan, تربیت
tarbiyat nimúdan.
TUTORAGE, تربیت tarbiyat.
TWAIN, دو dú.
TWANG, آواز áváz.
To **TWANG**, صدا آوردن bi-sadá ávar-
dan, زنگیدن ringídan (*vulg.*).
TWEEZERS, منقاش minkásh.
TWICE, دو مرتبه dú-bár, دو بار dú-
martabah, دو دفعه dú-daf'ah, دو
دو dú-gánah.—(*twice as many*) دو
چند dú-chand.
TWIG, شاخه níhál, نعل shákhah,
تر tarrah, بنه bunah.
TWILIGHT, غسق shafak, غشی gha-
sak, همیشه havá, f-i-gurg
u mísh.
TWIN, توأم tava,m (*pl.* توأمان
tava,mán), همزاد ham-zád.
TWINE, رشته rismán, رشته rishtah.
To **TWINE** (*trans.*), تابتن táftan,
بپهاندن píchánídan.—(*intrans.*)
بپهاندن píchídan.
TWINGE, درد dard, رنج ranj, محنت
mihnat.
To **TWINGE**, شکنجه shikanjah
kardan.
To **TWINKLE**, درخشیدن dirakhshí-
dan.
TWINKLING, درخشان dirakhshán.—
(*instant*) لحظه lahzah, لحظه lam-
hah, آن án, دم dam, طرفه al'ein,
تارفاتú-'l-'ain.
TWIEL, گردش gardish, دوران daurán,
دور daur.
To **TWIEL**, گردش کردن gardídan,
دور کردن daur kardan, چرخیدن
charkhídan. (*twist*) بپهاندن píchánídan.

TWIST (*coil*), پیچ pích, حلقه halkah.
—(*twists and turns*) پیچ و خم
pích va kham.
To **TWIST** (*trans.*), تابتن táftan,
بپهاندن píchánídan.—(*intrans.*)
بپهاندن píchídan.
TWISTED, مغزول táb-dár, تابدار maf-
túl.
To **TWIT**, ملامت کردن malámat kar-
dan, تم عیب گفتن 'aib guftan, تم
سر بسر گذاشتن zamm kardan, سر
sar bi-sar guz'ashtan.
TWITCH, تلع inkibáz, تلع kal'.
To **TWITCH**, تلع نمودن kal' nimú-
dan, منقبضی مکنجی munkabiz sákh-
tan.
To **TWITTER**, یک یک و یک یک vík vík
kardan.
TWO-FOLD, دو تا dú-lá, دو دو dú-tá.
TYMBAL, ناله nakkárah.
TYPE, علامت nishán, علامت 'alámat.
—(*for printing*) حرف چاپ harf-i-
cháp, حرف طبع harf-i-tab'.
TYPICAL, نشان nishánah.
TYPOGRAPHER, چاپچی básmah-
chí, چاپچی cháp-chí.
TYPOGRAPHY, چاپ cháp, طبع tab'.
TYRANNICAL, ظالم eálim, جا
jafá-píshah, ستم sitam-gar,
دراز دست jaur-píshah, جور
diráz-dast.
TYRANNICALLY, ظالمانه zálímánah.
To **TYRANNIZE**, ظلم نمودن zulm kar-
dan.
TYRANNY, ظلم sitam, ظلم zulm, جور
jaur, جا jafá, جبر jabar, تعدی
ta'addí, دراز دستی diráz-dastí,
تجاوز tatávu'l, استبداد istibdád,
آواز ávár.
TYRANT, ظالم sitamgar, ستمگر
sitam-gar, جا کار jafá-kár, ستمکار
kár, جبار jabbár.— (*blood-opiller*)
خون خوار khún-khwár, خونریز khún-
ríz, خون آشام khún-áshám, خون
khún-fishán.
TYZO, مهندی nau-ámuz, نوآموز nau-
tadí.

U.

UBIQUITOUS, همه جا حاضر hamah-já-házir, هر جایی har-já.i.
 UBIQUITY, همه جا حاضری hamah-já-házirí.
 UDDER, پستان pistán.
 UGLINESS, بد نمایی zishtí, زشتی bad-nimá.i.
 UGLY, بد صورت zisht, زشت bad-súrat, بد منظر bad-manzar, کرپه کرپه karfhu-'l-manzar, بد گل bad-gil.
 ULCER, قرح kurh, ریش rísh.
 ULCERATED, قرچ karíh.
 ULTIMATE, آخر ákhir.
 ULTIMATELY, عاقبت 'ákitab, بالآخره bi-'l-ákhirah, نهایت الامر niháyatu-'l-amr.
 UMBILICUS (*the navel*), ناف náf.— (*umbilical cord*, خصم khashm.
 UMBRAGE, حشم shatm, خفت khiffat. — (*to take umbrage*) حشم گرفتن khishm giriftan.
 UMBRELLA, چتر chatr, افتابگیر áftáb-gír.— (*to put up an umbrella*) چتر گرفتن chatr bar-giriftan.
 UMPIRE, حکم munsif, منصف hakam, میانه میانه miyán-dár, میانهچی miyán-chí.
 UNABASHED, بی هرم bí-sharm.
 UNABLE, نا توان ná-taván.
 UNACCEPTABLE, نا مرضی ná-marzí, نا پسند ná-pasand, نا قبول ná-kabúl.
 UNACCOUNTABLE, بجان نا پذیر bayán-ná-pazír, بی حساب bí-hisáb.
 UNACUSTOMED, غیر معتاد ghair-i-mu'tád, غیر عادی ghair-i-'ádí.
 UNACQUAINTED, غیر آشنا ghair-i-áshná.
 UNADORNED, ساده sádah.
 UNADULTERATED, ناب náb.
 UNAFFECTED, ساده sádah.
 UNALLOYED, ناب náb.
 UNALTERABLE, لا یتغیر lá-yataghay-yur, بی تغییر bí-taghyír.

UNAMBIGUOUS, واضح vázih, مبهم نا ná-mubham, صریح sarfih.
 UNAMIABLE, نا مرغوب ná-marghúb.
 UNANIMITY, اتفاق vafák, یکجهتی yak-jihatí, اجلاس افکاری itiláf-i-ífkárf.
 UNANIMOUS, یکدل yak-dil, متفق muttafik, همساز ham-sáz.
 UNANIMOUSLY, متفق muttafikán.
 UNANSWERABLE, لا جواب lá-javáb.
 UNANSWERED, بی جواب bí-javáb.
 UNAPPROACHABLE, دست نا رس dast-ná-ras, وصول نا پذیر vusúl-ná-pazír.
 UNARMED, بی سلاح bí-siláh.
 UNASPIRATED, عقیقه ساکنه sákinah, عقیقه khafffah.
 UNASSISTED, بی امداد bí-imdád, بی یاری bí-yárf.
 UNAUTHORIZED, بی حکم bí-hukm.
 UNAVAILING, بی فائده bí-fá'idah.
 UNAVOIDABLE, ضرور zarúr, گزیر ná-guzír.
 UNAWARES, نا گهان ná-gáh, نا گاه ná-gahán, نا دانسته khatán, نا دانسته ná-dánistah, علی الفهر 'ala-'l-faur.
 UNBECOMING, نا سزا ná-sazá, نا مناسب ná-munásib, نا شایسته ná-sháyistah.
 UNBELIEF, عدم اعتقاد 'adam-i-'ití-kád, عدم سستی sústí-i-'imán, بی اعتقادی bí-'ití-kádí.
 UNBELIEVER (*anyone not a Muslim*), بی دین bí-dín.— (*idolater*) بت پرست but-parast.— (*magian*) مهری gabr, گور gaur, مجوسی majúsí. — (*polytheist*) مشرک mushrik.— (*Sabæan*) سابی sábí, نبی nabatí. — (*Christian*) ترسا tarsá, عیسوی nasrání, نصرانی 'isaví.— (*one who denies a future state of existence*), ملحد mulhid.— (*fatalist*) دهی dahrí.— (*Jew*) یهودی yahúdí, اسرائیلی isrá'ílí, منکر وجود nighúk.— (*atheist*) منکر وجود munkir-i-vujúd-i-khudái.

- [The Persians have no single word for an atheist, a phase of unbelief considered scarcely possible.]
- UNBIDDEN, غير ما مور ghair-i-ma-múr.
- UNBLAMEABLE, بی عیب bí-'aib, بیگناه bí-gunáh.
- UNBLEMISHED, بی داغ pák, بی داغ bí-dágh.
- To UNBOSOM, ظاهر کردن záhir kardan.
- UNBOUNDED, بی حد bí-hadd, بی نهایت bí-niháyat, غير محبط ghair-i-muhft, نا محدود ná-mahdúd, بی انتها bílá intihá.
- UNBROKEN (horse), نا رام ná-rám.
- To UNBURTHEN, بار بر داشتن bár bar-dáshtan.
- To UNBUTON, تکه گشادن tukmah gushádan.
- UNCEASING, مدا ممدám mudám, بی فاصله bílá fásilah.
- UNCERTAIN, غير معين ghair-i-mu'ayan, غير محقق ghair-i-muhakkak, مشکوک mashkúk, مشتبه mushtabih.
- UNCERTAINTY, گمان ishtibáh, گمان gumán, شبهه shubhah.
- UNCHANGEABLE, بی تغییر bílá taghyír, بی تبدیل bí-tabdííl.
- UNCHARITABLE, بی محبت bí-mahabbat, خلاف مسرور khiláf-i-murúvat.
- UNCHASTE, تار دامن tar-dáman, دامن آلوده dáman-álúdah.
- UNCIRCUMCISED, نا مختون ná-makhtún.
- UNCIRCUMCISION, نا مختونی ná-makhtúní.
- UNCIVIL, بی ادب bí-adab, گستاخ gustákh.
- UNCIVILIZED, غير وحشی vahshí, غير متقدم ghair-i-mutamaddin.
- UNCIVILLY, بی ادبانه bí-adabánah.
- UNCLE (paternal), هم 'amm, عم 'amú, اودر audar. — (maternal) خال khál, خالو khálú, دای dái, (vulg.).
- UNCLEAN, نا پاک ná-pák, ملوث ma-
- lavvas, چركين chirkin, كسيف kasíf. — (defiled) نجس najis, جنب junub.
- UNCLEANNESS, نا پاکی ná-pákí, كسافت kasáfat, نجاست najásat.
- UNCOMFORTABLE, بی آرام bí-árám, نا مرغوب ná-guvárah, نا گوارا ná-marghúb.
- UNCOMMON, نادر nádír, كمیاب kam-yáb, هاد sházz.
- UNCONCERNED, غافل gháfil, كاهل káhil.
- UNCONDITIONAL, بدون شرط bidún-i-shart.
- UNCONNECTED, نا مربوط ná-marbút.
- UNCONQUERABLE (persons), مغلوب maghlúb, نا هزنی maghlúb-ná-shudaní. — (things) فتح نا پذیر fath-ná-pazír.
- UNCONSCIOUS, بختود bí-khwud.
- UNCONSTITUTIONAL, غير مشروط ghair-i-mashrút.
- To UNCOCK, سر همشورا بیرون آوردن sar-i-shishahrá bírún ávardan.
- UNCOUTH, بد ترکیب bad-tarkíb, بد هیئت bad-híyat, بد قواره bad-kavárah, نا تراشیده ná-tiráshídah. — (uncouth, as language) نا مربوط ná-marbút, مزخرف muzakhráf.
- To UNCOVER, گشادن gushádan, پرده پاره کردن pardah bar-dáshtan, باران برداشتن baráhnah kardan.
- UNCOVERED, منكشف munkashif.
- UNCTION, تمرغ tam-rík, تدهین tadhín.
- UNCTUOUS, روغنی rau-ghaní, چرب charb.
- UNCULTIVATED, نا مزروع ná-mazrú', ویران vairán, بربود makhrúbah, باغر bá'ir.
- UNDAUNTED, بی باك bí-bák.
- To UNDECEIVE, رفع خطا کردن raf-i-khatá kardan, مطلع گردانیدن mut-talí' gardánídan, منحبر ساختن mukhbar sákhтан.
- UNDECIDED, متردّد muraddad, متوقف mutavakkif, معلق mu'allak.
- UNDECORATED, ساده sádah, سفید کار safíd-kár.
- UNDEFINABLE, حد نا پذیر hadd-ná-pazír, غير منحل ghair-i-munhall.
- UNDEFINED, غير معروف ghair-i-

UNFAIR, نا مناسب na-pasand, نا پسند na-munasib, نا هائسته na-sháyistah.

UNFAIRNESS, تامل taghallub.

UNFAITHFUL, بی وفا bi-vafá.

UNFASHIONABLE, نا مرغوب na-mar-ghúb.

UNFATHOMABLE, بی ته amfk, عمیق bi-tah.

UNFAVOURABLE, نا موافق na-muváfik, نا مسعود na-mas'úd.

UNFEELING, سنگدل sang-dil.

UNFURNISHED, مخلص mukhlis, مخلصانه mukhlisánah.

UNFINISHED, نا تمام na-tamám, نا تمام bi-anjám, نا کامل na-kámil.

UNFIT, نا لایق na-lá'ik, نا مناسب na-munasib, نا سزا na-sazá.

UNFLINCHING, متجاسر mutajásir.

To UNFOLD, باز گشادان gushádan, باز کردن báz kardan.

UNFORESEEN, غیر نا گهان na-gahán, غیر نا متوقع ghair-i-mutarassid, متوجه na-mutavvaki'.

UNFORTUNATE, بد بخت bad-bakht, بی نصیب bi-nasib, کام بخت kam-bakht, محسوس siyah-rúz, روز manhús, محروم mahrum, مدبر mudbir, محسوس maishúm, نصیب nahs.

UNFORTUNATELY, بد بختانه bad-bakhtánah.

UNFOUNDED, بی سبب bi-sabab, بی اصل bi-asl, باطل bátíl.

UNFREQUENTED, بی آمد و شد bi-ámád-u-shud.

UNFRIENDLY, نا مهربان na-mihrbán.

UNFRUITFUL, غیر مثمر ghair-i-mus-mir.

UNFULFILLED, نا تمام na-tamám.

UNFURNISHED, غیر مفروش ghair-i-mafrúsh.

UNGENEROUS, بی کرم bi-karm, نا نایب na-najib.

UNGODLINESS, عدم اعتقاد 'adam-i-i'tikád, مستعی susti-i-fmán, ایمان bi-i'tikádi.

UNGODLY, کافر bi-dín, بی دین káfir.

UNGOVERNABLE, غیر محکوم ghair-i-mahkúm.

UNGRACEFUL, بد نما bad-nimá.

UNGRATEFUL, نا مناسب na-sipás, نا نا hakk-shinás, حق هتاس na-hakk-shinás, بی وفا na-shukr-guzár, گدار bi-vafá, نامک حرام namak-harám, کافر نعمت káfir-i-ni'mat, بد عهد bad-'ahd.

UNGUENT, مرهم marham, عماد zamád.

UNHAPPINESS, درد دندی dard-mandi, دل تنگی dil-tangí, مستمند mustamandí, ملول malúf.

UNHAPPY, مستمند dil-tang, غمگین gham-gín, ملول malúf, اندوهناک andúh-nák.

To UNHARNESSED, ساز و گردن sáz vá-kardan.

UNHEALTHINESS, نا خوبی na-khwushí.

UNHEALTHY, نا موافق na-muváfik, نا گوارا na-guvárah. — (diseased) ghair-i-sálim, غیر سالم na-khwush.

UNHEARD OF, نا شنیده na-shiní-dah.

UNHEEDFUL, غافل gháfil.

UNHESITATINGLY, بی دروغ bi-dirgh.

UNHOLINESS, نا مقدس na-mukaddasí, نا پاک na-pákí, بی بدینی bi-díní.

UNHOLY, نا مقدس na-mukaddas, نا پاک na-pák, پلید pilíd, بی دین bi-dín.

UNICORN, کرگدن kargadan. [This is, strictly speaking, the "rhinoceros."]

UNIFORM (of a soldier), رعیت نظام rakht-i-nizám. — (alike) متفق muttáfik, یک رنگ yak-rang.

UNIFORMITY, مطابقت mutábakat, یک رنگی yak-rangí.

UNIFORMLY, یک رنگانه yak-rangá-nah, هم شکله ham-shaklánah.

UNINHABITABLE, نا قابل ماندن na-kábil-i-mándan, نا لایق سکونت na-lá'ik-i-sukúnat.

UNINHABITED, غیر مسکون ghair-i-maskún, نا آباد na-'ábád, نا مأمور na-ma'múr.

UNINTELLIGIBLE, نا فهم na-lá-yafham, نا قابل فهم na-kábil-i-fahm, نا

درآك ná-mumkin-i-idrák, ممكن ادراك
 بى معنى bí-ma'ní, گنگ gung.
UNINTENTIONALLY, *vide* UNWIT-
 TINGLY.
UNINTERESTING, بى مزه bí-mazah.
UNINTERRUPTED, نا منقطع ná-
 maktú', متواتر lá-takattu', متواتر
 mutavátir, دائم dá'im.
UNION, اتحاد ittihád, اتيقار ittifák,
 اتصال ittisál, وصل vasl, اقتران ikti-
 rán.—(marriage) عروسی 'arúsí,
 تاهل tá'ahhul, ازدواج izdiváj,
 زواج ziváj.—(trades union) اصناف
 asnáf, طائفة tá'ifah.
UNIQUE, بى عدیل bí-'adíl, واحد
 váhid, ننگه yak-tá, یکتا lingah
 (vulg.).
UNISON, هم آهنگی ham-áhangí.
UNITARIAN, اهل وحدت ahl-i-vah-
 dat. [This is rather a Pantheist,
 or one who holds that the Divine
 Spirit pervades everywhere. All
 Muhammadans are in fact Uni-
 tarians.]
To UNITE, وصل پوستان paivastan, وصل
 vasl kardan, اتحاد نمودن itti-
 hád nimúdan, متحد شدن muttáfik
 shudan.—(in marriage) عقد
 نکاح 'akd-i-nikáh bastan.
UNITED, متفق muttahid, متفق
 muttáfik, موصول mausúl, پوستان pai-
 vastah.
UNITY, اتحاد ittihád.—(of the Deity)
 توحید tauhíd.
UNIVERSAL, عمومی 'umúmf, کلی
 kullí, شامل shámil.
UNIVERSALITY, کلیت kullíyat,
 عمومی jumlagí, عمومیت 'umúmf-
 yat.
UNIVERSALLY, بالجملة bi-'l-jumlah,
 عمومًا bi-'l-kullíyat, بالكلية
 'umúman, علی الاطلاق 'ala-'l-
 itlák.
UNIVERSE, عالم 'álim, مکان
 kaun va makán, جمله کائنات
 jumlah-i-ká'inát, جهان jahán.
UNIVERSITY (college), مدرسه madra-
 sah.
UNJUST, نا حق bí-dád, نا حق ná-
 hakk, حیث jafá-kár, جاف haif,
 بی انصاف bí-insáf, ظالم zálím.

UNJUSTIFIABLE, نا پذیر tasdík-
 ná-pazír.
UNJUSTLY, نا حق zálímánah, نا
 ná-hakk.
UNKIND, نا مهربان ná-mihr-bán, بى
 شفقت bí-shafakat.
UNKINDLY, نا مشفقانه ná-mushfiká-
 nah.
UNKINDNESS, نا مهربانی ná-mihr-
 bání.
UNKNOWN, نا معلوم ná-ma'lúm,
 مجهول majhúl, نا معروف ná-ma-
 rúf.
UNLAMENTED, ماتم نا گرفته mátam-
 ná-giriftah, بى ماتم bí-mátam.
UNLAWFUL, خلاف شرع khiláf-i-shar',
 حرام harám, نا مشروع
 ná-hakk.
UNLAWFULLY, غیر مشروعانه ghair-i-
 mashrú'ánah.
UNLEARNED (uneducated), امی
 ummf, نا خوانده bí-savád, نا
 ná-khwándah.
UNLEAVENED, فطیری fatírí.—(un-
 leavened bread) نان فطیری nán-i-
 fatírí.—(feast of unleavened
 bread) عيد فطير 'id-i-fatír.
UNLESS, الا illá, اگر نه agarnah,
 وگرنه vagarnah, مگر magar, بی-
 ghair, سواى آن síváí-i-án.
UNLETTERED, نا دان ná-dán.
UNLIKE, (شبهه) غیر مشابه ghair-i-mushá-
 bih, بى تمثيل bí-tamsíl, بی
 مشابهت bí-mushábahat.
UNLIMITED, بى نهایت bí-hadd, بى
 bí-niháyat.
To UNLOAD, از متاع عالی کردن az
 matá' khálí kardan, در کردن dar-
 kardan.
To UNLOOSE, حل کردن hall kardan,
 رز کردن rá-kardan.
UNLOVELINESS, غیر محبوبیت ghair-
 i-mahbúbíyat.
UNLOVELY, غیر محبوب ghair-i-
 mahbúb.
UNLUCKILY, بد جخانه bad-bakhtá-
 nah.
UNLUCKY (unfortunate), بد جخت
 bad-bakht, کم جخت kam-bakht,
 بى نصیب bí-nasíb, روز سیاه siyah-
 rúz, محروم manhús, محروم

- mahrúm, مدبر mudbir, مبشوم maishúm, ناص naqs.—(unpropitious) نا موافق ná-muváfik, نا موافق ná-mas'úd, مخالف mukhá-lif, ناص naqs.
- To UNMAN, نا مرد ساختن ná-mard sákhtan, بی جرأت ساختن bí-jur,at sákhtan.
- UNMANLY, نا مردانه ná-mard, نا مردانه ná-mardánah.
- UNMANNERLY (adj.), بی ادب bí-adab, بی سلیقه durusht, درخت bí - salíkah, گستاخ gustákh.—(adv.) بی ادبانه bí-adabánah, گستاخانه gustákhánah.
- UNMARRIED (man), مجرد mujarrad, عجز 'azab, نا مزاج ná-muzavvaj, غایب ghair-i-muta,ahhil.—(woman) نا کد خدا ná-kad-khudá, غایب منکوحه ná-muzavvajah, غایب ghair-i-mankúhah.
- To UNMASK, از پرده بریدن az pardah bírún ávardan, بپوشان ظاهر bi-maidán ávardan, کشف کردن kashf kardan.
- UNMEANING, بی معنی bí-ma'ni, چنگ jafang, هزاره harzah, چو پُخ púch, بهره bishúdah.
- UNMERCIFUL, بی رحم bí-rahm, بی مروت bí-muravvat, سنگدل sang-dil.
- UNMERCIFULLY, نا مهربانه ná-mihr-bánah.
- UNMIXED, نا آمیخته ná-ámíkhatah.—(pure) صاف sáf, ناب náb, ساده sádah.—(mere) محض mahz.
- UNNATURAL, خلاف طبیعت khiláf-i-tabí'at, خلاف طبع khiláf-i-tab'.
- UNNATURALLY, خلاف طبیعت khiláf-i-tabí'at.
- UNNECESSARY, غیر لازم ghair-i-lázim.
- UNNEIGHBOURLY, خلاف همسایگی khiláf-i-ham-sáyagi.
- To UNNERVE, بیطاعت کردن bí-tákat kardan.
- UNNUMBERED, بی حساب bí-hisáb, بی شمار ná-ma'dúd, bi-shimár, لا یعد و لا یحصی lá-yu'add va lá-yuhsá.
- UNOBSERVED, نا دیده ná-dídah.
- UNOBTAINABLE, حصول نا پذیر husúl-ná-pazír.
- UNOCCUPIED (person), نا مشغول ná-mashghúl.—(place, &c.) غیر سکون ghair-i-sukún.
- UNOFFENDING, نا مضر ná-muzirr, نا مؤذی ná-muzá.
- UNOFFICIAL, غیر رسمی ghair-i-rassámí.
- UNPAID, مفت muft, بلا عوض bilá 'ivaz.
- UNPALATABLE, نا گوار ná-guvár, بد مزه bad-mazah.
- UNPARALLELED, بی نظیر bí-nazír, بی بدل bí-badal, بی همال bí-hamál.
- UNPARDONABLE, مغفرت نا پذیر maghfirat-ná-pazír.
- UNPLEASANT, نا پسند ná-pasand, نا دلپذیر ghair-i-latíf, نا دلپذیر ná-dil-pazír, نا مرغوب ná-marghúb, نا گوار ná-guvárah.
- UNPLEASANTLY, نا خوش آمدانه ná-khwush-áyandánah.
- UNPLEASING, غیر مرضی ghair-i-marzí, نا خوش آید ná-khwush-áyand.
- UNPOLITE, بی ادب bí-adab, درخت durusht, بی سلیقه bí - salíkah, گستاخ gustákh.
- UNPOLLUTED, بی عیب bí-'aib, صاف sáf, پاک pák.
- UNPOPULAR, نا پسند ná-pasand.
- UNPRACTISED, نا آزموده khám, نا آزموده ná-ázimúdah.
- UNPRECEDENTED, غیر مسبوق ghair-i-masbúk.
- UNPREPARED, نا مهیا ná-muhayyá, غیر آماده ghair-i-ámádah.
- UNPRINCIPLED, بی محابا bí-muhábá, بی حیا bí-hayá, بد نفس bad-nafs, مفسد mufsid.
- UNPROFITABLE, بیفایده bí-fá'idah, بیفیع ghair-i-muffíd, غیر مفید ghair-i-muffíd, نا سودمند ná-súd-mand.
- UNPROFITABLY, غیر مفیدانه ghair-i-muffídánah, بدون فایده bidún-i-fá'idah.
- UNPROFITIOUS, نا موافق ná-muvá-

fik, مخالف نا ná-mas'úd, مخالف mukhálif, محض nahs.

UNPROTECTED, بی حمایت بی himáyat, غیر محفوظ نا ná-mahfúz, غایب نا ghair-i-mahrús, صاحب بی bísáhib.

UNPUNCTUALITY, بی وقت بی vakt.

UNQUALIFIED, نا قابل نا ná-kábil.

UNQUENCHABLE, اطفا نا itfá-napazír.

UNQUESTIONABLY, بلا شك bilá shakk.

UNQUIET, متزلزل بی bítáb, تاب mutazalzil.

To UNRAVEL, حل کردن hall kardan, باز کردن báz kardan.

UNREASONABLE (excessive), بی اعتدال بی-i'tidál, حد بی hadd, متجاوز mutajáviz, نهایت niháyat, فزون fuzún. — (against reason) خلاف عقل نا ná-ma'kúl, عقل khiláf-i-'akl.

UNREASONABLY, نا معقولانه نا ná-ma'kúlánah.

UNRELENTING, سخت دل sakht-dil.

UNRELIABLE, متبدل mutabaddil, بی بها بی bítaká, بیقرار bítakarár.

UNREPENTANT, نا توبه کار ná-taubahkár, غیر نادامت بی bínadámat, غایب ghair-i-tá'ib.

UNRESISTING, بدون ابا bidún-i-ibá.

UNRESTRAINED, مطلق mutlak.

UNREWARDED, بی مزد بی bímuzd, بی جزا bítjazá.

UNRIPE, خام khám, نا رسیده ná-rasídah, نا رس ná-ras, نا پخته ná-pukhtah. — (unripe fruit, not attained the proper size) چغله chughulah, چغاله cháhghálah. — (unripe dates) بوسر busr, مدبب muzanníb. — (unripe grapes) غوره ghúrah, باغی báhghich. — (unripe melon) ککبو karkú, کبیره kumbizah.

UNRIVALLED, مثل بی bímisál, بی نظیر bínazír.

To UNROLL, گشادن gushádan.

UNRULY, سرکش sar-kash.

UNSAFE, بی سلامت بی salámat, خطر khatar-nák, نا امن ná-aman.

UNSATISFACTORY, نا پسند ná-pasand, نا موافق نا nah-bi-taur-i-dilkhwáh.

UNSAVOURY, بی مزه بی bímazah.

To UNSCREW, پیچ وا کردن pích vá kardan.

To UNSKAL, مهر شکستن muhr shikastan.

UNSEARCHABLE, تفحص نا پذیر tafahhus ná-pazír.

UNSEASONABLE, بی وقت بی vakt, بیگانه bígáh, بی زمان bítamán, بی موقع بی mauki'.

UNSEEMLY, نا شایسته نا ná-sháyistah.

UNSEVICEABLE, نه قابل کار nah kábil-i-kár, نا کاره ná-karah.

UNSETTLED, بی قرار بی karár, بی ثبات bítabat. — (the weather was unsettled) هوا انقلاب داشت havá inkilábrá dásht.

To UNSEW, هکافتن shikáftan.

UNSHAKEN, غیر متحرک ghair-i-mutaharrik, ثابت sábit.

To UNSHEATHE, بیرون کشیدن bírún kashídan.

UNSIGHTLY, بد نما bad-nimá.

UNSKILFUL, غیر ماهر ghair-i-máhir.

UNSKILFULNESS, بی مهارتی بی maháratí.

UNSOCIAL, نا مأنوس نا ná-ma,nús, انس نا پذیر uns-ná-pazír.

UNSOUND, غیر سالم ná-sahf, نا صحیح ghair-i-sálim.

UNSPARINGLY, بی دریغ بی dirígh.

UNSPEAKABLE, نا گفتنی ná-guftaní.

UNSPEAKABLY, بطور نا گفتنی bi-taur-i-ná-guftaní.

UNSTABLE, بی بها بی bítaká, بیقرار bítakarár.

UNSTEADILY, متزلزلانه mutazalzilánah.

UNSTEADY, نا قائم نا ná-ká'im, نا مضبوط ná-mazbút, نا استوار ná-ustuvár, نا لک lak (vulg.)

UNSUBDUED, نا مغلوب نا ná-maghlúb.

UNSUCCESSFUL, نا کام ná-kám, نا کامیاب ná-kám-yáb, بی نصیب bínasíb, نا بختیار bímaksad, نا موفق ná-bakht-yár, نا مراد ná-murád, محروم mahrúm, محروم manhús.

UNSUITABLE, نا مناسب ná-munásib, نا موافق بی bítjazá, نا لائق ná-lá'ik, نا موافق ná-muváfik, نا سزا ná-sazá.

UNSUITABLENESS, نا هاپستگى ná-sháyistagi.
 UNSUSPECTED, بی بد گمان بی-bí-bad gumán, نا مظنون ná-maznún, بی هاشیه بی-ashá, bíbah, غیر متهم ghair-i-muttahim.
 UNTAMED, نا رام ná-rám.
 To UNTIE, حل کردن hall kardan, وا کردن vá-kardan.
 UNTIL, تا تا, تا که tá-kih, حتی hattá, إلى الی ilá.
 UNTIMELY, بی محل بی-gáh, بیگانه bí-mahall, بی وقت بی-vakt, بی موقع بی-bí-mauki'.
 UNTOWARD, کم بد بخش bad-bakht, کم بخش kam-bakht, بی نصیب بی-nasíb, روز سیاه siyah-rúz, منحوس manhús, محروم mahrum, مدبر mudbir, میبشوم maishúm, نفس nahs.
 UNTRUE, دروغ durúgh, کاذب kázib, راست ná-rást.
 UNTRULY, نا راستانه ná-rástánah.
 UNTRUTH, کذب durúgh, کذب kizb, ارجاف tazvír, غدر ghadr, ارجاف irjáf.
 To UNTWIST, وا تابیدن vá-tábídan.
 UNUSED, عادی بی-ádat, عادی بی-ádat, نکرده ádat-na-kardah.
 UNUSUAL, غیر معمول ghair-i-ma'múl, خلاف معمول ghair-i-ma'hud, خلاف khiláf-i-ádat.
 UNUTTERABLE, نا گفتنی ná-guf-taní.
 To UNVEIL, از پرده برور آوردن az pardah bírún ávardan, بپیدان بپیدان, ظاهر ظاهر bi-maidán ávardan, ساختن záhir sákhtan, کشف کردن kashf kardan.
 UNWARIILY, بیغلیت gháfilánah, غافلانه bi-ghiflat.
 UNWARLIKE, نا هاپسته جنگ ná-sháyistah-i-jang.
 UNWARRANTABLE, تصدیق نا پذیر tas-dík-ná-pazír.
 UNWARY, بی احتیاط gháfil, غافل بی-ihitiyát, نا هوشیار ná-húsh-yár.
 UNWEARIED, بی ملال بی-malál.
 UNWELCOME, ناخواستنه ná-khwástah, نا مطلوب ná-matlúb.
 UNWELL, نا بی-dimágh, نا

نا-khwush, نا كسالت bá-kasálat.
 UNWHOLESOME, نا گواره ná-guvárah, مضر muzirr, نا موافق ná-muváfik, مضر muzirr, موزی mu.zí.
 UNWIELDY, جسم jasím, بزرگ buzurg.
 UNWILLING, نا راضی ná-rázi, نا نا عواد ná - khwush-núd, نا عواد ná-khwáh, ناخواستنه na-khwástah, شاکى shákí.
 UNWILLINGLY, بی اعتبار بی-ikhtiyár.
 UNWISE, بیوقوف بی-vukúf, نا دان ná-dán, بی-vukúf.
 UNWISELY, غافلانه gháfilan, احمقانه ahmakánah, بی-bí-basírat.
 UNWITTINGLY, نا عن lá-'au shu'úr, نا دانسته ná-dánistah, عارضا 'arizan.
 UNWORTHILY, نا هاپستانه ná-abáyis-tánah, نا لایقانه ná-lá,ikánah.
 UNWORTHY, نا مستحق ná-musta-hakk, نا سزاوار ná-sazávár, نا لایق ná-lá,ik, نا هاپسته ná-sháyistah.
 To UNYOKE, جوغ کشادن júgh gushá-dan, نا باز کردن yúgh báz kardan.
 UP (adv.), بالا bálá. — (prep.) قائم sar-bálá sar-á-zír. — (up and down) سر بالا سرزیر ká,im.
 To UPBRAID, ملامت کردن malámat kardan, عیب گفتن 'aib guftan, موافقت کردن zamm kardan, موافقت mu,ákhazah kardan.
 To UPHOLD, حمایت کردن himáyat kardan.
 UPON, بر بار, بالا bálá, فراز faráz, روی fauk, کف kaf, علی 'alá, روی rúy.
 UPPER, بالاتر bálatar, برتر bartar, علی 'alá. — (upper room, upstairs apartment) بالا خانه kúshk, بالا خانه bálá-khánah. — (upper seat, at the further end of a room) صدر sadr. — (the upper part) فراز faráz, فوق fauk.
 UPRIGHT (perpendicular), قائم ká,im, مستقیم mustakím, صهی sahí or suhí, راست rást, بر پا bar pá. — (honest) صادق sádik, صالح sálih, راست rást, راستباز rást-báz.

UPRIGHTNESS, راستی *rástí*.—(honesty) راستی *rástí*, انصاف *insáf*, صداقت *sadákát*.

UPROAR, هنگامه *hangámah*, غوغا *ghaughá*, قال *kál* u *kál*, دندمه *damdamah*, همهمه *hamhamah*.

UPSET, وارونه *várúnah*, منقلب *mun-kalib*.

To UPSET, سر نگون کردن *sar-nigún kardan*, سر زیر کردن *sar-zír kardan*, وارزون کردن *várúnah kardan*, وارزون بر گشته *vázhgún sákhtan*, بر گشته *bar-gashtah sákhtan*, بر گردانیدن *bar-gardánidan*.

UPSHOT, نتیجه *natíjah*, انجام *anjám*, مال *hásíl*, حاصل *inzirám* *ma,al*, آخر *ákhír*, سر *sar*.

UPSIDE-DOWN, سر زیر *zír-zabar*, سر نگون *sar-nigún*, وارونه *várúnah*, وارزون *vázhgún*, سر زیر *sar-zír*, نگون نگونسار *nigún-sár*, مقلوب *maklúb*, بر گشته *bar-gashtah*.

UPSTAIR, نو خیز *nau-kísah*, نو کبسه *nau-khíz*.

UPWARDS, بالا *bálá*.—(upwards and downwards) فراز *shíb* u *faráz*.

URBAN, شهری *shahrí*, مدنی *mada-ní*, بلدی *baladí*.

URBANITY, ادب *ádab*.

URCHIN, کودک *kúdak*.

URETHRA, مبال *mabál*.

To URGE, تکمیل کردن *takázá kardan*, ابرام نمودن *ighvá kardan*, ابرام نمودن *ibrám nimúdan*, تحریک نمودن *tahrík nimúdan*, الحاح نمودن *ilháh nimúdan*, بر آن داشتن *bar án dáshtan*, اکتفا نمودن *ilká nimúdan*.

URGENCY, لزوم *zarúrat*, ضرورت *luzúm*.

URGENT, ضرور *zarúr*, لازم *lázim*.

URNAL, قاروره *kárúrah*.

URINE, بول *baul*, پیشاب *písh-áb*, بول زهراب *shásh*, ادرار *idrár*, زهراب *zahr-áb*.

To URINE, هاشیدن *sháshídan*, بول پیشاب کردن *písh-áb kardan*, بول ادرار کردن *baul kardan*, ادرار کردن *idrár*

kardan, تشرهر کردن *tasharshur kardan*.

URN (for tea-making), سمار *samá-var* (*eur.*), سماوار *samávár* (*eur.*).—(vase) ظرف *zarf*.

US, مارا *márá*.

USAGE (treatment), ومع *sulúk*, رفتار *vaz'*, استعمالی *isti'málí*, رفتار *raftár*, معمول *ma'múl*.

USE, عمل *kár*, فایده *fá'idah*, عمل *'amal*, مصرف *masraf*.—(in use) روان *raván*, مستعمل *musta'mal*.—(what is the use) چه حاصل *chih hásil*.—(to be of use) بکار آمدن *bi-kár ámadan*, بکار خوردن *bi-kár khurdan*, کار گر آمدن *kár-gar ámadan*, مفید بودن *mufíd búdan*, مصرف *bi-'amal ámadan*, مصرف نافع بودن *masraf dáshtan*, نافی *náfi' búdan*, فایده داشتن *fá'idah dáshtan*.

To USE (make use of) بکار بردن *bi-kár burdan*, تصرف نمودن *tasarruf nimúdan*, عمل آوردن *bi-'amal ávardan*.—(be in the habit of) استعمال کردن *isti'mál kardan*, معتاد *'ádat dáshtan*, عادت داشتن *qá'edah dáshtan*, عهده داشتن *khú giriftan*, پیش نهاد نمودن *písh-nihád nimúdan*.

USEFUL, بکار *bi-kár*, مفید *mufíd*, کار آمدنی *kár-ámadaní*.

USELESS, بکار *bí-karah* یا بکار *ná-bi-kár*, بیفایده *bí-fá'idah*, بیصرف *bí-masraf*, از روی هوا *az rúy-i havá*.—(to render useless) ابطال نمودن *ibtál nimúdan*.

USELESSLY, باطلا *bátílan*.

USHER (at a court), عریضگی *'arz-begí*.—(at a school) ناگب *ná,ib*.

USUAL, متعارف *ma'múl*, معمول *mutadával*, متعارف *mutá'arif*, متداول *mutadával*, معتاد *ma'húd*, مرجع *muravvaj*, معتاد *mutád*, حسب استعمال *hasb-isti'málí*, مستمری *mustamarfí*.

USUALLY, عموماً *'umúman*.

USUFRUCT (temporary profit), سود *súd*, نفع *na'f*, حاصل *hásil*.—(partition of usufruct) مهابات *muhá-yát*.

USURER, سود عوار, ribá-khwur, ربا عوار, súd-khwár, رابع, rábih.
 USURIOUS, ربای, ribái.
 To USURP, بغير حق متصرف شدن, bi-ghair-i-hakk mutasarrif shudan, غصب بظلم کردن, bi-zulm giriftan, غصب نمودن, ghasb nimúdan.
 USURPATION, غصب, ghasb, ظلم, zulm, عدوی, ta'addí.
 USURPER, ظالم, zálím, جبار, jabbár.
 USURY, ربا, ribá, ربح, ribh, مراءحه, murábahah.
 UTENSIL, ظرف, zarf. — (tools), اوزاع, auzá, ساز, آلات, alat, یزاق, yarák, ساز, sáz, ادات, adát.
 UTERINE, حکمی, shikmí.
 UTILITY, افاده, ifádah, فائده, fá'idah, نفع, naf', منفعت, manfa'at.
 To UTILIZE, صرف کردن, sarf kardan.
 UTMOST, نهایت, gháyat, نهایت, niháyat, آخر, aksá, آخر, ákhir. — (at

the utmost) انتهای, intihái, مراتب, i-marátib, باهر, bi-niháyat, باهر, bi-ákhir, همه جهت, bi-hamah-jihat. — (to the utmost of one's ability) حتی المقدور, hattú-'l-makdúr, بقدر مقدور, bi-kadar-i-makdúr.
 UTTER, کامل, kámil, كل, kull.
 To UTTER, گفتن, guftan.
 UTTERABLE, گفتنی, guftaní.
 UTTERANCE (pronunciation), تلفظ, talaffuz, مخرج, makhraj, تجويد, tajvid.
 UTTERER, نگار, ká'il, گوینده, gúyandah.
 UTTERLY, تماما, sar-á-sar, سراسر, sar-á-sar, بالکلیت, bi-'l-kull, بالکلیت, bi-'l-kullíyat, بالمره, bi-'l-marrah, کلا, kullán va kátibatán, و کاتبه, kullíyatan, بعینه, bi-'ainihi.
 UVULA, زبان کوچک, zabán-i-kúchik.

V.

VACANCY, خلو, khulú. — (appointment) مرورت, zarúrat, خالی, khálí.
 VACANT, خالی, khálí. — (to be vacant) منحل شدن, battál shudan, منحل, munhall shudan.
 To VACATE, خالی نمودن, khálí nimúdan, تخلیه کردن, takhliyah kardan.
 VACATION (time of intermission from business, &c.), تعطیل, ta'tíl, ایام استراحت, farághat, فراغت, fayághat, استراحت, istiráhat.
 To VACCINATE, آبله گویندن, ábilah kúbídan.
 VACCINATION, آبله کوبی, ábilah-kúbí, اوله کوبی, aulah-kúbí (vulg.).
 VACCINE LYMPH, ماده آبله, máddah-i-ábilah.
 To VACILLATE, دل دل نمودن, dil dil nimúdan, دو دل بودن, dú díl búdan, لایت و لعل کردن, lait u la'all kardan.
 VACILLATION, تردد, taraddud.
 VACUUM, خلو, khulú, خلاء, khalá.

VAGABOND, اوباش, aubásh, آواره, ávárah, بیکار, bí-kár, مطرد, mat-rúd.
 VAGARY, وسواس, vasvás.
 VAGRANCY, آوارگی, áváragí.
 VAGRANT, آواره, ávárah.
 VAGUE, بی قرار, bí-karár, معین, ghair-i-mu'ayyan, مشتبه, mush-tabih, نامعلوم, ná-ma'húd, بی نهایت, bí-sabát.
 VAIN (fruitless), بی فائده, bí-fá'idah, عبث, abas, باطل, bátíl, باطل, battál, از روی هوا, bí-masraf, بی صرف, rúy-i-havá. — (conceited) خود پسند, khwud-pasand, خود بین, khwud-bín, مغرور, maghrúr, هوا دار, havá-dár, باد دار, bád-dár, یال بند, yál-band. — (in vain) عبثا, abasan, باطل, bátílan, به باطلان, bi-batlán.
 VAINGLORIOUS, مغرور, maghrúr, لاف, láf, یال بند, yál-band.
 VAINGLOBY, تصلف, mubáhát, مباحات, tasalluf.

VALET (*personal servant*), پیشخدمت pish-khidmat.
 VALETUDINARIAN, وسواسی vasvási, احتیاجاً ihtiyát-kár.
 VALIANT, دلیر dilír, دلوار dilávar, هجاء bí-bák, جانباز ján-báz, هجاء shujá', هجاء shají', جبار jarí, بهادر bahádur, شیر مرد shír-mard, رشید rashíd.
 VALIANTLY, با دلیری bá-dilírí, با جسارت bá-jasárat, دلیرانه dilíránah.
 VALID, کامل kámil, درست durust, مقرر مقرر makrún bi-saváb.
 VALIDITY, درستی durustí, کمال kamál.
 VALLEY, دره darrah, وادی vádí, جلگه julgah, وادیل vail, گود gaud.
 VALOROUS, دلیر dilír, دلوار dilávar, هجاء bí-bák, جانباز ján-báz, هجاء shujá', هجاء shají', جبار jarí, بهادر bahádur, شیر مرد shír-mard, رشید rashíd.
 VALOUR, دلیری dilírí, دلواری dilávarí, جرأت jur'at, جسارت jasárat, جماعت shajá'at, غیرت ghairat, هجاء bí-bákí, هجاء shará'at.
 VALUABLE, گرانباهه girán - máyah, بیش قیمت girán-bahá, گران بها bish-kaimat, عزیز 'azíz, اعلی' a'lá.
 VALUATION (*estimate*), ارزش bar-ávard, تخمین takhmín.
 VALUE, قیمت kaimat, ارزش arzish, بها bahá, قدر kadar, समान saman.— (*utility*) مصرف masraf, فایده fá'idah.
 To VALUE, قیمت کردن kaimat kardan, نرخ گذاشتن narkh guzáshtan, ارزش نهادن arzish nihádan.— (*appreciate*) دانستن ghanímat dánistan.
 VALUELESS, بی بها bí-bahá, بی قیمت bí-kaimat.
 VALVE, پرده pardah, غطا ghitá.
 VAN (*of an army*), طلایه taláyah, پشاور pish-rau, قراول karávuł.
 VANE, باد نما bád-nimá.
 VANGUARD, مقدمت mukad-damatu-'l-jaish.
 To VANISH, غائب شدن ghá'ib shudan, پیدا گشتن ná-paidá gash-

tan, مضمحل شدن muzmahill shudan.
 VANITY (*inutility*), بطلان batlán, فایده عدم fá'idah, بطلت batálat. — (*conceit*) غرور ghourúr, مغروری maghrúrí, كبریا kibriyá', خودپسندی khud-pasandí, تكبر takabbur, نفس nafs, خودپسندی khwud-pasandí, مغریت nakhvat, 'عجب' uj'b, خودنمایی khwud-nimá, í. نیستی (nothingness) habá, nístí, تباهی tabáhi, بطلت batálat.
 To VANQUISH, فتح کردن fath kardan, غلبه ghalabah kardan, شکر shikast dádan, ظفر دادن zafar yáftan, گشادن gushádan, نصرت یافتن nusrat yáftan, غالب آمدن firúz shudan, غلبه آمدن ghálib ámadan.
 VANQUISHER, مغرور firúz, مظفر mu-zaffar, منصور mansúr.
 VANTAGE, نفع naf', فایده fá'idah, منفعت manfa'at, سود súd, صرفه sarfah.
 VAPID, بیهوش bí-rúh, بیهوش bí-ján.
 VAPIDNESS, کسالت kasálat.
 VAPOROUS, پر بخار pur-bukhár.
 VAPOUR, بخار bukhár, غبار ghubár, تاف taf.
 VARIABLE, بی قرار bí-karár, نا پایدار ná-páyadár, متغیر mutaghayyir, بی ثبات bí-sabát, متلون mutalavvin, دور دور dú-rú, ناپدید subuk-pá.
 VARIANCE, اختلاف ikhtiláf, فتنه fitnah, ستیزه sitz'ah.
 VARIATION, تفاوت tafávuť.
 To VARIEGATE, ملون ساختن mulavvan sákhtan.
 VARIEGATED, رنگارنگ rang-á-rang, ملون gún-á-gún, ملون mulavvan.
 VARIATION, گوناگونی gún-á-gúní.
 VARIETY, اختلاف ikhtiláf.
 VARIOUS, متغری mutafarrik, مختلف mukhtalaf, گوناگون gún-á-gún.
 VAENISH, روشن kaman, روشن raughan-ikamán.
 To VAENISH, مستحکم تر کردن mus-tahkim-i-tar kardan, روشن زدن raughan zadan.
 To VARY, تفاوت داشتن tafávuť dáshtan (bi).— (*change*) بدل کردن

- badal kardan, تبدیل نمودن tabdíl
nimúdan, عوض کردن 'ivaz kardan,
تغییر نمودن taghyír nimúdan.—
(to vary the operation with ...)
مخلوط کردن در بین کار ... dar bain-
i-kár ... makh'lúf kardan.
- VASE, ظرف zarf, سبو sabú, کواره ku-
várah or كواره ku,árah, كوك
kulúk, بلونی bulúní, بستو bastú.
- VASSAL, رعیت ra'iyat, تبع tabí',
فرمانبردار firmán-bardár.
- VASSALAGE, بندگی bandagí, رعیتی
ra'iyatí.
- VAST, وسیع vastí, بی اندازه bí-an-
dázah, بی حد bí-hadd, اعظم
a'zam.
- VASTLY, بسیار bisyár, خیلی khailí.
- VAT, حوض hauz.
- VATICAN, عمارت واتیکان 'imárat-i-
vátígán (eur.).
- VAULT (dome), گنبد gumbaz, گنبد
gumbad, قبه kabbah. — (under-
ground) سردابه tah-khánah, سردابه
sardábah, زیر زمین zír-i-zamín.
- To VAULT, مسافت ساختن musakkaf
sákhtan.—(jump) چستن jastan,
پرش khíz kardan.
- VAULTED, مسافت musakkaf.
- To VAUNT, قلم رفتن kul raftan,
مفاخرت نمودن mufákharat nimú-
dan, لاف گزاف gizáf zadan, لاف
زدن láf zadan.
- VAUNTING, فخر لافزنی láf-zaní, فخر
fakhr, مفاخرت mufákharat.
- VAUNTINGLY, با لافزنی bá-láf-zaní.
- VEAL, گوشت گوساله gúsht-i-gúsálah.
- To VEER, تبدیل یافتن tabdíl yáftan,
تغییر شدن mutaghayyir shudan.
- VEGETABLE, نبات sabzí, نبات na-
bát, رستانی rustaní.
- VEGETATION, نما namá, علف 'alaf,
رق varak.
- VEHEMENCE, تندى tundi, سختی
sakhtí, درهتی durushtí.
- VEHEMENT, تند tund, سخت sakht,
درهت durusht.
- VEHICLE, مرکب markab.
- VEIL (covering the face), رو بند ru-
band, بنده ru-bandah, برقع
burka, ملبه mikna, نقاب nikáb.
—(covering the person) چادر chá-
- dar, ستاره satárah, ابرار izár.—
(curtain) پرده pardah, حجاب
hijáb, تاجیر tajír.
- To VEIL, پنهان نیهتن nihuftan,
پوشیدن púshídan, پنهان کردن panhán kar-
dan, نهان کردن nihán kardan,
مخفی ساختن makhfí sákhtan.—
(to veil oneself) برقع زدن burka'
zadan, نقاب انداختن nikáb an-
dákhtan.
- VEIN, عرق 'irk (pl. عروق
'urúk).
- VELLUM, رق rikk, پوست آهو púst-i-
áhú.
- VELOCITY, سرعت sur'at, زودی zúdí,
تندی tundi.
- VELVET, مخمل makhmal, قطعه
katífah.
- VENAL, فروختنی furúkhtaní, قابل
فروش kábil-i-furúsh, جفشی
kábil-i-bakhshish.
- VENALITY, آفادگی ámadagí.
- To VEND, فروختن furúkhtan, بیع
bai' dádan.
- VENDEE, باج báí'.
- VENDIBLE, قابل فروختن kábil-i-
furúkht.
- VENERABLE, محترم muhtaram, گرامی
garámí, معزز mu'azzaz, مکرم mu-
karram.
- To VENERATE, محترم داشتن muh-
taram dáshtan, محترم مکرم mu-
karram dáshtan, معزز داشتن
mu'azzaz dáshtan, اکرام کردن
ikrám kardan, عزیز داشتن 'azíz
dáshtan.
- VENERATED, محترم muhtaram, مکرم
mukarram.
- VENERATION, احترام ihtirám, اکرام
ikrám, اعزاز i'záz, تعظیم ta'zim,
تکریم takrím, آرزو ázarm, تقدیر
taukír.
- VENEREAL DISEASE (gonorrhoea),
گم سوزانك súzának, آتیشك átishak, گم
سوزاك gum-súzah (vulg.), سوزاك
súzák (obs.).—(syphilis) کوفت kúft,
مهدیه kurúhát-i-shahdíyah,
مرض خبیث marz-i-khabís.
- VENERY, مباحث muzá'at.
- VENGEANCE, انتقام intikám, کینه
kínah, کفر kahr, نار sár.

VENGEFUL، پُر انتقام pur-intikám,
پُر کینه pur-kínah.
VENIAL، عفو پذیر 'afv-pazír, سرار
سازávar-i-maghfirat.
VENIALNESS، معذوریّت ma'zúriyat,
عذر پذیری 'uzr-pazírí.
VENISON، گوشت آهو gúsht-i-áhú,
گوشت آهوی gúsht-i-nakhchír.
VENOM، زهر sam, زهر زهر
VENOMOUS، زهر دار zahr-dár, زهر ناک
zahr-nák, سام mu,zí, سام sám.
VENT، باد گیر bád-gír, منفذ manfaz,
منفس manfas.
To VENT، برون دل کردن vil kardan,
برون رفتن birún dádan, برون
birún ríkhtau.
To VENTILATE، هوا دادن havá
dádan.
VENTILATION، هوا havá.
VENTILATOR (fan)، باد بزن bád-
bizan, مِرْوَاح mirvahah.—(wind-
sail) باد گیر bád-gír.
VENTRICLE، شکمبه shikambah.
VENTRILQUIISM، کوی فوتک فútak-
gúf.
To VENTURE، جرأت کردن jur,at
kardan, جرأت وازیدن jasárat var-
zidan.
VENTURESOME، جسور jasúr; متهور
mutahavvir.
VENUS (the planet)، زهره zuhrah,
ناهد náhíd.
VERACIOUS، صادق القول sádiku-'l-
kaul.
VERACITY (honesty) صدق sidk, صداقت
sadákat, راستی rástí, دیانت diyá-
nat, صلاح saláh.—(truth) راستی
rástí, حق durustí, حق hakk,
صدق sidk.
VERANDAH (porch)، رواق tak, رواق
rivák.—(projecting from a house)
برآمده bar-ámadah.
VEEB، فعل fi'l.—(active transitive
verb) فعل متعدی fi'l-i-muta'addí.
—(causal verb) فعل مجهول fi'l-i-
majbúr.—(intransitive or neuter
verb) فعل لازم fi'l-i-lázim.—(active
voice) فعل معلول fi'l-i-ma'rúf.—
(passive voice) فعل مجهول fi'l-i-
majhúl.—(auxiliary verb) فعل
راسته fi'l-i-rábitah.—(perfect

verb) فعل تام fi'l-i-támm.—
(imperfect or defective verb) فعل
ناقص fi'l-nákis.—(reflective verb)
فعل متعدی بنفسی fi'l-i-muta'addí
bi-nafs.—(affirmative verb) فعل
مثبت fi'l-i-musbit.—(negative
verb) فعل منفی fi'l-i-munfi.
VERBAL، صفتی shifáhi.—(verbal
noun) مصدر masdar.
VERBALLY (viva voce)، زبانی zabání
—(literally) لفظاً lafzan bi-
lafz.
VERBATIM، لفظ لفظ lafz bi-lafz.
VEEBERATION، مصادمه musádamah.
VERBOSE، مفصل tavíl, طویل mufas-
sal, دراز diráz.
VERBOSITY، تفصیل tafsíl, اطناپ
itnáb, تطویل tatvíl.
VERDANT، سبز sabz, تر tar.
VERDICT، حکم، فتوی fatvá, حکم hukm.
VERDIGERIS، زنگار zangár.
VEDURE، سبزه sabzí, سبزی sabzah.
VERGE، دم dam, لب lab, کنار kanár.
—(to be on the verge of) مشرف
mushrif búdan (bi).
VERIFICATION، تحقیق tahkík, تصدیق
tasdík, تصحیح tashih.
To VERIFY، تصدیق کردن tasdík kar-
dan, محقق نمودن muhakkak ni-
múdan, تحقیق کردن tahkík kar-
dan.
VERILY, vide TRULY.
VERITY, vide TRUTH.
VERMICELLI، رشته rishtah.
VERMILION، زعفران shanjarf, زعفران
zinjifrah, سرخ suranj.
VERMIN، جانورک hasharát, جانورک
jánvarak.
VERNACULAR (speech)، عامی زبان
kháss-zabán.
VERNAL، بهاری baharí, ربیعی rabí'í,
ربیعی rib'iy.
VERSATILE، بی قرار bí-karár, بی پایدار
ná-páyadár, متغیر mutaghayyir,
بی ثبات bí-sabát, متلون mutalav-
vin, دو رو dú-rú, سبک pá subuk-
pá.
VERSATILITY، چالاکي chálákí, زرنگی
zaringí.
VERSE (poetry)، نظم nazm, شعر
shi'r.—(couplet) بیت bait (pl.

مسرّاع alyát).—(hemistich) مسرّاع
 misrá'.—(quatrain) رباعي rubá'í.
 (strophe) قطعة kat'ah.—(of the
 Kur.án, &c.) آیت áyat (pl. آیات
 áyát).—(of a song) بند band.—
 (blank verse, or prose in poetic
 measure) بحر murajjaz.—(rhyme
 without measure) موسّاجع musajja'.
 —(Persian and Arabic verses
 mixed) ملمع mulamma'.—(a foot
 in verse) ركن ruku (pl. اركان
 arkán), جز (pl. اجزا ajzá).
VERSED, واقف vákif, كار شناس kár-
 shinás.
VERSIFICATION, تنظيم tanzím.
VERSIFIER, هاعر shá'ir.
TO VERSIFY, نظم در آوردن bi-nazim
 dar ávardan.
VERSION (translation), ترجمه tarju-
 mah.—(statement) كړل kaul, گفته
 guftah.
VERST, ورست varst (eur.).
VERTEBRAL, فقاری fakári.
VERTEBRÆ (of the spine), مهره
 muhrah, فقار fakár.
VERTEX, فرق fark, ناصیه násiyah.
VERTICAL, قائم ká'im.
VERTIGO, خیرگی khíragí, سر گردانی
 sar-gardání, سر دوران daurán-i-
 sar, دوار davár.
VERY, بسیار biyár, نهایت niháyat,
 بسیار bi-gháyat, خیلی khailí, بسیار
 bas, بسیار basá.—(very, identical)
 خود hamín, همان hamán, همین
 khwud, عینی 'ainí. — (the very
 act) همین فعل 'ain-i-fi'.—(on that
 very day) روز در خود آن dar khwud-
 i-án rúz, روز همان hamán-rúz.
VESICLE, توله tuvul, آبله ábilah,
 اوله aulah (vulg.).
VESICULAR, آبله دار ábilah-dár.
VESPER, شام shám.
VESPER, نماز نامáz-i-shám.
VESSEL (ship), جهاز jaház, کشتی
 kashtí, مركب markab, گمی gamí.
 —(vase) ظرف zarf, سبو sabú, كبراة
 kuvárah, كوكب kulúk, بلوئی bulú-
 ní, بستو bastú.
VEST (inner coat), ارخالق arkhálic,
 خطنان alkhuluk, كفتان kaftán.
TO VEST (adorn), آراستن árástan,

پوشانیدن púshánidan.—(to vest in)
 استقرار karár giriftan, استقرار
 istikrár yáftan.
VESTAL, دامن پاک pák-dáman, عفيف
 'afif, پرهیزگار parhíz-gár.
VESTIBULE, پیشگاه pish-gáh, دالان
 dálán.
VESTIGE, اثر asar, نشان nishán.
VESTMENT, پوشاك púshák, جامه
 jámah, لباس libás, كسوت kisvat,
 پوشان púshan.
VESTURE, پوشاك púshák, جامه
 jámah, لباس libás, كسوت kisvat,
 پوشان púshan.
VESTRY, مشورخانه mashvarat-khá-
 nah.
VETCHES (cicer arietinum), نخود
 nukhúd. — (vicia faba) كشنه
 kashanah, كسنه kasannah, كرسنه
 karsannah.
VETERAN, كار آزموده kár-
 ázmúdah.—(military term) سرباز
 sarbáz, پير پير-i-kadim.
VETERINARY SURGEON, بيطار baitár.
TO VEX, زنجانیان ranjánídan, آزر
 ázurdan, ایذا رسانیدن izá rasání-
 dan, مكدّر كردانیدن mukaddar gar-
 dánídan, رنج دادن ranj dádan,
 متغیر كردانیدن mutanaffir gardání-
 dan, آزار دادن ázár dádan, تلخ
 كردانیدن talkh-ján gardání-
 dan, آزردانیدن ázurdah shudan.—(to be vexed)
 كج خلقی gazidau.—(to be vexed)
 كج خلقی ázurdah shudan, ملول شدن
 malúl shudan, متغیر شدن mu-
 tanaffir shudan, زنجیدن ranjídán,
 زنجیده ranjídah shudan, هوان
 haváss حواس معشوش گردیدن, مضطرب
 maghshúsh gardídan, طبعیت
 muztarib gashatan, متاثر شدن muta-
 zadah shudan, متاثر شدن muta-
 allim shudan.
VEXATION, آزار ázár, رنج ranj, افسوس
 afsús, كدورت kadúrát.
VEXATIOUS, دل آزار dil-ázár.
VEXED, مضطرب muztarib, كج
 kaj-khulk, زنجیده ranjídah, عصبان
 gham-gín, متغیر mutaghayyir.—

- (to be vexed with) (از) رنجیدن ranjdan (az).
- VIAL, شیشه shishshah.
- VIANDS, آذوقه ázúkah, خوراك khwurák, اكل khwurdaní, akal, توهه ma, kúlát, غذا ghizá, ماکولات túshah, زاد zád, رزی rúzí, قوت kút.
- To VIBBATE, جنبیدن jumbídan, طپیدن tapídan, لرزیدن larzídan, نمودن takán takán nimúdan.
- VIBBATION, لرزه larzah, تكان takán.
- VICE (wickedness), بدی badí, بد کاری bad-karí, شر sharr, حرارت sharárat, زبونی zabúní, قباحه kabáhat, فساد fasád, گناه gunáh, ذیله razilah.—(large, carpenter's or blacksmith's vice) کمره girah.—(small hand-vice) دست کمره girah-i-dast.
- VICEBOY, نائب ná'ib, مناب نواب ná'ib-i-manáb, وكيل vakíl, نواب navváb, نظام nazzám.—(Governor-General) فرمانفرمای firmán-firmái.
- VICEROYALTY, فرمان فرمایی firmán-firmái.
- VICE-VERSÁ, عكس به bi-'aks.
- VICINITY (neighbourhood), همسایگی ham-sáyagi, جوار javár, مجاورت mujávarat, قرب kurb, نواحí naváhí.—(proximity) نزدیکی naz-díki, قرابت kurbat, قرابت karábat, تقرب takrúb.
- VICIOUS, فاسد fásid, شریر sharír, بد معیوب ma'yúb, بد خو bad-khú, بد نفس bad-nafs.
- VICISSITUDES (of fortune), انقلابات inkilábát, دوران فلك daurán-i-falak, دور كردون daur-i-gardún, حوادث gardish-i-charkh, گردش چرخ havádis-i-zamán, تالیف روزگار takálíb-i-rúzigár, اختلافات روزگار ikhtiláfát-i-rúzigár.
- VICTIM, قربان fidá, فدیة fidyah, قربان kurbán, تصدق tasadduk.
- VICTOR, مظفر ghálib, مظفر muzaffar, منصور mansúr, فیروز fírúz.
- VICTORIOUS, مظفر fírúz, فیروز muzaffar, منصور mansúr, غالب ghálib.
- VICTORIOUSLY, غالبانه ghálibánah, غالباً ghálibán.

- VICTORY, غلبه fath, ظفر zafar, غلبه ghalabah, فیروزی fírúzí, دستبرد dast-burd, نصرت nusrat, فوز fauz, استیلا istilá, نصر nasr.—(to gain a victory) غالب یافتن fath yáftan, غالب ghálib ámadan, ظفر یافتن zafar yáftan.—(to claim a victory) فتح نمودن iddi'á, f-i-fath nimúdan, ادعائی ظفر iddi'á, f-i-zafar kardan.
- To VICTUAL, خوراندن khwúrandan, پروردن parvardan, تغذیه نمودن taghziyah nimúdan.
- VICTUALS, آذوقه ázúkah, خوراك khwurák, خورندگی khwurdaní, اكل akal, ماکولات ma, kúlát, غذا ghizá, توهه túshah, زاد zád, رزی rúzí, قوت kút.—(not requiring to be cooked, but always ready, such as bread, cheese, fruit, preserves, &c.)، حامی hamí, حاضری házirí.—(requiring cookery, such as meat, &c.) پختنی pukhtaní, خورش khwurish.
- VIDELICET, یعنی ya'ní, اعمی a'ní, ای ai.
- To VIE, رقابت rakábat nimúdan.
- VIEW, نظر nazar, نگاه nigáh, منظر manzar.—(opinion) رای ra, f, رأی ráy, گمان gumán, اندیشه an-díshah, قیاس kiyás, خیال khiyál, حدس hads, فکر tasavvur, تصور tíkr.—(in view) نصب العین nasbu-'l-'ain, بنظر آمده bi-nazar ámadah.—(in this view) نظر بر این nazar bar ín.—(to forward the views) ممد حیالات mummidd-i-khiyálát búdan.—(to keep in view) مد نظر آوردن bi-madd-i-nazar ávardan.
- To VIEW, نظر نمودن nazar nimúdan.—(consider) دانستن dánistan, انگاشتن angashtan.
- VIGIL (keeping watch), پاسبانی pás-bání, نگهبانی nigah-bání, کشیک kashík.—(study or devotion at night) سهران sahrán, سهر sahar.
- VIGILANCE, آگاهی ágahí, آگاهی ágahí, بصیرت ihtiyát, احتیاط hasirat, خبرداری khabar-darí, بیداری bidarí, هوشیاری húsh-yarí, انتباه intibáh.

VIGILANT, آگاه ágáh, بیدار bídár, هوشیار húsh-yár, متنبه mutanab-bih.

VIGILANTLY, هوشیاری bi-húsh-yárf.

VIGNETTE, نیم تنه ním-tanah.

VIGOROUS, قوی kaví, زور آور zúr-ávar, توانا taváná, نیرو مند nairú-mand, زور pur-zúr.

VIGOROUSLY, بطور جدی bi-taur-i-jiddí.

VIGOUR, زور zúr, آوری zúr-ávarí, توانائی taváná, نیرو nairú, نیرو مند nairú-mand, قوت kuvát or kuvvat, موجت mújat.

VILE, ناکاره khwár, پست past, ناکاره ná-karah, زلیل zalíl, کمینه kamí-nah, فخر furú - máyah, حقیر hakír, ناکس ná-kas, مخدول makh-zúl, دون dún, خسیس khasís, سفله síflah, زلیل razíl, vil.

VILELY, حقیرانه hakíránah.

VILENESS, پستی khwárf, خواری pastí, ذلت zillat, دونی dúní, سفلی síflagí.

To VILIFY, بد نام کردن bad-nám kardan, دشنام دادن dushnám dádan, دشنامیدن dushnámídan.

VILLA, قهر sará, قهر kasr.

VILLAGE, قریه karyah, ده dih, موقع mauza, روستا rústá, الكه ulkah.—(small village, hamlet) حشم hasham, احشام ihshám.—(number of contiguous villages, forming a district) بلوك bulúk.

VILLAGEE, روستائی rústá, dihkán.—(head villager, or chief man of a village) کد خدا kad-khudá, ده dih-khudá, پیر ده pírf-dih, رئیس ra'ís, مقدم mukad-dam, ریش سفید rísh-safíd.

VILLAIN, شریر sharír, اوباش aubásh, هقی skakí, فاسد fásid, ذات bad-zát.

VILLAINOUS, بد bad, کار bad-kár, شریر sharír, بد ذات bad-zát.

VILLAINOUSLY, شریرانه sharíránah.

VINCIBLE, مغلوب شدنی maghlúb-shudaní.

To VINDICATE, حمایت کردن himáyat kardan, هواداری نمودن havá-dárf nímúdan.

VINDICATION, تازیه tazkiyah, اعزاز i'tizárf, معذرت ma'zarat.

VINDICTIVE, انتقام kínah-var, مانتقم muntakim, خواره kínah-khwáh.

VINE, درخت انگور dirakht-i-angúr, درخت تاک ták, بز bunah-i-raz, درخت dirakht-i-mau.

VINE-DRESSER, تاکبان ták-bán.

VINEGAR, سرکه sirkah, خل khall.

VINE-LEAF, برگ بز barg-i-raz, برگ barg-i-mau.

VINEYARD, تاکستان tákistán, انگورستان angúrfistán, باغ bágh-i-mau.

VINOUS, شرابی sharábf.

VINTAGE (time of gathering grapes), انگور چیدن angor chídán-i-angúr, کتاب katáf, انگور angor.

VINTNER, می فروش mai-furúsh.

VIOL, کمانچه kamánchah.

VIOLABLE, نقص پذیر naks-pazírf.

To VIOLATE (ravisht), بکارت بردن bi-karat burdan, بی عصمتی کردن bi-asmatí kardan, بی سهرت کردن bí-sírat kardan, بزور زنا کردن bi-zúr ziná kardan.—(a promise) جر زدن 'ahd shikastán, عهد شکستن jír zadan, نفع عهد fashk-i-'ahd kardan, خلف وعده khulf-i-va'dah kardan.

VIOLATION (ravishtment), زنا ziná, هتک عرض pardah-dárf, درى hatk-i-'írf.—(of a promise) عهد fashk, هتک 'ahd - shikastagí, نفع fashk, هتک nakz.

VIOLATOR, جناحکار jináyat-kár.—(of women) هتک عرض ziná-kár, هتاک hatták-i-'írf.

VIOLENCE, جور zúr, جور jaur, جفا jafá, ظلم sitam, جبر jabr, ظلم zulm, تعدی tahavvur, تهور ta'addí, غضب dast-dirázf, دست درازی ghash, شدت shiddat.—(of cold, fever, &c.) سورت súrát.—(of wind) سدماط sadamat.

VIOLENT, شدید shadíd, سخت sakht, متهور mutahavvir, جفا jafá-kár.

VIOLENTLY, متهورانه mutahavvirá-nah, بزور bi-zúr, زجر zajran, بعثت bi-shiddat.

VIOLET, بنفشه binafshah.—(colour) بنفشه رنگ rang-i-binafsh, بنفشه binafshah.

VIOLIN, کامانچه kamánchah.—(player) کامانچه زن kamánchah-zan.—(to play the violin) کامانچه زدن or کشیدن kamánchah zadan or kashídan.

VIPEE, تیره مار aff'í, مار má, تیره مار tírah-már, مار جعفری már-i-ja'farí.

VIRAGO, زنکه zanakah.

VIRGIN, باکره bákirah, بالست bálist, دختر dúshizah, عذرا 'azrá, دختر dukhtar.

VIRGINITY, بکارت bikríyat, بکارت bikárat, دوشیزگی dúshízagí.—(to deprive of virginity) بکارت بردن bikárat burdan, بی عصمتی کردن bí-asmatí kardan, بی سیرت کردن bí-sírat kardan, بزور زنا کردن bizúr ziná kardan.—(woman who has lost her virginity) نیمه sayyi-bah.

VIRILE, مردانه mardánah.

VIRILITY, مردانگی mardánagí, مردی mardí, مروت murúvat.

VIRTUAL, معنوی ma'náví, معنای ma'náví.

VIRTUALLY, در حقیقت dar kakíkat.

VIRTUE (chastity), عصمت 'asmat, عفت 'iffat, پاکدامنی pák-dámaní, تفاوت pársá, زهد zuhd, پارسائی pársá, رهبانیت ruhbaníyat, takavut, پارسی parhíz-garí.—(quality) کیفیت khássiyyat, ذات zát, کیفیت kaiffiyat, حیثیت haisíyyat.

VIRTUOSO, اهل هنر ahil-i-hunar.

VIRTUOUS, پاک pák, پاکیزه pákízah, پاکدامن pák-dáman, پارسا pársá, عفت 'afif, عاصم 'asim, تاهر táhir, parhíz-gár, حصور hasúr, محرم muhtát, معصوم ma'súm.

VIULENCE, شدت shiddat, مرارت marárat, تلخی talkhí, سختی sakhtí.

VIULENT, شدید shadíd, تلخ talkh, سخت sakht.

VIULENTLY, با شدت bá-shiddat, سختی bá-sakhtí.

VIRUS, زهر rím.

VIS-À-VIS, مقابل mukábil, رو رو rú-bi-ru, برابر پیش pish-á-pish, در برابر dar barábar.

VISAGE, رُو rú, روی rúy, وجه vajh, منظر chihrah, جبین jabín, منظر manzar, رخ rukh, لک lík, پیکر paikar, سیمá símá, صورت súrát.

VISCERA, روده rúdahá, امعاء am'á, احشا ahshá.

VISCOUS (tenacious), چسبان chas-bán, چسبنده chasbandah.—(clammy) لزج lazij.

VISCOUSNESS (tenacity), چسبانی chasbání, چسبندگی chasbandagí.—(clamminess) لزجی luzújat.

VISIBILITY, شهادت shahádat, رویت ru,yat.

VISIBLE, ظاهر záhir, هویدا huvaidá, نمودار nimúdar, آشکار áshkár, آشکاره áshkára, منظور manzúr, پدید نمایان nimáyán, مرئی mar'í, padf, عیان 'ayán, فاش fash, مبین mubín.—(to be visible) ملحوظ malhúz, انتادن uftádan.

VISIBLY, ظاهرانه záhiran, ظاهرانه záhiránah, آشکاره áshkára.

VISION (sight), بصارت bíná, بینائی bíná, بصارت basárat, نظر nazar, قوت kuvát - i - básirat.—(apparition) روح ruh, خیال khiyál.—(dream) خواب khwáb, حلم hilm, رؤیا ru,yá.

VISIONARY, خیالی khiyálí, وهمی vahmí.

VISIT, دیدن دید, ملاقات mulákát, دیدن dídan.—(to sick persons) عیادت 'iyádat.—(to tombs of saints, sacred spots, &c.) زیارت ziyárat.—(interchange of visits) دید و باز دید u báz-díd.—(to return a visit) دید رفتن bi-báz-díd raftan.

To **VISIT**, عیادت 'iyádat kardan, زیارت ziyárat nimúdan, ملاقات mulákát kardan.

VISITATION, ملاقات mulákát, تعبد tafakkud.—(of God) تالقی taláqí, لک lík.

VISITOR, زائر zá,ir.—(of the sick) عاقد 'á,íd.

VISOR, برقع burka'.

VISTA, چشم انداز chashm-andáz, نگاه نظر nazar-gáh.
 VISUAL, باصره básirah.
 VITAL, ضروری hayátí, اصلی aslí, ضروری zarúrí.
 VITALITY, اثر حیات zindagí, حیات ássar-i-hayát.
 VITALS, ادوات حیات adavát-i-hayát, آلات زندگی alat-i-zindagí.
 To VITIATE, فاسد کردن fásid kardan, معیوب تباه tabáh sákhtan, معیوب ساختن ma'yúb sákhtan.
 VITIATED, فاسد تباه tabáh, فاسد معیوب ma'yúb.
 VITIATION, فساد فساد, تباهی tabáhí, فساد ifsád.
 VITRIFICATION, گداز gudáz.
 To VITRIFY, گداختن gudákhtan.
 VITRIOL, زاج záj, زای zák, توتیا tútiyá.—(blue vitriol, sulphate of copper) زاج کبود zangbár زنگبار záj-i-kabúd, توتیای هندی tútiyá, í-i-hindí.—(white vitriol, sulphate of zinc) روح توتیای روح tútiyá, í-i-rúh, توتیای سبز tútiyá, í-i-basrah.—(green vitriol, sulphate of iron) توتیای آهن tútiyá, í-i-áhan, توتیای سبز tútiyá, í-i-sabz.—(spirit of vitriol, sulphuric acid) روح توتیا rúh-i-tútiyá, جوهر توتیا jauhar-i-tútiyá.
 To VITUPERBATE, ملامت کردن malámat kardan, عیب گفتن 'aib guftan, تم نم کردن zamm kardan.
 VITUPERATION, ملامت zajr, ملامت malámat, سرزنش sar-zanish, مواخذه mu,ákhazah, پیغامه pai-ghárah, عتاب 'itáb.
 VIVACIOUS, زرنگ zaring, شوخ shúkh.
 VIVACITY (liveliness), زرنگی zaringí, شوخی shúkhí, جلیلی jilfí.
 VIVID, روشن raushan, منور munavar, منیر munír, لامع lámi, تابان tában, رخشان rukshán.
 VIVIDNESS, روشنی raushaní, تابانی tábaní, تاب تاب, تابش tábish, روشنایی rakhshandagí.
 VIVIFIC, جانبخش ján-bakhsh.
 VIVIFICATION, جانداری ján-darí, رستخیز rustakhíz.

To VIVIFY, احیا کردن ahyá, kardan, زنده کردن zindah kardan.
 VIXEN, زنکه zanakah.
 VIZARD, برقع burka'.
 VIZIER, وزیر vazír, مدبر mudabbir, مشیر mashír, دبیر dabír.
 VOCABULARY, فرهنگ farhang, لغت lughat.
 VOCAL, صوتی sautí, نواوی navá, í.
 VOCALLY, با آواز bá-áváz.
 VOCATION, کار کار, حرفت hírfat, پیشه pishah, کسب kasb, حرفت hírfat.
 VOCATIVE, منادا munadá,—(vocative particle) حرف ندا harf-i-nidá.
 To VOCIFERATE, نعره زدن na'rah zadan.
 VOCIFERATION, نعره na'rah, بانگ báng.
 VOCIFEROUS, غوغایی ghaughá, í.
 VOGUE, عادت عادت, روش rasm, رسم rasam, طریقی tarík, شیوه shívah, 'adat, رواج raváj, معمول shudn, معمول ma'múl.
 VOICE, صدا saut, آواز áváz, بانگ báng, نوا navá, صدای sadá, بانگ báng.—(weak voice) صدای کم sadá-i-kam.—(the public voice) افکار afkár - í - 'umúmiyah.—(active voice) فعل معروف fi'l-i-ma'rúf.—(passive voice) فعل مجهول fi-'l-i-majhúl.
 VOID, خالی khálí, تهی tuhí, فارغ fárigh, پوک púk (vulg.).—(null) فاسد bátíl, معطل mu,attal, مبطل mubtal.
 To VOID, عالی ساختن khálí sákhtan, تهی نمودن tuhí nimúdan.
 VOLANT, پرنده tayarán, پرنده parváz.
 VOLATILE, لطیف latíf, رفیق rakík, پرنده parídaní.
 VOLATILENESS, لطافت latáfat, رفقت rikkat, پرنده parídagí.
 VOLCANO, کوه آتشفشان kúh-i-átishín, کوه آتش kúh-i-súzandah, کوه سوزنده kúh-i-átish-fishán.
 VOLENS NOLENS, خواسته خواسته, خواسته khwástah na-khwástah, طوعا khwáh ma-khwáh, طوعا

چار نا چار tau'an karahan, چاره‌ها
 chár ná - chár, خواهی نخواهی
 khwáhi na-khwáhi.
 VOLLEY (of shot), هلیک shalík. —
 (volley firing) مشك هلیك mashk-i-
 shalík. — (to fire a volley) هلیك
 كردن shalík kardan.
 VOLUBILITY, فصاحت fasáhat, زبان
 آوری zabán-ávarí.
 VOLUBLE, فصیح fashih, آور زبان zabán-
 ávar.
 VOLUME, جلد jild, دفتر daftar, صفحه
 sahífah.
 VOLUMINOUS (writer), زیاد نویس
 ziyád-nivís. — (book) بزرگ buzurg,
 حجم hajm.
 VOLUMINOUSNESS (writer), زیاد
 نویسی ziyád-nivísí. — (book) بزرگی
 buzurgi.
 VOLUNTARILY, با اختیار bi-ikhtiyár,
 اختیار بی اختیار bi-mail-i-khwud,
 اختیارan ikhtiyáran.
 VOLUNTARY, مشف muft, اختیاری
 ikhtiyárf.
 VOLUPTUARY, تلاش 'ayyásh, عیاش
 kallásh, خوش گذران khwush-guz-
 rán.
 VOLUPTUOUS, نفس nafsání, نفس
 nafs-parast, شهوتی shah-
 vatí, مست mast.
 VOLUPTUOUSNESS, شهوت shahvat,
 هرانی nafs, هوس havas, نفس nafs-
 nafs, f-i-nafsání, شهوتی nafs-
 parastí, مستی mastí.
 VOMIT (emetic), درانی davá, f-i-
 kai, درانی مضی davá, f-i-mukayyí,
 استفراغ mustafrih.
 To VOMIT, قی کردن kai kardan,
 استفراغ کردن istifráh kardan.
 VOMITING, استفراغ istifráh, قی
 kai.
 VORACIOUS, آكل akúl, حکمو shika-
 mú (vulg.).
 VORACIOUSLY, حرصانه harísánah.
 VORACIOUSNESS, حرص hirs, حرصی
 harísí.
 VORTEX, گرد آب gird-áb.
 VOTABESS, عابده 'ábidah.

VOTARY, عابد 'ábid, عاكف 'ákiif. —
 (religious term) اهل ahl.
 VOTE, قول kaul, سخن sukhun, رأی
 ra,í.
 To VOTE, رأی زدن ra,í zadan.
 VOTER, رأی دهنده ra,í-dihandah.
 To VOUCH (declare), عرض کردن 'arz
 kardan, معلوم نمودن ma'lúm ni-
 múdan. — (bear witness) گواہ دادن
 guváh dádan.
 VOUCHER, فامن zámín.
 To VOUCHSAFE (trans.), موهبت کردن
 mauhabat kardan. — (intrans.)
 عیانت نمودن 'ináyat firmúdan.
 Vow, نذر nazr, عهه 'ahd, شرط shart.
 — (abandonment of a sin) توبه
 taubah. — (conditional vow) عین
 yamín. — (not to cohabit with one's
 wife for a certain period, as a
 religious penance) آلا ilá.
 To Vow, نذر کردن nazr kardan, شرط
 نمودن shart nimúdan.
 VOWEL (long), حرف علی harf-i-
 'illat. — (short) حرکت harakat. —
 (vowel points) حرکات harakát,
 اعراب iráb.
 VOYAGE, سفر safar, سفر دریا safar-i-
 daryá.
 VOYAGER, سافر sáfir, راه راه ráh-ávar.
 VULGAR, عام 'ámm, عموم 'umúm,
 رکبک rakík, زبیل razíl, مبتذل
 muhtazall, پو púch, ول vil, خوار
 khwár, مستهجن mast, مستهجن mus-
 tahjan. — (vulgar phraseology) گفتار
 muhtazall, عوام guftár-i-'avámm,
 محاوره muhavarat-i-'avámm. — (vulgar
 tongue) لسان متداوله lisán-i-muta-
 dávalah.
 VULGARITY, غلظت ghilzat, پستی
 pastí (vulg.).
 VULGARLY, عوامانه 'avámmánah.
 VULNERABILITY, زخم برداری zakhm-
 bardárf, تازی ta,azzí.
 VULNERABLE, زخم بردار zakhm-bar-
 dár, جرح پذیر jurh-pazír.
 VULPINE, حيله hilah-báz.
 VULTURE, لاش خور karkas, لاشه
 láshah-khwur. — (black vulture)
 کراکوش karakúsh, دال dál.

W.

WADDING (*for a gun*), کهنه kuh-nah.
To WADDLE, متماایل شدن mutamáyil shudan.
WADDLER, شخصی متماایل shakhs-i-mutamáyil.
To WADE, غور کردن ghour kardan.
WAFER, رقیق کلوچه kulúchah, رقیق rakfk.
To WAFT, رسانیدن rasánidan.
WAG, مسخره maskharah.
To WAG (*trans.*), جنبانیدن jumbánidan, تکان دادن takánidan, تکان جنبیدن (*intrans.*) jumbidan, تکان jumbidan, لرزیدن larzidan, تکان takán kardan, لکیدن lakídan.
To WAGE, جنس نمودن bahs nimúdan, نذر shart bastan, نذر باستن nazr bastan.—(*to wage war*) هجوم آوردن hujúm ávardan.
WAGEE, شرط bahs, شرط shart, گرو girau, سبک sabak, اوج úch.
To WAGER, جنس نمودن bahs nimúdan, نذر shart bastan, نذر باستن nazr bastan.
WAGES, اجرت mavájib, امر ujrat, علفه vazifah, علفه 'alúfah, مزد muzd.
WAGGERY, شوخی shúkhi.
WAGGISH, طرفه zaríf, عوددل khwush-dil, هاد shád, هاد shád-mán, مشعوف khwush, مشعوف mash'úf.
WAGGISHLY, از روی شوخی az rúy-i-shúkhi.
WAGGON, عراده 'arrádah, عرابه 'arábah.
WAGGONER, عرادهچی 'arrádah-chí.
WAGTAIL (*small bird*), صعوة sa'vah, گنجشک گازرهای gázurishk, گنجشک سفوی sakaví, گنجشک گازی gunjashk-i-sakaví, سقاچی sak-káchí.
WAIF (*thing found without owner*), لفته luktah.
WAIL (*lament*), ناله náláh, زاری zará, زاری نوحه nauhah, نوحه niyáh.—

(*for the dead*) نوحه nauhah, هیون shívan.—(*persons who bewail the dead*) نوحه گران nauhah-garán, نوحه کنندگان nauhah-kunandagán.
To WAIL, نوحه گری نمودن nauhah-garí nimúdan, عرادهاری نمودن 'azá-darí nimúdan, نالیدن nálidan, هیون کردن shívan kardan.
WAINSCOT, حراره hizárah.
WAIST, کمر kamar, میان miyán, نطاق niták.
WAISTCOAT, جلیقه jalídkah, جلیقه zhlitkah.
To WAIT, ماندن mándan, بودن búdan, انتظار کشیدن intizár kashídan, منتظر بودن muntazir búdan, مکث نمودن makas nimúdan, صبر کردن makas nimúdan.—(*to wait upon*) ملازم بودن mulázim búdan, ادائیگی خدمت نمودن adá'í-i-khidmat nimúdan, رسیدن خدمت rasídan.—(*to lie in wait*) در کمین kamín kardan, در کمینگاه نشستن dar kamín-gáh nishastan.—(*wait a bit*) قدری صبر kadrí sabr bi-kuníd, صبر بکنید andakí sabr-kuníd.—(*after waiting some time*) بعد از چند دقیقه ba'd az chand dakíkah-i-makas.
WAITER, غلام ghlám, ملازم mulázim.—(*tray*) مجموعه majmú'ah, حوان majmu'ah, سینی síní, حوان khwán.
WAITING-ROOM, اتاق کار uták-i-gár (*cur.*).
To WAIVE (*relinquish*), گذاشتن guzáshtan, ترک کردن tark kardan.
WAKE (*in the wake of*), عقب سر 'akb-i-sar.
To WAKE, بیدار شدن bídar shudan.—(*awaken another*) بیدار کردن bídar kardan.
WAKEFUL, بیدار bí - khwáb.—(*watchful*) بیدار bídar, متنبه mutanabbih, خبر دار khabar-dár.
WAKEFULNESS, بیداری bí-khwábí.

(*watchfulness*) بیداری bídárí,
خبرداری khabar-dárí.

WALK, گردش gardish.—(in a garden, &c., paved or gravelled) عیابان kھیábán.—(to go for a walk) تفریح bi-gardish raftan, گردش کردن tafarruj gardish kardan.

To WALK (*persons*), از پا رفتن, از پا رفتن, پیاده رفتن, رفتن piyádah raftan, قدم زدن khamirámídan, خرامیدن kadam zadan, راه رفتن, ráh raftan.—(*animals*) قدم رفتن kadam raftan.—(up and down) گشت کردن gasht kardan.

WALKER, متفریح mutafarríj.

WALKING-STICK, چوب دستی chúb-dastí, عصا 'asá, چماق chumák.

WALL, دیوار dívár, حائکا há, it, it, حیدار jidár.—(walls of a town) باره bārú, دیوار dívár.—(fortified walls) حصار hisár, قلعه dívár-i-kal'ah.—(canvas walls) سرپرده sar-á-pardah.—(copying of a wall) معبر rukh-bám, دیوار تاج táj-i-dívár.—(parapet wall) معبر ma'jar, محجر mahjar.—(wall constructed of layers of mud) دیوار چینة chínah.—(party-wall) مشترک dívár-i-mushtarak.

To WALL, دیوار ساختن dívár sákh-tan.

WALLET, انبان ambán, جلبندی jul-bandí, خورجین khúrjín.—(small wallet fastened behind the saddle) ترک tark.

WALLFLOWER, گل شب بو gúl-i-shab-bú.

To WALLOW, غلطیدن ghaltídan.

WALNUT, گردو girdú, گردگان gird-gán.

WALTZ, والتر váltz (*eur.*).

To WALTZ, والتر نمودن váltz nimúdan (*eur.*).

WAN, مست sust, فاطر fátir, ماده mándah.

WAND, چوب 'asá, عصا chúb.

To WANDER, گردیدن gardídan, گشت کردن gasht kardan, آواره گردیدن ávárah gardídan, سیر کردن sair kardan, بی-راه شدن bí-ráh shudan,

گمراه گمراه gum-ráh shudan.—(to wander from one's subject) از افتادن مطلب دور افتادن úftádan.

WANDERER, آواره ávárah, سیار say-yár, در بدر dar-bi-dar, سرگشته sar-gashtah.—(wandering or nomadic tribe) اهل ایل íl (*pl.* ایلایات íliyát).—(man of a nomadic tribe) ایلبانی íliyátí.—(chief of the wandering tribes) ایلخانی íl-khání, ایلبگی íl-begí.

To WANE, کاستن kástan, کم شدن kam shudan.

WANT (*wish*), خواهش khwáhish, مراد matlab, آرزو árzu, حاجت murád.—(need) حاجت hájat, کار ihtiváj, ضرورت zarúrat, نیاز kár.—(deficiency) کمی kamí, قصور kam-rasí, نقص naks, فقر kusúr, عدم 'adam.—(poverty) گداگی gadá, گدای tangí, قحط kaht, نیاز مندی niyáz-mandí, بی-نیوایی bí-navá, í.—(for want of, lacking) از سبب عدم az 'adam, از سبب قصور az sabab-i-naks, بنابر نا بودن az sabab-i-kusúr, بانابر-i-ná-búdan.

To WANT (*wish*), نمودن khwáhish nimúdan, خواستن khwástan.—(need) لازم dáhtan lázim dásh-tan, ضرور ضرور zarúr dásh-tan, حاجت khwástan, محتاج بودن hájat dásh-tan, muhtáj búdan.—(it wanted two hours to sunset) دو ساعت بهروب dú sá'at bi-ghurúb mándah búd.

WANTON, شوخ shúkh, مست mast, هوشی shahvatí.

WANTONLY, با هوشی bá-shúkhí, با هوش bá-shahvat.

WANTONNESS, هوشی shúkhí, مستی mastí.

WAB, جنگ jang, کار زار kár-zár, جدال jadál, نبرد nabard, رزم razm, حرب harb, مبارزت mubárazat, پارکاش parkhásh, پارکار paikár, هاجا hajjá, وها vaghá.—(war against infidels) جهاد jahád, هرا ghazá.—(Secretary for War) سر

عسکر sar-'askar.—(declaration of war) اعلان حرب il'án-i-harb.—(materials of war) آلات جنگ álát-i-jang.

To WAR, جنگیدن jangidan, جنگ jang کردن kardan.

To WAEBLE, سرآیدن sará,ídan, نعمه tarannum ترم کردن naghmah pardákhtan.

WABBLER, قوال kavvál, خواننده khwánandah, سرآینده saráyandah, معنی mughanní.

WARD (one under a guardian), ره موصی músá lahu.

To WARD off, رد کردن radd kardan, دفع کردن dáf kardan, وا زدن vá-zadan, وا داشتن vá-dáshtan.

WARDEN, محافظ muháfiz.

WARDROBE, توشه خانه túshah-khánah, کور خانه kúr-khánah.

WARDSHIP, محافظت muháfazat.

WARE, متاع mutá' (pl. امتهه am-ti'ah) کذا سبب (only used in the plural).

WAREHOUSE, مخزن makhzan, خزانه khizánah, کار خانه kár-khánah, بار بار-khánah, انبار ambár.

To WAREHOUSE, گذاشتن amánat amánat guzáshstan, ودهش نهادن vadí'at nihádan.

WARFARE, جنگ jang, کار زار kár-zár, جدال jadál, نبرد nabard, رزم razm, حرب harb, مبارزه mubárazat, پیکار parkhásh, پاكار paikár, وها vaghá, هجا haijá.

WARILY, بجهرداری bi-khabar-dárf.

WARINESS, خبر khabar, بجهرداری khabar-dárf, احتیاط fhtiyát, خطر hazar, هوشیاری húsh-yárf, دیده دیدان dídah-bánf.

WARLIKE, جنگ ازموده jang-ázmú-dah, رزم رزم razm-pishah, جنگی jangf.

WARB, گرم garm, حار hárt.

To WARM (trans.), گرم داشتن garm sákhtan.—(intrans.) شدن گرم garm shudan, تفسیدن tafsídan.

WARMLY, با گرمی bá-garmf.

WARMTH, گرمی garmf, حرارت hará-rat.

To WARN, متنبه داشتن mutannab-

bih sákhtan, تنبیه نمودن tambíh nimúdan, اطلاع دادن ittilá' dádan, ملوم گردانیدن mulham gardání-dan, آگاهی دادن ágahf dádan, خبر دادن ágahánídan, خبر khabar dádan.

WARNING, آگاهی ágahf, اطلاع ittilá', عبرت tambíh.—(example) عبرت 'ibrat.—(to take warning by) عبرت گرفتن 'ibrat giriftan.

WARP (of cloth), تار tár.

To WARP (trans.), مال گردانیدن má'il gardánídan.—(intrans.) شدن مال má'il shudan.

WARRANT (order), فرمان firmán, سند sanad, دستک dastak, حکم hukm.

To WARRANT (guarantee), ضمانت zamánat کردن kardan.—(authorize) اجازه دادن ijázah dádan, امر amr کردن amr kardan.

WARRANTABLE, قابل تصدیق kábil-tasdíq.

WARREN, عرکوش کاه khár-gúsh-gáh.

WARRIOR, دلور dilávar, پهلوان pah-laván, هاری gházf, بهادر bahádur, مبارز muhárib, مجاهد mujáhid, یل yal, نازل názil, صدر saf-dar, گرد gurd, تهمتن taham-tan.

WART, توتولی tútúlf, میخکی khál-i-míkhakf, گوک gúk (vulg.), تژ zhakh (obs.).

WARY, محتز mutanabbih, متنبه muhtariz.

To WASH, شستن shustan, شستشو shustushú kardan, هوریدن shúrídan.—(the body) غسل کردن ghusl kardan.—(to be washed away) برد شدن burd shudan.—(to wash one's hand of an affair) هزار شدن bízar shudan.

WASHER (of cloth in the web), کازر gázar, قمار kassár.—(of clothes, &c.) شستن rakht-shú, شستشو murdah-shú, مرده هو murdah-shú, غسل ghassál.

WASH-HOUSE, کازر خانه gázar-khánah.

WASP, زنبور zambúr, زنبور زنبور zambúr-i-khar.—(wasp's nest) چال زنبور chál-i-zambúr.

WASPISH غشوب ghazúb.

WASPISHLY با غشوب bá-ghazab.

WASPISHNESS كج خلق kaj-khalk.

WASTE (land) مستحروب vairánah, ویرانه váránah, makhrúb, هوره shúrah-zár. — (of things, &c.) تلف isráf, تلف talaf, اتلاف itlaf.

TO WASTE (become less) كاستن kástan, کم kástan, اگل هندن zái, il shudan, کم هندن kam shudan, كاهیدن káhídan. — (expend profusely) اسراف isráf kardan, تلف talaf kardan, بر باد دادن bar bád dádan, خرج کردن zái' sákhtan, (to waste time) اوقاترا فاسخ کردن fursatrá az dast dádan, اوقاترا فاسخ کردن aukátrá zái' kardan.

WASTEFUL مسرف musrif.

WATCH (timepiece) ساعت sá'at. — (hunting watch) ساعت هكاری sá'at-i-shikári. — (gold watch) ساعت طلا sá'at-i-tílá. — (silver watch) ساعت نقره sá'at-i-nukrah. — (pocket watch) ساعت بگلی sá'at-i-baghalí. — (chain) زنجیر zanjír-i-sá'at. — (case of a watch) قاب káb. — (spring) فنر fanar. — (balance) قاص rakkás. — (regulator) چرخ كند و تند charkh-i-kund va tund. — (face) صفحه safhah. — (hands) عقرب 'akrab, عقربك 'akrabak. — (barrel) فنر kútf-i-fanar. — (watch-key) كلید ساعت kilid - i - sá'at. — (watch - maker) ساز sá'at-sáz. — (period of three hours) پاس pás (obs.). — (keeping guard) نوبت naubat, پاسبانی pás, كشیك kashík, pás-bání. — (guard) كشیك kashík, پاس pás, قراول karávu. — (night-guard) گزماه gazmah.

TO WATCH (be vigilant and awake), متنبه بودن bídár búdan, متنبه بودن mutanabbih búdan. — (guard) كشیك kashík, پاسبانی pás-bání kardan.

WATCHFUL, متنبه bídár, خبردار mutanabbih, دار khabar-dár, هوشیار húsh-yár.

WATCHFULNESS, بیداری bídárí,

خبرداری khabar - dári, هوشیاری húsh-yári.

WATCHMAN كشیكچی kashík-chí, نگهبان pás-bán, نگاهبان nigáh-bán, حارس háris, دیده بان dídah-bán.

WATCH-TOWER قراول خانه karávu-khánah, دار خانه ráh-dár-khánah, محرم mahras.

WATCHWORD اسم شب ism-i-shab.

WATER, آب áb, او au (vulg.), ماء má. — (fresh water) آب شیرین áb-i-shírfn. — (salt water) آب شور áb-i-shúr, شور آب shúr-áb. — (drinking-water) برای نوشیدن áb-baráy-i-núshídan. — (running water) آب روان áb-i-raván. — (rose-water) ماء الورد gul-áb, má, ul-vard. — (lustre of a gem) آب آب. — (of a sword, damask) جوهر jauhar, آب آب. — (water-carrier) سقا sakká. — (water - closet) جای فرور jáy-i-zarúr, میز mabraz, مریله mazbalah, بیت الخلا baitu-'l-khalá, مستراح mustaráh. — (water-course, above ground) جوی júy, جوب júb (vulg.). — (watercourse, underground) کاریز káriz, قنات kanát. — (water-pipe) لوله lúlah, داس das, تنبوه tambúshah. — (large water-skin for camels) رابیاه ráviah. — (smaller water - skin, carried by asses or men) مشك mashk, قربة kirbah. — (small channel, irrigating a garden-bed, field, &c.) جدول jadval. — (water-course leading over a hollow) سوراخ pul-khung, سوراخ súvárâh. — (inclined plane of stonework, through which water flows) هرهك shurshurak, آبشار áb-shár. — (reservoir in which rain-water is collected) انبار áb-ambár. — (water-cresses) تره تره tarah-itízak. — (water-fall) آبشیب áb-shíb, آبشار áb-shár. — (fountain, jet d'eau) فواره favvárâh. — (water-flash, of metal) آفتابه áftábah. — (ditto, of leather) متاره mataráh. — (water-fowl) مرغ مطوره matharah. — (house or place) murgh-ábí.

where water is provided, by way of charity, to passengers and travellers) سقا خانه sakká-khánah.— (spring of water) چشمه chashmah, عين 'ain, منبع mamba'.—(water-lily) ابو abú, نیلوفر nílúfar.— (water - mark) نشان nishán.— (water - melon) هندوانه hinduvánah, کارپوز kár-púz, تریوز tar-búz, تریزه tar - buzah. — (water-mill) آسیاب آسیابی آب (water-parting) خط فاصل khatt-i-fásil, (water-proof, subs.) تقسیم آبهای آببارانی táksim-i-ábahái.— (water-proof, subs.) بارانی bárání.— (adj.) دفع المطر آب آزما áb-ázmá, دفع المطر آب در مشعر آب dar-mashav. — (water - way) مچرا majrá. — (water - wheel) vide WHEEL. — (officer who superintends watercourses and irrigation of lands) میر آب mír-áb. — (by water) از روی آب az rúy-i-áb.— (to draw water) امتساق کردن istiská kardan, آب کشیدن áb kashídan.— (to make the mouth water) آب در آوردن áb dar dahan ávardan.— (to lay water on a house) آبی آبی آب bi-khánah ráh dádan.

To WATER, آب بخشیدن áb bakhshídan, آب آبیاری áb-yári kardan, آب دادن áb dádan.— (to make water) شاهشاه کردن sháshah kardan, آب بول کردن baul kardan, شاهشاهیدن sháshahídan.— (to water a horse) اسب را آب دادن asbrá áb dádan.

WATEBY, آبناك áb-nák, آبکی ábaki.

WAVE, موج mauj.

To WAVE (trans.) تکان دادن takán dádan.— (intrans.) موج زدن mauj zadan.

To WAVEE, تردید داشتن tardíd dáshtan, تردد نمودن taraddud nimúdan, متردد بودن mutaraddid búdan, دو دل بودن dú-díl búdan.

WAVEING, متردد muzabzib, متردد mutaraddid.

WAVING, مواج mutamáyil, مواج mavváj.

WAX, موم múm, شمع sham'.— (of

the ears) چرك گوش chirk-i-gúsh.— (sealing-wax) لاک lák.— (wax-cloth) پارچه شمع párchah-i-mushamma'.— (adj.) مومی múmí.

To WAX, شمع کردن mushamma' kardan.— (become) شدن shudan, گشتن gashtan, گردیدن gardídan.

WAXED, شمع شمع mushamma'.

WAY, راه ráh, راه rah, طریق tarík, درب sabíl, مسلک maslak, درب سمت sarát, واتیره vatírah, سمت samt, طریقه taríkah.— (method) طور taur, وجهه vajah, دستور dastúr, رسم minvál, رسم rasm, روش ravish, أسلوب uslúb, قاعده ká'idah, نمط namiat.— (in any way) جهت bi-hamah jihat. — (in no way) هیچ وجه bi-hích vajah. — (in a general way) عادتاً 'ádatan.— (to make the best of one's way) افتان رفتن uftán khízán khwudrá rasanídan.— (to proceed on one's way) راه رفتن ráh raftan.— (to see one's way clear) پیشرو کار خود دیدن pish-rau-i-kár-i-khwud دیدان.— (to put oneself out of the way) کلفت نمودن kulfat nimúdan.— (right of way) حق مرور hakk-i-murúr.— (to have a right of way) راه داشتن ráh dáshtan.— (to go one's own way) راه خود گرفتن ráh-i-khwud giriftan.— (to give way, as the mind) زایل گردیدن zá'il gardídan.

WAYFARE, مسافر musáfir, سیاح say-yáh, راهرو ráh-rau, سالک sálik.

To WAYLAY, راه زدن ráh zadan.

WAYWARD, عود پسند khwud-pasand.

WE, ما má, ما میان máyán, ماها máhá.

WEAK, ناتوان ná-taván, ضعیف za'íf, سست sust, زکیف nahíf, کم زور kam-zúr, عاجز rákík.— (binding, as a fragile plant, &c.) لسی las, لسیده lásídah.— (tea, &c.) سبک subuk.

To WEAKEN, ضعیف کردن za'íf kardan, بی حال کردن bí-hál kardan, از قوت علیل کردن 'alfíl kardan, کم انداختن az kúvat andákhtan, کم

نا توان kam-zúr kardan, تو توان کردائیدن ná-taván gardánídan.

WEAKNESS, ضعف za'f, معیعی za'ffí, ركاكت azj, عاج ná-tavání, نا توانی rakákat, كلال kalál, سستی sustí, وهن vahn. — (*weakness in the loins, a disease in horses*) باد سگ sag-bád.

WEALTH, مال mál, مالدارى mál-dárá, دولت daulat, غنا ghaná, تانگارى tavangarí, رزق rizk, نعمت ní'mat, غنیمت ghanímat, املاك amlák.

WEALTHY, دولتمند daulat-mand, تونگر tavangar, غنى ghaní, مالدار mál-dár, زر دار zar-dár, دار ماهه máyah-dár, متمول mutamavvil, متنعم mutana'im, با دولت bá-daulat.

TO WEAN (*a child*), از شیر باز داهتن az shír, از شیر بردن az shír burídan.

WEANED, فطیم fatím.

WEAPON, آلت جنگ alat-i-jang, سلاح saláh, حربه harbah, ساز sáz.

WEAR, دوام davám, قماش kumásh.

TO WEAR (*put on*), پوشیدن púshídan, ملبس بودن mulabbas búdan. — (*wear out*) سائیدن sá'idan, ساینیدن sábidan, فرسودن farsúdan, هدرن hendaris shudan.

WEARER, پوشنده púshandah.

WEARINESS, خستگی mándagi, ماندگی khastagi, ملال malál, ملالت malálat, كسل kasal.

WEARISOME, مشكل mushkil, سخت sakht.

WEARY, افكار ifkár, مانده mándah, خسته khastah, كوفته kúftah, كسل kasil, ملول malúl. — (*impatient of*) بیزار bízár, متفرغ mutanaffir.

TO WEARY, ملول کردن malúl kardan, خسته کردن khastah kardan.

WEASEL, راسو rású. — (*large species of weasel*) خر khaz.

WEATHER, هوا havá, ايام ayyám, آب هوا áb u havá. — (*hot weather*) سرما sarmá. — (*fair weather*) هوا خوب havá-i-khúb.

WEATHERCOCK, باد نما bád-nimá.

TO WEAVE, بافتن báftan, نسج nasj kardan.

WEAVER, بافنده báfandah, نساج nassáj, جلاله julláh, چولاة chúláh.

WEB, پارچه párchah, تابه tákah, توب saub, توب túp (*vulg.*). — (*of a spider*) پرده عنكبوت pardah-i-'ankabút, تار عنكبوت tár-i-'ankabút, كنبتره kinatrah.

WEB-FOOTED (*as water-fowl, &c.*) وصل پا vasl-pá.

TO WED, vide **TO MARRY**.

WEDDING, عروسی 'arúsí, سور súr, عاقد ákd, نکاح níkah.

WEDGE, میخ mikh, كاره gávah, كره gavvah, گاز akhí, اخی gáz.

WEDNESDAY, چهارشنبه chahár-shambah.

WEED, خاص khas, كاه káh, سمه sabzah, علف 'alaf.

TO WEED, پاک کردن pak kardan.

WEEK, هفته haftah, اسبوع usbú'. — (*every week*) هر هفته har-haftah.

WEEKLY, هفتگی haftagi.

TO WEEP, گریه کردن giryah kardan, ناله کردن nálah kardan, دموع نمودن dumú' nimúdan.

WEEPER, اشكبار ashk-bár, اشكریز ashk-ríz.

WEEPING, گریه giryah.

WEEVIL, كرم kirm, كرم kau, لنبه lam-bah.

TO WEIGH (*trans.*), سنجیدن sanjídan, وزن کردن vazn kardan, کشیدن kashídan, سختن sukhtan (*obs.*). — (*intrans.*) وزن بودن vazn búdan, وزن داهتن vazn dáshtan.

WEIGHT, وزن vazn, گرانى girání, بار bár, قفل síkl. — (*mass by which things are weighed*) سنگ sang, وزن vaznah. — (*good weight*) وزن درست vazn-i-támám, تمام vazn-i-durust, سنگین sangín. — (*light weight*) سبک subuk, وزن vazn-i-subuk. — (*the same weight*) همسنگ ham-sang.

WEIGHTILY, با گرانى bá girání.

WEIGHTINESS, سنگینی sangíní, قفلت saklat.

WEIGHTY, گران girán, سنگین san-gín, وزنی vazni, ثقیل sakíl.

WELCOME, ترحیب tarhíb, مرحبا marhabá.—(to be welcome) خوش آمدن khwush ámadan.

WELCOMER, ترحیب گوینده tarhíb-gúyandah, مرحبا گو marhabá-gú.

To WELD, ترکیب آوردن kúftan, ترکیب tarkíb ávardan, جمع کردن jam' kardan.

WELFARE, اقبال ikbál, سعادت sa'ádat, سعادت مندی sa'ádat-mandí, بختیاری ník - baktí, بختیاری bakh-t-yári, فرخندگی farkhundagí, دولت daulat, بهره مندی bahrah-mandí, فیروز مندی firúz-mandí, میمنت tarakkí, ترقی tarakkí, مایمانت maimanat, فلاح faláh, برکت barakat, خوش داری bar-khwur-dárá, خیریت khairíyat.

WELL, چاه cháh, چه chah.—(parapet or mouth of a well) لبه چاه labah-i-cháh, دهنه چاه dahanah-i-cháh.—(trough of a well) سنگاب sang-áb.—(well or shaft going down into an aqueduct) شتر گلو shutur - gulú.—(brick-well) چاه چخته cháh - i - pukhtah.—(well in health) خمیر khwush, خوش bi-khair, تندرست tandurust.—(good!) خوب khúb, خیر khair, فبها fabihá.

WELL-A-DAY, دریغ dirígh, دریا درíghá, هیاهو haihát.

WELL-BEING, خیر khair, خیریت khairíyat, خوشگذرانی khwush-guzrání.

WELL-BRED, خوش اطوار khwush-atvár, خوش اخلاق khwush-akhlák, مودب mu,addab.

WELL-DONE! وا! wá, váh váh, به bah bah, احسن ah-sán, حیدا habbazá, مرحبا marhabá, باریك الله bārak allah, زیه zih, زهی zihí.

WELL-FOUNDED, بنیاد سخت sakht-bunyád.

WELL-LIKING, خوش گذشت khwush-guzasht.

WELL - WISHER, خیر خواه khair-khwáh, دولت خوراه daulat-khwáh.

WELT, حاشیه háshiyah, زه zah-var.

To WELTER, غلطیدن ghaltídan.

WEN, غده ghuddah, دوشول dushvil.

WENCH, کنیز kaníz.

WEST, مغرب maghrib, غرب gharb.—(west wind) دبور dabúr, باد غربی bád-i-gharbí.—(on the west), غربا gharban.

WESTERN, مغربی maghribí, غربی gharbí.

WET, تر tar, نم nam, باران bárán, بارش bárish, مطر matar.—(to get wet) نم تر شدن tar shudan, نم شدن nam shudan.

To WET, تر ساختن tar sákhtan.—(to wet through) از سر تا پا تر کردن az sar tá pá tar kardan.

WETHER (sheep), گوسفند حصی gús-fand-i-khusí, گوسفند آغچه gús-fand-i-ákhtah.

WETNESS, رطوبت rutúbat, تری tarí, نمی namí.

WHALE, حوت hót.

WHALE (ship), کشتی حوتی kashtí-i-hútí.

WHARF, بندر گاه bandar-gáh, اسکله askalah.

WHAT (relat.), آنکه án-chih, آنكه án-kih, چه chih, كه kih.—(interrog.) چه چih, کدام kudám.—(what then?) یعنی چه چih چih, چه چه ya'ní chih.

WHATEVER, هر آنچه har-chih, هر har-án-chih.

WHEAT, گندم gandum.

WHEATEN, گندمی gandumí, از گندم az gandum.

To WHEEL, دندمه ساختن dam-damah sákhtan, ور فلانیدن var-ghulanídan, ریشخندی کردن rish-khandí kardan, تملق نمودن tamalluk nimúdan, چاپلوسی کردن chápłúsí kardan, دم بازی نمودن dam-bází nimúdan.

WHEEL, چرخ charkh, دولاب dúláb.—(spinning wheel) چرخه char-khah.—(for raising water by a large leathern bucket) چرخ چاه charkh-i-cháh, چرخاب charkh-áb.—(potter's wheel) چرخ لعاری

charkh-i-fakhhárf, چرخ كوزه گر
 charkh - i - kúzah - gar.—(fire-wheel)
 چرخ آتشین charkh-i-átishín.
 —(nave of a wheel) چنبره cham-barah.
 —(spoke of a wheel) پره parrak,
 دیرك dírak, شمش shimsh.
 —(fellos of a wheel) دایره dá, irah.
 —(cogs of a wheel) دستك dastak,
 پراك parrak, ددانه dandánah.—
 (axle of a wheel) تیر tír, مشون mashún.

To WHEEL (trans.), چرخانیدن char-khánídan. — (intrans.) چرخیدن charkhídan.

WHEELBARROW, گاری كوچك garí-i-kúchik.

To WHEEZE, حس حس کردن khis khis kardan.

WHEEZING, حس حس khis khis.

WHELP, بچه bachah.

WHEN (interrog.) کی kai, چوقت chi-vakt. — (relat.) چو chú, چون chún, آنگاه án-gáh, وقتیکه vaktí-kih.—(after which) بعد از این که ba'd az ín kih.

WHENCE (from where?) از کجا az kujá, از کج طرف az chih taraf, از کج az kú.—(for which reason) من حیث min hais.

WHENSOEVER, هر گاه هر گاه har-gáh kih, هر وقتیکه har vaktí kih.

WHERE (interrog.) کجا kú, جایکه kujá.—(relat.) آنجا án-já, جایکه jáy-kih. — (where to) تا کجا tá kujá.—(nowhere) هیچ جا hích-já.

WHEREABOUTS, طرف از کدام az kudám taraf.

WHEREAS, از آن بسکه az bas kih, از آنجا که az án-já kih.

WHEREAT, جهت از آن az án jihat, در آن باب dar án báb.

WHEREBY, که kih.

WHEREFORE (interrog.) چرا chirá, برای چه az chih sabab, برای چه baráy-i-chih, واسه چه vásah-i-chih (vulg.).—(for this reason) از برای az ín baráy-i-án, جهت از این جهت az ín jihat, من سبب az ín sabab, لهذا liházá.

WHEREOF, کس از آن kih az án, کس از آن kish (a contraction of az ín kih).

WHERESOEVER, هر کجا har kujá, هر جای که har jáy kih.

WHEREUPON, بر آن kih bar án.

WHEREWITH, با که bá-kih, با چه bá-chih, از چه az chih.

WHERBY, قایق káfk.

To WHET, سنگ سابی sang-i-sáy kardan.

WHETHER, خواهه khwáh, یا yá, آیا áyá.—(whether ... or ...) چه ... خواهه ... chih ... chih ... , اعم از khwáh ... khwáh ... , اینکه ... یا ... yá ...

WHETSTONE, سنگ سابی sang-i-sáy, سنگ رومی sang-i-fisán, سنگ sang-i-rúmí.

WHEY, آب پنیر ab-i-panír, پنیر panír-áb.

WHICH (interrog.) چه chih, که kih, کی kí, کدام kudám, کدامین kudámín.—(relat.) آنچه án-chih, آنکه án-kih, چه chih, که kih.

WHICHEVER, هر آنچه har-án chih, هر کدام har chih, هر کدام har kudám.

WHIFF, نفثه nafhah.—(gulp) جرعه jur'ah, قرت kurt.

WHILE (a time), چند muddatí, چند یکپندی yak-chandi, زمانی zamání.—(a little while ago) اندکی پیش از این andakí pish az ín, یکپندی قبل از این yak-chandi kabl az ín.—(a long while ago) مدتی مدیدهد muddatí-i-madíd shud, مدتی طولی قبل از این muddatí-i-tavíl kabl az ín, در باز dír-báz.—(in a little while, soon) بعد از زمان قلیل bi-zúdí, بزودی ba'd az zamán-i-kalíl.—(after a while) بعد زمان ba'd zamán, بهرور bi-murúr.—(to while away) وقت گذراندن vakt guzrándan.

WHILST, مادام mádám, مادامکه mádám-kih, در در بین dar bain, در آنجا dar asná, تا tá kih, تا tá.

WHIM, خيال باطل khíyál-i-bátíl, خود سری khwud-sarí.

To WHIMPER, گریستن giristan, گریه گریه giryah kardan.

WHIMSICAL, خود سر vasvásí, وسواسی khwud-sar.

To WHINE, دوله زدن dúlah zadan.

To WHINNY, شایهه کردن shaiyah kardan, سهیل کردن sahl kardan.

WHIP, تمچی kamchí, تازیانه tázi-yánah (*obs.*).—(rod) چوب chúb.

To WHIP, تمچی زدن kamchí zadan.

WHIPPER, زن تمچی zan kamchí-zan.

WHIRL, دوار davár, دور daur, گردش gardish.

To WHIRL (*trans.*), گردانیدن gardánidan, گردش کردن gardish kardan.—(*intrans.*) گردیدن gardídan.

WHIRLIGIG (*till - ride*), چرخه چarkhak.

WHIRLPOOL, گرداب gird-áb, ورطه vartah.

WHIRLWIND, گردباد gird-bád, لوله lúlah-bád.

WHISK, مینکات minkát.

To WHISK, تکان دادن takán dádan.

WHISKERS, برود burút, سیبیل sibil.

WHISKY, آب سفید safid-áb.

WHISPER, نفیس fichfich.

To WHISPER, آهسته گفتن áhistah guftan, تو گوهی گفتن tú-i-gúshí guftan, سر بگوش گفتن sar-bi-gúsh guftan, سر گوهی گفتن sar-gúshí guftan, زیر لب گفتن zír-i-lab guftan, پراش گفتن yavásh guftan.

WHISPERER, نفیس کننده fichfich-kunandah.

WHIST! خاموش khámúsh, سکوت sukút.

WHISTLE, هافوت sháfút, هفوتک shufútak, فوتک fútak (*vulg.*).

To WHISTLE, هافوت زدن sháfút zadan, سفیر زدن safír zadan.

WHISTLER, سفیر زن safír-zan.

WHITE, سفید safid, سفید رنگ safid rang, سفید سفید sapid, آبیش abyaz, آبی ák.—(*white of egg*) سفیده safidah.—(*white of the eye*) سفیده چشم safidah-i-chashm.

To WHITEN, سفید کردن safid kardan, تبیض نمودن tabyíz nimúdan.

WHITENING (*of a wall*), سفید کاری safid-karí, گچکاری gach-karí.

WHITENESS, بیاض bayáz, سفیدی safidí.

To WHITEWASH, سفیدی کردن safidí kardan, گچکاری نمودن gach-karí nimúdan.

WHITHER (*interrog.*), کجا kú, کجا kujá.—(*relat.*) آنجا án-já, جایك jáy-kih.

WHITLOW, دانه gazhdumak, دانه dánah.

WHIZ, وز viz.

To WHIZ, وز کردن viz viz kardan.

WHO (*interrog.*), کی kih, کی kí.—(*relat.*) آنکه án kih.—(*who am I?*) که هستم sag-i-kih hastam (*vulg.*).

WHOEVER, هر آنکه har kih, هر آنکه har án kih.

WHOLE (*entire*), کامل kámil, درست durust, سالم sálim, مسلم musalam.—(*the whole*) جمله jumlah, جمیع hamagí, تمام tamám, مجموع jamí', جمهور tamámí, تمامی jam-húr, همه hamah, سراسر sar-á-sar, همه همه rúy ham raftah.—(*upon the whole*) بعد همه ba'd hamah, فی الجمله fi-'l-jumlah, القاصه al-hásil, القصاصه al-kissah.

WHOLESALE, يك جا yak-já.

WHOLESOME, سازگار sáz-gár, عوهدگوار khwush-guvár, موافق muváfik, گوار guvár.

WHOLESOMENESS, ساز کاری sáz-garí, عوهدگواری khwush-guvarí, موافقت muváfakat, گواری guvárí.

WHOLLY, مطلقاً mutlakán, بالكل bi-'l-kull.

WHOOPE, بانگ báng, غرور gharív, آواز áváz.

WHORE, فاحشه fáhishah, زانیه záníyah, لولی lúli, جانفاه jáfjáf, لوند rúspi, قبحه kahbah, روسپی lavand, کارلی kávalí (*vulg.*), چنده jindah (*vulg.*).

WHOREDOM, زنا ziná, هید shaid, چنده فاحشگی fáhishagí, گری jindah-garí.

WHOREMONGER, زنا کار ziná-kár, زانی zání, هید باز shaid-báz.

WHOSE (*interrog.*) که از آن az án-kih, مال مال mál-i-kih.

WHOSESOEVER, مال هر که mál-i-har kih.

WHY, چرا chirá, چه bi-chih, چه
 chih sabab, از برای چه
 baráy-i-chih, وásah-i-
 chih (*vulg.*).—(why and where-
 fore) چون و چرا chún u chirá.

WICK, فتیله fatílah.

WICKED, بد کار, bad-kár, هر
 sharír, فاسد fásid, مفسد mufsid,
 bad-nafs, بد آیین bad-
 áyín, شکی shakí, بد ذات bad-zát,
 بد طالع bad-khú, طالع tálih.

WICKEDNESS, بدی badí, حرارت
 sharárat, شر sharr, فساد fasád,
 shun'at, بد خوبی bad-khúí,
 بد کرداری bad-kirdári, کاباحت ka-
 báhat, شقاوت shakávát.

WICKER-WORK, سبد بافی sabad-
 báfi.

WICKET (*small gate*), درچه darí-
 chah.

WIDE, پهنا pahná, پهناور pahn-ávar,
 وسیع vási', فرخ farákh,
 واسع vasi', عربی ariz, گشاده
 gushádah, گشاد gushád.

WIDELY, در هر جا bi-niháyat, در
 dar harjá, على الاتساع 'ala-'l-ittisá'.
 To WIDEN, پهنا ساختن pahn sákh-
 tan, وسعت دادن vus'at dádan.

WIDOW, ارملة armalah
 (pl. ارامل arámil).

WIDOWEE, ارمال armal.

WIDOWHOOD, بیوگی bívagi.

WIDTH, پهنا pahn, عرض 'arz, وسعت
 vus'at, پهناي pahnái.—(in width)
 عرض 'arzan.

To WIELD, گرفتن giriftan, قبض
 kabz nimúdan.

WIELDY, باب دست báb -i- dast,
 قابل آخذ kábil-i-akhz.

WIERY, سیمی símí.

WIFE, منكوحه zaujah, زن zan,
 منكوحه mankúhah, حلاله ku'adah,
 halálah, كوج kuch (*vulg.*).—
 (regular wife, of whom four are
 permitted) عذبی zan-i-'akdí,
 كوج عذبی kuch-i-'akdí.—(tempo-
 rary wife or concubine) متعه
 zan-i-mut'ah, خاصه khássah-gí,
 زن میغه zan-i-sighah.—(rival or
 fellow wife) هجو havú, همجو ha,ú,
 همشوی ham-shaví, شریکه sharíkah,

ambágh (*obs.*).—(wife sepa-
 rated from her husband) طالق
 tálik, مطلقه matlakah.—(man and
 wife) زوجین zaujain.

WIG, موی عملی múi-i-'amálí.

WILD, دهنی vahshí, وحشی dashtí,
 نا رام jangalí.—(untamed) جنگلی
 ná - rám, نا دست ná-dast-
 ámúz, وحشی vahshí.—(wild-fowl)
 مرغ دهنی murgh - i - dashtí.—
 (flowers, &c.) مرغ در khud-rú.—
 (wild beast) دارنده darandah.

WILDERNESS, بیابان biyábán, ویرانه
 vairánah, دهنی dasht, بادیه bádi-
 yah, چول baidá, قاع chaul,
 تپه ká', تپه tsh, باریه barriyah,
 مغازت mafázat, سبب sahb.

WILDNESS, وحشیه vahshiyah.

WILE, گول gúl, رنگ rang, حيله
 hílah, حيله بازی hílah-bází.

WILFUL, کردن کش khud-sar, مر
 gardan-kash.

WILFULLY, عمدتá kasdan, عمدا 'am-
 dan, دهنده dádah va dá-
 nistah.

WILL, آرزو khwáhish, ارادش arzú,
 ارادت murád, ارادت irádat.—(of God)
 رزائی حق razá, í-
 i-hakk, قدر mashfiyat, کدر kadr.
 —(testament) وصیت vasiyat, وثیقه
 vaskah.—(to make a will) وصیت
 tausiyyah nimúdan, وصیت
 vasiyat nimúdan.—(against
 one's will) کرها karahan.

WILLING, خواهان khwáhán.—(will-
 ing or unwilling) خواهی خواهی
 khwáhi na-khwáhi, و کرها
 tau'an va karahan, کام نا کام kám
 ná-kám.

WILLINGLY, بسرو bi-chashm, چشم
 علی آرامس u chashm, و چشم
 خواسته 'ala-'r-rás va-'l-'áin,
 خواهی khwástah, از دل و جان az dil u
 ján.—(designedly) خواهی khwás-
 tah, عمدتá 'amdan, اختیارانه ikhti-
 yaránah, دانسته kasdan, قصد
 dánistah.—(most willingly) با
 bá-niháyat-i-raghat.

WILLINGNESS, خواهش khwáhish.

WILLOW, بید bíd.—(weeping willow)
 بید معلق bíd-i-mu'allak.—(sweet

- or Oriental willow) بيد مشك bíd-mishk, خلاب khiláf, بان bán.
- WILY, در حمله hláh-var, بویا bí-vafá, غدار ghaddár.
- WIMBLE (*borer*), مته mattah, برمه barmah.
- To WIN, غالب بردن burdan, غالب هندن ghálib shudan, فیروز هندن fíruz shudan.—(a race) پیش آمدن píš ámadan.—(at cards) بازی بردن bázi burdan.
- To WINCE, رسیدن ramídan, تکان خوردن takán khurdan.
- WIND, باد bád, هوا havá, ریح ríh.—(violent wind) تند باد tund-bád, باد شدید bád-i-shadíd.—(gentle wind) هوای صبا sabá, نسیم nasím, ملایم havá, f-i-muláyam.—(hot wind) باد سام samúm, سام bád-i-sámm, گرم هوای havá, f-i-garm.—(cold wind) سرد سارس sarsar, سرد باد bád-i-sard.—(favourable wind) باد مراد bád-i-murád.—(to break wind) گوزیدن gúzidan, تیزی تیزی tízí-dan, تیز دادن tíz dádan, گرز دادن gúz dádan.
- To WIND, پشتن rísh-tan.—(roll up) نوردیدن nardídan, پشاندن pshándan, نوردیدن navardídan, تافتن táftan.—(a horn) کشیدن kashídan, نواختن navákh-tan, زدن zadan.—(up a watch) کلید دادن kúik kardan, گردیدن kúid dádan.—(meander) گردیدن gardídan, پیچیدن píchídan, پیچ خوردن pích khurdan.
- WINDEE, دولاب dúláb.
- WINDFALL, باد آور bád-ávar.—(fruit, &c.) ریخته ríkh-tah.
- WINDING, پیچیدن pích-á-pích.
- WINDING-SHEET, کفن kafan.
- WINDLASS, منجهنیق manjansk.
- WINDMILL, باد آسیای ásyá, f-i-bád.
- WINDOW, پنجره panjarah, روزن rauzan, تابدان tábdán, درچه daríchah, شیشه shamsah.—(large window of coloured glass in sahes) آرسی urusí.—(sash of window, composed of small coloured panes) درك darrak, بالار bálá-rau.—(of a coach) درچه daríchah.—(of a train) شیشه shíshah.—(lattice or grated window) پنجره panjarah.—(of venetian blinds) کزکی kirkírí (*hind.*)—(frame of a window) چهار چوبه chahár-chúbah, چاره چوبه chár-chúbah.—(window-sill) آستانه ásitánah-i-panjarah.
- WINDPIPE (*trachea*), نای نای náy-i-gulú, حنجره hanjarah, حلقوم hulkúm.
- WINDWARD, طرف باد taraf-i-bád.
- WINDY, بادی bádí.
- WINE, شراب sharáb, می mai, باده bádah, مل mul, مدام mudám, رهیق khamr, نمید nabíz, رهیق rahík, رهیق rahík, أم الخبائث ummu-'l-khabá'is (*lit.* "mother of all evil"), گوشت بلبل gúsh-t-i-bulbul (*lit.* "nightingale's flesh," slang term).—(new wine) هیرة shírah.—(wine-press) خانه shírah-khánah, آخور ákhwurah-i-angúr, حوض hauz.—(wine-seller) می فروش mai-furúsh, باده bádah-furúsh.—(wine of Paradise, which will not intoxicate, to be drunk by the faithful hereafter) شراب sharáb-i-tahúr.—(wine-biber) باده bádah-paimá, میخور mai-khwur.—(wine-shop) شرابخانه sharáb-khánah, میخانه mai-khánah.—(to make wine) شراب sharáb-andákh-tan.
- WING, بال bál, پر par, جناح janáh.—(of an army) جانب janáh, جانب jánib.
- WINGED, بالدار bál-dár.
- WINK, چشمک چاشمک chashmak.
- To WINK, پلك زدن palk zadan, چشمک چاشمک chashmak zadan.—(to wink or connive at a thing) قطع نظر نمودن kat'-i-nazar nimúdan, بازی برده bázi-bar, بازی bázi-barandah.
- WINNINGS, گز بردة girau-burdah.
- WINNOW (*fan for winnowing corn*), طبق tabak.—(fork) اوچوم auchúm, آسی ásy.
- To WINNOW, هوا انکندن havá af-

kandan, افشاندن afshándan.—(a winnower of corn) بوجار bújár.
WINTER, سرما sarmá, زمستان zamistán, هتا shitá.—(winter-quarters) فصلی kishlák, غیشلی ghíshlák.
 To **WINTER**, زمستان کردن zamistán kardan.
WINTRY, زمستانی zamistání.
 To **WIPE**, پاک کردن pák kardan, تمییز کردن sáf kardan, صاف کردن tamyíz kardan.—(to wipe out, efface) محو کردن pák kardan, محو کردن mahv kardan.
WIPE, پاک کننده pák-kunandah.
WIRE, تار tár.—(thick wire or rod of metal) مفتول maftúl.—(fine wire of silver, brass, &c.) سیم sím.—(telegraph) سیم sím.—(thin telegraphic wire) مفتول maftúl.—(wire strainer, telegraphic instrument) گاو سر gáv-sar.
 To **WIREDRAW**, سیم ساختن sím sákhtan.
WISDOM, دانایی dánái, دانش dánish, حکمت hikmat, علم 'ilm, خرد khirad, خبردی bikhradí, عقل 'akl, فرزان shu'úr, فرزán farzán, فطانت fatánat.
WISE, دانا dáná, دانشمند dánish-mand, عالم dáná, خردمند khirad-mand, هوشمند 'akl-mand, هوشمند húsh-mand, عالم 'álim, عاقل 'ákil, عارف 'árif, حكيم hakim, فرزانه farzánah.—(manner) وجه taur, طرح tarah, وجه vajh, طریقی taríq, رسم rasm, گناه gúnah, قسم kism.
WISEACRE, فسرل fuzúl, ابله ablah, احمق ahmaq.
WISELY, عاقلانه 'ákilánah, بطور معقول bi-taur-i-ma'kúl, از روی بصیرت az rúy-i-basírat.
WISH, مراد خواهش khwáhish, مراد murád, آرزو arzú, مطلوب matlúb, هوق shauk, میل mail, تمنا marzí, تمنا tamanná, ارادة irádah.
 To **WISH**, خواستن khwástan, خواهش خواهش kardan.—(if you wish) اگر چنانچه دوست بخواهد agar chúnán - chih dilat bi-khwáhad.—(as you wish) اختیار ba-shumá

ast.—(against the wishes) بر خلاف bar khiláf-i-ráy.
WISHER, خواهنده khwáhandah.
WISHFUL, آرزومند arzú-mand.
WISHFULLY, با آرزومندی bi-arzú-mandí.
WISP, دسته dastah.
WISTFUL, متوجه mutavajjih, آگاه ágah, ملتفت multafít.
WISTFULLY, بدقت bi-dikkat, رو بکار rú-bi-kár.
WIT, زبکی zihni, فراسه firásat, زیرکی zírakí, عقل 'akl.—(pleasantry) هجویه zaráfat, مزاح mizáh, شوخی shúkhi, لطافت latáfat.—(to sharpen one's wits) تیز کردن fahm - i - khwudrá tíz gardánidan.—(to lose one's wits) عقلا کم کردن 'aklrá gum kardan.
WITCH, زن جادوگر zan-i-jádú-gar, ساحره sáhirah, صاحبه اجنه sáhibah-i-ajinnah.
WITCHCRAFT, نیرنج nairanj, جادو jádú, سحر sihr.
WITH, با bá, ب bi, به bih, از az, مع ma'.
WITHAL, علاوه 'alávah, و آن bi-juz-i-án.
 To **WITHDRAW** (retire), کنار گرفتن kanár giriftan, باز گشتن báz gashtan, متواری هندن mutavári shudan, پس رفتن pas raftan.—(to take away) سلب کردن salab kardan, برداشتن bar-dáshtan, بردن burdan, محروم ساختن mah-rúm sákhtan.
WITHDRAWAL, پس کشیدن pas-ka-shídan.
 To **WITHER**, پژمرده شدن pazhmurdah shudan, خشکیدن khushkídan, افسردن púsídan, پوسیدن afsurdan, کاهیدن káhidan, خوهیدن khúshídan.
WITHERED, پژمرده pazhmurdah, پوسیده afsurdah.
WITHERS (part between neck and shoulders of a horse), سرکنف sar-i-katf, حازک hárik.
 To **WITHHOLD**, واداشتن vá-dáshtan, دریغ باز داشتن báz dáshtan, تعویق dirigh dáshtan, تعویق

تا'صك andákhtan.—
(*refuse*) رَد کردن radd kardan, نَفی
کردن nafy kardan, اِبا نمودن ibá
nimúdan.

WITHIN, اندر andar, درون darún,
درون اندarún, داخل dákhlil, تو
تُو, تُو túb.

WITHOUT (*outside*), بیرون bírún, بدر
bi-dar, خارج khárij.—(*wanting*)
بی bí, بدون bidún, بغير ghair,
بی-ghair, لا lí, bilá.—(*without fail*)
بلا اِهمال bilá kusúr, بلا قصور
bilá ihmál, بی کوتاهی bí-kútáhi.

To WITHSTAND, مقابله نمودن mu-
kávamat nimúdan, ایستادگی کردن
istádagi kardan, مخالفت کردن
mukhálafat kardan.

WITNESS, شاهد sháhíd, گواه guváh,
شهادت shahíd.—(*evidence*)
shahádat, گواهی guváhí.—(*to bear*
witness) دادن گواهی guváhí
dádan, شهادت بدهن shahádat
burdan.—(*false witness*)
شهادت زور shahádat-i-durúgh,
شهادت زور shahádat-i-zúr, گواهی
گواهی guváhí-i-durúgh.—(*a truth-telling*
witness) شاهد عادل sháhíd-i-ádil,
گواه عادل guváh - i - ádil.—
(*witness-box*) محضر تدافع mahzar-i-
tadáfu'.

WITNESSED, مشهود mash-húd.—
(*to be witnessed*) مشهود افتادن
mash-húd uftádan.

WITTIQISM, لطیفه latífah, بذله baz-
lah, مسخره shúkhi, شوخی shukhi,
مسخره mas-kharah.

WITILY, با شوخی bá-shúkhi.

WITTINGLY, عمدتاً kasdan, عمدتاً
dídah و دانسته dánistah.

WITTY, لطیفه گو, zaríf, ظریف zaríf-gú.

WIZARD, جادو گر, afsún-gar, افسونگر
jádú-gar.

WOE, غم gham, ألم alam, اندوه an-
dúh, ملال malál, ملالت malálat,
تا'صف ta,assuf, کدورت kudúrat,
آزار ranj, زحمت ranjah, درد dard,
آزار azár, حزن huzn, اِحزان ihzán,
دلنگی haarat, غم azá, غم
dil-tangi, غم hamm, وجع vaja',
سُغ ság, تِمار tímár, چهار han-

jár, تانگائی tangná,i.—(*interjec-
tion*) وای váy, تَبَّ tabban.—(*woe*
is me!) وای بر من váy bar man.
—(*woe on it!*) وای بر آن váy bar
án.

WOEFUL, دلنگار dil-tang, دلنگ
dil-fikár, دلگیر dil-gír, غمگین
gham-gín, غمناک gham-nák,
مغموم maghmúm, حزين hazín,
محزون mahzún, متعصب muta'abbis,
ملول malúl, اندوه ناك andúh-nák,
متالم muta'allim, غمگین sahm-gín.

WOEFULLY, با غم bá-gham.

WOEFULNESS, دلنگی dil-tangi,
دلنگاری dil-fikári, دلگیری dil-gíri,
غمگین gham-gíní, حزن huzn,
غم ملال malál, غم gham, ألم alam.

WOLF, گرگ gurg.

WOMAN, زن zan, عیبه za'ífah, امرأه
imra,at (*pl.* نِسَاء nisá, نِسوات
nisvát, نِسوان nisván).

WOMANHOOD, اثنت unusat.

WOMANLY, زنانه zanánah, زن آسا
zan-ásá, زن صفت zan-sifat.

WOMB, رحم rahm, مشیمه mashí-
mah.

WONDER, حیرت áshuftagi, آشتگی
hairat, تعجب tahayyur, عجب 'ajab,
دهشت ta'ajjub, هکر hakar, دهشت
dihshat, ششدر shish-dar, تراسه
talvásah.—(*miracle*) کرامت kara-
mat, آیة 'ájubah, آیه áyat.

To WONDER, تعجب کردن ta'ajjub
kardan, متعجب بودن muta'ajjub
búdan, عجب ماندن 'ajab mán-
dan, متعجب شدن shikiftan, حیران
mutahayyir shudan, حیران بودن
hairán búdan.

WONDERFUL, عجب 'ajab, عجب
'ajíb, غریب gharíb, بدیع badí',
مَرعَباً nádír.—(*exclamation*)
marhaban.

WONDERFULLY, عجبانه 'ajíbánah.

WONTED, معتاد mu'tád, مستعمل
musta'mal, معهود ma'húd.

To WOO, عشق بازی کردن 'ishk-bázi
kardan, دم دادن dam dádan
(*vulg.*).

WOOD (*timber*), چوب chúb.—(*fire-
wood*) هیوم hízum, هیمه hímah,
حطب hatab.—(*forest*) جنگل jan-

gal, درختستان bîshah, درختستان dirakhtistán, درختزار dirakht-zár.

WOODCOCK, قوهی یلوه yalvah-kaushí, هیهه hívah, مرغ زبرك murgh-i-zírák.

WOOD-CUTTEE, تبر زن tabar-zan.

WOODED, مشجر mushjir.

WOODEN, از چوب چوبین chúbín, از چوب chúb.

WOODLOUSE, خر حاکي khar-kháki.

WOODMAN, همه فروش hímah-furúsh.

WOODPECKER, درختکن dirakht-kan.

WOOD-WORK, چوبها chúbhá.

WOOLE, عشق باز 'ishk-báz, عاشق 'áshik.

WOOF (of cloth), پود púd.

WOOL, پشم pashm, صوف sáf.—(nap of wool) کلك kulk, حواب khwáb.—(woollen cloth) ماهوت máhút, پشمی pashmí.—(coarse woollen cloth) پتو pattú.—(thick woollen stuff) نمذ namad, لبد libd.

WOOLLEN, پشمین pashmín.—(woollen goods) قماش kumásh, ماهوت máhút.

WORD, سخن sukhun, کلمه kalimah, کلم kálám, لفظ lafz.—(soft words) سخنها باریک sukhunhá-i-bárik.—(in a word) الغرض al-hásil, الغرض al-gharaz, القصة al-kissah, غایتش gháyatash.—(in other words) عبارتاً اخرى 'ibáratan ukhrá.—(word by word) لفظ بلفظ lafz bi-lafz.

To WORD, عبارت در آوردن bi-'ibárat dar ávardan, عبارت پردازي کردن 'ibárat-pardázi kardan.

WORK, کار kár, کار و بار kár u bár, عمل 'amal, عمل fi'l, فعل shughl.—(embroidery) نقش naksh, قبطان kaitán-dúzi, قلاب دوزي kul-láb-dúzi.—(works of an author) کلیات kullíyát, مو'لفات mu'allafát.—(composition) مصنف musannaf.—(composition) تالیف ta,líf.—(good works) محاسن mahásin.

To WORK, کار کردن kár kardan, عمل کردن 'amal kardan.—(to work a ship) خدمت khidmat-i-kashtí kardan.—(a farm, &c.) باجاره دادن

bi-ijárah dádan, اجار نمودن íjár nimúdan.

WORKMAN, کاریگر kári-gar, صنعتگر san'at-gar, صانع sání', فاعل fá'il (pl. فاعله fa'aláh), ور پشاه-píshah-var, عامل 'ámil (pl. عمله 'amalah or عمل 'ummál).—(hired) مزدور mazdúr, اجیر ajír.

WORKMANSHIP, عمل 'amal, صنعت san'at.

WORKSHOP, کار خانه kár-khánah.

WORLD, جهان jahán, عالم 'álam, دنیا dunyá, گیتی gítí, دهر dahr, جهان gaihán, روزگار rúzi-gár, گردون gardún, زمانه zamánah.—(division of the world) کشور kishvar, اقلیم iklím.—(both worlds, this and the next) دارین dárain, کونین kaunain, دنیا و آخرت dunyá va ákhirat, دو جهان dú jahán, نشاتین nishátain.—(the world to come) عالم بقا 'álam-i-baká, دار بقا dár-i-baká.—(the world below) عالم ههاتد 'álam-i-shahádat, عالم فانی 'álam-i-fání.

WORDLINESS, دنیوی دنیوی dunyavíyat.

WORDLING, مرد دنیوی mard-i-dun-yaví.

WORLDLY, دنیوی dunyaví, دنیوای dunyaví, زمانه zamánah.

WORM, کرم kirm.—(earth-worm) خراطین kharatín.—(glow-worm) کرم شتاب kirm-i-shab-táb.—(silk-worm) کرم پیله kirm-i-pílah, کرم ابریشم kirm-i-abrیشum.—(palmer-worm) هزار پا hazár-pá.—(worm of a screw) پیچ pích.—(worm of a still) انبویه ambúbah, لوله انبوی lúlah-i-ambík.—(to have the worms) کرم داهتن kirm dáshtan, کرم گرفتن kirm girif-tan.

WORM-EATEN, کرم خوردده kirm-khwurdah, کرم زده kirm-zadah.

WORMWOOD, درمنه afsantín, درمنه dirmanah.

WORN (fatigued), کسل kasil, خسته khastah, کوفته kúftah.—(worn out) ساینده mundaris, ساینده sábí-dah, کهنه kuhnah, فرسوده far-súdah.

To WORRY, اذیت کردن aziyat kardan, آزردهن ázurdan.

WORSE, بدتر badtar, بتر batar, اهر asharr. — (worse and worse) بد بدتر bad andar bad, بدتر از بدتر badtar az badtar.

WORSHIP, عبادت پرستش parastish, عبادت 'ibádat. — (place of worship) مسجد masjid, عبادتخانه 'ibádat-khánah, سجده سجده gáh.

To WORSHIP, پرستیدن parastídan, سجده نمودن sijdah nimúdan.

WORSHIPFUL, واجب و مطاع mutá', اطاعت vájibu-'l-itá'at.

WORSHIPFULLY, مطیعانه mutí'ánah.

WORSHIPPER, پرستنده parastandah, عابد muta'abbid, عابد 'ábid. — (in composition) پرست parast.

WORST, بدترین badtarín, بدترین batarín.

WORSTED (spun wool), پشم ریخته pashm-i-ríshah, قاشمه kátmah.

WORTH, قیمت kaimat, ارزش arzish, بها bahá, قدر kadr, ثمن saman. — (to be worth) ارزشیدن arzídan, قیمت قدر داشتن kaimat dáshtan, قدر داشتن kadr dáshtan, کنجایش داشتن kunjáyish dáshtan, مصرف داشتن masraf dáshtan. — (be equivalent) نظیر نظیر mu'ádid shudan, معادل شدن nazír shudan. — (it is not worth the trouble) نمی آرد bi-zahmat na-mí arzad, قابل آن قابل kábil-i-án-níst kih.

WORTHILY, باالواجب bi-'l-vájib.

WORTHINESS, لیاقت liyákat, قدر kadr, فاضلیت fazílat, سزایی sazá-varí.

WORTHLESS, بی مصرف bí-masraf, بیقدر bí-kadar, بی لیاقت bí-liyákat, بیکاره bí-karah. — (spoilt, good for nothing) معیوب ma'yúb, ابدار idbár, بی مصرف bí-masraf, مایع zá'. — (cowardly, indolent, person) رجاله lajjárah, رجاله raj-jálah.

WORTHY, سزاوار sazávár, لائق lá'ik, واجب vájib, مستوجب mustaujib, مستحق mustahakk, شایسته sháyistah, سزا sazá, مستعد musta'idd.

WOUND, زخم zakhm, ریختن rísh,

جراحت jaráhat, خستگی khastagi. — (mortal wound) زخم کاری zakhm-i-kárf, زخم مهلك zakhm-i-muhlak.

To WOUND, زخم زدن zakhm zadan, مجروح ساختن majrúh sákhtan, زخم‌دار کردن zakhm-dár kardan.

WOUNDED, مجروحده majrúh, زخم زخمده zakhm-khwurdah, زخم‌دار zakhm-dár.

WEANGLE, کال و مکال kál va makál, ستیزه munáza'at, منازعت sitízah.

To WEANGLE, دعوی کردن da'vá kardan, منازعت کردن munáza'at kardan, ستیزه نمودن sitízah nimúdan.

WEANGLE, مباحثه mubáhis.

To WRAP (envelop), لفافه کردن lifáfah kardan, ملفوف کردن malfúf kardan, لف کردن laff kardan. — (roll up) پیچیدن píchídan, ملتفت multaff sákhtan. — (to wrap oneself up) لباس بر خود پیچیدن libás bar khud píchídan.

WRAPPER (cover or envelope), لفافه lifáfah, غلاف ghiláf. — (cover of a book) قویلق kauluk, قویلق kaufluk. — (of linen, used while bathing) لنگه lung, لنگه رهنه lung-i-rashtí. — (used after bathing) کتفیه katfíah.

WEATH, غلبه ghaiz, غصب ghazab, قهر kahr, طشش saurat, بادش batsh, حدت hiddat, عشم khishm. — (divine) سخط sukht, مواعده mu-ákházah.

WEATHFUL, غصمانك ghazab - nák, غصمانك khishm-nák, بر آفته bar-áshuftah, متعجب kaj-khulk, متعجب mutanaffir, گرم garm, آزرده ázur-dah, زخمیده mukaddar, مکرر ran-jídah, در هم dar-ham, خفا khafá (obs.).

WEATHFULLY, با غصب bá-ghazb.

To WREAK, دادن برون bírún dádan.

WEATH (of flowers), تاج گل táj-i-gul, سیره sihrah.

WRECK, تباهی skikast, هکسته ta-báhi. — (to be wrecked) هکسته

- shikastah shudan, تهاهد هدن tabáh shudan.
- WRENCH (*twist*), پچش pích, پچش píchish, تاب táb.
- To WRENCH, ربودن rubúdan, برون برون bírún kashídan.
- To WRESTLE, کشتی گرفتن kushtí giriftan, مصارعت کردن musára'at kardan.
- WRESTLER, کشتیکبیر kushtí-gír, مصارع musári', پهلوان pahlaván.
- WRESTLING, کشتی kushtí.
- WRETCH, بد بخت bad-bakht, هقی shakí.
- WRETCHED, مستمند دلتنگ dil-tang, مستمند mustamand, غمگین gham - gín, اندوهناک andúh-nák, ملول malúl.
- WRETCHEDLY, با دلتنگی bá-dil-tangí.
- WRETCHEDNESS, درد مندی dard-mandí, مستمندی mustamandí, ملولی malúlí.
- To WRIGGLE, غریبه کردن gharbíláh kardan.
- To WRING, پچیدن píchídan, فشردن fishurdan, فشاردن fishárdan, چلانیدن chilándan, پچانیدن píchá-nídan, آب گرفتن áb giriftan.
- WRINKLE, چین chín, چورت churút (*vulg.*), چوروت chúrut (*vulg.*).
- To WRINKLE, پچیدن هدن pur-chín shudan.
- WRINKLED, پچیدن پچیدن pur-chín, چوروت چوروت chúrut-zadah.
- WRIST, ساعد بند دست band-i-dast, ساعد sá'id, دست معج much - i - dast (*vulg.*).
- To WRITE, نوشتن nivishtan, نبشتن nibishtan, قلمی کردن kalamí kardan, تحریر نمودن nigáshtan, مستور ساختن tahrír nimúdan, مستور ساختن mastúr sákhtan, ترقیم نمودن tarkím nimúdan, قلمت کردن sabt kardan. — (*compose*) تصنیف کردن tasníf kardan. — (*to write clearly*) قلمت کردن پاك pák-nivísí kardan. — (*to write one's name*) اسم خود را ism-i-khwudrá sabt kardan.
- WRITER, نویسنده nivísandah, راقم rákim, محرر muharrir, کاتب kátib.

—(*secretary*) منشی munshí, موزرأ mfrzá. — (*fine writer*) خوش نویس khwush-nivís. — (*author*) مصنف musannif, مؤلف mu'allif.

To WRITE, پچیدن píchídan, غلطیدن ghaltídan.

WRITING, خط khatt, تحریر tahrír, رقم rakm, نوشته nivisht. — (*large text*) خط جلی khatt-i-jalí. — (*middle sized*) خط وسط khatt-i-vasat. — (*small sized*) خط غلی khatt-i-khafi, خط ریزه khatt-i-rízhah. — (*in writing*) تحریر tahríran. — (*to put down in writing*) نوشتن iktitáb nimúdan.

The most common kinds of writing are the following: نسطع naskh, a plain bold legible hand, much used in transcribing books, and all manner of writings; تعلیق ta'lik, an elegant sloping hand, much employed in transcribing poetry, &c.; نستعلیق nasta'lik, a mixture of the above two; ثلث suls, a common Arabic hand, more stiff and formal than the naskh; کوفی kúfí, the old Arabic character, now disused; شکسته shikastah, a rapid cursory hand, much employed in letter writing, &c., and often not very legible; شکستامیز shikast-ámiz, any other hand mixed with شکسته shikastah; تراسل tarassul, a very rapid and illegible kind of شکسته shikastah; دیوانی diváni, روقی rukí, هلی saulfi, طاروسی táu, sí, طهرائی tughrá, í, various styles of writing not in general use.

WRITING-MASTER, استاد نویسنده ustád - i - nivísandah, صاحب خط sáhib-i-khatt.

WRITTEN, قلمی nivishtah, قلمی kalamí, مکتوب markúm, رقمده mastúr, رقمده rakm-zadah. — (*MS.*) خط khat, خطی khatí.

WRONG, غلطی ghalatí, بیجا bf-já, نا ná, راست ná-munásib, مناسب ná-

râst, شهر صحیح nâ-durust, نا درست
ghair-i-sabâh, نا صواب nâ-suvâb,
غلط khatâ, نا حق nâ-hakk.—
(hurt) آزار zarar, زیان ziyân, ضرر âzar,
آسیب âsb, تاتارل tatâvul.—
(to be wrong) که خوردن guh khur-
dan (vulg.).—(to do wrong) غلط
غلط khabt kardan, کردن

ghalat kardan, که خوردن guh
khwurdan (vulg.).

To WRONG, زحمت نمودن zahmat
nimûdan, تصدیق دادن tasdiq dâdan.

WRONGED, متعذر mutazarri.

WRAY (crooked), کج kaj, معوج mu-
vajj or mu'avvaj, چوله chaulah
(vulg.).

Y.

YACHT, قایق kâsik, زورق zaurak,
سنبوق sunbûk.

YAM, سیب زور زمینی sîb-i-zîr-zamîni.

YARD (court of a house), حیاط ha-
yât, صحن sahn.—(measure of
forty inches) ذرع zar', گز gaz.—
(of a sail) مرین saran, فرمان far-
man, فرودند farvand.—(place where
beasts of burden are tethered) بار
بند bâr-band.

YARN, رشته عام rishtâh-i-khâm.

YAWL, قایق زورق kâsik, سنبوق
sunbûk.

YAWN, خمیازه khamyâzah.

To YAWN, خمیازه کردن khamyâzah
kardan.

YEA, بالی balî, باله balah, آری ârî,
نعم na'am.

YEAR, سال sâl, سن siun,
سال sâl, عام 'âm.—(solar year)

سال sâl-i-shamsî, سنه شمسی
sâl-i-shamsiyah.—(lunar
year) سال قمری sâl-i-kamarî, سنه

سالیانه sâl-i-kamarîyah.—(this
year) سنه حال imsâl, امسال

sâl-i-hâl.—(last year) سال گذشته
sâl-i-guzashtah, سنه پار سال

pâr-sâl, سنه ساله sâl-i-sâbikah,
سال قبل sâl-i-kabl.—(year before last)

سال پیلار سال pîlâr-sâl, پی‌ار سال
pîrâr-sâl (vulg.).—(next year) سال آینده

sâl-i-âyandah, سال دیگر sâl-i-
dîgar.—(years) سالها sâlâh, سنوات

sanavât, سنین sanîn, اعوام a'vâm.
—(leap-year) سال کبیسه sâl-i-kabî-
sah.—(many years ago) سالهای

sâlâh-i-sâl.—(Christian year)

سنه عیسویه sâl-i-mîlâdî, سال میلادی

sanah-i-'isavîyah, سال مسیحی sâl-
i-masîhî.—(new year) سال جدید

sâl-i-jadîd.—(New Year's Day) نو

روز nau rûz.—(a man of years) مرد

مرد mard-i-mu'ammar.

The Persians have a cycle of
twelve years, denominated سنوات

سنوات sanavât-i-turkî (Turkî or

Turkish years), which are solar

like the ancient Persian year;

and each year has a separate

name. In deeds, bonds, ac-

counts of transactions, historical

or other records, the name of the

Turkî solar year and the date of

the Muhammadan lunar year

are mentioned together. Thus:

A.D. 1851 is A.H. 1267-8, and the

tangúz-îl (hog year);

the latter commencing at the

Vernal equinox, or 21st of

March. The cycle when com-

pleted, commences again. The

following are the names of these

years, which are old Turkish

terms:—

ایل سچکان sîchkân-îl (the mouse

year).

ایل اود úd-îl (the cow year).

ایل پارس pâr-s-îl (the leopard

year).

ایل توشقان tavishkân-îl (the hare

year).

ایل لوی lûi-îl (the crocodile year).

ایل yalán-fl (*the snake year*).

ایل yúnt-fl (*the horse year*).

ایل kúf-fl (*the sheep year*).

ایل pichí-fl (*the monkey year*).

ایل takhákú-fl (*the fowl year*).

ایل ft-fl (*the dog year*).

ایل tangúz-fl (*the hog year*).

YEAPLING, یک ساله yak-sálah.

YEARLY, سنوی sáliyánah, سالانه sanaví.—(every year) هر سال har sál, هر سنه har sanah, هر ساله har sálah.

To YEARN after, خون جوش آمدن khún bi-júsh ámadan, وقت داهتن rikkat dáshtan, آرزو کردن árzú kardan.

YEAST, ماهه máyah.

YELL (*cry*), نعره na'rah, غریو gharív, فریاد faryád, صراخ sarákh, صیحه saihah.

To YELL, بانگ زدن báng zadan, غوغا کردن ghúgha kardan, نعره بر آوردن na'rah bar-ávardan, فریاد بر آوردن faryád bar-ávardan, صیحه زدن saihah zadan.

YELLOW, زرد zard, اسفر asfar.—(*yellow of an egg*) زرده zardah.

YELLOWISH, زرد فام zard-fám.

YELLOW-OCHEE, زرد گل zil-i-zard.

To YELP, وع وع کردن va' va' kardan, عف عف کردن 'av 'av kardan, عف عف کردن 'af 'af kardan.

YEW (*tree*), کاج káj.

• YES, بله balí, آری árí, نعم na'am.—(*when used towards a superior, indicating that the command will be obeyed*) چشم bi-chashm.

YESTERDAY, دیروز dí-rúz, دی dí, روز rúz, دیگنه dígunah, دیروز dí-rúz, دیگنه dígunah

(*vulg.*).—(*day before yesterday*) دیروز dí-rúz.

YESTEENIGHT, دیشب dí-shah, دوش dúsh, بارجمه bárihah.

YET, اما amma, بلکه bal-kih, لکن lákin, ولی valí, مگر magar.—(*till now*) هنوز hanúz, تا حال tahál, تا حالا íla-'l-án.—(*not yet*) هنوز نه hanúz, نه هنوز nah, خیر هنوز khair hanúz.

To YIELD (*produce*), بار دادن bár dádan, پیدا کردن paidá kardan, بعمل آوردن bi-'amal ávardan.—(*submit*) خود را تسلیم کردن khwudrá taslím kardan.

YOKE, یوغ yúgh, جوغ júgh, گل ghul, پالهنک pálhank.—(*pair*) جفت juft, جور júr, زوج zauj, بند band.

To YOKE, جفت کردن juft kardan.

YOKEL, ترک turk.

YOLK (*of an egg*), زرده zardah.

YONDER, آنجا án-já.

YOKE, قدیم kadím, کهنه kuhnah.

YOU, شما shumá, شماها shumáhá, شماها shumáyán.

YOUNG, جوان javán, خورد khwurd - sál, تازه tázah, جاهل jáhil (*vulg.*).—(*of animals*) چپه bachah, نتاج nitáj.—(*while young*) در کوچکی dar kúchikí.—(*young and old*) پیر pir va barná.

YOUR, شما máli-shumá.

YOURSELF, خود khwud-i-shumá.

YOUTH, شباب shabáb, جوان javán, پیرا barná, شاب shább.—(*beardless youth*) غیر ملتحی ghair-i-multahí, مزللف muzallif.

YOUTHFUL, خورد javán, خورد khwurd - sál, تازه tázah, جاهل jáhil (*vulg.*).

Z.

ZANY, مسخرة maskharah, لوطى lúti.
 ZEAL, غيرة ghairat, حمية hamíyat, شوق shauk, اشتياق ishtiyák, اجتهاد ijtháh.
 ZEALOT (*religious bigot or fanatic*), اهل غيرت ahl-i-ghairat, وسواسí vasvási.
 ZEALOUS, شاور shauk-mand, غيور ghuyúr, جهود jahúd.
 ZEALOUSLY, غيورانه ghuyúranah.
 ZEBBA, كور اسب gúr-asb.
 ZENITH, سمت الراس samtu-'r-ra,s.
 ZEPHYR, باد ميا bad-i-sabá, نسيم nasím.
 ZERO, صفر sifr (*pl. اصفار asfár*).
 ZEST (*relish*), مزه mazah, ذائقة zá,ikah, ذوق zauk, ميل mail.
 ZIG-ZAG, زخم و خم pích va kham, كج و معرج pích dar pích, كج kaj va mu'avvaj.
 ZINC, زى rúi, زج rúh (*vulg.*).
 ZODIAC, منطبق البروج mintaku-'l-burúj.—(*a sign*) برج burj (*pl. بروج burúj*).—(*Aries*) حمل hamal, برج barrah.—(*Taurus*) ثور saur.—(*Gemini*) جوزا jauzá, دو پیکر dú-paikar.—(*Cancer*) سرطان saratán.—(*Leo*) اسد asad, شیر shír.—(*Virgo*) منبلة sumbulah, عروسه

khúshah.—(*Libra*) میزان mizán.—(*Scorpio*) عقرب 'akrab.—(*Sagittarius*) قوس kaus, كمان kamán.—(*Capricornus*) جدى jadí.—(*Aquarius*) دلو dalv, آبی ábí.—(*Pisces*) حوت hút.
 ZONE (*girdle*), كمر kamar, كمر بند kamar-band, منطبق mintak, حزام hizám.—(*circle dividing the earth*) منطبق mintak, منطقة mintakah.—(*frigid zone*) منطقة مبرودة mintakah-i-mabrúdah.—(*temperate zone*) منطقة معتدلة mintakah-i-mu'tadilah.—(*torrid zone*) منطقة مبرورة mintakah-i-mahrúkah.
 ZOOLOGICAL GARDENS, باغ حيوانات bagh-i-haivánát, باغ وحوش bagh-i-vuhúsh.
 ZOOLOGIST, معلم علم حيوانات mu'alim-i-'ilm-i-haivánát.
 ZOOLOGY, علم حيوانات 'ilm-i-haivánát.
 ZOOPHYTE, كل دريا gul-i-daryá.
 ZOROASTER (*founder of the Magian faith*), زردشت zardusht, زرتشت zartusht.
 ZOROASTRIAN, *vide* MAGIAN.
 ZOUAVE, زرا zúáv (*cur.*).

APPENDIX.

NUMBERS.—THE ABJAD.—SIYAK.
PERSIAN MONEY, WEIGHTS AND MEASURES,
NAMES OF PERSONS AND PLACES,
AND
COMPARATIVE TABLE
OF THE
MUHAMMADAN AND CHRISTIAN ERAS.

APPENDIX.

NUMBERS.

THE Persians, like ourselves, have borrowed their numeral figures from the Arabs, who probably, as traders, obtained them, at an early period, from India, with which country they held extensive dealings; to this day, indeed, they term them رقم الهندي, rakmu-'l-hindí (Indian numerals). The following are the figures:—

1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩	٠
م	س	م٠ع	و٠ث	٥٠٦	٦	٧	٨	٩	٠

The variations in the lower line are occasionally to be met with in manuscripts, &c. The numbers in the line above are the more correct forms generally used in printed books and in careful and accurate writings. These numerals are written from left to right. The following are examples of numeration:—

21	300	6052	1845	&c.
٢١	٣٠٠	٦٠٥٢	١٨٤٥	

Fractional numbers are usually written, as with us, by placing the numerator above the denominator, as—

$$\frac{1}{2} \quad \frac{2}{3} \quad \frac{3}{4} \quad \text{\&c.}$$

In money accounts, a dot (.) stands for half a dínár. *Vide* the following sections on Siyák and Persian money.

CARDINAL NUMBERS.

اعداد a'dád.

<p>1 يك yak. 2 دو dú. 3 سه sih. 4 چهار chahár (contracted چار chár). 5 پنج panj. 6 شش shish. 7 هفت haft.</p>	<p>8 هشت hasht. 9 نه nuh or نُه núh. 10 ده dah. 11 یازده yázdah or یازده yánzdah. 12 دوازده davázdah. 13 سیزده sízdah. 14 چهارده chahárdah. 15 پانزده pánzdah.</p>
--	---

16 شانزده shánzdah.	192 يك صد و دو yak sad u sí u dú.
17 هفده hafdah.	&c. &c.
18 هجده hajdah or هجده hashdah.	200 دویست davíst or صد و دو dú sad.
19 نوزده núzdah or نوزده navázdah.	300 سیصد sí sad.
20 بیست bíst (contracted بیست bist).	400 چهارصد chahár sad.
21 يك و بیست bíst u yak.	500 پانصد pán sad.
22 دو و بیست bíst u dú.	600 شصت shish sad.
&c. &c.	700 هفتاد haf sad.
30 سی sí.	800 هشتاد hash sad.
31 سی و يك sí u yak.	900 نود nuh sad.
&c. &c.	1000 هزار hazár.
40 چهل chihil (contracted چهل chil).	2000 دو هزار dú hazár.
50 پنجاه panjáh.	&c. &c.
60 شصت shast or شصت shast.	100,000 make one لک lak (lakh),
70 هفتاد haftád.	and five laks one کرور karúr
80 هشتاد hashtád.	(krore). These two terms
90 نود navad.	of number have been bor-
100 صد sad.	rowed from the Indian
101 يك صد و يك yak sad u yak.	system of calculation; but
121 يك صد و بیست و يك yak sad u bíst u yak.	in India the "krore"
	signifies one hundred laks
	or ten millions.

ORDINAL NUMBERS.

The Ordinal numbers are thus formed:—

1st اول avval, نخستین nakhustín, or يكم yakum.	19th نوزدهم núzdahum.
2nd دوم duvum or دویم dúyum.	20th بیستم bístum.
3rd سوم siyúm or سوم siyyum.	21st يك و بیست bíst u yakum, &c.
4th چهارم chahárum.	30th سی ام sí-am.
5th پنجم panjum.	40th چهل chihilum.
6th ششم shishum.	50th پنجاهم panjáhúum.
7th هفتم haftum.	60th شصتم shastum or شصتم shastum.
8th هشتم hashtum.	70th هفتادم haftádum.
9th نهم nuhum.	80th هشتادم hashtádum.
10th دهم dahum.	90th نودم navadum.
11th یازدهم yázdahum, &c.	100th صدم sadum, &c.

Fractions are usually formed by placing the denominator before the numerator, as چهار يك chahár-yak (one-fourth), دو هفت haft-dú (two-sevenths). The Arabic fractional terms are also sometimes used. The following will serve as examples:—

One-fourth, چهار يك chahár-yak, ربع rub', چارك chárak (*vulg.*).

A half, نیم ním, نصف nisf.

Three-fourths, چهار سه chahár-sih, ربع سه sih-rub', چارك سه sih-chárak.

One-third, سه يك sih-yak, ثلث suls.

Two-thirds, سه دو sih-dú, ثلثین sulsain.

One-fifth, پنج يك panj-yak, خمس khums.

One-sixth, شش يك shish-yak, سدس suds.

Five-sixths, پنج شش shish-panj.

A tenth, ده يك dah-yak, عشر 'ushr.

Nine-tenths, نه ده dah-nuh.

One-hundredth, صد يك sad-yak.

Ninety-nine-hundredths, نه نود و نه fi sad navad u nuh.

A thousandth part, هزار يك hazár-yak, &c.

Reduplicative numbers are as follow :—

Single, مفرد mufrad, يكتا yak-tá, يگانه yagánah.

Double, مضعف muzá'af, دو دو dú-tá, دو چند dú-chand, دو گانه dú-gánah, دو لا dú-lá.

Treble, مثلث musallas, سه تا sib-tá, سه چند sih-chand, سه گانه sih-gánah.

Fourfold, چهار تا chahár-tá, چهار چند chahár-chand, مربع murabba', اربعه اضعاف arba'ah-i-az'áf.

Twentyfold, چندان بیست bíst-chandán, بیست مقابله bíst-mukábalah, بیست تا bíst-tá.

A hundredfold, صد چندان sad-chandán, صد مقابله sad-mukábalah, صد تا sad-tá, &c.

Distributives are thus expressed :—

One by one, يکي يکي yakí yakí, هو هو huva huva.

By twos, دو تا دو dú-tá dú-tá, دو دو dú dú.

By tens, ده ده dah dah.

Alternately, يکي در ميان yakí dar miyán.

On alternate days, روز در ميان yak rúz dar miyán.

Once every ten days, روز يك مرتبه har dah rúz yak martabah, &c.

Nouns joined with Cardinal numbers should always be put in the singular, as ده اسب dah asb (ten horses), هزار مرد hazár mard (a thousand men), &c. Arabic plurals are, however, sometimes employed, as ده نعله dah fa'alah (ten workmen).

Numbers from 20 upwards are usually arranged by having the greatest number expressed first, and the lesser added with the conjunction "and," as 254,783 سه و هشتاد و چهار هزار و هفتاد و هشتاد و نه davíst u panjáh u chahar hazár u hafsad u hashtád u sih. From 20 up to 50 the smaller number may be expressed first, as دو بیست dú bíst (twenty-two), سی چهار chahár sí (thirty-four), &c.; but it is considered more correct and idiomatic to place the larger number first, with the conjunction, as بیست و دو bíst u dú (twenty-two), &c.

أبجد ABJAD.

The twenty-eight letters of the Arabic alphabet possess each a numerical value, as expressed in the following unmeaning words:—

zazigh	sakhiz	karashat	sa'fas	kalaman	huttí	havvaz	abjad
ظظظظ	سكسك	كركركر	سفسفسف	كلكلكل	حطحطحط	هزهزهز	أبجد
ظظظظ	سكسك	كركركر	سفسفسف	كلكلكل	حطحطحط	هزهزهز	أبجد

This numerical mode, which is generally called أبجد abjad, from the first word, is much employed in forming chronograms denoting dates of events. These are indicated by a short sentence, the numerical values of the letters composing which, being added up, give the date required. The following chronograms will serve as examples:—

The date of the death of the celebrated piratical Basha of Algiers and Tunis, Khairu-'d-Dín, surnamed Barbarossa, is expressed by the Arabic sentence مات رئيس البحر máta ra'isu-'l-bahr (the chieftain of the sea is dead), and the numbers denoted by the letters composing this sentence being added up, give a quotient of 952, in which year of the Hijrah, corresponding with A.D. 1545-46, Barbarossa died.

The demise of the famous Tamerlane is contained in the following: وداع هورارى vidá'-i-shahr-yári (adieu to royalty), equivalent to A.H. 807, or A.D. 1404-5.

Nádir Sháh, when proclaimed sovereign of Persia, had coinage struck in his name, with the inscription in Arabic: الخیر فی ما وقع al-khairu fí má vaka'a (what has happened is best), the numbers of which motto amount to A.H. 1148, the year corresponding with our 1735-36, in which he obtained the crown.

The celebrated Sultan Baber, the Napoleon of the East, was born on the sixth of the Muharram month. It is singular that the Persian date of the month, هش محرم shish-i-mubarram, gives the year in which this prince was born, namely A.H. 888, corresponding with A.D. 1483-84.

The practise of commemorating events by these chronograms is common in all Muhammadan countries.

Numbers are often formed by letters as well as figures, according to this method, for example:—

11	12	13	14	15	16	17	18	19	21	22	23	24	25	26
با	بب	بج	بد	به	بو	بز	بج	بظ	كا	كب	كج	كد	كه	كو
				27	28	29	31	32	33	34	&c.			
				كر	كح	كط	لا	لب	لج	لد				

The units, tens, and hundreds, &c., have already been given.

SIYÁK.

The سیاق siyák is a species of figures commonly used in all money transactions, accounts of shopkeepers and merchants, &c. Accounts are reckoned in *dinárs*, an imaginary coin, of the lowest value, being the ten-thousandth part of the *túmán*, the current gold coin in Persia, now worth about eight shillings. The figure in *Siyák* always indicates

the number of *dinārs*. The *Siyāk* used in India (in which country it is called *rakm*), differs somewhat from the Persian system. (*Vide* the Introduction to "Stewart's Persian Letters.") The units in combination with the tens are nearly the same in both, but the simple units are entirely different, as well as many of the higher numbers. A knowledge of this figure will be found absolutely necessary for those connected with business and trade, as accounts are seldom written in any other.

The following are the simple units :

1	2	3	4	5	6	7	8	9
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹

The following are the tens :

10	20	30	40	50	60	70	80	90
۱۰	۲۰	۳۰	۴۰	۵۰	۶۰	۷۰	۸۰	۹۰

The units and tens in combination :

11	12	13	14	15	16	17	18
۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸
19	21	22	23	35	62	99	
۱۹	۲۱	۲۲	۲۳	۳۵	۶۲	۹۹	

The higher numbers :

100	200	300	400	500	600	700
۱۰۰	۲۰۰	۳۰۰	۴۰۰	۵۰۰	۶۰۰	۷۰۰
800	900	1,000	1,100	1,200	1,800	
۸۰۰	۹۰۰	۱۰۰۰	۱۱۰۰	۱۲۰۰	۱۸۰۰	
2,000	3,000	4,000	5,000	6,000	7,000	
۲۰۰۰	۳۰۰۰	۴۰۰۰	۵۰۰۰	۶۰۰۰	۷۰۰۰	
8,000	9,000	10,000	20,000	30,000	40,000	
۸۰۰۰	۹۰۰۰	۱۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۴۰۰۰۰	

50,000	60,000	70,000	80,000	90,000	100,000
ص	ص	ص	ص	ص	ص
110,000	120,000	130,000	150,000	200,000	1,000,000
ص	ص	ص	ص	ص	ص

MONEY.

The following are the moneys now current in Persia:—

دینار *dínár*, an imaginary infinitesimal coin, in which accounts are reckoned. Its value will amount to something less than one-twentieth of a farthing sterling.

5 دینار *dínár*=1 هزار *gház*; also a nominal money.

10 هزار *gház*=50 دینار *dínár*=1 هاهی *sháhí*, about $\frac{1}{4}$ d. sterling.

2 هاهی *sháhí*=100 دینار *dínár*=1 محمدی *muhammadí*, about 1d.

4 هاهی *sháhí*=200 دینار *dínár*=1 عباسی 'abbásí, about 2d.

5 عباسی 'abbásí=20 هاهی *sháhí*=1,000 دینار *dínár*=1 کیرانی *kirání* or صاحب کیرانی *sáhib-kirání*.

10 کیرانی *kirání*=10,000 دینار *dínár*=1 تومان *túmán*, a gold coin, generally reckoned at 9s. in value, but in reality not worth more than 8s. or thereabouts.

The تومان *túmán* was formerly worth much more. In the reign of Sháh 'Abbás I. its value was nearly £3 sterling; and when Sir John Malcolm visited Persia, at the commencement of the present century, it was then worth from 18s. to £1. It is now equivalent to a trifle over 7s. 11d.

The پول سیاه *púl-i-siyáh* (black money) is a copper coin, of various sizes and values; but it is commonly worth from one-half to one-third of a farthing. The name applies to copper coins in general. The پول سیاه *púl-i-siyáh* is not used in accounts.

The ریال *riyál*, which is worth about $1\frac{1}{4}$ *kirání*, is properly the Spanish dollar; but that coin is now rarely seen in Persia.

The Turkish piastre, called کروش *kurúsh* or غروش *ghurúsh*, is current in the northern provinces of Persia. Its value in former times was about 2s. 6d.; it is now worth no more than $2\frac{1}{2}$ d.

The پناهبادی *panábádí* or پناهبادی *pahnábádí* is a silver coin, worth somewhat less than half a کیرانی *kirání*; e.g. 23 پناهبادی *pahnábádí*=10 کیرانی *kirání*=1 تومان *túmán*.

European ducats, called ماجر *majar* and باجغلی *bájughlí*, are current in many places. Their value fluctuates, but it is usually nearly equal to that of the تومان *túmán*, sometimes a little more or less.

The *muhammadí*, 'abbásí, and *riyál* are not represented by any coin. The terms are used much in the same way as the English "guinea." It

may be added also that the first-mentioned of these is never used for any lesser number than three muhammadís, sums amounting to no more than one or two muhammadís being expressed in dínárs.

Accounts are kept in the system called **سیاق** *siyák*, already detailed, in the following manner :—

•	Half دينار	dínár.
~	1	دينار dínár.
ع	2	دينار dínár.
ه	3	دينار dínár.
و	4	دينار dínár.
ز	5	دينار dínár=1 هزار gház.
ح	50	دينار dínár=1 ماهی sháhí.
ن	200	دينار dínár=1 عباسی 'abbásí.
ا	or	و { 1,000 دينار dínár= 1 كراى kirání.
اع	or	اعا { 2,000 دينار dínár= 2 كراى kirání.
و	10,000	دينار dínár=1 تومان túmán.
و،	20,000	دينار dínár=2 تومان túmán.
ع	10	تومان túmán.
ع	11	تومان túmán.
ع	20	تومان túmán.
ع	30	تومان túmán.
و	100	تومان túmán.

WEIGHTS.

Persian weights are the following. In Persia, as in most Muhammadan countries, grain, liquids, &c., are sold by weight, not by measure.

- نخود nukhúd, a small chick-pea (*cicer arietinum*), called in India "Bengal gram," weighing about $\frac{1}{1\frac{1}{4}}$ of an ounce.
 24 نخود nukhúd=1 مثقال miskál, nearly $\frac{1}{4}$ of an oz. avoirdupois.
 90 مثقال miskál=720 رقه vakkah, about 14 oz. avoirdupois.
 8 رقه vakkah=1 من تبریزی mann-i-tabrízí (Tabriz mann), weighing from $7\frac{1}{4}$ to $7\frac{3}{4}$ lbs. avoirdupois.
 2 من تبریزی mann-i-tabrízí=1 من شاهی mann-i-sháhí (Royal mann), from $14\frac{1}{4}$ to 15 lbs.
 4 من تبریزی mann-i-tabrízí=1 من ری mann-i-rai (mann of Rai), nearly 30 lbs.
 16 من تبریزی mann-i-tabrízí=1 من حاشمی mann-i-háshimí (Hashimi mann), used only in the southern provinces, 116 lbs.

100 من تبریزی mann-i-tabrízí=1 خروار kharvár (donkey-load), 725 lbs.

The quarter of a Tabriz mann, or about 1 lb. 12 oz. avoirdupois, is usually called a چارك chárík; and this term is also sometimes used to signify the quarter of a Royal mann, or about 3 lbs. 10 oz.

The باتمان bátmán or بطمن batman is a Turkish weight, used in Western Persia. It is the same as the Royal mann, or nearly 15 lbs.

The كيرات kírá't or كرات karrát (carat) is an Arabian weight, varying from three to four English grains in different places. It is occasionally employed in weighing jewels and drugs.

MEASURES OF LENGTH.

موی هتر múf-i-shutur, the breadth of a camel's hair.

جو jau, a barleycorn.

انگشت angusht, a finger-breadth.

بهر bahar, length of one joint of the thumb, or about $1\frac{1}{4}$ inch.

2 بهر bahar=1 گره girah, or about $2\frac{1}{2}$ inches.

16 گره girah=1 ذرع zar' or گز gaz, the Persian ell of about 40 inches.

ارشین arshín, the Turkish ell; much the same as the above.

واجب vajjab, a span, from tip of thumb to tip of little finger extended.

عراج araj, دست dast, or عراة zirá', a cubit, from the elbow to the tip of the middle finger.

قدم kadam, a short pace of 20 inches.

بغل baghal, a fathom, or space between the tips of the fingers of the two hands, when the arms are extended.

کاله kallah, the ordinary stature of a man, about $5\frac{1}{2}$ feet.

12,000 قدم kadam=6,000 گز gaz=1 فرسنگ farsákh or فرسنگ farsang, a parasang of about $3\frac{1}{4}$ English miles.

NAMES OF PERSONS AND PLACES.

A.

Aaron هارون harún, هارون harún.
 Abadan, عبادان 'abbádán, آبادان ábádán.
 Abbasides, عباسيان 'abbásiyán.
 Abel, حابل hábil, هابيل hábil, حيبيل habíl.
 Abiverd, ابیورد abívard.
 Abraham, ابراهيم ibrahím.
 Abu-bakr, ابو بكر abú-bakr.
 Abu-'l-fazl, ابوالفضل abu-'l-fazl.
 Abyssinia, حبش habash, حبشستان habashistán.
 Abyssinian, حبشى habashí.
 Achin, آچين áchín.
 Acre, عكا 'akká.
 Adam, آدم ádam.
 Adelaide, ادلايد adaláyid.
 Aden, عدن 'adan.
 Adrianople, ادرنة adranah, ادريانوپول adriyánúpál.
 Adriatic Sea, دريائى ادرياتيک daryá, í-
 i-adriyátík.
 Ægean Sea, بحر يونان bahr-i-yúnán.
 Afghan, افغان afghán.
 Afghanistan, افغانستان afghánistán.
 Afrasyab, افراسياب afrásyáb.
 Africa, افريقا afríqá, افريقى afrík, افريقه afríkah.
 African, مغربى maghribí.
 Afridí, افريدى afridí.
 Agra, آگره ágrah.
 Ahmedabad, احمدآباد ahmadábád.
 Ahmednagar, احمدنگر ahmadnagar.
 Aix-la-chapelle, اكسلشاهل aksláshá-
 pal.
 Ajmir, اجمير ajmír.
 Albanian, آرنودى arnaudí.
 Albert, البر albar.
 Aleppo, حلب halab.

Alexander, اسکندر iskandar, سکندر sikandar.
 Alexander the Great, ذو القرنين zu-'l-karnain, اسکندر رومى iskandar-rúmí.
 Alexandra, الکسندرا alaksandrá.
 Alexandretta, اسکندرون iskandarún.
 Alexandria, اسکندريه iskandariyah, سکندريه sikandariyah.
 Alfred, الفرد alfrad.
 Algeria, الجزائر aljazáir.
 Algiers, الجزائر al jazáir.
 Ali, على 'alí.—(descendants of Ali) علويان 'alavíyán.
 Alice, اليس alís.
 Allahabad, الله آباد allah-ábád.
 Alma, الما almá.
 Alps, الپ alp.
 Alsace, الراين alzás.
 Amadeus, امده amadah.
 Amalek, عمليق 'imlík.
 America, ينگى دنيا yangí-dunyá.—
 (North America) ينگى دنيا همالى yangí-dunyá-i-shimálí.— (South America) ينگى دنيا جنوبى yangí-dunyá-i-juuúbí.
 American, ينگى دنيايى yangí-dunyá, í.
 Amerkote, امرکوت amrkút.
 Amsterdam, امستردام amstardám.
 Anatolia, اناتولى anátúlí.
 Andalusia, اندلس andalas.
 Angora, انقرة ankarah.
 Antioch, انطاكيه antákiyah.
 Arab, عرب 'arab.
 Arabia, عرب 'arab, عربستان 'arabistán.
 Arabia Felix, يمن yaman.
 Arabia Petraea, حجاز hijáz.
 Arabian, عربى 'arabí, تازى tází.
 Arabic, عربى 'arabí, زبان عربى zabán-i-'arabí.
 Ararat, آغ رطاع 'ághir-tágh, آغ رطاعى 'ághir-dághí.

Araxes, ارس, aras.
 Archimedes, ارشمیدس arshimíds.
 Ardahan, اردهان ardahán.
 Ardistan, آردستان árdistán.
 Aristotle, ارسطو aristó, í. arast.
 Armenia, ارمنیه armaniyah.
 Armenian, ارمنی armaní (pl. ارمنه aráminah).
 Arnot, ارنوت arnáút.
 Arracan, ارراکنگ arakhang.
 Artaxerxes, اردشهر ardshír, ارتاخشاهت artáhasht.
 Artemisia, شوبله shuvflá.
 Arthur, آرثر artúr.
 Ashurada, عاهوراده 'áshúrádah.
 Asia, آسیا asiya, í.—(Asia Minor) آسیای کوچک asiya, í-i-kúchik, آناتولی anátulí.—(Central Asia) آسیای وسطی asiya, í-i-vasatí.
 Askalon, اسقلان askalán.
 Astarabad, استراباد astarábád.
 Athens, اتنه atanah, اتنه اتن ataniyah.
 Atlantic Ocean, بحر الاطلسی bahr-i-atlántísk.
 Atlas, اطلس atlas.
 Attock, اٹک atak.
 Aurangzib, اورنگزیب aurangzib.
 Australia, اوسترالی ústarálí, اوسترالی ústarálí.
 Austria, اطریش atrísh, اوستریا ústriya.
 Ayishah, عایشه 'áyishah.
 Azarbijan, آذربایجان ázarbáiján, آذربایجان ázarbaiján.

B.

Baal, بعل ba'í.
 Baalbak, بعلبک ba'albakk.
 Babelmandeb, باب المندب bábu-'l-mandib.
 Babylon, بابل bábul.
 Babylonia, عراق 'irák.
 Bacchus, باخوس bákhús.
 Badakhshan, بدخشان badakhshán, بدآخشان badákhshán.
 Baghdad, بغداد baghdád.
 Bahavul, باهاول bahával.

Bahrain, بحرین bahrain.
 Baku, بادکوبه bád-kúbah.
 Balasore, بالیسر bálisar.
 Balkh, بلخ balkh.
 Balkhans, بلخان balkhán, بلخانها balkánahá, بالکان bálkán.
 Baltic, بالتیک báltik.
 Bamian, بامیان bámiyán.
 Bangalore, بنگلور bangalúr.
 Bangkok, بانگکوک bángkak.
 Banswara, بانسوارا bánsvárah.
 Barca, برقه barkah.
 Barcelona, برشلونه barshalúnah.
 Bareilly, بریلی barílí.
 Baroach, باروچ bárrúj.
 Bavaria, باویر bávir.
 Bayazid, بایزید báyizíd.
 Beatrice, بیاتریس biyátrís.
 Behar, بهار bihár.
 Belgium, بلجیم baljísk, بلژیک balzhík.
 Benares, بنارس banáras, بانارس bánáras.
 Bengal, بنگاله bangálah.
 Benjamin, ابن بامین ibnyámín.
 Beor, باعرا bá'úra.
 Berar, برار barár.
 Berlin, برلین barlín, برلین barlín.
 Bermuda, برمود barmúd.
 Bern, برن barn.
 Bessarabia, بسارابیا basarábiya.
 Bethlehem, بیتالمعم baitálahm, بیتعم baitlahm.
 Beyrout, بیروت bírút, باروت bárút, برود barúd.
 Bhopal, بھپل bapal.
 Bidur, بیدر bídar.
 Bijapur, بیجاپور bíjápúr.
 Bijnur, بیجنور bíjnúr.
 Bilaspur, بیلسپور bílaspúr.
 Biluchistan, بلوچستان bílúchistán.
 Birbhum, بیربھوم bírbhúm.
 Black Sea or Euxine, بحر سیاه bahr-i-siyáh, قریه دنگر karah-dingiz.
 Bohemian, رنگی فرنگی zangí-i-firangi, کبیلی kibtí.
 Bolivia, بولیوی búlíví, بولیوار búlívár.
 Bombay, بمبئی bambí.
 Bordeaux, بردال burdál.
 Borneo, برنیو barníu.
 Bosnia, بوسنه básnah, بوسنه búsnah.

Bosphorus, بوسفور بزرگ búgház-i-buzurg.
 Boston, بوستن bustan.
 Bourbon (Isle of), جزیره بوربان jazí-rah-i-búrbán.
 Brindisi, برندیسی birindízí.
 Broach, بروچ barvaj.
 Brussels, بروکسل barúksal.
 Bucharest, بوکریش bakarash.
 Bujnurd, بجنورد bujnúrd.
 Bukhara, بخارا bukhará.
 Bulgaria, بلغار bulghár.
 Bundi, بوندی búndí.
 Burdwan, بردوان bardván.
 Burhanpur, برهانپور barhánpúr.
 Bushire, بندر البوهرer bú-shahr, بندر البوهرer bandar-u-'l-bú-shahr.
 Bussorah, بصره basarah.
 Bustam, بستام bustám.
 Buzar, بکسر baksír.
 Byzantium, بزنطیه bizantíh.

C.

Cadiz, قادس kádis.
 Cæsar, قیصر kaisar.
 Cæsarea, قیصریه kaisariyah.
 Cain, قابیل kábil, قایل kábil.
 Cairo, قاهره káhirah.
 Calais, کاله kálah.
 Calcutta, کلکتہ kalkattah.
 California, کالیفورنی kálífúrní.
 Calmuck, قلماق kalmák.
 Canaan, کنعان kin'an.
 Canada, کانادا kánádá.
 Candia, قندیه kándiyah, قندید kandíd, قندیه kándiyah.
 Canton, خاتمر khánkú.
 Cape of Good Hope, دماغه آفریقیه dimághah-i-afríkiyah, دماغه امید dimághah-i-umíd.
 Cape Noir, سادۀ قهره sádah-kahvah.
 Carlist, کارلیست kárlíst.
 Carmel, کرمل kirmil.
 Carnatic, کرناتک karnátak.
 Caroline, کارولین kárúln.
 Carpathians, الامان طاعی alámán-tághí.

Carthage, قرطاجنه kurtájannah.
 Caspian Sea, بحر خزر bahr-i-khazar, دریا قزویم daryá,i-i-kulzúm, دریا قزویم حاجیطرحان daryá,i-i-hájí-tar-khán, بحر کیلان bahr-i-qlán.
 Castile, قستلیه kastalah, قستلیه kastíliyah.
 Catalan, قاتلان kátlan.
 Catherine, کاترین kátrín.
 Caucasus, قفقاز kafkáz.
 Cawnpur, خانیپور khánpúr.
 Centa, سبتہ sítah, سبتہ sabbtah.
 Ceylon, سراندیپ sarándíp, سیلان sailán.
 Chaldea, عراق 'irák.
 Champarun, چنپاران chumpárun.
 Charles, شارل shárl.
 Chili, شیلی shílí.
 China, چین chín, سین sín.—(Emperor of China) فغفور faghfúr, خاقان چین khákán-i-chín.
 Chinese (people), اهل چین ahl-i-chín.—(adj.) چینی chíní.
 Christiania, کریستیانیا kiristiyániyá.
 Circassian, چرکس charkas.
 Cobourg, کبورگ kabúrg.
 Columbia, کولمبیہ kúlambí.
 Constantine, قسطنطین kustantín.
 Constantinople, اسلامبول islámbúl, استانبول istámbúl.
 Copenhagen, کوبنناک kúpánák, کوبنناک kúpánák.
 Copt, قبط kibt.
 Coptic, قبطی kibtí.
 Corfu, کرفو karfú.
 Corsica, کورسیکا kúrsíká, کرس kars, کورسیکه kúrsíkah.
 Corunna, قلنه kalannah.
 Cossack, قزاق kazák.
 Cosseir, قیصر kusair.
 Crete, ایریطس girid, کرید kiríd, ایریطس akrítish, قندیه kándiyah, قندیه kándiyah.
 Crimea, قریم karím.
 Cronstadt, کرنستاد karanstád, کرنستاد karúnstád.
 Cyclops, سیکلپ síklap.
 Cyprus, قبرس kabrís, قبرس kabris.
 Cyrene, قیروان kairaván.
 Cyrus, کوروش kasrá, کوروش kúrash.

D.

Dadur, دادر dádár.
 Dalmatia, دالماتیا dalmáchiyá.
 Damaghan, دامغان dámaghán.
 Damascus, دماشق shám, دمشق di-mashk.
 Damietta, دمياط dimiyát.
 Daniel, دانیال dánál, دانیال dáníyál.
 Danube, دانوب túnah, تونه túnah, دانوب dántúb.
 Dardanelles, بؤغاز دریا سیاه búgház-i-daryá, í-i-siyáh, بؤغاز قلعه سلطانیه búgház-i-kal'ah-i-sultaníyah, بؤغاز داردانال búgház-i-dárdánál, بؤغاز چناق قلعه búgház-i-chanák-kal'ah.
 Darius, داریا dárá.
 David, داود da,úd.
 Dead Sea, بحر لوت bahr-i-lút.
 Deccan, دکن dakan, دکهن dakhan.
 Dehra Ghazí Khan, دهره غازیخان dírah ghází-khán.
 Delhi, دهلی dihlí.
 Denmark, دانمارک dánmárk.
 Dholepur, دھولپور dhólpúr.
 Dhurumpur, دھرمپور dharampúr.
 Diana, آرتمیس artamís.
 Diarbekr, دیاربکر diyárbakr.
 Dinah, دینا díná.
 Dizful, دیزفول dizfúl.
 Dniester, دنیستر túrlá.
 Doab, دوآب dú-áb.
 Don, دن dan.
 Dorcas, ذبیحہ zabyah.
 Dowlutabad, دولتآباد dawlutábád.
 Dresden, درسدن darasd.

E.

Ecuada, اکواتر akvátar.
 Eden, عدن 'adan.
 Edur, ایدر ídar.
 Egypt, مصر misr.—(Lower Egypt) مصر misr-i-suffá, بحیرة مصر ba-hairah.—(Upper Egypt) مصر علیا misr-i-'ulyá, سعید sa'íd.

Egyptian, مصری misrí.
 Elias, الیاس ilyás.
 Elizabeth, الیزابت alizábat.
 Emmaus, عمواس 'amvás.
 England, انگلستان inglistán, انگلاند inglánd.
 English, انگریز inglís, انگلیس ingriz.
 English Channel, دریای مانش daryá, í-i-mánsh.
 Enoch, انوخ idrís, انوخ akhnúkh.
 Enzeli, انزلی anzalí.
 Ephesus, فسوس fasús.
 Erivan, ایروان iraván.
 Erzeroum, ارزروم arzirúm, ارض روم arz-i-rúm, ارزن روم arzanu-'r-rúm.
 Esaias, اسیا ish'iyá.
 Esau, عیسو 'ais, عیسو 'ísú.
 Etawah, اٹواہ itavah.
 Ethiopia, زنگ haba-shah.
 Ethiopian, زنگی zangí, زنج zanj, حبش habash, حبشی habashí.
 Etna, اتنا atná, آتنا atná.
 Eugenie, اوزنی úzhaní.
 Europe, فرنگستان firingistán, اروپ urúp, اروپا úrúpá.
 European, فرنگ firing, فرنج firinj, فرنجی afranj.—(adj.) فرنگی firingí.
 Euxine, vide Black Sea.
 Eve, حوا havá.
 Ezekiel, حزقیل hizkíl.

F.

Falkland Isles, جزائر فالکلاند jazá,ir-i-fálklánd.
 Faridun, فریدون farídún.
 Fars, فارس fárs.
 Fatimah, فاطمہ fátimah.
 Ferdinand, فردیناند fardínánd, فردینان fardínán.
 Ferghana, فرغانہ farghánah.
 Firuzpur, فیروزپور firúzpur.
 Flanders, فلندس falmang.
 Fleming, فلندسک falmang.
 Flemish, فلندسی falmangí.
 Florence, فلورانس falúrás.
 Fontainebleau, فونتنبلو fúntambalú.

France, فرانسہ faránsah.
 Frank, فرنگ firink, فرنج firing, افرنج afranj.
 Frederick, فردريك fardarísk.
 French, فرانسہ faránsah.
 Furrab, فرة farah.
 Futtehpur, فتحپور fathpúr.

G.

Gabriel, جبریل jibríl, جبرئيل jabra,íl.
 Galatz, قلاص kalás.
 Gallipoli, گالپولی gálpúlí, كليپولى kalípúlí.
 Ganges, گنگ گáng, گنگ gang, گانج ghánj, غانغا ghánghá.
 Geneva, ژنو zhanv. — (Lake of Geneva) دریاچه ژنو daryáchah-i-zhanv.
 Genoa, جنو janv, جنوة shanvah.
 Genoese, جنویز janavíz.
 George, ژرژ zhúzh.
 Georgia, گرجستان gurjístán.
 Georgian, گرجی gurjí.
 German, آلمان almán, نمسی nimsí.
 Germany, نِمسِہ nímchah, نمسستان nimsístán, آلمانیا almániyá.
 Ghazipur, غازیپور gházípur.
 Ghuzni, غزنی ghazní.
 Gibraltar, جبل طارق jabalu-'t-tárik, ماسیq masíq.
 Gilan, گیلان gílán, گیلان jílán.
 Godavery, گوداوری gúdávári.
 Gog, باجوه yájúj.
 Golconda, گلکنده gulkundah.
 Gold Coast, بلاد التبر biládu-'t-tibr.
 Gomorrah, غموره ghumúrah, غموره ghumurah.
 Gondal, گوندل gúndal.
 Goruckpur, گورکھپور gúrákhpúr.
 Great Britain, بريتانيا ghírat britániyá.
 Grecian, یونانی yúnání, رومی rúmí.
 Grecian Archipelago, بحر الابيض bahr-i-abyaz.
 Greece, یونان yúnán, روم rúm, یونانستان yúnánistán.
 Greek, یونانی yúnání, رومی rúmí.

Greeks (The), اروام arvam.
 Greenland, دشت سبز dasht-i-sabz, گرینلاند grínlánd.
 Grenada, غرناتله gharnátah.
 Guadalquiver, وادی الکبیر vádú-'l-kabír.
 Guatemala, گواتمالا guvátamálá.
 Gujerat, گجرات gujrát.
 Gurgan River, گرگانرود gurgán-rúd.
 Gushtasp, گشتاسپ gushtásp.
 Gwalior, گوالیار guvaliyár.

H.

Hadramaut, حَضْرَمَوْت hazramaut.
 Hagar, آجر ájar.
 Haiderabad, حیدرآباد haidarábád.
 Ham, هام hám, یام yám.
 Hamazan, همزان hamazán.
 Hamburg, هامبورگ hámbúrg.
 Hanover, هانورر hánúvar.
 Harun - al - Rashid, هارون الرشید hárúnu-'r-rashíd.
 Hayti, هایتی háítí.
 Hazarah, هزاره hazárah.
 Hebrew, عبرانی 'ibrání, عبری 'ibrí.
 Hecla, هکلا haklá.
 Helen, هلن halan.
 Helena, الهه alnah.
 Heliopolis, بعلبک ba'albakk.
 Helvetia, هلویچیا halvachiyá.
 Herat, هرات hirát.
 Herod, هیروڈیس híródís.
 Herzegovina, هرسلk hasarak.
 Hesse Cassel, کاسل has kásal.
 Hijaz, حجاز hijáz.
 Himalayas, جبل هیمالیا jabal-i-hímálahá.
 Hindustan, هند hind, هندوستان hindústán.
 Hippocrates, بقراط bukrát.
 Holland, هولاند páy-bá, هولاند hulánd, هولاند húlánd.
 Honduras, هندوراس handúrás, handúrá.
 Hong Kong, هنگک كونگ húng-kúng.
 Honolulu, هونولولو hanúlúlu.
 Hormuz, هرمز hurmuz.

Humbert, همبر hambar.
Hungarian, مجار majár.
Hungary, مجارستان majáristán.

I.

Ighriras, اغيريرك ighrírás.
Imran, عمران 'imrán.
India, هند hind, هندوستان hindú-stán.
Indian Ocean, بحر الهند bahru-'l-hind.
Indus, رودخانه سندھ rúd-khánah-i-sindh, نيلاب níláb.
Innspruch, انسپررك insparúk.
Iram, ارم iram.
Ireland, ايرلند írlánd, ايرلاند írlánd.
Isaac, اسحاق ishák, اسحق ishák.
Isaiah, ايساها isha'yá.
Isfahan, مسافهان isfahán, مسافهان sífá-hán.
Isfandyar, ايسفنديار isfandyár.
Ishmail, اسماعيل isma'íl, اسماعيل isma'íl.
Israel, اسرائيل isrá,íl.—(Children of Israel) بني اسرائيل baní-i-isrá,íl.
—(Twelve tribes of Israel) دوازده اسباط اسرائيل davázdah ashát-i-isrá,íl.
Italian, ايطاليان itáliyán, ايطاليان itá-liyán.
Italy, ايطاليا itáliyá, ايطالى itáliyá.

J.

Jack, جاك zhák.
Jacob, يعقوب ya'kúb.
Jaffa, يافا yáfá.
Jaipur, جايپور jaipur.
Jaitpur, جيتپور jaitpúr.
James, يعقوب ya'kúb.
Jalalabad, جلالاباد jalálábád.
Jamshíd, جمشيد jamshíd.
Japan, ژاپون zhápún, ژاپن zhápun.
Japhet, يافث yáfis.
Jaunpur, جاونپور jaunpúr.
Java, جاوا jávah.

Jaxartes, جاجون saihún.
Jeddah, جدة juddah.
Jellasore, جاليسر jalísar.
Jeremiah, ارميا armiyá.
Jericho, اريحا ariyá.
Jeroboam, ياروبعام yárúb'am.
Jerusalem, اورشليم úrishalím, القدس al-kuds, بيت المقدس baitu-'l-mukaddas.
Jesse, اهلí áshá.
Jesus, عيسى 'isá.
Jethro, شعيب shu'aib.
Jeysulmir, جيسلمير jaisulmir.
Jhallavar, جھلوار jhalávar.
Jind, چند jínd.
Jingiz Khan, چنگيز jingíz, چنگيز chingíz.
Job, ايوب 'ayúb, ايوب ayyúb.
John, يحيى yuhanná.
John the Baptist, يحيى yahyá.
Jonas, يونس yúnas, يونس yúnás.
Joppa, يافا yáfá.
Jordan, اردن urdunn or ardan, يوردان yúrdán, هردوم hardúm.
Joseph, يوسف yúsif.
Judah, يهودا yahúdá.
Judas Iscariot, يهوداى اسخريوتى yahúdá,í-i-iskhariyútí.
Jullundhur, جالندهر jálandhur.
Jummu, جمو jammú.
Jumna, جمنا jumná.
Jyntia, جينتيا jaintiyá.

K.

Kabul, كابل kábul.
Kaf, كاف káf.
Kai Kaus, كيكامس kai-káús.
Kai Khusrau, كيكسرو kai-khusrau.
Kai Kubad, كيكباد kai-kubád.
Kalat, كلات kalát.
Kalmuck, قالمق kálmak.
Kalpi, كالمپى kálpí.
Kampta, كامتا kámtá.
Kandahar, كندهار kandahár.
Kangra, كانگر khangarah, كانگر kán-gar.
Karasu, قراسو karású (= "black water").

Kars, كارس kárs.
 Kashan, كاشان káshán.
 Kashghar, كاشغر káshghar.
 Kashmir, كشمير káshmrí, کشمیر kashmrí.
 Kaswin, قزوین kazvín.
 Kathay, ختای khataí.
 Kerbela, كربلا karbalá.
 Khaibar, خيبر khaibar.
 Khiva, خيوة khívah, خوارزم khavá-rizm.
 Khojand, خجند khajand.
 Khokand, خوقند kúkan, خوكند khú-kand.
 Khotan, ختن khutan, علم khulum.
 Khurasan, خراسان khurásán.
 Khurum, خورم khurum, عورم khúrum.
 Kirman, كرمان kirmán.
 Kirmanshah, كرمانشاه kirmánsháh.
 Konigsburg, كننگسبرگ kaníksburg.
 Kotah, كوتا kútá.
 Kremlin, كرملين karmlín.
 Kronstadt, كورنستاد kúrnstád.
 Kufa, كوفان kufán or kúfán.
 Kuldja, قزلجه kúlchah.
 Kum, قم kum.
 Kurd, كرد kurd (pl. اكراد akrád).
 Kurdistan, كردستان kurdistán.
 Kurnal, كرنال kurnál.
 Kurrachi, كراچی karáchí.
 Kuttach, كتك katak.

L.

Lahore, لاهور láhúr.
 Laodicea, لادق ládik.
 Laristan, لرستان luristán, لورستان lúristán, لارستان láristán.
 Lahsá, لاسا lahsá.
 Lar, لار lár.
 Lazarus, لازار la'ázar, لاز láz, لازوری lázúrí.
 Leander, اندرومن andarús.
 Lebanon, لبنان labnán.
 Leghorn, ليكورن lígúrn.
 Leopold, ليوپولد lífúpld.
 Levantine, اهل شرق ahl-i-shark.
 Limri, ليمري límrí.

Lingah, لنگا lingá.
 Lisbon, ليزبون lízbun, اشبونه ashbú-nah.
 Livadia, ليواديا lívádiyá, ليواديا lívá-diyá.
 Llama, لاما lámá.
 Lombardy, لومبارديا lumbardíh, لومباردي lumbárdí.
 London, لندن landan.
 Lorraine, لورن lúran, لورينه lúrinah.
 Lot, لوط lút.
 Louis, لوي lúf.
 Louise, لويز lúiz.
 Lucknow, لكهنؤ lakhnau.
 Ludhiana, لودهيנה lúdhínah.
 Luke, لوك alúk, لوك lúk, لوقا lúká.
 Luxemburg, لوكسنبورگ lúksám-búrg.
 Lybia, لويه lúbah.
 Lyons, ليون líún.

M.

Macedonia, ماقدونيه mákdúnyah, ماقدونيا mákdúnyá, ماقدون mák-dún, ماقدونيا mákdúnyá, ماقدونيه mákdúnyah.
 Macon, ماكن mákan.
 Madagascar, ماداگاسكار madágáskár.
 Madina, مدينه madínah.
 Madras, مدراس madrás.
 Madrid, مدريد mádríd.
 Magog, ماجوج májúj.
 Magyar, مجار májár.
 Malabar, مليبار malíbar, مالابار málá-bár, مالابار málábár.
 Malacca, ملاك malákh.
 Malaga, مالقه málakah.
 Mallia, ماليا máliyá.
 Malta, مالت mált, مالطه máltah, مالطه máltah.
 Malwah, مالوة málvah.
 Mamalouk, مملوك mamlúk (pl. مماليك mamálík).
 Manchu, مانچو mánychú, منچو man-chú.
 Manchuria, منچهر manchar.
 Mandavi, ماندوي mándaví, مندوی mandaví.
 Mani, مانی mání.

Marguerite, مارگوریٹ margúrfít,
 مروارید marváríd (= "pearl").
 Mark, مارک márk.
 Marseilles, مارسلیا marsaliyá.
 Marwar, ماروار márvar.
 Mary, ماری mári, مریم maryam.
 Massowah, ماسوق masúk.
 Matthew, متقی mathá, متقی mattá.
 Mauritius, موریس múrís.
 Maximilian, ماكسيميلين máksímilín,
 ماكزيميلين mákzímilín.
 Mazindaran, مازندران mázhindarán,
 مازندران mázindarán.
 Mecca, مكة makkah, معظمه
 makkah-i-mu'azzamah. — (Tem-
 ple of Mecca) بيت الحرام baitu-'l-
 harám.
 Mede, هرمانی shirvání.
 Media, هرمان shirván.
 Mediterranean, بحر الابيض bahru-'l-
 abyaz, بحر روم bahr-i-rúm, آق
 اک-دنگز, دریای سفید daryá, í-i-
 saffíd.
 Mekran, مکران makrán.
 Merv, مر marv.
 Meshed, مشهد mashhad.
 Mesopotamia, بلاد بين النهرين bilád
 bainu-'n-nahrín, الجزيرة al-jazí-
 rah, دیار بکر diyár-bakr.
 Messinah, مسينه masínah.
 Metz, متز matz.
 Mexican, مکسیک maksík, مکزیک
 makzík.
 Mexico, مکسیکو maksíku.
 Meywar, میوار mívár.
 Miani, میانی míání.
 Michael, میکائیل míká, íl.
 Michní, مینی michní.
 Midian, مدین madyan.
 Milan, میلان milán, میلان mílán.
 Milo, میلو mílú.
 Mirpur, میرپور mírpúr.
 Mirut, میرات mirát.
 Mitylene, مدل madal.
 Mocha, محبا mukhá.
 Moldavia, قرة افلاک afák, قرة
 karah-afák, بغدادان baghdán.
 Mongolia, مغلیستان mughulistán.
 Mont Blanc, مون بلان mún-bilán.
 Mont Cenis, مون منی mún-síní.
 Montenegro, قرة طاع karah-tágh.

Montevideo, منتویدو mantivídáv.
 Morea, موره múrah.
 Morocco, مغرب ماروک márúk, مغرب
 maghrib.
 Moscow, مسکو muskuvá, مسکو
 muskú.
 Moses, موسی músá.
 Mosul, موصل músúl.
 Mount St. Gothard, کوه سن گوتار
 kúh-i-san kútár.
 Muhammerah, محموره muhammarah.
 Multan, ملتان multán, ملتان múl-
 tán.
 Munich, مونیخ múník.
 Muscovite, مسکو muskú.
 Muskat, مسکات maskat.
 Muttra, متھرا matthrá.

N.

Nadir Shah, نادر شاه nádír sháh.
 Nagarkot, نگرکوت nagarkút.
 Nahawand, نھارند nahávand.
 Najd, نجد najd.
 Naples, ناپولی nápúlí.
 Napoleon, ناپلیون nápalíyún.
 Nardin, نردین nardín.
 Natal, ناتال nátál.
 Naushirawan, نوشیروان naushiraván,
 نوشیروان naushiraván.
 Navarino, ناوارن náváran.
 Nazareth, ناصره násirah.
 Nebuchadnezzar, بخت نصر bakhtu-
 'n-nassar.
 Nestorian, نسطوری nastúrí.
 Nestorius, نسطور nastúr.
 Netherlands, ہالند háland, ہالند
 nadarlándah.
 New York, نیویارک niyúrk, نیویارک
 náyurk.
 New Zealand, نوزلاند núzalánd.
 Nicaragua, نیکاراگا níkarágá.
 Nice, نیس nis.
 Nicholas, نیکلا níklá.
 Nile, نیل níl.
 Nimranah, نیمرانہ nímránah.
 Nineveh, نینوا nínavá, نینوی ní-
 nuví.
 Nishapur, نیشاپور níshápúr, نیشاپور
 níshápúr.

Noah, نوح nûh.—(Noah's ark) کشتی kashtî-i-nûh, سفینه safî-nah-i-nûh.
 North Sea, دریا ی شمال daryâ,i-i-shimâl.
 Norway, نورج nurúj, نورج núrúj.
 Nowanagar, نوانگر navanagar.
 Nubia, نوبیا núbíyâr, نوبه núbah.
 Nuddea, ندیا nadyâ.
 Nusirabad, نصیرآباد nasirâbâd, نصیرآباد nasîrâbâd.

O.

Oceania, اوقیانوس úkiyánús, اوقیانوس ukiyánús.
 Odessa, اودیسسه údsah.
 Olympus, جبل اناطولی jabal-i-anâ-túlî, جبل کریم jabal-i-karím.
 Oman, عمان 'umán or 'ummán.
 Orissa, اریسه urisa.
 Osborne, اوزبون úzbún.
 Oscar, اوسکار uskâr.
 Otaheite, جزیره تایتی jazírah-i-táyitî.
 Oxus, جیحون jaihún.

P.

Pacific Ocean, بحر پاسیفیک bahr-i-pásífik, بحر پاسیفیک bahr-i-pásífik.
 Palanpur, پالهنپور pálhanpúr.
 Palestine, فلسطین filastín, فلسطون filastún.
 Panama, پاناما pánamá.
 Paniput, پانیپت páníput.
 Paraguay, پاراگویی párágí.
 Paris, پاریس páris.
 Parthia, کوهستان kúhistán.
 Pashang, پشنگ pashang.
 Patiala, پتیاله patiyálah.
 Patna, پتنه patnah.
 Paul, پاول pa,ú, بولس búlus, پاولوس páwlús.
 Pegu, پیکو pígu.
 Pekin, پکن pakín, پکن pakín.
 Penelope, پنلوب panalúb.
 Persepolis, استخر istakhr, تخت takht-i-jamshíd.

Persia, ایران írán, عجم 'ajam.
 Persian, فارسی fársí, ایرانی írání, عجمی 'ajamí.
 Persian Gulf, خلیج فارس khalíj-i-fárs, دریای عمان daryâ,i-i-'um-mán, بحر العجم bahru-'l-'ajam, خلیج بصره khalíj-i-basarah.
 Peshawur, پشاور pishávur.
 Pesh, پسته pastah, پست past.
 Peter, پتر patar, پتر patar.
 Peter the Great, پتر کبیر patar-i-kabír.
 Pharaoh, فرعون fir'aun.
 Phillipopolis, فلپه falabah, فلیپس falapalas.
 Philistine, فلسطی filastí.
 Phœnicia, ساحل sáhil.
 Piedmont, پیدمون pídmún.
 Pishin, پشین pishín.
 Plato, افلاطون aflátún.
 Pliny, پولینس bulínas.
 Po, پو pú.
 Poland, له lah, لهستان lahístán.
 Pole, له lah.
 Polydore, پولیدور púldúr.
 Porebunar, پوربندر púrbundur.
 Port Said, سعید sa'íd.
 Porte, دولت علیّه daulat-i-'alíyah, باب عالی báb-i-'alí.
 Portugal, پرتگال purtagál, پورتگال purtagál, پورتوگال púrtúghál, پورتگال purtagál.
 Potí, پوتی pútí.
 Priam, پریام puriyám.
 Prussia, پروسی prús.
 Pruth, پروت prút.
 Psyche, نفس nafs.
 Puna, پونه púnah.
 Punjab, پنجاب panjáb.
 Punnah, پنّه panah.
 Pyrenees, جبل الالباب jabalu-'l-abváb.
 Pythagoras, فیثاغورث fisághúras.

R.

Radhunpur, رادهنپور rádhanpúr.
 Rai Bareilly, رای بریلی raf barailí.
 Rajpur, راجپور rájpur.

Rajputana, راجپوتانه rájputánah.
 Ramah, رامه rámah.
 Ramghur, رامگر rámgar.
 Rampur, رامپور rámpúr.
 Rangpur, رنگپور rangpúr.
 Ray, ري rai.
 Red Sea, درياي احمر daryá,i-i-ahmar, بحر الاحمر bahru-'l-ahmar, بحر اليمن bahru - 'l - yaman, بحر الحجاز bahru-'l-hijáz.
 Resht, رشه rasht.
 Reunion, جزيرة بورنابان jazírah-i-búr-bán.
 Rhodus, رودس rúdis.
 Rio Janeiro, ريو زانرو ríu-zánrú.
 Rohtak, رهنك rahtak.
 Roman, رومي rúmí.
 Romans (The), روميان rúmiyán.
 Rome, روم rúm, روما rúmá, رومه rúmah.
 Romulus, روملش rúmlush.
 Rosetta, رشيد rashíd.
 Roumania, رومية rúmiyah.
 Roumelia, روميالي rúmáílí.
 Rudolph, رولف rudulf.
 Russia, روس rús, روسيه rúsiyah.
 Russian, روس rús.
 Rustam, رستم rustam, روستم rústam.
 Rutlam, رتللم rutlám.

S.

Sabuktigin, سبكتگين subuktigín.
 Sabzwar, سبزوار sabzvár.
 Sadi, سعدي sa'dí.
 Saharunpur, سهارنپور saharunpúr.
 Saint Helena, سنت هلن sant-halan,
 St. John the Baptist, جيبلى تعميد جيبلى تاهنداه yahyá-i-ta'míd - dihandah,
 جيبلى الاصطباغى yahya-'l-istibághí.
 St. John the Evangelist, يوحناى يوحناى yúhnáí-i-injílí.
 St. Petersburg, سن پتربروگ san-patarbúrgh.
 St. Salvador, سن سالوادار san-sálvá-dar.
 St. Sophia, ايا صوفيه ayá-súfiyah.
 St. Stephano, ايا استفانوس ayá-stafánús.

Salonica, سالونيك saláník.
 Samaria, سامريا sámariyá, سامريه sámariyah.
 Samarkand, سميرند samarkand.
 Samos, ساموس sámúz, سومام súsám, شامسى shámis.
 San Domingo, سن دومنخ san-dú-mingh.
 San Francisco, سانفرانسيسكو sán-fránsískú.
 Sandwich Isles, جزيرة ساندويچ jazírah-i-sándvích.
 Santiago, سانتياگو sántiágú.
 Saragossa, سرقسطه sarakustah.
 Sarah, ساره sárah.
 Sarakhs, سرخس sarakhs.
 Sardinia, سردانيه sardániyah, ساردن sárdan, هارده shárdah.
 Sassanian, ساساني sásání.
 Saul, سولس saulus.
 Save, ساوه sávah.
 Savoy, ساووا saúvá.
 Saxony, ساكس sáks, ساكسونيا sáksú-niyá.
 Scio, جزيرة المصطكى jazírah-'l-mastakí.
 Slav, سقالبه skálabah.
 Slavonia, سقالب sakláb.
 Scotch, اكوسى akúsí.
 Scotland, اسكاتلند askátland.
 Scutari, اسكندارى askudári, اشكودره ashkúdarah.
 Sea of Azof, بحر القرم bahru-'l-kirim.
 Sea of Marmora, درياي مرمره daryá,i-i-marmarah, بحر شهيد bahr-i-safíd.
 Sea of Tiberias, بحيره طبريه bubay-rah-i-tabariyah.
 Sebastopol, سواستاپول savástápúl, سيواستاپول sivástápúl.
 Senegal, سنغال sanakál.
 Serbia, سربيستان sarbistán.
 Seth, شيث shís.
 Seville, اسبيل isbíl.
 Shahpur, شاهپور sháhpúr.
 Shahrísabs, شهر سبز shahr-i-sabz.
 Shahrud, شاهرود sháhrúđ, شهرود shahrúđ.
 Sheba, Queen of, بلقيس bilqís.
 Shem, سام sám.

Shikarpur, شیکارپور shikárpúr, شیخوپورہ shaikhúpúr.
 shaikhpúr, شیخوپورہ shaikhúpúr.
 Shiraz, شیراز shíráz.
 Shirpur, شیرپور shírpúr.
 Shirvan, شیروان shírván.
 Shorepur, شورپور shúrúpúr.
 Shuster, شوستر shúshtar, شستر shus-
 tar.
 Sialkote, سیالکوٹ siyálkút.
 Siam, سیام siyám.
 Siberia, سبیر sabír.
 Sicily, سیسیل sísil.
 Sidon, صیدا saidá.
 Sierra Leone, سیرالئون sírálún, سیرالون sírálún.
 Simeon, سمعان sim'án.
 Simla, شملہ shimlah.
 Simon, سمعان sim'án.
 Sinai, جبل طور síná, جبل سینا sainá, جبل سینا
 jabal-i-sainá, جبل موسیٰ jabal-i-
 músá.
 Sind, سند sindh.
 Sinope, سینوپ sínúb, سینوب sínúb.
 Sirhind, سرہند sarhind.
 Sirsa, سرسا sírsá.
 Sistan, سیستان sístán.
 Socotra, سقطرة sukutrah, سقطرہ su-
 kútarah, سقطرول sukrutá.
 Socrates, سقراط sukrát, سقرات sukrát.
 Sodom, سدوم sudúm.
 Sogdiana, سغد sughd.
 Solomon, سليمان sulaimán.
 Somnath, سومنات súmnát.
 Soudan, سودان súdán.
 Sophia, سفیہ safiyah.
 Spain, اسپانیا ispániyá, اندلس an-
 dalus, اسپانیول ispániyúl.
 Stockholm, استکهلم ustakhám,
 استکھلم ustakhalm.
 Straits of Messina, بھار مسینا bugház-i-masiná.
 Stutgardt, استوتگار ustútgár.
 Suez, سویس savísh.
 Sumatra, سوماترا súmátrá.
 Surat, سورت surat.
 Susa, شوستر shustar, شوستر shúshtar.
 Susanna, سوسنا súsanná.
 Sutlej, ستلج satlaj.
 Sweden, سوڈ اسواج súd, زژ
 zúzh.
 Swedish, اسواج asvaj.

Swiss, سویس savís.
 Swiss Republic, جمہوری سویس jam-
 húrí-i-savís.
 Switzerland, ہالویچا halvachiyá.
 Syria, ہام shám.

T.

Tabriz, تبریز tabriz.
 Tahmasp, تھماسپ tahmásb.
 Tamerlane, تیمور اعرج taimúr-a'raj,
 تیمور لنگ taimúr-lang.
 Tangiers, تنجا tanjá, تنجیا tanjiyá,
 طنجه tanjah.
 Tanna, تانہ tánah.
 Tapti, تپتی taptí.
 Tarragona, تاکرئی tákurruná.
 Tarsus, طرسوس tarsús.
 Tartar, تاتار tátár, تاتار tátár,
 تاتار tátár.
 Tartary, توران túrán. — (*Chinese*
Tartary) ختن khutan.
 Tashkend, تاشکند táshkand.
 Teheran, طهران tahrán.
 Telemachus, تلامک talamák, تلامارک
 talamárk.
 Therapia, طرابیہ tarábiyah.
 Thomas, تومیل túmá.
 Thrace, تیراس tírás.
 Tiberias, طبریہ tabariyah.
 Tibet, تبت tibbat.
 Tifis, تفلیس tifís.
 Tigris, دجلہ dijlah.
 Timothy, تمتھی tamtahí.
 Tipperah, تپرہ taprah.
 Tirhoot, ترھت tarhat.
 Tirnova, ترنولی tarnúí.
 Tortosa, طرطوشہ turtúshah.
 Transoxiana, ماور النھر mávaru-'n-
 nahr.
 Transylvania, اردل ardal.
 Trebizonde, ترابزان tirabazán, ترابزون
 tirabazún, ترابزون tirabazún,
 ترابزان tirabazán.
 Tripolis, طرابلس tarábulus.
 Troy, تروا tarvá, ترووا tarúvá.
 Tunis, تونس túnís,
 تونیس túníz.

Tur, تور túr.
 Turin, تورن túran.
 Turk, عثمانی 'usmání.
 Turkey, مملکت ملک-i-rúm, مملکت عثمانلو mamlikat-i-'usmánlú, ممالك عثمانیه mamálik-i-'usmáníyah.
 Turkish, عثمانی 'usmání. — (language) ترکی turkí.
 Turkistan, تركستان turkistán.
 Turkoman, تركمان turkmán (pl. tarákimah.—(Tekke Turkomana) تركمانان turkmánán-i-tukah.
 Turkomanchai, Treaty of, صلحه musálahah-i-turkmán-chái.
 Tus, توس tús.
 Tyre, صور súr.
 Tyrol, تيرول tírúl.

U.

Udaipur, اوديهور údaipúr.
 Ujain, اجين ujain.
 Ulysses, اوليس úlis.
 Umballah, اقباله ambálah.
 Umreilly, امريلي umrailí.
 United States, دول متحده duval-i-muttahidah.
 Uriah, اوريا úriyá.
 Urmuz, ارمز urmuz.
 Uzbek, اوزبك úzbak.

V.

Valentia, بلنسيه balansiyah.
 Varna, وان ván.
 Venezuela, فنزولا vanizúlá.
 Venice, ونيس vanís.
 Venus, زهره zuharah.
 Versailles, ورسايل varsáíl.
 Victoria, ویکتوریا viktúriyá.
 Vienna, وينا vín, وينا víaná.

Virgil, ویرژیل vírzhlí.
 Vistula, ویتول vístúl.
 Vladimir, والدمار, váldamár.

W.

Wahabees, وهابي vahábí.
 Wallachia, واولاق aflák, بوغدان búgh-dán.
 Warsaw, وارساوار vársháv.
 Washington, وازنگتون vázingtún, واشنگتن váshingtún.
 Waterloo, واطرلو vátarlú.
 West Indies, هند العربی hindu-'l-gharbí.
 White Sea, بحر ابيض bahr-i-abyaz.
 William, ویلیام giliyúm.
 Windsor, وینسور vínsúr.
 Wurtemberg, ورتمبرغ vartamburgh.

Y.

Yaman, یمن yamín, يمن yaman.
 Yazd, یزد yazd.
 Yazdagird, یزدگرد yazdagird, یزدجرد yazdajird.
 Yeddo, یبدو yadú.
 Yokohama, یوکوهوما yúkúhúmá.

Z.

Zacharias, زکریا zakariyá, زکریا zakariyá, زکری zakarí.
 Zal, زال zál.
 Zamindawar, دار زمین zamíndávar.
 Zanzibar, زنگبار zangbár.
 Zenocrates, زیمقراتیس zimkarátís.
 Zipporah, سفورا safúrá, سفورة safúrah.
 Zoroaster, زاردشت zárdusht, زاردهشت zárhusht, زارتشت zártusht, زرادشت zarádusht, زرادهشت zaráduhsht.
 Zulu, زولو zúlú.

COMPARATIVE TABLE
OF THE
MUHAMMADAN AND CHRISTIAN ERAS.

Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.
1	622 16 July	36	656 30 June	71	690 15 June
2	623 5 July	37	657 19 June	72	691 4 June
3	624 24 June	38	658 9 June	73	692 23 May
4	625 13 June	39	659 29 May	74	693 13 May
5	626 2 June	40	660 17 May	75	694 2 May
6	627 23 May	41	661 7 May	76	695 21 April
7	628 11 May	42	662 26 April	77	696 10 April
8	629 1 May	43	663 15 April	78	697 30 March
9	630 20 April	44	664 4 April	79	698 20 March
10	631 9 April	45	665 24 March	80	699 9 March
11	632 29 March	46	666 13 March	81	700 26 Feb.
12	633 18 March	47	667 3 March	82	701 15 Feb.
13	634 7 March	48	668 20 Feb.	83	702 4 Feb.
14	635 25 Feb.	49	669 9 Feb.	84	703 24 Jan.
15	636 14 Feb.	50	670 29 Jan.	85	704 14 Jan.
16	637 2 Feb.	51	671 18 Jan.	86	705 2 Jan.
17	638 23 Jan.	52	672 8 Jan.	87	705 23 Dec.
18	639 12 Jan.	53	672 27 Dec.	88	706 12 Dec.
19	640 2 Jan.	54	673 16 Dec.	89	707 1 Dec.
20	640 21 Dec.	55	674 6 Dec.	90	708 20 Nov.
21	641 10 Dec.	56	675 25 Nov.	91	709 9 Nov.
22	642 30 Nov.	57	676 14 Nov.	92	710 29 Oct.
23	643 19 Nov.	58	677 3 Nov.	93	711 19 Oct.
24	644 7 Nov.	59	678 23 Oct.	94	712 7 Oct.
25	645 28 Oct.	60	679 13 Oct.	95	713 26 Sept.
26	646 17 Oct.	61	680 1 Oct.	96	714 16 Sept.
27	647 7 Oct.	62	681 20 Sept.	97	715 5 Sept.
28	648 25 Sept.	63	682 10 Sept.	98	716 25 Aug.
29	649 14 Sept.	64	683 30 Aug.	99	717 14 Aug.
30	650 4 Sept.	65	684 18 Aug.	100	718 3 Aug.
31	651 24 Aug.	66	685 8 Aug.	101	719 24 July
32	652 12 Aug.	67	686 28 July	102	720 12 July
33	653 2 Aug.	68	687 18 July	103	721 1 July
34	654 22 July	69	688 6 July	104	722 21 June
35	655 11 July	70	689 25 June	105	723 10 June

Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.
106	724 29 May	155	771 13 Dec.	204	819 28 June
107	725 19 May	156	772 2 Dec.	205	820 17 June
108	726 8 May	157	773 21 Nov.	206	821 6 June
109	727 28 April	158	774 11 Nov.	207	822 27 May
110	728 16 April	159	775 31 Oct.	208	823 16 May
111	729 5 April	160	776 19 Oct.	209	824 4 May
112	730 26 March	161	777 9 Oct.	210	825 24 April
113	731 15 March	162	778 28 Sept.	211	826 13 April
114	732 3 March	163	779 17 Sept.	212	827 2 April
115	733 21 Feb.	164	780 6 Sept.	213	828 22 March
116	734 10 Feb.	165	781 26 Aug.	214	829 11 March
117	735 31 Jan.	166	782 15 Aug.	215	830 28 Feb.
118	736 20 Jan.	167	783 5 Aug.	216	831 18 Feb.
119	737 8 Jan.	168	784 24 July	217	832 7 Feb.
120	737 29 Dec.	169	785 14 July	218	833 27 Jan.
121	738 18 Dec.	170	786 3 July	219	834 16 Jan.
122	739 7 Dec.	171	787 22 June	220	835 5 Jan.
123	740 26 Nov.	172	788 11 June	221	835 26 Dec.
124	741 15 Nov.	173	789 31 May	222	836 14 Dec.
125	742 4 Nov.	174	790 20 May	223	837 3 Dec.
126	743 25 Oct.	175	791 10 May	224	838 23 Nov.
127	744 13 Oct.	176	792 28 April	225	839 12 Nov.
128	745 3 Oct.	177	793 18 April	226	840 31 Oct.
129	746 22 Sept.	178	794 7 April	227	841 21 Oct.
130	747 11 Sept.	179	795 27 March	228	842 10 Oct.
131	748 31 Aug.	180	796 16 March	229	843 30 Sept.
132	749 20 Aug.	181	797 5 March	230	844 18 Sept.
133	750 9 Aug.	182	798 22 Feb.	231	845 7 Sept.
134	751 30 July	183	799 12 Feb.	232	846 28 Aug.
135	752 18 July	184	800 1 Feb.	233	847 17 Aug.
136	753 7 July	185	801 20 Jan.	234	848 5 Aug.
137	754 27 June	186	802 10 Jan.	235	849 26 July
138	755 16 June	187	802 30 Dec.	236	850 15 July
139	756 5 June	188	803 20 Dec.	237	851 5 July
140	757 25 May	189	804 8 Dec.	238	852 23 June
141	758 14 May	190	805 27 Nov.	239	853 12 June
142	759 4 May	191	806 17 Nov.	240	854 2 June
143	760 22 April	192	807 6 Nov.	241	855 22 May
144	761 11 April	193	808 25 Oct.	242	856 10 May
145	762 1 April	194	809 15 Oct.	243	857 30 April
146	763 21 March	195	810 4 Oct.	244	858 19 April
147	764 10 March	196	811 23 Sept.	245	859 8 April
148	765 27 Feb.	197	812 12 Sept.	246	860 28 March
149	766 16 Feb.	198	813 1 Sept.	247	861 17 March
150	767 6 Feb.	199	814 22 Aug.	248	862 7 March
151	768 26 Jan.	200	815 11 Aug.	249	863 24 Feb.
152	769 14 Jan.	201	816 30 July	250	864 13 Feb.
153	770 4 Jan.	202	817 20 July	251	865 2 Feb.
154	770 24 Dec.	203	818 9 July	252	866 22 Jan.

Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.
253	867 11 Jan.	302	914 27 July	351	962 9 Feb.
254	868 1 Jan.	303	915 17 July	352	963 30 Jan.
255	868 20 Dec.	304	916 5 July	353	964 19 Jan.
256	869 9 Dec.	305	917 24 June	354	965 7 Jan.
257	870 29 Nov.	306	918 14 June	355	965 28 Dec.
258	871 18 Nov.	307	919 3 June	356	966 17 Dec.
259	872 7 Nov.	308	920 23 May	357	967 7 Dec.
260	873 27 Oct.	309	921 12 May	358	968 25 Nov.
261	874 16 Oct.	310	922 1 May	359	969 14 Nov.
262	875 6 Oct.	311	923 21 April	360	970 4 Nov.
263	876 24 Sept.	312	924 9 April	361	971 24 Oct.
264	877 13 Sept.	313	925 29 March	362	972 12 Oct.
265	878 3 Sept.	314	926 19 March	363	973 2 Oct.
266	879 23 Aug.	315	927 8 March	364	974 21 Sept.
267	880 12 Aug.	316	928 25 Feb.	365	975 10 Sept.
268	881 1 Aug.	317	929 14 Feb.	366	976 30 Aug.
269	882 21 July	318	930 3 Feb.	367	977 19 Aug.
270	883 11 July	319	931 24 Jan.	368	978 9 Aug.
271	884 29 June	320	932 13 Jan.	369	979 29 July
272	885 18 June	321	933 1 Jan.	370	980 17 July
273	886 8 June	322	933 22 Dec.	371	981 7 July
274	887 28 May	323	934 11 Dec.	372	982 26 June
275	888 16 May	324	935 30 Nov.	373	983 15 June
276	889 6 May	325	936 19 Nov.	374	984 4 June
277	890 25 April	326	937 8 Nov.	375	985 24 May
278	891 15 April	327	938 29 Oct.	376	986 13 May
279	892 3 April	328	939 18 Oct.	377	987 3 May
280	893 23 March	329	940 6 Oct.	378	988 21 April
281	894 13 March	330	941 26 Sept.	379	989 11 April
282	895 2 March	331	942 15 Sept.	380	990 31 March
283	896 19 Feb.	332	943 4 Sept.	381	991 20 March
284	897 8 Feb.	333	944 24 August	382	992 9 March
285	898 28 Jan.	334	945 13 August	383	993 26 Feb.
286	899 17 Jan.	335	946 2 August	384	994 15 Feb.
287	900 7 Jan.	336	947 23 July	385	995 5 Feb.
288	900 26 Dec.	337	948 11 July	386	996 25 Jan.
289	901 16 Dec.	338	949 1 July	387	997 14 Jan.
290	902 5 Dec.	339	950 20 June	388	998 3 Jan.
291	903 24 Nov.	340	951 9 June	389	998 23 Dec.
292	904 13 Nov.	341	952 29 May	390	999 13 Dec.
293	905 2 Nov.	342	953 18 May	391	1000 1 Dec.
294	906 22 Oct.	343	954 7 May	392	1001 20 Nov.
295	907 12 Oct.	344	955 27 April	393	1002 10 Nov.
296	908 30 Sept.	345	956 15 April	394	1003 30 Oct.
297	909 20 Sept.	346	957 4 April	395	1004 18 Oct.
298	910 9 Sept.	347	958 25 March	396	1005 8 Oct.
299	911 29 Aug.	348	959 14 March	397	1006 27 Sept.
300	912 18 Aug.	349	960 3 March	398	1007 17 Sept.
301	913 7 Aug.	350	961 20 Feb.	399	1008 5 Sept.

Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.
400	1009 25 Aug.	449	1057 10 March	498	1104 23 Sept.
401	1010 15 Aug.	450	1058 28 Feb.	499	1105 13 Sept.
402	1011 4 Aug.	451	1059 17 Feb.	500	1106 2 Sept.
403	1012 23 July	452	1060 6 Feb.	501	1107 22 Aug.
404	1013 13 July	453	1061 26 Jan.	502	1108 11 Aug.
405	1014 2 July	454	1062 15 Jan.	503	1109 31 July
406	1015 21 June	455	1063 4 Jan.	504	1110 20 July
407	1016 10 June	456	1063 25 Dec.	505	1111 10 July
408	1017 30 May	457	1064 13 Dec.	506	1112 28 June
409	1018 20 May	458	1065 3 Dec.	507	1113 18 June
410	1019 9 May	459	1066 22 Nov.	508	1114 7 June
411	1020 27 April	460	1067 11 Nov.	509	1115 27 May
412	1021 17 April	461	1068 31 Oct.	510	1116 16 May
413	1022 6 April	462	1069 20 Oct.	511	1117 5 May
414	1023 26 March	463	1070 9 Oct.	512	1118 24 April
415	1024 15 March	464	1071 29 Sept.	513	1119 14 April
416	1025 4 March	465	1072 17 Sept.	514	1120 2 April
417	1026 22 Feb.	466	1073 6 Sept.	515	1121 22 March
418	1027 11 Feb.	467	1074 27 Aug.	516	1122 12 March
419	1028 31 Jan.	468	1075 16 Aug.	517	1123 1 March
420	1029 20 Jan.	469	1076 5 Aug.	518	1124 19 Feb.
421	1030 9 Jan.	470	1077 25 July	519	1125 7 Feb.
422	1031 29 Dec.	471	1078 14 July	520	1126 27 Jan.
423	1031 19 Dec.	472	1079 4 July	521	1127 17 Jan.
424	1032 7 Dec.	473	1080 22 June	522	1128 6 Jan.
425	1033 26 Nov.	474	1081 11 June	523	1128 25 Dec.
426	1034 16 Nov.	475	1082 1 June	524	1129 15 Dec.
427	1035 5 Nov.	476	1083 21 May	525	1130 4 Dec.
428	1036 25 Oct.	477	1084 10 May	526	1131 23 Nov.
429	1037 14 Oct.	478	1085 29 April	527	1132 12 Nov.
430	1038 3 Oct.	479	1086 18 April	528	1133 1 Nov.
431	1039 23 Sept.	480	1087 8 April	529	1134 22 Oct.
432	1040 11 Sept.	481	1088 27 March	530	1135 11 Oct.
433	1041 31 Aug.	482	1089 16 March	531	1136 29 Sept.
434	1042 21 Aug.	483	1090 6 March	532	1137 19 Sept.
435	1043 10 Aug.	484	1091 23 Feb.	533	1138 8 Sept.
436	1044 29 July	485	1092 12 Feb.	534	1139 28 Aug.
437	1045 19 July	486	1093 1 Feb.	535	1140 17 Aug.
438	1046 8 July	487	1094 21 Jan.	536	1141 6 Aug.
439	1047 28 June	488	1095 11 Jan.	537	1142 27 July
440	1048 16 June	489	1095 31 Dec.	538	1143 16 July
441	1049 5 June	490	1096 19 Dec.	539	1144 4 July
442	1050 26 May	491	1097 9 Dec.	540	1145 24 June
443	1051 15 May	492	1098 28 Nov.	541	1146 13 June
444	1052 3 May	493	1099 17 Nov.	542	1147 2 June
445	1053 23 April	494	1100 6 Nov.	543	1148 22 May
446	1054 12 April	495	1101 26 Oct.	544	1149 11 May
447	1055 2 April	496	1102 15 Oct.	545	1150 30 April
448	1056 21 March	497	1103 5 Oct.	546	1151 20 April

Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.
547	1152 8 April	596	1199 23 Oct.	645	1247 8 May
548	1153 29 March	597	1200 12 Oct.	646	1248 26 April
549	1154 18 March	598	1201 1 Oct.	647	1249 16 April
550	1155 7 March	599	1202 20 Sept.	648	1250 5 April
551	1156 25 Feb.	600	1203 10 Sept.	649	1251 26 March
552	1157 13 Feb.	601	1204 29 Aug.	650	1252 14 March
553	1158 2 Feb.	602	1205 18 Aug.	651	1253 3 March
554	1159 23 Jan.	603	1206 8 Aug.	652	1254 21 Feb.
555	1160 12 Jan.	604	1207 28 July	653	1255 10 Feb.
556	1160 31 Dec.	605	1208 16 July	654	1256 30 Jan.
557	1161 21 Dec.	606	1209 6 July	655	1257 19 Jan.
558	1162 10 Dec.	607	1210 25 June	656	1258 8 Jan.
559	1163 30 Nov.	608	1211 15 June	657	1258 29 Dec.
560	1164 18 Nov.	609	1212 3 June	658	1259 18 Dec.
561	1165 7 Nov.	610	1213 23 May	659	1260 6 Dec.
562	1166 28 Oct.	611	1214 13 May	660	1261 26 Nov.
563	1167 17 Oct.	612	1215 2 May	661	1262 15 Nov.
564	1168 5 Oct.	613	1216 20 April	662	1263 4 Nov.
565	1169 25 Sept.	614	1217 10 April	663	1264 24 Oct.
566	1170 14 Sept.	615	1218 30 March	664	1265 13 Oct.
567	1171 4 Sept.	616	1219 19 March	665	1266 2 Oct.
568	1172 23 Aug.	617	1220 8 March	666	1267 22 Sept.
569	1173 12 Aug.	618	1221 25 Feb.	667	1268 10 Sept.
570	1174 2 Aug.	619	1222 15 Feb.	668	1269 31 Aug.
571	1175 22 July	620	1223 4 Feb.	669	1270 20 Aug.
572	1176 10 July	621	1224 24 Jan.	670	1271 9 Aug.
573	1177 30 June	622	1225 13 Jan.	671	1272 29 July
574	1178 19 June	623	1226 2 Jan.	672	1273 18 July
575	1179 8 June	624	1226 22 Dec.	673	1274 7 July
576	1180 28 May	625	1227 12 Dec.	674	1275 27 June
577	1181 17 May	626	1228 30 Nov.	675	1276 15 June
578	1182 7 May	627	1229 20 Nov.	676	1277 4 June
579	1183 26 April	628	1230 9 Nov.	677	1278 25 May
580	1184 14 April	629	1231 29 Oct.	678	1279 14 May
581	1185 4 April	630	1232 18 Oct.	679	1280 3 May
582	1186 24 March	631	1233 7 Oct.	680	1281 22 April
583	1187 13 March	632	1234 26 Sept.	681	1282 11 April
584	1188 2 March	633	1235 16 Sept.	682	1283 1 April
585	1189 19 Feb.	634	1236 4 Sept.	683	1284 20 March
586	1190 8 Feb.	635	1237 24 Aug.	684	1285 9 March
587	1191 29 Jan.	636	1238 14 Aug.	685	1286 27 Feb.
588	1192 18 Jan.	637	1239 3 Aug.	686	1287 16 Feb.
589	1193 7 Jan.	638	1240 23 July	687	1288 6 Feb.
590	1193 27 Dec.	639	1241 12 July	688	1289 25 Jan.
591	1194 16 Dec.	640	1242 1 July	689	1290 14 Jan.
592	1195 6 Dec.	641	1243 21 June	690	1291 4 Jan.
593	1196 24 Nov.	642	1244 9 June	691	1291 24 Dec.
594	1197 13 Nov.	643	1245 29 May	692	1292 12 Dec.
595	1198 3 Nov.	644	1246 19 May	693	1293 2 Dec.

Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.
694	1294 21 Nov.	743	1342 6 June	792	1389 20 Dec.
695	1295 10 Nov.	744	1343 26 May	793	1390 9 Dec.
696	1296 30 Oct.	745	1344 15 May	794	1391 29 Nov.
697	1297 19 Oct.	746	1345 4 May	795	1392 17 Nov.
698	1298 9 Oct.	747	1346 24 April	796	1393 6 Nov.
699	1299 28 Sept.	748	1347 13 April	797	1394 27 Oct.
700	1300 16 Sept.	749	1348 1 April	798	1395 16 Oct.
701	1301 6 Sept.	750	1349 22 March	799	1396 5 Oct.
702	1302 26 Aug.	751	1350 11 March	800	1397 24 Sept.
703	1303 15 Aug.	752	1351 28 Feb.	801	1398 13 Sept.
704	1304 4 Aug.	753	1352 18 Feb.	802	1399 3 Sept.
705	1305 24 July	754	1353 6 Feb.	803	1400 22 Aug.
706	1306 13 July	755	1354 26 Jan.	804	1401 11 Aug.
707	1307 3 July	756	1355 16 Jan.	805	1402 1 Aug.
708	1308 21 June	757	1356 5 Jan.	806	1403 21 July
709	1309 11 June	758	1356 25 Dec.	807	1404 10 July
710	1310 31 May	759	1357 14 Dec.	808	1405 29 June
711	1311 20 May	760	1358 3 Dec.	809	1406 18 June
712	1312 9 May	761	1359 23 Nov.	810	1407 8 June
713	1313 28 April	762	1360 11 Nov.	811	1408 27 May
714	1314 17 April	763	1361 31 Oct.	812	1409 16 May
715	1315 7 April	764	1362 21 Oct.	813	1410 6 May
716	1316 26 March	765	1363 10 Oct.	814	1411 25 April
717	1317 16 March	766	1364 28 Sept.	815	1412 13 April
718	1318 5 March	767	1365 18 Sept.	816	1413 3 April
719	1319 22 Feb.	768	1366 7 Sept.	817	1414 23 March
720	1320 12 Feb.	769	1367 28 Aug.	818	1415 13 March
721	1321 31 Jan.	770	1368 16 Aug.	819	1416 1 March
722	1322 20 Jan.	771	1369 5 Aug.	820	1417 18 Feb.
723	1323 10 Jan.	772	1370 26 July	821	1418 8 Feb.
724	1323 30 Dec.	773	1371 15 July	822	1419 28 Jan.
725	1324 18 Dec.	774	1372 3 July	823	1420 17 Jan.
726	1325 8 Dec.	775	1373 23 June	824	1421 6 Jan.
727	1326 27 Nov.	776	1374 12 June	825	1421 26 Dec.
728	1327 17 Nov.	777	1375 2 June	826	1422 15 Dec.
729	1328 5 Nov.	778	1376 21 May	827	1423 5 Dec.
730	1329 25 Oct.	779	1377 10 May	828	1424 23 Nov.
731	1330 15 Oct.	780	1378 30 April	829	1425 13 Nov.
732	1331 4 Oct.	781	1379 19 April	830	1426 2 Nov.
733	1332 22 Sept.	782	1380 7 April	831	1427 22 Oct.
734	1333 12 Sept.	783	1381 28 March	832	1428 11 Oct.
735	1334 1 Sept.	784	1382 17 March	833	1429 30 Sept.
736	1335 21 Aug.	785	1383 6 March	834	1430 19 Sept.
737	1336 10 Aug.	786	1384 24 Feb.	835	1431 9 Sept.
738	1337 30 July	787	1385 12 Feb.	836	1432 28 Aug.
739	1338 20 July	788	1386 2 Feb.	837	1433 18 Aug.
740	1339 9 July	789	1387 22 Jan.	838	1434 7 Aug.
741	1340 27 June	790	1388 11 Jan.	839	1435 27 July
742	1341 17 June	791	1388 31 Dec.	840	1436 16 July

Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.
841	1437 5 July	890	1485 18 Jan.	939	1532 8 Aug.
842	1438 24 June	891	1486 7 Jan.	940	1533 23 July
843	1439 14 June	892	1486 28 Dec.	941	1534 13 July
844	1440 2 June	893	1487 17 Dec.	942	1535 2 July
845	1441 22 May	894	1488 5 Dec.	943	1536 20 June
846	1442 12 May	895	1489 25 Nov.	944	1537 10 June
847	1443 1 May	896	1490 14 Nov.	945	1538 30 May
848	1444 20 April	897	1491 4 Nov.	946	1539 19 May
849	1445 9 April	898	1492 23 Oct.	947	1540 8 May
850	1446 29 March	899	1493 12 Oct.	948	1541 27 April
851	1447 19 March	900	1494 2 Oct.	949	1542 17 April
852	1448 7 March	901	1495 21 Sept.	950	1543 6 April
853	1449 24 Feb.	902	1496 9 Sept.	951	1544 25 March
854	1450 14 Feb.	903	1497 30 Aug.	952	1545 15 March
855	1451 8 Feb.	904	1498 19 Aug.	953	1546 4 March
856	1452 23 Jan.	905	1499 8 Aug.	954	1547 21 Feb.
857	1453 12 Jan.	906	1500 28 July	955	1548 11 Feb.
858	1454 1 Jan.	907	1501 17 July	956	1549 30 Jan.
859	1454 22 Dec.	908	1502 7 July	957	1550 20 Jan.
860	1455 11 Dec.	909	1503 26 June	958	1551 9 Jan.
861	1456 29 Nov.	910	1504 14 June	959	1551 29 Dec.
862	1457 19 Nov.	911	1505 4 June	960	1552 18 Dec.
863	1458 8 Nov.	912	1506 24 May	961	1553 7 Dec.
864	1459 28 Oct.	913	1507 13 May	962	1554 26 Nov.
865	1460 17 Oct.	914	1508 2 May	963	1555 16 Nov.
866	1461 6 Oct.	915	1509 21 April	964	1556 4 Nov.
867	1462 26 Sept.	916	1510 10 April	965	1557 24 Oct.
868	1463 15 Sept.	917	1511 31 March	966	1558 14 Oct.
869	1464 3 Sept.	918	1512 19 March	967	1559 3 Oct.
870	1465 24 Aug.	919	1513 9 March	968	1560 22 Sept.
871	1466 13 Aug.	920	1514 26 Feb.	969	1561 11 Sept.
872	1467 2 Aug.	921	1515 15 Feb.	970	1562 31 Aug.
873	1468 22 July	922	1516 5 Feb.	971	1563 21 Aug.
874	1469 11 July	923	1517 24 Jan.	972	1564 9 Aug.
875	1470 30 June	924	1518 13 Jan.	973	1565 29 July
876	1471 20 June	925	1519 3 Jan.	974	1566 19 July
877	1472 8 June	926	1519 23 Dec.	975	1567 8 July
878	1473 29 May	927	1520 12 Dec.	976	1568 26 June
879	1474 18 May	928	1521 1 Dec.	977	1569 16 June
880	1475 7 May	929	1522 20 Nov.	978	1570 5 June
881	1476 26 April	930	1523 10 Nov.	979	1571 26 May
882	1477 15 April	931	1524 29 Oct.	980	1572 14 May
883	1478 4 April	932	1525 18 Oct.	981	1573 3 May
884	1479 25 March	933	1526 8 Oct.	982	1574 23 April
885	1480 13 March	934	1527 27 Sept.	983	1575 12 April
886	1481 2 March	935	1528 15 Sept.	984	1576 31 March
887	1482 20 Feb.	936	1529 5 Sept.	985	1577 21 March
888	1483 9 Feb.	937	1530 25 Aug.	986	1578 10 March
889	1484 30 Jan.	938	1531 15 Aug.	987	1579 28 Feb.

Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.
988	1580 17 Feb.	1037	1627 12 Sept.	1086	1675 28 March
989	1581 5 Feb.	1038	1628 31 Aug.	1087	1676 16 March
990	1582 26 Jan.	1039	1629 21 Aug.	1088	1677 6 March
991	1583 25 Jan.	1040	1630 10 Aug.	1089	1678 23 Feb.
992	1584 14 Jan.	1041	1631 30 July	1090	1679 12 Feb.
993	1585 8 Jan.	1042	1632 19 July	1091	1680 2 Feb.
994	1586 23 Dec.	1043	1633 8 July	1092	1681 21 Jan.
995	1586 12 Dec.	1044	1634 27 June	1093	1682 10 Jan.
996	1587 2 Dec.	1045	1635 17 June	1094	1682 31 Dec.
997	1588 20 Nov.	1046	1636 5 June	1095	1683 20 Dec.
998	1589 10 Nov.	1047	1637 26 May	1096	1684 8 Dec.
999	1590 30 Oct.	1048	1638 15 May	1097	1685 28 Nov.
1000	1591 19 Oct.	1049	1639 4 May	1098	1686 17 Nov.
1001	1592 8 Oct.	1050	1640 23 April	1099	1687 7 Nov.
1002	1593 27 Sept.	1051	1641 12 April	1100	1688 26 Oct.
1003	1594 16 Sept.	1052	1642 1 April	1101	1689 15 Oct.
1004	1595 6 Sept.	1053	1643 22 March	1102	1690 5 Oct.
1005	1596 25 Aug.	1054	1644 10 March	1103	1691 24 Sept.
1006	1597 14 Aug.	1055	1645 27 Feb.	1104	1692 12 Sept.
1007	1598 4 Aug.	1056	1646 17 Feb.	1105	1693 2 Sept.
1008	1599 24 July	1057	1647 6 Feb.	1106	1694 22 Aug.
1009	1600 13 July	1058	1648 27 Jan.	1107	1695 12 Aug.
1010	1601 2 July	1059	1649 15 Jan.	1108	1696 31 July
1011	1602 21 June	1060	1650 4 Jan.	1109	1697 20 July
1012	1603 11 June	1061	1650 25 Dec.	1110	1698 10 July
1013	1604 30 May	1062	1651 14 Dec.	1111	1699 29 June
1014	1605 19 May	1063	1652 2 Dec.	1112	1700 18 June
1015	1606 9 May	1064	1653 22 Nov.	1113	1701 8 June
1016	1607 28 April	1065	1654 11 Nov.	1114	1702 28 May
1017	1608 17 April	1066	1655 31 Oct.	1115	1703 17 May
1018	1609 6 April	1067	1656 20 Oct.	1116	1704 6 May
1019	1610 26 March	1068	1657 9 Oct.	1117	1705 25 April
1020	1611 16 March	1069	1658 29 Sept.	1118	1706 15 April
1021	1612 4 March	1070	1659 18 Sept.	1119	1707 4 April
1022	1613 21 Feb.	1071	1660 6 Sept.	1120	1708 23 March
1023	1614 11 Feb.	1072	1661 27 Aug.	1121	1709 18 March
1024	1615 31 Jan.	1073	1662 16 Aug.	1122	1710 2 March
1025	1616 20 Jan.	1074	1663 5 Aug.	1123	1711 19 Feb.
1026	1617 9 Jan.	1075	1664 25 July	1124	1712 9 Feb.
1027	1617 29 Dec.	1076	1665 14 July	1125	1713 28 Jan.
1028	1618 19 Dec.	1077	1666 4 July	1126	1714 17 Jan.
1029	1619 8 Dec.	1078	1667 23 June	1127	1715 7 Jan.
1030	1620 26 Nov.	1079	1668 11 June	1128	1715 27 Dec.
1031	1621 16 Nov.	1080	1669 1 June	1129	1716 16 Dec.
1032	1622 5 Nov.	1081	1670 21 May	1130	1717 5 Dec.
1033	1623 25 Oct.	1082	1671 10 May	1131	1718 24 Nov.
1034	1624 14 Oct.	1083	1672 29 April	1132	1719 14 Nov.
1035	1625 8 Oct.	1084	1673 18 April	1133	1720 2 Nov.
1036	1626 22 Sept.	1085	1674 7 April	1134	1721 22 Oct.

Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.
1185	1722 12 Oct.	1184	1770 27 April	1238	1817 11 Nov.
1186	1723 1 Oct.	1185	1771 16 April	1234	1818 31 Oct.
1187	1724 20 Sept.	1186	1772 4 April	1235	1819 20 Oct.
1188	1725 9 Sept.	1187	1773 25 March	1236	1820 9 Oct.
1189	1726 29 Aug.	1188	1774 14 March	1237	1821 28 Sept.
1140	1727 19 Aug.	1189	1775 4 March	1238	1822 18 Sept.
1141	1728 7 Aug.	1190	1776 21 Feb.	1239	1823 7 Sept.
1142	1729 27 July	1191	1777 9 Feb.	1240	1824 26 Aug.
1143	1730 17 July	1192	1778 30 Jan.	1241	1825 16 Aug.
1144	1731 6 July	1193	1779 19 Jan.	1242	1826 5 Aug.
1145	1732 24 June	1194	1780 8 Jan.	1243	1827 25 July
1146	1733 14 June	1195	1780 28 Dec.	1244	1828 14 July
1147	1734 3 June	1196	1781 17 Dec.	1245	1829 3 July
1148	1735 24 May	1197	1782 7 Dec.	1246	1830 22 June
1149	1736 12 May	1198	1783 26 Nov.	1247	1831 12 June
1150	1737 1 May	1199	1784 14 Nov.	1248	1832 31 May
1151	1738 21 April	1200	1785 4 Nov.	1249	1833 21 May
1152	1739 10 April	1201	1786 24 Oct.	1250	1834 10 May
1153	1740 29 March	1202	1787 13 Oct.	1251	1835 29 April
1154	1741 19 March	1203	1788 2 Oct.	1252	1836 18 April
1155	1742 8 March	1204	1789 21 Sept.	1253	1837 7 April
1156	1743 25 Feb.	1205	1790 10 Sept.	1254	1838 27 March
1157	1744 15 Feb.	1206	1791 31 Aug.	1255	1839 17 March
1158	1745 3 Feb.	1207	1792 19 Aug.	1256	1840 5 March
1159	1746 24 Jan.	1208	1793 9 Aug.	1257	1841 23 Feb.
1160	1747 13 Jan.	1209	1794 29 July	1258	1842 12 Feb.
1161	1748 2 Jan.	1210	1795 18 July	1259	1843 1 Feb.
1162	1748 22 Dec.	1211	1796 7 July	1260	1844 22 Jan.
1163	1749 11 Dec.	1212	1797 26 June	1261	1845 10 Jan.
1164	1750 30 Nov.	1213	1798 15 June	1262	1845 30 Dec.
1165	1751 20 Nov.	1214	1799 5 June	1263	1846 20 Dec.
1166	1752 8 Nov.	1215	1800 25 May	1264	1847 9 Dec.
1167	1753 29 Oct.	1216	1801 14 May	1265	1848 27 Nov.
1168	1754 18 Oct.	1217	1802 4 May	1266	1849 17 Nov.
1169	1755 7 Oct.	1218	1803 23 April	1267	1850 6 Nov.
1170	1756 26 Sept.	1219	1804 12 April	1268	1851 27 Oct.
1171	1757 15 Sept.	1220	1805 1 April	1269	1852 15 Oct.
1172	1758 4 Sept.	1221	1806 21 March	1270	1853 4 Oct.
1173	1759 25 Aug.	1222	1807 11 March	1271	1854 24 Sept.
1174	1760 13 Aug.	1223	1808 28 Feb.	1272	1855 13 Sept.
1175	1761 2 Aug.	1224	1809 16 Feb.	1273	1856 1 Sept.
1176	1762 23 July	1225	1810 6 Feb.	1274	1857 22 Aug.
1177	1763 12 July	1226	1811 26 Jan.	1275	1858 11 Aug.
1178	1764 1 July	1227	1812 16 Jan.	1276	1859 31 July
1179	1765 20 June	1228	1813 4 Jan.	1277	1860 20 July
1180	1766 9 June	1229	1813 24 Dec.	1278	1861 9 July
1181	1767 30 May	1230	1814 14 Dec.	1279	1862 29 June
1182	1768 18 May	1231	1815 3 Dec.	1280	1863 18 June
1183	1769 7 May	1232	1816 21 Nov.	1281	1864 6 June

Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.	Hijrah Year.	Christian Year.
1282	1865 27 May	1295	1878 5 Jan.	1307	1889 28 Aug.
1283	1866 16 May	1296	1878 26 Dec.	1308	1890 17 Aug.
1284	1867 5 May	1297	1879 15 Dec.	1309	1891 7 Aug.
1285	1868 24 April	1298	1880 4 Dec.	1310	1892 26 July
1286	1869 13 April	1299	1881 23 Nov.	1311	1893 15 July
1287	1870 3 April	1300	1882 12 Nov.	1312	1894 5 July
1288	1871 23 March	1301	1883 2 Nov.	1313	1895 24 June
1289	1872 11 March	1302	1884 21 Oct.	1314	1896 12 June
1290	1873 1 March	1303	1885 10 Oct.	1315	1897 2 June
1291	1874 18 Feb.	1304	1886 30 Sept.	1316	1898 23 May
1292	1875 7 Feb.	1305	1887 19 Sept.	1317	1899 12 May
1293	1876 28 Jan.	1306	1888 7 Sept.	1318	1900 1 May
1294	1877 16 Jan.				

JANUARY.			FEBRUARY.			MARCH.			APRIL.			MAY.			JUNE.		
Year.		Day of the Year.	Year.		Day of the Year.	Year.		Day of the Year.	Year.		Day of the Year.	Year.		Day of the Year.	Year.		Day of the Year.
Com.	Leap		Com.	Leap		Com.	Leap		Com.	Leap		Com.	Leap		Com.	Leap	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	152
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	153
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	154
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	155
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	156
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	157
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	158
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	159
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	160
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	161
11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	162
12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	163
13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	164
14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	165
15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	166
16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	167
17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	168
18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	169
19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	170
20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	171
21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	172
22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	173
23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	174
24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	175
25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	176
26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	177
27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	178
28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	179
29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	180
30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	181
31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	182

JULY.			AUGUST.			SEPTEMBER.			OCTOBER.			NOVEMBER.			DECEMBER.		
Year.		Day of the Year.	Year.		Day of the Year.	Year.		Day of the Year.	Year.		Day of the Year.	Year.		Day of the Year.	Year.		Day of the Year.
Com.	Leap		Com.	Leap		Com.	Leap		Com.	Leap		Com.	Leap		Com.	Leap	
1		182	1		213	1		244	1		274	1		305	1		335
2	1	183	2	1	214	2	1	245	2	1	275	2	1	306	2	1	336
3	2	184	3	2	215	3	2	246	3	2	276	3	2	307	3	2	337
4	3	185	4	3	216	4	3	247	4	3	277	4	3	308	4	3	338
5	4	186	5	4	217	5	4	248	5	4	278	5	4	309	5	4	339
6	5	187	6	5	218	6	5	249	6	5	279	6	5	310	6	5	340
7	6	188	7	6	219	7	6	250	7	6	280	7	6	311	7	6	341
8	7	189	8	7	220	8	7	251	8	7	281	8	7	312	8	7	342
9	8	190	9	8	221	9	8	252	9	8	282	9	8	313	9	8	343
10	9	191	10	9	222	10	9	253	10	9	283	10	9	314	10	9	344
11	10	192	11	10	223	11	10	254	11	10	284	11	10	315	11	10	345
12	11	193	12	11	224	12	11	255	12	11	285	12	11	316	12	11	346
13	12	194	13	12	225	13	12	256	13	12	286	13	12	317	13	12	347
14	13	195	14	13	226	14	13	257	14	13	287	14	13	318	14	13	348
15	14	196	15	14	227	15	14	258	15	14	288	15	14	319	15	14	349
16	15	197	16	15	228	16	15	259	16	15	289	16	15	320	16	15	350
17	16	198	17	16	229	17	16	260	17	16	290	17	16	321	17	16	351
18	17	199	18	17	230	18	17	261	18	17	291	18	17	322	18	17	352
19	18	200	19	18	231	19	18	262	19	18	292	19	18	323	19	18	353
20	19	201	20	19	232	20	19	263	20	19	293	20	19	324	20	19	354
21	20	202	21	20	233	21	20	264	21	20	294	21	20	325	21	20	355
22	21	203	22	21	234	22	21	265	22	21	295	22	21	326	22	21	356
23	22	204	23	22	235	23	22	266	23	22	296	23	22	327	23	22	357
24	23	205	24	23	236	24	23	267	24	23	297	24	23	328	24	23	358
25	24	206	25	24	237	25	24	268	25	24	298	25	24	329	25	24	359
26	25	207	26	25	238	26	25	269	26	25	299	26	25	330	26	25	360
27	26	208	27	26	239	27	26	270	27	26	300	27	26	331	27	26	361
28	27	209	28	27	240	28	27	271	28	27	301	28	27	332	28	27	362
29	28	210	29	28	241	29	28	272	29	28	302	29	28	333	29	28	363
30	29	211	30	29	242	30	29	273	30	29	303	30	29	334	30	29	364
31	30	212	31	30	243	31	30	274	31	30	304	31	30	335	31	30	365
	31	213		31	244						305						366

MUHARRAB.		SAFAR.		RABI I.		RABI II.		JUMADI I.		JUMADI II.	
Day of the		Day of the		Day of the		Day of the		Day of the		Day of the	
Month	Year.	Month	Year.	Month	Year.	Month	Year.	Month	Year.	Month	Year.
1	1	1	31	1	60	1	90	1	119	1	149
2	2	2	32	2	61	2	91	2	120	2	150
3	3	3	33	3	62	3	92	3	121	3	151
4	4	4	34	4	63	4	93	4	122	4	152
5	5	5	35	5	64	5	94	5	123	5	153
6	6	6	36	6	65	6	95	6	124	6	154
7	7	7	37	7	66	7	96	7	125	7	155
8	8	8	38	8	67	8	97	8	126	8	156
9	9	9	39	9	68	9	98	9	127	9	157
10	10	10	40	10	69	10	99	10	128	10	158
11	11	11	41	11	70	11	100	11	129	11	159
12	12	12	42	12	71	12	101	12	130	12	160
13	13	13	43	13	72	13	102	13	131	13	161
14	14	14	44	14	73	14	103	14	132	14	162
15	15	15	45	15	74	15	104	15	133	15	163
16	16	16	46	16	75	16	105	16	134	16	164
17	17	17	47	17	76	17	106	17	135	17	165
18	18	18	48	18	77	18	107	18	136	18	166
19	19	19	49	19	78	19	108	19	137	19	167
20	20	20	50	20	79	20	109	20	138	20	168
21	21	21	51	21	80	21	110	21	139	21	169
22	22	22	52	22	81	22	111	22	140	22	170
23	23	23	53	23	82	23	112	23	141	23	171
24	24	24	54	24	83	24	113	24	142	24	172
25	25	25	55	25	84	25	114	25	143	25	173
26	26	26	56	26	85	26	115	26	144	26	174
27	27	27	57	27	86	27	116	27	145	27	175
28	28	28	58	28	87	28	117	28	146	28	176
29	29	29	59	29	88	29	118	29	147	29	177
30	30			30	89			30	148		

RAJAB.		SHA'RAN.		RAMASAN.		SHAVAL.		ZU-L-KADAM.		ZU-L-HIJJAB.	
Day of the		Day of the		Day of the		Day of the		Day of the		Day of the	
Month	Year.	Month	Year.	Month	Year.	Month	Year.	Month	Year.	Month	Year.
1	178	1	206	1	237	1	267	1	296	1	326
2	179	2	209	2	238	2	268	2	297	2	327
3	180	3	210	3	239	3	269	3	298	3	328
4	181	4	211	4	240	4	270	4	299	4	329
5	182	5	212	5	241	5	271	5	300	5	330
6	183	6	213	6	242	6	272	6	301	6	331
7	184	7	214	7	243	7	273	7	302	7	332
8	185	8	215	8	244	8	274	8	303	8	333
9	186	9	216	9	245	9	275	9	304	9	334
10	187	10	217	10	246	10	276	10	305	10	335
11	188	11	218	11	247	11	277	11	306	11	336
12	189	12	219	12	248	12	278	12	307	12	337
13	190	13	220	13	249	13	279	13	308	13	338
14	191	14	221	14	250	14	280	14	309	14	339
15	192	15	222	15	251	15	281	15	310	15	340
16	193	16	223	16	252	16	282	16	311	16	341
17	194	17	224	17	253	17	283	17	312	17	342
18	195	18	225	18	254	18	284	18	313	18	343
19	196	19	226	19	255	19	285	19	314	19	344
20	197	20	227	20	256	20	286	20	315	20	345
21	198	21	228	21	257	21	287	21	316	21	346
22	199	22	229	22	258	22	288	22	317	22	347
23	200	23	230	23	259	23	289	23	318	23	348
24	201	24	231	24	260	24	290	24	319	24	349
25	202	25	232	25	261	25	291	25	320	25	350
26	203	26	233	26	262	26	292	26	321	26	351
27	204	27	234	27	263	27	293	27	322	27	352
28	205	28	235	28	264	28	294	28	323	28	353
29	206	29	236	29	265	29	295	29	324	29	354
30	207			30	266			30	325	30	355

